MEHMET ORUÇ · YILLIK KÜLLİYAT

MEHMET ORUÇ

1996

YILLIK KÜLLİYATI

KİTAP EDİSYONU · MİNION PRO
366 yazı · 175,618 kelime
17 × 24 cm · 11,5 punto

KİTAP EDİSYONU · 1996

Bir yılın bütün yazıları

Mehmet Oruç'un 1996 yılında yayımlanan 366 yazısı, tarih ve başlık sırası korunarak tek bir kitap cildinde bir araya getirildi.

Metinler doğrulanmış dijital arşiv kayıtlarından alınmış; imla ve ifade özellikleri korunmuştur. Yalnızca sayfa düzenini bozan teknik boşluklar ve görünmez karakterler temizlenmiştir.

Bu kitap edisyonu, yazıları zorunlu olarak yeni sayfadan başlatmaz. Başlık ve ilk paragraf birlikte tutulur; uygun alan bulunduğunda sonraki yazı aynı sayfada devam eder. Böylece kitap ritmi korunurken gereksiz boş sayfalar azaltılır.

> **DİZGİ NOTU**
> Minion Pro 11,5 / 16 punto · 17 × 24 cm kitap boyu · tek sütun · aynalı baskı marjları için hazırlanmış iç blok.

1996 DİZİNİ

İçindekiler

Ocak

Mekke'nin fethi 013
Bütün kötülüklerin kaynağı 014
Şeytanın yoldaşı! 016
"Selâm size! Tertemiz geldiniz!" 018
Berât Kandili 019
Cehennemliklerin hâli 021
Cenâb-ı Hakkın la'netlediği kimseler 022
"Kimse bana hediye göndermiyor!" 024
Rü'yâda bildirilen beş sır! 026
Dinin gönderiliş sebebi 028
Dinin temeli fıkıh ilmidir! 029
Bir mezhebe uymak ne demek? 031
İmâm-ı a'zam hazretleri 032
Dimyat'a pirince giderken.. 034
Önemli olan, sondur, neticedir! 036
Ba'zı Bid'atler 037
"Bedduâ için gönderilmedim!" 039
Ölümün ilk habercisi 041
Yolculuğa hazır mıyız? 042
Yarın Ramazan 044
Terâvîh namazı ihmâl edilmemelidir 046
En kıymetli ay 048
Ramazan-ı şerîfe hürmette kusur etmemeli 050
Oruç tutmamakta özür 052
Her geceyi Kadir bilmek 054
Orucu bozan şeyler 056
Orucu bozmayan şeyler 058
Farklı Ramazan imsâkiyeleri 060
Oruç tutan sağlıklı olur 061
Oruç tutmanın sevâbı 063
Oruç bütün semâvî dinlerde vardı 065

Şubat

Orucun faydası ilmen sabittir 069
Zekât vermenin önemi 071
Zekât vermiyenlerin hâli 072
Toprak mahsûlü zekâtı 074
Zekâtın hesap günü 076
Fıkıh öğrenmek herkese farzdır 078
Sadaka vermenin sevâbı 080

Zekât ve Sadaka 082
Oruç keffâreti 084
Kur'ân-ı kerîm ve Ramazan ayı 086
Sadaka-i Fıtr 088
Vedâ Haccı 090
"Sözümü iyi dinleyiniz" 092
En kıymetli gece 094
Resûlullahın duâsı 096
Dünya ve Âhıret 098
Kur'ân-ı kerîme hürmet 100
Dînin muhafazası için 101
Bayram sevinci 103
Bayram Günleri 105
Niçin bayram denilmiştir? 107
Geçmişte bayramlar 109
Şevvâl ayında oruç tutmak 111
Ya Cennet ya Cehennem 113
Ölüm, anlatılabilir mi? 114
"Cennet için söz veriyorum" 116
Mü'min yalan söylemez 118
"Sübhânallah bu da ne?" 120
Fazîlet timsâli bir anne! 121

Mart

Duygu organlarımız olmasaydı? 125
Beşyüz Yıllık İbâdetin Karşılığı 126
Tesâdüfün yeri 128
Komşunun en hayırlısı 130
"Vallahi bu peygamberdir" 132
Sa'd bin Muaz'ın şehâdeti 134
"Atımı ona hediye ettim" 136
Ona bir zarar gelirse! 138
Çocuğumuza karşı vazîfelerimiz (1) 140
Çocuğumuza karşı vazîfelerimiz (2) 142
Çocuğumuza karşı vazîfelerimiz (3) 144
Her şeyde bir hikmet var! 146
Uzayın akıl almaz düzeni 148
Hayat nedir? 150
Çocuk terbiyesi 151
Terbiyede geç kalınmamalı 153
Çocuğu meslek sahibi yapmalı 155
Deryânın dibinde yaşıyoruz 157
Hac, günâhları yok eder 159
Haccın edâ şartları 161
Hacda ihrâm ve hükümleri 163
Haccın vâcibleri 164
Haccın sünnetleri 167
Kabr-i saâdeti ziyâret 169
Hayvan haklarının önemi 171

Resûlullahın hayvanlara şefkati 172
"Dînin esâsı, sözünde durmaktır" 174
"İnsan, sözü ile tartılır" 176
"Söz ilâç gibidir" 177
Ayrılıkta azâb vardır 178
Dînde değişiklik yapmak 180

Nisan

Şeytanın amansız düşmanlığı 184
Şeytanın aldatma yolları 186
Konuşmanın edebleri 187
İslâmiyet, dinlerin özüdür 189
Cehenneme gitmek çok kolay 191
Îsâ aleyhisselâm ölmedi! 193
Hıristiyanların yanlış inancı 195
Hz. Îsâ'nın yeryüzüne inişi 197
Hz. Mehdî geldi mi? 198
Ye'cûc, Me'cûc ve Deccâl 200
Hizmet kurumları unutulmamalıdır 202
Akîka kesmenin önemi 204
Kötülüklere seyirci kalmak 206
Kötülüğün zararı kime? 208
Kötülüğe mânî olmanın şartları 210
Kötülüklerden üzüntü duymalıdır 211
Îmân ve İslâm 213
Yemek yemenin âdâbı 215
Ziyâret etmenin edebleri 217
Hatâsını anladı 219
Su içmenin edebleri 220
Hasta ziyâretinin edepleri 222
Kurban kesmek 224
Kurban kesme günleri 226
Yarın terviye günüdür 228
Kurbanlık hayvanın vasıfları 230
Yarın Bayram 232
Bayramı fırsat bilmelidir 233
İsmâil aleyhisselâm ve kurban 235
"Tek arzûm O'nun rızâsıdır!" 237

Mayıs

"Babacığım, emri geciktirme!" 241
"Adağını yerine getir!" 242
Yatma kalkma âdâbı 244
Câmi âdâbı 246
Akıl, hayâ ve îmân 248
Önce düzgün bir i'tikâd 250
İyi niyyetle yapılan kötülük 252

En kıymetli iyilik 254
Ödünç vermenin sevâbı 256
Merhamet eden merhamet görür 258
İlmi yaymanın kıymeti 260
Mal ne zaman zararlı olur? 261
İyilik etmekten kaçmamalıdır 263
Gusletmek çok kolay 265
Abdest nasıl alınır? 267
Namaz nasıl kılınır? 269
Benim sahibim öfkelenmez 271
Bulut güneşten koruyordu 273
Bugün hicri yılbaşı 275
"Korkma, sana zarar gelmez" 277
"Üzülme! Hak teâlâ bizimledir" 279
Mekke-i mükerremeye elvedâ! 281
Sürâka'nın atı kumlara gömüldü 283
"Müjde!.. Müjde!.. Resûlullah geliyor!.." 285
"Hoş geldin yâ Resûlallah!.." 287
Kalbi nûr ile dolduruldu 289
Ya O'na bir zarar gelirse! 290
"Benim için ne yaptın?" 292
İstanbul'un fethinin ma'nevî cephesi 294
İlme ve âlime çok önem verirdi 296
Zulüm payidar olmaz! 298

Haziran

Cemiyetler adâletle ayakta kalabilirler 301
Böyle devlet kıyâmete kadar devâm eder 303
"Emîrlik, kıyâmette pişmanlıktır." 305
Gördüğünden ibret almak 307
Kârûn'un ibretli hâli 309
Yerin dibine battı 311
Kazancın en hayırlısı 313
Olacak şeyi olmuş bilmeli 315
Devemi kaybettim, onu arıyorum 317
"Ben de aynı şeyi söylüyorum!" 319
Kadınlar Resûlullaha söz verdiler 321
İkinci şart, hırsızlık etmemeleridir! 323
Üçüncü şart, zinâ etmemektir 325
Bilmemek özür değildir 327
Müslüman sihir, büyü yapmaz 329
Dînimize göre tedâvi şekilleri 330
"Kimseye hased etmedim" 332
Ölü arkasından ağlamak 334
Yüzünde nûr parlardı 336
"Sen kendi işlerine bak!" 338
Çok yemenin zararları 340
Kayadan çıkan deve 342
İbâdetleri ihlâsla yapmak 344

Hürmetsizliğin cezâsı 346
Akılsız olan hangisi? 348
Zamanı en iyi şekilde değerlendirmelidir! 350
Söyle! Torunum nerede? 352
Babadan sonra anneye de elvedâ 354
Şikâyet ettiği hiç görülmedi 356
Geri kalmakta kabahat kimde? 358

Temmuz

Medeniyetin gerçek sahibi 361
Dünya ve âhiret iyilikleri 363
Cenâb-ı Hakkın çok sevdiği kimse 365
Akıllı kimsenin alâmetleri 366
Akıllı kimse, kimseye sıkıntı vermez 368
Cennete merhametliler girer 370
Gemileri yaktıran Endülüs fâtihi 372
Selâm ver, çünkü o Cennet ehlidir 374
Cennete önce girecek olanlar 376
Nerede benim yolumda şehîd düşenler? 378
Dîne hizmet edebilmek için 380
Şüpheli iki hurmanın zararı 382
Müslüman, müslümanın kardeşidir 384
Kalb nasıl temiz kalır? 386
Güler yüzlü tatlı dilli olmak 388
İbâdetlerin en kolayı 390
Zamanımızın en faydalı cihâdı 392
Çekilen sıkıntıların sebebi 395
"Aranızdan ayrılma zamanı geldi" 397
Da'vetini mutlaka kabûl et! 399
Her yaşta edeb timsâli 401
"Bizim yolumuzun esası halka hizmettir" 402
Derviş olayım dersen.. 405
Şeytan akıllı kimseden kaçar 407
Cenâb-ı Hakkın merhameti sonsuzdur 408
İnsanlar seni gaflete düşürmesin! 410
Mevlid Kandili 412
Mevlidin faydaları 414
Bütün alâmetler tutuyordu 416
Müjdeler olsun sana ey Halime! 418
Üzüntü sonsuz sevince dönüştü 420

Ağustos

Kâinatın Efendisinin teşrifi 423
Cum'a namazı nasıl kılınır? 425
Hazret-i Lokman Hakîm 426
Kendini niçin tanıtmadın? 428
Dünya deniz gibidir 430

İlimlerin özeti sekiz şey 432
En iyi ve en kötü iki şey 434
Müslümana hizmet ibâdettir 437
"Onları size teslim edemem" 439
"Sen Olmasaydın..." 441
"Emir olunmadıkça hareket etmeyiz" 443
Müslüman fitneden uzak durur 445
İyilik ve ihsânda üzerine yoktu 447
Aradığımız kimse sensin yâ Üveys! 448
Ölümü yastığının altında bil 451
Batı, geç de olsa gerçeği gördü 453
Dinlerin gâyesi, barış ve huzurdur 455
Batıda din eğitimi 457
"Maksadımız altın değildir" 459
Kâinatta eksiklik ve fazlalık yoktur 461
Her ni'metin hesâbı sorulacak 463
Asırların eskitemediği reçete 465
Ondört asır önce bildirilen gerçek 466
Rûh ve beden dengesi 468
Aydınların dinsizliği, halkın câhilliği 470
Tembellikle bir yere varılamaz! 472
Nankörlüğün Cezâsı 474
"Niçin ağlıyorsun?" 476
"Senin işin budur!" 478
Bakalım işin sonu nereye varacak? 480
Akrabâsı ile ilgilenmiyenin hâli 482

Eylül

"Şimdi buraya gelen Cennetliktir" 486
Cimrinin evlâdına zararı 488
İskender'in başarısının sırrı 490
En kıymetli pırlanta olsa ne fayda? 492
Akıllı kimse gösterişe kapılmaz 494
Koyun, çoban için değildir 496
Her şeyin hayırlısını istemelidir! 498
Gördüğünüz Hızır aleyhisselâm idi 500
Ey cihân sultânı! Bu nasıl iştir? 502
Artık ismin Ali Usta oldu 504
Nasîbin ise gelir Hind'den Yemen'den.. 506
Âkıbetimiz ne olacak? 508
Batının islâmiyeti yok etme plânları 510
Parçala, hâkim ol ve imhâ et! 512
İslâm düşmanlarının dîni bozma plânları 514
Dinsizliğe geçiş için kurulan köprü 516
Din düşmanları tasavvufu da bozdular 518
Tek sermâyeleri yalan ve entrika 520
Bir karış toprak vermem 522
Misyoner faaliyetleri 523
Zulüm pâyidâr kalmaz 525

Osmanlının başarısı 527
İki ekmek eksik 529
Suyun kaynağı temiz olursa 531
Hatâlarını anladılar 533
Lokmaya dikkat etmedikçe.. 535
Cenâb-ı Hakka yakın olanlar 536
Merak etme zafer senindir 538
Ölmek, yok olmak değildir 540
Kendiliğinden buralara gelmez 542

Ekim

Sultan edebinden hiç konuşmadı 545
Attan inmesinin sebebi! 547
Kızgın çöl bir anda yağmura doydu 549
Bu hizmet O'na verildi 551
Bunlar şaşılacak şey değildir 553
Gayemiz cenâb-ı Hakkın rızâsı 555
Bunca zaman kiminle bilirdin? 557
Altın kasadaki nasîhatlar 559
Altın kasadaki nasîhatlar 560
Günâhlarına ortak olamam 563
İyilik etmenin mükâfatı 565
Hz. Süleyman'ın arkadaşı 567
Nil nehrine bıraktı 568
İhtişamı seni korkutmasın! 570
Deli, ben değil sesin! 572
Adâletiyle meşhur Nûşirevân 574
İki kapıda iki ceset! 576
"Nûşirevân'dan az âdil değilim!" 578
"Yazıklar olsun bana ki..." 580
Herkes derdini anlatabiliyor 582
Nûşirevân'ın ince zekâsı 584
Ahmed Yesevî hazretleri 586
Yesevî hazretlerinin öküzü!.. 588
Hafızasında bir şey kalmadı! 590
Yer altında geçen 62 yıl.. 592
Eyyûb aleyhisselâmın sabrı 594
Sabretmenin mükâfatı 596
Yeter ki anlatmasını bilelim! 598
Bütün dinleri inceledim 600
Dinlerin aslı birdir 601
Bütün çâreler iflâs ediyor 603

Kasım

Teknik bilgi kâfî değildir 607
"Ben âciz bir insanım" 608
Yaşayarak örnek olmak 610

"Benim için ne amel işledin?" 612
Balıklar imdâdına yetişti 614
Hakkımı helâl ettim 616
Herkese hayır duâ ederdi 618
"Melekler sana imreniyor" 620
O'nun merhameti sonsuzdur 622
Çekilen sıkıntıların sebebi 624
Mübârek Üç Aylar 626
Receb ayına hürmetin karşılığı 627
Yarın Regâib kandilidir 629
Osmanlıların başarısı 631
Osmanlılarda tolerans 633
Herkese iyi muamele 635
Adâletli tutum ve davranışları 637
Maksadımız kuru kavga değildir 639
İmâm-ı Rabbânî hazretleri 641
Sultân özür diledi 642
Çok kimseye şefâ'at edecek 644
Hiç şüphem kalmadı 646
Düşmanlık, kırgınlık kalmadı 648
Sakın ha o işi yapma! 650
Mektûbâttan seçmeler 652
"Niçin Müslüman oldum?" 654
Bütün iyilikler mevcut 656
İnsanlığı İslâmiyette buldum 658
İkilik ayrılığa sebeptir 660
"Onda lüzûmsuz şey yok" 661

Aralık

"Şüphe içinde idim!" 665
Gördüğüm manzara müthişti 667
Umreye gitmek 669
"Cenâb-ı Hakkı nasıl bilirsin?" 671
Başarılı olmanın üç şartı 673
İki zıt şey birlikte sevilmez 675
Mi'râc kandili 677
Mi'râc bedenen olmuştur 679
Mi'râc gecesi hediyeleri 681
Mevlânâ Celâleddîn Rûmî 683
"Hocamı buldum, aklımı bıraktım" 685
Şa'bân ayının üstünlüğü 687
Mevlânâ'nın hürmetine affettim 689
Bu diğer insanlara benzemiyor 691
İnsanlara hizmetin karşılığı 693
Hatırlarsanız imdâdınıza yetişirim 695
Mevlânâ'ya yapılan büyük iftirâ 697
Yıllar sonra zengin oldum 699
Hüccet-ül-İslâm İmâm-ı Gazâlî 701
Cenâb-ı Hak kuluna kâfidir 703

Rü'yâda yenen sopanın izleri 705
Esas olan âhiret hayatıdır 707
En lüzûmlu ilim! 709
İlim öğrenmekten maksat 710
"Sanmayın ki ben öldüm!" 712
Kabir ziyâretinin faydası 714
Yemekten içmekten kesen günâh 716
Herkes mutlu olmak ister 718
Tasavvuf ve güzel ahlâk 719
Dünya ve âhıret huzûru için 721
Yılbaşı ve Noel 723

1996 YILLIK KÜLLİYATI

01

Ocak

31 yazı · Bugünkü Sohbet: 31

BUGÜNKÜ SOHBET · 1 OCAK 1996 · KAYIT 10730

Mekke'nin fethi

Emekli din görevlisi Ahmed Cesur'un Mekke'nin fethi ile ilgili yazısı:

Kâinatın efendisi hazret-i Muhammed aleyhisselâm, müslümanların en fazîletli tabakası olan Eshâb-ı kirâmdan oluşan ordusu ile, şehirlerin en şereflisi Mekke'yi kan dökmeden, can yakmadan ve kimseyi incitmeden bugün fethetmişlerdi.

Şanlı peygamberimiz, bu mukaddes şehire mağrur bir kumandan ve azametli bir fâtih gibi değil, bindiği devesinin üstünde başı eğik, boynu bükük bir hâlde mütevâzi bir tavır içinde, Allahü teâlâya hamd ve senâ ederek, Mekke'ye girdi, tekbîr sesleri içinde Kâ'be-i şerîfe vardı.

Allahın evini putlardan temizleyip içeri girdiler, fetih ve şükür namazı kıldıktan ve umûmî bir af ilân ettikten sonra, Ebû Tâlib'in kızı ve Hazret-i Ali'nin kız kardeşi Ümm-i Hânî'nin evine gitti.

Ümm-i Hânî'nin evinde namaz kıldı. Allaha hamdettiler ve cihânın bir mislini görmediği şu eşsiz fazîlet tablosunu çizdiler. Şimdi onu dikkatle, ibretle seyredelim:

- Yâ Ümm-i Hânî! Karnım aç, yiyecek bir şey var mı?

Ümm-i Hânî, - Bir parça kurumuş arpa ekmeği ile bir miktar sirke var, fakat onları sizin önünüze getirmekten utanıyorum, dedi.

Peygamberimiz; - Utanmaya gerek yok. Sen onları biraz su ile beraber bana getir. Onlar bana yeter, dedi.

Sonra da şöyle buyurdu:

- Ey Ümm-i Hânî! Sirke ne güzel bir katıktır ve sirke olan bir ev katıksız ve yoksul sayılmaz, Sonra kuru ekmek parçalarını su ile yumuşattı, biraz tuz serpti ve sirkeye batırarak yedikten sonra, - Verdiği ni'metlerle bizi doyuran Rabbimize hamd olsun, buyurdu.

Bu göz yaşartıcı fazîlet tablosu çizildiği gün, darlık ve imkânsızlık günü değil, bütün Mekke halkının malları, canları, maddî ve ma'nevî varlıkları Hazret-i peygamberin mübârek ağzından çıkacak bir kelimeye fedâ edileceği ve her ni'metin avucunda bulunduğu bir fetih gününde meydana geliyor. Tek başına bu

hâdise bile, Hazret-i Muhammed'in hak peygamber ve en yüce bir insan olduğuna şehâdet etmektedir. Böyle bir peygambere ümmet olduğumuz için Rabbimize hamd ve senâlar ediyoruz.

Mekke'nin fethi İslâm târihinde değil, bütün cihân târihinde benzeri bulunmayan bir hâdisedir. Îmânları-İslâmlıkları sebebiyle yurtlarından ayrılan Sevgili Peygamberimiz ve Eshâb-ı kirâma, Allahü teâlânın en büyük lütuflarından biridir.

Bu fetihle, Arabistan Yarımadasında şirkin, cemiyet ve güç hâlindeki varlığı sona ermiş, Kâbe ve civârı putlardan temizlenmiş, tevhîd inancı kesin hâkimiyetini îlân etmiştir.

Mekke'nin fethi ile Arabistan yarımadasında ilk İslâm Devleti de kuruluşunu tamamlamış, bundan sonra İslâmiyet üç kıtaya hızla yayılmaya başlamıştır.

Mekke'nin fethi, İslâmiyette öylesine derin ma'nâ ve hikmetlerle doludur ki, daha sonraki asırlarda yaşamış İslâm âlimleri, evliyâ ve kumandanları da çeşitli vesîlelerle bu fethi kendilerine örnek alıp, hâl ve işlerinde de ölçü kabûl etmişlerdir.

Ey Kanâat sultânı Essâlâtü vesselâm.

Ey Şefâ'at ummânı Essâlâtü vesselâm.

Ey Ferâgat destânı Essâlâtü vesselâm.

Ey Saâdet burhânı Essâlâtü vesselâm.

BUGÜNKÜ SOHBET · 2 OCAK 1996 · KAYIT 10731

Bütün kötülüklerin kaynağı

Bir defasında Hazret-i Osman islâmiyeti tanımakla yeni şereflenmiş bir topluluğa şu nasîhatta bulundu:

Ey insanlar! İçki içmekten sakının. Çünkü, şüphesiz ki içki, bütün kötülüklerin anasıdır. Bir zamanlar sizden önceki kavimlerden birinde bir âbid vardı. Devamlı ibâdetle meşgul olurdu.

Bir gün bir mahalleden geçerken kötü bir kadınla karşılaştı. Kadın, bir bahâne ile onu evine soktu. Kapıyı iyice kapattı. İçeride küçük bir çocuk vardı. Bir kapta da içki bulunuyordu. Kötü niyetli kadın, âbidi içeri alıp, kapıyı iyice kilitledikten sonra hemen niyetini açığa vurdu:

- Ya benimle beraber olacaksın, yâhut şu içkiden biraz içeceksin, yâhut da şu çocuğu öldüreceksin. Bunlardan birini yapmadıkça buradan çıkamazsın. Yoksa bağırıp etrafı velveleye verir, evime girip bana tecâvüze yeltendi derim. Kimseye de aksini inandıramazsın! Seni rezil ederim, dedi.

Kötü niyetli kadının bu tehdidi karşısında âbid düşündü. Kendi kendine, "Zinâ yapamam. Çocuğu da öldüremem. Bâri onlara nazaran daha kolay atlatılacak bir günâh olan içkiyi içeyim de sonra tevbe ederim" dedi ve içkiden biraz içti.

Az sonra kafası dönmeye başladı. Kadın bir daha verdi. Derken, iyice sarhoş olup içkinin verdiği şehvet hırsı ile bu defa kendisi kadına saldırdı, onunla beraber oldu. Daha sonra da gördüklerini anlatır diye çocuğu öldürdü.

Ey insanlar! Görüldüğü gibi içki, insana en kötü şeyleri yaptırabiliyor. Bunun için, İçkiden şiddetle kaçının. Zîrâ içki bütün kötülüklerin kaynağıdır. Allaha yeminle söylerim ki, kişinin kalbinde içki ile îmânın birlikte kalması zordur. Bu işi yapa yapa zamanla içki içmek normal bir iş hâline gelir. Bunun için, birinin gelmesiyle diğerinin orayı terketmesinden korkulur!..

İçki içen kişi sarhoş olduğu zaman, kişinin dinden çıkmasına sebep olan, bir çok küfür kelimeler, onun diline dolanır. Onları söylemeyi zamanla alışkanlık hâline getirir. Böylece ölümü sırasında da o küfür kelimeleri diline dolayıp îmânsız gitmesinden ve âhırette ebedî Cehennemlik olmasından korkulur.

Çünkü insanlar en çok ölüm ânında îmândan çıkarlar. Bunun sebebi ise, hayattayken işlemiş oldukları günâhlardır. Dünyada işlemiş oldukları günâhlar sebebiyle ölüm ânında îmândan çıkanlar ise, hasret ve nedâmetler içinde kalırlar. Resûl aleyhisselâm şöyle buyurdu:

- Dört çeşit insan Cennet kokusu duymaz. Hâlbuki Cennetin kokusu beşyüz senelik yoldan duyulacak derecededir. Bunlar; cimriler, yaptıkları iyiliği başa kakanlar, ömrü boyunca içki içenler ve ana- babasına karşı gelenlerdir.

İçki içenler ile ilgili başka bir hadîs-i şerîfte de Peygamberimiz aleyhisselâm şöyle buyurmuştur:

- İçki içenler kıyâmet günü kabirlerinden, cifeden daha pis kokar bir hâlde çıkarılırlar. Vücutlarının derileriyle etleri arası yılanlar ve akreplerle doldurulur. Ölünce konuldukları kabri, Cehennem çukurlarından bir çukur hâlinde bulurlar. Cehennemi de Firavun çukurlarından bir çukur hâlinde bulurlar.

Kim ki içki içene bir lokma yiyecek verirse, Allah onun bedenine bir yılanla bir akrebi musallat eder. Kim ki içki içenin bir ihtiyâcını görüverirse, dînin yıkılmasına yardım etmiş olur. Kim ki içki içene borç verirse, bir mü'minin katline yardım etmiş olur.

BUGÜNKÜ SOHBET · 3 OCAK 1996 · KAYIT 10732

Şeytanın yoldaşı!

Cenâb-ı Hak, Kur'ân-ı kerîmde, "Ey îmân edenler, içki, kumar, tapınmaya mahsûs dikili taşlar, fal okları ancak şeytanın amelinden birer necistir. Onun için bunlardan kaçının ki, kurtuluşa eresiniz" buyurmuştur.

Hadîs-i şerîflerde de içki şiddetle kötülenmiştir. İslâm büyükleri içkinin zararlarını şöyle sıralamışlardır:

1- İçki içen, bir nevî deli durumuna düşer. İnsanların gülüp, alay etmesine sebep olur. Aklı başındaki insanlar nazarında değeri kalmaz. İnsanın hayâ perdesini yıkar. Hadîs-i şerîfte, (İçki içenin hayâ perdesi yırtılır, şeytan ona yoldaş olur, her kötülüğe sevkeder ve her iyilikten alıkor) buyuruldu.

2- İçki, kişinin aklına da kesesine de zararlıdır. Paranın fuzûlî yere harcanmasına sebep olduğu gibi, aklının ve zekâsının zayıflamasına da sebep olur. Peygamber aleyhisselâm, "İçki malı telef eder, aklı giderir" buyurdu.

3- İçki, arkadaşlar, kardeşler ve dostlar arasında düşmanlığa sebep olur. Nitekim Allahü teâlâ Kur'ân-ı kerîmde şöyle buyurmaktadır.

"Şeytan, içkide ve kumarda ancak aranıza düşmanlık ve kin sokmak ister." 4- İçki, insanı, Allahı anmaktan ve namaz kılmaktan alıkor. Nitekim Allahü teâlâ şöyle buyurmuştur:

"Şeytan, içkide ve kumarda sizi Allahı anmaktan ve namaz kılmaktan alıkor." 5- İçki, şehveti kamçılar, dolayısıyla kişiyi zînâya götürür. Hadîs-i şerîfte, (İçki,

zinâdan kötüdür) buyuruldu.

Ayrıca, içkili olan koca, farkına varmadan karısının kendisinden boş düşmesine sebep olabilecek söz söyliyebilir. Bundan sonra da karısıyla olan beraberliğinde zînâ yapma durumuna düşer.

6- İçki, her kötülüğün anahtarıdır. Çünkü, içki içilince her türlü günâhı işlemek kolaylaşır. Çünkü kişi aklını kaybettiği için harâmı, helâlı, yanlışı, doğruyu ayırt edemez. Hadîs-i şerîfte, (İçkiden sakının! Ağaç dal budak saldığı gibi, içki de, kötülük saçar) buyuruldu.

7- İçki içen kişi, meyhaneye girmek ve pis içki kokular bulundurmakla, daima yanımızda bulunan iyiliklerimizi kötülüklerimizi yazan hafaza meleklerine ezâ etmiş olur. Rahmet melekleri kendisinden uzak olur. Hadîs-i şerîfte, (Rahmet melekleri, sarhoştan uzak durur) buyuruldu.

8- İçki içen kişi, iyiliklere, duâya kendisini kapamış olur. Çünkü içki içen kişinin iyilikleri ve duâsı kabûl olmaz.Hattâ, kişi, içki içilen yerden bile uzak kalmalıdır. Hadîs-i şerifte, (Allaha ve âhırete inanan içki içmesin, içki içilen sofraya da oturmasın) buyuruldu.

9- İçki içen dâima korkulu durumdadır. Ölümü ânında onun o hâli îmânsız gitmesine sebep olur. Çünkü ölümün ne zaman geleceği belli olmaz.Hadîs-i şerîfte, (İçki ile îmân, bir arada bulunmaz, biri, diğerini uzaklaştırır) buyuruldu.

Bu zararlar, yalnız dünyadaki cezâlardır. Bir de âhıretteki cezâlar vardır. Onlar sayısız denecek kadar çoktur. Dünyadaki zararlar ile mukayese edilemiyecek kadar şiddetlidir. Ayrıca biri geçici diğeri sonsuzdur. Aklı başında bir insanın, bu dünyanın gelip geçici bir kaç zevkini âhıretin ebedî, sonsuz zevklerine tercih etmesi mümkün değildir.

Abdullah İbni Mes'ûd hazretleri buyurdu ki:

- Nedâmetlerin en büyüğü ve en zararlısı kıyâmet günündeki nedâmettir.
Azıkların en hayırlısı takvâdır. İçki günâhların da'vetçisidir. Gençlik, deliliğin bir şûbesidir.

BUGÜNKÜ SOHBET · 4 OCAK 1996 · KAYIT 10733

"Selâm size! Tertemiz geldiniz!"

Âhırette, mahşer yerindeki hesaptan sonra, Cennetlikler toplanarak Cennete doğru gönderilirler. Onun kapısına yaklaştıkları zaman bir de ne görsünler, orada bir ağaç, ağacın altında da iki pınar...

Önce bu pınarların birinden içerler. Bununla, karınlarında bulunan her türlü yakışıksız madde dışarı çıkar. Sonra ikinci pınara gelirler. Onda da güzelce bir yıkanırlar. Bununla da vücutlarındaki kir vesâire çıkar. Cenâb-ı Hakkın, "Selâm size! Tertemiz geldiniz. Artık ebedî kalmak üzere girin Cennete" meâlindeki âyetinde belirtilen safha bu safhadır.

Sonra, kendilerine binek olmak üzere kırmızı yâkuttan asîl binekler hazırlanır. Bunların ayakları inci ve yâkutlarla süslenmiş altından, yularları da incidendir.

Cennetliklerin, herbirine ikişer elbise giydirilir. Öyle ki, eğer bu elbiselerden bir tanesi yeryüzüne çıkarılmış olsa, bütün dünyayı aydınlatır. Her bir Cennetliğin yanında kendisine yardımcı melekler bulunur. Bu melekler, Cennetteki yerlerini bulma husûsunda onlara rehberlik ederler.

Her bir melek rehberlik edeceği mü'mini alarak Cennete götürür. Mü'min Cennete girince, kendisine hemen bir köşk açılır. Sonra köşke girerler. Mümin, Allahü teâlânın kendisi için hazırlamış olduğu makâmları görünce, hemen oraya konup yerleşmek ister. Bunu gören melekler ona sorarlar:

- Ne yapmak istiyorsun?

O cevap verir:

- Allahın hazırlamış olduğu bu şerefli yere konmak istiyorum.

Melekler derler:

- Yürü! Senin bundan daha iyisi vardır.

Biraz daha gidince, karşılarında çatısı inciden, kendisi altından bir köşk belirir. Ona yaklaşınca, ellerinde gümüşten aynalar, altından ibrikler bulunan inci dâneleri gibi hizmetçiler onları karşılayarak Cennetlik mü'mini selâmlarlar. O da onları selâmlar ve oraya konmak için hazırlığa girişirler.

Fakat melekler yine ona, "Yürümene devam et! Senin için ileride daha âlâsı vardır" derler.

Bunun üzerine mü'min yoluna devam eder. Biraz gidince karşısına kırmızı yâkuttan yapılmış bir köşk çıkar. Öyle bir köşk ki, dışardan içi görünmektedir. O derece şeffâf ve parlaktır.

Tarifsiz bir güzellikteki odaya girer. Bu odanın dört bin kanat penceresi vardır. Her biri de altındandır. İçinde, inci dâneleriye süslenmiş altından bir yaygı bulunur. Bu, oda ile aynı renktedir. Bu yaygının üzerinde bir taht, onun üstünde de dünya çardaklarından yetmiş çardak buyüklüğünde bir minder vardır.

Mü'min bunun üzerine oturur. Canı her ne istediyse, meselâ meyve istediği zaman, arzû ettiği meyveler kendiliğinden onun önüne gelirler.

Yâhut üzerinde oturmakta olduğu taht yürüyerek meyvelerin bulunduğu mahalle gider. Böylece o, hiç bir zahmet çekmeden istediği meyveyi rahatlıkla yer. Bütün bu ni'metler, takvâ sâhiplerine, içkiden, zînâdan vesâir çirkin amellerden kendilerini koruyanlara mahsûstur.

BUGÜNKÜ SOHBET · 5 OCAK 1996 · KAYIT 10734

Berât Kandili

Berât gecesi, Şa'bân ayının onbeşinci gecesidir. Ya'nî ondördüncü günü ile onbeşinci günü arasındaki gecedir.

Allahü teâlâ, ezelde, hiçbir şey yaratmadan önce, herşeyi takdîr etti, diledi. Bunlardan, bir yıl içinde olacak her şeyi, bu gece meleklere bildirir.

Kur'ân-ı kerîm, levhilmahfûza bu gece indi. Resûlullah sallallahü aleyhi ve sellem bu gece çok ibâdet, çok duâ ederdi.

Hadîs-i şerîflerde buyuruldu ki:

(Şa'bân-ı şerîfin onbeşinci gecesi olunca, o geceyi ihyâ ediniz ve gününde oruç tutunuz! Muhakkak ki, Allahü teâlâ, "Magfiret olunmak isteyen yok mudur, magfiret edeyim. Rızık isteyen yok mudur, rızık vereyim. Kim ne isterse vereyim!" buyurur. Bu hâl sabaha kadar devam eder.)

(Rahmet kapıları dört gece açılır. O gecelerde yapılan duâ, tevbe, red olunmaz. Fıtr Bayramının ve Kurban Bayramının birinci geceleri, Şa'bânın onbeşinci (Berât) gecesi ve arefe gecesi.)

(Berât gecesini ganîmet, fırsat biliniz. Şa'bânın onbeşinci gecesidir. Kadir gecesi çok büyük ise de hangi gece olduğu belli değildir. Bu gece (Berât gecesinde) çok ibâdet ediniz. Yoksa kıyâmet gününde pişmân olursunuz.)

(Şa'bânın onbeşinci gecesinde Allahü teâlânın kulları üzerine rahmeti zuhûr edip, mü'minleri magfiret eder, bağışlar. Kâfirlere ise mühlet verir. Kin ve hased sahibi olanları bu sıfatları terk edinceye kadar kendi hâllerinde bırakır.)

(Şa'bân ayının onbeşinci gecesi, rahmet-i ilâhi dünyayı kaplar, herkes affolur. Ancak haksız yere müslümanlara düşmanlık besleyen ve Allahü teâlâya ortak koşan magfiret olunmaz.)

Âişe vâlidemiz, Peygamber efendimizin Berât gecesinde, sabaha kadar ibâdet ettiğini görünce sordu:

- Yâ Resûlallah, Allahü teâlânın en sevgili kulusun! Buna rağmen niçin bu kadar kendini yoruyorsun?

Peygamber efendimiz şöyle cevap verdi:

- Ey Âişe, ben şükredici kul olmıyayım mı? Ey Âişe, sen bu gecede, ne olduğunu bilir misin?

Âişe vâlidemiz tekrar sordu:

- Bu gecenin diğer gecelerden üstünlüğü nedir yâ Resûlallah?

Peygamber efendimiz şöyle cevap verdi:

- Bu sene içinde doğacak her çocuk, bu gece deftere geçirilir. Bu sene içinde öleceklerin isimleri bu gece özel deftere yazılır. Bu gece herkesin rızkı tertip edilir. Bu gece herkesin ameli ve işleri Allahü teâlâya arz olunur.

Bir kimse, evinden ayrılıp yolculuğa çıkar. Hâlbuki, onun adı yaşıyanlar defterinden, ölüler defterine geçirilmiştir.

Gâfil olmamalı, bu geceyi mutlaka ihyâ etmelidir. Kazâ namazı kılmalı, Kur'ân-ı kerîm okumalı, duâ, tevbe etmeli, sadaka vermeli, müslümanları sevindirmelidir. Bunların sevâbını ölülere de göndermelidir.

Bu gecelere saygı göstermek, günâh işlememekle olur.

Bu gece, Allahü teâlânın ihsân ettiği bütün ni'metlere şükretmeli, yapılan hatâlar, günâhlar için de tevbe istigfâr etmeli, Cehennem ateşinden kurtulmayı istemelidir.

"Yâ Rabbî, bize dünya ve âhıret saâdeti ihsân eyle, bize hidâyet verdikten sonra, kalblerimizi kaydırma" diye duâ etmelidir.

BUGÜNKÜ SOHBET · 6 OCAK 1996 · KAYIT 10735

Cehennemliklerin hâli

Hesâbı görülüp Cehennemlik olanlar, Cehenneme sevkedilir. Oraya yaklaştıkları zaman onun kapıları açılır. Kendilerini ellerinde demirden topuzlar bulunan zebâniler karşılar. İçeri konuldukları zaman azâb görmeyen hiç bir uzuvları kalmaz.

Ya yılanlar sokar, yâhut ateş yakar veyâhut da azâb melekleri topuzlarla vurur. Melekler ellerindeki müthiş topuzlarla vurdukları zaman ateşe düşerler.

Ateşin dibine varamazlar. Ateşin alevi onları bir su köpüğü gibi yukarı fırlatır. Bu sırada ateşin başında beklemekte olan zebâniler onları görünce, topuzlarıyla tekrar vururlar. Yine ateşin dibine doğru düşerler. Ve alev onları her yukarı çıkardığında bu vurma işlemine devam ederler. İşte Allahü teâlâ şu âyette, cehennemliklerin karşılaşacakları hayatın bu safhasını beyân etmektedir:

- Bizim âyetlerimizi inkâr edenleri mutlaka ateşe atacağız. Derileri piştikçe, azâbı tadıp durmaları için, onları başka derilerle yenileyip değiştireceğiz.

Günde yetmiş defa onların derileri değiştirilir. Susadıkları zaman kendilerine kaynar su verilir. Onu içmek üzere ağızlarına yaklaştırdıkları zaman, yüzlerinin etleri dökülür. Sonra o kaynar su ağızlarına doldurulur. Oradan karınlarına gider. İç uzuvları dışarı fırlar, derileri pişer, haşlanır. Nitekim Allahü teâlâ Hâc sûresinde meâlen şöyle buyurur:

- İşte o îmânsızlar yok mu? Onlar için ateşten elbise biçilmiştir. Başlarının üzerinden de kaynar su dökülecektir onların. Bununla, karınlarının içindekileri de derileri de eritecektir. Onlar için demirden kamçılar vardır. Ne zaman ordan, çektikleri ızdıraptan dolayı çıkmak isterlerse, yine oraya iâde olunacaklardır...

Sonra, Cehennem vazîfelilerine seslenerek, "N'olur, bize yardımcı olun, Rabbimiz bir gün olsun bizim azâbımızı hafifletsin.!" derler. Fakat bekçiler onlara cevap vermezler.

Bağrışırlar, çağrışırlar fakat kendilerine bir cevap veren olmaz. Bu sefer sabrederler. Yine kendilerine cevap veren olmaz. Artık, şaşkın bir hâlde şöyle derler:

- Ağlayıp sızlasak da, sabretsek de bizim için farksız. Kaçacak bir yerimiz yok!..

Bu azâblar kâfirler içindir. Fakat, eğer bir müslüman harâm helâl tanımaz, içki içer de dilini küfür kelimelerine alıştırırsa, onun da ölürken îmânsız gidip kâfirler zümresine dâhil olmasından korkulur.

Şu hâlde mülümana yaraşan, harâma helâla dikkat etmek, içki içmekten şiddetle kaçınmak ve ayrıca, içki içenlerle ilgiyi kesmektir. Zîrâ kişi içki içenle düşüp kalktığı taktirde, sonunda o da onlar gibi olur. İçki bütün kötülüklerin başıdır. Zîrâ, şüphesiz ki kıyâmet gününün korkunçlukları üzerinde düşünen bir kimsenin gönlü içkiye ve onu içenlere meyletmez.

Hasen-i Basri hazretleri şöyle anlatır:

- Bir müslüman ilk olarak içki içti mi derhal kalbi kararır. İkinci içki içişte hafaza melekleri kendisinden uzaklaşır. Üçüncü içişinde ölüm meleği uzaklaşır. Dördüncü içişte Peygamber aleyhisselâmın eshâbı, beşincide Cebrâil aleyhisselâm, altıncıda İsrâfil aleyhisselâm, yedincide Mikâil aleyhisselâm, sekizincisinde gökler, dokuzuncuda Yer, onuncuda Arş'ı taşıyanlar, onbirincisinde Kürsî, onikincisinde Arş kendisinden uzaklaşır. Daha sonra da Allahü teâlâ ondan uzaklaşır. Allahü tâlânın da kendisinden uzaklaştığı kimsenin gideceği yer Cehennemdir.

BUGÜNKÜ SOHBET · 7 OCAK 1996 · KAYIT 10736

Cenâb-ı Hakkın la'netlediği kimseler

Mezhebsizler, bulundukları memleketteki Ehl-i sünnet din adamlarını, her fırsatta kötülüyorlar. Bunların kitâblarının okunmasını, Ehl-i sünnet bilgilerinin öğrenilmesini önlemek için her hîleye başvuruyorlar. Meselâ, ilahiyatçı değildir,

diploması yoktur, dinden ne anlar? O kendi san'atı üzerinde çalışsın. Bizim işimize karışmasın, derler. Bir bahane ile onu baltalamak isterler.

(Fitne yayıldığı zaman, hakîkati bilen, başkalarına bildirsin! Bildirmezse, Allahın ve bütün insanların la'neti ona olsun!) hadîs-i şerîfi ile mesleği ne olursa olsun, hakîkatı bilenlerin, dine aykırı bir şey görünce, doğruyu bildirmesi emredilmektedir. Aksi takdirde Cenâb-ı Hakkın la'netine uğrayacağı bildirilmektedir.

Bunun için, bilenlerin bilmiyenleri uyarması, bilmiyenlerin de, öncelikle ehl-i sünnet i'tikâdında bir âlim bulması veya Ehl-i sünnet i'tikâtında bir alimin kitabını bulması, bilmediklerini buradan öğrenmesi, bütün işlerini buna uygun yapması lâzımdır.

Çünkü, böyle bir âlim, Allahü teâlânın kullarını hatâdan korumak ve herşeyi doğru yapmalarını sağlamak için yaratmış olduğu ma'nevî ilâçları, ya'nî rûhun tedâvîsi bilgilerini bilir ve insanlara bildirir. Rûh hastalarını, idrâksiz olanları tedâvî eder.

Böyle bir âlimin her sözü, her işi ve inanışı, dine uygundur. Her şeyi doğru olarak anlar. Her soruya doğru cevâb verir. Her işinden Allahü teâlâ râzıdır. Allahü teâlâ, rızâsına kavuşmak istiyenlere, rızâsına kavuşturan yolları gösterir. Allahü teâlâ, îmân edenleri ve îmânın îcâblarını yapanları zulmetlerden, sıkıntılardan kurtarır. Bunları nûra, huzûra, saâdete kavuşturur. Bunlar, her zaman ve her işlerinde, rahat ve huzûr içinde olurlar. Bunlar, kıyâmet gününde, Peygamberlerin, Sıddîkların, şehîdlerin ve sâlih müslümanların yanında bulunurlar.

Bir din adamı, hangi asırda bulunursa bulunsun, sözleri, işleri ve i'tikâdı Peygamberimizin ve eshâbının bildirdiklerine uygun olmazsa ve nefsine, düşüncelerine uyarak dinin dışına taşarsa ve aklına uyarak dinin inceliklerine karşı gelir, anlıyamadığı bilgilerde dört mezhebin dışına taşarsa, bu kimsenin kötü din adamı olduğu anlaşılır.

Allahü teâlâ bunun kalbini mühürlemiştir. Gözleri hak yolu göremez. Kulakları doğru sözü işitemez. Buna, kıyâmette büyük azâb vardır. Allahü teâlâ, bunu sevmez. Bunun gibi olanlar, Peygamberlerin düşmanıdırlar. Bunlar, kendilerini doğru yolda sanır. Yaptıklarını beğenirler. Hâlbuki, bunlar şeytânın yolundadırlar. Bunlardan aklını toparlayıp doğruya dönebilen çok azdır. Bunların her sözü tatlı olur. Yaldızlı olur. Faydalı görünür. Hâlbuki, düşündükleri, beğendikleri şeyler

hep kötüdür. Ahmakları aldatarak kötü yola, felâkete sürüklerler. Sözleri, kar yığınları gibi parlak, lekesiz görünür. Fakat, hakîkat güneşi karşısında eriyip giderler.

Allahü teâlânın kalblerini kararttığı ve mühürlediği bu kötü din adamlarına (Bid'at ehli), ya'nî mezhebsiz din adamı denir. Bunlar, i'tikâdları ve amelleri, Kur'ân-ı kerîme ve Hadîs-i şerîflere ve icmâ'ı ümmete uymıyan kimselerdir. Bunlar doğru yoldan sapmış olup, müslümanları da felâkete sürüklemektedirler. Bunlara uyanlar, Cehenneme gideceklerdir. Müslümanlar arasında bunların bulunması, insanın bir uzvunun kangren veya kanser olmasına benzer.

Bu yarayı yok etmedikçe, sağlam kısımlar da felâketten kurtulamaz. Bunlar, bulaşıcı hastalık mikrobu taşıyan hastalar gibidir. Bunlara yaklaşanlar zarar görür. Bunların zararına yakalanmamak için yanlarına yaklaşmamak lâzımdır.

BUGÜNKÜ SOHBET · 8 OCAK 1996 · KAYIT 10737

"Kimse bana hediye göndermiyor!"

Sâlih-i Merrî hazretleri anlatır: Bir gece, seher vakti kalkıp, teheccüd namazını kıldıktan sonra, sabah namazını kılmak üzere câmiye doğru yola çıktım. Yolumun üzerinde bir mezarlık vardı. İçimden, "Sabah namazı vakti girene kadar şurada kalayım" diyerek mezarlığa girdim ve bir mezara dayanıp yere oturdum. Bu sırada kendimden geçip uyumuşum. Uykuda şöyle bir rü'yâ gördüm:

Bütün mezarlık halkı mezarlarından çıktılar ve grup grup olup sohbet etmeye başladılar. Bu arada pejmürde kılıklı bir delikanlı da bir kenara çekilmiş üzgün üzgün oturuyordu.

Çok geçmeden ortaya, içi çeşitli hediyelerle dolu ve üstleri mendillerle örtülü birçok tabak çıktı. Her ölü tabaklardan birini alarak kendi kabrine girdi.

Sonunda yalnız o pejmürde kılıklı delikanlı kaldı. Kendisine hiç tabak kalmadığı için üzgün üzgün kabrine doğru gidiyordu. Ona yaklaşarak, "Seni üzgün görüyorum sebebi nedir? Ayrıca bu tabaklar neyin nesi?" diye sordum. Delikanlı şöyle cevap verdi:

"Gördüğün tabaklar dirilerin ölülerine gönderdikleri hediyelerdir. Diriler, ölüleri adına sadaka verince veya onlara duâ edince her cum'a gecesi bu hediyeler gelir. Ben annemle hacca giderken Basra'da öldüm. Daha sonra annem evlendi. Bana ihtiyacı olmadığı için benim adımı ağzına hiç almadı; benim için bir sadaka vermedi, bir duâ etmedi. İşte bunun için üzülmekteyim. Kimse bana hediye göndermemektedir. Zaten dünyada beni hatırlayacak annemden başka kimsem de yoktur." Bunun üzerine, "Annen nerede oturuyor" diye sordum.

O da, bana, annesinin evini ta'rif etti. Namaz vakti uyandım. Namazımı kılar kılmaz kadının evini aramaya başladım. Ta'rif üzerine evi buldum. Kapıya varınca kendimi tanıtıp aramızda geçecek konuşmaları hiç kimse duymasın diye tenbih ettikten sonra sordum:

- Senin ölmüş oğlun var mı?

Derin bir iç geçirerek inledikten sonra, dedi ki:

- Delikanlı bir oğlum vardı, öldü.

Bu cevabı üzerine rü'yâmı kendisine anlattım. Sözlerimi duyunca çok ağladı. Sonra:

- Bunları yavrum ve göz bebeğim adına sadaka olarak dağıt. Artık ölünceye kadar onu unutmayacak, ona duâ edecek ve adına sadaka vereceğim, dedi. Ben de yanından ayrıldıktan sonra, verdiği sarı liraları oğlu adına sadaka olarak dağıttım.

Bir hafta sonra cum'a namazını kılmak üzere yine yola çıktım. Aynı mezarlığa girip sırtımı bir mezara dayadım. Bir önceki hafta olduğu gibi başım önüme düştü ve gözlerim dalıverdi.

Rü'yâmda yine mezarlarından çıkarak yer yer kümelenmiş ölüler gördüm. Bu arada bir önceki hafta pejmürde kılıklı ve üzgün olarak görmüş olduğum delikanlı da karşımda idi. Fakat bu defa beyaz kıyafetli idi, yüzü gülüyordu. Yanıma yaklaşarak dedi ki:

- Allah, sana iyilikler versin. Senin vasıtanla gelen hediyeler elime geçti.

- Siz ölüler de, cum'a gününü biliyor musunuz?

- Tabiî cum'a gününü havadaki kuşlar bile bilir.

Bunun için, bilhassa cum'a günlerinde ve diğer mübârek günlerde, Kur'ân-ı kerîm okuyup, bol bol hayır hasenat yapıp, ölmüş yakınlarımıza ve bütün müslümanlara göndermeliyiz. Vefât eden kimseler, dört gözle dünyadaki

yakınlarından gelecek hediyeyi bekler. Ölmüş bir kimseye, bir Fâtiha okuyup göndermek, dünyada iken ona, saraylar, köşkler bağışlamaktan çok daha faydalıdır.

BUGÜNKÜ SOHBET · 9 OCAK 1996 · KAYIT 10738

Rü'yâda bildirilen beş sır!

Bizden önceki kavimlere gönderilen Peygamberlerden birisi, birgün bir rü'yâ gördü. Rü'yâsında kendisinden, sabahleyin kalkınca karşısına ilk çıkan şeyi yemesi, ikinci olarak karşılaştığı şeyi gizlemesi, üçüncü olarak karşılaştığı şeyi kabûl etmesi, dördüncü olarak, karşılaştığını yeise, ümitsizliğe düşürmemesi, beşinci olarak karşılaştığından da kaçması isteniyordu.

Sabah oldu. O peygamber aleyhisselâm kalkınca, karşısında gözüne ilk çarpan büyük ve kapkara bir dağ oldu. Bu manzara karşısında durakladı, hayrete düştü ve kendi kendine, "Rabbim bana onu yememi emretti. Rabbim bana, gücümün yetmiyeceği şeyi emretmez" diye düşündü.

Onu yemeğe azmederek oraya doğru yürüdü. Fakat yanına yaklaşınca dağ birden küçüldü, küçüldü ve baldan daha tatlı bir lokma hâline geldi. Peygamber onu yiyerek yola koyuldu.

Biraz gidince karşısına altın bir tas çıktı. Hemen bir çukur açarak onu toprağa gömdü ve tekrar yola koyuldu. Fakat biraz gittikten sonra dönüp arkasına baktığında altın tasın toprağın üstüne çıkmış olduğunu gördü. Geri döndü. Onu tekrar gömerek yine yoluna devam etmek üzere hareket etti.

Fakat biraz gidince yine dönüp geriye baktığında, altın tasın yine dışarıda olduğunu hayretle müşâhede etti. Bu dönüp gömmeler birkaç defa tekrarlandığı hâlde altın tas yine üste çıkıyordu. Nihâyet peygamber, "Ben, Rabbimin bana olan emrini yerine getirdim" diyerek onu gömmek için bir daha geri dönmedi ve yoluna devam etti.

Biraz gidince, kendisine doğru gelen bir kuşla karşılaştı. Kuşun peşinde de bir şâhin vardı. Onu avlamak, yakalayıp yemek istiyordu. Kuş:

- Ey Allahın nebîsi, beni kurtar, diyerek Peygamberden yardım istedi, Peygamber de onu himâyesine aldı, "Üçüncü olarak karşılaştığın şeyi kabûl et" emri gereğince yeninin içine sakladı. Bu arada onu avlamak için peşinden gelmekte olan şâhin gelip:

- Ey Allahın nebîsi, ben aç idim. Sabahtan beri onu avlayıp karnımı doyurmak için uğraşıyordum. Tam yakalıyacağım sırada onu benden aldın. Rızkıma mâni olma! dedi.

Bu sırada Peygamber aleyhisselâm, "Benden, üçüncü olarak karşılaştığımı kabûl etmem, dördüncü olarak karşılaştığımı da yeise düşürmemem istenmişti. Üçüncü bu kuş. Onu kabûl edip kurtardım. Ya dördüncüyü ne yapayım? Onu ümitsizliğe düşürmemem lâzım" diye düşündü. Yanında bulunan etten biraz keserek beklemekte olan avcı kuşa attı. O da onu alıp gitti. O uzaklaşınca saklamakta olduğu kuşu da salıvererek yoluna koyuldu.

Yolda ilerlerken pis kokulu bir cîfe ile, pislik ile karşılaştı. Geceki rü'yâ gereğince ondan da sür'atle uzaklaştı. O gece rü'yâsında kendisine gündüz olan hâdiselerdeki hikmet, sır şöyle izâh edildi:

"İlk önce çok büyük ve kapkara bir dağ olarak gördüğün ve sonradan baldan daha tatlı bir lokma hâline gelen şey, öfke ve kızgınlıktır. Öfke, önce büyük bir dağ hâlindedir. Sabır edildiği ve yenildiği zaman baldan daha tatlı bir lokma olur.

İkinci olarak karşılaştığın altın tas, güzel ve iyi amellerdir. İyi ve güzel ameller, hareketler, davranışlar ne kadar örtülürse örtülsün, yine de açığa çıkar ve kendilerini belli ederler. Üçüncü olarak, sakladığın kuş, sana sığınana ihânet etmemeni, himâyene almanı öğretmek istemektedir. Dördüncü hâdise, birisi senden bir şey istedi mi, kendi ihtiyâcın olsa bile onun hâcetini görmek gerektiğine işârettir. Beşinci olarak karşılaştığın ve kendisinden kaçtığın pis kokulu cîfe gıybete işârettir. Gıybet eden, ötekini-berikini çekiştiren insanlardan, pis kokulu cîfeden kaçarcasına kaç!..

BUGÜNKÜ SOHBET · 10 OCAK 1996 · KAYIT 10739

Dinin gönderiliş sebebi

Din, insanları saâdet-i ebediyyeye ya'nî ebedî, sonsuz saâdete, huzura götürmek için Allahü teâlâ tarafından gösterilen yol demektir.

Din ismi altında insanların uydurduğu yalan yanlış yollara din denmez, dinsizlik ve kâfirlik denir. Allahü teâlâ, Âdem aleyhisselâmdan beri, her bin senede bir peygamber vasıtası ile, insanlara bir din göndermiştir. Bu peygamberlere, ya'nî kendilerine yeni bir din gönderilen peygamberlere "Resûl" denir.

Her asırda, en temiz bir insanı peygamber yaparak, bunlar ile dinleri kuvvetlendirmiştir. Resûllere tâbi olan ya'nî kendisinden önceki resûle indirilmiş kitaba tâbi olan peygamberlere de, "Nebî" denir.

Bütün peygamberler, hep aynı îmânı söylemiş, hepsi ümmetlerinden aynı şeylere îmân etmelerini istemişlerdir. Fakat, dinleri, ya'nî kalb ile, beden ile yapılması ve sakınılması lâzım olan şeyleri başka başka olduğundan, islâmlıkları, müslümanlıkları da ayrıdır.

Allahü teâlâ, dinleri, nefsin zararlı arzûlarını, keyiflerini kırmak ve taşkınlıklarını önlemek için göndermiştir.

Her din, kendisinden önce gelen dini neshetmiş, değiştirmiştir. Yürürlükten kaldırmıştır. En son gelen ve kendisinden önceki dinleri değiştirmiş, daha doğrusu dinlerin hepsini kendinde toplamış olan, kıyâmete kadar da hiç değişmiyecek olan din, Muhammed aleyhisselâmın dinidir. Bugün, Allahü teâlânın sevdiği, beğendiği din de, İslâm dînidir.

Bu dinin bildirdiği farzları yapanlara ve harâmlardan kaçınanlara Allahü teâlâ, âhırette ni'metler, iyilikler verecektir. Ya'nî bunlar, sevâb kazanır. Farzları yapmıyanlara ve harâmlardan kaçınmıyanlara, âhırette cezâlar, acılar vardır. Ya'nî böyle kimseler, günâha girer. ^Imânı olmıyanların farzları kabûl olmaz. Ya'nî bunlara sevâb verilmez.

Bir insanın önce îmân etmesi lâzımdır. ^Imân etmemiş ise yaptığı hiçbir iyiliğe sevâb verilmez. Îmân ettikten sonra, dinin yasak ettiği şeylerden ya'nî harâmlardan kaçılır. Sonra da farzlar gelir. Farzları yapmıyan mü'minlerin,

sünnetleri kabûl olmaz. Ya'nî bunlara sevâb verilmez. Bunlar Peygamberimize tam tâbi' olmuş olmaz.

Bir kimse, bütün farzları yapıp da, bir farzı özürsüz terkederse, bu borcunu ödemedikçe, bu cinsten olan hiçbir nâfile ibâdetine ve sünnetine sevâb verilmez. Meselâ zekâtını vermemiş kimsenin, sadakası, kabûl olmaz. Çünkü, Cenâb-ı Hak ona önce zekât vermesini emretmektedir. Peygamber efendimiz, hazret-i Ali'ye, (Yâ Ali, insanlar fedâil ile nâfile ile meşgûl oldukları zaman, sen farzları tamamlamaya çalış!) buyurdu.

İmâm-ı Gazâlî hazretlerinin naklettiği, (Allahü teâlâ, kazâya kalmış namaz borcu bulunan kimsenin [Nâfile] namazını kabûl etmez) hadîs-i şerîfleri de, bunu açık olarak bildirmektedir.

Dinimizde bir kaide vardır: Harâm işleyerek, ibâdet yapılmaz. Harâmlar iyi niyetle yapılsa bile bunların harâmlığı kalkmaz. Mubâhlar iyi niyet ile, güzel düşünceler ile yapılınca, insan sevâb kazanır. Kötü niyetlerle yapılırsa veya bunları yapmak, bir farzı vaktinde edâ etmeye mâni' olursa, günâh olurlar.

Harâm işliyenlerin, "Sen kalbime bak, kalbim temizdir. Allahü teâlâ kalbe bakar" demeleri boştur, faydasızdır. Müslümanları aldatmaktır. Kalbin doğru ve temiz olmasına alâmet, dine yapışmak, ya'nî emirlere ve yasaklara uymaktır.

BUGÜNKÜ SOHBET · 11 OCAK 1996 · KAYIT 10740

Dinin temeli fıkıh ilmidir!

Dinin hükümlerini bildiren ilme "Fıkıh ilmi" adı verilir. Fıkıh bilgilerini bilen kimseye ise "Fakîh" denir. Fıkıh ilmi, insanların yapması ve yapmaması lâzım olan işleri bildirir.

Fıkıh bilgileri, Kur'ân-ı kerîmden, hadîs-i şerîflerden, icmâ'-ı ümmetten ve kıyâstan meydana gelmektedir. İcmâ', Eshâb-ı kirâmın ve Tabiînin söz birliği demektir.

Fıkıh bilgisinin bu dört kaynağına "Edille-i şer'ıyye" denir. Fıkıh ilmini kuran, ilk yapan, İmâm-ı a'zam Ebû Hanîfe hazretleridir.

Fıkıh ilmi, dört büyük kısma ayrılır:

Fıkhın ibâdet kısmını kısaca öğrenmek her müslümana farzdır. Evlenme, boşanma ve alışveriş kısımlarını öğrenmek farz-ı kifâyedir. Ya'nî, başına gelenlerin öğrenmesi farz olur. Meselâ, evlenecek olan kimsenin evlenmeden önce, evlilik bilgilerini öğrenmesi farz olur.

Fıkıh ilmi çok kıymetli bir ilimdir. Fıkıh bilgisi okumak, geceleri nâfile namaz kılmaktan daha sevâbdır.

Şu hadîs-i şerîfler, fıkıh ilminin şerefini göstermeğe kâfîdir:

(Allahü teâlâ bir kuluna iyilik etmek isterse, onu dinde fakîh yapar.)

(Herşeyin dayandığı bir direk vardır. Dînin temel direği, fıkıh bilgisidir.)

(İbâdetlerin efdali, en kıymetlisi, fıkıh öğrenmek ve öğretmektir.)

Fıkıh ilmi Peygamber efendimizden beri vardı. Ancak, İmâm-ı a'zam Ebû Hanîfe hazretleri fıkıh bilgilerini toplayarak, kısımlara, kollara ayırdı ve usûller, metotlar koydu. Ayrıca Resûlullahın ve Eshâb-ı kirâmın bildirdiği i'tikâd, îmân bilgilerini de topladı ve yüzlerce talebesine bildirdi.

İmâm-ı a'zam hazretleri, usûller, metotlar koyarken, hüküm bildirirken dört kaynağı esas alıyordu. Yâ'nî, Kur'ân-ı kerîmde açıkça bildirilmiş ise, ona göre hüküm veriyordu. Açıkça bildirilmemiş ise, hadîs-i şerîflerde o husûs açıkça bildirilmiş midir buna bakıyordu. Burada da yoksa, bu konuda icma' ya'nî Eshâb-ı kirâmın söz birliği var mı buna bakıyordu. Burada da yoksa, kıyâs yapıyordu. İctihâd ediyordu.

Ya'nî bilinmiyen mes'eleyi bilinen mes'eleye benzeterek hüküm veriyordu. Meselâ, önceleri içki olarak sadece şarap vardı. Daha sonra başka içkiler de yapıldı. Sonraki içkiler, şarap ile mukayese edilerek, bunların da harâm olduğuna dâir ictihâd edildi.

Peygamber efendimiz zamanında da ictihâd yapılıyordu. Eshâb-ı kirâmdan birinin ayrı ictihâdı olurdu. Fakat bu ahkâm, Peygamberimiz zamanında hatâlı ve şüpheli olamazdı. Çünkü, yanlış olan ictihâdlar, Allahü teâlâ tarafından, Cebrâil aleyhisselâm vasıtasıyla hemen düzeltilir, hak ile bâtıl birbirinden hemen ayırılırdı.

Peygamberimizin âhırete teşrîfinden sonra meydana çıkarılan ahkâm ise böyle olmayıp, doğru ile yanlış ictihâdlar karışık kaldı. Allahü teâlâ ictihâd yapma yetkisi olan kimselerin ictihâdlarının hepsini doğru kabûl etti. Hadîs-i şerîfte böyle ictihâdların rahmet olduğu bildirildi. Aradaki fark doğruyu isâbet ettirene on sevap, diğerlerine bir sevap verilmesiydi. Neticede ikisine de uyan sevap

kazanıyordu. Eğer farklı ictihâdlar olmasaydı, müslümanlar büyük sıkıntıya düşerlerdi. Bunun için mezhepler büyük rahmet oldu.

Bütün bunlardan şu netice çıkıyor ki, dinimizi doğru olarak ancak fıkıh, ilmihâl kitaplarından öğrenebiliriz.

BUGÜNKÜ SOHBET · 12 OCAK 1996 · KAYIT 10741

Bir mezhebe uymak ne demek?

Bir kimsenin bir mezhebe uyması demek, o kişinin şöyle düşünmesi demektir: "Benim, dinimin emir ve yasaklarını dinin dört kaynağından çıkartmam mümkün değildir. (Meselâ, Hanefî mezhebinde olan bir kimse) Ben İmâm-ı a'zam hazretlerinin ilminin üstünlüğüne inanıyorum. O'nun bildirdiği bütün hükümlerin, Kur'ân-ı kerîme ve hadîs-i şerîflere uygun olduğuna itimat ediyorum. Bunun için de İmâm-ı a'zam hazretlerini kendime rehber ediniyorum, dinde ne bildirdiyse doğru kabûl ediyorum." Zaten ibâdetlerini, i'tikâdını belli bir mezhebe göre yapmıyanın îmânını muhafaza etmesi çok zordur. Uçurumun hemen kenarındaki insan gibidir. En ufak bir rüzgârla kendini uçurumun dibinde bulur. Çünkü, kişinin kendi başına dinin bütün emir ve yasaklarını Kur'ân-ı kerîmden çıkartması mümkün değildir.

Bunun için âkıl ve bâlig olan müslüman evlâdının, önce "Kelime-i şehâdet" söylemesi ve bunun ma'nâsını öğrenip, inanması lâzımdır. Sonra da Ehl-i sünnet âlimlerinin kitaplarında yazılı olan i'tikâd, ya'nî îmân edilmesi lâzım olan bilgileri öğrenip, bunlara inanması lâzımdır.

Sonra da, Ehl-i sünnetin dört mezhebinden birinin kitaplarında yazılı olan fıkıh bilgilerini, ya'nî islâmın beş şartını ve helâl, harâm olan şeyleri öğrenmesi, bunlara inanması ve uygun yaşaması lâzımdır.

Bunları öğrenmek ve uymak lâzım olduğuna inanmıyan, önem vermiyen "mürted" olur. Ya'nî Kelime-i şehâdet getirerek müslüman olduktan sonra, tekrar kâfir olur.

Dört mezhebin i'tikâdı birbirinin aynıdır. Dört mezhebden birinin îmân ve fıkıh bilgilerine tâbi olan, uyan bir müslümana "Ehl-i sünnet" veya "Sünnî" denir.

Dört mezhebin, Kur'ân-ı kerîmde ve hadîs-i şerîflerde açıkça bildirilmiş olan emir ve yasaklara uymakta, zaten hiç ayrılıkları yoktur. Yalnız, açıkça bildirilmiyenleri anlamakta ayrılmışlardır.

Şöyle bir benzetme yapacak olursak, hacıların, birinin hava yolu ile, diğerinin kara yolu ile, bir diğerinin de deniz yolu ile Kâ'be-i şerîfe götürülmesi gibidir. Neticede her biri aynı yere gitmektedir ve hedef aynıdır. Hepsi aynı yerde buluşmaktadır. Ayrılık şekildedir. Aslında ayrılık yoktur. Biri Kâ'beye diğerleri başka yere gitmemektedir.

Bu kadarcık ayrılıklar da, Allahü teâlânın müslümanlara rahmetidir. Sağlıkları, çalıştıkları ve yaşadıkları yerler başka başka olan insanlara, hangi mezhebe uymak kolay gelirse, onun "Fıkıh" kitaplarına göre ibâdet ederler.

Tek bir mezheb olsaydı, herkes buna uymağa mecbur olurdu. Bu da, çok kimseye güç gelirdi. Hattâ imkânsız olurdu. Dört mezhebin herhangi birine uyan müslümanlar, birbirlerini kardeş bilirler. Bunların tarih boyunca, dövüştükleri hiç görülmemiştir. Mezhebcilik yapmazlar. Ya'nî diğer üç mezhebi kötülemezler. Dördünün de Cennete götüren yol olduğuna inanırlar.

Bu dört mezhebin müctehidleri imâm-ı a'zam hazretlerinin, talebeleri, çocukları gibidir. Hepsinin üstâdı O'dur. İmâm-ı a'zam Ebû Hanîfe, hergün sabah namazını câmide kılıp, öğleye kadar suâllere cevap verirdi. Öğleden önce, oturduğu yerde Kaylûle yapardı. Güneş zevâle, tepeye yaklaşınca kaylûle yapmak, ya'nî biraz uyumak sünnettir.

Öğle namazından sonra, yatsıya kadar, talebeye ilim öğretirdi. Yatsıdan sonra evine gelip, biraz dinlenir, sonra câmiye gider, sabah namazına kadar ibâdet ederdi. Bu hâli, sözlerine güvenilir birçok kıymetli kimse haber vermiştir.

BUGÜNKÜ SOHBET · 13 OCAK 1996 · KAYIT 10742

İmâm-ı a'zam hazretleri

Ehl-i sünnetin başı, fıkıh ilminin kurucusu, İmâm-ı a'zam Ebû Hanîfe hazretleridir. Bütün dünyada tatbîk olunan ahkâm-ı islâmiyyenin dörtte üçü,

onundur. Kalan dörtte birinde de, ortaktır. İslâmiyette ev sâhibi, âile reîsi odur. Bütün diğer müctehidler, onun çocuklarıdır.

İmâm-ı a'zam hazretleri, kırk sene, yatsı namazının abdesti ile sabah namazı kıldı. Ya'nî yatsıdan sonra uyumadı.

İmâm-ı a'zam hazretleri ellibeş defa hac yaptı. Son haccında, Kâ'be-i mu'azzama içine girip, burada iki rek'at namaz kıldı. Namazda, bütün Kur'ân-ı kerîmi okudu. Sonra, ağlayarak:

- Yâ Rabbî! Sana lâyık ibâdet yapamadım. Fakat, senin akıl ile anlaşılamıyacağını iyi anladım. Hizmetimdeki kusûrumu, bu anlayışıma bağışla! diyerek duâ etti.

O ânda şöyle bir ses işitildi:

- Ey Ebû Hanîfe! Sen beni iyi tanıdın ve bana güzel hizmet ettin. Seni ve kıyâmete kadar, senin mezhebinde olup, yolunda gidenleri af ve magfiret ettim.

İmâm-ı a'zam hazretlerinin geleceğini haber veren birçok hadîs-i şerîf vardır! Resûlullah efendimiz, İmâm-ı a'zamın geleceğini haber verdi.

Bir hadîs-i şerîfte, (Âdem ve bütün peygamberler "aleyhimüsselâm", benimle övündüğü gibi, ben de, ümmetim içinde, soyadı Ebû Hanîfe, ismi Nu'mân olan bir kimse ile övünürüm ki, ümmetimin ışığı olacaktır. Onları, yoldan çıkmaktan, cehâlet karanlığına düşmekten koruyacaktır) buyuruldu.

Başka bir hadîs-i şerîfte de, (Ümmetimden, Ebû Hanîfe adında biri gelecektir. Bu, kıyâmet günü, ümmetimin ışığı olacaktır) buyuruldu.

Hanefî mezhebi, Osmanlı devleti zamanında her yere yayıldı. Devletin resmî mezhebi gibi oldu. Bugün, dünya yüzünde bulunan Ehl-i islâmın yarıdan fazlası ve Ehl-i sünnetin pek çoğu, Hanefî mezhebine göre ibâdet etmektedir.

Bir kimse evliyâ bile olsa, bir mezhebe uyması şarttır. Nitekim, tasavvufun, yüksek tabakalarında bulunan velîler de, ilmi olmıyan, aşağı derecelerdeki müslümanlar gibi, bir müctehide tâbi olmuşlardır. Meselâ Bayezid-i Bistâmî, Cüneyd-i Bağdâdî, Celâleddîn-i Rûmî ve Muhyiddîn-i Arabî gibi velîler de, herkes gibi, bir mezhebe tâbi olarak yükselmiştir. "Bizim mezhebe ihtiyacımız yoktur, Peygamber zamanında mezhep mi vardı?" dememişlerdir.

Ba'zıları, "Fıkıh bilgisini nereden olsa öğrenirsin, önce bir tarikata gir!" demektedirler. Ahkâm-ı islâmiyyeye yapışmak, bir ağaç dikmek gibidir. Tasavvufta, tarikatta hâsıl olan hâller, bu ağacın meyveleri gibidir. Evet, ağaç

dikmekten maksat, meyve elde etmektir. Fakat, meyve kazanmak için, ağaç dikmek şarttır.

Ya'nî, îmân olmazsa ve ahkâm-ı şer'ıyye yapılmazsa, tasavvuf ve evliyâlık hâsıl olamaz. Dinin emirlerini yerine getirmediği hâlde kişide ba'zı hâller görülüyorsa, bu hâller şeytandandır. Bu kişinin, "Ağaç yok iken meyvesini yedim" demesi gibidir. Şeytan onu aldatarak meyve gibi göstermektedir.

Böyle iddiada bulunan kimselerden, arslandan kaçmaktan daha çok kaçmalıdır. Arslan, insanın yalnız canını alır. Bunlar ise, dînini ve îmânını alır.

İmâm-ı Mâlik hazretleri, (Fıkıh öğrenmeyip, tasavvuf ile uğraşan, dinden çıkar. "Zındık" olur. Fıkıh öğrenip tasavvuftan haberi olmıyan "Bid'at sâhibi", ya'nî sapık olur. Her ikisini edinen, hakîkate varır) buyurdu.

BUGÜNKÜ SOHBET · 14 OCAK 1996 · KAYIT 10743

Dimyat'a pirince giderken..

Evliyânın büyüklerinden İbrâhim Edhem hazretlerine evliyallık halleri görülen bir gençten bahsettiler.

Bu Genci evine da'vet etti. Gence helâl yemek verdi. Gençteki eski aşk ve gayret kalmadı. Genç eski hâlinin niçin kaybolduğunu sordu. İbrâhim Edhem hazretleri, gence:

- Sendeki hâller şeytandandı. Helâl yiyince şeytan giremedi. Esas hâlin meydana çıktı, buyurdu.

Bu genç, fıkıh ilmini öğrenmediği için harâmı helâli ayırt edememişti. Birisinde bu gibi hâller görüldüğünde, bu kimsenin yaşayışına, yediğine, içtiğine bakmalıdır. İbâdetlerini eksiksiz yapıp yapmadığına bakmalıdır. Bunlarda eksiklik varsa, o hâllerin şeytandan olduğunu anlamalıdır.

Yüz yıldır, tarîkat diyerek, birçok şey uyduruldu. Eshâb-ı kirâmın yolu unutuldu. Câhiller, sahtekârlar şeyh olarak zikir ve ibâdet ismi altında günâh işlettiler. Bugün, islâm memleketinde, gerçek ma'nâda tasavvuf âlimi çok azalmıştır, yok gibidir. Fakat sahte mürşidler, müslümanları sömüren tarîkatçılar çoktur.

Bunun için çok dikkatli olmalı, din büyüklerinin, eskiden kalma, kıymetli kitaplarını okuyup, zikri, fikri bunlara göre doğrultmalıdır. Tarîkatçılık, şeyhlik, mürîdlik gibi isimlerin perdesi altında iş gören, mal ve din hırsızlarına aldanmamalı, bunlardan kaçınmalıdır.

Eskiden ya'nî zamanımızdan 100-150 yıl önce dinimizin emir ve yasaklarını öğreten, severek, zorlama olmadan yapmasını sağlıyan, insanlara dinimizin güzel ahlâkını aşılayan birçok tarikat, birçok şeyh vardı. Fakat, Osmanlıların son zamanlarından itibaren, tarikatlar bozuldu. Tarikatlara, çeşitli ajanlar sızdı. Müslüman kılığındaki bu ajanlar, yerine göre talebe, yerine göre şeyh, mürşid rolünde çeşitli yollar ile tarikatlara harâmlar, bid'atler karıştırdılar. Din ile ilgisi olmıyan, dinimizin yasak ettiği şeyleri, dinimizin emri olarak gösterdiler.

Zamanla birçok tarikatın, tekkenin dinle ilgisi kalmadı. Hattâ dinsizlik ocağı hâline geldi. Bilhassa son zamanlarda, tarikat adı altında, insanların îmânını çalmak için uğraşan sayısız sahte şeyhler türedi. Namaz kılmanın farz olmadığını, kadınların açık gezmesinin harâm olmadığını açıkça söyleyebilen şeyhler çıktı ortaya. O hâle geldi ki, insanlara dini sevdirmek olan tarikatın gâyesini, insanları dinden uzaklaştırmak şekline çevirdiler.

"Mürşidi olmayanın mürşidi şeytandır" sözünü öne sürerek, topladıkları müslümanların îmânlarını, i'tikâdlarını bozdular. Bu söz, dine uygun tasavvuf ehli bir kimse olduğu zaman için geçerlidir. Yoksa her önüne gelen, ne idüğü belirsiz kimselere gidip tâbi olmak değildir. Böyle kimseler şeytandan daha kötü kimselerdir. Dolayısıyla, yağmurdan kaçalım derken, doluya tutulmaya, Dimyat'a pirince giderken, evdeki bulgurdan da olmaya benzer.

Hakîkî tasavvuf âlimi olmadığı zaman, eskiden yaşamış, bilinen meşhur evliyâların, mürşid-i kâmillerin kitaplarını okuyarak, dinimizi, dinimizin güzel ahlâkını buralardan öğrenmeliyiz. Zaten esas maksat da bu değil miydi? Hele hele şu karışık zamanda, din hırsızlarının, ırz, namus düşmanlarının kol gezdiği bir zamanda, bilhassa kadınların sokak sokak şeyh aramaya çıkması çok tehlikelidir. Bunların yapacağı, mu'teber bir ilmihâl kitabından dinini öğrenmek, beyine karşı vazifelerini ifâ etmek, çocuklarını islâm terbiyesi ile yetiştirmek ev işlerini yapmak olmalıdır.

BUGÜNKÜ SOHBET · 15 OCAK 1996 · KAYIT 10744

Önemli olan, sondur, neticedir!

Son nefes çok önemlidir. Kimse sonundan emin değildir. Bundan herkes korkmuştur. Çünkü, insanın kalbi değişebilir. Ölüm zamanı müthiş bir zamandır. O vakitte kalbin neye karar kılacağı bilinemez.

Hattâ ârîflerden biri şöyle buyurmuştur:

"Bir kimsenin elli sene îmân üzere olduğunu bilsem, yanımdan bir duvar arkasına gitmek kadar uzaklaşsa, îmân üzere olduğuna şâhidlik edemem. Çünkü kalb her an değişebilir." Süfyân-ı Sevrî hazretleri ölüm zamanında ağlayınca dediler ki, - Allahü teâlânın affının senin günâhından büyük olduğunu bilmez misin?

Bunlara şöyle cevap verdi:

- Îmânla öleceğimi bilsem, dağlar kadar günâhım olsa yine korkmam.

Îmânsız gitmeye sebep olan şeyler çok ise de bunun iki sebebi vardır:

Bunlardan birincisi, ömrün, bozuk, bâtıl i'tikâd üzere geçmesidir.

Böyle kimseler, yaptığı işin, i'tikâdının bozuk olduğunu bilmediği için, tevbe de edemez. Ve bu sapık hâli ile vefât eder.

Bunun için, önce i'tikâdı düzeltmek, ehl-i sünnet âlimlerinin bildirdiği gibi inanmak lâzımdır. Ehl-i sünnet i'tikâdı, Peygamber efendimiz ve eshâbının i'tikâdıdır.

İkincisi, îmânın zayıf olması, dünya sevgisinin çok, Allah sevgisinin az olmasıdır.

Ölüm zamanı, dünya sevgisi ağır gelir, îmânsız gitmesine sebep olur. Bunun için, dünya malına muhabbet etmemeli, şehîd olarak ölmeyi arzû etmelidir.

Her namazdan sonra, şehîd olarak ölebilmek için duâ etmelidir. Çünkü, şehîdlik mertebesine kavuşan kimsenin kalbinden dünya sevgisi çıkar, gönlü Allah sevgisi ile dolar.

Îmânla gidecek kimselerin kalbinde, vefâtları yaklaşınca dünya sevgisi, tamahı kalmaz. Kalbi Allah sevgisi ile dolar. Çünkü Allah sevgisi ile dünya sevgisi bir

arada bulunmaz. Birinin girdiği yerden diğeri çıkar.

Allah sevgisinin artıp, dünya sevgisinin azalması, yok olması için, her zaman dinin hududunu gözetmeli, dinin bildirdiği sınırdan dışarı çıkmamalıdır.

Dinin emirlerine, ihlâsla sarılan kimsenin kalbinde dünya sevgisi kalmaz, bunun yerine Allah sevgisi dolar. Kalbde böyle Allah sevgisi hâkim olunca, o kimse îmânla gider.

Âyet-i kerîmede meâlen buyuruldu ki:

(Ey habîbim, hicreti terk edenlere de ki, eğer babalarınız, oğullarınız, kardeşleriniz, eşleriniz, kabîleniz, elinize geçirdiğiniz mallar, kesattan korka geldiğiniz bir ticâret ve hoşunuza gitmekte olan meskenler, size Allahtan, O'nun Peygamberinden ve O'nun yolundaki bir cihâddan daha sevgili ise, artık Allahın emri gelinceye kadar bekleyin! Allahü teâlâ fâsıklar gürûhunu hidâyete erdirmez.)

İslâm büyükleri, son nefesle ilgili çok şeyler nakletmişlerdir. Son nefesi düşündükçe, o büyüklükleri ile çok üzülürlerdi.

Hazret-i Ebû Bekir, "Keşke kuş olsaydım", Ebû Zer hazretleri, "Keşke bir ağaç olsaydım", Hazret-i Ömer, "Keşke anası Ömer'i doğurmasaydı" buyururdu.

BUGÜNKÜ SOHBET · 16 OCAK 1996 · KAYIT 10745

Ba'zı Bid'atler

Dinde yapılan her değişiklik ve reform bid'attır. Bid'at, sonradan yapılan şey demektir. Peygamber efendimizin ve dört halîfesinin zamanlarında bulunmayıp da, onlardan sonra, dinde meydana çıkarılan, ibâdet olarak yapılmağa başlanan şeylerdir. Meselâ müezzinin sadece kâmet getirmesi gerekirken bunun dışında üç ihlâs okuması, tesbih çektirmesi bid'attir.

Bid'atlerden ba'zıları şunlardır:

1. Namazlardan sonra hemen âyet-el-kürsî okumak lâzım iken, önce Salâten tüncînâyı ve başka duâ okumak bid'attır.

2. Namazdan sonra secde edip de kalkmak bid'attır.

3. Dinin küfür alâmeti dediği şeyleri zarûret olmadan kullanmak, en kötü bid'attır. Îmânın gitmesine sebep olur.

4. Cenâze olduğunu bildirmek için, minârelerde salât okunması mu'teber kitaplarda yazılı değildir, bid'attır.

5. Namazda selâmdan sonra, üç kerre söylenen (Estagfirullah)ı müezzinin yüksek sesle söylemesi bid'at olur.

6. Eli göğse koyarak, selâmlaşmak bid'attir.

7. İbâdetleri teyp, radyo ve hoparlörle yapmak bid'attır. Bid'at büyük günâhtır.

8. Sakalın sünnete uygun ya'nî, çenedeki ile birlikte bir tutam uzunlukta olmaması, kısa olması bid'attır.

9. Televizyondaki imâma uymak câiz olmadığı gibi, bu seslerle ibâdet yapmak da sahîh olmaz. Bid'at ve büyük günâh olur.

10. Eshâb-ı kirâmı kötüleyen, bid'at sâhibi olur. Ebû Bekr ile Ömer'in hilâfete hakları yok idi demek küfrdür.

11. (Zekeriyyâ sofrası) denilen adak bid'attır. Yahûdî âdetidir.

12. Aşûre günü aşûre pişirmeği ibâdet sanmak, bid'attır. Hazret-i Hüseyin o gün şehîd oldu diyerek, mâtem tutmak, bid'attır. Günâhtır.

13. Câmide her namazdan sonra birbiri ile müsâfeha etmek bid'attır. [Bayram günleri, câmilerde müsâfeha ederek bayramlaşmak ve namazlardan sonra, âdet etmeden, ara sıra müsâfeha etmek câizdir] 14. Kur'ân-ı kerîmi şarkı söyler gibi okumak bid'attır. Elhân ile, ya'nî mûsikîye uyarak tecvîdi bozmak bid'at ve dinlemesi de büyük günâhtır. Kur'ân-ı kerîmi, tekbîrleri ve ilâhîleri çalgı ile, ney çalarak okumak, bunun için tehlikeli bid'attır. Kur'ân-ı kerîmi güzel ses ile, tecvîd ile okumalıdır. Tegannî ile, kelimeleri değiştirip nağmeye uydurarak okumak harâmdır.

15. Itrî efendi, İslâm tekbîrini, segâh makâmında bestelemekle, islâmiyete bir hizmet yapmamış, dîne bir bid'at karıştırmıştır.

16. Kur'ân-ı kerîmi ücret ile okumak, bâtıl ve bid'attır.

17. Dîni türk mûsikîsi, diye bid'atler uyduruldu. Bunların bid'at olduğu, Kâdîzâdenin (Birgivî vasıyyetnâmesi) şerhinde uzun yazılıdır.

18. Kefenin üçten fazla parça olması bid'at olur. Meselâ kefene sarık ilâve etmek bid'at olur.

19. Cenâzede yüksek sesle tekbîr, tehlîl, ilâhîler okumak bid'attır.

20. Mezâr taşı üzerine âyet-i kerîme, mubârek isimler, şiir, Fâtiha kelimesini yazmak, câiz değildir. Asırlardan beri yazılıyor ise de, kötü bir bid'attır.

21. Ölü evinden yemek, helva dağıtılması bid'attır. Birinci, üçüncü, yedinci, kırkıncı, elliikinci ve elliüçüncü gibi günlerde helva, çörek gibi şeyler yapmak ve kabir başında yemek dağıtmak ve hâfızları, hocaları, mevlidcileri toplayıp, okutup yemek vermek mekrûhtur.

22. Evliyânın kabirlerinde kandil, mum yakmak bid'attır.

BUGÜNKÜ SOHBET · 17 OCAK 1996 · KAYIT 10746

"Bedduâ için gönderilmedim!"

Allahü teâlânın sevdiği, övdüğü ve güzel huyların, iyi hâllerin, ahlâkî fazîlet ve nebevî özelliklerin hepsine birden sahip olan Peygamber Efendimiz, her iyilik ve güzellikte olduğu gibi şefkat ve merhamet bakımından da insanların en üstünü idi.

Bütün âlemlere rahmet olarak gönderildiği Kur'ân-ı kerîmin şahitliği ile sâbit olan ve Kıyâmete kadar gelecek insanların hepsine örnek olarak takdim edilen Sevgili Peygamberimizin yüce hayatının her safhasında pırıl pırıl akisler yaparak âyân beyân görülen bu ulvî sıfata bir kaç misâl verelim:

Mekke putperestlerinin zâlim ve haşin baskılarından iyice sıkılan ve nefes alamaz hâle gelen Muhammed aleyhisselâm, yanına evlâtlığı Zeyd'i alarak Tâif şehrine gitti.

Tâif'in ileri gelenlerine islâmı anlattı ve kendisine yardım etmelerini istedi. Fakat onlar ayaklarına kadar gelen bu yüce ni'metin, ulvî devletin kıymetini anlayamadılar. Peygamberimizi reddettiler ve Tâif'ten kovdular, çocuklara emrederek taşlattılar. Atılan taşlarla ayakları yaralanan, kan içinde kalan peygamber Efendimiz, bir müddet üzüm bahçesinin yanında dinlendi. Sonra çok üzgün bir hâlde Mekke'ye doğru ilerlerken Cebrâil aleyhisselâm geldi ve:

- Ey Allahın resûlü! Allahü teâlâ benimle dağlara hükmeden meleğini gönderdi, dedi.

Dağlara hükmeden melek:

- Evet ey Allahın Resûlü! Ben emrinizdeyim. Eğer istersen şu iki dağı onların üstüne yıkarak helâk edeyim dedi. Şefkatli peygamberimiz hemen; - Hayır! Ben onların helâkini değil, hidâyetini ve onların nesillerinden müslüman nesillerin gelmesini istiyorum, buyurdu.

Uhud harbinde atılan bir taşla peygamberimizin dudağı kanamış, bir dişi kırılmış, bir kılıç darbesi ile yanağından yaralanmış ve miğferinin parçaları yanağına batmış, mübârek yüzü kanlar içinde kalmıştı. Müşrikler bütün güçleri ile onu öldürmek istiyorlardı. İşte bu sıkışık anda ba'zı sahâbîler:

- Yâ Resûlallah! Onlara bedduâ buyurun, dediler. Sevgili Peygamberimiz; - Ben bedduâ etmek için değil, rahmet ve islâma da'vet için gönderildim dedikten sonra "Allahım! Benim ve müslümanların hayatına kasd edenleri bağışla, onları hidâyete ulaştır. Çünkü ne yaptıklarını bilmiyorlar" diye duâ buyurdu.

Ebû Hüreyre hazretleri buyurdu ki: Bir gazâda, kâfirlerin yok olması için duâ buyurmasını söyledik. (Ben, la'net etmek için, insanların azâb çekmesi için gönderilmedim. Ben, herkese iyilik etmek için, insanların huzûra kavuşması için gönderildim) buyurdu.

Enbiyâ sûresinin yüzyedinci âyetinin meâl-i şerîfinde, (Seni, âlemlere rahmet, iyilik için gönderdik) buyurulmaktadır.

Dünya tarihinde böyle bir fazîlet ve merhamet levhasının eşi ve benzeri yoktur ve kıyâmete kadar da olmayacaktır. Şu bir-iki örnek bile Hazret-i Muhammed'in hak bir peygamber olduğunu isbâta kâfidir. O yüce şahsiyetin bir hadîsinin meâlini hürmetle okuyalım ve ta'zimle dinleyelim:

(Siz yeryüzünde olanlara merhamet ediniz ki, gökdekiler de size merhamet etsin.)

Merhamet sahibi olan Rabbimize hamd ve senâlar eder, merhamet sahibi peygamber efendimize salât ve selâmlarımızı takdim ederiz.

Ey Merhamet Cevheri essalâtü vesselâm, Ey Selâmet Rehberi essalâtü vesselâm, Ey Saâdet Önderi essalâtü vesselâm, Ey Şefâ'at Serveri essalâtü vesselâm.

BUGÜNKÜ SOHBET · 18 OCAK 1996 · KAYIT 10747

Ölümün ilk habercisi

Her insan için dünyaya geliş, ölümün ilk habercisidir. Hepimiz bu haberi almış bulunuyoruz. Ölüm günümüz, hergün bize daha yaklaşmaktadır. Hiçbir insan, hiçbir kuvvet, hiçbir buluş, bu yaklaşmayı durduramıyor.

Bu muhakkak olan ölüm, birçoklarını, taşkınlık hâlinde, günâhlar içinde, hattâ küfür, îmânsızlık içinde yakalamakta, onları sonsuz felâketlere, azâblara götürmektedir. Bu muhakkak olan ölüm, birçok bahtiyarlarda îmân nûru içinde ibâdet yaparken, Allahü teâlâya ibâdet ederken karşılıyor. Kendilerine söz verilen ni'metlere kavuşmak için, ölümü en kıymetli bir vâsıta biliyorlar.

İnsanların en talihlileri ölümü şehîd olarak karşılayanlardır. Şehîdlerin ölüm acısı çekmiyeceklerini, kevser şerabından içerek, Cennette kendilerine hazırlanmış olan ni'metleri görerek, zevk ve lezzet ile can vereceklerini Kur'ân-ı kerîm ve Hadîs-i şerîfler haber veriyor.

Şehîdlere âhirette azâb olmıyacağı gibi, onlar sevdiklerine, ana-babalarına şefâ'at edeceklerdir. Onların rûhları dünyadaki sevdiklerini gördüklerinde, bunların Allahü teâlâya isyân ettiklerini, günâh işlediklerini görünce gücenirler, onlara üzülürler. Bir müslüman için, bir şehîd anası-babası olmaktan daha meziyetli, daha kıymetli bir derece düşünülemez.

Cehenneme giden bir kötü evlât ana-babası olmak nerede, Cennette ni'metlerle mükâfâtlandırılan şehîd ana-babası olmak nerede?

Evlâdı veren ve alan Allahü teâlâdır. Hepimizi, herşeyi var eden, yaratan ve yok eden yalnız O'dur. O'nun irâdesine, yaratmasına ve yok etmesine hiç kimse karışamaz. Aklı olan kimse O'nun işinden râzı olur. Tatlı işlerine şükreder, acı işlerine sabreder.

Hepimizin ömrü geçiyor. Az veya uzunca bir zaman sonra hepimiz öleceğiz. Buna inanmıyan elbet yoktur. Sevdiklerimize kavuşmamız ve azâbdan kurtulmamız için sabretmemiz, Rabbimizin işlerinden râzı olmamız lâzımdır.

Şehîdlik, Allahü teâlânın indinde, peygamberlikten sonra en yüksek mertebedir. Peygamberlerden sonra derecesi en yüksek olan, şehîdlerdir. Allahü teâlâ Cennette

şehîdler için, sonsuz ni'metler hazırlamıştır. Cennet ni'metlerine kavuşan şehîdler, "Ey Rabbimiz, senin yolunda tekrar şehîd olmak için dünyaya döndürülüp öldürülmeyi istiyoruz" diyeceklerdir.

Mü'minin rûhunun bedenden ayrılması, esîrin hapisten kurtulması gibidir. Mü'min öldükten sonra, bu dünyaya geri gelmek istemez. Yalnız şehîdler, ahırette kendilerine verilen ni'metleri görünce, dünyaya geri gelip, bir daha şehîd olmak isterler.

Tevbe edenlerin günâhları affolduğu gibi, tevbe etmiyenlere de, peygamberler, evliyâ, âlimler, şehîdler daha başkaları da şefâ'at ederek onların günâhlarının affedilmesini sağlıyacaklardır.

Hadîs-i şerîfte buyuruldu ki:

(Kıyâmet günü önce peygamberler, sonra âlimler, daha sonra da şehîdler şefâ'at eder.)

Cennete ilk girecek olanların, şehîdler, Cehenneme ilk gireceklerin de, zâlim hükümdarlar olacağı hadîs-i şerîfte bildirilmiştir.

BUGÜNKÜ SOHBET · 19 OCAK 1996 · KAYIT 10748

Yolculuğa hazır mıyız?

Resûlullah efendimiz bir hadîs-i şerîfinde, (Kim ki, Allahü teâlâya kavuşmayı severse, Allah da ona kavuşmayı sever. Kim de Allahü teâlâya kavuşmaktan hoşlanmazsa, Allah da ona kavuşmaktan hoşlanmaz) buyurdu Allaha kavuşmaktan maksat, âhıret hayâtıdır. Ölüm ânında her insana öyle bin an gelir ki, perdeler kalkar, herşey âyân beyân görülür, artık o anda îmân kabûl edilmez. İşte bu anda mü'min kimseye Cennet müjdelenir. Cennetteki yerine görür. Bu kimse artık yaşamayı istemeyip bir an önce ölmeyi, Cennete kavuşmayı arzular. Artık dünyayı görmez olur. Dünyanın ne kadar değersiz bir yer olduğunu o zaman yakînen anlar.

Îmânı olmayanlar ise, âhırete gitmeyi, Cenâb-ı Hakka kavuşmayı istemezler. Çünkü, ölüm esnâsında, bunlar da kendileri için hazırlanmış olan azâbları görürler. Bunun için ölümden ve âhırete gitmekten hoşlanmazlar. Biraz daha

dünyada kalmayı kâr bilirler. Fakat vakit saat gelince istese de istemese de, o dayanılmaz azâbın içinde bulur kendini. Allahü teâlâ da böyle kimselere kavuşmaktan hoşlanmaz. Allahü teâlânın onlardan hoşlanmaması demek, onları rahmetinden uzaklaştırması ve cezâlandırması demektir.

Resûlullah aleyhisselâm buyurdu ki:

Bir ara, İsrâiloğullarından bir grup insan bir kabristana geldiler. Kendi kendilerine dediler ki:

- Eğer namaz kılıp Allaha duâ edersek, belki bu kabristandaki ölülerden biri kabrinden çıkıp ölüm hakkında bize bir şeyler söyler...

Namaz kıldılar, Allaha duâ ettiler. Bir ara, bir ölü, ansızın kabirden başını çıkardı. Başı simsiyah idi. Dedi ki:

- Ey buraya gelmiş kişiler! Ne istiyorsunuz! Allaha yeminle söylerim. Ben öleli doksan sene oldu. Şu âna kadar ölüm acısı benden hâlâ gitmedi. Şânı yüce olan Allaha duâ edin de, beni ölüm acısından kurtarsın.

Ölüme inanan ve bir gün onun mutlaka kendisine de geleceğini bilen kimsenin ona hazırlanması gerekir. Bu hazırlık, hayatta iken sâlih ameller işlemek ve kötü, çirkin amellerden uzak durmakla olur. Gerçekten bir müslüman, hayatının her anında, sâlih ameller içinde bulunmalıdır.

Zîrâ, ölümün ne zaman ve nerede geleceği hiç bir zaman belli olmaz. Her zaman âhıret yolculuğuna hazır olmalıyız. Resûlullah efendimiz, ölümün sıkıntısını ve acılığını açıkça belirtmiştir. Bunu, kendisinden ümmetine bir nasîhat olmak üzere yapmıştır. Tâ ki ümmeti, ölüme hazırlansın ve dünya hayatının sıkıntılarına sabır ve tahammül etsin.

Çünkü dünya hayâtının sıkıntılarına sabredip, tahammül göstermek, ölüm sıkıntısına tahammül etmekten daha kolaydır. Zîrâ ölüm sıkıntısı âhıret azâbı cinsindendir. Âhıret azâbı ise mukayese edilemiyecek derecede dünya azâbından daha sıkıntılı ve daha şiddetlidir.

Süfyân-ı Sevrî hazretlerinin yanında ölümden bahsedildiği zaman, bunu tâkîb eden günlerde uzun müddet kendisine gelemezdi.

Bir hikmet ehli zât buyurdu ki:

Akıllı olan üç şeyi hatırından çıkarmaz:

1- Dünyanın fâniliğini, zevklerinin geçici olduğunu, 2- Ölümü, 3- Mârûz kalmaktan emin olmadığı felâketleri.

BUGÜNKÜ SOHBET · 20 OCAK 1996 · KAYIT 10749

Yarın Ramazan

Ramazan, yanmak demektir. Çünkü bu ayda oruç tutan ve tevbe edenlerin günâhları yanar, yok olur. İslâmın beş şartından dördüncüsü, mübârek Ramazan ayında, hergün oruç tutmaktır. Resûl aleyhisselâm:

(Ramazan ayı gelince, Cennet kapıları açılır. Cehennem kapıları kapanır ve şeytanlar bağlanır) buyurdu.

Peygamber efendimiz, Şa'bân ayının son günü bir hutbesinde şöyle buyurdu:

- Ey müslümanlar! Üzerinize öyle büyük bir ay gölge vermek üzeredir ki, bu aydaki bir gece ki, bu Kadir gecesidir, bin aydan daha faydalıdır. Allahü teâlâ, bu ayda, hergün oruç tutulmasını emretti. Bu ayda, geceleri terâvîh namazı kılmak da sünnettir.

Bu ayda, Allah için ufak bir iyilik yapmak, başka aylarda, farz yapmış gibidir. Bu ayda, bir farz yapmak, başka ayda yetmiş farz yapmak gibidir.

Bu ay, sabır ayıdır. Sabredenin gideceği yer Cennettir. Bu ay, iyi geçinmek ayıdır.

Bu ayda mü'minlerin rızkı artar. Bir kimse, bu ayda, bir oruçluya iftâr verirse, günâhları affolur. Hak teâlâ, onu Cehennem ateşinden âzâd eder. O oruçlunun sevâbı kadar, ona sevâb verilir.

Resûlullahın bu hutbesini dinliyen Eshâb-ı kirâm dediler ki:

- Yâ Resûlallah! Her birimiz, bir oruçluya iftâr verecek, onu doyuracak kadar zengin değiliz. Bu büyük sevâbdan mahrûm mu kalacağız?

Resûl aleyhisselâm Eshâbına şöyle cevap verdi:

- Bir hurma ile iftâr verene de, yalnız su ile oruç açtırana da, biraz süt ikrâm edene de, bu sevâb verilecektir. Bu ay, öyle bir aydır ki, ilk günleri rahmet, ortası af ve mağfiret ve sonu Cehennemden âzâd olmaktır. Bu ayda, emri altında olanların

ya'nî işçinin, memurun, askerin ve talebenin vazîfesini hafîfletenleri [patronları, âmirleri, kumandanları ve müdürleri] Allahü teâlâ affedip, Cehennem ateşinden kurtarır.

Peygamber efendimiz devamla şöyle buyurdu:

- Bu ayda dört şeyi çok yapınız! Bunun ikisini Allahü teâlâ çok sever. Bunlar, Kelîmei şehâdet söylemek ve istigfâr etmektir. İkisini de, zaten her zaman yapmanız lâzımdır. Bunlar da Allahü teâlâdan Cenneti istemek ve Cehennem ateşinden O'na sığınmaktır. Bu ayda, bir oruçluya su veren bir kimse, Kıyâmet günü susuz kalmıyacaktır.

Orucun Allahın emri olduğuna inanmak ve sevâb beklemek lâzımdır. Günün uzun olmasından ve oruç tutmanın güç olmasından şikâyet etmemek şarttır. Günün uzun olmasını, oruç tutmayanlar arasında güçlükle oruç tutmayı, fırsat ve ganîmet bilmelidir.

Câbir bin Abdullah hazretlerinin haber verdiği bir hadîs-i şerîfte, Peygamber efendimiz şöyle buyurdu:

Allahü teâlâ benim ümmetime, Ramazan-ı şerîfte beş şey ihsân eder ki, bunları hiçbir peygambere vermemiştir:

1- Ramazanın birinci gecesi, Allahü teâlâ mü'minlere rahmet eder. Rahmet ile baktığı kuluna hiç azâb etmez.

2- İftâr zamanında, oruçlunun ağız kokusu, Allahü teâlâya, her kokudan daha güzel gelir.

3- Melekler, Ramazanın her gece ve gündüzünde, oruç tutanların affolması için duâ eder.

4- Allahü teâlâ, oruç tutanlara, âhırette vermek için, Ramazan-ı şerîfte Cennette yer ta'yîn eder.

5- Ramazan-ı şerîfin son günü, oruç tutan mü'minlerin hepsini affeder. Ya'nî Ramazan ayının tamamını oruçlu geçirenleri affeder.

BUGÜNKÜ SOHBET · 21 OCAK 1996 · KAYIT 10750

Terâvîh namazı ihmâl edilmemelidir

Allahü teâlâ, Ramazan orucunu farz, gecelerini ihyâ etmeyi de sünnet eyledi. Terâvîh namazının, cemâ'atle kılınması sünnet-i kifâyedir.

Terâvîh namazı, erkek ve kadınlar için sünnettir. Ramazan-ı şerîfin her gecesinde kılınır. Cemâ'atle kılınması sünnet-i kifâyedir. Terâvîh namazının vakti, yatsı namazından sonradır.

Vitir namazı, yalnız Ramazan ayında cemâ'atle kılınır. Terâvîh namazı, vitirden önce ve yatsının son sünnetinden sonra kılınır. Terâvîh namazını, iki rek'atte bir selâm vermek sûretiyle kılmak daha iyidir. Dört rek'atte bir selâm vermek de olur.

Terâvîh namazı, câmide cemâ'atle kılınınca, başkaları evde yalnız olarak kılabilir, günâh olmaz. Fakat câmideki cemâ'at sevabından mahrûm kalınır. Evde, birkaç kişi ile cemâ'atle kılınırsa, yalnız kılmaktan yirmi yedi kat fazla sevâb kazanılır.

Terâvih namazının sünnet olması Allahü teâlâ mübârek Ramazan ayını gönderip ona husûsî bir kıymet verince Hazret-i Ömer, bu büyük ni'metin şükrünü edâ etmek için, yirmi rek'at namaz kılmayı kendisine vazîfe bildi. Eshâb-ı kirâm da bunu beğendiler. Durumu Peygamber efendimize bildirdiler. O da beğendi. Cebrâil aleyhisselâm gelip Peygamber efendimize bildirdi ki:

- Allahü teâlâ, Ömer'in ve Eshâbının yaptığı bu ibâdeti kabûl eyledi. Onda hatim okuyanları Cennete koyacağına, onlardan râzı olacağına söz verdi.

Peygamber efendimiz, terâvîhi hiç kılmasa bile hulefâ-i râşidînin kılması, sünnet olması için kâfidir. Hadîs-i şerîfte, (Benim sünnetime ve benden sonra hulefâ-i râşidinin sünnetine sımsıkı sarılın) buyuruldu. Terâvîhin cemâ'atle kılınması (Sünnet-i kifâye)dir. Ya'nî bir mahallede cemâ'atle kılınınca, diğerleri evde kılsa, sünnet ifâ edilmiş olur.

Müekked sünnet olan terâvîhi ihmâl etmemelidir! Hadîs-i şerîfte, (Ramazanda inanarak ve sevâbını umarak terâvîh namazı kılanın geçmiş günâhları affolur) buyuruldu.

Terâvîh namazı mühim sünnetlerdendir. Ramazanda gündüz oruç tutmak farz, gecelerini ihyâ etmek de sünnettir. Hadîs-i şerîfte buyuruldu ki:

(Allahü teâlâ, size Ramazan orucunu farz, gecelerini ihyâ etmeyi de sünnet eyledi.)

Okunacak duâ ve tesbîhler Terâvîh namazına başlamadan, namaz aralarında ve terâvîh sonunda okunan tesbîhler, duâlar şunlardır:

1- Terâvîhe başlamadan önce okunan duâ:

Sübhâne zil-mülki vel-melekût.

Sübhâne zil-ızzeti vel-azameti vel cemâli vel-celâli vel-ceberût.

Sübhân-el melikil mevcûd. Sübhân-el melik-il ma'bûd.

Sübhân-el melikil hayy-illezî lâ yenâmü ve lâ yemût.

Sübbûhun, kuddûsün, Rabbünâ ve Rabb-ül melâiketi ver-rûh.

Merhabâ, merhabâ, merhâba, yâ şehre Ramazân.

Merhabâ, merhabâ, merhabâ yâ şehr-el bereketi vel-gufrân.

Merhabâ, merhabâ, merhabâ yâ şehr-et tesbîhi vet-tehlîli vez-zikri ve tilâvet-il Kur'ân. Evvelühü, âhıruhû, zâhiruhû, bâtınühû yâ men lâ ilâle illâ hû. Salli alâ Muhammed.

Ramazan-ı şerîf'in onbeşinden sonra, (Merhabâ) yazılı olan yerler (Elvedâ) diye okunur.

Terâvîh aralarında okunacak duâ 2- Terâvîh aralarında, her dört rek'atin sonunda okunacak duâ:

(Allahümme salli alâ seyyidinâ Muhammedin ve alâ âli seyyidinâ Muhammedin biadedi külli dâin ve devâin ve bârik ve sellim aleyhi ve aleyhim kesîrâ.)

3- Terâvîh namazı tamamlandıktan sonra okunacak duâ:

Yâ hannân, yâ mennân, yâ deyyân, yâ bürhân, Yâ zel-fadlı vel-ihsân, nerc-ûl afve vel-gufrân, Vec'al-nâ min utekâi şehr-i ramazân bi-hürmet-il Kur'ân.

BUGÜNKÜ SOHBET · 22 OCAK 1996 · KAYIT 10751

En kıymetli ay

Bu ayda, emri altında bulunanların işlerini hafîfleten, onların ibâdet etmelerine kolaylık gösteren âmirler, müdürler affolur. Cehennemden azâd olur.

İslâm âlimlerinin büyüklerinden, İmâm-ı Rabbânî hazretleri buyuruyor ki:

Ramazan-ı şerîf ayında kılınan nâfile namaz, zikir, sadaka ve bütün nâfile ibâdetlere verilen sevâb, başka aylarda yapılan farzlar gibidir. Bu ayda yapılan bir farz, başka aylarda yapılan yetmiş farz gibidir. Bu ayda, bir oruçluya iftâr verenin günâhları affolur. Cehennemden azâd olur. O oruçlunun sevâbı kadar, ayrıca buna da sevâb verilir. O oruçlunun sevâbı hiç azalmaz.

Bu ayda, emri altında bulunanların işlerini hafîfleten, onların ibâdet etmelerine kolaylık gösteren âmirler de affolur. Cehennemden azâd olur. Resûlullah, bu ayda, esîrleri âzâd eder, her istenilen şeyi verirdi. Bu ayda ibâdet ve iyi iş yapabilenlere, bütün sene, bu işleri yapmak nasip olur.

İftarda okunacak duâ Bu aya saygısızlık edenin, günâh işliyenin bütün senesi, günâh işlemekle geçer. Bu ayı fırsat bilmelidir. Elden geldiği kadar ibâdet etmelidir. Allahü teâlânın râzı olduğu işleri yapmalıdır.

Bu ayı, âhireti kazanmak için fırsat bilmelidir. Kur'ân-ı kerîm Ramazanda indi. Kadir gecesi, bu aydadır.

Ramazan-ı şerîfte, hurma ile iftâr etmek sünnettir. Güneşin battığı iyi anlaşılınca, önce E'ûzü ve Besmele okuyup, "Allahümme yâ vâsi'al - magfireh igfirli ve li- vâlideyye ve liüstâziyye ve lil mü'minîne vel mü'minât yevme yekûmülhisâb" denir. Bir iki lokma iftârlık yiyip, (Zehebezzama' vebtelletil urûk ve sebe-tel-ecr inşâallahü teâlâ) duâsını okumak sünnettir.

Duânın başındaki "Z" peltek olan "Zel" harfidir. Zama'daki ise "Zı" harfidir. Sebe'deki "S" ise peltek "Se" dir. Bundan sonra yemeğe başlanır.

Oruca, akşam ezânından, ertesi gün, dahve vaktine, ya'nî öğleye bir saat kalana kadar niyyet edilebilir.

İmsâk vaktinden evvel niyyet ederken, (Niyyet ettim, yarın oruç tutmaya) denir. İmsâktan sonra niyyet ederken, (Bugün oruç tutmaya) denir.

Ramazan-ı şerîf orucu, her müslümana farz olduğu gibi, tutamıyanların kazâ etmeleri de farzdır. Kazâ ve keffâret orucuna ve mu'ayyen olmayan adak oruçlarına fecirden sonra niyyet edilemez.

Hadîs-i şerîfte, (Ay'ı görünce oruç tutunuz! Tekrar görünce, orucu bırakınız!) buyuruldu. Bu emre göre, Ramazan ay'ı, hilâlin ya'nî yeni ayın görülmesi ile başlar. Hilâli görmeden önce yapılan hesap ile, takvim ile başlamanın câiz olmadığı, (İbni Âbidîn)de ve başka birçok kıymetli fıkıh kitabında bildirilmiştir.

Ramazana başlamak için Şa'bânın yirmidokuzuncu günü, güneş battıktan sonra, hilâli, ya'nî gökte yeni Ay'ı aramak ve Ay'ı görmek, eğer görülmezse, Şa'bân ayını otuz güne tamamlamak lâzımdır.

Hilâli görmekte Ramazanın başlaması, hesapla anlaşılandan bir gün sonra olabilir. Fakat bir gün önce olamaz. Eskiden, Ramazan hilâli gözlenir, âdil şâhitlerin şehâdeti ile kâdı, Ramazanın başlangıcını veya bayram günlerini ilân ederdi. Bugün bunu yapmak mümkün değil. Bugünkü şartlarda müslümanların nasıl hareket etmesi lâzım?

Ramazandan sonra iki gün oruç kazâsı Hilâli gözetleme imkanı yoksa, Ramazana takvimlerdeki bildirilen güne göre başlamak, daha sonra bayramdan sonra, iki gün kazâ orucu tutmak gerekir.

Çünkü, her asırda, her yerde, Ramazan ay'ı, hilâli görmekle başlardı. İki gün kazâ orucuna lüzûm yoktu. Şimdi, Ramazan ay'ı, hilâlin doğma zamanını hesap etmekle başlatılıyor. Ramazanın başlaması dine uygun olmuyor. Bu hatâyı düzeltmek için, iki gün kazâ orucu lâzım olmaktadır. Ramazanın girişinde ve çıkışında birer günden iki gün hatâ olabilir ihtimaline karşılık olarak iki gün kazâ orucu tutulur.

İftârı acele etmek ve sahûru, geciktirmek sünnettir. Resûlullah "sallallahü aleyhi ve sellem", bu iki sünneti yapmağa çok dikkat ederdi. Sahûru geciktirmek ve iftârı çabuk yapmak, belki insanın aczini gösterdiği için sünnet olmuştur. Zâten ibâdet, aczi ve ihtiyâcı göstermek demektir.

BUGÜNKÜ SOHBET · 23 OCAK 1996 · KAYIT 10752

Ramazan-ı şerîfe hürmette kusur etmemeli

Ramazan ayını, âhıreti kazanmak için fırsat bilip, elden geldiği kadar ibâdet etmeli, Allahü teâlânın râzı olduğu işleri yapmalıdır.

Ramazan ayına hürmet, şartlarına uygun olarak oruç tutmakla, namaz kılmakla ve dînin diğer emir ve yasaklarına uymakla olur. Herhangi bir özür ile oruç tutamıyanların, bu aya hürmet için, oruç tutamadıkları günler, gizli yemeleri lâzımdır.

Bu aya hürmetsizlik çok tehlikelidir. Ramazan-ı şerîfte umûmî yerlerde, müslümanların karşısında, oruç yiyenlerin ve oruç tutanları aldatarak, oruç tutturmıyanların îmânı gider.

Ramazan günlerinde lokanta, gazino, büfe gibi yiyip içme yerlerini işletmek günâhtır. Bunların, oruç yiyenlerden kazandıkları, helâl ise de, habîstir, zararlıdır. Böyle yerleri iftârdan sonra açmalıdır.

Hürmet sebebiyle müslüman oldu Oruca hürmet çok önemlidir. Eskiden bugünkü gibi değildi. Bırakın müslümanları, gayri müslimler bile müslümanların orucuna hürmet ederdi. Açıkta yemezlerdi.

Yine böyle bir Ramazanda, gayri müslim bir kimse, evine geldiğinde, çocuğunu evin önünde açıktan yemek yediğini gördü. Hemen oğlunu azarlayıp, - Evlâdım bilmiyor musun, bugün müslümanların oruç tutma günü. Nasıl böyle onların gözü önünde açıktan karnını doyuruyorsun. Çabuk gir içeri. Bir daha böyle açıktan yediğini görmiyeyim, dedi.

Aradan bir zaman geçtikten sonra, bu kimse vefât etti. Bu kimseyi, müslüman komşusu rü'yâda gördü. Kendisini çok güzel yerlerde, rahat bir şekilde görünce merak edip kendisine sordu:

- Senin bu bulunduğun yer neresidir?

- Cennettir.

- Peki dünyada iken, İslâm dînine sen inanmazdın, nasıl oldu da Cennete girdin?

- Doğru, son zamanlarıma kadar müslüman değildim. Fakat, vefâtıma yakın, îmân edip, müslüman oldum.

- Bu nasıl oldu?

- Bu büyük ni'mete kavuşmama sebep şu: Bir gün Ramazanda çocuğumu açıkta yemek yediği için azarlayıp, oruca hürmet etmesini istemiştim. Cenâb-ı Hakkın, beni bu hürmet sebebiyle âhir ömrümde, îmân ile şereflendirdiği bildirildi. Gördüğün gibi Cennette rahat içindeyim.

Bu ay'ı, âhıreti kazanmak için fırsat bilip, elden geldiği kadar ibâdet etmeli, Allahü teâlânın râzı olduğu işleri yapmalıdır.

Allahü teâlânın gadabına sebep olabilecek bütün kötülüklerden, harâmlardan sakınmak, îmân, ibâdet bilgilerini, harâmları öğrenmek, kul haklarından sakınmak, varsa helâlleşmek, günâhlardan tevbe etmek lâzımdır.

Herşeyden önce, i'tikâdı düzeltmelidir. Ehl-i sünnet âlimlerinin bildirdiği i'tikâdı öğrenmek ve buna göre inanmak lâzımdır. İ'tikâd düzgün olmazsa, tutulan oruçların, yapılan diğer ibâdetlerin, bir fâidesi olmaz.

Çünkü, i'tikâdı bozuk olanların, muhakkak Cehenneme gidecekleri hadîs-i şerîfte bildirilmiştir. Bunun için, Ehl-i sünnet âlimlerinin yazdığı ilmihâl kitaplarını alıp okumalı, doğru îmânı öğrenmeli, ibâdetleri yapmalı, harâmlardan sakınmalıdır.

Tevbe istiğfar etmeli, af dilemeli Allahü teâlâ, şartlarına uygun yapılan tevbeleri kabûl edeceğini va'detmiştir. Böyle mübârek günleri, ayları fırsat bilip, çok çok tevbe istigfâr etmeli, affedilmek için, Cenâb-ı Hakka yalvarmalıdır.

Sonra ibâdetleri, harâm ve helâl olanları öğrenmeli ve bunlara göre ibâdet yapmaya çalışmalıdır. Kıymetli zamanlarda bu bilgileri okumak, öğrenmek, nâfile namazdan ve diğer bütün nâfile ibâdetlerden çok kıymetlidir.

Herhangi bir özür ile Ramazanda oruç tutamıyanlar, Ramazandan hemen sonra, kazâsını tutmalıdır. Kazâ namazı borcu olanların, kazâ orucu olanların nâfile ibâdetlerle meşgûl olması, boşuna zahmet çekmektir. Önce farz borçları yerine getirmeli, ödemelidir. Ancak farz borçlardan kurtulduktan sonra, nâfile olarak yapılan ibâdetlerin bir fâidesi olur. Bu, oruçta olduğu gibi namazda ve diğer ibâdetlerde de böyledir. Önce farz borçları ödemeli sonra nâfile ile meşgul olmalıdır.

BUGÜNKÜ SOHBET · 24 OCAK 1996 · KAYIT 10753

Oruç tutmamakta özür

Hasta, hastalığı artacak ise; hâmile kadın, süt veren kadın, harbeden asker zayıf olursa, oruç tutmaz. İyi olunca kazâ eder.

Dinimiz, insana yapamıyacağı işleri yüklememiştir. İbâdetlerde her türlü kolaylığı göstermiştir. Meselâ, hasta, hastalığı artacak ise; hâmile kadın, süt veren kadın, harbeden asker zayıf olursa, oruç tutmaz. İyi olunca kazâ eder.

Sefere çıkan, ya'nî üç günlük yola, 104 kilometreye gitmek için niyyet ederek yola çıkan, seferî olur. Böyle misâfir, orucunu ertesi gün bozabilir ve Ramazandan sonra kazâ eder ise de, zarar etmezse, tutması efdaldir.

Yolda ve onbeş günden az kalacağı yerde tuttuğu orucu bozarsa, keffâret lâzım olmaz. Misâfirliği bitip evine gelince veya gittiği yerde onbeş gün kalmaya niyyet edince, tutmadığı günleri kazâ eder.

Dinimizde herşeyin bir ölçüsü, sınırı vardır. Herkes kendi kafasına göre hüküm veremez. Dinin bildirdiği kaideye uyulur.

Kimler oruç tutmaz Hasta, hastalığının artmasından veya iyi olmasının gecikmesinden yâhut şiddetli ağrı gelmesinden korkar ise, oruç tutmayıp sonra kazâ eder. Bu, Tabîb-i müslim-i hâzık'ın söylemesi ile anlaşılır. Hâzık, mütehassıs, uzman olmak demektir. Kâfir ve fâsık, ya'nî büyük günâh işlediği bilinen tabîbe muâyene ve tedâvî, zarûrî hâllerde câizdir. Fakat bunların sözleri ile ibâdet bozulmaz. Orucunu bozarsa, keffâret lâzım olur.

Ba'zı ağır hastalar hariç hemen hemen her hasta oruç tutabilir. Yıllarca oruç tutturulmayan birçok hastaya, yakinen tanıdığımız dahiliye mütehassısı bir doktor, oruç tutturdu. İlâçların alınma zamanlarını oruç vaktine, ya'nî sahura ve imsâka göre ayarladı. Hastaların en ufak bir sıkıntısı olmadı. Yeter ki doktor, hastasının oruç tutmasını istesin. Peşin hükümlü olmasın. Tedâviyi ona göre ayarlar. Bu olmıyacak bir iş değildir. Bunun için dînimiz, her doktorun değil, o branşta mütehassıs olma şartını ve müslüman olması şartını getirmiştir. Mütehassısı olmazsa yanlış karar verebilir. Sâlih müslüman değilse, dînin emir ve yasaklarına önem vermiyeceği için, bunun sözünü de ölçü kabûl etmemiştir.

İhtiyar olup, ölünceye kadar Ramazan orucunu veya kazâya kalmış oruçlarını tutamıyacak kimse ve iyi olmasından ümit kesilen hasta, oruç tutmaz, fakat gizli yer. Böyle kimse zengin ise, hergün için bir fıtra, ya'nî binyediyüzelli gram buğday veya un veya kıymeti kadar altın veya gümüş parayı, bir veya birkaç fakîre verir. Ramazanın başında veya sonunda toptan hepsi bir fakîre de verilebilir. Fidye verdikten sonra hasta iyileşirse, Ramazan oruçlarını ve kazâ oruçlarını tutar.

Şimdi bir de farklı imsâkiyeler meselesi çıktı. Yıllardır, hattâ asırlardır kullanılan, İslâm âlimlerinin, tesbit ettiği ve zamanımıza gelene kadar, âlimlerimizin, evliyânın kullandıkları bir namaz vakitleri cetveli vardı. Bir de şimdi, gerçek ma'nâda, inandırıcı, ilmi bir dayanağı olmadan, değiştirilmiş namaz vakitleri cetveli var.

Yeni cetvelde meselâ, imsâk vakti 15-20 dakika uzatıldı. Bu değişikliği mahzûrlu gören, ba'zı takvimler, orucun ve namazın tehlikeye girmemesi için, yapılan bu yeni değişikliğe uymadılar. Eskiden beri kullanıla gelen cetveli, aynen devam ettirdiler. Bir kısım takvimler de hiçbir ilmi araştırma yapmaksızın, diyânete körü körüne uyarak yeni cetvele göre hareket ediyorlar. Böylece namaz vakitlerinde, oruca başlanmada, ikilik, ihtilaf çıkmış oldu. Türkiye Gazetesi Takvimi eski takvimi aynen devam ettiriyor.

İbâdetlerde vaktin önemi Bir asırdan fazla zamandır kullanılan, İslâm büyüklerinin tatbik ettikleri cetveli bir kenara bırakıp, ilmi bir dayanağı olmıyan yeni cetvele uymak akıl işi değildir.

Güneşin battığı ya'nî akşamın girdiği iyi anlaşılınca, önce hurma veya su, zeytin yâhut tuz ile iftâr edilir. Ya'nî, oruç bozulur. Sonra, câmi'de veya evde, cemâ'at ile akşam namazı kılınır. Bundan sonra, akşam yemeği yenir. Sofrada yemekleri yemek, bilhassa Ramazanda uzun süreceğinden, akşam namazının erken kılınması ve yemeğin, acele etmiyerek, rahat yenmesi için, az bir şeyle iftâr edip, yemeği namazdan sonra yemelidir. Böylece, oruç vaktinde açılmış, namaz da geciktirilmeden kılınmış olur.

BUGÜNKÜ SOHBET · 25 OCAK 1996 · KAYIT 10754

Her geceyi Kadir bilmek

Kadir Gecesinin günü kesin olarak bildirilmemiştir. Ramazan-ı şerîfin başından sonuna kadar, herhangi bir gecede olabileceği, hadîs-i şerîflerle bildirilmiştir.

Mübârek geceler, islâm dininin kıymet verdiği gecelerdir. Allahü teâlâ, kullarına çok acıdığı için, ba'zı gecelere kıymet vermiş, bu gecelerdeki, duâ ve tevbeleri kabûl edeceğini bildirmiştir. Kullarının çok ibâdet yapması, duâ ve tevbe etmeleri için bu geceleri sebep kılmıştır.

Kıymetli geceye, kendinden sonra gelen günün ismi verilir. Önceki günü öğle namazı vaktinden, o gecenin fecrine kadar olan zamandır. Yalnız, Arefe ve üç kurban günlerinin geceleri böyle değildir. Bu dört gece, bu günleri takip eden gecelerdir. Bu geceleri ihyâ etmeli, ya'nî kazâ namazları kılmalı, Kur'ân-ı kerîm okumalı, duâ, tevbe etmeli, sadaka vermeli, müslümanları sevindirmeli, bunların sevâblarını ölülere de göndermelidir.

Saygı göstermek nasıl olur?

Bu gecelere saygı göstermelidir. Saygı göstermek, günâh işlememek ve ibâdet etmekle olur.

Ayların içinde, Receb, Şa'bân ve Ramazan ayları diğerlerinden daha fazîletlidir. Bu ayların içinde de, ba'zı geceler ve günler, diğerlerine göre daha fazîletlidir.

Receb ve Şa'bân ayındaki günler, geceler bellidir. Ramazan-ı şerîfin içinde gizlenmiş olan Kadir Gecesi ise, kesin olarak bildirilmemiştir. Ramazan-ı şerîfin başından sonuna kadar, herhangi bir gecede olabileceği, hadîs-i şerîflerle bildirilmiştir.

Âlimlerimiz buyurdu ki:

(Allahü teâlâ, beş şeyi beş şey içinde gizlemiştir. Rızâsını tâ'atta, gazâbını günâhlarda, kıymetli olan orta namazı beş vakit namaz içinde, evliyâsını insanlar içinde, Kadir Gecesini de Ramazan ayında gizlemiştir.)

Bir kimse, Peygamber efendimize gelerek, Kadir Gecesi'nin ne zaman olduğunu suâl etti. Resûlullah efendimiz, cevaben buyurdu ki:

- Ramazanın birinci gecesi idi, geçti.

Bir seferinde de hazret-i Âişe vâlidemiz Peygamber efendimize sordu:

- Yâ Resûlallah! Kadir Gecesi ne zaman?

Resûlullah efendimiz Âişe vâlidemize buyurdu ki:

- On üçüncü gece idi geçti.

Değişik zamanlarda Kadir Gecesinin vakti ile alâkalı sorulan suâllere, Peygamber efendimiz, değişik cevaplar vermiştir. İslâm âlimlerinden ba'zısı, hadîs-i şerîflerde bildirilen değişik zamanlar sebebi ile, Kadir Gecesini, Ramazan-ı şerîfin başından itibaren aramak lâzım olduğunu bildirmişler ve bunun için de mümkün olduğu kadar her geceyi ihyâ etmeye çalışmalıdır, buyurmuşlardır.

Kadir gecesinden gafil olmamak için Kadir Gecesi, çok kıymetli bir gecedir. Böyle kıymetli bir gecenin fazîletinden mahrûm kalmamak için, Ramazan-ı şerîfin her gecesini ibâdetle, tevbe etmekle, Kur'ân-ı kerîm okumakla ihyâ etmeye çalışmalıdır. Kadir Gecesinin fazîleti hakkında hadîs-i şerîflerde buyuruldu ki:

(Kabirde aydınlık istersen, Kadir Gecesinin karanlığında ibâdet eyle!)

(Kadir Gecesini ihyâ edene, bir saatlik sevâb olarak, yüz senelik ibâdet sevâbı verilir.)

(Allahü teâlâ: "İzzet ve Celâlime yemin ederim ki, Kadir Gecesini ihyâ edenin günâhlarını bağışlarım. Kıyâmette suâl sormam. Onu Cehennem ateşinde yakmam" buyurdu.)

Mübârek ayların, gecelerin, günlerin kıymetini bilmeli, böyle zamanlarda, çok tevbe istigfâr etmeli, ağlamalı, affolunmak için yalvarmalıdır. Herkes kendi hâline göre bir miktar ibâdet etse, o geceyi ihyâ etmiş sayılır.

Abdülkâdir-i Geylânî hazretleri (Fütûh-ul-gayb) kitabında, hazret-i Ali'den naklettiği hadîs-i şerîfte buyurdu ki:

"Farz namazı kılmamış olanın nâfile namazları kılması, vakti tamam olmuş hâmile kadına benzer. Çocuğu olacağı günlerde, çocuğu düşürür, aldırır. Çocuğu yok olduğu için, bu kadına, hâmile denemez. Ana da denemez. Bu kimse de böyledir. Farz namazlarını ödemedikçe, Allahü teâlâ, nâfile namazlarını kabûl etmez." Büyük âlim, hadîs-i şerîf mütehassısı Abdülhak-ı Dehlevî hazretleri, "Bu hadîs-i şerîf, farz borçlarını kazâ etmeyip de, sünnetleri ve nâfileleri kılanların, boş

yere uğraştıklarını bildirmektedir. Çünkü, farz ve vâcib olmıyan namazlara nâfile namaz denir" buyurmuştur.

BUGÜNKÜ SOHBET · 26 OCAK 1996 · KAYIT 10755

Orucu bozan şeyler

Gıda veya devâ ya'nî ilâç olarak, faydalı birşey yemek, içmek, zevk, keyif veren birşeyi ağızdan almak ve cima', orucu bozar.

İlmihâl kitaplarında orucu bozan ve keffâret gerektiren hâller için genel kaide bildirilmiştir. Gıda veya devâ ya'nî ilâç olarak, faydalı birşey yemek, içmek, zevk, keyif veren birşeyi ağızdan almak ve cima', orucu bozar. Orucu bozan bu şeyler, bilerek yapılınca hem kazâ, hem de keffâret gerekir. Orucu bozup kazâ ve keffâret gerektiren şeylerden ba'zıları şunlardır:

1- Oruçlu iken, bilerek yiyip içmek.

2- Kan aldırmak, gıybet etmek gibi orucu bozmadığı iyi bilinen şeylerden sonra, orucun bozulduğunu sanarak bile bile yemek.

3- Boğaza kaçan yağmuru, kar'ı istiyerek yutmak. İstemeden boğazına kaçarsa, sadece kazâ gerekir.

4- Sigara içmek.

Sadece kazâ gerektiren hâller Orucu bozup sadece kazâ gerektiren hâller:

1- Hatâ ile meselâ, abdest alırken boğaza su kaçması.

2- Kulağa yağ, ilâç damlatmak, derideki yaradan içeri girecek ilâç koymak.

3- Vücuda, iğne ile ilâç ve aşı şırınga etmek.

4- Kağıt, pamuk, ot, pişmemiş pirinç, darı, mercimek tanesi gibi ilâç ve gıda olmıyan birşeyi yutmak.

5- Zorlıyarak ağız dolusu kusmak.

6- Dişlerin kanamasında, yalnız kanı veya tükürükle aynı miktardaki karışık kanı yutmak.

7- İmsâk vaktinden sonra, daha gece zannederek yiyip içmeğe devam etmek.

8- Güneş battı, ezân okundu zannederek, iftâr vakti gelmeden yemek.

9- Oruçlu olduğunu unutup, yiyip içtikten sonra, orucum bozuldu diyerek, yiyip içmeğe devam etmek.

10- İstimna, (Mastürbasyon) yapmak.

Uykuda iken ihtilâm olmak orucu bozmaz.

11- Tahâretlenirken içeri su kaçırmak.

12- Lavman yaptırmak, orucu bozar. Kadınların, kadın hastalıklarından muayenelerinde ba'zı hâllerde de oruç bozulur.

13- Zorla orucu bozdurulmuş olmak.

14- Burna sıvı ilâç damlatmak.

15- Burna kolonya çekmek. Burna çekmeyip sadece koklarsa bir zararı olmaz.

16- Başkalarının içtiği sigara dumanını istiyerek çekmek.

17- Diş çektirmek için uyuşturucu iğne vurdurmak.

18- Astım hastalarının, kriz hâlinde ilâçlı sprey kullanmaları orucu bozar. İlâçsız oksijen gazı bozmaz. Hasta olmadan ilâçlı sprey kullanılırsa kazâ ve keffâret gerekir.

19- Hastaların, dil altından, yutmasa da ilâç alması orucu bozar.

Kalb rahatsızlığı için sağlam deri üzerine konan ve derinin gözeneklerinden emilerek kalbe fayda veren ilâç, sağlam deri üzerine konulduğu için orucu bozmaz.

20- Kadınların ve erkeklerin ilâç olarak fitil kullanmaları orucu bozar. Fakat gusül gerektirmez.

Oruç üç çeşittir:

1- Avamın orucu.

2- Âlimlerin orucu.

3- Peygamberlerin orucu.

Avam oruç tutar, sadece yemezler içmezler, fakat kötülüklerden, günâhlardan uzak durmazlar. Âlimler ise, kötülüklerden, günâhlardan uzak dururlar. Enbiyâ ise, şüpheli şeylerden de kaçar.Tutulan orucun sevabı da bu sınıflamaya göre artar.

Oruç tutanların bayramı da üç çeşittir:

Câhiller, oruç tutup iftâr edince yerler, içerler bizim bayramımız budur, derler. ^Alimler ise, akşam olup iftar edince, Cenâb-ı Hak eğer bizim orucumuzu kabûl etmiş ise, bu bizim bayramımızdır, derler. Peygamberlerin bayramı ise, oruçlarının kabûl olmasıyla beraber, Cenâb-ı Hak râzı olduysa bayram ederler.

BUGÜNKÜ SOHBET · 27 OCAK 1996 · KAYIT 10756

Orucu bozmayan şeyler

Orucu bozmıyan, fakat sevâbını azaltan şeylerden de kaçınmak lâzımdır. Oruç tutanlara va'dedilen büyük sevâba kavuşmak için bu şarttır.

Bir ibâdeti yaparken, o ibâdetin farzlarını, vâciblerini, sünnetlerini, mekrûhlarını ve müfsitlerini ya'nî bozan şeyleri de bilmek lâzımdır. Bunlar bilinmezse, yapılan ibâdet sıhhatli olmaz. Hattâ öyle olur ki, ibâdet yaptığımızı zannettiğimiz hâlde, o ibâdet bozulmuş, ibâdet olmaktan çıkmış olabilir.

Meselâ, orucun farzlarından birisi, orucun başlayış vaktinden bitiş zamanına kadar, orucu bozan şeylerden sakınmaktır. Başlayış vaktinden sonra ve bitiş vaktinden önce birşey yenir ve içilirse oruç bozulur. Bunun için orucun farzlarını, mekrûhlarını ve müfsitlerini, ya'nî orucu bozan hâlleri ve bozmayan şeyleri iyi bilmek lâzımdır.

Unutarak yemek orucu bozmak Orucu bozmıyan şeylerden ba'zıları:

1- Oruçlu olduğunu unutarak yiyip içmek.

2- İhtilâm olmak.

3- Tentürdiyot ve yağ sürünmek ve sürme çekmek. (Bunların rengi, kokusu tükürükte, idrarda belli olsa bile orucu bozmaz.)

4- Gıybet etmek. (Gıybet orucu bozmaz ise de, harâmdır orucun sevâbını azaltır.)

5- İstemiyerek ağız dolusu kusmak.

6- İsteyerek, zorlayarak, biraz kusmak.

7- Kulağına su kaçmak.

8- Ağzına, burnuna, boğazına toz, duman ve sinek kaçmak.

9- Oksijen gazı tüpü ile sun'î hava verilmek. (Gazın içine ilâç konmuş ise bozar.)

10- Başkalarının içtiği sigaranın dumanı, sakındığı hâlde ağzına, burnuna girmek.

11- Ağzını yıkadıktan sonra, ağzında kalan yaşlığı tükürük ile yutmak.

12- Gözüne ilâç koymak.

13- Diş çukuruna ilâç koymak. (Tadı boğazda duyulsa bile bozmaz.)

14- Yutmadan yemeğin tadına bakmak.

15- Çiçek, kolonya koklamak. Kolonyayı koklamayıp burnuna çekerse bozulur.

16- Dişleri arasında sahur vaktinden kalan, nohuttan küçük şeyi yutmak.

17- Gelen kusuntunun geri gitmesi.

18- Orucu bozmağa niyyet edip de bozmamak.

19- Diş çektirmek. [Diş çekmek için morfin vurulması orucu bozar.] 20- Diş çektirince gelen kanı tükürmek, yâhut tükürükten az ise yutmak da orucu bozmaz.

21- Arının kendiliğinden sokması.

Orucun sevâbını gideren beş şey Orucu bozmıyan, fakat sevâbını azaltan şeylerden de kaçınmak lâzımdır. Oruç tutanlara va'dedilen büyük sevâba kavuşmak için hadîs-i şerîflerde bildirilen şu husûslara da dikkat etmek lâzımdır:

Hadîs-i şerîflerde buyuruldu ki:

(Beş şey orucun sevâbını giderir: Yalan, nemime ya'nî söz taşımak, gıybet, [yabancı kadına] şehvetle bakmak ve yalan yere yemin.)

(Gıybetle meşgul olan kimselerin orucu hakîkatte oruç değildir.) [Ya'nî sadece oruç borcundan kurtulur, va'dedilen sevâba kavuşamaz.] Peygamber efendimiz:

"Yâ Rabbî, dilimi yalandan, kalbimi nifâktan, amelimi riyâdan, gözümü hıyânetten temizle ve koru! Gönülden geçenler senden gizli değildir" şeklinde duâ etmemizi tavsiye ederlerdi.

Bunun için oruçlu olanın, riyâdan, gösterişten uzak durması sadece Allah rızâsını düşünmesi lâzımdır.

BUGÜNKÜ SOHBET · 28 OCAK 1996 · KAYIT 10757

Farklı Ramazan imsâkiyeleri

Namaz ve oruçta vaktin önemi büyüktür. Vakit girmemişse namaz olmaz. Vakit olduğu halde yemeğe devam edilirse oruç olmaz.

Bugün, imsâkiyelere esas olan Türkiye'de iki çeşit takvim kullanılmaktadır: Bir kısmı, yüz senedir kullanılmakta olup, doğruluğunda en ufak bir şüphe, tereddüt hasıl olmamış, namaz vakitleri cetvelini aynen muhafaza eden takvimler, bir kısmı da, 1983'den sonraki, yeni hesaplara göre hazırlanmış takvimlerdir.

1983 yılından önceki bütün takvimler aynı idi. Fakat 1983'ten i'tibâren Diyânet İşleri temkin vakitlerini kaldırdığından böyle farklı iki durum ortaya çıkmıştır.

Türkiye Takvimi ile diğer ba'zı takvimler, 1983 öncesine göre hazırlanmaktadır.1983 yılından önceki uygulamaya göre hazırlanan takvimler ve bu takvimlere dayanılarak hazırlanan "Ramazan imsâkiyeleri" yanlış değil, sadece temkinlidir. Temkin nedir, âlimler bu temkini niçin koymuştur?

Temkinsiz yapılan ibâdetin durumu Bir namaz vakti hesaplanırken hesabı yapılan şehrin arazisinin yükseklik ve alçaklık, doğu-batı, kuzey-güney, genişlik durumları göz önüne alınması gereklidir.

Ayrıca vakte te'sîr edecek atmosfer şartlarının da en anormal hâli düşünülerek, bütün bu şartların hepsini karşılayarak, vakti emniyet altında tutacak zamana vaktin temkini denir. Bu vakit, ibâdet vaktinin emniyeti bakımından zarûrî olarak konulması şart olan bir zamandır. Temkinsiz yapılan ibâdetin, vaktin dışında yapılacağı muhakkaktır.

Bilindiği gibi, namazları vaktinde kılmak şarttır. Birkaç dakika önce kılınsa namaz sahih olmaz. Oruç da böyledir. Güneş batmadan yenilip içilirse oruç sahîh olmaz. Namazları vakit girdikten üç beş dakika sonra kılmakta hiç mahzûr yoktur. Güneş battıktan 5-10 dakika sonra orucu açmakta da mahzûr yoktur. Hattâ yıldızlar görülünceye kadar geciktirmek câizdir. (Nûrül izâh) şerhinde: "Bulutlu gecelerde, orucun bozulmasından korunmak için, ihtiyatlı davranarak oruç açmayı biraz geciktirmelidir. Yıldızlar görülmeden önce iftâr eden acele etmiş olur" buyuruluyor. İmsâk vaktinde de 10-15 dakika önce yiyip içmeyi kesmekte

hiç mahzûr yoktur. Tedbirli ve temkinli hareket edilmiş olur. Tedbirsizlik ve temkinsizlik sebebiyle namaz ve oruçlarımızı ifsâd etmemek lâzımdır.Türkiye Gazetesi'nin takvimi, ehil kimseler tarafından çok hassas şekilde hazırlanmıştır. Bu husûsta takvimimizin her ay, (Mühim Tenbih) başlığı altında deniyor ki:

"Bu takvimdeki namaz vakitlerini, İstanbul Üniversitesi Kandilli Rasathanesi'nin 1958 tarih ve 14 sayılı (Türkiye'ye mahsûs evkât-i şer'iyye) kitabından aldık. Yüz seneden ziyâde bir zamandaki takvimlerin hepsi, namaz vakitlerini böyle yazmışlardır.

Yüz yıldır kullanılan namaz vakitleri Bunlardan 1926 senesindeki (Takvim-i Ziyâ)da deniyor ki: (İşbu takvim, Diyânet İşleri riyâseti heyeti müşâveresi tarafından tedkik edilip, riyâset-i celilenin tasdiki ile tabedilmiştir.)

Gazetemizdeki, muhterem müftü efendilerin, hesâp uzmanlarının da bulunduğu ilim heyetinin, en yeni elektronik makinalarla yaptığı hesaplarla da, hep bu vakitler bulunmuştur.

Yüz seneden fazla zaman içinde, bütün âlimler, velîler, devlet ve din makamlarında bulunanlar, bütün müslümanlar, her yerde, hep bu takvimlere uymuşlardır. İbâdetlerini bu vakitlerde yapmışlardır. Şimdi de, her müslümanın bu (İcmâ'ı müslimin)den ayrılmaması lâzımdır." Bu tenbihten de anlaşılacağı gibi, mevcut takvimler içinde, Türkiye Gazetesi'nin hazırladığı Türkiye Takvimi ve bu takvim esas alınarak hazırlanan "Ramazan imsâkiyeleri" temkinli olup, en uygun olanıdır.

BUGÜNKÜ SOHBET · 29 OCAK 1996 · KAYIT 10758

Oruç tutan sağlıklı olur

Orucun insan sağlığına te'sîri, sayılamıyacak kadar çoktur. Bunların içinden en önemlileri, karaciğer ve damarlar üzerindeki te'sîrleridir.

Allahü teâlâ, kullarına faydalı şeyleri emreder. Zararlı şeyleri emretmez. Cenâb-ı Hakkın her emrinde, bizim bilemediğimiz nice faydalar mevcuttur. Fakat mü'min, emirleri yaparken, fâideli sebebi için değil, Allahü teâlânın emri olduğu için yapar.

Harâm ve mekrûhlardan da aynı şekilde sakınır. Bunun için mü'min, gayrı müslimlerin, din düşmanlarının sözlerine aldanmaz.

Oruç tutarken de, islâm âlimlerinin bildirdiklerine tâbi olur. Dînini, îmânını çalmak için uğraşanların düşüncelerine, sözlerine i'tibâr etmez. Çünkü ibâdetlerde, gayrı müslimlerin sözleri delil, senet olmaz. Onların sözleri ile ibâdetler terkedilmez. Oruç da, namaz kılmak, zekât vermek gibi, Allahü teâlânın emirlerindendir.

İbâdet emredildiği için yapılır Mü'min, ibâdetlerini Cenâb-ı Hak emrettiği için yerine getirir. Fakat bu emirlerin fâidelerinden, hikmetlerinden ba'zısını araştırmanın, bilmenin de bir zararı yoktur. Hattâ ibâdetlerin fâidelerini, hikmetlerini öğrenmenin fâidesi bile olmaktadır. Ancak bu ibâdetin hikmeti budur demek, uygun değildir. Bilmediğimiz daha birçok hikmetleri olabilir.

Allahü teâlâ, insanı ve bütün varlıkları âciz, muhtaç olarak yaratmıştır. Bedenin çeşitli şeylere ihtiyâcı vardır. Hastalandığı zaman, tedâvi olmaya muhtaçtır. Hastalıkların çeşitli sebepleri mevcuttur. Bunların ekserîsi ise, çok yemekten ileri gelmektedir. Az yiyenin vücûdu sağlıklı olur. Hadîs-i şerîfte buyuruldu ki:

- Oruç tutun, sıhhat bulun!

Orucun insan sağlığına te'sîri, sayılamıyacak kadar çoktur. Bunların içinden en önemlileri, karaciğer ve damarlar üzerindeki te'sîrleridir.

Karaciğer, vücûdun, muazzam kompüterlerle çalışan kimya laboratuarı gibidir. Karaciğer, bir taraftan sindirim için çok büyük mes'ele olan yağları sindirir, eritir, diğer taraftan da besinleri depo eder, ihtiyaca göre onları çözer. Ayrıca karaciğer, vücûda giren mikroplara karşı, fâideli zehirler üretir. Kemik iliğinde kan yapan hücreler için, temel maddeler hazırlar.

Vitamin ve hormonlar ile kandaki iyot dengesinin bütün faaliyetinden karaciğer sorumludur. Bunun için karaciğer hücreleri, yirmidört saat durmadan çalışmak mecburiyetindedir. Çok yemek ve içmek, karaciğer hücreleri için çok zararlıdır. Aşırı derecede çalışan karaciğer hücreleri, Ramazan-ı şerîfte, oruç tutmak suretiyle dinlenmektedir. Böylece karaciğer, bir sene müddetle daha kuvvetli çalışma imkânı bulmaktadır.

Bugün yapılan tıbbî araştırmalarda, gençliğinden i'tibâren oruç tutan kimselerin karaciğer bozukluğu ile ilgili rahatsızlık çekmediği tespit edilmiştir. Yapılan

araştırmalarda, zayıf, güçsüz kimselerin oruç tuttukları zaman, daha kanlı canlı hâle geldikleri görülmüştür.

Orucun, karaciğer üzerindeki bu etkisinin yanı sıra damarlar üzerindeki etkisi de insanı hayretler içinde bırakmaktadır. Damarların en büyük düşmanı, kandaki aşırı besin maddeleri ve bilhassa bu maddelerin yakılamıyan artıklarıdır. Bu artıklar, ihtiyarlığın, yıpranmanın sebebi olarak gösterilmektedir.

Oruç, hastalıklardan korur Oruç, damarlardaki besin artıklarının birikmesine mâni olmaktadır. Yapılan araştırmalarda, kandaki besin maddelerinin, iftâr vaktine doğru, belli sınırları koruyarak, sonuna kadar yandığı tespit edilmiştir.

Oruçlu iken, hücre arası su azaldığından, küçük tansiyon azalarak damarların üzerindeki baskı kalkar. Bunun için oruç tutanların damarları ve küçük tansiyonları daima sağlıklı olmaktadır.

Oruç, bir sene boyunca durmadan çalışan mide ile beraber bütün sindirim organlarının dinlenmesi ve insan vücûdunun bir tasfiyeye tâbi' tutulmasıdır. İnsanlarda en çok görülen rahatsızlık, sindirim bozukluğudur. Şişmanlık, kalb ve damar hastalıklarına, şeker hastalığına ve tansiyon yüksekliğine sebep olmaktadır. Oruç, bütün bu hastalıklara karşı koruyuculuk vazîfesi yaptığı gibi, bir de tedâvî vâsıtasıdır. Bugün, doktorlar birçok hastalıktan kurtulmak için, perhîz lâzım olduğunu bildirmektedir.

Oruç ile, insanın güçlü bir irâde kuvveti kazanacağı şüphesizdir. Bu sebep ile alkol, uyuşturucu gibi, kötü alışkanlıklardan oruç vesîlesi ile kurtulanlar çok görülmektedir.

BUGÜNKÜ SOHBET · 30 OCAK 1996 · KAYIT 10759

Oruç tutmanın sevâbı

Üç sınıf kimsenin duâsı reddolmaz: Oruçlunun iftar zamanındaki duâsı, âdil devlet reîsinin duâsı ve mazlûmun duâsı.

Allahü teâlâ, yapılan amellerin karşılığını, o amelin durumuna göre, değişik olarak vermektedir. İbâdetlerde, iyiliklerde bire karşı ondan, yedi yüze kadar ihsân etmektedir. Orucun sevâbını ise, (Karşılığını ben veririm) buyurmuştur.

Hadîs-i şerîfte buyuruldu ki:

(Ameller, Allahü teâlâ katında yedidir. İkisi vâcibi gerektirir. İkisi misli iledir. Birisi on kattır. Birisi yedi yüz mislidir. Birisinin sevâbını ise Allahü teâlâdan başka kimse bilmez. Vâcibi gerekli kılan amellerden birincisi şudur ki, Allahü teâlâya ortak koşmadan ihlâsla kulluk yapana Cennet vâcib olur. Ortak koşarak ölene ise Cehennem vâcib olur.

Misli ile olan amelden birincisi, günâh işleyene misli ile karşılık verilir. Diğeri ise, iyi amel için niyyet ettiği şeyi yapamıyana yapmış gibi sevâb verilir. Bire on verilen amel, iyiliklerin sevâbıdır. Kötülüklerin günâhının aksine iyiliklere bire on sevâb verilir.

Bire yediyüz sevâb verilen amel, helâl malından Allah yolunda vermektir. Sevâbını yalnız Allahü teâlânın bildiği amel, Allah için tutulan oruçtur. Onun karşılığını Allahü teâlâdan başka kimse bilmez.)

"Oruç yalnız benim içindir!" Allahü teâlânın, (Âdemoğlunun her ameli kendisi için, yalnız orucu benim içindir) buyurması, Kıyâmet günü olunca, Allahü teâlâ kuluna hesap sorar. Öyle ki hiç sevâbı kalmaz. Yalnız orucu kalır. Bunun üzerine Allahü teâlâ, kulun ihtiyâcı olan sevâb kadar kendi fazlından ihsân edip, kulunu orucu sebebiyle Cennete sokar. Herkesin sevâba ihtiyacı aynı değildir. Cenâb-ı Hak da orucu sebebiyle kuluna bol bol ihsânda bulunur.

Cenâb-ı Hakkın, (Orucun karşılığını ben veririm) buyurmasının hikmetlerinden biri şudur: Allahü teâlâ, kula mahsûs olan yemek ve içmek gibi şeylerden münezzehtir. Oruç tutmakla Cenâb-ı Hakkın ahlâkından birine yapışılmış olur. Bununla çok sevâba kavuşulur.

Hadîs-i şerîfte buyuruldu ki:

(Bir kimsede Allahü teâlânın ahlâkından bir ahlâk bulunursa, o kimse Cennetliktir.) Yine bir hadîs-i şerîfte, (Allahü teâlânın ahlâkı ile ahlâklanınız) buyuruldu.

Affedici, bağışlayıcı olmalıdır Meselâ Allahü teâlânın sıfatlarından birisi (Settâr)'dır. Ya'nî günâhları örtücüdür. Müslümanın da ayıpları, kusûrları örtmesi lâzımdır. Allahü teâlâ affedicidir. Müslüman da affedici olmalıdır. Allahü teâlânın ahlâkından birisiyle olsun ahlâklanmalıdır. Oruç tutmakla da Allahü teâlânın ahlâkına benzemiş olacağı için sevâbı büyüktür.

Hadîs-i şerîflerde buyuruldu ki:

(Lâ ilâhe illallah deyip, bu kelime-i tayyibe üzere vefât eden Cennete girer. Allah için bir gün oruç tutup, bu minvâl üzere vefât eden Cennete girer. Allah için sadaka verip bu şekilde hayatı sona eren Cennete girer.)

(Oruçlunun, akşam iftâr zamanındaki duâsı reddolmaz.)

(Üç sınıf kimsenin duâsı reddolmaz: Oruçlunun iftar zamanındaki duâsı, âdil devlet reisinin duâsı ve mazlûmun duâsı.)

(Üç sınıf kimse vardır ki, Allahü teâlâ onların duâsını geri çevirmez: İftâr edinceye kadar oruçlunun duâsı, yardım olununcaya kadar mazlûmun duâsı ve evine dönünceye kadar misâfirin duâsı.)

(Her şeyin zekâtı vardır, bedenin zekâtı da oruçtur.)

Zekât veren, çok sevâba kavuştuğu gibi, malının kirinden de kurtulmuş olur. Oruç tutanın da bedeninde bulunan ba'zı hastalıklar yok olur. Oruç tutmanın sayısız fazîleti vardır. Orucu şartlarına uygun olarak tutmaya çalışmalıdır.

BUGÜNKÜ SOHBET · 31 OCAK 1996 · KAYIT 10760

Oruç bütün semâvî dinlerde vardı

Bütün semâvî dinlerde, nefsin arzûlarını yapmamak, Allahü teâlâya yaklamağa vesîle olur. Açlık, nefsin şehvetini kırar.

Oruç tutmak her dinde farz idi. Mûsâ aleyhisselâmın dîninde vardı. Îsâ aleyhisselâmın dîninde de vardı. Meselâ, Matta İncîlinin dördüncü bâbının başında, (Îsâ aleyhisselâmın şeytân ile çölde imtihan olurken, kırk gün oruç tutup, sonradan acıktığı) ve altıncı bâbta da, (Oruç tuttuğunuz zaman, ikiyüzlüler gibi yüzünüzü ekşitmeyin) diye yazılıdır. Bunlardan, hem Îsâ aleyhisselâmın kendisinin oruç tuttuğu, hem de ihlâs ile yalnız Allah rızâsı için oruç tutmağı emretmiş olduğu açıkça anlaşılmaktadır.

Ba'zı hıristiyanlar, (Oruç tutmak gibi ağır bir yükü insanlara yüklemek yerine, insanın yalnız bozuk, kötü niyyetlerden ve bâtıl düşüncelerden kendini uzaklaştırmasını herkese tavsiye ederiz) demektedirler. Bunlar kendi dinlerini de bilmiyorlar.

Allahü teâlâ ağır yük yüklemez Bunların iddia ettiği gibi oruç ağır bir yük değildir. Allah, insanlara ağır yük yüklemez. Oruç, yalnız aç ve susuz durmaktan ibâret değildir. Orucun, maddî ma'nevî birçok faydaları vardır.

Oruç, şeklî ve lüzûmsuz amel değildir. İlim, irfân sâhibi olanların ma'lûmu olduğu üzere, beden rûhun mekânı ve nefsin arzûlarının dönüp durduğu yerdir. Nefsin cismânî arzûları ne kadar galip olursa, rûhânî gelişme o kadar az olur. Hattâ hiç olmaz. Bütün semâvî dinlerde, nefsin arzûlarını yapmamak, Allahü teâlâya yaklaşmağa vesîle olur. Açlık, nefsin şehvetini kırar. Bunun için her dinde riyâzet, açlık kıymetli tutulmuştur. İslâmiyette orucun üç derecesi vardır:

1- Avâm orucu: İslâmiyetin, ta'yîn ettiği zaman içerisinde, Ramazan ayında, gündüzleri yemek ve içmek ve cimâ'dan ya'nî bilinen orucu bozan şeylerden kendini uzak tutanların orucudur.

2- Havâs orucu: Umûmî oruçta şart olan şeyleri yapmakla beraber, göz, kulak, dil, el, ayak ve bütün a'zâsı da Allahü teâlânın emirlerini yerine getirip, harâm ve mekrûh kıldığı şeylerden uzaklaşanların orucudur.

3- Evliyânın orucu: Yukarıda avâm ve havâs oruçlarında zikrettiğimiz şeyleri yapmakla beraber, kalbleri, dünya düşüncelerinden ve Allahü teâlâya yaklaşmaya mâni olacak düşüncelerden ve mâsivâdan, ya'nî Allahü teâlâdan gayrı her şeyden yüz çevirip sakınanların orucudur. Oruç tutan kimse, yalanı, gıybeti ve diğer günâhları terketmezse, o kimsenin tuttuğu orucun sevâbı az olur.

Bunun için oruç tutarken günâh işleyenler, benim orucumun kıymeti yok diyerek orucu terketmemelidir. İslâm büyükleri, bir şeyin bütünü ele geçmezse tamamını da terketmemelidir buyurmuşlardır. Oruca devam etmeli, Allahü teâlâya yalvararak af dilemeli ve işledikleri günâhlardan yüz çevirmelidirler. Zâten oruca devam etmek, insanı günâh işlemekten men eder. İslâm dîninde ibâdetlerin dereceleri vardır:

İbâdetlerin en kıymetlisi Birinci derece: İbâdetlerin en kıymetlisi ve en efdâli, harâmlardan sakınmaktır. Harâmı gördüğü zaman, yüzünü çevirenin kalbini, Allahü teâlâ îmân ile doldurur. Bir kimse, harâm işlemeğe niyyet eder ve o harâmı işlemezse, ona günâh yazılmaz. Harâm işlemek, Allahü teâlâya karşı gelmek olduğundan, ondan sakınmak da, ibâdetlerin en efdâli olmuştur. İkinci derece: Farzları yapmaktır. Farzların terki büyük günâhtır. Allahü teâlânın yapınız diye emrettiği şeylere farz denir. Farzları yapmak, çok kıymetlidir. Hele farzların unutulduğu, harâmların yayıldığı bir zamanda, farzları yapmak, daha çok

kıymetlidir. Farzları yapanlara büyük ecir ve mükâfâtlar vardır. Üçüncü derece: Tahrîmî mekrûhlardan, ya'nî harâma yakın mekrûhlardan sakınmaktır. Tahrîmî mekrûhlardan sakınmak, vâcibleri yapmaktan daha kıymetlidir. Dördüncü derece: Vâcibleri yapmaktır. Vâcibleri yapmak da, farz kadar olmasa bile, çok sevâbdır. Vâcibler de Allahü teâlânın emridir. Fakat farzlar gibi delili sabit değildir. Beşinci derece: Tenzîhî mekrûhlardan sakınmaktır. Tenzîhî mekrûh demek, helâla yakın olan mekrûhlar demektir. Altıncı derece: Müekked sünnetleri yapmaktır. Sünnetleri terketmek, günâh değildir. Özürsüz devamlı terketmek ise, küçük günâhtır. Sünneti beğenmemek ise küfürdür. Yedinci derece: Nâfileler ve müstehâblardır. Nâfileleri yapıp yapmamakta müslümanlar serbesttir. Yapmıyana, terkedene cezâ olmadığı hâlde, iyi niyyet ile yapana ecir ve mükâfât vardır.

1996 YILLIK KÜLLİYATI

02

Şubat

29 yazı · Bugünkü Sohbet: 29

BUGÜNKÜ SOHBET · 1 ŞUBAT 1996 · KAYIT 10761

Orucun faydası ilmen sabittir

Oruç, vücuttaki karbonhidrat, protein ve bilhassa yağ depolarının harekete geçirilmesini sağlar. Vücut kendini yeniler.

Hiçbir ibâdetin insana zararı olmaz. Zaten ibâdetler insanın faydasınadır. İslâmın beş şartından biri olan oruç da, mide rahatsızlığına ve diğer rahatsızlıklara sebep olmaz. Bilâkis mideye, diğer organlarımıza sağlık açısından çok faydalıdır. Bu husûs, bugünkü modern tıp mütehassısları tarafından, açık ve kesin bir şekilde isbât edilmiştir. İlmin yeni bulduğu bu tesbiti, Peygamber efendimiz, (Oruç tutunuz, sıhhat bulunuz) hadîs-i şerîfi ile bindörtyüz sene önce bildirmişti.

Midesinden rahatsız olan kimse, hâmile kadın, süt veren kadın ve hastalığının artacağından korkan kimse, harp eden asker ve seferî, ya'nî yolculuğa çıkan yolcular oruç tutmayabilirler.

Orucun sağlığa zararlı değil, bilâkis çok faydalı olduğuna birkaç misâl verelim:

Oruç ile, bir sene boyu durmadan çalışan mide ile beraber bütün sindirim sistemi istirahate sevk edilmekte ve insan vücûdu dinlenmeye tâbi tutulmaktadır. Böylece, sindirim sistemi dinlendirilmiş olur.

Orucun koruyucu özelliği vardır İnsanlarda en çok görülen rahatsızlık, hazım, sindirim bozukluğudur. Sindirim bozukluğu, şişmanlık, kalb ve damar hastalıklarına, şeker hastalığına ve tansiyon yüksekliği gibi birçok hastalıklara sebep olmaktadır. Oruç, bütün bu hastalıklara karşı koruyuculuk vazîfesi yaptığı gibi, bir de tedâvî vâsıtasıdır. Bugün birçok hastalıktan kurtulmak için, perhîz lâzım olduğu herkesçe bilinmektedir.

Ayrıca, oruç ile, insanın güçlü bir irâde kuvveti kazanacağı şüphesizdir. Bu sebeple alkol, uyuşturucu gibi, kötü alışkanlıklardan oruç vesîlesi ile kurtulanlar çok görülmektedir.

Oruç, vücuttaki karbonhidrat, protein ve bilhassa yağ depolarının harekete geçirilmesini sağlar. Oruç sâyesinde zararlı maddeleri süzmekten kurtulan böbrekler, bir revizyona, tamîre girerek, dinlenme ve yenilenme imkânı bulurlar.

Oruç, senede bir ay, ya'nî Ramazan ayında, yalnız gündüzleri orucu bozan şeylerden uzaklaşmak demektir. Orucun, dünyadaki faydalarından biri insanlara açlığın ve susuzluğun ne demek olduğunu öğretmektir. Tok, hiçbir zaman acın hâlinden anlamaz ve ona merhamet etmez. Oruç, bundan başka, nefsi zapturapt altına almaya sebep olur.

Oruç tutamayacak olan çok ihtiyâr, hasta kimseler, (Fidye), ya'nî fakîrlere sadaka vererek bu borçlarını edâ ederler. Bunu da veremiyenleri Allahü teâlâ mes'ûl tutmaz.

İslâm dîninde, zorluk, işkence yoktur. Sağlığını fedâ ederek, hastalanarak ibâdet etmeği Allahü teâlâ hiçbir zaman istememiştir. Allahü teâlâ, çok kerîm, gafûr ve rahîmdir. Tevbe edenleri affedici ve merhamet edicidir.

Ramazanda mide rahatlar Ba'zılarının, (Bir ay müddet ile, bilhassa yaz günlerinde gündüzleri yemeyip içmeyerek, âdet olanın zıddına geceleri yiyip içmek, sıhhate zararlı olup, çeşitli hastalıkların meydana gelmesine sebep olur) sözü doğru değildir. Açıkça bir iftirâdır. Çünkü, orucun edeplerinden birisi de, iftâr zamanında mideyi çok doldurmayıp, henüz iştahı varken yemekten el çekmektir. Bu edebe riâyet edenlerin, hasta olmak değil, bilâkis sıhhat bulacakları bütün doktorlar tarafından ittifak ile bildirilmiştir. Böyle oruç tutmanın sağlık açısından faydalı olduğu muhakkaktır.

Eğer, din cahillerinin, bu sözü doğru olsa, islâm memleketlerinde Ramazan ayında her müslümanın hasta olması ve çok kimsenin vefât etmesi, toplu ölümlerin olması icâbederdi.

Aklen de düşünülse, zaten birçok insan sabah ve akşam olmak üzere günde iki kere yemek yerler. Mutâd olan iki yemek vaktinin birinde, birkaç saat değişiklik yapmakla, vücutta ne gibi değişiklik meydana gelebilir? Belki oruç ayının başında beden yeni düzene alışana kadar bir iki gün biraz değişiklik hissedilebilir. Bunda da sağlık açısından bir zarar olmaz.

BUGÜNKÜ SOHBET · 2 ŞUBAT 1996 · KAYIT 10762

Zekât vermenin önemi

"Hastalıklarınızı sadaka ile tedâvi edin! Mallarınızı zekât ile koruyun! Çünkü bunlar sizdeki kötülükleri ve hastalıkları defeder." Ramazan ayında nâfile ibâdetlere verilen sevâb, başka aylarda yapılan farzlar gibi ve bu ayda yapılan bir farz başka aylarda yapılan yetmiş farz gibi olduğu için, zekâtı Ramazan ayında vermek bir âdet hâlini almıştır.

Zekât, fakirlerin hayatını, ihtiyâçlarını, cemiyetin kabûl edip yüklenmesi, garanti etmesi demektir. Şehrin bir köşesinde, bir müslüman, açlıktan perişan duruma düşüp ölse, şehirdeki zenginlerden birinin, az bir zekât borcu kalsa, ondan mes'ûl olur. Zekât, müslümanlar için bir nevî sigortadır. Hadîs-i şerîflerde buyuruldu ki:

(Allahü teâlâ, zekâtı, malınızın geri kalanının güzelleşmesi ve temizlenmesi için farz kıldı.)

(Bir millet zekât vermezse, rahmetten mahrûm kalır. Hayvanlar da olmasa, hiç rahmet görmezler.)

(Zenginlerin zekâtı, fakirlere kâfi gelmeseydi, Allahü teâlâ, onlara nafaka gönderirdi. Eğer fakirler, aç kalıyorsa, zenginlerin zekât vermeyişindendir.)

(Malının zekâtını veren, o malın şerrinden, kendisini korumuş olur.)

Bakalım, mallarım korunacak mı?

Peygamber efendimiz, Eshâb-ı kirâma:

- Hastalıklarınızı sadaka ile tedâvi edin! Mallarınızı zekât ile koruyun! Çünkü bunlar sizdeki kötülükleri ve hastalıkları defeder, buyurdu.

Bu esnada oradan bir nasrânî geçiyordu. Peygamber efendimizin bu sözünü duyunca gidip malının kırkta birini ayırıp verdi.

Kendi kendine de, "Eğer doğru söylüyorsa ortağımdaki malıma bir zarar gelmez. Ben de o zaman ona îmân eder, müslüman olurum. Eğer dediği gibi çıkmazsa kılıcımla onu öldürürüm" dedi. O sırada, Mısır'a ticaret için gitmiş olan ortağının bulunduğu kâfileden bir mektup aldı. Mektupta,"Hırsızlar, yolumuzu

kesti, mallarımızı, develerimizi ve yanımızda bulunan her şeyi aldılar" diye yazılı idi.

Nasrânî, "Mallarınızı zekât ile koruyun" sözünün doğru olmadığını zannederek Peygamber efendimizi öldürmek niyyetiyle kılıcını kuşandı. Tam bu sırada ortağından bir mektup daha aldı. Mektupta:

"Ben kâfilenin önündeydim. Devemizin ayağı incindiği için geride kalmış. Böylece soyulmaktan kurtulmuşlar. Ben bütün malımla emniyet içindeyim. Bizim için üzülecek bir durum yoktur" diye yazılı idi.

Nasrânî mektubu okuyunca, "Demek, O hak peygambermiş, sözü doğru çıktı" diyerek, Peygamber efendimizin huzûruna giderek müslüman oldu.

"Namaz kılın, zekât verin!" Kur'ân-ı kerîmin çeşitli yerlerinde namaz ile zekât birlikte zikredilmektedir. Cenâb-ı Hak, (Namazı kılın, zekâtı verin) buyuruyor. Hadîs-i şerîfte de, (Zekâtını vermiyenin namazı kabûl olmaz) buyuruldu.

Kur'ân-ı kerîmde namazla zekâtın sık sık tekrar edilmesi, bunların çok önemli bir ibâdet olduğunu bildirmektedir. Zekât vermiyen, harâm işlemiş olur. Harâm işliyenin de namazları kabûl olmaz. Ya'nî namaz borcundan kurtulursa da, namazlarının sevâbını alamaz. Harâmların hepsinden kaçmak lâzımdır. Zekât vermek çok sevâb olduğu gibi, farz olduğu hâlde vermemek de büyük günâhtır. Hadîs-i şerîflerde buyuruldu ki:

(Malınızın zekâtını vermekle, müslümanlığınız tam ve mükemmel olur.)

(Kim Allaha ve Resûlüne inanıyorsa malının zekâtını versin!)

(Zekât, islâmın köprüsüdür.)

(Zekât vererek, malınızı zarardan koruyunuz!)

BUGÜNKÜ SOHBET · 3 ŞUBAT 1996 · KAYIT 10763

Zekât vermiyenlerin hâli

Âyet-i kerîmede meâlen, "Malı, parayı biriktirip zekâtını, müslüman fakirlere vermiyenlere acı azâbı müjdele!" buyuruldu.

Zekât vermek, Peygamber efendimizin Mekke'den Medîne'ye hicretinin ikinci yılında, Ramazan ayında farz oldu. Her müslümanın nisâb miktarındaki zekât malının zekâtını vermesi şarttır.

Resûlullah efendimiz Vedâ Haccında buyurdu ki:

- Malınızın zekâtını veriniz! Biliniz ki, zekâtını vermiyenlerin namazı, orucu, haccı ve cihâdı ve îmânı yoktur.

Ya'nî zekât vermeği vazîfe bilmez, farz olduğuna inanmaz, vermediği için üzülmezse kâfir olur. Senelerce zekât vermiyenlerin zekât borçları birikerek bütün malını kaplar. Malı kendinin sanıp müslümanların o malda hakkı olduğunu, hatırına bile getirmez. Kalbi hiç sızlamaz. Bu mala sımsıkı sarılmıştır.

Senden önce başkalarının idi!

Böyle kimseler, müslüman olarak tanınır. Fakat bunlardan, îmânını kurtaran pek nadir bulunur. Zekât vermek, Kur'ân-ı kerîmin otuziki yerinde namazla birlikte emredilmektedir. Tevbe sûresi, otuzdördüncü âyet-i kerîmesinde meâlen, (Malı, parayı biriktirip zekâtını, müslüman fakirlere vermiyenlere acı azâbı müjdele!) buyuruldu.

Bir islâm büyüğü zenginlere nasîhatında buyurdu ki:

"Ey mağrur zengin! Dünyanın çabuk geçip, gidici malı, parası seni aldatmasın. Bunlar senden önce, başkalarının idi. Senden sonra da başkalarının olacaktır. Cehennemin şiddetli azâbını düşün! Zekâtını ayırıp vermediğin o mal, uşrunu vermediğin o buğday, hakikatte zehirdir.

Kur'ân-ı kerîmde, üç şey üç şeyle beraber bildirildi. Bunlardan biri yapılmazsa, ikincisi kabûl olmaz:

1- Resûlullaha itâ'at edilmedikçe, Allahü teâlâya itâat edilmiş sayılmaz.

2- Anaya babaya şükredilmedikçe, Cenâb-ı Hakka şükredilmiş olmaz.

3- Malın zekâtı verilmedikçe, namazlar kabûl olmaz. Ya'nî namaz kılanlara va'dedilen büyük sevâbdan mahrûm kalınır. Sadece namaz borcundan kurtulmuş olunur.

Ey gaflet içinde yüzen zengin! Dünyanın zevk ve sefa peşinde daha ne kadar koşacaksın. Bu kıymetli ömrü, harâm mal yığmakla ne zamana kadar ziyân edeceksin? Dostlarının, "Vah vah öldü, siz sağ olun" diye evlâdına ta'ziyede

bulunacakları vakti düşün. Âhirette, "Bizim beğendiklerimizi değil, hep beğenmediklerimizi yaptın?" denildiğinde ne cevap vereceksin?

Eğer malını seviyorsan...

Düşün! Kabir ve âhıret suâllerine ne cevap hazırladın? Kendine acı! Suâle çekileceksin. Hâlbuki verecek cevabın yok! Cehenneme girersen, ateşine dayanamazsın. Kendine ve başkasına öyle iyilik yap ki, başkası iyilik yapınca sen yaptı sansınlar. Kendine başkasına kötülük etme ki, başkası bir fenalık yapınca, sen yaptın sanmasınlar.

Eğer malını seviyorsan niçin bırakıp da gidiyorsun. Beraberinde götür! Allah için ver ki, malın âhırette seninle beraber olsun. Bunu yapamıyorsan hiç olmazsa, zekâtını ver de âhırette azâbdan kurtul!

İmrân sûresinde, yüzsekseninci âyet-i kerîmede meâlen:

(Allahü teâlânın ihsân ettiği malın zekâtını vermeyenler, iyi ettiklerini, zengin kalacaklarını sanıyor. Hâlbuki, kendilerine kötülük yapmış oluyorlar. O malları, Cehennemde azâb âleti olacak, yılan şeklinde boyunlarına sarılıp, baştan ayağa kadar onları sokacaktır) buyurulmuştur.

Hadîs-i şerîfte, (Ey Âdemoğlu! Benim malım, benim malım dersin. O maldan senin olan, yiyerek yok ettiğin, giyerek eskittiğin ve Allah için vererek, sonsuz yaşattığındır) buyuruldu.

Hace Abdullah-i Ensârî hazretleri buyurdu ki:

"Malı seviyorsan, yerine sarfet de, sana sonsuz arkadaş olsun! Eğer sevmiyorsan, ye de yok olsun!"

BUGÜNKÜ SOHBET · 4 ŞUBAT 1996 · KAYIT 10764

Toprak mahsûlü zekâtı

Öşür vermek, yani topraktan kalkan mahsûlün zekâtını vermek Kur'ân-ı kerîmin En'âm sûresinin 141. âyetinde emredilmiştir.

Yağmur veya nehir, dere suyu ile sulanan topraklardan kaldırılan mahsûlün öşrünü (uşrunu) vermek farzdır. Öşür vermek, Kur'ân-ı kerîmin En'âm sûresinin

141. âyetinde emredilmiş, onda bir olarak verilmesi de hadîs-i şerîfle bildirilmiştir. Borcu olan da, borcunu düşmeden öşrünü verir.

Her sebze ve meyve az olsun, çok olsun, mahsûl topraktan alındığında, onda birinin veya kıymeti kadar altının müslüman fakire verilmesi farzdır.

Toprak, hayvan gücü ile veya motor gücü ile sulanıyorsa mahsûlünün yirmide biri verilir. İster onda bir, ister yirmide bir olsun verirken, hayvan, tohum, âlet, gübre, ilâç ve işçi masrafları düşülmeden verilir. Toprağın sahibi çocuk da olsa, deli de olsa, vâsîsi bunların öşrünü verir. Sadece, ne kadar büyük olursa olsun, ev bahçesindeki meyve ve sebzelerin, odun, ot ve samanın öşrü verilmez.

Öşürde masraflar düşülmez Balın, pamuğun, çayın, tütünün, zeytinin, üzümün de onda bir öşrü verilir. Bunlardan da ilâç, işçilik vb. masraflar düşülmez.

Tarladaki mahsûlün ve ağaçtaki meyvenin, meydana geldikleri ve çürümesinden emin olunduğu zaman öşrünü vermek farz olur. Toplanacak hâle gelmese de faydalanacak, yenecek hâle gelince de uşrunu vermek farzdır. Bir kavle göre, olgunlaştıktan sonra toplamadan üzerinden yenen meyveler de alınırken ölçülür daha sonra bunların da öşrü verilir. Diğer bir kavle göre ise, bu şekilde yenen meyvelerin öşrü verilmez. Fakir olanlar, ikinci kavle, zengin olanlar ise birinci kavle göre vermelidir.

Bir kimse toprağını kirâya verse, bir kavle göre öşrünü mal sahibi, diğer bir kavle göre ise, kirâcı verir. Kirânın az olduğu yerlerde, ikinci kavle göre, kirânın yüksek olduğu yerlerde ise, birinci kavle göre hareket edilir. Öşür toprak mahsûlünün zekâtı olduğu için, fakirin hakkıdır. Ticâret eşyaları, altın, para vb. şeylerin zekâtlarının verildiği gibi, öşrü de müslüman fakirlere vermek lâzımdır.

Topraktan kaldırılan mahsûlün [meyvenin, sebzenin] onda birini fakir müslümana vermeden önce yemek harâmdır. Eğer ölçü ile alıp, ölçü ile yedikten sonra yediğinin öşrünü de hesap ederse, önce yemiş olduğu helâl olur.

On kile buğday kaldıran kimse, bir kilesini öşür olarak müslüman bir fakire vermezse, yalnız o bir kilesi değil, on kilenin tamamı harâm olur.

Öşrünü vermediği bilinen toprak sahibinden gelen hediyenin onda birini ayırıp, fakire verdikten sonra yemek iyi olur.

Anadolu topraklarının durumu Eskiden Anadolu topraklarının çoğu devlete ait idi. Çok az kısmı şahıslara aitti. Devlete ait olan yerlerin öşrü olmadığı için zekâtı

verilmiyordu. Daha sonra devlet bu toprakları şahıslara sattığı için, hepsi uşurlu olmuştur.

Kur'ân-ı kerîmde, açıkça verilmesi emredilen bu farzı, muhakkak yapmalı, aksi takdirde, kişinin kaldırdığı mahsûlün tamamı harâm olmaktadır. Harâm yenilerek, yapılan ibâdetlere sevâb verilmemektedir. Ayrıca islâmın beş şartından biri olan zekât vermek terkedildiği için büyük günâha girilmektedir.

Zekat, öşür ile ölenin borcu ödenmez. Câmi, hac yapılmaz. Gayrı müslim vatandaşa, öşür zekât verilmez. Fakat fıtra, adak, sadaka, hediyye verilebilir.

Küçük çocuk akıllı ise, ya'nî parayı başka şeyden ayırabiliyor ve aldatılarak elinden alınamıyor ise, buna zekât verilir. Böyle akıllı değilse, babasına veya vasîsine yâhut akrabâsından veya yabancıdan çocuğa bakan kimseye vermek lâzım olur.

Peygamberimizin ve amcalarının evlâtlarından geleceklere zekât verilmiyordu. Çünkü, her muhârebede, düşmandan alınan ganîmetin beşte biri bunların hakkı idi. İmâm-ı a'zam hazretleri, bunlara ganîmet hakları verilmediği için, zekât ve sadaka vermenin câiz olduğunu bildirmiştir.

BUGÜNKÜ SOHBET · 5 ŞUBAT 1996 · KAYIT 10765

Zekâtın hesap günü

Her müslüman, zekât malının nisâb miktarını bulduğu günü, bir yere yazmalıdır. Her sene bu günde zekât hesabını yapmalıdır.

Her ibâdeti yaparken, o ibâdetin farzlarına, şartlarına dikkat etmek, bu şartları, farzları öğrenmek lâzımdır. Meselâ namazın farzlarından birisi, vaktin girmiş olmasıdır. Vakit girmeden kılınan namaz sahîh olmaz.

Haccın farzlarından birisi, Arefe günü, ya'nî Zilhiccenin dokuzuncu günü Arafat'ta vakfeye durmaktır. Arefe günü Arafat'ta vakfeye durulmazsa, farzlardan birisi noksan olduğu için, hac sahîh olmaz.

Bunun gibi, zekâtın da farzı ve ba'zı şartları vardır. Zekât verebilmek için, herşeyden önce, dînen zengin olmak, ya'nî nisâbâ mâlik olmak lâzımdır. Nisâb, aslî ihtiyaçların dışında 96 gram altın veya bunun karşılığı paraya (yaklaşık 70

milyon), ticâret malına mâlik olmaktır. Bu miktara ulaşmıyan kimse, dînen zengin sayılmaz.

Zekâtın farzı ise, zekât malını ayırırken niyyet etmektir. Malı ayırırken niyyet ettikten sonra, fakire sadaka, hediyye diye vermesi de câizdir.

Zekât hicri yıla göre verilir Nisâba mâlik olduğu hicri tarihi, zamanı, günü ile beraber iyi bilmek ve bu tarihi bir yere kaydetmek lâzımdır. Meselâ, bir kimse Ramazan-ı şerîfin beşinde nisâba mâlik olup, zengin olsa, hemen bu tarihi kaydetmesi lâzımdır. Ertesi sene, elindeki mevcut mala, paraya bakar, bunları sayar. Nisâb miktarı ise, mevcut olanların zekâtını verir. Bu tarihten sonra ele geçenlerin zekâtı bu seneye dahil edilmez. Fakat, Ramazan-ı şerîfin dördünde eline geçenlerin zekâtını ise, o seneki zekâta dahil eder.

Nisâba mâlik olan bu kimse, zengin olduğu tarih olan Ramazan-ı şerîfin beşinde zekâtını ayırmayıp, altısında veya daha sonra elindeki paranın, malın hepsi helâk olsa, ayın beşinde zekât vermek kendisine farz olduğu için, helâk olan paranın, malın hepsinin zekâtını vermek mecbûriyetindedir. Çünkü kendisine zekât vermek farz olmuştur. Fakat bu para, mal, ayın altısında değil de, zengin olduğu tarih olan beşinden önce, meselâ üçünde elinden çıkmış olsa, zekât vermek farz olmaz.

Bunun için her müslüman, zekât malının nisâb miktarı olduğu günü, bir yere yazmalıdır. Bu günden sonra, bir yıl tamam olmadan önce, nisâb helâk olursa ya'nî elinde ihtiyaçtan fazla hiçbir mal kalmazsa, başlangıç olarak yazdığı günün kıymeti kalmaz.

Sene içindeki dalgalanmalar...

Bir yıl tamam olmadan önce eline yine nisâb miktarı mal geçerse, bu günü yeniden yazması ve bundan bir sene sonra, nisâb helâk olmadan elinde kalırsa, o zaman zekât vermesi farz olur. Nisâb, bir yıl sonra ya'nî farz olduktan sonra helâk olursa, yine zekât vermek farz olur.

Nisâb yıl ortasında helâk olmaz fakat azalırsa, yıl sonunda tekrar nisâb miktarı olursa, zekât farz olur ve yıl sonunda, sahip olduğu miktarın kırkta birini verir. Sene içinde azalan nisâb, sene sonunda nisâb miktarına yükselmezse, zekât farz olmaz. Zekât malı, bundan sonra nisâb miktarı olursa, o günden sonra tekrar bir yıl beklemek lâzımdır.

Bugüne kadar böyle bir tespit yapmamış nisâba mâlik kimseler, bir tarih tespit edip, bundan sonra her sene bu tarihte, vereceği zekâtı hesap etmelidir. Meselâ, Ramazanın 20'sini kabûl edip bu tarihte zekâtını hesap ederek verir, bundan sonra da her sene Ramazanın 20'sinde, zekât hesabını yaparak, vereceği zekâtı ayırır.

Harâm yoldan gelmiş olan zekât malı, kendi helâl zekât malı ile karıştırmamış ise, bu nisâba katılmaz. Çünkü, kendi mülkü değildir. Sâhiplerine geri verilmesi, sâhipleri bilinmiyorsa, fakîrlere sadaka verilmesi farzdır.

BUGÜNKÜ SOHBET · 6 ŞUBAT 1996 · KAYIT 10766

Fıkıh öğrenmek herkese farzdır

Öğrenilmesi farz veya vâcib olan fıkıh bilgilerini öğrenmemek büyük günâhtır. Bu bilgiler de ancak ilmihâl kitaplarından öğrenilir.

Öğrenilmesi farz veya vâcib olan fıkıh bilgilerini öğrenmemek büyük günâhtır. Bunun için bu bilgileri bilmiyenin, bilip de yapmıyanın islâmiyette şâhidliği kabûl edilmezdi. Eskiden, kâdı mahkemede şâhidlere i'tirâz olunduğu zaman, fıkıhtan sorardı. Bilemezse şahidliğini kabûl etmezdi.

Dinimizde bilinmesi gereken din bilgilerini bilmek, öğrendikten sonra bildiği ile amel etmek çok önemlidir. Bunun için her müslümanın bilmesi gereken husûsları öğrenmesi şarttır.

Kur'ân-ı kerîmden namaz kılacak kadar ezberlemek farzdır. Bunu öğrendikten sonra, fıkıh bilgilerinden farz-ı ayn olanları öğrenmek, Kur'ân-ı kerîmin fazlasını ezberlemekten daha iyidir. Çünkü, Kur'ân-ı kerîmi ezberlemek, hâfız olmak farz-ı kifâyedir.

İbâdetler ve alış veriş için lâzım olan fıkıh bilgilerini öğrenmek ise farz-ı ayndır. Helâlden, harâmdan ikiyüzbin mes'eleyi ezberlemek lâzımdır. İlmihâllerdeki bilgilerin tamamını öğrenen kimse bu kadar mes'eleyi öğrenmiş olur. Bunların bir kısmı farz-ı ayndır. Bir kısmı da farz-ı kifâyedir. Herkese, işine göre, lüzûmlu olanlar farz-ı ayn olur. Fakat hepsini öğrenmek, Kur'ân-ı kerîmi ezberlemekten daha iyidir.

Allahü teâlâ Kur'ân-ı kerîmde fıkıh ilmini övmektedir. Bir fıkıh âlimi, bin zâhidden daha kıymetlidir.

Din ilmihâl kitaparından öğrenilir Fıkıh bilgileri, ancak dört mezhebin âlimlerinden öğrenilir. Dört mezhebden birinde bulunmayan fıkıh bilgisi ile amel etmek câiz değildir. Tefsîr ilminin kâ'ideleri kurulmamış, kollara ayrılmamış, sonuna varılmamıştır. Her âyetin çok tefsîri vardır. Hepsini Allahü teâlâdan başka kimse bilmez.

Önce, îmânı Ehl-i sünnet i'tikâdına uygun hâle getirmelidir. Sonra farzları, harâmları öğrenmek farzdır. Bunları öğretmek ve kendine lâzım olandan başka fıkıh bilgilerini öğrenmek farz-ı kifâyedir.

Fıkıh bilgileri, Kur'ân-ı kerîmden ve hadîs-i şerîflerden öğrenilmesi farz olan bilgilerdir. Fıkıh kitabı okuyanlar, müctehidlerin ömürlerini fedâ ederek çıkardıkları hazır hükümleri öğrenirler. Âyetten ve hadîsten hüküm çıkarmak ihtiyacından kurtulurlar. Zaten hicrî dördüncü asırdan sonra, Kur'ân-ı kerîmden, hadîs-i şerîflerden hüküm çıkarabilen âlim kalmadı.

Farz-ı kifâye olanları bilen, yapan var iken, bunları öğrenmek müstehab olur. Bunları yapmak nâfile ibâdet olur. Namaz kılacak kadar Kur'ân-ı kerîm ezberliyen kimsenin, boş zamanlarında daha çok ezberlemesi, nâfile namaz kılmasından daha çok sevâb olur.

Tefsirlerden din öğrenilemez İbâdetlerinde ve günlük işlerinde lâzım olan fıkıh bilgilerini öğrenmesi ise, bundan daha çok sevâb olur. Lüzûmundan fazla fıkıh bilgilerini öğrenmek de, nâfile ibâdetlerden daha sevâbdır. Lüzûmundan fazla fıkıh bilgisi öğrenirken, tasavvuf bilgilerini ve âriflerin sözlerini ve hâl tercümelerini öğrenmesi de müstehab olur. Bunları okumak, kalbde ihlâsı artırır. Fıkıh bilgilerini, derin âlimler, âyet-i kerîmelerden ve hadîs-i şerîflerden çıkarmışlardır. Bunlar, ancak fıkıh kitaplarından ve fıkıh âlimlerinden öğrenilir.

Farz-ı ayn olan fıkıh kitaplarını okumayı bırakıp, nâfile olan tefsîr okumak, câiz değildir. Zâten, müctehid olmayanların, tefsîrden fıkıh bilgisi öğrenmesi imkânsızdır. Cehenneme gidecekleri bildirilen yetmişiki fırkanın âlimleri, tefsîrlerden yanlış ma'nâ anladıkları için, sapıttılar. Âlimler sapıtınca, diğerlerinin tefsîrden ne anlıyabileceğini düşünmeliyiz!

Doğru yazılmış tefsîrleri okuyanlar, böyle felâkete düşerse, Abduh, Ömer Rızâ vb. dinde reformcuların, mezhepsizlerin tefsîr adındaki kitaplarını okuyan acaba ne olur?

Felsefecilerin, din adamı kılığına giren sosyalistlerin islâm dînini değiştirmeye, kendi hulyâ ve sapık görüşlerini din bilgisi olarak yazmağa kalkışmaları, bunların birer mezhebsiz, birer dinde reformcu olduklarını göstermektedir.

BUGÜNKÜ SOHBET · 7 ŞUBAT 1996 · KAYIT 10767

Sadaka vermenin sevâbı

Hadîs-i şerîfte buyuruldu ki: "Sadaka sahibi, Mahşer günü hesâbı bitinceye kadar sadakısının himâyesi altındadır." Ramazan ayında nâfile ibâdetlere verilen sevâb, başka aylarda yapılan farzlar gibi olduğu için, bilhassa bu ayda çok sadaka vermelidir.

Allahü teâlânın rızâsına kavuşmak niyyetiyle, muhtaçlara, fakirlere, mal, para bağışlamaya ve her türlü iyilikte bulunmaya sadaka denir.

Mal, insanın sevdiği şeylerden birisidir. Cenâb-ı Hak, mal ile insanı imtihan ederek buyuruyor ki:

(Eğer ebeveyniniz, çocuklarınız, kardeşleriniz, hanımlarınız, kabîleniz, elinize geçirdiğiniz mallar, durgunluğa uğramasından korktuğunuz alış veriş, hoşlandığınız evler, size Allahtan ve Resûlünden, Allah yolundaki cihâddan daha sevgili ise Rabbin azâbını bekleyiniz!)

Yapılan her iyilik sadakadır Hadîs-i şerîflerde buyuruldu ki:

(Sadaka sahibi, Mahşer günü hesâbı bitinceye kadar sadakasının gölgesi altındadır.)

(İnsanlar, sadaka olarak verdiği şeyi, Allah rızâsı için verirse, Hak teâlâya verilmiş sayılır ki, karşılığında çok sevâb alır.)

(Kendi kabından, din kardeşinin kabına bir miktar su boşaltmak sadakadır. Emr-i ma'rûf ve nehy-i münker yapmak, din kardeşine güler yüz göstermek, yoldaki taşı kaldırmak ve yol göstermek de sadakadır.)

(Allahü teâlâ, ba'zı kullarına çok ni'met vermiştir. Bunları, kullarına faydalı olması için yaratmıştır. Bu ni'metleri Allahın kullarına dağıtırlarsa, ni'metleri

azalmaz. Eğer bu ni'metler onlara ulaştırılmazsa, Allahü teâlâ, o ni'metleri bunlardan alır, başkalarına verir.)

İnsanlara faydalı olmak, onlarla iyi geçinmek de sadakadır. Hadîs-i şerîflerde buyuruldu ki:

(İki kişinin arasını bulmak sadakadır.)

(İnsanların en hayırlısı, iyisi, insanlara fâidesi dokunandır.)

Akrabâya sadaka vermek, iki misli sevâbdır. Hadîs-i şerîfte, (Beni, hak peygamber olarak gönderen Allaha yemin ederim ki, muhtaç akrabâsı dururken, başkasına sadaka veren kimsenin, sadakasını Allahü teâlâ kabûl etmez) buyuruldu.

Bir lokma ekmeğin faydası Bir kadın, yanında küçük çocuğuyla ormana oduna gidiyordu. Karşılarına bir ihtiyar kimse çıkıp, - Çok fakirim, açım. Bana ne olur bir lokma yiyecek ver! Dedi.

Kadın da yanında bulunan bir parça ekmeği ona verdi.

İhtiyar, duâ ederek oradan ayrıldı. Bir müddet sonra bir vahşi hayvan gelip kadının çocuğunu kaçırdı. Odun toplamakla meşgûl olan kadın, çocuğun feryâdını duyunca hemen koştu. Fakat, elinden birşey gelmiyordu.

Bir müddet sonra çocuk ağlayarak kan ter içinde geri geldi. Kadın sevinçle çocuğuna sarıldı. Bu esnada şöyle bir ses duydu:

"Kendi ihtiyacın olduğu hâlde ihtiyara verdiğin o bir lokma ekmek sebebiyle çocuğun kurtuldu." Sadaka nâfile ibâdettir. Zekât ise farzdır. Zekât borcu olanın sadakası makbûl değildir. İmâm-ı Rabbânî hazretleri, "Farz ibâdetlerin yanında nâfile ibâdetlerin hiç kıymeti yoktur. Deniz yanında damla kadar bile değildir" buyuruyor.

Bunun için, zekat, öşür borcu olduğu hâlde, bir kimse, sadaka verse, hayır kurumlarına yardım yapsa, bunların bir faydası olmaz. Boşa gitmiş olur. Bugün maalesef, birçok zengin sağa sola milyonlarca, yardım ediyor, fakat farz olan zekâtını tam vermiyor. Dolayısıyla bu yaptıklarının hiç faydası, sevâbı olmuyor. Çünkü, bunun önce Allahın emri olan farz zekâtı vermesi lâzımdır.

Şeytan insana, zekât verdirmek istemez. Hayır hasenat da yaptırmak istemez. Ancak, kişide mutlaka birşey verme eğilimi görmüşse, onu sadaka vermeye yönlendirir. Bu şekilde yapılanı faydasız hâle getirir.

BUGÜNKÜ SOHBET · 8 ŞUBAT 1996 · KAYIT 10768

Zekât ve Sadaka

Zenginlerin, mallarının zekâtını, tarla mahsûlllerinin, meyvelerinin uşrunu vererek, Cehennem azâbından kurtulmaları lâzımdır.

Zekât niyyeti ile fakire bir altın vermek, yüzbin altın sadaka vermekten daha sevâbdır. Çünkü, zekât vermek, farzı yapmaktır. Mel'un şeytan, mü'minleri aldatarak, farzları küçük gösteriyor, kazâları tehir ettirip, nâfilelere yol gösteriyor. Zekât verdirmeyip, nâfileleri, göze güzel gösteriyor.

Sünnetlerin ve nâfilelerin, söz verilen büyük sevâbları, farz borcu olmıyanlar, kazâlarını ödeyenler içindir. Kazâsı olanların, farzlardan başka ibâdetlerine, hiçbir sevâb verilmez.

Bir kimsenin elindeki mevcut parası ile alacakları, borçlardan fazla olup, nisâb miktarını aşıyorsa, zekât verir ve kurban keser.

Üç türlü alacak vardır 1- Ödünç verilen ve zekâta dahil edilebilen malların satışı karşılığı olan alacaklar nisâba katılır. Alınacak paranın veya bunun ile eldeki mevcut malın toplamının nisâbı üzerinden bir sene geçince, isterse fakirin lehine olarak alacak rakamının hepsinin, isterse eline geçen her miktarın zekâtı verilir.

İki sene sonra eline geçen iki yıllık, üç sene sonra geçenin üç yıllık zekâtı verilir. Meselâ 80 milyon lira alacağı olan, üç sene sonra, 40 milyon lirasını alırsa, her yıl için kırkta bir (1.000.000) lira olmak üzere 3.000.000 lira karşılığı altın zekât verir. Diğer 40 milyon lirasını almadan önce, zekâtını vermesi lâzım olmaz.

2- Ticâret eşyası olmayan malların ve ihtiyaç maddelerinin satış karşılığı ve bina kirâsı olan alacaklar da hesap gününde elde mevcut ise nisâba dahil edilir.Harcanmış iseler hesaba katılmaz.

3- Mîrâs sebebiyle olan alacaklar da nisâba dahil edilir. Bu alacakları nisâbı buluyorsa, ele geçtikten bir yıl sonra yalnız o yılın zekâtını verir. Geçmiş senelerinkini vermez.

Eğer elinde nisâb miktarı mal da var ise, bu eldekinin bir yılı tamam olunca, mîrâstan aldığı ile birlikte zekâtını verir. Bunun için ayrıca bir yıl beklemez.

Birinci ve ikinci maddedeki alacakları bir sene geçmeden önce alınca, elindeki nisâba dahil ederek zekâtlarını birlikte verir.

İmâmeyn ise, (Her alacak nisâb miktarı ise, alınan miktar az olsa da, bir yıl geçmişse zekâtı verilir) buyurmuştur.

İnkâr olunan alacaklar ve kaybedilmiş mallar tam mülk olmadıkları için, nisâba katılmaz ve ele geçerlerse önceki senelerin zekâtları verilmez.

Senetli alacaklar, iflâs edende ve fakirde olsa, nisâba katılır. Ele geçince, geçmiş yılların zekâtı da verilir.

Dünya geçicidir. Bu geçici dünyanın malı, parası insanı aldatmamalıdır. Bu mallar, daha önce başkalarının idi. İnsan öldükten sonra yine başkalarının olacaktır. Bunun için müslüman, Cehennemin şiddetli azâbını düşünüp, zekâtını vermelidir. Zekâtı verilmiyen mal, uşru verilmeyen mahsûl gerçekte zehirdir. Bütün malların hakîkî sahibi Allahü teâlâdır. Zenginler bu malların sadece, vekilleri, bekçileridir.

Her iyilik karşılığını bulacaktır!

Zerre kadar iyilik eden iyiliğini bulacaktır. Hadîs-i şerîfte, (Allahü teâlâ, iyilik edenlere karşılığını elbette verecektir) buyuruldu. Haşr sûresinde, (Zekâtını veren, elbette kurtulacaktır) diye müjdelendi.

Âli İmrân sûresinde, yüzsekseninci âyet-i kerîmesinde meâlen, (Allahü teâlânın ihsân ettiği malın zekâtını vermeyenler, iyi ettiklerini, zengin kalacaklarını sanıyor. Hâlbuki, kendilerine kötülük yapmış oluyorlar. O malları, Cehennemde azâb âleti olacak, yılan şeklinde boyunlarına sarılıp, baştan ayağa kadar onları sokacaktır) buyurulmuştur.

Kıyâmete ve Cehennem azâbına inanan zenginlerin, mallarının zekâtını, tarla mahsûllerinin, meyvelerinin uşrunu vererek, bu azâblardan kurtulmaları lâzımdır. Hadîs-i şerîfte, (Zekât vererek, malınızı zarardan koruyunuz!) buyuruluyor.

Geçmişte nice meşhur kimseler, zekât vermedikleri ve zekâtı önemsemedikleri için helâk olmuşlardır.

BUGÜNKÜ SOHBET · 9 ŞUBAT 1996 · KAYIT 10769

Oruç keffâreti

Keffâret sadece Ramazanda kasten bozulan orucun cezâsıdır. Başka oruçlar bozulduğunda keffaret gerekmez. Keffâret altmış gün, bir gün kazâsı ile 61 gün oruç tutmaktır.

Keffâret sadece Ramazanda kasten bozulan orucun cezâsıdır. Başka oruçlar bozulduğunda keffâret gerekmez. Ramazan günü özürsüz, bir orucu bozmanın cezâsı, altmış gün, bir gün kazâsı ile 61 gün oruç tutmaktır.

Bunun için keffârete halk arasında "61" denmektedir. Keffâret, sadece Ramazanda kasten bozulan orucun cezâsıdır. Başka oruçlar bozulduğunda keffâret gerekmez.

Birkaç Ramazanda keffâretleri olan veya bir Ramazanda iki gün keffâreti olan kimse, birinci keffâreti yapmamış ise, ikisi için yalnız bir keffâret yapar. Birinci keffâreti yapmış ise, ikinci keffâreti de ayrıca yapması lâzımdır.

Oruç keffâreti tamamlanamazsa Keffâret orucu, hastalık, yolculuk gibi bir özür ile veya bayram günlerine rastlamak sebebi ile bozulursa veya Ramazana rastlarsa, yeniden altmış gün tutmak lâzım olur. Kadınlar özür sebebiyle bozunca, yeniden başlamaz. Özrü bitince geri kalan günleri tutarak, altmışı tamamlar.

Devamlı hasta veya yaşlı olup altmış gün oruç tutamıyan kimse, bir fakiri, bir günde iki defa doyurmak üzere altmış gün yedirir. Altmış fakirin her birine 1750 gram buğday veya un, yâhut bunların kıymeti kadar ekmek, başka mal veya altın, gümüş vermek veya bunları bir fakire altmış gün vermek de câiz olur.

Doyurmak için kâğıt para da verilir. Oruç tutabilen kimsenin fakirleri doyurmak sûretiyle keffâretten kurtulmağa çalışması câiz değildir.

Orucu bozup hem kazâyı, hem de keffâreti gerektiren husûslardan ba'zıları şunlardır:

1- Ramazan ayında oruçlu olduğunu bildiği hâlde ve imsâktan önce niyetli iken, gündüz fâideli birşey yiyip içmek.

2- Sigara içmek.

3- Kan aldırmak ve gıybet etmek gibi orucu bozmadığı iyi bilinen bir şeyden sonra, orucu bozuldu sanarak bile bile yemek.

4- Ramazanın bir gününde, kazâ lâzım olan birşeyi yaparak orucunu bozan kimse, başka gününde de bu şeyi kasten yine yaparsa keffâret de lâzım olur.

5- Ağzına giren kar, yağmur ve doluyu yutmak.

6- Toprak yeme alışkanlığı olan kimsenin, yenmesi âdet olan toprak ve kil yemesi.

7- Az tuz yemek.

8- Oruçlu olduğunu unutarak yiyen kimse, oruçlu olduğunu hatırladıktan sonra orucu bozulmadığını bildiği hâlde, yine yiyip içerse orucu bozulur. Hem kazâ hem de keffâret lâzım olur.

Sekiz çeşit oruç vardır. Bunlardan sadece Ramazan orucu kasten bozulduğu zaman keffâret gerektirir.

Kaç çeşit oruç vardır?

Sekiz çeşit oruç şunlardır:

1- Farz oruçlar: İki kısımdır. Birincisi, belli bir zamanda tutulan Ramazan-ı şerîf orucu.

2- İkincisi, belli bir zamanda olmıyan kazâ ve keffâret oruçları.

3- Vâcib oruçlar: Bunlar da, mu'ayyen olur. Belli gün veya günler oruç tutmayı adamak gibi.

4- Gayrı mu'ayyen oruçlar: Herhangi bir gün veya birkaç gün oruç adamak gibi.

5- Sünnet olan oruçlar: Muharremin dokuzuncu ve onuncu günleri oruç tutmak gibi.

6- Müstehab oruçlar: Her Arabî ayın 13, 14 ve 15. günleri oruç tutmak gibi.

7- Harâm olan oruçlar: Ramazan bayramının birinci günü ve kurban bayramının her dört günü oruç tutmak.

8- Mekrûh olan oruçlar: Muharremin yalnız onuncu günü, yalnız cumartesi, yalnız cum'a günü, Nevruz ve Mihrican günleri ve bütün sene, her gün oruç tutmak ve konuşmamak şartıyla oruç tutmak mekrûhtur.

BUGÜNKÜ SOHBET · 10 ŞUBAT 1996 · KAYIT 10770

Kur'ân-ı kerîm ve Ramazan ayı

Kadir gecesi bu ayın özüdür, çekirdeğin içi gibidir. Bir kimse, bu ayı saygılı, iyi geçirerek bu ayın iyiliklerine, bereketlerine kavuşursa, bu senesi iyi geçerek, hayırlı ve bereketli olur.

İslâm âlimlerinin ve evliyânın en büyüklerinden olan İmâm-ı Rabbânî hazretleri, (Mektûbât)isimli kitabının 162. mektûbunda, Ramazanın ve hurmanın üstünlüğü, fazîleti ile ilgili olarak buyuruyor ki:

Mübârek Ramazan ayında, bütün iyilikler, bütün bereketler bulunur. Her iyilik, her bereket, Allahü teâlânın zâtından gelmektedir. Her kusûr, her kötülük de, mahlûkların zâtlarından ve sıfatlarından hâsıl olmaktadır. Nisâ sûresinin yetmişsekizinci âyetinde:

(Sana gelen her güzel şey, Allahü teâlâdan gelmektedir. Sana gelen her kötülük de, kendindendir) buyuruldu.

Bu üstünlüklerin hepsi de, kelâm şânında bulunmaktadır. Kur'ân-ı kerîm, bu kelâm şânının hakîkatinin hepsinden hâsıl olmuştur. Bundan dolayı, bu mübârek ayın, Kur'ân-ı kerîm ile tam bağlılığı vardır. Çünkü, Kur'ân-ı kerîmde bütün üstünlükler bulunmaktadır.

Bu ayda da, o üstünlüklerden hâsıl olan bütün iyilikler bulunmaktadır. Bu bağlılıktan dolayı, Kur'ân-ı kerîm bu ayda nâzil oldu.

Kur'ân-ı kerîm Ramazan ayında indi Bekara sûresinin yüzseksenbeşinci âyetinde Kur'ân-ı kerîmin, Ramazan ayında indirildiği bildirilmektedir. Kadir gecesi bu aydadır. Bu ayın özüdür. Kadir gecesi, çekirdeğin içi gibidir. Ramazan ayı da, kabuğu gibidir. Bunun için bir kimse, bu ayı saygılı, iyi geçirerek bu ayın iyiliklerine, bereketlerine kavuşursa, bu senesi iyi geçerek, hayırlı ve bereketli olur.

Peygamber efendimiz buyurdu ki:

(Oruçlu olan kimse, hurma ile iftâr etsin! Çünkü hurma bereketlidir.)

Resûl "aleyhisselâm", hurma ile iftâr ederdi. Hurmanın bereketli olması, şöyledir ki; onun ağacına "Nahle" denir. Bu ağacın yaratılışında, topluluk ve adâlet

vardır. İnsanın yaratılışı da böyledir.

Bunun içindir ki, Peygamber aleyhisselâm, Nahle ağacına, "Âdem oğullarının halasıdır" dedi. Bir hadîs-i şerîfte de, (Halanız olan nahleye saygı gösteriniz! Çünkü bu ağaç, Âdem aleyhisselâmın çamurundan kalan artıktan yaratılmıştır) buyuruldu.

Görülüyor ki, nahle, Adem aleyhisselâmın çamurundan yaratılmıştır. Nahleye bereket buyurması, bunda herşeyin bulunduğu için olsa gerektir. Bunun için, nahlenin meyvesi olan hurma yenince, insanın parçası, dokusu olur. Böylece, hurmada bulunan herşey, insana da aktarılmış olur.

Hurmanın sayısız üstünlükleri Hurmada bulunan sayısız üstünlükler, bunu yiyende de bulunur. Hurmayı yiyen herkes böyle olur ise de, oruçlu kimse, iftâr zamanında, şehvetlerden ve dünyanın geçici zevklerinden temiz olduğu için, hurmadan pekçok istifâde eder. Anlattığımız faydaları daha tam ve daha olgun olur.

Resûl aleyhisselâm, (Mü'minin sahurunun hurma ile olması, ne güzeldir) buyurdu. Bu da, belki, hurma insanın dokularına karışınca, insanın hakîkatini tamamladığı içindir.

Oruçlu iken, böyle şey olmadığı için, bunun karşılığı olarak sahûrda hurma yemenin güzel olduğunu bildirmiştir. Hurma yemek, çeşitli yemekleri yemek gibi faydalı olmaktadır. Hurmanın bu bereketi, kendisinde herşey bulunduğu için, iftâr zamanına kadar insanda kalır.

Hurmanın bu faydası ancak islâmiyete uygun olarak yenildiği, islâmiyetten kıl ucu kadar ayrılık bulunmadığı zamandır. Tam faydasına kavuşmak için, bir ağacın bir meyvesi olarak değil, bereketini düşünerek yemek lâzımdır. Yalnız bir meyve olarak yenirse, yalnız madde, kalori faydası elde edilir. İşin iç yüzü bilinerek yenirse, bereketine kavuşulup, rûhu da besler.

BUGÜNKÜ SOHBET · 11 ŞUBAT 1996 · KAYIT 10771

Sadaka-i Fıtr

Fıtra vermek her ne kadar belli bir nisâba mâlik olanlara vâcib ise de, durumu müsâit olan fakirlerin de vermesi iyi olur. Çünkü fıtra, oruç tutan kimsenin boş ve fuhuş sözlerini temizler.

Dînimiz, cemiyet düzeninin sağlanması, insanların birbirini sevebilmesi ve yardımlaşmaları için zekât, sadaka vermeyi ve hediyeleşmeyi emretmektedir.

Farz olan zekâtı verdikten sonra, bedenin sıhhat ve âfiyete, mal ve evlâdın da berekete, âhırette büyük sevâblara kavuşabilmesi için sadaka da vermelidir. Bilhassa mübârek günlerde ve Ramazan ayında verilmesi daha iyi olur.

Sadaka-i fıtr, ya'nî fıtra, ba'zı âlimlere göre vâcib, ba'zılarına göre de farzdır.

Fıtra vermek her ne kadar belli bir nisâba mâlik olanlara vâcib ise de, durumu müsâit olan fakirlerin de vermesi iyi olur. Çünkü fıtra, oruç tutan kimsenin boş ve fuhuş sözlerini temizler. Hadîs-i şerîflerde buyuruldu ki:

(Fıtra, sizin zenginlerinize, Allahü teâlânın tezkiyesidir. Ama fakir olanlarınız verirse, Allahü teâlâ ona daha çoğunu verir.)

(Ramazan-ı şerîf orucu, gökle yer arasında asılıdır. Ancak fıtra ile yukarıya çıkarılır.)

Sadaka-i Fıtr vermek vacibdir İhtiyâcı olan eşyâdan ve borçlarından fazla olarak, zekât nisâbı kadar malı, parası bulunan her hür müslümanın, Ramazan bayramının birinci günü sabahı fıtra vermesi vâcibdir. Ramazan içinde, hattâ Ramazandan önce vermesinde de mahzûr yoktur. Bir kişinin fıtrası, bir fakire veya bir kaç fakire verilebildiği gibi, bir fakire birkaç kişinin fıtrası da verilebilir.

Fıtra nisâbına mâlik olana zengin denir. Bunun fıtra vermesi vâcib, zekât alması ise harâm olur. Çalışamıyan fakir akrabâsına yardım etmesi vâcib olur.

Fıtra olarak 1750 gram buğday veya buğday unu veya 3500 gram arpa veya bu miktar hurma veya kuru üzüm verilir. Bunların kendisi verilebildiği gibi, kıymeti altın ve gümüş olarak da verilebilir. Bir özrü sebebiyle oruç tutamıyan kimsenin de fıtra vermesi lâzımdır.

Sadaka verirken şu husûslara dikkat etmelidir:

1- Helâl maldan verilmelidir.

2- Malı az olsa da sadaka vermelidir!

Hadîs-i şerîfte buyuruldu ki:

(En fazîletli sadaka, kendisi muhtaç olduğu hâlde fakirin verdiği sadakadır.)

3- Ölüm gelip malın elden çıkmasından önce, sadakayı çabuk vermelidir.

Hadîs-i şerîflerde buyuruldu ki:

(İnsanın sıhhatli iken verdiği bir dirhem sadaka, ölürken köle azâd etmesinden hayırlıdır.)

(İnsan öldüğü zaman ameli kesilir. Ancak üç şeyden kesilmez. 1- Sadaka-i câriye, 2- Faydalanılan ilim, 3- Kendisine duâ edecek sâlih bir evlât.)

Sadaka-i câriye ne demektir?

Sadaka-i câriye, vakıf çeşme, köprü, câmi gibi devam eden sadaka demektir. Faydalı ilimden maksat da faydalı bir kitaptır. İnsanlar bu faydalı kitaplardan istifâde ederek dünya ve âhıret saâdetine kavuşurlar. Sâlih evlâdın iyi amellerinin sevâbından babası da istifâde eder.

4- En güzel maldan sadaka vermelidir.

5- Riyâ karışmaması için, sadakayı gizli vermelidir.

Hadîs-i şerîfte buyuruldu ki:

(En fazîletli sadaka, gizli verilen sadakadır.)

6- Ecrinin gitmemesi için, fakiri minnet altında bırakmamalıdır.

Bekara sûresinde meâlen:

(Sadakalarınızı minnet ve eziyet ile heder etmeyiniz!) buyuruldu.

7- Sadakayı gerçekten muhtaç olanlara ve sâlih kimselere vermelidir.

BUGÜNKÜ SOHBET · 12 ŞUBAT 1996 · KAYIT 10772

Vedâ Haccı

Kimin yanında bir emânet varsa, onu sahibine versin. Borç mutlaka yerine verilecektir. Kiralanan şey sahibine iade edilecektir. Ne zulmediniz, ne de zulme uğrayınız.

Hicretin ya'nî Peygamber efendimizin Mekke'den Medîne'ye hicretinin dokuzuncu yılında, hac farz oldu. O sene Peygamber efendimiz, hazret-i Ebû Bekir emrinde üçyüz kişilik bir hac kâfilesini Mekke'ye gönderdi.

Bir yıl sonra da, milâdi 632, hicri 10 yılında, Peygamber efendimiz, Zilkade ayında hac için hazırlık yapmalarını emir buyurdu. Kırkbini aşkın, Eshâbıyla o sene hacca gitti.

Arefe günü, Arafatta, devesi Kusva üzerinde, hutbe irâd etti. Bu hutbeye Vedâ Hutbesi denildi. Çünkü bu seneden sonra, bir daha hac etmek nasip olmadı. Resûlullah efendimizin, bu hutbesi şöyle:

Ey Eshâbım!

Hamd Allahü teâlâya mahsûstur. O'na hamdeder, O'ndan af diler ve O'na tevbe ederiz. Nefslerimizin şerrinden ve günâhlarımızdan Allahü teâlâya sığınırız. Allahın doğru yola ilettiğini saptıracak, saptırdığını da doğru yola getirecek yoktur.

Şehâdet ederim ki, Allahü teâlâdan başka ilâh yoktur. O birdir. O'nun eşi, ortağı yoktur. Ve yine şehâdet ederim ki, Muhammed O'nun kulu ve Resûlüdür.

Ey Allahü teâlânın kulları!

Ben size, Allahü teâlâya itaat etmenizi tavsiye ederim. Size hayır olan şeylerden söz açmak ister ve bundan sonra derim ki:

Sözümü iyi dinleyiniz. Bilmiyorum, belki bu seneden sonra sizinle burada bir daha buluşamayacağım. Bu günleriniz nasıl mukaddes bir gün ise, bu aylarınız nasıl mukaddes bir ay ise, bu beldeniz -Mekke- nasıl mukaddes bir belde ise, Rabbinize kavuşuncaya kadar kanlarınız, mallarınız, ırzlarınız da öyle mukaddestir, birbirinize harâmdır.

Ey Eshâbım!

Yarın Rabbinize kavuşacaksınız. Ve bugünkü her hâl ve hareketinizden muhakkak sorulacaksınız. Sakın benden sonra eski dalâletlere dönüp de birbirinizin boynunu vurmayınız.

Kimin yanında bir emânet varsa, onu sahibine versin. Borç mutlaka yerine verilecektir. Kiralanan şey sahibine iade edilecektir. Hediyeler hediye ile karşılanır. Başkalarına kefil olanlar, kefâletin mes'uliyetini de üzerine almış olur. Ne zulmediniz, ne de zulme uğrayınız.

Allahın kesin emriyle fâizcilik artık harâmdır. Câhiliyetten kalma çirkin âdetlerin her türlüsü ayağımın altındadır. İlk kaldırdığım fâiz, Abdulmuttalib'in oğlu amcam Abbâs'ın fâizidir.

Zulmetmeyiniz! Zulmetmeyiniz! Zulmetmeyiniz!

Ey Eshâbım!

Câhiliyet devrinde güdülen kan da'vâları da kaldırılmıştır. Kaldırdığım ilk kan da'vâsı, Abdulmuttalib'in torunu Rebîa'nın kan da'vâsıdır. Câhiliyetten kalan örf ve âdetler de kaldırılmıştır. Ancak Kâbe'ye dâir hizmetçilik ve hacca gelenlere sâkilik yapmak âdetleri bâkidir. Zulmetmeyiniz! Zulmetmeyiniz! Zulmetmeyiniz!

Ey nâs!

Artık şeytan sizin şu topraklarınızda, kendisine tapılmaktan ümidini kesmiştir. Fakat tapınmanın dışında basit gördüğünüz amellerinizde de şeytana uymanız onu memnun edecektir Harp edebilmek için harâm ayların yerlerini değiştirmek, şüphesiz ki, küfürde çok ileri gitmektir. Bu, kâfirlerin kendisiyle dalâlete düşürüldükleri bir şeydir.

Bir sene helâl olarak kabûl ettikleri bir ayı, öbür sene harâm olarak ilân ederler. Cenâb-ı Hakkın helâl ve harâm kıldıklarını sayısına uydurmak için bunu yaparlar. Onlar, Allahü teâlânın harâm kıldığını helâl, helâl kıldığını harâm ederler.

Hiç şüphesiz ki, zaman Allahın gökleri ve yeri yarattığı gündeki şekil ve nizâma dönmüştür.

Ey insanlar!

Kadınlara hayırla muamele etmenizi ve Allahü teâlâdan korkmanızı tavsiye ederim. Çünkü onlar emriniz altındadır. Siz kadınları Allahın emâneti olarak

aldınız ve onların nâmuslarını ve iffetlerini Allah adına söz vererek helâl edindiniz. (Devamı yarın)

BUGÜNKÜ SOHBET · 13 ŞUBAT 1996 · KAYIT 10773

"Sözümü iyi dinleyiniz"

Müslüman müslümanın kardeşidir. Böylece bütün müslümanlar da kardeştir. Allah katında en hayırlınız, Allahtan en çok korkanınızdır. Arabın Aceme, Acemin Araba, sarı ırkın siyah ırka, siyah ırkın da sarı ırka üstünlüğü yoktur.

Peygamber efendimiz, vedâ haccında devamla buyurdu ki:

Ey İnsanlar!

Şunu biliniz ki, sizin kadınlar üzerinde haklarınız olduğu gibi, kadınların da sizin üzerinizde hakları vardır. Kadınlarınızın sizin üzerinizdeki hakları, meşru bir şekilde her türlü yiyecek ve giyeceklerini temin etmenizdir. Kölelerinize de yediğinizden yedirmeye, giydiğinizden giydirmeye dikkat ediniz. Affedemeyeceğiniz bir hatâ yaparlarsa, aslâ eziyet etmeyiniz! Çünkü onlar da Allahın kullarıdır.

Üstünlük ancak takvâ ile olur Ey mü'minler!

Sözümü iyi dinleyiniz, iyi anlayınız ve iyi muhafaza ediniz. Muhakkak ki, Rabbiniz birdir. Babalarınız da birdir. Hepiniz Âdem'in çocuklarısınız. Âdem de topraktandır.

Müslüman müslümanın kardeşidir. Böylece bütün müslümanlar da kardeştir. Allah katında en hayırlınız, Allahtan en çok korkanınızdır. Arabın Aceme, Acemin Araba, sarı ırkın siyah ırka, siyah ırkın da sarı ırka üstünlüğü yoktur. "Üstünlük ancak takvâ ile"dir.

Din kardeşinize ait olan herhangi bir hakka tecâvüz etmek, gönül rızâsı olmadıkça bir başkası için helâl değildir. Haksızlık da yapmayın! Haksızlığa boyun da eğmeyin!

Ey Eshâbım!

Nefslerinize de zulmetmeyiniz. Nefslerinizin de üzerinizde hakkı vardır. Allahtan korkun. Emir olarak başınıza burnu, kulağı kesik bir köle dahi seçilmiş olsa, Allahın kitabı ile hükmettiği müddetçe, onu dinleyiniz ve ona itaat ediniz!

Ey Eshâbım!

Allah, her hak sahibine hakkını vermiştir. Babasından başkasına neseb iddia eden soysuz veya efendisinden başkasına intisâba kalkan nankör, Allahın gazâbına, meleklerin ve bütün insanların lânetine uğrasın! Cenâb-ı Hak bu gibi insanların ne tevbelerini, ne de adâlet ve şehâdetlerini kabûl eder.

Ey nâs!

Her suçlu kendi suçundan bizzat kendisi mes'uldür. Hiçbir babanın işlediği suçun cezâsını evlâdı çekemez. Hiçbir evlâdın suçundan da babası mes'ul edilemez. Size bir emânet bırakıyorum ki, ona sıkı sarıldıkça yolunuzu şaşırmazsınız! O emânet Allahın kitabı Kur'ân-ı kerîmdir.

Ey mü'minler!

Allahtan korkun! Beş vakit namazınızı kılın! Ramazan ayındaki oruçlarınızı tutun! Mallarınızın zekâtını verin! Sizden olan âmirlerinize itaat edin ki, Rabbinizin Cennetine giresiniz.

Aşırı gitmekten sakının. Geçmiş ümmetlerin mahvolmalarının sebebi, aşırı gitmeleriydi. Hac usûllerini benden öğrenin! Bilemiyorum, belki bu seneden sonra bir daha sizinle burada buluşamayacağım.

Dikkat ediniz! Şu dört şeyi kesinlikle yapmayacaksınız. Allaha hiçbir şeyi ortak koşmayacaksınız. Allahın harâm ve dokunulmaz kıldığı canı, haksız yere öldürmeyeceksiniz. Zinâ etmeyeceksiniz. Hırsızlık yapmayacaksınız. İnsanlar Lâ ilâhe illallah deyinceye kadar onlarla cihâd etmek üzere emrolundum. Onlar bunu söyledikleri zaman kanlarını ve mallarını korumuş olurlar. Hesapları ise Allaha aittir.

Ey nâs!

Yarın beni sizden soracaklar. Ne diyeceksiniz? Risâletimi tebliğ ettim mi? Vazîfemi yaptım mı? Bütün Eshâb-ı kirâm: Evet, yemin ederiz, Allahın risâletini tebliğ ettin, vazîfeni yaptın. Bize vasiyet ve nasîhatte bulundun. Böylece şehâdette bulunuruz, dediler. Bunun üzerine Resûl-i ekrem efendimiz mübârek şehâdet parmağını kaldırarak:

- Şahid ol yâ Rab! Şahid ol yâ Rab! Şahid ol yâ Rab! dedi.

BUGÜNKÜ SOHBET · 14 ŞUBAT 1996 · KAYIT 10774

En kıymetli gece

Ramazan ayının yirmiyedinci gecesini ihyâ edenin, vücudundaki kıllar sayısınca, hac, umre, şehîd ve gâzi sevâbı, amel defterine yazılır!

Kadir gecesi, Ramazan-ı şerîf ayı içinde bulunan bir gecedir. İmâm-ı Şâfi'î hazretleri onyedinci, imâm-ı a'zam Ebû Hanîfe hazretleri, yirmiyedinci gecesi olması çok vâkı' olur buyurdu. Yirmi ile otuzuncu geceleri arasında arayınız denildi. Kur'ân-ı kerîmde medhedilen en kıymetli gecedir. Kur'ân-ı kerîm, Resûlullaha bu gece gelmeğe başladı.

Kadir gecesinin ne zaman olduğunu suâl eden birisine Peygamber efendimiz, (Ramazanın birinci gecesi idi geçti) buyurdu.

Soran üzüldü. O geceyi uyuyarak geçirdiğini söyleyince Peygamber efendimiz, (Yirmiyedinci geceyi ihyâ eyle! Allahü teâlâya yemin ederim ki, Ramazan ayının yirmiyedinci gecesini ihyâ edenin, vücudundaki kıllar sayısınca, hac, umre, şehîd ve gâzi sevâbı, amel defterine yazılır) buyurdu.

Yine Kadir gecesini suâl eden birisine, (Geçti, fakat Ramazanın yirmiyedince gecesini ihyâ et! Kadir gecesi sevâbına kavuşursun. Şefâ'atten nasipsiz kalmazsın) buyurdu.

Hazret-i Âişe vâlidemiz, Kadir gecesini suâl ettiği zaman, Peygamber efendimiz buyurdu ki:

(On üçüncü gece idi geçti.)

Âişe vâlidemiz, ma'zeretini bildirerek üzüntüsünü beyân edince Peygamber efendimiz buyurdu ki: (Üzülme, Kadir gecesine kavuşamadıysan, yirmiyedinci geceye kavuşursun. O geceyi ihyâ edersen, âhiret yolculuğu için azık olarak o geceki ibâdet sana yeter.)

Beş şey, beş şey içinde gizli Ba'zı âlimler buyurdu ki: "Allahü teâlâ beş şeyi beş şey içinde gizlemiştir: Rızâsını tâ'atte, gazâbını günâhlarda, orta namazını beş vakit namazda, evliyâsını insanlar arasında, Kadir gecesini Ramazan ayı içinde gizlemiştir." O hâlde Allahü teâlânın rızâsına kavuşmak için hiçbir tâ'ati küçük görmemelidir. Gazâbı, günâhlar içinde saklı olduğu için, hiçbir günâhı küçük

görüp işlememelidir. Orta namazı kaçırmamak için beş vakit namazı vaktinde kılmalıdır. Evliyâsı insanlar arasında gizli olduğu için herkese iyi muâmele etmelidir.

Kadir gecesinin rastladığı geceleri ihyâ etmek de çok kıymetlidir. Hadîs-i şerîfte buyuruldu ki: (Kadir gecesine rastlamış bir geceyi ihyâ eden, Kadir gecesini ihyâ etmiş gibidir.)

Bu hadîs-i şerîfe göre, Ramazan-ı şerîfin yirmiyedinci gecesini, Kadir gecesine daha önce çok tesadüf etmiş olduğu için ihyâ eden büyük sevâba kavuşur.

Hadîs-i şerîflerde buyuruldu ki:

(Kadir gecesi Ramazanın 21, 23, 25, 27 29'uncu tek geceleri veya son gecesidir.)

(Ramazan-ı şerîfin yirmiyedinci gecesini ihyâ edenin Cennete girmesine ben kefilim.)

(Ramazan-ı şerîf ayının yirmi yedinci gecesini ihyâ edenin, amel defterine yirmiyedibin senelik ibâdet sevâbı yazılır. Cennette ona yirmiyedibin köşk yapılır. Her köşk, hatırdan hayâlden geçmediği şekildedir.)

Kadir gecesinin alâmetleri Kadir gecesinin alâmetleri hakkında hadîs-i şerîfte buyuruldu ki: (O gece ne soğuk, ne sıcak olur. Sabah güneş doğunca, sisli olmaz, tatlı ve hoş bir hava olur. Fırtına olmaz.)

Ba'zı âlimler, Kadir gecesinde köpek sesinin duyulmadığını, ertesi günü güneşin şuasız doğduğunu, Kadir gecesinin gününün de fazîlette gecesi gibi olduğunu bildirmişlerdir. Hadîs-i şerîflerde buyuruldu ki:

(Allahü teâlâ katında en sevgili gece, Kadir gecesidir.)

(Kadir gecesinde üç defa lâilâhe illallah diyenin, birincisinde bütün günâhları affolur. İkincisinde Cehennemden kurtulur. Üçüncüsünde Cennete girer.)

Peygamber efendimiz, Âişe vâlidemize, Kadir gecesinde şu duâyı okumasını bildirmiştir:

(Allahümme inneke afüvvün tühıbbül afve fa'fu annî.)

BUGÜNKÜ SOHBET · 15 ŞUBAT 1996 · KAYIT 10775

Resûlullahın duâsı

"Allahü teâlâdan başka ilâh yoktur. O birdir. Eşi ortağı yoktur. Mülk, O'na âittir. Hamd, O'na mahsûstur...

Resûlullah efendimiz, Vedâ haccında, "Vedâ hutbesini" bitirdikten sonra Bilâl-i Habeşî hazretleri, ezân-ı şerîfi okudu. Bütün Eshâb-ı kirâm, huzûr ve huşû içinde dinlediler.

Peygamber efendimiz, namazı kıldırdıktan sonra devesine bindi. Cebel-i Rahme'nin dibine varıp kayaları önüne alıp, kıbleye dönerek vakfeye durdu. Herkesin vakfeye durmasını emretti. Daha sonra, "Ancak âhiret hayırdır" buyurdu.

Mübârek ellerini göğüs hizâsında kaldırarak, bütün peygamberlerin yaptığı pek fazîletli olan şu duâya başladı. Bizlere, bu şekilde duâ etmemiz için işâret buyurmuş oldu:

"Allahü teâlâdan başka ilâh yoktur. O birdir. Eşi ortağı yoktur. Mülk, O'na âittir. Hamd, O'na mahsûstur...

Yâ Rabbî! Kabir azâbından, kalbin vesvesesinden, işlerin dağınıklığından sana sığınırım!

Yâ Rabbî! Rüzgârların getirdiği âfetin şerrinden sana sığınırım! Yâ Rabbî, gözümde bir nûr, kulağımda bir nûr, kalbimde bir nûr yarat! Yâ Rabbî, göğsüme genişlik ver, işimi kolaylaştır!

Fitneden sana sığınırım Yâ Rabbî! Kalbe vesvese veren şeytandan, işlerin karışıklığından, kabir fitnesinin şerrinden, gecenin getirdiği şeylerin şerrinden, gündüzün getirdiği şeylerin şerrinden, korkunç rüzgârların getirdiği âfetlerin şerrinden, zamanın nöbet nöbet gelen mihnet ve belâlarının şerrinden sana sığınırım!

Yâ Rabbî, sağlığın hastalığa çevrilmesinden, azâbından ve gazâbından sana sığınırım!

Yâ Rabbî! Beni hidâyetine ulaştır. Geçmişimi, geleceğimi bağışla! Ey başvurulacakların en hayırlısı! Kendisinden istenilenlerin en keremlisi, en çok vereni!

Yâ Rabbî! Sen, sözümü işitiyor, yerimi görüyor, gizli, açık neyim var ise biliyorsun. İşlerimden hiç biri sana gizli değildir. Ben çâresizim, yoksulum. Senden yardım ve eman diliyorum.

Korkuyorum. Kusûrlarımı îtirâf ediyorum. Bir çâresiz, senden nasıl isterse, ben de öyle istiyorum. Zelîl bir günâhkâr, sana nasıl yalvarırsa, ben de öyle yalvarıyorum.

Boynu bükük, gözü yaşlı olarak Yüce huzûrunda boynunu bükmüş, senin için gözlerinden yaşlar boşanan, senin uğrunda bütün varlığını zelîl eden, senin için burnunu topraklara sürten bir kulun sana nasıl duâ ederse, ben de öyle duâ ediyorum!

Yâ Rabbî! Duâmı kabûl buyurmaktan beni mahrûm eyleme. Bana Raûf ve Rahîm ol! Ey istenilenlerin en hayırlısı ve verenlerin en keremlisi!..

Ben, sana her an muhtâcım. Senin ise, bana hiç ihtiyâcın yok. Sen, ancak yaratanım olarak beni bağışlar, affedersin.

Ey duâcıların duâlarını kabûl eden! Ey ümit bağlananların en üstünü! İslâmiyet ve Muhammed (aleyhisselâm) üzerindeki himâyen hürmetine sana yöneliyorum. Benim bütün suçlarımı bağışla! Beni şu durduğum yerden bütün hâcetlerimi yerine getirmiş, dileklerimi ihsân buyurmuş, temennilerimi gerçekleştirmiş olarak döndür!..

Bizler, topluca senin Beyt-i Harâm'ına geldik. Şu büyük Meşâir'de vakfeye durduk. Şu mübârek yerlerde hazır bulunduk. Ümîdimiz, yüce katındaki sevâb ve mükâfata nâil olmaktır. Ümîdimizi boşa çıkarma Allahım!" Resûlullah efendimiz, bu duâdan sonra vakfe yaptı. Akşam üzeri:

"Bugün, dîninizi sizin için ikmâl eyledim. Üzerinize olan ni'metimi tamamladım ve size din olarak İslâmiyeti vermekle râzı oldum" (Mâide sûresi: 3) meâlindeki âyet-i kerîme nâzil oldu.

Böylece, İslâm dini ikmâl bulmuş oldu. Bildirilmemiş, açıklanmamış hiçbir emir, yasak kalmadı. Peygamber efendimiz de vazîfesini tamamlamış oldu. Kısa bir müddet sonra da bu fâni dünyadan ayrıldı.

BUGÜNKÜ SOHBET · 16 ŞUBAT 1996 · KAYIT 10776

Dünya ve Âhıret

Dünya sizin için yaratıldı. Siz de âhıret için yaratıldınız! Âhırette ise, Cennetten ve Cehennem ateşinden başka yer yoktur.

Ölümden önce olan herşeye dünya denir. Bunlardan, ölümden sonra faydası olanlar, dünyadan sayılmaz. Âhıretten sayılırlar. Çünkü dünya, âhıret için tarladır. Âhırete yaramıyan dünyalıklar, zararlıdır. Harâmlar, günâhlar ve mubâhların fazlası böyledir.

Dünyada olanlar dîne uygun kullanılırsa, âhırette faydalı olurlar. Hem dünya lezzetine, hem de âhıret ni'metlerine kavuşulur. İyilik, kötülük, malda değildir. Malı kullanandadır. O hâlde, mel'un olan, kötü olan dünya, Allahü teâlânın râzı olmadığı, âhıreti yıkıcı yerlerde kullanılan şeyler demektir. Kendini ve Rabbini unutup, lezzetlerine, şehvetlerine düşkün olanlar, helâk olur.

İnsan da ne için yaratılmış olduğunu unutup, dünyanın geçici zînetlerine aldanır, âhıret hazırlığı yapmazsa, ebedî felâkete sürüklenir. Üç günlük dünyaya düşkün olmak âhırete hazırlanmağa mâni olur. Çünkü, kalb onu düşünmekle, Allahı unutur. Hadîs-şerîflerde buyuruldu ki:

(Dünya sizin için yaratıldı. Siz de âhıret için yaratıldınız! Ahırette ise, Cennetten ve Cehennem ateşinden başka yer yoktur.)

(Sizlerin fakir olacağınızı düşünmüyor, bunun için üzülmüyorum. Sizden önce gelmiş olanlara olduğu gibi, dünyanın elinize bol bol geçerek, Allahü teâlâya âsî ve birbirinize düşman olmanızdan korkuyorum.)

Dünya ile âhıret, doğu ile batı gibidir

Dünya ile âhıret, doğu ile batı gibidir ki, birine yaklaşan, ötekinden uzak olur. Bir kimse ibâdetini yapmaz ve geçiminde, kazancında Allahü teâlânın emir ve yasaklarını gözetmezse, dünyaya düşkün olmuş olur. Allahü teâlâ herkesin kalbini bu kimseden soğutur. Bunu kimse sevmez.

Kendini sözde tamamen Allaha vermiş papazlar var. Bunlar da gerçekten dünyayı sevmiyorlar, bunların durumu nasıl olacak? diye sorulacak olursa:

İnsanların âhırette Cehennemden kurtulması, yalnız kendi zamanlarındaki peygamberlere tâbi olmalarına bağlıdır. Dünyada yapılan bütün iyilikler, bütün keşifler, bütün hâller ve bütün ilimler peygamberlerin yolunda bulunmak şartı ile, âhırette işe yarar.

Yoksa, Allahü teâlânın peygamberlerine tâbi olmayanların yaptığı her iyilik, dünyada kalır ve âhıretin harap olmasına sebep olur. Bir kimse, senelerce ibâdet etse, ömrünü, nefsini temizlemekle geçirse ve güzel huyları ile yanındakilere, keşfettiği âletler ile, bütün insanlara faydalı olsa, Muhammed aleyhisselâma tâbi olmadıkça ebedi saâdete kavuşamaz.

Tohum ekmeden mahsûl beklemek Bu dünya, âhıretin tarlasıdır. Burada tohumlarını ekmeyip yiyenler, böylece bir tohumdan kat kat meyve kazanmaktan mahrûm kalanlar, ne kadar zavallıdır. Kardeşin kardeşten, ananın evlâdından kaçacağı o gün için, hazırlanmıyanlar, dünyada da, âhırette de aldanıyorlar ve sonunda pişman olacaklardır.

Aklı başında olan, bu dünyayı fırsat bilir. Bu kısa zamanda, tohum ekerek, ya'nî Allahü teâlânın beğendiği işi yaparak, âyet-i kerîmede bildirilen kat kat fazla meyveleri toplar. Cenâb-ı Hak, bu kısa zamanda yapılacak, hayırlı işlere ve ibâdetlere sonsuz ni'metler ihsân edecektir. Dünya hayatının, ebedî âhıret hayatına vesîle olduğunu unutan helâk olur.

Hadîs-i şerîflerde buyuruldu ki:

(Bu dünya bir köprüdür ki, bundan hemen geçesiniz! Yalnız bunun tâmiri ile uğraşmayıp, yolunuza devam edesiniz!)

(Arzusu âhıret olup, âhıret niyyeti ile çalışana, Allahü teâlâ dünyayı hizmetçi yapar.)

(Âhıretin sonsuz olduğuna inanan kimsenin, yalnız bu dünyaya sarılması, çok şaşılacak şeydir.)

BUGÜNKÜ SOHBET · 17 ŞUBAT 1996 · KAYIT 10777

Kur'ân-ı kerîme hürmet

Mushafı her kitabın üstünde bulundurmalıdır. Üzerine başka hiçbir şey koymamalıdır. Kur'ân-ı kerîm okunurken, sessizce ve saygı ile dinlemelidir.

Kur'ân-ı kerîme hürmet etmek, saygılı olmak için, Ehl-i sünnet âlimlerinin kitaplarında yazdıklarını bilmek, öğrenmek lâzımdır. Bunlar bilinmezse, hürmet, saygı diye yapılan şeyler, saygısızlık, hürmetsizlik olur.

Kur'ân-ı kerîme nasıl hürmet edileceğini, saygı gösterileceğini Ehl-i sünnet âlimleri kitaplarına yazmıştır. Herşeyden önce, Mushafı tutabilmek için abdestli olmak lâzımdır. Yalnız abdestsiz iken, ezberinde olan sûreleri okumak câizdir. Mümkün olduğu kadar kıbleye karşı oturup ve belden yukarıda tutmalı, e'ûzü besmele ile başlayarak okumalıdır.

Mushafı her kitabın üstünde bulundurmalıdır. Üzerine başka hiçbir şey koymamalıdır. Kur'ân-ı kerîm okunurken, sessizce ve saygı ile dinlemelidir. Çalgı, oyun arasında, eğlence yerlerinde okumamalıdır. Uygunsuz okunurken, susturmak mümkün değilse, oradan uzaklaşmalıdır. Mushaf yapraklarını, satırlarını, kelimelerini ve bütün mübârek isim ve yazıları, hakîr ve aşağı yerlerde görünce hemen kaldırmalıdır.

Mushafa ve din kitaplarına karşı ayak uzatmak mekrûhtur. Yalnız yüksekte iseler, mekrûh olmaz. Mushafı, okumasını bilmeyenin hayır ve bereket için evinde bulundurması sevâbdır.

Kur'ân-ı kerîmi dinlemek farz-ı kifâyedir Kur'ân-ı kerîmi okumak sünnet, okunanı dinlemek ise, farz-ı kifâyedir. Bunun için Kur'ânı kerîm okunurken özrü, işi olmıyanların sessizce dinlemesi lâzımdır. İş görenlerin arasında ve câmide namaz kılanların yanında yüksek sesle Kur'ân-ı kerîm okumağa başlamak günâh olur.

İbni Âbidîn hazretleri buyurdu ki:

(Özrü olmıyanların Kur'ân-ı kerîmi dinlemeleri farz-ı kifâyedir. İş görenler, uyuyanlar ve câmide namaz kılan, va'z veren yanında yüksek sesle Kur'ân-ı kerîm okumağa başlamak günahtır.)

Radyoyu, televizyonu, teybi açarak, okunan Kur'ân-ı kerîmi, dinlemeyenlere, iş görenlere duyurmak saygısızlık ve günâh olur. Radyodaki, Televizyondaki benzeri de olsa, yine hürmet etmeli, dinlemiyorsa kapatmalıdır.

Cenâb-ı Hakkın ismini söylerken yalnızca Allah dememeli, yanında ta'zîm, hürmet ifâde eden, "teâlâ" "azze ve celle" gibi kelimeleri söylemelidir. Aynı şekilde, yalnızca Kur'ân dememeli, "kerîm" gibi ta'zîm, saygı, hürmet bildiren kelimelerle beraber söylemelidir.

Kur'ân-ı kerîm kesetine de saygı gösterilmeli Teyp bandına Kur'ân-ı kerîm almak, kâğıt üzerine yazı yazmak gibidir. Kasetten dinlemekle hatim olmaz. Ancak Kur'ân-ı kerîmi öğrenmek, düzgün okuyabilmek, ezberlemek niyyeti ile kasete alınabilir. Bunlara da hürmet etmek lâzımdır. Bunları da yükseğe koymak, abdestsiz tutmamak, başka şeyler bulunan bandlar arasına koymamak, oyun, eğlence yerlerinde çalmamak lâzımdır.

Kur'ân-ı kerîm dinlemek için kullanılan teyp, hiçbir zaman fısk, ya'nî günâh işlenen yerlere götürülmemeli ve bunlarda hiçbir zaman çirkin olan şeyler çalınmamalıdır. Radyoda veya teypte Kur'ân-ı kerîm dinleyen, radyoyu ve teybi yükseğe koymalı, bir iş yapmamalı, konuşmamalı, kıbleye karşı edeple oturmalıdır.

Kur'ân-ı kerîmi dinledikten sonra, harâm olan şeyleri, aynı radyo ve teypten dinlemek, Kurân-ı kerîme karşı edepsizlik olur.

Mushafı abdestli olarak ele almalı ve okumalı, sağ el ile tutmalı, dizden aşağı koymamalı, bitirince açık bırakmamalı, başka birşey yaparken kapayıp, yüksek bir yere koymalı, okurken konuşmamalı, konuşulursa tekrar E'ûzü okuyarak başlamalıdır. Mushafı ve içinde Kur'ân-ı kerîm bulunan bandı, teybi ayağa kalkarak almalıdır.

BUGÜNKÜ SOHBET · 18 ŞUBAT 1996 · KAYIT 10778

Dînin muhafazası için

Dîni dünya çıkarlarına âlet eden "Din yobazları"nın Kur'ân tercümesi, Kur'ân-ı kerîm tefsîri adı altında aşılamış oldukları bozuk fikirler, her tarafa yayıldı.

Canlı cansız bütün varlıkların bir düzen içinde olduklarını görüyoruz. Her maddenin yapısında, her olayda, her reaksiyonda, hiç değişmiyen nizâm, matematik bağlantılar olduğunu öğreniyoruz. Bu düzenleri, bağlantıları, fizik, kimya, astronomi ve biyoloji kanûnları diye isimlendiriyoruz.

Bu değişmez düzenden faydalanarak, sanâyi, fabrikalar kuruluyor, ilâçlar yapılıyor, Ay'a gidiliyor, yıldızlarla, atomlarla bağlantılar kuruluyor. Uzaya uydular gönderiliyor. Radyolar, televizyonlar, elektronik beyinler yapılıyor.

Varlıkların düzenli, bağlantılı, kanûnuna dayalı olmaları, bunların kendiliklerinden, rastgele var olmadıklarını, herşeyin bilgili, kudretli, gören, işiten, dilediğini yapan bir varlık tarafından var edildiklerini göstermektedir.

O, varlığını bu düzen ile belli ettiği gibi, bununla da kalmayıp, kullarına çok acıdığı için var olduğunu ayrıca da bildirmiştir. Âdem aleyhisselâmdan başlıyarak, her asırda, dünyanın her yerindeki insanlar arasından en iyi, en üstün olarak yarattığı birisine melek ile haber göndererek, kendini ve kendi isimlerini bildirmiş ve insanların dünyada ve âhırette rahat etmeleri, iyi yaşamaları için, ne yapmaları ve nelerden sakınmaları lâzım olduğunu açıklamıştır.

Önceki kitaplar sonradan değiştirildi İşte bu üstün insanlara "Peygamber" denir. Bildirdikleri şeylere "Din" denir. İnsanlar eski şeyleri unuttukları için ve her zaman bulunan kötü kimseler, peygamberlerin kitaplarını ve sözlerini değiştirdiklerinden, eski dinler unutulmuş, bozulmuştur. Kötü insanlar, uydurma dinler de meydana getirmişlerdir.

Herşeyi yaratan yüce Allah, insanlara çok acıdığı için, kullarına son bir Peygamber ve yeni bir din göndermiştir. Bu dîni, Kıyâmete kadar koruyacağını, kötü insanlar saldıracaklar, değiştirmeğe, bozmağa kalkışacaklar ise de, kendisi bunu, bozulmamış olarak her yere yayacağını, az veya çok Kıyâmete kadar yeryüzünde hakîkî müslümanların olacağını müjdelemiştir.

Müslüman bir ülkede bulunmamız, müslüman bir ana-babadan olmamız sebebiyle, Allahü teâlâya şükürler olsun ki, daha küçük iken, bir olan Yaratıcıya inanmış bulunuyoruz. Bu yaratıcının isminin "Allah" olduğunu ve son peygamberinin "Muhammed" aleyhisselâm olduğunu ve bunun bildirdiği dînin "İslâmiyet" olduğunu öğrenmek saâdetine kavuştuk.

Bu zamanda, islâmiyeti doğru olarak öğrenmek çok zorlaştı. Çünkü, zamanımızda doğrular, eğriler birbirine karışmış hâldedir. Sinsi din düşmanları, bozuk inançlı kimseler ve mezhebsizler her tarafı sarmış hâldedir. Dinlerini,

dünyaya satmış olan bu kimseler, öyle kurnaz çalışıyorlar ki, doğru yolu seçip ayırabilmek hemen hemen imkânsız hâle gelmiştir.

Ehl-i sünnet âlimlerinin asırlar önce yazdıkları kitapları, bunların doğru tercümelerini okuyup dîni bunlardan öğrenmekten başka çâre kalmadı. Dîni dünya çıkarlarına âlet eden "Din yobazları"nın Kur'ân tercümesi, Kur'ân-ı kerîm tefsîri adı altında aşılamış oldukları bozuk fikirler, her tarafa yayıldı.

Din düşmanlarının sinsi oyunları Ondört asırdır, dinin öğrenildiği, fıkıh, ilmihal kitapları bir kenara atılıp, "Dîni bu asıl kaynaktan öğrenin" diyerek piyasaya sürülen yalan yanlış tefsîrler, meâller, müslümanların kafalarını allak bullak etti. Müslümanların kafalarında, şüpheler, tereddütler başgösterdi. Kafalara yerleştirilmiş olan bu yanlış bilgilerin te'sîri ile kalbler karardı. Böyle yayınlar sebebiyle birçok kimse dinden uzaklaşıp mürted, dinsiz oldu. Böylece, din düşmanları sinsice hazırladıkları plânlarına, âdi arzularına kavuşmuş oldular.

Ehl-i sünnet âlimlerinin kitaplarını okuyanlar, dostu düşmandan ayırabilenler, nefslerinin ve din düşmanlarının hîlelerine, yalanlarına aldanmadılar. Dinsizliği, ahlâksızlığı ilericilik olarak tanıtan, sinsi düşmanların tuzaklarından kurtuldular. Fakat, maalesef büyük bir çoğunluk bu tuzağa düşmekten kendini kurtaramadı.

BUGÜNKÜ SOHBET · 19 ŞUBAT 1996 · KAYIT 10779

Bayram sevinci

Ey mü'minler, şüphesiz bayram mükâfat günüdür, günâhlardan kurtuluş günüdür ve ayıplardan temizlenme günüdür.

İlâhi rahmet ve mağfiretleriyle îmânlı gönüllere huzûr ve sükûn bahşeden, samimi ve ihlâslı mü'minlere, koca bir ömürde kazanılabilecek büyük kazançlar sağlayan rahmet, bereket, saâdet, huzur ayı olan mübârek Ramazanın hicrânı, ayrılığı ile karşı karşıyayız.

Bir taraftan da, dünya hayatının geçici emel ve arzûlarına kanmadan, nefsî isteklerine aldanmadan, gerçek bir kulluk şuuru içinde oruçlarını tutup, namazlarını kılarak, Ramazanı; şimdiye kadar yaptıkları hatâlardan vazgeçmeye ve bundan sonra İslâm çerçevesi içinde hayatına çeki düzen vermeye bir başlangıç

yaparak, Ramazan imtihanında başarı gösteren ve bu sebeple bayrama hak kazanmış mü'minlerin Bayrama kavuşma sevinci ile karşı karşıyayız.

Bayram, bir ay boyunca kulluk şuuru içinde ibâdetlerini yapan ve yüce Allaha daha iyi bir kul olmak için yarışan, îmânlı gönüllerin hasat günüdür.

Bayram, büyük cihâd olarak bildirilen nefs mücâdelesinden galip çıkan mü'minlerin Rablerinden mükâfat alacakları gündür.

Meleklerin müjdesi Yüce Peygamberimiz buyuruyor:

(Ramazan Bayramı günü melekler yolların kenarında durarak bayram namazına gidenlere şu müjdeyi verirler:

- Ey mü'minler topluluğu, size mükâfatlar, hayırlar ve bol bol ni'metler verecek olan Kerem ve İhsân sahibi Rabbinizden isteyiniz. Zîrâ O, size geceleri ihyâ etmenizi emretti, siz yaptınız. O size gündüz oruç tutmanızı emretti, siz tuttunuz. O size Rabbinize itaat etmenizi emretti, siz de itaat ettiniz. Öyle ise bahşişinizi, mükâfatınızı alınız. Namazdan sonra bir melek de şöyle nidâ eder: Biliniz ey mü'minler bugün şüphesiz mükâfat günüdür, günâhlardan kurtuluş günüdür ve ayıplardan temizlenme günüdür.)

Bayram, sadece sevinmek değil, aynı zamanda sevindirmek günüdür...

Bayram, akrabâların, büyüklerin, komşuları, dostların Allah için sevilenlerin ziyâret edildiği, gönüllerin alındığı, dostlukların pekiştiği, küskünlerin barıştığı, îmân-islâm kardeşliğinin en güzel örneklerinin sergilendiği, ehl-i îmânın birbirleriyle kuvvetle kenetlendiği, kardeşlik, sevgi, birlik, beraberlik ve yardımlaşma günüdür...

Cenâb-ı Hakkın yardımı için Bayram, sevgide, şefkatte, merhamette ve dayanışmada bir vücut gibi olan mü'minlerin, vücudun herhangi bir yerinde meydana gelen acıyı, sıkıntıyı, ızdırabı hissettikleri, onu iyileştirmek için seferber oldukları, bu husûsta tam bir merhamet ve dayanışma örneğini gösterdikleri gündür.

Bizler gerçek mü'min olursak, Allahın nusreti, yardımı muhakkaktır. Gelin ey mü'minler, iyi müslüman olmaya söz verelim. Sadece Ramazan müslümanı olmayalım. Ramazan bitti diye alıştığımız güzel hasletlerimizi terketmeyelim. Kulluğumuzu, teslimiyetimizi, namaz ve niyâzımızı bitirmeyelim. Müslümanlık geçici bir zaman için giyilen mevsimlik bir elbise değildir.

İşte Bayram, Allahü teâlâya hakkıyla kul olan, Resûlullaha lâyık ümmet olan ve Ramazanı şereflendiren Kur'an-ı kerîmi okuyup, ahkâmına uymaya söz veren, İslâmiyeti maddî ve ma'nevî âzâlarına hakim kılmaya çalışan gerçek mü'minlerin sevinç günüdür, bahşiş günüdür ve ilâhi ni'metlere kavuşma günüdür...

En güzel temennîlerle bütün müslüman kardeşlerimizin mübârek Ramazan bayramlarını tebrik eder, bayramın, müslümanların ızdıraplardan, zulümlerden, nefs ve şeytana esîr olmaktan kurtulmaya ve yüce Mevlâya tam bir teslimiyete vesîle olmasını diler, selâm ve saygılarımı sunarım.

M. Faruk Arvas Gölcük Müftüsü

BUGÜNKÜ SOHBET · 20 ŞUBAT 1996 · KAYIT 10780

Bayram Günleri

Akrabâyı, dostları ziyâret etmeli, bayramlarını tebrik etmelidir. Bilhassa, yetim, kimsesiz çocuklar, aranıp bulunmalı, bayram sevincinden mahrûm bırakılmamalıdır.

Şevval ayının birinci günü fıtr ya'nî Ramazan bayramının birinci günüdür. Îyd, bayram demektir. Her yıl, müslümanların sevinci, sürûru avdet ettiği, tekrar geldiği için, bu sevinçli günlere Îyd denildi.

Bayram günü, karşılaşılan mü'minlere güler yüzle selâm vermek, fakirlere çok sadaka vermek, İslâmiyete doğru olarak hizmet edenlere yardım etmek, dargınları barıştırmak, akrabâyı, din kardeşlerini ziyâret etmek, onlara hediye götürmek sünnettir.

Ramazan-ı şerîf ayının son günü ile bayramın birinci günü arası bayram gecesidir. Bu geceyi ihyâ edenlerin büyük saâdete kavuşacağı bildirilmiştir. Hadîs-i şerîfte rahmet kapılarının dört gece açıldığı, bu gecelerde yapılan duâ ve tevbelerin reddedilmediği bildirilmiştir.

Bayram günü, akrabâyı, dostları ziyâret etmeli, bayramlarını tebrik etmelidir. Çocuklar sevindirilmelidir. Bilhassa, yetim, kimsesiz çocuklar, aranıp bulunmalı, bayram sevincinden mahrûm bırakılmamalıdır.

Bir bayram günü Peygamber efendimiz evinden çıkmış, mescide gidiyordu. Yolda bayram sevinci içinde oynayan çocuklara rastladı.

Hepsi bayramlık yeni elbiseler giymiş, sevinç içinde sağa sola koşuyorlardı. İçlerinde zayıf ve çelimsiz bir çocuk vardı. Eski ve yırtık elbiseleri içinde melûl ve mahzûn bir kenara çekilmiş, neş'e ve sevinç içinde oynayan çocuklara bakıyordu.

Yâ Resûlallah, nasıl istemem?

Peygamber efendimiz bu çocuğa buyurdu ki:

- Yavrum, niye arkadaşlarınla gülüp oynamıyorsun da bir kenara çekilmiş böyle duruyorsun?

Çocuk, Peygamber efendimizi tanıyamamıştı. Dedi ki:

- Ben hem öksüzüm, hem de yetimim. Babam, şehîd oldu. Annem başka biriyle evlendi.

Peygamber efendimiz çocuğun şefkatle elinden tuttu. Sevgiyle saçlarını okşadı.

- Yavrum, Peygamber efendimizin baban, Âişe'nin annen, torunları Hasan ile Hüseyin'in de kadeşin olmasını ister misin?

Yetim yavru, karşısındaki şefkat dolu, nûr yüzlü insanın Peygamber efendimiz olduğunu anlayınca sevinçle dedi ki:

- Yâ Resûlallah, nasıl istemem?

Efendimiz çocuğun elinden tutarak evine götürdü. Yedirip, içirip, yeni elbiseler giydirdi. Çocuklar onu tanıyıp etrafına toplandılar. Durumundaki değişikliği görüp sordular:

- Nedir sendeki bu hâl?

Yetim çocuk başından geçenleri anlattı. Diğer çocuklar, bu yetim yavrunun hazret-i Peygamber tarafından evlâtlığa alındığını duyunca:

"Keşke bizim babalarımız da, o savaşta şehîd düşselerdi de bizi de Peygamber efendimiz evlâtlığa alsaydı" dediler.

Bayram Namazı Bayram namazı iki rek'attir. Cemâ'atle kılınır, yalnız kılınmaz. Birinci rek'atte Sübhânekeden sonra eller üç defa kulaklara kaldırılıp her defasında tekbir getirilir ve iki yana uzatılır. Üçüncüsünde, göbek altına bağlanır. Sonra Fâtiha ve zamm-ı sûre okunup rükü' ve secdeler yapılır.

Ayağa kalkılarak, ikinci rek'atte Fâtiha ve zamm-ı sûre okunduktan sonra, iki el yine üç kere kulaklara götürülür ve her defasında tekbîr getirilir.

Üçüncüde de, eller yana salınır. Dördüncü tekbîrde, eller kaldırılmayıp, rükü'a eğilinir. Secdeler yapılır ve oturulup Ettehiyyâtü ve salevât duâlarından sonra selâm verilir.

Ramazan bayramında, erken kalkmak, namazdan önce tatlı, hurma veya şeker yemek, gusül abdesti almak, misvak kullanmak, yeni ve temiz elbise giymek, fıtrayı namazdan önce vermek, câmiye giderken yolda, yavaş yavaş tekbîr okumak, güzel koku sürünmek, sevindiğini belli etmek müstehaptır.

BUGÜNKÜ SOHBET · 21 ŞUBAT 1996 · KAYIT 10781

Niçin bayram denilmiştir?

Kim, Bayram günü, üçyüz defa "Sübhânallahi ve bi-hamdihi" der ve bunu müslümanların mevtâlarına hediye ederse, her kabre bin nûr girer. O kişi öldüğü zaman Allahü teâlâ o kişinin bin nûrunu da kabrine getirir.

İmâm-ı Gazâlî hazretleri, bayram denilmesinin sebeplerini şöyle açıklamaktadır:

1- Mü'minler, Ramazan Bayramında, Allahü teâlânın farz kıldığı Ramazan orucunu tutabildikleri için çok sevinirler, bunu bayram kabûl ederler.

2- Bayramlar her sene tekrar geliyor. Bu sevinçli gün tekrarlandığı için bayram denilmiştir.

3- Bayramda Allahın ihsânı bol oluyor. Bol bol ihsâna kavuşulduğu için bayram denilmiştir.

4- Bayram günü gelince sevinç ve neşe de geliyor. Üzüntüler unutuluyor. Bunun için bayram denilmiştir.

Peygamber efendimizin ilk kıldığı Bayram namazı, Ramazan Bayram namazıdır.

Ebû Hüreyre hazretlerinin bildirdiği bir hadîs-i şerîf şöyledir:

(Bayramlarınızı Tekbîr ile zinetlendiriniz, süsleyiniz.)

Başka bir hadîs-i şerîfte de Peygamber efendimiz buyurdu ki:

(Kim, Bayram günü, üçyüz defa "Sübhânallahi ve bi-hamdihi" der ve bunu müslümanların mevtâlarına hediye ederse, her kabre bin nûr girer. O kişi öldüğü zaman Allahü teâlâ o kişinin bin nûrunu da kabrine getirir.)

"Öfkelisiniz sebebi nedir?" Veheb İbni Münebbih hazretleri anlatır:

Her bayram günü avâneleri İblisin etrafında toplanırlar. Ona derler ki:

- Efendimiz, öfkelisiniz sebebi nedir?

İblis şu cevabı verir:

- Allah, mü'minleri affeyledi. Bunca emeklerimiz boşuna gitti. Şimdi size, onları nefsânî arzûlarına daldırmak, tekrar günâh işletmek düşüyor.

Allahü teâlâ, Cenneti Ramazan Bayramı günü yarattı. Tûbâ ağacını o gün dikti. Cebrâil aleyhisselâmı o gün vahiy elçiliğine seçti.

Peygamber efendimiz buyurdu ki:

(Kim, bayram gecesini, o günün şuuruna ererek ihyâ ederse, kalblerin öldüğü gün onun kalbi ölmez.)

Halife Hazret-i Ömer bir bayram günü küçük oğlunu gördü. Çocuğun sırtında sadece eski bir gömlek vardı. Hazret-i Ömer ağlamağa başladı. Çocuğu, neye ağladığını sordu. Hazret-i Ömer, çocuklar seni bu eski gömlekle görünce kalbin kırılır, diye düşündüm, onun için ağladım dedi. Çocuk şu cevabı verdi:

- Ancak Allahın, ondan kendi rızâsını yokettiği kişinin, yâhut anasına-babasına karşı gelen kişinin kalbi kırılır. Ben, senin benden râzı olman sebebi ile Allahın rızâsını umuyorum.

Bu cevap üzerine Hazret-i Ömer tekrar ağladı. Onu bağrına bastı ve onun için duâ etti.

Sizi şahit tutuyorum Sizi şahit tutuyorum Bayram günü sabah vakti olduğu zaman, Allahü teâlâ meleklere emreder. Onlar yeryüzüne inerler. Sokak başlarını tutarlar. İnsanlar ve cinlerden başka bütün mahlûkatın duyacağı bir sesle nidâ ederler. Derler:

- Ey ümmet-i Muhammed, kalkın! Büyük ihsânlarda bulunuyor, çok günâhlar affediyor.

Mü'minler bayram namazı kılmak üzere câmilere ve mescidlere toplandıkları zaman Allahü teâlâ meleklere hitap eder:

- İşçi çalışınca karşılığı nedir?

Melekler derler:

- Ücretinin ödenmesidir!

Şânı yüce olan Allah buyurur:

- Sizi şahit tutuyorum. Ben onlara sevâb olarak rızâmı ve magfiretimi verdim.

BUGÜNKÜ SOHBET · 22 ŞUBAT 1996 · KAYIT 10782

Geçmişte bayramlar

Bayram günleri, günâhların affedildiği, birlik ve berâberlik duygularının pekiştirildiği, yoksulların sevindirildiği günlerdir.

Çok eskilerden beri her kavim, yılın ba'zı günlerine önem vermiş, bunu çeşitli şekillerde kutlamıştır. Dînî ve millî bakımdan önemi olan, milletçe her sene kutlanan bu günlere, çeşitli isimler verilmiştir.

İslâmiyetten sonra bayram ma'nâsına gelen "ıyd" kullanılmıştır. Her yıl Müslümanların sevinçli, neşeli günleri tekrar geldiği için böyle günlere ıyd, ya'nî "Bayram" denilmiştir.

İslâmiyetten önce Türk kavimler, devletler kendi inanç, örf ve âdetlerine göre belli günleri kendileri için kutsal kabûl etmişler ve bu günleri çeşitli merâsimlerle kutlamışlardır.

Dede Korkut Hikâyelerinde, hanların başa geçmelerini, doğum ve zaferlerini kutlamak için toplandıkları, şölenler tertip ettikleri, ölümleri için yuğ, ya'nî yas merâsimi yaptıkları bilinmektedir.

İslâmiyette bayramlar ikidir:

Birincisi, arabî aylardan Şevvâl ayının birinci günü Ramazan bayramı, ikincisi, Zilhicce ayının onuncu günü Kurban bayramıdır. Ramazan bayramı, üç gün, Kurban bayramı ise dört gündür.

Müslümanlar bayram günlerine ayrı bir önem verirler. Zîrâ bu günler, günâhların affedildiği, birlik ve berâberlik duygularının pekiştirildiği, yoksulların sevindirildiği günler olması bakımından sevinç ve neşe kaynağıdır. Bayramlarda yapılması gerekli vazîfelerden ba'zıları şunlardır:

Bayram günlerinde herkes temiz ve iyi giyinir, çocuklara yeni elbiseler alınır, yoksullar, yetimler sevindirilir, dost akrabâ ziyâret edilir. Dargınlar barıştırılır. Ekseriyâ bayram namazlarından sonra kabristanlar ziyâret edilerek, geçmiş akrabâ ve dîn büyükleri için Kur'ânı kerîm ve duâlar okunur. Bayramların, müslümanlar için sevinç ve neşe günleri olduğu bildirilmiştir.

Peygamber efendimiz Medîne'ye hicret edince, Medînelilerin câhiliye âdetlerinden kalma bayramları kutladıklarını görünce; (Allahü teâlâ size onlardan daha hayırlı iki bayram [Ramazan ve Kurban Bayramı] ihsân etti) buyurdu.

Bayram günleri, günâhların affedildiği, rahmet kapılarının açıldığı günlerdir. Hadîs-i şerîfte buyuruldu ki: (Rahmet kapıları dört gece açılır. O gecelerde yapılan duâ, tövbe reddolmaz. Fıtr [Ramazan] ve Kurban bayramının birinci geceleri, Şâban [ayı] nın on beşinci [Berât] gecesi ve arefe gecesi.)

Ayrıca İslâm büyükleri, bir müslümanın Allahü teâlânın emirlerine uyup, yasaklarından sakınarak, günâh işlemeden, harâm lokma yemeden geçirdiği günleri de bayram kabûl etmişlerdir.

Esas bayram günleri Hazret-i Ali bir kalabalığı eğlence içinde görüp, böyle eğlenip neşelenmelerinin sebebini sorduğunda onlar, "Bugün bayramımızdır" dediler. Bunun üzerine hazret-i Ali de; "Günâh işlemediğimiz günler de bizim bayramımızdır" buyurdu.

Yine Müslüman rûhunu teslim (vefât) edeceği zaman rahmet meleklerini, Cennetteki ni'metleri görünce, onları görmenin zevkiyle can verme vakti de Müslümanın bayramı olduğu bildirilmiştir.

Osmanlı Devletinde Ramazan ve Kurban bayramlarında yapılan merâsim şöyle olurdu: Pâdişâh bayram sabahı ba'zan Hırka-i Şerîf dâiresinde ve ba'zan da saray mescidinde sabah namazını cemâ'atle kılar ve sonra has odaya gelirdi. Bundan sonra Bayram namazına gidiş hazırlıkları başlardı. Pâdişâh tahtına gelip, oturmadan önce, akrabâ ve yakınlarına hil'atlar giydirip tahtın sol tarafında bekletilirdi. Bunların arkasında devlet erkânı rütbelerine göre dururlardı.

Pâdişâh bayram namazı için kalktığında sadrâzam sağında ve bâbüssaâde ağası solunda olduğu hâlde büyük bir alayla yola çıkılırdı. Bayram namazı genellikle Sultan Ahmet ve ba'zan da Ayasofya Câmiinde kılınırdı.

Bayram namazından sonra sadrazâm, vezirler ve diğerleri dışarı çıkıp pâdişâhı beklerler ve sonra alayla kubbe-i hümâyûna kadar gelirlerdi. Burada bayramlaşma merâsimini Bâbıâlî teşrîfat kalemi idâre ederdi. Herkes yerini aldıktan sonra, pâdişâh, "Aleyke avnullah" ve "Mağrûr olma pâdişâhım, senden büyük Allah var" sesleri arasında tahta oturur ve bu esnâda mehterân bölüğü tarafından hünkâr marşı çalınırdı. Bu merâsim, son zamanlarda umûmiyetle Dolmabahçe Sarayı muâyede (bayramlaşma) salonunda yapılırdı.

BUGÜNKÜ SOHBET · 23 ŞUBAT 1996 · KAYIT 10783

Şevvâl ayında oruç tutmak

Hadîs-i şerîfte buyuruldu: (Ramazan orucunu tutup, Şevvâl ayında da altı gün oruç tutan, bir yıl oruç tutmuş gibi olur.)

Ramazan-ı şerîf orucunu tutup, Şevvâl ayında da altı gün oruç tutanlar, senenin tamamını oruç tutmuş gibi olur. Hadîs-i şerîfte buyuruldu ki:

(Ramazan orucunu tutup, Şevvâl ayında da altı gün oruç tutan, bir yıl oruç tutmuş gibi olur.)

Kur'ân-ı kerîmde, (Bir sevâb işleyene en az on sevâb verilir) buyurulmaktadır.

Bunun için Ramazan-ı şerîfteki otuz gün tutulan oruca karşılık üçyüz, Şevvâl ayındaki altı gün oruca da, altmış gün sevâb yazılacağından üçyüzaltmış gün oruç tutulmuş gibi olur. Böylece bütün sene oruçlu geçmiş sayılır. [Hicrî sene 354 gündür.] Ramazan-ı şerîften sonra, Şevvâl ayında tutulan oruçlar sayesinde insan günâh kirlerinden temizlenir.

Şevvâl ayında oruç tutmak isteyenin, pazartesi ve perşembe günlerinde tutması da münâsip olur. Çünkü pazartesi ve perşembe günleri oruç tutmak sünnettir. Oruç kazâsı olanların da bu günlerde tutmaları iyi olur.

Ramazan orucunun eksikliklerini tamamlar Alîyy-ül-Havvâs hazretleri buyurdu ki:

"Şevvâl ayında tutulan bu altı günlük oruca da, Ramazan-ı şerîfteki saygıyı göstermelidir. Çünkü, Şevvâl ayında tutulan oruçlar, Ramazan ayındaki oruçların eksikliklerini tamir durumundadır." Şevvâl ayında olsun, diğer mübârek gün ve aylarda olsun tutulan oruçlar hep nâfiledir. Ya'nî farz oruç gibi değildir. Sevâbı ne kadar çok olursa olsun, nâfile oruçların hiçbiri, farz ile kıyâslanamaz. Farz borcu olanın nâfilelerine sevâb verilmeyeceği bildirilmiştir.

Bunun için üzerinde oruç kazâsı olanlar, Şevvâl ayında ve diğer mübârek günlerde tuttukları oruçlara niyyet ederken, kazâya kalan oruca niyyet etmelidir. Böylece hem kazâsı ödenmiş, hem de o mübârek günlerde oruç tutup, va'dedilen sevâba kavuşmuş olur.

Şunu unutmamalıdır ki, farz olan bir ibâdet, bir özürden dolayı vaktinde yapılamamış ise, bunu sonra, ilk fırsatta kazâ etmelidir.

Önce kazâ oruçları tutulmalıdır Farz ibâdetler için, âhırette "Niçin yapmadın?" diye sorulacaktır. Fakat nâfileler için suâl yoktur. Ya'nî niçin kılmadın, tutmadın diye hesâba çekilmeyecektir. Bunun için üzerinde oruç borcu olanlar, ilk fırsatta bunları ödemek için çalışmalıdır. Şevvâl ayında tutulacak olan oruçlarda, oruç borcu olanlar, kazâya kalan bu oruçlarına niyyet etmeli ve bir an önce borçtan kurtulmalıdır.

Ramazandan sonra tutulması gereken iki günlük kazâ orucu da Şevvâl ayı orucuna dahil edilebilir. Tutulan altı günün ikisi, bu iki kazâ orucuna ayrılabilir.

Bu iki günlük kazâ önemlidir. Çünkü, Ramazanın ve bayramın, semâda hilâli görmekle değil de, takvîme göre başlatıldığı yerlerde, oruca ve bayrama hakîkî zamanlarından bir gün önce veya bir gün sonra başlanılmış olabilir.

Oruç tutulan birinci ve sonuncu günleri hakîkî Ramazana rastlamış olsalar bile, Ramazan olup olmadıkları şüpheli olur. Ramazanın takvîmlere uyarak başlatıldığı yerlerde, bayramdan sonra, iki gün kazâ orucu tutmak lâzımdır.

Ba'zıları, (Ramazandan sonra, iki gün kazâ orucu tutmak da nerden çıktı? Hiçbir kitapta böyle bir şey yoktur) diyebilirler.

Evet, hiçbir kitapta yazılı değildir. Çünkü, her asırda, her yerde, Ramazan ayı, hilâli görmekle başlardı. İki gün kazâ orucuna lüzûm yoktu.

Şimdi, Ramazan ayı, hilâlin doğma zamanını hesap etmekle başlatılıyor. Ramazanın başlaması, dinin emrine uygun olmuyor. Bu hatâyı düzeltmek için, iki gün kazâ orucu lâzım olmaktadır.

BUGÜNKÜ SOHBET · 24 ŞUBAT 1996 · KAYIT 10784

Ya Cennet ya Cehennem

Hadîs-i şerîfte buyuruldu ki: "Kış gecesi uzundur, onu uyku ile kısaltma. Gündüz de aydınlıktır, onu günâhlarınla karartma!" Resûlullah sallallahü aleyhi ve sellem bir kimseye nasîhat ediyordu. Şöyle buyurdu:

Beş şeyden önce beş şeyi ganîmet bil:

1- İhtiyarlığından önce gençliğini, 2- Hastalığından önce sıhhatini, 3- Meşgâlelerinden önce boş vakitlerini, 4- Fakirlikten önce zenginliğini, 5- Ölümünden önce ömrünü.

Resûlullah efendimiz bu beş şeyde çok ilimleri toplamıştır. Zîrâ insan, ihtiyarlığında yapamadığı amelleri gençliğinde yapabilir. Yine, gençliğinde bir günâhı işlemeğe alışan insan, ihtiyarlığında onu terketmeye kolay kolay muktedir olamaz. O hâlde, bir gencin, gençliğinde sâlih ve hayırlı amelleri âdet edinmesi gerekir. Tâ ki, ihtiyarlığında onları kolaylıkla yapabilsin.

Sağlığın kıymeti bilinmeli Sağlığı yerinde insan, malında ve kendi irâdesinde hükmünü daha çok ve daha kuvvetle yürütebilir. O hâlde, sağlıklı insanın, bu sıhhati ganîmet bilmesi ve gerek mâlî ve gerekse bedenî ibâdetler husûsunda güzel amellerde bulunması lâzımdır. Zîrâ hastalanınca beden zayıflar, kuvvetten düşer ve ibâdetleri hakkıyla yapamaz olur. Malı ve serveti üzerindeki tasaruf hakkı da üçte bire iner.

İnsanlar genellikle geceleri boştur. Gündüzleri de meşguldürler. O hâlde, ahlâkî yönden kemâle ermek ve Allaha yaklaşmak gâyesiyle geceleri boş saatlerde namaz kılmak, gündüzleri de, bilhassa kış günlerinde oruç tutmak gerekir. Nitekim Resûlullah sallallahü aleyhi ve sellem şöyle buyurdu:

(Kış günleri mü'minin ganîmetidir. Geceleri uzundur, onları namazla geçirir. Gündüzleri de kısadır, onları da oruçla geçirir.)

Bu husûsta diğer bir rivâyet de şu meâldedir:

(Kış gecesi uzundur, onu uyku ile kısaltma. Gündüz de aydınlıktır, onu günâhlarınla karartma.)

İnsan, Allahın helâlinden verdiği azığa kanaat etmeli, ona râzı olmalı, onu ganîmet bilmeli ve diğer insanların elindekine tamah eylememelidir.

Önemli olan sonsuz hayat Kişi, hayâtta oldukça, ameller işlemeğe muktedir olabilirl. Ölünce amel kesilir. O hâlde bir mü'mine yaraşan, bu fânî hayâtı boşa geçirmemek ve ebedî hayâta hazırlanmaktır.

Ehl-i hikmetten biri şöyle der:

- Ey insan! Çocukluğun oyunla geçer, gençliğin gafletle. İhtiyarlayınca da zayıf düşersin. Acaba sen, şanı yüce olan Allah için ne zaman sâlih ameller işleyeceksin?..

Sen, öldükten sonra şânı yüce olan Allaha ibâdet edemezsin. Ne yaparsan hayâtta, bu dünyada yapabilirsin. Ölüme ve ölüm meleğinin gelişine ancak bu dünya hayâtında hazırlanabilirsin. Öyleyse onu dâima hatırlamaktan hiç bir an geri kalma. Zîrâ o, senden gâfil değildir.

Bir defasında Nebî sallallahü aleyhi ve sellem gülüşmekte olan bir topluluğu gördü. Onlara hitâben buyurdu ki:

- Eğer sizler, zevk ve eğlenceleri yok eden şeyi çok çok anmış olsaydınız, bu gördüğüm durumda olmazdınız. O, sizi meşgul ederdi. Böyle gülüşüp durmazdınız.

Sonra buyurdular:

- Zevk ve eğlenceleri yok eden şeyi ya'nî ölümü çok anınız.

Daha sonra da buyurdular ki:

- Kabir, ya Cennet bahçelerinden bir bahçe veya Cehennem çukurlarından bir çukurdur.

BUGÜNKÜ SOHBET · 25 ŞUBAT 1996 · KAYIT 10785

Ölüm, anlatılabilir mi?

Ölüm, anlatılabilecek bir şey değil. Sanki vucûdumda bir diken ağacı var. Sanki gökler çökmüş de ben yerle bu ikisi arasında sıkışmışım...

Resûlullah sallallahü aleyhi ve sellem, Ensârdan birinin başı ucunda ölüm meleğini gördü. Ona hitâben dedi ki:

- Ey ölüm meleği! Dostuma iyi muâmele et. Zîrâ o bir mü'mindir.

Ölüm meleği cevâben dedi:

- Yâ Resûlallah! Ben her mü'mine iyi muâmele ederim. Ben insanoğlunun rûhunu alırım. Rûhunu aldığım şahsın âile efrâdından, yakınlarından birisi vâh edince derim ki:

Bu feryad da ne?

- Bu feryâd da ne? Allaha yeminle söylerim ki, biz ona zulmetmedik. Ecelini geriye bırakmadığımız gibi öne de almadık. Onun rûhunu almakta bizim bir müdâhalemiz yoktur. Sizler, ey bu ölünün yakınları! Eğer Allahın hükmüne rızâ gösterirseniz, ecrini alırsınız. Yok, O'nun hümüne râzı olmaz, feryâd-figân ederseniz günâha girersiniz. Sizin bize bir kapınız, bir merdiveniniz yoktur. Fakat biz size mutlak yine geleceğiz. Sakının, sakının. İster karada olsun, ister denizde, ister muhkem evlerde bulunsun, isterse çadırlarda. Hiç bir âile efrâdı yoktur ki, ben, her gün mutlaka onların yüzüne dikkatle bakmış olmıyayım. Hattâ öyle ki, onların küçüklerini de büyüklerini de tanırım. Her birini şahsen tanırım. Allaha yeminle söylerim ki, yâ Resûlallah! Ben şânı yüce olan Allahın emri olmadan bir sivrisineğin rûhunu bile kabzedemem!...

Hazret-i Ömer, Ka'b-ül-Ahbâr'a dedi ki:

- Ey Ka'b, bize ölümden bahset.

- Ölüm, insanoğlunun vücûduna sokulmuş bir diken ağacına benzer. Bu ağacın her bir dikeni onun bir damarına batar. Sonra o ağacı kuvvetli bir insan şiddetle çeker. Her bir dikeni bir damara saplanan bu ağaç, çekilince kopardığını koparır, bıraktığını bırakır...

Dört şey vardır ki, onların kadrini ancak dört kişi bilir:

1- Gençliğin kadrini ancak ihtiyarlar bilir.

2- Selâmetin kadrini ancak belâya düçâr olanlar bilir.

3- Sıhhatin kadrini ancak hastalar bilir.

4- Hayâtın kadrini de ancak ölüler bilir.

Ölümü niçin anlatmazlar?

Abdullah ibni Ömer anlatır:

Babam sık sık şöyle derdi:

- Ölmek üzere olan, fakat aklı başında bulunan birisi, yanındakilere ölümü niçin anlatmaz şaşarım!..

Nihâyet gün oldu. Babama da ölüm geldi. Aklı başındaydı. Konuşabiliyordu da. Kendisine dedim ki:

- Babacığım, ecel gelmeden önce sen, "Ölmek üzere olan, fakat aklı başında bulunan birisi, yanındakilere ölümü niçin anlatmaz şaşarım!" derdin.

Benim bu hatırlatmama cevâben dedi ki:

- Ey oğulcuğum! Ölüm, anlatılabilecek bir şey değil. Bununla berâber sana ondan bir nebze bahsedeyim. Allaha yeminle söylerim, şu ân, iki omzumda sanki birer dağ var. Sanki rûhum iğnenin deliğinden çıkarılıyor. Sanki vucûdumda bir diken ağacı var. Sanki gökler çökmüş de ben yerle bu ikisi arasında sıkışmışım...

BUGÜNKÜ SOHBET · 26 ŞUBAT 1996 · KAYIT 10786

"Cennet için söz veriyorum"

"Altı şeye riâyet edeceğinize söz veriniz. Ben de size Cenneti tekeffül edeyim Cennetlik olacağınıza dâir size söz vereyim" Resûl aleyhisselâm buyurdu ki: Ey ümmet ve eshâbım! Siz bana, altı şeyi tekeffül ediniz. Bu altı şeye riâyet edeceğinize söz veriniz. Ben de size Cenneti tekeffül edeyim, Cennetlik olacağınıza dâir size söz vereyim:

1- Konuştuğunuz zaman doğru söyleyiniz!

2- Va'dettiğiniz zaman va'dinizi yerine getiriniz!

3- Size bir şey emânet edilince, emânete hıyânet etmeyiniz!

4- Kendinizi zînâdan koruyunuz!

5- Gözlerinizi harâma yumunuz!

6- Ellerinizi harâmdan çekiniz, harâma yaklaştırmayınız!

Konuştuğunuz zaman doğru söyleyiniz Resûlullah efendimiz bütün hayırları bu altı şeyde toplamıştır. Bu altı şeyden birincisi olan, "Konuştuğunuz zaman doğru söyleyiniz" cümlesine kelime-i tevhîd de girer, insanlarla olan konuşmalar da. Ya'nî kişi, "Lâ ilâhe illallah" dediği zaman, bunu cânu gönülden tasdîk ederek söylemeli, insanlarla olan günlük konuşmalarda yalan söylememeli, doğru sözden ayrılmamalıdır.

"Va'dettiğiniz zaman va'dinizi yerine getiriniz" cümlesi, kulun Allaha olan va'dlerini de, kullara olan va'dlerini de içine alır. Kulun Allaha olan va'dlerinde durması, ölünceye kadar îmânda sebât eylemesi ve kulluk vazîfelerini gereği gibi ve vaktinde edâ etmesidir. Kullara olan va'dlerinde durması ise, günlük yaşayışında onlara vermiş olduğu her türlü sözünü yerine getirmesidir.

"Size bir şey emânet edilince ona hıyânet etmeyiniz" sözü de hem Allah ile kul arasındaki emânet, hem de kişi ile diğer insanlar arasındaki emânete şâmildir. Zîrâ emânetler iki kısımdır:

1- Allah ile kul arasında olan emânetler, 2- İnsanların birbirleri arasında olan emânetler.

Allah ile kul arasındaki emânetler, Allahü teâlânın kuluna farz kıldığı ibâdetlerdir. Bunlar, Allahın birer emânetidirler. Onları vaktinde edâ etmek kulun üzerine farzdır.

Kulların birbirleri arasındaki emânetlere gelince, bunlar da gerek para, mal, gerek söz, gerekse diğer husûslarda birbirlerine bıraktıkları emânetlerdir. Hangi husûsta olursa olsun, kişinin kendisine bırakılan emâneti ona hiç halel getirmeden sâhibine teslim etmesi gerekir.

Gözerinizi harâma yumunuz!

"Zînadan korumak" ifâdesine gelince; bu iki türlü olur:

1- Harâmdan kendisini bizzât korumakla.

2- Başkasının mahrem yerlerini görmesine fırsat vermemekle.

Resûl aleyhisselâm buyurdu ki:

(Allah bakana da bakılmasına fırsat verede de lânet etsin.)

"Gözlerinizi harâma yumunuz" ifâdesinin izâhı da şöyle: İster kadın olsun, isterse erkek olsun, bir kimsenin, dînen bakması câiz olmayan yerlerine

bakmaması gerekir. Bunlardan başka, Allahın verdiği o gözlerle, dünyaya ve dünya malına da kıskançlıkla, hased ile bakılmamalıdır. Nitekim Allahü teâlâ buyurur:

(Sakın, kendilerini denemek için onlardan bir kesimini faydalandırdığımız dünya hayatının çekiciliğine, gözlerini dikme! Rabbinin ni'meti hem daha hayırlı, hem de daha süreklidir.)

BUGÜNKÜ SOHBET · 27 ŞUBAT 1996 · KAYIT 10787

Mü'min yalan söylemez

"Doğruluğa yapışınız! Size doğruluk gerek. Şüphesiz ki doğruluk, insanı iyiliğe sevkeder. İyilik de Cennete götürür!"

Resûlullah sallallahü aleyhi ve sellem buyurdu ki:

(Ey ümmetim ve eshâbım! Doğruluğa yapışınız! Size doğruluk gerek. Şüphesiz ki doğruluk, insanı iyiliğe sevkeder. İyilik de Cennete götürür. Kişi doğru oldukça ve dâimâ doğru insan olarak kalma yollarını araştırdıkça Cenâb-ı Hakkın nezdinde sıddîk, çok doğru, sâdık insan olarak yazılır. Yalandan sakının. Zîrâ şüphesiz ki yalan insanı harâmlara, kötülüklere sevkeder. Bunlar da Cehenneme götürür. Kişi yalancı oldukça ve yalan söyleme yollarını araştırdıkça, Cenâb-ı Hakkın nazarında çok yalancı insan olarak yazılır.)

İbni Mes'ûd hazretleri buyurdu ki:

Münâfığın üç alâmetinden ibret alınız. Onu bu üç tavrı ile değerlendiriniz: Konuştu mu yalan konuşur. Va'dedince sözünde durmaz. Sözleştiği zaman haksızlık ve zulüm eder.

"Cimrilik edip va'dlerinden döndüler" Kur'ân-ı kerîmde buyuruldu ki:

(İçlerinden kimi de, "Eğer Allah bize lûtfundan ihsân ederse, yemin olsun ki zekâtını vereceğiz, muhakkak sâlihlerden olacağız" diye Allaha söz vermişti. Ne zaman ki Allah kendilerine lûtfundan verince de onunla cimrilik edip, va'dlerinden döndüler. Onlar öyle dönektir işte!)

Lokman Hakîme soruldu:

- Güzel ahlâkın özü nedir?

- Doğru sözlü olmak, emâneti sâhibine vermek ve kendini ilgilendirmeyen şeyleri terketmektir.

Peygamber efendimize soruldu:

- Yâ Resûlallah, mü'min korkak olabilir mi?

- Evet.

- Cimri olur mu?

- Evet.

- Mü'min yalancı olur mu?

- Hayır, aslâ!

Huzeyfe ibni Yamânî hazretleri buyurdu ki:

- Resûlullahın zamanında bir adam bir yalan söyledi mi bununla münâfık olurdu, ya'nî bu bir yalan onun münâfıklığına delîl sayılırdı. Hâlbuki bugün ben, sizden birinin günde on yalanını duyuyorum...

Müslümanın, kendisini münâfıklık alâmetlerinden koruması gerekir. İnsan kendisini yalancılığa alıştırır, onu kendisine huy edinirse, durumu tehlikeli olur. Yalancılığın ve söylediği yalanların günâhı kendisine yüklendiği gibi, o husûsta kendisine uyanların günâhı da yine kendisine yüklenir.

Sözün en doğrusu kelâmullahtır Abdullah ibni Mes'ud hazretleri buyurdu ki:

- Sözün en doğrusu Kelâmullahtır. En şereflisi zikrullahtır. Körlüğün, basîretsizliğin en zararlısı kalb körlüğü, kalb basîretsizliğidir. Az olup fakat kifâyet eden, çok olup fakat gâfil edenlerden daha hayırlıdır. Nedâmetlerin, pişmanlıkların en fazlası kıyâmet günündeki nedâmettir. En hayırlı zenginlik gönül zenginliğidir. Azıkların en hayırlısı takvâdır. İçki günâhların da'vetçisidir. Kazançların en şerlisi, en kötüsü fâizle elde edilen kazançtır. Hatâların en büyüğü dilin yalanıdır...

Resûl aleyhisselâm şöyle buyurur: Yalan ancak üç yerde câizdir:

1- Düşmanla yapılan harpte. Zîrâ harp bir hileden ibârettir.

2- Dargın iki mü'minin arasını bulma husûsunda.

3- Hanımını idâre etme husûsunda.

BUGÜNKÜ SOHBET · 28 ŞUBAT 1996 · KAYIT 10788

"Sübhânallah bu da ne?"

Resûlullah efendimiz, her gün, sabah namazını kıldıktan sonra eshâbına hitâben, "İçinizde bu gece rü'yâ göreniniz var mı?" diye sorardı.

Cündüb oğlu Semûre hazretleri anlatır:

Resûlullah sallallahü aleyhi ve sellem, her gün, sabah namazını kıldıktan sonra yönünü bize doğru çevirerek eshâbına hitâben, "İçinizde bu gece rü'yâ göreniniz var mı?" diye sorardı. Görmüş olan bulunursa, rü'yâsını anlatırdı. Yine günlerden bir gün sabah namazından sonra bize, "Bu gece rü'yâ göreniniz var mı?" diye sordu. Biz, "Hayır!" diye cevap verdik. Resûlullah, "Fakat bugün ben rü'yâ gördüm" dedi ve anlatmağa başladı:

Elindeki taşı adamın kafasına vuruyordu İki kişi gelerek elimden tuttular. "Yürü!" dediler. Kendileriyle beraber yürüdüm. Beni engebesiz bir arâziye götürdüler. Orada iki kişiye rastgeldik. Birisi çökmüş bir vaziyetteydi. Diğeri de ayakta duruyordu. Bunun elinde iri ve sert bir kaya parçası vardı. Bu kayayı, önünde çökmekte olanın kafasını olanca hızıyla indirerek onun kafasını yarıyor, sonra da yuvarlanan kayanın peşinden giderek alıp geliyordu. Fakat adamın yarılan kafası eski hâline gelmeden geri dönmüyordu. Döndüğünde aynı hareketi yine yapıyor ve bu işleme böylece devam edip gidiyordu. Beni götürenlere, "Sübhânallah bu da ne?" dedim. Bana, "Yürü!" dediler.

Onlarla beraber yürüdüm. Biraz gidince bir adama rastgeldik. Başını yaslayıp yatmıştı. Başka birisi de onun yanında ayakta duruyordu. Elinde demirden kancalar vardı. Bu kancaları yerdekinin ağzının bir yanından takıyor, tâ başının geri tarafına kadar avurdunu yırtıyordu. Bir tarafını bitirince diğer tarafına geçiyor, aynı hareketi o yanına da yapıyordu. Bir tarafını yırtarken diğer tarafı eski hâline geliyor, bu sefer o, o tarafına geçerek aynı işleme devam edip gidiyordu. Beni götürenlere "Sübhânallah, bu da ne?" diye sordum. Bana, "Yürü!" dediler.

Biraz gidince bir binâ ile karşılaştık. Bu binanın üst tarafı bir fırın ağzı gibi dar idi. Alt tarafı da genişti. İçine şöyle bir göz attım. Bir de ne göreyim, orası çıplak erkek ve kadınlarla doluydu. Altlarından da kendilerine doğru bir ateş bir alev

geliyor. Alev vurduğu zaman, neredeyse dışarıya fırlayacak şekilde yükseliyorlar, alev çekilince yine içine dönüyorlar. Alev tekrar aşağıdan yukarı doğru hücum ettiği zaman hep birden bağrışıyorlar ve bu işlem böylece devam edip gidiyordu. Ben bunu görünce, "Sübhânallah, bunlar da kim?" dedim. Beni götürenler, "Yürü!" dediler.

Gördüklerimi şöyle izah etti...

Beraberce yürüdük. Geniş bir nehre geldik. Bu nehrin kan kırmızısı suyu vardı. İçinde bir adam yüzmekteydi. Nehrin kenarında da başka bir adam duruyor ve yanına yaklaşınca, ağzına bir taş atıyordu. Ben yine, "Sübhânallah, bu da ne?" dedim. Beni götürenler, "Yürü!" dediler.

Sonra bu gördüğüm acâyip şeyleri şöyle izâh ettiler:

Taşla başının yarılmakta olduğunu gördüğün ilk adam, önce Kur'ân-ı kerime sarıldığı hâlde sonradan onu bir kenara iten, onun esaslarına riâyet etmeyen ve beş vakit farz namazı kılmayan kişidir.

Kafasının arka tarafına kadar avurtlarının yırtılmakta olduğunu gördüğün şahıs, sabahtan akşama kadar bir sürü yalan söyleyen ve bu yalanları etrafı kaplayan kişidir.

Fırına benzer evdeki gördüklerin, zînâ eden erkek ve kadınlardır.

Suyu kan rengindeki nehirde yüzmekte olduğunu gördüğün şahıs, fâiz yiyici kişidir.

Tabiînden biri buyurdu ki:

Doğru sözlülük Allah dostlarının süsüdür. Yalancılık da bedbahtların alâmet-i fârikasıdır.

BUGÜNKÜ SOHBET · 29 ŞUBAT 1996 · KAYIT 10789

Fazîlet timsâli bir anne!

Akşam babam geldiği vakit, anam sanki hiçbir şey yokmuş gibi babama muamele ederdi. Babam da hatâsını anlardı.

Bir okuyucumuzun eline, Sahaflarda dolaşırken, eski kitapların arasında birkaç sayfası kalmış bir hatıra geçmiş. Çok eskiden yazılmış, yazarını ve tarihini tespit edemediği bu hatıratı latin harflerine çevirip bize göndermiş. Hatıra şöyle:

Anam pek mübârek bir kadındı. Kendi hâlinde sessiz, ev işi ve çocuklarıyla meşgul olurdu. Gayet zeki ve işbilirdi. Her sözünde bir hikmet vardı. Bana daima nasîhat eder, beni fazîlete teşvik ederdi. Namuslu olmayı, kimsenin hakkını yememeyi, yalan söylememeyi, elden gelirse iyilik etmeyi ve emsâli fazîletleri söyler, beni eğitirdi. Beni fazîlete sevkeden özellikle terbiyesidir.

Öyle sözleri vardır ki; bu kadar tahsil ettim, o sözler hâlâ bende kıymetini kaybetmemiştir. Hayatımda bana düstur olmuşlardır. Annemin bir gün namazını bıraktığını bilmiyorum. Eve alınan kibritleri, üzerindeki canlı resimleri kazılmadan eve sokmazdı. Hem ev işini görürdü, hem beş çocuğunu büyüttü. Hem de babamın dükkânının işini görürdü. Kunduraların yüzlerini evde makine ile hep o dikmiştir.

Babamın sertliğine tahammül ederdi Babam sert bir adamdı. Onu yumuşaklıkla güzelce idâre ederdi. Babasından mîrâs kalan boynundaki gerdanlık altınları babama sermâye olarak vermiş olan annem, bunu ağzına bile almazdı. Bir defa bile işitmedim.

Babam sertti. Bizi ba'zan döğerdi. Anam elinden alamazdı. Gider bir odada, gizlemeğe de pek dikkat ederek, sessizce ağlardı. Babam ba'zan ona da sertlik ederdi. Annemin ona bir defacık olsun karşılık verdiğini görmedim.

Bir defa, artık üniversite son sınıflarına gelmiştim. Babam anamı azarladı ve biraz da hırpalayıp gitti. Babam haksızdı. Bu haksızlığa isyân eder bir hâle geldim. Anam bir odaya çekildi. Biliyordum ki; ağlamak için çekildi. Bana pek dokundu. Yanına gittim; baktım ağlıyor. Dedim ki: "Ana! bu nedir? Daha ne vakte kadar çekeceksin? Ben artık büyüdüm. Başımda yerin var. Seni başımda taç gibi taşırım. Sen de ona söyle! Artık yeter, de! Nedir senden çektiğim bu, de!" Bu hâlde bile bana cevabı şu oldu: "Oğlum; o benim erkeğimdir. Kadınların erkeklerine itâat etmeleri vazîfeleridir. Onların Cenneti kocalarının ayağı altındadır. Ben ona nasıl karşılık veririm?" Bu yüksek fazîlete hayran oldum. Bana onun bir dersi de bu oldu. Akşam babam geldiği vakit, anam sanki hiçbir şey yokmuş gibi babama muameleler etti, sözler söyledi, hizmet etti. Babam da hatâsını anladı, daha iyi oldu.

Kendisi hakiki bir anneydi...

Hakîkî bir ana olan bu kadın bütün çocuklarını büyük bir şefkatle severdi. Yemek, elbise gibi şeylerde bizi birbirimizden aslâ ayırmazdı.

Ah ne yazık ki; ittihatçılar beni yurt dışına attıkları vakit ölmüştü. Ölüm döşeğinde "Ah, yavrum! Bir kerecik olsun görmiyerek ölüyorum" diye diye vefât etmiş. Bu içimde hicrândır. Ve bu hicran mezarıma kadar gidecektir. Onun mübârek yüzünü, elini bir daha öpemedim. Onu bir daha kucaklayıp "A, benim sevgili anam!" diyemedim. Duâsını alamadım.

Meb'us olduğum zaman istememiş, kabûl ettim diye üzülüp ağlamıştı. Ve: "Sen doğru adamsın başına bin belâ gelir. Seni kaybetmek istemiyorum" demiştir.

Sonra hapis, sürgün, sokakta vurulmak, idâm cezâsı, vs... Her şey başıma geldi. Hapishanelerde anamın bu sözlerini acı acı hatırladım. Nihayet dediği gibi beni kaybederek hasretle öldü.

Serbest olunca, mezarına gidip doyasıya ağladım. Fırsat buldukça da mezarına gelip, onbir ihlâs bir fâtiha okuyorum. Yaptığım hayır hasenatın sevâbını ona da gönderiyorum. Namazlardan sonraki duâlarımda onu unutmuyorum.

1996 YILLIK KÜLLİYATI

03

Mart

31 yazı · Bugünkü Sohbet: 31

BUGÜNKÜ SOHBET · 1 MART 1996 · KAYIT 10790

Duygu organlarımız olmasaydı?

Allahü teâlâ herşeyi en güzel faydalı olarak yarattı. Yalnız duygu organlarımız için, durmadan şükür etsek, şükrünü ödemiş olamayız.

Duygu organlarımız, dışarıya açılan birer penceremizdir. Etrafımızı beş duygu organımız ile tanıyoruz. His organlarımız olmasaydı, hiçbir şeyden haberimiz olmıyacaktı. Kendimizi bile bilemiyecektik. Yürüyemiyecek, birşey yapamıyacak, yaşıyamıyacaktık.

Anamız, babamız olamıyacak dolayısıyla biz de var olamıyacaktık. Rûhumuza tatlı gelen güzelleri göremiyecek, güzel sesleri duyamıyacak, onları sevemiyecektik.

Beş duygu organımız Bir canlının yaşayabilmesi için beş duyu organı şarttır. Bunlar olmasa, canlının, cansız bir cisimden, bir kaya parçasından farkı olmayacaktı. Çünkü, bu hislerimizden biri eksik olduğunda, diğerleri bunu tamamlar, yardımcı olur. Meselâ, gözleri görmiyen kimse, bastonla, dokunma organları ile bu eksikliği kısmen de olsa ihtiyacını görecek kadar giderir. Kendini tehlikelerden korur, yolunu bulur. İşitme organı ile, sesin tahlilini yapar. Uzaklığı, yakınlığı tayin eder, ne sesi olduğunu ayırt eder.

Kulağı işitmiyen kimse, gözünün yardımıyla, işâretlerle merâmını anlatır. Zaten, bir his organı yok ise, diğer organlar veya bu organlardan biri normalin üzerinde faaliyet gösterme kapasitesine sahiptir. Çok daha hassastır.

Dokunma duygusu hiç olmayan, yemeği ağızında çiğneyemez, diliyle dolaştıramaz, yutamaz. Çünkü, ağzında birşey olduğunu hissetmez. Yürüyemez, çünkü yürüyebilmesi için, yere bastığını hissetmesi lâzımdır. Bu his olmayan dengesini kaybeder, ayakta kalamaz.

Her canlının hayatını devam ettirebilmesi için, çiftleşmesi şartı vardır. Bu olmazsa hayat biter. İşte bu fiiliyatın olabilmesi için, beş duygu organı şarttır. Bu duygular yok ise, bir araya gelmenin, üremenin, çoğalmanın imkânı yoktur.

Bu duygu organlarımız, muazzam birer cihazdır. Bu kadar gelişmiş teknolojiye rağmen, duygu organlarının tam olarak yerini alacak cihazlar

geliştirilememektedir. Geliştirilenler ise, normal bir organın çok az bir fonksiyonunu yerine getirebilmektedir.

Allahımıza yalnız duygu organlarımız için, durmadan şükür etsek, şükrünü ödemiş olamayız.

Allahü teâlâ herşeyi en güzel ve en faydalı olarak yarattı. Meselâ, dünyamızı güneşten yüzelli milyon kilometre uzakta yarattı. Daha uzakta yaratsaydı, hiç sıcak mevsim olmaz, çok soğuktan ölürdük. Daha yakın yaratsaydı, çok sıcak olur, hiç bir canlı yaşayamazdı.

Hiçbir şey tesadûfi değildir!

Dünya belli bir güzergâh takip ederek, güneşin etrafında dönmekte, yolundan hiç sapmadan muntazam olarak dolaşmaktadır. Diğer gezegenler de, kendilerine tayin edilen yoldan, güzergâhtan hiç sapmadan boşlukta seyir etmektedirler. Bunların hepsinin kendiğilinden olduğunu, rastgele, yol aldıklarını kim iddia edebilir. Birisi böyle bir iddiada bulunsa, bunun aklından şüphe edilmez mi?

Teneffüs ettiğimiz havaya baktığımızda da rastgele bir karışım olmadığını görürüz. Etrafımızı saran hava hacminin % 21'i oksijendir.

Oksijen hücrelerimize kadar girip, oraya gelmiş olan gıda maddelerini yakarak, bize kuvvet, enerji veriyor.

Oksijenin havadaki miktarı daha çok olsaydı, hücrelerimizi de yakar, hepimiz kül olurduk. Miktarı % 21 den az olsaydı, gıdâlarımızı yakamazdı. Enerjisizlikten yine, hiç bir canlı yaşayamazdı.

BUGÜNKÜ SOHBET · 2 MART 1996 · KAYIT 10791

Beşyüz Yıllık İbâdetin Karşılığı

Evet, bütün bunlar benim rahmetimle oldu. Şimdi seni, rahmetimle Cennetime koyuyorum.

Resûlullah efendimiz, Eshâbının toplandığı bir yere gelmişti. Onlara şöyle buyurdu: Az önce, kardeşim Cebrâil yanımdan ayrıldı. Bana şöyle dedi:

Yâ Resûlallah! Allahın kullarından biri, beş yüz yıldan beri bir adada tek başına yaşamaktaydı. Allahü tealâ, o kula adada parmak kalınlığında, tatlı bir su verdi. Bir de nar ağacı verdi. Her gün bir nar olur. Her akşam o kul, adanın yüksek yerinden abdest almaya deniz kenarına iner. Narı alır, yer, suyunu içer, sonra namaza dururdu. Beşyüz yılını böyle ibâdetle geçirdi.

Ölüm zamanı gelince Ölüm zamanı gelince, Rabbinden secdede rûhunu teslim etmek, cesedine hiçbir şey yol bulup gelmemek, dirilinceye kadar böyle secdede kalmak için, niyâzda bulundu. Alllahü teâlâ, onun her dileğini yerine getirdi. Allahü teâlâ bu kimsenin vefâtından sonra meleklerine emretti:

- Bu kulumu rahmetimle Cennete koyunuz!

O kul itiraz etti. Beşyüz yıl aralıksız ibâdet ettiği için ameli ile Cennete girmek istiyordu. Cenâb-ı Hak meleklere emretti:

- Kulumun hesâbına bakın; ni'metimle amelini karşılaştırın!

Melekler, bu kulun yaptığı amelleri ve Cenâb-ı Hakkın bu kuluna yaptığı ihsânları karşılaştırdılar. Bu hesap sonunda şu netice alındı: Onun beş yüz senelik ibâdeti, sadece görme ni'metinin, gözün karşılığı bile değildir. Kendindeki diğer ni'metler karşılıksız kalır. Bunun üzerine Allahü teâlâ şu emri verdi:

- Bu kulumu Cehenneme atın!

Cehenneme götürülürken o kul, yaptığı büyük yanlışlığı farkederek şöyle yalvardı. Bu kulun yalvarıp yakarması neticesinde Allahü teâlâ meleklerine geri getirmelerini emretti. Ona, Allahü teâlâ sordu:

- Kulum, sen hiçbir şey değilken, seni kim yarattı?

- Yâ Rabbî, sen yarattın!

- Bu senin amelinle mi oldu, yoksa rahmetimle mi?

- Rahmetinle yâ Rabbî!

- Beş yüz sene sana ibâdet kuvvetini kim verdi?

- Sen verdin, yâ Rabbî!

- Seni o adanın ortasında kim yerleştirdi? Tuzlu denizden sana kim tatlı suyu çıkardı? Her gece sana bir tane nar veren kim? Ve sen, bu sırada, rûhunu secde hâlinde almamı istedin ve duânı kabûl ettim. Bunları kim yaptı?

Bunları kim yaptı - Sen, yâ Rabbî!

- Evet, bütün bunlar benim rahmetimle oldu. Şimdi seni, rahmetimle Cennetime koyuyorum.

Allahü teâlâ mü'minlerde bir zümreyi kabirlerinden kanatlı olarak diriltir. Sûr üfürüldüğü zaman kabirlerinden uçarlar. Cennet-i a'lâya koşarlar. Onları melekler karşılar ve onlara sorarlar:

- Siz kimsiniz? Bu ni'metlere nasıl kavuştunuz? Siz dünyada nasıl bir amel işlediniz?

- Biz O'na kulluk ettik. Yaptıklarımıza değil, O'nun rahmetine güvendik. O'ndan başka herşeyden yüz çevirdik. Başkasından bir şey beklemedik. Allahü teâlâ bize hesâb çekilecek bir dünyalık vermedi. Onun için böyle kolay geldik.

BUGÜNKÜ SOHBET · 3 MART 1996 · KAYIT 10792

Tesâdüfün yeri

Darwin bile, "Gözün yapısındaki san'at inceliğini düşündükçe, hayretimden tepem atacak gibi oluyor" demiştir.

Dünyada herşey değişiyor. Canlılar ölüyor, cansızlar yıpranıp eskiyor, zamanla onlar da yok oluyorlar. Nitekim, dedelerimiz, eski milletler yok olmuşlar, binâlar, nice şehirler yok olmuş. Bizden sonra da başkaları meydana gelecek. Bu mu'azzam, çok büyük değişiklikleri yapan bir kuvvet vardır. Allaha inanmıyanlar, "Bunları tabiat yapıyor. Herşeyi tabiat kuvvetleri yaratıyor" diyorlar.

Bunun böyle olmadığını kendileri de pekâlâ biliyorlar. Bir otomobilin parçaları, tabiat kuvvetleri ile mi bir araya gelmiştir? Suyun akıntısına kapılan, sağdan soldan çarpan dalgaların te'sîri ile biraraya yığılan çöp kümesi gibi biraraya yığılmışlar mıdır? Otomobil tabiat kuvvetlerinin çarpmaları ile mi hareket etmektedir?

Akıllı kimse bu soruya güler Aklı başında birisi, bu sorumuza güler. Hiç böyle şey olur mu? Otomobil, akıl ile, hesâb ile, plân ile, birçok kimselerin, titizlikle çalışarak yaptıkları bir san'at eseridir. Otomobil, dikkat ederek, akıl, fikir yorarak, hem de trafik kâidelerine uyarak, şoför tarafından yürütülmektedir demez mi?

Tabiatteki her varlık, otomobil ile mukayese bile edilemiyecek büyüklükte bir san'at eseridir. Bir yaprak parçası, mu'azzam bir fabrikadır. Bir kum tanesi, bir canlı hücre, fennin bugün biraz anlıyabildiği ince san'atların birer sergisidir.

Bir otomobilin tabiat kuvvetleri ile, tesâdüfen hâsıl olacağını kabûl etmiyen kimse, baştan başa bir san'at eseri olan bu âlemi tabiat yaratmış diyebilir mi? Elbette diyemez. Hesâblı, plânlı, ilimli, sonsuz kuvvetli bir yaratıcının yaptığına inanmaz mı? Tabiat yaratmıştır, tesâdüfen var olmuştur demek, câhilliğin, ahmaklığın ta kendisidir!

İslâm düşmanlarının, kendilerine önder, rehber olarak gösterdikleri, İngiliz doktoru Darwin bile, "Gözün yapısındaki san'at inceliğini düşündükçe, hayretimden tepem atacak gibi oluyor" demiştir.

Bugün fennin buluşları, başarıları diye öğündüklerimiz, bu tabiat san'atlarından birkaçını görebilmek ve taklîd edebilmekten ibârettir. Uçağın yapımında, kuşların; helikopterin yapımında, helikopter beceğinin örnek alınması gibi.

Bir ineği düşünelim. İneğin yediği, yemyeşil ot, bembeyaz, protein ve mineraller bakımından zengin süt hâlinde gelmektedir. İneğin kimya fabrikası, bu otu süte çevirebilmektedir.

İpek böceğinin yapraktan ipek imali İpek böceğinin durumu da bundan farklı değil. İpek böceği de, yine yemyeşil dut yaprağını yiyip, bembeyaz saf ipek imâl edebilmektedir.

Bu şekilde misâlleri çoğaltarak, milyonlarca misâl bulmak mümkün. Bugün her türlü teknik gelişmeler zirvede olmasına rağmen, saf süt imâlı yapılamamaktadır, saf ipek imâl edilememektedir. Uygun kan bulunamadığı için binlerce hasta ölmektedir. Vücut fabrikasında hiç haberimiz olmadan imâl edilen kan, imâl edilememektir.

Baştan başa bir san'at eseri olan bu âlemi, kainatı tabiat yaratmış, kendiliğinden yaratılmış demek mümkün mü? Elbette mümkün değil. Hesâblı, plânlı, ilimli, sonsuz kuvvetli bir yaratıcının yaptığına aklı başında olan herkes hemen inanır. Tabiat yaratmıştır, tesâdüfen var olmuştur demek, câhillik, ahmaklık olur. Aklı başında olan kimselerin söyliyeceği söz değildir.

Daktilo ile yazmasını bilmeyen bir kimse, bir daktilonun tuşlarına gelişigüzel, meselâ beş kerre bassa, elde edilen beş harfli kelimenin türkçe veya başka bir dilde bir ma'nâ ifâde etmesi acaba ne derece mümkündür? Şâyet gelişigüzel tuşlara

basmakla bir cümle yazmak istenilse idi, bir ma'nâ ifâde eden bir cümle yazılabilecek mi idi? Kaldı ki, bir sahîfe yazı veya kitap teşkîl edilse, sahîfenin ve kitabın, tesâdüfen belli bir konusu bulunacağını sanan kimseye akıllı denilebilir mi?

BUGÜNKÜ SOHBET · 4 MART 1996 · KAYIT 10793

Komşunun en hayırlısı

Hadîs-i şerîfte buyuruldu ki: "Allahü teâlânın yanında dostlarının en hayırlısı, dostlarına hayırlı olan, komşuların en hayırlısı da komşularına hayrı dokunandır."

Komşularımıza elden geldiği kadar yardımcı olmalı, onlara karşı vazîfelerimizi eksiksiz yerine getirmeye gayret etmeliyiz. Komşu ba'zan akrabâdan daha önemli olur. Başımıza bir iş geldiğinde, hasta olduğumuzda bize yardım edecek olan en yakın komşumuzdur. Komşuyu memnun etmek, ona faydalı olmak hayırlı insan olma alâmetidir. Hadîs-i şerîfte buyuruldu ki:

(Allahü teâlânın yanında dostlarının en hayırlısı, dostlarına hayırlı olan, komşuların en hayırlısı da komşularına hayrı dokunandır.)

En güzel hayır, kişiye dînini öğretmektir. Onu sonsuz âhiret azâbından kurtarmaktır. Komşusuna, dînini öğrenmesinde yardımcı olmayana kul hakkı geçer.

Kul hakkının en mühimi ve azâbı en şiddetli olanı, akrabâsına, âile efrâdına, mâiyetinde olanlara emr-i ma'rûf yapmamaktır. Komşuya da emr-i ma'rûf yapmamak en mühim bir kul hakkıdır. Meselâ, alkollü içkilerin, tesettürsüz gezmenin harâm olduğunu, güler yüz ve tatlı dil ile komşularına anlatmalıdır!

Komşu, komşunun yakasına yapışacak Komşularının günâh işlediklerini görüp de, "Bana ne?" diyerek evine çekilen, uygun bir şekilde onlara nasîhat etmiyen ve kendileri ile görüşmiyen, onların Cehennemden kurtulması için yardım etmiyen mes'ûl olacaktır.

Komşuları böyle bir kimseyi, Kıyâmet günü Allahü teâlâya şikâyet edeceklerdir. Hadîs-i şerîfte buyuruldu ki:

(Nice kimse, Kıyâmette komşusunun yakasına yapışıp, "Yâ Rabbî, buna sor ki, niçin kapısını bana kapadı? Niçin elindeki ni'metlerden bana da vermedi?")

Bu söylediklerinizher komşu için geçerli olmuyor bazan. Bugün komşuluklar da zorlaştı. Kimse kimsenin nasîhatını dinleyecek durumda değildir, denilecek olursa:

Böyle komşulara kıymetli kitap hediye etmelidir. Bir vesîle ile güzel bir dînî kitap verilirse, emr-i ma'rûf vazîfesi yapılmış olur. Âhırette bana dînimi öğrenmem için yardımcı olmadı, diyemez. Böyle yapmakla en azından, biz vebâlden kurtulmuş oluruz.

Tabiî ki bununla da kalmayıp hâl ile örnek olmalıdır. Komşu kötü biri bile olsa, her karşılaşmada, onunla merhabalaşmalı, hâl hatır sormalıdır. Daima ona güler yüz göstermelidir. Neticede o da insandır. Birgün gelip kendi kendine düşünecektir:

"Benim bu kadar kötü davranışıma rağmen, devamlı bana güler yüz gösteriyor, hâl hatır soruyor. Acaba bu iyi huyun kaynağı denir?" diye merak eder. Bu kaynağın da islâmiyet olduğunu öğrenir. Böylece dîne karşı sevgisi artar. Asırlardır, dinin yayılması hep böyle olmuştur.

Emr-i ma'rûf iki şekilde yapılır:

Birincisi, söz, yazı ve her çeşit yayın organı iledir. Bunu yaparken, bilgi az ise ve şahsa, âdetlere, kanûnlara dikkat ve ri'âyet edilmezse, fitneye, anarşiye sebep olabilir. Birçok kimse, bunlara dikkat etmediği için, kaş yapayım derken göz çıkarmıştır. Fayda yerine zarar vermiştir. İslâmiyetin hızla yayılması, iyilikle, güzel ahlâk ile olmuştur.

En güzel yol yaşayış ile örnek olmak İkinci yol, hâl ile, islâmın güzel ahlâkına uyarak, nümûne, örnek olmaktır. Herkese tatlı dil, güler yüz göstermek, kimseyi incitmemek, kimsenin malına, ırzına göz dikmemek, borçlarını ödemek, en te'sîrli, en fâideli nasîhat yapmak olur. Bunun içindir ki, (lisân-ı hâl, lisân-ı kalden entaktır) demişlerdir. Ya'nî hâl ile yaşayış ile örnek olup, dîni yaymak, söz ile yapılan nasîhattan daha kıymetlidir.

Kişi nasîhat ettiği şeye kendisi uymuyorsa, bunun te'sîri olmaz. Olsa bile az olur. Câhil kimse, hocanın yanlış bir işini görse, demek ki bunun bir ruhsat, kurtarır şekli var diyerek o da aynı şeyi yapmaya kalkar.

Kısacası, islâmın güzel ahlâkına uygun yaşamak, emr-i ma'rûf ve nehy-i münker yapmanın en güzel yoludur.

BUGÜNKÜ SOHBET · 5 MART 1996 · KAYIT 10794

"Vallahi bu peygamberdir"

Seni islâma girmekten alıkoyan nedir? Seni "Lâ ilâhe illallah" demekten uzaklaştıran nedir? Allahtan başka ilâh var mı? Neden çekiniyorsun? Seni, Allah büyüktür demekten alıkoyan nedir?

Eshâb-ı kirâm efendilerimiz, Peygamber efendimizin emriyle zaman zaman Medîne dışındaki kabîlelere seferler düzenler, buralardaki halkı islâma da'vet ederlerdi. Da'veti kabûl etmiyenlerle savaş yapılır, ganîmet ve esîr alınırdı.

Tay kabîlesi üzerine yapılan seferde, reisleri, Adî bin Hatem kaçtı. Kardeşi Sefane esîr alındı. Kendisine çok iyi muâmele yapıldı. Çünkü babası meşhûr cömertlerdendi. Onun cömertliğine hürmeten, kızına iyi muâmele yapıldı.

Peygamber efendimiz, Sefane'yi kardeşini bulup getirmesi için serbest bıraktı. O da kardeşini bulup başından geçenleri anlattı. Kardeşi Adî bin Hatem, kardeşinin anlattıklarından cesâret alarak, Medîne'ye gitti. Bundan sonrasını kendisi şöyle anlatır:

Medîne'ye vardığımda, Resûlullah Mesciddeydi. Huzûruna varıp, selâm verdim. Bana:

- Kimsiniz, buyurdu. Ben de:

- Adî bin Hatem'im, dedim.

"Müslüman ol ki, selâmette olasın" Beni alıp evine götürdü. Yolda giderken, yaşlı bir kadın, ihtiyaçlarını arz etti. Onunla ilgilenip, ihtiyaçlarını giderdi. Bu hâli görünce, "Bu, melik değildir" dedim.

Eve varınca, içi lifle dolu bir minder gösterip:

- Buraya oturun! buyurdu. Ben oturmak istemedim. Isrâr edince mecbûren oturdum. Kendisi de yere oturdu. Kendi kendime, "Vallahi bu melik olamaz, melik olan kimse bu kadar tevâzu ehli olamaz!" dedim. Bana:

- Yâ Adî bin Hatem, müslüman ol ki, selâmette olasın, buyurdu.

Ben de:

- Benim dînim vardır, dedim. Bunun üzerine:

- Senin dînini senden daha iyi bilirim. Sen Rakusiyye dîninden değil misin? Kavminin dörtte bir ganîmetini yemiyor musun? Bu senin dîninde sana helâl değildir, buyurdu. Ben içimden:

- Vallahi doğru söylüyor. Bilinmiyen şeyleri biliyor. Bu peygamberdir, dedim. Sonra buyurdu ki:

- Yâ Adî bin Hatem, seni islâma girmekten alıkoyan nedir? Seni "Lâ ilâhe illallah" demekten uzaklaştıran nedir? Allahtan başka ilâh var mı? Neden çekiniyorsun? Seni, Allah büyüktür demekten alıkoyan nedir?

Bu sözleri büyük bir huşû içinde dinledim. Bu kadar güzel yüzlü, tatlı sözlü bir kimse yalancı olamazdı. Hemen Kelime-i şehâdet getirip müslüman oldum.

Resûlullah sonra beni, kabîleme islâmiyeti anlatmak ve onların zekâtlarını toplamak için geri gönderdi. İlk zekât toplıyan ben oldum. Kabîlemin müslüman olmasına vesîle oldum.

"Vaktini hiç boşa geçirmezdi" Birgün kabîlemden birkaç kişi ile beraber, hazret-i Ömer'in huzûruna gitmiştik. Kendisine sordum:

- Beni tanıdın mı?

- Evet tanıdım! Sevgili Peygamberimize kavminin inanmadığı bir zamanda sen inandın, vefâkâr oldun! Kavmin sana zulmettikleri zaman onlara sabreden sensin! Muhakkak ki, kabîlesinde ilk zekâtı toplayıp, Peygamber efendimizi sevindiren de sensin, buyurdu.

Adî bin Hatem hazretleri, dünyaya hiç kıymet vermez, kazandığını fakîrlere dağıtırdı. Peygamber efendimizin huzûruna gittiğinde ona yanında yer verirdi. Kendisine iltifatlarda bulunurdu. Adî bin Hatem hazretleri, daha vakit girmeden namaza hazırlanır, her vakit için abdest alırdı. Onun şevkle namaza koşması, zevkle namaz kılması herkesin dikkatini çeker, herkes ona imrenirdi.

Allahü teâlâ ona uzun bir ömür verdi. Hazret-i Ali'nin vefâtından çok sonra, 120 yaşında Kûfe'de vefât etti. Ölünceye kadar, islâmiyeti yaymak için çırpındı. Vaktini hiç boşa geçirmezdi.

BUGÜNKÜ SOHBET · 6 MART 1996 · KAYIT 10795

Sa'd bin Muaz'ın şehâdeti

Sen reislerin en iyisi idin. Allah sana saâdet, bereket ve en hayırlı mükâfatı versin. Allaha verdiğin sözü yerine getirdin. Allah da sana va'dettiğini verecektir!

Sa'd bin Muaz hazretleri, Hendek savaşında ağır bir yara almıştı. Yarası ağırlaşıp, durumu şiddetlenmişti. Peygamber efendimiz, yanına gelip onu kucakladı ve:

- Allahım, Sa'd, senin rızân için senin yolunda cihâd etti. Resûlünü de tasdik etti. Ona kolaylık ihsân eyle, buyurarak duâ etti.

Sa'd bin Muaz, Peygamber aleyhisselâmın bu sözlerini duyunca gözlerini açıp şöyle fısıldadı:

- Yâ Resûlallah! Sana selâm ve hürmetler ederim. Senin, Allahü teâlânın peygamberi olduğuna şehâdet ederim.

Cebrâil aleyhisselâm, Peygamber efendimize gelip:

- Yâ Resûlallah! Bu gece senin ümmetinden vefât edip de vefâtı melekler arasında müjdelenen kimdir? dedi.

Bunun üzerine Peygamber efendimiz hemen Sa'd bin Muaz'ın hâlini sordu. Evine götürüldüğünü söylediler. Peygamber aleyhisselâm yanında Eshâb-ı kirâm'dan ba'zıları olduğu hâlde süratle Sa'd bin Muaz'ın yanına gitti.

"Yorulduk yâ Resûlallah" Yolda süratli gitmeleri sebebiyle Eshâb-ı kirâm:

- Yorulduk yâ Resûlallah, dediler.

Bunun üzerine, Peygamber efendimiz:

- Melekler Hanzala'nın cenâzesinde bizden önce bulundukları gibi Sa'd'ın da cenâzesinde bizden önce bulunacaklar. Biz önce yetişemeyeceğiz, buyurarak hızlı gitmelerinin sebebini açıkladı.

Peygamber efendimiz, Sa'd bin Muaz'ın yanına gelince onu vefât etmiş olarak buldu. Baş ucuna durup, Sa'd bin Muaz'ın künyesini söyleyerek:

- Ey Ebâ Amr! Sen reislerin en iyisi idin. Allah sana saâdet, bereket ve en hayırlı mükâfatı versin. Allaha verdiğin sözü yerine getirdin. Allah da sana va'dettiğini verecektir, buyurdu.

İçerde Sa'd bin Muaz'ın cenâzesi yalnızdı. Başka kimse yoktu. Resûl aleyhisselâm adımlarını gayet geniş açarak evin içinde yürüyordu. İçerde bir müddet durdu. Sonra dışarı çıktı. Çıkınca, "Yâ Resûlallah, niçin öyle yürüdünüz?" denildiğinde:

- Böylesine kalabalık bir mecliste bulunmadım, melekler dolmuştu. Meleğin biri beni kanadı üzerine aldı da ancak öyle oturabildim, buyurdu.

Sonra, Sa'd bin Muaz'ın lâkabını söyleyerek:

- Sana âfiyet olsun yâ Ebâ Amr! Sana âfiyet olsun yâ Ebâ Amr! Sana âfiyet olsun yâ Ebâ Amr, buyurdu.

"Melekler onu taşıyorlar" Onun vefâtı Resûl aleyhisselâmı ve Eshâb-ı kirâmı çok üzdü. Gözyaşı döküp ağladılar. Cenâzesinde bütün Eshâb-ı kirâm toplandı. Peygamber aleyhisselâm cenâze namazını kıldırdı, cenâzesini taşıdı. Eshâb-ı kirâm, Sa'd bin Muaz'ın cenâzesini taşırken:

- Yâ Resûlallah! Biz böyle kolay taşınan cenâze görmedik, dediler. Bunun üzerine:

- Melekler onu taşıyorlar, buyurdu.

Cenâzesi giderken münâfıklar da kötülemek için ne kadar da hafif dediklerinde, Peygamber aleyhisselâm:

- Sa'd'ın cenâzesine yetmişbin melek indi. Şimdiye kadar yeryüzüne bu kadar kalabalık hâlde inmemişlerdi, buyurdu.

Ebû Said-i Hudri, dedesinin şöyle dediğini nakletmiştir:

- Sa'd bin Muaz hazretlerinin kabrini kazanlardan biri de bendim. Ona kabir kazmaya başlayınca biz kazdıkça etrafa kabirden misk kokusu yayıldı.

Cenâzesi kabre indirilirken Peygamber aleyhisselâm kabri başında oturdu ve mübârek gözleri yaşardı. Hazret-i Sa'd bin Muaz, ancak beş sene kadar Resûl aleyhisselam ile beraber bulunup, daima cihâd etti. Saâdetle yaşadı. 37 yaşında olduğu hâlde genç olarak rahmete kavuştu.

BUGÜNKÜ SOHBET · 7 MART 1996 · KAYIT 10796

"Atımı ona hediye ettim"

"Bir âlim, nasıl olur da ilmine riyâ karıştırabilir? Çünkü o bilir ki, Allahın rızâsı olmaksızın elde edilen ilim, başından bozuktur. O hâlde bozuk, batıl olan bir şeyle insanlara nasıl gösterişte bulunabilir?" Tabiînden Rebî bin Haysem hazretleri kimseye bedduâ etmezdi. Başına gelen herşeye sabreder, tevekkülünü bozmazdı.

Birgün namaz kılarken yirmi bin dirhem değerindeki atının çalındığını gördü. Fakat ne namazını bozdu ve ne de üzüldü. Yanında bulunanlar:

- Nasıl oldu bu iş, yazık oldu atına, diye kendisini teselli ediyorlardı. O ise:

- Atın yularını çözerken çalan adamı görmüştüm, dedi. Onların:

- O hâlde niçin mânî olmadınız? demeleri üzerine:

- Atımdan daha sevimli olan birşey ile, ya'nî namaz kılmakla meşguldüm. Onu kaçıramazdım, onun için, dedi.

Adamlar hırsıza bedduâ etmeye başlayınca, onlara dedi ki:

- Hayır bedduâ etmeyin. Ben atımı ona hediye ettim. Sadakam olsun.

"A'mâ dostun geliyor" Rebî bin Haysem hazretleri gözünü harâmlardan o derece korur ve etrafına bakınmazdı ki, ba'zıları onu kör zannetmişlerdi. Yirmi sene Abdullah ibni Mes'ud ile beraber bulundu. Hattâ İbni Mes'ud hazretlerinin hizmetçisi onu görünce:

- A'mâ dostun geliyor, derdi.

İbni Mes'ud da onun bu sözüne gülerdi. Çünkü onu içeri almak için kapıyı açtığı zaman gözlerini kapamış ve başını yere eğmiş görürdü.

Birgün ibni Mes'ud ile demirciler çarşısına gitti. Orada körüklerin üfürüp ateşlerin alevlendiğini görünce, Cehennem ateşini hatırlayarak düşüp bayıldı.

İbni Mes'ud hazretleri namaz vaktine kadar başı uçunda beklediyse de, ayılmadığını görünce, onu arkasına alarak evine getirdi ve tam 24 saat baygın kaldı. Bu sebepten beş vakit namazını kılamadı. Başından ayrılmayan ibni Mes'ud hazretleri:

- İşte Allahtan böyle korkulur demiştir.

Kimseyle münâkaşa etmez, kimseye kötü söylemezdi. Birgün kendisine biri kötü sözler söyleyince, ona:

- Söylediklerini Allahü teâlâ duyuyor. Şayet ben, Cennet ile aramdaki güçlükleri aşıp Cennete girersem, senin sözlerinin bana zararı yoktur. Eğer Cennete giremezsem, söylediklerinden de kötü bir insanım, buyurdu.

Birgün kapının önünde otururken, atılan bir taş alnına gelip alnını kanatmıştı. O, bir taraftan kanı silerken, bir taraftan da kendi kendine:

- Ey Rebî! Bu taş sana ders olsun. Bir daha kapıya çıkma, diye içeriye girdi ve ölünceye kadar bir daha dışarı çıkmadı.

Rebî bin Haysem'e:

- Nasıl sabahladın? diye sorulduğunda:

- Zayıf ve günâhkâr olduğumuz hâlde sabahladık. Rızkımızı yiyor ve ecelimizi bekliyoruz, dedi.

"Evinde bir mezar kazdı" Rebî bin Haysem Allahü teâlânın verdiği ni'metlerin şükrünü ifâ edebilmek ve ömür sermayesini kullanarak âhiret için dünyadan azık toplamak lâzım olduğunu bilir ve bu yollardan, Rabbini tanıyıp O'na kavuşmaya çalışırdı. Hattâ evinde bir mezar kazdı. O mezarda yatar uyurdu ve Mü'minûn sûresi 99'uncu, "Ey Rabbim! Beni dünyaya gönder de, iyi amelde bulunayım" meâlindeki âyet-i kerîmesini okur, sonra kalkar ve kendi kendine:

- Ey Rebî! İstediğin reddedilip geri dönemiyeceğin gün gelmedi, fırsatı ganîmet bilerek Rabbine ibâdet eyle, derdi.

Hikmetli sözleri çoktur. Kalblere te'sîr eden sözlerinden biri şöyledir:

"Bir âlim, nasıl olur da ilmine riyâ karıştırabilir? Çünkü o bilir ki, Allahın rızâsı olmaksızın elde edilen ilim, başından bozuktur. O hâlde bozuk, batıl olan bir şeyle insanlara nasıl gösterişte bulunabilir?" Bir arkadaşına yazdığı bir mektubunda şöyle diyordu:

"Ey kardeşim! Kendine nasîhat eden yine kendin ol. Bir noksanın olduğu zaman, kardeşlerinin seni uyarmalarını bekleme! Bu güzel haslet, artık kendisine vedâ edilen birşey oldu. Vesselâm."

BUGÜNKÜ SOHBET · 8 MART 1996 · KAYIT 10797

Ona bir zarar gelirse!

Sa'd hazretleri hayatta iken, Peygamber efendimizin sünnet-i seniyyesini öğrenmeğe çok ehemmiyet verir, başkalarına da öğretirdi. Kendisi kabîlesinin reisi olduğu için, öğrendiklerini herkese öğretirdi.

Sa'd bin Rebî' hazretleri, Eshâb-ı kiramın büyüklerindendir. Resûl aleyhisselâmın bi'setinin onbirinci senesinde, Akâbe mevkiinde altı Medîneli İslâma girdi. Gelecek yıl, aynı yerde buluşacaklarına dair Peygamber efendimize söz verdiler.

Bir sene sonra, hac mevsiminde, aralarında, geçen yıl müslüman olan altı zât da olmak üzere on iki kişi Mekke'ye geldi. Bunlardan birisi de Sa'd bin Rebî' idi. Resûlullah efendimiz ile Akâbe denen küçük vâdide, geceleyin gizlice buluştular.

Peygamber efendimize:

"Allahü teâlâya hiçbir şeyi ortak koşmamak, hırsızlık yapmamak, zinâ etmemek, çocuklarını öldürmemek, kimseye iftira etmemek, hiçbir hayırlı işe karşı çıkmamak" husûsunda biat ettiler. Söz verdiler.

Peygamber efendimiz de onlara:

- Verdiği sözde duranın, ücret ve mükâfatına Allahü teâlâ garanti vermiş, onlara Cenneti hazırlamıştır. Kim insanlık icâbı, bunlardan birini işler de, ondan dolayı dünyada cezâya uğratılırsa, bu ona keffâret olur! Kim de yine bunlardan insanlık îcâbı birini işlerse, yaptığı o şeyi Allahü teâlâ gizler, açığa vurmazsa, onun işi Allahü teâlâya kalır. Dilerse onu bağışlar, dilerse azâba uğratır, buyurdu.

"Söz dinlemek ve itâat etmek esastır" Ayrıca, Resûl aleyhisselâm ile bu oniki seçkin zât arasında şöyle bir anlaşma da yapıldı:

"Gerek sıkıntı ve darlıkta ve gerekse rahatlık zamanında söz dinlemek ve itâat etmek, başta gelir. Resûlullah, bizzat, onların üstünde bir tercihe sahip olup, ona karşı itâatli olacaklardı." Medîneli müslümanlar, bu görüşmelerden sonra, memleketlerine geri döndüler. Onların aralarında İslâmı duyurmaya ve yaymaya devam ettiler.

Sa'd bin Rebî' ikinci Akâbe biatında da bulunarak, Resûl aleyhisselâma iki defa biat etmiştir.

Peygamber efendimiz Mekke'den Medîne'ye hicret buyurduklarında, Muhacirler ile Ensârı birbirlerine kardeş yaptı.

Hazret-i Sa'd, Bedir ve Uhud gazâlarında bulundu. Uhud'da büyük kahramanlıklar gösterdi. Vücûdu delik deşik oldu. Uhud muharebesinde, bir ara, müslümanlar arasında karışıklık başladı. Hazret-i Sa'd o zaman, gevşeklik göstermedi. Eshâb-ı kirâma Akâbe biatında, canlarını fedâ edeceklerine dair verdikleri sözü ve yemîni hatırlattı.

Muharebe sona erip, Kureyş müşrikleri çekilip gitmişlerdi. Resûl aleyhisselâm:

- Sa'd bin Rebî'nin ne durumda olduğunu, canlılar arasında mı, yoksa ölüler içerisinde mi olduğunu, tesbit edip, bana kim haber getirir? diye sordu ve bir tarafı işâret ederek:

- Bir ara onu orada görmüştüm, buyurdu.

Ensârdan bir zât:

- Bu işi ben yaparım, yâ Resûlallah, dedi.

Haber getirmeğe giden Muhammed bin Mesleme veya Ubeyy bin Ka'bdan birisi idi. Resûlullah efendimizin işâret buyurduğu tarafa gitti. Vadide yatan şehîdler arasında, seslenerek dolaştı. Fakat cevap alamadı. Bu defa, - Ey Sa'd, beni sana Resûlullah gönderdi, diye seslendi.

"Ben artık ölüler arasındayım!" O zaman Sa'd hazretleri inliyerek kımıldandı. Haber için gelen zât, Sa'd hazretlerine:

- Resûlullah, senin sağlar mı, yoksa ölüler arasında mı olduğunu araştırıp, kendisine haber vermemi emretti, deyince, hazret-i Sa'd:

"Ben artık ölüler arasındayım! Resûlullaha selâmımı arz et ve Sa'd bin Rebî' ümmetlerine doğru yolu göstermek için rehberlik yapan Peygambere verilecek mükâfatların en üstünü ile, Allahü teâlâ seni mükâfatlandırsın diyor, de! Kavmin Ensâr'a da selâm söyle! Onlara Sa'd bin Rebî' size, Akâbe gecesinde, Resûl aleyhisselâmı korumaya dair söz verip, yemîn etmediniz mi? Vallahi gözleriniz hareket ettiği hâlde, Peygamber efendimizi iyi korumayıp, ona bir zarar gelirse, sizin için, Allahü teâlânın yanında gösterebileceğiniz hiç bir mazeret yoktur, diyor de!" dedi ve bir müddet sonra vefât etti.

Sa'd hazretleri hayatta iken, Peygamber efendimizin sünnet-i seniyyesini öğrenmeğe çok ehemmiyet verir, başkalarına da öğretirdi. Kendisi kabîlesinin reisi olduğu için, öğrendiklerini herkese öğretirdi.

BUGÜNKÜ SOHBET · 9 MART 1996 · KAYIT 10798

Çocuğumuza karşı vazîfelerimiz (1)

Evlenince, "Yâ Rabbî, dünya ve âhıretim için hayırlı olacak ise, bana çocuk ver! Hayırsız olacak ise verme!" diye duâ etmelidir.

Çocuk, ana-baba için bir ni'mettir. Ni'met olduğu gibi, hayırsız olduğu takdirde de, dünya ve âhıret için büyük sıkıntıdır. Çok ana-babaya, hayırsız çocukları sebebiyle dünya hayatı zindan olmuştur.

Bunun için evlenince, "Yâ Rabbî, dünya ve âhıretim için hayırlı olacak ise, bana çocuk ver! Hayırsız olacak ise verme!" diye duâ etmelidir. Hele bu zamanda, çocukları dînimizin emrettiği gibi yetiştirmek hemen hemen imkânsız hâle gelmiştir. Sebeplere yapışıldığı hâlde çocuk olmamış ise, üzülmemelidir. "Demek ki benim için böylesi daha hayırlıymış" diye düşünmelidir.

"Kokusu, Cennet kokusundandır" Her ana babanın, çocuğun doğumundan itibaren, ona karşı vazîfeleri vardır. Bu vazîfeleri yapmadığı takdirde, büyük vebâle, günâha girer. Çocuk doğup, kendisine müjdelenince, önce Allahü teâlânın kendisine ihsân ettiği ni'met bilip şükretmelidir. Hadîs-i şerîfte, (Çocuğun kokusu, Cennet kokusundandır) buyuruldu. Başka bir hadîs-i şerîfte de, (Çocuk dünyada nûr, âhirette sürûrdur) buyuruldu. Cenâb-ı Hak böyle ni'metler ihsân ettiği için, şükretmeyi unutmamalıdır.

Kız çocuğu olmuşsa bunun için üzülmemelidir. Kız çocuğu olursa, câhiliyye zamanındakilere benzememek için daha çok sevinmelidir. Çünkü o zamandaki insanlar, kız çocuklarını istemez, onları diri diri kuma, toprağa gömerlerdi.

Hadîs-i şerîfte, (İlk çocuğunun kız olması, kadının bereketindendir) buyuruldu. Allahü teâlâ Şûrâ sûresinde, (Dilediğine kız çocukları verir, dilediğine erkek çocukları verir) buyurmaktadır. Allahü teâlâ, önce, dilediğine kız çocukları verir buyuruyor. Bir hadîs-i şerîfte, (Kimin kız çocukları olur, onlara râzı olur, iyi

yetiştirir ve dengi ile evlendirirse, bu kız çocukları onun için Cehennemden perde olurlar) buyuruldu.

Kız çocukların fazîleti hakkında çok haberler vardır. Peygamber efendimiz, (Kız çocuklarını hor görmeyiniz! Çünkü ben kızlar babasıyım) buyurdu.

Doğan çocuk beyaz, temiz bir beze sarılır. Sonra bebeğin sağ kulağına ezân, sol kulağına ikâmet okunur. Peygamber efendimiz, (Kimin çocuğu dünyaya gelirse, sağ kulağına ezân, sol kulağına ikâmet okusun) buyurdu.

Peygamber efendimize İslâmda doğan bir çocuk getirildiğinde, "Yâ Rabbî, bunu sâlih kullarından eyle! Bunu müslüman olarak büyütüp yetiştir" diye duâ ederdi.

"Akîka, kazâyı belâyı önler" Çocuğun akîkasını kesmelidir. Akîka, çocuk ni'metine karşılık, Allahü teâlâya şükür etmek niyyeti ile hayvan kesmektir. Hadîs-i şerîfte, (Akîka, erkek çocuk için iki, kız çocuğu için bir koyun kesmektir) buyuruldu. Çocuğa nafaka vermesi vâcib olan kimsenin, yedinci günü isim koyması ve başını tıraş ettirip, saçının ağırlığı kadar, erkek için altın veya gümüş, kız için gümüş sadaka vermesi ve kendi malından, erkek için iki, kız için bir akîka hayvanı kesmesi müstehabdır.

Akîka hayvanı, kurbanlık hayvan gibi olmalıdır. Sonra da kesilebilir. Her zaman kesilebilir. Kurban bayramında da kesilebilir. Etlerinden, kesen yiyebilir ve pişmiş veya çiğ olarak zengin, fakîr herkese verebilir.

Hicretin sekizinci yılında İbrâhim dünyaya gelince, yedinci günü, Resûlullah efendimiz İbrâhim'in başını tıraş ettirip, saçının ağırlığı kadar gümüş sadaka verdi ve akîka olarak iki koç kest. Torunu hazret-i Hüseyn'in doğumunun yedinci gününde de, kızları hazret-i Fâtıma'ya çocuğun saçlarını tıraş etmesini ve ağırlığınca gümüş veya gümüş para vermesini emretti.

Peygamber efendimizin, peygamber olduğu kendisine bildirildikten sonra, kendi akîkasını kesmiştir. Buradan zaman geçmekle, bu borcun sâkıt olmadığı anlaşılıyor. İlk zaman kesemeyenlenler, daha sonra da kesebilirler.

Akîkayı keserken, "Yâ Rabbî, bu çocuğumun akîkasıdır. Bu vesîle ile, çocuğuma sıhhat ve âfiyet ver! Kazâlardan belâlardan koru! İslâm terbiyesi ile yetiştirmek nasip eyle! Onu ve bizleri Cehennem azâbından uzak eyle!" diye duâ etmelidir.

BUGÜNKÜ SOHBET · 10 MART 1996 · KAYIT 10799

Çocuğumuza karşı vazîfelerimiz (2)

Ecdâdımız Osmanlılar bu mubârek isme gereken saygıyı göstermede kusûr yaparız korkusuyla, Muhammed yerine, Mehmed demişlerdir. Bizler de ecdâdımız gibi hareket etmeliyiz.

Ana babanın çocukları üzerindeki en önemli vazîfelerinden biri de, erkek çocuklarını sünnet ettirmeleridir. İslâmın ilk zamanlarından beri müslümanlar, çocuklarını, sünnet ettirirlerdi. Bütün Peygamberler sünnet olmuş olarak doğmuşlardır. Bunun sebebi, kimse avret yerlerini görmemesi içindir. Yalnız İbrâhim aleyhisselâm sünnet olmuş hâlde doğmamış, seksen yaşında iken kendisine emredilmiş, kendini sünnet etmiştir. Kendinden sonra gelen ümmetlerde unutulan bu emrin îfâsı için, bunu bizzat kendisi yapmıştır.

Sünnet ettirmek mühim sünnettir. İslâmiyyetin şi'ârıdır, alâmetidir. Çocuğun sünnet olma yaşı kesin bildirilmemiştir. Yedi ile on iki arası en iyidir. Sünnet ederken, topluca yüksek sesle bayram tekbîri söylemelidir.

Çocuğu doğuran kadının emzirmesi faydalıdır. Nitekim hadîs-i şerîfte, "Çocuğa, annesinin sütünden hayırlısı yoktur" buyuruldu. Annenin sütü yoksa çocuğu sâliha, aslı temiz, soylu olan bir kadın emzirmelidir. Çünkü kadınların sütü, çocukta te'sîrini gösterir ve eserleri bir gün ortaya çıkar. Bugün modern tıb da yaptığı araştırmalarda, anne sütü yerini alacak bir gıdanın olmadığını bildirmektedir.

Çocuğunun ağlamasından sıkılmamalıdır. Çünkü çocuğun ağlaması, zikir, tehlîl ve Allahü teâlâ için hamddir. Anası ve babası için ise duâ ve istiğfardır. Nitekim haberlerde geldi ki: (Mü'minin çocuğu dört ay lâ ilâhe illâllah, dört ay Muhammedün Resûlullah ve dört ay, Allahümmağfir lî ve livâlideyye " Yâ Rabbî, beni ve anamı-babamı mağfiret eyle" der.)

"Çocuğa konacak güzel isimler" Çocuğuna güzel isim koymalıdır. Çünkü kıyâmette o, kendi ismi ve babasının ismi ile çağrılır. Çocuğa konacak en uygun isim Abdullah, Abdurrahman ve benzeri isimlerdir. Resûlullah efendimiz, (Allah indinde en güzel olan isimler, Abdullah, Abdurrahman'dır) buyurdu. Bu ikisi çok

sevgili isimlerdir. Çünkü biri, Allahü tealânın en yüksek ismi olup, şehâdet kelimesinde tevhîdin kendisine mahsûs kılındığı Allah, diğeri Onun Rahmân ismine izâfe edilmiştir. Bu ise rahmetinin umûmî olduğunu gösteren bir ism-i ilâhîdir.

Peygamber efendimiz, Hazret-i Hasan doğduğu zaman, kulağına ezân okumuştur. Ezân okuyacak kimse, çocuğu yastık gibi yumuşak bir şey üstüne koyarak kucağına alır, yavaşça sağ kulağına ezân, sol kulağına da ikâmet okur. Çocuğu birisi kucağına alıp, ezânı da bir başkası okuyabilir.

Çocuk doğar doğmaz, hemen isim konabilir, bir hafta kadar geciktirmekte de mahzûr yoktur. Mühim olan çocuğa güzel isim koymalıdır! Bir ismin güzel olması için mutlaka Kur'ân-ı kerîmde bulunması lâzım değildir. Yüz binden fazla Eshâb-ı kirâmdan Hazret-i Zeyd hâriç, hiç birinin ismi Kur'ân-ı kerîmde yoktur. Güzel isimler çoktur. Bunların çoğu Türkiye Gazetesi Takvimi'nde bildirilmiştir.

Hadîs-i şerîflerde buyuruldu ki:

(Kıyâmette, kendinizin ve babanızın ismiyle çağırılacaksınız. O hâlde güzel isimler verin!)

(Çocuğa güzel isim vermek, dînini öğretmek ve vakti gelince evlendirmek, evlâdın babası üzerindeki haklarındandır.)

(Kötü ismi olan, bunu güzel isme çevirsin!)

"Muhammed yerine Mehmed demelidir" İsmi Muhammed olan çocuğa hürmet edilir. Bir hadîs-i şerîfte, "İsmini Muhammed verdiğiniz çocuğa karşı hürmetli olun. Ona yer verin, ona karşı asık suratlı olmayın" buyuruldu. Bunun sebebi, o kimse ile Resûlullahın isimlerinin aynı olmasındandır. Resûlullah efendimiz, çocuğuna Muhammed ismini verip, sonra ona lânet etmeyi, sövmeyi, çirkin hitâblarda bulunmayı yasaklamıştır. Ecdâdımız Osmanlılar bu mubârek isme gereken saygıyı göstermede kusûr yaparız korkusuyla, Muhammed yerine Mehmed demişlerdir. Bizler de ecdâdımız gibi hareket etmeliyiz. Hele bu zamanda bu saygının eksiksiz gösterilmesi hiç mümkün değildir.

BUGÜNKÜ SOHBET · 11 MART 1996 · KAYIT 10800

Çocuğumuza karşı vazîfelerimiz (3)

Kıyâmet gününde baba, çocuğuna öğretmesi gereken ilimlerden mes'ûl olacak, vazîfesini yapmamış ise, yâhut kusûr, eksiklik etmiş ise cezâya çarpılacaktır.

Ana-baba, çocuk aklı ermeye başlayınca onlara, dînimizin emirlerinden, edeblerinden ihtiyacı olduğu bilgileri öğretmeli, onları belli bir san'at ve meslek sahibi yapmalıdır. Çocuğu kız ise, kadınlara ait bilgiler, ev işleri, dikiş, nakış vb. bilgileri öğretmelidir.

Çocuğun babası üzerindeki haklardan biri de, çocuğuna helâl yedirmesi ve bülûğa erişince, erkek olsun, kız olsun evlendirmesidir. Onu evlendirmezse, bu bakımdan işliyeceği günâh, babasına da yazılır.

Çocuk, Allahü teâlânın, babaya emânetidir. Tertemizdir. İslâm fıtratı üzeredir. Ya'nî çocuk selîm tabîatli ve Muhammed aleyhisselâmın dînini kabûl edebilecek hilkat üzere yaratılmıştır. Bu emâneti, Allahü teâlânın verdiği gibi tertemiz olarak muhafaza etmelidir. Onun ırzını ve dînini korumada çok gayret sarf etmelidir.

Kıyâmet gününde baba, çocuğuna öğretmesi gereken ilimlerden mes'ûl olacak, vazîfesini yapmamış ise, yâhut kusûr, eksiklik etmiş ise cezâya çarpılacaktır. Hâlbuki nâfile ibâdet yapmıyana, niçin yapmadığı sorulmıyacaktır. O hâlde çocuğunu İslâm terbiyesi ile yetiştirmek, baba için, nâfile ibâdetle meşgul olmaktan hayırlıdır.

"Öğretilecek ilk sözler" Çocuk konuşmağa başlayınca, en önce Lâ ilâhe illâllah kelimesini ona öğretmelidir. Bunu yedi defa ona telkîn etmelidir. Sonra ona, Mü'minun sûresinin 116. âyetini öğretmelidir. Sonra Âyet-el-kürsî'yi ve Haşr sûresinin sonu olan Hüvallahüllezî'yi okuyup öğretmelidir. Böyle yapana, Allahü teâlâ, kıyâmet günü hesap sormaz. Çocuk sağını solundan ayırdığı zaman, ona iyi işler yaptırır. Çünkü yaptığı iyi işlerin sevâbı, onu yetiştiren, terbiye eden babasına da verilir, kötülükleri ise verilmez. Allahü teâlâ İsrâ sûresinde, "Hiçbir günâhkâr, başkasının günâhını yüklenmez" buyuruyor.

Çocuk yedi yaşına gelince, ona namaz kılmasını emretmelidir. On yaşına gelince, kılmazsa zorlayarak kıldırmalıdır. Nitekim Peygamber efendimiz,

"Çocuklarınız yedi yaşına gelince, onlara namaz kılmalarını emredin, on yaşına gelince, döğerek kıldırın" buyurdu.

Çocuklar on yaşına gelince, yataklarını ayırmalıdır. Erkek ve kız çocukların odalarını ayırmalıdır. Hediye ve iyilikte çocuklarını ayırmaz. Çarşıdan getirdiği taze, yeni şeylerden önce kızlara verilir. Çünkü kız çocuklarının kalbleri daha yumuşak, daha zâifdir.

Çocuklarını sevgi ve şefkatle, merhametle sevip öpmelidir. Hazret-i Ömer, ba'zı işlerinin yapılmasında bir adam çalıştırıyordu. Hazret-i Ömer'in yanına girdi. Onu çocuğunu kucağına almış, seviyor, öpüyor hâlde gördü. Bunun üzerine, benim çok çocuklarım vardır, hiçbirisini öpmüş değilim dedi. Hazret-i Ömer ona, "Senin küçüklere merhametin, faydan yok da, büyüklere mi olacak? Gel, bu bana yapacağın işten vazgeç" deyip, onu gönderir.

"Merhamet etmiyene merhamet edilmez" Akra' bin Hâbis, Resûlullahı, torunu Hasan'ı öperken gördü. Benim on oğlum vardır. Hiçbirini öpmüş değilim dedi. Bunun üzerine Resûlullah efendimiz, "Merhamet etmiyene merhamet edilmez" buyurdu.

Baba, çocuğuna hayır ile duâ eder, bedduâ etmez. Hadîs-i şerîfte, "Babanın çocuğuna duâsı, peygamberin ümmetine duâsı gibidir" buyuruldu. Ya'nî babanın çocuğuna duâsı, peygamberin ümmetine duâsı gibi kabûl olunur. Aynı şekilde anne de, çocuğuna hayır ile duâ etmelidir. Peygamber efendimiz, "Annenin duâsı, daha çabuk kabûl olunur" buyurdu. Yâ Resûlallah, acaba neden? dediler. "Çünkü ana, babadan daha merhametlidir. Merhametlinin duâsı sâkıt olmaz" buyurdu.

Çocuğuna bedduâ etmemelidir. Çünkü kabûl edilir ve ona zarar verir. Adamın biri, Abdullah bin Mübârek'e gelip, çocuklarından birini şikâyet etti. Abdullah bin Mübârek, çocuğuna bedduâ ettin mi? buyurdu. Evet dedi. Onu sen bozdun, o beğenmediğin hâle sen düşürdün, buyurdu.

BUGÜNKÜ SOHBET · 12 MART 1996 · KAYIT 10801

Her şeyde bir hikmet var!

Cenâb-ı Hakkın yarattığı her şeyde bildiğimiz, bilmediğimiz nice hikmetler, nice faydalar vardır. Hiçbir şey tesâdüfi değildir, hepsi plânlı, proğramlıdır.

Cenâb-ı Hakkın yarattığı her şeyde bildiğimiz, bilmediğimiz nice hikmetler, nice faydalar vardır. Hiçbir şey tesâdüfi değildir, plânlı, proğramlıdır.

Meselâ her canlının temel maddesi olan suyu ele alalım: Maddenin özelliklerinden biri, sıcaklığı arttığında genleşmesi ya'nî hacminin büyümesi, soğuduğunda ise hacminin küçülmesidir. Sıcaklığı artan bir madde genleşirken kütlesi değişmediğinden, yoğunluğu (ya'nî birim hacminin kütlesi) azalır. Tersine, sıcaklığı azalan bir maddenin de hacmi küçülürken yoğunluğu artar.

"Suyun istisnai özelliği" Bu, bütün maddeler için geçerli olmakla beraber, suyun istisnai bir özelliği vardır. Su, 100 santigrat derecede kaynar ve sıfır santigrat derecede donar. 100 derecedeki bir miktar su soğutulmaya başlanırsa, diğer maddeler gibi hacmi küçülmeye başlar. Sıcaklık 4 dereceye gelinceye kadar hacmi küçülür. 4 dereceden sonra sıcaklık azalmaya devam ederse, bu defa diğer maddelerin tersine hacmi büyümeye başlar ve sıfır derecede donarken de hacmi büyüdüğü için buzun yoğunluğu, sıfır derecedeki suyun yoğunluğundan daha küçük olur.

Yoğunluğu, suyun yoğunluğundan büyük olan cisimler suya bırakıldığında dibe tamamen batar. Bir cismin suda yüzebilmesi için, yoğunluğunun, suyun yoğunluğundan daha küçük olması gerekir. Buzun yoğunluğu, sudan daha küçük olduğundan yüzer.

Eğer, suyun da diğer maddeler gibi sıcaklığı azaldıkça hacmi devamlı azalsaydı, yoğunluğu artacak ve buzun yoğunluğu suyunkinden daha büyük olacağından dibe batacaktı. Böylece denizler, göller ve derin suların dibi tamamen buzlarla kaplanacak, canlıların yaşaması imkânsız hâle gelecekti. Ya'nî deniz ve göllerde balık ve benzeri insanların istifade ettikleri varlıklar olmayacaktı.

Ayrıca okyanus ve göllerde gemilerle ulaşım şimdiki gibi pek kolay olmayacaktı. Çünkü dipten itibaren donarak yükselen buz tabakası, yüzeye kadar denizlerin

tamamen buzlarla kaplanmasına sebep olacaktı. Dipten itibaren tamamen donan bu büyük buz tabakalarının tekrar erimesi ise mümkün olmayacaktı. Çünkü güneş ışınları denizlerin ancak birkaç yüz metre derinliğine kadar işleyebildiğinden daha derinlerdeki buzun erimesi imkânsızdır.

"Hava, su ve gıda" Bu üç madde yaşamanın, hayatın vazgeçilmez, zarûrî ihtiyaç maddeleridir. Cenâb-ı Hak bu üç maddenin temin edilebilmesini, insan vücudunun ihtiyacındaki öncelik sırasına göre yaratmıştır. Bütün canlılar havasız yaşayamaz. Canlıların yaşamaları için, en çok lâzım olanı havadır. Havasızlığa birkaç dakîkadan fazla dayanamazlar. Hemen ölürler. Hava, aramakla, bulmakla, zahmet çekmekle ele geçecek birşey olsaydı, bunu arayacak kadar zaman bile yaşıyamazlardı. Bu derece acele lâzım olan, bu çok lüzûmlu maddeyi, Allahü teâlâ, her yerde bulunacak ve mahlûklarının ciğerlerine kadar, kendiliğinden, kolayca girecek şekilde yaratmıştır.

Yaşıyabilmek için su, bu kadar acele lâzım değildir. İnsan ve hayvanlar, suyu arayıp bulacak zaman kadar yaşıyabilirler. Bunun için, suyu bulmak îcâb etmektedir.

Hayvanlarda akıl bulunmadığı ve birbirlerine yardımcı olmadıkları için, yiyeceklerini ve giyeceklerini hazırlıyamazlar. Bundan dolayı, yiyeceklerini pişirmeleri, hazırlamaları lâzım değildir. Ot, leş yirler. Tüy, yün, kıl ile ısınırlar. Korunma âletleri, kendilerinde yaratılmıştır. Birbirlerine muhtaç değildirler.

Her hayvanda bulunan bir çeşit üstünlük, insanda bir araya getirilmiştir. İnsanın, kendisinde yaratılan bu üstünlükleri meydana çıkarması için, aklını kullanması, fikrini yorması, çalışması lâzımdır.

Saâdet ve felâket kapılarının anahtarı, insanın eline verilmiştir. Yükselmesi veya alçalması, çalışmasına bırakılmıştır. Aklını, fikrini işleterek, saâdet yolunu görüp, bu yolda yürümeğe çalışırsa, içinde yaratılmış olan yükseklikler, kıymetler eline geçer. Ufukdan ufka yükselerek, meleklere karışır. Allahü teâlânın rızâsına, sevgisine kavuşur. Nefsin zararlı arzûlarına uyarak, yaratıldığı gibi, hayvanlık derecesinde kalırsa, işi tersine dönerek, alçala alçala, esfelüs-sâfilîne düşer. Felâketten felâkete, Cehenneme kadar sürüklenir.

BUGÜNKÜ SOHBET · 13 MART 1996 · KAYIT 10802

Uzayın akıl almaz düzeni

Atom bilgini W. Heisenberg; "Bu muazzam kudreti, küçücük yere kim ve nasıl koydu? Buna ancak metafizik, din cevap verecektir" dedi. Hangi din diye sorulduğunda; "İslâm dîni" dedi.

Yer küremizi kaplıyan, sonsuz sandığımız boşlukta, ya'nî birinci gökte yıldızlar yüzmektedir. Bunlardan sekiz tanesi ve uyduları katı ve karanlıktır. Geri kalan yüzbinlerle yıldızın herbiri, parlak bir güneştir. Bu güneşlerin hepsi, bizim güneşimiz gibi, tâ merkezlerine kadar gaz hâlindedir. Hiçbirinde, ne su, ne de taş, toprak, ağaç, hayvan ve insan gibi katı cisimler yoktur. Bu yıldızların arasındaki mesâfe, çok fazla olup "ışık senesi" ile ölçülür. Bir ışık senesi, sâniyede üçyüzbin kilometre giden ışığın, bir senede gittiği yoldur.

Yıldızlar, birbirinden o kadar uzaktır ki, ışık bir yıldızdan, başka komşu bir yıldıza, yüzlerce ışık senesinde varabilir. Bu sadece birinci semâ, gökyüzüdür. Diğer semâlar kendisinden önce gelen semâ ile mukayese edilemiyecek kadar büyüktür.

"Bu muazzam boşluk sadece birinci semâdır" Birbirlerinden bu kadar çok uzak olmakla berâber, uzay dâhilinde, milyarlarca yıldız vardır. Bir kere, fezânın, birinci semânın büyüklüğünü düşünelim. Sonra da, vatanımız olan şu, küçük demeğe lâyık, dünyamıza bakalım.

Dünyanın çapı, güneşin çapından yüzdokuz defa daha küçüktür. Bu yıldızların hepsi, boşlukta, saniyede ortalama yüz kilometre hızla gitmektedir. Fakat, gelişi güzel, alabildiğine gitmeyip, birer helezon, spiral içinde uçmaktadırlar.

Yüzmilyonlarca yıldız, aynı bir helezonda bulunuyor. Bugün böyle, yüzbinlerle helezon biliyoruz. Bir helezonun çapı, onbinlerce ışık senesidir. Bizim güneşimiz de, böyle bir helezona mensup bir yıldızdır.

Yer küremiz, büyüklüğü, kâinât yanında hardal tohumu kadar da diyemiyeceğimiz, karanlık bir cisim olup, güneşimize yüzellimilyon kilometre uzaktadır.

Uzayın yapısı ile maddenin yapısı arasında büyük bir benzerlik vardır. Uzaydaki ufak bir karışıklık, kâinâtı allak bullak edecektir. Maddenin atom yapısındaki bir değişiklik de büyük hâdiselere sebep olmaktadır. Büyük bir enerji açığa çıkmaktadır. Hemen şiddetli bir rüzgâr etrafa yayılmakta, bu rüzgâr beş saniye sürmektedir. Sonra etraftan buraya, ikinci bir rüzgâr gelir. Bu rüzgârlar, binaları, ağaçları yıkmaktadır. Ancak kuvvetli çelik çerçevelerle takviye edilmiş betonarme yapılar, bunlara dayanabilir. Gamma ışınları, kandaki akyuvarları (lökositleri) tahrip edip, alyuvarların (hematilerin) üremesini men eder. Hiroşima'da bu ışınlarla binlerce kişi ölmüştür ki, bu miktar, bütün zâyiatın % 15'i kadardır. Patladığı yerden itibaren birkaç kilometreye kadar şiddetli te'sîri vardır. Otuz üç santimetre kalınlığında çeliğin, bir metre betonun, yüz altmış yedi santimetre toprağın; atom bombası te'sîrinden korudukları tespit edilmiştir.

"Hangi din cevap verecek?" Küçük bir madenî para atomları, mikrodinamosunda mevcûd kudret ile, ellibin tonluk bir gemiye birkaç defa devr-i âlem seyâhati yaptırabilir. Bir kahve kaşığı kömür tozunu yakmadan, atomunu parçalamak sûreti ile, bütün İstanbul şehri en soğuk bir kışta bir hafta ısıtılabilir. Atom dinamosundaki enerjinin elde edilmesi, ma'den kömürü ocakları faaliyyetine ve petrol sanâyiine son verecektir.

Atom çekirdeğinde saklı olan bu muazzam enerji, akıllı insanları düşündürmektedir.

Türkiye'ye gelip, atomda saklı muazzam enerji hakkında serî konferanslar veren atom alimi W. Heisenberg sözlerini şöyle bitirmişti:

"Bütün konferanslarımda atomdaki enerjiden nasıl istifâde edilebileceğini anlattım. Şimdi aklımıza haklı olarak şu suâl gelmektedir: Bu muazzam kudreti, küçücük yere kim ve nasıl koydu? Buna ancak metafizik (ilâhiyat) cevap verecektir." Buna hangi dînin cevap vereceği kendisine sorulduğunda; "İslâm dîni cevap verir. Arkadaşım atom âlimi Hahn ile aynı fikirdeyiz."

BUGÜNKÜ SOHBET · 14 MART 1996 · KAYIT 10803

Hayat nedir?

Kapiller, bir kıldan elli defa daha incedir. İğne kalınlığındaki bir et parçasında bin kapiller vardır. Her kapiller, ortalama yarım milimetre uzunluğundadır. İnsandaki bütün kapiller ucuca konursa, dünyayı dört defa saracak bir boru elde edilir.

Hayat nedir? Bu sorunun cevabını bugün, kesin olarak veremiyoruz. Hayatın nasıl ve ne zaman başladığına Âdemoğlu akıl erdiremiyor.

Hücre, hayatın ilk bağımsız parçasıdır. Canlılar, hücrelerden yapılmıştır. Hücre hayatından başka hayat göremiyoruz. Bir insan vücûdunda ortalama otuz trilyon hücre vardır. Mısır ehrâmlarının biri yerine, bir insan heykeli yapılsa idi ve birisi, o günden i'tibâren, hergün, bu heykelden, el parmaklarından başlıyarak her sâniyede birer hücreyi koparsa idi, bugün heykelin ancak bir elinin yarısı gitmiş bulunurdu. Zîrâ, bir senede otuzmilyon sâniye vardır. Bu heykel, canlı olsa idi, her sâniyede bir hücre kaybetmesine rağmen, bugün yaşar ve canlı bir târîh olurdu.

"Kalb ve damarlar" Vücût fabrikasının çalışma merkezi kalbdir. Kalbin kasılması, yumruk sıkmak gibi, basit bir sıkışma olmayıp, kanın hareketi istikâmetinde giderek kalbin ucunda nihâyetlenen bir titreşim dalgası şeklindedir.

Böyle bir kasılma dalgası, yarım sâniye devam edip, sâniyenin altıda biri kadar süren bir aralıkla tekrar eder. Bu tekrarlar, kalb faaliyetinin nizâm ve âhengidir. Kalbimiz, günde yüzbin defa çarpıp, yüzbin defa, bir sâniyenin altıda biri kadar zaman istirâhat ediyor. Ya'nî, günde beş saate yakın dinleniyor. Demek ki ortalama bir insan ömrü altmış sene kabûl edilirse, böyle bir insanın kalbi, oniki sene kadar istirâhatte kalıyor.

Kalbimiz, her çarpışında 100 cm3 kan çekerek, günde damarlara 10.000 litre kan gönderiyor. Buna göre kalb, her darbesinde, bir kilo ağırlığı yarım metreye kaldıracak kadar iş yapmaktadır.

Kalb, bir otomobil gibi olmayıp, bir elektron motoru gibidir. Kalbden çıkan kan, damarlarla, vücûdun her tarafına dağılır. Bu damarlar çok sağlamdır. Kalbe bağlı aort, yirmi atmosfer basınca mukavemet eder. Lokomotifler, 10-16 atmosferlik buhar tazyîki ile işlediğinden, yanmaktan korunabildiği takdirde bu

damarlarla lokomotif boruları yapılabilecektir. Damarlar, kalbden uzaklaştıkça dallara ayrılır. Ya'nî incelir. En ince damarlara kapiller diyoruz. Kapiller bir kıldan elli defa daha incedir.

İğne kalınlığındaki bir et parçasında bin kapiller vardır. Bir insanda elli kilo adale bulunduğuna göre, kapiller adedi kolay hesap olunabilir. Her kapiller, ortalama yarım milimetre uzunluğundadır. İnsandaki bütün kapiller ucuca konursa, dünyayı dört defa saracak bir boru elde edilir. Herbirinin ağız genişliği yanyana getirilirse 60000 m2 bir satıh meydana gelir. Hâlbuki, en büyük olan aort damarının ağız genişliği beş santimetre karedir. Kan, kalb içinden 1,5 sâniyede geçmekte, 5-7 sâniyede ciğerleri dolaşmakta, beyne 8 sâniyede, elleri ayakları 18 sâniyede dolaşmaktadır. Ya'nî bir kan hücresi, yirmidört saatte, üçbin defa kalbden vücûda gönderilmektedir. İş esnâsında veya ateşli hastalıklarda, kalbin çarpma kuvveti azalınca, kan sür'ati iki misline kadar artar.

"Karbondioksit miktarı" Havadaki karbondioksit gazı, beyindeki kalb ve solunum merkezlerini tenbîh ediyor, çalıştırıyor. Solunum sisteminde önemli görevi vardır. Havadaki karbondioksit miktarı ortalama % 0.03- 0.04'dür. Bu miktar azalırsa, kalbimiz durur ve nefes alamayız. Miktarı artarsa boğuluruz. Bunun için karbondioksit miktarının hiç değişmemesi lâzımdır.

Bunun için de, denizleri yarattı. Karbon dioksit miktarı artınca, kısmî basıncı da artıp, fazlası denizlerde eriyerek, sudaki karbonat ile birleşerek, onu bi-karbonat hâline çeviriyor. Bu da, dibe çökerek deryâların dibinde çamur tabakası hâsıl oluyor. Havada azalınca, çamurdan ayrılıp suya ve sudan havaya geçiyor. Bizlerin hiçbir gayreti olmadan, bu işlem kendiliğinden devam etmektedir. Bu şekilde vücudumuzun ihtiyacı olan karbondioksit, hassas bir şekilde ayarlanmaktadır.

Müntazamdır cümle efâlin senin, Aklı ermez, hikmetine kimsenin!

BUGÜNKÜ SOHBET · 15 MART 1996 · KAYIT 10804

Çocuk terbiyesi

Çocuğu Cehennem ateşinden kurtarmak, dünya ateşinden korumaktan mühimdir. Çocuğu korumak, onu terbiye etmek ve ona iyi ahlâkı öğretmekle ve kötü arkadaştan korumakla olur. Çünkü bütün kötülüklerin başı kötü arkadaştır!

Çocuk, ana-baba elinde bir emânettir. Kalbi, kıymetli bir cevher gibi temizdir. Mum gibi her şekli alabilir. Temiz bir toprak gibi olup, hangi tohum atılırsa, yetişir. İyilik tohumu ekilirse, din ve dünya saâdetine kavuşur. Annesi, babası ve hocası sevâbında ortak olur. Şâyet fesat, kötülük tohumu atılırsa, helâk olur, annesi, babası ve hocası da günâhına ortak olur.

Nitekim Tahrîm sûresinde meâlen, (Kendinizi ve çoluk çocuğunuzu ateşten koruyunuz) buyuruluyor.

Çocuğu Cehennem ateşinden kurtarmak, dünya ateşinden korumaktan mühimdir. Çocuğu korumak, onu terbiye etmek ve ona iyi ahlâkı öğretmekle ve kötü arkadaştan korumakla olur. Çünkü bütün kötülüklerin başı kötü arkadaştır.

Çocuğu devamlı süslü elbiselere ve tatlı yemeklere alıştırmamalıdır. Sonra bunlardan ayrılamaz. Bütün ömrünü bunlara kavuşmaya sarfeder. Daha başlangıçta temiz olmasına dikkat etmelidir. Ona helâl süt vermeli, süt veren iyi huylu ve helâl lokma yiyici olmalıdır. Zîrâ kötü huylar sütle anadan geçer. Harâmdan meydana gelen süt ise temiz olmaz.

"İlk sözü Allah olmalıdır" Çocuğun eti ve derisi, harâmdan olursa, tabîatı buna yakın olur ve bülûğa erdikten sonra, meydana çıkar. Dili açılmaya başlayınca ilk sözü Allah olmalıdır. Bunu sık sık çocuğa söylemeli, söyletmelidir. Ba'zı şeylerden utanmaya, hayâ etmeye başlarsa, bu iyi bir müjdedir.

İnsanda, ilk meydana gelen şey yeme arzusudur. O hâlde yemek yemenin edeblerini öğretmek lâzımdır. Meselâ sağ el ile yemeye alıştırmak, Bismillah demek, acele yememek, çok yememek, iyice çiğnemek, başkasının lokmasına bakmamak, bir lokmayı yutmadan diğerini eline almamak, arasıra yalnız ekmek verip hep iyi yemeye alıştırmamak, çok yemeyi gözünde ayıp göstermek, bunu hayvanlar ve akılsızlar yapar diye söylemek, çok yiyen çocukları kendi çocuğuna ayıplamak, lâzımdır. Çocuk hamd etmeyi edeble söylerse, övünmemeye alışır ve öyle olur.

Küçük yaşta, Kur'ân-ı kerîm öğretmeli, sonra zâhidlerin, evliyânın hâllerini, Sahâbe-i kirâmın ve geçmiş büyüklerin güzel ahlâkını anlatmalıdır.

Çocuk iyi iş yapınca ve çocukta iyi huy görünce, o işinden ve ahlâkından dolayı onu övmeli, âferin demeli, sevindirecek birşey vermeli, insanların yanında onu övmelidir.

"Sakın bu hareketini kimse görmesin" Bir kusûr işlerse veya kötü söz söylerse, bir iki defa görmemezlikten gelmeli, sık sık azarlamamalıdır. Sık sık azarlanırsa, cesâretlenir, gizli yaptığını açıkça yapmaya başlar. Kızacaksa, bir defa ona kızmalı, korkutmalıdır ve, "Sakın bu hareketini kimse görmesin ve bilmesin. İnsanlar arasında rezîl, rüsvâ olursun. Sana kimse arka çıkmaz!" demelidir.

Evde baba, baba olduğunu, büyük olduğunu hissettirmelidir. Anne, çocuğu baba ile korkutmalıdır. Gündüz fazla uyutmamalıdır. Zîrâ gevşek olur. Yumuşak yatakta yatırmamalıdır. Böylece bedeni kuvvetli olur. Her gün bir saat oynamasına müsâade etmelidir.

Oyun oynamasına müsaade edilen çocuk, terbiyeli olur ve sıkılmaz. Sıkılmak ve üzülmekten kötü huy peydâ olur. Herkese karşı alçak gönüllü olmasını öğretmelidir. Çocuklar arasında övünmemeli, kendini medhetmemelidir. Çocukları, başkalarından bir şey almaya değil, bilâkis vermeye alıştırmalıdır. Çocuğa, başkalarından birşey almak, dilencilerin ve sokak çocuklarının işidir, demelidir.

Bir kimseden para almasına müsâade etmemelidir. Bu, helâkine sebep olur ve onu kötü işlere düşürür. Çocuğa tükürüğünü ve sümüğünü, yere atmamasını, arkasını insanlara dönmemesini, edeble oturmasını, elini çenesine dayamamasını öğretmelidir. Zîrâ bu, tenbellik ve gevşeklik alâmetidir. Fazla konuşmamasını, kat'iyyen yemîn etmemesini, sorulmadan konuşmamasını, kendinden büyüğüne saygı göstermesini ve onun önünden yürümemesini, dilini kötü söz, sövme ve la'netten korumasını öğretmelidir.

BUGÜNKÜ SOHBET · 16 MART 1996 · KAYIT 10805

Terbiyede geç kalınmamalı

Çocuğu cömertliğe alıştırmalı, mal ve mülk sevgisini gözünden düşürmelidir. Çünkü para ve mal sevgisinin zararı, zehirden çoktur. Çünkü bütün kötülüklerin menşei, kaynağı; parayı, dünyayı sevmektir.

Çocuk, süt emme zamanı bitince, terbiyesi ile meşgûl olmalı, kötü ahlâk ve huy edinmesine engel olmalıdır. Çünkü çocukların kâbiliyetleri kemâl üzeredir. Tabiatının meyli ise kötülükleredir. Çabuk bozulabilirler. Bunun için iyi ahlâklı

olmasına dikkat etmeli ve bunda bir sıra gözetmelidir. Çocukta ilk görülen, göze çarpan duygu hayâdır. Hayânın çokluğu, fazîlete işârettir. Çocukta hayâ hasleti görünce, daha çok özen göstermelidir.

Kötü arkadaştan çocuğu korumalıdır. Korunmayan çocuklar, küstah, yalancı, hırsız, saygısız ve korkusuz olurlar. Uzun yıllar bu sıfatlardan ayrılamazlar.

Bunun için, ilk terbiye, çocuğu kötü arkadaşlardan men etmek olmalıdır. Bundan sonra islâmın şartlarını, dînin emirlerini öğretmeli ve bu öğretme işine devam etmelidir. Öğrenmek istemezse müsâmaha etmemeli, gerekirse, azarlamalıdır. Fakat yaşı ve kabiliyeti de göz önünde bulundurulmalıdır.

"Yemek yemekten maksat!" Yemek yimek hayatiyetin devamı için zarûrî olduğundan, çocuğa önce yemek yemenin edeblerini öğretmelidir. Yemek yimekten maksat, bedenin sıhhatini korumaktır, lezzet almak değildir demelidir. Yemek ve içmek ilâç gibidir ki, onunla açlık ve susuzluk giderilir demelidir. İlâç belli miktarda alındığı zaman faydalı olduğu gibi, yemek ve içmek de, açlığı ve susuzluğu giderecek kadar olursa faydalı olur demeli, çeşitli yemeklere alıştırmayıp, bir yemekle yetinmeye alıştırmalı, istediğini değil, bulduğunu yemeğe alıştırmalı, lezzet ve zevklere önem vermemesini öğretmelidir.

Zaman zaman çocuğa kuru ekmek vermeli, zaman olur ki, ona kalır demeli ve öyle alıştırmalıdır. Bu edebler, zengin olmayanlar içindir. Zenginler yaparsa daha iyi olur. Eti normal yedirmelidir. Yemekten hemen sonra mümkünse su içirmemelidir.

Her ne kadar alkollü içkilerden sakınmak herkese lâzım ise de, çocuklara akıllarına göre anlatıp, men etmek husûsunda çok söylemeli, rûha da, bedene de çok zararlıdır demelidir. İnsanın, kızgınlığını, sinirini, hayâsızlığını arttırır ve bu hâller onda meleke, alışkanlık hâline gelir demeli, böyle kimselerle düşüp kalkmaktan, arkadaşlık etmekten kesin olarak men etmelidir.

Çirkin sözleri, dînimize uymayan sesleri dinlemekten men etmelidir. Vazîfelerini bitirmeden ve sıkıntı çekmeden yemeğini vermemelidir.

"Rahata alıştırmamalıdır" Kapalı ve gizli işlerden onu men etmeli ki, kabahate karşı cesâreti kırılsın. Gündüz ve gece çok uyutmamalı, yumuşak elbiselere alıştırmamalı, yaya yürütmeli, bineğe binmesini öğretmeli, oturma, kalkma ve konuşmanın edeblerini anlatmalı, kadınlar gibi süslenmemesini, babasıyla ve dünya malı ile arkadaşlarına övünmekten menetmeli, yalan söylemekten sıkı men etmeli, doğru veya yalan yere yemîn etmemesini tembih etmelidir.

Çünkü yemîn, herkes için kötü bir şeydir. Uygun olarak yapılırsa da mekrûhtur. Ancak din için faydalı olursa, câizdir. Büyüklerin yemîn etmeye ihtiyâcı olsa da, çocukların hiç ihtiyâcı yoktur. Büyüklerin yanında susup oturmasını, sorulursa, kısa cevap vermesini öğretmeli, hep iyi konuşmayı âdet etmesini anlatmalıdır. Büyüklerin çocuklarına bu edebler daha çok lâzımdır.

İlim öğrenmeye çok teşvik etmelidir. Hoca dövse de, kayırmamalı, lüzûmsuz yere çocuğu azarlamamalıdır. Dayağa ihtiyaç olursa, bir daha yapmaması için önce kuvvetli azarlamalıdır.

Çocuğu cömertliğe alıştırmalı, mal ve mülk sevgisi gözünden düşürülmelidir. Çünkü para ve mal sevgisinin zararı, zehirden çoktur. İmâm-ı Gazâlî hazretleri, İbrâhim sûresi 35'nci; "Yâ Rabbî, beni ve çocuklarımı putlara tapmaktan uzak tut" meâlindeki âyetinin tefsîrinde buyuruyor ki: Putlardan murâd, altın ve gümüştür. Ya'nî İbrâhim aleyhisselâm; "Beni ve çocuklarımı altına ve gümüşe tapmaktan, kalbimizi onlara bağlamaktan koru" diye duâ ediyor. Çünkü bütün kötülüklerin menşei; parayı, dünyayı sevmektir.

BUGÜNKÜ SOHBET · 17 MART 1996 · KAYIT 10806

Çocuğu meslek sahibi yapmalı

Çocuğun neye kabiliyeti olduğunu sezmeli, kabiliyetinin hangi ilim ve san'ata daha yatkın olduğunu anlayıp, o tahsîl ve san'ata vermelidir. Zîrâ hadîs-i şerîfte; "Kişi ne için yaratılmışsa, o işi ona kolaylaştırılır" buyuruldu.

Çocuk ilim öğrenmeye yatkın ise, önce ilim tahsîli için gerekli terbiye verilmelidir. San'at sahibi olacaksa, dînî vecîbeleri öğrenip yaptıktan sonra, o san'atla meşgûl etmelidir. Burada en iyisi, çocuğun tabiatine, ya'nî kabiliyetine bakmalı, durumunu incelemeli, neye istidâdı olduğunu sezmeli, kabiliyetinin hangi ilim ve san'ata daha yatkın olduğunu anlayıp, o tahsîl ve san'ata vermelidir. Zîrâ hadîs-i şerîfte; "Kişi ne için yaratılmışsa, o işi ona kolaylaştırılır" buyuruldu.

Herkesin her san'ata kabiliyeti olmaz. Belki herkesin bir san'ata istidâdı olur. Bunun altında derin bir sır vardır. Böyle olmasının sırrı, cemiyetlerin ayakta durması ve insanların düzenli, tertipli ve herbirinin ayrı işler görerek, birbirinin

eksik taraflarını gidermesidir. Çünkü bir kimse bir san'ata istidâtlı ise, küçük bir gayretle onu öğrenir.

O işe istidâdı yoksa, ona boşuna zaman harcar, ömür tüketir. Eğer çocuğun bir san'ata karşı kabiliyeti yoksa, onu yapabileceği başka san'ata vermelidir. Bunda da, çocuğun o işi yapacağına iyice kanaat getirmeli ki, bir ümitsizliğe, başarısızlığa kapılmış olmasın. Bir san'atı öğrenince, geçimini ondan sağlamasını emretmelidir. O işin zevkini alıp daha iyi yapmasına çalışılmalı ve o san'atın inceliklerini öğrenmesi, branşında ihtisas yapması temin edilmelidir.

"Babasının zenginliğine güvenmemelidir" Çocuğa büyüklerin âdeti olan temiz, tayyib bir kazanç getirecek iş yaptırmalıdır. Baba veya anasına güvendirmemelidir. Çünkü babalarının malı, parası ile gururlanan, övünen çok zengin çocukları, san'at öğrenmekten mahrûm olmuşlardır ve durumları değişince sıkıntıya düşmüşlerdir.

Kötülüğe sebep olacak alışkanlıkları veren oyunlardan sakındırmalıdır. Anlama yaşına gelince, ona dünya malından esas maksadın, sıhhati korumak olduğunu anlatmalı, dünyayı âhırete sermâye yapmasını tembih etmelidir.

Ana-baba, çocuğun arkadaşları ve akranlarına karşı onunla övünmemelidir. Çocuğu tevâzuya ve arkadaşlarına ikrâma alıştırmalıdır. Yükseklik ve üstünlüğün vermekle olacağını, aç gözlü ve tama' sâhibi olmanın, aşağı ve bayağı bir iş olduğunu öğretmelidir. Yine çocuğun yanında altın ve paraya düşkün olmayı kötülemelidir. Zehirli yılan ve akrepten daha çok, onlara düşkün olmaktan sakındırmalıdır.

Çocuğa; ana-babaya, hocalarına, terbiye ve yetişmesinde emeği geçenlere, tanıdık olsun, yabancı olsun, kendinden yaşça büyük olanlara itâatkâr olmasını, onların yanında, onlara hürmetinden dolayı oyununu bırakmasını öğretmelidir.

İyi ile kötüyü birbirinden ayırabilecek yaşa gelince, abdest ve namazı terketmesine aslâ müsâmaha etmemeli, dînimize uygun yaşaması için gayret etmelidir.

"Evlenmesini geciktirmemelidir" Eğer çocuk iyi yetiştirilmiş, edeb ve terbiyesine i'tinâ gösterilmiş ve önem verilmiş ise, bülûğa ermesinden önce yapılan bu telkinler ve nasîhatların, bülûğ çağına erdiği zaman te'sîrleri ve faydası görülür. Çocuk dâimâ iyiye doğru gider, iyi ve güzel işlerle meşgûl olur, kötü işlerden sakınır.

Şâyet çocuk, iyi yetişmemiş, terbiyesi üzerinde durulmamış ise, bülûğ çağına erişince oyun ve eğlenceye, kötülüklere dalar. Yemeğe, giyinmeğe ve övünmeye düşkün olur. Hakkı kabûl etmek ona ağır gelir.

Çocuk iyiye de kötüye de elverişli bir cevher olarak yaratılmıştır. Ancak ana-babası onu, iyi veya kötü taraftan birisine meylettirir. Resûlullah efendimiz şöyle buyurdu: "Bütün çocuklar üslümanlığa uygun ve elverişli olarak dünyaya gelir. Bunları sonra, anaları ve babaları; hıristiyan, yahûdî ve dinsiz yapar." Çalışma, kazanma ve bir ev idâre etmeyi başardığında, onu geciktirmeden evlendirmeli ve onun kazancını ayırıp, ona vermelidir.

BUGÜNKÜ SOHBET · 18 MART 1996 · KAYIT 10807

Deryânın dibinde yaşıyoruz

Bütün bu ince hesaplar, muntazam düzenler, sistemler, Cenâb-ı Hakkın varlığının en büyük delilidir. Aklı başında olan insan, bunların kendiliğinden olamıyacağını hemen anlar. Allahü teâlâya îmân eder.

İnsanların, diğer canlıların yaşamasında nice akıllara durgunluk verecek olaylar vardır. Nice ince hesaplar, dengeler mevcuttur. Meselâ biz, bir hava denizinin, deryâsının dibinde yaşamaktayız. Bu derya, ortalama yüz kilometre yükseklikte olup, yukarısında daha hafîf gaz tabakaları ile örtülüdür. Okyanusların sekizyüz metre derinliğinde yaşıyan balıklar, havaya çıkarılınca parçalandığı gibi, insanlar da, hava basıncı altından çıkarılınca yaşayamaz.

Hava, deniz kenarında, bir santimetre kare yüzeye, bir kilogram basınç yapmaktadır. İnsan derisinin yüz ölçümü, ortalama birbuçuk metre kare olduğuna göre, hepimiz onbeş tonluk yük altındayız. Normalde bu kadar yük insanı pestil hâline getirir. Bu büyük kuvvet altında, pestil hâline gelmeyişimiz, solunum sayesindedir.

Hava yaşayabilmemiz için zarûrî bir maddedir. Yüz litre havada, 78 litre azot, 21 litre oksijen, 1 litre argon gibi soy gazlar ve 0,03 litre karbondioksit gazı bulunur. Hava, bu gazların karışımıdır. Havada gaz hâlinde bulunan azot; protein, ekmek, et gibi cisimlerin yapı maddesidir.

Böyle azottan yapılmış maddelere "Protein" diyoruz. Proteinler, protoplazmanın yapı taşı olduğundan, proteinsiz, ya'nî azotsuz yaşanmaz. Yalnız yağ, şeker, nişasta gibi azotsuz gıdalarla beslenen bir hayvan, yaşıyamaz.

"İnsanın âcizliği" İnsan, hergün gıdalardan 8 gram azot almak mecbûriyetindedir. Fakat ne insan ve ne de hayvan ve ne de bitkiler, havadaki azotu doğrudan alamaz.

Bir azot deryâsı olan hava içinde yaşadığımız ve hergün bin litre azot ciğerlerimize kadar girdiği hâlde, hayatımıza çok lüzûmlu olan bu azotu, hücrelerimize havadan alamıyoruz. Canlıları sıkan en büyük dertlerden biri açlıktır. Her sene milyonlarca hayvan ve bitki açlık sebebiyle telef olmaktadır.

Bu açlar, bilhassa pahalı olan protein maddelerine, ya'nî içinde yüzdükleri azot deryasına, ciğerlerine kadar girmiş iken, istifâde etmekten âciz oldukları azot maddesine açtır. Bu hâl, insanların aczini göstermeğe kıymetli bir örnek teşkîl etmektedir.

Havadaki oksijen atomu, azotun tersine olarak, çok faaldir. Yeryüzündeki bütün cisimlerde, hemen hemen oksijen vardır.

Yer kürenin kabuğu ağırlığının yarısı ve insan sıkletinin yarısı hep oksijendir. Oksijen atomunun faaliyet derecesi, fâideli olan dereceyi de aştığından, onları tahrîb ederek birleşir.

Oksijenin cisimlerle birleşmesine oksitlenme, yakma denir. Bu esnâda, ısı hâsıl olur. Canlıların hücrelerinde, gıdâlarla gelen maddeler, teneffüsle gelen oksijenle birleşerek ısı meydana gelmekte ve bu ısı sebebiyle canlı yaşamaktadır. Hücrelerdeki yanma olayı, ne mum yanması gibi sür'atli ve ne de, elmanın esmerleşmesi kadar yavaştır. Devamlı 37 derece sıcaklık yapacak kadar, ortalama bir hızdadır.

"Hiçbir şey boşuna yaratılmamış" Hücrelerimizde, oksijen, gıdâları yakınca, karbondioksit meydâna geliyor. Bu da, ciğerlerden havaya veriliyor. İnsan saatte 20-40 litre karbondioksit gazı çıkartıyor. Şehir havasında karbondioksit miktarı, binde bire ve hattâ daha yukarıya çıkar. Bu gaz, öldürücüdür. Yüzde yedi miktarında teneffüs güçleşir. Yüzde ondört olunca öldürür.

Beğenmediğimiz bu zehirli gazda Cenâb-ı Hak önemli birçok faydalar da yaratmıştır. Meselâ, normal miktardan az olursa, kalbimiz durur ve nefes

alamayız. Fazla olursa boğuluruz. Bunun için karbondioksit miktarının normal miktarda olması lâzımdır.

Ayrıca bu gaz, ısıyı iyi iletmez. Hava tabakasının dünya üzerinde sıcaklığı koruması, daha çok karbondioksidin bu özelliği sayesindedir. Hava olmasaydı, yer yüzünün ortalama sıcaklığı +15 derece yerine - 23 derece olacaktı. Bu otuzsekiz derece farkın yirmibir derecesi, havadaki onbinde üç karbondioksit sayesindedir.

Bütün bu ince hesaplar, muntazam düzenler, sistemler, Cenâb-ı Hakkın varlığının en büyük delilidir. Aklı başında olan insan, bunların kendiliğinden olamıyacağını hemen anlar. Allahü teâlâya îmân eder. Onun emrettiği gibi, yaşamaya çalışır. İmâm-ı Gazâlî hazretleri, normal bir insanın; insan vücudunun çalışmasını, anatomisini ve astoronomi ilmini öğrenip de Cenâbı Hakka îmân etmemesinin mümkün olamıyacağını, bu ilimleri bilenlerin îmânlarının kuvvetli olduğunu bildirmektedir.

BUGÜNKÜ SOHBET · 19 MART 1996 · KAYIT 10808

Hac, günâhları yok eder

Haccın kabûl olması için, haccın farzlarını, vâciblerini ve sünnetlerini eksiksiz yapmaya çalışmalı, niyyeti düzeltmeli, riyâ karıştırmamalı, ihlâsla hareket etmeli ve helâl para ile gitmelidir!

Farz olan hacca gitmeye çalışmalıdır! Bir kere farz olan haccı yapmak, yirmi kerre Allah yolunda savaşmaktan daha sevâbdır. Hadîs-i şerîfte buyuruldu ki: (Hac, suyun kirleri temizlediği gibi, günâhları yok eder.)

Kabûl olan hac, kılınmamış namazların, tutulmamış oruçların, verilmemiş zekâtların günâhlarının affına sebep olmaz. Bunları geciktirme günâhlarının affına sebep olur. Kul borçları da verilmedikçe veya helâllaşılmadıkça ödenmiş olmaz. Kul ve Hak borçlarından başka günâhlar affedilir. Hadîs-i şerîfte, (Arafat'ta vakfeye durup da günâhlarının affedilmediğini zanneden, büyük günâha girmiş olur) buyuruldu.

Haccın kabûl olması için Haccın kabûl olması için, haccın farzlarını, vâciblerini ve sünnetlerini eksiksiz yapmaya çalışmalı, niyyeti düzeltmeli, riyâ karıştırmamalı,

ihlâsla hareket etmeli ve helâl para ile gitmelidir!

Ticâreti, dünyalık işleri hac işine karıştırmamalıdır. Borçları varsa ödemeli, hak sâhipleri ile helâllaşmalı, günâhlarına tevbe etmelidir. Bunlara riâyet edilerek yapılan hac makbûl olur. Hadîs-i şerîfte, (Hac edin ki muhtaç olmayasınız. Yolculuk edin ki sıhhate kavuşasınız) ve (Hac zenginliğe, zinâ fakirliğe sebep olur) buyuruldu.

Hacca giderken orada ölmekten korkmamalıdır! Hattâ hac yolunda ölmeyi ganîmet bilmelidir. Hadîs-i şerîfte buyuruldu ki: (Hacca giderken veya gelirken ölenin geçmiş günâhları affolur. O kimse, hesâba çekilmeden ve azâb görmeden Cennete girer.)

Hacca giden, başkalarına sıkıntı vermediği gibi, onlardan gelecek sıkıntılara da katlanmalı, yumuşak davranmalıdır. Hadîs-i şerîfte, (Yumuşak davranmıyan hayır yapmamış olur) buyuruldu. Sert, kırıcı olmaktan da kaçmalıdır! Hadîs-i şerîfte, (Sertlikten ve çirkin şeyden sakının. Yumuşaklık insanı süsler, çirkinliği giderir) buyuruldu.

Üç türlü hac vardır:

1- İfrâd hac: Bu haccı yapana müfrid hacı denir. İhrâma girerken, yalnız hac yapmağa niyyet eden kimsedir. Mekke'de oturanlar, yalnız müfrid hâcı olur.

2- Kırân hac: Bu haccı yapana kârin hacı denir. Hac ile umreye birlikte niyet eden kimsedir. Önce umre için tavâf ve sa'y edip, sonra ihrâmını çıkarmadan ve tıraş olmadan, hac günlerinde hac için, tekrar tavâf ve sa'y yapar.

3- Temettü' hac: Bu haccı yapana mütemetti' hacı denir. Hac aylarında ya'nî Şevvâl, Zilkade ile, Zilhiccenin ilk on gününde umre yapmak için ihrâma girip ve umre için tavâf ve sa'y yapıp ve tıraş olup ihrâmdan çıkar. Memleketine gitmiyerek, o sene, Terviye gününde veya daha önce, hac için ihrâma girerek, müfrid hacı gibi hac yapandır. Yalnız, tavâf-ı ziyâretten sonra da sa'y yapar.

Kârin ve mütemetti' hacıların şükür kurbanı kesmesi vâcibdir. Kesmeyecek ise, Zilhiccenin yedi, sekiz ve dokuzuncu günlerinde ve bayramdan sonra, memleketinde de olsa, yedi gün daha oruç tutması lâzım olur. Hepsi on gün olur.

Haccın şartları Haccın şartları vücûb ve edâ şartları olmak üzere iki kısımdır:

Vücûb şartları:

1- Müslüman olmak.

2- Kâfir memleketinde olanın, haccın farz olduğunu işitmesi.

3- Akıllı olmak.

4- Bâlig olmak.

5- Hür olmak.

6- Geçim ihtiyâcından fazla olarak hacca götürüp getirecek ve geride kalanlara yetecek kadar, helâl parası olmak.

7- Hac vakti gelmiş olmak. Hac vakti, arefe ve bayram günleri olmak üzere, beş gündür. Vücûb şartları bulunan kimsenin, ömründe bir kere hacca gitmesi farz olur.

8- Hacca gidemiyecek kadar, kör, hasta, çok ihtiyâr ve sakat olmamak.

BUGÜNKÜ SOHBET · 20 MART 1996 · KAYIT 10809

Haccın edâ şartları

Hadîs-i şerîfte buyuruldu ki: (Kadın, yanında bir mahremi olmadan hacca gidemez!) Ebedî mahrem erkeği bulunmıyan kadın, ihtiyârlayınca, göremez olunca veya iyi olmıyacak bir hastalığa yakalanınca yerine vekîl gönderir.

Haccın edâ şartları dörttür:

1- Hapsedilmiş veya yasaklanmış olmamak.

2- Hac için gideceği yolda ve hac yerinde selâmet ve emniyet olmak.

3- Kadının hacca gidebilmesi için, üç mezhebde, zevcinin veya nikâhı düşmeyen ebedî mahrem akrabâsından fâsık ve mürted olmıyan âkıl ve bâlig veya mürâhık bir erkeğin beraber gitmesi lâzımdır. Bunun yol parasını verecek kadar, kadının zengin olması da lâzımdır. Hadîsi şerîfte buyuruldu ki:

(Kadın, yanında bir mahremi olmadan hacca gidemez!)

4- Kadın, iddet hâlinde olmamak. Ya'nî kocasından yeni ayrılmış olmamak.

Vekâleten Hac

Vücûb şartları bulunmakla beraber, edâ şartları da kendisinde bulunan kimsenin, o sene hacca gitmesi farz olur. O sene, hac yolunda ölürse hac sâkıt olur.

Vekîl gönderilmesi için vasiyet etmesi lâzım olmaz. O sene gitmez ise, günâh olur. Sonraki senelerde, hac yolunda veya evinde hasta veya hapis, sakat olursa yerine başkasını, kendi memleketinden bedel göndermesi veya bunun için vasiyet etmesi lâzımdır. Bedel gönderdikten sonra iyi olursa, kendinin gitmesi de lâzım olur. Sonraki senelerde hacca giderse, tehîr günâhı affolur.

Vekîlin, ihrâma girerken, emreden kimse için, kalb ile niyyet etmesi şarttır. Hac borcu olan kimsenin, öldükten sonra kendi için hac yapacak vekîlin adını bildirerek vasî olan kimseye emir vermesi lâzımdır. Meyyit veya meyyitin vasî yaptığı yabancı kimse, vârislerden birini, diğer vârisler izin vermedikçe, vekîl yapamaz. Bir kimse izin vermeden, başkasının, bunun yerine hacca gönderilmesi câiz değildir. Yalnız vâris, ölen akrabâsı, vasiyet etmemiş, ya'nî hac parası ayırmamış ise, kendine mîras kalan para ile, onun yerine hacca gidebilir veya başkasını gönderebilir. Böylece anasını veya babasını hac borcundan kurtarmış olur. Kendine de, farz olmuş ise, kendi için, ayrıca gitmesi lâzımdır.

İstanbul'da bulunan bir kimsenin babası Erzurum'da sâkin iken vefât etse, babası vasiyet etmedi ise, babası için birini vekîl göndermek isterse, Erzurum'dan göndermesi farzdır. Başka yerden göndermesi Hanefîde câiz değildir. Şâfi'î mezhebinde Mîkât dışındaki her yerden göndermesi câizdir.

Hattâ, hacca giden birine para vererek, Mekke-i mükerremede bir vekîl bulup, babası için, buna Mîkât'dan hac yaptırtması Şâfi'îde câizdir. Hanefî olanlar, paraları az ise, Şâfi'î mezhebini taklîd ederek, vasiyet etmemiş ana, baba ve yakınları için, Mekke'de vekîl tutabilirler. Fakat, parayı verirken, Şâfi'î mezhebini taklîd ediyorum diye niyyet etmesi lâzımdır.

Kadın mahremsiz hacca gidemez Erkeksiz kadın hacca gidemez. Giderse, haccı kabûl olur ise de, harâmdır. Erkeği ile gidince de, otelde, tavâfta, sa'yda ve taş atarken, erkekler arasına karışması harâmdır ve haccın sevâbını giderdiği gibi, büyük günâha girer. Ebedî mahrem erkeği bulunmıyan kadın, ihtiyârlayınca, göremez olunca veya iyi olmıyacak bir hastalığa yakalanınca yerine vekîl gönderir. Daha önce göndermez.

Haccın farzları:

Haccın farzları üçtür. Biri yapılmazsa hac sahîh olmaz.

1- Haccı, ihrâmlı yapmak.

2- Vakfeye durmak.

Arefe günü Arafâtın, Vâdi-yi Urene denilen yerinden başka herhangi bir yerinde, öğle ve ikindi namazlarından sonra vakfeye durulur.

3- Kâ'be-i mu'azzamayı Tavâf-ı ziyâret etmek.

Tavâf, Mescid-i harâm içinde, Kâ'be-i mu'azzama etrafında dönmek demektir. Dördü farz, üçü vâcib olmak üzere yedi kere dönülür. Zemzem kuyusunun ve makâm-ı İbrâhîmin dışından dolaşarak da tavâf etmek câizdir. Kadınların tavâfta, Kâ'beye yaklaşmamaları efdaldir. Kadına dokunmak ihtimâli çok ise, Şâfi'îlerin Hanefî veya Mâlikîyi taklîd etmesi lâzım olur.

BUGÜNKÜ SOHBET · 21 MART 1996 · KAYIT 10810

Hacda ihrâm ve hükümleri

İhrâm, iki parçalı bez olup, iple bağlanmaz, düğümlenmez. Tavâfa başlarken, ihrâmın ortasını sağ koltuk altından geçirip, iki ucunu sol omuz üstüne getirmek sünnettir.

Hac, umre, ticâret veya herhangi birşey için uzaktan gelenlerin, Mîkât denilen yerleri, ihrâmsız geçerek, Mekke-i mükerreme Haremi'ne girmeleri harâmdır. Geçenin, geri Mîkât'a gelip ihrâma girmesi lâzımdır. İhrâma girmezse, kurban kesmek lâzım olur. Mîkât denilen yerler ile, Harem-i Mekke arasına Hil denir.

Mîkât'tan geçerken, bir iş için Hil'de kalmaya niyyet edenlerin ve Hil'de oturanların, hacdan başka niyyet ile, ihrâmsız Harem'e girmeleri câizdir. Mîkât yerlerini geçerken, niyyet ederek ve telbiye yaparak, usûlü ile, ihrâma girilir. Mîkât yerinden önce, hattâ kendi memleketinde de giymek câiz ve daha iyidir.

İhramlıyken yasak olanlar İhrâm, iki parçalı bez olup, iple bağlanmaz, düğümlenmez. Tavâfa başlarken, ihrâmın ortasını sağ koltuk altından geçirip, iki ucunu sol omuz üstüne getirmek sünnettir.

İhrâm giyene yasak olanlardan ba'zıları şunlardır:

1- Dikilmiş elbise giymek, 2- Bir yerini tıraş etmek, 3- Cimâ' etmek, 4- Kavga ve münâkaşa etmek, 5- Koku sürünmek, 6- Tırnak kesmek, 7- Mest, ayakkabı giymek ve başını örtmek [Erkek için] 8- Hatmi ile başını yıkamak, 9- Eldiven, çorap giymek, 10- Hamâma girmek, 11- Kendiliğinden çıkan ot ve ağaçları koparmak,

Bunları bilerek veya bilmiyerek, unutarak yapanlara, kurban, sadaka cezâları lâzım olur. Cezâ olarak kesilen kurban etinden sahibi yiyemez. İfrâd hacda bir kurban îcâb ettiren suçu, kârin hâcı işlerse, biri umre için, iki kesmesi lâzımdır.

İhrâmlıya yasak olmayanlardan ba'zıları şunlardır:

1- İnsanlara zararlı ve saldıran hayvanları öldürmek, 2- Başını sabun ile yıkamak, 3- Terlik gibi üstü açık ayakkabı giymek, 4- Diş çektirmek, 5- Saçı dökmeyecek şekilde hafîfçe kaşınmak, 6- Renkli ihrâm giymek, 7- Gusletmek, 8- Başını dokundurmamak şartı ile, tavan, çadır, şemsiye altında gölgelenmek, 9- Başı âdet olmayan şey ile örtmek, paket gibi şeyler koymak, 10- Beline kuşak, kemer, para kesesi, silâh bağlamak, 11- Yüzük takmak, 12- İnsanların dikip yetiştirdiği sebze ve ağaçları koparmak, 13- Kadınların, deriye değmemek üzere yüzlerini örtmeleri ve dikilmiş elbise, mest, çorap giymeleri, örtü altına zînet eşyası takmaları câizdir.

Arafata çıkmak Bir hacı, Arefe günü, öğle ezânından bayramın birinci günü, sabah namazı vaktine kadar olan zaman içinde, Arafât'ta biraz dursa veya ihrâmlı olarak Arafât'tan geçse veya ihrâmlandıktan sonra hasta olup uykuda iken, baygın iken sedye içinde veya başka birşeyle taşınarak nüsükler yaptırılırsa veyahut ihrâma girmeden önce, hasta olan, bayılan yerine başkası ihrâma girip, bu uyanmadan, ayılmadan önce, o bunun yerine de nüsükleri ayrıca yaparsa veya Arefe günü olduğunu bilmiyerek, Arafât'ta dursa, haccı sahîh ve tavâf-ı kudûm sâkıt olur.

O yerin Arafât olduğunu bilmek ve niyyet etmek lâzım değildir. O gün veya gece, Arafât'ta bulunmıyan veya Arafât'tan geçmiyen hâcı olmaz.

BUGÜNKÜ SOHBET · 22 MART 1996 · KAYIT 10811

Haccın vâcibleri

Kitap, gazete, mecmua ile, radyo ve TV ile islâmiyete hizmet etmek, nâfile hacdan ve umreden daha sevâbdır. Ehl-i sünnet bilgilerini yayanlara yardım etmek, nâfile hacdan daha sevâbdır.

Haccın vâcibleri yirmibirdir:

1- Tavâf-ı kudûmdan sonra ve hac ayları içinde olmak şartı ile, Safâ ile Merve tepeleri arasında, yedi kerre sa'y etmek, ya'nî, usûlü ile yürümek. Tavâfsız sa'y sahîh olmaz.

2- Arafât'tan dönüşte, Müzdelife'de, vakfeye durmak.

3- Minâ'da, şeytan taşlamak, ya'nî üç gün, temiz taş veya teyemmüm câiz olan şey atmak.

4- İhrâmdan çıkmadan önce, başın en az dörtte birini ustura ile tıraş ettirmek veya en az 3 cm, kendisi veya başkası kırkmak. Berber veya ustura bulamamak özür sayılmaz. Saçsız olan veya başı yara olan da, usturayı, değmeden baştan geçirir. Kadın, saçını tıraş etmez. Makasla biraz keser.

5- Âfâkî, ya'nî Mîkât denilen yerlerden daha uzak memleketlerin hacıları, Mekke'den son ayrılacağı gün, tavâf-ı sadr, ya'nî tavâf-ı vedâ yapmak. Hayzlı kadına bu tavâf vâcib değildir.

6- Arafât'ta, güneş battıktan sonra da, biraz kalmak. Güneş batmadan önce, Arafât meydanından dışarı çıkanın kurban kesmesi lâzım olur.

7- Tavâf-ı ziyârette, Kâ'be-i mu'azzama etrafında dörtten sonra üç kerre daha dönmek.

8- Tavâfta abdestsiz ve cünüp olmamak.

9- Üzerindeki elbise temiz olmak.

10- Tavâf yaparken, Hatîm denilen yerin dışından dolaşmak.

11- Tavâfta, Kâ'be-i mu'azzama, sol tarafta kalmak.

12- Tavâf-ı ziyâreti, bayramın üçüncü gününün güneşi batıncıya kadar yapmak.

13- Tavâf ederken, avret yeri kapalı olmak. Bilhassa kadınlar için bu husûs çok mühimdir.

14- Safâ tepesi ile Merve tepesi arasında sa'y ederken, Safâ'dan başlamak. Safâ tepesine çıkınca, Kâ'beye dönüp, tekbîr, tehlîl ve salevât getirmek ve duâ etmek. Sonra Merve'ye doğru yürümek. Safâ'dan Merve'ye dört, Merve'den Safâ'ya üç kerre gidilir.

15- Her tavâftan sonra, (Mescid-i harâm) içinde iki rek'at namaz kılmak.

16- Şeytan taşlamasını bayram günlerinde yapmak.

17- Tıraşı, bayramın birinci günü ve Harem hudûdu içinde yapmak.

18- Sa'yı yürüyerek yapmaktır. İki yeşil direk arasında erkek hızlı, kadın yavaş gider.

19- Kırân ve temettü' hac yapan, şükür kurbanı kesmek.

20- Kurbanı, bayramın birinci günü kesmek.

21- Cimâ' gibi yasak olan şeyler, Arafât'ta durmadan önce yapılırsa, haccı bozar. Bunları Arafât'tan önce yapmamak farzdır. Cimâ'dan başka yasaklanı, ihrâmdan çıkıncaya kadar, cimâ'ı, tavâf-ı ziyâreti yapıncaya kadar terk etmek vâcibdir.

Bilerek veya bilmiyerek, bir vâcibi vaktinde ve yerinde yapmıyana cezâ lâzım olur. Hastalık, ihtiyârlık veya kalabalık gibi bir özürle terk edince, birşey lâzım gelmez. Bir vekîle yaptırması lâzım olmaz.

Hayzlı, nifâslı kadın Mescid-i harâma giremez. Tavâftan başka nüsükleri yapar. Tavâf-ı ziyâreti temizlenince yapar. Her günün nüsükü, sonraki gecesinde de yapılabilir. Hacca giden fakîr, Mekke'ye gidinceye kadar nâfile ibâdet yapmaktadır. Nâfile sevâb almaktadır.

Mekke şehrine girince, hac etmesi farz olur. Zengin ise, memleketinden hac için çıktığı anda farz sevâbı kazanmaktadır. Farzın sevâbı, nâfilenin sevâbından daha çoktur. Fakîr, memleketinde ihrâma girerek yola çıkarsa, yolda da farz sevâbı kazanarak, zenginin sevâbına kavuşur. Anası veya babası kendisine muhtaç olmıyan bir kimse, onlardan izinsiz farz olan hacca gidebilir, fakat nâfile olan hacca gidemez.

Câmi, Kur'ân-ı kerîm kursu ve benzeri, islâma fâidesi olan şeyleri yapmak, nâfile hacdan ve umreden daha sevâbdır. Nâfile hac ve umre yaparken sarf edilen paralar, müslüman muhtaçlara veriliyorsa, nâfile hac ve umre yapmak, kendi memleketinde sadaka vermekten daha efdal olur. Çünkü, hem mal ile, hem beden ile ibâdet yapılmaktadır. Hacda bir farzı veya vâcibi özürsüz terk etmemeli veya harâm, mekrûh işlememeli. Aksi hâlde, nâfile hac ve umre yapmak sevâb değil, günâh olur.

BUGÜNKÜ SOHBET · 23 MART 1996 · KAYIT 10812

Haccın sünnetleri

Hacca giderken, muhtaç olmıyan ana-babadan, alacaklılardan, kefîlinden izin almak sünnettir. Haccın sünnetini yapmıyana cezâ lâzım gelmez. Mekrûh olur. Sevâbı, azalır. Komşuları, arkadaşları ve görüştüğü kimselerle helâllaşmalıdır.

1- Âfâkî olanlar, hemen Mescid-i harâma girerek (Tavâf-ı kudûm) yaparlar. Kâ'beyi görünce tekbîr, tehlîl ve duâ edilir. Erkekler, Hacer-i esvede el ve yüz sürer. Tavâf-ı kudûmdan ve iki rek'at namazdan sonra, Safâ ile Merve arasında sa'y yapılır. Bundan sonra, ihrâmdan çıkmadan, Mekke şehrinde oturup, Terviye gününe kadar, istenildiği miktar, nâfile tavâf yapılır. Müfrid olan ve kârin olan hacılar, taş atıp tıraş oluncaya kadar ihrâmdan çıkmıyacağı için, ihrâmın yasakladığı şeylerden, hergün, sakınmaları lâzım olur. Mescid-i harâm içinde namaz kılanların önünden geçmek günâh değildir.

2- Tavâfa Hacerül-esvedden başlamak ve burada bitirmek.

3- İmâmın üç yerde hutbe okumasıdır. Birisi, Zilhicce ayının yedinci günü Mekke'de; ikincisi, dokuzuncu günü, öğle namazı olunca, öğle ve ikindi namazlarından önce, Arafât'ta; üçüncüsü, onbirinci günü, Minâ'da okunur. Arafât'ta, hutbe bitince öğle ve hemen sonra ikindi namazı, cemâ'at ile kılınır. İmâma yetişemiyen, ikindi namazını, ikindi vaktinde kılar. Namazdan sonra, imâm ve cemâ'at, Mescid-i Nemreden, Mevkıfe, kıbleye karşı, ayakta veya otururak vakfeye durur. Cebel-i rahme kayaları üstüne çıkmak ve vakfe için niyyet lâzım değildir.

4- Arafât'a gitmek için, Mekke'den, Terviye ya'nî zilhiccenin 8. günü, sabah namazından sonra çıkmak. [Mekke'den Minâ'ya gidilir.] 5- Arefe gününden önceki ve bayramın birinci, ikinci ve üçüncü günlerinin geceleri, Minâ'da yatmak. [Üçüncü gece ve günü Minâ'da kalmak mecbûrî değildir.] 6- Arafât'a gitmek için, Minâ'dan, güneş doğduktan sonra yola çıkmak.

7- Arefe gecesi Müzdelife'de yatmak.

Arafât'tan Müzdelife'ye gelip, burada yatsı vakti olunca, akşam ve yatsının farzları birbiri ardınca, cemâ'at ile kılınır. Akşam namazını Arafât'ta veya yolda

kılanın, yatsının vakti çıkmadan Müzdelife'ye gelirse, burada tekrar cemâ'at ile veya yalnız olarak, yatsı ile birlikte kılması lâzımdır.

8- Müzdelife'de, vakfeye, fecr ağardıktan sonra durmak.

Gece Müzdelife'de yatıp, fecr açılırken, sabah namazını hemen kılıp, sonra, (Meş'arilharâm) denilen yerde, ortalık aydınlanıncaya kadar, vakfeye durulur. Güneş doğmadan önce, Minâ'ya hareket edilir. Yolda (Muhasser) denilen vâdîde durmamalıdır. Minâ'ya gelince (Mescid-i Hîf)e en uzak olan ve (Cemre-i Akabe) denilen yerde, sağ elin baş ve şehâdet parmakları ile, iki buçuk metreden veya daha uzaktan, Cemre yerini gösteren duvarın dibine nohut kadar yedi taş atılır. Duvarın üstüne veya insana, hayvana çarptıktan sonra dibine düşerse câiz olur.

Sonra, o gün veya ertesi gün veya daha ertesi gün Mekke'ye gidip, Mescid içinde ve niyyet ederek (Tavâf-ı ziyâret) yapar. Tavâf-ı ziyâreti ve tıraşı bayramın üçüncü günü güneş battıktan sonraya bırakmak mekrûhtur ve kurban kesmek lâzım olur.

Tavâf namazından sonra Minâ'ya gelinir. Öğle namazını Mekke'de veya Minâ'da kılar. Bayramın ikinci günü, öğle namazından sonra Minâ'da hutbe okunur. Hutbeden sonra, üç ayrı yerde, yedişer taş atılır. (Mescid-i Hîf)e yakın olandan başlanır. Üçüncü günü de böyle yedişer taş atılır ki, hepsi kırkdokuz taş olur. Bunları öğleden önce atmak câiz değildir veya mekrûhtur. Üçüncü günü güneş batmadan önce, Minâ'dan ayrılır. Dördüncü gün de Minâ'da kalıp, fecrden güneşin gurûbuna kadar dilediği zaman yirmibir taş daha atmak müstehabdır. Dördüncü günü fecre kadar Minâ'da kalıp da taş atmadan ayrılırsa, koyun kesmek lâzım olur. Birinci ve ikinci yerlerinde taş attıktan sonra, kollar omuz hizâsına kaldırılarak ve el ayaları semâya veya kıbleye çevrilerek duâ edilir. Atılacak yetmiş taş, Müzdelife'de veya yolda toplanır. Hayvan üstünde taş atmak câizdir. (Tavâf-ı sadr)dan sonra, zemzem suyu içilir. Kâ'benin kapı eşiği öpülür. Göğüs ve sağ yanak (Mültezem) denilen yere sürülür. Sonra, Kâ'be perdesine yapışıp, bildiği duâları okur. Ağlıyarak Mescid kapısından dışarı çıkar.

9- Arafât'ta, vakfeden önce gusletmek.

10- Minâ'dan Mekke'ye son dönüşte, önce Ebtah denilen vâdiye gelip, burada bir miktar durmaktır. Buradan Mekke'ye gelip dilediği kadar kalır.

11- Hacca giderken, muhtaç olmıyan ana-babadan, alacaklılardan, kefîlinden izin almak sünnettir. Haccın sünnetini yapmıyana cezâ lâzım gelmez. Mekrûh olur. Sevâbı, azalır.

BUGÜNKÜ SOHBET · 24 MART 1996 · KAYIT 10813

Kabr-i saâdeti ziyâret

Şehre veya mescide girmeden önce gusl abdesti alınır. Güzel ve alkolsüz koku sürünülür. Yeni, temiz elbise giyilir. Şehre yürüyerek girmek iyi olur. Boynu bükük, kalbi kırık olarak içeri girilir.

Medîne'ye girerken ihrâma girilmez. Mekke'de ihrâmlı iken olan yasaklar, Medîne'de yasak değildir. Medîne şehri uzaktan görülünce, salât ve selâm getirilir. Sonra, (Allahümme hâzâ haremü Nebiyyike ve mehbitü vahyike femnin aleyye biddühûli fîhi vec'alhü vikâyeten lî minennâr ve emânen minel azâb vec'alnî minelfâizîne bi-şefâ-atil-Mustafâ yevmelmeâb) denir.

Hac yaptıktan sonra, Medîne-i Münevvere'ye gidip, Resûlullahın mübârek kabrini ziyâret etmek lâzımdır. Medîne'ye girince, yalnız kabr-i Nebîyi ziyârete niyyet etmelidir. Mescid-i Nebîde bir namaz, başka yerlerdeki bin namazdan daha üstündür. Oruç, sadaka, zikir ve Kur'ân-ı kerîm okumak gibi ibâdetler de böyledir.

Boynu bükük gerilir!

Şehre veya mescide girmeden önce gusl abdesti alınır. Güzel ve alkolsüz koku sürünülür. Yeni, temiz elbise giyilir. Şehre yürüyerek girmek iyi olur. Eşyâlarını bir yere yerleştirdikten sonra, o yerlerin kıymetini ve yüksekliğini düşünerek, boynu bükük, kalbi kırık olarak; (Bismillah ve alâ milleti Resûlillah) denir ve hicret gecesi gelmiş olan (İsrâ) sûresinin sekseninci âyetini ve namazda okunan salevât-ı şerîfleri okuyarak ve (Vagfir lî-zünûbî veftah lî ebvâbe rahmetike ve fadlike) diyerek mescide gelinir.

Bâb-ı selâmdan veya bâb-ı Cibrîlden mescide girip, minber yanında iki rek'at Tehıyyetülmescid namazı kılınır. Minberin direği sağ omuzu hizâsına gelmelidir. İki rek'at da şükür namazı kılınır. Mescidde iki rek'at namaz kıldıktan sonra, Hücre-i saâdete gelip, mübârek yüzüne karşı döner. Diri iken olduğu gibi huzûrunda edep ile durup, salât ve selâm verir ve dînimizin bildirdiği duâları okur.

Duâdan sonra, kalkıp edeple Hücre-i saâdete gelir. Muvâcehe-i saâdet duvarına karşı, arkasını kıbleye dönerek, Resûlullahın mübârek yüzüne karşı, iki metre

kadar uzakta, edeple durulur.

Resûlullahın kabr-i şerifinde diri olduğunu, kendisini gördüğünü, selâmını, duâlarını işittiğini ve cevap verdiğini, âmîn dediğini düşünür. (Esselâmü aleyke yâ seyyidî, yâ Resûlallah...) diyerek başlayan duâyı okur. Emânet olan selâmları söyler. Sonra salevât okuyup, dilediği duâyı yapar. Sonra yarım metre sağa gelip, (Esselâmü aleyke yâ halîfete Resûlillah...) diye başlıyan duâyı okuyarak hazret-i Ebû Bekr'e selâm verir.

Sonra, yarım metre sağa gidip, hazret-i Ömer'e de duâ okuyarak selâm verir. Sonra kendine ve ana-babasına ve duâ etmesini istemiş olanlara ve bütün müslümanlara duâ eder. Sonra yine Resûlullahın mübârek yüzü karşısına gelir, duâ okur.

Sonra Ebû Lübâbe hazretlerinin kendini bağlayarak tevbe etmiş olduğu direğe gelir. Burada ve Ravda-i mutahherada nâfile, kazâ kılar. Tevbe ve duâ eder. Dilediği zamanlarda (Mescid-i Kubâ) ve (Mescid-i kıbleteyn), Uhud şehîdleri ve Bakî'deki mezârları ve birçok meşhûr mübârek yerleri de ziyâret etmelidir. Kabr-i saâdeti ziyâret için uzaklardan gelmek de sünnettir.

"Şefâ'atim vâcib oldu" Hadîs-i şerîflerde buyuruldu ki:

(Bir kimse beni ziyâret etmek için gelse ve başka birşey için niyyeti olmasa, Kıyâmet günü ona şefâ'at etmemi hak etmiş olur.)

(Hac edip kabrimi ziyâret eden, beni diri iken ziyâret etmiş gibi olur.)

(Kabrimi ziyâret edene şefâ'atim vâcib oldu.)

(Kabrimin yanında, benim için okunan salevâtı işitirim. Uzak yerlerde okunanlar bana bildirilir.)

Hacda zemzem içmek ve zemzem getirip müslüman kardeşlerine ikrâm etmek çok sevâbdır. Zemzemin maddî ve ma'nevî birçok faydası vardır.

Hadîs-i şerîflerde buyuruldu ki:

(Zemzem, doyurucu ve hastaya şifâ vericidir.)

Abdullah ibni Mübârek hazretleri, (Resûlullah "Zemzem, içildiği niyyete göre faydalı olur" buyurduğu için ben de Kıyâmet günü susuzluktan kurtulmak için zemzemi içiyorum) derdi.

BUGÜNKÜ SOHBET · 25 MART 1996 · KAYIT 10814

Hayvan haklarının önemi

Dînimiz, "Dilsiz, ağızsız" diye vasıflandırılan hayvanlara ve bütün mahlûkâta şefkatle, merhametle muâmele yapılmasını emretmektedir. Çünkü, onlar da bizim gibi can taşır, hisseder ve acı duyarlar.

Dînimizde hayvan hakkı çok önemlidir. İnsan hakkından da önce gelir. Öncelik sırasına göre, önce hayvan hakkı, sonra gayrı müslim hakkı, sonra da müslüman hakkı gelir. Çünkü, insanlarla helâllaşma imkânı vardır. Fakat hayvanlarla helâllaşma imkânı da yoktur.

Bunun için dînimiz, hayvanları haksız öldürmek şöyle dursun, sövmeyi, dövmeyi, kaba davranmayı bile günâh saymıştır. Hayvanların da bir takım hakları vardır. Yiyeceklerini zamanında vermek, onları fazla yormamak ve eziyet etmemek bunlardandır.

Dînimiz, "Dilsiz, ağızsız" diye vasıflandırılan hayvanlara ve bütün mahlûkâta şefkatle, merhametle muâmele yapılmasını emretmektedir. Çünkü, onlar da bizim gibi can taşır, hisseder ve acı duyarlar.

"Merhamet edene, merhamet edilir" Şefkat ve merhamet sâhibi olanlar, Allahü teâlânın bütün mahlûkâtına şefkatli, merhametli olurlar. Hayvanlara karşı iyi muâmele, Allahü teâlânın rızâsını kazanmada bir vesîle olabilir. Yoksa, merhamet etmiyene merhamet olunmaz.

Müslümanların, hayvanlara olan şefkati, merhameti gayrı müslimlerin de dikkatini çekmiş, kitaplarında bunlardan bahsetmişlerdir.

Avrupalı yazar, Claude Farere, müslüman diyârına yaptığı seyahatte gördüklerini şöyle anlatır:

"Müslüman mahallesinde yaşayan kediler, kendilerine daima iyi muâmele yapıldığı için, insanlardan korkmazlar, onlardan kaçmazlar. Fakat hıristiyan, Yahûdî gibi gayrı müslim mahallelerinde yaşıyan kediler, insanları görünce kaçarlar. Bu mahallelerde yaşıyan kediler, daha insanı görür görmez, selâmeti kaçmakta bulurlar." Dînimiz, hayvanlara gösterilmesi gereken merhametten, eziyet ve hakâreti yasaklamaya; onları sevip okşamaya, gıda ve temizliklerine

ihtimama, yavrularının bakım ve korunmasına kadar hiçbir şeyi ihmal etmemiştir. Bir hadîs-i şerifte Peygamber efendimiz şöyle buyurur:

"Merhametli olanlara Allahü teâlâ merhamet eder. Yerde olanlara merhametli olun ki, gökte olanlar da, melekler de size rahmet etsinler." Ba'zı zararlı hayvanlar dışında kalan bütün hayvanların boş yere öldürülmesini dînimiz yasaklamıştır. Peygamber efendimiz buyurdu ki: "Haksız olarak bir serçeyi öldürenden Cenâb-ı Hak Kıyâmet günü hesap soracaktır."

Eshâb-ı kirâmdan Adiyy İbni Hatim, ekmek ufalayarak karıncalara atar ve şöyle derdi: "Bu mahlûklar komşularımızdır, üzerimizde hakları vardır." "Yapılan iyilik için ücret vardır" Hangi hayvana olursa olsun yapılan herhangi bir iyilik, makbûl ve sevâbı gerektiren bir ameldir. Eshâb-ı kirâmdan ba'zılarının, "Yâ Resûlallah, hayvanlara yaptığımız iyilikten dolayı bize ücret de mi var?" diye sorması üzerine Hazret-i Peygamber buyurdu ki: "Evet, her yapılan iyilik için ücret vardır." Hayvan da olsa, yapılan her iyiliğin mükâfatı, her kötülüğün de cezâsı vardır.

Hayvanlarla ilgili vazîfeler, gıdalarına dikkat etmekle bitmiyor. Peygamber efendimiz, onların temizlenmeleri ve rahat ettirilmeleri husûsunda da emirler vermiştir. Ebû Hüreyre hazretlerinin bildirdiği bir hadîs-i şerîfte, Peygamber efendimiz, "Koyunların burunlarını silin, ağıllarını temizleyin!" buyurmuştur.

Hayvanın sağılma sırasında incitilmemesi için, Resûlullah efendimiz bir hanıma şöyle buyurdu: "Oğullarına söyle, tırnaklarını kessinler, böylece sağdıkları zaman hayvanları incitmemiş, memelerini kanatmamış olurlar." Resûlullah efendimiz bir keçiyi sağmakta olan kimseye, "Sağınca, yavrusu için de süt bırak" buyurdu. Böylece, yavrunun ihmâl edilmemesi husûsunda îkâz etti.

BUGÜNKÜ SOHBET · 26 MART 1996 · KAYIT 10815

Resûlullahın hayvanlara şefkati

Hadîs-i şerîfte buyuruldu ki: "Eğer süt emen çocuklar, beli bükük yaşlılar, otlayan hayvanlar olmasaydı, üzerinize azâb sel gibi gelirdi." Peygamber efendimizin hayvanlarla ilgili olarak koyduğu mühim yasaklardan biri de onlara işkence etmemektir.

Peygamber efendimiz, hayvanlara her zaman şefkatli davranılmasını isterdi. Kuş yuvalarının bozulmamasını, yumurtalarının ve yavrularının alınmamasını emrederdi.

Bilhassa hayvanlara fazla yük vurulmaması üzerinde çok dururdu. Nitekim, hazret-i Peygamber buyurdu ki: "Allah, bu dilsizler hakkında hayırhah olmanızı tavsiye etmektedir, onlara güçleri seviyesinde yük vurun." Hayvanları yaratılışına uygun işlerde kullanmalıdır. Böyle kullanılmazsa onlara eziyet edilmiş olur. Resûlullah, hayvana eziyet olacağı için binek hayvanlarını durdurup, üzerinde iken sohbet etmeyi yasaklamıştır.

"Bunun için yaratılmadık!" Resûlullah efendimiz bir gün sabah namazını kıldıktan sonra, cemâ'ate yönelerek, "Adamın biri sığırını sürüyordu ki, bir ara sırtına bindi ve vurmaya başladı. Bunun üzerine hayvancağız dile gelerek: Biz bunun için yaratılmadık, dedi" buyurdu...

Peygamber efendimizin hayvanlarla ilgili olarak koyduğu mühim yasaklardan biri de, onlara işkence etmemektir. Hayvanların yüzüne vurulması, kulaklarını delerek, keserek işâret yapılması yasaktır.

Dînimiz, hayvanı keserken bile ona merhamet etmeyi ve şefkatli olunmasını emreder. Kesilen hayvana merhamet olarak, bilhassa bıçağın bilenerek keskinleştirilmesini, hayvanın gözünden saklanmasını ve süratle kesilmesini emreder. Birisinin, hayvanı kesmek üzere yatırıp, bıçak bilemeye başladığını gören Resûlullah efendimiz, "Sen onu iki sefer mi öldürmek istiyorsun? Niye hayvancağızı yatırmadan önce bıçağını bilemedin?" buyurmuştur.

Bir sefer sırasında, bir ceylanın, güneşin hararetine karşı bir ağacın gölgesine çekilerek uyumakta olduğunu farkettiler. Resûlullah efendimiz hayvancağızın kimse tarafından rahatsız edilmemesini emretti.

Peygamber efendimiz, bir çayırda giderken, üç kerre, "Yâ Resûlallah" sesini işitti. O tarafa baktığında, bağlı bir geyik gördü. Yanında bir adam uyuyordu. Geyiğe ne istediğini sordu. O da,

- Bu avcı beni avladı. Karşıki tepede iki yavrum var. Beni salıver! Gidip, onları emzirip geleyim, dedi. Resûl aleyhisselâm, "Sözünü tutar mısın?" - Sözünü tutar mısın, gelir misin? dedi.

- Allahü teâlâ için söz veriyorum, gelmezsem Allahü teâlânın azâbı benim üzerime olsun dedi. Resûlullah, geyiği bıraktı. Bir müddet sonra geldi. Resûlullah onu

bağladı. Adam uyanıp, - Yâ Resûlallah, bir emrin mi var, dedi. Peygamberimiz, - Bu geyiği azâd et! buyurdu. Adam geyiğin ipini çözüp bıraktı. Geyik sevincinden iki ayağını yere vurup, (Eşhedü en lâ ilâhe illallah ve enneke Resûlullah) dedi ve gitti.

Resûlullah efendimiz, "Eğer süt emen çocuklar, beli bükük yaşlılar, otlayan hayvanlar olmasaydı, üzerinize azâb sel gibi gelirdi" buyururdu.

Dînimiz, maddî eziyeti yasaklamakla kalmıyor, ma'nevî eziyeti, sözle yapılacak hakâretleri de yasaklıyor. Dînimiz, kendi nefsine, çocuğuna, malına ve hayvanına bedduâ ve kötü sözü yasaklamış, bilhassa hayvan da olsa la'netlemeyi Peygamber efendimiz şiddetle yasaklamıştır.

BUGÜNKÜ SOHBET · 27 MART 1996 · KAYIT 10816

"Dînin esâsı, sözünde durmaktır"

"Âlim, câhili hemen tanır, çünkü daha önce o da câhildi. Câhil âlimi tanımaz, çünkü daha önce âlim değildi." "Akıllı kimse, ibâdetle, nefsin arzusuna karşı gelendir. Câhil kimse, günâh işleyerek nefsin arzusuna uyandır." Hazret-i Ali'den veciz sözler:

"Affetmek fazîlettir. Kararlı olmak metâ'dır, sahip olunan maldır. Kararsız olmak ise zâyi olmaktır. Doğruluk emânet, yalancılık hıyânettir. İnsâf rahatlık, şer küstahlıktır. Emânete hıyânet etmemek, îmândandır, güler yüzlülük ihsândandır. Doğruluk kurtarır, yalan felâkete sürükler. Kanâat insanı zengin yapar, yerinde kullanılmayan zenginlik azdırır. Dünya aldatır, şehvet kandırır. Lezzet oyalar, nefsin arzuları alçaltır. Hased yıpratır, nefret çökertir." "Akıllı kimse, günâhlarını tövbe ile örtendir. Cömert, kötülük yapana iyilikle karşılık verendir." "İlim; güzel bir mîrâs, genel bir ni'mettir. İnsaf, ihtilâfı giderir, ülfeti getirir." "Adâlet; îmânın başıdır, ihsânın birleştiği noktadır ve îmânın en yüksek mertebesidir." "Âlim; sözü, işine uygun olandır. Âlim ilme doymaz." "Hikmet; akıllıların bahçesi, ermişlerin mesîresidir, gezinti yeridir." "Akıllı; şehvetten uzaklaşan, âhireti dünya ile değişmeyendir. Akıllı, yalnız ihtiyâcı kadar ve delille konuşur, sâdece âhiretinin ıslâhı için çalışır. Akıllı, günâhlardan sakınır, ayıplardan uzak durur. Cömertlik günâhları siler, kalblere sevgi eker." "Câhil; dayakla uslanmaz, nasîhatlerden payını

almaz." "İlmin akıl ile bağlılığı" "İlim; insanı akla götürür, kim ilim öğrenirse akıllanır. İlim; rûhu ihyâ eder, diriltir. Aklı aydınlatır, cehâleti öldürür." "Zulüm; ayakların kaymasına, ni'metin yok olmasına, milletlerin helâkine sebep olur." "Gerçek mü'minin sevgisi, kızması, birşeyi alması, yapması ve terki, hep Allah için olur." "Kâmil mü'min gizli şükür eder, belâya karşı sabır eder, ümîd hâlinde iken bile korkar." "Akıllı kimse, ibâdetle, nefsin arzusuna karşı gelendir. Câhil kimse, günâh işleyerek nefsin arzusuna uyandır." "Allaha kavuşmak, kötü insanlardan uzak durmakla olur." "İhtiraslı kimse, bütünüyle dünyaya mâlik olsa bile yine fakîrdir." "Doğruluk, İslâmın direği, îmânın desteğidir." "Allahın azâbından korkmak, müttekîlerin, takvâ sahiplerinin nişânıdır." "Dînin esâsı, emâneti yerine vermek, sözünde durmaktır." "Hased eden dâimâ hastadır, cimri insan, dâimâ fakîrdir."

"Başa kakan, nefret ateşini körükler." "Kanâatkâr olmak, boyun eğme zilletinden daha hayırlıdır." "Olgunluk üç şeyde gereklidir: Musîbetlere sabır, isteklerde aşırıya kaçmamak ve istiyene vermektir." "Yumuşaklık, durulmayı çabuk sağlar ve zor olan şeyleri kolaylaştırır." "Âlim, câhili hemen tanır, çünkü daha önce o da câhildi. Câhil âlimi tanımaz, çünkü daha önce âlim değildi." "Akıl ve ilim, birbirinden ayrılmayan ve zıt olmayan iki kardeş gibidir." "Îmân ve hayâ, birbirinden kopmayan bir bütündür." "Îmân ve ilim, ikiz kardeş ve birbirinden ayrılmayan arkadaş gibidir." "Öfkenin zararı sahibinedi" "Öfke, tutuşturulmuş bir ateş gibidir. Her kim ki öfkesine hâkim olursa, onu söndürür ve her kim onu salıverirse, ilk yanan kendisi olur." "Ahmaklık, dermânı bulunmayan bir dert, şifâsı olmayan bir hastalıktır." "Allah için kardeş olanların sevgisi, sebebi dâim olduğu için devam eder. Dünya için kardeş olanların sevgisi, sebebi devam etmediği için, kısa sürer, bir an gelir son bulur." "Akıllı, sustuğu vakit tefekkür, konuştuğu vakit zikir eder, baktığı vakit de ibret alır." "Kendisi amel etmeksizin Allah yoluna çağıran kişi, oksuz yaya benzer."

BUGÜNKÜ SOHBET · 28 MART 1996 · KAYIT 10817

"İnsan, sözü ile tartılır"

"Dünya mü'minin hapishânesi, ölüm hediyesi, Cennet de varacağı yerdir." "Dünya kâfirin Cenneti, ölüm korkulu rü'yâsı, Cehennem de varacağı son duraktır." Hazret-i Ali'nin veciz sözleri:

"Sükût, sana vakar kazandırır ve seni özür dileme zahmetinden kurtarır." "İhtiras, gâfillerin kalbinde şeytanların sultânıdır." "Hikmet, her mü'minin kaybettiğidir, onu münâfıkların ağzında olsa dahî alınız." "Hasedcilerin en ehveni, hased ettiği kişinin elindeki ni'metlerin yok olmasını ister." "İlim, insanı Allahın emrettiği şeylere götürür, zühd ise o şeylere erişilmesini kolaylaştırır." "Korkaklık, ihtiras ve cimrilik, Allaha karşı kötü zannın bir araya getirdiği kötü arkadaşlardır." "Mal, harcandığı kadar sâhibine ikrâmda bulunur. Kişinin yaptığı cimrilik kadar ona ihânet eder." "Fakîh öyle biridir ki, insanları Allahın rahmetinden ümitsizliğe düşürmez ve onları Allahın rahmetinden yüz çevirtmez." "Mal ve çocuklar, dünya hayâtının zînetidirler. Sâlih amel de, dünyadan âhırete götürülen mahsûldür." "Allah için seven bir kardeş, en yakından daha yakın, anne ve babalardan daha merhametlidir." "Amel eden câhil kişi, yoldan başka yerde yürüyen gibidir. Bu yürüyüşü ona, ihtiyâcından uzaklaşmaktan başka birşey kazandırmaz." "İnsan, işi ile değerlendirilir" "İnsan, sözü ile tartılır veya işi ile değerlendirilir. Seni zînet yönünden ağır getirecek şeyi söyle ve kıymetini artıracak şeyi yap." "Yalancı, sözünde suçludur, isterse delîli kuvvetli ve ağzı lâf yapan biri olsun." "İstişâre, danışma sana rahatlık, başkasına yorgunluktur." "Dünya mü'minin hapishânesi, ölüm hediyesi, Cennet de varacağı yerdir." "Dünya kâfirin Cenneti, ölüm korkulu rü'yâsı, Cehennem de varacağı son duraktır." "Allaha tâatle uğraşmak en kârlı iş, doğru konuşan dil ise, en güzelidir."

"Gaddarlık, herkes için kötü bir şeydir. Şan, şeref sâhibi ve büyük zâtlar için daha çirkindir." "Takvâ, dîni ıslâh, nefsi muhâfaza eder ve mürüvveti süsler." "Akıllı; alçak dünyadan el çeken, Cennet-i a'lâya göz dikendir." "Sabır en güzel huy, ilim en şerefli süs eşyasıdır." "Kalblerin gafletine, gözlerin uyanık olması fayda vermez." "Sıkıntıya düşmeden önce emniyet tedbirini alan kimse, ayağını sağlam yere basmış olur." "Sabır, insanın başına gelene katlanması demektir. Onu

kızdırana karşı da kendisine hâkim olmaktır." "Korku kaderi değiştirmez, yalnız sevâbın yok olmasına sebep olur." "İhtiras, rızkı artırmaz." "Kârlı olan, dünyayı âhıretle değiştirendir." "Cimri, dünyada kendi nefsine cömert davranmaz, bütün malını mîrâsçılara vermeye râzı olur." "Mal, sâhibini dünyada yükseltir, âhırette alçaltır." "Hased bir hastalıktır" "Hased, bir dert ve hastalık olup, hased eden veya olunan helâk olmadıkça çâresi bulunmaz." "Günâhlar birer dert olup, devâsı istigfârdır." "Sabır iki kısımdır: Sevmediğin şeye sabretmek ve sevdiğin şeye sabretmek." Sabır, en güzel îmân kisvesi ve insanların en şerefli ahlâkıdır." "Şek,şüphe, yakîni bozar, îmânı yok eder." "Mürüvvet; insanın, kendisini lekeleyecek şeylerden kaçınması ve güzellik kazandıracak şeylere yaklaşmasıdır." "Cömertlik ve cesâret, şerefli maksatlar olup, Allahü teâlâ bunları sevdiği ve denediği kişilere ihsân eder." "Sıkıntıya karşı sabır etmek, bolluk ânındaki âfiyetten daha efdaldir."

BUGÜNKÜ SOHBET · 29 MART 1996 · KAYIT 10818

"Söz ilâç gibidir"

"Mü'min, baktığında ibret alır. Bir şey verilirse, şükür eder. Musîbet ve belâya uğrayacak olursa, sabır eder. Konuşacak olursa, Allahü teâlâyı hatırlatır." "Yumuşak başlı olanlar; en sabırlı, derhal affedici ve en güzel huylu olan kimselerdir." Hazret-i Ali'nin veciz sözleri:

"Akıllı, iyiliklerini canlandıran, kötülüklerini öldürendir." "Tûl-i emel, fazla yaşama arzusu, serâb gibidir, bunu gören su sanıp aldanır." "İyiliği tamamlamak, yeniden başlamaktan daha hayırlıdır." "Kendi nefsinden râzı olan, aldanmıştır. Ona güvenen, mağrûr ve yolunu şaşırmıştır." "Gerçek dost, ayıbını görüp nasîhat eden, gıyâbında seni koruyan ve seni kendisine tercîh edendir." "Ahmaklık; herşeyi fuzûliymiş gibi hiçe saymak ve câhil insanlarla arkadaşlık kurmaktır." "Allah için dost olan, kişiye doğru yolu gösteren, fesattan uzaklaştıran ve ibâdetlerinde yardımcı olandır." "İlim, maldan daha hayırlıdır. İlim seni, sen de malı korursun." "Fazîlet; çok mal ve büyük işlerle değil, güzel kemâliyet ve hayırlı işlerle olur." "İslâmiyet, teslimiyettir. Teslimiyet, yakîndir. Yakîn, tasdîktir. Tasdîk, ikrârdır. İkrâr, edâdır, yerine getirmektir. Edâ ise ameldir." "Fazîlet, en iyi maldır.

Cömertlik, en güzel mücevherdir. Akıl, en güzel zînettir. İlim, en şerefli meziyettir." "Adâlet, halkın dirliği ve düzeni, idârecilerin süsü ve güzelliğidir."

"Akıllı kimse; dilini kötü söz ve gıybetten koruyan, mü'min; kalbini şek ve şüpheden temizleyendir." "İyilikle emretmek, insanların en fazîletli amelleridir." "İffet; nefsin koruyucusu ve kinlerden paklayıcıdır." "Sabır iki kısımdır" "Sabır iki kısımdır; belâya sabır iyi ve güzeldir. Bundan daha güzeli, harâmlara karşı sabırdır." "Harâmlardan çekinmek, akıllıların şânı, şereflilerin tabiatındandır." "Allah korkusundan dolayı göz yaşı dökmek, kalbi nûrlandırır. Tekrar günâh işlemekten insanı korur." "Yaptığı günâh bir işle öğünmek, o günâhı yapmaktan daha kötüdür." "Ârifin, yüzü nûr ve tebessüm, kalbi korku ve hüzün doludur." "Dünya; güzel, aldatıcı ve geçici bir serâb, çabuk yıkılan bir dayanaktır." "Sevgi, kalblerin birbirine yakınlaşması ve rûhların ünsiyetidir." "Yumuşaklık, öfke ateşini söndürür. Hiddet ise öfke ateşini körükler." "Mü'min, baktığında ibret alır. Bir şey verilirse, şükür eder. Musîbet ve belâya uğrayacak olursa, sabır eder. Konuşacak olursa, Allahü teâlâyı hatırlatır." "Akıl, mü'minin dostu; ilim, vezîri, sabır, askerlerinin komutanı ve amel ise silâhıdır." "Îmân ile amel, ikiz kardeş olup, birbirinden ayrılmazlar." "Hased eden kinini gizler" "Hased edenin sevgisi sözlerinde görülür. Kinini işlerinde gizler. Adı dost, fiili düşmancadır." "Yumuşak başlı olanlar; en sabırlı, derhal affedici ve en güzel huylu olan kimselerdir." "Allahü teâlâdan hayâ etmek, insanı Cehennem azâbından korur." "Gaflet, insana gurûr getirir, helâke yaklaştırır." "Mü'min, dünyaya ibret gözü ile bakar. İhtiyâcı için karnını doyurur. Dünyadan konuşulduğu vakit, nefret ve tenkid kulağı ile dinler." "Fazîlet, gücü yettiğinde affetmektir." "Hayâ ve cömertlik, ahlâkların en efdalidir." "Kötü insan, hiç kimseye iyi zan beslemez. Çünkü o, herkesi kendisi gibi görür." "Kâmil olan kimse, aklı, arzu ve isteklerine galip gelendir." "Söz ilâç gibidir. Azı faydalı, çoğu zararlıdır."

BUGÜNKÜ SOHBET · 30 MART 1996 · KAYIT 10819

Ayrılıkta azâb vardır

Peygamber efendimiz buyurdu ki: "Sürüden uzak kalan koyunu kapan kurt gibi, şeytan da insanın kurdudur. Parça parça olmaktan sakının. Cemâ'at hâlinde olun.

Mescidlere koşun." İnsanların hayvanlardan önemli bir farkı da, beraber, toplu olarak yaşama mecburiyetinde olmalarıdır. İnsan, hayatta kalabilmesi için mutlaka diğer insanlara muhtaçtır. Hayvanlarda böyle bir mecburiyet yoktur.

İnsan topluluklarının huzur içinde yaşamalarının en büyük düşmanı, aralarındaki ayrılık, fitne, fesattır. Bunun için, insan topluluklarında, birlik beraberliğin önemi büyüktür. Ayrılıkların zararı, kötülüğü de meydandadır. Hele bu ayrılık îmânda, inançta olursa durum daha tehlikeli olur. Çünkü îmândaki ayrılık, Âhırette insanı sonsuz felâkete sürükliyebilir.

Bunun için dînimiz, bu ayrılığın üzerinde çok durmuştur. Dünya ve âhıretteki zararlarını geniş olarak bildirmiştir. Bu konuda ciltler dolusu kitaplar yazılmıştır.

"Doğru yol budur. Bu yolda olunuz!"

En'âm sûresinin 153. âyetinde meâlen, (Doğru yol budur. Bu yolda olunuz! Fırkalara bölünmeyiniz!) buyuruldu. Âl-i İmrân sûresinin yüzüçüncü âyetinde meâlen, (Hepiniz, Allahü teâlânın ipine sarılınız! Fırkalara bölünmeyiniz!) buyuruldu.

Tefsîr âlimleri, Allahü teâlânın ipi, cemâ'at, birlik demektir dediler. Cemâ'at de, fıkıh ve ilim sâhibleridir. Fıkıh âlimlerinden bir karış ayrılan, dalâlete, sapıklığa düşer. Allahü teâlânın yardımından mahrûm kalır, Cehenneme gider. Çünkü, fıkıh âlimleri doğru yoldadırlar. Muhammed aleyhisselâmın sünnetine yapışan ve Hulefâ-i râşidînin ya'nî dört halîfenin yoluna sarılan bunlardır. İslâm âlimleri, bunların yolundan ayrılanların Cehennem ateşinde yanacaklarını bildirdiler.

Bunların yolunda olan kimselere, "Ehl-i sünnet vel-cemâ'at" denilmiştir. Allahü teâlânın yardımı ve koruması bu fırkada olanlaradır. Allahü teâlânın gadabı ve azâbı bu fırkadan ayrılanlaradır. Bugün bu i'tikâddaki kimseler dört mezhebde toplanmıştır.

Resûlullah efendimiz, birlik beraberlik üzerinde çok durmuş, cemâ'atten, topluluktan ayrılmanın zararlarını açık ifâde ile dile getirmiştir:

"Kim Cennetin ortasında olmak isterse, cemâ'atte, Eshâbımın yolundaki kimselerle beraber bulunsun. Muhakkak şeytan, yalnız kalan kimseyle beraberdir. İki kişi olunca, o yaklaşamaz." "Allahü teâlânın rahmeti cemâ'at üzeredir. Şeytan, cemâ'ate katılmayıp, muhâlefet eden kimse ile beraberdir." "Sürüden uzak kalan koyunu kapan kurt gibi, şeytan da insanın kurdudur. Parça parça olmaktan sakının. Cemâ'at hâlinde olun. Mescidlere koşun!" "İki kişi, bir kişiden hayırlıdır.

Üç kişi, iki kişiden, dört kişi de, üç kişiden daha hayırlıdır. Cemâ'ate koşunuz. Muhakkak ki Allahü teâlâ, ümmetimi hayır üzere toplar." "Cehennemden kurtulan fırka" Peygamber efendimiz, bir sohbetinde, ümmetinden sâdece bir fırkanın kurtulacağını bildirince, orada bulunan Eshâb-ı kirâm, bu fırkanın kimler olduğunu sordular: Peygamber efendimiz, "Cehennemden kurtulan fırka, benim ve Eshâbımın gittiği yolda gidenlerdir" buyurdu. Bunun için bu fırkaya ehl-i sünnet vel-cemâ'at denilmiştir.

İbni Abbâs hazretleri, "Bid'atten alıkoyan, sünnete çağıran, ehl-i sünnetten bir kimseye bakmak ibâdettir" buyurdu.

Süfyân-ı Sevrî hazretleri, "Söz, ancak amel ile birlikte olursa makbûl olur. Söz ve amel, ancak doğru niyetle; niyet, amel ve söz de, ancak sünnet-i seniyyeye uymakla doğru olur" buyurdu.

Abdurrahmân Cevzî oğluna nasîhatında buyurdu ki: "Ey oğlum Yûsüf, tâ doğudaki bir kimsenin sünnet-i seniyyeye uyduğunu duyarsan, ona selâm gönder. Batıdaki bir kimsenin de sünnet-i seniyye üzere olduğunu haber alırsan, ona da selâm gönder. Zîrâ ehl-i sünnet ve cemâ'atten az kimse kaldı. İnsanın saâdeti, kurtuluşu; bir ehl-i sünnet âlimi tanıması ve ona uymasına bağlıdır.

BUGÜNKÜ SOHBET · 31 MART 1996 · KAYIT 10820

Dînde değişiklik yapmak

Allahü teâlâya ve O'nun Peygamberine inanmıyan kâfirleri sevmemelidir. Fakat, sevmediklerine de, kötülük, zulüm yapmamalı, kâfirlere ve bid'at sâhiblerine tatlı dil ve güler yüz ile nasîhat etmelidir. Onların felâketten kurtulmalarına, saâdete kavuşmalarına çalışmalıdır.

Dînde değişiklik yapmak ya'nî bid'at çıkarmak çok tehlikelidir. Bid'at; Resûlullah efendimiz ve Eshâbı zamanında bulunmayan bir inanışı, bir işi, bir ibâdeti, bir sözü veya ahlâkı, sonradan ortaya çıkarmak veya dînde sonradan ortaya çıkmış böyle bir bozukluğu yaymak ve bundan sevâb beklemek, ibâdet olarak yapmak demektir.

Bid'at sâhibi demek ise; bir bid'ati meydana çıkaran veya çıkmış bir bid'ati yapan demektir. Peygamber efendimiz bir hadîs-i şerîfte, "Bildirdiğim bu dînde bulunmıyan bir şey, sevâb umarak meydana çıkarılırsa, bu şey red olunur" buyuruyor.

İslâm büyükleri bid'at sâhibi kimselerden hep uzak kalmışlardır. Bid'at ehlinden biri gelip Eyyûb-i Sahtiyânî hazretlerine, "Size bir kelime söylemek istiyorum" deyince, o da, "Hayır! Yarım kelime olsa da senden dinlemek istemiyorum" buyurdu "Şeytana, bid'at günâhtan daha sevimli gelir" Süfyân-ı Sevrî buyurdu ki: "Şeytana, bid'at işlenmesi, günâhtan daha sevgili gelir. Günâhtan dönülür. Bid'at işlemekten dönmek çok zordur. Bid'at sâhibi ile konuşup ondan birşey işiten kimseye, onun sözlerinden Allahü teâlâ bir fayda vermez. Onunla müsâfeha eden, İslâmiyete olan bağını kesmiş olur." Müemmil bin İsmâil şöyle anlatır: "Abdülazîz bin Ebî Dâvüd'ün cenâzesinde bulundum. Tabutu, Safâ kapısına kondu ve namazını kılmak için insanlar saf tuttular. O zaman Süfyân-ı Sevrî hazretleri geldi. Herkes onun geldiğini görünce, Süfyân hazretleri de geldi dediler. Fakat Süfyân-ı Sevrî hazretleri safları yarıp ilerledi ve cenâzenin önünden geçip gitti. Namazını kılmadı. Çünkü, meyyit bid'at ehlindendi." Bid'at sâhibini seven kimsenin ibâdetlerini, Allahü teâlâ yok eder ve kalbinden îmân nûrunu çıkarır. Bid'at sâhibinin ibâdeti, Allahü teâlâ katında kabûl olmaz. Kim ona yardım ederse, İslâm dînini yıkmaya çalışmış olur.

Peygamber efendimiz bir hadîs-i şerîfte; "Bid'at sâhibini güler yüzle karşılayan veya ona iyilik eden, Allahü teâlânın Muhammed aleyhisselâma göndermiş olduğu İslâmiyeti beğenmemiş olur" buyurdu.

Leys bin Sa'îd, "Bid'at sâhibi birinin su üzerinde yürüdüğünü görsem, yine ona i'tibâr etmem, bu hâlini istidrâc kabûl ederim" buyurdu.

Her devirde az da olsa, Peygamber efendimizin ve eshâbının yolundan giden kimselerin bulunacağını Peygamber efendimiz müjdelemiştir. Peygamber efendimiz buyurdu ki: "Yeryüzünde ümmetimden hak üzere olan bir topluluk kıyâmete kadar bulunup, onlara kimse zarar veremez." Bu yolda olanlar, nakli esas alırlar, kendi kafalarından dîne ilâve ve çıkarma yapmazlar. Dînlerini, dînde senet olan, ehl-i sünnet âlimlerinin kitaplarından öğrenirler.

Yûsüf bin Esbât şöyle demektedir: "Etrafım ehl-i sünnet düşmanlarıyla dolu idi. Allahü teâlâ bana, evliyâsından olan Süfyân hazretlerini tanımağı ve onu sevmeği nasîb ederek, o bataktan kurtardı." "Bid'at işliyene hurmet etmek" Süfyân-ı Sevrî,

"Sünnet-i seniyyeye uyanlar için hayrı isteyiniz. Muhakkak ki onlar gariptirler" buyurdu.

Cüneyd bin Muhammed buyurdu ki: "İnsanlardan ancak, Resûlullah efendimizin ve O'nun yolunda giden ehl-i sünet i'tikâdındaki kullar, Allahü teâlâya kavuşturan yolu bulur. Başkaları bulamaz." Eyyûb-i Sahtiyânî, "Ehl-i sünnetten bir kimsenin ölüm haberini söylemen, bir uzvumu kaybetmek gibidir" buyuruyor.

Bid'at sâhibi olanlara, hurmet eden, dirilerini ve ölülerini medheden, bunları büyük bilen, dîn-i islâmı yıkmaya, dünyadan kaldırmağa yardım etmiş olur.

1996 YILLIK KÜLLİYATI

04

Nisan

30 yazı · Bugünkü Sohbet: 30

BUGÜNKÜ SOHBET · 1 NİSAN 1996 · KAYIT 10821

Şeytanın amansız düşmanlığı

"Şeytan sizi, fakîr olacaksınız diye korkutur. Size cimrilik ve sadaka vermemeyi emreder. Allah ise sadaka ve zekât vermekle size magfiret va'd ediyor. Allahın kudreti geniştir, herşeyi kemâliyle bilendir."

İnsan, yaratılmasıyla birlikte, kendisine faydalı olan şeyleri elde etmesi, neslini devam ettirmesi için arzu ve şehvet; kendisine zarar veren şeylerden korunması için de gadap verildi. Zarar ve faydayı ayırıp, adâlet gösteren akıl ni'meti de ihsân edildi.

Böyle olmakla birlikte, şeytan denilen bir varlık da yaratıldı. O, insanı durmadan israfa, doğru yoldan ayrılmağa teşvik eder. Akıllı olanın, bu düşmandan sakınması lâzımdır. Onun düşmanlığı, Âdem aleyhisselâm zamanından beri devam etmektedir. Şeytan herşeyini, Âdemoğlunun dînini, îmânını, ahlâkını çalmak için ortaya koymuştur.

Allahü teâlâ ondan sakınmayı, Kur'ân-ı kerîmde âyet-i kerîmelerde meâlen şöyle bildirdi:

(Ey insanlar, yeryüzündeki şeylerden, helâl ve temiz olmak şartıyle yiyin, şeytanın izini ta'kib etmeyin. Çünkü o, hakîkaten size apaçık bir düşmandır.)

(Şeytan sizi, fakîr olacaksınız diye korkutur. Size cimriliği ve sadaka vermemeyi emreder. Allah ise sadaka ve zekât vermekle size magfiret va'd ediyor. Allahın kudreti geniştir, herşeyi kemâliyle bilendir.)

(Muhakkak şeytan, şarapta ve kumarda aranıza kin ve düşmanlık düşürmek; sizi Allahı anmaktan ve namaz kılmaktan alıkoymak ister.)

(Şeytana itâat etmeyin, o size açık bir düşmandır.)

"Şeytanın ilk i'tirâzı" Şeytanın ilk i'tirâzı, Adem aleyhisselâma secde etmemek oldu. Allahü teâlânın secde ediniz emrine karşı geldi. Kur'ân-ı kerîmde Sad sûresi yetmişaltıncı âyetinde meâlen buyuruldu ki: "İblîs şöyle dedi: Ben ondan daha hayırlıyım. Beni ateşten yarattın, onu ise çamurdan yarattın." Şeytan böylece kendi üstünlüğünü ileri sürdü.

Şeytanın teşvik ettiği kötü işlerden şiddetle kaçınmalıdır. Allahü teâlâ kur'ân-ı kerîmde Nahl sûresi doksansekizinci âyetinde, E'ûzü okumayı emretti. E'uzünün ma'nâsı; Allahın rahmetinden uzak olan ve gazâbına uğrayarak dünyada ve âhırette helâk olan şeytandan, Allahü teâlâya sığınırım, korunurum, yardım beklerim. Ona haykırır, feryâd ederim, demektir.

Şeytan insanın îmânını bozmak için, kötü düşünceler getirir. Böyle kötü düşüncelerin üzerinde durmamalıdır. Resûlullah efendimiz buyurdu ki:

(Şeytan sizden birinize gelir ve der ki, "Seni kim yarattı?" O da, "Allahü teâlâ" der. Şeytan tekrar, "Peki Allahı kim yarattı?" der. Böyle deyince ona, "Amentü billâhi ve Resûlihi" deyin. Ya'nî "Ben Allahü teâlâya ve O'nun Peygamberine inandım" demektir.)

"Cenâb-ı Hakka sığınmalıdır" Âlim bir zât talebesine, "Şeytan seni kötülüğe düşürmek istediği zaman ne yaparsın?" diye sordu. O da, "Onunla mücâdele eder, ona karşı dururum" dedi. Hocası tekrar, "Şeytan tekrar dönüp gelir, seni günâha sokmak isterse ne yaparsın?" diye sorunca talebe, "Ona karşı durur, dediğini yapmamaya çalışırım" dedi. Hocası birkaç defa aynı soruyu tekrarlayınca, talebe hep, mücâdele ederim, dedi.

Bunun üzerine hocası, "Senin bu işin çok uzun sürer. Sen bir koyun sürüsünün yanından geçerken, o sürünün köpeği sana havlasa veya oradan geçmene mâni olsa, bu durumda ne yaparsın?" Taş atıp uzaklaştırırım, dedi. Hocası buyurdu ki: Sen o sürünün sâhibine seslenip yardım istesen, o köpeğin zararından kolayca kurtulmuş olursun. Ya'nî, Allahü teâlâdan şeytana karşı yardım ister, O'na iltică edersen, onun aldatmasından korunursun.

Şeytan insana durmadan vesvese verir. Îmân ve ibâdet konusunda vesvese verir. Böyle vesvese olduğunda, şeytanın oyununa gelmemelidir. Dînin hükmünü bilen kimseye şeytan kolay kolay vesvese veremez.

BUGÜNKÜ SOHBET · 2 NİSAN 1996 · KAYIT 10822

Şeytanın aldatma yolları

Şeytan, insanı kandırmak için çok çalışır. Dînin emir ve yasaklarını öğrenmesine mânî olur. İbâdet yapmasına mânî olamaz ise, ibâdetleri şartlarına uygun yapılmasına mânî olur. Farzları bıraktırır, nâfileler ile uğraştırır.

Şeytanın ilk vazîfesi, müslümanı dînin emir ve yasaklarından uzaklaştırmak, daha sonra da îmânını çalmaktır. Bunun için, malı kazanmada, harâmdan mı, helâlden mi, buna önem verdirmez. Ayrıca şeytan insanı cimriliğe sevkeder. Aç kalacağını, geçim sıkıntısı çekeceğini telkin eder. Bunun için şeytanın bu oyununa gelenler cimrilik eder. Bu sebeple zekâtını vermezler veya bir kısmını verirler. Kötü malı, iyi gösterip satarlar. Şeytan kendilerini böyle yapmaları için aldatır.

İbni Abbâs hazretleri buyurdu ki: İlk basılan parayı şeytan aldı. Onu öptü ve gözlerine, göbeğine sürdü. Sonra da, "Ben seninle insanları azdırır, seninle küfre sokarım. İnsanoğlunun paraya sevgisi ile bana ibâdet edişini çok severim" dedi.

İbni Şakîk ve İbni Abdullah da buyurdular ki: "Şeytan, bütün arzu ve istekleriyle gelerek insanı aldatmaya çalışır. Yorulduğu zaman onun malının üzerine oturur ve onun malıyla hayır yapmasına mânî olur." Şeytan, malı dağıtma ve hayır yapmada, insanı kandırarak malını isrâf etmesini, hayır olmayan işlerde harcamasını sağlar. Ba'zan da sadaka vermesini, hayır yapmasını isteyerek, onun böbürlenmesini ve büyüklenmesini sağlar. Bunun sonucu, insan kibir sâhibi olur. Kibir, Allahü teâlânın kötülediği bir özelliktir.

"Toplumdan uzak kalmamalıdır" Şeytan, insanı kandırmak için çok çalışır. Dînin emir ve yasaklarını öğrenmesine mânî olur. İbâdet yapmasına mânî olamaz ise, ibâdetleri şartlarına uygun yapmasına mânî olur. Müslümanlardan ba'zıları, namazlarını âdet üzere kılarlar. Senelerce, insanlardan nasıl gördü ise öyle ibâdet eder. Fâtihayı doğru dürüst okuyamaz. Namazın doğru olması için gereken farz ve vâcibleri bilmez ve öğrenmez. Şeytan, başkaları bu kadar da bilmiyor, bu kadar da kılmıyor diyerek, şartlarına uygun namaz kılmaya mânî olur.

Ba'zı kimseler, Kur'ân-ı kerîm ve hadîs-i şerîflerde dünyanın kötülendiğini işitir ve kurtuluşun, onu terk etmekle olduğunu düşünür. Kötülenmiş olan dünya nedir,

anlamaz. Şeytan onu, "Sen âhırette, ancak dünyayı terkle kurtulursun" diye aldatır. O kimse de, dağların yolunu tutar. Cemiyetten, cemâ'atten, ilimden uzaklaşır ve vahşî hayvan gibi olur. Ona, bunun hakîkî zühd olduğu kabûl ettirilir.

Fakat aslâ böyle değildir. O, hakîkatleri anlayan bir İslâm âliminin sohbetinde bulunsa, o âlim ona dünyanın lezzetlerinin kötülenmediğini öğretir. Allahü teâlânın ihsân ettiği, insanlığın bekâsı için zarûrî olan, ona ilim tahsili ve ibâdet husûsunda yardımda bir sebep olan yiyecek, içecek, giyecek ve içinde namaz kılacağı bir ev nasıl kötülenir. Kötülenen; ihsân edilen bu şeylerin, yerinden başka yerde kullanılması veya onun ihtiyaç miktarı değil de israf üzere teminidir. Issız dağlara çıkmak yasaktır. Peygamber efendimiz, kişinin tek başına gecelemesini bile uygun görmedi.

"İyi yiyip iyi çalışmalıdır" Allahü teâlânın Resûlü, et yer ve onu severdi. Tavuk yer ve helvayı severdi. Serin suyu severdi. Dinlenmiş suyu tercih ederdi.

Hasan-ı Basrî hazretlerine, birinin, "Ben hurma yemiyeceğim, zîrâ onun şükrünü yapamıyorum" dediği bildirildiğinde, "Bu ahmak adam, acaba içtiği suyun şükrünü yapabiliyor mu?" buyurdu.

Yiyecek ve giyeceğin her zaman azı ile kanâat etmenin şart olduğunu düşünmesi, şeytanın aldatması arasındadır. İnsanın daha iyi, daha çok ibâdet yapabilmesi için, iyi yemesi lâzımdır. Beden zinde ve rahat olursa, yapılan ibâdet daha makbûl olur.

Evliyânın büyüklerinden Şâh-i Nakşibend hazretleri buyurdu ki: "İyi ye, iyi çalış!" Sözün kısası, ibâdet ve iyilik yapmağa yardımcı olan herşey, iyi ve mubârektir. Bunları azaltanlar da, yasaktır. Her iyi işte, niyyete dikkat etmelidir. İyi niyyet olmadıkça, o işi yapmamalıdır.

BUGÜNKÜ SOHBET · 3 NİSAN 1996 · KAYIT 10823

Konuşmanın edebleri

Fuhş sözlere seks bilgisi diyorlar. Bu seks bilgilerine ilericilik ve lüzûmlu, faydalı diyerek gençleri hayâsız yapmak istiyorlar. Bunların, müslümanların hayâlarını, îmânlarını çalmak için birer tuzak olduğunu bilmelidir.

Konuşmanın edeblerinden ilki, fazla konuşmamaktır. Atalarımız, çok söz yalansız, çok mal harâmsız olmaz demişlerdir. Çok konuşmak zihin hafifliği ve akıl zayıflığının alâmetidir. Kişinin heybetini kırar, i'tibârını düşürür.

Hazret-i Aişe buyurur ki: "Hiçbir sözü boş olmayan Resûlullah efendimiz, az, öz ve tâne tâne konuşurdu. Bir mecliste konuşsa, mübârek ağzından çıkan kelimeler sayılmak istense, sayılabilirdi." Âlimler demişlerdir ki, lüzûmsuz çok konuşan bir kimseyi görürsen, bil ki, aklı yoktur. Söyliyeceği sözü iyice düşünmeden dile getirmemeli, ağzından çıkarmamalıdır. Çok konuşmak, soru soranın sorusu bitmeden hemen acele ile cevap vermek, ahmaklık alâmetidir.

Önce düşün, sonra söyle Kendisine birşey söylendiği zaman, söyliyenin sözü bitmeden, cevap vermeye başlamamalıdır. Akıllı kimse, soruyu dikkatle dinler, soru bittikten sonra düşünüp öyle cevap verir. Hikmet sâhibleri; "Önce düşün, sonra söyle" demişlerdir. İhtiyaç olmadan konuşmamalıdır.

Konuşurken gülmemelidir. Mecliste birisi konuşurken, sözünü kesip araya girmemelidir. Bir kimsenin anlattığı bir şeyi bilse de, bildiğini belli etmeyip, o kimsenin sözünü tamamlamasına fırsat vermelidir.

Yanında konuşulanlar onu ilgilendirmiyor veya onun karışması istenmiyorsa, karışmamalıdır. Ondan gizli konuşuyorlarsa, kulak vermemelidir.

Kinâyeli konuşmamalıdır. Sesini ne çok yüksek ne de çok hafif çıkarmayıp, orta bir ses tonu ile konuşmalıdır. Söz zor anlaşılacak gibi olursa, misâlle açıklamalı ve faydasız yere sözü uzatmamalıdır. Kısa ve öz anlatma yolunu seçmelidir. Ma'nâsı zor bilinen ve anlaşılması kolay olmayan kelime ve ifâdeler kullanmamalıdır.

Mürüvveti gideren, kişiyi aşağılayan, kin ve düşmanlığı celb eden sözlerden ve huylardan kaçınmalıdır. Şakada çok dikkatli olmalıdır. Şaka yemekteki tuza benzer. Azı da çoğu da iyi değildir.

Her yerde, bulunduğu yerin hâline göre konuşmalıdır. Konuşurken el, göz, kaş hareketleri yapmamalıdır. Ama bulunduğu yeri îcâbı hafif işâretler olabilir. Bilhassa büyüklerin, yâhut aksine sefihlerin yanında bilgiçlik taslamamalı, ben bunu kabûl etmem, ben buna muhâlifim gibi sözler söylememelidir. Çok söylemenin fayda vermediği kimseye ısrâr üzere olmamalıdır.

Herkese aklı, anlayışı ölçüsünde söylemelidir. Nitekim Peygamber efendimiz buyurdu: "Biz Peygamberler topluluğu, insanlara anlıyacakları şekilde konuşmakla emir olunduk." Îsâ aleyhisselâm buyurdu ki: "Hikmeti, ehli olmayan yanında

söyleyip zâyi etmeyin. Onlara zulmetmiş olursunuz." Susan her zaman kârdadır. Âlim bir kimse konuşurken, susan ilim sâhibi olur. Câhil biri konuşurken susan da sabretmesini öğrenir.

Söz çok önemlidir. Bir sözle insan, müslüman olur. Bir sözle, o zamana kadar yabancı olan kadın, kendisine yabancı olmaz, hanımı olur.

Hayâsı olan, Allahtan korkar Konuşurken, sövme, yerme gibi fuhuş bildiren sözlerden kaçınmalıdır. Eğer birşeyi söylemeye mecbûr ve muhtaç olursa, kinâye ve kapalı ifâdelerle anlatmaya çalışmalıdır.

Fuhş, kötü söz söylemek hayâsızlık alâmetidir. Hadîs-i şerîfte, (Allahü teâlâdan hayâ ediniz!) buyuruldu. Hayâsı olan, Allahü teâlâdan korkar. Onun, râzı olmadığı işlerden ve sözlerden kaçınır. Bir hadîs-i şerîfte, (Hayâ, îmândandır. Fuhş söylemek, cefâdandır. Îmân Cennete, cefâ Cehenneme götürür) buyuruldu. Hayâ ve îmân birlikte bulunur. Bir hadîs-i şerîfte, (Fuhş insanın lekesi, hayâ, zînetidir) buyuruldu.

BUGÜNKÜ SOHBET · 4 NİSAN 1996 · KAYIT 10824

İslâmiyet, dinlerin özüdür

İslâmiyete inanmıyan, geçmiş dinlerin hepsine inanmamış, hiçbirine uymamış olur. Bunun gibi, insanların en üstünü, iyilerin seçilmişi olan Muhammed aleyhisselâma inanmıyan bir kimse, diğer peygamberlere de inanmamış olur.

Allahü teâlâ, bütün isimlerinin ve sıfatlarının kemâllerini, üstünlüklerini, en sevgili kulu ve resûlü olan Muhammed aleyhisselâmda toplamıştır. Bütün bu üstünlükler, kula yakışacak şekilde O'nda görünmektedir. Ona indirilmiş olan kitâb, ya'nî Kurân-ı kerîm, bütün Peygamberlere indirilmiş olan kitâbların hepsinin hulâsasıdır, özüdür.

Hepsinde bildirilmiş olanlar, bunda da vardır. Bu büyük Peygambere verilmiş olan din de, geçmiş dinlerin hepsinin süzülmüş kaymağı gibidir. Hak olan, doğru olan bu dînin bildirdiği her iş, geçmiş dinlerde bildirilen amellerden, işlerden seçilmiş, alınmıştır.

Ayrıca meleklerin işlerinden de seçilmiş, alınmış bulunmaktadır. Meselâ, meleklerden bir kısmına rükü' etmek emir olunmuştur. Birçoklarına secde etmek, başka meleklere de kıyâm, ya'nî ayakta ibâdet etmeleri emir edilmiştir.

Bunun gibi, geçmiş ümmetlerden ba'zısına yalnız sabah namazı emir edilmişti. Başkalarına, başka vakitlerin namazı emir olunmuştu. Geçmiş ümmetlerin ve mukarreb meleklerin ibâdetlerinden, amellerinden süzülenleri, seçilenleri, bu dinde emir olundu.

"Ümmetlerin en hayırlısı" Bunun için, bu dîni tasdîk etmek, inanmak ve bu dînin emirlerine uymak, geçmiş bütün dinleri tasdîk etmek ve hepsine uymak olur. Demek oluyor ki, bu dîni tasdîk edenler, ümmetlerin en hayırlısı, en iyileri olur.

Bu dîne inanmıyan, beğenmiyen, buna uymak istemiyen de geçmiş dinlerin hepsine inanmamış, hiçbirine uymamış olur. Bunun gibi, insanların en üstünü, iyilerin seçilmişi olan Muhammed aleyhisselâma inanmıyan, o büyük Peygambere dil uzatan bir kimse, Allahü teâlânın isimlerinin ve sıfatlarının kemâllerine, üstünlüklerine inanmamış olur.

Resûlullaha inanmak, O'nun üstünlüğünü anlamak da, bütün kemâlleri anlamak ve inanmak olur. Bu yüce Peygambere inanmıyan, O'nun getirdiği dîni beğenmeyen kimse, ümmetlerin, insanların en kötüsü, en aşağısıdır.

"İki cihân saâdetine kavuşmak" İki cihân saâdetine kavuşmak, ancak ve yalnız, dünya ve âhıretin efendisi olan, Muhammed aleyhisselâma tâbi' olmaya bağlıdır. Ona tâbi' olmak için, îmân etmek ve ahkâm-ı islâmiyyeyi, ya'nî islâmiyeti öğrenmek ve yapmak lâzımdır.

Allahü teâlâ, sevgilisi olan Muhammed aleyhisselâma uymayanların, dünyada da âhırette de zarar göreceklerini bildirmiştir.

İmrân sûresinde meâlen şöyle buyurulmaktadır: (Ey benim sevgili Peygamberime inananlar! Eğer, kâfirlerin sözlerine aldanıp da, Resûlümün yolundan ayrılırsanız, kendilerine müslüman süsü veren din düşmanlarının uydurma ve yaldızlı sözlerine kapılarak, îmânınızı çaldırırsanız, dünyada ve âhırette ziyân edersiniz.)

Allahü teâlâ, kâfirlerin, kendi düşmanı ve Peygamberinin sallallahü aleyhi ve sellem düşmanı olduklarını bildiriyor. Allahü teâlânın düşmanlarını sevmek ve

onlarla kaynaşmak, insanı Allahü teâlâya ve O'nun Peygamberine sallallahü aleyhi ve sellem düşman olmağa sürükler.

Bir kimse, kendini müslüman zanneder. Kelime-i tevhîdi söyleyip, inanıyorum der. Namaz kılar ve her ibâdeti yapar. Hâlbuki, bilmez ki, böyle çirkin hareketleri, onun îmânını ve islâmını temelinden götürür.

Arabistân'da doğan, Muhammed aleyhisselâm, Dünya ve âhiretin efendisi O'dur hemân!

Toprak altında kalsın, ezilsin, batsın her zaman, O'nun kapısında toz, toprak olmak istemiyen!

BUGÜNKÜ SOHBET · 5 NİSAN 1996 · KAYIT 10825

Cehenneme gitmek çok kolay

İnsanı Cehenneme sürükleyen işlerin başında da, kötü arkadaş, kötü çevre gelir. Bunun için kötü arkadaştan uzak durmalıdır. Ona yaklaşmaktan sakınmalıdır. Dürüst arkadaşlarla beraber olmalıdır.

Allahü teâlânın azâbından kurtulup ni'metlerine kavuşmak isteyen herkesin, O'nun emirlerine uyması, dünyanın sıkıntılarına katlanması ve günâhlardan kaçınması gerekir. Çünkü, Cennet, nefsin işlemekten hoşlanmıyacağı amellerle çevrilmiş, süslenmiştir.

Nefsin, işlemekten hoşlanmadığı bu amelleri ya'nî Allahın emirlerini yapanlar, Cenneti kendilerine açık bulurlar. Tersine, nefsin, işlemekten hoşlanmadığı bu amelleri ya'nî Allahın emirlerini bu dünyada yerine getirmeyenler de, Cenneti kendilerine kapanmış bulurlar.

Cehenneme gelince, o da, yasak olan şehevî hisler ve nefsânî amellerle doldurulmuştur. Dünya hayâtında nefsânî, şehevî arzularına esîr olanlar, istiyerek Cehenneme koşmuş olurlar.

İnsanı Cehenneme sürükleyen işlerin başında da, kötü arkadaş, kötü çevre gelir. Bunun için kötü arkadaştan uzak durmalıdır. Ona yaklaşmaktan sakınmalıdır. Dürüst arkadaşlarla beraber olmalıdır.

"Cennetin yolları açılır" Şerefli kişilerle beraberlik insanı yüceltir. Allahü teâlâya inanıp, emrettiği gibi yaşayanları ta'rifi mümkün olmayan güzelliklerle süslü Cennet ni'metleri beklemektedir. Fakat bu Cennet, nefsin işlemekten hoşlanmadığı amelleri yapanlar içindir. Onun kapıları ancak, bu dünyada nefsin işlemekten hoşlanmadığı amelleri yapanlara, ya'nî Allahın emirlerini yerine getirenlere açılır.

Resûlullah sallallahü aleyhi ve sellem buyurdu ki:

Allahü teâlâ, Cebrâil aleyhisselâmı Cennete gönderdi. Giderken ona, "Git, Cenneti ve orada Cennet ehli için hazırladıklarımı gör" dedi. Cebrâil aleyhisselâm gitti. Cenneti ve içinde Cennet ehli için hazırlananları gördü. Dönüşünde şöyle dedi:

- Yâ Rabbî, izzetin hakkı için, Cenneteki bu ni'metleri işiten herkes mutlaka oraya girer.

Sonra Cennet, nefsin işlemekten hoşlanmıyacağı amellerle bezendi. Allahü teâlâ tekrar Cebrâil aleyhisselâma dedi:

- Cennete git ve onlara bir kere daha bak.

Cebrâil aleyhisselâm gitti, baktı, dönüşünde şöyle dedi:

- Yâ Rabbî, izzetin hakkı için, ben oraya hiç bir kimsenin girmemesinden korktum.

Daha sonra Allah, Cebrâil aleyhisselâmı Cehenneme göndererek, "Git Cehennemi ve Cehennemlikler için hazırladıklarımı gör" dedi. O, gitti, gördü ve dönüşünde şöyle dedi:

- Yâ Rabbî, izzetin hakkı için söylüyorum. Onu işiten hiç bir kimse oraya girmez. Oraya girmeğe sebep olacak hareketlerde bulunmaz.

"Herkesin oraya girmesinden korktum" Sonra, Cehennem, nefsânî, şehvânî heves ve arzularla bezendi. Allahü teâlâ, Cebrâil'e dedi:

- Tekrar git, orayı bir kere daha gör.

Cebrâil aleyhisselâm gitti. Gördü ve dönüşünde şöyle dedi:

- Yâ Rabbî, izzetin ve celâlin hakkı için söylüyorum. Ben, herkesin oraya girmesinden korktum...

Bir defasında Cebrâil aleyhisselâm, mûtâd geliş zamanlarının birinde, rengi atmış olarak yine Nebî sallallâhü aleyhi ve selleme gelmişti. Resûlullah sordu:

- Ey Cebrâil, seni rengi atmış olarak görüyorum. Bunun sebebi nedir?

Cebrâil aleyhisselâm dedi:

- Yâ Resûlallah, Cehennemi gördüm. Cehennem ve kabir azâblarının hak olduğunu ve Allahü teâlânın azâbının her şeyden üstünlüğünü kabûl eden kişinin, ondan emîn olmadıkça sükûna kavuşması mümkün olmaz.

BUGÜNKÜ SOHBET · 6 NİSAN 1996 · KAYIT 10826

Îsâ aleyhisselâm ölmedi!

Allahü teâlâ, Yehûdâ'yı Îsâ aleyhisselâma benzetti. Yahûdîler de, onu Îsâ aleyhisselâm diye yakaladılar. Çarmıha gerip öldürdüler. Îsâ aleyhisselâm da göğe kaldırıldı.

Îsâ aleyhisselâm, İsrâiloğullarına gönderilen bir peygamberdir. İsrâiloğulları, daha önce kendilerine Mûsâ aleyhisselâmın getirdiği hak dîne uymakta gevşeklik gösterdiler. Pek çok îtirâzda bulundular, hattâ doğru yoldan tamâmen ayrıldılar.

Mûsâ aleyhisselâmdan sonra da nebîler gönderildi. Bu nebîler, İsrâiloğullarını Mûsâ aleyhisselâmın bildirdiği dîne uymaları için uyarıp, tebliğde bulundular. İsrâiloğulları bunları dinlemediği gibi, pek çoğunu da şehîd ettiler. İsrâiloğullarının bütün bu isyânları ve azgınlıkları; ba'zan zulüm ile öldürülmelerine, ba'zan da esîr edilip zillet içinde yaşamalarına sebep oldu.

Hz. Îsâ'nın yumuşak huyunu beğenmediler Îsâ aleyhisselâma peygamberliği bildirildiği sırada da İsrâiloğulları dağınık bir şekilde ve zillet içinde yaşıyorlardı. Hattâ kendilerini kurtaracak bir peygamber bekliyorlardı. Bekledikleri bu peygamberin, mücâdeleci, tuttuğunu koparan, çok şiddetli, kavgacı, yahûdîleri diğer milletlerin esâretinden kurtaracak olan bir şahsiyet olmasını umuyorlardı. ^Isâ aleyhisselâm, onları hidâyete kavuşturmak için gönderilip, vazîfelendirilince, İsrâiloğulları ona inanmadılar. Onu çok yumuşak buldular.

Kurtarıcı olarak gelen Îsâ aleyhisselâm, dünyada barış ve selâmet hisleri yerleştirmeye, insanları birbirleriyle barıştırmaya çalıştı. Yahûdîlere, sapık yolda olduklarını ve bundan dönmelerini söyledi. İbâdet olarak yaptıkları şeylerin gerçek ibâdet olmadığını ve ahlâklarının bozukluğunu bildirdi. Kendisine tâbi

olmalarını ve sâdece gösterdiği yolun doğru olduğunu söyledi. Îsâ aleyhisselâma inanmayan yahûdîler, sonunda onu öldürmeye kalkıştılar. Fakat Allahü teâlâ, Îsâ aleyhisselâmı diri olarak semâya kaldırdı.

Yahûdîlerden bir cemâ'at, Îsâ aleyhisselâm ve annesi Hz. Meryem'e dil uzattılar. ^Isâ aleyhisselâm bunu duyunca onlar hakkında; "Allahım! Sen benim Rabbimsin. Sen beni "Ol!" kelimen ile yarattın. Bana ve anneme dil uzatanlara lânet eyle" diye bedduâda bulundu.

Allahü teâlâ, onun bu duâsını kabûl eyledi. Hz. Îsâ'ya ve annesine dil uzatanları maymun ve domuz şekline çevirdi. Bu durumu gören yahûdîler, hâdiseyi aralarında görüştüler. Hepsi Hz. Îsâ'yı öldürmek üzere anlaştılar. Hz. Îsâ'yı aramaya başladılar. Îsâ aleyhisselâmın havârilerinden biri olan Yehûdâ (Judas), para karşılığı Îsâ aleyhisselâmın yerini onlara haber verdi.

Îsâ aleyhisselâmı yakalamak için yahûdîlerle berâber eve girince, Allahü teâlâ, Yehûdâ'yı Îsâ aleyhisselâma benzetti. Yahûdîler de, onu Îsâ aleyhisselâm diye yakaladılar. Öldürüp astılar. Îsâ aleyhisselâm da göğe kaldırıldı. Bu sırada 33 yaşında idi.

Hz. Îsâ diri olarak göğe yükseltildi Îsâ aleyhisselâmın diri olarak göğe çıkarılması husûsunda Âl-i İmrân sûresinde de meâlen şöyle buyurulmaktadır: (Yahûdîler Îsâ aleyhisselâmı öldürmek için hileye saptılar. Allah da Îsâ aleyhisselâmı göğe kaldırmak ve hîlekârlardan birini Îsâ aleyhisselâm gibi gösterip, yine kendilerine öldürtmek sûretiyle onlara mukâbele etti, cezâ verdi. Allahü teâlâ, onlardan daha kâdirdir. O zaman Allahü teâlâ dedi: "Yâ Îsâ! Muhakkak ben, seni yerden en mükemmel şekilde alıp meleklerin makâmına yükselteceğim. Seni ecelin bitince öldürecek olan benim. Seni, sana kasdeden kâfirlerin arasından çıkaracağım, onların şerlerinden kurtaracağım. Senin dînine tâbi olanları, kıyâmet gününe kadar küfredenlerin, inkâr edenlerin üstünde tutacağım. Sonra âhırette dönüşünüz de yalnız banadır. O vakit aranızda, ihtilâf ettiğiniz şeyde hükmü ben vereceğim.")

BUGÜNKÜ SOHBET · 7 NİSAN 1996 · KAYIT 10827

Hıristiyanların yanlış inancı

Anneciğim, görüyorsun ki ben asılmadım. Benim yerime hâin Yehûdâ haça gerildi ve öldü. Şeytandan sakının! Çünkü o, aldatmak için her şeyi yapacaktır. Gördüğünüz ve duyduğunuz şeyler için sizi şâhid yapıyorum!

Fahreddîn-i Râzî hazretleri, Îsâ aleyhisselâmın, çarmıha gerilmeyip göğe yükseltilmesi ile ilgili olan, "Yahûdîler hîle yaptılar. Allahü teâlâ onlara mukâbelede bulundu ve cezâ verdi..." meâlindeki âyet-i kerîmeyi şöyle tefsîr etmiştir:

Yahûdîlerin hîlesi, Îsâ aleyhisselâmı öldürmeye teşebbüsleri üzerine, Allahü teâlâ Îsâ aleyhisselâmı göğe yükseltti. Bu şöyle olmuştur: Yahûdîlerin Îsâ aeyhisselâmı öldürmeye kasdettikleri sırada, Cebrâil aleyhisselâm bir an bile Îsâ aleyhisselâmdan ayrılmıyordu. Nitekim âyet-i kerîmede; "Biz onu Rûh-ul-kuds ile te'yid ettik" buyrulmuştur.

Cebrâil aleyhisselâm onu göğe çıkardı...

İşte, yahûdîlerin bu teşebbüsleri üzerine, Cebrâil aleyhisselâm Îsâ aleyhisselâma çatı penceresi olan bir eve girmesini söyledi. Îsâ aleyhisselâm böyle bir eve girince, Cebrâil aleyhisselâm onu bu evden göğe çıkardı.

Yehûdâ, Îsâ aleyhisselâm gibi gösterildi. Îsâ aleyhisselâm diye o yakalandı ve haça gerildi. Orada hazır bulunanlar üç gruba ayrıldılar. Onlardan bir grup; "Îsâ aramızda Allah idi. Şimdi gitti", diğer grup; "Îsâ aleyhisselâm, Allahü teâlânın oğlu idi", öbür grup ise, Îsâ aleyhisselâm, Allahü teâlânın kulu ve resûlüdür. Hak teâlâ semâya, göğe kaldırmak sûretiyle ona ikrâm ve ihsânda bulundu" dediler.

Bu gruplardan her birinin ayrı bir cemâ'ati vardır. Ancak îtikâdlarının bozukluğu sebebiyle ilk iki grup kâfir olup, îtikâdlarının düzgünlüğü sebebiyle üçüncü fırka mü'min kalmıştır.

Havârîler 12 kişi idiler. Onlar bir evde toplanmışlardı. İçlerinden birisi münâfıklık etti. Yahûdîlere, Îsâ aleyhisselâmın bulunduğu yeri gösterdi. Allahü teâlâ, onu, yahûdîlere Îsâ aleyhisselâm gibi gösterdi. Îsâ aleyhisselâm ise göğe

kaldırdı. Onlar da o münâfığı, Îsâ aleyhisselâm diye yakaladılar, haça gerdiler. İşte Allahü teâlânın onların mekrine mukâbelesi böyle olmuştur.

Al-i İmrân sûresinin 55. âyet-i kerîmesinde geçen "müteveffîke" lâfzı sıfat olup, seni öldüreceğim ma'nâsına değildir.

Bu husûsta Hasen-i Basrî hazretleri şöyle buyurmuşlardır: "Teveffînini ma'nâsı, "Seni öldürmeden yeryüzünden alıp semâya yükseltirim" demektir. Nitekim Arapça'da; "Falan kimseden malımı teveffî ettim" demek, malımı aldım demektir. Bu bakımdan "teveffî" kelimesi öldürmek ma'nâsına değil, almak ma'nâsınadır...

Allahü teâlâ, Îsâ aleyhisselâmı semâya kaldırdı. Semâ, Allahü teâlânın ihsân ve ikrâm mahallidir. Meleklerin mekânıdır. Orada Allahü teâlâdan başka hiç bir kimsenin hükmü geçerli değildir. Bu sebeple, Îsâ aleyhisselâmın böyle bir mekâna kaldırılması, Allahü teâlâya kaldırılmak gibi oldu. Çünkü, bu mekânda Allahü teâlâdan başkasının hükmü cereyan etmez.

Barnabas inilinde şöyle yazıyor...

Hazret-i Îsâ'nın son günleri hakkında Barnabas İncîl'i aşağıdaki bilgiyi veriyor:

Roma askerleri Îsâ aleyhisselâmı yakalamak için evden içeri girdikleri zaman, Cenâb-ı Hakkın emriyle dört büyük melek onu kucaklayıp pencereden çıkararak göğe kaldırdılar. Romalı askerler kendilerine kılavuzluk eden Yehûdâ'yı (Judas'ı); "Sen Îsâ'sın!" diye yakaladılar. Bütün inkârına, bağırıp çağırmasına, yalvarmasına rağmen, sürükleye sürükleye hazırlanmış olan çarmıha götürüp astılar.

Daha sonra hazret-i Îsâ, annesi Meryem ve havârîlerine göründü. Meryem'e; "Anneciğim, görüyorsun ki ben asılmadım. Benim yerime hâin Yehûdâ haça gerildi ve öldü. Şeytandan sakının! Çünkü o, dünyayı süsleyerek aldatmak için her şeyi yapacaktır. Gördüğünüz ve duyduğunuz şeyler için sizi şâhid yapıyorum" dedi. Ondan sonra inananları koruması ve günâhkârların nedâmet getirmesi için Allahü teâlâya duâ etti.

Havârîlere dönerek; "Allahü teâlânın ni'meti ve rahmeti sizinle olsun" dedi. Bundan sonra dört büyük melek onu havarilerinin ve anasının gözü önünde tekrar semâya kaldırdılar.

BUGÜNKÜ SOHBET · 8 NİSAN 1996 · KAYIT 10828

Hz. Îsâ'nın yeryüzüne inişi

Hadîs-i şerîfte buyuruldu: "Kıyâmete yakın Meryem oğlu Îsâ inecektir. Onu görünce şu hâlleri ile tanıyın: Orta boylu, kırmızı beyaz tenli, düz saçlıdır. Yeryüzünde emniyet ve adâleti te'sis edecektir." Îsâ aleyhisselâm kıyâmet yaklaşınca, Şam'daki Ümeyye Câmiî minâresine inecek ve kırk sene yaşayacaktır. Bu zaman zarfında, İslâmiyyeti yayacak ve Mehdî aleyhisselâm ile buluşacak, her ikisi de evlenip çocukları olacaktır. Sonra Medîne'de vefât edip, Peygamber efendimizin medfûn bulunduğu Hücre-i saâdete defnolunacaktır.

Kur'ân-ı kerîmde Zuhruf sûresi 61. âyet-i kerîmesinde meâlen şöyle buyuruldu: (Gerçekten Îsâ'nın nüzûlü kıyâmetin yaklaştığını bildiren bir beyândır, alâmettir. Onun için, o kıyâmetin geleceğinde sakın şüphe etmeyin de, benim dînime tâbi olun. İşte bu biricik doğru yoldur.)

Emniyet ve adâleti tesis eder Hadîs-i şerîfte de şöyle buyuruldu: (Kıyâmete yakın Meryem oğlu Îsâ inecektir. Onu görünce şu hâlleri ile tanıyın: Orta boylu, kırmızı beyaz tenli, düz saçlıdır. Yaş olmasa da saçı ıslak gibidir. İki âsâsı olur. Salîbi haçı kırar, domuzu öldürür. Allahü teâlâ onun zamanında Deccâl'i helâk eder. Yeryüzünde emniyet ve adâlet te'sis olur.

Sahîh-i Müslim'de bildirilen uzun bir hadîs-i şerîfte de Peygamber efendimiz, ^Isâ aleyhisselâmın dünyaya geleceğini şöyle anlatır:

"Mesîh Îsâ aleyhisselâm, Şam'ın doğusundaki Ak minâre'ye elini iki meleğin kanatları üzerine koymuş olarak inecek. Başını eğdiği zaman su damlayacak, kaldırdığı zaman ondan inci gibi gümüş tâneleri yuvarlanacaktır. Onun nefesinin kokusunu duyan her kâfir mutlaka ölecektir.

Mesîh, Deccâl'ı arayacak, nihâyet ona Lud kapısında yetişerek öldürecektir. Sonra bu adamın şerrinden kendilerini Allahü teâlânın koruduğu bir kavim, Meryem oğlu Îsâ'ya gelecek, onları teselli edecek, onlarla Cennetteki derecelerine göre konuşacaktır.

O bu hâlde iken, Allahü teâlâ Îsâ'ya; "Ben öyle bir takım kullarımı çıkardım ki, onları öldürmeye hiç bir kimsenin eli varmaz. Şimdi sen benim kullarımı Tûr'a

götürerek koru" diye vahy indirecek ve Allahü teâlâ Ye'cüc'ü ve Me'cüc'ü gönderecektir. Bunlar hep tepeden sür'atle sızacaklardır.

Allahü teâlâ da Ye'cüc ve Me'cüc'ün üzerine, boyunlarına îsâbet edecek deve kurdu gönderecektir. Böylece bir kişinin ölmesi gibi helâk olarak sabahlıyacaklardır. Sonra Îsâ aleyhisselâm ile arkadaşları Tûr'dan yeryüzüne inecekler. Yeryüzünde onların leşleri ve pislikleri ile dolmadık bir karış yer bulamayacaklardır.

Yağmur yeryüzünü temizleyecek!

Nebiyyullah Îsâ aleyhisselâm ile arkadaşları yine Allahü teâlâya niyâz edecekler, sonra Allahü teâlâ öyle bir yağmur gönderecek ki, ona ne kerpiç ev, ne de çadır mâni olabilecektir. Bu yağmur yeryüzünü yıkayacak, onu ayna gibi yapacaktır. Sonra yere, mahsûlünü bitir, bereketini tekrar getir, denilecektir.

Süte bereket verilecek hattâ yeni doğurmuş bir deve, bir çok insana kâfi gelecek; yeni doğurmuş bir sığır, insanlardan bir kabîleyi doyuracak, yeni doğurmuş bir koyun, akrabâdan bir oymağa yetecektir.

Îsâ aleyhisselâm gökten inince, bu ümmet arasında Resûlullah efendimizin getirdiği din ile hükmedecektir. Alimler bunu açık olarak beyân etmişlerdir. Bu husûsta hadîs-i şerîfler ve icmâ vardır.

BUGÜNKÜ SOHBET · 9 NİSAN 1996 · KAYIT 10829

Hz. Mehdî geldi mi?

Bir çok kimse, Hz. Mehdî'de bulunması gereken alâmetlerin hiç biri bulunmadığı hâlde, dünyalık menfaatler için Mehdî olduğu iddiâsını ortaya atmıştır.

Mehdî alayhisselâm, kıyâmete yakın geleceği, Peygamber efendimiz tarafından haber verilen ve İslâmiyyeti yeryüzüne hâkim kılacak olan mübârek bir zâttır. Nesebi, peygamberimiz Muhammed aleyhisselâma dayanacak ve Hz. Fâtıma evlâdından olacaktır. İsmi Muhammed, babasının ismi Abdullah'tır. Müceddid ve müctehid olacaktır. O zaman gökten inecek olan Îsâ aleyhisselâm ile buluşacaktır. Eshâb-ı Kehf uyanıp, mehdî aleyhisselâmın askeri olacaktır.

Hz. Mehdî'nin alâmetleri Hz. Mehdî ile ilgili hadîs-i şerîflerde buyuruldu ki:

(Ümmetim, bal arılarının beyleri etrâfında toplanması gibi, Mehdî'ye sığınırlar. O daha önce zulümle dolu olan dünyayı adâletle doldurur. Uykuda olan uyandırılmaz ve bir damla bile kan dökülmez.)

(Mehdî'nin adı Muhammed'dir. Mehdî benim neslimdendir ve Fâtıma'nın evlâdındandır.)

(Mehdî benim evlâdımdandır. Yüzü nûrlu, alnı açıktır. Burnunun üst tarafı yüksekçedir. Yeryüzünü adâlet ve doğrulukla doldurur. Nitekim ondan önce dünya zulüm ve cefâ ile dolu olur...)

Mehdî aleyhisselâm, Kudüs'e hicret edecektir. Onun sakalı gür ve sık, gözü de sürmeli olacaktır. Dişleri seyrek ve parlaktır. Yüzünde yıldız mîsâli parlayan bir ben, omuzunda ise Peygamber efendimizdeki nübüvvet mührü gibi bir mühür bulunacaktır. Hazret-i Mehdî, bir çok beldede câmi inşâ eder ve Peygamber efendimizin bayrağıyla görünür.

Bu alâmetleri bildiren hadîs-i şerîfler şöyledir:

(Mehdî'nin başı hizâsında bir bulut olacaktır. Buluttan bir melek; "Bu Mehdî'dir. sözünü dinleyiniz!" diyecektir.)

(Eshâb-ı kehf, hazret-i mehdî'nin yardımcıları olacaktır ve Îsâ aleyhiselâm bunun zamanında gökten inecektir. Îsâ aleyhisselâm, Deccâl ile harb ederken, hazret-i Mehdî, hazret-i ^Isâ ile berâber olacaktır. Bunun hükümdarlığı zamanında, her zamankinin aksine olarak ve hesâbların tersine olarak, Ramazân-ı şerîfin ondördüncü günü güneş tutulacaktır ve birinci gecesinde ay tutulacaktır.)

Zamanımızda olduğu gibi, 400 sene önce de Mehdîlik iddiasında bulunan kimseler çıkmıştır. İmâm-ı Rabbânî hazretleri, Mektûbâtında şöyle buyurmaktadır:

Her devirde Mehdîlik iddiası "Hindistan'da birisi, Mehdî olduğunu iddiâ etmişti. Bir çok câhiller de, ona inanmıştı. Bunlara göre, Mehdî gelmiş ve ölmüş, mezârı da Fere şehrinde imiş. Meşhûr, hattâ ma'nâsı tevâtür derecesine varmış bir çok hadîs-i şerîfler böylelerinin bu îtikâd ve sözlerini yalanlamaktadır. İnsâf etsinler ki, bu alâmetler, o ölen adamda var mıdır, yok mudur. Geleceği bildirilen Mehdî'nin alâmetleri meydanda iken, başkalarını Mehdî sananlar, ne kadar câhildir. Allahü teâlâ, onlara, doğruyu görmek nasîb eylesin! " Kendisinde belirtilen alâmetlerin hiç biri bulunmadığı hâlde, Mehdî olduğunu iddiâ eden bir çok kimseler, çeşitli maksatlar için, dünyalık menfaatler için bunu ortaya

atmışlardır. Bunlar ba'zı câhilleri etraflarında toplamışlarsa da, İslâm âlimleri ve sâlih müslümanlar tarafından bunlara lüzûmlu cevaplar verilmiş, fitneleri önlenmiş ve isimleri unutulmuştur. Geleceği bildirilen Mehdî'nin alâmetleri meydandadır ve bunlar açıkça bildirilmiştir. Bu ölçülere göre ve alâmetleri belli iken hiç alâkası olmayan kimselere Mehdî demek, Ehl-i sünnet âlimlerinin bildirdiği doğru yoldan ayrılmak olur.

BUGÜNKÜ SOHBET · 10 NİSAN 1996 · KAYIT 10830

Ye'cûc, Me'cûc ve Deccâl

Îsâ aleyhisselâmın yeryüzüne inişi, Hazret-i Mehdî'in çıkışı, Deccâl, ye'cûc ve me'cûc, güneşin batıdan doğması Dabbetülerdin çıkması... Kıyâmet alâmetlerindendir.

Îsâ aleyhisselâmın dünyaya indirileceği kıyâmete yakın bir zamanda Deccâl çıkacaktır. Deccâl, azgın ve zâlim bir kimsedir. Âdem aleyhisselâmdan beri, benzeri görülmemiş büyük bir musîbet olarak insanlara musallat olacak ve onlara zarar verecektir.

Bu kimsenin ortaya çıkması, kıyâmetin büyük alâmetlerindendir. Allahü teâlâ kullarını onunla imtihân edecektir.

Çok memleketleri istilâ edip, ilâh olduğunu söyleyerek insanları aldatacaktır. Dünyada kalacağı müddet kesin olarak bildirilmemiştir. Ancak bu zamanın, kırk sene olduğu rivâyet edilmiştir. Sonunda Îsâ aleyhisselâm tarafından öldürülecektir.

Deccâl'ın alâmetleri "Sahîh-i Buhârî", "Sahîh-i Müslim" ve diğer hadîs-i şerîf kitaplarında Deccâl hakkında pek çok hadîs-i şerîf bildirilmiş olup, Deccâl'in çıkışı, çeşitli vasıfları ve işleri bildirilmiştir. Deccâl hakkındaki bu hadîs-i şerîflerden ba'zıları şöyledir:

"Şüphesiz Deccâl çıkacaktır. Ve şüphesiz berâberinde su ve ateş olacaktır. Ama insanların su gördüğü şey ateştir, yakar. İnsanların ateş gördüğü şey ise tatlı, soğuk sudur." "Size Deccâl'den hiç bir peygamberin kavmine söylemediği bir hadîs haber vereyim mi? Muhakkak onun bir gözü kördür. Ve muhakkak o berâberinde

Cennet ve Cehennemin misli olduğu hâlde gelecektir. Cennettir diye söylediği ateştir. Ben sizi Nûh'un, kavmini uyardığı gibi uyardım." "Geçmiş peygamberler, şaşı ve yalancı olan Deccâl'in büyük fitne ve musîbet olduğunu haber verip ümmetlerini onun şerrinden, zararından korkuttular." Deccâl'in çıkması, akıllara hayret verecek derecede büyük bir fitne olacaktır. Deccâl, istidrâc olarak bir çok garib hâller gösterecek, ilâhlık iddiâ edecek, halkı aldatarak dâvâsına inandırmaya çalışacaktır. Gittiği yerlerde fazla durmayıp sür'atle geçtiğinden, îmânı zayıf olanlar, onun hakkında düşünmeye vakit bulamadan ve alâmetlerini inceleyemeden ona inanacaklardır. Bu sebeple bütün peygamberler, Deccâl'e karşı ümmetlerini uyarmışlardır.

Deccâl'in berâberinde ateşten ve sudan bir nehir bulundurması, Allahü teâlâ tarafından kullara bir imtihândır. Su misâlinden murâd, Cennettir. Çünkü su, bütün ni'metlerin görünen sebeplerindendir. Ateş misâlinden murâd da, elem ve azâba sebep olacak şeylerdir. Fakat kullarını imtihân için bu hârikaları ona veren Allahü teâlâ, Deccâl'in ateşini suya, suyunu da ateşe çevirecek.

Böylece Deccâl, insanlar arasında rezil rüsvâ olacaktır. Bu sûretle Deccâl'in gösterdiği hârikaların, istidrâc ve sihir nev'inden birşey olduğu anlaşılacaktır. Bilindiği gibi, hârikulâde bir hâl, din düşmanlarından zuhûr ederse, buna istidrâc denmektedir.

Pis kokuları her tarafa yayılır!

Kıyâmete yakın, Îsâ aleyhisselâm zamanında olacak hâdiselerden biri de Ye'cûc ve Me'cûc denilen kimselerin geleceğidir. Bunların, yüzleri yassı, gözleri küçük, kulakları çok büyük, boyları kısadır. Hızla çoğalacaklardır. İnsanlar bunların şerrinden şehirlere, binâlara saklanırlar. Hayvanları bitirirler. Nehirleri içip kuruturlar. Îsâ aleyhisselâm ve Eshâbı duâ ederler. Boyunlarında yara hâsıl olup, bir gecede hepsi ölür. Pis kokularından yeryüzü yaşanılamıyacak bir hâl alır.

Îsâ aleyhisselâmın yeryüzüne inişi, Hazret-i Mehdî'nin çıkışı, Deccâl, ye'cûc ve me'cûc olaylarından başka, kıyâmete yakın şu hâdiselerin de olacağı Hadîs-i şerîflerde bildirilmiştir:

Güneş batıdan doğacak. Dabbetülerd denilen büyük bir hayvan çıkacak. Büyük bir duman her tarafı kaplayacak. Medine-i Münevvere harap olacak ve Kabe-i şerîf yıkılacak. Biri Arabistan'da diğerleri doğuda ve batıda olan üç yer batacak. Yemen'de büyük bir ateş çıkacak. Ve nihayet Sûrun üflenmesi ile dünya hayatı son bulacaktır.

BUGÜNKÜ SOHBET · 11 NİSAN 1996 · KAYIT 10831

Hizmet kurumları unutulmamalıdır

İhlâs Vakfı, Öğrenci Yurtlarında binlerce üniversiteli fakîr öğrenciyi ve bilhassa Türk dünyasından gelen muhtaç öğrencileri barındırmaktadır. Onların et ihtiyâçları, vekâlet yolu ile sağlanan kurban, adak ve akîka hayvanları ile sağlanmaktadır.

Kurban Bayramı yaklaşmaktadır. Kesilecek kurbanlar, adaklar en iyi şekilde değerlendirilmelidir. İlim tahsil eden talebelere veya ilim tahsiline yardım eden hayır kurumlarına vekâlet yolu ile verilirse, hem vâcib sevâbı alınır, hem de ilim yayma sevâbı alınmış olur.

Kurban kesmek gibi adak da bir ibâdettir. Bir isteğe, dileğe kavuşmada çok te'sîrli bir yoldur. Allahü teâlâ yaptığı bu ibâdet hürmetine o dileğini yaratır. Bunun için sık sık adakta bulunmalı, sadaka vermeli, hayır hasenat yapmalıdır.

Verilen yardımlar, bağışlar aynı zamanda birer sadakadır. Sadaka, yapılan her iyilik ise çeşitli belâları önler. Sadakanın fazîleti çoktur.

Malı çok olup da zekât, sadaka vermiyen kimse, sıkıntı içinde yaşar. Hadîs-i şerîfte, (Gerçek fakîr, malı olduğu hâlde sadaka vermiyendir) buyuruluyor. Az da olsa vermeye alışmalıdır!

"Veriniz ki rızkınız bollaşsın!" Sadaka verenin, hayır hasenat yapanın malının bereketi artar. Az malı çok iş görür. Hadîs-i şerîfte, (Gizli-açık çok sadaka verin ki, rızkınız bollaşsın, yardıma mazhar olasınız ve duânız kabûl edilsin) buyuruluyor.

Kısacası, ilim tahsili yapılan yerlere, gerek kurban, adak ve akîka şeklinde, gerekse doğrudan yardım, sadaka şeklinde yapılan yardım, insanı kazâlardan belâlardan korur. Dünyada, sıhhat ve âfiyet içinde bir ömür sürmeye sebep olur. Ayrıca farz olan cihâd ve ilim yayma sevâbına kavuşulur. Böylece yardım yapan kişi, hem dünyada hem de âhırette çok büyük ni'metlere kavuşmuş olur.

İlim yaymanın sevâbını sevgili Peygamberimiz şöyle ifâde buyuruyor:

(Bütün ibâdetlere verilen sevâb, Allah yolunda gazâya verilen sevâba göre, deniz yanında bir damla su gibidir. Gazânın sevâbı da, emr-i ma'rûf ve nehy-i

anilmünker ya'nî dînin emir ve yasaklarını yayma sevâbı yanında, denize göre bir damla su gibidir.)

İhlâs Vakfı, Öğrenci Yurtlarında binlerce üniversiteli fakîr öğrenciyi ve bilhassa Türk dünyasından gelen muhtaç öğrencileri barındırmaktadır. Onların et ihtiyâçları, vekâlet yolu ile sağlanan kurban, adak ve akîka hayvanları ile sağlanmaktadır. Bu yolla yurtlarda kalan öğrencilere vermek isteyenler, İhlâs Vakfı idarecilerine vekâlet verebilir. Böylece hem kurban sevâbı, hem de ilim yayma sevâbı hâsıl olur.

Gerçek ma'nâda, dîne hizmet eden İhlâs Vakfı'na her ne şekilde olursa olsun yardım eden, hadîs-i şerîfte ifâde buyurulan bu üç sevâba da kavuşmuş olur.

İhlâs Vakfı öğrenci yurtları Kurbanını bizzat kendisi kesmeyip, başkasına kestirecek ise veya bir hayır kurumuna verecek ise, bu dînimizin emrettiği şekilde yapılmalıdır. Bu işlem usûlüne uygun yapılmazsa, kurban kesilmemiş olur. Meselâ, ba'zı hayır kurumlarının yaptığı gibi, bankaya para yatıran şahıs sayısı kadar kurbanı kesip, (Her kurban birine olur) demek ve kesilen hayvanların her biri, para yatıranlardan birinin olsun demek çok yanlış olur. Çünkü kurban alırken niyyet önemlidir. Ya kurbanı satın alırken veya kesecek olana vekâlet verirken, niyyet şarttır. Niyyetsiz kesilen hayvanlar, kurban değil, et olur.

Kurbanını, bir hayır kurumuna hediye etmek isteyen kimse, kurban parasını, bu işle vazîfeli kimseye teslîm ederken, (Allah rızâsı için bayram kurbanımı almaya ve aldırmaya, kesmeye ve dilediğine kestirmeye ve etini ve derisini dilediğine vermeye seni umûmî vekîl ettim) demelidir. Kurban kesmeye vekîl olan, sâhibinden ayrıca izin almadıkça veya (İstediğini yap) diyerek umûmî vekîl edilmedikçe, başkasını kendine vekîl yapamaz.

Vekâlet, mektupla, faksla veya telefonla da verilir.

İhlâs Vakfı senelerdir, vekâletini aldığı vatandaşlarımızın kurbanlarını bildirdiğimiz usûlle kesmekte, kurbanın etini ve derisini en iyi şekilde değerlendirmektedir.

Kurban kestirecek veya yardımda bulunacak kimseler, İhlâs vakfı genel merkezi vâsıtası ile irtibat kurabilirler. İhlâs Vakfı genel merkezinin telefonu (0212) 511 66 73, faksı ise (0212) 513 68 57'dir.

BUGÜNKÜ SOHBET · 12 NİSAN 1996 · KAYIT 10832

Akîka kesmenin önemi

İmkânı olanlar, çocukları için mutlaka akîka kesmelidir. Hattâ küçük iken akîkası kesilmemişse, kişi kendisi için de akîka kesmelidir. Akîka hayvanı ve bedeli ilim tahsili gören talebelere verilirse, müstehab sevâbının yanında ilim yayma, cihâd sevâbı da alınır.

Akîka, çocuk ni'metine karşılık, Allahü teâlâya şükür etmek niyyeti ile hayvan kesmektir. Çocuğa yedinci günü isim koymak ve saçını tıraş ettirip, saçının ağırlığı kadar, erkek için altın veya gümüş, kız için gümüş sadaka vermek ve kendi malından, erkek için iki, kız için bir akîka hayvanı kesmesi, hanefîde müstehabdır. Peygamber efendimiz, (Erkek çocuğa iki, kız çocuğa bir akîka kesin!) buyurdu. Akîka, çocukları belâlardan ve hastalıklardan korur. Kıyâmette, ana-babaya ayrı bir şefâ'at eder.

Akîka hayvanı, kurbanlık hayvan gibi olmalıdır. Her zaman kesilebilir. Kurban bayramında da kesilebilir. Hayvan bulmak, kestirmek bayramda daha kolay olduğu için, bayramda kesmek daha rahat olur. Resûlullah efendimiz nübüvvetten sonra, kendisi için akîka kesmiştir.

Etinden herkes yiyebilir Akîka hayvanının etlerinden, kesen yiyebilir ve pişmiş veya çiğ olarak zengin, fakîr herkese verebilir. Hicretin sekizinci yılında İbrâhîm dünyaya gelince, yedinci günü, Resûlullah efendimiz İbrâhîm'in başını tıraş ettirip, saçının ağırlığı kadar gümüş sadaka verdi ve akîka olarak iki koç kesti. Saçlarını gömdü.

İmkânı olanlar, çocukları için mutlaka akîka kesmelidir. Küçük iken kesilememiş ise, âkıl bâliğ olduktan sonra da akîka kesilebilir. Hattâ küçük iken akîkası kesilmemişse, kişi kendisi için de akîka kesmelidir. Akîka hayvanı ve bedeli ilim tahsili gören talebelere verilirse, müstehab sevâbının yanında ilim yayma, cihâd sevâbı da alınır.

Adak hayvanı da böyledir. İlim tahsil eden talebelere veya ilim tahsili ettiren hayır kurumlarına vekâlet yolu ile verilirse, hem vâcib sevâbı alınır, hem de ilim yayma sevâbı alınmış olur. Adak, bir ibâdettir. Bir isteğe, dileğe kavuşmada çok

te'sîrli bir yoldur. Allahü teâlâ yaptığı bu ibâdet hürmetine o dileğini yaratır. Bunun için sık sık adakta bulunmalı, sadaka vermeli, hayır hasenat yapmalıdır.

Verilen yardımlar, bağışlar aynı zamanda birer sadakadır. Sadaka, yapılan her iyilik ise çeşitli belâları önler. Sadakanın fazîleti çoktur. Sadaka verenin malının bereketi artar. Az malı çok iş görür. Hadîs-i şerîfte, (Gizli-açık çok sadaka verin ki rızkınız bollaşsın, yardıma mazhar olasınız ve duânız kabûl edilsin) buyuruluyor.

Malı çok olup da zekât, sadaka vermiyen kimse, sıkıntı içinde yaşar. Hadîs-i şerîfte, (Gerçek fakîr, malı olduğu hâlde sadaka vermiyendir) buyuruluyor. Az da olsa vermeye alışmalıdır!

Akika, kazâlardan belâlardan korur.

İlim tahsili yapılan yerlere gerek akîka şeklinde, gerekse doğrudan yardım, sadaka şeklinde yapılan yardım, insanı kazâlardan, belâlardan korur. Dünyada, sıhhat ve âfiyet içinde bir ömür sürmeye sebep olur. Ayrıca farz olan cihâd ve ilim yayma sevâbına kavuşulur. Böylece yardım yapan kişi, hem dünyada hem de âhırette çok büyük ni'metlere kavuşmuş olur. İlim yaymanın sevâbını sevgili Peygamberimiz şöyle ifâde buyuruyor:

(Bütün ibâdetlere verilen sevâb, Allah yolunda gazâya verilen sevâba göre, deniz yanında bir damla su gibidir. Gazânın sevâbı da, emr-i ma'rûf ve nehy-i anilmünker ya'nî dînin emir ve yasaklarını yayma sevâbı yanında, denize göre bir damla su gibidir.)

İhlâs Vakfı, Öğrenci Yurtlarında binlerce üniversiteli fakîr öğrenci ve bilhassa Türk dünyasından gelen muhtâç öğrencileri barındırmaktadır. Onların et ve gıda ihtiyâcı için vekâlet alarak, akîka ve adak hayvanlarının kesilmesini ve etlerinin ilim talebesi olan bu öğrencilere verilmesini temin etmektedir. Bu sebeple çocuklarının ve kendilerinin akîka hayvanını alıp kesmek ve yurtlarda kalan öğrencilere vermek isteyenler, İhlâs Vakfı idârecilerine vekâlet verebilir. Böylece hem akîka sevâbı, hem de ilim yayma sevâbı hâsıl olur. İhlâs Vakfı genel merkezi: Telefon: 511 66 73 - 5139900 Fax: 513 68 57

BUGÜNKÜ SOHBET · 13 NİSAN 1996 · KAYIT 10833

Kötülüklere seyirci kalmak

"Mü'minler, birbirlerinin dostları, yardımcılarıdır. Hepsi de, insanlara iyiyi emrederler, kötülükten de sakındırırlar. Namazlarını dosdoğru kılarlar, zekâtlarını verirler, Allaha ve Resûlüne de itâat ederler." Allahü teâlâ, bir kısım insanların işlemekte oldukları kötü ameller sebebiyle topluca, herkesi cezâlandırmaz, azâb etmez. Fakat bu bir kısım insanlar, günâhları âşikâre işledikleri hâlde diğerleri onlara mânî olmaya çalışmazsa, o zaman herkes cezâya müstehak olur.

Allahü teâlâ, Yûşâ aleyhisselâma şöyle buyurdu:

- Ben, kavminin hayırlılarından kırkbinini, şerlilerinden de altmışbinini cezâlandıracağım!..

Yûşâ aleyhisslâm sordu:

- Yâ Rabbî, şu şerlileri, kötüleri anladım. Hayırlıların, iyilerin günâhı nedir?

Allahü teâlâ buyurdu:

- Onlar, günâh işlemekte olan kötülere öfkelenmediler. Onlara mânî olmağa çalışmadılar. Bilâkis onlarla beraber yediler, içtiler, düştüler, kalktılar...

Peygamber efendimiz buyurdu ki:

- Kendiniz onu yapmamış olsanız bile, başkalarına, iyi amel ve hareketlerde bulunmalarını emrediniz. Kendiniz sakınmamış olsanız bile, başkalarını kötü amel ve hareketler işlemekten menediniz. İnsanların ba'zıları vardır ki, hayra birer anahtar, şerre de birer kilittirler. Yine ba'zıları da vardır ki, şerre birer anahtar, hayra da birer kilittirler. Ne mutlu o kimselere ki, Allahü teâlâ, hayrın anahtarlarını onların elinde yaratmıştır. Yazık o kimselere ki, Allahü teâlâ, şerrin anahtarlarını onların elinde yaratmıştır.

İyiyi emrederler, kötülükten de sakındırırlar Âyet-i kerîmede buyuruldu ki:

(Mü'minler birbirlerinin dostları, yardımcılarıdır. Hepsi de, insanlara iyiyi emrederler, kötülükten de sakındırırlar. Namazlarını dosdoğru kılarlar, zekâtlarını verirler, Allaha ve Resûlüne de itâat ederler.)

Allahü teâlânın yasak ve harâm ettiği şeylerin işlenmesini söylemek ve buna teşvîk etmek, yapılmasını emrettiği güzel ve sâlih amellerin de işlenmemesini söylemek ve buna teşvîk etmek münâfıklık alâmetlerindendir. Böyle yapanlar da münâfıktır. Nitekim âyet-i kerîmede buyuruldu ki:

(Münâfık erkeklerle münâfık kadınlar da birbirlerinin tamamlayıcısı ve parçasıdırlar. Onlar, kötülüğün yapılmasını emrederler, iyilikten de vazgeçirmeğe çalışırlar, ellerini de cimrilik sebebiyle sıkıca yumarlar. Onlar Allahı unutmuştur. Allah da onları unutmuştur.)

Hazret-i Ali buyurdu ki:

Amellerin en fazîletlisi, iyiliği emredip kötülükten vazgeçirmek ve günâh işliyeni sevmemektir. Kim ki iyiliği emrederse, mü'minin sırtını muhkemleştirmiş, sağlamlaştırmış olur. Kim de kötülüğü men eder ve ondan vazgeçirirse, münâfığın burnunu yere sürtmüş olur.

Hangi ameller daha fazîletli?

Bir defasında Peygamber efendimiz Mekke'de iken kendisine bir adam geldi ve sordu:

- Kendisinin Allahın Resûlü olduğunu söyliyen sen misin?

- Evet!...

- Allah nazarında hangi ameller daha fazîletlidir?

- Allaha îmân etmek.

- Sonra?

- Akrabâ ve yakınları ziyâret etmek.

- Daha sonra?

- İyiliği emredip kötülükten vazgeçirmek!..

- Peki, Allah nazarında hangi ameller daha çirkindir?

- Allaha şirk koşmak, O'na inanmamak.

- Daha sonra?

- İyiliği emredip kötülükten vazgeçirme vazîfesini yapmamak!..

Peygamberimiz buyurdu ki:

(Hiç bir topluluk yoktur ki, içlerinde, günâh işlemekte olan bir kişi bulunsun, diğerleri onu bundan vazgeçirmeğe muktedir oldukları hâlde vazgeçirmesinler de, Allah, ölümlerinden önce onlara umûmî bir cezâ vermesin.)

BUGÜNKÜ SOHBET · 14 NİSAN 1996 · KAYIT 10834

Kötülüğün zararı kime?

İyiliği emretmeli, kötülükleri de önlemelisiniz. Yoksa, Allahü teâlânın size bir cezâ vermesi yakındır. İyiliği emredip kötülüğü önleme vazîfesini yapmadıkça, Allahın azâbına çarpılmanızdan korkulur.

Resûlullah sallallahü aleyhi ve sellem, kötünün yaptığı zarar ile ilgili olarak şöyle bir kıssa anlatır:

Allahın menettiği şeyleri işleyen ile, onu bundan vazgeçirmeğe çalışan ve buna seyirci kalan insanların hâli, aynı bir gemide bulunan üç kişinin hâline benzer. Bu üç kişinin gemideki vazîfe mahalleri ve bulundukları yerler bellidir. Biri geminin üst kısmında, biri orta kısmında, diğeri de alt kısmındadır. Bir ara bunlardan biri eline bir keser alır. Diğerleri ona sorarlar:

Ne yapacaksın o keseri?

- Ne yapacaksın o keseri?

- Suyun bana yakın olması ve ba'zı ihtiyaçlarımın def'ine yaraması için bulunduğum yerde bir delik açacağım.

Biri der ki:

- Bırakın onu kendi hâline. Allah uzak etsin. Kendisi için istediği deliği açsın.

Diğeri de şöyle der:

- Sakın onu kendi hâline bırakmayın. Delik açmasına mânî olun. Eğer delik açarsa bizi de kendisini de mahveder...

Eğer onun elinden keseri alarak gemide delik açmasına mânî olurlarsa, o da kurtulur, diğerleri de. Yok, buna seyirci kalırlarsa gemi batar, o da mahvolur, diğerleri de...

Ebûdderdâ hazretleri buyurdu ki:

İyiliği emrediniz, kötülüğü menediniz, kötülükleri önleyiniz. Yoksa, Allah size, büyüklerinize hürmet göstermeyen, küçüklerinize merhamet etmeyen zâlim devlet adamlarını musallat eder. Hayırlılarınız duâ eder, fakat kabûl olunmaz. Allahtan yardım isterler, fakat yardım gelmez. İstigfâr ederler, fakat magfirete mazhar olmazlar.

Peygamber efendimiz buyurdu ki:

- Allaha yemînle söylerim ki, siz, iyiliği emretmeli, kötülükleri de önlemelisiniz. Yoksa, Allahın, tarafından size bir cezâ vermesi yakındır. İyiliği emredip kötülüğü önleme vazîfesini yapmadıkça Allahın azâbına çarpılmanızdan korkulur. Sonra Allaha duâ edersiniz, fakat kabûl etmez.

Hazret-i Ali'nin bildirdiği bir hadîs-i şerîfte, Peygamberimiz aleyhisselâm buyurdu ki:

- Benim ümmetim haksıza, "Sen haksızsın!" demekten korktuğu ve çekindiği zaman onlardan ayrıl.

Ebû Sâid Hudrî hazretlerinin bildirdiği bir hadîs-i şerîfte de buyuruldu ki:

- Sizden biri, bir kötülüğü gördüğü zaman onu eliyle önlesin. Eğer eliyle önlemeğe gücü yetmiyorsa diliyle önlesin. Eğer diliyle de önleyemiyorsa, işlenen o kötülüğü tasvîp etmediğini kalbi ile tasdik etsin. Bu sonuncusu, kötülük karşısında îmân ehlinin yapabileceği şeylerin en zayıfıdır.

Kötülüğe kim engel olacak?

Kötülüklere engel olma husûsunda ba'zıları şöyle der:

Kötülükleri el ile ya'nî fiilen önlemek âmirlere düşer. Böyle hareket etmek onların vazîfesidir. Dil il ya'nî sözle önlemek âlimlere düşer. Bu şekilde hareket etmek de onların vazîfesidir. İşlenen bir kötülüğü tasvip etmediğini kalbi ile tasdik etmek de avâma düşer.

İyiliği emredip kötülüğü önlemeğe çalışan kimse, bunu sırf Allah rızâsı ve dînin muzafferiyeti için yapmalı, nefsânî gâyeler için yapmamalıdır. Eğer kişi, iyiliği emredip kötülüğü önleme vazîfesini sırf Allah rızâsı ve dînin muzafferiyeti için yaparsa, şânı yüce olan Allah da ona yardım eder, güç kuvvet verir, kendisini teşebbüs ettiği işte muvaffakiyete götürür. Yok, eğer bunu sırf nefsânî maksat ve gâyeler için yaparsa bu takdirde, şânı yüce olan Allah onu rezîl rüsvâ eder.

BUGÜNKÜ SOHBET · 15 NİSAN 1996 · KAYIT 10835

Kötülüğe mânî olmanın şartları

Birtakım hatîpler ve vâizler vardır ki, halka iyilikten, güzel ahlâktan bahsederler. Kötülükleri önlemeğe çalışırlar. Fakat başkalarına söylediklerine kendileri uymazlar. Allahın kitabını okurlar, fakat okudukları ile amel etmezler.

İyiliği emredip kötülüğe mânî olmak isteyen kimsenin beş şeye ihtiyacı vardır. Bunlardan birincisi ilimdir. Çünkü ilmi olmayan ya'nî câhil kişi, iyiliği emredip kötülüğe mânî olma işini iyi yapamaz. Faydalı olmak isterken, zararlı olur. Kaş yapayım derken göz çıkarır.

İkincisi, iyiliği emredip kötülüğü önleme işini yaparken, sırf Allah rızâsını düşünmektir. Dünyalık menfaat söz konusu olmamalıdır.

Üçüncüsü, iyiliği emredip kötülükten vazgeçirilmeğe çalışılan kişiye, sevgi ile ve şefkatle muâmele etmek; sert, kaba ve kırıcı davranmamaktır. Çünkü, Allahü teâlâ, Mûsâ aleyhisselâm ile kardeşi Hârûn aleyhisselâmı Fir'avn'a gönderirken kendilerine şöyle emretmiştir:

(Fir'avn'a gidin. O, hakîkaten azdı. Gidin de, yumuşaklıkla, tatlılıkla söz söyleyin. Olur ki söz dinler.)

Sabırlı ve dayanıklı olmalı!

Dördüncüsü, sabırlı ve dayanıklı olmaktır. Çünkü Allahü teâlâ, Lokmân aleyhisselâm kıssasında şöyle buyurur:

(Namazı dosdoğru kıl. İyiliği emret, kötülükten vazgeçirmeğe çalış. Bu yüzden mâruz kalacağın şeylere katlan!)

Beşincisi, nasîhat eden, "yap" dediklerini kendisinin de yapması, "yapma" dediklerini kendisinin de yapmamasıdır. Talkını başkasına verip, salkımı kendisi yutar duruma düşmemelidir. Allahü teâlâ Kur'ân-ı kerîmde yahûdîlere hitâben şöyle buyurmaktadır:

(Ey yahûdî bilginleri, siz, insanlara iyiliği emreder de kendinizi unutur musunuz? Hâlbuki kitap da (Tevrat) okursunuz. Siz hâlâ akıllanmıyacak mısınız?)

Peygamber efendimiz buyurdu ki:

(Mi'râc gecesi semâya çıkarıldığım zaman birtakım adamlar gördüm. Makaslarla dudakları kesiliyordu. Sordum:

- Kimdir bunlar yâ Cebrâil?

Dedi:

- Bunlar senin ümmetinin, insanlara iyiliği emredip kötülüğü menettikleri hâlde, kendilerini unutan ve kendi söyledikleriyle kendileri amel etmiyen hatipleridir.)

Gerçekten birtakım âlimler, hatîpler ve vâizler vardır ki, halka iyilikten, güzel ahlâktan bahsederler. Kötülükleri önlemeğe çalışırlar. Bu husûsta gayretler gösterirler. Fakat başkalarına söylediklerine kendileri uymazlar. Allahın kitabını okurlar, fakat okudukları ile amel etmezler.

Ferahlayınca beni unutursun!

Katâde'nin belirttiğine göre Tevrat'ta şöyle yazılıydı:

"Ey âdemoğlu! Sıkılınca beni çağırırsın, fakat ferahlayınca beni unutursun! Gittiğin bu yol bâtıldır." Peygamber efendimiz buyurdu ki.

(Ey ümmetim, ey eshâbım! Bugün siz, Rabbinizden bir beyân üzeresiniz. Hayâtınızı Allahın size gösterdiği yolda geçiriyorsunuz. Sizde, geçim ve cehâlet sarhoşluğundan ibâret iki sarhoşluk zuhûr etmez. Bugün sizler iyiliği emrediyor, kötülüğü önlüyor ve Allah yolunda cihâd yapıyorsunuz. Fakat ileride sizi dünya sevgisi sardığı zaman, bugünkü vasıflarınızdan ayrılacaksınız. Artık iyiliği emretmiyecek, kötülükten vazgeçirmeyecek ve Allah yolunda cihâd yapmayacaksınız. Allah yolunun haricinde cihâd yapacaksınız. O günlerde yaşayıp da gerek gizli olarak ve gerekse âşikâre Allahın kitâbı ile amel edenler, tıpkı ilk muhâcirlerle ensâr gibidirler.)

BUGÜNKÜ SOHBET · 16 NİSAN 1996 · KAYIT 10836

Kötülüklerden üzüntü duymalıdır

"Kim ki kötülüklerle dolu bir yerde bulunur da, sırf Allah rızâsı için oradan çıkarsa, Muhammed aleyhisselâma uymuş olur. Böylece, Cennette Resûlullahın arkadaşı olur." Abdullah bin Mes'ûd hazretleri buyurdu ki:

Sizden biri Allahın dînine aykırı bir işi görür de, ona mânî olmak elinden gelmezse, kalbi ile, işlemekte olan o kötü işi beğenmemelidir. En azından bu işten üzüntü duymalıdır.

Eshâb-ı kirâmdan bir zât buyurdu ki:

Sizden biri bir kötülüğü görür de, onu önlemek elinden gelmezse üç defa şöyle desin: "Allahım, işlenmekte olan şu iş senin dînine aykırıdır. Fakat onu önlemeğe gücüm yetmiyor. Bunun için beni cezâlandırma!.." Hâlis bir niyetle bunu söylerse, ona, iyiliği emredip kötülüğü men etmiş gibi sevâb verilir.

Zor günler gelecek!

Ebû Ümeyye anlatır:

Ebû Sâlebe'ye şu âyeti sordum: "Ey îmân edenler! Siz kendinizi ıslah etmeğe bakın. Siz doğru yolu bulunca dalâlettekiler size zarar vermez. Hepinizin dönüp varacağı nihâyet Allahtır. Artık O, neler yapmakta idiyseniz size haber verecektir" Dedi ki: Ben onu Resûlullah sallallahü aleyhi ve selleme sormuştum da bana şu cevâbı vermişti:

- Ey Ebû Sâlebe, siz birbirinize iyiliği emir ve tavsiye ediyor, kötülükten de sakındırıyorsunuz. Bir gün gelecek, insanlar dünyaya ve dünya hayâtına tapacaklar. Herkes kendini ıslah etmeğe baksın. Sizden sona sabır, tahammül günleri gelecek. Zor günler gelecek. O günlerde, sizin bugün yaptığınızı yapanlara, Allahın kitâbı ile amel eden elli kişi sevâbı verilecek...

Sahâbe sordu:

- Yâ Resûlallah, onlardan elli kişi sevâbı mı, yoksa bizden elli kişi sevâbı mı?

Resûl aleyhisselâm buyurdu:

- Hayır, sizden elli kişi sevâbı...

Hadîs-i şerîfte buyuruldu ki.

(Hiç bir topluluk yoktur ki, orada Allahın emirlerine muhâlif şeyler işlensin ve onlar bu kötülükleri önlenmesin de, Allahın azâbının onların hepsine birden gelmesinden korkulmasın...

"Kötülerden uzaklaşmalıdır" Müslümanın bulunduğu yerde kötülükler çok yayılmış ise, kötülüklere engel olması mümkün değil ise; kendisi de bunlardan zarar görüyorsa, dînin emirlerini tam olarak yerine getiremiyorsa, buradan

uzaklaşması, dînin emir ve yasaklarını yerine getirebileceği bir yere gitmesi lâzımdır.

Peygamberimiz buyurdu ki:

(Kim ki dînini muhâfaza etmek maksadıyla bir yerden başka bir yere göç ederse, velev bir karış dahî olsa, Cennete girmeğe hak kazanır.)

Kim ki kötülüklerle dolu bir yerde bulunur da, sırf Allah rızâsı için oradan çıkarsa, Muhammed aleyhisselâma uymuş olur. Böylece, Cennette Resûlullahın arkadaşı olur. Allahü teâlâ Nîsâ sûresinde buyuruyor ki:

(Kim Allah yolunda göç ederse, yeryüzünde gidecek, barınacak bir çok yerler de bulur. Kim, evinden, Allaha ve Resûlüne göç etmek üzere çıkar da, sonra da kendisine ölüm gelirse, muhakkak ki onun mükâfatını vermek Allaha düşmüştür. Allah çok affedici, çok merhamet edicidir).

BUGÜNKÜ SOHBET · 17 NİSAN 1996 · KAYIT 10837

Îmân ve İslâm

Îmân, muma benzer; dînin emir ve yasakları, mumun ışığını koruyan fener gibidir. Mum ile birlikte fener de, "İslâmiyyet"tir. Fenersiz, muhafazasız mum çabuk söner.

Din, insanları saâdet-i ebediyyeye, sonsuz saâdete, huzura götürmek için Allahü teâlâ tarafından gösterilen yol demektir.

Allahü teâlâ, Âdem aleyhisselâmdan beri, her bin senede, bir Peygamber vâsıtası ile, insanlara bir din göndermiştir. Bu Peygamberlere "Resûl" denir.

Her asırda, en temiz bir insanı Peygamber yaparak, bunlar ile dinleri kuvvetlendirmiştir. Resûllere tâbi' olan, kendilerine yeni bir din gönderilmeyen bu Peygamberlere de, "Nebî" denir.

Bütün Peygamberler, hep aynı îmânı söylemiş, hepsi ümmetlerinden aynı şeylere îmân etmeği istemişlerdir. Fakat, kalb ile, beden ile yapılması ve sakınılması lâzım olan şeyleri başka başka olduğundan, islâmlıkları, müslümanlıkları da ayrıdır.

Îmân nedir?

Îmân, Muhammed aleyhisselâmın, Peygamber olarak bildirdiği şeyleri, akla, tecrübeye ve felsefeye danışmaksızın, tasdîk ve i'tikâd etmektir, inanmaktır.

Akla uygun olduğu için tasdîk ederse, aklı tasdîk etmiş olur. Resûlü tasdîk etmiş olmaz. Veyâhud, Resûlü ve aklı birlikte tasdîk etmiş olur ki, o zaman Peygambere i'timâd tam olmaz. İ'timâd tam olmayınca, îmân olmaz. Çünkü, îmân parçalanamaz. Akıl, Resûlün "sallallahü teâlâ aleyhi ve sellem" bildirdiklerini uygun bulursa, bu aklın kâmil, selîm olduğu anlaşılır.

İnanılması lâzım şey için, tecrübî ilimlere danışıp, tecrübeye uygun ise, inanır, tecrübe ile isbât edemeyince, inanmaz veya şüpheye düşerse, o zaman, tecrübesine inanmış olup, Resûle inanmamış olur ki, böyle îmân, kâmil değil, zâten îmân olmaz. Çünkü, îmân parçalanamaz. Az ve çok olmaz.

Din bilgileri, felsefe ile ölçülmeğe kalkışılırsa, bu sefer felsefeciye inanılmış olup, Peygambere inanılmış olmaz.

Allahü teâlânın var olduğunu ve Muhammed aleyhisselâmın, Allahın Peygamberi olduğunu anlamakta, aklın, felsefî ve tecrübî ilimlerin yardımı büyüktür. Fakat, bunların yardımı ile Peygambere inanıldıktan sonra, Onun bildirdiği şeylerin herbiri için akla, felsefeye ve tecrübî ilimlere danışmak doğru olmaz.

Çünkü, akıl ile, tecrübe ve felsefe yolu ile elde edilen birçok bilgilerin, zamanla değişmekte, yenileri bulununca, eskilerinin atılmakta olduğunu gösteren misâller, literatürlerde az değildir.

Îmânın muhafazası için O hâlde îmân, Resûl-i Ekrem efendimizin, Allahü teâlâ tarafından, Peygamber olarak, bütün insanlara getirdiği ve bildirdiği emirlerin hepsine i'timâd ve i'tikâd etmektir. Bu emirlerin, bilgilerin herhangi birine inanmamak veya şüphe etmek küfür olur, ya'nî insanın dinden çıkmasına sebep olur.

İnanmamayı gösteren her söz ve her iş, ister şaka olarak, isterse gönülden olmıyarak olsun, küfür olur. Zorlanarak veya yanılarak olursa, küfür olmaz.

Îmânı ve farzları ve harâmları ya'nî dînin emir ve yasaklarını öğrenmek, bilmek şarttır. Îmân edip de ibâdet edene, dînin emir ve yasaklarını yerine getirene "Müslüman" denir. Farzları yapıp harâmlardan kaçınan, tam müslümandır. İnandığı hâlde, dînin emir ve yasaklarını yerine getirmiyen mü'min olsa da

müslümanlığı tam değildir. Amelsiz îmân sahibinin, âhırete îmânla gitmesi güç olur.

Îmân, muma benzer; dînin emir ve yasakları, mumun ışığını koruyan fener gibidir. Mum ile birlikte fener de, "İslâmiyyet"tir. Fenersiz, muhafazasız mum çabuk söner. Îmânsız, islâm olamaz. İslâm olmayınca, îmân da yok olur.

BUGÜNKÜ SOHBET · 18 NİSAN 1996 · KAYIT 10838

Yemek yemenin âdâbı

Hadîs-i şerîfte, (Çok yiyeni, Allahü teâlâ sevmez) buyuruldu. Çok yimek, hastalıkların başı, az yimek ilâçların başıdır. Midenin üçte biri yemeklere, üçte biri içeceklere ayrılmalıdır.

Yemeye ve içmeye başlarken, "Besmele" çekmelidir. Yemek ve içmek sonunda "Elhamdülillah" demelidir. Bunları söylemek ve yemekten önce ve yemekten sonra el yıkamak ve sağ el ile yemek ve sağ el ile içmek sünnettir. Yemekten önce el yıkarken, önce gençler, yemekten sonra, önce yaşlılar yıkar.

Yemeğin farzları şunlardır:

1- Yendiği zaman doymayı ve rızkı Allahtan bilmek.

2- Helâlinden yemek.

3- Yemekten hâsıl olan kuvvetle Allahın emrini yerine getirmek, Allahın nehyini, yasaklarını işlememek.

4- Ölmeyecek kadar yemek. (Yemez ölürse günâha girer.)

5- Yemeğin lezzetini Allahü teâlâdan bilmek.

Yemek yemede harâmlar:

1- Karnı doyduktan sonra, yine tıka basa yemek.

2- Sofrada çalgı, içki, kumar ve sâir harâm şeyler bulundurmak.

3- İsraf etmek.

4- Beden için zararlı şeyleri yemek.

Yemeğin sünnetleri:

1- Yenilen kapta yemek artığı bırakmayıp tam olarak yimek ve yemek yenilen kabı tam olarak silmek. Peygamber efendimiz yemek yediği kabı mübârek parmağı ile sıyırıp yerdi.

2- Yemek sofrasında, önündeki kırıntıları yemek, yemeğin şifâsındandır. Önünde küçük lokma varken büyüğüne başlamamalı ve kırıntıları yimekten çekinmemelidir.

3- Bedenin rahatı, sıhhati için az yemelidir.

4- Yemeği aile efradıyla veya din kardeşleri ile yemek.

Fazla gıdâ kalbi öldürür

Yemek yemenin daha birçok sünnetleri vardır:Tuz ile başlamak ve bitirmek sünnettir ve şifâdır. İlk ve son lokma ekmekle yapılır ve ekmekteki tuza niyyet edilirse, bu sünnet yerine getirilmiş olur. Yemekten önce, el kurulanmaz. Yemekten sonra yıkayınca bezle silip kurulanır. Tabağın kenarından yemek, kendi önünden yemek sünnettir.

Acıkmadan yememeli, doymadan kalkmalıdır. Hadîs-i şerîfte, (İyiliklerin başı açlıktır. Kötülüklerin başı tokluktur) buyuruldu. Diğer bir hadîs-i şerîfte de, (Sağ el ile yiyiniz. Sağ el ile içiniz) buyuruldu. Lokma küçük olmalı ve iyi çiğnenmelidir. Öksüreceği ve aksıracağı zaman, başını geriye çevirmelidir.

Yemeğe önce büyükler başlamalıdır. Üçten çok (ye) diyerek, kimseye sıkıntı vermemelidir. Birlikte yediği zaman, misâfirleri doymadan, yemekten elini çekmemelidir. Bir lokmayı yutmadan önce, ikinciyi eline almamalıdır. Ayakta, yürürken yememelidir. Hadîs-i şerîfte buyuruldu ki: (İnsan kalbi, tarladaki ekin gibidir. Yemek, yağmur gibidir. Fazla su, ekini kuruttuğu gibi, fazla gıdâ kalbi öldürür.) Bir hadîs-i şerîfte de, (Çok yiyeni, çok içeni Allahü teâlâ sevmez) buyuruldu. Çok yimek, hastalıkların başı, az yimek ilâçların başıdır. Midenin üçte biri yemeklere, üçte biri içeceklere, üçte biri de hava payı, ya'nî boş olmak en aşağı derecedir. Tok iken yatmamalıdır. Yemekten sonra bir saat geçmeyince su içmek, vücûda iyi değildir.

Kavun, karpuz ve nar Balda şifâ vardır. Yetmiş Peygamber bala bereket ile duâ etmiştir. Resûlullah efendimiz hurmayı çok severdi. Pilâv yerken salevât-i şerîfe okumalıdır. Her kavun, karpuz ve narda bir damla Cennet suyu vardır. Bir narı yalnız yemeli, bir damlası boş yere gitmemelidir. Bir memlekete gelenin, önce biraz çiğ soğan yemesi sıhhate iyidir. Soğan, mikroplara karşı koyma gücünü

artırır. Resûlullahın son yediği yemeğin içinde soğan vardı. (Soğan ve sarmısağı pişmiş olarak yiyiniz) buyururdu. Bunların kokusundan melekler incinir.

Yemeklerden sonra, şu duâyı okumalıdır: (El-hamdülillâhillezî eşbe'anâ ve ervânâ mingayri-havlin minnâ ve lâ kuvveh. Allahümme at'im-hüm kemâ at'amûnâ! Allahümmerzuknâ kalben takıyyen, mineşşirki beriyyen lâ kâfiren ve şakıyyen.)

BUGÜNKÜ SOHBET · 19 NİSAN 1996 · KAYIT 10839

Ziyâret etmenin edebleri

Ev sâhibini, sıkıntıya, külfete sokmamalıdır. Çünkü kardeşliğin şartı, zahmet vermemektir. Zahmet, sıkıntı, sık görüşmeğe, dostluğa mâni olur. Peygamber efendimiz, "Ben ve ümmetimin takvâ sâhibleri zahmet vermez" buyurdu.

Allahü teâlânın rızâsı için bir din kardeş ziyâret edileceği zaman, onun müsâid, uygun bir zamanını kollamalıdır. Kendisinden randevu alıp, o zamanda ziyârete gitmelidir. Geç kalmamalıdır. Mutlaka zamanında gitmelidir. Herhangi meşru bir mazeretle gidilemiyecekse, mutlaka haber vermelidir.

Kapı çalınıp beklemelidir. Beklerken, kapıya yan dönmelidir. İçerden ses geldiğinde mutlaka kendini tanıtmalıdır. İçeri girince, sağa sola bakmamalıdır. İçerde çalgı, içki, kumar varsa ve kadın erkek karışık oturuluyorsa, bir bahâne ile, bir özür ile oradan ayrılmalıdır. İçeriden ses gelmezse, aralıklarla üç defa kapı çalınıp veya zile basıp dört rek'atli bir namaz kılınabilecek kadar bekleyip, ondan sonra kapıdan ayrılmalıdır.

Telefonla görüşme adâbı Telefon görüşmelerinde de, telefon eden önce selâm verip kendini tanıtmalıdır. İlk arayan telefonu kapatmadıkça, telefonu kapatmak edebe uygun değildir. Telefon görüşmeleri kısa ve öz olmalıdır. Saatlerce telefonu meşgul etmemelidir. Kısa bir hâl hatır sorduktan sonra konuya girmeldir. Uzun, lüzûmsuz telefon görüşmeleri birçok yönden muhzûrludur.

Misâfiri kapıda karşılamalıdır. Selâm verince, selâmını almalı ve kendisine güzel iltifatlarda bulunup, "Efendim safâ geldiniz, hoş geldiniz, gelmekle bizi çok memnun ettiniz" diyerek odanın baş tarafına oturmasını teklif etmelidir.

Konuşmalar, sohbetler dünya veya âhırete faydalı olacak şeylerden olmalıdır. Lüzûmsuz, boş şeyler konuşmamalıdır. Dînden, ibâdetten, harâmların zararlarından ve evliyânın hayatlarından konuşmalıdır.

Misâfire hizmette kusûr etmemelidir. Hemen yemeğini vermelidir. Uzaktan gelmiş misâfirin yanında, onun yorgun olabileceğini düşünerek fazla da oturmamalıdır. Yatmadan önce, kıbleyi, lâvaboyu, helâyı, seccâdeyi ona göstermelidir. Abdest havlusunu ve diğer ihtiyâçlarını temîn etmelidir. Sabah olunca, sabah namazına kaldırmalı ve cemâ'at hâlinde beraber kılmalıdır. Erkence yemeğini hazırlamalıdır, belki gideceği yol uzundur, işleri çoktur.

Ziyâret edenin kendine yapılan ikrâmı reddetmemesi, hizmeti beğenmemezlik etmemesi lâzımdır. Çünkü ikrâmı red, müslümanın hakkını gözetmemek ve onu aşağılamak olur.

Ev sâhibini, sıkıntıya, külfete sokmamalıdır. Çünkü kardeşliğin şartı, zahmet vermemektir. Zahmet, sıkıntı, sık görüşmeğe, dostluğa mâni olur. Peygamber efendimiz, "Ben ve ümmetimin takvâ sâhibleri tekellüften beriyiz" buyurdu.

Din kardeşlerinin sırlarını saklamalıdır. Arkadaşlık kalmasa da buna riâyet etmek şarttır. Çünkü araları açıldıktan sonra arkadaşının sırrını ifşâ etmek, aşağı tabîatlilikten ve kötü kalbliliktendir. Bunun için, "İyilerin göğüsleri, sırların mezarıdır" denmiştir.

Ziyâretin devamı için Ziyâretler, dosluklar sevgi üzerine dayalıdır. Sevgi olmazsa zoraki ziyâret sürekli olmaz. Sevginin devamı için şunlara dikkat etmek gerekir:

Arkadaşına, sevdiğini söylemelidir. Çünkü kalbler, birbirini tanır ve birbiri ile görüşürler. Peygamber efendimiz, "Bir kimse bir kardeşini severse, ona sevdiğini söylesin" buyurdu.

Sevgide aşırı da olmamalıdır. Bu da zararlıdır. Kızması, yanlışını gördüğü zaman îkaz etmesi gerektiği zaman, bunu yapamaz, hattâ onun yanlışlarını yanlış olarak görmez. Aşırı sevgi, gözü kör eder.

Sevmede hâlis olmaya gayret etmelidir. Çünkü Allah yolundaki kardeşlik, saf sudan daha berrak ve durudur. Bu sevgi, saf, duru olduğu müddetçe devamlı olur.

Dostlukta, elden geldiği kadar, müslüman kardeşine, gönül rahatlığı ile hediye verilir. Fakat, hediye külfet hâlini almamalıdır. Onun altında ezileceği, pahalı hediye götürmemelidir.

BUGÜNKÜ SOHBET · 20 NİSAN 1996 · KAYIT 10840

Hatâsını anladı

Dînimiz beşikten mezara insanın her hâlinde nasıl hareket edeceğini bildirmiştir. Bunları bilen, buna göre hareket eden dünyada ve âhırette rahat eder.

İmâm-ı Muhammed hazretleri, imâm-ı a'zam hazretlerinin birgün arazide helâya oturma âdâbını talebelerine öğrettiğini gördü. Bu kadar öğretilecek iş varken, helâya oturmanın âdâbını öğretmesi garibine gitti.

Fakat bu arada takip ettiği için nasıl oturulması lâzım geldiğini öğrenmiş oldu. Bir zaman sonra, yolculuk esnasında, aynı yerden geçerken abdest bozması icâb etti. Daha önceki hâdiseyi hatırlayıp, bir denemek istedi. Öğrendiği şekilde oturunca, sağ avucunu, sağ yanağına dayamıştı. Zengin birinin oğlu olduğundan eşkıyâlar bunu takip ediyorlardı. Tam bu esnada uzaktan kemend attılar. Eli çenesinde olduğu için, kemend boynuna geçmeyip kurtuldu.

Hatâsını anlayıp, kişinin bütün hâllerini dîne uygun yapması hâlinde kimbilir daha ne faydaları vardır, deyip doğruca İmâm-ı a'zama gidip talebe oldu. Yıllarca ilim öğrenip, Hanefî mezhebinin meşhur imâmı, imâm-ı Muhammed oldu.

Beşikten mezara kadar Dînimiz beşikten mezara insanın her hâlinde nasıl hareket edeceğini bildirmiştir. Bunları bilen, buna göre hareket eden rahat eder. Herkesin bilmesi gereken husûslardan biri de helâya girme âdâbıdır. Bu âdâblar kısaca şöyle:

Helâya iyice sıkışmadan gitmelidir. Sol ayakla girip, sağ ayakla çıkmalıdır. Girmeden önce Besmele çekmelidir. Helâda avret yerini, çömelirken açmalı, otururken ağırlığını biraz sol ayağı üzerine vermelidir. Sağ avucunu, sağ yanağı üzerine koymalı, sol el dizleri arasında olmalıdır. Avret mahalline ve pisliğe bakmamalı, tükürmemeli, helâda fazla oturmamalıdır. Sümkürmemeli, konuşmamalıdır. Helâda birşey yememeli, içmemeli, ıslık çalmamalı, sigara içmemeli, sakız çiğnememelidir.

Sağ eli ile su dökmeli ve sol eliyle yıkamalıdır. Evvelâ önden başlamalı sonra arkaya geçmelidir. Tahâretten sonra avret yerini temiz bir bezle veya tuvalet kağıdıyla kurulamalıdır.

İşini çabuk bitirmeye çalışmalıdır. Doğrulmadan avret yerini örtmeli, sağ ayağını atarak helâdan çıkmalıdır. Bana eziyet veren şeyi giderip, faydalısını üzerimde bırakan Allaha hamd olsun, demelidir.

Helâda otururken, kıbleyi sağ veya sol tarafa almalıdır. Abdest bozarken, kıbleye önünü ve arkasını dönmek tahrîmen mekrûhtur. Unutulursa, üstünü kirletmek veya başka tehlike varsa, mekrûh olmaz.

Helâya girerken elinde, Allahü teâlânın ismi ve Kur'ân-ı kerîm yazılı bir şey bulunmamalıdır. Birşeye sarılmış veya cepte olmalıdır. Muska böyledir.

Hiçbir suya, câmi duvarına, kabristana ve yola, kırda hayvan yuvalarının deliklerine abdest bozmamalıdır.

Vesveseye yakalanmamak için Helâda üzerine idrar sıçratanlara kabirde azâb olacaktır. Ayakta bevletmemelidir. Sağlık açısından da zararlıdır. Peygamber efendimiz, ayakta bevledeni îkaz etmiştir. Hasta olanın, özrü olanın ayakta yapması câizdir. Yıkanılan yerde bevletmek de uygun değildir. Peygamber efendimiz, (Vesvesenin çoğu bundandır) buyurmuştur.

Helâdan sonra, erkeklerin yürüyerek, öksürerek "İstibrâ" etmesi, ya'nî idrâr yolunda damlalar bırakmaması lâzımdır. Kadınlar istibrâ yapmaz. İdrâr damlası kalmadığına kanâat gelmeden abdest almamalıdır.

Bir damla sızarsa, hem abdest bozulur, hem de elbise kirlenir. İstibrâda güçlük çekenler, arpa kadar bitkisel pamuğu idrâr deliğine koymalıdır. Sızan idrârı pamuk emer. Hem abdest bozulmaz, hem de don kirlenmez. Yalnız pamuk uzun olup ucunun dışarda kalmaması lâzımdır. Ucu dışarda kalır ve idrar ile ıslanırsa, abdest bozulur. İstibrâdan sonra tahâret yapılır. Su ile tahâretten sonra bez ile kurulanır.

BUGÜNKÜ SOHBET · 21 NİSAN 1996 · KAYIT 10841

Su içmenin edebleri

Su içerken, bardağı sağ eline almalı, Besmele çekmeli, bereket ve şifâ olması için duâ etmelidir. İçi görünmeyen kaptaki suyu içmemelidir. Hadîs-i şerîfte, (Ayakta içmeyiniz!) buyuruldu.

Suyu sağ el ile içmelidir. İçerken suya bakmalıdır. Üç nefeste içmelidir. Soluğu suya değil, bardağın dışına vermelidir. Yazın, serin içmelidir. Çok soğuk içmemelidir. Dondurma gibi çok soğuk şeyler zararlıdır. Resûlullah efendimiz serin şerbet içmesini severdi. (Ayakta içmeyiniz!) buyururdu.

Abdest aldıktan sonra kalan su ve ilâç yutmak için içilen az su ayakta içilebilir. Yolcu, ihtiyâç hâlinde her suyu ayakta içebilir. Suyu yavaş yavaş içmelidir. Ağzı doldurarak içmemelidir. Nefes verirken bardağı ağızdan çekmelidir.

Kaynar şeyi, soluyarak içmemeli, soğutup, sonra içmelidir. Suyun hepsini bir solukta içmemelidir.

Müslümanın artığı şifâdır!

Müslümanın ve hele sâlih insanların artığını içmek bereketlidir. Birkaç kişiye su verirken, önce âlimlere, sonra yaşlılara, en son çocuklara verilir. Yerken, yürürken, otururken de, bu sıra gözetilir. Kendisi sonra içmelidir. Yanında oturanlara birşey verirken, kendi sağında olandan başlanır. Sonra, onun sağındakine olarak devam edilir. Sağdakinin izni ile önce soldakine verilebilir.

Su içerken, bardağı sağ eline almalı, Besmele çekmeli, bereket ve şifâ olması için duâ etmelidir. İçi görünmeyen kaptaki suyu içmemelidir.

Üç nefeste içerken, birinci nefeste Rabbine, verdiği ni'met sebebiyle şükretmeli, ikinci nefeste, şeytandan Allahü teâlâya sığınmalı, üçüncü nefeste içtiği suyun şifâ olması için Allahü teâlâya niyâzda bulunmalıdır. Her nefesin sonunda da Allahü teâlâya hamd ederse içtiği su, diğer su içmesine kadar karnında tesbîh eder.

Terli iken soğuk su içmemelidir. Uyku arasında içmek ve çok su içmek de uygun değildir. Bunların hepsinin vücûda zararları vardır. Peygamber efendimiz buyurdu ki: (Su içeceğiniz vakit, ayakta içmeyiniz! Vücûdunuza zararlıdır. Yalnız abdestten artan su ve zemzem-i şerîf ayakta içilir.)

Aç karnına su içmemelidir. Kuvvetten düşürür, insanı zâifletir. Suyu üç defada içip her defasında başında Besmele, sonunda Elhamdülillâh demek daha âfiyetli, susuzluğu giderici ve sıhhate fâidelidir.

"Günâhı çok olan, çok su dağıtsın" Zemzem suyu ikrâm edildiğinde, güzel kokuda olduğu gibi geri çevirmemeli, almalıdır. Hadîs-i şerîfte, "Günâhı çok olan, çok su dağıtsın" buyurulmuştur.

Biliyoruz ki, su, insanların, hayvanların ve bitkilerin, kısacası bütün canlıların yaşamaları için, ayrıca temizlik için, yemek, ilâç yapmak için lâzımdır. Su olmazsa

canlı varlık kalmaz. Su hayat demektir. Bütün canlıların ana maddesidir. Susuz hayat düşünülemez. Bunun için suyun ayrı bir önemi vardır. Suyun İslâmiyetteki yeri büyüktür. Suda bulunan şu fiziksel özellik, Allahü teâlânın sonsuz merhametini de açıkça ortaya koymaktadır: Cisimler ısındıkça genişler, soğudukça hacimleri küçülür.

Bu fizik kânunu, sıfır ilâ artı dört derece arasındaki su için geçerli değildir. Fizik kânunundaki bu istisna; sıfır derece ve daha düşük sıcaklıklarda denizlerin, göllerin ve akarsuların bütünüyle donmalarını önlemekte ve suda yaşayan canlıların yaşamalarını mümkün kılmaktadır.

Bu olay, yüce Allahın sonsuz varlığına bir ispattır. Birçok ibâdeti yapabilmek için temiz olmak ve abdest almak lâzımdır. Bu ise suyla olmaktadır. Suyu temizlikte kullanabilmek için ba'zı şartlar aranmaktadır. Bunun için İslâmiyet suyla ilgili birçok hüküm bildirmiştir.

Her insanın su artığı temizdir. Kâfirin, cünübün artığı da temizdir. Domuzun, köpeğin ve yırtıcı hayvanların artıkları, etleri, sütleri kaba necâsettir, pistir.

BUGÜNKÜ SOHBET · 22 NİSAN 1996 · KAYIT 10842

Hasta ziyâretinin edepleri

Hasta yanında, evliyânın, âlimlerin ve sâlihlerin menkıbeleri ve sözleri konuşulmalı, bunlara sevgisi artırılmalıdır. Evliyâ-yı kirâmın söylenmesi, anılması rahmete sebep olur.

Hasta olan müslüman kardeşini ziyâret etmek çok sevâbdır. Hastayı ziyâret eden, Cenâb-ı Hakkın rahmetine gark olur. Bir hastanın ziyâretine gidildiği zaman, kapıya varınca, içeri girmeğe müsâade istenir. Besmele ile girilir, sağ tarafına oturulur, içeri girince selâm verilir, hâl ve hâtırı sorulur. Âcil şifâlar dilenir! Bir ihtiyâcı varsa yapılır.

Hasta ziyâretinde, keskin bakışlarla hastanın yüzüne bakılmaz. Asık suratlı olarak yanında oturulmaz. Güler yüzlü olunur. Onun sevdiği şeylerden bahsedilir. Sevineceği haberler verilir. İnşâallah kısa zamanda iyileşeceksin, eski hâline geleceksin gibi iyi temennilerini bildirmelidir. Böyle sözler hastayı ferahlatır.

Ziyâret kısaa sürmelidir!

Hastanın yanında fazla oturmamalıdır. Sırrî-yi Sekâtî hazretleri hastalanmıştı. Ziyâretine gelenler, yanında çok oturmuşlardı. Bundan çok rahatsız oldu. Nihâyet kalkıp giderlerken, bize duâ et, dediler. Onlara şöyle duâ etti: "Yâ Rabbî, bunlara hasta ziyâretinin nasıl yapılacağını öğret!" Yine büyüklerden biri hastalanmıştı. Ziyâretine gelenler, çok oturup rahatsız etmişlerdi. Ayrılırken bize bir vasıyyetin var mı diye sordular. Onlara, "Size vasıyyetim hasta ziyâretinde fazla oturmamanızdır" buyurdu.

Hasta ziyâretlerinde hastadan duâ istemelidir. Çünkü hastanın duâsı, meleklerin duâsı gibidir. Hastanın yanında hayırlı konuşmalı, duâ etmelidir. Çünkü melekler, bu duâlara âmin derler.

Ümm-i Seleme anlatır: Resûlullah buyurdu ki: "Hasta veya ölünün yanında bulunduğunuz zaman, hastaya şifâ, ölüye rahmetle duâ edin. Çünkü melekler, sizin duânıza âmin derler." Ya'nî meleklerin yanında ettiğiniz ve onların âmin dedikleri duâlarınız kabûl edilir. Mesâbîh şerhinde de böyle diyor.

Hastanın yanından kalkarken, ona şifâ bulması için duâ etmelidir. Bir hadîs-i şerîfte: "Bir müslüman, hasta bir müslümanı ziyâret eder ve yedi kerre, (Es'elüllah-el azîm Rabbel Arş-il-azîm en yeşfiyeke) derse, o kimseye Cenâb-ı Hak muhakkak şifâ verir. Ancak eceli hâzır olan hâriç" buyuruldu.

Sık sık hasta ziyâretlerine gitmelidir. Cenâze namazlarında bulunmalıdır. Kabirleri ziyâret etmelidir. Bu üç şeyi muntazam yapan hastalıktan kurtulur. Dünya sevgisi yok olur. Kalbi nûrlanır, basîret gözü açılır.

Hasta ziyâretlerine gidildiğinde, birgün kendisinin de onun gibi zayıf, hâlsiz, yatağa uzanmış olacağını düşünmelidir. Bir yudum suyu bile eline alıp içemeyip, başkalarının yardımı ile içebileceğini düşünmelidir. Bütün bu gerçeklere rağmen hâlâ dünyaya bağlanmaktaki ısrarın ne kadar ma'nâsız bir şey olduğunu düşünmelidir.

Hastalık günâhın affolmasına sebep olur. Allahü teâlâ, hadîs-i kudsîde buyurur ki: (Benim rahmetim gazabımı geçmiştir. Bundan dolayı, hasta kulumun günâhını affeyledim!) Hastalık, dert, keder, günâhları götürmez. Bu acılara sabretmek günâhları götürür.

Hasta yalnız bırakılmamalıdır Ağır hastanın yanına kimseyi sokmamak doğru değildir. Hasta istemese de, sâlih insanlar gidip, bir İhlâs okuyacak kadar

oturmalıdır. Kimse görüşmesin, konuşmasın denildi diyerek, hastayı bundan mahrûm etmemelidir. Yanına sâlih kimseler girip, Yasîn-i şerîf okumalıdır. Sessiz okumak da faydalıdır.

Hasta yanında, hastalığı artıracak meraklı sözler söylememeli, gazetelerden, hikâyelerden, mal, ticâret, siyâsetten lâf açmamalıdır.

Hasta yanında, evliyânın, âlimlerin ve sâlihlerin menkıbeleri ve sözleri konuşulmalı, bunlara sevgisi artırılmalıdır. Evliyâ-yı kirâmın söylenmesi, anılması rahmete sebep olur.

BUGÜNKÜ SOHBET · 23 NİSAN 1996 · KAYIT 10843

Kurban kesmek

Kurban, koyun, keçi, sığır, deveden birini, kurban bayramının ilk üç gününde, kurban niyyeti ile kesmek demektir. Bir sığırı veya deveyi, yedi kişiye kadar müslüman, bâlig kimse, ortak olarak da satın alıp kesebilirler.

Mukîm olan, seferde olmıyan, âkıl-bâlig, hür, müslüman erkek ve kadının, ihtiyaç eşyâsından fazla nisâb miktarı malı veya parası varsa, kurban için niyyet ederek, belli günlerde, belli bir hayvanı kesmeleri vâcibdir.

İhtiyaç eşyâsı demek, kıymetleri ne kadar çok olursa olsun, bir ev, bir aylık yiyecek, her yıl üç kat elbise, çamaşır, evde kullanılan eşyâ ve âletler, binecek vâsıtası, meslek kitapları ve ödeyeceği borçlarıdır. Bu eşyâların mevcut olması şart değildir. Eğer mevcut iseler, zekât ve kurban için nisâb hesâbına katılmazlar.

Kimler kurban keser?

Ticâret için olmayan, ihtiyacından artan eşyâ, evindeki süs eşyâsı, yere serili olmayan halılar, kullanılmayan fazla ev eşyâsı, san'at ve ticâret âletleri, kurban için ihtiyaç eşyâsı sayılmaz. Bunlar, fıtra ve kurban için, nisâb hesâbına katılır. Tarlasından aldığı mahsûl veya tarlanın, evin, dükkânın, atelyenin, kamyonun bir senelik kirâsı, ne kadar çok olursa olsun, bir yıllık ev ihtiyacını veya aylık geliri, aylık ihtiyacını ve kul borcunu karşılamıyan kimse, İmâm-ı Muhammed hazretlerine göre, fakîrdir. Fetvâ da böyledir.

İmâm-ı a'zama göre ise zengin sayılır. Çünkü, mülkü olan tarlanın ve bu demirbaş malların değeri, ihtiyacını karşılar ve nisâb kadar da artar. Bunun, kirâyı her alışta, bir miktar ayırıp, biriktirerek kurban kesmesi lâzımdır. Ya'nî, büyük sevâba kavuşması lâzımdır. Fıtra vermez ve kurban kesmezse, imâm-ı Muhammed'e göre, günâhtan kurtulur.

Görülüyor ki, her iki ictihâd da müslümanlara rahmettir. Bu hâlde olan kimse, kurban kesmezse, imâm-ı Muhammed'in ictihâdı, bunu azâbdan kurtarır. Tarlasından hiç mahsûl almayan, kirâya da veremiyen kimse ve ihtiyacından fazla malı olup da, parası bulunmayan erkek veya kadın, imâm-ı Muhammed'in ictihâdına uyarak kurban kesmezse, günâha girmez.

Aldığı kirâ ile güç geçinen kimse, nisâba mâlik ise, para biriktirip, kurban kesmelidir. Etin hepsini kavurma yapıp, birkaç ay et parasından biriktirerek, gelecek yılın fıtra ve kurban parası olarak saklamalıdır. Böylece, kurban sevâbından mahrûm kalmamalıdır.

Kurban, koyun, keçi, sığır, deveden birini, kurban bayramının ilk üç gününde, kurban niyyeti ile kesmek demektir. Bir sığırı veya deveyi, yedi kişiye kadar müslüman, bâlig kimse, ortak olarak da satın alıp kesebilirler. Bunlara, nâfile kurban, adak veya akîka da ortak edilebilir.

Zenginin satın aldığına, sonradan ortak olmak câiz ise de mekrûhtur. Hiçbirinin hissesi yedidebirden az olmamalıdır. Sekiz kişinin yedi sığırı veya iki kişinin iki koyunu ortak satın almaları câiz olmaz. Çünkü, herbirinin her hayvanda hissesi vardır.

Fâiz olmaması için, eti tartarak, eşit ağırlıkta olarak paylaşmaları lâzımdır. Tartmadan bölüşüp helâllaşmak câiz olmaz. Çünkü taksîmi mümkün olan birşeyde ortak olanların hisselerini ayırmadan önce, hiç kimseye hediye etmeleri câiz değildir.

Kurbanı bölmede kolaylık Altı kişiye et ile birlikte deri veya bacak da verilirse tartmadan paylaşmaları câiz olur. Veya altı kişi yedinciyi, kesmeye, kestirmeye, etini istediği gibi dağıtmaya vekil tayin ederse, vekil kimse kurbanı kesip istediği şekilde, göz kararı dağıtabilir. Aile olarak kesenlerin böyle yapmaları iyi olur. Aynı aileden meselâ, dört kişi bir sığır kesecek ise, içlerinden birine, kurbanını, kesmek, kestirmek, etini istediği gibi dağıtmak üzere vekâlet verir. Vekil, dağıtıp dağıtmamakta, istediği gibi dağıtmakta yetkili olduğu için, kurbanı paylaşmadan da evde kullandırabilir.

Zengin ve fakîr, nezir kurbanlarının etlerinden kendileri yemez ve zekât verilmesi câiz olmayan kimseler de yemez ve zenginlere yedirmez.

Bu günlerde kesmezlerse, bayramdan sonra canlı olarak kendini, eğer satın almamış ise, değerini sadaka verirler. Kesip etini sadaka vermeleri câiz olur. Bayramda kesilen nezrin etlerinin kıymeti, diri değerinden az olursa, farkını ayrıca sadaka vermeleri lâzım olur.

BUGÜNKÜ SOHBET · 24 NİSAN 1996 · KAYIT 10844

Kurban kesme günleri

Bizzat başında bulunup kestirme imkânı bulamıyanlar, hayır kurumunda vazîfeli birine, kesmek, kestirmek, etini istediği gibi dağıtmak üzere vekâlet verir. Vekâlet alan kimse de onun adına keser, etini kuruma meselâ, fakîr çocukların kaldığı yurda verir.

Kurban kesen, kendini Cehennemden azâd etmiş olur. Bir hadîs-i şerîfte, (Hasîslerin en kötüsü, [kesmesi vâcib olduğu hâlde] kurban kesmiyendir) buyuruldu.

Resûlullah efendimiz, iki kurban keserdi. Biri kendisi için, biri de ümmeti için idi. Resûlullah için de kurban kesmek müstehabdır ve çok sevâbdır.

Bayram kurbanından başka bir de nezir, adak kurbanı vardır. Filân işim olursa, Allah rızâsı için bir kurban keseceğim diyen kimse, isteği yerine gelince, bunu ilk kurban bayramında kesmesi vâcib olur. Adak yaparken kurban kelimesini söylemeyip de, filân işim olursa, Allah rızâsı için bir koç keseceğim diyen, dileği hasıl olunca, bayramı beklemeden kesebilir. Kurban kelimesi geçtiğinde, mutlaka kurban bayramında kesmesi lâzımdır.

Bayramdan önce, Allah rızâsı için bir koyun veya şu koyunu kurban edeyim diyen zengin veya fakîr kimsenin, kurban bayramında bir koyun kesmesi nezir olacağından kesmesi vâcib olur.

Seferînin kurban kesmesi Bayram günlerinden önce nezir yaparken fakîr iken, bayram günlerinde zengin olursa, ayrıca bir de bayram kurbanı kesmesi vâcib olur. Zengin, bunu bayram günlerinde söylerken, bayram kurbanını kesmeyi

niyyet ederse, bir koyun keser. Bunu bayramdan evvel söyledi ise, muhakkak iki koyun keser. Fakîr mutlaka bir keser. Nezir, adak kurbanını satamazlar.

Seferî olanın ve nezri olmayıp kurban niyyeti ile almayan fakîrin bayramda kurban kesmeleri şart değildir. Keserlerse çok sevâb olur. Kurban hayvanını fakîrlere veya hayır, yardım cemiyetlerine diri olarak sadaka vermek kurban olmaz. Kesmek, kan akıtmak şarttır.

Bizzat başında bulunup kestirme imkânı bulamıyanlar, hayır kurumunda vazîfeli birine, kesmek, kestirmek, etini istediği gibi dağıtmak üzere vekâlet verir. Vekâlet alan kimse de onun adına keser, etini kuruma meselâ, fakîr çocukların kaldığı yurda verir.

Kurban bayramının üçüncü günü fakîr olacağını veya sefere çıkacağını bilen kimseye, birinci günü kurban kesmek vâcib olmaz. Üçüncü günü zengin olacağını bilenin, kurban kesmesi, zilhiccenin onuncu günü, ya'nî bayramın birinci günü fecir vaktinde vâcib olur. Seferî olan zengin veya durumu müsait olan fakîrin, kurban kesmesinde hiçbir mahzûr yoktur. Çok iyi olur, sevâb olur.

Kurban, bayramın birinci günü bayram namazı kılındıktan sonra, üçüncü günü güneş batıncaya kadar kesilebilir.

Kurban kesecek kimsenin, zilhicce ayının birinci gününden, kurban kesinceye kadar, saçını, sakalını, bıyığını ve tırnağını kesmemesi müstehabdır. Fakat vâcib değildir. Bunları kesmesi günâh olmaz ve kurban sevâbı azalmaz.

Kurban bayramda kesilememiş ise Diri kurbanı veya parasını sadaka vermek câiz değildir. Sadaka ederse, üçüncü günün akşamına kadar, ikincisini keser. Bayram kurbanını üçüncü günün akşamına kadar kesmiyen kimse, kurbanı satın almışsa, canlı olarak kendini veya kıymetini gümüş veya altın olarak fakîrlere verir. Bayramdan sonra keser ise, etinden kendi yiyemez. Hepsini fakîrlere dağıtır.

Bütün etinin kıymeti canlı kıymetinden az ise, değer farkını da sadaka verir. Satın almamış ise, orta derecede bir kurban değerini fakîrlere verir. Böylece, cezâdan kurtulur ise de, kurban kesmek sevâbını kazanamaz.

Satın alırken kusûrlu ise veya kesmeğe uygun olarak alınıp sonradan, kesmeye mâni' bir kusûr hâsıl olursa, zengin kimse bir başkasını alıp keser. Adak olan kurban kusûrlu olursa, zengin de, fakîr de onu keser. Adak ölürse, başka almaları îcâb etmez.

Kurban kesilmeden önce, yününden, sütünden istifâde câiz değildir. Vaktinden önce kesip, etinden yemek ve zenginlere yedirmek de helâl değildir. Bunlar fakîrlere verilir.

BUGÜNKÜ SOHBET · 25 NİSAN 1996 · KAYIT 10845

Yarın terviye günüdür

"Allahü teâlâ, ibâdetler içinde, Zilhiccenin ilk on gününde yapılanları daha çok sever. Gecelerinde kılınan namaz, Kadir gecesinde kılınan namaz gibidir. Bu günlerde çok tesbîh, tehlîl, tekbîr ediniz!" Zilhicce ayının ilk on gününü ibâdetle geçirmenin fazîleti hadîs-i şerîflerle haber verilmiştir. İlk dokuz gün oruç tutmanın sevâbı da yine hadîs-i şerîflerle bildirilmiştir. Zilhicce ayının sekiz ve dokuzuncu günlerinin, diğer günlerden ayrı bir değeri, kıymeti vardır. Zilhicce ayının sekizinci gününe Terviye günü denir. Arefe'den önceki gündür.

Terviye günü, hacılar Mekke'den Mina'ya çıkar. "Terviye" denmesinin sebebi, hacıların o gün Zemzem suyundan çok içip kanmalarından dolayıdır. Ba'zıları, o güne terviye denmesi, terviyenin düşünme, tefekkür ma'nâsına gelmesindendir demişlerdir.

Çünkü, İbrâhim aleyhisselâm zilhicce ayının sekizinci gecesi, rü'yâsında oğlu İsmâil aleyhisselâmı kurban ederken görünce, bu rü'yâ şeytânî midir, rahmânî midir diye o günü düşünceyle, tefekkürle geçirdi.

Terviye gününde oruç tutmak Terviye gününü oruçla geçirmenin; ibâdet yapmanın, günâhlardan sakınmanın sevâbı büyüktür. Hadîs-i şerîflerde buyuruldu ki:

(Allahü teâlâ, ibâdetler içinde, Zilhiccenin ilk on gününde yapılanları daha çok sever. Gecelerinde kılınan namaz, Kadir gecesinde kılınan namaz gibidir. Bu günlerde çok tesbîh, tehlîl, tekbîr ediniz!)

(Bir müslüman, Terviye günü oruç tutar ve günâh olan söz söylemezse, Allahü teâlâ, onu elbette Cennete sokar.)

Arefe gününün fazîleti Arefe günü ise, Zilhicce ayının dokuzuncu günüdür. Arefe gününün de fazîletleri hadîs-i şerîflerle haber verilmiş, o günde yapılan

ibâdetlere, tutulan oruçlara kat kat sevâb verileceği bildirilmiştir.

Arefe gününe hürmet etmek, saygı göstermek lâzımdır. Bu ise, harâm işlememek ve ibâdet yapmakla olur. Hadîs-i şerîflerde buyuruldu ki:

(Arefe gününe hürmet ediniz! Çünkü Arefe, Allahü teâlânın kıymet verdiği bir gündür.)

(Arefe günü oruç tutanların iki senelik günâhları affolunur. Biri, geçmiş senenin, diğeri, gelecek senenin günâhıdır.)

(Arefe günü bin İhlâs okuyanın bütün günâhları affolur ve her duâsı kabûl olur. Hepsini Besmele ile okumalıdır.)

Arefe gününün gecesi de çok kıymetlidir. Arefe gecesi, Arefe günü ile Kurban Bayramının birinci günü arasındaki gecedir. Ya'nî Zilhicce ayının dokuzuncu ve onuncu günleri arasındaki gecedir.

Arefe gecesinin önemi Arefe gecesini ibâdetle geçirenlerin Cehennemden azâd olduğu haber verilmiştir. Hadîs-i şerîflerde buyuruldu ki:

(Arefe gecesi ibâdet edenler, Cehennemden âzâd olur.)

(Rahmet kapıları dört gece açılır. O gecelerde yapılan duâ, tevbe reddolunmaz. Fıtr bayramının ve Kurban bayramının birinci geceleri, Şa'bânın onbeşinci gecesi ve Arefe gecesi.)

Arefe günü ve gecesini, Kurban Bayramı gecelerini fırsat, ganîmet bilmelidir. Kurban Bayramı geceleri, Kurban bayramının birinci, ikinci ve üçüncü günlerinden sonraki gecelerdir. Bu üç güne "Eyyâm-ı nahr" denir.

Bugün ve gecelerde, kandil gecelerindeki gibi, kazâ namazı kılmalı, tevbe etmeli, Kur'ân-ı kerîm okumalı ve çok yalvarıp duâ etmelidir. Bu geceleri ihyâ etmeli, gâfil olmamalıdır. Gecenin bir saatini ihyâ etmek ya'nî ibâdetle geçirmek, bütün geceyi ihyâ etmek demektir.

Terviye ve Arefe günü oruç tutacak olanlar, kazâ borçları varsa, kazâ orucuna niyyet etmelidir. Nâfile ibâdete verilen sevâb, farz ibâdete verilen sevâb yanında damla bile değildir. Borcu olmayan, nâfile olarak orucunu tutar.

BUGÜNKÜ SOHBET · 26 NİSAN 1996 · KAYIT 10846

Kurbanlık hayvanın vasıfları

Koyunun erkeği, keçinin dişisi daha sevâbdır. Kıymetleri müsâvî ise, koyun kesmek, sığır kesmekten daha sevâbdır. Koyunun, keçinin bir yaşını, sığırın iki, devenin beş yaşını geçmiş olması lâzımdır.

Bir gözü görmiyen, topal olup yürüyemiyen, dişlerinin yarısı yok olan, gözünün, kulağının veya kuyruğunun çoğu, ön veya arka bir ayağı kesilmiş olan, çok zayıf olan hayvan kurban olmaz. Boynuzunun bir kısmı kırık veya doğuştan boynuzsuz, uyuz, burulmuş olan kurban câizdir.

Dişi hayvan da, erkek de kurban edilebilir. Koyunun erkeği ve beyazı siyahından çok olanı, keçinin dişisi daha sevâbdır. Kıymetleri müsâvî ise, koyun kesmek, sığır kesmekten daha sevâbdır. Koyunun, keçinin bir yaşını, sığırın iki, devenin beş yaşını geçmiş olması lâzımdır. Altı ayı geçmiş koyun, iri, semiz ise, câiz olur. Kesilen hayvandan çıkan yavru diri ise, yiyebilmek için, ayrıca kesmek lâzımdır. Ölü ise, yemesi câiz olmaz.

Kurbanı kesilecek yere sürükleyerek çekmek, bıçakları hayvanı yatırdıktan sonra bilemek ve birini, ötekinin gözü önünde kesmek mekrûhtur.

Kurban kesilirken Önce diz boyu çukur kazılır. Kurbanın gözleri tülbent ile bağlanır. Kıbleye dönük olarak sol yanı üzerine yatırılır. Boğazı çukurun kenarına getirilir. İki ön ve bir arka ayakları, uçlarından bir araya bağlanır. Üç kerre bayram tekbîri okunur.

Sonra, "Bismillahi Allahü ekber" diyerek, deveden başka hayvanın boğazının herhangi bir yerinden kesilir. "Bismillahi" derken, (h) yi belli etmek lâzımdır.

Bunun için, başka zamanda "Allah teâlâ" dememeli, "Allahü teâlâ" deyip (h) harfini belli etmeğe alışmalıdır. Hayvanın boğazında "Merî" denilen yemek borusu, "Hulkûm" denilen hava borusu ve "Evdâc" denilen iki yanda birer kan damarı vardır.

Bu dört borudan üçü bir anda kesilmelidir. Kesenin de kıbleye karşı dönmesi sünnettir. Hayvan soğumağa başlamadan, ya'nî çırpınması durmadan ensesini de kesmek mekrûhtur. Yalnız ensesinden kesmek harâmdır.

Hayvan tamamen ölüp, çırpınması durmadan, kafasını koparmak ve derisini yüzmeğe başlamak da mekrûhtur. Kesmesini bilenin kendi kesmesi müstehabdır. Bilmiyenin, vekîline kestirmesi ve kesilirken yanında bulunup, (En'âm) sûresinin yüzaltmışikinci "İnne salâtî" âyetini "lâ şerîke leh"e kadar okuması müstehabdır.

Kurban etini, kesen de yiyebilir. Fakîr olsun, zengin olsun, herkese ve zimmîye de verebilir. Etin üçte birini evine, üçte birini komşulara, gerisini fakîrlere vermek müstehabdır. Hepsini fakîrlere sadaka vermek veya kendi evine bırakmak da olur.

Derisi namaz kılan fakîre verilir. Ne olduğu bilinmiyen kimselere verilmez. Veya evde kullanılır. Yahut devâmlı kullanılacak birşey karşılığı verilir. Tükenen birşey veya para karşılığı satılmaz. Derisi, eti satılırsa, parası fakîre sadaka verilir. Kesene, ücreti olarak da deri ve et verilemez.

Kurbanın ve her hayvan etinin yedi yerini yemek harâmdır. Bunlar, akan kan, bevl âleti, hayâları [koç yumurtası], bezleri [guddeleri], safra kesesi, dişi hayvanın önü ve bevl kesesi [mesânesi]dir. Kurban satın alınırken, (Bayram günü kesmesi vâcib olan kurbanı almağa) niyyet etmelidir. Bunu keserken, tekrar niyyet etmesi şart değildir.

Bu aldığı hayvanı kurban etmesi şart değildir. Fakat, keseceğinin kıymeti bundan az olmamalıdır. Satın alırken, hiç niyyet etmese de olur. Fakat, bunu keserken veya kesecek olanı vekîl ederken niyyet etmelidir.

Kurban hayır kurumuna verilecek ise Kurbanını bir hayır cem'iyyetine vermek istiyen kimse, kurbanını veya parasını götürüp, bu işle vazîfeli memûra teslîm ederken, "Allah rızâsı için, bayram veya nezir kurbanımı kesmeye veya satın almaya ve dilediğine kestirmeye ve etini ve derisini dilediğine vermeye seni vekîl ettim" demelidir.

Vazîfeli kimse, gelen veya kendi satın alacağı kurbana bir numara bağlar. Bu numarayı ve kurban sâhibinin ismini deftere yazar. Kesilirken, sahiplerinin ismini söyliyerek kasapları vekîl eder. Etleri dilediği kimselere ve derileri bir fakîr vazîfeliye verir.

Bu fakîr, derilerin kıymeti ile, nisâb miktarına mâlik olmadan evvel, elindekileri toptan, dilediğine hediye eder. Bu da satar. Paraları arzû edilen yere verilir. Fakîrin, kendisine verilen derileri satması veya hediye etmesi câizdir.

Hayır kurumları vasıtasıyla kestirmek istiyen, dînimizin bu emrine uygun yapacak yerleri tercih etmelidir. Ayrıca dîne hizmet eden, islâmiyetin yayılmasına

çalışan kurumlara vermelidir. İhlâs vakfı hizmet gâyesi ile kurulmuştur. Çalışmalarına yakînen şahit olduğumuz için okuyucularımıza gönül rahatlığı ile tavsiye ederiz.

BUGÜNKÜ SOHBET · 27 NİSAN 1996 · KAYIT 10847

Yarın Bayram

Teşrîk tekbîri olarak, "Allahü ekber, Allahü ekber. Lâ ilâhe illallah. Vallahü ekber, Allahü ekber ve lillahil-hamd" denir. Cum'a namazlarından sonra da okunur. Bayram namazından sonra okumak müstehabdır. Cenâze namazından sonra okunmaz.

Bayram günleri sevinmek, neşelenmek lâzımdır. Hazret-i Ebû Bekr, kızı hazret-i Âişe vâlidemizin evine gidince, iki hizmetçinin tef çalıp neşelendiklerini gördü. Ensâr-ı kirâmın kahramanlıklarını övüyor, destan söylüyorlardı. Hazret-i Ebû Bekr, Resûlullahın evinde böyle şey yapılmasının uygun olmıyacağını bildirerek, onların susmalarını söyledi. Peygamber efendimiz, (Yâ Ebâ Bekr, onlara mâni olma! Her kavmin bir bayramı vardır, bu da bizim bayramımızdır. Bayram sevinç günleridir) buyurdu.

Müslümanı sevindirmek çok sevâbdır. Bayramlar, müslümanların birbirini sevindirmesine birer vesîledir. Hadîs-i şerîflerde buyuruldu ki:

(Allahü teâlânın en çok sevdiği amellerden biri, mü'mini sevindirmek, üzüntüsünü gidermek, borcunu ödemek, yâhut aç iken onu doyurmaktır.)

(Bir mü'mini sevindireni, Allahü teâlâ da Kıyâmette sevindirir.)

Bayramda neler yapılmalı?

Bayram günleri şunları yapmak sünnettir:

Erken kalkmak, gusl abdesti almak, misvâk ile dişleri temizlemek, güzel koku sürünmek, yeni ve temiz elbise giymek, sevindiğini belli etmek, kurban kesen, o gün ilk olarak kurban eti yemek. O gün yüzük takmak. Câmiye erken ve yürüyerek gitmek. Dönüşte, başka yoldan gelmek. Çünkü, ibâdet yapılan yerler ve ibâdet için gidip-gelinen yollar, kıyâmet günü şehâdet edeceklerdir. Bayram tekbîrlerini, Kurban bayramında cehren söylemek.

Mü'minleri güler yüzle ve "Selâmün aleyküm" diyerek karşılamak. Fakîrlere çok sadaka vermek, İslâmiyyeti doğru olarak yaymak için çalışanlara yardım etmek. Dargın olanları barıştırmak, akrabâyı ve din kardeşlerini ziyâret etmek. Onlara hediyye götürmek de sünnettir. Erkeklerin, kabirleri ziyâret etmeleri de sünnettir.

Bayram Namazı Bayram namazı iki rek'attir. Cemâ'atle kılınır, yalnız kılınmaz. Birinci rek'atte Sübhâneke'den sonra eller üç defa kulaklara kaldırılıp, her defasında tekbîr getirilir ve iki yana uzatılır, üçüncüsünde, göbek altına bağlanır. Sonra Fâtiha ve zamm-ı sûre okunup rükü' ve secdeler yapılır.

Ayağa kalkılarak, ikinci rek'atte Fâtiha ve zamm-ı sûre okunduktan sonra, iki el yine üç kere kulaklara götürülür ve her defasında tekbîr getirilir. Üçüncüde de, eller yana salınır. Dördüncü tekbîrde, eller kaldırılmayıp, rükü'a eğilinir. Secdeler yapılır ve oturulup Ettehiyyâtü ve salevât duâlarından sonra selâm verilir.

Teşrîk tekbîrleri Arefe günü, ya'nî Kurban bayramından önceki gün sabah namazından, dördüncü günü ikindi namazına kadar, yirmiüç vakitte hâcıların ve hacca gitmiyenlerin, erkek kadın herkesin, cemâ'at ile kılsın, yalnız kılsın, farz namazda veya bu bayramdaki farzlardan birini, yine bu bayram günlerinden birinde kazâ edince, selâm verir vermez, "Allahümme entesselâm..." demeden evvel, bir kere "Tekbîr-i teşrîk" okuması vâcibdir.

Teşrîk tekbîri olarak, "Allahü ekber, Allahü ekber. Lâ ilâhe illallah. Vallahü ekber, Allahü ekber ve lillahil-hamd" denir. Cum'a namazlarından sonra da okunur. Bayram namazından sonra okumak müstehabdır. Cenâze namazından sonra okunmaz.

Câmiden çıktıktan veya konuştuktan sonra okumak lâzım değildir. İmâm, tekbîri unutursa, cemâ'at terk etmez. Erkekler yüksek sesle okuyabilir.

BUGÜNKÜ SOHBET · 28 NİSAN 1996 · KAYIT 10848

Bayramı fırsat bilmelidir

Bayram günü, ana-babayı, akrabâyı, dostları ziyâret etmeli, bayramlarını tebrik etmelidir. Çocuklar sevindirilmelidir. Yetim, kimsesiz çocuklar, aranıp bulunmalı, bayram sevincinden mahrûm bırakılmamalıdır.

Bayram günü, ana-babayı, akrabâyı, dostları ziyâret etmeli, bayramlarını tebrik etmelidir. Çocuklar sevindirilmelidir. Yetim, kimsesiz çocuklar, aranıp bulunmalı, bayram sevincinden mahrûm bırakılmamalıdır. Bilhassa ana-babanın rızâsını, duâsını almayı ihmal etmemelidir.

Allahü teâlânın rızâsı, dînine bağlı olan ana-babanın rızâsına bağlıdır. Allahü teâlânın gazabı, dînine bağlı olan ana-babanın gazabındadır. Peygamber efendimiz:

- Cennet ana-babanın ayağı altındadır, buyurmuştur...

Ya'nî, sana dînini, îmânını öğreten ananın-babanın rızâsındadır. Ana-babasını râzı eden kimse için, Cennette iki kapı açılır. Bir kimsenin ana-babası zâlim olsalar dahî onlara karşı gelmek, onlara sert konuşmak câiz değildir. Çeşitli vesîlelerle, onların elleri öpülüp, duâları alınmalı, haklarını helâl ettirmelidir.

Aradaki kırgınlıklar giderilmelidir Bayramları da fırsat bilmelidir. Bayramlarda, ana-babaya çeşitli hediyeler alıp, bayramları tebrik edilerek, hakları helâl ettirilmeli, duâlarını almalıdır. Arada kırgınlıklar varsa bu vesîle ile giderilmelidir. Allahü teâlâ buyurdu ki:

- Yâ Mûsâ, günâhlar içinde bir günâh vardır ki benim indimde çok ağır ve büyüktür. O da, ana-baba evlâdını çağırdığı zaman emrini dinlememesidir.

Ana-baba, kızıp birşey söylediği zaman onlara karşılık vermemelidir. Emrettikleri şeyleri bir an önce yapıp onların duâsını almalıdır. Onların üzülüp bedduâ etmelerinden korkmalıdır. Yanlış bir iş yapıp onları üzünce hemen ellerine sarılıp özür dilemelidir. İnsanın saâdeti ve felâketi onların kalblerinden gelen ve ağızlarından çıkacak olan sözdedir. Atılan ok tekrar geri gelmez. Onlar hayatta iken kıymetini bilip, hayır duâlarını almak lâzımdır. Vefâtlarından sonraki pişmanlık fayda vermez. Onlar hayatta iken ne yapıp yapıp onları memnun etmelidir.

Îmânlı olup, Cehennemden en son çıkacaklar, Allah yolunda olan ana-babasının islâmiyyete uygun olan emirlerine âsî olanlardır. Allahü teâlâ buyurdu ki:

- Yâ Mûsâ, ana-babasını râzı eden beni râzı etmiş olur. Ana-babasını râzı edip bana âsî olan kimseyi dahî iyilerden sayarım. Ana-babasına âsî olan, bana mûtî olsa bile, onu fenâlar tarafına ilhâk ederim.

Hasen-i Basrî hazretleri, Kâ'beyi ziyâret ve tavâf ederken bir zât gördü ki, arkasında bir zembil vardı. Bununla tavâf ediyordu. O zâta dönüp dedi ki:

- Arkandaki yükü koyup öylece tavâf etsen daha iyi olmaz mı?

O zât şöyle cevap verdi:

- Bu arkamdaki yük değil, babamdır. Bunu Şam'dan yedi kere buraya getirip tavâf ettirdim. Çünkü bana dînimi, îmânımı bu öğretti. Beni islâm ahlâkı ile yetiştirdi.

Hasen-i Basrî hazretleri bu kimsenin yaptığını çok beğendi. Sonra o zâta buyurdu ki:

- Babanı Kıyâmet gününe kadar böylece arkanda getirip tavâf ettirsen, fakat bir defa kalbini kırsan yaptığın hizmet boşa gider. Yine bir defa gönlünü yapsan, bu kadar hizmete mukabil olur.

Ana- baba merhametsiz ise?

Eshâb-ı kirâmdan biri gelip Peygamber efendimize sordu:

- Yâ Resûlallah! Anam-babam çok şefkatsizdir, onlara nasıl itâ'at edeyim?

Peygamber efendimiz şöyle cevap verdi:

- Annen seni dokuz ay karnında gezdirdi. İki sene emzirdi. Seni büyütünceye kadar koynunda besledi, kucağında gezdirdi. Baban da seni büyütünceye kadar birçok zahmetlere katlanarak, seni besledi... İdâre ve mâişetini te'min eyledi. Sana dînini, îmânını öğrettiler. Seni islâm terbiyesi ile büyüttüler. Şimdi nasıl olur da şefkatsiz olurlar? Bundan daha büyük ve kıymetli şefkat olur mu?

BUGÜNKÜ SOHBET · 29 NİSAN 1996 · KAYIT 10849

İsmâil aleyhisselâm ve kurban

İsmâil aleyhisselâm yedi yaşında iken, İbrâhim aleyhisselâma rü'yâsında bir melek gelip: "Ben, Allahü teâlânın elçisiyim. Allahü teâlâ, bu oğlunu kurban etmeni istiyor" dedi.

İbrâhim aleyhisselâm, - Yâ Rabbî! Bana sâlihlerden bir çocuk ihsân buyur, diye duâ etti.

Allahü teâlâ ona hazret-i İsmâil'i müjdeledi. Âyet-i kerîmede meâlen:

- Biz de ona halîm bir oğul müjdeledik, buyuruldu.

İsmâil aleyhisselâmın doğumundan sonra, Allahü teâlânın emri ile, İsmâil aleyhisselâmı ve annesi Hâcer vâlidemizi Mekke'ye bırakıp Şam'a döndü. Zaman zaman gider, onları Mekke'de ziyâret ederdi.

Yüzünde, Muhammed aleyhisselâmın temiz babalardan temiz ve afîf analara geçip gelen nûru parlayan hazret-i İsmâil çok güzeldi. Bu sebepten İbrâhim aleyhisselâmın, oğlu İsmâil'e karşı muhabbeti fazla idi.

İsmâil aleyhisselâm yedi yaşında iken, birgün İbrâhim aleyhisselâm ibâdet ettiği mihrâbda, bu muhabbet içinde uyudu. Rü'yâsında oğlu İsmâil ile otururken, bir melek gelip:

- Ben, Allahü teâlânın elçisiyim. Allahü teâlâ, bu oğlunu kurban etmeni istiyor, dedi. İbrâhim aleyhisselâm korku ile uyandı. "Rü'yâ Rahmânî midir, yoksa şeytânî midir?" diye tereddüt etti.

Terviye ve arefe günü O gün hep bu rü'yâyı düşündü. Onun için bu güne Terviye denildi. İkinci gece aynı rü'yâyı gördü. Rahmânî olduğunu anladı. Bu güne Arefe denildi. Üçüncü gece yine aynı rü'yâyı gördü. Artık Hak teâlânın emri olduğunda şüphesi kalmadı. Hanımı Hâcer'in yanına geldi:

- Ey Hâcer, benim gözümün nûru oğlum İsmâil'i yıka, en iyi elbisesini giydir, saçını tara, onu dostuma götüreceğim, dedi.

Sonra; hazret-i İsmâil'e dedi ki:

- Yanına iple bıçak al!

- Bunları ne yapacağız baba?

- Allah rızâsı için kurban keseriz, cevâbını verdi. Yolda giderken, hazret-i İsmâil, babasına sordu:

- Nereye gidiyoruz?

- Dostuma.

- Evi nerededir?

- O, evden ve mekândan münezzehtir. Yer ve gök O'nun mülküdür.

- Babacağım! O bizimle oturup yemek yer mi?

- O yemekten ve içmekten de münezzehtir.

"Cân-ü gönülden râzıyım" O sırada şeytân, bir fırsatını bulup, yaşlı bir adam kıyâfetinde hazret-i İbrâhim'in hanımı Hâcer'in yanına geldi. Ona:

- İbrâhim, oğlunu nereye götürdü? deyince, hazret-i Hâcer:

- Bir dostunu ziyârete, diye cevap verdi. Şeytân:

- Hayır, onu kesmeye götürdü, dedi. Hâcer vâlidemiz:

- Baba, oğlunu boğazlamaz. Şefkat buna mânidir, karşılığını verdi. Şeytân:

- Öyle zannederim ki, Allah emretmiştir, deyince, hazret-i Hâcer:

- Allahü teâlânın emrine uymak elbette lâzımdır. O'nun emrini, cân-ü gönülden kabûl ederiz, dedi. Şeytân ondan yüz bulamayınca, yine aynı kıyâfette hazret-i İsmâil'in yanına geldi ve ona sordu:

- Baban seni nereye götürüyor, biliyor musun?

- Dostunun ziyâretine.

- Vallahi seni öldürmeğe götürüyor.

- Hiç babanın oğlunu öldürdüğünü gördün mü?

- Öyle zannederim, Allah emretmiştir.

- O emretti ise, cân-ü gönülden râzıyım. (Devamı yarın)

BUGÜNKÜ SOHBET · 30 NİSAN 1996 · KAYIT 10850

"Tek arzûm O'nun rızâsıdır!"

"Bıçağı vururken yüzüme bakıp da babalık şefkatiyle emri geciktirme. Gömleğimi çıkarıp boğazla ki, kan bulaşmasın. Sonra o gömleği anneme götür ve benden selâm söyle. Benim kokumu bu gömlekten alsın, ağlamasın, teselli olsun." Hazret-i İsmâil, babası İbrâhim aleyhisselâmın, kendisini kurban edeceği yere götürürken, ihtiyâr kılığındaki şeytânın konuşmalarından sıkılmıştı. Çünkü ihtiyâr, İsmâil aleyhisselâmı, babasına, dolayısıyla Cenâb-ı Hakka karşı isyâna teşvik ediyordu. Bunun için babasına; - Bu ihtiyâr beni rahatsız ediyor, kalbime vesvese vermek istiyor, dedi. İbrâhim aleyhisselâm, "Taş at! Yanından uzaklaşsın!" buyurdu.

İsmâil aleyhisselâm taş atarak şeytânı yanından uzaklaştırdı. Bu sırada Minâ'da olduklarından hacıların "şeytân taşlaması" buradan kaldı. Hazret-i İsmâil'den de yüz bulamayan şeytan, İbrâhim aleyhisselâmın yanına sokularak:

- Ey İbrâhim, sen yanlış hareket ediyorsun. Şeytân sana vesvese verdi. Sakın oğlunu boğazlama, sonra pişmân olursun. Ama fayda etmez, dedi. İbrâhim aleyhisselâm onun şeytân olduğunu anladı.

- Vallahi bu, Hak teâlânın emridir ve sen şeytânsın. İbrâhim'e ve akrabâsına zarar yapamazsın! buyurdu.

Babacığım nasıl sevinmiyeyim?

Şeytân rezîl olup geri döndü. Nihâyet Buseyr dağına vardıklarında göğün yedi katındaki melekler; "Sübhânallah! Bir peygamber, bir peygamberi boğazlamaya götürüyor" diyerek üzüldüler. Hazret-i İbrâhim, oğluna dönüp:

- Ey oğlum! Rü'yâmda seni kurban etmem emredildi. Buna ne dersin? dedi. İsmâil aleyhisselâm bu habere çok sevindi:

Babası:

- Evlâdım! Seni kurban edeceğimi haber veriyorum, sen ise seviniyorsun!

- Babacığım nasıl sevinmiyeyim. Benim tek arzûm, Allahü teâlâya, O'nun rızâsı üzere kavuşmaktır. Böylece O'nun rahmet ve Cennetine de nâil olurum. Dünyanın ömrü müddetince eziyet çeksem, bu devlete kavuşmak çok zor. Şimdi ise bu devlete kolayca kavuşacağım. Babacığım, nasıl emir almışsan onu yap. Oğul fedâ eylemek senden, can fedâ eylemek de bendendir. İşini çabuk bitir. Zîrâ canım dosta kavuşmakta acele ediyor. Babacığım, Nemrûd seni ateşe atınca sabrettin ve Hak teâlâ senden râzı oldu. Ben de boğazlanmağa sabredeceğim. O zaman belki Hak teâlâ benden de râzı olur. Böylece Cennet ni'metlerine kavuşurum. Babacığım, kesilmek acısı bir anlık olup, ona sabretmek kolaydır. Benim asıl tasam, senden dolayıdır. Çünkü kendi elinle oğlunu boğazlayacaksın. Ömrün boyunca unutamadığın gibi, evlât hasreti de ölünceye kadar senden gitmez. Keşke daha önce haber verseydin de anneme vedâ edip, birbirimizin boynuna sarılıp ağlasaydık.

- Haber verince senden veya annenden bir gevşeklik olur da azarlanırız diye korktum.

- Babacığım, senin rızândan başka murâdım yoktur ve senin gibi babanın hakkını ödemek, saâdetimin sermâyesidir. Kaldı ki, bu işte, Allahü teâlânın rızâsı ve emri

vardır. Eğer izin verirsen, size söyleyecek birkaç vasıyyetim var.

İsmâil aleyhisselâmın vasiyyeti - Söyle, ey saâdetli oğlum.

- Birincisi; bu ip ile elimi ve ayağımı kuvvetlice bağla ki, can acısı ile bir kusûr işlemeyeyim. İkincisi; mübârek eteğini topla ki, kanımdan sıçramasın. Üçüncüsü; bıçağı iyi bile ki, can vermek kolay olsun ve senin işin iyi görülsün. Dördüncüsü; bıçağı vururken yüzüme bakıp da babalık şefkatiyle emri geciktirme. Beşincisi; gömleğimi çıkarıp boğazla ki, kan bulaşmasın. Sonra o gömleği anneme götür ve benden selâm söyle. Benim kokumu bu gömlekten alsın, ağlamasın, teselli olsun. Benim için çok elem çekmesin. Ona; "Oğlun sana şefâ'atçi olarak Allahü teâlâya gitti. Kıyâmet gününde Cenâb-ı Haktan senden başka bir şey istemez" de! Ümit edilir ki, Hak teâlâ benim bu isteğimi red eylemez. Altıncı vasiyetim; her nerede benim yaşımda bir çocuk görürsen beni hatırla!

İbrâhim aleyhisselâm, oğlunun yürek parçalayan bu sözlerini dinleyince, mübârek gözlerinden yaşlar boşandı ve çok ağladı. (Devamı yarın)

1996 YILLIK KÜLLİYATI

05

Mayıs

31 yazı · Bugünkü Sohbet: 31

BUGÜNKÜ SOHBET · 1 MAYIS 1996 · KAYIT 10851

"Babacığım, emri geciktirme!"

"Babacığım! Acele et. Emri geciktirme! Elimi, ayağımı çöz, melekler, kendi isteğimle kurban olduğumu görsünler ve Halîl'in oğlunun, Allahü teâlânın işinden râzı olduğunu bilsinler!" İbrâhim aleyhisselâm oğlu İsmâil aleyhisselâmı kurban etmek üzere son hazırlığını yaptı. Oğlunu güzelce bağladı, yüzükoyun yatırıp, boğazını tuttu ve; - Yâ Rabbî! Bu benim oğlum, gözümün nûru, gönlümün sürûrudur. Kurban etmemi emrettin. Şu anda emrini yapmak için hâlis niyyetle geldim. Kurban etmeğe hazırım. Sana hamd ve senâ ederim. Yâ Rabbî! Bu kıymetli yavrumu kurban etmekte bana sabır ver, dedi.

Kıyâmete kadar sana vedâ Sonra bıçağı oğlunun boynuna yaklaştırdı ve son olarak; - Ey yavrum! Kıyâmete kadar sana vedâ olsun. Tekrar görüşmek, kıyâmet günü olur, dedi.

Bu arada İsmâil aleyhisselâm; - Ey babacığım! Acele et. Rabbimizin emrini çabuk yerine getir. Emir yapmakta geciktiğimiz için Rabbimizin bizi azarlamasından korkuyorum. Babacığım, elimi, ayağımı çöz, melekler, kendi isteğimle kurban olduğumu görsünler ve Halîl'in oğlunun, Allahü teâlânın işinden râzı olduğunu bilsinler, dedi.

İbrâhim aleyhisselâm, bu söz üzerine ellerini çözüp, bıçağı boğazına dayayınca, İsmâil aleyhisselâm güldü.

- Ey oğlum, bu hâlde iken niçin güldün? diye sordu - Babacığım, bıçakta Bismillâhirrahmânirrahîm yazılı olduğunu görüyorum. Üzerinde Dostun ismi yazılı olan bıçak, nasıl keser? diye cevap verdi.

İbrâhim aleyhisselâm, Hak teâlânın ismini zikrederek bütün gücüyle bıçağı oğlunun boynuna çaldı. O anda Hak teâlâ, Cebrâil'e emrederek; "Yetiş! Bıçağı çevir!" buyurdu.

O da Sidret-ül-müntehâ'dan bir anda gelip, bıçağı ters çevirdi. Bıçak kesmedi. Bir daha çaldı, yine kesmedi ve ne kadar uğraştı ise kâr etmedi. İsmâil aleyhisselâm; - Babacığım! Ne kadar şefkatlisin, bıçağı kuvvetli vuramıyorsun. Yüzüme bakma, böylece hizmette kusûr etmezsin, dedi.

Hazret-i İbrâhim, bıçağı tekrar biledi ve oğlunun boğazına daha kuvvetli çaldı. Yine kesmedi. İsmâil aleyhisselâm;

- Babacığım, bıçağın ucunu şah damarıma bastır! deyince, öyle yaptı ve diziyle de bastırdı. Bıçak iki kat olmasına rağmen boynuna izi bile çıkmadı. İbrâhim aleyhisselâm, üzülüp bıçağı taşa çalınca, taş ikiye bölündü. Bıçak dile gelip sordu:

- Ey İbrâhim! Nemrûd seni ateşe attığı vakit seni niçin yakmadı?

- Hak teâlâ, yakma diye emreylediği için.

- Ey İbrâhim! Hak teâlâ ateşe bir kerre "Yakma" diye emreylediyse, bana yetmiş defa kesme diye emreyledi.

Koç son anda yetişti O anda Allahü teâlâdan vahiy geldi:

- Yâ İbrâhim, elbette sen rü'yânı tasdik ettin. Sana düşen vazîfeni tam olarak yaptın. Şimdi sıra bende. Lütuf ve keremimi görmek için şu dağa bak!

İbrâhim aleyhisselâm, dağa bakınca, Cennetten gelmiş eşsiz güzellikte bir koç gördü. Allahü teâlâ buyurdu: "Bu senin oğluna fedâdır." Cebrâil aleyhisselâm koçu getirirken, "Allahü ekber", İbrahim aleyhisselâm da koçu yakalarken, "Lâ ilâhe illallah. Vallâhü ekber," İsmail aleyhisselâm da, "Allahü ekber ve lillâhil hamd" dedi. Böylece, bayram tekbîri meydana geldi:

"Allahü ekber, Allahü ekber. Lâ ilâhe illallah. Vallâhü ekber, Allahü ekber ve lillâhil hamd." Sonra, İsmâil aleyhisselâm yerine, bu koç kurban edildi. Bu koçun boynuzları, Abdullah bin Zübeyr zamanına kadar Kâ'be duvarında asılı idi. Sonra çıkan yangında yandı.

Bu koçun kurban edildiği yer, Mina olduğu için, hacılar kurbanlarını burada kesmektedirler.

BUGÜNKÜ SOHBET · 2 MAYIS 1996 · KAYIT 10852

"Adağını yerine getir!"

Abdülmuttalib kurban edeceği oğlunu kur'a ile tesbit etmek istedi. Kur'a, en çok sevdiği oğlu Abdullah'a isâbet etti. Fakat söz vermişti. Adağını yerine getirmeliydi. Keskin bir bıçak ile beraber oğlu Abdullah'ı alıp Kâ'be-i şerîfin yanına geldi.

Peygamberimizin dedesi Abdülmuttalib'e rü'yâsında:

- Kalk! Zemzem kuyusunu kaz! diye emredilince, oğlu Hâris ile beraber Kâ'benin yakınındaki, işâret edilen yeri kazmaya başladılar.

Önceleri pek ilgilenmiyen Kureyşliler, Zemzem kuyusunun açıldığını görünce, bunlar da hak talep ettiler. Dediler ki:

- Bu bizim dedelerimizin kuyusudur. Burada bizim de hakkımız var. Üstelik senin bir tek oğlun var. Eğer bizim teklifimizi kabûl etmezsen bizimle başa çıkamazsın!

Abdülmuttalib, tamamen kendi hakkı olan kuyuya, başkalarının da ortak olmak istemelerine üzüldü. Gerçekten de onlarla mücadele edecek, hakkını savunacak durumda değildi. Bu duruma çok üzüldü, içi burkuldu. Cenâb-ı Hakka şöyle yalvardı:

- Yâ Rabbî! Bana on çocuk ihsân eyle! Eğer bu duâmı kabûl edersen, içlerinden birini Kâ'bede sana kurban edeceğim.

"Daha büyüğünü kes!" Allahü teâlâ duâsını kabûl etti. On oğlu oldu. Bu on oğlundan birinin adı Abdullah'tı.

Abdülmuttalib, Zemzem kuyusunu bulduktan ve on oğlu olduktan sonra, şânı, şöhreti iyice artmıştı. Oğullarından da en çok Abdullah'ı seviyordu. Onda diğerlerine göre çok farklılık vardı.

Bir gece Abdülmuttalib'e rü'yâsında şöyle bir îkâz yapıldı:

- Yâ Abdülmuttalib, adağını yerine getir!

Abdülmuttalib seneler önceki adağını unutmuştu. Adak diye ikâz edilince, sabahleyin hemen bir koç kesti.

Ertesi gece yine îkâz edildi:

- Ondan daha büyük kurban kes!

Bu defa da bir sığır kurban etti. Yine îkâz edildi.

- Daha büyüğünü kes!

Bu defa da bir deve kurban etti. Fakat yine îkâz devâm ediyordu. Bunun üzerine rü'yâda sordu:

- Bundan büyüğü ne olabilir, ne kesmeliyim?

O zaman kendisine şöyle cevap verildi:

- Hatırlarsın, seneler önce oğullarından birini kurban etmeyi adamıştın. Bu adağını yerine getir!

Adağını hatırlayan Abdülmuttalib, ertesi gün çocuklarını topladı. Kendilerine durumu anlattı.

Hiçbiri i'tirâz etmedi. Memnuniyetle:

- Hangimizi istersen kurban edebilirsin, dediler.

Abdülmuttalib kurban edeceği oğlunu kur'a ile tesbit etmek istedi. Kur'a, en çok sevdiği oğlu Abdullah'a isâbet etti. Fakat söz vermişti. Adağını yerine getirmeliydi. Keskin bir bıçak ile beraber oğlu Abdullah'ı alıp Kâ'be-i şerîfin yanına geldi.

Bu hâdiseyi duyan Kureyşliler hemen yanına koşup dediler ki:

- Biz bu işe aslâ râzı değiliz. Eğer sen bu işi yaparsan, bu âdet hâline gelir. Herkes, oğlunu kurban etmek zorunda kalır. Buna başka bir çâre bulalım.

Sonunda çâre bulundu Sonra şöyle bir çâre bulundu. O zaman Kureyş'te insan diyeti on deve idi. Develer ve oğulları arasında kur'a çekilecekti. Oğullarına isâbet ettiği müddetçe, her defasında on deve ilâve edilerek kur'a develere çıkana kadar, buna devâm edilecekti.

Kur'aya başlandı. Fakat çekilen her kur'a Abdullah'a isâbet ediyordu. Her defasında on ilâve edilerek devam ediliyordu. Onuncu kur'ada deve sayısı yüz olunca kur'a develere çıktı. Hemen yüz deve kurban edildi. Abdülmuttalib, oğullarından kimseye etini vermeden tamamını fakîrlere dağıttı.

İsmâil aleyhisselâmın, kurban edilme hâdisesinden sonra ikinci evlâd kurban edilme hâdisesi de bu olmuş oldu. Peygamber efendimizin soyu İsmâil aleyhisselâma dayandığı için, (Ben, iki kurbanlığın oğluyum) buyururdu.

BUGÜNKÜ SOHBET · 3 MAYIS 1996 · KAYIT 10853

Yatma kalkma âdâbı

Evde her gün mutlaka bir miktar Kur'ân-ı kerîm ve bir miktar din kitabı, ilmihâl okumayı âdet hâline getirmelidir. Bu iki husûs çok önemlidir. Bu iki husûsa aksatılmadan devam edilirse, evde bereket ve huzur olur.

Eve Besmele çekerek sağ ayakla girmelidir. Girerken ihlâs sûresini okumalıdır. Peygamber efendimiz, (Eve girerken ihlâs-ı şerîfi okuyan, yoksulluk görmez!) buyurdu. Eshâbdan Süheyl hazretleri, Peygamberimizin bu tavsiyesi üzerine zengin olmuştur.

Ayrıca bir kere de "Âyet-el kürsî" okunursa, evine şeytan giremez. Eve gelince, hanımına, evde bulunan diğer kimselere selâm vermeli ve nasılsınız diyerek hâtırlarını sormalıdır. Eve girince gördüklerine selâm vermemek çok kötüdür. Sünneti terk etmektir.

Hergün Kur'ân-ı kerîm Gece geç yatmamalıdır. Geç yatılırsa, sabah namazına kalmak tehlikeye girebilir. Ayrıca uykusuzluk ertesi günkü çalışmasına zararı olur. Evde her gün mutlaka bir miktar Kur'ân-ı kerîm ve bir miktar din kitabı, ilmihâl kitabı okumayı âdet haline getirmelidir. Bu iki husûs çok önemlidir. Bu iki husûsa aksatmadan devam edilirse, evde bereket ve huzur olur.

Yatağa yatılacak zaman Tebâreke sûresini okumalıdır. Peygamber efendimiz, (Yatarken Tebâreke sûresini okumadan yatma! Zîrâ ölürsen kabirde sana yoldaş olur. Her gece Tebâreke sûresini okuyan kimse, Kadir gecesini ihyâ etmiş gibi sevâba nâil olur) buyurdu.

Bir gece Peygamber efendimiz, hazret-i Âişe'ye dedi ki,

- Yâ Âişe! Kur'ân-ı kerîmi hatim eyle, bütün Peygamberleri kendine şefâ'atçi ve bütün mü'minleri kendinden hoşnut edersin. Hazret-i Âişe dedi ki:

- Anam-babam sana fedâ olsun! Az bir zaman içinde bunları nasıl yapabilirim? Sultân-ı Enbiyâ buyurdu ki, - Yâ Âişe, üç kerre "Kulhüvallâhü" sûresini oku. Kur'ân-ı kerîmi hatmetmiş gibi olursun. Bir kerre, "Allahümme salli alâ Muhammedin ve alâ cemî'il Enbiyâi velmürselîn" de, bütün peygamberler senden râzı olsun. Bir kerre de, "Allahümmağfirlî ve li vâlideyye ve lil mü'minîne vel mü'inât, vel müslimîne vel müslimâti el ahyâi minhüm vel emvât" de, bütün mü'minler senden râzı olur. Bir kerre de "Sübhânallahi vel hamdü lillahi ve lâilâhe illâllahü vallâhü ekber velâ havle velâ kuvvete illâ billahil aliyyil azîm" de ki, Allahü teâlâ hazretleri senden râzı olsun.

Dört mezhebin fıkh bilgilerinin inceliklerine vâkıf, derin âlim, Seyyid Abdülhakîm Arvâsî hazretleri yatma âdâbını şöyle ifâde buyurmaktadır:

Yatağına E'ûzü ve besmele okuyarak gir. Sağ yan üzerine kıbleye karşı yat. Sağ avucunu sağ yanağın altına döşe. E'ûzü besmele ile bir Âyet-el kürsî oku. Sonra

herbiri için besmele okuyarak, üç İhlâs, sonra bir Fâtiha, sonra birer defa iki Kul e'ûzüyü oku. Sonra üç defa "Estagfirullahel'azîm ellezi lâ ilâhe illâ hu" oku! Üçüncüsüne "el-hayyel-kayyûme ve etûbü ileyh" ilâve et! Sonra on kerre "Lâ havle velâ kuvvete illâ billâh" oku! Buna "Kelime-i temcîd" denir. Onuncusuna "hil aliyyil azîm ellezi lâ ilâhe illâ hu" ilâve et! Sonra uyu!

Sabah evden çıkarken Gece yarısından sonra kılınan teheccüd namazı, gündüz kılınan bin rek'atten daha fazîletlidir. İki rek'at kazâ namazı kılmak da, teheccüd kılmaktan daha efdaldir. Sabah evinden çıkarken (Âyet-el kürsî)yi oku! Zîrâ, her işinde muvaffak olur ve hayırlı işler başarırsın. Resûlullah aleyhisselâm buyurdu ki: (Bir kimse, evinden çıkarken Âyet-el kürsîyi okursa, Hak teâlâ, yetmiş meleğe emreder, o kimse evine gelinceye kadar, ona duâ ile istigfâr ederler.)

Evine gelince de okunursa, iki Âyet-el kürsî arasındaki işlerin hayırlı olur ve fakîrlikten kurtulur. Önce sağ ayakkabı giyilir. Sonra sol ayak ile evden, câmi'den çıkılır.

İhlâs, Felâk, Nâs, Kulyâ ve Fâtiha sûrelerini, akşam-sabah üçer kere Besmele ile okumalı ve çoluk çocuğumuza da okutmak çok faydalıdır.

BUGÜNKÜ SOHBET · 4 MAYIS 1996 · KAYIT 10854

Câmi âdâbı

Mevlânâ Halid-i Bağdâdî hazretleri buyurdu ki: Şu altı yerde konuşanın, 30 yıllık ibâdet sevâbı yok olur; câmide, ezân okunurken, Kur'ân-ı kerîm okunurken, namaz arasında, kabristanda ve ilim meclisinde.

Câmiye, mescide, müslümanın evine, sağ ayakla girilir ve önce sol ayakkabı çıkarılır. Câmiden sol ayakla çıkılıp, önce sağ ayakkabı giyilir. Câmiye girerken i'tikâfa ya'nî ibâdet niyyetiyle câmide bir müddet bulunmaya niyyet edilir.

Mescide girince, iki rek'at nâfile namaz kılmak sünnettir. Buna (Tehıyyet-ül-mescid) namazı denir. Câmide dikkat edilecek husûslar vardır. Bunlara dikkat edilmezse günâh işlenmiş olur. En azından mekrûh olur, namazın sevâbı gider:

1- İş elbisesi ile ve büyüklerin yanına çıkılamıyacak elbise ile ve fenâ kokulu elbise ve çorap ile namaz kılmak mekrûhtur. Evde pijama ile namaz kılmak

câizdir. Fakat, câmiye pijama ile gelmemelidir. Soğan, sarmısak yiyen de, kokusu gitmeden câmiye gelmemelidir.

2- Câmiye abdestsiz girmek mekrûhtur.

3- Ön safta yer varken, arka safta durmak mekrûhtur. İmâm, önce safları düzeltip, sonra namaza başlar. Peygamber efendimiz, safları düzeltir, sonra tekbîr getirirdi. İmâm için sünnet olan da böyle yapmaktır.

4- Câmide farzı yalnız kılmış olan, öğle ve yatsı namazlarında, yanında cemâ'atle namaz kılınmaya başlanırsa, ya cemâ'ate uyup nâfile olarak kılar veya câmiden çıkar. Diğer üç namazı yalnız kılmış olanın, cemâ'at ile kılınırken bile, cemâ'ate uyup nâfile olarak kılamayacağı için, câmiden çıkması vâcib olur. Çünkü, cemâ'ate uymamak büyük günâhtır. Eğer i'tikâfa niyyet etmişse çıkması gerekmez.

5- İmâmın, son sünneti, farzı kıldığı yerde kılması mekrûhtur. Biraz sağ veya solda kılar.

Cemâ'atin aynı yerde kılması ise câizdir. Bu bakımdan yer değiştirmek için birini çekerek ona eziyet vermemelidir!

6- Ön saflara geçmek için başkalarına eziyet vermek câiz değildir.

7- Saflar yandan sıklaştırılmalı, omuzlar birbirine iyice değmelidir. Eshâb-ı kirâm saflara çok sık durduğundan elbiselerinin omuzları eskirdi. Hadîs-i şerîfte buyuruldu ki:

(Namazda düz ve omuz omuza sık durunuz! Aranızdaki açıklık ve aralıkları kapatınız ki, aranıza şeytan girmesin!)

8- Cum'a günü imâm minbere çıkınca ve cemâ'atle namaz kılınırken, sünnete başlamak mekrûhtur.

Sabah sünnetini kılmamış olan, sünneti kıldığı takdirde cemâ'ati kaçıracağını anlarsa, sünneti kılmaz, hemen imâma uyar. Cemâ'at ile ikinci rek'atta oturabileceğini anlarsa, sünneti sofada, çabuk kılar veya içerde direk arkasında kılar. Böyle boş yer yoksa sünneti kılmaz. Çünkü, cemâ'at ile kılınırken, sünnete başlamak mekrûhtur. Mekrûh işlememek için sünnet terkedilir.

9- Sünnet ile farz arasında konuşmamalıdır. Konuşmak, bir şey okumak, sünnetin sevâbını azaltır. Ba'zı âlimler, sünnetin kabûl olmayıp tekrar kılmak lâzım olacağını bildirdi.

10- Kırda ve büyük câmide ayaklar ile secde arasından, küçük mescidde ve odada ise, ayaklar ile kıble duvarı arasından geçen günâha girer. [Eni, boyu 20 metreden az olan mescide, küçük mescid denir.] 11- Bulaşıcı hastalığı olan câmiye gelmemelidir!

12- İ'tikâfa girmemiş kimsenin câmide bir şey yiyip içmesi ve uyuması mekrûhtur.

13- Câmide, alış-veriş yapmak mekrûhtur.

14- Câmide dünya kelâmı ile meşgûl olmak tahrîmen mekrûhtur. Ateş, odunu yiyip bitirdiği gibi, câmide dünya kelâmı konuşmak da, insanın sevâblarını giderir.

15- Câmide yüksek sesle konuşmak, nutuk söylemek, kavga etmek tahrîmen mekrûhtur. Nutuk verir gibi hutbe okumak da harâmdır.

16- Küçük çocuğu câmiye sokmak mekrûhtur. Câmiyi kirletecek yaşta ise harâmdır.

17- Cemâ'ate yetişebilmek için koşa koşa gitmek mekrûhtur.

18- Cemâ'ate sonradan yetişenin, imâm yüksek sesle okuyorsa sübhâneke okuması mekrûhtur. Mekrûh işlememek için sübhâneke okuma sünneti terk edilir.

BUGÜNKÜ SOHBET · 5 MAYIS 1996 · KAYIT 10855

Akıl, hayâ ve îmân

Bir kimse âdâbı gözetmezse, ya'nî edebi olmazsa, sünnete yol bulamaz. Sünnete uymayan kimse, farza yol bulamaz. Farza uymayan da, ihlâsa yol bulamaz.

Cebrâîl aleyhisselâm, aklı, hayâyı ve îmânı Âdem aleyhisselâma getirip, dedi ki:

- Yâ Âdem! Allahü teâlâ selâm eder, sana getirdiğim şu üç hediyyenin birini kabûl etsin, dedi.

Âdem aleyhisselâm aklı kabûl etti ve Cebrâîl aleyhisselâm, îmân ile hayâya, "siz gidin" deyince, îmân dedi ki, - Allahü teâlâ hazretleri bana emir eyledi ki, akıl nerede ise, sen de orada ol! Ondan sonra hayâ da aynı şekilde, Allahü teâlâ

tarafından emir olunduğunu beyân ederek, her ikisi, akıl ile berâber Âdem aleyhisselâmda kaldılar.

Allahü teâlâ kime akıl verirse, hayâ ile îmân da onunla berâberdir. Aklı olmıyanın ne hayâsı ve ne de îmânı bulunmaz.

Birgün Hasen-i Basrî hazretlerine bir kadın gelerek sordu:

- Yâ imâm! Din temizliği nedir? Din cevheri nedir? Din hazînesi nedir?

Dinin cevheri Hasen-i Basrî cevâben, - Siz söyleyin biz dinleyelim, dedi. Kadın, - Din temizliği abdest almaktır. Din cevheri, Allahü teâlâdan korkmak ve hayâ etmektir. Din kuvveti ise, namazdır. Çünkü, Hak teâlâ hazretleri, hayâ eden kulunu metheylemiştir. Din hazînesi ilimdir. Çünkü, her kimin abdesti olmazsa, dîni temiz olmaz. Her kimin hayâsı olmazsa, dînin cevheri olmaz. Kimde Allahü teâlânın korkusu olmazsa, onda dînin cevheri olmaz. Her kimin ilmi olmazsa, dînin hazînesi olmaz, dedi. Hasen-i Basrî hazretleri bu kadının sözüne hayrân olarak, doğru söylediğini tasdîk etti.

Îmân beş katlı bir kaleye benzer. Birinci katı altından, ikinci katı gümüşten, üçüncü katı demirden, dördüncü katı tunçtan ve beşinci katı ise bakırdandır.

Bakır dediğimiz kat, edebdir. Bir kimsenin edebi olmazsa, herhâlükârda o kattan şeytan geçer. Şâyet edebi olup, şeytanı o kattan geçirmezse, o kimsenin îmânı kurtulur.

Demir dediğimiz sünnetlerdir. Tunç tabakası dediğimiz, farzlardır. Gümüş tabakası dediğimiz, ihlâstır. Altın tabakası dediğimiz Allahü teâlâ hazretlerine yakınlıktır. Her kimin edebi varsa, sünnete yol bulur, ihlâsı varsa Allahü teâlâ hazretlerine varmağa yol bulmuş olur.

Bir kimse âdâbı gözetmezse, ya'nî edebi olmazsa, sünnete yol bulamaz. Sünnete uymayan kimse, farza yol bulamaz. Farza uymayan da, ihlâsa yol bulamaz.

Her kim verdiğini Allahü teâlâ hazretlerinin rızâsı için verirse ve sevdiğini de, Allah için severse ve düşmanlığını da, Allah için yaparsa, o kimsenin îmânı tamam olur. Ahlâkı güzel olanın da, îmânı kâmil olur. Îmânın alâmeti, kâfirleri kâfir oldukları için sevmemektir.

Bir kimsenin ahlâkı güzel ise...

Resûlullah efendimiz buyurdu ki: (Sizin îmânen mükemmel olanınız, ahlâken güzel olup, insanlara iyilik yapanlardır.) Zîrâ, Hak teâlâ hazretleri Kur'ân-ı kerîmde buyurur ki: (Muhakkak sen yüksek bir ahlâk üzerindesin.) Ya'nî, Allahü

teâlâ hazretleri Habîbinin ahlâkını medheylemiştir. Bir kimsenin ahlâkı güzel olsa, Resûlullahın ahlâkı ile ahlâklanmış olur ve onun yolunu tutmuş olur.

Korktuğundan kurtulup, istek ve arzûlarına kavuşur ve hakîkî mü'min olmuş olur. Bir kimsenin aklına gayri meşrû, kötü bir şey gelse, onun harâm olduğunu bilmek de îmândandır.

Eshâb-ı kirâm sordular:

- Yâ Resûlallah! Kalbimize fenâ şeyler gelirse ne yapalım? Buyurdu ki:

- Kalbe iyi şey de gelir; fenâ şey de gelir. Fenâ şeylerin fenâ olduğunu bilmek ve anlamak da îmândandır.

Îmânın kâmil olması için kendini müslümanlardan yüksek görmemelidir. Peygamberimiz buyurdu ki: (Bir kişi îmânının kemâlini isterse, kendine insâf versin ya'nî tevâzu' üzere hareket eylesin ve fakîr olduğu hâlde sadaka versin! Bu iki huy, îmânı kâmil derecesine yükseltir.)

BUGÜNKÜ SOHBET · 6 MAYIS 1996 · KAYIT 10856

Önce düzgün bir i'tikâd

Dînini, ilmihâlini öğrenmiyenin îmânı sağlam kalmaz. Böyle câhil kalan kimse, din düşmanlarının eline düşüp onların oyuncağı hâline gelir.

Allahü teâlânın bütün insanlardan ilk önce istediği îmân etmeleridir. Îmân da Allahü teâlâya ve Resûlüne ve Resûlü Muhammed aleyhisselâmın bildirdiklerine inanmaktır. Îmân edilmedikçe hiçbir iyiliğe, hiçbir ibâdete sevâb verilmez. Bu şekilde îmân ettikten sonra, îmânı iyi muhafaza etmeli, îmânı giderici hâllerden uzak kalmalıdır.

Resûlullah efendimiz buyurdu ki: (Bildiği ile amel etmeyip bilmediği ile amel etmek, bilmediğini öğrenmeye utanıp, öğreneni de men etmek îmânı giderir.) Dînini, ilmihâlini öğrenmiyenin îmânı sağlam kalmaz. Böyle câhil kalan kimse, din düşmanlarının eline düşüp onların oyuncağı hâline gelir. Dînimizde, ilmin önemi büyüktür. İlmi olmayan, dînini bilmiyen, eninde sonunda îmânından olur. Dîni bilmiyenin dîni olmaz.

Öncelikle ehl-i sünnet i'tikâdını iyice öğrenip, geçmişteki bozuk i'tikâddan ve günâhlardan samimi bir şekilde tevbe etmelidir. Bu tevbe ve tecdîdi îmân ya'nî îmânı yenileme şöyle yapılır:

Pişman oldum, tevbe ettim...

Yâ Rabbî! Hîn-i bülûğumdan, bülûğa erdiğimden bu âna gelinceye kadar, islâm düşmanlarına ve bid'at ehline aldanarak, edindiğim yanlış, bozuk i'tikâdlarıma ve bid'at, günâh olan söylediklerime, dinlediklerime, gördüklerime ve işlediklerime nâdim oldum, pişmân oldum, bir daha böyle yanlış inanmamağa ve yapmamağa azm, cezm ve kasd eyledim.

Peygamberlerin evveli Âdem aleyhisselâm ve âhiri bizim sevgili Peygamberimiz Muhammed aleyhisselâmdır. Bu iki Peygambere ve ikisi arasında gelmiş geçmiş Peygamberlerin cümlesine îmân ettim. Hepsi haktır, sâdıktır. Bildirdikleri doğrudur. Âmentü billah ve bi-mâ câe min indillah, alâ murâdillah, ve âmentü bi-Resûlillah ve bi-mâ câe min indi Resûlillah alâ murâd-i Resûlillah, âmentü billâhi ve Melâiketihi ve kütübihi ve Rüsülihi velyevmil-âhiri ve bilkaderi hayrihi ve şerrihi minallâhi teâlâ vel-ba'sü ba'delmevti hakkun eşhedü en lâ ilâhe illallah ve eşhedü enne Muhammeden abdühu ve resûlüh.

Ayrıca evli olanlar, hanımından nikâh tazelemek için vekâlet alıp, iki kişinin yanında, öteden beri nikâhım altında bulunan hanımımı onun tarafından vekâleten, tarafımdan asâleten kendime tezvic ettim, demeli ve arkasından şu duâyı okumalıdır:

(Allahümme innî ürîdü en üceddidel îmâne vennikâha tecdîden bi-kavli lâ ilâhe illallah Muhammedün resûlullah.)

Eskiden cum'a geceleri câmilerde cemâ'at bu şekilde îmân ve nikâh tazelerdi. Ehl-i sünnet i'tikâdına göre, büyük günâh işlemek küfür değildir. Büyük günâh işlemek îmânı yok etmez. Bu konu ile ilgili Hadîs-i şerîfler, günâh olduğuna inanmıyanın veya günâhı kötü bilmiyenin îmânının gideceğini haber veriyor. Yâhud, büyük günâha devâm eden tevbe etmezse, son nefesinde îmânı gider dediler.

Îmânın muhafazası için Îmânın zayıf olmaması için ya'nî dâim kendinde kalıp, onunla berâber Allahü teâlânın huzûruna çıkmak için, şu duâyı günde kırk defa okumalıdır: "Yâ hayyü yâ kayyûm yâ zelcelâli vel ikrâm, yâ lâ ilâhe illâ ente." Ayrıca, akşam-sabah Âmentüyü okuyarak îmânı yeniden tâzelemelidir. Âmentü, îmânın altı şartını bildirmektedir. Âmentünün ma'nâsını ezberlemeli ve çoluk

çocuğuna da ezberletmelidir. Çünkü, ne zaman öleceğimiz belli değildir. Dâimâ kelime-i tevhîd okumalı ve inanılması lâzım gelen altı şeyi iyi öğrenmeli ve tasdîk ve ikrâr etmelidir. Bunları bilmiyenlerin îmânı gider.

Muhammed Tirmüzî'den rivâyet olunur ki, her kim sabah namazından sonra, şu duâyı sessizce okursa, îmânla rûhunu teslîm eder: (Yâ hayyü yâ kayyûm yâ zel celâl-i vel ikrâm. Allahümme innî es'elüke en tuhyiye kalbî bi nûri ma'rifetike ebeden yâ Allah, yâ Allah, yâ Allah celle celâlüh.)

BUGÜNKÜ SOHBET · 7 MAYIS 1996 · KAYIT 10857

İyi niyyetle yapılan kötülük

"İyi niyyet her zaman insanı kurtarmaz. İşin esasını bilmeden yapılan iyilik, iyilik değil kötülük olur. Şimdi düşün bakalım bu yaptığın müslümanlara iyilik midir, kötülük müdür?" Yer yüzünde her zaman, Ebdâl denilen kırk mübârek kişinin bulunduğunu, bunların vesîlesiyle Cenâb-ı Hakkın, bereket ve iyilikler verdiğini, yine bunların vesîlesiyle belâların, musîbetlerin kaldırıldığını Peygamber efendimiz haber vermiştir.

Kırklar, içlerinden biri vefât ettiğinde, toplanıp yeni birini seçerler. Seçerken de belli bir süre aralarına alıp imtihana tâbi tutarlar. İmtihanı kazananlar dâimî olarak kırkların arasına girer.

İşte bu kırklardan biri vefât etmiş, diğerleri imtihan maksadıyla birini aralarına almışlardı. Bu yeni gelen zâta bu süre içinde, sen hiç bir şeye karışmıyacaksın, senin icra yetkin yok. Sen sâdece olanları seyredeceksin derler.

Bu zât kırkların arasına girince, kalb gözü açılır. Çok uzaklarda olup bitenleri alenen görmeye başlar. Bakmış okyanusta, bir müslüman gemisini, bir kâfir gemisi sıkıştırmış, gemi batmak üzere. Bu zât yakınında gördüğü taşı kâfir gemisine fırlatır. Ve kâfir gemisi denizin dibini boylar. Tam bu sırada ufukta bir müslüman gemisinin peydâ olduğunu görür.

Akşam arkadaşları toplanıp, "Bugün neler gördün, neler oldu?" diye sorduklarında, olup biteni anlatır. Onlar derler ki, sen imtihanı kaybetin. Birincisi,

sen söz dinlemedin. Sana icra yetkisi vermemiştik. Sen sadece seyredecektin. İkincisi, senin iyilik olsun diye yaptığın, ne zararlara sebep oldu sana anlatalım:

Hıristiyan gemisi hazine ile doluydu. Üstelik büyük ve yeni bir gemiydi. Eğer sen o gemiyi batırmasaydın, ufukta görülen müslüman gemisi müslümanlara yardım edecek ve hıristiyan gemisi batırılmadan ganimet olarak müslümanların eline geçecekti. Müslümanları büyük bir gemiden ve büyük bir hazineden mahrûm ettin. Ayrıca, müslüman gemisindeki askerlerden ba'zıları şehîd, ba'zıları da gâzi olacaklardı. Sen bunların bu makama kavuşmalarına da mâni oldun. Bu şehîd olacak kimseler, sonradan yoldan çıkar, dalâlete düşerse sen de günâhlarına ortak olacaksın. İyi niyyet her zaman insanı kurtarmaz. İşin esasını bilmeden yapılan iyilik, iyilik değil kötülük olur. Şimdi düşün bakalım bu yaptığın müslümanlara iyilik midir, kötülük müdür?

Gemi karaya otururbut...

Buna benzer bir hâdise de İstanbul Beşiktaş'ta Medfûn Evliyânın büyüklerinden Yahya Efendi dergâhında meydana gelir. Boğazda ilerlemekte olan bir yük gemisi, birden su alamaya başlar. Tam gemi batmak üzere iken, gemi kaptanı Yorgi, Yahya Efendi Dergâhı tarafına baktığında, oradan bir ışığın, yükseldiği görür. Geminin dümenini o tarafa çevirir ve batmaktan kurtulur.

Yorgi, bu iyiliğe karşılık olarak, yirmi yıldan beri sakladığı şarap fıçısını sırtına vurduğu gibi, derhânın kapısını çalar. Talebeleri, Yahya Efendiye, Yorgi isminde birisi kapıda sizinle görüşmek istiyor, derler. İçeri alınmasını emir buyurulunca, Yorgi, talabelerin şaşkın bakışları arasında şarap fıçısıyla içeri girip der ki: Gemimi siz batmaktan kurtardınız, ben de buna karşılık olarak yıllardır sakladığım en kıymetli şarabımı size hediye olarak getirdim.

Talebeleri, bu haddini bilmez de nereden çıktı deyip, hemen dışarı atmak isterler. Yahya Efendi ise, Yorgiye iltifat edip, hediyesi için memnuniyetini bildirir. Bununla da kalmaz, Yorgi'ye, halka olmuş talebeleri işaret edip, hepsine birer kupa ikrâm et, der.

Talebelerden ba'zıları fırlayıp dışarı kaçarlar. Kaçarken de, herhalde hocamız kafayı bozdu, bize şarap içirmeye kalktı, derler. Ba'zıları da, şüphe ve tereddüt içinde kalır. Ba'zıları da, biz bu dergâha girerken aklımızı bırakıp hocamıza tâbi olduk, eğer biz, neyin doğru neyin yanlış olduğunu ayırt edebilseydik burada ne işimiz vardı? Hocamızın bizi, bizden daha çok düşündüğüne inanıyoruz. Burada bizim bilmediğimiz bir hikmet var, deyip içerler. Bir de ne görsünler, ikrâm edilen,

şarap değil, buz gibi şıra. İçen bir daha içmek ister. Bu durumu gören Yorgi de huzûrda kelime-i şehâdet getirip müslüman olur.Yahya efendi talebelerine dönüp buyurur ki:

- Bizim dergâhımız herkese açıktır. Biz gelene git demeyiz. Gitmek isteyeni de zorla tutamayız. Kendini ateşe atanın başkasını suçlamaya hakkı yoktur. Dergâhımız, yolcularını selâmetle Cennete götüren bir gemi gibidir. Gemiye binen kurtulur. Kimseyi bu gemiye binmeye zorlamayız. Kendi isteği ile gelenin de kaptanın işine karışmaya hakkı yoktur. Kaptanın niyyetini, hangi şartlarda gemiyi yürüttüğünü, fırtınalardan kurtarmak için nasıl manevra yaptığını yolcular bilemez. Kaptanın işine karışan, gemi karaya oturduğunda sadece kendisine değil gemideki herkese zarar vermiş olur.

BUGÜNKÜ SOHBET · 8 MAYIS 1996 · KAYIT 10858

En kıymetli iyilik

Peygamber efendimiz buyurdu ki: "İnsanlar tasadduk ettiği, sadaka olarak verdiği şeyi, Allah rızâsı için verirse, Hak teâlâ hazretlerine verilmiş gibi sayılır ki, karşılığında bin sevâb alır." Îmân ve zarûrî din bilgilerinden sonra, insanlara yapılacak en kıymetli iyilik, onları doyurmak, yedirmek, içirmektir. Her kim bir fakîre arzû ettiği bir şeyi yedirse, Hak teâlâ hazretleri, o kimseye Cennet-i a'lâda bin derece verir ve Cennette kendisine birçok ni'metler ihsân eder.

Fakîrleri kollamayı, onların ihtiyaçlarını görmeyi, sadaka vermeyi unutmamalıdır. Çoluk çocuğa ve akrabâya verilen, yedirilen şeyler de, sadaka yerine geçer. Hadîs-i şerîfte, (Ehline ve akrabâsına ihsân etmekten büyük derece ne olabilir?) buyuruldu. Önce, hanımına, evlâdına helâl yedirmeli, helâl giydirmeli, sonra zengin ise zekâtını vermeli, ondan sonra da sadaka vermelidir.

Şu dört huy ile huylanan, iyiler derecesine çıkar:

1- Genişlikte, rahat zamanda zekât, darlıkta sadaka vermek.

2- Gadab zamanında kızgınlığını ve hırsını yenmek.

3- Başkasının aybını görünce, onu açmayıp, kapatmağa çalışmak.

4- Hizmetçiye, hanımına, evlât ve akrabâya ihsân ederek onları hoş tutmak.

"Dört şey yapardım" Susamış kimseye su vermek de çok sevâbdır.

Allahü teâlâ, Cebrâîl aleyhisselâma sordu:

- Yer yüzüne insen ne iş yapardın?

Cebrâîl aleyhisselâm cevap verdi:

- Yâ Rabbî! Yapacağım amel, sence ma'lûmdur. Dört şey yapardım:

1- Susamış kimselere su verirdim.

2- Çoluk çocuğu fazla olana yardım ederdim.

3- İki dargın arasını bulurdum.

4- Müslümanların ayıplarını kapatırdım.

Yine Resûlullah efendimiz buyurdu ki, (Susamış bir kimseye su içirenlerin amel defterine yetmiş senelik sevâb yazılır. Eğer su bulunmadığı yerde içirirse, İsmâil aleyhisselâm evlâdından birini kâfir elinden kurtarıp âzâd etmiş gibi sevâb verilir.)

Her zaman herkese çok iyilik yapmalıdır. Hak teâlâ hazretleri hayırlı iş yapan kullarını çok sever.

Bir lokma ve beş müjde Resûlullah buyurdu:

Bir kimse, bir fakîre bir lokma yemek verse, lokma o kimseye beş şey ile müjde eder:

1- Bir tâne idim, beni çoğalttın.

2- Ben küçük iken, beni büyüttün.

3- Düşman iken, beni dost eyledin.

4- Yok olmak üzere iken, beni sonsuz kalıcı eyledin.

5- Şimdiye kadar sen beni muhâfaza ederdin. Bundan sonra ben seni muhâfaza ederim.

Sadaka ve zekât vermekle, hayır hasenat yapmakla mal eksilmez, artar. Abdürrahmân ibni Avf hazretleri, Peygamberimiz aleyhisselâmdan işiterek buyurdu ki, üç şeye yemîn ederim:

1- Zekât vermekle mal eksilmez, çoğalır.

2- Zulüm edilen kimse, zâlime hakkını bağışlarsa, Hak teâlâ, kıyâmet gününde bu kulun derecesini yükseltir.

3- Dâimâ isteyici olan kimseyi, Hak teâlâ fakîrlikten kurtarmaz.

Peygamber efendimiz buyurdu ki: (İnsanlar tasadduk ettiği, sadaka olarak verdiği şeyi, Allah rızâsı için verirse, Hak teâlâ hazretlerine verilmiş gibi sayılır ki, karşılığında bin sevâb alır.)

BUGÜNKÜ SOHBET · 9 MAYIS 1996 · KAYIT 10859

Ödünç vermenin sevâbı

Borç alıp vermede, alış-verişte yalan söylememelidir. Bir kimse, alış-verişinde yalan söylerse, Allahü teâlânın rahmetinden mahrûm kalır.

Bir kimseye ödünç vermek, tasadduk etmekten daha hayırlıdır. Çünkü, Peygamber efendimiz buyurdu ki: (Ödünç vermek, tasadduk etmekten onsekiz derece daha fazîletlidir.)

Bir kimseye ödünç verirken onun durumunu bilmelidir. Aldığı bu parayı harâm yerde kullanacak ise ona ödünç vermek câiz olmaz. Ödünç verilen kimselerin sâlih, namaz kılan kimseler olması lâzımdır. Aldığı parayı faydalı yerlerde kullanan kimseler olmalıdır.

Bir kişiye bir iş yaptırıp borçlandığı zaman hemen ücretini vermelidir. Şâyet vermeyip, hakkı kıyâmet gününe kalacak olursa, kıyâmet günü, o şahsın da'vâcısı, Allahü teâlâ olacaktır. Bir iş görürken, ödünç alıp verirken güzel muâmele yapmalıdır. Kalb kırıcı olmamalıdır. Çünkü iyilik yapalım derken, günâh işlemiş oluruz. Ödünç alan, ödemek niyyetiyle almalıdır.

Çok boçlanmamalıdır Üç sebeple ödünç alınır:

1- Çok fakîr olup çalışmağa kudreti olmayanın, nafakasına sarf edecek kadar ödünç alması.

2- Bulunduğu yerin âdetine göre, kirâ ile veya mülk olarak, korunacak bir mesken temin etmek için.

3- Evlenmek için.

Bu şeyler için Allahü teâlâya tevekkül ederek ve ödemeye niyyet etmek şartı ile borç alanlara, Allahü teâlâ çabuk ödemek nasîb eder. Çok borç almamalıdır ki, rahat olunsun. Zîrâ, borcu alan, köle gibi olur, gece gündüz üzüntülü olur.

Alış-veriş yaparken ve ödünç verirken fâiz karışmasından sakınmalıdır. Ödünç verilen kimseden menfaat beklememelidir. Çünkü, azıcık alınan veya verilen fâizin günâhı Allahü teâlâ indinde, annesiyle yetmiş defa zinâ etmiş gibidir. Ya'nî, fâizin azı da, çoğu da, alması da, vermesi de harâmdır. Fâize şâhid olan, yazan ve vekîl olan da, Allahü teâlâ indinde sorumludur. Çok sakınmak lâzımdır.

Borç alıp vermede, alış verişte yalan söylememelidir. Bir kimse, alış-verişinde yalan söylerse, Allahü teâlânın rahmetinden mahrûm kalır. Peygamberimiz aleyhisselâm buyurdu ki:

Kıyâmet günü Allahü teâlâ hazretleri üç kısım insanlara rahmet nazarı ile bakmaz:

1- Alış-verişinde yalan söyleyerek fâhiş, yüksek fiyatla mal satana.

2- Gelişi güzel her şeye yemîn edene.

3- Kendisinde su olduğu hâlde, başkasına vermeyene.

Susuz olana su vermeyen insanlara kıyâmet günü, Allahü teâlâ buyuracak ki, siz benim suyumu kullarımdan esirgediniz. Şimdi, sizden rahmetimi uzak eyledim.

Bir şeyi satın alan pişmân olup geri getirse, o malı geri almalıdır. Zîrâ, geri almakla mal ziyân olmaz. Allahü teâlâ bereketini ihsân buyurur, on mislini verir.

Alış-verişte hîle yapanlar hakkında, Allahü teâlâ, Mütaffifîn sûresinde meâlen, (Alıp satarken noksan ölçenlere şiddetli azâb vardır) buyurdu.

Kul hakkından çok korkmalıdır. Borcu varsa onu ilk fırsatta ödemeye çalışmalıdır. Az bir borcu olanın cenâze namazını Habîbullah kılmamıştır. O borcu ödemedikçe, insan Cennete giremez.

Bu mertebeye nasıl eriştin?

Peygamberimiz buyurdu ki, (Bir kişi geldi, Lokman hakîm hazretlerine sordu:

- Yâ Lokman! Sen bu mertebeye nasıl eriştin?

Lokman hazretleri buyurdu ki: Ben bu mertebeye üç şeyle eriştim: 1- Emâneti yerine vermekle, 2- Doğru söylemekle, 3- Mâlâya'nî ya'nî fâidesiz sözü terk etmekle.)

Mü'mînûn sûresinin sekizinci âyetinde meâlen, (Emânetleri güzelce kullanıp, yerli yerine îfâ edeni, korktuğundan emîn kılıp, Cennetime koyarım) buyuruldu.

Sadaka vermek, hayır hasenat yapmak nâfile ibâdettir. Zekât vermek ve borç ödemek, birinin hakkını iâde etmek ise, farzdır. Üzerinde farz borcu olanların sünnetleri ve nâfileleri kabûl olmaz.

Bunun için az bir zekâtı veya az bir borcu olan kimsenin sadakaları kabûl olunmaz. Milyonlarca lira sadaka verse, binlerce hayır yapsa, zekâtını vermedikçe veya borcunu ödemedikçe, hiçbiri kabûl olmaz, ya'nî hiç sevâb kazanamadığı gibi, zekât ve borç günâhından da kurtulamaz.

BUGÜNKÜ SOHBET · 10 MAYIS 1996 · KAYIT 10860

Merhamet eden merhamet görür

Herkes imkânı nisbetinde başkalarına destek olmalıdır. Çünkü bunların hepsi Cenâb-ı Hakkın kullarıdır. Bunları sevindiren, Allahın rızâsını kazanmış olur.

Mahlûkatın hepsine merhamet etmelidir. Yaratılanı, yaratandan ötürü hoş görmelidir. Nitekim Peygamber efendimiz de bu konu ile ilgili olarak şöyle buyurdu: (Yer yüzündeki mevcûdâta, yaratılmışlara merhamet edin ki, göklerdeki mahlûkat (melekler) size merhamet etsin. Sıddîkların nişânı odur ki, sadaka verirken gizli verir, bir belâya uğradığı zaman, bağırıp çağırmaz, kimseye şikâyet etmez ve o belâyı herkesten gizler ve bir günâh işlediği zaman ardından hemen sadaka verir ki, günâhına keffâret olsun.)

Müslümanların, dînin emir ve yasaklarına daha iyi sarılmaları, kâfirlerin de hidâyete kavuşmaları için duâ etmelidir. Herkese yardımcı olmalıdır. Herkes imkânı nisbetinde başkalarına destek olmalıdır. Çünkü bunların hepsi Cenâb-ı Hakkın kullarıdır. Bunları sevindiren, Cenâb-ı Hakkın rızâsını kazanmış olur.

Fakîr kulum aç iken...

Hak teâlâ, âhırette buyurur:

- Ey kulum, ben acıktım, beni doyurmadın. Kul cevâben der ki:

- Yâ Rabbî! Bütün âlemleri doyuran sensin! Ben seni nasıl doyurabilirim? O zaman Cenâbı Hak buyurur:

- Falan fakîr kulum aç idi, sen ise bol bol rızıklar içinde yüzüyordun. O fakîr kulumu doyursaydın, benim rızâmı kazanmış olacaktın.

Yine Allahü teâlâ buyurur:

- Ey kulum, ben susamıştım. Bana niçin su vermedin? Kul aynı şekilde:

- Yâ Rabbî! Bütün âlemlere su veren sensin, benim buna kudretim var mıdır?

Allahü teâlâ buyurur:

- Falan kulum susamıştı, eğer ona su vermiş olsaydın, benim sevgi ve muhabbetimi kazanmış olacaktın.

Yine bunun gibi, çıplak olanı giydirmek için bu suâl-cevap olur. Yine bunun gibi, ben hasta idim de, benim hâl ve hâtırımı gelip sormadın, buyurur:

- Yâ Rabbî, seni nasıl ziyâret edebilirdim? Allahü teâlâ buyurur:

- Falan kulum hasta idi, onu ziyâret etseydin, orada benim rızâmı bulacaktın.

Herkesi hastalıktan koruyan, maddî ma'nevi güç veren hep Allahü teâlâdır. Ni'metlere sahip olan kimseler her zaman bunu hatırlamalıdır. Bunları kendinden bilmemelidir.

Ni'metleri kendinden bilmek Hak teâlâ Mûsâ aleyhisselâma buyurdu:

(Yâ Mûsâ! Bir kimse kendine verdiğim ni'meti benden bilip kendinden bilmezse, ni'metlerimin şükrünü edâ etmiş olur. Bir kulum rızkını kendi çalışması ile bilip, benden bilmez ise, ni'metin şükrünü edâ etmemiş olur.)

Her zaman kendisine verilen rızıkları Allahü teâlâdan bilmek ve bunlara karşılık gece gündüz şükür ve tesbîh ile tahmîd eylemek lâzımdır.

İnsan her zaman aczini, zavallılığını bilmelidir. Kendini üstün bilmemelidir. Her zaman tevâzu içinde, alçak gönüllü olmalıdır:

Bir çocuk gördüğü zaman, bunun günâhı yoktur, benim günâhım vardır. Bu çocuk benden daha fazîletlidir. Bir yaşlı müslüman gördüğü zaman, bu benden daha fazla ibâdet etmiştir, bundan dolayı benden daha fazîletlidir. Bir islâm âlimi görünce, ben câhilim, bu benden ziyâde âlimdir, öyle ise, benden daha fazîletlidir. Bir câhil görünce, bu bilmeden günâh işler. Fakat ben bilerek işlerim, öyle ise, bu benden efdaldir. Bir kâfir görse, olur ki o, dünyadan îmân ile gider. Benim îmânla gidip gitmeyeceğim ise belli değildir diye düşünmelidir. Müslümanlara kibirlenmezse, Hak teâlâ indinde yüksek derecelere vâsıl olur.

Peygamber efendimiz, (O kimseye bakma ki, dinde senden aşağıdır, zîrâ kendini beğenip, helâk olursun. Dinde senden yukarısına bak ki, senden hayırlıdır. Malı çok olana bakma ki, Allahın kısmetine gazab edersin. Şu kimseye bak ki, yiyeceğini zahmet çekerek alın teri ile hâzırlar, o zaman da, Hak teâlânın sana verdiği ni'mete şükredersin) buyurdu.

BUGÜNKÜ SOHBET · 11 MAYIS 1996 · KAYIT 10861

İlmi yaymanın kıymeti

"Yâ âlim, yâ talebe veya bunları dinleyici ol! Bu üçünden olmayıp dördüncüsünden olursan, ya'nî hiçbirinden olmazsan helâk olursun." Dînimiz, insanları yanıltmayan, onlara Cenâbı Hakkın yolunu gösteren doğru ilme ve bu ilmin sahiplerine çok önem vermiştir. Bu doğru ilmin sahipleri ehl-i sünnet âlimleridir.

Ehl-i sünnet âlimlerinin kitaplarını okuyanın kalbi nûrlanır. Çünkü, islâmiyyetin emrettiği ilimler kalbin ışığıdır. İlmi olmıyan kimse, şeytâna ve islâm düşmanı olan kimselere aldanır.

Ehl-i sünnet i'tikâdında olmıyan din adamlarının yazılarını okuyanın kalbi kararır.

İnsanları felâketten kurtarıp, sonsuz saâdete kavuşmalarına vesîle olmalıdır. Bu da ancak hakîkî islâm âlimlerinin kitaplarını yaymakla, onlara destek olmakla olur.

Allahü teâlâ, fazla mal mülk verirse cimri olmayıp din uğruna sarfetmelidir. Hâlis müslümanların yazdığı doğru kitapları dağıtan cihâd sevâbına kavuşur.

Peygamberimiz birgün, (Yâ Ebâ Hüreyre! Mü'minlerin büyüğü, benden sonra o kimsedir ki, Allahü teâlâ ona mal verir, o da gizli ve âşikâre Hak yoluna harcar ve yaptığı iyilikleri kimsenin başına kakmaz) buyurdu.

Âlimin kıymeti İlim öğrenmenin, ilmin yayılmasına vesîle olmanın fazîlet ve derecesi çok büyüktür. Resûlullah buyurdu ki: (Bir kimse, din âlimlerinin ve sâlihlerin ya'nî İslâmın beş şartını devam üzere yapanların yanına gitse, her bir adımına Hak teâlâ, kabûl olmuş nâfile bir hac sevâbı ihsân eder. Zîrâ, âlimleri ve

sâlihleri Hak teâlâ sever. Allahü teâlânın evi olsaydı, bu kimse o evi ziyâret eyleseydi, ancak bu sevâbı kazanırdı.)

Peygamber efendimiz yine buyurdu ki: (Yâ âlim, yâ talebe veya bunları dinleyici ol! Bu üçünden olmayıp dördüncüsünden olursan, ya'nî hiçbirinden olmazsan helâk olursun.)

Din ilmi de ancak doğru olarak yazılmış ilmihâl kitabından öğrenilir. İlmihâl kitâbı okumayan dînini öğrenemez.

Dînini öğrenmiyenin dîni, îmânı gider. Din düşmanlarının yalanlarına aldanıp kâfir olur.

Allah rızâsını gözetmelidir İlim öğrenirken, öğretirken hep Allah rızâsını gözetmelidir. İbâdetleri, meselâ Kur'ân-ı kerîmi, mevlid okumayı, duâyı para karşılığı yapmak, bunlarda pazarlık etmek, alana da, verene de harâmdır.

Bunları Allahü teâlânın rızâsı için yapmalı, hediyye verilirse, kabûl etmelidir. Hediyye veren hasîs, cimri olmamalı, çok vermelidir. Ne kadar çok verirse, o kadar sevâbı çok olur. Dünya işleri için çok verip, Allahü teâlânın rızâsı için az vermekten daha fenâ bahîllik, hasîslik olmaz.

Peygamberimiz Ebû Hüreyre'ye buyurdu ki:

Bir kimse Hak teâlâ hazretlerine, Nûh aleyhisselâmın ömrünce ibâdet eylese, kendisinde şu üç haslet bulunmayınca yaptığı ibâdetten bir fayda edinemez.

1- İlmi ile amel etmek.

2- Yediği yemeğin helâl olması ve helâlı da israf etmemesi.

3- Allaha âsî, günâhkâr olmaktan kaçınmak. Ehl-i sünnet i'tikâdını öğrenmiyen, îmânı bunlara uygun olmıyan ve harâmları ve farzları bilmiyen ve bunlara uymayan kimse, Allahü teâlâya âsî olmuş olur.

BUGÜNKÜ SOHBET · 12 MAYIS 1996 · KAYIT 10862

Mal ne zaman zararlı olur?

Kalbin temiz olması, dünya dediğimiz şeyleri sevmekten, hatırlamaktan kurtulması demektir. Kalb hastalığının tedâvisi, dîne uymakla ve her işinde Allahü

teâlânın rızâsını gözetmekle olur.

Dünyada sahip olunan, mal, mülk, âhıreti kazanmaya yardımcı, vesîle olursa faydalı olur; âhıreti kazanmada faydası yoksa zararlı olur. Hele hele bunlar insanı, âhıret işlerini yapmaktan alıkoyuyorsa, âhıreti unutturuyorsa böyle dünyalıklar, çok tehlikelidir. Çünkü, âhıreti unutup, âhırete yarar iş yapmayan sonsuz Cehennem azâbına duçar kalır. Sonsuz Cehennem azâbı yanında üç günlük dünyada en iyi şartlarda yaşamış olsa neye yarar.

Kendini ve âilesini ve çocuklarını kimseye muhtâç ettirmeyecek kadar çalışıp helâlden kazanmak dünyalık sayılmaz. Böyle kazanca cihâd sevâbı verilir. Peygamberimiz bir sabah oturmuştu. Sahâbeden, kuvvetli bir genç, erkenden dükkânına doğru geçti. Birisi, - Allah için biraz burada sizi dinlemeyip geçti deyince, Peygamber efendimiz, - Böyle söyleme! Eğer kendini, ana-babasını ve hanımını ve evlâdını muhtâç etmemek için gitti ise, Allah yolundadır. Eğer zînet için, zengin olup müslümanlara gösteriş niyyetinde ise, Cehennem yolundadır, buyurdu.

Sahip olunamıyan üç şey Peygamber efendimiz buyurdu ki: (Ümmetim üç şeyi sever, fakat o üç şey onların değildir:

1- Vücûttaki canı sevmek, 2- Malı sevmek, 3- Dünyayı sevmek.)

Küfre sebep olan şeyler, harâmlar, mekrûhlar, dünya demektir. Mubâhlar, dîne uymaya mâni olursa, dünyaya muhabbete sebep olursa dünya olurlar. Muhabbet, sadece âhırete ait şeylere olmalıdır. Paranın yeri, ceptir, cüzdandır. Buradan çıkıp kalbe girerse o zaman felâket başlar. Muhabbet, sevmek, hep beraber olmağı istemek, beraber olmaktan zevk, lezzet duymak demektir. İnsan sevdiğini hiç unutmaz. Muhabbetin yeri kalbdir. Kalb, yürek dediğimiz et parçasında bulunan bir kuvvettir. Bu kuvvete gönül diyoruz.

Küfrü, harâmları, mekrûhları sevmek, beğenmek, onlara muhhabbet beslemek küfür olur. Farzları, sünnetleri, beğenmemek de küfür olur, dünya olur. Müslümanın, dünya sevgisini kalbinden çıkarması lâzımdır.

Kalbin temiz olması, dünya dediğimiz şeyleri sevmekten, hatırlamaktan kurtulması demektir. Kalb hastalığının tedâvisi, dîne uymakla ve her işinde Allahü teâlânın rızâsını gözetmekle olur.

Evliyânın sohbeti veya kitaplarını okumak da bu tedâviyi kolaylaştırır. Bu sohbete, bu kitaplara kavuşmak, dünya ve âhiret saâdetlerine kavuşmağa sebeptir.

Bu tedâviye faydası olmıyan ya'nî sohbete devam ettiği hâlde islâmiyeti yaşatmayan sohbetin ve kitapların, taklîd, sahte, zararlı olduğu, felâkete sebep olacağı anlaşılır.

Dünya imtihan yeridir. İnsanın ömrünün uzun, rızkının bol oluşu, Allahü teâlâ tarafından bir imtihandır. Peygamberimiz buyurdu ki: (Yâ Ebâ Hüreyre! Allahtan başka hiçbir şeye ümit bağlama! Allaha tevekkül eyle! Bir arzun varsa, Allahü teâlâdan iste! Allahü teâlânın âdet-i ilâhiyyesi şöyle cârî olmuştur ki, her şeyi bir sebep altında yaratır. Bir iş için sebebine yapışmak ve sonra Allahü teâlânın yaratmasını beklemek lâzımdır. Tevekkül de bundan ibârettir.)

Bütün yer gök varlıkları bir araya gelseler, Allahü teâlâ murâd etmedikçe kimse kimseye zerre kadar bir fenâlık, kötülük yapamaz.

Helâl lokma yemenin önemi Helâl lokma yemek ve harâmdan sakınmak vücûdu temizler. Kalbde müslümanlara düşmanlık beslememekle ve kimse için fenâlık düşünmemekle kalb temizlenir. Namaz kılmakla, oruç tutmakla ve nefse uymamakla ve yalan, gıybet, iftirâ ve boş luzûmsuz söz söylememekle rûh temizlenir. Bu sözleri söylemek harâmdır.

El harâm tutmamalı, kulak harâm olan şeyi dinlememeli, ayak da harâm olan yere gitmemeli, mide ise harâm olan şeyi yememeli, göz ise harâm olan şeye bakmamalı, dil de harâm söylememelidir.

Bunun gibi insanda bulunan a'zâların, organların harâmla ilgilerini kesmesi lâzımdır ki, dünya ve âhıret saâdetine kavuşulsun.

BUGÜNKÜ SOHBET · 13 MAYIS 1996 · KAYIT 10863

İyilik etmekten kaçmamalıdır

Başkalarına faydalı olurken, onlara emr-i ma'rûf yaparken, kimsenin günâhını başına kakmamalıdır. Hiç kimseye la'net etmemelidir. Zîrâ, la'net eylediğin adam la'nete müstehak değil ise, yaptığın la'net sana döner.

Her insana elden geldiği kadar iyilik etmelidir. Bilhassa ilim öğrenmelerine ve ibâdetlerine yardım etmelidir. En büyük yardım, onlara ehl-i sünnet i'tikâdını, helâlı, harâmı, farzları öğretmek ve hatırlatmaktır. Bunları Allah rızâsı için

yapmalıdır. Resûlullah efendimiz buyurdu ki: (Allahü teâlâya Cebrâîl aleyhisselâm gibi ibâdet etseniz, mü'minleri, Allah için sevmedikçe ve kâfirleri ve mürtedleri, Allah için kötü bilmedikçe, hiç bir ibâdetiniz, hayrat ve hasenâtınız kabûl olmaz!)

Allahü teâlânın en çok sevdiği ibâdet, hubb-i fillah ve buğd-i fillahtır. Ya'nî, müslümanları sevip, onlara yardım ve hayır duâ etmek ve dîn-i islâmı beğenmeyenleri, islâmiyyete ve müslümanlara düşmanlık edenleri sevmemek ve îmâna, hidâyete kavuşmaları için duâ etmektir.

Beşikten mezara kadar ilim İslâm bilgilerinin ya'nî din ve fen bilgilerinin öğrenilmesine çok önem vermelidir. Peygamber efendimiz bir hadîs-i şerîflerinde, (İlmi beşikten mezâra kadar tahsîl ediniz), diğer bir hadîs-i şerîfte, (İlmi arayınız, velev ki, Çin'de olsa) buyurdu. Ya'nî dünyanın bir kenarında, en uzak yerde ve kâfirlerde olsa dahî bulun alın demektir.

İslâm bilgileri ikiye ayrılmıştır: Din bilgileri ve fen bilgileridir. Önce din, sonra fen bilgilerini öğrenmek ve öğretmek lâzımdır. Rızık endişesine düşüp insanlara faydalı olmaktan uzak kalmamalıdır.

İmâm-ı Ahmed ibni Hanbel hazretleri, yanına gelip, ondan nasîhat isteyen bir kimseye şöyle nasîhat etmiştir:

"Hak teâlâ hazretleri senin ve bütün âlemin rızkına kefîldir. Rızık için elinden geldiği kadar çalıştıktan sonra düşünmeye hiç lüzûm yoktur. Çünkü, Hak teâlâ tarafından bütün rızıklar taksîm edilmiştir. Çalışarak, hissene düşen rızkı arayıp bulursun. Bir sadakanın yerine on misli ile mukâbele edildikten sonra, çalışana karşılığı verileceğine hiç şüphe yoktur. Cehennem azâbı hak olduktan sonra, günâh işlemeye cesâret edilir mi? Bütün işler, Hak teâlânın takdîri iledir. Sen fakîr olup, başkalarının zenginliğine canının sıkılmasının ne fâidesi olur?"

Başkalarına faydalı olurken, onlara emr-i ma'rûf yaparken, kimsenin günâhını başına kakmamalıdır. Hiç kimseye la'net etmemelidir. Zîrâ, la'net eylediğin adam la'nete müstehak değil ise, yaptığın la'net sana döner.

Peygamber efendimiz buyurdu ki:

(Kötü ahlâk olan dört şeyden vazgeç, onlardan çok sakın:

1- Çok mal toplayıp, yememek.

2- Hiç ölmiyecekmiş gibi dünyaya sarılmak.

3- Bahîl olmak ya'nî, cimri olmak.

4- Harîs, hırslı olmak.)

Dünya ve âhiret rahatı için Bir müslüman, dünyada azîz, âhırette mes'ud olmasını isterse, kendisinde şu üç huyu bulundurmalıdır:

1- Mahlûklardan hiçbir şey beklememek.

2- Müslümanları ve kâfirleri, ölmüş iseler de gıybet etmemek.

3- Başkasının hakkı olan bir şeyi almamak.

Allahü teâlâ üç şeyi çok sever:

1- Cömertlik.

2- Korkmadığı kimsenin yanında doğruyu söylemek.

3- Gizli yerlerde de Allahü teâlâdan korkmak.

İki günâhtan çok korkmalıdır. Birisi, emrinde olan insanlara zulmetmek. En büyük zulüm, onların islâm bilgilerini öğrenmelerine, ibâdet yapmalarına mâni' olmaktır. İkincisi, din ve dünya yolunda hâin olmak.

Her günâhtan korkmalıdır. Bir kimse, bir günâh işlemek istese, fakat Allahü teâlâdan korkarak ondan vazgeçse, Hak teâlâ o kimseye Cennet-i a'lâda bir köşk ihsân eder.

BUGÜNKÜ SOHBET · 14 MAYIS 1996 · KAYIT 10864

Gusletmek çok kolay

Gusül abdestinden sonra, vücudunda altına su geçirmiyen bir yer, meselâ, yağlı boyalı bir yer görse, hemen boyayı kaldırıp altını ıslatması kâfidir. Namaz kılsa, sonra hatırlasa, orasını yıkayıp farzı tekrar kılar.

Gusül abdesti, boy abdesti almak çok kolaydır. Şöyle ki, duşun altına girip, ağzına, burnuna su verip bütün vücudunu baştan ayağa yıkayan, ıslatan gusletmiş olur. Yâhut yazın, denize dalıp, çıkarken de ağzına burnuna su alan gusletmiş olur. Bu kadar kolaydır.

Guslün farzı üçtür:

1- Ağzın içini iyice yıkamak.

2- Burnu yıkamak.

3- Bedenin her yerini yıkamaktır.

Sünnet üzere gusül Yıkanması farz olan yerleri yıkamakla gusül tamamlanmış olur. Ancak, sünnet üzere gusül abdesti almak için, ya'nî daha çok sevâb almak için önce, temiz olsa da iki eli ve avret yerini yıkamalıdır. Sonra bedeninde necâset varsa buraları yıkamalı, sonra, tam bir abdest almalıdır. Sonra bütün bedene üç defa su dökmelidir. Önce üç defa başa, sonra sağ omuza, sonra sol omuza dökmeli, her döküşte, o taraf tamamen ıslanmalıdır.

Cünüp iken, tırnak kesmek, saç-sakal tıraşı olmak ve başka kılları kesmek mekrûhtur. Kadınlık hâli buna dahil değildir. Ya'nî kadın bu hâlde iken, saç, tırnak kesebilir.

Deriye yapışmış, hamur, mum, sakız, yağlı boya gibi şeyler altına su geçirmediği için, gusle mânidir. Bunun için bilhassa kadınlar arasında çok yaygın olan, tırnaklara sürülen oje de gusle mânidir. Çünkü, tırnak üzerinde bir tabaka teşekkül ediyor. Altına su geçirmiyor. Tırnakların üzerini de yıkamak farzdır.

Dişlerin arasında ve diş çukurunda bulunan yemek artıklarının altına su geçmezse, altı yıkanmazsa gusül abdesti geçerli olmaz.

Ağzın içini yıkamak, iğne ucu kadar ıslanmamış yer bırakmamak farz olduğu için, buna mâni olan her şey guslü geçersiz kılar. Her halükârda, ağzın içi mutlaka yıkanacak, her tarafına su değecektir.

Küpe deliğinde, küpe yoksa ve delik açıksa kulağı ıslatırken, delik ıslanırsa yetişir. Islanmazsa, deliği parmakla ıslatmalıdır. Bütün bunlarda ıslandığını çok zannetmek yetişir.

Vücutta ıslanmadık yer kalmışsa Gusül abdestinden sonra, vücutta altına su geçirmiyen bir yer, meselâ, yağlı boyalı bir yer görülse, hemen boya kaldırılıp altının ıslatılması kâfidir. Namaz kılsa, sonra hatırlasa, orasını yıkayıp farzı tekrar kılar.

Vücudun herhangi bir yerine dövme yaptırmak harâmdır. Yaptırmamalıdır. Yaptırılmış ise deriyi kazımak gerekmez. Dövme, derinin üst yüzeyinin ıslanmasına mâni değildir. Bunun için de gusle zarar vermez.

Abdestte ve gusülde, lüzûmundan fazla su kullanmak isrâf olup, harâmdır. Peygamber efendimiz, yaklaşık bir litreye yakın su ile abdest alır, dört litre civârında su ile guslederdi.

Gusülden sonra kirden de temizlenmek için yıkanmak veya önce kirden temizlenip sonra gusletmek de câizdir. Kirden temizlenmek için lâzım olan suyu kullanmak israf olmaz.

Cünübün idrara çıktıktan sonra gusletmesi lâzımdır. İdrardan sonra gelen parçalar guslü gerektirmez. Eğer idrara çıkılmamış ise tekrar gusletmek gerekir.

BUGÜNKÜ SOHBET · 15 MAYIS 1996 · KAYIT 10865

Abdest nasıl alınır?

Abdestten istenilen faydayı, neticeyi tam alabilmek için, sevâbın eksiksiz olması için, şartlarına azamî dikkat etmek gerekir. Abdestin farzlarını yerine getirenin, abdesti geçerli olur. Fakat, daha çok sevâb almak için, sünnetlerine, müstehablarına da uyarak almalıdır.

Dînimizin her emri gibi, abdest almak da çok kolaydır. Allahü teâlâ insana yapamıyacağı şeyleri zaten yüklemez. Abdestin farzı dörttür:

1- Yüzü yıkamak.

2- İki kolu, dirsekler ile birlikte yıkamak.

3- Başın dörtte bir kısmını meshetmek, ya'nî yaş eli başa sürmek.

4- İki ayağı iki yandaki topuk kemikleri ile birlikte yıkamaktır.

Abdestten istenilen faydayı, neticeyi tam alabilmek için, sevâbın eksiksiz olması için şartlarına azamî dikkat etmek gerekir. Abdestin dört farzını yerine getiren, ya'nî yüzünü, kollarını yıkayan, başını mesheden ve iki ayağını yıkayan abdest almış sayılır. Bu kadarı ile yapıldığında abdest geçerli olur. Fakat, daha çok sevâb almak için, sünnetlerine, müstehablarına da uyarak almalıdır.

Sünnete uygun abdest almak Bunun için, önce, Allah rızâsı için abdest almaya niyyet edilir. Sonra, eller bileklere kadar üç defa yıkanır. Sonra sağ el ile ağıza üç kere su verilir. Sağ el ile buruna üç kere su verip, sol el ile sümkürülür. Buruna su verdikten sonra, avuçlara su alıp, yüz, alından çene altına, şakaklara kadar üç defa yıkanır.

Sonra, sol el ile, sağ kol dirseğe kadar üç defa yıkanır. Sağ ile sol kol üç defa dirseğe kadar (dirsek dahil) yıkanır. Her iki kolu yıkadıktan sonra, eller tekrar ıslatılır ve o yaşlıkla baş meshedilir. Sonra iki kulak ve ense, mesh edilir.

Bu meshler pratik olarak şöyle yapılır: İki el ıslatılıp, iki elde de, üç bitişik ince parmak birbirine yapıştırılıp, iç tarafları, başın önünde, saçların başlangıcına konmak üzere iki el başa konur. İki elin bu üç parmağının uçları, birbirine dokunmalıdır.

Baş ve şehâdet parmakları ve avuç içleri havada olup, başa dokunmaz. İki el, arkaya doğru çekilerek, üçer parmak, başı mesh eder. Eller, arkadaki saç kenarına gidince, üçer parmak, baştan ayrılıp, iki elin avuç içleri, kafanın yan tarafındaki saçlar üzerine yapıştırılıp, arkadan öne çekilerek, başın yan tarafları mesh edilir.

Sonra şehâdet parmakları kulakların iç tarafına ve baş parmakların iç yüzü, kulak arkasına konup, kulaklar yukarıdan aşağı mesh edilir. Sonra, diğer üç parmakların dış yüzleri enseye konup, ensenin ortasından, iki tarafına doğru çekilerek mesh edilir.

Boynu meshettikten sonra, sol elin küçük parmağı ile, sağ ayağın küçük parmağından başlıyarak, ayak parmaklarının arasını hilâllemek sûretiyle, topuklarla birlikte, sağ ayağı üç defa yıkar. Sol ayağı yıkarken, ayak parmaklarının arasını küçük parmağı ile bu sefer baş parmaktan başlıyarak ayak parmaklarının arasını hilâllemek sûretiyle topuğu ile birlikte üç defa yıkar.

Abdest duâları okumak Abdest alırken, her uzvu yıkarken okunacak duâları var. Ancak, abdest duâlarını bilmeyen, her uzvu yıkarken, (Kelime-i şehâdet) okumalıdır. Peygamber efendimiz buyurdu ki; (Her kim abdest aldıktan sonra "İnnâ enzelnâhü" sûresini bir kere okursa, Hak teâlâ, o kimseyi sıddîklardan yazar. İki kere okursa, şehîdlerden yazar. Üç kere okursa peygamberler ile haşrolur.)

(Her kim abdest aldıktan sonra, benim üzerime on kerre salâtü selâm getirirse, Hak teâlâ, o kişinin hüznünü giderip mesrûr eder, duâsını kabûl eder.)

BUGÜNKÜ SOHBET · 16 MAYIS 1996 · KAYIT 10866

Namaz nasıl kılınır?

Namaz kılarken zamm-ı sûreler sıra ile okunur. Meselâ birinci rek'atte Nas, ikinci rek'atte Felâk sûresi şeklinde tersten okumak mekrûhtur. Birinci rek'atte Felâk, ikinci rek'atte de Nâs sûresi okunmalıdır.

Herhangi bir vaktin namazını meselâ sabah namazının farzını kılabilmek için, abdest alınır. Kıbleye karşı dönülür. İki ayak arasında dört parmak aralık bırakılır. Sonra kalbimizden, "Niyyet ettim Allah rızâsı için sabah namazının farzını kılmaya, durdum kıbleye" diye niyyet edilir. Eller kulaklara kaldırılıp (Allahü ekber) diyerek tekbîr getirilip namaza başlanır. Bu tekbîrin mutlaka kıyâmda söylenmesi lâzımdır. İmâm rükü'da iken gelen ilk tekbîri ayakta getirmeyip, bir kısmını rükü'ya eğilirken getirirse namazı olmaz.

Erkeklerin ellerini kulaklarına, kadınların ise, omuz hizâsına kaldırması sünnettir. İlk tekbîr farzdır. Namaz içindeki tekbîrler sünnettir.

Önce Sübhâneke sonra e'ûzü besmele Tekbîr getirilip eller bağlandıktan sonra, Sübhâneke okunur, sonra e'ûzü besmele çekilerek Fâtiha sûresi, arkasından da zamm-ı sûre okunur.

Namaz kılarken zamm-ı sûreler sıra ile okunur. Meselâ birinci rek'atte Nas, ikinci rek'atte Felâk sûresi şeklinde tersten okumak mekrûhtur. Birinci rek'atte Felâk, ikinci rek'atte de Nâs sûresi okunmalıdır. Birinci rek'atte, Kul e'ûzü birabbinnâs okuyan kimse, ikinci rek'atte tekrar aynı sûreyi okur. Yine birinci rek'atte zamm-ı sûre olarak Elemtere'yi okuyup ikinci rek'atte Liîlâfî'yi atlayıp, Eraeytellezi'yi okumak da mekrûhtur. Mekrûh olmaması için İnnâateynâ okunur. En az iki sûre atlamak lâzımdır.

Kırâetten ya'nî okumadan sonra, Allahü ekber diyerek rükü'a gidilir. Rükü'a giderken topuklar birleştirilir. Rükü'a Allahü ekber diyerek gitmek sünnettir. Rükü' etmek ise farzdır. Rükü'da eller, parmaklar açılarak dizler üzerine konur. Erkekler sırt ve başı bir hizâda düz tutarlar. En az üç kere (Sübhâne rabbiyel'azîm) denir. Bunlar sünnettir.

Tesbîhleri 5-7-9 ve daha fazla söylemek müstehabdır. Rükü'da, bacak ve kollar dik tutulur. Kadınlar ise, dik tutmazlar. Rükü'dan kalkarken (Semi'allahü limen hamideh) ve arkasından (Rabbenâ lekelhamd) denir. Bunları söylemek sünnettir. Rükü'dan kalkınca bir miktar dik durulur. Sonra secdeye gidilir.

Secdede el parmakları bitişik, kıbleye karşı olmalıdır. Eller kulak hizâsında, baş ise, iki el arasında olmalıdır. Secdede de en az üç defa (Sübhâne rabbiyel a'lâ) denir. Her rek'atte iki secde yapılır. Birinci secdeden kalktıktan sonra bir miktar durulur sonra ikinci secdeye gidilir.

Ayağa kalkınca, ikinci rek'atte Besmele çekilerek Fâtiha sûresi ve arkasından yine besmele çekilerek bir zamm-ı sûre okunur.

İkinci rek'atın kırâeti, okuması bittikten sonra, birinci rek'atteki gibi, rükü' ve secdeler yapılır ve oturulur. Kıldığımız namaz iki rek'at olduğu için, bu oturuşumuz, ka'de-i âhıre ya'nî son oturuş olmaktadır ki, bu farzdır. Otururken sağ ayağı dikip, sol ayak üzerine oturmak sünnettir. Kadınlar, kaba etlerini yere koyarak ve ayaklarını sağ tarafa çıkarmak sûretiyle otururlar. Son oturuşta Ettehıyyâtü okumak vâcibdir. Allahümme salli ve bârik okumak sünnettir. Tehıyyât, salli, bârikten sonra rabbenâ okunur ve önce sağa sonra sola (Esselâmü aleyküm ve rahmetullah) diyerek selâm verilip, namaz tamamlanır.

Bütün namazların ilk iki rek'atinin kılınışı hep aynıdır. Yalnız üç, dört rek'atli farz namazların, üçüncü ve dördüncü rek'atlerinde kıyâmda, ayakta iken yalnızca Fâtiha sûresi okunur. İkinci rek'atlerinden sonra, ya'nî ilk oturuşta sadece Ettehıyyâtü okunup, üçüncü rek'at için ayağa kalkılır.

Dört rek'atli sünnetin kılınışı Dört rek'atli sünnet namazlardan öğlenin ilk sünneti müekked sünnettir. Üçüncü ve dördüncü rek'atlerinde kıyâmda iken, Fâtiha sûresinden sonra, zamm-ı sûre de okunur. İlk oturuşta da Ettehıyyâtü okunur. İkindi ve yatsının farzından önce kılınan dört rek'at ise gayr-i müekked sünnet olup ilk oturuşta Ettehıyyâtüden sonra Allahümme salli ve bârik de okunur. Üçüncü rek'ate kalkınca Sübhâneke ile başlanır.

Yatsı namazından sonra kılınan vitr namazının üçüncü rek'atinde ayakta iken, zamm-ı sûreden sonra rükü'a gidilmeyip, eller kulaklara kaldırılarak tekbîr alınır. Eller bağlanır ve kunût duâları okunduktan sonra rükü' ve secdeler yapılarak oturulur ve namaz tamamlanır. Kunût duâsını bilmiyen öğreninceye kadar, onun yerine üç kere istigfâr okur. Meselâ, (Allahümmagfirlî) veya (Rabbenâ âtina...) yı sonuna kadar okur.

Namazda az da olsa iyi bilinen sûre ve duâları okumalıdır. Namaza yeni başlayan, önce kısa sûreleri ezberleyip diğerlerini öğrenene kadar bunlarla kılar. Meselâ, sadece Fâtiha, innâateynâ ve Kulhüvallahü sûreleri ile ettehıyyatü'yü ezberleyen bunlarla namazını kılabilir. Çok sûre bilmiyorum diye namaz terk edilmemelidir.

BUGÜNKÜ SOHBET · 17 MAYIS 1996 · KAYIT 10867

Benim sahibim öfkelenmez

Ben O'nun kapısından nasıl ayrılayım da, henüz bir suç bile işlememişken bana öfkelenen birisinin kapısına geleyim? Ben henüz bir suç işlemeden bana böyle kızan birisi, acaba suç işlemiş olduğum zaman ne yapar?

Vaktiyle bütün gününü Cenâb-ı Hakka ibâdet ile geçiren birisi, zamanın hükümdarına methedilmişti. Onunla sohbet arkadaşı olması tavsiye edilmişti. Hükümdar, methini işittiği o Allah dostunu sarayına çağırtarak kendisiyle sohbet arkadaşı olmasını ricâ etti. Bu zât hükümdara şöyle cevap verdi:

- Ey hükümdar, bu isteğin güzel! Ancak olur ya, yanlış bir iş yapsam beni affeder misin? Yoksa hemen cezâlandırır mısın?

- Ne gibi bir yanlışın olabilir?

- Meselâ bir gün sarayına geldiğinde beni istemediğin bir işi yaparken görsen ne yaparsın?

Onun bu sözüne şiddetle öfkelenen hükümdar:

- Bana böyle şeyler söylemeğe nasıl cüret edersin? diye bağırdı.

O'nun kapısından nasıl ayrılayım?

Bunun üzerine Allah dostu zât da şöyle dedi:

- Benim kerîm bir Rabbim var. O derece kerîm, o derece cömert ki, aynı bir günde bende yetmiş günâh birden görse benim sahibim yine de öfkelenmez, beni kapısından kovmaz, ni'metinden mahrûm etmez. Böyle bir durumda ben O'nun kapısından nasıl ayrılayım da, henüz bir suç bile işlememişken bana öfkelenen

birisinin kapısına geleyim? Ben henüz bir suç işlemeden bana böyle kızan birisi acaba suç işlemiş olduğum zaman ne yapar?

İnsan bir günâh işlediği vakit, sol omuzdaki meleğin âmiri durumundaki sevâbları yazan melek diğerine, "Bekle belki tevbe eder" diyerek günâhı hemen yazdırmaz. Cenâb-ı Hak çok merhametli olduğu için çeşitli vesîlelerle kişinin günâhını affeder. Yeter ki insan geç de olsa hatâsını anlayıp pişman olsun.

Allahü teâlâ Bekara sûresinde, (Şüphesiz ki Allah, hem çok tevbe edenleri, hem de kötü alışkanlıklardan ve kötü ahlâktan temizlenenleri sever) buyurmaktadır.

Tevbe edip hidâyet yoluna yönelenlere hareket tarzımız şöyle olmalıdır:

1) Onu sevmelidir. Çünkü tevbesini kabûl etmekle Allah onu sevmiştir.

2) Allahın onu tevbesinde dâim eylemesi için kendisine duâ etmelidir.

3) Onu kendine örnek edinmelidir.

4) Onunla oturup sohbetlerde bulunmalı, ona yardım etmelidir.

Dört şeyle şereflendirir Allahü teâlâ, onun tevbesini kabûl etmekte kendisini dört şeyle şereflendirir:

1) Sanki hiç günâh işlememişcesine onu günâhlardan temizler, 2) Onu sever, 3) Üzerine şeytanı musallat etmez, kendisini ondan korur.

4) Dünya hayâtını terketmezden önce onu korkudan emîn kılar.

Allahü teâlâ Fussilet sûresinde şöyle buyurmaktadır:

- "Rabbimiz Allahtır!" deyip de sonra istikamete gelenler, işte onların üzerine, "Korkmayın, tasalanmayın, va'd olunduğunuz Cennetle sevinin!" diye diye melekler inecektir.)

Kişinin tevbesi dört şeyde belli olur:

1) Dilini lüzûmsuz sözlerden, gıybetten, yalandan koruyorsa, 2) Kalbinde hiç bir kimseye ne hased, ne de düşmanlık beslemiyorsa, 3) Kötü kişilerden uzak duruyorsa, 4) Ölüme hazırlanarak geçmiş günâhlarına nedâmet duyuyor, onlara tevbe, istigfâr ediyor ve Rabbinin tâatına yöneliyorsa.

Samîmî bir şekilde tevbekâr olanlar, Cehennemden geçtiklerini bile anlıyamıyacaklardır. Cennete girdikleri zaman diyecekler ki: Rabbimiz bize, Cennete girmeden önce Cehenneme sokulacağımızı söylemişti.

Onlara cevâben denir:

- Siz oraya sokuldunuz. Fakat o sırada Cehennem sakin idi. Onun için farkına varamadınız.

BUGÜNKÜ SOHBET · 18 MAYIS 1996 · KAYIT 10868

Bulut güneşten koruyordu

Anneciğim, güneşten kardeşime hiç bir zarar yok. Çünkü başının üstünde bir bulut, kendisini takip ediyor. Nereye gitse bulut üstümüzde. Duruyoruz duruyor, yürüyoruz yürüyor.

Peygamber efendimiz henüz üç yaşında. Süt annesi Hazret-i Halime, O'na bir zarar gelmemesi için üzerinde tir tir titriyor. Yabanın kurdu uğursuzu var. Büyüklüğüne bunca iz, işaret bulunurken, emsâlsiz emânetin kılına ziyân gelmemeli. O'nu korumak, O'nu istikbâle teslim etmek, zamana karşı, insanlığa karşı ve ebedî nizâma karşı kabûllenilmiş şerefli bir borç.

Bu sebeple uyanık kalbli hazret-i Halime, gözünü efendimizin üzerinden ayırmıyor. Ama öz çocukları sadece akşamları evdeler. Kendi çocukları üzerinde bu kadar durmuyor.

Bu durum kâinatın baş tâcının dikkatinden kaçmaz.

- Onlar, gündüzleri koyun gütmeye gidiyorlar. Çobanlık yapmak, renk renk çiçeklerin açtığı; kelebeklerin, mutluluğu arılarla paylaştığı, hür rüzgârlı, hür ufuklu kırlarda yumuşak adımlarla yayılan koyunların peşi sıra gitmek; kardeşleri ile onları otlatmak, bir yamaçta güneşin ılık sıcaklığında eldeki çubukla toprağı çiziştirmek ve uçsuz bucaksız fezâya bakıp öteleri düşünmek!

Beni de kardeşlerimle yolla!

Sonunda isteğini süt annesine bildirir:

- Anneciğim, beni de kardeşlerimle yolla. Ben de koyun güdeceğim...

Süt anne bin dereden su getiriyor. Ama ne söylüyor, ne anlatıyorsa mümkün değil. O'nda bir kere bu arzu doğmuştur. Annecik nasıl dayanır artık.

- Ey gözümün nûru? Demek sen de koyun gütmeye gitmek istiyorsun öyle mi?

- Evet.

Ertesi gün, güneş, sanki daha bir aceleyle tepeleri aşarak yükseliyor. Güneş, güneş olmaktan çıkmış; duru duru gülümseyen bir yüz gibi.

Güneş doğup, her taraf ışıl ışıl olduğunda Halime anne, melek yavrucuğu ipek uykulardan uyandırıyor. Ve giydirip taradıktan sonra evvelâ Allaha sonra kardeşlerine emânet ediyor. Elinde sopası ile Efendimiz de aralarında olduğu hâlde çocuklar, neş'e içinde hayvanları alarak evden ayrılıyorlar; fakat fazla uzağa değil. Anne evden açılmayı yasaklamıştır. Zîra şimdi O var aralarında; en üstün ve en kıymetli olan.

Zaman, böylece akıyor. Havanın sıcak olduğu bir gün kuşluk vaktinde Halime anne, tam, Peygamberimizi düşünüp güneş çarpmasından korkarken süt kardeşlerden Şeyma, koyunların yanından çıka geldi.

O Şeyma ki, sevgili Peygamberimiz, Allahın resûlü olduğunu tebliğe başlayacağı zaman, peygamberliğine ilk îmân edenlerden biri olacak ve müşriklerin, mü'minleri hiç bir mal alıp satmayarak onları ticari ve iktisâdi ablukaya aldıkları günlerde, şahsi gayretleri ile bunu kırmaya çalışıp, müslümanlara yiyecek temin edebilen bir kahraman kadın...

Muhammed aleyhisselâm için yazılmış en içli kasîdelerden biri Şeyma radıyallahü anha hanıma ait.

Güneşten kardeşime hiç bir zarar yok Şeyma'cık, efendimizi bırakıp gelince annesinde merak ve telâş:

- Şeyma'cığım! Göz bebeğim Muhammed nerede?

- Sahrâda anneciğim.

- Aman yavrum! O ciğerim bu sıcakta sahrâda nasıl kalır?

Anne, kızgın güneşin, nûr çocuğa ziyân vermesinden endişeli...

Şeyma, bir mu'cizenin şâhidi. Görüp işitilmedik bir olayı anlatıyor:

- Anneciğim, güneşten kardeşime hiç bir zarar yok. Çünkü başının üstünde bir bulut, kendisini takip ediyor. Nereye gitse bulut üstümüzde. Duruyoruz duruyor, yürüyoruz yürüyor.

İlâhî fermanla emir almış bir beyaz bulut, peygamberlerin efendisini kavurucu sıcakta serin gölgesine alarak O'nu ve yanındakileri muhafaza ediyor.

Halime'nin içi yine rahat değil.

- Dediğin doğru mu? Allah için söyle kızım!

- Vallahi sahi söylüyorum.

Bunun üzerine süt anne tatmin oluyor ve Peygamberimizi korktuklarından Allaha ısmarlıyor. Böylece bir mu'cize olarak, Resûlullah efendimizin başı üzerinde O'nu güneşten koruyan bir bulutun daimi olarak dolaştığı tespit edilmiş oldu.

BUGÜNKÜ SOHBET · 19 MAYIS 1996 · KAYIT 10869

Bugün hicri yılbaşı

Müslümanlar, sene başı gecelerinde ve günlerinde, müsâfeha ederek, mektuplaşarak tebrikleşirler. Birbirlerini ziyâret eder, hediye verirler.

Bugün Muharrem ayının birinci günüdür. Muharrem ayının birinci gecesi, müslümanların yılbaşı gecesidir.

Bu günde müslümanlar, birbirinin yeni yılını tebrik ederler. Böyle günler vesîle edilerek dargınlıklar, kırgınlıklar giderilir. Allahü teâlânın emirlerini yaparak ve yasaklarından sakınarak, Allahü teâlânın verdiği ni'metlere şükredilir. Günâhlara tevbe edilir.

Müslümanlar, sene başı gecelerinde ve günlerinde, müsâfeha ederek, mektuplaşarak tebrikleşirler. Birbirlerini ziyâret eder, hediye verirler. Sene başını dergi ve gazetelerde kutlarlar. Yeni senenin, birbirlerine ve bütün müslümanlara hayırlı ve bereketli olması için duâ ederler. Büyükleri, akrabâyı, âlimleri ziyâret edip duâlarını alırlar. O gün, bayram gibi temiz giyinirler. Fakîrlere sadaka verirler.

Takvim çeşitleri Başlangıç zamanına göre, bu gün iki türlü takvim kullanılmaktadır: Mîlâdî takvim, Hicrî takvim. Mîlâdî sene, Îsâ aleyhisselâmın doğum günü zannedilen zamandan başlamaktadır. Bugün birinci günü olan, Hicrî sene ise, Peygamber efendimizin Medîne'ye hicret ettiği seneden başlamaktadır.

Resûlullah efendimiz hazret-i Ebû Bekir ile bir hafta yolculuktan sonra, Rebî'ül evvel ayının sekizinci pazartesi günü, Medîne-i münevverenin yakınındaki Kubâ köyüne geldiler.

Rebî'ül evvel ayının on ikinci cum'a günü ise, Medîne-i münevvereye ulaştılar. Hicretin vâki olduğu o senenin Muharrem ayının birinci günü, müslümanların Hicrî kamerî sene başlangıcı oldu. Bu başlangıç günü târihçilere göre, mîlâdî senenin altıyüz yirmi ikinci yılında idi.

Okuyuculamızın hicrî 1417. yılını tebrîk ederiz.

Hicret nasıl oldu?

Son Akabe bî'atıyla, antlaşmasıyla, Medîne; müslümanlara, huzur bulacakları ve sığınacakları bir yer olmuştu. İkinci Akabe bî'atını duyan Mekkeli müşriklerin tutumları, çok şiddetli ve pek tehlikeli bir hâl almıştı.

Müslümanlar için Mekke'de kalmak, tahammül edilemeyecek derecede idi. Peygamber efendimize durumlarını arz ederek, hicret için müsâade istediler. Bir gün, sevgili Peygamberimiz, sevinçli bir hâlde Eshâbının yanına gelip; "Sizin hicret edeceğiniz yer bana bildirildi. Orası Medîne'dir. Oraya hicret ediniz. Allahü teâlâ Medîne'yi size emniyet ve huzur bulacağınız bir yurt kıldı" buyurdu.

Resûlullah efendimizin izni ve tavsiyesi üzerine müslümanlar, Medîne'ye birbiri ardınca bölük bölük hicret etmeye başladılar. Peygamber efendimiz, hicret edenlere son derece ihtiyatlı ve tedbirli davranmalarını sıkı sıkıya tenbih ediyordu. Müslümanlar, müşriklerin dikkatini çekmemek için küçük kâfileler hâlinde yola çıkıyor ve mümkün mertebe gizli hareket ediyorlardı.

Medîne'ye ilk hicret eden Ebû Seleme, müşriklerden çok eziyet görmüştü. Neden sonra işin farkına varan müşrikler hicret için yola çıkan müslümanlardan, görebildiklerini yoldan çevirmeye, kadınları kocalarından ayırmaya, gücü yettiklerini hapse atmaya başladılar ve çeşitli cefâlara tâbi tuttular. Onları dinlerinden döndürmek için her türlü eziyeti yaptılar. Fakat bir iç harbin patlak vermesinden korktukları için, öldürmeye cesâret edemediler. Müslümanlar ise, buna rağmen her fırsatı değerlendirerek Medîne yollarına düştüler.

Hazret-i Ömer de, bir gün kılıcını kuşandı. Yanına oklarını ve mızrağını alıp herkesin önünde Kâbe'yi yedi defa tavâf etti. Oradaki müşriklere, yüksek sesle şunları söyledi: "İşte ben de dînimi korumak için Allahü teâlânın yolunda hicret ediyorum. Karısını dul, çocuklarını yetim bırakmak, anasını ağlatmak isteyen varsa şu vâdinin arkasında önüme çıksın!..." Böylece hazret-i Ömer ile yirmi kadar müslüman, güpe gündüz, çekinmeden Medîne'ye doğru yola çıktılar. O'nun korkusundan bu kâfileye hiç kimse dokunamadı. Artık göçlerin arkası kesilmiyor. Eshâb-ı kirâm bölük bölük Medîne'ye ulaşıyordu.

Yarın: Resûlullahın hazret-i Ebû Bekir ile Medine'ye hicreti

BUGÜNKÜ SOHBET · 20 MAYIS 1996 · KAYIT 10870

"Korkma, sana zarar gelmez"

Peygamber efendimiz mübârek evlerinden çıktılar. Yâsîn-i şerîf sûresinin başından on âyet-i kerîmeyi okudular ve bir avuç toprak alıp kâfirlerin başına saçtılar.

Müslümanların çoğu, Medine'ye hicret edince, hazret-i Ebû Bekir de hicret için izin istedi. Resûl-i ekrem; - Sabır eyle. Ümîdim odur ki; Allahü teâlâ bana da izin verir. Beraber hicret ederiz" buyurdu. Hazret-i Ebû Bekir; - "Anam-babam sana fedâ olsun! Böyle ihtimâl var mıdır?" diye sorunca, Peygamberimiz; - "Evet vardır" buyurarak sevindirdi.

Hazret-i Ebû Bekir hicret için iki deve satın aldı ve o günü beklemeye başladı. Artık Mekke'de; Sevgili Peygamberimiz ile hazret-i Ebû Bekir, hazret-i Ali, fakîrler, hastalar, ihtiyârlar ve müşriklerin hapse attığı mü'minler kalmıştı.

Diğer taraftan Medîneli müslümanlar, ya'nî Ensâr, hicret eden Mekkelileri ya'nî Muhâcirleri çok iyi karşılayıp, misâfir ettiler. Aralarında kuvvetli bir birlik meydana geldi.

Müşrikler telâşa kapıldı Resûlullahın da hicret edip müslümanların başına geçeceği ihtimâliyle, Mekkeli müşrikler telâşa kapılmışlardı. Mühim işleri görüşmek için bir araya geldikleri Dâr-ün-Nedve'de toplandılar, ne yapacaklarını konuşmaya başladılar.

Şeytan, Şeyh-i Necdî kılığında ya'nî ihtiyâr bir Necdli şeklinde müşriklerin yanına geldi. Konuşmalarını dinledi. Çeşitli teklifler öne sürüldü. Fakat hiç biri beğenilmedi. Sonra şeytan söze karışt:

- Düşündüklerinizin hiç biri çâre olamaz. Çünkü O'ndaki güler yüz ve tatlı dil her tedbiri bozar. Başka çâre düşününüz, diyerek fikrini söyledi.

Kureyşin reisi olan Ebû Cehil, - Her kabîleden kuvvetli bir kimse seçelim. Ellerinde kılıçları ile Muhammed'in üzerine saldırsınlar. Kılıç vurup kanını

döksünler. Kimin öldürdüğü belli olmasın. Böylece mecbûren diyete râzı olurlar. Biz de diyetini verir, sıkıntıdan kurtuluruz, dedi.

Şeytan da, bu fikri beğendi ve harâretle teşvik ve tavsiye etti. Müşrikler bu hazırlık içindeyken Allahü teâlâ, Resûlüne hicret emri verdi. Cebrâil aleyhisselâm gelerek, müşriklerin kararını ve o gece yatağında yatmamasını bildirdi.

Sevgili Peygamberimiz hazret-i Ali'ye kendi yatağında yatmasını, bıraktığı emânetleri sâhiplerine vermesini söyleyerek, - Bu gece yatağımda yat uyu, şu hırkamı da üzerine ört! Korkma, sana hiç bir zarar gelmez" buyurdu.

Hazret-i Ali, Peygamber efendimizin emrettiği şekilde yattı. Habîbullahın yerine hiç korkmadan kendi nefsini fedâ etmeye hazırdı.

Hicret gecesi müşrikler, Resûlullah efendimizin saâdethânelerinin etrafını sarmışlardı. Peygamber efendimiz mübârek evlerinden çıktılar. Yâsîn-i şerîf sûresinin başından on âyet-i kerîmeyi okudular ve bir avuç toprak alıp kâfirlerin başına saçtılar. Resûlullah efendimiz sıhhat ve selâmetle aralarından geçip, hazret-i Ebû Bekir'in evine ulaştı. Müşriklerden hiç biri O'nu görememişti.

Burada ne bekliyorsun?

Bir müddet sonra müşriklerin yanına biri gelip sordu:

- Burada ne bekliyorsunuz?

- Evden çıkmasını bekliyoruz.

- Yemîn ederim ki, Muhammed aranızdan geçip gitti, başınıza da toprak saçtı.

Müşrikler, ellerini başlarına götürdüler. Hakîkaten, başlarında toprak buldular. Derhal kapıya hücum edip içeri girdiler.

Hazret-i Ali'yi, Resûl aleyhisselâmın yatağında görünce, Resûl-i ekremin nerede olduğunu sordular. Hazret-i Ali, - Bilmem! Beni, O'nun muhâfazasına me'mur mu ettiniz? dedi.

Bunun üzerine hazret-i Ali'yi tartakladılar. Kâbe'nin yanında bir müddet hapsettikten sonra bıraktılar. Müşrikler, Resûlullah efendimizi bulmak için dışarıya çıkıp aramaya başladılar.

Her yeri aramalarına rağmen, bulamadılar ve çılgına döndüler. En azılıları olan Ebû Cehil, Mekke ve civârında tellâllar bağırtarak, sevgili Peygamberimizi ve hazret-i Ebû Bekir'i bulup getirenlere ve yerlerini bildireceklere 100 deve

vereceğini va'd etti. Onun bu va'dini duyan ve mala tamâh eden ba'zı kimseler silâhlanıp, atlarına binerek aramaya koyuldular.

BUGÜNKÜ SOHBET · 21 MAYIS 1996 · KAYIT 10871

"Üzülme! Hak teâlâ bizimledir"

"Yâ Resûlallah, içeri girmeyin! Ben gireyim, orada zararlı bir şey varsa, bana gelsin, mübârek zâtınıza bir keder, bir elem değmesin" Resûlullah efendimiz, müşriklerin üzerine toprak saçarak uzaklaşıp hazret-i Ebû Bekir'in evine gitti. Hazreti Ebû Bekir'e, - Hicret etmeme izin verildi, buyurunca, Ebû Bekr-i Sıddîk heyecanla, - Mübârek ayağınızın tozuna yüzümü süreyim yâ Resûlallah!... Ben de beraber miyim?" diye sorunca, Efendimiz, - Evet... buyurdu.

Hazret-i Sıddîk, sevincinden ağladı. Gözyaşları arasında, - Anam-babam, canım sana fedâ olsun yâ Resûlallah! Develer hazır. Hangisini murâd ederseniz onu kabûl buyurunuz, dedi. Âlemlerin sultânı, - Benim olmayan deveye binmem. Ancak bedeliyle alırım, buyurdu. Bu kesin emir karşısında mecbur kalan hazret-i Sıddîk, devenin bedelini söyledi.

Sevr'deki mağarada üç gün Hazret-i Ebû Bekir, Abdullah bin Üreykıt isminde, kılavuzluğu ile meşhûr olan zâtı çağırıp, yol göstermesi için ücretle tuttu ve develeri üç gün sonra Sevr dağındaki mağaraya getirmesini emretti.

Safer ayının 27'sinde perşembe günü, Peygamber efendimiz ve Ebû Bekr-i Sıddîk yanlarına bir miktar yiyecek alarak yola çıktılar. İzleri belli olmasın diye parmaklarına basarak gidiyorlardı. Hazret-i Ebû Bekir, Resûlullahın çevresinde, ba'zan sola, ba'zan sağa, öne, arkaya gidiyordu. Peygamberimiz, niçin böyle yaptığını sorunca, - Etraftan gelecek bir tehlikeyi önlemek için. Eğer bir zarar gelirse önce bana gelsin. Canım yüksek zâtınıza fedâ olsun yâ Resûlallah! dedi. Server-i âlem efendimiz buyurdular ki:

- Yâ Ebâ Bekr! Başıma gelecek bir musîbetin, benim yerime, senin başına gelmiş olmasını ister misin? Hazret-i Sıddîk, - Evet yâ Resûlallah! Seni hak dinle, hak peygamber olarak gönderen Allahü teâlâya yemîn ederim ki, gelecek bir musîbetin, senin yerine, benim başıma gelmesini isterim, dedi.

Sevgili Peygamberimizin nâlini dar olduğundan, yolda parçalandı ve mübârek ayakları yaralandı, yürüyecek hâli kalmamıştı. Güçlükle dağa çıkıp mağaraya ulaştılar. Kapı önüne geldiklerinde, hazret-i Ebû Bekir; - Allah için yâ Resûlallah, içeri girmeyin! Ben gireyim, orada zararlı bir şey varsa, bana gelsin, mübârek zâtınıza bir keder, bir elem değmesin, dedi ve içeri girdi.

İçeriyi süpürüp temizledi. Sağında, solunda irili ufaklı bir çok delikler vardı. Hırkasını parçalayıp, delikleri kapadı, fakat bir açık kaldı. Onu da ökçesi ile kapayıp, Resûlullahı içeri da'vet eyledi.

Peygamber efendimiz içeri girdi ve mübârek başını Ebû Bekir'in kucağına koyup uyudu. O zaman, hazret-i Sıddîk'in ayağını yılan soktu. Resûlullahın uyanmaması için sabredip, hiç hareket etmedi. Fakat gözyaşı Resûlullahın mübârek yüzüne damlayınca; - Ne oldu yâ Ebâ Bekr? buyurdular. Hazret-i Ebû Bekir,

Ayağım ile kapattığım delikten, bir yılan ayağımı soktu, dedi.

Resûlullah efendimiz, Ebû Bekir'in yarasına, iyi olması için mübârek ağzının yaşından sürünce, acısı hemen dindi, şifâ buldu.

Örümcek ağı ve güvercin yuvası Resûlullah efendimiz ve Ebû Bekr-i Sıddîk içerde iken, müşrikler, iz tâkib ede ede mağaranın önüne geldiler. Ağzını bir örümceğin ördüğünü ve iki güvercinin de yuva yaptığını gördüler. İz sürücü Kürz bin Alkame; "İşte burada iz kesildi" dedi. Müşrikler, "Eğer, onlar buraya girmiş olsalardı, kapının üzerindeki örümcek ağının yırtılmış olması lâzım gelirdi. Bu örümcek, ağını, Muhammed doğmadan önce örmüştür" dediler. Müşrikler kapı önünde münâkaşa ederken, içerde hazret-i Ebû Bekir endişeye kapıldı. Kâinâtın sultânı efendimiz buyurdu:

- Yâ Ebâ Bekr! Üzülme!.. Şüphesiz Allahü teâlâ bizimledir.

Müşrikler içeri bakmadan geri döndüler.

BUGÜNKÜ SOHBET · 22 MAYIS 1996 · KAYIT 10872

Mekke-i mükerremeye elvedâ!

"Bana, senden daha güzel, daha sevgili yurt yoktur. Kavmim beni, senden çıkarmamış olsalardı, çıkmaz, senden başka bir yerde yurt, yuva tutmazdım" Sevgili Peygamberimiz ile hazret-i Ebû Bekir, bu mağarada geceli gündüzlü üç gün kaldılar. Hazret-i Ebû Bekir'in oğlu Abdullah, Mekke'de duyduklarını, geceleyin mağaraya gelip haber veriyor ve sürülerinin çobanı ^Amir bin Füheyre ise, geceleri süt getirip izleri siliyordu.

Sevr mağarasından dördüncü günü ayrılan sevgili Peygamberimiz, Kusvâ adlı devesine binerek Mekke'den ayrıldı. ^Alemlerin efendisi, Allahü teâlânın medhettiği, beldelerin en kıymetlisi olan Mekke-i mükerremeden, vatanından ayrılıyordu. Devesini Harem-i şerîfe doğru döndürüp, mahzûn bir hâlde; "Vallahi Sen, Allahü teâlânın yarattığı yerlerin en hayırlısı, Rabbim katında en sevgili olanısın! Senden çıkarılmamış olsa idim, çıkmazdım. Bana, senden daha güzel, daha sevgili yurt yoktur. Kavmim beni, senden çıkarmamış olsalardı, çıkmaz, senden başka bir yerde yurt, yuva tutmazdım" buyurdu.

Cebrâil aleyhisselâm müjde verdi!..

O anda Cebrâil aleyhisselâm inip, - Yâ Resûlallah! Vatanına müştâk mısın, özledin mi?" dedi. Efendimiz de, - "Evet, müştâkım!" buyurdular. Cebrâil aleyhisselâm, sonunda Mekke'ye döneceğini müjdeleyen, Kasas sûresi 85. âyet-i kerîmesini okudu.

Yolculuk sâkin geçiyordu. Resûlullah efendimiz, Kudeyd denilen yere geldiklerinde, Ümmü Ma'bed isminde, cömertliğiyle meşhur, akıllı, iffetli bir hanımın çadırı önünde durdu. Ücretiyle yiyecek hurma ve et almak istediler. Ümmü Ma'bed dedi ki:

- Eğer olsa idi, para ile değil, ziyâfet çeker, ikrâmda bulunurdum. Resûlullah, - Süt var mı? diye sordu:

- Yoktur. Davarlar kısırdır, diye cevap verdi. Kâinâtın sultânı çadırın yanında duran zayıf bir koyunu işâret ederek buyurdular ki:

- Bu koyunu sağmama izin verir misiniz?

- Anam-babam sana fedâ olsun, sütü yoktur, fakat onu sağmanıza hiçbir şey mâni değildir.

Resûlullah efendimiz, koyunun yanına gelip, Allahü teâlânın ismini zikrettiler. Bereket ile duâ ettikten sonra, mübârek elini koyunun memesine sürdüler. O anda meme, süt ile doldu ve akmağa başladı. Hemen kap getirip doldurdular. Önce Ümmü Ma'bed'e verdiler. O içtikten sonra, hazret-i Ebû Bekir'e ve diğerlerine verip doyuncaya kadar içmelerini sağladı.

En sonunda kendisi içti. Bir daha mübârek elini koyunun memesine dokunup sığadılar ve çadırda bulunan en büyük kabı istediler. Onu da doldurup Ümmü Ma'bed'e teslim ettiler. İçtikleri sütün kıymeti kadar da para verdiler.

Buraya mübârek bir zât geldi...

Oradan ayrıldıktan sonra, Ümmü Ma'bed'in kocası geldi ve sütü gördü. Sevinerek sordu:

- Bu süt nereden geldi?

- Bir mübârek kimse gelip, hânemizi şereflendirdi. Gördüklerin, O'nun himmeti ve bereketidir.

- Târif eder misin? Sıfatı ve cemâli nasıldır?

- Gördüğüm o mübârek zât, pek biçimli ve güzel yüzlü idi. Gözlerinde bir miktar kırmızılık, sesinde nâziklik vardı. Mübârek kirpikleri uzun idi. Gözünün akı pek beyaz, karası çok siyah olup, kudretten sürmeli idi. Saçları siyah, sakalı sık idi. Sustuğunda, üzerinde bir vekar ve ağırbaşlılık vardı. Konuşurken tebessüm ediyor, sözleri, sanki dizilmiş birer inci gibi ağzından tatlı tatlı dökülüyordu. Uzaktan çok heybetli görünüyor, yakına gelince, çok tatlı ve câzip bir hâl alıyordu. Yanında bulunanlar, emrini yerine getirmek için canla başla koşuyorlardı, diyerek, daha pek çok hasletlerini saydı. Bunları hayretle dinleyen kocası; - Yemîn ederim ki, bu zât, Kureyş'in aradığı kimsedir. Eğer ben O'na rastlasaydım, hizmetiyle şereflenir, yanından ayrılmazdım, dedi.

Hemen ardı sıra gidip Rîm vâdisinde yetişti ve müslüman oldu.

BUGÜNKÜ SOHBET · 23 MAYIS 1996 · KAYIT 10873

Sürâka'nın atı kumlara gömüldü

Sürâka, atını ne kadar zorladıysa da, onu bir türlü kurtaramadı. Çâresiz kalınca, şefkat ve merhamet sâhibi olan Resûlullah efendimize yalvarmaya başladı.

Müşrikler, hicret için Medîne'ye doğru yola çıkan Muhammed aleyhisselâmı ve hazret-i Ebû Bekir'i devamlı arıyorlardı. Bulamadıkları takdirde kendileri için pek büyük bir tehlike baş gösterecekti. Çünkü, müslümanların bir "İslâm Devleti" kurup, kısa zamanda kendilerini ortadan kaldırabileceklerini düşünüyorlardı. Bu sebeple müşrikler, her şeylerini ortaya koydular.

Peygamber efendimizle hazret-i Ebû Bekir'i öldürene veya esîr edene; yüz devenin yanı sıra sayısız mal ve para vereceklerini va'd ettiler. Bu haber, Sürâka bin Mâlik'in mensûbu olduğu Müdlicoğulları arasında da yayıldı. Sürâka bin Mâlik, iyi iz sürerdi. Bu yüzden olup bitenlerle yakından ilgilendi.

Allahü teâlâ bizimledir!

Müdlicoğulları bir salı günü, Sürâka bin Mâlik'in oturduğu bölge olan Kudeyd'de, toplanmışlardı. Toplantıda Sürâka bin Mâlik de vardı. O sırada Kureyş'in adamlarından biri gelip, Sürâka'ya, - Ey Sürâka! Yemîn ederim ki, ben az önce, sâhile doğru giden üç kişilik bir kâfile gördüm. Onlar herhâlde Muhammed ile Eshâbıdır, dedi.

Sürâka, durumu anladı. Fakat, ortaya çok fazla mükâfat konulduğu için, bunu tek başına elde etmek istiyordu. Bu sebeple başkasının haberdar olmasını arzu etmiyordu.

- Hayır, o senin gördüğün kimseler, filân kişilerdir. Biraz önce geçmişlerdi. Onları biz de gördük, diyerek, önemli bir şey yokmuş gibi konuştu.

Sürâka bin Mâlik, biraz daha bekledi, belli etmeden yola çıktı. Nihâyet izlerini buldu. Yaklaşınca birbirlerini iyice görebiliyorlardı. Hattâ Sürâka, Peygamber efendimizin okuduğu Kur'ân-ı kerîmi bile işitiyordu. Fakat, Resûl-i ekrem arkalarına hiç bakmıyorlardı. Hazret-i Ebû Bekir geriye bakınca, Sürâka'yı görüp, telâşa kapıldı. Peygamber efendimiz ona, mağaradaki gibi; "Üzülme, Allahü teâlâ bizimle beraberdir" buyurdu.

Sürâka, Peygamber efendimize saldırabilecek kadar yaklaştı.

- Yâ Muhammed! Seni, bugün benden kim koruyacak! dedi.

Server-i âlem efendimiz de, - Beni, Cebbâr ve Kahhâr olan Allahü teâlâ korur, cevâbını verdi.

Peygamber efendimiz; "Yâ Rabbî! Onu düşür" diye duâ buyurdu. O sırada Sürâka'nın atı, iki ön ayaklarıyla dizlerine kadar yere battı. Bundan kurtulup, tekrar saldırmaya teşebbüs edince, atının ayakları yine yere saplandı. Sürâka, atını ne kadar zorladıysa da, onu bir türlü kurtaramadı. Çâresiz kalınca, şefkat ve merhamet sâhibi olan Resûlullah efendimize yalvarmaya başladı. Zarar vermiyeceğini söylüyordu. Kâinâtın efendisi; "Yâ Rabbî! Eğer o sözünde doğru ve samîmî ise, atını kurtar" diye duâ etti.

Sen müslüman olmadıkça...

Sürâka bin Mâlik'in atı, ancak bu duâdan sonra çukurdan kurtulabilmişti. Kurtulduğu için Resûlullaha deve ve sığır mükâfat va'detti.

Peygamberimiz kabûl etmedi ve ona: "Ey Sürâka! Sen İslâm dînini kabûl etmedikçe, ben de senin deveni ve sığırını arzu etmem, istemem. Sen bizi gördüğünü gizli tut, yeter. Hiç kimsenin bize yetişmesine meydan verme" buyurdu.

Allahü teâlâ dileyince her şey oluyordu. O'na hâlis bir şekilde güvenip, rızâsı yolunda yürüyünce, akıl almaz hâdiseler meydana geliyordu. Resûlullah efendimizi öldürüp, büyük mükâfatlara kavuşma hırsıyla, kükreyen bir aslan tavrıyla yola çıkan Sürâka, artık; mûnis, uysal, bir çocuk gibiydi.

Sürâka, Mekke'nin fethinden sonra gelip müslüman oldu. Peygamber efendimiz, "Ey Sürâka, Kisrâ'nın bileziklerini kollarında görür gibiyim" buyurdu. Hazret-i Ömer zamanında, Kisrâ'nın ülkesi İran fethedilip, ganimet olarak bilezikleri Halifeye getirilmişti. Halife, bunları Sürâka'ya verdi. Sürâka Resûlullahın sözlerini hatırlayıp ağladı.

BUGÜNKÜ SOHBET · 24 MAYIS 1996 · KAYIT 10874

"Müjde!.. Müjde!.. Resûlullah geliyor!.."

"Müjde!.. Müjde!.. Resûlullah geliyor!.. Peygamberimiz geliyor!.. Sevinin ey Medîneliler!.. Bayram edin!.. Habîbullah!.. Baş tâcımız geliyor!..

Peygamber efendimiz, hazret-i Ebû Bekir, Âmir bin Füheyre ve kılavuzdan Abdullah bin Üreykıt, Hicret'in birinci senesi Rebî'ül-evvel ayının sekizinde pazartesi günü, Mîlâdî 622 yılı Eylül ayının 20. günü kuşluk vakti "Kubâ" köyüne ulaştılar. Bu gün, müslümanların Hicrî Şemsî yılının sene başı oldu. Külsüm bin Hidm isminde bir müslümanın evinde kaldılar.

Burada ilk mescidi yaptılar. Kubâ vâdisinde ilk Cum'a namazını kıldılar ve ilk hutbeyi îrâd ettiler. Kubâ mescidi, âyet-i kerîmede meâlen; "Temeli takvâ üzerine kurulan mescid" diye buyrularak medh edildi.

Nihayet hazret-i Ali'de hicret etti.

Bu arada Mekke'de kalan hazret-i Ali, Resûlullah efendimizin Kâbe-i şerîfte devamlı bulundukları makâma oturdu. "Resûl-i ekremde kimin nesi var ise, gelsin alsın!" diye nidâ ettirdi. Herkes gelip, nişânını söyleyerek emânetini aldı. Böylece emânetler sâhiplerine teslim edildi.

Mekke-i mükerremede kalan Eshâb-ı güzîn, hazret-i Ali'nin kanadı altına sığındılar. Resûlullahın saâdethâneleri Mekke'de olduğu müddetçe, hazret-i Ali de orada kaldı. Bir zaman sonra Resûl-i ekrem efendimiz, evinin Medîne-i münevvereye getirilmesini emir buyurdular. Allahın aslanı hazret-i Ali, Kureyş kâfirlerinin toplandıkları yere gitti. "İnşâallahü teâlâ yarın Medîne-i münevvereye gidiyorum. Bir diyeceğiniz var mı? Ben burada iken söyleyin" buyurdu.

Hepsi başlarını eğip, hiçbir şey söylemediler. Sabah olunca, hazret-i Ali, Resûl-i ekrem efendimizin eşyâlarını toplayıp, Resûlullah efendimizin Ehl-i Beyti ve kendi akrabâları ile berâber yola koyuldu. Resûlullah efendimize, şişmiş olan ayaklarından kanlar akar vaziyette, Kubâ'da yetişti.

Gündüzleri saklanıp, geceleri yaya olarak yürüdüğü bu yolculuğun sonunda, Peygamberimizin huzûruna gidemiyecek bir hâle gelmişti. Resûl-i ekrem efendimiz bunu haber alınca, bizzat kendisi teşrif etmiş, hazret-i Ali'yi görünce

hâline acımış, sevgili, fedâkâr amcazâdesini kucaklamış, mübârek elleriyle o hak yolunda binlerce meşakkate katlanmış olan nârin, nâzik ayaklarını okşamış, kendisine âfiyeti için duâ buyurmuştu. Hattâ hazret-i Ali'nin bu fedâkârlığı üzerine; "İnsanlardan öyleleri vardır ki, Allahü teâlânın rızâsı için nefsini fedâ eder" âyet-i celîlesi nâzil oldu.

Medîne'ye daha önce hicret eden Eshâb-ı kirâm ile Medîneli müslümanlar, Kâinâtın sultânının Mekke'den hicret için hareket ettiğini duyunca, teşrifini harâretle ve heyecanla bekliyorlardı. Bu sebeple Medîne-i münevverenin dış semtlerine gözcüler koyup, şehirlerini şereflendirecekleri anda, Efendimizi karşılamak için can atıyorlardı.

O'nun muhabbetiyle yananlar, kızgın çölün suya olan hasreti gibi gözlerini ufka dikerek günlerce beklediler. Nihâyet birden; "Geliyorlar! Geliyorlar!.." diye bir ses işitildi. Sesi duyanlar, sıcak çölün ortalarına doğru göz gezdirmeğe başladılar. Evet!.. Evet!.. Onlar da kızgın çölde, güneşin yakıcı sıcaklığına rağmen, büyük bir heybetle kendilerine doğru ilerlediklerini görmüşlerdi.

Habibullah geliyor baş tacımız geliyor Sevinçle birbirlerine; "Müjde!.. Müjde!.. Resûlullah geliyor!.. Peygamberimiz geliyor!.. Sevinin ey Medîneliler!.. Bayram edin! Habîbullah geliyor!.. Baş tâcımız geliyor!.." diyerek bağırmaya başladılar. Bu haber bir anda Medîne-i münevvere sokaklarını doldurdu. Yedisinden yetmişine, yaşlısından hastasına kadar herkes, bu eşi görülmedik sevinçli haberi bekliyorlardı.

Bütün Medîneliler en güzel elbiselerini giyenerek, sür'atle Âlemlerin efendisini karşılamak için koştular. Tekbîr sedâları semâyı çınlatıyor, sevinçten gözyaşları sel gibi akıyordu. Hüzün ve mutluluk dolu bir hava esiyor ve Medîne, târihinde en güzel günlerden birini yaşıyordu. Bir tarafta, herkesin "Emîn" lâkabıyla tanıdığı, Allahü teâlânın Habîbini öldürmek için üzerine mükâfat koyanlar; diğer tarafta ise O'nu ve arkadaşlarını korumak, bağırlarına basmak ve bu uğurda canlarını fedâ etmek istiyenler vardı. Devamı yarın

BUGÜNKÜ SOHBET · 25 MAYIS 1996 · KAYIT 10875

"Hoş geldin yâ Resûlallah!.."

Herkeste büyük bir heyecan ve merak başladı. Acaba Kusvâ nereye çökecekti?! Medîne içine doğru Kusvâ ilerliyor, her kapının önünden geçerken ev sâhipleri heyecanla bekliyorlardı..

Peygamber efendimiz Medîne'ye iyice yaklaşmıştı. Mubârek hicreti son bulmak üzereydi. Medîneliler bir an önce sevgili Peygamberimizin nûrlu cemâlini görmek istiyorlardı. Medîne, Medîne olalı böyle sevinçli, böyle mubârek bir an görmemişti. Bu, o güne kadar, yaşanmamış bir bayramdı.

"Tale'al-bedrü aleynâ, Benzeri görülmemiş ve görülemeyecek olan bu bayramda, çocuklar ve kadınlar şöyle şiirler terennüm ediyorlardı:

"Tale'al-bedrü aleynâ, Min seniyyât-il-vedâ',

Veceb-eş-şükrü aleynâ, Mâ de'â lillahi dâ'.

Eyyüh-el-meb'ûsu fînâ, Ci'te bil-emr-il mutâ'!.."

Türkçesi:

Seniyyet-ül vedâ'dan, Bedr doğdu üstümüze, Hakka da'vet ettikçe, şükr vâcib oldu bize.

Sen bize gönderildin, emrullahı getirdin, Medîne'ye hoş geldin, şeref verir da'vetin.

İzzet ikrâmla dolduk, eskilerden kurtulduk, Şana kavuştuk doyduk, ziyândaydık kâr bulduk.

Zulmet gideren ay der, "selâm ehline deyin, Muhammed'e (aleyhisselâm) uyana, aslâ zulüm etmeyin."

Hep birlikte söz verdik, yemîn edilen günde, Doğruluk yolumuzdur, hâinlik olmaz dînde.

Vallahi ben unutmam, elemsiz gün hiç yoktu, Şâhidsin Emn yıldızı, vefân sevgin pek çoktu.

"Hoş geldin yâ Resûlallah!.." "Bize buyurun yâ Resûlallah!.." şeklindeki istekler ortalığı çınlatıyordu.

Medîne'nin ileri gelen kimselerinden ba'zıları Kusvâ'nın yularından tutup; "Yâ Resûlallah! Bize buyurun..." diyerek istirhamda bulundular. Onlara, - "Devemin yularını bırakınız. O me'mûrdur. Kimin evinin önünde çökerse, orada misâfir olurum!' buyurdular.

Herkeste büyük bir heyecan ve merak başladı. Acaba Kusvâ nereye çökecekti?! Medîne içine doğru Kusvâ ilerliyor, her kapının önünden geçerken ev sâhipleri; "Yâ Resûlallah! Bizi teşrif ediniz, bizi teşrif ediniz!" diye yalvarıyorlardı. Peygamber efendimiz onlara tebessüm buyurarak, - "Devenin yolunu açınız! Nereye çökeceği ona buyurulmuştur" diyordu.

Kusvâ, nihâyet Peygamber efendimizin bugünkü mescid-i şerîfinin kapısının bulunduğu yere çöktü. Resûlullah devesinden inmediler. Hayvan tekrar ayağa kalktı. Yürümeye başladı. Eski yere dönüp çöktü ve bir daha kalkmadı. Bunun üzerine Efendimiz, Kusvâ'nın üzerinden inip, - İnşâallah menzilimiz burasıdır, buyurdu. Sonra, - Burası kimindir? buyurunca, - Yâ Resûlallah! Amr'ın oğulları Süheyl ve Sehl'indir, diye cevap verdiler. Bu çocuklar yetim idi. Peygamberimiz, - Akrabâlarımızdan hangisinin evi buraya daha yakındır? buyurdu.

Benim evim daha yakındır...

Zîrâ Resûlullah efendimizin dedesi Abdülmuttalib'in annesi, Neccâroğullarından idi. Hâlid bin Zeyd Ebû Eyyûb el-Ensârî hazretleri sevinçle, - Yâ Resûlallah! Benim evim daha yakındır. İşte şu evim, şu da kapısı, diyerek heyecanla gösterdi.

Kusvâ'nın yükünü indirip, Resûlullah efendimizi buyur etti. Medîneli müslümanlar ve Muhâcirler, Efendimizin hicretine pek ziyâde sevindiler. İşte Resûlullahın bu hicreti müslümanların hicri yılbaşısı kabûl edildi.

Zeyd Ebû Eyyûb el-Ensârî, İstanbul'un Fethi için İstanbul'a gelip şehîd olan, Eyüp Sultan'da Metfûn bulunan mubârek zâttır.

BUGÜNKÜ SOHBET · 26 MAYIS 1996 · KAYIT 10876

Kalbi nûr ile dolduruldu

İlk meleğin kenara çekilmesi ile ikinci melek, elini uzatarak peygamberimizin kalbini yerinden çıkardı ve iki parçaya ayırdıktan sonra içinden pıhtılaşmış siyah bir kan parçasını alıp attı.

Resûlullah efendimiz süt annesinin yanında iken, bir gün öğle üzeri efendimiz akranı olan çocuklar ve süt kardeşleri bir vâdide oynuyorlar, Habibullah da onları seyrediyor. Tam bu sırada öyle bir şey oldu ki, küçükler akıllarını yitirecekler. Çığlık çığlığa bağrışıp oradan kaçıyorlar:

Sicim gibi göz yaşı döküp evine koşanlardan biri de süt kardeşi Damra:

- Anneciğim kardeşime bir şeyler oldu. Çabuk koşun!

Halime, feryâdlar içinde Damra'ya soruyor.

- N'oldu oğlum durma söyle!!!

Damra boğularak anlatıyor:

- Koyunların yanında idik. Birdenbire gökten beyaz kıyâfetli üç kişi indi. Kardeşimi aramızdan aldıkları gibi tepeye çıkardılar ve sırt üstü yatırarak bıçakla karnını yardılar. Öldü mü, yaşıyor mu bilmiyorum!!!

"Seni kim rahatsız etti?" Bundan daha kötü haber olamazdı. Halime ve Hâris'in kan beyinlerine sıçradı. Bir nefeste söylenen yere vardılar.

Devamını Hazret-i Halime'den dinleyelim:

Koşa koşa vâdiye geldik. Yüksek bir yere oturmuş, göğe doğru bakıyordu. Tebessüm eden güzel çocuğumun yüzü al al olmuştu. Alnını ve gözlerini öperken sordum:

- Ey gözümün ışığı, ey âlemlere rahmet oğlum. Ne oldu, seni kim rahatsız etti?

İki cihân güneşinin kendi ifadelerinden anlıyoruz ki; gonca gül, kuzuları güderken beyaz elbiseli üç şahıs görmüş. Birinin elinde gümüş bir ibrik, birinde içi kardan daha beyaz bir madde ile dolu zümrüt bir leğen vardır. O muhteremlerin en muhteremi Resûlullah efendimizi vâdiden zirveye iletince beyaz giyimli bu kimselerden biri, fahrî kâinâtı usulcacık sırt üstü yere uzatır. Ve göğsünü göbeğine

kadar yarar. Mübârek efendimiz hiç bir acı ve elem hissetmeden ameliyatı sürmeli gözleri ile takip ederler. Bu melek, elini sokarak iç organlarını çıkarıp kar gibi olan o sıvı ile yıkadıktan sonra tekrar yerlerine kor. Birinci meleğin işi bitince ikinci melek, birinciye; - Kalk! der, ben de hizmetimi edâ edeyim. İlk meleğin kenara çekilmesi ile ikinci melek, elini uzatarak Peygamberimizin kalbini yerinden çıkarır ve iki parçaya ayırdıktan sonra içinden pıhtılaşmış siyah bir kan parçasını alıp atar. Kalb üzerinde yapılan bu çalışmanın ardından ikinci melek, sırtüstü yatan azizler azizine:

- Vücûdunda şeytanın nasibi bu idi. Onu atmakla seni şeytanın vesvese ve hîlesinden emîn ettik, anlamında bilgi arz eder.

"Kalbim nübüvvet ve hikmet nûru ile dolu" Aynı melek, daha sonra sevgili Efendimizin sağ ve sol taraflarından bir şey alır gibi hareket yapar. Bu sırada elinde nûrdan bir mühür vardır. O kadar güzel bir mühür ki gören hayranlıktan kendini alamazdı.

Allahın resûlünü dinleyelim:

- Bu nûrdan mühürle kalbimi mühürledi. Ondan sonra kalbim nübüvvet ve hikmet nûru ile dopdolu oldu.

Rahmet yuvası kalbi, nûrdan mühürle mühürlendikten sonra yerine iâde ettiler. Halime ve Hâris yanına vardıklarında, mübârek yavru mührün soğukluğunu hâlâ vücudunda hissediyor.

İkinci meleğin işi bitince üçüncü melek, elini yarılan yere kor ve o an yara iyileşir...

Beyaz elbiseli bu üç kişi, daha sonra nazlı yavrunun elini ve yüzünü öperek O'na güzel şeyler hazırlandığını müjdeler ve mavi gökte kaybolup giderler. Yaranın izi hâlâ farkedilebiliyor.

BUGÜNKÜ SOHBET · 27 MAYIS 1996 · KAYIT 10877

Ya O'na bir zarar gelirse!

Allah için söylüyorum; nereye uğrasak, nereden geçsek, hangi sokağa girsek ve hangi meydana gelsek mübâreğin güzel kokusu, burcu burcu yükselerek dört bin

yanı tutuyor ve buralardan günlerce silinmiyordu.

Sevgili Peygamberimizin süt annesi hazret-i Halime anne, Resûlullaha bir zarar gelmesin diye tir tir titriyordu O'nun üzerinde. İşini gücünü bırakmış O'nu takip ediyordu. Fakat bu titizliğine rağmen, O'na bir zarar gelir, mâni olamam endîşesi vardı içinde.

Bir gün, çocuklarına, "Kardeşinizi bundan böyle dışarı götürmeyin!" tenbihini yaptıktan sonra beyine:

- Bu saâdetli çocuğu annesine götürelim. O'na ziyân gelmesinden korkuyorum. Ne dersin, yol hazırlığı yapalım mı?..

Ardarda gelen mu'cize ve hârikâlar, artık Halime'nin gözünü korkutmaya başlamıştır. Olayların kendilerini aşmasından çekiniyor. Bu yüzden rahat değildi.

"Ona kimse zarar veremez" Kocası Hâris; - Bundan daha mübârek bir çocuk doğmamıştır. Ne O'na bir ziyân gelir ne de bir şey, müsterih ol! Elde ettiğimiz saâdet bunun bereketiyle. Ne var ki, bizi hased edenler olabilir. Zîra kabîlemiz, önceki hâlimizi gayet iyi biliyor. Fakîr iken, üçyüz baş koyunu olan hatırlı bir aile hâline geldik. Mümkündür ki dar gözlüler bir fenâlık düşünebilirler...

- Öyleyse O'nu alarak kâhine danışayım.

Bunu duyan Sevgili Peygamberimiz, rahat olmalarını, gâyet sıhhatli ve zannedilen kusûrlardan uzak olduğunu, her ne kadar söyledi ise de olanları işiten eş dost, Halime'yi kâhine giderek, bir cin etkisi olup olmadığını tahkik etmesi için zorladılar.

Kâhin, efendimizi konuşturarak, vak'aları kendisinden dinledi. Ama dinledikçe karanlık gözleri dışarı fırlayacak gibi oluyordu. Kulaklarına inanamıyordu. Mübârek yavru, daha sözünü bitirmeden çirkin sesli büyücü, O'nu kaptığı gibi kucağına alarak meydana fırladı ve bas bas bağırmaya başladı:

- Ey Araboğulları! Başınıza bir belâ gelmek üzere. Bu çocuğu öldürmezseniz; büyüdüğünde dîninize bozuk diyecek, sizi yeni bir dîni kabûle çağıracaktır. Bunu şimdiden ortadan kaldırın! Hem O'nu, hem beni öldürün!...

Saf ve temiz Halime anne, bu beklenmedik çıkış karşısında afalladı. Çocuğu adamın kirli ellerinden çektiği gibi:

- Delinin tekiymişsin. Bilseydim semtine uğramazdım. O'nu değil seni katletsinler!..

"Aman Halime! Dikkatli ol!" Süt anne o dakikaları şöyle resmediyor:

Allah için söylüyorum; nereye uğrasak, nereden geçsek, hangi sokağa girsek ve hangi meydana gelsek mübâreğin güzel kokusu, burcu burcu yükselerek dört bin yanı tutuyor ve buralardan günlerce silinmiyordu.

- Aman Halime! Dikkatli ol. Çocuğun başına bir şey gelebilir. Daha doğrusu sen O'nu ailesine teslim et. Şu kâhinin kinine baksana!

Halime'nin akrabâları bunları söylüyor ve bereket vesîlesi efendimizi dedesine teslim etmesi için telkinde bulunuyorlardı. Çünkü Halime, müjde yüklü hârikulâde olaylardan bahsettikçe, bunların aklı başından gidiyordu.

Bundan sonrasını Halime Hatun şöyle anlatır:

- Söylenenler aslında fikrimi destekleyen sözler olduğu için bana cazib geldi. Üstelik bu sırada gaibden bir ses de işitiyordum: "Ey Mekkeliler size müjdeler olsun. Hayır ve saâdet, Beni Sa'd'den size geliyor. Ey hayrul beşer, Sen Mekke'de olunca, bura halkı belâlardan korunacaktır."

Böylece Halime Hatunun, O büyük emâneti sahiplerine iâde etmek gerektiğine dair kanaati kuvvet buldu ve merkebe binerek can yavrusunu önüne alıp şehre inen bir grup yolcu ile yola çıktı. Yolculuk boyunca ve Mekke'de meydana gelen birçok harikülâde olaylardan sonra, sağ salim emâneti yerine teslim edip, gönül rahatlığı ile memleketine döndü.

BUGÜNKÜ SOHBET · 28 MAYIS 1996 · KAYIT 10878

"Benim için ne yaptın?"

Bir kişinin iyi kul olması, Hak teâlânın kazâ ve kaderine râzı olması ile, kötü kimse olması da kazâ ve kadere râzı olmaması ile anlaşılır.

Allahü teâlânın dostlarını sevip düşmanlarını sevmemek îmânın esasıdır. Allahü teâlâ Mûsâ aleyhisselâma buyurdu ki, - Yâ Mûsâ! Benim için ne amel işledin?

Mûsâ aleyhisselâm:

- Yâ Rabbî, senin için namaz kıldım, oruç tuttum, tesbîh okudum, sadaka verdim. Hak teâlâ buyurdu ki, - Bunların hepsi senin içindir. Namaz kılarsan Cennet veririm, oruç tutarsan sana kabir ve sıratta nûr olur. Tesbîh okursan Cennet-i a'lâda senin için ağaç dikilir, sadaka verirsen, üzerine gelecek kazâ ve belâ def' ve ref' olur. Yâ Mûsâ, benim için ne amel yaptın?

Mûsâ aleyhisselâm, sordu:

- Yâ Rabbî, senin için ne amel yapmak gerekir?

Hak teâlâ hazretleri buyurdu ki:

- Benim için amel, dostumu dost ve düşmanımı düşman tanımaktır.

Allahü teâlânın en beğendiği ibâdet, müslümanları sevmek, kâfirleri sevmemektir.

Sevgili kul olmak Cenâb-ı Hakkın sevgili kulu olmanın bir şartı da yasaklardan, harâmlardan kaçmaktır. Peygamber efendimiz buyurdu ki, (Bir kimse, bir günâh yapmak istese ve sonra Allahtan korkup onu terk eylese, Hak teâlâ hazretleri, o kula iki Cennet ihsân eder.)

Harâm yimek, fâiz yimek, dîne uygun giyinmemek, sinema ve televizyonda, müslümanlıkla alay eden, ahlâkı bozan oyunları seyretmek, harâma bakmak, zinâ, livâta, içki içmek, adam öldürmek vs. hep Cenâb-ı Hakkın yasak ettiği şeylerdir, büyük günâhlardandır.

Bir kişinin iyi kul olması, Hak teâlâ hazretlerinin kazâ ve kaderine râzı olması ile, kötü kimse olması da kazâ ve kadere râzı olmayıp, bir musîbet geldiği zaman bağırıp çağırması, çok ağlaması, sızlaması ile anlaşılır.

Allahü teâlâdan korkan, ona isyân edemez, kazâ ve kadere râzı olur. Evliyânın büyüklerinden, Zünnûn-i Mısrî hazretleri Allahtan korkmamanın alâmetlerini şöyle bildirdi:

1- Niyyet zayıflığı.

2- Kibirli olmak.

3- Ölümü yakın bilmeyip, tûl-i emele, çok yaşama arzûsuna saplanmak.

4- Hak teâlâ hazretlerinin rızâsını terk edip, halkın isteğini yapmak.

5- Sünneti bırakıp, bid'at işlemek.

6- Günâhını az görmektir. Ne mutlu o kimseye ki, bu altı şeyden hiçbiri kendisinde bulunmaz.

Her işte inşâalah demeli Yine Zünnûn-i Mısrî hazretleri buyurdu ki: Karnı yemekle dolu olanın gönlünde hikmet tutunamaz. Günâhtan sakınan kimseye ne mutlu! Bu da vücûdun fazla beslenmemesiyle, tıka basa doyurulmaması ile olur. Hak teâlâyı zikretmek, yaptığı her işte onun rızâsını düşünmek, insanı Allahü teâlâya yaklaştırır.

Allahü teâlâ hazretlerinin nezdinde iyi kul olabilmek için, her işte inşâallah demelidir. Resûlullah efendimiz buyurdu ki: (İnsanlar için bundan daha fazîletli itâatkârlık yoktur.)

Bir kimse ile bir şey kararlaştırırken inşâallah deyip, sonradan o işi yerine getiremezse yalancı olmamış olur.

Üç yerde çok dikkatli olmalı, çünkü bu üç yerde Cenâb-ı Hakkın rahmet kapısı açılır. Gafletten kurtulup bu zamanları değerlendirmelidir.

1- Kur'ân-ı kerîm okunurken, 2- Zikir ederken ya'nî yaptığı her işte onun rızasını düşünürken, 3- Namaz kılarken.

BUGÜNKÜ SOHBET · 29 MAYIS 1996 · KAYIT 10879

İstanbul'un fethinin ma'nevî cephesi

Türk sultanı Sultan Muhammed Hân İstanbul'da kâfirlerle harbediyordu, benden yardım istedi. Ona yardım etmeye gittim. Allahü teâlânın izniyle gâlip geldi. Zafer kazanıldı.

Bugün İstanbul'un fetih günü. İstanbul, 543 sene önce bugün fethedilmişti. Bu önemli fethin bir görünen cephesi, bir de görünmiyen, ma'nevî cephesi vardır. Bilinen cephesini herkes biliyor. Biz, bilinmiyen veya az bilinen ma'nevî cephesini gözler önüne sermek istiyoruz.

Fâtih Sultan Mehmed Hân, fetihten önce zamanının bütün âlimlerinden, evliyâsından yardım istedi. Ma'nevî komutanları yardıma çağırdı. Bu ma'nevî komutanlardan biri, zamanın en büyüğü ve kutbu Ubeydullah-i Ahrâr hazretleridir. Torunu Hâce Muhammed Kâsım bu hâdiseyi şöyle anlatır:

Dedem, Ubeydullah-i Ahrâr hazretleri, bir Perşembe günü öğleden sonra, âniden atının hazırlanmasını istedi. Atı hazırlanınca, atına binip Semerkand'dan sür'atle çıktı. Talebelerinden bir kısmı da ona tâbi olup, arkasından onu takip ettiler. Biraz yol aldıktan sonra, Semerkand'ın dışında bir yerde talebelerine, - Siz burada durunuz, arkamdan gelmeyiniz! buyurur.

Yardım etmeye gittim Sonra atını Abbâs Sahrâsı denilen sahrâya doğru sürer. Bu emre rağmen Mevlânâ Şeyh adıyla tanınmış bir talebesi, bir müddet daha peşinden gider. Abbâs Sahrâsı'na varınca, atının üstünde sağa-sola gidip geldiğini, sonra da birdenbire gözden kaybolduğunu müşâhede eder.

Ubeydullah-i Ahrâr bir müddet sonra evine döndüğünde, talebeleri nereye ve niçin gittiğini sorduklarında onlara buyurdu ki:

- Türk sultanı Sultan Muhammed Hân İstanbul'da kâfirlerle harbediyordu, benden yardım istedi. Ona yardım etmeye gittim. Allahü teâlânın izniyle gâlip geldi. Zafer kazanıldı.

Bu hâdiseyi nakleden ve Ubeydullah-i Ahrâr hazretlerinin torunu olan Hâce Muhammed Kâsım, babası Hâce Abdülhâdî'den de şunu nakleder:

Bilâd-ı rûm'a (Anadolu'ya) gittiğimde, Sultan Muhammed Fâtih Hân'ın oğlu Sultan Bâyezîd Hân, bana babam Ubeydullah-i Ahrâr'ın şeklini ve şemâlini ta'rif edip; - Semerkand taraflarından, şu şekil ve şemâle sâhip, beyaz atlı bir zât, babama yardıma geldi, dedi.

Ben de ta'rif ettiği zâtın babam Ubeydullah-i Ahrâr olduğunu ve beyaz bir atının olup ba'zan ona bindiğini söyledim. Bunun üzerine Sultan Bâyezîd Hân bana şöyle anlattı:

Babam Sultan Muhammed Fâtih Hân'dan duydum: İstanbul'u fethetmek üzere savaştığım sırada, harbin en şiddetli bir ânında Allahü teâlâya yalvarıp, zamanın kutbunun imdâdıma yetişmesini istedim. (Şeklini ve şemâlini ta'rif ederek) Şu şu vasıfta ve şu şekilde beyaz bir at üzerinde bir zât yanıma geldi.

- Korkma! buyurdu.

Ben de, - Nasıl endişelenmiyeyim, küffâr askeri pek çok dedim.

Görülmeyen ordunun yardımı

Ben böyle söyleyince, - Şuraya bak! dedi. Baktım, orada büyük bir ordu gördüm.

- İşte bu ordu ile sana yardıma geldim. Şimdi sen falan tepenin üzerine çık, kösün tokmağına üç defa vur. Orduna hücûm emri ver, buyurdu.

Emirlerini aynen yerine getirdim. O da bana gösterdiği ordusuyla hücûma geçti. Böylece düşman hezimete uğradı. İstanbul'un fethi gerçekleşti.

Bu ve diğer hâdiseler Fâtih Sultan Mehmed Hânın, İstanbul'u fethederken, cümle evliyânın ve âlimlerin rûhâniyetlerinin yardımını gördüğüne apaçık bir alâmettir.

İşte İstanbul böyle Sultan ve böyle mübârek zâtlarla fethedildi.

BUGÜNKÜ SOHBET · 30 MAYIS 1996 · KAYIT 10880

İlme ve âlime çok önem verirdi

Dostluğumuz ve sohbetimiz, birçok vatandaşın işinin yarım kalmasına sebep olacaktı. Bizi yakînen tanısaydı, padişahlığı bırakıp bize talebe olmak istiyecekti. Şimdi anladınız mı sultanı niçin kabûl etmiyorum?

Fâtih Sultan Mehmed Hân, Allahü teâlânın velî kullarını ziyâret edip, onların duâsını almayı, feyz ve bereketlerine kavuşmayı çok severdi. Her zaman onların ziyâretlerine ve hizmetlerine koşardı. İlme ve âlime çok önem verirdi. İstanbul'un fethi de bu âlimlerin, velîlerin yardımı ile gerçekleşmişti.

Bir defasında, zamanın evliyâsından Vefâ-i Konevî'yi ziyârete gitmişti. Bu çok methedilen Allah dostunu hiç görmemişti. O mübârek kimsenin kapısına kadar bizzat gitti. İçeri girmek için izin istedi. Vefâ-i Konevî, pâdişâhın kendisini ziyâretine izin vermedi.

Bizans surlarını topla yıkan o yüce pâdişâh, bir garib dervişin kapısını açtıramadan dönüp gitti. Âdetâ ağlar bir hâli vardı. Şeyh Vefâ'nın talebeleri, gözlerinden yaşlar akan hocalarına sordular.

- Efendim, neden pâdişâhı kabûl etmediniz? Hem siz üzüldünüz, hem de o üzüldü.

Şimdi anladınız mı?

Vefâ hazretleri, gözlerinden akan yaşları eliyle silerek, - Doğru söylersiniz. Ama inanıyorum ki, benim ona olan sevgim ve onun bana olan ihtiyâcı, bize asıl

vazîfemizi unuttaracak kadar fazladır. Dostluğumuz ve sohbetimiz, birçok vatandaşın işinin yarım kalmasına sebep olacaktı. Bizi yakînen tanısaydı, padişahlığı bırakıp bize talebe olmak istiyecekti. Şimdi anladınız mı sultanı niçin kabûl etmiyorum? diye cevap verdi.

İlme ve Allah dostu ilim adamlarına âşık olan Fâtih Sultan Mehmed Hân, kazasker Molla Alâeddîn'den bütün İslâmî ta'bîr ve terimleri ihtivâ eden bir eser bulmasını ricâ etti. O zamana kadar bu mevzûda, derli toplu bir eser yazılmamış, değişik eserler içerisine serpiştirilmişti.

O kitaplardan da bu bilgileri temin etmek, bir hayli mesâi isteyen bir işti. Ancak, her ilimde kâmil bir İslâm âlimi, her ilimdeki ta'bîr ve terimlerin istenildiği gibi açıklamasını yapabilirdi. Fâtih Sultan Mehmed Hân gibi bir âlimin suâllerine de, Molla Câmî hazretlerinden başkası tam cevap veremezdi. Molla Alâeddîn de, sultana arz edip; - Sizin suâllerinize ancak Horasan ulemâsından Molla Câmî hazretleri cevap verebilir, dedi.

Sultan, daha önceleri de birçok defa methini işittiği Molla Câmî'yi bir mektupla İstanbul'a da'vet edip, derdine dermân olmasını arzu etti. O da, bir risâle yazıp, Sultan Mehmed Hân'a gönderdi.

- Eğer bu risâlemizle gönlünüze su serpebilirsek, daha sonra da kendimiz geliriz, dedi. Daha sonra kendisi de yola çıktı. Konya'ya kadar geldi. Fâtih'in vefâtını haber alarak geri döndü.

Fâtih Sultan Mehmed Hân, ba'zan tebdîl-i kıyâfetle şehirde dolaşır, halkının durumunu bizzat kendisi teftiş ederdi. Gündüzleri medreselerde dersleri dinler, geceleri de medreselerde kimin daha çok çalıştığını kontrol ederek, lâyık olanları mükâfatlandırırdı.

Bu talebe hiç uyumaz mı?

Birgün gece geç vakitte sarayının penceresinden medrese tarafına göz gezdirdi. Molla Hüsrev'in talebelerinin kaldığı bölümde bir odanın ışığı yanıyordu. Ertesi gün, daha ertesi gün baktı. Işık hergün sabahlara kadar yanıyordu. Sabahlara kadar ders çalışan bu talebeyi merak edip, Molla Hüsrev'den sordu. Muhyiddîn Manisavî-zâde olduğunu öğrendi.

- Bu talebe hiç uyumaz mı ki, sabahlara kadar ışığı yanar? diye sordu. Molla Hüsrev de, - Efendim o, az uyur, çok çalışır, dedi.

Emir verip, Manisavî-zâde'ye daha çok ihtimam gösterilmesini istedi. Vezîr Mahmûd Paşa'nın inşâ ettirdiği medrese tamamlanınca, pâdişâhın emriyle Manisavî-zâde oraya müderris tayin edildi. Daha sonra Sultan, Manisavî-zâde'ye kazaskerlik verdi.

BUGÜNKÜ SOHBET · 31 MAYIS 1996 · KAYIT 10881

Zulüm payidar olmaz!

Biz, Bizans'ın en ileri gelen papazları idik. İmparatorun zulüm ve işkencelerinden, yaptığı rezâlet ve sefâhetten dolayı kendisini îkâz edip, sonunun yakın olduğunu söyledik. O da, bizim doğru sözümüze aldırmayıp, zulmüne devâm etti, bizi zindanlara attırdı.

Fâtih Sultan Mehmed Hân devrinde, memleketin her tarafında, her karış toprağında, adâlet hâkim durumda idi. Kânun önünde bütün insanlar eşitti. Zengin ile fakîr, sultan ile köylü aynı hakka sâhipti. Gayrı müslimlerin haklarına daha çok riâyet edilirdi. Onları kimse incitmezdi. Osmanlının bu adâletini gören hıristiyanlar, onlara âdetâ âşık oldular. Bizans'ta kardinal şapkası görmektense, Osmanlı sarığı görmeyi tercih ettiler.

Bizi zindanlara attırdı İstanbul'un fethinden sonra, Osmanlı askerleri, Bizans hapishânelerini kontrol ettiler. En ücrâ bir mahzende üç papaz buldular. Alıp Fâtih Sultan Mehmed Hân'a götürdüler. Fâtih Sultan Mehmed Hân, onlara hapsedilmelerinin sebebini sordu. Papazlar; - Biz, Bizans'ın en ileri gelen papazları idik. İmparatorun zulüm ve işkencelerinden, yaptığı rezâlet ve sefâhetten dolayı kendisini îkâz edip, sonunun yakın olduğunu söyledik. O da, bizim doğru sözümüze aldırmayıp, zulmüne devâm etti, bizi zindanlara attırdı, dediler.

Çağ açıp çağ kapayan, Fâtih Sultan Mehmed Hân da düşündü. Papazları ölçüp biçti. Ellerine serbest dolaşma kağıdı verip, memleketini tarafsız olarak gezip görmelerini, Osmanlı Devleti hakkında bilgi vermelerini istedi. Papazlar, ellerindeki berâtle heryere girip çıktılar. Merak ettikleri her şeyi gördüler.

Bir çarşıya girip, sabahın erken vaktinde birşeyler almak istediler. Siftah yapan bir dükkândan, komşuları siftah yapmadan ikinci birşey alamadılar.

En ıssız yerlerde, en kalabalık sokaklarda dolaştılar. Her tabakadan kimsenin yanına gidip sohbet ettiler, ama hiç kimseden bir kötülük görmediler. Bir çarşıya girdiler. Ezân okunmaya başladı. Kimse dükkânını kapatmaya bile lüzûm görmeden, çarşıda kim varsa herkes câmiye gitti. Hepsi, mal ve para düşüncesinden uzak olarak, huşû içinde namazlarını kıldılar.

Hiç kimse, bir başkasının malına, canına, ırzına, nâmusuna zarar vermeyi aklından bile geçirmiyordu. İstisnâsız herkes, Allah rızâsı için düşünüyor, Allah rızâsı için konuşuyor, Allah rızâsı için yaşıyor, devletinin bekâsı, sultanın ömrü, ordunun muzafferiyeti için duâ ediyordu.

Sanki hepsi, aldıkları nefesten başka nefes almıyacakmış gibi, söyledikleri sözden başka söz söylemiyecekmiş gibi söz söylüyor, son sözünün de hayırlı olmasını arzuluyordu. Herkesin, birbirini son defa görüyormuş gibi bir hâli vardı.

Böylece, kimse kimsenin hakkını yemiyor, kimseyi kırmıyor, kul hakkıyla Mevlânın huzûruna çıkmak istemiyordu. Ya'nî herkes, son nefesini kurtarmak, îmânlı ve günâhsız olarak huzûr-u ilâhîye çıkabilmek için çırpınıyordu.

Papazlar şaşkına döndü Papazlar, bütün bunları görüp, müşâhede ettiler. Bütün bu hâdiselerden dolayı şaşkınlığa düştüler. Kaç şehir dolaştıkları hâlde, bir mahkemeye tesâdüf edemediler. Her kasabada kâdı var, fakat da'vâ yoktu. Hırsızlık yok, kâtillik yok, nâmussuzluk yok, eşkıyâlık ve dolandırıcılık yok, kötülük yoktu. Birkaç ay dolaştıktan sonra, şehrin birinde bir mahkemenin olacağını haber alıp, oraya koşuştular.

"En sonunda Osmanlının aksak yönünü yakalıyacağız" dediler. Zihinlerinde da'vâcıya ve da'vâlıya bir sürü suçlar yüklediler. Mahkeme kuruldu. Papazlar da, dinleyici olarak içeri girdiler. Da'vâlı ve da'vâcı geldi. Kâdı yerine geçip mes'eleyi dinledi. Adamlardan biri anlattı:

"Efendim, bendeniz bu din kardeşimin tarlasını arzu ettiği fiyat üzerinden satın aldım. Birkaç sene ekip kaldırdım. Fakat bu sene çift sürerken, sabanımın demirine birşey takıldı. Kazıp çıkardım. İçi altın dolu bir küptü. Küpü götürüp, daha önce tarlayı satın aldığım bu kardeşime vermek istedim.O kabûl etmedi.

(Devamı yarın)

1996 YILLIK KÜLLİYATI

06

Haziran

30 yazı · Bugünkü Sohbet: 30

BUGÜNKÜ SOHBET · 1 HAZİRAN 1996 · KAYIT 10882

Cemiyetler adâletle ayakta kalabilirler

Ben tarlamı, altı ve üstüyle birlikte sattım. Onun ekip kaldırdığında bir hakkım olmadığı gibi, toprağın altında da bir hakkım olamaz. Senelerdir ben o tarlayı sürerim, benim nasîbim olsaydı ben bulurdum.

Üç papaz, altın küpünün kimin olacağına dâir mahkemeyi ibretle seyrediyorlardı. Tarlanın yeni sâhibi, tarladan çıkarttığı altın küpünü eski sahibine vermek istiyor; eski sâhibi ise, - Ben tarlayı, altı ve üstüyle sattım, diyor küpü kabûl etmiyordu. Tarlanın yeni sâhibi ise, - Hâlbuki o, toprağın altında küpün varlığından haberdar olsaydı, bana orayı satmazdı, diyordu.

Kâdı efendi tarlanın eski sâhibine söz verdi. O da; - Efendim, durum kardeşimin anlattığı gibi vâki oldu. Ancak, bendeniz ona, o tarlayı, altı ve üstüyle birlikte sattım. Onun ekip kaldırdığında bir hakkım olmadığı gibi, toprağın altında da bir hakkım olamaz. Senelerdir ben o tarlayı sürerim, benim nasîbim olsaydı ben bulurdum, dedi.

Kâdı çâreyi buldu Papazların hayretle dinledikleri bu sözler, kâdı için hiç de acâyib gelmiyordu. Çünkü, İslâmiyeti hakkıyla yaşıyan bir İslâm toplumunda böyle işler, olmayacak şeyler değildi. Kâdı efendi, bu iki mübârek müslüman arasında hüküm vermekte güçlük çekmedi.

Sorup soruşturdu. Birinin temiz ve sâliha bir kızı, diğerinin de sâlih bir oğlu vardı. Küpte bulunan altını onlara düğün masrafı ve çeyiz olarak kabûl edip, nikâhlarını kıydı. Tarlayı satan ve satın alan bu işten memnun olup, kâdı efendiye duâlar ederek evlerinin yolunu tuttular. Papazlar da şaşkınlıktan ne yapacaklarını bilemez bir hâlde oradan ayrıldılar.

Papazlar, seyahatlerine devâm ettiler. İşinde gücünde çalışıp, kimseye yük olmamak, değil nâmerde, dosta dahî muhtâç olmamak, Allahü teâlâdan başkasına el açmamak için uğraşan müslümanların oturduğu, temiz ve güzel şehirleri gezip dolaştılar. Yine birgün, bir mahkemeye şâhid oldular. Kâdı efendi, da'vâcıya söz verdi. O da mes'eleyi şöyle anlattı:

"Bir hafta önce bu kardeşimden bir at satın aldım. Evime götürüp bakımını yaptım. Ancak birkaç gün sonra at rahatsızlandı. Atın daha önceden hasta olması mümkün olabileceği gibi, ben aldıktan sonra da hastalanması mümkün idi. Atı satın aldığım arkadaşa birşey diyemedim. Gelip durumu size arzedeyim ki, aramızı bulasınız diye düşündüm. Ancak o gün sizi bulamadım. Siz şehir dışına gitmiştiniz. Siz geri gelmeden de at öldü. Hükmünüzü talep ederim.

Kâdı efendi düşündü. At ölmüş, onlar arasında da'vâ bitmişti. Suç kendisinindi. Atı satanı suçlayamazdı. Çünkü atın durumu ortaya çıkmamıştı. Öbürü de vaktinde mürâcaatı yapmıştı. Tek eksik taraf; kendisinin şehirde, vazîfe yerinde bulunmaması idi. O hâlde atın ücretini o ödemeliydi. Atın fiyatını öğrenip, kendi cebinden bedelini verdi.

Böyle âdil bir kâdı efendinin ve böyle âdil bir mahkemenin mevcudiyetini küçük beyinlerine sığdıramıyan Bizans papazlarının, hayretlerinden ağızları açık kaldı.

"Anadolu'da bu kadar dolaştığımız yeter" deyip, İstanbul'a dönen papazlar, İstanbul kâdısı Hızır Bey'in huzûrunda, Osmanlı Pâdişâhı Fâtih Sultan Mehmed Hân ile, bir hıristiyan arasında bir da'vânın görüleceğini duydular.

Hatâları bile ibretli oluyor Mahkemeye yetişmek için, eteklerini tutarak koştular. Varıp mahkemede hazır oldular. Koca Osmanlı Devleti'nin Sultanı, çağ açıp çağ kapayan İstanbul Fâtihi Sultan Mehmed Hân ile bir hıristiyan mîmâr, kâdı Hızır Bey'in karşısında ayakta bekleşiyorlardı.

Fâtih Sultan Mehmed Hân, vazîfesine ihânet eden hıristiyan mîmârı mahkemesiz cezâlandırmış, hıristiyan mîmâr da, Kâdı Hızır Bey'e şikâyet etmişti. Papazlar, böyle birşeyin bu dünyada mevcûdiyetine bir türlü inanamadılar. Parmaklarını ısırıp, rü'yâda olmadıklarını anladılar.

Hızır Bey, Fâtih Sultan Mehmed Hân'ı haksız bulup aynı şekilde Sultanın da cezâlandırılmasını hükmetti. Eğer mîmâr rızâ gösterirse, diyetle kurtulabilecekti. Hıristiyan mîmâr, bu adâlet karşısında ne yapacağını şaşırdı. Kendisinden af dileyip, hakkını helâl etmesi için ricâda bulunan Fâtih Sultan Mehmed Hân'ın ayaklarını mı, yoksa ellerini mi öpeceğini bilemedi. Kelime-i şehâdet getirip müslüman oldu.

Papazlar, bu insanların hâl ve hareketlerini hayranlıkla seyrettiler. Kendi kendilerine; "Bu müslümanlar, hatâları ile dahî hayır işliyorlar" dediler.

BUGÜNKÜ SOHBET · 2 HAZİRAN 1996 · KAYIT 10883

Böyle devlet kıyâmete kadar devâm eder

Fâtih Sultan Mehmet Han'ın en büyük arzusu, dînin emirlerine uygun yaşamak, halkını da yaşatmaktı. Dînin emirlerine uygun yaşamaya engel olan kim olursa olsun mutlaka cezâsını bulurdu.

Papazların Anadolu seyahatları aylar sürmüştü. Fetihden sonraki İstanbul hayâtını da çok merak ediyorlardı. İstanbul'a gelir gelmez, müslümanların oturdukları, yeni yeni yerleşmekte oldukları mahallelere gittiler.

Onların tam bir teslimiyet ve sükûnetle işlerini gördüklerini, tam bir temizlik ve titizlikle eşyalarını yerleştirdiklerini gördüler. İstanbul bambaşka olmuş, sanki, birkaç ay önceki Bizans gitmiş, yerine gökten bir İstanbul inmişti.

Sokaklar pırıl pırıl, çocuklar cıvıl cıvıldı. Bu müslümanların çocukları bile başka oluyordu. Sanki büyümüşler de küçülmüşlerdi. Birbirlerini kırmadan, bağırıp çağırmadan, dövüşmeden oyun oynuyorlar, sokağı kirletmiyorlardı. Kim olursa olsun, büyüklerine saygı gösteriyorlardı.

Bu millet ve devlet, böyle giderse...

Pâdişâh tarafından Osmanlı ülkesini gezip görmekle vazîfelendirilen papazlar, İstanbul'daki hıristiyan mahallelerini de görmeden edemediler. Bugünkü Fâtih Câmii'nin doğu taraflarına ve Fener'e doğru gittiler.

Hıristiyanlar bile değişmiş, sokaklardaki pislik azalmıştı. Kimse kimseye zulmetmeye cesâret edemiyordu. Şikâyetlerini papazlar hallediyordu. Ama, zulüm gören bir de kâdıya giderse hâlleri ne olacaktı? Zulmü kadar cezâ görmekten onu kim kurtarabilirdi?

Kâdı Hızır bey, Pâdişâha bile cezâ vermekten çekinmemişti. Herkes sessiz, sâkin işine devâm ediyor, eskisi gibi içip içip, sokaklarda salyalarını akıtamıyorlar, nârâlar atamıyorlardı. Hıristiyanların en fakîrine bile ev verilmiş, kimse aç ve açıkta bırakılmamıştı. Müslümanlar ise, zâten Allahü teâlâdan başka kimseye muhtâç olmazlardı. İstanbul'da herkes huzûr içerisinde idi.

Papazlar, bütün bunları gezip gördükten sonra, birkaç gün dinlenip düşündüler, izin isteyip pâdişâhın huzûruna çıktılar. Gördüklerini bir bir arz edip;

"Bu millet ve devlet, böyle giderse, kıyâmete kadar devâm eder" dediler. "Böyle bir ahlâk ve yaşayışa sâhip olan insanların dîni, elbette Allahü teâlânın hak dînidir" deyip, Kelime-i şehâdet getirip müslüman olmakla şereflendiler.

Fâtih Sultan Mehmed Hân'ın adâlete ve adâlet adamı olan kâdılara verdiği önem, kitaplarda geniş olarak anlatılmaktadır.

Rumeli beylerbeyi olan Dâvûd Paşa, yaptığı bir işten dolayı Edirne kâdısına şikâyet edilir. Kâdı efendi de, Dâvûd Paşa'ya adam gönderip, yapmakta olduğu o işten vazgeçmesi husûsundaki hükmünü bildirir. Dâvûd Paşa, hiç aldırış etmez. Kâdı efendi, bizzat kendisi Dâvûd Paşa'ya gider, o işten vazgeçmesini ihtâr eder. Aralarında tartışma çıkınca, Dâvûd Paşa, kâdı efendiye birkaç defa vurur.

Padişaha arz edildi...

Durum, Fâtih Sultan Mehmed Hân'a arz edilince, "Dînimizin hizmetçisi olan kâdıyı döven, dîni tahkîr etmiş olur. O hâlde, onun katli gerekebilir, muhakeme edilsin" emrini verir. Paşalar, beyler, kim varsa Dâvûd Paşa'ya şefâ'atçı olurlar.

Pâdişâh vazgeçmez. Sonunda gidip Kazasker Vildân Efendi'yi bulurlar. Durumu söyleyip fetvâ isterler. Kazasker Vildân Efendi:

"Eğer ki, kâdı efendiyi kâdılık makâmında dövse idi, cezâsı ağır olurdu. Amma, kâdı efendi yerinden kalkıp, Dâvûd Paşa'nın mekânına gitmiş, ta'zir edilmesi lâzım" diye fetvâ verir.

Fâtih Sultan Mehmed Hân da, Dâvûd Paşa'yı bizzat kendisi değnekle döver. Bu hâdiseden sonra, Dâvûd Paşa tam dört ay yataktan kalkamadı. Dâvûd Paşa, tevbe edip pişmân oldu. Allahü teâlânın emir ve yasaklarına riâyette kusûr etmiyeceğine söz verdi.

O günden sonra pâdişâhla aralarında yakınlık peydâ olup, vezîrlik pâyesine kadar yükseldi. İkinci Bâyezîd Hân zamanında da vezîr-i a'zam oldu.

BUGÜNKÜ SOHBET · 3 HAZİRAN 1996 · KAYIT 10884

"Emîrlik, kıyâmette pişmanlıktır."

İnsanın nefsine hâkim olup, Allahü teâlânın emir ve yasaklarına uyması, bin senelik nâfile ibâdetten iyidir. Peygamber efendimiz hadîs-i şerîfte de, "Emîrlik, kıyâmette pişmanlıktır" buyurdu.

Fudayl bin Iyâd hazretleri, eski hâllerinden tevbe edip tasavvuf yoluna girdikten sonra yüksek derecelere yükseldi. Duâları makbûl, tam tevekkül sâhibi bir zât oldu.

Zamanın sultanı birgün yakınlarına dedi ki:

- Bu şâşâlı hayattan çok sıkıldım. Beni, kalbimi bu sıkıntıdan kurtaracak, huzûra kavuşturacak birinin yanına götürün!

Vezir, sultanı alıp, bir âlimin yanına götürdü.

Kapısını çaldıklarında o kimse sordu:

- Kimsiniz?

- Sultanımız, sizinle sohbet etmeye geldi, kapıyı açar mısınız?

Adam telâşla kapıyı açtı. Sultana yaranmak için:

- Niçin haber vermediniz. Haber verseydiniz, sultanımızı buraya kadar yormazdım. Ben saraya gelirdim, dedi.

Bana Allah dostu lâzım Bu durumu gören sultan:

- Benim aradığım kimse böyle birisi değil, beni başka yere götürün! Bana Allah dostu lâzım, dedi.

Vezir, sultanı bu defa da Fudayl bin Iyâd hazretlerine götürdü. Kapıyı çaldılar.

İçeriden "kim o?" diye Fudayl hazretlerinin sesi geldi. Vezir:

- Sultanımız sizinle görüşmek, nasîhatlarınızı almak istiyor, diye cevap verdi. Bunun üzerine hazret-i Fudayl:

- Benim sultanla, onun da benimle bir işi yoktur. Beni niçin meşgûl etmek istersiniz? diyerek içeri almak istemedi.

Çok ısrar ettiler. İstemiyerek kabûl etmek zorunda kaldı. Fakat sultanı ve yanındakileri görmemek için kandili söndürdü. Karanlıkta, sultanın eli, Fudayl bin Iyâd hazretlerinin eline değince:

- Bu el ne kadar yumuşaktır. Cehennemden kurtulsa bâri, buyurdu. Sultan nasîhat istediğinde buyurdu ki:

- Hazret-i Abbâs, Peygamber efendimizin amcası idi.

"Beni bir kavme emîr ta'yin ediniz" diye bir teklîfte bulununca, Peygamber efendimiz buyurdu ki:

- Ey Amcam, seni nefsin üzerine emîr ta'yin ettim.

İnsanın nefsine hâkim olup, Allahü teâlânın emir ve yasaklarına uyması, bin senelik nâfile ibâdetten iyidir. Peygamber efendimiz başka bir hadîs-i şerîfte de, "Emîrlik, kıyâmette pişmanlıktır" buyurdu. Sonra sultan ağlıyarak yanından ayrıldı.

Fudayl bin Iyâd hazretlerinin yetişkin iki kızı vardı. Vefâtına yakın hanımına şöyle vasiyet etti:

- Vefâtımdan sonra iki kızımı al, Kubeys dağının tepesine çık, ellerini kaldırarak şöyle duâ et: "Yâ Rabbî, Fudayl vasiyetinde bana dedi ki, ben hayatta iken bu iki emânete elimden geldiği kadar baktım. Şimdi artık bunları sana iâde ediyorum." Buraya niçin geldiniz?

Bir müddet sonra, vefât etti. Vasiyeti üzerine hanımı kızlarını alıp bildirilen dağa çıktı. Ellerini kaldırıp, hazret-i Fudayl'ın vasiyette bildirdiği şekilde niyâzda bulundu, öyle duâ etti.

Tam bu sırada Yemen Hükümdarı, mâiyeti ile beraber oradan geçiyordu. Dağ başında, üç kadını yalnız görünce merak edip yanlarına giderek hâllerini sordu.

- Siz burada ne yapıyorsunuz? Buraya niçin geldiniz?

Hazret-i Fudayl'ın hanımı durumu anlattı. Sultan, bu kızların babalarının gerçekten sâlih bir kul olduğunu anladı. Tevekkülüne hayran kaldı. Kadına şöyle bir teklîfte bulundu:

- Ben Yemen hükümdarıyım. Yanımda yetişkin iki oğlum var. Bunları evlendirmek için, sâliha kızlar arıyordum. Siz gerçekten temiz bir âileye benziyorsunuz. Kızlarınızı oğullarıma verirseniz çok memnun olacağım.

Kadın hükümdarın gerçekten samîmî olduğunu görünce teklîfini kabûl etti. Orada bulunanların huzûrunda nikâhları kıyıldı. Hep beraber Yemen'e gittiler.

BUGÜNKÜ SOHBET · 4 HAZİRAN 1996 · KAYIT 10885

Gördüğünden ibret almak

Cenâze namazına gittiğin zaman düşün ki, bu kimseyi, bütün dünya ni'metlerinden ayırmışlar. Tabutun içine koyup musalla taşının üzerine bırakmışlar. Yakınları, çok sevdiği ve bütün ömrünü onlar için harcadığı çocukları onu geriden seyrediyorlar.

Birgün, Eshâb-ı kirâmın büyüklerinden, Ebüdderdâ hazretlerine bir kişi gelerek dedi ki:

- Yâ Ebüdderdâ! Benim büyük bir hastalığım var. Bunun tedâvisinde bana yardımcı ol! Bu hastalıktan kurtulmam için hangi ilâçları kullanayım?

- Hastalığın nedir?

- Benim kalbimde dünyaya karşı aşırı sevgi var. Dünya, âdetâ kalbimi işgâl etmiş. Kıldığım namazlarda nûr göremiyorum. İbâdetlerimden bir tat, lezzet alamıyorum.

- Ey kişi, senin hastalığın hastalıkların en büyüğüdür. Bunu, hemen tedâvi etmelisin! Yoksa, Allah korusun îmânını da kaybedebilirsin!...

- Yâ Ebüdderdâ, ne olur beni bu hastalıktan kurtar!

Ebüdderdâ hazretleri bu kişiye şu nasîhatı yaptı:

- Sık sık hasta ziyâretlerine git! Cenâze namazlarında bulun! Kabirleri ziyâret et! Bu üç şeyi muntazam yaparsan bu hastalıktan kurtulursun! Sendeki dünya sevgisi yok olur. Kalbin nûrlanır, basîret gözün açılır.

Cenâzelerde bulundun mu?

Bu kişi bildirilen üç şeye bir müddet devam etti, fakat kendi hâlinde herhangi bir değişiklik hissetmedi. Üzüntülü bir şekilde tekrar Ebüdderdâ hazretlerine gidip dedi ki:

- Yâ Ebüdderdâ! Tavsiyelerini aynen yerine getirdim. Fakat kendimde hiçbir değişiklik görmüyorum. Ne olur beni bu hastalıktan kurtar!

- Ey kişi, bildirdiğim gibi, hastaları yokladın mı, cenâzelerde bulundun mu, kabir ziyâretleri yaptın mı?

- Evet, devamlı bu üç şeyle meşgûl oldum.

Bunun üzerine, Ebüdderdâ hazretleri şöyle buyurdu:

- Öyle ise sen, cenâzeye bir hayvan ölüsüne gider gibi gitmişsin! Şimdi söyliyeceklerimi iyi dinle:

Hasta ziyâretlerine gittiğin vakit, birgün senin de onun gibi zayıf, hâlsiz, yatağa uzanmış olacağını düşün! Bir yudum suyu bile eline alıp içemiyecek, başkalarının yardımı ile içebileceksin! Bütün bu gerçeklere rağmen hâlâ dünyaya bağlanmaktaki maksadın ne? Görüyorsun ki, dünya zenginliği, insanın bu hâle gelmesine mâni olamamaktadır. Bunları, hastanın yanında düşün ve nefsine şöyle de: Şunun hâline bak, ibret al! Senin de sonun budur, o hâlde dünya muhabbetinden elini çek!

Herşey dünyada kaldı Cenâze namazına gittiğin zaman düşün ki, bu kimseyi, bütün dünya ni'metlerinden ayırmışlar. Tabutun içine koyup musalla taşının üzerine bırakmışlar. Yakınları, çok sevdiği ve bütün ömrünü onlar için harcadığı çocukları onu geriden seyrediyorlar.

Mezarlığa vardığında, kabirde yatanların hâlini düşün! Birgün sen de onlar gibi olacaksın! Nâzik bedenin çürüyüp böceklere yem olacaktır.

Ebüdderdâ hazretleri sözünü şöyle tamamladı:

- Ey kişi, işte üç şeyi yaparken bunları düşünüp, kendini bunların yerine koyarsan, kısa zamanda bu tehlikeli hastalıktan kurtulursun!

O kişi, bu nasîhatlara aynen uydu. Kısa zamanda bu hastalıktan kurtuldu. Dünyadan tiksinmeye başladı. Kalbi nûrlandı. Basîret gözleri açıldı. Hakkı bâtıldan ayırdı. Bundan sonra bütün ömrünü, âhıreti düşünerek, ona hazırlanmakla geçirdi.

Ebüdderdâ hazretlerini gördüğünde:

- Allah senden râzı olsun! Kalb gözümün açılmasına, gerçekleri görmeme vesîle oldun, dedi.

BUGÜNKÜ SOHBET · 5 HAZİRAN 1996 · KAYIT 10886

Kârûn'un ibretli hâli

Kârûn, Mûsâ'nın "aleyhisselâm" kavmindendi. Fakat o, onlara karşı azgınlık etmişti. Biz ona, anahtarlarını taşımakta bile, güçlü kuvvetli bir cemâ'ate ağır gelen hazîneler verdik. O vakit kavmi ona şöyle dediler: "Dünya malı ile şımarma! Çünkü Allahü teâlâ dünya malı ile şımaranları sevmez." Kârûn, Mûsâ aleyhisselâmın akrabâsı idi. Önceleri fakîr ve güzel huylu idi. Mûsâ aleyhisselâm, buna duâ etti ve kendisine kimya ilmini öğretti.

Mûsâ aleyhisselâma îmân ettikten sonra, kendisini tamamen ilme ve ibâdete verdi. Hazret-i Mûsâ ve hazret-i Hârûn'dan sonra İsrâiloğullarının en bilgilisi idi. Yüz güzelliği fevkalâde idi. Bunun için kendisine "Nûr Yüzlü" derlerdi.

Kırk sene dağda kendi başına ibâdet etti. İnsanlar arasına çıkmadı. Şeytan insan kılığına girip, bunun yanına gitti. Onunla beraber o da ibâdet etmeğe başladı. Hattâ ibâdette, Kârûn'u geçti. Kârûn, buna imrenip hürmet etmeğe başladı. Bir gün şeytan Kârûn'a dedi ki:

- Ey Kârûn! Böyle ibâdet yapmakla iyi mi yapıyoruz sanki? İsrâiloğullarının hastalarını ziyâret edemiyoruz, onların cenâzelerinde bulunamıyoruz. Bunun için dağda bulunmamız uygun olmaz.

Şeytanın hîlesi Bu bahâne ile, onu insanların arasına indirdi. İbâdetlerine burada devam ettiler. Halk bunlara yemek getiriyor, bunlar devamlı ibâdetle meşgûl oluyorlardı. Birgün şeytan dedi ki:

- Bu yaptığımız uygun değildir. Başkalarına yük oluyoruz?

- Öyleyse ne yapmamız lâzımdır?

- Sadece Cum'a günleri çalışıp, rızkımızı çıkararak diğer günler ibâdet edelim.

Öyle yaptılar. Fakat bir müddet sonra da, - Bir gün çalışıp, bir gün ibâdet edelim. Fazla kazancımızı da fakîrlere sadaka olarak veririz, sevâba gireriz, dedi.

Böylece şeytan, Kârûn'u dünya malına karşı teşvîk etti. Kârûn bildiği kimya ilmini de kullanarak, kısa zamanda zengin oldu. O kadar çok zengin oldu ki, zenginliği dillere destan oldu. Mûsâ aleyhisselâmın sözlerine uymayıp, kendini

tamamen dünyaya verdi. Sayısız hazînelere kavuştu. Hazînelerinin anahtarlarını, kırk katır taşırdı.

Kârûn zengin olunca, eski güzel huyu da kalmadı. Zulüm ve haksızlık yapmaya başladı.

Hattâ, kendisine ilim öğreten Mûsâ aleyhisselâma bile karşı gelip, O'nun çalışmalarına engel olmaya, O'nun mu'cizelerine sihir demeye başladı.

Kur'ân-ı kerîmde, Kârûn'dan şöyle bahsedilmektedir:

(Kârûn Mûsâ'nın "aleyhisselâm" kavmindendi. Fakat o, onlara karşı azgınlık etmişti. Biz ona, anahtarlarını taşımakta bile, güçlü kuvvetli bir cemâ'ate ağır gelen hazîneler verdik. O vakit kavmi ona şöyle dediler: "Dünya malı ile şımarma! Çünkü Allahü teâlâ dünya malı ile şımaranları sevmez.")

"Dünya malı ile şımarma!" Dünya malı ile şımarmak ve dünyaya gönül vermek, ona sımsıkı sarılmak, insanı âhıretten alıkoyar. Dünya malı ve zevkleri geçicidir. Kısa zamanda hepsi yok olur. Dünyadan çok kısa zamanda ayrılacağını bilen kimse, kalbine dünya sevgisi sokmaz.

Kârûn, mü'minlerin yaptığı nasîhatleri kabûl etmedi. Allahü teâlânın verdiği ni'metlere karşı nankörlüğünü gün geçtikçe artırmaya başladı. ^Ayet-i kerîmede bildirildiği gibi, (Bu servet bana ancak bende olan ilim mukabilinde verilmiştir) dedi.

Kârûn'un durumu ibret alınacak bir hâdisedir. Kasas sûresinde meâlen buyuruldu ki:

(Kârûn zînet ve ihtişamı içinde kavminin karşısına çıktı. Dünya hayatını arzû edenler, "Ne olurdu, Kârûn'a verilenler gibi bizim de olsaydı. O hakîkaten büyük nasîb sahibidir" dediler.) Hâlbuki, Kârûn'a verilenler, onun helâkına sebep oldu.

Bunun için, bir şey isterken, hayırlısını istemelidir.

Yarın: Kârûn'un yerin dibine batırılması.

BUGÜNKÜ SOHBET · 6 HAZİRAN 1996 · KAYIT 10887

Yerin dibine battı

Kârûn ve yanındakiler, önce bellerine kadar, sonra boyunlarına kadar toprağa gömüldüler. En sonunda toprak onları tamamen yuttu. Böylece yerin dibine geçerek, Kârûn ve yanındakilerden hiçbir eser kalmadı.

Kârûn'un zenginliği iyice artınca, Mûsâ aleyhisselâma muhâlefeti de arttı. Altından bir ev yaptırıp, burada ziyâfetler vererek, kendine taraftar toplamaya başladı.

Mûsâ aleyhisselâm, kendisine nasîhat ederek, bundan vazgeçmesini istedi. Daha sonra, mü'minlere zekât farz edilince, Mûsâ aleyhisselâm, Kârûn'a ne oranda zekât vereceğini bildirdi.

Kârûn bunu çok fazla gördü. Bunu vermek nefsine ağır geldi. Taraftarlarına dedi ki:

- Mûsâ'nın her istediğini yerine getirdiniz. Fakat, şimdi görüyorsunuz ki, kendine mal toplamak istiyor. Buna da mı itâ'at edeceksiniz?

- Sen bizim büyüğümüzsün, nasıl istersen öyle yaparız.

- Filân yerde fâhişe bir kadın var, onu buraya getirin!

Kârûn yalan söylüyor İstediği kadın getirildi. Kadına, bin altın vererek, yarın halkın huzûrunda, "Hazret-i Mûsâ benimle zinâ etti" diyeceksin, diye tenbih etti.

Ertesi gün, halk toplandı. Merakla kadının ne diyeceğini bekliyorlardı. Kadın ortaya çıkıp dedi ki:

- Hayır Kârûn yalan söylüyor. Benimle zinâ yapan kendisidir. Bunu söylememem için, çok altın verdi.

Bu sözleri işiten Kârûn şaşırdı. Ne yapacağını bilemedi. Mûsâ aleyhisselâm, secdeye varıp:

- Yâ Rabbî, artık bunun cezâsını ver! diye niyâzda bulundu. Sonra kavmine dönüp:

- Ey kavmim! Allahü teâlâ beni, Fir'avn'a karşı gönderdiği gibi, Kârûn'a karşı da gönderdi. O artık açıkça Allahü teâlâya karşı gelmektedir. Herkes yerini alsın. İsteyen onun yanında, isteyen benim yanımda kalsın, buyurdu.

İki kişi hâriç, herkes ondan ayrılıp Mûsâ aleyhisselâma tâbi' oldular.

Mûsâ aleyhisselâm Kârûn ve yanındakilerin toprak tarafından yutulup helâk olmaları için üç defa duâ etti. Duâsı kabûl oldu. Kârûn ve yanındakiler, önce bellerine kadar, sonra boyunlarına kadar toprağa gömüldüler, en sonunda toprak onları tamamen yuttu. Böylece yerin dibine geçerek, Kârûn ve yanındakilerden hiçbir eser kalmadı.

İsrâil oğullarından, ba'zıları, "Hazret-i Mûsâ, Kârûn'un mallarını elinden almak için, yerin dibine batırdı." diye dedikodu yaptılar. Bunun üzerine Mûsâ aleyhisselâm, "Yâ Rabbî, Kârûn'un, evini, mallarını ve hazînelerini de yere batır" dedi. Bütün malları, hazîneleri de yere battı. Bu durum Kur'ân-ı kerîmde şöyle geçmektedir:

- Nihâyet biz onu ve sarayını yere geçiriverdik. Artık Allahü teâlânın azâbından onu kurtarmaya yardım edecek hiçbir cemâ'ati de yoktu. Kendisi de o azâbı men etmeye kâdir değildi.

Kâfirler aslâ kurtulamıyacak Kârûn, helâk olunca, Mûsâ aleyhisselâma inandıkları hâlde Kârûn'un zenginliğine imrenen kimseler, yaptıklarına pişman oldular. Kasas sûresinde bu husûsta buyuruluyor ki:

(Dün onun mal ve saltanatını temennî edenler, "Vay demek ki, Allahü teâlâ dilediği kimsenin rızkını genişletiyor ve daraltıyor. Eğer Allahü teâlâ bize lutfetmeseydi, bizi de yere batırmıştı. Vay, demek hakîkat şu ki, kâfirler aslâ kurtulamıyacak" demeye başladılar.)

Dünyanın, malı, parası geçicidir. Bunlar önce başkalarının idi. Sonra yine başkalarının olacaktır. Bunun için paraya, mala tamah edip Allahü teâlânın emirleri unutulmamalıdır. Malın zekâtı, tarladan kalkan mahsûlün öşrü muhakkak zamanında verilmelidir. Malın hakîkî sahibi Allahü teâlâdır. Zenginler, O'nun vekîlleri, memurlarıdır. Memur, emredileni yapmakla mükelleftir.

BUGÜNKÜ SOHBET · 7 HAZİRAN 1996 · KAYIT 10888

Kazancın en hayırlısı

Müslümanın, kendinin ve çoluk çocuğunun ihtiyaçlarını helâlden kazanması, kimseye muhtâç bırakmaması, cihâddır. Bir çok ibâdetlerde daha sevâbdır.

Müslüman, her aldığını, helâl mi, harâm mı düşünmeli, harâm ise almamalıdır. Aldığı şeyde hakkı olanlara, hakkını vermeyi, fakîrlere, gariplere yardım etmeyi düşünmelidir.

Çünkü, insanların iyisi, insanlara iyilik edendir. İnsanların kötüsü, insanlara kötülük edendir. İnsan, kazandığına kanâ'at etmeli, Allahü teâlânın taksîmine râzı olmalıdır. (Kanâ'at eden doyar) buyuruldu.

Allahü teâlâ, beş şeyi, beş şey içine koymuştur. Bu beş şeyi alan, içindekine kavuşur:

İzzeti, şerefi, ibâdete.

Zilleti, sefâleti, günâha.

İlmi, hikmeti, çok yememeğe.

Heybeti, i'tibârı, gece namaz kılmağa.

Zenginliği, kimseye muhtaç olmamayı da, kanâ'ate tâbi' kılmıştır.

Bir hadîs-i şerîfte, (İnsanın yediklerinin en hayırlısı, iyisi, bileği ile kazanıp yediğidir. Allahü teâlânın peygamberi Davüd aleyhisselâm elinin emeği ile kazanıp yerdi) buyuruldu.

Bu hâller hep şeytandandır Evliyânın büyüklerinden, İbrâhîm Ethem hazretlerine dediler ki:

- Falanca yerde bir genç var. Gece gündüz ibâdet ediyor. Vecde gelip kendinden geçiyor.

İbrâhîm Ethem hazretleri merak ederek, gencin yanına gidip, üç gün misâfir kaldı. Dikkat etti, söylediklerinden daha çok şeyler gördü. Gencin, böyle uykusuz ve gayretli hâline şaşıp kaldı.

Genci, şeytan aldatmış mıdır, yoksa hâlis ve doğru mudur anlamak istiyordu. Yediğine dikkat etti.

Lokması helâlden değildi. Yediklerinde, içtiklerinde helâle, harâma dikkat etmiyordu.

- Allahü ekber, bu hâlleri hep şeytandandır, deyip, genci evine da'vet etti.

Kendi helâl lokmalarından bir lokma yedirince, gencin hâli değişip, o aşkı, o arzûsu, o gayreti kalmadı.

Genç, İbrâhîm Ethem'e sordu:

- Bana ne yaptın? Bende hiçbir hâl kalmadı?

- Lokmaların, yediğin, içtiğin helâlden değildi. Yemek yerken, şeytan da midene giriyordu. O hâller şeytandan oluyordu. Helâl yiyince şeytan giremedi. Asıl, doğru hâlin meydâna çıktı.

Harâm yemek, kalbi karartır, hasta eder.

Zünnûn-i Mısrî hazretleri buyuruyor ki:

Kalbi kararan kişide dört alâmet bulunur:

1- İbâdetin tadını duymaz.

2- Allah korkusu, hâtırına gelmez.

3- Gördüklerinden ibret almaz.

4- Okuduklarını, öğrendiklerini anlamaz, kavrayamaz.

Mide dolu olunca, kalbe gaflet basar Ebû Süleymân-ı Dârânî hazretleri buyurdu ki: "Helâlden bir lokma az yemeği, akşamdan sabaha kadar namaz kılmaktan daha çok severim. Çünkü, mide dolu olunca, kalbe gaflet basar. İnsan Rabbini unutur." Helâlin fazlası böyle yaparsa, mideyi harâm ile dolduranların hâli acaba nasıl olur?

Sehl bin Abdullah-ı Tüsterî buyurdu ki:

"Yolumuzun esası üç şeydir: Helâl yemek, ahlâk ve amelde Resûl aleyhisselâma tâbi' olmak ve ihlâs ya'nî her işi, yalnız Allah rızâsı için yapmaktır." İbrâhîm Ethem hazretleri buyurdu ki:

"Temiz ve helâl ye de, ister sabaha kadar ibâdet et, ister uyu ve ister, her gün oruç tut, ister tutma!" İmâm-ı Gazâlî hazretleri buyuruyor ki:

"Bu dünya, âhıret yolcularının bir konak yeridir. İnsana burada yiyecek ve giyecek lâzımdır. Bunlar ise çalışmadan ele geçmez. Her an mal kazanmak için

uğraşan aldanmıştır. Hem âhıret için hazırlanmalı, hem de dünya ihtiyaçlarını kazanmalıdır. Fakat, bunları da, âhıret yolculuğunda lâzım olduğunu düşünerek kazanmalıdır."

BUGÜNKÜ SOHBET · 8 HAZİRAN 1996 · KAYIT 10889

Olacak şeyi olmuş bilmeli

Dünya, sıkıntı yeridir. Rahat etme yeri âhırettir. Hem burada rahat, hem de âhırette rahat olmaz. Her ni'met sıkıntı mukabilidir. Önemli olan dünyada iken isyân etmeden sıkıntıları atlatabilmek, sâlimen ya'nî îmânlı olarak âhırete gidebilmektir.

İbâdet yapmak, İslâmiyete hizmet etmek düşüncesiyle çok yaşamayı istemek iyidir. Ancak, zevk safa sürmek için çok yaşamayı istemek uygun değildir. Böyle kimseler tevbe etmeyi unuturlar, kalbleri katılaşır. Ölümü hatırlamazlar. Va'z ve nasîhattan ibret almazlar.

Dünya, sıkıntı yeridir. Rahat etme yeri âhırettir. Hem burada rahat, hem de âhırette rahat olmaz. Her ni'met sıkıntı mukabilidir. Önemli olan dünyada iken isyân etmeden sıkıntıları atlatabilmek, sâlimen ya'nî îmânlı olarak âhırete gidebilmektir.

Hadîs-i şerîfte buyuruldu ki: (Dünyada garip veya yolcu gibi ol! Kendini ölülerden say!) Bu hadîs-i şerîfi islâm âlimleri şöyle açıklamışlardır:

Dünyada garip gibi olmak, hiçbir akrabâya, anaya, babaya, kardeşine güvenmemek, bunları yok kabûl etmektir. Çünkü, bunların hepsi ancak kabrin başına kadar geleceklerdir. Sonra kabre bırakıp gideceklerdir. Kabirde bunların hiçbiri bulunmayacaktır. Kabirde dünyada yaptıkları ameller ile başbaşa kalınacaktır.

Geri dönüşü olmayan yolculuk Yolcu gibi olmak demek, geri dönmemek üzere yolculuğa çıkacak kimse gibi olmalı demektir. Herşeyi bırakıp yola çıkacak kimse, hep gideceği yeri düşünür, oradaki hâlini merak eder. Yolculukta lâzım olacak şeyleri yanında bulundurur. Yolculukta işine yaramıyacak şeyleri yanına almaz. Çünkü bunlar yük olmaktan, sıkıntıdan başka bir işe yaramazlar.

Ölü gibi olmak demek ise, kendini ölmüş, kabirde yalnız olarak kaldığını kabûl etmek demektir. Artık dünya hayatı bitmiş, dünyada yaptıklarının hesâbı başlamış demektir.

Büyüklerimiz, "Bir şey muhakkak olacak ise, onu olmuş bilmek lâzım" buyurmuşlardır. Ölüm, kabir hâli muhakkak olduğuna göre, kimsenin ölümü inkâr edemiyeceğine göre; ölümü, kabir hayatını olmuş bilmek lâzımdır. Hazırlığımızı buna göre yapmalıyız.

Dünya gelip geçicidir. Kalıcı olan bu dünyada yapılan işlerdir.

İslâm âlimleri buyuruyor ki:

"İnsanın üç şeyi vardır. Bunlar: Rûh, beden ve işlediği amellerdir. Rûh, bedene zaten sonradan geldi, Azrâil aleyhisselâm bunu alıp götürecektir. Cesed de mezarda çürüyecek, kurtlara, böceklere yem olacaktır. Geriye sadece işlediği ameller kalacaktır." Bunun için gafletten kurtulup âhırette işe yarayacak ameller yapmalıdır.

Yaşamanın gâyesi Zamanımızda, iki şey üzerinde duruluyor. Yemek ve mal, mülk. Hâlbuki bunlar da gelip geçici şeylerdir. Bir islâm âlimi buyuruyor ki: "Bir kimsenin dünyada yaşamaktan gâyesi sadece yemek içmek ise, onun kıymeti, helâya bıraktığı kadardır." Allahü teâlâ, îmâna, îmânlı olana kıymet vermiştir. Mühim olan Allahü teâlânın verdiği kıymettir. İnsanların verdiği değer, kıymet değildir. Çünkü, insanın kıymeti nedir ki değer verdiklerinin kıymeti olsun. Hadîs-i şerîflerde buyuruldu ki:

(Lezzetlere son veren şeyi ya'nî ölümü çok hatırlayınız!)

(İnsanların en kötüsü, ömrü uzun ameli kötü olandır.)

(Ölmek istemeyiniz. Kabir azâbı çok acıdır. Ömrü uzun olup islâmiyete uymak büyük saâdettir.)

(İnsanların en akıllısı, ölümü çok hatırlayandır. Ölümü çok hatırlayan insana, dünyada şeref, âhırette yüksek dereceler nasîb olur.)

BUGÜNKÜ SOHBET · 9 HAZİRAN 1996 · KAYIT 10890

Devemi kaybettim, onu arıyorum

O, bütün bunları terk etmiş ve Allahü teâlâya gönül vermiştir. Mübârek sözleri ve kerâmetleri dilden dile dolaşmış ve sevgisi gönüllerde yaşamıştır. Dünya sultanları unutulmuş, fakat O unutulmamıştır.

İbrâhim bin Edhem hazretleri; meşhûr âlimlerin ve evliyânın büyüklerindendir.

Babası Edhem, Belh şehri pâdişâhıydı. Kendisi şehzâde olup, tahtta oturur, avlanmayı severdi. Her türlü imkâna sâhip, her istediğini yer ve her istediğini giyer, her emri hemen yapılırdı. Bir yola çıktığı zaman, kırk altın gürzlü asker arkasından yürürdü.

O, bütün bunları terk etmiş ve Allahü teâlâya gönül vermiştir. Mübârek sözleri ve kerâmetleri dilden dile dolaşmış ve sevgisi gönüllerde yaşamıştır. Dünya sultanları unutulmuş, fakat O unutulmamıştır.

Tâcını, tahtını bırakıp evliyâdan olması şöyle olmuştur:

Bir gece şehzâdelik tahtı üzerinde uyuya kalmıştı. Gece bir gürültü ile uyandı. Tavan sallanıyordu. Seslendi:

- Kim o? Damdaki seslendi:

- Tanıdık biriyim, devemi kaybettim, onu arıyorum.

Bundan daha mı acâyip?

İbrâhim bin Edhem:

- Hey şaşkın, ne diye damda arıyorsun? Damda deve mi var? deyince damdaki zât:

- Ey gâfil, sen Allahü teâlâyı altın taht ve süslü elbiseler içinde arıyorsun. Damda deve aramak bundan daha mı acâyip? dedi.

Bu sözlerden sonra kalbi Allahü teâlânın aşkı ile yandı ve şimdiye kadar yaptığı bütün günâhlara, hatâ ve kusûrlara tevbe etti.

Bir gün sarayda umûmi bir ziyâfet verildi. Devlet adamları yerlerini almış, hizmetçiler beklerken, gâyet heybetli bir zât çıkageldi. Ne askerlerden, ne

hizmetçilerden hiçbir kimse ona, "Sen kimsin, burada ne işin var?" deme cesâretini gösteremedi. Bu heybetli zâta İbrâhim bin Edhem sordu:

- Ne istiyorsun? O zât da:

- Bu handa konaklamak istiyorum, dedi. İbrâhim bin Edhem:

- Burası han değil, benim sarayımdır, diye cevap vedi. O zât:

- O halde bu saray bundan evvel kimindi? diye sorunca, İbrâhim bin Edhem:

- Pederimindi! dedi. Gelen zât:

- Ondan evvel kimindi? diye tekrar sordu. İbrâhim Ethem:

- Filân zâtın! dedi. O zât:

- Bunlara ne oldu? suâline de İbrâhim bin Edhem:

- Öldüler! Cevabını verdi. Gelen heybetli kimse:

- Bu nasıl senin sarayın ki, biri gelmeden biri gitmekte? diyerek geldiği gibi geri çıktı.

İbrâhim bin Edhem o zâtın peşine düştü ve sordu:

- Sen kimsin? O zât da:

- Ben Hızır'ım, dedi.

Başından geçen bir başka hâdise de şöyledir:

Sen bunun için yaratılmadın Bir gün atının hazırlanmasını istedi ve av köpeğini de yanına alıp ava çıktı. Karşısına bir hayvan çıktı. Onu yakalamak için atını sürdü, gâibden:

"Yâ İbrâhim sen bunun için yaratılmadın ve bununla emrolunmadın!" diye bir ses işitti. Durdu, sağına soluna baktı, hiç kimseyi göremedi. Atını tekrar sürdü. Biraz öncekinden daha kuvvetli ve daha açık:

"Ey İbrâhim! Sen bunun için yaratılmadın ve bununla emrolunmadın!" dendi.

Durup, sağına soluna baktı, hiç kimseyi göremedi.

Atını tekrar sürdü ve aynı sözleri tekrar işitti ve durdu:

"Alemlerin Rabbinden bana bir îkâz geldi. Allahü teâlâya yemîn ederim ki bu günden sonra Allaha isyân etmeyeceğim. Rabbim, sâlih insan olmamı istiyor!" dedi.

Bu hâdise üzerine pek fazla ağladı ve elbiseleri göz yaşlarıyla ıslandı. Sonra geri döndü. Bir çobana rastladı. Dikkat edince fakîr birisi olduğunu anladı. Onun abasını ve başlığını alıp kendi elbiselerini ona verdi. Her şeyi bırakıp Allahü teâlânın yoluna girdi.

BUGÜNKÜ SOHBET · 10 HAZİRAN 1996 · KAYIT 10891

"Ben de aynı şeyi söylüyorum!"

İbrâhim bin Edhem Mekke-i mükerremeye ulaşabilmek için sahrayı on dört senede kat edebildi. Bir müddet gidiyor, iki rek'at namaz kılıyordu. Bu şekilde Mekke'ye ulaştı.

İbrâhim bin Edhem hazretleri, bir gün Merv şehrine doğru giderken yolda âmâ bir adamcağızın köprüden geçerken, gözleri görmediği için nehre düşerken gördü. İbrâhim bin Edhem hazretleri, adamcağıza çok acıdı ve (Allahümmahfezhu = Ey Allahım. Onu muhâfaza et, koru!) diye duâ etti.

Bunu söyleyince köprüden düşmekte olan âmâ, köprü ile nehir arasında, boşlukta kaldı, düşmedi. Etrafta bulunanlar, âmâyı tutup yukarı çektiler ve İbrâhim bin Edhem'in büyüklüğünü tasdîk ettiler. Kerâmeti açığa çıkınca, oradan uzaklaşıp Nişâbur'a gitti. Hep nefsinin ıslâhı ile meşgûl olmak, her ân Allahü teâlâya ibâdet ve tâatte bulunmak için, kendisine dünya meşgalelerinden uzak, sâkin bir yer aradı.

Buzu kırarak abdest aldı Burada bulunan bir mağarada dokuz sene ibâdet etti. Bu mağarada bulunduğu bir gece yıkanması îcâb etti. Zemherir günleriydi ve çok şiddetli soğuk vardı. Buzu kırmak sûretiyle gusül abdesti aldı ve seher vaktine kadar ibâdet etti. Soğuktan donmak üzere olduğunu hissetti.

"Isınmak için biraz ateş olsa veya üşümemek için sırtımda bir kürk olsa" diye hatırından geçti. Birden sırtında bir kürk bulunduğunu ve bedenini ısıtmakta olduğunu hissetti. Böylece, birazcık istirahat edip, uyumak imkânı hâsıl oldu.

İbrâhim bin Edhem hazretleri, bu mağarada kalırken, insanlar onun hâlini anlamaya başladılar. Bu durumda, derhal mağarayı da terk etti ve Mekke-i

mükerremeye doğru yola çıktı. Sahradan giderken bir zât ile karşılaştı. O zât kendisine İsm-i a'zam duâsını öğretti. Hızır aleyhisselâm ile görüştü. O, kendisine:

"Sana ism-i a'zam'ı öğreten kimse, İlyas aleyhisselâm idi" dedi ve çok sohbet ettiler.

Daha sonra, İbrâhim bin Edhem'in Nişâbur'da ikâmet ettiği mağarayı ziyâret eden Şeyh Ebû Saîd isminde bir zât, hayret edip:

"Sübhânallah! O ne mübârek bir zâtmış. Burada bulunması bereketiyle burası öyle güzel kokuyor ki, eğer mağarayı misk ile doldursalar öyle güzel kokmaz!" dedi.

İbrâhim bin Edhem Mekke-i mükerremeye ulaşabilmek için sahrayı on dört senede kat edebildi. Bir müddet gidiyor, iki rek'at namaz kılıyordu. Bu şekilde Mekke'ye ulaştı.

Böyle bir zâtın gelmekte olduğunu, Harem-i şerîfte bulunan âlimler haber aldılar ve kendisini karşılamak üzere yola çıktılar. Böyle zâtları karşılamak âdetleriydi.

Bırakın o kötü kimseyi!

O ise, kimse beni tanımasın diye, bir kâfilenin önüne düşmüş geliyordu. Başka kimseler de kendisini karşılamak ve görmek istiyorlardı. Kâfilenin önünde bulunan İbrâhim bin Edhem'e yaklaşıp:

- Acaba İbrâhim bin Edhem yaklaştı mı? Harem-i şerîfin âlimleri kendisini karşılamaya geliyorlar da... Dediler. O ise:

- Bırakın o kötü kimseyi! Ondan ne istiyorsunuz? buyurdu. O kimseler, İbrâhim bin Edhem'in ensesine bir tokat vurdular ve:

- Sen öyle yüksek bir zâta nasıl kötü diyebilirsin. Asıl sen kötü birisisin, dediler.

İbrâhim bin Edhem de:

- İşte ben de aynı şeyi söylüyorum, buyurdu.

Onlar ayrılıp gittikten sonra kendi nefsine şöyle diyordu:

"Sen ne kadar ahmaksın ve cüretlisin. Mekke âlimlerinin seni karşılamalarını mı arzu ediyorsun? Hâlbuki onlar mübârek ve muhterem zâtlardır. Böyle bir şeyi istemeye sen nasıl cesâret edebiliyorsun? Ama sen, tokat vurulmakla, sana asıl lâyık olana kavuştun." Kendisini tanıyıp özür dilediler. Çalışıp kazanarak, alın teri ile nafakasını temin ederdi.

BUGÜNKÜ SOHBET · 11 HAZİRAN 1996 · KAYIT 10892

Kadınlar Resûlullaha söz verdiler

Kötü huylar, kadınlarda, erkeklerden daha çok olduğundan, daha çabuk te'sîr altında kaldıklarından, kadınlarla sözleşirken, erkeklerden daha fazla şart araya kondu. Bu şartları kabûl ederek bunlara uyan, bu sözleşmeye dahil sayılır. Resûlullahın duâsından faydalanır.

Peygamber efendimiz Mekke'nin fethinden sonra erkeklerle sözleşti, dîne uymada nelere dikkat edeceklerini bildirdi. Erkekler bildirilen bu hususlara uyacaklarına dâir Resûlullaha söz verdiler.

Bu sözleşmeden sonra Peygamber efendimiz kadınlarla sözleşmeye başladı. Kadınlarla yalnız söz ile olup, mübârek eli, kadınların ellerine dokunmadı. Kötü huylar, kadınlarda, erkeklerden daha çok olduğundan, daha çabuk te'sîr altında kaldıklarından kadınlarla sözleşirken, erkeklerden daha fazla şart araya kondu. Allahü teâlânın emirlerini yapmış olmak için, bunlardan kaçınmak lâzım geldiği bildirildi.

Müslüman kadınlardan herhangi biri, bu şartları kabûl ederek bunlara uyarsa, bu sözleşmeye dahil sayılır ve bu duâdan faydalanır.

Küçük şirkten korununuz!

Bu şartlardan birincisi: Allahü teâlâdan başka, hiçbir şeye ibâdet etmemektir. Çok kimse bunu farkında olmadan yapıyor. Meselâ bir kimse, başkalarının görmesi için ibâdet eder veya Allahü teâlâ için eder fakat, başkasının görmesi de hoşuna giderse veya ibâdetinde başkasından bir karşılık, meselâ, bir "Âferin!" sözü beklerse, o kimse, şirkten, küfürden kurtulmuş olmaz.

Peygamber efendimiz, (Küçük şirkten korununuz!) buyurunca, (Küçük şirk nedir?) diye sordular. Resûlullah efendimiz, (Riyâdır) buyurdu. Riyâ, başkasına göstermek için, gösteriş için ibâdet etmektir.

Kâfirlerin dînî günlerinde, bayramlarında, ibâdet yaptıklarını yapmak da şirktir, küfürdür. İbâdet olarak değil de, âdet olarak yaptıklarını müslümanların yapması küfür olmaz. Böyle şeyler faydalı ise yapılır. Meselâ, hıristiyanlar gibi noel günlerinde bayram yapmak, bu geceye değer vermek küfürdür.

Müslüman olmak için, kâfirlikten kaçınmak lâzımdır. Mü'min olmak için, küfürden, îmânsızlıktan sıyrılmak şarttır. Bir de hastalıktan kurtulmak için, papazlardan imdât beklemek de şirktir ki, bu durum müslümanlar arasında yayılmıştır. Nisâ sûresi, 59. âyetinde meâlen, (Onlara, kâfirlere inanmayınız dediğim hâlde, onlar kâfirlerin sözleri ile hareket ediyorlar. Şeytan onları aldatıyor) buyuruldu.

Maalesef kadınların çoğu, bilmiyerek, bu belâya, bu hatâya düşüyor. Ne oldukları bilinmiyen bir takım isimlerden medet bekleyip, bunlarla hastalıktan kurtulmak istiyorlar. Kâfirlerin, kâfirlik alâmetlerini yapıyorlar. Bu şirklerden, küfürden kurtulabilen ve kâfirlik alâmetlerinden birini yapmıyan kadın, çok azdır. Dînimizde hiçbir eksiklik yoktur. Hasta olunduğunda yapılacak işleri, tedâvi şekillerini de bildirmiştir dînimiz. Şifâ için papaza gitmek müslümana yakışmaz.

Câhiliye âdetleri Rûhî yönden rahatsız olanlar, genellikle, moralle, psikolojik olarak iyileştiklerini zannetmektedirler. Aslında, iyileşmemişlerdir. Zaten mümkün de değildir. Bunlar ma'nevî yönden şifâ veremezler. Ancak, gayrı müslim de olsa, mesleğinde mütehassıs, güvenilir bir doktora gitmekte, onun verdiği ilâçları kullanmakta mahzûr yoktur. Bu ikisini karıştırmamalıdır.

21 Martta kutlanan Nevruz, ateşperestlerden kalma bir âdettir. Dinlerinin gereği olarak kutladıkları bir gündür.

Dînimiz İslâmiyet, daha önceki câhiliye âdetlerinin hepsini kaldırmıştır. Nevruzun dînimizle hiçbir ilgisi yoktur. Ateşe tapınanların bayramlarına, hıristiyanların paskalyalarına hürmet etmek ve o zamanlarda, onların âdetlerini, onlar gibi yapmak, şirk olur. Küfre sebep olur.

Mayısın altısında kutlanan Hıdırellez'in de dînimizle bir ilgisi yoktur. Böyle günlerin dînimizle ilgisi olup olmadığı şöyle anlaşılır: Dînimizdeki, mübârek günler, geceler hep hicri aylara göredir. Dînimizde hicri ayların dışında, milâdi takvime göre kutlanan hiçbir kıymetli gün yoktur.

BUGÜNKÜ SOHBET · 12 HAZİRAN 1996 · KAYIT 10893

İkinci şart, hırsızlık etmemeleridir!

Kadınların hemen hemen hepsinin düştüğü bu hırsızlık, kocalarının malını, kocalarının izni olmadan harcamalarıdır. Bununla, büyük günâha girmiş oluyorlar. Bu hâl, hemen hemen bütün kadınlarda var gibidir.

Resûlullah efendimizin kadınlardan söz aldığı ikinci şart: Hırsızlık etmemeleridir.

Bugün hırsızlık deyince, yankesicilik, cepçilik, ev soymak hatıra geliyor. Hırsızlık da çeşit çeşittir.

Hırsızlık, büyük günâhlardan biridir. Çok kadınlar, bu günâha yakalanmıştır. Hırsızlığın inceliklerinden kurtulabilen kadın pek azdır. Bunun için, hırsızlıktan kaçınmak, ikinci şart oldu.

Kadınların hemen hemen hepsinin düştüğü bu hırsızlık, kocalarının malını, kocalarının izni olmadan harcamalarıdır. Bununla, büyük günâha girmiş oluyorlar. Bu hâl, hemen hemen bütün kadınlarda var gibidir. Ancak, Allahü teâlânın koruduğu az kimse bundan kurtulmaktadır. Keşke, bunun hırsızlık olduğunu, günâh olduğunu bilselerdi. Bunu, helâl bilenler çoktur. Helâl bilenlerin kâfir olmalarından korkulur.

Meselâ, mutfak için kocası para bırakıyor, gidip bununla başka birşey alıyor. Komşusu birşey istiyor, istediğini alıp ona hediye ediyor. Yine kocasından habersiz sağa sola hayır hasenat yapması da başkasının malını gasbetmek olur. Bunlar hep başkasının malını ondan izinsiz alma hükmüne girer.

Herkesin malı kendinindir Allahü teâlâ, kadınları şirkten men' ettikten sonra, ikinci olarak, hırsızlıktan men' buyurdu. Çünkü, bunu helâl sanarak, çoğu îmânlarını kaybederler. Bundan dolayı, bu günâh, kadınlar için, başka günâhlardan daha büyük oldu.

Başkalarının mallarını da, habersiz kullanmak kendilerine hafîf gelir. Çekinmeden başkalarının mallarına hıyânet ve hırsızlık etmiş olurlar.

Bu durum erkek için de geçerlidir. Hanımına ait bir şeyi, kocası ondan izinsiz kullanamaz, başkasına veremez. Dînimize göre, karı koca birbirlerinin mallarına

müdâhale edemez. Herkesin malı kendinindir.

Bir mü'minin, kendine sâdık ve emîn olan, istismar etmiyen, israf da etmiyen, malı harâm işlerde kullanmıyacak bir hanımı olduğunda iş kolaydır. Müslüman erkek, hanımını bu büyük günâhtan kurtarmak için, malını istediği şekilde sarf etmesine, harcamasına önceden izin verebilir. Bu takdirde onun adına rahat bir şekilde hareket edebilir.

Başka bir hırsızlık çeşidi de namazı şartlarına uygun kılmamaktır. Bunun için, rükü'u, secdeleri, kavmeyi ve celseyi, itmînân ile yapmalıdır. Ya'nî, rükü'den kalkınca tam dikilip, bir tesbîh miktârı durmalı ve iki secde arasında doğru oturup yine bir tesbîh miktârı öyle durmalıdır. Böyle yapmıyanlar, hırsızlardan olur ve çok azâblara yakalanır. Kadınlar bilhassa bu konuda gevşek davranmaktadırlar. Namaz dînin temelidir. Temeli olmıyan veya sağlam temeli olmıyan bina eninde sonunda yıkılır.

Bugün birçok kadın, bilhassa birşeyi kaybolunca, bunu bulmak için veya kızına talip çıktığında damat adayının iyi mi kötü mü olduğu, ilerde neler olacağını, geçimlerinin nasıl olacağı hakkında hemen cinci hocalara, medyumlara koşup soruyorlar.

Herşeyin çâresi vardır Bu çok tehlîkelidir. Gelecekten haber vermek küfürdür, dinden çıkmaktır. Birinin gelecekten haber vereceğine inanmak da küfürdür. Dînimizde herşeyin çâresi vardır. Meselâ, kaybolan, çalınan birşeyi bulmak için, hergün yirmibeş kere, (Yâ câmi'annâsi liyevmin lâ raybe fîhi innallahe lâ yuhlifül mî'âd icma' beynî ve beyne...) duâsını okumalıdır. Buluncaya kadar okumalıdır. Duânın sonunda da kaybolan şeyin ismini söylemelidir.

Murâdı olan kimse, yatacağı zaman abdest almalı, temiz bir örtü üzerinde oturup, üç defa salevât okumalı, sonra herbirine Besmele çekerek on Fâtiha ve sonra onbir İhlâs okumalı, sonra üç salevât okumalı, sonra sağ yanı üzere, yüzü kıbleye karşı olarak ve sağ elini sağ yanağı altına koyarak yatıp uyumalıdır. Niyet ettiği şeyin nasıl olacağını, biiznillah rü'yâda görür.

Yapılacak işin, hakkında hayırlı olup olmayacağı hakkında istihâreye yatılabilir.

BUGÜNKÜ SOHBET · 13 HAZİRAN 1996 · KAYIT 10894

Üçüncü şart, zinâ etmemektir

Zinâ, güzelliği ve parlaklığı giderir. Fakîrliğe ve ömrün kısalmasına sebep olur. Âhırette ise, Allahü teâlânın gadabına sebep olur. Suâlin, hesâbın fenâ geçmesine ve Cehennem ateşinde azâb çekmeye sebep olur.

Resûlullah efendimizin kadınlardan istediği üçüncü şart: Zinâ etmemeleridir. Bu şartı, yalnız kadınlardan istemek, bu günâhın hâsıl olması, çok defa onların râzı olmalarına bağlı olduğu içindir ve kendilerini teşhir ettikleri içindir. Bu günâhın ilk sebebi onlardır. Bu işte, onların kabûl edip etmemesi önemlidir. Bunun için, bu amelden, kadınların daha kuvvetli yasak edilmeleri icâbetti. Bundan dolayı, Allahü teâlâ, Kur'ân-ı kerîmde, bu günâhta kadını erkekten evvel söyledi. Bu günâh insana, dünyada ve âhırette zarar verir ve bütün dinlerde yasak ve çirkin olmuştur. Peygamber efendimiz buyurdu ki:

(Zinânın dünyada üç fenâlığı vardır: Biri, güzelliği ve parlaklığı giderir. İkincisi, fakîrliğe sebep olur. Üçüncüsü, ömrün kısalmasına sebep olur. Âhıretteki üç zararına gelince, Allahü teâlânın gadabına sebep olur. İkincisi, suâlin, hesâbın fenâ geçmesine sebep olur. Üçüncüsü, Cehennem ateşinde azâb çekmeğe sebep olur.)

Kalb, his organlarına tâbidir Nûr sûresindeki âyet-i kerîmede meâlen, (Mü'minlere söyle, yabancı kadınlara bakmasınlar ve zinâ etmesinler! Ve mü'min kadınlara söyle! Onlar da, yabancı erkeklere bakmasınlar ve zinâ etmesinler!) buyuruldu.

Kalb, his organlarına tâbidir. Meselâ, kalb, göze tâbidir. Gözler harâmdan sakınmazsa, kalbi korumak güç olur. Kalb, harâma dalarsa, zinâdan sakınmak güç olur. O hâlde, îmânı olanların, Allahü teâlâdan korkanların, harâma bakmaması lâzımdır. Ancak bu sûretle, kendini korumak, dünya ve âhırette zarardan kurtulmak mümkün olur.

Allahü teâlâ, Kur'ân-ı kerîmde kadınların, kızların, yabancı erkeklerle yumuşak sesle, nezâketle konuşmalarını, böylece kötü adamların kalblerine fenâlık getirmelerini men etmekte, buna sebep olmıyacak şekilde söylemelerini istemektedir. Kadınların, yabancı erkeklere süslenmelerini yasak etmektedir.

Bileziklerinin sesini duyurmamak için, yavaş, sessiz yürümelerini emretmektedir. Ya'nî fıska, günâha sebep olan herşey de günâhtır. O hâlde günâha, harâma sebep olan şeylerden kaçmak lâzımdır.

(Safizm), bugünkü ismiyle lezbiyemcilik ya'nî kadın kadına sevişmek çok büyük günâhtır. Kadınların kadınlara şehvet ile bakması ve dokunması, kocasından başkasına süslenmeleri câiz değildir. Dünyada ve âhırette felâketlerden kurtulmak için, bu incelikleri iyi gözetmek lâzımdır.

Erkekle kadın, başka cinsten oldukları için, biraraya gelmeleri güçtür. Kadının kadına yaklaşması böyle olmayıp kolaydır. Bunun için kadının kadına bakması ve dokunması, erkeğin kadına ve kadının erkeğe bakmasından daha şiddetle yasak edilmelidir.

Fakîrlik, bakamamak özür olmaz Kadınlardan istenilen dördüncü şart: Çocuklarını öldürmemektir. Eskiden kadınlar, fakîrlikten korkarak, kızlarını öldürürlerdi. Bu çirkin hareket, haksız yere cana kıymak olduğu gibi, evlât hakkını da tanımamaktadır ve her ikisi de büyük günâhtır.

İbni Âbidîn isimli kıymetli fıkıh kitabında buyuruluyor ki: "Özürsüz, çocuk düşürmek, harâmdır. Ananın veya süt emen diğer çocuğun ölümüne sebep olan bir özür varsa, uzuvları teşekkül etmeden düşürmek câiz olur." Uzuvlar yüzyirmi gün sonra teşekkül eder, denildi. Çocuk olmaması için önceden tedbir almak câizdir. Fakîrlikten dolayı iyi bakamamak, besliyememek korkusu ile organlar teşekkül etmeden önce de olsa çocuk aldırmak özür olmaz. Din düşmanlarının yasaklamasından dolayı, din bilgisi verememek, islâm terbiyesi ile yetiştirememek korkusu özür olur.

Kadınlardan istenilen beşinci şart: Bühtân ve iftirâ etmemektir. Bu günâh, kadınlarda çok olduğundan onlara şart edildi. İftirâ büyük günâhtır ve çok fenâdır. Bunda yalan söylemek de vardır ki, yalan, her dinde harâmdır. İftirâda bir mü'mini incitmek de vardır ki, bu da, başkaca harâmdır.

BUGÜNKÜ SOHBET · 14 HAZİRAN 1996 · KAYIT 10895

Bilmemek özür değildir

Dînimizde bilinmesi zarûrî olan şeyleri her müslümanın bilmesi lâzımdır. Bilmemek özür olmaz. İnsan yaptığı şeyi, niçin yaptığını bilmesi lâzım. Yapılan işler için, "Bilmediğim için yaptım" demek insanı vebâlden kurtarmaz.

Resûlullah efendimizin kadınlardan istediği, altıncı şart: Peygamber efendimizin her emrine itâ'at etmektir. Bu şart, bütün farzları, sünnetleri yapmak ve bütün yasaklardan kaçınmak demektir ve islâmın beş şartını bildirmektedir.

İslâmın beş şartından biri, namazdır. Beş vakit namazı üşenmeden, seve seve kılmalıdır. Bugün çok yaygın olan mûsikîden, müzik dinlemekten de kaçınmalıdır. Nefsin istediği faydasız iştir ve harâmdır.

Bir hadîs-i şerîfte, (Mûsikî, zinâya yol açar) buyuruldu. Müslümanları gıybet etmek, ya'nî kötülemek niyeti ile çekiştirmek, iki müslüman arasında söz taşımak, mûsikîden daha büyük harâmdır. Bunlardan kaçınmak lâzımdır. Müslümanla alay etmek, kalbini kırmak da harâm olup, sakınmak lâzımdır.

Bilmeden yapmak Dînimizde bilinmesi zarûrî olan şeyleri her müslümanın bilmesi lâzımdır. Bilmemek özür olmaz. İnsan yaptığı şeyi, niçin yaptığını bilmesi lâzım. Yapılan işler için, "Bilmediğim için yaptım" demek insanı vebâlden kurtarmaz. Kâfirlerin bayramlarında, müslümanların câhilleri ve hele kadınlar, kâfirlerin yaptıklarını yapıyor ve bu günleri, müslüman bayramı zan ediyor ve kâfirler gibi, birbirlerine hediye gönderiyorlar. Dükkânlarını, eşyâlarını, sofralarını kâfirlerin yaptığı gibi, süslüyorlar. O geceleri, başka gecelerden ayırdediyorlar. Bunlar hep şirktir, kâfirliktir. Bu husus Kur'ân-ı kerîmde sûre-i Yûsüf'de meâlen, (Biz, Allahü teâlânın varlığına, birliğine, herşeyi yaratan O olduğuna inandık, müslüman olduk diyenlerin çoğu, başkalarına ibâdet ve itâ'at ederek ve daha birçok hareketleri ve sözleri ile, müşrik oluyorlar) buyuruldu.

Kadınlar, türbe ziyâretlerinde de büyük yanlışlar yapmaktadırlar. Türbeler için kurban adıyorlar. Götürüp mezâr başında kesiyorlar. Bunlar, Allah rızâsı için değil, mezarda yatan kimse için kesilirse o zaman tehlikeli olur. Böyle kurban kesmeyi fıkıh kitapları, şirk saymaktadır. Dînimize göre, kurban sadece cenâb-ı

Hak için kesilir, hâsıl olan sevâb türbedeki şahsa gönderilir. Türbedeki şahıstan şefâ'at etmesi istenir.

Şunu iyi bilmek lâzımdır ki, hastayı iyileştiren oradaki zât değildir. Hastaya şifâ veren Allahü teâlâdır. Oradaki zât sadece aracıdır, şefâ'atçidir. Kabirlere çaput bağlamak, mum yakmak da dînimizde yoktur. Bunlar sonradan sokulmuş hurâfelerdir.

Aslında erkeklere göre kadınların işleri daha kolaydır. Cennete girmeleri daha kolaydır. Erkeğe göre mesuliyeti daha azdır. Yapacağı işler bellidir. Hadîs-i şerîfte buyuruldu ki:

(Dört şeyi yapan, ya'nî kocasına hıyânet etmiyen, beş vakit namaz kılan, Ramazan-ı şerîfte oruç tutan ve yabancılara, açık olarak görünmiyen kadın Cennete gidecektir.) Çünkü, doğru kılınan namaz, insanı günâh işlemekten korur ve İslâmın şartlarını yerine getirmek sevgisini hâsıl eder.

Hadîs-i şerîflerde buyuruldu ki:

(Bir kadın, beş vakit namazını kılar, Ramazan ayında oruç tutar, nâmûsunu korur ve zevcine itâ'at ederse, dilediği kapıdan Cennete girer.)

(Beş şeyi yapan kadın Cehennemden kurtulur: Beş vakit namazını kılar, Ramazan ayında orucunu tutar, zevcini, anasını babasını üzmez, yabancılara açık olarak görünmez, dünya sıkıntılarına sabreder.)

Dînimiz herşeyi bildirmiş Temel atılırken, yeni araba alınca, hastalık gelince, hasta iyi olunca Allah rızâsı için hayvan kesilebilir. Bunlar hurâfe değildir. Fakat etlerinin yalnız fakîrlere verilmesi lâzımdır.

Dînimiz yapılacak her şeyi bildirmiştir. En mahrem meseleden, en açık meseleye kadar her şey bildirilmiştir. Çünkü islâmiyet kişinin hem dünya, hem de âhıret için yapacağı şeyleri bildirmek için gelmiştir.

Kişi yapacağı ibâdeti komşusuna, şuna buna soracağına, açıp kıymetli kitaplardan bilmediğini öğrenmelidir. Kulaktan dolma bilgiler genellikle yanlış oluyor. Kişiden kişiye nakledilirken insanlar kendi durumlarına göre ilâve ve çıkarmalar yapabiliyor. İnsan başı ağrıyor da, bunun için önce iyi bir doktor arıyor. Rastgele gitmiyor. Hiç dîni konularda rastgele sözlere göre hareket edilir mi?

BUGÜNKÜ SOHBET · 15 HAZİRAN 1996 · KAYIT 10896

Müslüman sihir, büyü yapmaz

Sihirden, büyüden kurtulmak için çeşitli âyetler, duâlar vardır. Bunlarla büyüden kurtulmak mümkündür. Büyü yapılmış olan kimse, (Âyât-ı hırz)ı sabah ve ikindi namazlarından sonra, yedi gün birer kere okur ve üzerinde taşırsa, şifâ bulur.

Kadınlar arasında çok yaygın olan tehlîkeli birşey de sihir, büyü yaptırmaktır. Kadınlarımızın bundan uzak durmasını dînimiz emretmektedir.

Sihir, ya'nî büyü yapmamalıdır ve sihir yaptırmamalıdır, harâmdır ve küfre en yakın olan, en fenâ harâmdır. Sihre ait ufak birşey yapmamaya çok dikkat etmelidir. Hadîs-i şerîfte buyuruldu ki:

(Müslüman sihir yapamaz. Allah saklasın îmânı gittikten sonra, sihri te'sîr eder.) Sanki sihir yapınca, îmânı gider.

Kadınlar arasında uğursuzluğa inanmak da çok yaygındır. Uğursuzluğa inanmamalı, te'sîr eder sanmamalıdır. Dînimizde uğursuzluk yoktur.

Başka bir hadîs-şerîfte de buyuruldu ki: (Tetayyur eden ve tetayyur olunan ve kâhinlik yapan ve kâhine giden ve sihir, büyü yapan ve yaptıran ve bunlara inanan, bizden değildir. Kur'ân-ı kerîme inanmamıştır.)

Tetayyur, uğursuzluğa inanmaktır. Kâhinlik, cinden bir arkadaş edinip, olmuş ve olacak şeyleri ona sorup, ondan öğrendiklerini başkalarına bildirmektir. Cinle tanışan falcılar ve yıldıznâmeye bakıp, sorulan herşeye cevap verenler böyledir. Bunlara ve büyücülere gidip, söylediklerine, yaptıklarına inanmak, ba'zan doğru çıksa bile, Allahtan başkasının herşeyi bildiğine ve her dilediğini yapacağına inanmak olup, küfür olur.

Sihir büyük günâhtır Sihir yaparken küfre sebep olan kelime veya iş olursa, küfürdür. Böyle kelime veya iş bulunmazsa, büyük günâhtır. Sihir insanları hasta yapar. Sevgi veya muhabbetsizlik yapar. Ya'nî cesede ve rûha te'sîr eder.

Sihir, kadınlara ve çocuklara daha çok te'sîr eder. Sihrin etkisi kat'î değildir. İlâcın te'sîri gibi olup, Allahü teâlâ, isterse te'sîrini yaratır; istemezse, hiç te'sîr ettirmez. Açlık çekerek, sıkıntılı işler yaparak, nefsini ezen, harâm işlemekten zevk alamaz hâle getiren kâfirlerin yaptığı sihir te'sîr etmektedir. Böyle papazların sihir

çözmeleri de te'sîrli olmaktadır. Şimdiki papazlar, dünya zevklerine düşkün ve nefsleri azgın olduğundan, sihir yapamaz ve bozamazlar.

Bir sâhir, ya'nî büyücü sihir ile istediğini elbette yapar, sihir muhakkak te'sîr eder diyen ve inanan kâfir olur. Sihir, Allahü teâlâ takdîr etmiş ise, te'sîr edebilir, demelidir.

Sihirden, büyüden kurtulmak için çeşitli âyetler, duâlar vardır. Bunlarla büyüden kurtulmak mümkündür. Büyü yapılmış olan kimse, (Âyât-ı hırz)ı sabah ve ikindi namazlarından sonra, yedi gün birer kere okur ve üzerinde taşırsa, şifâ bulur. Bir miktar suya, (Âyet-el-kürsî) ve (İhlâs) ve (Mu'avvizeteyn) okumalı. Büyülenmiş kimse bundan üç yudum içmeli, kalan ile gusüll abdesti almalıdır.

Büyüden kurtulmak için Buna karşılık ücret almamalıdır. Allah rızâsı için yapılmalıdır. Bütün hastalıklar için de iyidir. Sihirden, büyüden, korunmak, yapılmış sihirden kurtulmak için en etkili şey Âyât-ı hırzdır.

Kur'ân-ı kerîmdeki şifâ âyetleri, sihir, büyü için faydalı âyetler toplanmış, buna Âyât-ı hırz ismi verilmiştir.

Nazar değmesi haktır. Ya'nî, göz değmesi doğrudur. Ba'zı kimseler, birşeye bakıp, beğendiği zaman, gözlerinden çıkan şuâ zararlı olup canlı ve cansız, herşeyin bozulmasına sebep oluyor. Bunun misâlleri çoktur. Fen, belki birgün, bu şuâ'ları ve te'sîrlerini anlıyabilecektir. Nazarı değen kimse, hattâ herkes, beğendiği birşeyi görünce, (Mâşâallah) demeli, ondan sonra o şeyi söylemelidir. Önce Mâşâallah deyince, nazar değmez.

Nazar değen kimseye şifâ için (Âyet-el-kürsî), (Fâtiha), (Mu'avvizeteyn, ya'ni Felak ve Nas) ve (Nûn sûresi)nin sonunu okumak muhakkak iyi gelir.

BUGÜNKÜ SOHBET · 16 HAZİRAN 1996 · KAYIT 10897

Dînimize göre tedâvi şekilleri

Meşru tedâvi şekillerini bırakıp, cinci hocalardan, medyumlardan, büyücülerden şifâ beklemek müslümana yakışmaz. Bugün memleketimizin her tarafında bu tür insanlara çok rastlanmaktadır. Hattâ papazlar bile bu işe soyunmuşlardır.

Hadîs-i şerîfte, (İlâçların en iyisi Kur'ân-ı kerîmdir) buyuruldu. Hastaya okunursa, hastalığı hafîfler. Eceli gelmemiş ise, iyi olur. Eceli gelmiş ise, rûhunu teslîm etmesi kolay olur. Resûlullah gammı, sıkıntıyı gidermek için, (Lâ ilâhe illallahül'azîm-ül-halîm lâ ilâhe illallahü Rabbül-Arş-il'azîm lâ ilâhe illallahü Rabbüs-semâvâti ve Rabbül-Erdı Rabbül'Arş-il-kerîm) okurdu. Bismillâhirrahmânirrahîm ve lâ-havle ve lâ-kuvvete illâ billâhil' aliyyil'azîm) okumanın, sinir hastalığına ve bütün hastalıklara iyi geldiğini Enes bin Mâlik hazretleri haber vermiştir.

Harâm işliyenin ve kalbi gâfil olanın duâsı kabûl olmaz. Ehl-i sünnet i'tikâdında olmıyanın okuması fayda vermez. Allahü teâlâ, herşeyi bir sebep ile yaratmaktadır. Birşeye kavuşmak istiyen, o şeyin sebebine yapışır. İnsana sıhhat, şifâ vermek için, duâ etmeyi, sadaka vermeyi ve ilâç kullanmayı sebep yapmıştır. Şifâyı ilâçtan değil, Allahü teâlâdan beklemelidir.

Üç türlü tedâvi vardır Dînimize göre, tedâvi şu şekilde yapılır:

1- Bilinen ilâçları kullanarak.

2- Kur'ân-ı kerîm okuyarak, duâ ederek.

3- Sadaka vererek.

Hadîs-i şerîfte, (Hastalarınızı sadaka vererek tedâvi ediniz) buyuruldu.

Bu üç şekil, hepsi beraber olduğu gibi, tek tek veya ikisini kullanarak da yapılabilir. Peygamber efendimiz, (Ey Allahın kulları! İlâç kullanın!) buyurdu. Bir defasında da, - Her hastalığın ilâcı vardır. Yalnız ölüme çâre yoktur, buyurdu.

- İlâç, kazâ ve kaderi değiştirir mi? dediklerinde, - Kazâ ve kader, insana ilâcı kullandırır, buyurdu.

Mûsâ "aleyhisselâm" hastalanmıştı. İlâcını söylediler.

- İlâç istemem, Allahü teâlâ şifâsını verir, dedi.

- Bu hastalığın ilâcı meşhûrdur ve tecrübe edilmiştir, az zamanda iyi olursunuz, dediler.

- Hayır, ilâç istemem, dedi ve hastalık arttı.

O zaman vahy gelip, cenâb-ı Hakkın, - İlâç kullanmazsa şifâ ihsân etmem, emri gelince, ilâcı içti ve iyi oldu. Fakat kalbine birşey geldi. Vahy gelip, Allahü teâlâ buyurdu ki, - Sen tevekkül etmek için, benim âdetimi, hikmetimi değiştirmek istiyorsun. İlâçlara, fâideli te'sîrleri kim verdi? Elbette ben yaratıyorum, buyurdu.

Bütün bu misâllerden anlaşılıyor ki, Allahü teâlâ, ilâçları, şifâ için sebep yapmıştır. Ekmek ile suyu doyurmağa sebep yaptığı gibi, ilaçları da, hastalıkları gidermeye sebep yapmıştır. Bütün sebepleri yaratan, bunlara te'sîr kuvveti veren, Allahü teâlâdır.

Hadîs-i şerîfte buyuruldu ki, (Mûsâ aleyhisselâm, - Yâ Rabbî! Hastalığı yapan kimdir, hastalığı iyi eden kimdir, dedi. Cenâb-ı Hak, - Her ikisini de yapan benim, buyurdu.

- O hâlde, tabîbe ne lüzûm var deyince, - Onlar, şifâ için yarattığım sebepleri bilir ve kullarıma verir. Ben de onlara, bu yoldan rızık ve sevâb veririm, buyurdu.)

Şifâyı veren Allahü teâlâdır Görülüyor ki, doktora gitmeli, ilâç kullanmalıdır. Fakat, şifâyı doktordan ve ilâçtan bilmemelidir. Şifâyı veren Allahü teâlâdır. İlâç içip de iyi olmıyan, ameliyât masalarında kalıp can veren az değildir.

Meşru tedâvi şekillerini bırakıp, cinci hocalardan, medyumlardan, büyücülerden şifâ beklemek müslümana yakışmaz. Bugün memleketimizin her tarafında bu tür insanlara çok rastlanmaktadır. Hattâ papazlar bile bu işe soyunmuşlardır. Bu vesîle ile hıristiyanlık propagandası yapmaktadırlar.

Bunlar, inanç sömürücüleridir. Müslümanlar, böyle kimselerden uzak kalmalıdır. Müslüman, her işinde dînin emrine göre hareket eder. Dînimizin çizdiği sınırın dışına çıkanlar hem dünyada hem de âhırette felâkete düçâr kalırlar. Bunlardan fayda görmek mümkün değildir. Seraptan su beklenmez. Görüldüğü iddia edilen faydalar da gelip geçici psikolojik rahatlamadan öteye geçmemektedir.

BUGÜNKÜ SOHBET · 17 HAZİRAN 1996 · KAYIT 10898

"Kimseye hased etmedim"

Şeytanın en büyük vesvese ve hîlesi, kula, kendisini din kardeşlerinden üstün göstermesidir. Kul bu hâldeyken vefât ederse, Allahü teâlâ onu sevmez, amelleri ona fayda vermez.

İbni Sîrîn hazretleri, tefsîr, fıkıh âlimi olup, aynı zamanda meşhur rü'yâ ta'bîrcisiydi. Rü'yâ ta'bîrcilerinin pîridir.

Bir zaman İmâm-ı a'zam hazretleri rü'yâsında, Peygamber efendimizin kabrini açtığını gördü. Bunun ta'bîrini İbni Sîrîn hazretlerinden sordu. Kendisini tanıtmamıştı. İbni Sîrîn hazretleri:

- Bu rü'yâyı ancak, Ebû Hanîfe görür, dedi. Bunun üzerine İmâm-ı a'zam hazretleri dedi ki:

- Ben Ebû Hanîfe'yim, - Sırtını aç göreyim.

İmâm-ı a'zam hazretleri sırtını açtığında, İbni Sîrîn hazretleri baktı, sonra dedi ki:

- Şimdi senin Ebû Hanîfe olduğuna inandım. Sen o kimsesin ki, Resûlullah senin hakkında, (Ümmetimden bir kimse gelir. iki omuzu arasında bir ben bulunur. Allahü teâlâ, dînini onunla kuvvetlendirir, ihyâ eder) buyurmuştur.

Bu rü'yâdan korkma!

İmâm-ı a'zam hazretleri:

- Rü'yâmın ta'bîrini yapar mısınız? dediğinde, - Bu rü'yâdan korkma! Muhakkak ki, Resûlullah ilmin şehridir. Sen de ona kavuşursun, buyurdu.

Gerçekten de, İmâm-ı a'zam hazretleri, dört mezhebden en büyüğünün kurucusudur. Dünyadaki müslümanların çoğunluğu, O'nun mezhebindedir.

İbni Sîrîn hazretleri çok takvâ ehli bir zâttı. Çok âdil davranırdı.

Gıybetten çok çekinirdi. Bir gün biri gelip, Haccac'ın aleyhinde konuşmak istedi. Bunun üzerine buyurdu ki:

- Şüphesiz ki, Allahü teâlâ, hükmünde âdildir. Başkasının hakkını Haccac'tan alacağı gibi, onun haklarını da başkasından alacaktır. Yarın izzet ve celâl sâhibi Allahın huzûruna çıktığında en küçük günâhın, Haccac'ın işlediği en büyük günâhtan senin için daha çetin olacaktır.

Başka bir zamanda, yine gıybet hakkında buyurdu ki:

- Filân âlim filân âlimden daha âlimdir, demek de gıybettir, büyük günâhtır. Çünkü ikisincisi bunu işitince üzülür. Karşımızdakinin hoşuna gitmeyen şeyi, arkasından söylemek gıybet olur.

Bir kişi gelip, dedi ki:

- Gıybetini ettim, bu hâlimi hoş gör, hakkını helâl et.

Ona şu cevabı verdi:

- Allahü teâlâ müslümanların şerefiyle oynamayı ve onların nâmusuna dil uzatmayı harâm etmiştir. Ben onun yasak ettiği şeyi nasıl hoş görebilirim? Ancak ben hakkımı helâl eder, seni bağışlaması için de Allaha duâ ederim.

Şeytanın tuzağına düşmemek hakkında şöyle buyurdu:

- Şeytanın en büyük vesvese ve hîlesi, kula, kendisini din kardeşlerinden üstün göstermesidir. Kul bu hâldeyken vefât ederse, Allahü teâlâ onu sevmez, amelleri ona fayda vermez.

Kimseye hased etmedim Hasedlik hakkında buyurdu ki:

- Ben, ne din ne de dünya husûsunda kimseye hased etmedim. Bu hâl bana Allahü teâlânın büyük ni'metidir.

Başka bir zaman da buyurdu ki:

- Sakın hiçbir kimseye hased etme! Hased ettiğin kimse Cehennemliklerden birisi ise, cezâ olarak bu ona yeter. Eğer Cennetliklerden ise, bu takdîrde ona uymalı, onun gibi olmaya çalışmalıdır.

Cömertlik hakkında da buyurdu ki:

- Biz öyle cömert kişiler gördük ki, tabaklar içinde meyve ikrâm eder gibi altın, gümüş para hediye ederlerdi.

Birisine, "Nasılsın" diye sordu. O da, "Ailesinin nafakasını temîn edemiyen, üstelik de beşyüz dirhem borcu olanın hâli nasıl olur?" diye cevap vedi. Hemen çıkartıp beşyüz dirhem gümüşü hediye etti. Sonra da "Artık kimsenin hâlini soramam. Hâlini sorup da çâre olamıyacağımdan korkarım, çünkü başka param kalmadı" buyurdu.

BUGÜNKÜ SOHBET · 18 HAZİRAN 1996 · KAYIT 10899

Ölü arkasından ağlamak

"Bir kimseye bir musîbet yetiştiğinde, eğer ağlayıp yakasını yırtsa, o kimsenin dîni parça parça olur. Eğer yüzünü yırtsa, Allah da ona kendi cemâlini görmeyi harâm eder. Eğer vaveylâ koparıp figân eylerse, Allah onun duâsını kabûl etmez.

Fatıma binti Ahmed, şöyle anlatır:

"Onbeş yaşında yiğit oğlum öldüğü zaman sabredemedim, yüksek sesle çok ağladım. Her zamanda böyle bir genç öldüğünde kendimi tutamaz, ağlardım. Bir sene sonra rü'yâmda, daha önce ölmüş olan oğlumu gördüm. Yüzünde türlü türlü kabarcıklar hâlinde çıbanlar vardı. Ona dedim ki:

- Hey canım oğlum, bu yüzündeki çirkin hastalık ne hastalığıdır?

Oğlum cevap olarak dedi ki:

- Ey anacığım, işte senin gözünün yaşı beni böyle eyledi.

Uyandığım zaman hemen tevbe ettim ki, bir daha bundan sonra böyle yapmıyayım. Ondan sonra her zaman umardım ki, oğlumu bir daha görüp de hâlini sorayım.

Önceki hâli tamamen gitmişti Nihâyet bir gece yine rü'yâmda gördüm. Evvelki hâli tamamen gitmişti. Sevine sevine bana duâlar etti ve dedi ki:

- Ey ana! Allah seni kabir azâbından halâs etsin ki, ağlamayı terk etmek suretiyle beni kabir azâbından kurtarmış oldun. Ey ana! Eğer gücün yeterse benim canım için duâ et ve sadaka ver. Çünkü biz kabir ehli, sizin duânıza muhtâcız. Dünyada ölüler için verilen sadakaların burada gayet kıymetli hediyeler olarak o ölülere ulaştığını gördüm. Sahipleri tarafından sadaka verilmeyen ölüler ise bu hediyelerden mahrûm kaldıkları için çok mahzûn oluyorlar.

Bunun üzerine uyandım ve and içtim ki, her gün muntazam olarak bir miktar sadaka vereyim ve her gece iki rek'at namaz kılıp sevâbını oğluma bağışlıyayım. "Senelerdir bunlara devam ediyorum. Oğlumu rü'yâmda çok neş'eli görüyorum." Resûlullah efendimiz buyurdu ki:

"Bir kimseye bir musîbet yetiştiğinde, eğer ağlayıp yakasını yırtsa, o kimsenin dîni parça parça olur. Eğer yüzünü yırtsa, Allah da, ona kendi cemâlini görmeyi harâm eder. Eğer vaveylâ koparıp figân eylerse, Allah onun duâsını kabûl etmez. Eğer ölü üzerine ağlayıcı getirse; Allah üzerine, o kişiyi, o ölüyü ve ağlayıcıyı bir araya toplayıp hepsini Cehenneme atmak vacip olur." Yine rivâyet olunur ki, Dâvüd aleyhisselâm eshâbı arasında otururken biraz uyuklayıp gözünü açtı ve güldü. Dediler ki:

- Ey Allahın resûlü, ne sebepten güldün?

Dâvüd aleyhisselâm, onlara cevap olarak dedi ki:

- Cennette çocukların birbirine elma atarak eğlenip oynadıklarını gördüm. Yalnız bunlardan birisi vardı ki, bir kenarda üzgün üzgün duruyor, onların oyununa

katılmıyordu. Ben onlara:

- Bu çocuk niçin sizinle oynamıyor, böyle yaslı yaslı oturuyor? Hâlbuki Cennet sevinç ve saâdet evidir, gam ve gussa yeri değidir, dedim. Bunun üzerine bana şöyle cevap verdiler:

- Bunun arkasından dökülen göz yaşı vardır. Onun için bu âlemde gülmez.

Üç türlü kötülük Ölünün arkasından sabırsızlık ederek bağıra çağıra ağlayan bir kimse üç türlü kötülüğe sebep olur:

1- Sevâbdan mahrûm kalır.

2- Günâha girmiş olur.

3- Ölüsünü sıkıntıya sokmuş olur.

Ancak o ağlamak ki, elinde olmadan yürek yanmasından ötürü gözlerinden yaş yürüyüp akarsa, bu ağlamak bir zarar vermez. Çünkü bu şekilde ağlamak, kişinin ihtiyarında olmayan ve yemek, uyumak gibi insanın tabiatından gelen bir şeydir. Bunun için böyle ağlamak günâh değildir. Hattâ Resûl aleyhisselâm, oğlu hazret-i İbrâhim dünyadan göçtüğü zaman elinde olmadan sessizce ağladı. Bunun üzerine;
- Siz de mi ağlıyorsunuz, yâ Resûlallah? Hâlbuki sen bizi, ağlamaktan nehyederdin, diye suâl edenlere cevap verip buyurdu ki:

- Bilmez misiniz ki, Allah, gözü yaşlı ve gönlü üzüntülü hiç kimseye azâb etmez. Ancak şu sebeple azâb eder, diyerek mübârek dillerini işâret ettiler. Ya'nî azâba müstehak olmak, diliyle "Ah, vah" gibi nidâlar çıkararak ve yüksek sesle bağıra çağıra söylenerek ağlamaktır. Aynı zamanda ölünün arkasından meziyetlerini sayıp dökmek, şiir okur gibi ağlamaktır. Ağıt yakmaktır.

BUGÜNKÜ SOHBET · 19 HAZİRAN 1996 · KAYIT 10900

Yüzünde nûr parlardı

En mühim ve zor meseleler ona sorulurdu. İhtilaflı bir şey hakkında ona mürâcaat edilmeden hüküm verilmezdi. İlim kitapları üzerine kendi güzel yazısıyla öyle açıklamalar kordu ki, böylece en zor meseleler kolaylıkla anlaşılırdı.

Şam'da yetişen âlimlerin en büyüklerinden ve velîlerinden biri de İbni Âbidîn hazretleridir.

İbni Âbidîn, küçük yaşta Kur'ân-ı kerîmi ezberledi. Bir müddet babası ile birlikte ticâretle meşgûl oldu. Bu sırada bir taraftan da Kur'ân-ı kerîmi okumaya devam ediyordu.

Bir gün dükkânlarının önünde Kur'ân-ı kerîm okurken, oradan geçen biri; "Burada bu şekilde Kur'ân-ı kerîm okuman uygun değildir. Hem de okumanı düzelt!" dedi.

Bunun üzerine babasından izin alarak, o zaman Şam'daki meşhûr kırâat âlimlerinden Şeyhül-Kurrâ Saîdül-Hamevî'ye gitti.

Ondan tecvîd ilmini öğrendi. Daha on yedi yaşındayken, fıkıh kitapları üzerine hâşiye ve şerhlerde açıklama ve îzâhlar yaptı. Kıymetli eserler yazmaya başladı.

Hadîs ilminde de, Şam'da bulunan âlimlerden icâzet, diploma aldı. İlimde o kadar yükseldi ki, daha hocaları hayattayken büyük bir şöhrete kavuştu.

Mevlânâ Hâlid-i Bağdâdî İbni Âbidîn, zâhir ilimlerini öğrendikten sonra, kelâm ve tasavvuf ilimlerini de zamanın en büyük âlimi ve tasavvuf ehli, Mevlânâ Hâlid-i Bağdâdî'den öğrendi. Onun sohbeti ile şereflenerek kemâle geldi. İbni Âbidîn'in ilimdeki üstün derecesini oğlu Alâeddîn Muhammed şöyle anlatır:

"Babam uzun boylu, heybetli ve vakârlı idi. Yüzünde nûr parlardı. Vaktini, devamlı ilim öğrenmek ve talebe yetiştirmekle, ibâdet ve tâatla geçirirdi. Geceleri devamlı kitap yazar, az uyurdu. Gündüzleri ders okutur ve sorulan sorulara cevap (fetvâ) verirdi.

Ramazanda her gece hatim okur ve gözyaşı dökerdi. İnsanlara faydalı olmak husûsunda çok titiz davranır, hiç abdestsiz durmaz ve vaktini boşa geçirmezdi." İbni Âbidîn hazretlerinin dîne uymaktaki hâlleri meşhûrdur. Harâm, mekrûh ve şüphelilerden kesinlikle uzak durur, mübâhları çok az kullanır, ibâdetlerinde sünnetlere, müstehablara, edeplere uymakta son derece titiz davranırdı.

Beş vakit namazda, tehiyyâtı okurken, Resûlullah efendimizi baş gözü ile görürdü. Göremediği zaman o namazı yeniden kılardı.

Mevlânâ Hâlid-i Bağdâdî'nin kıymetli talebelerinden olan İbni Âbidîn, ondan ders aldığı sıralarda, bir gece rü'yâda Resûlullah efendimizin üçüncü halîfesi hazret-i Osman'ın vefât ettiğini ve Câmi-i Emevî'de namazını kendisinin

kıldırdığını gördü. Sabahleyin derse gidip Mevlânâ Hâlid-i Bağdâdî hazretlerine bu rü'yâyı olduğu gibi anlatınca, o da:

- Senin rü'yânın ta'bîri, Allahü teâlâ bilir ki şöyledir:

" Ben yakında vefât ederim, sen benim cenâze namazımı Câmi-i Emevî'de kıldırırsın. Çünkü ben, hazret-i Osman'ın torunlarındanım, buyurdu.

Aradan birkaç gün geçince Mevlânâ Hâlid-i Bağdâdî, vebâ hastalığından şehîd olarak vefât etti. Namazını İbni Âbidîn hazretleri kıldırdı.

İbni Âbidîn hazretleri, fakîrlere pek çok sadaka verir, akrabâsını ziyâret eder, annesine, babasına çok iyilik ve hürmet ederdi.

Onun meclisinde boş söz konuşulmazdı. Şam'da ve diğer şehirlerdeki şer'î mahkemelerde ihtilaflı hüküm verilse, derhal ona mürâcaat olunarak düzeltilirdi.

En kıymetli kitap En mühim ve zor meseleler ona sorulurdu. İhtilaflı bir şey hakkında ona mürâcaat edilmeden hüküm verilmezdi. İlim kitapları üzerine kendi güzel yazısıyla öyle açıklamalar kordu ki, böylece en zor meseleler kolaylıkla anlaşılırdı. Kendisine sorulan sorulara verdiği cevapları güzel bir üslupla yazardı. Birçok talebe yetiştirip icâzet, diploma vermiştir. İbni Âbidîn'in en meşhur eseri Redd-ül-Muhtâr'dır. Bu kitap İbni Âbidîn ismiyle meşhur olmuştur.

Dört mezhebin inceliklerine vâkıf, derin âlim, kâmil velî Seyyid Abdülhakîm efendi; "Hanefi mezhebindeki fıkıh kitaplarının en kıymetlisi, en faydalısı İbni Âbidîn'dir. Her sözü delil, her hükmü senettir" buyurdu. Tam İlmihâl Se'âdet-i Ebediyye kitabındaki fıkıh bilgilerinin çoğu bu kitaptan alınmıştır. Bu kitabın özeti mahiyetindedir.

BUGÜNKÜ SOHBET · 20 HAZİRAN 1996 · KAYIT 10901

"Sen kendi işlerine bak!"

Yüksek derecelere, üstünlüklere kavuşanlar, ancak güzel ahlâk ile kavuştular. Allahü teâlâya mahlûkât içinde en yakın olan Muhammed aleyhisselâmdır. O'nun yolunda olanlar, güzel ahlâk sâhibi olanlardır.

İbni Atâ; evliyânın büyüklerindendir. İbni Atâ, zamanın büyük âlimlerinden ilim öğrenmiş ve hadîs-i şerîf dinlemiştir. Vaktini, ilim öğrenmek ve öğretmekle, ibâdet ve Kur'ân-ı kerîm okumakla geçirirdi.

İbni Atâ, çölde yolunu şaşıran bir talebesinin başından geçen bir hâdiseyi şöyle anlatır:

"O, çölde yolunu şaşırdı. Dolaşırken kendisini bir su başında buldu. Pınar başında çok güzel bir kız gördü. Kızın karşısında durdu, ona:

- Sen bütün varlığınla benim ol! dedi. Kız:

- Şurada, öyle güzel bir kız var ki, ben ona hizmetçi bile olamam, dedi.

O talebe dönüp o tarafa baktı. Kimseyi göremedi. Tekrar kıza dönünce, kız ona:

- Doğruluk ne kadar güzel, yalan ne kadar kötü. Bütün varlığınla bana bağlı olduğunu iddia ediyorsun. Hâlbuki, benim yanımda, bir başkasına bakmak istiyorsun, dedi. Talebe utancından başını önüne eğdi. Başını kaldırdığında, karşısında kimseyi göremedi." Evliyâ ile uğraşma İbni Atâ'nın vefâtı şöyle anlatılır:

Hallâc-ı Mansûr'u öldüren vezir, İbni Atâ'ya:

- Hallâc-ı Mansûr hakkında ne dersin? diye sordu. İbni Atâ bu soru üzerine:

- Sen kendi işlerine bak, evliyâ ile uğraşma, dedi.

Vezir, Hallâc-ı Mansûr hakkında kötü sözler söylemeye başlayınca, İbni Atâ ona:

- Sen kendi işlerine bak, dedi.

Buna sinirlenen vezir, İbni Atâ hazretlerinin öldürülmesi için emir verdi ve emir yerine getirildi. İbni Atâ hazretlerinin hikmetli sözleri çoktur. Buyurdu ki:

"Her velînin üç alâmeti vardır. Bunlar: Allahü teâlâ ile arasındaki sırrı saklamak, halkla arasında geçen muâmelelerde, duygularını hatâdan korumak, herkese aklı ve anlayışı ölçüsünde söylemektir." Edeb nedir? denilince, "Râzı olunan, beğenilen şeyleri yapmandır" buyurdu.

İbni Atâ bir gün dostlarına:

- Yükselenler ne sebeple yükselirler? diye suâl etti. Orada bulunanlardan bir kısmı:

- Çok oruç tutmakla, dedi. Bir kısmı:

- Nefse istemediği şeyleri zorla yaptırmaya çok devam etmekle, dedi. Diğer bir kısmı:

- Kendinin muhâsebesini yapmakla, nefsi hesâba çekerek doğruya yönelmekle, dedi.

Yollar çeşit çeşittir Bunun üzerine İbni Atâ; - Yüksek derecelere, üstünlüklere kavuşanlar, ancak güzel ahlâk ile kavuştular. Allahü teâlâya mahlûkât içinde en yakın olan, Muhammed aleyhisselâmdır. O'nun yolunda olanlar, güzel ahlâk sâhibi olanlardır, buyurdu.

"Ahlak güzel olmadıkça, fazladan tutulan oruçların, fazladan kılınan namazların bir kıymeti yoktur. Hattâ verilen sadakanın, çekilen sıkıntıların da faydası olmaz. Tasavvufta yükselenler bunlarla değil, güzel ahlâk ile yükseldiler. " İbni Atâ hazretlerinin bir şiirinin tercümesi şöyle:

Yollar çeşit çeşittir, Hakkın yoluysa tektir.

Deme her yol hak yoldur, Hak yolu bulmak zordur.

Bihaber doğru yoldan, Herkes gider bir yoldan.

BUGÜNKÜ SOHBET · 21 HAZİRAN 1996 · KAYIT 10902

Çok yemenin zararları

Bütün kötü huylarda olduğu gibi, çok yeme hastalığı da nefstendir. Nefs, daima zararına olan şeyin yapılmasını ister. Bu arzûsunu yerine getirmek için her yola başvurur. Nefsin kötü arzûlarına tâbi olan kimse, Allahü teâlâdan gâfil olur.

Çok yimek, mîdeyi tıka basa doldurmak, ma'nen ve maddeten çok zararlıdır. Çok yimek kötü bir huydur, kötü bir alışkanlıktır. Çok yeme hastalığı olan kimse, doymak bilmez. Fırsat buldukça vakitli vakitsiz, yemek yer.

Yiyecek maddelerine karşı bir hırs hâsıl olur. Bunları yiyip yok etmedikçe rahat bulamaz. Her hastalığın bir tedâvisi vardır. Bunun için bu hastalığı da tedâvi edip, biran önce kurtulmak lâzımdır. Çünkü böyle kimse, bedenini harap eder, ibâdetlerini rahat yapamaz. Gevşeklik, uyuşukluk hâsıl olur.

Hadîs-i şerîflerde buyuruldu ki:

(Çok yimekten Allahü teâlâya sığınınız!)

(Çok ve sık sık yemek yimek, bereketsizlik alâmetidir. Kötü bir huydur.)

Allahü teâlâdan gâfil olur Bütün kötü huylarda olduğu gibi, çok yeme hastalığı da nefstendir. Nefs, daima zararına olan şeyin yapılmasını ister. Bu arzûsunu yerine getirmek için her yola başvurur. Nefsin kötü arzûlarına tâbi olan kimse, Allahü teâlâdan gâfil olur.

Allahü teâlâdan gâfil olan kimsenin elinde bir ölçü olmadığı için, yaptığı şeylerin zararlı mı faydalı mı olduğunu düşünemez, her önüne gelen işi yapar.

Çok yiyen kimsede, şehevî duygular harekete geçer. Gayri meşru işler peşinde koşmaya başlar. Harâma bakar, tek arzûsu yiyip içmek ve zevklenmek olur.

Hadîs-i şerîflerde buyuruldu ki:

(İnsanlardan Cennete girenlerin çoğu, güzel huylu olanlardır. Cehenneme girenlerin çoğu ise, midesine, şehvetine düşkün olanlardır.)

(İnsandaki en kötü iki huy, aşırı yiyicilik ve sû'i zan ile beraber olan korkaklıktır.)

Çok yeme hastalığının kaynağı tamahkârlıktır. Bu ise kâfirlerin ahlâkındandır.

Hazret-i Veheb buyurdu ki:

- Hikmet sahipleri, eserlerinde buyuruyorlar ki:

"Kâfirliğin dört kaynağı, dayanağı vardır:

Birincisi, çok yimektir.

İkincisi, korkaklıktır.

Üçüncüsü, şehvetine düşkün olmaktır.

Dördüncüsü, gadaplı olmaktır." Bizans halkı, zevk için tıka basa karnını doyurur, sonra parmak atarak midesini boşaltır, zevk için tekrar doldurdu. Zamanının çoğunu bu şekilde midesini doldurup boşaltmakla geçirirdi. Mü'min de yiyip içer fakat, bunu bir ölçü dahilinde yapar. Zevklenmek için değil, ibâdet edebilmek, dînin emirlerini yerine getirebilmek için yer. ^Ahıret yolculuğu için, lâzım olacak kadar yer.

Allahü teâlâya inanmıyan kimse için, sadece dünya hayatı önemlidir. Burada ne yapabilirsem kârdır, şeklinde düşünür. Bunun için, hep rahatı, zevki peşinde koşar. ^Ahıreti, diriltilip Allahü teâlânın huzûrunda hesap vereceğini düşünmez. Sadece kendi rahatını düşünür, kendi faydasına olan şeyleri sever, onlardan hoşlanır. Başkalarının sıkıntılarını gidermekten, onlara iyilik yapmaktan hoşlanmaz.

Hâlbuki insan, başkalarına yardım edince, onların ihtiyâçlarını karşılayınca, rahata huzûra kavuşur. Kalbi rahat bulur.

Gerçek huzura kavuşmak için İnanmıyan, yalnız kendi menfaatini düşünen kimse, bu huzûrdan mahrûmdur. Ne kadar dünyalık mala, mülke, köşklere, saraylara sahip olsa da, kalbi rahat bulmaz, devamlı sıkıntı, huzûrsuzluk içindedir. Çünkü gerçek huzûr ancak dînin emirlerine uymakla hâsıl olur.

Hadîs-i şerîflerde buyuruldu ki:

(Ademoğlu, midesinden daha zararlı bir kabı doldurmamıştır. Midenin üçte biri gıda ile, üçte biri su ile, üçte biri de hava ile dolu olması yeterlidir.)

(Allahü teâlâ ümmetimden az yiyenleri sever.)

(Geğirmeni azalt, ya'nî çok yiyip de geğirecek hâle gelme! Çünkü kıyâmet gününde en çok açlık çekenler, bu dünyada doyasıya yiyenlerdir.)

BUGÜNKÜ SOHBET · 22 HAZİRAN 1996 · KAYIT 10903

Kayadan çıkan deve

Senin bildirdiğin ilâh, büyük kayadan; kızıl tüylü, doğurmak üzere olan dişi bir deve çıkarsın. Taştan çıkan deve, çıkar çıkmaz doğursun. Sütü, yazın soğuk, kışın sıcak olsun, hasta içtiğinde şifâ bulsun, fakîr içtiğinde fakîrlikten kurtulsun.

Sâlih aleyhisselâm, kavmini îmâna da'vete devam ediyordu. Da'vet esnasında birçok mu'cize göstermesine rağmen, yine îmân etmiyenler çoğunluktaydı.

Kavminin reisi Cenda, Sâlih aleyhisselâma dedi ki:

- Ey Sâlih, eğer doğru söylüyorsan ve peygamberliğini iddia ediyorsan, seni imtihan etmek istiyoruz. Bu imtihanı kazanırsan sana inanacağız. İmtihanımız şu:

El-kâtibe ismindeki büyük kayadan, senin bildirdiğin ilâh, kızıl tüylü, doğurmak üzere olan dişi bir deve çıkarsın. Taştan çıkan deve, çıkar çıkmaz doğursun.

Başka bir putperest ise, alaylı bir şekilde; - Sütü, yazın soğuk, kışın sıcak olacak, dedi.

Bir başkası da; - Sütünü hasta içtiğinde şifâ bulacak, fakîr içtiğinde fakîrlikten kurtulacak, dedi.

Buna söz veriyor musunuz?

Diğerleri de başka başka özellikler istediler. Semûd kavminde deve çok kıymetliydi. Bunun için, mu'cize olarak deve istediler. Bu teklif karşısanda, Sâlih aleyhisselâm namaza durdu. Allahtan vahiy beklemeye başladı. Daha sonra vahiy gelerek, istedikleri şekilde bir devenin yaratılacağı bildirildi.

Bunun üzerine Sâlih aleyhisselâm kavmine dedi ki:

- Bu istedikleriniz olduğu takdirde, Allaha ve benim peygamberliğime inanacak mısınız? Buna söz veriyor musunuz?

Semûd kavmi böyle bir şeyin olacağına ihtimâl vermedikleri için:

- Söz veriyoruz. Hep birlikte sana tâbi olacağız, dediler.

Sonra hep beraber o kayanın yanına geldiler. Sâlih aleyhisselâm duâ etti. Kaya yarıldı, içinden gebe bir deve çıktı. Deve, hayretler içinde bakışan halka dönüp:

- Lâ ilâhe illallah Sâlih nebiyyullah. Ben Allahü teâlânın gönderdiği bir deveyim. Yaratıcımı tesbîh ederim. Beni mu'cize olarak gönderdi, dedi.

Devede istedikleri bütün özellikler vardı.

Bu kadar körlük yeter!

Bu durum karşısında, kavmin reisi Cenda, yerinden kalkıp, Sâlih aleyhisselâmın yanına gitti. Alnından öpüp, îmân etti. Kavmine dönüp:

- Ey Semûd halkı. Artık bu kadar körlük yeter! Sizi de îmâna da'vet ediyorum, dedi.

Kendisi ile beraber, yüz kişi daha îmân etti. Diğerleri sihir olduğunu söyleyip inanmadılar.

Sâlih aleyhisselâm, deveye kesinlikle zarar vermemelerini, aksi takdirde, büyük bir azâba düçâr kalacaklarını bildirdi.

Deve, gündüz dağlarda, ovalarda dolaşır, akşam olunca şehre gelir, fasîh bir lisânla; - Kim süt almak isterse, gelip alsın, derdi.

Sabahleyin şöyle seslenirdi:

- Yâ İlâhî, benden süt içen ve Sâlih aleyhisselâma inanan kimselerin îmânlarını kuvvetlendir ve yakînlerini artır. İnanmıyanlara da dert ver!

Semûd kavminden inanmayıp, devenin sütünden içenler, hastalanıyordu. Bu şekilde hastalananların sayısı zamanla çoğaldı. Bir gün bir araya gelip; - Bu deve bize hayır getirmedi. Bedenlerimize hastalık yapıyor. Bir kolayını bulup, bunu öldürelim, dediler.

Fakat korkularından yanaşamıyorlardı. Sonunda, dokuz kişiyi kandırıp, deveyi bunlara öldürtmeyi plânladılar. Bunlar, deveyi yolda okla yaralayıp öldürdüler. Yavrusunu da öldürdüler.

Daha sonra, bir sabah vakti, çok kuvvetli bir sesle hepsi helâk oldu.

BUGÜNKÜ SOHBET · 23 HAZİRAN 1996 · KAYIT 10904

İbâdetleri ihlâsla yapmak

İlk çıkışın Allah rızâsı içindi ve niyetin hâlis idi. İhlâslı olduğun için Allah seni gâlip getirdi. Şimdiki hiddetin dünyalık içindir. Altınlar konmadı diye kızdığın için mağlup oldun.

İhlâs, hâlis, temiz etmek, niyeti temizlemek, yalnız Allahü teâlâ için yapmak demektir. İlimle yapılan amelin değeri ihlâsla ölçüldüğü için, ihlâsın ehemmiyeti çok büyüktür. Hadîs-i şerîfte buyuruldu ki:

(Cenâb-ı Hak buyurdu: İhlâs, sırlarımdan bir sırdır. Onu, sevdiğim kulların kalbine emânet ederim.)

İhlâs, kalb işidir. İbâdetlerin, Allahü teâlânın rızâsına uygun olup olmadığı âhırette açığa çıkacaktır. Hadîs-i şerîfte buyuruldu ki:

(Kıyâmet günü ilk hesâba çekilecek üç sınıf kimseden birincisi, Allahü teâlânın ilim verdiği kimsedir. Allahü teâlâ bu kimseye şöyle suâl edecektir:

- Sana verdiğim ilim ile ne yaptın ve ne gibi amel işledin?

- Yâ Rabbî, sabah akşam ibâdet edip, kulluk vazîfemi yaptım. İnsanlara dînini öğrettim. Bunları senin rızân için yaptım.

- Yalan söylüyorsun. Falan kimse, ne bilgili, ne âlim desinler diye yaptın ve öyle de dediler.

Verdiğim mal ile ne yaptın?

Melekler de, "Evet yâ Rabbî" diyecekler. İkincisi, kendisine mal verilen kimse olup, ona da Allahü teâlâ şöyle suâl eder:

- Sana verdiğim mal ile, servetle ne yaptın?

- Yâ Rabbî, sabah akşam senin rızân için sarfedip, tasadduk ettim.

- Yalan söylüyorsun. Falan kimse ne cömerttir desinler diye verdin ve öyle de dediler.

Üçüncüsü ise, harbte ölen kimse olup, ona da Allahü teâlâ suâl ederek buyurur ki:

- Sana verdiğim güç, kuvvetle ne yaptın, bunu nerede harcadın?

- Yâ Rabbî, senin rızân için harbettim ve öldürüldüm.

- Yalan söylüyorsun. Falan kimse ne kahraman, ne kadar cesûr desinler diye harbettin ve öyle de dediler.)

Peygamber efendimiz devamında buyurdu ki:

(Ey Ebâ Hüreyre, işte kıyâmet günü Cehennem ateşinin ilk yakacağı kimseler bunlardır.)

Benî İsrâilden ibâdetle meşgul olan bir kimseye, "Burada ağaca tapanlar var" deyip, tapınılan ağacın yerini haber verdiler. O da Allah rızâsı için, bildirilen ağacı kesmek niyetiyle yola çıktı. Yolda bir ihtiyar şekline giren şeytan, onu karşılayıp dedi ki:

- Sen ibâdetinle meşgul ol. Başkasının ağaca tapmasının sana bir zararı olmaz.

- O ağacı kesmem de ibâdettir. Bunu Allah rızâsı için yapacağım.

- Ben de o ağacı kesmene izin vermem.

Mağlup olmasının sebebi Bunun üzerine dövüşürler. Şeytanı yenip göğsünün üzerine oturunca, şeytan tekrar dedi ki:

- Beni bırak sana söyliyeceklerim var. Sen Peygamber değilsin. Bu işle vazîfelendirilmedin. Bunu sana sormıyacaklar. Hem sen fakîr bir kimsesin. Eğer beni bırakır ve o ağacı kesmekten vazgeçersen hergün sana iki altın getiririm. Böylece başkasına muhtaç olmaz ve daha güzel ibâdet edersin.

Şeytanın bu teklifi üzerine o kimse, ağacı kesmekten vazgeçti. Şeytan birinci ve ikinci günü altını getirdi. Fakat üçüncü günden sonra getirmedi. O kimse bu hâle kızdı ve baltasını alıp, ağacı kesmeye gitti. Yolda yine aynı şekilde şeytanla

karşılaştı. Ağacı kesme işinden vazgeçmediği için tekrar dövüştüler. Bu sefer şeytan gâlip geldi. Bunun üzerine o kimse dedi ki:

- Daha önce sana gâlip gelmişken şimdi mağlup olmamın sebebi nedir?

- İlk çıkışın Allah rızâsı içindi ve niyetin hâlis idi. İhlâslı olduğun için Allah seni gâlip getirdi. Şimdiki hiddetin dünyalık içindir. Altınlar konmadı diye kızdığın için mağlup oldun.

BUGÜNKÜ SOHBET · 24 HAZİRAN 1996 · KAYIT 10905

Hürmetsizliğin cezâsı

Edebinin güzelliği ile, Allahü teâlâyı ve Resûlünü râzı ettin. Ben senin, sanki Bağdat'ta bir kürsîde oturduğunu, çok yüksek bilgiler anlattığını, zamanındaki bütün evliyânın, senin onlara olan yüksekliğin karşısında boyunlarını eğmiş hâlde olduklarını görüyorum.

Ebû Sa'îd Abdullah ve İbn-üs-Sakkâ ve Seyyid Abdülkâdir-i Geylânî daha küçük yaşta iken ilim öğrenmek için Bağdat'a gittiler.

Abdülkâdir-i Geylânî hazretleri o zaman çok genç idi. Hâce Yûsüf-i Hemedânî hazretlerinin, Nizâmiyye Medresesi'nde va'z ettiğini duymuşlardı. Bunlar, onu ziyâret etmeye karar verdiler. İbn-üs-Sakkâ:

- Ona bir soru soracağım ki cevâbını veremeyecek, dedi.

Ebû Sa'îd Abdullah:

- Ben de bir soru soracağım. Bakalım cevap verebilecek mi? dedi.

Küçük yaşına rağmen büyük bir edeb timsâli olan Abdülkâdir-i Geylânî hazretleri de:

- Allah korusun. Ben nasıl soru sorarım? Sâdece huzûrunda beklerim, onu görmekle şereflenir, bereketlenirim, dedi.

Nihâyet-i Yûsüf-i Hemedânî hazretlerinin bulunduğu yere vardılar.

Yazıklar olsun sana!

Hemedânî hazretleri İbn-üs-Sakkâ'ya dönerek:

- Yazıklar olsun sana, ey İbn-üs-Sakkâ! Demek bana, cevâbını bilemeyeceğim suâl soracaksın ha! Senin sormak istediğin suâl şudur. Cevâbı da şöyledir, diye cevapladıktan sonra, Senden küfür kokusu geliyor, buyurdu.

Sonra Ebû Sa'îd Abdullah'a dönerek:

- Sen de bana bir suâl soracaksın ve bakacaksın ki, ben o suâlin cevâbını nasıl vereceğim? Senin sormaya niyet ettiğin suâl şudur, diyerek cevapladıktan sonra: Fakat sen de edebe riâyet etmediğin için, ömrün hüzün, sıkıntı ile geçecek, buyurdu.

Sonra Abdülkâdir-i Geylânî hazretlerine döndü:

- Ey Abdülkâdir! Bu edebinin güzelliği ile, Allahü teâlâyı ve Resûlünü râzı ettin. Ben senin Bağdat'ta bir kürsîde oturduğunu, çok yüksek bilgiler anlattığını ve yine senin zamanındaki bütün evliyânın, senin onlara olan yüksekliğin karşısında boyunlarını eğmiş hâlde olduklarını görüyor gibiyim buyurdu ve sonra gözden kayboldu. Kendisini bir daha görmediler.

Aradan uzun seneler geçti. Hakîkaten Abdülkâdir-i Geylânî hazretleri, zamanında bulunan evliyânın en üstünü, baş tâcı oldu. Öyle yüksek derece ve makamlara kavuştu ki, insanlardan ve yüksek zâtlardan herkes gelerek, mübârek sohbetlerinden istifâde ederlerdi.

Zamanında bulunan bütün evliyâ, onun kendilerinden çok yüksek olduğunu bilirler ve üstünlüğü karşısında boyunlarını bükerlerdi.

Kız için hıristiyan oldu İbn-üs-Sakkâ'ya gelince; o Yûsüf-i Hemedânî ile aralarında geçen o hâdiseden sonra, dînî ilimlerle meşgûl oldu. Çok güzel konuşurdu. Cenâb-ı Hakkın varlığını yüz delil ile ispat eder hâle geldi. Şöhreti zamanın sultanına ulaştı. O da bunu elçi olarak Bizans'a gönderdi. Hıristiyanlar buna çok alâka gösterdiler. Orada İmparatorun kızına aşık oldu. Kız, hıristiyan olursan o zaman seninle evlenirim deyince, nihâyet, hıristiyan oldu. Bu defa da yüz delil ile ilâhın üç olduğunu ispata kalkıştı.

Bu hâdiseyi anlatan zât diyor ki:

"Bir gün onu gördüm. Hasta idi. Ölmek üzere idi. Ben yüzünü kıbleye döndürdüm. O başka tarafa çevirdi. Tekrar kıbleye döndürdüm. O tekrar başka tarafa çevirdi ve öylece öldü." Ebû Sa'îd Abdullah ise Şam'da çeşitli vazîfelerde bulundu. Çeşitli sıkıntılar ile hayatı geçti. Yûsüf-i Hemedânî hazretlerinin, her üçü hakkında da söylediği aynen meydana geldi.

Yûsüf-i Hemedânî hazretleri, dünyaya kıymet vermezdi. Odasında hasır, keçe, ibrik, iki yastık ve bir tencereden başka birşey bulanmazdı. Talebelerine, dört büyük halîfenin menkıbe ve fazîletlerinden bahseder, onlar gibi ahlâklanmalarını nasîhat ederdi.

BUGÜNKÜ SOHBET · 25 HAZİRAN 1996 · KAYIT 10906

Akılsız olan hangisi?

Dînimiz, inancımız, kültürümüz tembelliği ve harâm parayı, harâm kazancı yasaklar. Büyüklerimiz çocuklarına helâl yedirmekle iftihar ederler. Peygamber efendimiz, "Bir kimsenin fâidesiz şeylerle vakit öldürmesi, onun Allahü teâlâ tarafından sevilmediğinin alâmetidir" buyurmuştur.

Zaman çok kıymetli bir hazînedir. Ama bu hazîneyi ölçüsüzce boşa harcamada âdetâ birbirimizle yarışıyoruz. Büyüklerden biri, "Birinin kırk deve yükü altını olsa, şehrin en merkezi yerlerinden birinde dursa, her geçene rastgele dağıtsa, bu adama ne denir? Deli denir. Aklı olsa bu paraları dağıtır mı denir. Fakat zamanı boşa harcayana bir şey demiyoruz. Aslında buna da zır deli denir" demiş. Çünkü yeniden çalışıp altını yerine konma ihtimali vardır. Ama boşa geçen zaman yerine gelmez.

Çoğumuz zamanında işimizi bitirip, boş kalan zamanımızı faydalı, iyi işlere ayırmanın fazîletini idrâk etmiş değiliz.

Kaytarmak sözü günlük konuşmamızın malı olmuştur. Çaldığı saatleri yanına kâr sayan memurdan, sabahtan akşama kadar iki imza atmaktan başka işi olmayan yöneticilere kadar, büyük bir kesim bu gizli tembelliğin sözde keyfini sürmektedir.

Gençler tembelliğe itiliyor Daha öğrencilik çağında, "İnek", "ineklemek" gibi rencide edici lâkap takarak çalışkan öğrencilerimizi menfi propagandalarla bu yola çekmek isteyenler, bilerek veya bilmiyerek tembelliğin sözcülerine âlet olmaktadırlar. Yatılı okullarda, çok ders çalışan dereceye girmiş öğrenciler, diğer öğrenciler tarafından alay edilir. Yemekte marul verildiğinde, yemek masası marul ile doldurulur.

Zamanımızın dünya çapında ilim adamlarımızdan Prof. Nejat Veziroğlu, "Japonya'da çalışanların yıllık izni 15 gün. Ama bu 15 günlük izni dahî Japonların yarısı kullanmıyor. Hattâ kullananlara kötü gözle bakılıyor. Japon deyip duruyoruz. Japonya'yı, Japonya yapan bu çalışma rûhudur" diyor.

Japonya'da haftalık çalışma müddeti 60 saat, Türkiye'de ise 45 saat. Türkiye'de kanunen 45 saat ama, gerçekte 20 saatin üzerinde çalışanların oranı %50 yi geçmez. Çalışmıyoruz ama çok yoruluyoruz.

Hocası, bütün hareketleri ağır olan tembel öğrencisine sorar:

- Yavrum oturman yavaş, kalkman yavaş, ders çalışman yavaş. Senin çabuk yaptığın bir şey yok mu?

- Var hocam, çabuk yorulurum...

Fıkra ama gerçek bu...

Japonya'da yapılan bir incelemeye göre çalışma saati arttıkça suç nisbeti azalıyor. Japonya, suç oranı en az ülkelerin başında geliyor. İşi olmayan, boş oturan kimse ne yapacak, zamanını nasıl geçirecek? Şunu bunu tenkit etmekle, dedi-kodu ve gıybetle...

Güney Kore, Tayvan, Singapur gibi Uzak Doğu Ülkeleri son zamanlardaki hızlı kalkınmalarını çalışma disiplinine borçludurlar. Geleneksel hayat tarzı, kültür mîrâsı onu aşk derecesinde işine bağlıyor, kaytarmaya kalkmıyor.

Sonra yaparım diyenin hali Dînimiz, inancımız, kültürümüz, tembelliği ve harâm parayı, harâm kazancı yasaklar. Büyüklerimiz çocuklarına helâl yedirmekle iftihar ederler. Peygamber efendimiz, "Bir kimsenin fâidesiz şeylerle vakit öldürmesi, onun Allahü teâlâ tarafından sevilmediğinin alâmetidir" buyurmuştur.

Vakti boş yere geçirmek uygun olmadığı gibi, yapılacak işlerde önem sırasına dikkat etmek de gerekir. Bu da zamanın faydasız geçmesi demektir. Bugün yapılması gereken işi yarına bırakmamalıdır. Peygamber efendimiz, (Sonra yaparım diyenler helâk oldu) buyurdu. Ya'nî, iyi işleri geciktirenler, bu günün işini yarına bırakanlar aldandı, ziyân etti.

Boş zamanı değerlendirmelidir. Bu zamanlarda, Allahü teâlânın beğendiği şeyleri yapmalıdır. Kişi mutlaka, kendisine, vatanına milletine faydalı bir iş ile meşgul olmalıdır.

BUGÜNKÜ SOHBET · 26 HAZİRAN 1996 · KAYIT 10907

Zamanı en iyi şekilde değerlendirmelidir!

Dînimiz, zamanı sadece değerlendirmeyi değil, en iyi şekilde değerlendirmeyi emrediyor. Zaten tasavvuf büyükleri tasavvufun ta'rîfini, "Zamanı en iyi şekilde değerlendirmektir" şeklinde yapmışlardır.

Zaman, her devirde, her çağda kıymetliydi. Fakat bu zamanda çok daha önem kazandı. Milletler, teknolojiler zaman yarışı içindedir. Zamanı en iyi şekilde değerlendiremiyen, diğerine yenik duruma düşmektedir. Başarılı olmanın, ayakta kalabilmenin sırrı, zamanı en iyi şekilde değerlendirebilmekten geçmektedir.

İnsan, günlük boş yere harcanan saatlerden sadece bir kısmından faydalansa; kısa zamanda pek çok şey bilen bir insan hâline gelebilir. Bu açıdan zamanın meyvesini almadan, değerlendirmeden geçip gitmesine izin verilmemelidir.

Bu meyveyi alabilmek için, insanın prensip sahibi olması ve prensipleri ışığında zamanını en verimli olacak şekilde programlaması şartır. Demek ki, zamanlama ve her işin gerektirdiği zamanı tesbit etmek önemlidir.

Bir günümüzün tahlili İnsanımız kronometre kullanmaya alışık olmadığından, zihinleri, hangi faaliyetin ne kadar sürdüğünü ölçememektedir. Örneğin kaçımız aşağıdaki hesapları yaptı ve ortaya çıkan fazla zamanı verimli kullanmayı denedi? Faydalı bir iş için ayırdığımız günlük beş dakikalık zaman, yılda otuz saat eder. Günde bir saat ayırdığımızda, yılda onbeş gün eder. Günlük sekiz saat uyku, yılda dört ay uyumak demektir.

Şimdi de 24 saatlik günlük sermayenin nereye gittiğinin matematiki bir hesabını yapalım. Altı-yedi saat uyumaya, iki saat yemeye ve içmeye, bir saat temizlik ve giyinmeye, dolayısıyla günümüzün %40'ı olan 10 saatimizi ya'nî yarısına yakınını biyolojik ihtiyaçlarımızın karşılanmasına ayırırız.

Biyolojik ihtiyaçlarımızı karşılamak için sekiz saatimizi para kazandıracak bir işte çalışmaya, bir saat ulaşıma harcarız. Her gün ortalama 20-21 saatimizi ihtiyaçlarımızın karşılanmasına ayırırız.

Geriye kala iki üç saatimizi de zaman kalırsa, ailemize, faydalı bilgiler edindirmeye ayırırız. Eğer hesâba katmadığımız TV için ayrılan ortalama bir-iki saati de ilâve edersek; kendimiz ve ailemiz için ayırdığımız süre otuz dakikaya inmektedir.

Bu noktaya nasıl geldiğimizi biraz düşünsek, zamanı verimli ve akılcı kullanma konusunda daha dikkatli davranacağız. Unutmayalım ki, "Alelâde bir insan zamanını nasıl tasarruf eder" sözüyle yola çıkan ve Allahü teâlânın 24 altın değerinde verdiği zaman sermayesini değerlendiren ülkeler, kalkınır, insanları huzurlu olur.

Bu husûsta A.B.D. eski başkanı Benjamin Franklin diyor ki:

"Zamanımız bir ölçek hâline geldi. Para zamana yenik düştü. Bu durumda kim zamanını israf ederse, parasını sağa sola savuruyor demektir." Şimdi ise îmân, inanç zayıflayınca, "Zengin ol da nasıl olursan ol" zihniyetiyle insan yetiştiriliyor. Köşeyi dönmek, malı götürmek, rüşvetle iş görmek gibi tembelliği besleyen ahlâksızlıklar, ma'neviyattan uzaklaştıkça milletimizi içten kemiren kurt gibi zayıflatmaya yönlendiriyor.

Nereden nereye gelmişiz. Şair ne güzel söylemiş:

Kitaptan çok iskambil, sudan çok bira, şarap, Anladınız mı şimdi, neden hâlimiz harap.

Peki tembelliği nasıl tedâvi edeceğiz?

Kahvelere, bilârdo salonlarına vb. uygunsuz yerlere giderek vakit öldürenlere yakın olmaktan uzaklaşıp, vaktini çok iyi değerlendiren, meslekî ve ma'nevî yönden, çalışkan, gayretli, vaktini boşa harcamıyan kimselere yakın olmakla... Dîne uygun yaşamakla...

Peygamber efendimiz hakîkî müslümanlığı bir cümle ile şöyle ifade buyurmuştur:

(Bir kimsenin müslümanlığının güzelliği, faydasız şeylerden uzaklaşması ve lüzûmlu şeyleri yapması ile anlaşılır.)

Dînimiz zamanı sadece değerlendirmeyi değil, en iyi şekilde değerlendirmeyi emrediyor.

Zâten tasavvuf büyükleri tasavvufun ta'rîfini, "Zamanı en iyi şekilde değerlendirmektir" şeklinde yapmışlardır.

BUGÜNKÜ SOHBET · 27 HAZİRAN 1996 · KAYIT 10908

Söyle! Torunum nerede?

Abdülmuttalip kılıcını alıp, bir dağ gibi Mekke'nin ortasına dikilerek bağırdı: "Ey Kureyş!.. Ey Kureyş!.. Gözümünn nûru, âlemin sürûru torunum kayboldu, yerini bilen var mı?" Süt annesi Halime Hâtun, Peygamber efendimizi dedesine teslim etmek üzere Mekke'ye götürürken yolda kaybetti.

Halime Hâtun ağlaya ağlaya Abdülmuttalib'e vardı:

- Hayırdır inşâallah Halime! Bir sıkıntın mı var?

- Hem de nasıl?

- Yoksa oğlumu mu kaybettin?

- Maalesef!

O muhteşem insan, torununu ba'zı Kureyşlilerin öldürmek için kaçırdıklarını zannederek, kılıcını alıp, bir dağ gibi Mekke'nin ortasına dikilerek bağırdı:

- Ey Kureyş!... Ey Kureyş!.. Gözümün nûru, âlemin sürûru torunum kayboldu, yerini bilen var mı?

Çabuk söyle torunum nerede?

Kureyşliler, hemen atlarına binerek dört bir tarafa koştular. Atlarının nalları taşlara çarptıkça kıvılcımlar fışkıran sürücüler, ne kadar aradılarsa da, gözlerden gizlenen sultanı bulamayıp kırık kol ve kanatlarla geri geldiler...

Abdülmuttalib, yine duâya; yine Rabbine iltica ediyor. Kâbe'yi yedi defa tavâf ettikten sonra, ellerini açmış, ciğeri kavrulurcasına istiyor:

- Allahım, O'na "Muhammed" ismini sen verdin. Yavrumu tekrar bana lûtfet.

İşte bu sırada Kâbe'den bir ses duyuyor:

- O'nun sâhibi Habibini kaybeder mi?

- Ey melek, aman çabuk söyle torunum nerede?

- Tihame vâdisindeki muz ağacının altında.

Abdülmuttalib, haber verilen tarafa koştu. Efendimizi ağacın altında ayakta olduğu hâlde, muz yapraklarını çekiştirirken, heyecandan ağlıyor buldu.

Abdülmuttalib, torununu bağrına basıp derin derin kokladıktan sonra, kucaklayarak atına bindi ve hayvanı Mekke'ye doğru mahmuzladı.

Sağ sâlim görünce, sevinçten uçan Halime, Abdülmuttalib'e verdiği zahmet ve üzüntülerden dolayı mahcûb olduğu için tekrar tekrar af diledi.

Mübârek annesi hazret-i Âmine, Halime'ye sordu:

- Ey süt annesi, çocuğu niçin geri getirdin? Hâlbuki O'nu ne kadar ısrarla geri götürmüştün!

- Evlâdınız büyüdü. Başına bir felâket gelmesinden çekindim. Korkuyorum. Bu sebeple size teslim etmeye karar verdim.

Abdülmuttalib, torununu öz anne gibi seven bu samîmî kadına bol ve kıymetli hediyeler vererek teşekkür etti.

Halime anne için tatlı bir rü'yâ bitmişti artık. Son ana kadar hicran dolu duygularını konuşturuyor.

Halime Hatun veda etti...

Halime Hâtun, âlemin en makbûlünü annesine ve dedesine bırakıp vedâ etti. Ama canı ve gönlü de O'nunla beraber ve orada kaldı.

Mübârek efendimiz, ileriki senelerde Halime anneyi nerede ve ne zaman görse, "anneciğim" hitâbları ile iltifat eder, ba'zan omuzundaki ridâyı bile sererek O'nu oturtup gönlünü hep hoş tutardı.

Halime Hâtun; Sevgili Peygamberimiz Hatice validemizle evlenmiş, fakat henüz Peygamber olmamışken, bir gün saâdet ocağına geldi ve kıtlık sebebi ile hayvanlarının öldüğünü bildirince, Haticet-ül Kübrâ annemiz, O'na bir deve ile kırk koyun hediye etti.

Sonraki yıllarda efendimiz, Bâdiye'deki hizmetten memnun kaldıklarını şöyle ifade buyurdular.

- Ben sizin en hâlis arab olanınızım; Kureyşliyim, Beni Sa'd bin Bekr'de emzirildim.

BUGÜNKÜ SOHBET · 28 HAZİRAN 1996 · KAYIT 10909

Babadan sonra anneye de elvedâ

Her canlı ölür, her yeni pörsür, / Ben ölsem de nâmım sürekli durur. / Bilin ki tertemiz evlât bıraktım. / Eskir yeni olan, ölür yaşayan, / Tükenir çok olan, var mı genç kalan?

Sevgili Peygamberimiz, Süt annesi Halime Hâtunun hazret-i Âmine' ye getirdiğinde dört yaşında idi.

Şefkati kadife yumuşaklığında Âmine anne, Cennet kokulu yavrusunu sevip okşuyor. Abdülmuttalib'in kanatları altındalar. Dul bir anne ve yetim bir çocuk... Bu anne ve bu çocuk, ilâhi lütufla cihânın en huzurluları. Yavrusunun sevgisinde erimiş bir anne, bütün anneleri baş taclığına yükselten emirleri getirecek evlât.

Âmine annede bir seyahat arzusu. Medîne'ye gitse, dayıları Adiy bin Neccaroğulları ile kocasının mezârını ziyâret etse, yetimi için de ne iyi olur. Anneyi çeken bir şey var. Bir şey koparıyor O'nu evinden, Mekke'den, Mekke'nin suyundan, havasından...

Annelerin annesi, gül yavrusu ve O'na dadılık yapan Ümmü Eymen'i de alarak, iki deve ile Medîne yolundalar. Develer, ölçülü adımlarla ufuklara doğru akıp giden yollarda azîz yolcuları yorup incitmeden taşıyorlar.

Nihâyet Medîne'de ve Neccaroğullarından Nabiga'nın evindeler. Sevgili Peygamberimizin babası Abdullah da bu evde. Bu evde ama nerede? Evin bahçesinde birkaç kürek toprağın altında. Dünya gözü ile bir saniyecik bile bir araya gelemeyen baba Abdullah, anne Âmine ve bir tanecik, nûr tanecik yavruları, şimdi bu bahçenin kıyıcığında, içlerinden biri ötelerde olduğu hâlde buluşuyorlar.

Dokunaklı bir manzara Âmine'nin kalbi birkaç parça. Izdırâbını içine gömüyor ve yetimine belli etmemeye çalışıyor. Ya efendimiz? Derin bir sessizlik ve acısını gizleyen vakur yüz ifadesi.

Sonraki günlerde Resûlullah efendimiz, küçüklerle beraber Medîne'yi gezip dolaşıyor ve "Beni Neccar Kuyusu" denilen havuzda yüzmeyi öğreniyor.

Bu sırada, bir yahûdi, yine şüphe, yine dikkat, yine telâş. İşâretlerden, âhir Peygamberin gelmekte olduğunu çıkaran bir yahûdi bilgini, oradan geçmekte

iken, arkadaşlarıyla olan Habibullahı görür görmez mıhlanmış gibi yere çakıldı ve bir müddet pür dikkat baktı, baktı ve düşünceli düşünceli yürüyüp kayboldu.

Yahûdinin içine kurt düşmüştü... "Acaba O Peygamber, bu çocuk mu?" Efendimizi yakından gören ve nebîlik alâmetlerini inceliyen yahûdiler, âdetâ göz hapsine aldılar.

Hazret-i Âmine bu durumdan tedirginleşti. Hemen, Mekke'ye dönmek üzere yola çıktılar.

Ebva'ya gelince, yola devam edemez şekilde hastalandı. Zaman zaman kendinden geçip geçip toparlanıyor.

İşte yine kendine geldi. Her övgüye lâyık olanı, belâgatlı bir ifade kudreti ile mısra mısra methediyor.

Her canlı ölür, her yeni pörsür Ve ciğeri kavrulan annenin dudaklarında, insanlık kaldıkça ışıltısı devam edecek bir şiir:

Her canlı ölür, her yeni pörsür, Ben ölsem de nâmım sürekli durur.

Bilin ki tertemiz evlât bıraktım.

Eskir yeni olan, ölür yaşayan, Tükenir çok olan, var mı genç kalan?

Ben de öleceğim tek farkım şudur:

Seni ben doğurdum şerefim budur.

Geride bıraktım hayırlı evlât, Gözümü kapadım, içim çok rahat.

Benim ismim kalır dâim dillerde, Senin aşkın yaşar, mü'min kalblerde.

Şiir bitince nûr anne, rûhunu teslim etti. Yirmi yaşında gencecik ^Amine'nin de vefâtı ile Sevgili Peygamberimiz şimdi de anneden öksüz kalıyordu.

Babadan yetim, anneden öksüz... Anne-baba, insanlık kaderindeki ilahî bir vazîfe için varolmuş, işleri tamamlanınca erken yaşlarında ebedî âleme göçmüşlerdi.

BUGÜNKÜ SOHBET · 29 HAZİRAN 1996 · KAYIT 10910

Şikâyet ettiği hiç görülmedi

Duânın üzerinden az bir müddet geçmişti ki, göğün, yağmur yüklü kurşunî bulutlarla dolması ile boşanması bir oldu. Şakırtılarla yağan şiddetli yağmur, dağı taşı rahmete boğmuştu.

Peygamber efendimiz, hem öksüz, hem yetim kaldığı için Abdülmuttalib torununa daha da düşkündü. O'nu, öpüp okşuyor, yalnızlığını hissettirmiyordu. Sevgili Peygamberimiz olmadan sofraya oturmayarak, O'nu bekliyordu.

Gelince dizine veya hemen yanına alarak, seçtiği lokmalarla mübârek yetimini besliyordu. Abdülmuttalib, torununun sözlerinden ayrı bir lezzet almaktadır. Bu sebeple O konuşunca, kendisini can kulağı ile dinliyor...

Kureyş'in bu büyük liderinin Kâbe-i Muazzamanın dibinde bir makâmı var. Gün dönüp de serin gölgeler uzamaya başlayınca Abdülmuttalib, bu makâmına geçiyor. Yanına çocuklardan sâdece gözünün nûru emsâlsiz yavru gelebilmekte.

Odasında istirâhat ettiğinde de oraya teklifsizce giren, Ümmü Eymen annemiz, müstesnâ çocuk üzerine âdetâ titriyor. Buna rağmen Abdülmuttalib, O'nun bakım ve ihtimamı ile yakından alâkalı:

- Aman Ümmü Eymen! Oğluma iyi bak kızım. Ehl-i kitap, O'nun bu ümmetin Peygamberi olacağını haber veriyor.

Annemden sonra annem!..

Ümmü Eymen, ne asil kadın Allahım! Öz anne kadar içli ve yakın. Bu yüzden ileride iltifatların en makbûlüne kavuşacak, fahr-i Kâinat O'na; - Annemden sonra annem!.. diyerek başına Peygamber medhinin güllerinden örülü bir ma'nâ tâcı oturtacaktır.

Ümmü Eymen anne diyor ki:

- O'nun, açlık ve susuzluktan şikâyet ettiğini bir kerecik bile görmedim.

Oralarda toprak yine yol yol çatlamış. Suya hasretin böyle dilim dilim ettiği bu topraklara, yakında yağmur düşmezse kıtlık ve kuraklık kapıda... Bu kaygı giderek büyürken, Safiye binti Hişam'ın yol gösteren rü'yâsı bir ümit kapısı aralıyor:

"Ey Kureyş! Son peygamberin zuhur vakti erişti. O resûl aranızdan çıkacaktır. Gelmesi yaklaşıyor. Bolluk günleri de ırak değil. İçinizde biri var... Heybetli, beyaz ve güzel yüzlü, uzun kirpikli. O ve siz, abdestli olarak, erkek çocuklarınızla birlikte Kâbe'yi yedi defa tavâf edin. Sonra Kubeys dağına gidin. Güzel yüzlü zât, duâ etsin ve yağmur dilesin, siz de âmin deyin. Allahü teâlâ yağmur yağdıracaktır." Safiye rü'yâsını sabahleyin anlattığında, dinliyenlerin gözünde sevinç parıltıları. Söylenen zâtın Abdülmuttalib olduğunda herkes birleşiyor. Hep beraber emir'in kapısındalar. Rü'yâ anlatılıyor... Yıkanıp paklandıktan sonra, her evden bir çocukla Kubeys dağına çıkıyorlar.

Dağlar ve ovalar, bir damla suyu beklemeye durmuş. Abdülmuttalib, kucağında iki cihân güneşi, etrafında halk, yerlerde kurumuş otlar. Gök bulutsuz açık mavi.

Abdülmuttalib; duâ ettikçe "âmin" sesleri, arı uğultusu gibi karşı kıyılara çarpıp yankılanarak eriyip kayboluyor.

Dağ taş rahmete doydu

Duânın üzerinden az bir müddet geçmişti ki, göğün, yağmur yüklü kurşunî bulutlarla dolması ile boşanması bir oldu. Şakırtılarla yağan şiddetli yağmur dağı, taşı rahmete boğmuştu.

Kureyşliler gâyet sevinçli. İleri gelenler şanlı dedeye minnet duygularını arz ediyor ama, bu rahmete sebep dede mi, torun mu?

Abdülmuttalib'e bir Rahip gelip, son peygamberdeki ayırıcı vasıfları da tek tek saydıktan sonra sordu:

- Oğlunuz mu olur?

- Evet rahip efendi; oğlumdur.

- Olamaz! Bu sizin oğlunuz değil! Okuduğuma göre, babasının hayatta olmaması lâzım.

- Haklısın! Seni yoklamak istedim. Gördüğün bu çocuk, oğlumun oğludur. Babası, O, doğmadan öldü...

Abdülmuttalib, yüzünde alabildiğine memnuniyet aydınlıkları olduğu hâlde oğullarına döndü: "Denilenleri kulaklarınızla dinlediniz. Yeğeninize ona göre sahip çıkmalısınız."

BUGÜNKÜ SOHBET · 30 HAZİRAN 1996 · KAYIT 10911

Geri kalmakta kabahat kimde?

Bugün, İslâm devleti ismini taşıyan memleketlerde, îmân bilgileri bozulduğu gibi, temizliğe de tam riâyet olunmamaktadır. Fakat bunda kabâhat, İslâm dîninde değil, İslâm dîninin esâsının temizlik olduğunu unutan kimselerdedir.

İslâm kelimesi arapçada, "Nefsini teslîm etmek, boyun eğmek, selâmete, huzura ulaşmak" ma'nâlarına gelir. İmâm-ı a'zam hazretleri, "Allahü teâlânın emirlerine teslîm olmak ve boyun eğmek" diye ta'rîf etmiştir.

Bu ta'rîfler dikkatle incelenirse, iyi bir müslümanın nasıl olacağı, kendiliğinden meydana çıkar. Bir müslüman, herşeyden önce bedenen ve rûhen temizdir, sağlıklıdır. Çünkü rûhen ve bedenen sağlıklı olmayan huzurlu olamaz.

Allahü teâlâ, Kur'ân-ı kerîmde çeşitli yerlerde meâlen, (Temiz olanları severim) buyuruyor. Müslümanlar, câmilere, evlere ayakkabı ile girmez. Halılar, döşemeler, tozsuz, temiz olur. Her müslümanın evinde hamamı vardır. Kendileri, çamaşırları, yemekleri hep temiz olur. Onun için, mikrop ve hastalık bulunmaz. Tarih boyunca hep böyle olmuştur.

Temizliğe hayrân oldum Fransızların dünyaya övündükleri Versay sarayında bir hamam yoktur. Orta çağda, Paris'te oturan bir Fransız, sabahleyin kalktığı zaman, evinde bir abdesthâne olmadığı için, oturağa yaptığı pislik ile içme suyu şişesini beraberinde Sen nehrine götürür, o nehirden evvelâ içmek için su alır, sonra pisliğini nehre dökerdi. "İçme Suyu" (L'Eau Potable) adlı bir Fransız eserinde bunlar aynen yazılıdır.

Kanûnî Sultân Süleymân zamanında İstanbul'a gelen bir Alman râhibi, 1560 târîhinde yazdığı bir eserde şunları yazmaktadır:

"Buradaki temizliğe hayrân oldum. Burada herkes günde beş defa yıkanır. Bütün dükkânlar tertemizdir. Sokaklarda pislik yoktur. Satıcıların elbiseleri üzerinde ufak bir leke bile bulunmaz. Ayrıca ismine "hamam" dedikleri ve içinde sıcak su bulunan binâlar vardır ki, buraya gelenler, bütün bedenlerini yıkarlar. Hâlbuki bizde insanlar pistir, yıkanmasını bilmezler." Görüldüğü gibi kendileri

i'tirâf etmektedir yıkanmayı bilmediklerini. Avrupa'da yıkanmak, ancak asırlardan sonra müslümanlardan öğrenilmiştir.

Bugün ise, müslüman memleketleri denilen yerlerde seyâhat eden yabancılar, yayınlarında şöyle yazmaktadırlar:

"Bir doğu memleketine gittiğimiz zaman önce burnumuza ağır pis bir koku geliyor. Her taraf pislik içindedir. Yerler tükürük ile doludur. Ötede beride toplanmış süprüntü ve ölmüş hayvan leşlerine rast gelinir. İnsan, böyle bir doğu memleketinden geçerken, iğreniyor ve müslümanların iddia ettikleri gibi temiz olmadıklarını anlıyor."

Bugün, İslâm devleti ismini taşıyan memleketlerde, îmân bilgileri bozulduğu gibi, temizliğe de tam riâyet olunmamaktadır. Fakat bunda kabâhat, İslâm dîninde değil, İslâm dîninin esâsının temizlik olduğunu unutan kimselerdedir.

Fakîrlik, pis olmak için bir ma'zeret teşkîl etmez. Bir insanın yere tükürmesinin, ortalığa pislik saçmasının para ile hiçbir ilgisi yoktur. Böyle pislik yapanlar, Allahü teâlânın temizlik emrini unutan zavallılardır.

Müslümanlar dîni öğrenirse...

Her müslüman, dînini iyi öğrense ve buna riâyet etmiş olsa, bu pislik hemen ortadan kalkar. O zaman başka milletler, müslüman memleketleri ziyâret ettiklerinde, tıpkı orta çağdaki müslümanlarda olduğu gibi, temizliğe hayran kalırlar.

Gerçek müslüman, hem temiz olur, hem de, sağlığına çok dikkat eder. Bir zehir olan alkollü içkileri içmez. Çeşitli tehlîkeleri ve zararları olduğu için yasak edilen domuz etini yemez. Homoseksüellerde yeni keşfedilen Aids ismindeki bulaşıcı ve öldürücü hastalığın virüsünün, domuzlarda bulunduğu tesbît edilmiştir. Bu tesbit edilen hastalıklardan sadece biridir. Daha keşfedilemiyen nice hastalıkların kaynağı, domuz ve benzeri dînimizin yasak ettiği şeylerdir.

1996 YILLIK KÜLLİYATI

07

Temmuz

31 yazı · Bugünkü Sohbet: 31

BUGÜNKÜ SOHBET · 1 TEMMUZ 1996 · KAYIT 10912

Medeniyetin gerçek sahibi

Burada senelerce kalsan, sana kimse gelmez. Çünkü, Eshâbım hasta olmaz! İslâm dîni, hasta olmamak yolunu göstermiştir. Eshâbım temizliğe çok dikkat eder. Acıkmadıkça bir şey yemez ve sofradan, doymadan önce kalkar.

Peygamber efendimiz, (İlim ikidir: Beden bilgisi, din bilgisi) buyurdu. Ya'nî ilimler içinde en lüzûmlusu, rûhu koruyan din bilgisi ve bedeni koruyan sağlık bilgisidir buyurarak, herşeyden önce, rûhun ve bedenin zindeliğine çalışmak lâzım geldiğini emretti. İslâmiyet, beden bilgisini, din bilgisinden önce öğrenmeyi emrediyor. Çünkü, bütün iyilikler, bedenin sağlam olması ile yapılabilir.

Bugün, bütün üniversitelerde okutuluyor ki, doktorluk iki kısmdır: Biri hijiyen, ya'nî sağlığı korumak, ikincisi terapötik, ya'nî hastaları tedâvi etmek, iyi etmektir. Bunlardan birincisi önce gelmektedir. İnsanları hastalıklardan korumak, sağlam kalmayı sağlamak, tıbbın birinci vazîfesidir.

Önemli olan hasta olmamak Hasta insan, iyi edilse de, çok defa, özürlü, çürük kalır. İşte islâmiyet, tıbbın birinci vazîfesini, hijiyeni garanti etmiştir. Kur'ân-ı kerîmin birçok âyetinde tıbbın bu iki kısmı da teşvîk buyurulmaktadır.

Peygamberimiz, Rûm imparatoru Heraklius ile mektuplaşırdı. Birbirlerine elçi gönderirlerdi. Bir defa, Heraklius birçok hediye göndermişti. Bu hediyelerden biri de, bir doktor idi. Doktor gelince:

- Efendim! İmparator beni, size hizmet için gönderdi. Hastalarınıza bedâva bakacağım! dedi.

Resûlullah efendimiz kabûl buyurdu. Emreyledi, bir ev verdiler. Hergün nefîs yiyecek, içecek götürdüler. Günler, aylar geçti. Hiç bir müslüman, doktora gelmedi. Doktor, utanıp gelerek:

- Efendim! Buraya, size hizmet etmeye geldim. Bugüne kadar, bir hasta gelmedi. Boş oturdum, yiyip içtim, rahat ettim. Artık gideyim, diye izin istedi.
Peygamberimiz buyurdu ki:

- Sen bilirsin. Eğer daha kalırsan, misâfire hizmet etmek, ona ikrâm etmek, müslümanların vazîfesidir. Gidersen de uğurlar olsun. Yalnız şunu bil ki, burada

senelerce kalsan, sana kimse gelmez. Çünkü, Eshâbım hasta olmaz! İslâm dîni, hasta olmamak yolunu göstermiştir. Eshâbım temizliğe çok dikkat eder. Acıkmadıkça bir şey yemez ve sofradan, doymadan önce kalkar.

Bu müslüman hiç hasta olmaz demek değildir. Fakat sağlığına ve temizliğe itinâ eden bir müslüman, sağlam kalır, kolay kolay hasta olmaz. Ölüm haktır. Hiç bir kimse ölümden kurtulamaz ve herhangi bir hastalık sonucu ölecektir. Fakat, o vakte kadar sağlığını koruyabilmesi, ancak müslümanlıkta emredilen husûslara ve temizliğe riâyet sâyesinde olur.

Hıristiyanlığın en revâçta olduğu orta çağda, büyük tıb adamları, yalnız müslümanlardı ve Avrupalılar Endülüs'e tıp tahsîl etmeğe gelirlerdi. Çiçek hastalığına karşı aşıyı bulanlar, müslüman Türklerdir.

Türklerden bunu öğrenen Jenner, ancak 1796 da bu aşıyı Avrupa'ya götürdü ve haksız olarak, "Çiçek aşısını bulan kimse" ünvânını aldı. Hâlbuki, tam bir karanlık diyârı olan o zamanki Avrupa'da insanlar, hastalıktan kırılıyordu. Fransa kralı Onbeşinci Louis 1774 de çiçekten öldü. Avrupa uzun zaman vebâ ve kolera salgınlarına uğradı.

Çalışan kazanır Birinci Napolyon 1798 de Akkâ kalesini kuşattığı zaman, ordusunda vebâ zuhûr etmiş ve hastalığa karşı çâresiz kalınca, düşmanı olan Müslüman Türklerden yardım istemek zorunda kalmıştı.

O zaman yazılan bir Fransız eserinde şöyle denilmektedir:

"Türkler, ricâmızı kabûl ederek hekimlerini yolladılar. Bunlar tertemiz giyinmiş, nûr yüzlü kimselerdi. Evvelâ duâ ettiler ve sonra ellerini bol su ve sabun ile uzun uzadıya yıkadılar. Hastalarda zuhûr eden hıyarcıkları neşterle yardılar. İçindeki sıvıyı akıttılar ve yaraları tertemiz yıkadılar. Sonra hastaları ayrı ayrı yerlere koydular ve sağlamların mümkün olduğu kadar onlara yaklaşmamasını tenbîh ettiler. Hastaların elbiselerini yaktılar ve onlara yeni elbiseler giydirdiler. En nihâyet tekrar ellerini yıkadılar ve bizden hiç bir ücret veya hediye kabûl etmeden yanımızdan ayrıldılar."

BUGÜNKÜ SOHBET · 2 TEMMUZ 1996 · KAYIT 10913

Dünya ve âhiret iyilikleri

Yalan söyliyen, hîlekârlık yapan, insanları aldatan, zulmeden, haksızlık yapan, din kardeşlerine yardım etmiyen, büyüklük taslıyan, yalnız kendi menfaatini düşünen bir kimse, ne kadar ibâdet ederse etsin, hakîkî bir müslüman sayılmaz.

İnsanın bedenen sağlıklı olması kâfi değildir. Rûhen de sağlıklı, temiz olması lâzımdır. Rûh temizliği ise güzel ahlâklı ve fazîletli olmakla elde edilir. İslâm dîni, baştan başa ahlâk ve fazîlettir. İslâm dîninin, dostlara ve düşmanlara karşı yapılmasını emrettiği iyilik, adâlet, cömertlik, akılları şaşırtacak derecede yüksektir. Ondört asırlık hâdiseler, bunu düşmanlara da, pek iyi göstermiştir. Sayılmıyacak kadar çok vesîka vardır.

Meselâ Bursa müzesi arşivinde, ikiyüz sene öncesine âit bir mahkeme kaydında şunlar yazılıdır:

Altıparmaktaki yahûdî mahallesi yanında bir arsaya müslümanlar câmi yapıyor. Yahûdîler, arsa bizimdir, yapamazsınız dediklerinde, iş mahkemeye intikâl ediyor. Arsanın yahûdîlere âit olduğu anlaşılarak, mahkeme câminin yıkılmasına, arsanın yahûdîlere verilmesine karar veriyor ve hüküm yerine getiriliyor. Adâlete bakınız!

Îmânı yüksek olan Bir hadîs-i şerîfte buyuruldu ki: (İyi huyları tamamlamak, iyi ahlâkı dünyaya yaymak için gönderildim.) Başka bir hadîs-i şerîfte de, (Îmânı yüksek olanınız, ahlâkı güzel olanınızdır) buyuruldu. Îmân bile, ahlâk ile ölçülmektedir.

İslâmiyette rûh temizliği esastır. Yalan söyliyen, hîlekârlık yapan, insanları aldatan, zulmeden, haksızlık yapan, din kardeşlerine yardım etmiyen, büyüklük taslıyan, yalnız kendi menfaatini düşünen bir kimse, ne kadar ibâdet ederse etsin, hakîkî bir müslüman sayılmaz.

Mâ'ûn sûresinin ilk üç âyetinde meâlen, (Ey Resûlüm, kıyâmet gününü inkâr eden, yetîmi, öksüzü incitip hakkını gasbeden, fakîri doyurmayan ve başkalarını da fakîre iyiliğe teşvîk etmeyen o kimseyi gördün mü?) buyurulmuştur.

Bu gibi kimselerin ibâdeti kabûl olunmaz. Ya'nî sadece borcunu ödemiş olur, va'dedilen büyük sevâba kavuşamaz. İslâm dîninde yasaklardan, harâmlardan

sakınmak, emirleri, farzları yapmaktan daha önce gelmektedir. Hakîkî bir müslüman, her şeyden önce, tam ve mükemmel bir insandır. Güler yüzlü, tatlı dilli, doğru sözlüdür. Kızmak nedir bilmez. Resûlullah efendimiz buyurdu ki: (Kendisine yumuşaklık verilen kimseye dünya ve âhiret iyilikleri verilmiştir.)

Müslüman son derece mütevâzidir. Kendisine başvuran herkesi dinler ve imkân buldukça yardım eder.

Müslüman vakûrdur, kibârdır. ^Ailesini ve vatanını sever. Peygamberimiz, (Vatan sevgisi îmândandır) buyurmuştur. Bunun için, vatanına saldıranlara karşı vatanını müdafaa eder. Kânûnî zamanında yaşamış bir Alman râhibi şunları yazmaktadır:

(Müslüman Türklerin niçin her seferde bizi yendiklerini şimdi anladım. Burada bir gazâ olduğu zaman, Müslümanlar derhal silâhlarına sarılıp, vatanları ve dînleri uğruna seve seve çarpışmakta ve ölmektedirler. Savaşta ölenlerin Cennete gideceklerine inanıyorlar. Hâlbuki bizde bir harb ihtimâli olunca, herkes askere gitmemek için saklanacak yer arar. Zorla askere alınanlar ise, isteksiz dövüşürler.)

Müslüman nasıl olur?

Allahü teâlânın, kullarının nasıl olmasını istediği, Kur'ân-ı kerîmde ne güzel açıklanmaktadır: Fürkân sûresinde meâlen şöyle buyurulmaktadır:

(Allahü teâlânın fazîletli kulları, yer yüzünde gönül alçaklığı ve vakâr ile yürürler. Câhiller kendilerine sataştığı zaman onlara, "sağlık, esenlik size" gibi güzel sözler söyliyerek doğruluk ve tatlılıkla günâhtan sakınırlar. Onlar, Rableri için, secde ve kıyâm ederek ya'nî namaz kılarak gecelerler. O'na hamd ederler. Onlar, "Rabbimiz Cehennem azâbını bizden uzaklaştır. Doğrusu O'nun azâbı devâmlı ve acıdır, orası şüphesiz ne kötü bir yer ve ne kötü bir duraktır" derler. Onlar sarfettikleri zaman, ne israf, ne de cimrilik ederler, ikisi ortası bir yol tutarlar ve kimsenin hakkını kesmezler. Onlar Allaha ortak koşmazlar. Allahın harâm ettiği cana kıyıp, kimseyi öldürmezler.

BUGÜNKÜ SOHBET · 3 TEMMUZ 1996 · KAYIT 10914

Cenâb-ı Hakkın çok sevdiği kimse

Peygamber efendimiz Hazret-i Ömer'e buyurdu ki: "Dünyadan bana ne. Ben bu dünyada, bir yaz günü yola çıkıp da, bir ağaç gölgesinde bir müddet istirahat eden, sonra da çekip giden bir yolcu gibiyim." İbni Hibbân hazretleri, onuncu asırda yaşamış hadîs âlimlerinin büyüklerindendir. Zamanının meşhur bütün âlimlerini dolaşıp, onlardan ilim öğrendi. Naklettiği hadîs-i şerîflerden ba'zıları şunlardır:

Üsâme bin Şerîk hazretleri anlatır: Biz, Resûlullahın yanında oturuyorduk. Sanki başımızın üzerinde bir kuş varmış da konuştuğumuz zaman uçacakmış gibi, kimseden çıt çıkmıyordu. Bu sırada birkaç kişi geldi.

- Allahü teâlâ en çok kimi sever? diye sordular. Resûlullah da, - Ahlâkı en güzel olanı, buyurdu.

Safvân bin Assâl el-Murâdî bildiriyor: Resûlullah mescidde duruyordu. Bu sırada huzûrlarına vardım.

- Ey Allahın Resûlü! Ben ilim öğrenmeye geldim, dedim. Bana:

- Hoş geldin, ilim öğrenmek istiyen! Melekler, ilim öğrenene olan sevgilerinden dolayı kanatlarını açarak göğe kadar yükselen bir halka meydana getirirler, buyurdu.

Ebû Hüreyre rivâyet ediyor: Bir kere Resûlullah efendimiz bir yere cihâd için asker göndermişti. Müfreze, hem çabuk ve hem de bir hayli ganimetle döndü. Bunun üzerine birisi:

- Ey Allahın Resûlü, doğrusu biz bu kadar sür'atli dönen ve böylesine çok ganimet getiren hiç bir ordu görmedik, deyince, Resûlullah efendimiz:

- Size onlardan daha çabuk ve daha fazla ganimet getiren birisini bildireyim mi? Bu, güzelce abdest aldıktan sonra mescide giden, orada sabah namazını kıldıktan sonra, (kuşluk vaktine kadar bekleyip) kuşluk namazını kılan kimsedir, buyurdu.

İbni Abbâs hazretleri şöyle anlatıyor: Bir gün Hazret-i Ömer Resûlullahın yanına girdi. Resûlullah bir hasır üzerinde uzanmış, istirahat ediyordu. Hasır,

Resûlullah efendimizin mübârek vücûdunda iz bırakmıştı. Hazret-i Ömer bu hâli görünce çok üzülüp:

- Yâ Resûlallah! Sizin için daha yumuşak bir yatak tedârik etsek, diye arzedince, Resûlullah buyurdu ki:

- Dünyadan bana ne. Ben bu dünyada, bir yaz günü yola çıkıp da, bir ağaç gölgesinde bir müddet istirahat eden, sonra da çekip giden bir yolcu gibiyim, buyurdu.

İbni Hibban hazretleri değişik konularda kıymetli veciz sözleri de topladı. Bunlardan ba'zıları şunlardır:

"Tefekkür dört türlü olur. Allahü teâlânın mahlûklarındaki güzel san'atları, fâideleri düşünmek, O'na inanmaya ve O'nu sevmeye sebep olur. O'nun va'dettiği sevâbları düşünmek, ibâdet yapmaya sebep olur. O'nun haber verdiği azâbları düşünmek, O'ndan korkmaya ve kimseye kötülük yapmamaya sebep olur. O'nun ni'metlerine, ihsânlarına karşılık nefsine uyarak günâh işlediğini, gaflet içinde yaşadığını düşünmek, Allahü teâlâdan hayâ etmeye, utanmaya sebep olur. Allahü teâlâ, yerlerde ve göklerde bulunan mahlûkâtı düşünerek ibret alanları sever." "İnsanlara, sözlerinde ve işlerinde dâimâ muhâlefet edip karşı çıkmak, karşıdakinin kızgınlık ve kin beslemesine sebep olur." "Latîfede günâhı gerektiren bir durum varsa, yüzü karartır, kalbi yaralar, kızgınlık ve kalbde kin meydana getirir. Eğer, latîfede ma'siyet ve günâhı gerektirecek bir şey yoksa, kalbde bulunan keder ve gamı giderir, dostluğu sağlamlaştırır. Gönlü rahatlatır." "Akıllı kimse, adımını atmadan önce basacağı yeri iyice görür, sonra oraya adımını atar." "Akıldan daha kıymetli bir sermâye yoktur. Kişinin dîninin kemâli, olgunluğu, aklının kemâline göredir." "Alahü teâlânın, insanlara ihsân ettiği ni'metlerin en büyüklerinden birisi akıl ni'metidir." "Akıllı kimse, konuşması istenmeden, ihtiyâç olmadan konuşmaya başlamaz. Bir zarûret olmadan, cevapta acele etmez."

BUGÜNKÜ SOHBET · 4 TEMMUZ 1996 · KAYIT 10915

Akıllı kimsenin alâmetleri

"Şu dört hasleti kendisinde bulundurmıyan kimseye akıllı ve ilim sâhibi denmez: Birincisi; Allah korkusu. İkincisi; güzel bir hayâ, utanma duygusu. Üçüncüsü;

yumuşaklık. Dördüncüsü; emri altında bulunanlara cömertlik yapmak." Hadîs âlimlerinden İbni Hibbân hazretlerinin veciz sözleri:

"Akıllı insan, önce kendi ayıplarını görür. Kendi ayıbını görmiyen kimse, başkasının güzelliklerini göremez. Kişinin, kendi ayıbını görememesi, kötülük olarak ona yeter. Çünkü ayıbını göremiyen kimse, bu ayıbından kurtulamaz." "Bir işe başlamadan önce, tedbîrini de almak aklın icâbıdır." "Akıllı kimsenin sözü aşırılıktan uzak ve düzgündür. Câhilin sözü ise, çelişki ve birbirine zıt şeylerle doludur." "Aklın âfeti; ucub, ya'nî kendini beğenmektir." "Akıllı kimse, her zaman kalbini kontrol eder. Allahü teâlânın emrettiği şeyleri yapıp, yasak ettiklerinden sakınır. Allahü teâlâdan gâfil olmaz ve emirlerini yapmakta gevşeklik etmeyip, uyanık olur. Böyle olan kişi işlerinde tedbîrli olur." "Talebe olmadıkça, âlim olunmaz. İlim ile amel etmedikçe de, ilim fâide vermez." "Akıllı kimsenin ilimle uğraşmasından maksadı, onunla amel etmektir. Çünkü, bundan başka bir gâye için ilim öğrenen kişi, şöhretini ve kibrini artırmış olur."

"Bu dil, kalbin habercisidir. Söz, kişinin aklının miktârını gösterir." "İki şey kalbi katılaştırır. Çok konuşmak ve çok yimek" "Susması fazla olan kimse, birçok hatâ ve günâhtan kendisini korumuş olur. Sözlerine dikkat et. Yoksa sözü söyledikten sonra, keşke bu sözü söylemeseydim, demiyesin." "Kişiye, her duyduğunu söylemesi, ona yalan olarak yeter." "İnsanların bir kısmı dili sebebiyle ikrâm görür. Bir kısmı dili yüzünden hor görülür, sevilmez. Akıllı kimse, dili sebebiyle sevilmiyenlerden olmaz. O, kendini diliyle herkese sevdirir." "Şu dört hasleti kendisinde bulundurmıyan kimseye akıllı ve ilim sâhibi denmez. Birincisi; Allah korkusu. Bütün hayır ve fazîletlerin başı budur. İkincisi; güzel bir hayâ, utanma duygusu. Asâlet bununla anlaşılır. Üçüncüsü; yumuşaklık. Dördüncüsü; emri altında bulunanlara cömertlik yapmak." "Hayâ, insan ile, kötü olan şeyler arasında bir perdedir. Hayâ, kötü ve beğenilmeyen şeylerin en güzel ilâcıdır. Ancak, hayâ gidince, artık onların ilâcı kalmaz." "İnsanlara iyi muâmele etmek, aklın yarısı; suâli güzel sormak ise, ilmin yarısıdır. İktisâd etmek, geçim darlığının ilâcıdır." "Güzel ahlâk, başkalarının sevgisini; kötü ahlâk ise, nefretini, kinini kazandırır." "İnsanlarla yakın alâka kurabilmenin yolları; onlara iyi muâmele edip ikrâmda bulunmak, onlardan gelen eziyet ve sıkıtılara katlanmaktır." "İnsanların en cömerdi, başkasına iyilik ve ihsânda bulunup karşılık beklemiyendir. İnsanların af bakımından en üstünü, hakkını almaya gücü yettiği hâlde affedendir. İnsanların en iyisi, akrabâ ile alâkasını kesmiyendir. En cimri kimse de, selâmda cimrilik yapandır." "Güler yüzlü, güzel sözlü olan, insanlara, mal ve servet vermekten daha

sevimli olur." "Makâm ve mevki sâhibi kimse ile latîfe yapma, sana kin besler. Alçak ve bayağı kimselere de latîfe yapma, yoksa sana karşı cür'et gösterip, edebsizlik yapar." "Senin ile beraber olana ikrâm et. Kırıcı şaka yapma. Çünkü bununla, onun kinini üzerine çekersin." "Nice samîmî dost ve arkadaşlar arasında ayrılıklar olmuştur ki, bunun sebebi; uygunsuz şakalar olmuştur." "İnsanlara, sözlerinde ve işlerinde dâimâ muhâlefet edip karşı çıkmak, karşıdakinin kızgınlık ve kin beslemesine sebep olur." "Bir kimsenin münâzara ve muhâlefet yaptığını, sâdece kendi görüşünü beğendiğini, ısrarlı bir tutum içerisinde olduğunu görürsen, hüsrân içinde olduğunu bil." "Susmak, insana sevgi ve vakâr kazandırır. Diline sâhip olup, onu muhâfaza eden kimse, sıkıntıya düşmez."

BUGÜNKÜ SOHBET · 5 TEMMUZ 1996 · KAYIT 10916

Akıllı kimse, kimseye sıkıntı vermez

"Dostluktan sonra düşmanlık, çok kötü bir iştir. Bu, akıllı kişinin yapacağı iş değildir. Fakat insanlık icâbı böyle bir duruma düşülürse, yine de anlaşabilecek, birbirlerine yaklaşabilecek açık bir kapı bırakmak lâzımdır." Hadîs âlimlerinden İbni Hibbân hazretlerinin veciz sözleri:

"Dost ve kardeş edinilen kimseleri, meşakkat ve sıkıntıya sokmamalı, onları bıktırıp usandırmamalı, buna sebep olacak davranışlardan kaçınmalıdır. Çünkü bir anne bile, emzirdiği çocuğunu, kendisine sıkıntı verince kucağında tutmayıp bir yere bırakır." "Akıllı kimse, bayağı ve düşük kimselerle arkadaş olmaz. Onları dost edinmez. Böyle kimseler, yılan gibidir. Onların, sokmak ve zehirden başka sermâyesi yoktur." "Bir kimseyi dost ve arkadaş edinmek istiyorsan, önce onu kızdır. Eğer kızgınlık zamanında adâlet ve insaftan ayrılmıyorsa, onu dost edin, yoksa bırak."

"Bin dost, bir kişi için fazla değildir. Fakat bir kimsenin bir düşmanı olsa, o, onun için çok fazladır." "Kim düşmanı küçük görürse, aldanır. Aldanan kimse tehlîkeden kurtulamaz." "Dostluktan sonra düşmanlık, çok kötü bir iştir. Bu, akıllı kişinin yapacağı iş değildir. Fakat insanlık icâbı böyle bir duruma düşülürse, yine de anlaşabilecek, birbirlerine yaklaşabilecek açık bir kapı bırakmak lâzımdır." Resûlullah efendimiz buyurdu: "Sâlih kimse ile berâber olan kimsenin hâli, misk

satan kimse ile bulunan gibidir. Eğer o, ondan bir şey satın almasa bile, onun kokusundan istifâde eder. Kötü kimseyle oturanın hâli ise, körük çeken demircinin hâline benzer. Onun yaktığı ateş ona isâbet etmese de, bir kıvılcım isâbet edip, bir yerini yakabilir." "Kötü kimselerle berâber bulunmak, Cehennemden bir ateş parçasıdır. Onlarla berâber olmak, insanda kin meydana getirir. Onlar sevgiye lâyık değildirler." "Şu dört şey, kişiye saâdet ve huzur verir. Sâliha bir hanım, hayırlı evlât, sâlih ve takvâ sâhibi arkadaş, yiyecek-içecek ihtiyâcını bulunduğu yerden karşılayabilmek." "Dili söylemese de, seven kimsenin hâlinde sevdiğinin alâmetleri görülür." "Bir kimseyi tanıtan en büyük alâmet, onun oturup konuştuğu ve sevdiği kimselerdir. Çünkü kişi, arkadaşının, samîmî dostunun dîni ve inancı üzeredir." "Ahmak kimsenin alâmetleri: Sür'atli cevap vermek. Tedbîri terketmek. Çok gülmek. Çok iltifât etmek. İyi ve seçilmiş kimselere çirkin sözler söylemek. Şerli, kötü kimselerle düşüp kalkmaktır." "Kötü arkadaş edinme! Çünkü o, Cehennem ateşinden bir parçadır. Ne sevgisi doğrudur, ne de sözünde sâdıktır." "Hırsına tâbi olan kimsenin, rahatlıkta nasîbi yoktur. Çünkü hırs, insanı belâya sürükler. Akıllı kimse, dünyaya düşkün olmaz. Eğer insanın hırslı oluşu Allahü teâlânın emirlerini yapmak için olursa, bu güzeldir." "Hased, kazâya râzı olmamak, Allahü teâlânın kulları hakkında hükmettiğinden başkasını istemek, müslümanın elindeki ni'metin yok olmasını arzu etmektir. Hasedcinin canı rahat olmaz. Bedeni rahata kavuşmaz. O, ancak kıskandığı kişinin elindeki ni'met yok olunca rahatlar." "Hased edilenin tek suçu, Allahü teâlânın lütfettiği ni'metin onda bulunmasıdır. Bu i'tibârla, hasedcinin hasedinde, Allahü teâlânın taksimini ve hikmetlerle dolu işini beğenmeme ve buna karşı gelme ma'nâsı bulunmaktadır." "Hased, sâhibini çok kötü durumlara sokar. İblis, Âdem aleyhisselâma hased ettiği için, çok yüksek bir dereceye sâhip iken, daha sonra mel'ûn oldu." "Kızma neticesinde meydana gelecek zararı, kızmadan önce düzeltmek daha kolay ve mümkündür." "En sabırlı insan, sırrını başkasından gizliyendir." "İşlerinde bir bilene danışan, pişmân olmaz." "Akıllı insan, her işinde yumuşak olur. Aceleyi ve hafifliği terkeder. Allahü teâlâ, yumuşaklığı sever. Yumuşaklıktan nasîbi olmıyanın ise, hayırdan nasîbi yoktur."

BUGÜNKÜ SOHBET · 6 TEMMUZ 1996 · KAYIT 10917

Cennete merhametliler girer

Yemîn ile söyliyebilirim ki, Fırat kıyısında müslümanın bir oğlağı kaybolsa, kıyâmet günü bunun hesâbı Ömer'den sorulur. Müslümanların halîfesi olarak, bütün müslümanlara merhamet etmem, onların haklarını korumam lâzımdır.

Eshâb-ı kirâmın büyüklerinden Ebû Hüreyre hazretleri nakleder:

Bir gün Peygamber efendimizin sohbetinde bulunuyorduk. Bize şöyle bir hâdise anlattı:

Yolculuğa çıkan birisi yolda su bulamayıp çok susadı. Yolda bir kuyuya tesâdüf etti. Kuyunun suyu aşağıda idi. Kova da olmadığı için, zorlukla kuyunun dibine indi. Sudan iyice içip susuzluğunu giderdi.

Suyunu içtikten sonra yine zorluklarla kuyudan çıktı. Dışarıda bir köpek ile karşılaştı. Köpek susuzluktan dilini çıkarmış vaziyette durmadan soluyor, susuzluktan toprağı eşeleyip yalıyordu. Adam köpeğin bu hâlini görünce kendi kendine:

- Bu köpek de tıpkı benim gibi susamış, dedi.

Köpeğin bu hâline dayanamayıp tekrar kuyuya indi. Yanında su kabı da olmadığından, pabucuna su doldurdu, dişleri ile tutarak kuyudan çıkarttı ve çıkardığı su ile köpeği suladı. Onun, susuz köpeğe olan bu merhametinden dolayı da Allahü teâlâ kendisinin günâhlarını magfiret etti.

Her iyiliğe karşılık vardır Bu kıssayı dinliyenlerden birisi Peygamber efendimize sordu:

- Yâ Resûlallah, hayvanlara yaptığımız iyilik için bize de ecir, sevâb var mıdır?

Peygamber efendimiz buyurdu ki:

- Evet. Can taşıyan her hayvana yaptığınız iyilik karşılığında ecir vardır.

Başka bir zaman da Peygamber efendimiz buyurdu ki:

- Cennete ancak merhametliler girer.

Eshâbı sordu:

- Yâ Resûlallah, biz hepimiz merhametliyiz.

- Fakat merhametin, sırf insanın kendi şahsına münhasır olmaması, bilâkis bütün insanlara karşı olması lâzımdır. Gerçek ma'nâda bütün insanlara merhamet eden yalnız Allahü teâlâdır.

Birisinin uygun olmıyan bir iş yaptığı görüldüğü zaman, "Allahından bul!", "Şeytanından bul!" gibi şeyler söylemek uygun değildir.

- Allahım ona merhamet et, ona acı, günâhlarını affet, ona hidâyet nasîb eyle, demelidir.

Hadîs-i şerîfte buyuruldu ki:

- Müslümanlar, kendi aralarında merhametlilikte, tıpkı bir bedenin uzvu gibi olmalıdır. Nasıl ki bedenin herhangi bir uzvu rahatsızlandığında, diğer bütün uzuvlar perişan oluyor ve hasta uzuv iyileşinceye kadar rahat edemiyorsa, aynen onun gibi müslümanlardan birinin bir derdi olduğu zaman, o bundan kurtuluncaya kadar diğer müslümanlar da rahatsızlık duymalıdır.

Hazret-i Ömer'in fedâkârlığı Sıcak bir günde hazret-i Ömer, bir hayvana binmiş vâdi boyunca gidiyordu. Eshâb-ı kirâmdan biri onu görüp sordu:

- Yâ Ömer, böyle nereye gidiyorsun?

- Beytülmala âit, zekat hayvanlarından biri kaçmış, onu arıyorum.

- Yâ Ömer, bu sıcakta nasıl dolaşabiliyorsun?

- Yemîn ile söyliyebilirim ki, Fırat kıyısında müslümanın bir oğlağı kaybolsa, kıyâmet günü bunun hesâbı Ömer'den sorulur. Müslümanların halîfesi olarak, bütün müslümanlara merhamet etmem, onların haklarını korumam lâzımdır. Müslümanların haklarını zâyi eden devlet adamı ile, mü'minleri sıkıntıya düşüren fâsıka hürmet edilmez.

Bir defasında hazret-i Ömer, ihtiyar bir gayrı müslimin kapı kapı dolaşarak dilencilik ettiğini gördü. Onun bu hâline üzülüp dedi ki:

- Senin gençliğinde, vergilerini almışız, yaşlandın diye seni böyle perişan bırakamayız.

Sonra, bu ihtiyara, geçinebileceği kadar maaş bağladı.

İşte Peygamber efendimiz ve Eshâbı böyle merhametli kimselerdi.

BUGÜNKÜ SOHBET · 7 TEMMUZ 1996 · KAYIT 10918

Gemileri yaktıran Endülüs fâtihi

Ey mücâhid kardeşlerim! Görüyorsunuz, arkamızda deniz, önümüzde düşman var. Artık geriye dönüşümüz kalmadı. Düşmana saldırıp, bu toprakları almaktan başka çâremiz yoktur. Sıkıntılara, tehlîkelere katlanmadan, rahata kavuşulamaz.

Târık bin Ziyâd, Emevîler zamanında, Afrika'nın fethi ile görevlendirilmiş, Mûsâ bin Nusayr'ın azâdlı kölesidir.

Mûsâ bin Nusayr, onda, sağlam karakter, kahramanlık, azim ve irâde, isâbetli karar verme, fasîh konuşma, dinliyenlerde derin te'sîrler uyandıracak kuvvetli bir hitâbet görünce, onu Endülüs'ü (İspanya'yı) fetihe gönderdi.

Târık bin Ziyâd, emrindeki dört gemi ve yedibin asker ile 711 yılında Endülüs'e hareket etti.

Yolculuk esnâsında, geminin güvertesinde kendisini hafif bir uyku hâli kapladı. Rü'yâda karşısında Peygamber efendimiz vardı. Resûlullah ve Eshâbı, kılıçlarını kuşanmış, yaylarını germiş, düşmana hücûm etmek üzereler. Peygamber efendimiz:

- Ey Târık!.. Yoluna devam et! buyurdu.

Sonra, önde Târık bin Ziyâd olmak üzere, Endülüs'e girdiler.

Târık bin Ziyâd uykudan uyandığında, sevincinden yerinde duramıyordu. Endülüs'ün fethinden artık emîn idi.

Savaştan dönmeyin!..

Askerler, İspanya'nın güneyinde gemilerden inip karaya çıktılar. Târık bin Ziyâd bütün gemileri yaktırdı. Sonra da askerlerine şöyle hitâp etti:

- Ey mücâhid kardeşlerim! Görüyorsunuz, arkamızda deniz, önümüzde düşman var. Artık geriye dönüşümüz kalmadı. Düşmana saldırıp, bu toprakları almaktan başka çâremiz yoktur.

Ey askerlerim, bize ancak doğruluk ve sabır yaraşır.

Kısa zamanda, düşmana saldırıp, hedefe varamazsak, kendimizi telef etmiş ve karşı tarafa cesâret vermiş oluruz. Bunun için herhâlükârda, düşmanı yenmemiz

gerekmektedir. Biliyorum ölümden korkmazsınız fakat, ölmek çâre değildir. Hedefimiz ölmek değil, İslâmı yaymaktır.

Ey askerlerim, benim durumum da sizinkinden farklı değildir. Bildirdiğim tehlîkeler, aynen benim için de geçerlidir. Kendimi tehlîkeden bertaraf edip, sizleri ölüm ile karşı karşıya getirmiş değilim!

Sıkıntılara, tehlîkelere katlanmadan, rahata kavuşulamaz. Sıkıntılara katlanın ki, sonunda tatlı meyveleri toplıyalım. Halîfemiz sizin yiğitliğinizi, kahramanlığınızı bildiği için bu işle görevlendirdi.

Yapacağınız kahramanlık asırlarca anılacak, bütün müslümanlardan hayır duâ alacaksınız. Savaşta, sizden önde olacağım, bütün gücümle düşmana saldıracağım. Düşman komutanını bizzat kendi elimle öldüreceğim. Eğer, hedefe varamadan şehîd düşersem, hemen içinizden birini komutan ta'yîn edin, savaştan dönmeyin!..

"Gemileri yakmak" ta'bîri Târık bin Ziyâd'ın bu ateşli sözleri, müslüman eskerleri heyecanlandırdı. Herşeyi unutup, bir an evvel düşmana saldırmayı düşünmeye başladılar. "Gemileri yakmak" ta'bîri işte bu hâdiseden beri kullanılır oldu.

Nihâyet iki ordu karşı karşıya geldi. Düşman eskerleri 100 bin civârındaydı.

Târık bin Ziyâd elçiler göndererek şu teklîfte bulundu:

- Seni ve halkını İslâma da'vet ediyoruz. Müslüman olursanız kardeşim olursunuz, bağrımıza basarız. Kabûl etmezseniz, cizye ve harac vererek canınızı kurtarırsınız. Bunu da reddederseniz, aramızı kılıç düzeltecektir.

Kral, askerlerinin çokluğuna güvenerek, bu teklîfi kabûl etmedi. Müthiş bir savaş başladı. Târık bin Ziyâd, akıl almaz bir şekilde savaşıyordu. Çarpışa çarpışa, Kral Roderiche ulaştı. Seri bir kılıç darbesiyle onu yere serdi.

Krallarının öldüğünü gören, düşman askerleri, şaşkın şekilde, sağa-sola kaçmaya başladılar. Mücâhidler, kısa zamanda, düşman askerlerinin çoğunu kılıçtan geçirdiler ve bir kısmını da esîr aldılar. Müslümanlar böylece, 275 sene hüküm sürecekleri, İspanya'ya (Endülüs'e) girmiş oldular. Burada, Avrupalılara insanlığı, medeniyeti öğrettiler.

BUGÜNKÜ SOHBET · 8 TEMMUZ 1996 · KAYIT 10919

Selâm ver, çünkü o Cennet ehlidir

Allah, bu kişiyi babasına ve anasına karşı geldiği için Cehennemlik kılmıştı. Ancak bu gece babası ve anası ondan râzı olup yüzüne gülerek baktılar. Bu sebeple Allah, onu bağışlayıp Cennetlik kıldı.

Bir gün Resûl aleyhisselâm ekin sulayan bir kişi görüp, ona selâm vermek istedi. Hemen Cebrâil aleyhisselâm gelip dedi ki:

- Yâ Resûlallah! Ona selâm verme! Çünkü o kimse Cehennemliktir.

Resûlullah efendimiz de yüzünü çevirip onun yanından geçti, gitti. Başka bir gün yine o kişiyi orada gördü. Bu defa selâm vermek istemedi. Fakat Cebrâil aleyhisselâm hemen gelip dedi ki:

- Yâ Resûlallah! Ona selâm ver, hatırını sor, onunla müsâfeha eyle! Çünkü o Cennet ehlidir.

Resûlullah, ona selâm verdi, hatırını sordu ve müsâfeha edip geçti gitti. Cebrâil aleyhisselâma sordu ki:

- Ey kardeşim Cebrâil, bu kişinin hâli nedir?

Cebrâil aleyhisselâm cevap verip dedi ki:

- Yâ Resûlallah, Allah, bu kişiyi babasına ve anasına karşı geldiği için Cehennemlik kılmıştı. Ancak bu gece babası ve anası ondan râzı olup yüzüne gülerek baktılar. Bu sebeple Allah, onu bağışlayıp Cennetlik kıldı.

Oğlum nasıl bir azâbdadır Îsâ aleyhisselâm zamanında bir kadının oğlu, anasına karşı dik kafalı olduğu hâlde öldü. Sonra anası, oğlunun dik kafalı olmasından dolayı uğradığı azâbı bilip duymak için ^Isâ aleyhisselâma geldi ve dedi ki:

- Ey Allahın Peygamberi! Benim oğlum bana karşı dik kafalı olduğu için nasıl bir azâbdadır, bilmek istiyorum, hâlini merak ediyorum. Duâ eyle de hâlinin nasıl olduğunu göreyim.

Îsâ aleyhisselâm duâ etti ve oğlu dirildi. Anasının suâline cevap olarak dedi ki:

- Ey ana! Benim sana bağırmamın her birine karşılık Cehennem Mâlik'i yüzüme yetmiş defa bağırdı. Öyle ki, her bağırdığında bütün dünya halkının bağırmasını

toplasan onunki kadar olmazdı.

Ana ve baba hakkını yerine getirmiyenlerin nicelerinin sûreti değişmiş, niceleri îmânsız gitmiştir.

Bir gün Peygamber efendimiz Eshâbına:

- Bir kimse, babasına ve anasına sövse, o kişi mel'undur. Onun hiç bir ibâdeti makbûl değildir. Kıyâmet gününde dili ensesinden çekilip Cehenneme sürülür.

Orada bulunanlar sordular:

- Yâ Resûlallah! Bir kimse, kendi anasına ve babasına hiç söver mi?

Buyurdu ki:

- Bir kimse, başka birisinin babasına veya anasına sövse, o da dönüp bunun babasına ve anasına sövse, o kimse kendi anasına ve babasına sövmüş gibidir.

Resûlullah efendimize bir kimse suâl edip dedi ki:

- Yâ Resûlallah! Kime iyilik edeyim?

- Ebeveynine ya'nî ana-babana.

- Yâ Resûlallah, ondan sonra kime iyilik edeyim?

- Ebeveynine.

Üçüncü defasında da aynı suâle aynı şekilde cevap verdiler.

Bir kişi, Resûl aleyhisselâma suâl edip dedi ki:

- Yâ Resûlallah! Benim anam gayet zayıfladı. Yemeğini ben yediriyorum, abdestini ben aldırıyorum ve bir yere gidecek olursa omuzumda götürüp getiriyorum. Acaba anamın bendeki hakkını ödedim mi?

Resûlullah buyurdu ki:

- Ananın hakkının yüzde birini bile ödemiş değilsin. Ona hizmet ettiğin için Allah sana çok sevâb verir.

Cennetin eşiğini öpmek Yine bir kişi suâl edip dedi ki:

- Yâ Resûlallah! Ben muhakkak Cennetin eşiğini öpeceğim diye yemîn ettim.

Resûl aleyhisselâm buyurdu:

- O hâlde şimdi git, ananın ayağının altını öp ki, yemînin yerine gelmiş olsun. Çünkü senin istediğin Cennet, ananın ayağı altındadır.

BUGÜNKÜ SOHBET · 9 TEMMUZ 1996 · KAYIT 10920

Cennete önce girecek olanlar

Kıyâmet gününde her amelin mükâfatı ölçü ile verilir. Ancak belâ ehline mükâfat ölçü ile verilmez, hesâbsız bir şekilde verilir. Dünyada sağlıklı ömür sürenler, bu hâli görünce imrenerek derler ki: "Ah ne olaydı biz de dünyada belâlarla parça parça olsaydık da bu sevâbdan mahrûm kalmasaydık." Âhırette, Allahü teâlâ, bütün haklardan önce, haksız olarak dökülen kanların hesâbını görür. Bundan sonra ba'zı kullarını mükâfatlandırır. Âhırette mükâfatlandıracakları arasında birinci sırada, dünyada göz nûrundan mahrûm olan âmâlar gelir. Allahü teâlâ bütün âmâları toplayıp:

- Siz, bugün benim cemâlimi görmekte diğer insanlardan önce ve üstünsünüz, buyurur.

Hâllerine sabreden, îmân ehli bütün âmâlar bir yerde toplanır. Cenâb-ı Hakkı görme saâdetine mazhar olurlar. Bu saâdet, Cennet ni'metlerinin başında gelir.

Daha sonra, bütün âmâlar, Şuayb aleyhisselâmın beyaz sancağı altında toplanırlar. Arş'ın sağ tarafında, sayısız zînet ve nûrdan bayraklarla donatılmış ve bütün murâdları hâsıl olmuş hâlde burada kalırlar.

Arş'ın sağ tarafı, Kur'ân-ı kerîmde Allahü teâlânın medhettiği bir yerdir. Âyet-i kerîmede, (Orada taze yemişlerle meşgul olan eshâb-ı yemîndir, eshâb-ı yemînden başkası değildir) buyurulmuştur.

Sonra dert ve belâ sahipleri Âmâların mükâfatı verildikten sonra, ikinci olarak şöyle bir nidâ işitilir:

- Ey dünyada dert-belâ sâhibi olanlar, cüzzamlılar, hastalık çekenler!

Dert ve belâlara sabreden, îmân ehli kimseler bir yerde toplanır. Eyyûb aleyhisselâmın yeşil bayrağı altında Arş'ın sağ tarafına gönderilir.

Âhırette, dünyada iken yapılan iyi amelleri işliyenler, belli bir ölçü, oran dahilinde mükâfatlandırılacaktır. Meselâ namaz kılan, oruç tutan, diğer hayırlı amelleri işliyen kimselere, bire on, yetmiş, yediyüz misli gibi sevâb verilecektir. Ancak, dert ve belâlara sabredenlerin mükâfatları karşılıksız verilecektir. Nitekim hadîs-i şerîfte buyuruldu ki:

(Kıyâmet gününde her amelin mükâfatı ölçü ile verilir. Ancak belâ ehline mükâfat ölçü ile verilmez, hesâbsız bir şekilde verilir. Dünyada sağlıklı ömür sürenler, bu hâli görünce imrenerek derler ki:

- Ah ne olaydı biz de dünyada belâlarla parça parça olsaydık da bu sevâbdan mahrûm kalmasaydık. Ancak bu sevâblar, sabredenler içindir.)

Üçüncü olarak, harâm işlemeye gücü yettiği, imkânı bulunduğu hâlde, nefslerine hâkim olup harâm işlemiyenler çağrılacaktır. Bunlara da türlü türlü Cennet elbisesi giydirildikten sonra, Yûsüf aleyhisselâmın yeşil bayrağı altında toplanırlar, bütün murâdlarına kavuşturulduktan sonra Arş'ın sağ tarafına gönderilir. Bunlarla ilgili olarak, Kur'ân-ı kerîmde şöyle buyurulmuştur:

(Cennet, Allahtan korkup harâmlardan sakınanların yurdudur.)

Dördüncü olarak yine bir nidâ işitilir:

- Nerede o benim, rızâm için birbirlerine muhabbet edip kardeş olanlar, birbirlerini sevenler?

Bir nidâ üzerine, dünyada yalnızca Allah rızâsı için birbirlerini sevenler, bu sevgiyi herşeyin üzerinde tutanlar bir yerde toplanır. Diğerleri gibi cenâb-ı Hakkın cemâliyle müşerref olduktan sonra, İdris aleyhisselâmın kırmızı yâkuttan sancağı altında öncekiler gibi bunlar da Arş'ın sağ tarafına geçerler.

Göz yaşı dökenler Beşinci olarak da şöyle bir nidâ işitilir:

- Nerede o, dünyada ıssız yerlerde, Allah için ağlıyanlar, benim rızâm için göz yaşı dökenler?

Bu nidâ üzerine, âlimler ve şehîdler derler ki:

- Bizim mürekkebimiz, kanımız bunlarınkinden ağır gelir.

Allahü teâlâ bunların göz yaşları ile şehîdlerin kanını ve âlimlerin mürekkebini tarttırır. Allah için ağlıyanların göz yaşları ağır gelir. Bunlar da, Nûh aleyhisselâmın alaca sancağı altında toplanırlar. Her çeşit Cennet ni'metlerine gark olmuş bir hâlde, meleklerin ta'zimleri ile Arş'ın sağ tarafına geçerler.

BUGÜNKÜ SOHBET · 10 TEMMUZ 1996 · KAYIT 10921

Nerede benim yolumda şehîd düşenler?

Fakîrler sabretmemiş ve zenginler şükretmemiş ise, şiddetli şekilde azâba düçâr olacaklardır. Cennette çeşit çeşit ni'metlere kavuşan fakîrler ve zenginler, şükür ve sabır sebebiyle bunlara kavuşmuşlardır.

Cennete girecek olanlardan, öncelikle âmâlar, Şuayb aleyhisselâmın; dert ve belâya sabredenler, Eyyûb aleyhisselâmın; harâmdan sakınanlar, Yûsüf aleyhisselâmın; Allah için birbirlerini sevenler, İdris aleyhisselâmın; Allah için göz yaşı dökenler, Nûh aleyhisselâmın çeşit çeşit renklerdeki sancakları altında toplanıp, Arş'ın sağ tarafına yerleştikten sonra sıra şehîdlere gelir.

Peygamberlerin sancaklarının çeşit çeşit renkte olması, amellerin farklı farklı olmasından ileri gelmektedir. Kimi insan, azâbdan korkarak ağlar, kimisi Cenâb-ı Hakkın rahmetine kavuşmak için ağlar. Kısacası sancakların farklı olması bu kimselerin Cennete öncelikle girmesine sebep olan amelinin farklı olmasındandır.

Nerede o şehîdler!

Altıncı olarak, şöyle bir nidâ gelir:

- Nerede o şehîdler? Nerede o dünyada kanını sırf benim rızâm için akıtanlar, benim yolumda şehîd düşenler?

Bu da'vet üzerine, şehîdler kanları akar vaziyette istenilen yerde toplanırlar. Burada Allahü teâlânın cemâli ile müşerref olduktan sonra, Yahyâ aleyhisselâmın kırmızı sancağı altında olarak Arş'ın sağ tarafına alınırlar.

Bu arada âlimler derler ki:

- Yâ Rabbi, bizden öncekiler, bizim haber vermemizle; şehîdliğin, sabretmenin, Allah için göz yaşı dökmenin sevâbını, ecrini bizim bildirmemizle öğrendiler, bu sevâblara nâil olmak için çalışıp, bu derecelere kavuştular. Bunların bu derecelerine kavuşmalarına biz sebep olmuştuk.

Allahü teâlâ bunlara şöyle cevap verir:

- Ey benim âlim kullarım. Siz benim peygamberlerim gibisiniz. Sizler dünyada benim emirlerimi diğer kullarıma bildirdiniz. Bunun için diğerlerinden farklı

olarak sizlere şefâ'at etme hakkı vereceğim. Bundan dolayı sizleri geri bıraktım. Dünyadaki dostlarınıza, tanıdıklarınıza, akrabâlarınıza şefâ'atçi olabilirsiniz. Sizin hatırınız için ben onların günâhlarını bağışlıyacağım.

Bu cevâba âlimler sevinir. Sonra İbrâhim aleyhisselâmın beyaz sancağı altında, türlü türlü Cennet ni'metlerine gark olmuş hâlde Arş'ın sağ tarafına geçerler.

Yedinci olarak şöyle bir nidâ gelir:

- Nerede o dünyadaki fakîr olan kullarım?

Bu da'vet üzerine, dünyada fakîr olup, çeşit çeşit sıkıntılara, Allah rızâsı için, mükâfatını âhırette almak için sabreden fakîrler bir araya gelirler. Bunlara Cennet elbiseleri ve binmeleri için buraklar verilir. Daha sonra, Îsâ aleyhisselâmın sarı sancağı altında Arş'ın sağ tarafına giderler.

Sekizinci olarak, fakîrlerin Cennete girmelerinden beşyüz yıl âhıret senesi geçtikten sonra, şükreden zenginler da'vet edilir. Bunlar, Sülaymân aleyhisselâmın elindeki çeşit çeşit renklerden meydana gelen sancağı altında, Arş'ın sağ tarafına gönderilirler. Bunların sancağının renk renk olması, her birinin çeşitli sebeplerden zengin oluşundandır.

Ni'mete kavuşabilmek için Ancak, gerek fakîrlerin, gerekse zenginlerin bu devlete kavuşabilmeleri için, fakîrlerin sabredici, zenginlerin şükredici olması lâzımdır. Hâlinden şikâyetçi olan, sabretmeyen fakîrler, bundan istifade edemez.

Yine şükretmiyen, servetini, Allahü teâlânın yasak ettiği yerlerde kullanan, hayır hasenat yapmıyan, şükretmiyen zenginler de bu devlete kavuşamaz.

Âhırette, fakîrliği sebebiyle dînin emirlerine uymadığını ma'zeret gösteren kimselere, Îsâ aleyhisselâm örnek gösterilecektir. Yine zenginliği, malının mülkünün çokluğu sebebiyle dînin emirlerini yerine getiremediğini ma'zeret gösteren zenginlere de, Süleymân aleyhisselâm misâl gösterilecektir. Çünkü, Îsâ aleyhisselâm çok fakîr olduğu hâlde dînin emirlerini en güzel şekilde yaptı.

Fakîrler sabretmemiş ve zenginler şükretmemiş ise, şiddetli şekilde azâba düçâr olacaklardır. Cennette çeşit çeşit ni'metlere kavuşan fakîrler ve zenginler, şükür ve sabır sebebiyle bunlara kavuşmuşlardır.

BUGÜNKÜ SOHBET · 11 TEMMUZ 1996 · KAYIT 10922

Dîne hizmet edebilmek için

Yapılan bütün işlerin kabûl edilmesi ve âhırette faydası olması için, bunların ihlâsla, ya'nî Allah rızâsı için yapılmış olması lâzımdır. İhlâs, dünya menfaatlerini düşünmeyip amellerini yalnız Allah rızâsı için yapmaktır.

İslâmiyete hakkıyla hizmet edebilmek için üç şart vardır. Bu üç şarttan ne kadar çok istifâde edilirse, o kadar faydalı hizmet verilmiş olur. Bu üç şart şunlardır:

1- İlim ve tecrübe:

İlimsiz zâten hizmet olmaz. Nerede ilim varsa orada islâmiyet var demektir. Çünkü, islâmiyet, ilmin tâ kendisidir. Kur'ân-ı kerîmin birçok yerinde, ilim öğrenmek emredilmekte, ilim adamları övülmektedir. Meselâ, Zümer sûresinde meâlen, (Bilen ile bilmiyen hiç bir olur mu? Bilen elbette kıymetlidir) buyuruldu.

Bir hadîs-i şerîfte, (İlmi, Çin'de de olsa alınız) buyuruldu.

Bir husûsu bilen bir kimsenin anlatması ile yarım yamalak bilen kimsenin anlatması bir olmaz. İslâmiyete faydalı olabilmek için önce dîni çok iyi bilmek lâzımdır. Bunun için dînimiz, ilim sahibine ve ilme çok önem vermiştir.

Ancak ilimle beraber tecrübeden de istifade etmek lâzımdır. Bir operatörün, mesleğini sadece ilmiyle icrâ etmesi mümkün değildir. Defalarca ameliyatlara iştirak etmesi, ilmini tecrübe ile birleştirmesi lâzımdır.

Akılsız dostun olacağına...

2- Akıl ve siyâset:

Bir kimsenin, dînin emirleri ile mükellef olabilmesi için akıllı olması lâzımdır. Akılsız olan zâten emir ve yasakları yerine getirmekle mükellef değildir. Ahmak kimse hangi işte olursa olsun, işine zarar verir. Bunun için, dîni anlatacak kimselerin akıllı ve zekî olması lâzımdır. Meşhur bir ata sözümüz vardır: "Akılsız dostun olacağına, akıllı düşmanın olsun." Ahmak kimse nerede ne yapacağını bilmez.

Hizmette, akıl ile birlikte ilm-i siyâseti de devreye sokmak lâzımdır. Buradaki siyâset, bugünkü politikacıların yaptığı siyâset değildir.

Evliyâdan bir zât, bir gün câmide akıl ve siyâset ile ilgili va'z ederken buyurdu ki: "Diyelim ki içinizden biri evine vardığında, bir de baktı ki küçük çocuğu evin çatısında tam kenarda yürümekte, düştü-düşecek durumdadır. Böyle durumda hemen heyecanlanıp çocuğa bağırıp çağırılmaz. "Mâşâallah sen ne güzel yürüyorsun. Aşağıya in, sana bak ne getirdim" denir. Aşağıya indikten sonra, onun anlıyacağı şekilde, bir daha öyle tehlîkeli yerlerde dolaşma denir. İşte bu bir siyâsettir." Eskiden medreselerde, ilm-i siyâset dersi gösterilirdi. Talebenin biri, sıra ilm-i siyâsete gelince, "Buna lüzûm görmüyorum, ben artık gidebilirim" demiş ve medreseden ayrılmış.

Yolda bir köye uğramış. İmâmın va'zını dinlemiş. Bakmış ki, bozuk i'tikâdlı biri. Namazdan sonra hemen ayağa kalkıp, cemâ'ate, "Sizin bu imâmınız bozuk i'tikâdlı birisidir. Namazlarınız boşa gidiyor, bunun arkasında namaz kılmayın" demiş.

İmâm kendini köylülere çok sevdirmiş birişmiş. Bir dediğini iki etmiyorlarmış. İmâmın bir işâreti üzerine, adamı hemen dışarı atıp iyice bir dayak atmışlar.

Sakalından bir tek kıl koparan...

Talebe hatâsını anlayıp hemen medreseye geri dönmüş. İki sene de siyâset dersi aldıktan sonra, aynı köye tekrar gitmiş. Bu defa cemâ'ate demiş ki:

- Sizin bu imâmınız az bulunur bir insandır. Kıymetini bilin, her kim bunun sakalından bir tel koparır yanında bulundurursa, başına belâ gelmez.

Bunun üzerine, cemâ'at imâmın sakalını yolmak için hücum eder. İmâm kendini dışarı zor atar, canını zor kurtarır ve köyü terkedip gider. Böylece bozuk i'tikâdlı imâmdan köylüleri kurtarmış olur. İşte bunlar siyâsete birer misâldir.

Bundan anlaşılıyor ki, dîni anlatacak kimsenin, karşısındakilerin dînini ve dünyasını iyi bilmesi lâzımdır. Bu talebe cemâ'atin durumunu bilseydi önceki hâdise başına gelmezdi.

3- İhlâs:

Yapılan bütün işlerin kabûl edilmesi ve âhırette faydası olması için bunların ihlâsla, ya'nî Allah rızâsı için yapılmış olması lâzımdır. İhlâs, dünya menfaatlerini düşünmeyip amellerini yalnız Allah rızâsı için yapmaktır. İhlâs sâhibi, ibâdet ederken başkalarına göstermeyi hiç düşünmez. Bunun için âlimlerimiz, ilim, amel ve ihlâsın beraber olmasını şart koşmuşlardır. Bunlardan biri eksik olursa maksada kavuşulamaz.

BUGÜNKÜ SOHBET · 12 TEMMUZ 1996 · KAYIT 10923

Şüpheli iki hurmanın zararı

İmâm-ı a'zamın ortağı, "Malın, kusûrlarını söylemek hiç hatırıma gelmedi" dedi. Bunun üzerine Ebû Hanîfe hazretleri, hemen dükkândaki malı taksim edip, kendi hissesi olan tam otuz bin gümüşü fukaraya dağıtıp; "Bütün mala şüphe karıştı. Benim şüpheli mala ihtiyâcım yoktur" buyurdu.

İbrâhim bin Edhem hazretleri bir gün Mekke'de bir dükkândan hurma satın alırken iki tane hurma yere düştü. Bunları kendi hurması zannederek yedi. Bir zaman sonra Kudüs'e gelip Kubbe-i Sahra'da ibâdetle meşgul oldu.

Bir gece mescidde kaldı ve geceyi ibâdetle ihyâ etmek istedi. Gece yarısından sonra gökten sayısız melekler inip, her birisi türlü tesbîhlerle meşgul olmaya başladılar.

İbrâhim bin Edhem hazretleri, bunların çok güzel seslerle okudukları tesbîhleri dinleyip onları seyrederken, bu meleklerden birisi, diğerine dedi ki:

- Şu kimsede âdemoğlu kokusu var. Kimdir acaba?

Diğer melekler dedi ki:

- Bu zât, İbrâhim bin Edhem'dir, zâhiddir ve Horasanlıdır.

Kabûl edilmiyen duâlar Bunun üzerine öbür melek dedi ki:

- Bu İbrâhim, çok makbûl olmuş işler yapardı. Fakat bir yıl var ki, bunun tâatleri, duâları karşılıksız kalmakta, kabûl edilmemektedir. Diğeri sordu:

- Niçin kabûl edilmiyor?

- Şüpheli iki tane hurma yemiş. Onun için kabûl edilmiyor.

Bu konuşmaları işiten İbrâhim bin Edhem hazretleri, düşünceye daldı. Kendi kendine: "Bu iki hurma ne hurmasıdır ki, bana bu kadar zararı oldu?" deyip ağlarken Mekke'deki hâdise hatırına geldi. Hemen o sabah yola çıkıp Mekke'ye vardı. Mekke'de o hurmayı satın aldığı dükkâna gitti. Dükkânda genç bir adamın oturduğunu görüp ona sordu:

- Hani burada ihtiyâr bir kişi vardı; acaba o nereye gitti?

Genç adam cevap verdi:

- O ihtiyâr benim babamdı; âhırete göçtü. Fakat onu niçin soruyorsunuz?

İbrâhim bin Edhem, o kişiyi niçin aradığını söyliyerek daha evvel başından geçenleri anlattı. Delikanlı dedi ki:

- Ben, kendi hakkımı helâl ettim. Git, filan mahallede annemle kız kardeşim var; onlarla da helâlleş!

İbrahim bin Edhem hazretleri, gidip onlarla da helâlleştikten sonra tekrar Kudüs'e geldi. Yine Kubbe-i Sahra'da inzivâya çekilip geceyi ihyâ ederken evvelki gibi melekler geldiler. Yine meleklerden biri dedi ki:

- Şu kimsede âdemoğlu kokusu var; acaba kimdir? Diğeri cevap verdi:

- Bu, İbrâhim bin Edhem'dir; zahiddir ve Horasanlıdır. Tâatte bizim gibidir; belki bizden de üstündür. Fakat bir yıldır o iki hurma yüzünden tâati makbûl olmaz ve duâlarına karşılık verilmezdi. Gidip sâhibi ile helâlleştikten sonra tekrar ibâdetleri makbûl ve duâsı müstecâb olmaya başladı.

Bunun üzerine İbrâhim bin Edhem, çok ferahlık duydu. Bir müddet beyitler okuyarak ağladı. Sonra dedi ki:

- Allahın azameti hakkı için şu sağ tarafta ilk önce güzel sesle tesbîh okuyan kimdi? Sonra sol tarafta okuyan kimdi?

Melekler cevap verdiler:

- İlk önce tesbîh okuyan Cebrâil aleyhisselâm idi. Sonra tesbîh okuyan da İsrâfil aleyhisselâm idi.

Bütün malını dağıttı Ebû Hanîfe hazretlerinin mesleği ticâret idi. Beşir isminde bir ortağı vardı. Bir zaman Beşir, ticâret için Mısır'da bulunurken, Ebû Hanîfe, Kûfe'den yetmiş parça elbiselik kumaş alıp Beşir'e gönderdi.

Aynı zamanda kumaşlarla beraber bir de mektup gönderip; "Şu kumaşın şu ayıbı vardır; falan kumaşın bu ayıbı vardır" diyerek her kumaşın kusûrlarını tek tek bildirdikten sonra, "Sakın bu kumaşların ayıplarını söylemeden satmayasın!" diye ortağına tembîhte bulundu.

Bir zaman sonra Ebû Hanîfe hazretleri, ortağı Beşir'in yanına gelip, gönderdiği kumaşların satılmış olduğunu görünce, ortağına sordu:

- Sana mektupta yazdığım kumaşların kusûrlarını söyleyerek mi sattın?

Ortağı şaşırarak cevap verdi:

- İnanın ki, unuttum. Kusûrlarını söylemek hiç hatırıma gelmedi.

Bunun üzerine Ebû Hanîfe hazretleri hemen dükkândaki malı taksim edip, kendi hissesi olan tam otuz bin gümüşü aldı ve fukaraya sadaka olarak dağıtıp:

- Bütün mala şüphe karıştı. Benim şüpheli mala ihtiyâcım yoktur, buyurdu.

İşte din büyüklerimiz harâma helâle böyle dikkat ederlerdi. Harâma düşmemek için şüphelilerden bile bu derece kaçınırlardı.

BUGÜNKÜ SOHBET · 13 TEMMUZ 1996 · KAYIT 10924

Müslüman, müslümanın kardeşidir

Din kardeşinin ayıbını, utanç verici hâlini görüp de, bunu örten, gizliyen kimse, islâmiyetten önce arabların yaptıkları gibi, diri gömülen kızı mezârdan çıkarmış, ölümden kurtarmış gibidir.

Gerçek müslüman, dînine, anasına, babasına, hocasına, âmirine, memleketin büyüklerine ve kanûnlara karşı son derecede saygılıdır. Lüzûmsuz şeylerle uğraşmaz. Ancak faydalı şeylerle meşgûl olur. Kumar oynamaz, vaktini boş geçirmez, yalan söylemez, sözünde durur.

Sâf sûresinde meâlen, (Ey îmân edenler! Yapmadığınız bir şeyi niçin söylersiniz? Yapamadığınız şeyi yaptık demeniz, Allah katında büyük öfkeye sebep olur) buyurulmuştur ki, bu da, bir insanın yapamıyacağı bir şeyi va'd etmesinin, onu Allah katında kötü kişi yapacağını göstermektedir.

Gerçek müslüman, ibâdetini tam yapar. Allahü teâlâya olan şükrân borcunu öder. İbâdetini, yalnız lâf olsun veya yasak ortadan kalksın diye yapmaz. İbâdetini, büyük bir arzû, istek, sevgi ile yapar.

Allahü teâlâdan korkmak Allahü teâlâdan korkmak demek, O'nu çok sevmek demektir. İnsan, nasıl çok sevdiği bir kimsenin üzülmesini istemez ve onu üzeceğim diye korkarsa, Allahü teâlâya ibâdet de, O'na olan sevgimizi isbâtlıyacak bir şekilde yapılmalıdır. Allahü teâlânın bize verdiği ni'metler o kadar çoktur ki,

O'na olan şükrân borcumuzu ancak, O'nu çok severek ve O'na candan ibâdet ederek ödemeye çalışmalıyız.

İbâdetin, muhtelif nevileri vardır. Bir kısmı, Allahü teâlâ ile kul arasındadır. Allahü teâlâ, kendisine ibâdette kusûr edenleri belki affeder. Başkasının hakkına ri'âyet etmek de ibâdettir. Başkalarına fenâlık edenleri ve üzerinde başkasının hakkı bulunanları, hak sahipleri affetmedikçe aslâ affetmez.

Şu hadîs-i şerîfler, gerçek müslümanın özelliklerini açık şekilde bildirmektedir:

İnsanlara merhamet etmiyene, Allahü teâlâ merhamet etmez.

Satın alınan bir gömleğe verilen paranın onda dokuzu helâl ve onda biri harâm olsa, bu gömlekle kılınan namazı, Allahü teâlâ kabûl etmez.

Müslüman, müslümanın kardeşidir. Ona zulmetmez. Onun yardımına koşar. Onu, küçük ve kendinden aşağı görmez. Onun kanına, malına, ırzına, nâmûsuna zarar vermesi harâmdır.

Allaha yemîn ederim ki, bir kimse kendisi için sevdiğini, din kardeşi için de sevmedikçe îmânı tamam olmaz.

Allaha yemîn ederim ki, kötülüğünden komşusu emîn olmıyanın, îmânı yoktur. Ya'nî, gerçek mü'min değildir.

Kalbinde merhameti olmıyanın îmânı yoktur. Ya'nî kâmil, olgun müslüman değildir.

İnsanlara merhamet edene, Allahü teâlâ merhamet eder.

Küçüklerimize acımayan ve büyüklerimize saygılı olmıyan, bizden değildir.

İhtiyârlara saygı gösteren ve yardım eden ihtiyârlayınca, Allahü teâlâ ona da yardımcılar nasîb eder.

Allahü teâlânın sevdiği ev, yetîm bulundurulan ve ona iyilik yapılan evdir.

Yanında birini gıybet edeni susturan kimseye, Allahü teâlâ dünyada ve âhirette yardım eder. Gücü yeterken susturmazsa, Allahü teâlâ onu dünyada ve âhirette cezâlandırır.

Ayıpları örtücü olmalıdır Din kardeşinin ayıbını, utanç verici hâlini görüp de, bunu örten, gizliyen kimse, islâmiyetten önce arabların yaptıkları gibi, diri gömülen kızı mezârdan çıkarmış, ölümden kurtarmış gibidir.

İki arkadaştan Allahü teâlâ indinde daha iyi olanı, arkadaşına iyiliği daha çok olanıdır.

Bir kimsenin iyi veya kötü olduğu, müslüman komşularının, onu beğenip beğenmemesi ile anlaşılır.

Çok namaz kılan, çok oruç tutan, çok sadaka veren, fakat dili ile komşularını inciten kimsenin gideceği yer Cehennemdir. Namazı, orucu, sadakası az olup, dili ile komşularını incitmiyenin yeri Cennettir.

Allahü teâlâ, dünyalığı, dostlarına da düşmanlarına da vermiştir. Güzel ahlâkı ise, yalnız sevdiklerine vermiştir.

(İyi huylu olan kâfirlerin ölümleri yaklaşınca, îmâna kavuşacakları umulur sözünün doğru olduğu buradan da anlaşılmaktadır.)

Bir kimsenin ırzına, malına saldıranın sevâbları, kıyâmet günü o kimseye verilir. İbâdetleri, iyilikleri yoksa, o kimsenin günâhları buna verilir.

BUGÜNKÜ SOHBET · 14 TEMMUZ 1996 · KAYIT 10925

Kalb nasıl temiz kalır?

İyi huy, uzaklaşana yaklaşıp nasîhat etmek, zulmedeni affetmek ve malını, ilmini, yardımını senden esirgiyene bunları bol bol vermektir.

Kötü huylar, kalbi, rûhu hasta eder. Bu hastalığın artması, kalbin, rûhun ölümüne ya'nî küfre, dinden çıkmaya sebep olur. Kötü huylu kimselerin her türlü melâneti işleyip, (Kalbim temizdir. Sen kalbe bak) gibi sözleri, boş lâflardır. Dînimizin emrettiği şekilde yaşamıyan, ibâdetlerini yapmıyan kimsenin kalbinin temiz olması mümkün değildir. Kalb, ancak dînin emirlerine sarılmakla, güzel ahlâkla temiz kalır.

Peygamber efendimizin, kötü huylu olmanın zararları, iyi huylu olmanın faydaları ile ilgili pek çok hadîs-i şerîfleri vardır. Bu hadîs-i şerîflerden ba'zıları şunlardır:

Allahü teâlâ indinde günâhların en büyüğü, kötü huylu olmaktır.

Bir kimse, sevmediği birisine belâ, sıkıntı geldiği için sevinirse, Allahü teâlâ, bu kimseye de bu belâyı verir.

Hased etmeyiniz! Ateş odunu yok ettiği gibi, hased de insanın sevâblarını giderir.

[Hased, kıskanmak, çekememek demektir. Ya'nî, Allahü teâlânın birisine vermiş olduğu ni'metin ondan gitmesini istemek demektir. Ondan gitmesini istemeyip de, kendisinde de olmasını istemek, hased olmaz. Buna "Gıbta" etmek, imrenmek denir.] İyi huylu kimse, dünyada ve âhirette iyiliklere kavuşacaktır.

Allahü teâlâ, dünyada güzel sûret ve iyi huy ihsân ettiği kulunu, âhirette Cehenneme sokmaz.

İyi huy nedir?

İyi huy, uzaklaşana yaklaşıp nasîhat etmek ve zulmedeni affetmek ve malını, ilmini, yardımını senden esirgiyene bunları bol bol vermektir.

Kibirden, hıyânetten ve borçtan temiz olarak ölen kimsenin gideceği yer Cennettir.

İslâm âlimleri, bu hadîs-i şerîflerden, çeşitli hükümler çıkarmışlardır. Bu hükümlerin birkaçı şunlardır:

1- Dünyanın neresinde, hangi memlekette olursa olsun, müslümanın, kâfirlerin mallarına, canlarına ve ırzlarına saldırması, orada hırsızlık yapması harâmdır. Onların kanûnlarına karşı gelinmez, hîle ve hıyânet yapılmaz.

2- Gayrı müslimlerin malını almak, kalbini kırmak, müslümanın malını almaktan daha büyük günâhtır. Hayvan hakkı, insan hakkından, kâfirin hakkı da, hayvan hakkından daha büyük günâhtır.

3- Başkasının malını ondan izinsiz alıp, kullanıp, zarar yapmadan yerine bırakmak harâmdır.

4- Bir kimse, malı olduğu hâlde, borcunu ödemeyi bir saat geciktirirse, zâlim ve âsî, günâhkâr olur. Her an la'net altında bulunur. Borç ödememek öyle bir günâhtır ki, uykuda bile durmadan yazılır.

İslâm âlimleri, islâm dîninin emrettiği güzel ahlâkı, 1400 seneden beri, hep anlatmışlar ve kitaplarında yazmışlardır. Böylece, islâm dîninin bildirdiği güzel huyları, gençlerin kafalarına, kalblerine yerleştirmeye çalışmışlardır.

Kendisini güzel ahlâk sâhibi yapması için, her zaman Allahü teâlâya sığınmalı ve yalvarmalıdır. Yapılan ibâdetlerle övünmemelidir. Ca'fer bin Sinân buyuruyor ki: (Günâh işliyenlerin boynunu bükmesi, ibâdet edenlerin göğsünü kabartmasından daha iyidir.)

Harâmlardan kaçınmak nasıl olur?

Harâmlardan kaçınmak da, iki türlüdür:

Birinci kısmı, yalnız Allahü teâlânın hakkı olan, O'nun yasak ettiği günâhlardan kaçınmaktır.

İkinci kısmı, insanların, mahlûkların hakları da bulunan günâhlardan kaçınmaktır.

İkinci kısmı, daha mühimdir. Allahü teâlâ, hiçbir şeye muhtâç değildir ve çok merhametlidir.

Kullar ise, pek çok şeye muhtaç oldukları gibi, cimridirler. Resûlullah buyurdu ki: (Üzerinde kul hakkı olan, insanların malına, ırzına dokunan, ölmeden önce halâllaşsın, ödesin! Zîrâ âhiret günü altının, malın değeri olmaz. O gün, hak ödeninceye kadar, kendi sevâblarından alınacak, sevâbları olmazsa, hak sâhibinin günâhları, buna yüklenecektir.)

Birgün Resûlullah efendimiz müflisi, iflas etmiş olan kimseyi şöyle ta'rîf buyurdu: (Kıyâmet günü, defterinde çok namaz, oruç ve zekât sevâbı bulunur. Fakat, bir kimseye sövmüş, iftirâ etmiş, malını almış, kanını dökmüş, dövmüş. Sevâbları, bu hak sâhiplerine dağıtılır. Hakları ödenmeden önce sevâbları biterse, hak sâhiplerinin günâhları, bunun üzerine yükletilir. Sonra Cehenneme atılır.)

BUGÜNKÜ SOHBET · 15 TEMMUZ 1996 · KAYIT 10926

Güler yüzlü tatlı dilli olmak

Her müslüman, kalbinden bütün kötü huyları çıkarıp, iyi ahlâkı yerleştirmelidir. İyi huyların başında, güler yüzlü tatlı dilli olmak, herkese yumuşak davranmak, sertlikten uzak durmak gelir.

Kötülük edene iyilik yapmak, iyi huyların en üstünüdür. Kâmil, olgun insan olmanın alâmetidir. Düşmanları dost yapar. Îsâ aleyhisselâm, (Kötülük yapana kötülükle cevap vermeyiniz! Sağ yanağınıza vurana, sol yanağınızı çeviriniz!) buyurmuştur.

Her müslüman, kalbinden bütün kötü huyları çıkarıp, iyi ahlâkı yerleştirmelidir. İyi huyların başında, güler yüzlü tatlı dilli olmak, herkese yumuşak davranmak, sertlikten uzak durmak gelir.

Sertlikten uzaklaşıp, yumuşak huylu olmaya dâir birçok hadîs-i şerîf vardır. Bunlardan ba'zıları şunlardır:

Allahü teâlâ refîktir. Yumuşaklığı sever. Sertlik edenlere vermediği şeyleri, yumuşak davrananlara ihsân eder. Başkalarına vermez.

Yumuşak davran! Sertlikten ve çirkin şeyden sakın! Yumuşaklık insanı süsler. Çirkinliği giderir.

Yumuşak davranmayan, hayır yapmamış olur.

İçinizde en sevdiğim kimse, huyu en güzel olanınızdır.

Kendisine yumuşaklık verilen kimseye dünya ve âhiret iyilikleri verilmiştir.

Cehenneme girmesi harâm olan Cehenneme girmesi harâm olan ve Cehennemin de onu yakması harâm olan kimseyi bildiriyorum. Dikkat ediniz. Bu kimse, insanlara kolaylık, yumuşaklık gösteren mü'mindir.

Yumuşak olanlar ve kolaylık gösterenler, hayvanın üzerinde, yularını tutan kimse gibidir. Durdurmak isterse, hayvan ona uyar. Taşın üzerine götürmek isterse, hayvan oraya koşar buyuruldu.

Kızdığı zaman istediğini yapabilecek bir kimse kızmazsa, Allahü teâlâ kıyâmet günü onu herkesin ortasında çağırır, "Cennette istediğin hûrinin yanına git" der.

Bir kimse Resûlullahtan nasîhat istedikte, (Kızma, sinirlenme!) buyurdu. Birkaç kere sordukta, hepsinde de (Kızma, sinirlenme!) buyurdu.

Cennete gidecek olanları haber veriyorum, dinleyiniz! Za'îftirler, güçleri yetmez. Birşey yapmak için yemîn ederlerse, Allahü teâlâ, bunların yemînlerini, muhakkak yerine getirir. Cehenneme gidecek olanları bildiriyorum, dinleyiniz! Sertlik gösterirler. Acele ederler. Kendilerini üstün görürler.

Bir kimse ayakta iken kızarsa, otursun, oturmakla geçmezse, yatsın!

Sarı sabır maddesi balı bozduğu gibi, kızgınlık da, îmânı bozar.

Mûsâ aleyhisselâm: Yâ Rabbî! Kullarının en kıymetlisi kimdir? dedikte, gücü yettiği zaman affedendir, buyuruldu.

Bir kimse, dilini tutarsa, Allahü teâlâ onun utanacak şeylerini örter. Gadabını tutarsa, kıyâmet günü, Allahü teâlâ azâbını ondan çeker. Bir kimse Allahü teâlâya yalvarırsa, onun duâsını kabûl eder.

Kızdığı zaman, yumuşak davrananın kalbini Allahü teâlâ emniyet ve îmân ile doldurur.

Bir kimse insanların kızacakları şeyde Allahü teâlânın rızâsını ararsa, Allahü teâlâ onu, insanlardan geleceklerden korur. Bir kimse, Allahü teâlânın kızacağı şeyde, insanların rızâsını ararsa, Allahü teâlâ onun işini insanlara bırakır.

Dünya hayâtı çok kısadır Allahü teâlâ bizi ve sizi, hep doğru söyliyenin haber verdiği bu hadîs-i şerîflere uymakla şereflendirsin!

İnsan dünyada ne yaparsa âhırette sadece o yanında kalacaktır. İyilik eden hem dünyada hem ahırette kazançlı çıkar. Dünya hayâtı çok kısadır. Âhiretin azâbları pek acı ve sonsuzdur. İleriyi gören akıl sâhiplerinin hâzırlıklı olması lâzımdır.

Dünyanın, güzelliğine ve tadına aldanmamalıdır. İnsanın şerefi ve kıymeti dünyalıkla ölçülse idi, dünyalığı çok olanların herkesten daha kıymetli ve daha üstün olması lâzım gelirdi. Dünyanın görünüşüne aldanmak akılsızlıktır, ahmaklıktır.

Birkaç günlük zamanı büyük ni'met bilerek, Allahü teâlânın beğendiği şeyleri yapmaya çalışmalıdır. Allahü teâlânın kullarına ihsân, iyilik etmelidir. Kıyâmette azâblardan kurtulmak için, iki büyük temel, ya'nî iki yol vardır:

Birincisi, Allahü teâlânın emirlerine kıymet vermek, saygı göstermektir.

İkincisi, Allahü teâlânın kullarına, yarattıklarına şefkat, iyilik etmektir.

BUGÜNKÜ SOHBET · 16 TEMMUZ 1996 · KAYIT 10927

İbâdetlerin en kolayı

Mü'minûn sûresinin yüzonbeşinci âyetinde meâlen, "Sizi abes olarak, oyuncak olarak mı yarattım sanıyorsunuz? Bize dönmiyecek misiniz" buyurulmaktadır. Her

türlü kötülüğü yapıp âhırete ne yüzle gideceğiz?

Müslümanların ihtiyâçlarını karşılamalı ve onları sevindirmeli ve güzel ahlâklı olmalıdır. Güzel ahlâkın kıymetini bildiren ve yumuşak, ağır başlı ve sabırlı olmayı öven ve teşvîk eden birçok hadîs-i şerîf vardır. İnsanı son nefeste kurtaracak olan güzel ahlâktır. Âhırette Cehennem ateşinden kurtaracak olan da yine güzel ahlâktır. Mü'minûn sûresinin yüzonbeşinci âyetinde meâlen, (Sizi abes olarak, oyuncak olarak mı yarattım sanıyorsunuz? Bize dönmiyecek misiniz?) buyurulmaktadır. Her türlü kötülüğü yapıp ahırete ne yüzle gideceğiz? Zaten tasavvufun gâyesi de güzel ahlâktır.

Seyyid Abdülhakîm Efendi tasavvufu ta'rîf ederken, "Tasavvuf, insanlık sıfatlarından çıkarak, melek sıfatları ile bezenmek ve ilâhî ahlâkı huy edinmektir" buyuruyor.

Ebû Muhammed Cerîrî'nin de, "Tasavvuf, bütün iyi huylarla bezenmek ve bütün kötü huylardan arınmaktır" dediği bildirilmektedir.

Din kardeşine yardım ederse!

Güzel ahlâkın önemini anlatan şu hadîs-i şerîfleri dikkatle okuyup, bunlara uymaya çalışmalıyız:

Müslümanlar birbirlerini incitmezler, üzmezler. Bir kimse, din kardeşinin bir işine yardım etse, Allahü teâlâ da onun işini kolaylaştırır. Bir kimse, bir müslümanın sıkıntısını giderir, onu sevindirirse, kıyâmet gününün en sıkıntılı zamanlarında, Allahü teâlâ onu sıkıntıdan kurtarır. Bir kimse bir müslümanın ayıbını, kusûrunu örterse, Allahü teâlâ, kıyâmet günü onun ayıplarını, kabâhatlerini örter.

Bir kimse, din kardeşine yardımcı oldukça, Allahü teâlâ da ona yardımcı olur.

Allahü teâlâ, ba'zı kullarını başkalarının ihtiyâçlarını karşılamak, onlara yardımcı olmak için yaratmıştır. İhtiyâcı olanlar bunlara baş vurur. Bunlar için âhirette azâb korkusu olmayacaktır.

Allahü teâlâ, ba'zı kullarına dünyada çok ni'met vermiştir. Bunları, kullarına fâideli olmak için yaratmıştır. Bu ni'metleri Allahü teâlânın kullarına dağıtırlarsa, ni'metleri azalmaz. Bu ni'metleri Allahın kullarına ulaştırmazlarsa, Allah, ni'metlerini bunlardan alır, başkalarına verir.

Bir müslümanın, din kardeşinin bir ihtiyâcını karşılaması, on sene i'tikâf etmesinden daha kazançlıdır. Allah rızâsı için bir gün i'tikâf yapmak ise, insanı

Cehennem ateşinden pek çok uzaklaştırır.

Bir kimse, din kardeşinin rahata kavuşması veya sıkıntıdan kurtulması için hükûmet adamlarına gidip uğraşırsa, kıyâmet günü sırat köprüsünden, herkesin ayakları kaydığı zaman, Allahü teâlâ onun sür'atle geçmesi için yardım eder.

Allahü teâlânın en sevdiği iş, elbise vererek veya doyurarak veya başka bir ihtiyâcını karşılayarak, bir mü'mini sevindirmektir.

Allahü teâlânın farzlardan sonra en çok sevdiği iş, bir mü'mini sevindirmektir.

Sen kimsin?

Bir kimse bir mü'mine bir iyilik yapınca, Allahü teâlâ bu iyilikten bir melek yaratır. Bu melek, hep ibâdet eder. İbâdetlerinin sevâbları bu kimseye verilir. Bu kimse ölüp, kabre konunca, bu melek nûrlu ve sevimli olarak bunun kabrine gelir. Meleği görünce ferâhlanır, neş'elenir. Sen kimsin der. Ben, falanca kimseye yaptığın iyilik ve onun kalbine koyduğun neş'eyim. Allahü teâlâ beni bugün seni sevindirmek ve kıyâmet günü sana şefâ'at etmek ve Cennetteki yerini sana göstermek için gönderdi der.

Cennete girmeye sebep, Allahü teâlâdan korkmak ve iyi huylu olmaktır Cehenneme girmeye sebep, dünya ni'metlerinden ayrılınca üzülmek, bu ni'metlere kavuşunca sevinmek, azgınlık yapmaktır.

İnsan, güzel huyu sebebiyle, Cennetin en üstün derecelerine kavuşur. Kötü huy, insanı Cehennemin en aşağı çukurlarına sürükler.

İbâdetlerin en kolayı ve en hafîfi, az konuşmak ve iyi huylu olmaktır.

BUGÜNKÜ SOHBET · 17 TEMMUZ 1996 · KAYIT 10928

Zamanımızın en faydalı cihâdı

Bir kimsenin, kusûrunu bilmesi ve bunların düzelmesi için yalvarması da, ayrıca büyük ni'mettir. Bunlara uymayan ve uymadığı için üzülmeyen kimsenin İslâm dînine bağlılığı çok az demektir.

Dînimiz, müslümanların birbirlerine karşı iyi huylu olmalarını, kardeş gibi yaşamalarını emretmektedir. Müslümanların kâfirlere karşı da iyi huylu olmaları,

onları incitmemeleri lâzım olduğu bildirilmiştir.

Böyle hareket edilirse iyiliği seven insanlar, seve seve müslüman olurlar. Böylece, İslâm dîninin, iyi huylu olmayı, kardeşçe yaşamayı, çalışmayı emrettiği onlara da gösterilmiş olur. Cihâd etmek farzdır. Cihâdı devlet, topla, kılıçla yapacağı gibi, soğuk harb ile, propaganda, yayın yolu ile de yapar. Her müslüman da, iyi huyları ile, iyilik yapmakla cihâd yapar. Çünkü cihâd etmek, insanları müslüman yapmaya da'vet etmek demektir.

Görülüyor ki, kâfirlere karşı da, iyi huylu olmak, onları incitmemek, cihâd etmek oluyor. Her müslümana farz oluyor.

Haklı olsan bile...

Peygamber efendimiz hayatı boyunca herkese iyilik etmiş, kendi şahsı için kimseyi üzmemiş, kimseye kötü muamele yapmamıştır. Şu hadîs-i şerîfleri ile ümmetinin de böyle hareket etmelerini emir buyurmuştur:

Kimse ile münâkaşa etmeyen, haklı olsa bile, dili ile kimseyi incitmiyen müslümanın Cennete gireceğini size söz veriyorum. Şaka ile veya yanındakileri güldürmek için olsa bile, yalan söylemiyenin Cennete gireceğini size söz veriyorum. İyi huylu olanın Cennetin yüksek derecelerine kavuşacağını size söz veriyorum!

Sıcak su buzu erittiği gibi, iyi huylu olmak, insanın günâhlarını eritir, yok eder. Sirke balı bozduğu, yenilmez hâle soktuğu gibi, kötü huylu olmak, insanın ibâdetlerini bozar, yok eder.

Allahü teâlâ yumuşak huylu olanları sever ve onlara yardımcı olur. Sert, öfkeli olanlara yardım etmez.

Cehenneme girmesi harâm olan yâhud Cehennem ateşinin yakması yasak olan kimdir? Size bildiriyorum. Dikkat ile dinleyiniz! Yumuşak olanların, kızmıyanların hepsi!

Yavaş, yumuşak davranmak, Allahın kuluna verdiği büyük bir ihsândır. Aceleci, atak olmak, şeytânın yoludur. Allahü teâlânın sevdiği şey, yumuşak ve ağır başlı olmaktır.

İnsan, yumuşaklığı, tatlı dili sebebiyle, gündüzleri oruç tutanların ve geceleri namaz kılanların derecelerine kavuşur.

Kızdığı zaman, öfkesini yenerek yumuşak davranan kimseyi Allahü teâlâ sever.

Dikkat ediniz! Size haber veriyorum! Cennetin yüksek derecelerine kavuşmak isteyen, saygısızlık yapana yumuşak davransın! Zulmedeni affetsin! Malını esirgeyene ihsânda bulunsun! Kendisini aramıyan, sormıyan ahbâbını, akrabâsını gözetsin!

Kuvvetli olmak, başkasını yenmek demek değildir. Kuvvetli olmak, kahraman olmak, kendi öfkesini yenmek demektir.

Din kardeşine karşı güler yüzlü olmak, ona iyi şeyleri öğretmek, kötülük yapmasını önlemek, yabancı kimselere aradığı yeri göstermek, sokaktan, taş, diken, kemik ve benzerleri gibi çirkin, pis ve zararlı şeyleri temizlemek, başkalarına su vermek hep sadakadır.

Cennette öyle köşkler vardır ki, içinde bulunan kimse, her dilediği yeri görür ve dilediği her yere kendini gösterir. Böyle köşkler, tatlı sözlü, eli açık ve herkesin uyuduğu zaman Allahü teâlânın varlığını, büyüklüğünü düşünen ve Ona yalvaranlara verilecektir.

Cömertlik ve iyi huy!

Hadîs-i kudsîde Allahü teâlâ buyuruyor ki: Size gönderdiğim islâm dîninden râzıyım. Ya'nî, bu dîni kabûl edenlerden, bu dînin emir ve yasaklarına tâbi olanlardan râzı olurum. Onları severim. Bu dînin tamam olması, ancak cömertlikle ve iyi huylu olmakla olur. Dîninizin tamam olduğunu hergün, bu ikisi ile belli ediniz!

Allahü teâlâ, bu hadîs-i şerîflere uygun yaşamamızı nasîb eylesin! Kendimizi yoklamalıyız. Bunlara uygun olduğumuzu anlarsak, Allahü teâlâya şükretmeliyiz! Uygun olmıyan hâllerimiz bulunursa, bunların da düzelmesi için, Allahü teâlâya yalvarmalıyız!

Bir kimsenin işleri, hareketleri bunlara uygun olmazsa, kusûrunu bilmesi ve bunların düzelmesi için yalvarması da, ayrıca büyük ni'mettir. Bunlara uymayan ve uymadığı için üzülmiyen kimsenin İslâm dînine bağlılığı çok az demektir. Böyle çirkin hâle düşmekten Allahü teâlâya sığınmalıdır!

BUGÜNKÜ SOHBET · 18 TEMMUZ 1996 · KAYIT 10929

Çekilen sıkıntıların sebebi

Eğer bütün insanlar, islâm dînini kabûl etseler, dünyada ne fenâlık, ne hîlekârlık, ne harb, ne şiddet ve ne de zulüm kalırdı. Zaten çekilen bütün sıkıntıların sebebi budur. Bunun için, müslümanlığın esâsını bütün dünyaya yaymak lâzımdır.

Her insanın kalbinden Allahü teâlâya giden bir yol vardır. Bütün mes'ele, bu yoldan İslâm nûrunun insanlara ulaştırılmasıdır. O nûru kalbinde hisseden bir insan, hangi kısımdan olursa olsun, yaptığı fenâlıklara pişmân olur ve doğru yolu bulur.

Eğer bütün insanlar, islâm dînini kabûl etseler, dünyada ne fenâlık, ne hîlekârlık, ne harb, ne şiddet ve ne de zulüm kalırdı. Çekilen bütün sıkıntıların sebebi budur. Bunun için, tam ve mükemmel bir müslüman olmaya gayret etmek ve müslümanlığın esâsını ve inceliklerini îzâh ederek, bütün dünyaya yaymak lâzımdır. Bunu yapmak cihâd olur.

Başka dinden de olsa, insanlara dâimâ tatlı dille ve anlayışla hitâb etmelidir. Bunu, Kur'ânı kerîm emretmektedir. Müslüman olmıyanın yüzüne karşı, kâfir, dinsiz diyerek, onun kalbini incitmenin günâh olduğu, böyle söyliyenin cezâlandırılması lâzım olduğu, fıkh kitâblarında yazılıdır.

İslâm dîni açık ve mantıkîdir Maksat, herkese islâm dîninin yüceliğini anlatmaktır. Bu cihâd da, ancak tatlı dille, sabır, ilim ve îmânla olur. Bir kimseyi bir şeye inandırmak istiyenin önce kendisinin ona inanması şarttır. Mü'min ise, hiç bir zaman sabrını kaybetmez ve inandığını anlatmakta zorluk çekmez. İslâm dîni kadar, açık ve mantıkî hiç bir din yoktur. Bu dînin esâsını anlıyan bir kimse, herkese bu dînin biricik hak din olduğunu kolaylıkla isbât edebilir.

Müslüman olmamak, her zaman ve her yerde büyük kayıptır. Çünkü küfür, insanı dünyada ve âhirette felâkete götüren zararlı bir inanış ve bozuk bir yaşayıştır. Allahü teâlâ, İslâm dînini, insanların dünyada rahat ve huzûr içinde, kardeşçe yaşamaları için ve âhirette sonsuz azâblardan kurtulmaları için göndermiştir.

Müslüman olmıyanlar, bu saâdet yolundan mahrûm kalmış zavallı kimselerdir. Bunlara, acımalı ve incitmemelidir. Bunları gıybet etmek bile harâmdır. İnsanın, îmânlı mı îmânsız mı gittiği son nefeste belli olur. Bütün semâvî dinlerin, insanlar tarafından bozulmamış olanlarında, tek Allaha îmân esâsı vardır. Allahü teâlâ, Kur'ân-ı kerîmde bütün insanları doğru yolda bulunmaya da'vet ediyor.

Doğru yola kavuşan insanın, geçmişteki bütün hatâlarını affedeceğini va'd buyuruyor. Başka dinden olanlar, şeytânın veya müslümanlıktan haberi olmıyanların aldattıkları zavallı kimselerdir. Bunların çoğu, Allahü teâlânın rızâsına kavuşmak için, yanlış yola saptırılmış tâlihsiz, zavallı insanlardır. Biz bunlara sabır ile, tatlı dille, akıl ve mantık ile doğru yolu göstermeliyiz.

Allahü teâlânın var ve bir olduğunu bildiren ilâhî dinlerin hepsi, insanlar tarafından bozulmadan önce, inanılacak şeyler bakımından birbirinin aynı idi. Mûsâ aleyhisselâmdan başlıyarak Peygamberimiz Muhammed aleyhisselâma kadar gelen üç büyük din, ya'nî Mûsevîlik, Îsevîlik ve İslâm dinleri, hep Allahü teâlânın bir olduğunu ve Allahü teâlânın Peygamberlerinin bizim gibi bir insan olduğunu bildirmiştir.

"Ben de, sizin gibi bir insanım!" Ancak Yahûdîler, Îsâ ve Muhammed aleyhimesselâma inanmamışlardır. Hıristiyanlar, putlara tapınmaktan bir türlü kurtulamamışlar ve Îsâ aleyhisselâm, "Ben de, sizin gibi bir insanım. Allahın oğlu değilim" dediği hâlde, Îsâ aleyhisselâmı Allahın oğlu sanmışlar, Baba (Allahü teâlâ), Oğul (Îsâ aleyhisselâm) ve Rûh-ul-kuds ismi ile üç ayrı ilâha tapınmaya başlamışlardır.

Bunun yalan ve yanlış olduğunu anlayan ve düzeltmeye uğraşanlar arasında Honorius gibi papalar da vardır. Bu yanlış i'tikâdları, ancak Allahü teâlânın gönderdiği son Peygamberi, Muhammed aleyhisselâm vâsıtası ile yaydığı, islâm dîni ile düzeltilmiştir. O hâlde, bu üç dînin gerçek esâslarını kendisinde toplayan ve bu dinleri içerlerine sokulmuş olan hurâfelerden temizleyen hakîkî, doğru dînin, İslâm dîni olduğunu kimse inkâr edemez.

Müslümanlığı kabûl etmiş bir İngiliz olan Fellowes diyor ki: "Hıristiyanlığın birçok yanlış inançlarını düzeltmeye kalkan Martin Luther, bilmiyordu ki, kendisinden tam 900 sene evvel Muhammed aleyhisselâm İslâmiyeti yayarak, bütün bu kusûrları düzeltmiştir. Bunun için, İslâmiyeti, hurâfelerden tamamen temizlenmiş semâvî dinlerin mütekâmil bir şekli olarak kabûl etmek ve Muhammed aleyhisselâmın son Peygamber olduğuna inanmak lâzımdır."

BUGÜNKÜ SOHBET · 19 TEMMUZ 1996 · KAYIT 10930

"Aranızdan ayrılma zamanı geldi"

Benim için göç zamanının geldiği anlaşılıyor. Sizlerden ayrılıyorum. Kim ayrılmadı ki Abdülmuttalib kalsın? Yegâne düşüncem şu yetim. O'na hizmet için biraz daha ömrüm olmasını ne kadar isterdim. Fakat imkânsız.

Peygamber efendimizin dedesi Abdülmuttalib, ömrünün son günlerinde artık. Ölümden bir korkusu yok. O'nun aklı fikri torununda. Hâmisi, himâye edeni vefât edince, bu sekiz yaşındaki yavru ne olacak?

Baba yüzü görmemiş, annesine doymamış; O gül yüzlü, gül gülüşlü, dededen sonra kimsiz, kimsesiz kalmamalı. İncelikler kaynağı müstesnâ kalbi kırılır da, o iri iri güzel gözlerden uzun siyah kirpikler, bir damla yaşı süzerek toprağa düşürürse; bu, o toprağın felâketi olmaz mı; bu o toprağı yakıp kavurmaz mı? Hep bunları düşünüyor...

Evlâtları huzurunda... Hepsi gelmiş; hepsi orada. Hepsi, dönülmez bir yolculuğa çıkacak baba için büyük bir hassasiyet ve dikkat içindeler. Bir adam, az sonra ölecekse orada susmak en anlaşılır kelâmdır... Başlar öne düşmüş, gözler yerde.

Yegâne düşüncem...

Abdülmuttalib, sakîn ve telâşsız. Bir gün sonra geri gelecekmiş kadar tabiî.. Elinin biri Peygamberler Peygamberinin omuzunda olduğu hâlde konuşmaya başladı. Te'sîrli ve insanın tâ içine işleyen ustalıkla seçilmiş kelimeler:

- Benim için göç zamanının geldiği anlaşılıyor. Sizlerden ayrılıyorum. Kim ayrılmadı ki Abdülmuttalib kalsın? Yegâne düşüncem şu yetim. O'na hizmet için biraz daha ömrüm olmasını ne kadar isterdim. Fakat imkânsız. Ezelde takdîr edilen günlerim tükeniyor. İçim, varlığı çok büyük bir ni'met olan yavrumun hasreti ile alev alev. O'nu birinize emânet etmek istiyorum. Acaba hanginiz yeğenini yanına alarak, üzüp incitmeden hizmet edebilir? Öyle dikkatle himâye edilecek ki, bir defa bile kırılıp darılmayacak.

En evvel söz alan Ebû Leheb oldu:

- Ey arabın kudretli önderi! Ömrün uzun, duân kabûl olsun. Eğer çocuğu yanına vermek için aklından geçen bir isim varsa ne âlâ. Ama böyle bir kararın yoksa, ben

istiyorum. Arzuna uygun bakacağımdan emîn olabilirsin!..

- Evet, Ebû Leheb! Senin malın mülkün gani. O'nu görüp gözetirsin... Ama kalbi katı ve merhameti az bir insansın. Yetimler ise yaralı kalbli olur ve çabuk incinirler.

Abdülmuttalib, Sevgili Peygamberimiz islâmiyeti yaymaya başladığında, O'nun en büyük düşmanı olacak Ebû Leheb'i, tâ o günden firâseti ile teşhis ediyordu. Baba, evlâdına katı kalbli ve merhametsiz olduğunu ölüm vaktinin o zor demlerinde bile, tereddütsüz hatırlatırken ne kadar haklıydı.

İkinci istekli Hamza oldu:

- Babacığım bana emânet eder misin?

- Bu şerefe en fazla lâyık olan sensin. Ne var ki çocuğun hiç yok. Evlât sâhibi olmayan için çocuk hâlinden anlamak zor olur.

Abbâs:

- Öyleyse bana ver babacığım!..

- Sen de çok lâyıksın ama çocukların fazla. Bir babanın, kendi evlâtları dururken onları bırakıp başkası ile alâkadar olması zordur.

Ebû Tâlib'in himâyesinde...

Ebû Tâlib:

- O'nu yetiştirmek için ben herkesten daha fazla arzuluyorum. Ama ağabeylerim dururken onların önüne geçemezdim. Gerçi malım, mülküm az. Yoksul sayılırım. Lâkin sevgi ve ilgim herkesten ileridir.

Abdülmuttalib:

- Bu değerli hizmet senin olmalı. Bununla beraber, her işimde O'nunla istişâre eder ve işâretine göre hareket ederim. Bu usûlle hep doğru sonuçlara vardım. Şimdi de kendisi ile meşveret edeceğim. Kimi seçeceğini bizzat tayin etmeli, dedi ve Torununa döndü:

- Ey varlık hikmetim! İçim sevginle dolu olarak âhiret yolundayım... Artık senden mahrûm kalıyorum. Amcalarından hangisinin ma'nevî babalığını tercih edersin?

Dalgalı siyah saçlı, kara kaşlı, kara gözlü, kırmızının güzelleştirdiği beyaz yüzlü çocuk, bir ânda koşup kollarını Ebû Tâlib'in boynuna doladı. Efendimiz, babası Hazret-i Abdullah'la anne bir kardeş olan Ebû Tâlib'i seçmişti.

BUGÜNKÜ SOHBET · 20 TEMMUZ 1996 · KAYIT 10931

Da'vetini mutlaka kabûl et!

Bu nârin yavru, ana-baba şefkatinden mahrûm kalmıştır. O'na göre davran. Seni kardeşlerinden üstün tuttuğum için, yüksek emâneti ihtimamına bırakıyorum. Yeğeninin Peygamberlik günlerini idrak edersen, da'vetine mutlaka tâbi ol! Bunlar sana baba vasiyetidir.

Vefât etmekte olan dede Abdülmuttalib, Torununu Ebû Tâlib'e teslîm ederken şu nasîhatı yaptı:

- İyi dinle Ebû Tâlib! Bu nârin yavru, ana-baba şefkatinden mahrûm kalmıştır. O'na göre davran. Seni kardeşlerinden üstün tuttuğum için, yüksek emâneti ihtimamına bırakıyorum.

O'nun babası ile sen, aynı anadan doğdunuz. Öz canın kadar aziz bil ve sıkı koruyup kolla. Yeğeninin Peygamberlik günlerini idrak edersen, da'vetine mutlaka tâbi ol! Bunlar sana baba vasiyetidir. Kabûl ediyor musun?

- Kabûl ettim.

- Elini uzat! Elini uzat ki, bu yüce emâneti sana bizzat teslim etmiş olayım.

Ve dede de öldü Sonra Ebû Tâlib'in elini sıktı ve torununu yanına alarak, kâinatın en güzel başını ve en güzel gözlerini öpüp kokladı:

- Şâhid olun ki, ben cihânda bundan daha güzel bir koku ve bundan daha güzel bir yüz görmedim!.. dedi Sonra kızlarını etrafına çağırıp sordu:

- Ben öldükten sonra, benim için nasıl biriydi diyeceksiniz merak ediyorum. Haydi şimdiden söyleyin ben de işitmiş olayım!..

Sevgili Peygamberimizin altı halası bir ağızdan fasîh arapçaları ile şu anlamda dokunaklı şiiri söylediler:

Cömert, hürmete ve itâate lâyık, Edebli, nâzik ve güzel ahlâklı,

Cesur, âdil, iyiliksever, Asîl, soylu, heybetli, tatlı sözlü, şerefli, En şerefli şüphesiz.

Şeref bir insanın dünyada ebedî kalmasına yetseydi, O elbette yüksek şerefiyle yaşayıp gidecekti.

Ve dede de öldü.

Kızlarının bahar rüzgârı gibi hafif ve yumuşak sesleri, kulaklarına dola taşa bu fâni âlemden çekilip gitti. Ve Sevgili Peygamberimiz, bir daha öksüz kaldı.

Abdülmuttalib'in vefât haberi, Mekke'yi şöyle bir dalgalandırdı. Alışveriş bile durdu ve çarşı, günlerce kapalı kaldı.

O güne kadar kimseye gösterilmeyen bir hürmetle ceset sidre yaprağının suyu ile yıkandı ve Yemen kumaşından yapılmış kefene sarılarak misk sürüldü.

Kureyş ahâlisi, engin hürmet ve bağlılıklarından dolayı emîrlerinin tabutunu eller üzerinde uzun uzun taşıdıktan sonra, kabristan yoluna girdiler. Tabutun hemen arkasındakilerin arasında azizler azizi Resûlullah da vardı. Buğulu bakışları ayak ucunda, yumuşak adımlarla yürüyordu.

Tabutunu el üstünde, sevgisini kalblerde taşıyan kalabalık, Hacun mezarlığında. Abdülmuttalib, büyük dedesi Kuseyy'in yanına defnedildikten sonra topluluk, Mekke'ye dönüyor.

Cömertliği dillere destandı Meşhur ismi ile Abdülmuttalib, uzun boylu, heybetli, iri başlı, yakışıklı bir kimseydi. Akıl, terbiye, sabır, dürüstlük, misâfirperverlik, mertlik ve anlayışla süsleyen bir güzel ahlâk sâhibiydi. Ve cömertliği dillere destandı.

Sadece fakîr fukarayı değil, dağda ovada, aç-susuz kalan kurdu kuşu bile aratıp bulduran ve onları doyuran bir tabiata sahipti.

İsmâil aleyhisselâmın dînî üzere ibâdet eden takvâ sâhibi bir mü'min. Üç aylara hürmet gösteriyor. Ramazan ayı gelince Hira dağında inzivâya çekilen ilk insan.

Akrabâ ve milleti ile yakından alâkalı; kimsesiz ve düşkünlerin sâhibi, zulüm ve haksızlığın hasmı. Abdülmuttalib'in bütün bu güzel huylarından dolayı Kureyş kabîlesindeki lakâbı, "ikinci İbrâhim"di.

İkinci İbrâhim. Ya'nî Allah dostu İbrâhim aleyhisselâm hilkatinde biri. Bir insana rütbe olarak bundan başka ne lâzım gelir ki?!.

BUGÜNKÜ SOHBET · 21 TEMMUZ 1996 · KAYIT 10932

Her yaşta edeb timsâli

Eğer sofraya ilk el uzatan bu mübârek çocuk olmamışsa, yemek kifâyet etmiyor ve hâne halkı aç kalkıyor. Ama ilk başlayan O ise; yemek artıyor bile. Bir kâse sütten biraz içse, kâse, herkese yetene kadar tükenmiyor.

Peygamber efendimizi himâyesine alan Ebû Talib, bütün serveti, üç beş deve olmasına mukabil, kalabalık sayıda çoluk çocuğu var. Dürüst bir insandı. Geçim sıkıntısında ama cömert. Câhiliyet zamanının çirkin âdetlerine bulaşmamış güzel huylu biri. O da babası gibi ağzına içki koymamış.

Yoksulluğuna rağmen de kavminin reisi. Böyle bir şeye o güne kadar tesâdüf edilmiş değil. Bir insanın milletinin başına geçebilmesi zengin olma şartına bağlı.

Ebû Talib, babasının vasiyetine tam tâbi. Sözünün eri. Yeğenini gözü gibi koruyor. O'nu öz çocuklarından dahî çok seviyor. Öyle bir sevgi ki, gıpta etmemek mümkün değil.

O, elini uzatmadan yemeğe başlamıyor. O, gelmeden sofra kurulsa:

- Durun, oğlum gelsin! diyor.

Sofraya uzanan eller, geri çekiliyor ve herkes beklemeye başlıyor. O'nu yanına almadan uyumuyor...

Sevgili Peygamberimize:

- Sen hayırlı ve mübâreksin, diyerek iltifat ediyor.

Yemek artıyor bile Eğer sofraya ilk el uzatan bu mübârek çocuk olmamışsa, yemek kifâyet etmiyor ve hâne halkı aç kalkıyor. Ama ilk başlayan O ise; yemek artıyor bile. Bir kâse sütten biraz içse, kâse, herkese yetene kadar tükenmiyor.

Efendimiz, her yaşta edeb timsâli; sofra kurulduğunda Ebû Tâlib'in çocukları, hemen yemeğe başladıkları hâlde; O, vaktini bekleyerek sofra âdâbına dikkat ediyor. Bu sebeple Ebû Talib, yeğenine ba'zan de ayrı sofra kurduruyor.

İşte bu fakîr evde, O geldikten sonra mala, mülke bereket düştü. Her şey artıyor, her şey çoğalıyor.

Ebû Talib'in evinde yokluk, yerini bolluğa terkederken; Mekke başka bir hâli yaşıyor. Kuraklık ve kıtlık, bir salgın hastalık gibi hurmaları solduruyor, derelerin suyunu çekiyor, yeşil tarlaları sarartıyor ve nihayet kilerleri, mutfakları tamtakır ediyor. Dağlar ve ovalar, "su" diye inliyor gibi. Bu arada her kafadan bir ses geliyor. Her Mekkeli, aklının erdiği kadar bir şeyler söylüyor.

Konuşmaları dinliyen bir ihtiyâr, kalabalığı titreten gür bir sesle:

- Yazıklar olsun! Aranızda İbrâhim Peygamber evlâdları varken, siz hâlâ nelerden medet umuyorsunuz?..

Dağ-taş suya kavuşuyor İhtiyârın hâkim sesi, ahaliyi toparladı. Ne demek istediği belliydi. Doğru Ebû Tâlib'in kapısına geliyorlar:

- Ey Ebû Tâlib! Kıtlığı görüyorsun. Çöl bile yağmura hasret... Bir damla su yok. Çocuklarımız ölmeye, hayvanlarımız kırılmaya yüz tuttu. Gel; yağmur duâsına gidelim. Neslinin bereketine belki yağmur yağar.

Ebû Talib, evden çıkıyor. Yanında güneş yüzlü yeğeni. Önde Ebû Talib ve Sevgili Peygamberimiz, arkada kalabalık, Beytullah yolundalar. Hava müthiş sıcak. Gök cilâlanmış gibi dupduru. Bulut namına bir şey yok.

Ebû Talib, sırtını Kâbe duvarına dayadı. Mübârek çocuk da bir eliyle Kâbe'nin örtüsünü tutarken, öbür elinin şehâdet parmağını cilâlı mavi göğe doğru uzatıyor... Hayret, hayret, hayret.

O süpürülmüş gibi bulutsuz olan göğü, bulutlar, yeme koşan kocaman kuşlar gibi bir ânda dolduruyor. Ve şimşekler, yıldırımlar. Peşinden de şakır şakır yağan yağmur. Öldüren hasret bitip, dağ-taş suya kavuşuyor. Her taraftan derecikler koşturuyor.

BUGÜNKÜ SOHBET · 22 TEMMUZ 1996 · KAYIT 10933

"Bizim yolumuzun esası halka hizmettir"

"Ben bu yolu, tasavvuf kitaplarından değil, halka hizmetten elde ettim. Herkesi bir yoldan götürürler. Bizi hizmet yolundan götürdüler. Hayır umduğum herkese

hizmet ederim." Ubeydüllah-i Ahrâr hazretleri evliyânın büyüklerindendir. Daha çocuk iken, üstün hâllere kavuşmuş olup, kerâmetleri görülüyordu. Kendisi şöyle anlatmıştır:

"Mektebe gider, gelirdim. Gönlüm dâimâ Allahü teâlâ ile idi. Bir ân O'nu unutmazdım. Kış günü, bir yerden geçerken ayağım çamura battı. Kurtulmaya çalışırken ayakkabım düştü. O sırada bir gaflet hâli oldu. Buna çok üzüldüm. Hüngür hüngür ağlamaya başladım.

O zaman, herkesi kendim gibi her ân Allahü teâlâyı hatırlar sanırdım. Bülûğ yaşına erişinceye kadar, Allahü teâlâdan gâfil olanlar bulunduğunu anlıyamamıştım.

Sonradan anladım ki, Allahü teâlâdan gâfil olmamak, Allahü teâlânın yalnız ba'zı kullarına mahsûs ilâhi bir lütfu imiş. Ancak sıkı bir çalışmayla elde edilebilir. Hattâ ba'zılarınca, bununla bile elde edilemez bir keyfiyet olduğunu anladım." Kalb gözü açıldı

Bir zaman üç günlük yolla gidip bir hayvaan yükü buğday almıştı. Memleketine geri dönünce buğday aldığı kimseden duâ istemeyi unuttuğunu hatırladı. Çünkü her görüştüğü kimseden ayrılırken mutlakaa duâ isterdi. Bu kimseden duâ istemeyi unuttuğuna çok pişman oldu.

Derhal geri dönüp, üç gün yolculuktan sonra o adamı buldu. Yanına vararak tevâzu ile kendisine duâ etmesini istedi.

Onun yüzüne şaşkın ve hayret dolu ifâdelerle bakan zât dedi ki:

- Şimdi sen sadece duâ istemek için mi bu kadar yolu aşıp buraya geldin? Zannediyorum ki büyüklerin söyledikleri; "Her gelene Hızır, her geceyi kadir bil" sözüne göre hareket ediyorsun. Fakat be, hiçbir özelliği olmayan, kendi hâline yaşayan bir kimseyim. O aradıkların bende yoktur.

Ubeydüllah-i Ahrâr, duâ etmesi için yalvarmaya devam etti. O kimse, Ubeydüllah-i Ahrâr'ın yalvarışına dayanamayarak ellerini kaldırdı ve; "Allahü teâlâ senin kalb gözünü açsın" diye duâ etti. Bu duâ bereketiyle Ubeydüllah-i Ahrâr'ın kalb gözü açıldı.

Ubeydüllah-i Ahrâr hazretleri yirmi dokuz yaşında iken, ilim tahsîlini tamamlayıp, tasavvufta yüksek derecelere kavuşmuştur. Yirmi dokuz yaşından sonra memleketine dönüp, helâl kazanmak için zirâatle ve insanlara doğru yolu göstermekle meşgûl olmaya başladı.

Kısa zamanda mahsûlleri o kadar bereketli oldu ki idâresi için vekil tâyin etti. 1300'den fazla çiftliği vardı. Herbirinde üç bin amele çalışırdı. Allahü teâlâ onun mahsûlüne öyle bir bereket verdi ki, her sene sekiz yüz bin batman zâhire uşur verirdi.

Ubeydüllah-i Ahrâr, tenhâda olsun, kalabalıkta olsun, zâhiri ve bâtınî edeblere çok dikkat ederdi. Sabaha kadar hep iki diz üstü oturduğu çok olurdu. Hizmetinde olanlara ve herkese, ihsânları, lütufları çoktu. Meşakkati, zorluğu kendisi yüklenip başkalarının rahatını, kendi istirahatine tercih ederdi. Ömrü boyunca kimseden bir şey almamış, verilen şeyleri kabûl etmemiştir.

Birisi, Ubeydüllah-i Ahrâr hazretlerini evliyânın büyüklerinden biri olarak işitip, O'nu görmeye gitti. Yolda giderken gördüğü, çiftlikleri, bahçeleri sorduğunda, hep Hoca Ahrâr hazretlerinindir, dediler. Kendi kendine, bu nasıl evliyâlıktır. Allah adamının bu kadar dünyalığı mı olur diye, düşündü.

Dergâhına varınca, kendisini huzuruna çıkardılar. Talebeleri ile sohbet ediyordu. O da bir kenara oturdu. Çok kıymetli örtüler ile süslenmiş bir kürsüde va'zediyordu. Üzerinde de en kıymetli kumaştan dikilmiş kaftan vardı. Başında da, gösterişli, şatafatlı bir sarık vardı.

Görünüşe aldanma!

Bu hâlleri de görünce, "Bu Allah adamı değil" diye kararını verdi. Bu sırada kendisini yanına çağırdı. Kaftanını kaldırıp altını gösterdi. İçinde, tenine değen kıldan yapılmış kalın bir elbise vardı. Oturduğu yere yakından bakınca da, ağaçtan kuru bir iskemlede oturduğunu gördü. Kıl elbisenin vereceği ızdırabı düşündü. Bu sırada Hoca Ahrâr hazretleri, kulağına eğilip, "Görünüşe bakıp hemen karar verme! Görünüş çoğu zaman insanı yanıltır!" buyurdu.

Ubeydüllah-i Ahrâr'ın, bütün ömrü boyunca tanıdıklarına ve tanımadıklarına, dost düşman herkese yardım ve şefkati pek çok idi. Hiç kimseyi ayırt etmeden yaptığı iyilik ve hizmetler dillere destan idi. "Ben bu yolu, tasavvuf kitaplarından değil, halka hizmetten elde ettim. Herkesi bir yoldan götürürler. Bizi hizmet yolundan götürdüler. Hayır umduğum herkese hizmet ederim" buyurmuştur.

BUGÜNKÜ SOHBET · 23 TEMMUZ 1996 · KAYIT 10934

Derviş olayım dersen..

Benim Sultâna olan sevgim ve onun bana olan ihtiyâcı, bize asıl vazîfemizi unutturacak kadar fazladır. Dostluğumuz, birçok vatandaşın işinin yarım kalmasına sebep olacak. Sonunda dayanamayıp pâdişâhlığı bırakmak isteyecek. Bunun için kabûl etmedim.

Vefâ Konevî hazretleri, hacca gitmişti. Deniz yolu ile dönerken, yolda hıristiyan korsanları tarafından gemisi yağma edilip, kendisi esîr edildi. Rodos Adası'na götürülüp hapsedildi. Zamanının gözüpek kahramanlarından Kahramanoğlu İbrâhim Bey tarafından esîr alanlara para verilmek sûretiyle esâretten kurtarıldı.

Hürriyetine kavuştu. İstanbul'a dönüşlerinde, şimdi kendi ismi ile anılan "Vefâ" semtine yerleşti. Vefâtına kadar burada yaşadı. İnsanlara doğru yolu göstermek, dînimizin emir ve yasaklarını bildirmek ile meşgûl oldu.

Sözleri gâyet beliğ ve açık olup, dinleyenlerin kolaylıkla anlıyabileceği şekildeydi. Çok ibâdet ettiğinden, sohbetine gelenleri ancak belli vakitlerde kabûl ederdi. Sohbetleri pek tatlı olup, herkesin onu dinlemek ve yüzünü görmek için âşık olduğu bir zâttı. Sözleri hikmetli ve te'sîrli idi. Din husûsunda hiç tâviz vermezdi. Bu husûsta titiz ve celâlli idi. Dünyaya düşkün olmayanlar ile sohbet etmeyi severdi. Zamanın meşhûr kimseleri kapısına gelir, sohbetine kavuşmak için kabûl etmesini beklerdi.

Sultanı kabûl etmedi Bir defasında, Fâtih Sultân Mehmed Han kapısına kadar geldiği hâlde onunla görüşmemiştir. O da üzülerek, geri dönüp gitmiştir. Onunla görüşmemesinden dolayı kendisi de üzülmüş, hattâ gözlerinden iki damla göz yaşı yanaklarına inmiştir. Yanında bulunanlar dedi ki:

- Efendim neden pâdişâhı kabûl etmediniz? Hem siz buna üzüldünüz, hem de o üzüldü.

Ebü'l Vefâ hazretleri gözünden akan iki damla göz yaşını eliyle silerek buyurdu ki:

- Doğru söylersiniz. Ama inanıyorum ki, benim ona olan sevgim ve onun bana olan ihtiyâcı, bize asıl vazîfemizi unutturacak kadar fazladır. Dostluğumuz,

sohbetimiz, birçok vatandaşın işinin yarım kalmasına sebep olacak. Sonunda dayanamayıp pâdişâhlığı bırakmak isteyecek. Şimdi anladınız mı Sultânı niçin kabûl etmediğimi?

Bir bahar günü Vefâ hazretlerine, "Mevsim güzel, hava çok hoş. Allahın rahmet eserlerini görmeniz için dışarı çıkmanızı istirham ederiz" dediklerinde; "Bugün müsâade edin. Akşam, her zaman yediğimden bir lokma daha fazla yiyeyim de, dışarı çıkacak kuvvetim olsun" buyurdu.

Kendisine, "Şehrimize, şu kadar ağırlıktaki taşı kaldıran ve şu kadar ağır yük taşıyan birisi geldi" dediklerinde; "Abdest ibriğini taşımak, ondan zordur" buyurdu. Bu ne doğru ve ne güzel bir cevaptır. Çünkü, ağır taşı kaldırma ve ağır yük taşımada nefsin hazzı vardır. Bunun için nefse kolay gelir. Abdest ibriğini taşımakta ise, nefse muhâlefet vardır. Bunun için nefse daha zor ve daha ağır gelir.

Sultan Bayezid, Ebü'l Vefâ hazretlerini çok severdi. İlminin, yaşayışının hayrânı idi. Bu sebepten vefât ettiği zaman cenâze namazında bulundu.

Ebü'l Vefâ hazretleri, dervişin özelliklerini şu şiiri ile bildirmektedir:

DERVİŞ OLAYIM DERSEN Gaflet ile çalışma, Çok gezmeye alışma.

Kem sözlere karışma, Derviş olayım dersen.

Rü'yâna yalan katma, Elden söz alıp satma.

Cellâd önüne yatma, Derviş olayım dersen.

Her sözde inâd etme, Her mezbelede bitme.

Sapa yollardan gitme, Derviş olayım dersen.

Dostunda kusur görme,

Ak yüze kara sürme.

Başına çorap örme, Derviş olayım dersen.

BUGÜNKÜ SOHBET · 24 TEMMUZ 1996 · KAYIT 10935

Şeytan akıllı kimseden kaçar

Kabirde amellerinle başbaşa kalacaksın. İyi amellerini artırma imkânı bulamayacaksın. İyi amel yapıp, kabre gelmişsen ne mutlu sana! Günâhlarla yüklü gelmişsen, yazık sana! Öyleyse kıyâmet günü için şimdiden hazırlık yap. Pişman olmadan önce, tedbirini al!

Vehb bin Münebbih hazretleri, tâbi'îndendir. Ya'nî Eshâb-ı kirâmı görmüştür. Onlardan Hadîs-i şerîf nakletmiştir. Çok kitap okumuştur. Geçmiş ümmetlere, peygamberlere dâir çok bilgisi vardı. Çok kıymetli veciz sözleri ile meşhurdur. Bu sözlerinden ba'zıları şunlardır:

"Şeytana, dağları parça parça etmek zor gelmez. Lâkin, akıllı bir mü'mine karşı koymak, onun için çok ağır bir iştir. Çünkü, akıllı ve bilgili mü'min, basîret ve firâset sâhibidir. Baktığına, Allahü teâlânın nûruyla bakar. Onun için böyle bir mü'min, şeytana demirden daha sert ve kuvvetli gelir. Bu yüzden şeytan akıllı mü'minden bir çâresini bulup uzaklaşmak ister. Bu defa câhil kimsenin yanına gider, onu esîr edip, kötülüklere sürüklemek için koşar." "Münâfığın özelliklerinden ikisi; övülmeyi sevmek, zemmedilmekten, yerilmekten hoşlanmamaktır." "Şu üç şey zulümdür: Kendisinden yukarıdakilere karşı gelip, emirlerini yerine getirmemek. Kendinden aşağıdakilere güç ve kuvvet kullanarak haksızlık yapmak. Zâlimlere yardım etmek." "Münâfığın alâmeti üçtür: Yalnız olduğu zaman tembeldir. Yanında birisi olduğu zaman, çalışkandır. Bütün işlerinde övülmeyi çok sever." "Hasedcinin ya'nî başkalarını çekemiyenin alâmeti de üçtür. Hased ettiği kimse, yanında yoksa, gıybetini eder. Yanında bulunduğu zaman dalkavukluk yapar. Onun başına bir belâ geldiği zaman sevinir." "Tembelin alâmeti üçtür: Gevşektir. İhmâlkârdır. Vakitlerini zâyi eder. Hattâ günâha bile girer." "İnsanlardan dünyayı en çok seven, kazancına harâmın karışmasına aldırmayan kimsedir. Böyle birisi, dünyadan yüz çevirmiş gibi görünse de, harâma helâle dikkat etmeyişi, onun dünya sevgisi hastalığına tutulduğunun alâmeti, işâretidir." "Allahü teâlanın katında, şirkin dışında en büyük günâhlardan birisi, insanlarla alay etmektir." "Yine bir kitapta okudum. Eğer insan, belâ, sıkıntı ve darlığa düşerse, bilsin ki bu, Peygamberlerin ve sâlihlerin hâllerindendir. Çünkü

onların hepsi, bu dünyada çok sıkıntı çektiler. Eğer insan rahatlığa kavuşursa, bilsin ki, o büyüklerin yolu rahatlık ve lezzetler içerisinde yaşama yolu değildi." "Size üç şeyden sakınmanızı tavsiye ederim: Nefsinizin arzu ve isteklerine uymaktan, kötü arkadaştan, bir de ucubdan, yaptığı ibâdeti beğenmekten." "Şeytanın en sevdiği kimseler; çok uyuyan, çok yiyendir. Şeytan, şehvetine hâkim olup, nefsin kötülüklerine aldanmıyan kimsenin gölgesinden bile kaçar." "Her şey, önce küçük olarak ortaya çıkar, fakat sonra büyür. Musîbet ise, insana önce büyük ve ağır gelir, sonra küçülür, hafifler." "Ni'metin başı üçtür: Birincisi, İslâm ni'meti. Bütün ni'metler, bununla tamam olur. Müslüman olmadıktan sonra, hiçbir ni'met insana fayda vermez. İnsan, ebedî saâdetten mahrûm kalır. İkincisi, sağlıktır. Bu ni'met olmadan hayâtın kıymeti kalmaz. Dünya, insana, zindan gibi olur. Üçüncüsü, zenginliktir. Hayır yolda kullanılırsa, insanın çok ecir ve sevâba kavuşmasına vesîle olur."

"Mü'minin, insanların arasına karışması, onlardan öğrenebileceği faydalı şeyleri alabilmek için susması, boş ve faydasız sözden sakınmak için konuşması da, başkalarına iyi ve güzel şeyleri anlatmak içindir." "Mü'min, günâhlarını düşünür, onlar için üzülür. Amellerini küçük görür, yaptıklarından dolayı gururlanmaz." "Ey ^Ademoğlu! Sen, eğer ecelinin devamlı yaklaşmakta olduğunu iyi bilseydin, sâlih amellerini artırıp, çoğaltmaya bakar, dünyaya düşkünlüğünü bırakırdın. Şüphesiz sana yarın nedâmet ve pişmanlık gelecektir. Çoluk çocuğun ve en yakın hizmetçilerin seni toprağa teslim edecekler. Sonra da ayrılıp gidecekler. Artık dünyaya dönüşün olmayacak. Amellerinle başbaşa kalacaksın. İyi amellerini artırma imkânı bulamayacaksın. İyi amel yapıp, kabre gelmişsen ne mutlu sana! Günâhlarla yüklü gelmişsen, yazık sana! Öyleyse kıyâmet günü için şimdiden hazırlık yap. Pişman olmadan önce, tedbîrini al!"

BUGÜNKÜ SOHBET · 25 TEMMUZ 1996 · KAYIT 10936

Cenâb-ı Hakkın merhameti sonsuzdur

Allahü teâlânın kullarına lütfu çok büyükmüş. Îmân edip merhametinden bir damla içmekle, benim gibi binlerce âsîleri rahmetine garketti. Allahın yardımıyla bu âsînin günâhları ve hatâları, iyiliğe çevrilip Cennet-i âlâyı bize nasîb kıldı.

Hasan-ı Basrî hazretlerinin Şem'ûn adlı mecûsî bir komşusu vardı. Onun müslüman olması için Allahü teâlâya geceleri niyâz ederek ağlayıp yalvarırdı.

Komşusu bir hastalığa tutuldu. Tutulduğu hastalıktan kurtulamayan mecûsî, son derece hâlsiz düştü. Hasan-ı Basrî hazretleri onu ziyârete gitti. Sonra ona Kelime-i tevhîdi telkîn etti. Allahü teâlânın sıfatlarını açıkladı ve buyurdu ki:

- Ey Şem'ûn! Şu kadar müddetten beri ömür sürüp, rızkın için çalışıp didindin. Ama bu gayretlerin boşa çıkacaktır. Zîrâ sen uzun yıllar ateşe taptın, gece ve gündüz yaratıcı sanarak ona secde eyledin ve küfründe ısrâr ettin.

Bu sebeple yerin ateş olacaktır. Ancak şimdiden sonra tevbe ederek, "Lâ ilâhe illallah Muhammedün Resûlullah" deyip, O'nu zikredip, verdiği ni'metlere şükredici olmalısın ki, Hakkın dergâhına vardığında kendine Cenneti mekân bulasın!

Asıl olan îmândır Mecûsî ba'zı bahâneler ileri sürerek îmân etmek istemedi. Hasan-ı Basrî hazretleri buyurdu ki:

- Senin dediğin husûslar, teferruattır. Asıl olan îmândır. ^Imânla şereflenenlere Cehennem ateşi te'sîr etmez. Günâha müptelâ olanlara günâhları kadar azâb olursa da sonra Cennete kavuşurlar. Ama kâfirler ebedî, sonsuz azâb içinde nice bin türlü eziyete düçâr olacaklardır.

Hak teâlâ, mü'minlerden ba'zısını dünyada da kerâmet ehli kılıp, hakîkati göstermek için peygamberlerin vârisleri olarak onları kerâmet ile kuvvetlendirmiştir. Eğer diğer ateşe tapanlar gibi acıklı bir azâba uğramak istemiyorsan, gel ikimiz kollarımızı yanan fırına sokalım. Bakalım hangimizin kolunu ateşin alevleri yakmayacak.

Hasan-ı Basrî hazretleri orada yanan bir ateşin içine kollarını sığayıp soktu ve:

"Ey Şem'ûn! Ateş ancak Hakkın emriyle yakar! Allahın emriyle ateşin mi'zâcı su gibi, suyun mi'zâcı ateş gibi olur" buyurarak kor hâlindeki ateşten kollarını çekti.

Fakat ellerinde en ufak bir yanma alâmeti görülmedi. Bu hâl karşısında gönlü yumuşayan mecûsî, İslâma meyletti ve dedi ki:

- Bütün sözlerin ve davranışların güzel. Fakat bu kadar telef edilmiş ömürden ve işlediğim kötülüklerden sonra affa ve merhamete lâyık olur muyum? O Kelime-i tevhîdi söylemekle Cennet ni'metlerine nâil olabilir miyim?

Hasan-ı Basrî hazretleri; "Evet." buyurdu. Mecûsî:

- Eğer bana bir ahidnâme yazıp kefil olursan, îmâna gelirim. Yoksa korkarım, dedi.

Kağıdına ihtiyaç kalmadı

Hasan-ı Basrî hazretleri gereken temînâtı vererek onun îmân etmesine vesîle oldu. Şem'ûn sonra da vefât etti.

Hasan-ı Basrî hazretleri evine döndüğünde kendi kendine yaptığına pişman oldu ve "Ey Hasan! Sen gayba hükmederek, küstahlıkla bulundun, acâyip sözler söyledin" dedi.

Bu düşünceyle uykuya vardığında, rü'yâsında Şem'ûn'un yeni müslüman olmuş, başına kıymetli Cennet taşlarıyla süslenmiş bir tâc, beline altın bir kemer kuşanmış bir hâlde Cennete oğru gittiğini gördü. Şem'ûn, Hasan-ı Basrî'ye yönelerek:

"Allahü teâlânın kullarına lütfu çok büyükmüş. Îmân edip, merhametinden bir damla içmekle, benim gibi binlerce âsileri rahmetine garketti. Allahın yardımıyla bu âsînin günâhları ve hatâları, iyiliğe çevrilip Cennet-i âlâyı bize nasîb kıldı" dedi ve:

"Senin yazdığın o kâğıda ihtiyâç kalmadı. İşte kâğıdın"deyip Hasan-ı Basrî'nin eline verdi. Sabahleyin uykudan uyanan Hasan-ı Basrî hazretleri o kâğıdı elinde buldu.

BUGÜNKÜ SOHBET · 26 TEMMUZ 1996 · KAYIT 10937

İnsanlar seni gaflete düşürmesin!

"Kabir, âhiret konaklarının ilkidir. Ondan kurtulana, ondan sonrası daha hafif ve kolay, ondan kurtulamayana, ondan sonrası daha zor ve çetindir." Adâleti, takvâsı ve hizmetleriyle meşhûr Emevi halîfesi Ömer bin Abdülazîz rahmetullahi aleyh, Hasan-ı Basrî'ye mektup yazıp, âdil devlet reisinin nasıl olması gerektiğini, kendisine yazmasını istemişti. Bu arzû üzerine Hasan-ı Basrî hazretleri şu mektubu yazdı:

"Ey mü'minlerin emîri! Bilmiş ol ki, Allahü teâlâ âdil devlet reisini, zulme, haksızlıklara mâni olucu, zayıflara yardımcı, darda kalanlara destek olarak

yaratmıştır.

Âdil devlet reisi, kendi malını nasıl korur ve evlâdına nasıl şefkatli davranırsa, tebaasına da öyle davranır. O bedendeki kalb gibidir. Uzuvlar onun iyi olmasıyla iyi olur. Bozulmasıyla da bozulur.

Âdil devlet reisi Allahü teâlânın emirlerine uyar. O'na itâat eder. Emri altındakileri de Allahü teâlâya itâat etmeye sevkeder.

Ey mü'minlerin emîri! Saltanatta, sâhibinin, himâyesine verdiği malı ve âileyi darmadağın eden köle gibi olma! Allahü teâlâ kötülüklerden sakınılması için cezâlar emretti. Bunu uygulayacak olan kimse suç işlerse uygun olur mu?

Tek başına kalacaksın!

Ey mü'minlerin emîri! Ölümü, ölüm ânında yakınlarının sana yapacakları yardımın azlığını ve ölümden sonrasını düşün! Ölüme ve ondan sonrasına hazırlık yap! İyi bil ki, şimdi bulunduğun makâmdan başka, senin kabir denen bir makâmın daha vardır. Orada uzun müddet kalacaksın. Dostların seni yalnız bırakacak ve tek başına kalacaksın. Kişinin kardeşinden, anasından, babasından, hanımından ve çocuklarından kaçacağı günde, sana yardımcı ve dost olacak şeyi hazırla! Kabirdekilerin diriltileceği, gizli şeylerin ortaya çıkarılacağı zamanı hatırla! Artık o zaman bütün sırlar açılmış olacaktır. Büyük küçük ne varsa hepsi amel defterine yazılmıştır.

Ey mü'minlerin emîri! Şu anda sen bir mühlet içindesin. Fırsat eldeyken ve ecel gelip çatmadan, Allahü teâlânın kulları hakkında adâletle hüküm ver; câhillerin hükmü ile hüküm verme! Onlar hakkında zâlimlerin tuttuğu yolu tutma! Böyle yaparsan hem kendi günâhını, hem de başka günâhları yüklenirsin.

Senin felâketine sebep olan şeylerden istifade eden insanlar, seni gaflete düşürmesin. Kendileri dünya menfaatlerini elde etmek için, seni âhırette kavuşacağın ni'metlerden uzaklaştırırlar. Bugünkü gücüne, kuvvetine bakma, âhırette hâlinin ne olacağını düşün ve ona göre iş yap! Ölüm bir ağ gibi seni sarmış her an yaklaşmaktadır. Hesâb vereceksin!

Ey mü'minlerin emîri! Sana şefkat edip, elimden gelen nasîhati yaptım. Bu mektubumu, dostunu tedâvi eden tabîbin ilâcı gibi kabûl et! O, dostunu şifâya kavuşturmak için acı ilâç içirir.

Kalbi bozuk insanlarla beraber olma! Kalbin bozulması altı şeydendir:

1) Allahü teâlânın rahmetine güvenerek tevbeyi terk etmek.

2) İlmi ile amel etmemek.

3) Amelinde ihlâs sâhibi olmamak.

4) Allahü teâlânın ihsân buyurduğu rızkı yiyip, şükretmemek.

5) Allahü teâlânın taksimine râzı olmamak.

6) Vefât edenleri kabrine defnedip, onlardan ibret almamak.

Âhırette yolculuğunda ilk durak Resûl-i ekrem sallallahü aleyhi vesellem buyurdu ki:

"Kabir, âhiret konaklarının ilkidir. Ondan kurtulana, ondan sonrası daha hafif ve kolay, ondan kurtulamayana, ondan sonrası daha zor ve çetindir." Va'z ve nasîhatler öyle olmalıdır ki, onlarla, kalblere vurulduğunda, gözümüzle gördüğümüz kamçılar bedene vurulduğu zaman nasıl te'sîr ediyorsa öyle te'sîr etsin. Nasîhatler her zaman te'sîrli olmaz. Nasîhat istediğin kimselere dikkat et! Büyüklerden birisi şöyle buyurdu: Ancak temiz bir kalbden çıkan nasîhatler te'sîr eder. Çünkü kalbden gelerek yapılan nasîhat kalbe gider. Sâdece dille yapılan nasîhatler bir kulaktan girip diğer kulaktan çıkar, te'sîrli olmaz. İlmiyle amel etmeyen âlim mum gibidir. İnsanları aydınlatır; fakat kendisini yakıp bitirir.

Allahın selâmı, rahmeti ve bereketi üzerine olsun ey mü'minlerin emîri."

BUGÜNKÜ SOHBET · 27 TEMMUZ 1996 · KAYIT 10938

Mevlid Kandili

Her peygamberin ümmeti, kendi peygamberinin doğum zamanını bayram yapmıştır. Müslümanlar da Muhammed aleyhisselâmın doğum zamanını bayram yaptılar. Dünyanın dört bir tarafındaki müslümanlar, her sene bu geceyi Mevlid kandili olarak kutlamaktadır.

Bu akşam Mevlid kandilidir. Âlemlerin sultânı sevgili Peygamberimiz Muhammed aleyhisselâmın doğduğu gecedir. Resûlullah efendimiz, hicretten 53 sene evvel Rebî'ul-evvel ayının onikinci Pazartesi gecesi sabaha karşı, Mekke'nin Hâşimoğulları mahallesinde, Safâ tepesi yakınında bir evde doğdu. Bu gün, mîlâdî 571 yılına ve Nisan ayının yirmisine rastlamaktadır.

Bu geceye, Peygamber efendimizin doğum zamanı ma'nâsına Mevlid Gecesi adı verildi. Bu gece, Kadir gecesinden sonra en kıymetli gecedir. Mevlid gecesinde Resûlullah efendimiz doğduğu için sevinenler affolunur. Bu gece Peygamber efendimizin doğduğu sırada görülen hâlleri, mu'cizeleri okumak, dinlemek, öğrenmek çok sevâbdır.

Her peygamberin ümmeti, kendi peygamberinin doğum zamanını bayram yapmıştır. Müslümanlar da Muhammed aleyhisselâmın doğum zamanını bayram yaptılar. Dünyanın dört bir tarafındaki müslümanlar, her sene bu geceyi Mevlid kandili olarak kutlamaktadır. Her yerde Mevlid kasîdeleri okunarak, Resûlullah sallallahü aleyhi ve sellem hâtırlanmaktadır.

Sevindiğini göstermeli İslâm âlimlerinden İmâm-ı Celâlüddîn Kettânî buyurdu ki:

"Mevlid günü ve gecesi mübecceldir, ya'nî şerefi, kıymeti çoktur. Kendisine tâbi olanlar için kurtuluş vesîlesi olan Resûlullah efendimizin doğumu için sevinmek, Cehennem azâbının azalmasına sebep olur. Bu geceye hürmet etmek, sevinmek, bütün senenin bereketli olmasına sebep olur. Mevlid gününün fazîleti Cum'a günü gibidir. Cum'a günü, Cehennem azâbının durdurulduğu hadîs-i şerîf ile bildirilmiştir. Bunun gibi, Mevlid gününde de azâb yapılmaz. Mevlid geceleri sevindiğini göstermeli, çok sadaka vermeli, da'vet olunan ziyâfetlere gitmelidir."

Ayrıca bu gece kazâ namazları kılmalı, Kur'ân-ı kerîm okumalı, duâ, tevbe etmeli, hayır hasenat yapmalı, müslümanları sevindirmeli, bunların sevâblarını ölülere de göndermelidir. Bu gecelere saygı göstermelidir. Saygı göstermek günâh işlememekle olur.

Hazret-i Ebû Bekr, "Resûlullah efendimizin doğumuna dâir yazılanların okunması için bir dirhem harcayan, Cennette bana arkadaş olur" buyurmuştur.

Hazret-i Ömer, "Resûlullah efendimizin doğum zamanına kıymet veren, islâma kıymet vermiştir" buyurdu.

Hazret-i Osman, "Peygamber efendimizin Mevlid-i şerîfi için bir dirhem harcayan, sanki Bedr ve Huneyn gazâlarına iştirak etmiş gibi sevâb kazanır" buyurdu.

Hazret-i Ali, "Resûlullah efendimizin doğum zamanına kıymet verip, Mevlid-i şerîf okunmasına sebep olan, dünyadan îmânla gider" buyurdu.

Azâbım hafifliyor Hâfız bin Cezerî hazretleri buyurdu ki:

Ebû Leheb, rü'yâda görülüp ne hâlde olduğu sorulunca, "Kabir azâbı çekiyorum. Ancak her sene Rebî'ul-evvel ayının onikinci gecesi azâbım hafifliyor. İki parmağım arasından çıkan serin suyu emerek ferâhlıyorum. Bu gece Resûlullah dünyaya gelince, Süveybe ismindeki câriyem bana müjdelemişti. Ben de sevincimden onu azâd etmiş ve ona süt annelik yapmasını emretmiştim. Bunun için azâbım hafifliyor" dedi.

Âyet-i kerîme ile kötülenmiş olan Ebû Leheb gibi azgın bir kâfirin azâbı hafifleyince, o yüce Peygamberin ümmetinden olan bir mü'min, bu gece sevinir ve fakîrleri sevindirirse, böylece Peygamberine (sallallahü aleyhi ve sellem) olan sevgisini gösterirse, Allahü teâlâ ihsân ederek onu Cennetine sokar.

BUGÜNKÜ SOHBET · 28 TEMMUZ 1996 · KAYIT 10939

Mevlidin faydaları

Resûlullah efendimize ta'zîm ve hürmet, dînimizin emridir. Mevlid zamanı bu sevinci göstermek, ziyâfetler vermek, bir yere toplanmak, fakîrlere ikrâm etmek, sevinip neş'elenmek, Resûlullaha en güzel ta'zîm ve hürmet olup, Allahü teâlâya şükür ifâdesidir.

İmâm-ı Celâlüddîn Abdurrahmân bin Abdülmelik Kettânî buyurdu ki: Harâm ve bid'at karıştırmadan mevlid okutmak, mevlid dinlemek çok faydalıdır. Bu faydalardan ba'zıları şunlardır:

1- Mevlid için toplanmak, Resûlullah efendimizin dünyayı teşrif etmeleri sebebiyle sürûr ve sevincin ifâdesidir. Bu sevinç, çok kıymetlidir. Hadîs-i şerîfte, (Kişi sevdiğiyle berâberdir) buyuruldu.

2- Resûlullah efendimiz, doğduğu zamana kendileri de kıymet verir, Allahü teâlânın, kendilerini yaratıp var etmesi ni'metine şükrederlerdi. Resûlullah efendimiz, bugüne kıymet vermelerinin ifâdesi olarak oruç tutarlardı. Nitekim, Resûlullah efendimize pazartesi gününde tutulan oruç hakkında sorulunca şöyle buyurdu:

(O gün doğdum. [Kur'ân-ı kerîm] o gün bana indirildi.)

Bu günde oruç tutmak, fakîrleri doyurmak, ziyâfet vermek, bir yere toplanmak, Peygamber efendimize salât-ü selâm okumak, hayâtlarını ve yüksek ahlâklarını dinlemek sevâbdır.

3- Resûlullah efendimizin doğumu sebebiyle sevinmek, Allahü teâlânın emridir. Nitekim Enbiyâ sûresi 107'nci âyet-i kerîmesinde meâlen; (Ey Habîbim! Biz seni ancak rahmet için gönderdik) buyuruldu.

4- Mevlid okunması sebebiyle Resûlullah efendimize salât ve selâm okunur. Peygamber efendimiz buyurdu ki: (Her kim günde yüz defâ salevât-ı şerîfe okursa, kıyâmet gününde güneşin sıcaklığından kurtulup, Arş'ın gölgesi altında benimle berâber olur. Ve her kim benim için bir salevât-ı şerîfe getirirse, rahmet melekleri onun günâhlarının affolması için duâ ve istigfâr ederler.)

5- Mevlid kasîdelerinde; Peygamber efendimizin nûru, dünyayı teşrîfleri (doğumu), mu'cizeleri, mübârek hayâtı ve başka kıymetli hâlleri anlatılmaktadır. Bunlar ise, bir müslümanın bilmesi îcâbeden husûslardır. Mevlid kitapları bunları öğrenmeye vesîle olmaktadır.

6- Resûlullah efendimiz, asr-ı saâdetlerinde zât-ı âlîlerini şiirle medheden şâirleri mükâfâtlandırırlardı. Resûlullah efendimiz bundan râzı olunca, şemâil-i şerîflerini, güzel ahlâkını, mu'cizelerini, mübârek hayâtını yazanlardan, okuyanlardan elbette râzı olurlar. Çünkü bunların hepsinden maksat, Peygamber efendimizin rızâsını ve sevgisini kazanarak O'na yakın olmaya çalışmaktır.

7- Resûlullah efendimizin şemâil-i şerîflerini, mu'cizelerini, irhâsâtını (Peygamberliği bildirilmezden önce, kendisinden meydana gelen hârikulâde hâlleri) bilmek, bunları dinlemek ve okumak, Resûlullaha olan îmânı ve muhabbeti fazlalaştırır. Çünkü insan yaratılış ve huyu i'tibâriyle güzel ve iyi şeyleri sever. Resûlullah efendimizin güzel ahlâkından ve şemâil-i şerîflerinden daha güzel ve üstün bir ahlâk elbette yoktur. Resûlullahı çok sevmek; kâmil bir îmânla O'na inanmak emredilmiştir. Mevlid-i şerîf, bu emrin de yerine getirilmesine sebep olmaktadır.

8- Resûlullah efendimize ta'zîm ve hürmet, dînimizin emridir. Mevlid zamanı bu sevinci göstermek, ziyâfetler vermek, bir yere toplanmak, fakîrlere ikrâm etmek, sevinip neş'elenmek, Resûlullaha en güzel ta'zîm ve hürmet olup, Allahü teâlâya şükür ifâdesidir.

9- Mevlid toplantılarını, bütün İslâm âlimleri, müslümanlar güzel görmüş, her yerde, mevlid-i şerîf toplantıları yapılmıştır. Mevlid-i şerîf okumak ve bu sebeple

toplanmak çok kıymetlidir. Nitekim İbni Mes'ûd'un rivâyet ettiği hadîs-i şerîfte buyuruldu ki:

(Müslümanların güzel gördüğü şey, Allahü teâlâ indinde de güzel, onların çirkin gördükleri Allahü teâlâ indinde de çirkindir.)

BUGÜNKÜ SOHBET · 29 TEMMUZ 1996 · KAYIT 10940

Bütün alâmetler tutuyordu

Ey Kureyş mensupları! Ey Kureyşliler! Tevrat hakkı için söylüyorum; bana kulak verin! Gördüğünüz bu çocuk, işte O Peygamberdir. İsmi maşrıktan mağribe kadar yayılacak ve sizi... Evet; sizi kılıçla yola getirecektir! Nübüvvet, İsrailoğullarından gitti artık.

Peygamberimizin dünyayı teşrif etmelerinden sonra Yahûdîlerde telâş ve üzüntü müşâhede ediliyordu. Hattâ âhir zaman peygamberinin geleceğini, ismini tevratta okuyor, âlimlerinden dinliyor, kâhinlerden haber alıyor ve doğumun vukuuna dâir emâreleri gözlüyorlardı.

Beklenen yıldız doğmuştu. Acaba dünyaya gelen bebekte öbür işâretler de var mıydı?

Evet onlar da vardı. Gelen haberlerde çocuğun, nûr yüzlü, sünnet olmuş ve göbeği kesik olacağı bildiriliyor; bir bulutun gelerek kendisini götüreceği ve üç gün halka gösterilmiyeceği ilâve ediliyordu...

- Tevratın yazdıkları doğru çıktı, dedi Yahûdî âlimleri.

"Bana kulak verin!" Bir Musevî ise çocuğu görmek istedi. Hâne-i saâdete geldiler. Bebeğin gözlerine bakar bakmaz adam, kendini kaybetti. Aklı başına gelip yerden doğrulurken hazır bulunan Kureyşlilerin alaylı alaylı güldüklerini görünce, öfke ile bağırdı:

- Ey Kureyş mensupları! Ey Kureyşliler! Tevrat hakkı için söylüyorum; bana kulak verin! Gördüğünüz bu çocuk, işte O Peygamberdir. İsmi maşrıktan mağribe kadar yayılacak ve sizi... Evet; sizi kılıçla yola getirecektir! Nübüvvet, İsrailoğullarından gitti artık.

Yine aynı günlerde bir sabahın erken vaktinde bir tepede bir grup Yahûdînin feryâd ve figânına şahit olunuyordu. Görenler şaşkındı:

- Hayrola, ne oldu, ne var böyle kendinizi paralıyorsunuz?

- Ah, aah!.. Beklenen gün geldi; kızıl yıldız göründü. Bu yıldız ne zaman doğsa bir peygamber dünyaya gelir. Demek ki Muhammed doğdu. Daha ne olsun? Peygamberlik bizden gitti.

Soranlar gülüşerek yanlarından ayrıldılar. Musevîlerin ağızlarını bıçak açmıyordu. Bir Yahûdî, yolda Abdülmuttalib'i gördü:

- Ey Kureyş reisi, çocuğa ne isim verdiniz?

- Muhammed...

- Öyle mi!.. Demek öyle diyerek mırıldandı... Peygamber olduğuna dâir üç delil bir araya geldi; kızıl yıldızın doğması, isminin Muhammed konması ve üçüncüsü de asil bir aileden olması.

Aynı günlerde Medine sokaklarında da bir yahûdî saçını başını yoluyordu. Evet, O sultan doğdu...

Putlar yüz üstü düştü Doğduğu gece, yeryüzündeki bütün putlar yüzüstü yere düştü.

Şam'da bin seneden bu yana akmayan Sâve nehrinin kuru yatağı su ile doldu, taştı.

İran'da ateşperestlerin İstahrâbâd şehrindeki tapınağında on asırdır fâsılasız yanan ocağın ateşi söndü.

Ocağın söndüğü gece İran hükümdarı Kisra'nın eşsiz güzellikteki sarayının ondört kulesi yıkıldı.

Doğduğu gece Kisra'nın sarayının kulelerinden başka Dicle kıyısındaki nefis köşkü de sular altında kalıp çöktü; tamir ettirdi yine sulara battı ve Kisra, canını zor kurtardı.

Devrin ileri gelenleri garip garip rü'yâlar gördüler.

Rü'yâları, Şam'ın, Irak'ın, İran'ın, Dicle'nin, Fırat'ın İslâmın mülkü olacağını haber verdiğine dâir en namlı kâhinler yorumlar yaptı.

BUGÜNKÜ SOHBET · 30 TEMMUZ 1996 · KAYIT 10941

Müjdeler olsun sana ey Halime!

Ben, senin sıkıntılı zamanlarda ettiğin hamd ve şükürüm. Ey Halime; Mekke'ye git! Oraya gidersen kazancın çok yüksek olacak; bir nûru evlât edineceksin. Ey Halime; Hak teâlâ sana müjdeler yolladı. Ben seni şeytandan ve düşmandan korumakla vazîfeliyim.

Peygamber efendimizin doğduğu tarihlerde görülmemiş bir kuraklık ve bu kuraklıkla gelen kıtlık vardı. Midelere günlerce bir şey girmediği zamanlar oluyordu. Anneler, çocuklarını doyuramıyordu. Ağaçlar dahî kupkuru idi.

İşte böyle bir kıtlık zamanında, Züveyb Oğullarından Halime ismindeki hanım, bir çocuk doğurdu. Ama kadıncağız bitkin. Doğum rahatsızlığı ve açlık, kolunu kanadını kırmış. Günlerdir aç.

Halime, bir gece sahrada bitkinlikten uyuyakaldı. Gökyüzünde ışıl ışıl yıldızlar kaynaşırken O, başını koyduğu kumlarda bir rü'yâ gördü: "Bir adam, önce kendisine buz gibi bir su veriyor ve sonra soruyor:

- Beni tanıdın mı?

- Hayır!

- Ben, senin sıkıntılı zamanlarda ettiğin hamd ve şükürüm. Ey Halime; Mekke'ye git! Oraya gidersen kazancın çok yüksek olacak; bir nûru evlât edineceksin, dedikten sonra rızkının bolluğu, sütünün çokluğu için duâ etti.

İnsanlar perişandı Uyandığında karnında bir tokluk ve hâlinde bir dinçlik hissetti. Ancak; kabîle mensuplarının, açlıktan çıkardığı iniltiler insanı, perişân ediyordu.

Halime'lerin çelimsiz bir merkep, sütü çekilmiş bir deve ile bir miktar koyun ve keçileri, bütün servetlerini meydana getiriyor.

Beni Sa'd aşiretinin çocuk emziren hanımları, ilkbahar ve sonbaharda Mekke'ye inerler; her kadın bir bebek alır, ona süt annelik eder, terbiye ve yetişmeleri ile meşgul olur; Bâdiyenin güzel suları ve kekik kokan yayla havasında serpilip

gürbüzleşen çocuklar, birkaç sene geçince ailelerine geri verilir ve karşılığında bol kazanç elde ederlerdi.

Bu, öteden beri sürüp gelen bir âdetti. Böylece hâli vakti yerinde olan aileler, çocuklarını Mekke'nin bunaltıcı havasından kurtararak, daha iyi bir iklimde ve mürebbiyeler nezâretinde büyütürlerdi...

O günlerde kabilenin genç hanımları, süt annelik yapacakları bebeği bulmak üzere Mekke'ye doğru yola çıkma hazırlığında. Kâfileye katılan Halime ve kocası, yanlarına çocukları ile merkep ve deveyi de aldılar.

Kervan, kona-göçe şehire doğru yürürken, gâibten bir ses geliyor:

- Ey Beni Sâ'd kadınları, çabuk olun; çabuk olun ki Mekke'de doğan eşsiz çocuğu göresiniz.

Arkadaşlarına yetişemedi Bu sözleri duyan Beni Sa'd'ın genç hanımları daha hızlandılar. Halime, merkebin üstünde, önünde Damra. Hayvan açlıktan zor yürüyor. Bitkin ve mecâlsiz. Hâris, hanımını uyarıyor:

- Gayret, daha çabuk Halime! Kervanın şehre varmasına bir şey kalmadı; bizse hâlâ buradayız. Öbür kadınlar eşraftan çocukları alacaklar. Korkarım eli boş döneceğiz. Sonra müteessir olursun.

Halime hâtun, ne kadar uğraştıysa arkadaşlarına yetişemedi.

O, böyle yolları aşmak için didinirken, sağından solundan sesler geliyor. Yine meçhûl, yine ümit veren yeni haberler taşıyan sesler:

- Müjdeler sana Halime! O nûru emzirme saâdeti senin olacak...

Kervan, arayı açmış! Halime'ler çok geride. Bir dağın eteğinden geçiyorlar. Sarp dağ yarığından upuzun boylu biri, Halime'ye görünüyor. Elinde bir mızrak var. Halime ürküntülü. Adam elini merkebin üstüne koyarak konuşuyor:

- Ey Halime; Hak teâlâ sana müjdeler yolladı. Ben seni şeytandan ve düşmandan korumakla vazîfeliyim...

BUGÜNKÜ SOHBET · 31 TEMMUZ 1996 · KAYIT 10942

Üzüntü sonsuz sevince dönüştü

Halime hâtunun bütün dünyası değişti. Sanki dünyada değil, âhırette âhıret ni'metleri içinde yaşıyordu. Bunu kendisi de anlamıştı. Bunun için bütün gayretiyle O'na annelik yapmak için gayret gösteriyordu.

Halime hâtun, emzirecek çocuk bulmak üzere, kocası ile beraber Mekke'ye gitmek üzere yola çıktı. Yolda akşam olduğundan, Mekke'ye üç kilometre kadar mesâfede olan bir handa geceyi geçirdiler.

Yorgun yolcular, erkenden yataklarda. Halime, yine bir rü'yâ görüyor: Baş ucunda yeşil bir ağaç. dalları ile O'nu gölgeliyor. Ağacın ortasından ikinci bir ağaç uzuyor; bol meyveli bir hurma bu. Benî Sa'd kızları Halime'nin etrafında pervâne olmuş dönüyor ve bir taraftan da tatlı tebessümlerle O'na iltifatlar yağdırıyorlar.

- Sen bizim melîkemizsin, sen bizim sultanımızsın.

İkinci ağaçtan bir hurma tanesi yanına düşer. Hurmayı alıp yiyen Halime, ondaki lezzeti efendimizi emzirinceye kadar, damağında duymaya devam edecektir.

Rü'yâyı kimseye açmaz. Belli ki bir şeyler olacak, bir şeyler yaşanacak. Meçhul sesler, yalnız O'nun gözüne görünen insanlar, tadı uyanıkken de devam eden rü'yâlar!.. Bu sebeple rü'yâsını açıklamaz; herşeyi seyrine bırakır.

"Bir yeğeniniz oldu" Ertesi sabah bir pazartesi. Yine yola koyuldular. Az sonra, Mekke, kerpiç evleri ile yavaş yavaş ufuktan yükselmeye başladı.

Muhammed sallallahü aleyhi ve sellem efendimiz, dünyaya gelince kendilerini ilk bir hafta kadar anneleri; dört aya yakın da Ebû Leheb'in câriyesi Süveybe Hâtun, oğlu Meshur'la birlikte emzirdi.

Ebû Leheb, Peygamber efendimizin amcası. Süveybe, doğum vuku bulunca, hemen efendisine koşarak, "Bir yeğeniniz oldu" diye müjde verdi.

İleride amansız bir İslâm düşmanı kesilecek olan Ebû Leheb, çok sevindi. Bu sevinç sırf akrabâlık sebebiyle de olsa, Habibullahın dünyayı teşrifine sevinmesi, O'nun, Cehennemde pazartesi günleri azâbının hafiflemesine yol açacak; ve

yeğeninin doğum gününde, parmaklarının arasından akan suyu emerek sükûnet bulacaktır.

Ebû Leheb keyifli. Bir yeğeni olmuş; sülâlesi bir kişi daha kazanmıştır. Bu keyifle Süveybe'yi azâd etti. Süveybe, artık hür bir kadın. Sevgili Peygamberimizin âlemlere rahmet oluşundan ilk istifade eden insanlardan biri süt annelerinden Süveybe Hâtun. Daha önce Hazret-i Hamza'yı, sonradan da Ebû Seleme'yi emziren şanslı kadın.

Ancak O mübârek çocuk, hep Mekke'de kalamaz. Âdet gereği O'nun da gelen süt annelerden biri ile anlaşılarak yaylalara gönderilmesi lâzımdır.

Abdülmuttalib, Kureyş'in emîri olsun da torununu bunaltıcı Mekke sıcağında büyütsün. O nârin yavru, bu iklime nasıl dayanır; kendisi nasıl tahammül ederdi? Nitekim asil insanlar diyârı Benî Sa'd'dan çocuk arayan hanımlar da gelmemiş miydi?

Muhammed aleyhisselâmı hemen bütün hanımlara teklif ettiler; ama babasının hayatta olmadığını anlayınca, "Hem babası yok, hem malı; anne ile dede ne verebilir ki" diye düşündüklerinden, iki cihân Sultanını kabûl eden olmadı. Herkes, babası zengin çocuk peşinde; herkes, babadan ücret bekliyor. Hâlbuki O yetimin ücretinin madde ile ifadesi mümkün değil. O'nun mükâfatını Allahü teâlâ, ihsân edecektir.

Bütün dünyası değişti Halime ve kocası yorgun hâlde, Mekke'ye gelebildiler. Üstelik Damra da hasta. Hattâ hayatından ümidi kesmek üzereler. Fakat Mekke'ye vardıklarında yavru gözlerini açar ve annesine gülümser. Halime hâtun, Damra'yı kocası ile kızı Şeyma'ya bırakarak şöyle hâli vakti yerinde bir ailenin çocuğunu aramaya koyulur. Ama ne gezer. Arkadaşları, ne kadar zengin çocuğu varsa alıp götürmüşler. Halime üzgün. Hattâ geldiğine, bu kadar meşakkati çektiğine çok pişmân oldu.

Fakat yaratılanların en üstününün kendisini beklediğinden haberi yoktu. Resûlullahı alıp memleketine dönünce, Halime hâtunun bütün dünyası değişti. Sanki dünyada değil, âhırette âhıret ni'metleri içinde yaşıyordu. Bunu kendisi de anlamıştı. Bunun için bütün gücüyle O'na annelik yapmak için gayret gösteriyordu.

1996 YILLIK KÜLLİYATI

08

Ağustos

31 yazı · Bugünkü Sohbet: 31

BUGÜNKÜ SOHBET · 1 AĞUSTOS 1996 · KAYIT 10943

Kâinatın Efendisinin teşrifi

Doğuyu, batıyı gezdirin, denizleri, gökleri gösterin, ülkeleri dolaştırın. O'nu bütün varlıklara gösterin, tâ ki, insanlar, melekler, hayvanlar ve bütün canlılar Muhammed aleyhisselâmı bilsinler, görsünler, tanısınlar ve öğrensinler.

Emekli din görevlisi AHMET CESUR beyin, Resûlullah efendimizin dünyayı teşrifleri ile ilgili güzel yazısını aynen yayınlıyoruz:

Bizi insan ve müslüman olarak yaratan, sayısız ni'metlerle donatan, keremi ve lütfu ile koruyan ve yaşatan Allahü teâlâya hamdolsun ki, sevgili Peygamberimizin doğum yıldönümüne tekrar ermiş bulunuyoruz.

Ma'lûm olduğu gibi, ümmeti olmakla şeref duyduğumuz, şanlı ismini anmakla huzur bulduğumuz, sevgisini gönlümüzde yaşatmakla gerçek insan, gerçek müslüman olduğumuz Muhammed aleyhisselâm, Rebî-ul-evvel ayının onikinci gecesi dünyaya şeref vermiştir.

Mekke şehrinin mütevâzi bir evinde mübârek annesi Âmine Hâtun, lohusa yatağında ve seher vaktidir.

Bütün cihânın ezelden beri yolunu beklediği, hasretini çektiği Allahın en sevgili kulu ve son peygamberi dünyaya şeref vermek üzeredir. Bu sırada ^Amine Hâtun'un etrafında garip hâller ve esrarengiz olaylar cereyan etmektedir. Ahenkli şekiller, tatlı sesler, lâtif hitaplar, ışıklar, pırıltılar ve renkler duyulmakta ve görülmektedir.

Nûr içinde kaldı Bu esrarlı olayları Âmine Hâtun şöyle anlatıyor:

"Birden bir ışık infâkı, bir şimşek parlaması oldu. Yer ve gök nûr içinde kaldı. Doğudan batıya bütün istikametleri görüyordum. Gökten melekler saf saf inerek evimin etrafında dönüyorlardı.

Melekler ve hûriler çevremde dolaşıyor, beni ve birbirlerini tebrik ediyorlardı. Bu esnâda nûrânî bir bardak ile gâyet soğuk ve çok lezzetli bir şerbet verdiler ve içmemi söylediler.

Şerbeti içince, içimi bir huzur ve güven kapladı. Korku ve endişelerim silindi. O anda bir akkuş gelerek kanatları ile sırtımı sıvazladı. İşte o demde doğum meydana geldi. Göbeği kesilmiş ve sünnetli olarak yavrum dünyaya geldi. Melekler tarafından, sünnet edilmiş ve göbeği kesilmişti. Sonra hemen secdeye kapanarak ümmeti hakkında duâ etmeye başladı. Bu esnada bir bulut inerek onu kuşattı. O sırada şöyle bir ses duydum:

- Doğuyu, batıyı gezdirin, denizleri, gökleri gösterin, ülkeleri dolaştırın. O'nu bütün varlıklara gösterin, tâ ki, insanlar, melekler, hayvanlar, kuşlar, böcekler ve bütün canlılar Muhammed aleyhisselâmı bilsinler, görsünler, tanısınlar ve öğrensinler.

O'nun dünyayı teşrif etmesiyle, ta'rîfi mümkün olmayan zulmet, karanlık, aydınlığa kavuştu. Beklenen son peygamber gelmişti artık.

İşte biz müslüman olarak, bu eşsiz hâdisenin, bu mutlu doğumun yıldönümünde Peygamber efendimize ta'zimle salât ve selâmlarımızı sunuyoruz.

Cenâb-ı Hak, hepimizi dünya ve âhıretin efendisi ve bütün insanların her bakımdan en yükseği ve en iyisi olan, Muhammed Mustafa'ya "sallallahü aleyhi ve sellem" tâbi olmak saâdetiyle şereflendirsin.

O'na uymaya çalışmalı Çünkü cenâb-ı Hak, O'na tâbi' olunmasını, O'na uyulmasını çok sever. O'na uymanın ufak bir zerresi, bütün dünya lezzetlerinden ve bütün âhıret ni'metlerinden daha üstündür. Hakîkî üstünlük, O'nun sünnet-i seniyyesine tâbi' olmaktır. İnsanlık şerefi ve meziyeti, O'nun dînine uymaktır.

O'na tâbi' olmak, ya'nî O'na uymak, O'nun gittiği yolda yürümektir. O'nun yolu, Kur'ân-ı kerîmin gösterdiği yoldur. Bu yola "Dîn-i islâm" denir.

O'na uymak için, önce îmân etmek, sonra müslümanlığı iyice öğrenmek, sonra farzları edâ edip harâmlardan kaçınmak, daha sonra, sünnetleri yapıp mekrûhlardan sakınmak lâzımdır. Bunlardan sonra, mubâhlarda da O'na uymaya çalışmalıdır.

Essalâtü vesselâm ey Allahın Habîbi, Essalâtü vesselâm ey gönüller tabîbi.

Muhammedin aşkına döner cümle felekler; Onun sevgisi ile hayat bulur yürekler.

Zâtı öyle mübârek, kadri öyle büyük ki, Huzurunda elpence divan durur melekler.

BUGÜNKÜ SOHBET · 2 AĞUSTOS 1996 · KAYIT 10944

Cum'a namazı nasıl kılınır?

Bir müslülman, Cum'a günü gusül abdesti alıp, Cum'a namazına giderse, bir haftalık günâhları affolur ve her adımı için sevâb verilir.

Cum'a namazı için ezân okunduğunda, Cum'a namazı kılma şartlarını taşıyan her müslümanın, işini, alış-verişini bırakıp namaza gitmesi farzdır. Cum'a namazı kadınlara farz değildir.

Cum'a namazı onaltı rek'attir. Bunun iki rek'atini kılmak her erkeğe farz-ı ayndır. Cum'a namazının farz olması için "Vücûb ve "Edâ" şartları vardır. Edâ şartlarından biri noksan olursa, namaz sahîh olmaz.

Cum'a ezânı okununca, hemen dört rek'at, "Cum'a namazının ilk sünneti" kılınır. Câmi içinde okunan ikinci ezândan sonra, hutbe okunur. Hutbeden sonra, cemâ'atle iki rek'at "Cum'a namazının farzı" kılınır. Sonra, dört rek'at "son sünneti", bundan sonra, dört rek'at "Âhır zuhur" ya'nî (son öğle) namazı kılınır. Buna niyet edilirken, "üzerime son farz olan kılmadığım öğle namazını kılmaya" diye niyet edilir. Bundan sonra iki rek'at "vaktin sünneti" kılınır.

Zuhr-i âhır namazı İslâm âlimleri, Cum'a günü "Âhır zuhur" ismiyle bir namaz kılınmasının lâzım olduğunu bildirmişlerdir. Cum'a namazı sahîh olmadıysa, âhır zuhur namazı öğle namazının yerine geçer. Fakat Cum'a namazı sahîh olmuş ise, öğle farzı da kılınmış olacağından, bu dört rek'at nâfile olur. Kazâ borcu varsa, en son kazâya kalmış öğle namazını kazâ etmiş olur.

Herhangi bir özürle Cum'aya gidemiyen, o günün öğle namazını kılar. Cum'aya gidemiyenlerin cemâ'at ile öğleyi kılması mekrûhtur.

Cum'a günü yapılacak işler Cum'a namazı için gusül abdesti almak, güzel koku sürünmek, yeni, temiz giyinmek, saç, tırnak kesmek sünnettir.

Tırnağı uzun olanın rızkı, meşakkat, sıkıntı ile hâsıl olur. Hadîs-i şerîfte, (Cum'a günü tırnağını kesen kimse, bir hafta belâlardan emîn olur) buyuruldu.

Cum'a günü, rûhlar toplanır ve birbirleriyle tanışırlar. Cum'a günü kabir azâbları durdurulur. Bugün ve gecesinde ölen mü'minler, kabir azâbı hiç görmez. Cehennem Cum'a günü çok sıcak olmaz.

Cum'a günü fazîlet itibariyle diğer günlerden farklıdır, üstündür. Âdem aleyhisselâm, Cum'a günü yaratıldı. Cennettekiler, Cum'a günleri Allahü teâlâyı göreceklerdir.

Cum'anın fazîleti Cum'a sûresinde meâlen buyuruldu ki:

(Ey îmân etmekle şereflenen kullarım! Cum'a günü öğle ezânı okunduğu zaman, hutbe dinlemek ve Cum'a namazı kılmak için câmiye koşunuz. Alış-verişinizi bırakınız. Cum'a namazı ve hutbe, size başka işlerinizden daha faydalıdır. Cum'a namazı kıldıktan sonra, câmiden çıkar, dünya işlerinizi yapmak için dağılabilirsiniz. Allahü teâlâdan rızık bekliyerek çalışırsınız. Allahü teâlâyı çok hatırlayınız ki kurtulabilesiniz!)

Hadîs-i şerîflerde buyuruldu ki:

(Bir müslüman, Cum'a günü gusül abdesti alıp, Cum'a namazına giderse, bir haftalık günâhları affolur ve her adımı için sevâb verilir.)

(Günlerin en kıymetlisi Cum'adır. Cum'a günü, bayram günlerinden ve aşûre gününden daha kıymetlidir. Cum'a, dünyada ve Cennette mü'minlerin bayramıdır.)

(Cum'a namazından sonra, yedi defa İhlâs ve Mu'avvizeteyn [Felâk ve Nas] okuyanı, Allahü teâlâ, bir hafta kazâdan, belâdan ve kötü işlerden korur.)

BUGÜNKÜ SOHBET · 3 AĞUSTOS 1996 · KAYIT 10945

Hazret-i Lokman Hakîm

Allahım! Benim arkadaşlarımı gâfilerden, seni unutmuş kimselerden yapma! Çünkü onlar, Seni andığım zaman, bana bu husûsta yardımcı olmazlar. Gaflette olduğum zaman, bana Seni hatırlatmazlar.

Lokman Hakîm hazretleri Dâvüd aleyhisselâm ile görüşüp, ondan ilim öğrendi. Dâvüd aleyhisselâmın peygamberliğinden önce, hazret-i Lokman müftî idi. Dâvüd aleyhisselâm peygamber olduktan sonra fetvâ vermeyi bıraktı.

Sebebi sorulunca:

- Bana ihtiyaç kalmadı; ferâgat etmeyeyim mi? buyurdu ve Dâvüd aleyhisselâma ümmet oldu. Hazret-i Lokman, aynı zamanda hekimlerin pîridir. Onun hekim olduğunda âlimlerin söz birliği oldu.

Lokman Hakîm, gün ortasında uyuduğu sırada kendisine bir nidâ geldi:

- Yâ Lokman! Seni yeryüzüne halîfe, peygamber kılmamızı, insanlar arasında hak ve adâletle hükmetmeyi ister misin?

Hazret-i Lokman dedi ki:

- Eğer Rabbim beni serbest bırakırsa, âfiyet ve sağlık isterim. Belâ ve musîbetten de muhâfaza etmesini dilerim. Eğer sıkıntı ve belâ da verirse, seve seve kabûl ederim. Çünkü, Allahü teâlâ bana belâ ve musîbet verirse, yardım edeceğini ve beni onlardan koruyacağını biliyorum.

Kim dünyayı tercih ederse Bunun üzerine melekler:

- Niçin yâ Lokman? dediler. Hazret-i Lokman buyurdu ki:

- Hikmet ehlinden olmak, rütbelerin en sıkıntılısı ve en yükseklerindendir. Her tarafta mazlûm kimseler olsa, âdil olursan bunlar rahat ederler ve kurtulurlar. Eğer yoldan çıkarsan Cennet yolundan ayrılırsın. Bir kimsenin dünyada fakîr ve şükredici olması; zengin olup, şükretmemesinden hayırlıdır. Kim âhıret üzerine dünyayı tercih ederse, dünya ona fitne olur ve âhıret üstünlüklerine kavuşamaz.

Bu sözlerine melekler şaştılar. Hazret-i Lokman tekrar uyuyup uyandığı zaman, kendisine hikmet verildiğini anladı. Hikmetli sözler konuşmaya başladı.

Lokman Hakîm tek başına oturur ve uzun uzun düşünürdü. Dostları yanına gelip:

- Yalnız niye oturuyorsun, toplum arasına karışıp onlarla kaynaşsan daha iyi olmaz mı? dediklerinde, Lokman Hakîm:

- Yalnızlık, tefekkür için daha uygundur. Tefekkür, insanı Cennet yoluna ulaştırır, buyurdu.

Lokman Hakîm'in hikmetli sözleri ve oğluna verdiği nasîhatleri meşhûrdur. Allahü teâlâ Kur'ân-ı kerîmde Lokman sûresi 12. âyet-i kerîmesinde meâlen şöyle bildirmektedir:

- Muhakkak Biz, Lokman'a hikmet verdik ve sana verilen hikmet ni'metine şükret dedik. Kim, Allahü teâlânın verdiği ni'mete şükrederse, şükrünün faydası kendinedir.

Lokman Hakîm oğluna dedi ki:

- Ey oğlum! Namazı dosdoğru kıl! Şartlarına, rükünlerine, edeblerine riâyet ederek kıl! Çünkü namaz, dînin direğidir ve Allahü teâlâya münâcâttır. Namaz insanı günâhtan alıkoyup, kemâle, olgunluğa kavuşturur.

Vazifem olmayan şeye karışmadım Dînin hayır ve iyilik olarak bildirdiği bütün husûsları emret! El, dil ve kalb ile gücün yettiği kadar insanları kötülükten sakındır! Onların da ahlâkının güzelleşmesine çalış ve sevâb kazan! İbâdetlerin ve insanlara nasîhatin esnâsında karşılaşacağın güçlük ve musîbetlere sabret! İnsanlara iyilikleri emredip, nasîhatta bulunurken, kendini unutma. Yoksa mum gibi olursun. Mum, etrafını aydınlatır. Fakat kendini yakıp eritir.

Lokman Hakîm'e:

- Hikmete nasıl kavuştun? diye sorulduğunda:

- Benden gizlenen şeyi araştırmadım. Vazîfem olmayan şeyin üzerinde durmadım, buyurdu.

Lokman Hakîm şöyle duâ ederdi:

"Allahım! Benim arkadaşlarımı gâfillerden, seni unutmuş kimselerden yapma! Çünkü onlar, seni andığım zaman, bana bu hususta yardımcı olmazlar. Gaflette olduğum zaman, bana Seni hatırlatmazlar. Senin emir ve yasaklarına uymayı, iyi şeyleri emrettiğim zaman, bana itâat etmezler. Sustuğum zaman beni üzerler."

BUGÜNKÜ SOHBET · 4 AĞUSTOS 1996 · KAYIT 10946

Kendini niçin tanıtmadın?

Ey oğul! Sakın kıymetini bilmeyenlere gitme! Ana-baba hakkını gözet! Hakîri, tahkîr eyleme, aşağı görme! Kibre kapılma! Allahü teâlâ, Râfî ve Hâfıd (yükselten ve alçaltan)dır. Zîrâ O, hakîri azîz; fakîri zengin yapar. Dilerse, azîzi zelîl; zengini fakîr yapar.

Lokman Hakîm hazretleri günlerden bir gün eşkıyâ tarafından yolu kesilip, esîr edildi. Kendisini yabancı bir şehre götürüp, köle olarak bir zengine sattılar.

Efendisi ona kerpiç yapma gibi ağır işler verdi. Lokman Hakîm, işin zorluğundan şikâyet etmeyip, herkesten daha iyi çalışıyordu. Zamanla efendisi, hazret-i Lokman'ın; şefkatli, güç işlere dayanır ve iyilik sever birisi olduğunu anladı. Lokman Hakîm'e değer verip, sevdiği kimselerden biri oldu.

Sonunda efendisi, hemşehrilerinden bir topluluğun o şehre gelmesi ile, hazret-i Lokman'ın kim olduğunu öğrendi. Daha önce Lokman'ı tanımadan şöhretini duyan zengin efendi, hâdisenin böyle cereyân etmesine üzüldü. Lokman Hakîm'den özür diledi. Kendisine, pek çok mal ve para hediye ederek serbest bıraktı. Ona:

- Neden kendini daha önce tanıtmadın, dedi. Lokman Hakîm; - Bana zulmedenler, kötülük yaptıklarını bilmiyorlardı. Beni tanımıyorlardı. Ama hür birini esîr almak zulümdür. Bu Lokman olmazsa, günâhsız başka biri olur. Zâlim kimse, hikmetin değerini bilmez. Fakat sen gücümden faydalanmak için beni satın aldın. Şehrinizde benim hakkımı iâde edecek bir kânun da mevcûd değildi. Ben sonunda kıymetimin anlaşılacağını ve sabrın hikmetten üstün olduğunu biliyordum.

Suçum yoktu Her şeye rağmen çalışacaktım, burada çalıştım. Yaşıyacaktım, burada yaşadım. Her şeye rağmen iyi olmalıydım. Burada iyiydim. İşimin ağır olması, sağlığın değerini daha iyi anlamama ve kendi şehrimde olan kölelere daha iyi davranmama sebep oldu. Yemeğimin iyi olmaması, düşkün ve fakîrlerin sıkıntılarını daha çok anlamama yaradı.

Köleydim ama suçum yoktu. Sıkıntıda idim, fakat ibret ve nasîhat alıyordum. Kimseye, inanmayacağı bir söz söylemedim. Kimsenin benimle düşman olmaması için, kendimi övüp, büyük göstermedim. Şehrinize geldim ve tanınmayan bir yabancıydım. Şu anda ise, aranızdan beni hayırla anacak dostlarım var? Eşkıyâ benim varlığımdan faydalandı. Sen de benim gücümden istifâde ettin.

Lokman'ı iddiâ edildiği şekilde değil, gördüğün şekilde tanıdın. Allahü teâlâya şükürler olsun ki, netîce îtibâriyle, sen de benden memnun oldun. Ben de hoşnut olarak memleketime dönüyorum. Eğer ilk gün kendimi tanıtsaydım, belki de inanmayıp bugün daha utanılacak bir duruma düşecektin; yâhut da inanıp, beni kölelikten âzâd edecektin. Bu iyilikler de meydana gelmeyecekti.

Zengin kişi bunun üzerine dedi ki:

- Ey güneş gibi parlak insan, sözlerin, seçkinlerin ve peygamberlerin sözlerine benziyor.

Hazret-i Lokman'ın ibretli sözleri çoktur. Bunlardan ba'zıları:

- Ey oğlum! Kanâatkâr olursan, cihânda senden zengin kimse yoktur.

- Ey oğlum! Sözü tatlı söyle; katı, kaba, sert söyleme! Çok zaman sus! Tefekkür et! O zaman dilin belâsından emîn olursun.

- Ey oğul! Müslümanlar hakkında kötü düşünme! Sû-i zannı terkeyle! Zîrâ sû-i zan, seni hiç kimse ile dost yapmaz.

- Ey oğul! Az mal; güzel idâre ile çok olur. Çok mal kötü idâre ile israf ve yok olur.

- Ey oğul! Sakın kıymetini bilmeyenlere gitme! Ana-baba hakkını gözet! Hakîri tahkîr eyleme, aşağı görme! Kibre kapılma! Allahü teâlâ, Râfî ve Hâfıd (yükselten ve alçaltan)dır. Zîrâ O, hakîri azîz; fakîri zengin yapar. Dilerse, azîzi zelîl; zengini fakîr yapar.

- Ey oğul! Kötü huylu, her ne kadar güzel ve yakışıklı olsa da, onun sohbetinden kaç! Zîrâ onun cemâli, güzelliği, kötü huyunu örtmez.

- Oğlum! Tevbeyi yarına bırakma! Çünkü ölüm, ansızın gelip yakalar.

- Ey oğlum! Dünyanın sevinç ve neş'elerini tecrübe ettim. İlimden lezzetli bir şey bulamadım.

- Ey oğlum! Sağlık gibi zenginlik, güzel ahlâk gibi ni'met yoktur.

- Ana-babanın evlâdını terbiye için cezâlandırması, tarlaya, bahçeye su vermek gibidir.

BUGÜNKÜ SOHBET · 5 AĞUSTOS 1996 · KAYIT 10947

Dünya deniz gibidir

Ey oğlum! Yalan söyleyen kimsenin nûru gider; kötü huylu olan kimsenin gam ve kederi çoğalır. Anlayışsız kimseye bir mes'eleyi anlatmaktan, bir kayayı yerinden oynatmak daha kolaydır.

Hazret-i Lokman Hakîm'in mu'teber kitaplarda bildirilen hikmetli sözleri, nasîhatleri, menkıbe ve hâlleri, bilhassa kendi oğluna ettiği nasîhatler, altın harflerle yazılsa yerinde olup, pek çoktur. Bunlardan ba'zıları şunlardır:

- Ey oğlum! Takvâyı kendin için âhıret sermâyesi edin! Çünkü takvâ, mal ve mülk ile olmayan bir ticârettir.

- Ey oğlum! Cenâzede hazır bulun! Çünkü cenâze, sana âhireti hatırlatır. Harâm ve günâhlar ise, senin dünyaya karşı meylini artırır.

- Ey oğlum! Yalan söyleyen kimsenin nûru gider; kötü huylu olan kimsenin gam ve kederi çoğalır. Anlayışsız kimseye bir mes'eleyi anlatmaktan, bir kayayı yerinden oynatmak daha kolaydır.

- Ey oğlum! Câhili bir yere elçi olarak gönderme! Eğer akıllı ve hikmet sâhibi birini bulamazsan kendin git!

- Ey oğlum! Allahü teâlâyı anan, hatırlayan insanlar görürsen, onlarla ol! Âlim olsan da, ilminin faydasını görürsün ve ilmin artar. İlmin yok ise sana öğretirler. Allahü teâlâ onlara olan rahmetinden seni de faydalandırır.

Çok insan boğulmuştur - Ey oğlum! Dünya derin deniz gibidir. Çok insanlar onda boğulmuştur. Takvâ gemin, îmân yükün, tevekkül hâlin, sâlih amel azığın olsun. Kurtulursan Allahü teâlânın rahmetiyle, boğulursan günâhın sebebiyledir.

- Ey oğlum! Ben nice ağır yükler taşıdım. Kötü komşudan ağırını görmedim. Nice acılar tattım, fakat fakîrlik gibi acı tatmadım.

- Ey oğlum! Bilmediğin şeyi tam öğren! Bir kişiyle kardeşlik, dostluk kurmak istediğin zaman, önce onu gazaplandır. Eğer kızgınlığı ânında sana adâletle davranırsa, yaklaş; yoksa ondan sakın!

- Ey oğlum! Yalandan çok sakın! Çünkü dînini bozar ve insanlar yanında mürüvvetini azaltır. Bununla hayânı, değerini ve makâmını kaybedersin.

- Ey oğlum! Hep üzüntülü olma, kalbini dertli kılma! İnsanların elinde olana temâh etmekten sakın! Kazâya râzı ol ve Allahü teâlânın sana verdiği rızka kanâat et!

- Ey oğlum! Ölümden şüphe ediyorsan uyku uyuma! Uyumak mecbûriyetinde olduğun gibi, ölüme de mahkûmsun. Dirilmekten de şüphe ediyorsan uykudan uyanma! Uykudan uyandığın gibi, öldükten sonra da dirileceksin.

- Ey oğlum! Merhamet eden merhamet bulur. Sükût eden selâmete erer. Hayır söyleyen kâr eder. Kötü konuşan günâhkâr olur. Diline hâkim olmayan pişmân olur.

- Ey oğlum! Seçilmiş kullara teslîm ol, kötülerle dost olma!

Çoğu geçmiş azı kalmış

- Ey oğlum! Dünya geçici ve kısadır. Senin dünya hayâtın ise azın azıdır. Bunun da azının azı kalmış, çoğu geçmiştir.

- Ey oğlum! Sükût etmekten pişmân olmazsın. Söz gümüş ise sükût altındır.

- Ey oğlum! Altın, ateşle tecrübe edildiği gibi; kul da, belâ ve musîbetlerle tecrübe edilir. Kulun derecesi, bunlara olan sabrı nisbetinde anlaşılır.

- Ey oğlum! Kötü huydan, gönül dağınıklığından sakın! Sabırsız olma! İşini severek yap, sıkıntılara katlan! Bütün insanlara karşı iyi huylu ol!

- Ey oğlum! Kötü kadından sakın! Çünkü o, vaktinden önce seni kocaltır. Kötü kadınların şerrinden kork! Çünkü onlar iyiliğe çağırmaz.

- Ey oğlum! Helâl kazanarak yoksulluktan korun! Yoksul düşen kimse üç musîbetle karşılaşır:

1- Din zayıflığı; çünkü fakîrlik, insanı kötülüğe sürükler.

2- Akıl zayıflığı; çünkü ihtiyâç düşüncesi insanı şaşırtır.

3- Mürüvvet ve insanlığı kaybolur. Bunlardan daha büyüğü de insanların maskarası olur.

- Ey oğlum! Mide dolunca; tefekkür uyur, Hikmet lâl (dilsiz) olur ve âzâ ibâdetten tembelleşir.

BUGÜNKÜ SOHBET · 6 AĞUSTOS 1996 · KAYIT 10948

İlimlerin özeti sekiz şey

Ey oğlum! Yapılan iyi veya kötü iş, bir hardal tânesi kadar olsa da, bir kaya içinde yâhut göklerde veya yerin dibinde gizlense, Allahü teâlâ o işi huzûruna getirir ve onu senden suâl eder. Zîrâ Allahü teâlâ, gizli, âşikâr her şeyi bilir.

Hazret-i Lokman Hakîm'e dediler ki:

- Bize peygamberlerden öğrendiğiniz ilimleri özetliyerek, nefis terbiyesine dâir, en derli toplu bir nasîhat verir misiniz?

Lokman Hakîm buyurdu ki:

- Evet, peygamberlerin ilimlerinden kendim için özetleyip dünya ve âhıret işleri üzerine kurduğum kısa bir sözü size de söyliyeyim:

Sekiz şeye dikkat eden, öncekilerin ve sonrakilerin ilimleriyle amel etmiş olur. Bunlar; dört yerde dört şeyi korumak, iki şeyi hâtırdan çıkarmamak, iki şeyi de tamâmen unutmaktır.

Korunacak şeyler; namazda gönül, halk arasında dil, yiyip-içme ânında boğaz, bir kimsenin evine girilince de öteye beriye bakmamaktır. Hiç hatırdan çıkmaması gereken şeyler; Allahü teâlânın büyüklüğü ile ölüm hâlidir. Unutulması gereken şeyler de; bir kimseye yapılan iyilik ve kendine yapılan kötülüklerdir.

- Yavrucuğum! Sana iki şey tavsiye ederim. Bunlara dikkat edersen dâimâ hayır üzere bulunursun. Bunlar; geçineceğin para ve ödeyeceğin borcundur.

Nasîhati önce kendine yap!

- Ey oğlum! Hak teâlâya tâbi ol! Nasîhati önce kendine yap! Başkasına tavsiye edeceğin şeylerle önce kendin amel et! Sözünü, bilgine, hâline göre söyle!

- Yavrucuğum! Sana dost olanları, sıkıntılı zamanlarda dene!

Birisi Lokman Hakîm'e:

- İnsanların sana gelip, sözünü dinlemelerine şaşıyorum, dedi.

Lokman Hakîm, ona:

- Ey kardeşim! Sana söyleyeceğime kulak verirsen, sen de böyle olursun, dedi ve şöyle ilâve etti:

- Beni gördüğün duruma getiren şeyler; gözümü harâmdan korumam, dilimi tutmam, yemede ölçülü olmam, nâmusumu korumam, doğruyu söylemem, ahdime vefâ etmem, misâfirime ikrâmda bulunmam, komşumu korumam ve beni ilgilendirmeyen şeyleri terketmemdir.

Hazret-i Lokman Hakîm'e:

- Terbiyeyi kimden öğrendin? dediler. O da:

- Terbiyesizlerden. Onların beğenilmeyen her şeyinden sakınmak sûretiyle, buyurdu.

- Hikmeti kimden öğrendin? dediler.

- Basacakları yeri görür gibi bilmeden ayağını yere koymayan âmâlardan (körlerden) buyurdu.

Resûl-i ekrem efendimiz, Hazret-i Lokman'dan haber vererek:

- Lokman, oğluna; Allahü teâlâ kendisine emânet edilen şeyi korur. Ben de seni, malını, dînini ve amelinin sonunu, Allahü teâlâya emânet ediyorum dedi, buyurdu.

Oğluna nasîhatinde buyurdu ki:

- Ey oğlum! Yapılan iyi veya kötü iş, bir hardal tânesi kadar olsa da, bir kaya içinde yâhut göklerde veya yerin dibinde gizlense, Allahü teâlâ o işi huzûruna getirir ve onu senden suâl eder. Zîrâ Allahü teâlâ, gizli, âşikâr her şeyi bilir. Her şeyi yaratan, terbiye eden, her iyiliği yaptıran, gönderen hep Allahü teâlâdır. Kuvvet, kudret sâhibi yalnız O'dur. O hatırlatmazsa, kimse, iyilik ve kötülük yapmayı irâde, arzû edemez. Kulun irâdesinden sonra, O da istemedikçe, kuvvet ve fırsat vermedikçe, hiç bir kimse, hiç bir kimseye zerre kadar iyilik ve kötülük yapamaz. Kulun istediği her şey, O'nun irâde ve dilemesiyle meydana gelir. Yalnız O'nun dilediği olur.

Namazı dosdoğru kıl Hazret-i Lokman Hakîm, oğlunu şirkten sakındırıp, ona, Allahü teâlânın kudretinin sonsuz olduğunu bildirdikten sonra, namazı ve herkese karşı iyiliği, ya'nî emr-i bil-ma'rûf ve nehy-i anil münkeri emretti. Bu husûs Kur'ân-ı kerîmde meâlen şöyle bildirilmektedir:

"- Ey oğulcuğum! Namazını dosdoğru kıl! İyiliği emret! Kötülükten nehyet! Sana bu emir ve nehiy sebebiyle isâbet eden şeylere sabret! Çünkü bunlar, kat'î sûrette farzedilen işlerdendir." (Lokman sûresi: 17)

- Ey oğlum! Yeryüzünde kimseye karşı kibirlenerek yürüme! Allahü teâlânın verdiği ni'metin, yalnız senin olduğunu zannederek insanları hor görme!

BUGÜNKÜ SOHBET · 7 AĞUSTOS 1996 · KAYIT 10949

En iyi ve en kötü iki şey

Ey oğlum! Diline sahip olmayan, sonunda pişmân olur. Çok münâkaşa ve münâzara yapan, kötülenir. Kötü işlerin yapıldığı yerlere girenler, oralarda işlenen kötü işleri yapmakla suçlanır ve töhmet altında kalırlar.

Bir gün Dâvüd aleyhisselâm, Hazret-i Lokman'a:

- Bir koyun boğazlayıp, bütün vücûdunun en iyisi olan iki parça et getir, dedi. O da gidip, dille yürek getirdi.

Bir defasında da:

- En kötü kısımlarını getir, dedi. Yine dille yürek getirdi.

Sebebini sorunca:

- Dille yürek (kalb) iyi olursa, bütün iyilerin iyisi olur, kötü olunca, bütün kötülerin kötüsü olur, deyip insanın iyilik ve kötülüğünün, dil ve kalbine bağlı olduğuna işâret etti.

Hazret-i Lokman, oğluna nasîhatında buyurdu ki:

- Oğlum! Yalandan sakın, zîrâ o serçe eti gibi tatlı gelir. Ondan az kimseler kurtulabilir.

- Ey oğlum! Üç şey, üç şey ile bilinir: Hilm gadab ânında, şecâat harb meydanında, kardeşlik ise ihtiyâç ânında.

- Ey oğlum! Dünyayı sat, âhıreti al! Böylece alış-verişinde, her iki yönden kâr edersin. Sakın âhıretini satıp dünyayı alma! Zîrâ bu sûretle, her iki tarafta zararın olur.

- Ey oğlum! Orta hâlde ikrâm edici ol, saçıcı olma!

En hayırlı özellik Hazret-i Lokman Hakîm'e, oğlu sordu:

- Ey babacığım! Bir insan için en hayırlı haslet nedir?

- Dindir.

- Ya iki haslet olsa?

- Din ve mal.

- Üç haslet olsa?

- Din, mal ve hayâdır.

- Dört olsa?

- Din, mal, hayâ ve güzel ahlâk.

- Ya beş haslet olsa?

- Din, mal, hayâ, güzel ahlâk ve cömertlik.

- Altı olsa?

- Ey oğlum! Bir insanda bu beş haslet toplanırsa, o insan müttekî, velî ve Allahü teâlânın kendine yakın kıldığı kullarından olup, şeytandan uzaklaşır.

Hazret-i Lokman Hakîm'in oğlu devamla dedi ki:

- Ey babacığım! En kötü haslet nedir?

Lokman Hakîm buyurdu ki:

- En kötü haslet, küfürdür.

- Ya en kötü iki haslet nedir?

- Küfür ve kibir.

- Üç olursa?

- Küfür, kibir, şükür azlığı ya'nî az şükretmek.

- Dört olursa?

- Küfür, kibir, şükür azlığı ve cimriliktir.

- Beş olursa?

- Küfür, kibir, şükür azlığı, cimrilik ve kötü ahlâktır.

- Ey babacığım altı olursa?

- Ey oğulcuğum, bu beş kötü haslet bir kimsede toplanınca, o kimse Allahü teâlâdan uzaktır.

En zelîl ve rezîli kimdir?

Hazret-i Lokman Hakîm'e:

- Halkın en zelîl ve rezîli kimdir? diye sorulunca:

- Halk arasında rezâlet ve çirkin işlerden utanmayıp, en rezil hâller üzere görünmekten sıkılmayandır, buyurdu.

Yine Lokman Hakîm buyurdu ki:

- Ey oğlum! Diline sâhip olmayan, sonunda pişmân olur. Çok münâkaşa ve münâzara yapan, kötülenir. Kötü işlerin yapıldığı yerlere girenler, oralarda işlenen kötü işleri yapmakla suçlanır ve töhmet altında kalırlar. Kötü kimse ile arkadaş olan, kötülükten kurtulmaz, emîn olamaz. İyi kimse ile arkadaş olan kimse de, iyi şeylere kavuşur.

Bir gün Dâvüd aleyhisselâm demir telden yelek örerken, hazret-i Lokman Hakîm varıp, "Bunu ne yapacaksınız?" diyecekti. Lâkin faydasız sözden sakınmak

için sustu. Dâvüd aleyhisselâm yeleği bitirip giydi ve, "Ne güzel savaş elbisesi" dedi. Lokman Hakîm sabredip, cevâbı aldığından pek sevinip; "Sükût hikmettir; ama her kişinin kârı değildir" dedi. Hazret-i Dâvüd durumu firâsetle bilip; "Sana Hakîm demeleri, ona lâyık olduğun içindir" buyurdu.

BUGÜNKÜ SOHBET · 8 AĞUSTOS 1996 · KAYIT 10950

Müslümana hizmet ibâdettir

Yiyecek ve giyecek lâzım olmıyan kimse var mı? Dînin alış-veriş kısmını bilmiyen, harâm lokmadan kurtulamaz ve ibâdetlerin sevâbını bulamaz. Zahmetleri boşa gider ve azâba yakalanır ve çok pişman olur.

Yaşlı bir kimse İmâm-ı a'zam Ebû Hanîfe hazretlerine sordu ki:

- Yâ imâm! Ben artık yaşlandım, vakitlerimi ibâdet ile geçirmek istiyorum. Bana birşey yaz da, hep onu yapayım!

İmâm-ı a'zam alış-veriş bilgilerini yazıp verdi. Yaşlı kimse:

- Bu, tüccârlara lâzım olur. Ben evimde oturup ibâdet ile meşgûl olacağım, deyince, İmâmı a'zam hazretleri şu cevâbı verdi:

- Yiyecek ve giyecek lâzım olmıyan kimse var mı? Dînin alış-veriş kısmını bilmiyen, harâm lokmadan kurtulamaz ve ibâdetlerin sevâbını bulamaz. Zahmetleri boşa gider ve azâba yakalanır ve çok pişman olur.

Gücü kuvveti yerinde olan her müslümanın, son nefesine kadar çalışması, dîne ve insanlara hizmet etmesi gerekir. Bir kenara çekilmek uygun değildir.

Yûsüf aleyhisselâm peygamber olduğu hâlde, insanların sıkıntıda olduğunu görüp, hükümdar kâfir iken ona giderek vazîfe istedi. Böylece, insanlara hizmet etti. İnsanlara hizmet edeceğini bilen ve bunu kendinden başka yapacak kimsenin bulunmadığını gören, bu vazîfeye bir zâlimin geçmesini önlemek ve müslümanlara hizmet etmek için vazîfe istemelidir.

Ayrılmış olan rızık değişmez Evliyânın büyüklerinden Abdüllah-i Dehlevî hazretleri buyuruyor ki:

Çoluk çocuğunun ihtiyâçlarını te'mîn için ve fukarâya yardım ve İslâmiyete hizmet için, çalışıp helâl mal kazanmak, çok iyidir. Süleymân aleyhisselâm ve hazret-i Osmân ve Abdürrahmân bin Avf ve Eshâb-ı kirâmdan ba'zıları çok zengin idiler. Bu zenginlikleri Allahü teâlâ indindeki derecelerinin azalmasına sebep olmadı. Fakîrlik, ibâdete ve hizmete mâni' olursa, tâ'at yapmaya kuvvet hâsıl etmek için, zengin olmak efdaldir. Böyle zenginlik büyük ni'mettir.

Kadın da, erkek de, para kazanmak için harâm işlememelidir ve hiçbir namazı kaçırmamalıdır. Ezelde ayrılmış olan rızık değişmez. Aynı rızık, helâlden isteyene helâl yoldan gelir. Harâm işleyerek isteyene de, harâm yoldan gelir. Câhillerin, "Bu zamanda harâma-helâle dikkat eden, fâiz yemeyen aç kalır." demeleri doğru değildir. Harâm yoldan kazanan, hem büyük günâhları işlemiş olur, hem de kazandıklarının hayrını görmez. Kazandıkları boş şeylere gider ve günâh işlemekte kullanılır, insanı felâkete sürükler.

İmâm-ı Ahmed ibni Hanbel'den sordular:

- Hergün sabahtan akşama kadar ibâdet edip, Allahü teâlâ, benim rızkımı nereden olsa gönderir diyen nasıl bir insandır?

Cevâbında buyurdu ki:

- Bu kimse câhildir. İslâmiyetten haberi yoktur!

İmâm-ı Evzâî, İbrâhim Edhem'i gördü ki, sırtında bir yığın odun götürüyor. Ona:

- Niçin bu kadar sıkıntı çekiyorsun? Kardeşlerin, seni hiçbir şeye muhtâç bırakmıyor, dedi.

İnsanların iyisi İbrâhim Edhem hazretleri buyurdu ki:

- Öyle söyleme! Hadîs-i şerîfte buyuruldu ki: (Helâl kazanmak için sıkıntı çekenlere Cennet vâcib olur.)

Yine bir hadîs-i şerîfte, (Beş vakit namazı kıldıktan sonra, çalışıp helâl kazanmak, her müslümana farzdır) buyuruldu.

Peygamberlerin "aleyhimüsselâm" hepsi, çalışıp kazanmışlardır. Çalışmayıp, oturarak, Allaha tevekül etmek uygun değildir. Böyle yapan kimse çalışmayı terkettiği için, günâh işlemektedir.

Hadîs-i şerîfte, (İnsanların iyisi, insanlara fâidesi olanlardır) buyuruldu. Övünmek için, kibirlenmek için fazla kazanmak harâmdır. Çoluk çocuğunun

nafakalarını ve borçlarını ödemek için çalışıp, helâl kazanmak, nâfile ibâdetleri yapmaktan kat kat daha sevâbdır. Hadîs-i şerîfte, (Eshâbım için fakîrlik saâdettir. Âhır zamandaki ümmetim için, zenginlik saâdettir) buyuruldu.

Müslüman, dünyayı sevdiği, dünyaya düşkün olduğu için değil; Allahü teâlâ, çalışmayı emrettiği için çalışıp kazanır. Nefsinin kötü arzûlarına, zevklerine kavuşmak için çalışıp para kazanmaz.

BUGÜNKÜ SOHBET · 9 AĞUSTOS 1996 · KAYIT 10951

"Onları size teslim edemem"

Biz câhil bir millet idik. Putlara tapardık. Hayvan leşi yer, her türlü kötülüğü işlerdik. Kuvvetli olanlarımız, zayıf olanlarımızı ezerdi. Allahü teâlâ bize, soyunun düzgünlüğünü bildiğimiz bir Peygamber gönderinceye kadar, biz bu vaziyette idik.

Kureyş müşriklerinin Eshâb-ı kirâma karşı revâ gördükleri zulüm ve işkencelerden sonra, Peygamber efendimiz, bir kısım eshâbın Habeşistan'a hicret etmelerine müsâade etti. Kâfile, Ca'fer-i Tayyâr hazretlerinin başkanlığında gitti.

Mekkeli müşrikler bu durumdan haberdar olunca, Habeşistan Melîki Necâşî'ye çok kıymetli hediyeler hazırlıyarak elçiler gönderdiler. Hediyeleri takdim eden elçiler şöyle dediler:

- Ey Melîk! İçimizden birtakım kimseler sizin memleketinize iltica etmişlerdir. İsteğimiz, bunların iâde edilmeleridir.

Necâşî, âlimlerini topladı. Büyük bir divân kuruldu. Sonra muhacirleri getirdiler. Müslümanlar geldiklerinde selâm verdiler ve secde etmediler. Müslümanlar adına Ca'fer-i Tayyâr hazretleri, elçiler adına Amr bin Âs konuşacaktı.

Üç sorum var!

Necâşî söze başladı:

- Ey Ca'fer! Önce sen konuş!

- Benim üç suâlim var. Evvelâ şu adama sorunuz ki, biz, yakalanıp efendilerimize iâde edilecek köleler miyiz?

Melik, Amr bin Âs'a sordu:

- Ey Amr, bunlar köle midir?

- Hayır.

Ca'fer-i Tayyâr hazretleri buyurdu ki:

- Acaba biz haksız yere bir kimsenin kanını mı döktük de, kanı dökülenlere iâde edileceğiz?

Necâşi sorunca Amr cevap verdi:

- Hayır, bir damla bile kan dökmediler.

Hazret-i Ca'fer tekrar buyurdu:

- Başkasının mallarından haksız yere aldığımız, üzerimizde ödemekle mükellef olduğumuz mallar mı var?

Necâşî dedi ki:

- Ey Amr, eğer bunların pek çok altın borçları olsa bile, onu ben ödiyeceğim. Söyleyin!

- Hayır, bir kuruş bile borçları yok.

- O hâlde siz bunlardan ne istiyorsunuz?

- Onlar ile biz bir dinde ve bir işte idik. Onlar, bunları bıraktılar.

Necâşî bu defa Ca'fer-i Tayyâr hazretlerine sordu:

- Siz bulunduğunuz dîni bırakıp ne diye başkasına uydunuz? Kabûl ettiğiniz bu din hakkında bilgi veriniz. Üstelik niçin öyle selâm verdiniz ve secde etmediniz?

Biz câhil bir millet idik Ca'fer-i Tayyâr hazretleri buyurdu ki:

- Ey Hükümdâr, biz câhil bir millet idik. Putlara tapardık. Hayvan leşi yer, her türlü kötülüğü işlerdik. Kuvvetli olanlarımız, zayıf olanlarımızı ezerdi. Allahü teâlâ bize, kendimizden, doğruluğunu, emînliğini, iffet ve temizliğini, soyunun düzgünlüğünü bildiğimiz bir Peygamber gönderinceye kadar, biz bu vaziyette idik. O Peygamber bizi, Allahü teâlânın varlığına, birliğine inanmaya, O'na ibâdete, bizim ve atalarımızın taptığı taşları ve putları bırakmaya da'vet etti. Doğru sözlü olmayı, emânete hıyânet etmemeyi, herkesle güzel geçinmeyi, Allahü teâlâya ortak koşmaksızın ibâdet etmeyi, namaz kılmayı, oruç tutmayı, zekât vermeyi, bize emretti. Biz de kabûl ettik ve O'na îmân ettik. Bu yüzden kavmimiz bize düşman olup, zulmettiler. Dînimizden döndürmek için her türlü işkenceye başvurdular.

Biz de yurdumuzu, yuvamızı bırakarak ülkenize sığındık. Seni başkalarına tercih ettik. Yanınızda haksızlığa uğramıyacağımızı ummaktayız. Selâm verme işine gelince, biz sizi Resûlullahın selâmı ile selâmladık. Birbirimize de öyle selâm veririz. Biz Allahü teâlâdan başkasına secde etmeyiz.

Necâşî bunun üzerine dedi ki:

- Sizi ve yanından geldiğiniz zâtı tebrik ederim. Ben inandım ki, o Allahın Resûlüdür. Zaten biz, onu İncil'de görmüştük. Eğer O buralarda olsaydı, gidip ayakkabılarını taşır, ayaklarını yıkardım.

Sonra elçilere dönerek şöyle devam etti:

- Vallahi, ben onları size teslim etmem ve haklarında bir kötülük düşünmem. Şu hediye diye getirdiğiniz rüşvetinizi de alarak derhal buradan uzaklaşın!

Necâşî'nin bu sözleri üzerine elçiler başka bir şey diyemediler. Perişan hâlde geri döndüler.

BUGÜNKÜ SOHBET · 10 AĞUSTOS 1996 · KAYIT 10952

"Sen Olmasaydın..."

Muhammed aleyhisselâm, her zamanda, her memlekette, ya'nî dünya yaratıldığı günden, kıyâmet kopuncaya kadar, gelmiş ve gelecek, bütün varlıkların, her bakımdan en üstünüdür. Hiç kimse, hiçbir bakımdan O'nun üstünde değildir.

Evliyânın büyüklerinden Seyyid Abdülhakîm Arvâsî hazretleri buyuruyor ki:

"Her peygamber, kendi zamanında, kendi mekânında, kendi kavminin hepsinden, her bakımdan üstündür. Muhammed aleyhisselâm ise, her zamanda, her memlekette, ya'nî dünya yaratıldığı günden, kıyâmet kopuncaya kadar, gelmiş ve gelecek, bütün varlıkların, her bakımdan en üstünüdür. Hiç kimse, hiçbir bakımdan O'nun üstünde değildir. Bu güç birşey değildir. Dilediğini yapan, her istediğini yaratan, O'nu böyle yaratmıştır. Hiçbir insanın O'nu medhedecek gücü yoktur. Hiçbir insanın, O'nu tenkîd edecek iktidârı yoktur." Allahü teâlâ, (Sen olmasaydın, yerleri, gökleri kâinatı yaratmazdım!) buyurmaktadır.

Kimseden birşey okumamış, öğrenmemiş, hiç yazı yazmamış iken ve seyahat etmeyen ve geçmişlerden ve etraftakilerden haberi olmayan insanlar arasında hâsıl olmuş iken, Tevrât'ta ve İncîl'de ve bütün başka kitaplarda yazılı şeyleri bildirdi. Geçmişlerin hâllerinden haber verdi.

Servetlerini harcadılar Her dinden, her meslekten ileri gelenlerin hepsini huccet ve burhânlar söyliyerek susturdu. En büyük mu'cize olarak Kur'ân-ı kerîmi ortaya koydu ki, âyetlerden biri gibi söyliyemezsiniz diye meydan okuduğu hâlde, kimse, ondört asırdan bu yana, dünyanın her tarafında bütün islâm düşmanları elele vererek, mallar, servetler dökerek uğraştıkları hâlde, söyliyemedi.

Hele o zaman, Araplarda, şiir, edebiyat, fesâhat ve belâgat, herşeyden ileri gidip en güvendikleri başarıları olduğu hâlde, Kur'ân-ı kerîm karşısında, birşey söyliyemediler. Kur'ânı kerîme böyle galebe çalamayınca, çokları insâfa gelip müslüman oldu. ^Imân etmeyenleri de, islâmiyetin yayılmasını önlemek için, dövüşmeye mecbûr oldu.

Şimdi artık pek ümitleri kalmadı. Şimdiki din düşmanları taktik değiştirdiler. Baktılar Kur'ân-ı kerîmi değiştiremiyecekler. Kur'ân-ı kerîmi değiştirerek dîni bozamayacaklarını anlayınca, bu defa din düşmanları, dış güçler, satın aldıkları kimseler vasıtasıyla Kur'ân-ı kerîme istedikleri ma'nâları verdiriyorlar.

Âdi isteklerine bu şekilde ulaşmak istiyorlar. Maalesef bu yoldan az da olsa maksatlarına kavuşmaktadırlar. Kendilerine bağlı yayın vâsıtaları ile devamlı bu yönde yayın yaptırmaktadırlar. Kur'ân-ı kerîmin açıklaması mahiyetinde olan, hadîs-i şerîfler, âlimlerin tefsîrleri, ilmihal kitapları bir tarafa bırakıldı. Devamlı kendi kafalarından Kur'ân-ı kerîme ma'nâ vermektedirler. Bu şekilde dîni bozmaya uğraşıyorlar.

Meselâ, kadınların örtünmesi ile ilgili âyetlere yanlış ma'nâ vererek, kadınların örtünmelerinin şart olmadığını söylüyorlar. Mezhepleri inkâr ediyorlar. Hattâ namazı inkâr ediyorlar. "Kur'ânda namazın nasıl kılınacağı bildirilmemiş, istiyen istediği şekilde namaz kılar. Namaz vakitlerinde, sadece Allahı hatırlayıp duâ edilmesi kâfidir" diyenler bile var.

Din düşmanlarının gâyesi Bunların esas maksadı, mezhepleri, âlimleri devre dışı bırakmak. Âlimlere i'timat kalmayınca, devre dışı bırakılınca, herkes dînini öğrenmek için meâllere sarılacak. Zaten hiçbir meâl diğerini tutmaz. Meâl doğru bile olmuş olsa, Kur'ân-ı kerîmde herşey açıkça bildirilmediği için, herkes kendi anladığını, kendi yorumunu din zannedecek.

O zaman, dolayısıyla ortada din diye bir şey kalmıyacak. Meselâ, Kur'ân-ı kerîmde zekât verilmesi emredilmektedir. Fakat zekâtın nasıl, ne oranda verileceği açıkça bildirilmemiştir. Bunları Peygamber efendimiz açıklamış. Eğer hadîs-i şerîfler, âlimlerin fetvâları, ictihâdları bir tarafa bırakılırsa, herkes istediği şekilde gönlünden geçeni zekât diye verecek.

Bunun için 1400 yıldır, müslümanlar dîni nasıl, hangi kaynaktan öğrendiyse bizler de oradan öğrenmeliyiz. Oraya yönelmeliyiz. Din zamana göre değişmez. Kıyâmete kadar değişmiyecektir de.

BUGÜNKÜ SOHBET · 11 AĞUSTOS 1996 · KAYIT 10953

"Emir olunmadıkça hareket etmeyiz"

- Ey Hasan Can! Sana demez miyiz ki, biz, bir tarafa memur olunmadıkça hareket etmeyiz. Ecdâdımızdan her biri evliyâlıktan nasîbini almışlardır. Herbirinin nice kerâmetleri vardır.

Yavuz Sultan Selîm Han'ın sır arkadaşı Hasan Can, pâdişâhla aralarında geçen bir hâdiseyi şöyle nakletmektedir:

Merhum Cennet-mekân Sultan Selîm Han hazretlerinin âdet-i şerîflerinden biri de, çoğu gecelerini kitap okumakla geçirip, sabah namazına kadar uyumazdı.

Bir gece beni de uyku bastırdı. Sıhhatim de bir parça bozuk olduğundan, yatağıma uzanıp uyuyakalmışım. Sabah namazı vaktinde uyanarak namazımı kıldıktan sonra, hemen Sultânın hizmetine koştum.

- Bu gece hiç görünmedin, ne yapıyordun? diye sordu.

- Birkaç geceden beri uykusuz kaldığım için, bu gece gaflet bastırıp hizmetinizden uzak kaldım, diyerek cevap verip, özür diledim. Bunun üzerine dedi ki:

- Öyleyse şimdi anlat bakalım, bu gece nasıl bir rü'yâ gördün?

- Anlatılacak değerde bir rü'yâ görmedim, diye cevap verdim.

- Bu nasıl sözdür? İnsan bir gecenin tamamını uyku ile geçirsin de hiç rü'yâ görmesin. Hayret doğrusu! Herhâlde bir şeyler görülmüştür, dedi. Gördüğüm rü'yâyı hatırlayamadığım için mahçup oldum.

Ağanın rü'yâsı Sonra, Hasan Ağanın yanına gittim. Kendisini üzüntülü görüp:

- Ağa hazretleri, geçmiş olsun! Kalbiniz gamlı, gözünüz yaşlı görülür. Sebebi ne ola? dediğimde; - Hayır, böyle bir durumum yok! diye hâlini gizledi.
Hazînedârbaşı dedi ki:

- Kardeş! Ağa bu gece bir rü'yâ görmüş. Daha o uykunun mahmurluğundadır.

Ben de dedim ki:

- Allah rızâsı için söyleyin ki, devletlü Pâdişâhımız, elbette bir rü'ya görmüşsündür diye hiç durmadan beni sıkıştırdı durdu. Herhâlde bu türlü ısrâr edip durmaları sebepsiz yere değildir. Ona iyi bir armağan olur, anlatınız!

Şöyle anlattı:

"Bu gece rü'yâmda, bu eşiğinde oturduğunuz kapıyı hızlı hızlı çaldılar. Ne haber vardır deyip kapıya koştum. Baktım ki, kapı biraz aralanmış dışarısı görünüyor, fakat bir adam sığacak kadar değildir. Bu aralıktan baktığımda gördüm ki, Harem dâiresi nûr yüzlü kimselerle dolu. Ellerinde bayraklar, silâhlar ve başka âletler ile hazır vaziyette duruyorlardı. Kapı dibinde ise nûr yüzlü dört kişi duruyordu. Onların ellerinde de birer sancak vardı. Pâdişâhımızın sancağı, kapıyı çalanın elindeydi.

Ecdâdımızın her biri evliyâ idi O zât, bana dedi ki:

- Biz neye geldik, bilir misiniz? Ben de "Buyurun" dedim. Bunun üzerine:

- O gördüğün kişiler, Resûlullah efendimizin eshâbıdır. Bizi dahî Resûl-i ekrem efendimiz gönderip, Sultan Selîm Hâna selâm söyledi ve buyurdu ki:
"Haremeyn'in (Mekke ve Medîne'nin) hizmeti kendisine verildi, kalkıp gelsin."
Gördüğün bu dört kimsenin birisi Ebû Bekr-i Sıddîk, diğeri Ömer-ül Fârûk ve bir diğeri de Osmân-ı Zinnûreyn'dir. Ben de, Ali bin Ebî Tâlib'im. Bunu hemen varıp Selîm Hâna söyle! dedi ve gözümün önünden yok olup gittiler." Hasan Ağanın rü'yâsını sultana aynen naklettim. Anlattıkça mübârek yüzü kızarmaya başladı ve nihâyet dayanamayıp, mübârek gözlerinden yaşlar boşandı.

- Ey Hasan Can! Sana demez miyiz ki, biz, bir tarafa memur olunmadıkça hareket etmeyiz. Ecdâdımızdan her biri evliyâlıktan nasîbini almışlardır. Herbirinin nice kerâmetleri vardır, dedi.

Meğer ki kendisi de aynı rü'yâyı görmüş.

BUGÜNKÜ SOHBET · 12 AĞUSTOS 1996 · KAYIT 10954

Müslüman fitneden uzak durur

İlim olmayınca hiçbir şey olmaz. Bunun için din düşmanları, tanzîmatta medreselerden fen derslerini kaldırdılar, din derslerinde de, yüksek bilgilerden mahrûm ettiler. Çünkü, İslâm dîni ilim üzerine kurulmuştur. İlim olmayınca, hakîkî din adamı kalmayınca, İslâmiyet bozulur.

İslâm âlimlerinin büyüklerinden Abdülhak-ı Dehlevî hazretleri "Eşi'at-ül-leme'ât" ismindeki kitabında buyuruyor ki:

Eshâb-ı kirâmdan Hazret-i Huzeyfe anlatır:

Resûlullaha ilerde hâsıl olacak fitnelerden sordum. Çünkü, bunların şerrine yakalanmaktan korkuyordum. Zararlı şeyden sakınmak, faydalı şeye kavuşmaktan daha mühimdir.

- Yâ Resûlallah, biz, müslüman olmadan önce kötü kimselerdik. Allahü teâlâ, Senin şerefli vücûdun ile, islâm ni'metini, iyilikleri bizlere ihsân etti. Bu saâdet günlerinden sonra, yine kötü zaman gelecek mi?

- Evet gelecek!

- Bu şerden sonra, hayırlı günler yine gelir mi?

- Evet gelir. Fakat, o zaman bulanık olur. Bu zamanda, iyilik kötülükle karışık olur. Kalbler, ilk zamanlarda olduğu kadar sâf ve tertemiz olmaz. İ'tikâtların sahîh, amellerin sâlih ve idârecilerin adâletleri, birinci asırdaki gibi olmaz. Kötülükler, bid'atler, her tarafa yayılır. İyiler arasına kötüler, sünnetler arasına bid'atler karışır.

- Bulanıklık ne demektir?

İyiler kötüler karışır - Benim sünnetime uymıyan ve benim yolumu tutmıyan kimselerdir. İbâdet de yaparlar, günâh da işlerler. Hayır da yaparlar, şer de yaparlar.

- Bu hayırlı zamandan sonra, yine şer olur mu?

- Evet. Cehennemin kapılarına çağıranlar olacaktır. Onları dinliyenleri Cehenneme atacaklardır..

- Yâ Resûlallah! Onlar nasıl kimselerdir?

- Onlar da, bizim gibi insanlardır. Bizim gibi konuşurlar.

Ya'nî, âyet ve hadîs okuyarak, va'z ve nasîhat ederler. Fakat, kalblerinde hayır ve iyilik yoktur.

- Onların zamanlarına yetişirsek, ne yapmamızı emredersin?

- Müslümanların cemâ'atine ve hükûmetine tâbi ol.

- Müslüman cemâ'ati ve müslüman hükûmeti yoksa, ne yapalım?

- Bir kenara çekil. Aralarına hiç karışma. Ölünceye kadar, yalnız yaşa! Benden sonra öyle kimseler gelir ki, benim yolumdan ayrılırlar. Kalbleri şeytan yuvasıdır. Bunlara da itâ'at ediniz! Karşı gelmeyiniz! Sizi dövse de, mallarınızı alsa da karşı gelmeyiniz!

Ya'nî, fitne çıkarmayınız. Sabredip, ibâdetiniz ile meşgûl olunuz. Şehir içinde fitneden kurtulamazsanız, ormana sığınınız. Fitnecilere karışmamak için, ormana gidip, ot, yaprak yimek zorunda kalırsanız, ormanda kalınız da, fitnecilere karışmayınız!

Sonra:

- İyi dinleyin ve itâ'at edin, buyurdu.

Bu son emir, devlete karşı gelmemek, fitne çıkarmamak için, çok dikkatli olmak gerektiğini vurgulamaktadır. Din adamları, politikacılara âlet olmaz. Ehl-i sünnet âlimleri, buna titizlikle uymuşlar, din adamlarının politikaya âlet olmasının, yakıcı ateşi tutmak gibi olduğunu bildirmişlerdir. Kuvvete karşı gelmenin, isyân etmenin ahmaklık olduğunu söylemişlerdir. Müslümanın kendini tehlîkeye atması harâmdır.

Herşeyin başı ilim İlim olmayınca hiçbir şey olmaz. Bunun için din düşmanları, tanzîmatta medreselerden fen derslerini kaldırdılar, din derslerinde de, yüksek bilgilerden mahrûm ettiler Çünkü, İslâm dîni ilim üzerine kurulmuştur. İlim olmayınca, hakîkî din adamı kalmayınca, İslâmiyet bozulur. Bulut olmayınca, yağmur beklemek, mu'cize istemek olur. Allahü teâlâ bunu yapabilir. Fakat, âdeti böyle değildir.

İslâm âlimi yetişebilmesi için de, islâm ilimleri meydana çıkıp, yayılıp, ondan sonra da, senelerin geçmesi lâzımdır. Düşmanlar, müslümanları ilimden mahrûm bırakarak islâm güneşini söndürdü. Bunların önderliğini, İngilizler yaptı. Hazret-i Mehdî zamanında yeniden doğacak. Zamanımızda cihâd yapmak demek, ihtilâl

yapmak, isyân etmek değil, din bilgilerini yaymak demektir. Bu inceliği anlamayıp fitnecileri kendine rehber edinenin başı dertten kurtulmaz.

BUGÜNKÜ SOHBET · 13 AĞUSTOS 1996 · KAYIT 10955

İyilik ve ihsânda üzerine yoktu

Bütün ömrü boyunca sevgili Peygamberimizin aşkı ile yanıp tutuştu. Bir an bile Rabbini unutmadı. Her hâli, her hareketi ve her sözü insanlara ibret ve nasîhat oldu. Kimseden incinmemiş ve kimseyi incitmemiştir.

Veysel Karânî hazretleri, zamanının kutb-u ebdâli idi. Yemen'de deve güderek geçimini sağlardı. Yaşaması pek sâdeydi. Hasta, âmâ ve ihtiyar annesinden başka kimsesi yoktu. Güttüğü develer için belli bir ücret istemez, ne verirlerse kabûl ederdi. Fakîr olanlardan hiç ücret almazdı. Aldığının yarısını sadaka olarak fakîrlere dağıtır, kalanını da kendi ihtiyaçlarına ve annesine harcardı.

Bütün ömrü boyunca sevgili Peygamberimizin aşkı ile yanıp tutuştu. Bir an bile Rabbini unutmadı. Kulluğunda o dereceye yükseldi ki, her hâli, her hareketi ve her sözü insanlara ibret ve nasîhat oldu. Kimseden incinmemiş ve kimseyi incitmemiştir.

Onun en önemli özelliği; Peygamber efendimize olan aşkı, ibâdete canla başla devamı ve annesine saygısıdır. Annesine çok hizmet edip hayır duâsını aldı. Resûlullah efendimizi görmeyi çok arzû ediyordu. Defalarca Peygamber efendimizi görmek için annesinden izin istedi. Annesi, kendisine bakacak kimsesi olmadığı için izin veremedi.

Rahmet rüzgârı Peygamber efendimiz; "Üveys-i Karnî, ihsân ve iyilikte Tâbiînin hayırlısıdır" buyurdu.

Resûlullah efendimiz, zaman zaman mübârek yüzünü Yemen tarafına döndürür ve; "Yemen tarafından rahmet rüzgârı estiğini duyuyorum. Kıyâmette Allahü teâlâ Üveys sûretinde yetmiş bin melek yaratır ve Üveys'i onların arasında Arasat'a götürürler. Cennete gider ve Allahü teâlânın dilediğinden başka mahlûk, hangisinin Üveys olduğunu bilmez" buyururdu.

Peygamber efendimiz, - Ümmetimden bir kimse vardır ki, Rebîa ve Mudar kabîlelerinin koyunlarının kılları adedince ya'nî sayısız kişiye kıyâmette şefâ'at edecektir" buyurdu.

Baş gözü ile görmedi Eshâb-ı kirâm, sordu:

- Yâ Resûlallah, bu kimdir?

- Allahın kullarından biri.

- Biz hepimiz kullarız, ismi nedir, nerelidir?

- İsmi Üveys'dir, Karnlıdır.

- O sizi gördü mü?

- Baş gözü ile görmedi.

- Size bu kadar âşık olsun da, hizmet ve huzûrunuza koşup gelmesin! Bu nasıl olur?

- İki sebepten: Biri hâllerine mağluptur. İkincisi ise benim dînime bağlılığından dolayıdır. İhtiyar bir annesi vardır. Îmân etmiştir. Gözleri görmez, el ve ayakları hareket etmez. Üveys gündüzleri deve çobanlığı yapar, aldığı ücreti kendisinin ve annesinin nafakasına harcar.

- Biz onu görür müyüz?

Peygamber efendimiz hazret-i Ebû Bekr'e dönerek:

- Sen onu kendi zamanında göremezsin, buyurdu.

Sonra hazret-i Ömer ve hazret-i Ali'ye:

- Siz onu görürsünüz. Sol böğründe ve avcunun içinde bir gümüş miktarı beyazlık vardır. Bu baras hastalığı beyazlığı değildir. Ona varınca benim selâmımı söyleyin ve ümmetime duâ etmesini bildirin, buyurdu.

BUGÜNKÜ SOHBET · 14 AĞUSTOS 1996 · KAYIT 10956

Aradığımız kimse sensin yâ Üveys!

Aradığınız kimse çobanlık yapmaktadır. Biz de karşılığında ona akşam yiyeceği veririz. Saçı sakalı karışıktır, şehirlere gelmez, kimse ile sohbet etmez, insanların

yediğini yemez; üzüntü ve neşe bilmez, insanlar gülünca o ağlar; insanlar ağlayınca o güler.

Veysel Karânî hazretleri gece, gündüz ibâdet ve tâatle vakit geçirirdi. Kendini halktan gizlerdi. İlk zamanlar herkes ona deli, dîvâne, gözü ile bakıyordu. Sonradan onun büyüklüğünü anladılar, çok ikrâm ve hürmet göstermeye başladılar. Bunun üzerine, iltifattan kurtulmak için annesinin vefâtından sonra Karn köyünden çıkıp Kûfe şehrine gitti.

Peygamber efendimizin vefâtı yaklaşınca, - Hırkanızı kime verelim? diye sordular.

- Üveys-i Karnî'ye verin, buyurdu.

Resûlullahın vefâtından sonra hazret-i Ömer ile hazret-i Ali, hırkanın sahibini bulmak için Kûfe'ye gittiler. Hazret-i Ömer hutbe esnasında; - Ey Necdliler, aranızda Karn'dan kimse var mıdır? diye sordu.

- Evet vardır, deyip ayağa kalktılar. Hazret-i Ömer, onlardan Üveys'i sordu.

- Biliyoruz. O, sizin bildiğinizden pek aşağı bir kimsedir. Dîvânedir, akılsızdır ve insanlardan kaçar bir hâli vardır, dediler.

- İşte Onu arıyorum, neredедir?

Herkes güler O ağlar

- Arne vâdisinde develerimize çobanlık yapmaktadır. Biz de karşılığında ona akşam yiyeceği veririz. Saçı sakalı karışıktır, şehirlere gelmez, kimse ile sohbet etmez, insanların yediğini yemez; üzüntü ve neşe bilmez, insanlar gülünca o ağlar; insanlar ağlayınca o güler.

Sonra hazret-i Ömer ile hazret-i Ali, onun olduğu yere gittiler. Onu namaz kılar gördüler. Allahü teâlâ, develerini gütmesi için bir melek vazîfelendirmişti. Namazı bitirip selâm verince, kendilerini tanıttılar. Hazret-i Ömer sordu:

- İsmin nedir?

- Abdullah (ya'nî Allahın kulu).

- Hepimiz Allahın kullarıyız; esas ismin nedir?

- Üveys.

- Sağ elini göster!.

Gösterdi. Peygamber efendimizin haber verdiği alâmeti elinde gördü. Hazret-i Ömer:

- Peygamber efendimiz size selâm etti. Mübârek hırkalarını size gönderip; "Alıp giysin, ümmetime duâ etsin" diye vasiyet buyurdu.

- Yâ Ömer! Ben zayıf, âciz ve günâhkâr bir kulum. Bu vasiyet başkasına âit olmasın?

- Hayır yâ Üveys, aradığımız kimse sensin. Peygamber efendimiz senin eşkâlini ve vasfını belirtti.

Bunun üzerine Hırka-i şerîfi hürmetle aldı, öptü, kokladı, yüzüne gözüne sürdü. Sonra; "Siz burada bekleyin" dedi. Yanlarından ayrıldı. Biraz ileride hırkayı yere bırakıp, yüzünü yere koydu. Cenâb-ı Hakka şöyle duâda bulundu:

"Yâ Rabbî! Sevgili Peygamber efendimiz, ben fakîr, âciz kuluna hazret-i Ömer ve hazret-i Ali ile Hırka-i şerîflerini göndermiş" dedi. Günâhkâr olan bütün müslümanların affı için duâ etti. Birçok günâhkâr müslümanın affolduğu bildirilince, Hırka-i şerîfi hürmetle giydi.

Geceleri uyumazdı Birçok geceler hiç uyumazdı. Bir gece; "Bu gece kıyâm gecesidir" dedi. Diğer gece, "Bu gece rükü' gecesidir", Öbür gece, "Bu gece secde gecesidir" dedi. Bir geceyi kıyâm, bir geceyi rükü', bir başka geceyi de secdeyle geçirdi.

- Ey Üveys, bu kadar uzun geceyi bir hâlde geçirmeye nasıl katlanıyorsun? dediklerinde; - Secdede, sabah oluyor da, ben hâlâ bir kere sübhâne Rabbiyel a'lâ diyemedim. Hâlbuki üç tesbih sünnettir. Bunu yapamamamın sebebi, meleklerin ibâdetini yapmak istememdir. Buna ise gücüm yetmemektedir.

Kendisine, (namazda huşû nedir) dediklerinde; "Böğrüne iğne batırılsa, namazda duymamaktır." dedi.

Kendisine, (nasılsın) dediler. "Sabahleyin kalkıp, akşama sağ çıkacağını bilmeyenin hâli nasıl olur?" dedi.

BUGÜNKÜ SOHBET · 15 AĞUSTOS 1996 · KAYIT 10957

Ölümü yastığının altında bil

Yattığın zaman ölümü yastığının altında, kalkınca da karşında bil. Günâhın küçüklüğüne değil, onunla âsi olmaklığının büyüklüğüne bak! Günâhı küçük tutarsan, onu yasak eden Rabbini küçük tutmuş olursun. Onu büyük tutarsan, Rabbini büyük tutmuş olursun.

Veysel Karânî hazretleri, meşhur olup herkesten iltifat görmeye başlayınca Yemen'den uzaklaşıp Kûfe'ye gitti. Kûfe'ye gittikten sonra çok az kimse onu görebildi. Görenlerden biri de Harem bin Hayyân'dır. Bu zât anlatır:

Üveys'in derecesini bildiren hadîs-i şerîfi işitince, onu görmek istedim. Kûfe'ye gidip günlerce onu aradım. Nihâyet Fırat nehri kenarında abdest alırken buldum. Daha önce hakkında bilgim olduğundan onu hemen tanıdım.

Selâm verdim. Selâmımı aldı. Bana dikkatlice baktı. Müsâfeha etmek istedim, elini vermedi:

- Allah sana merhamet eylesin, seni bağışlasın ey Üveys, nasılsın? dedim.

Onu o kadar sevmiştim, ona o kadar acımıştım ki ağladım. Çünkü çok zayıftı. O da ağladı ve dedi ki:

- Allah sana hayırlı ömür versin, ey Harem bin Hayyân!

Rûhlar birbirini tanır Sordum:

- İsmimi ve babamın ismini nasıl bildin ve daha önce hiç görmeden beni nasıl tanıdın?

- Her şeyi bilen ve her şeyden haberi olan bana bildirdi. Rûhum senin rûhunu tanıdı. Çünkü mü'minlerin rûhları birbirlerini görmeseler de birbirlerini tanırlar!

- Yâ Üveys! Resûlullah efendimizden bana bir haber ver!

- Ben onu görmedim, O'nun haberini başkalarından işittim. Hâl böyle iken nasıl Hadîs nakledeyim?

- Bana bir âyet okuyun. Sizden duyayım.

Elimi tuttu. Eûzü Besmele okudu ve çok ağladı. Sonra; "Cinleri ve insanları beni tanımaları, ibâdet etmeleri için yarattım" ve "Gökü, yeri ve ikisi arasındakileri oyun olsun diye yaratmadım" meâlindeki âyet-i kerîmeleri okudu. Sonra bir feryâd etti. Aklının gittiğini sandım. Sonra sordu:

- Ey Hayyân'ın oğlu, sen buraya niçin geldin?

- Seni tanımak, seninle sohbet etmek arzûsu için.

- Bir kimsenin, Allahü teâlâyı tanıdıktan sonra, her hangi bir kimse ile ahbablık etmek istemesine hiçbir zaman bir ma'nâ veremem.

- Bana, nasîhat et yâ Üveys!

- Yattığın zaman ölümü yastığının altında bil. Kalkınca da karşında bulundur. Günâhın küçüklüğüne değil, onunla âsi olmaklığının büyüklüğüne bak! Günâhı küçük tutarsan, onu yasak eden Rabbini küçük tutmuş olursun. Onu büyük tutarsan, Rabbini büyük tutmuş olursun.

- Bana biraz daha nasîhatte bulun.

- Âdem aleyhisselâm, Dâvüd aleyhisselâm, Muhammed Resûlullah öldüler. Halîfesi Ebû Bekir öldü. Kardeşim Ömer öldü. Ah Ömer! Ah Ömer!..

- Hazret-i Ömer ölmedi...

- Allahü teâlâ, onun öldüğünü bana bildirdi.

Kıl kadar ayrılma!

Salevât okuyup, kısa bir duâdan sonra şu vasîyeti yaptı:

- Ben ve sen, öleceğiz. Allahın kitabını ve onda bildirilen doğru yolu elden bırakma ve ölümü bir an unutma! Kavmine ve akrabana varınca onlara nasîhat et ve Allahın kullarına öğüt vermekten geri durma. Ehl-i sünnetten kıl kadar ayrılma ki, dînini kaybedersin de haberin olmaz ve Cehenneme düşersin.

Veysel Karânî hazretleri, devamlı ibâdet ve tefekkür hâlindeydi. Devamlı insanlardan uzak yaşardı. Mekke'de hac yapıp, Medîne'ye gidince, işte Resûlullahın türbesi burasıdır diye kendisine gösterildi. Kendinden geçerek düşüp bayıldı. Ayılınca; "Beni buradan götürün. Resûlullah efendimizin medfûn bulunduğu bir beldede benim için yaşamanın tadı olmaz" buyurdu.

BUGÜNKÜ SOHBET · 16 AĞUSTOS 1996 · KAYIT 10958

Batı, geç de olsa gerçeği gördü

Dinsizlik her tarafa yayılıp, toplum için çok büyük bir tehlîke hâline gelince, Batı tavır değiştirmek zorunda kaldı. Çünkü dinsizlikle bir yere varılamıyacağını iyi biliyorlardı. Rusya, yetmiş yıllık denemeden sonra, geri dönmek zorunda kaldı.

Tarih boyunca, inançlı kimselerden, milletler, devletler bir zarar görmemişlerdir. Aksine ilme, medeniyete, topluma hizmet edenler hep inanmış kimselerdir. Fen ilimlerinin kurucuları islâmiyeti iyi bilen, yaşıyan islâm âlimleridir. Yine müslüman ilim adamlarının kurdukları bu ilimleri, bunlardan öğrenip devam ettiren, geliştiren ilim adamları, müslüman olmasalar da Allaha, kıyâmet gününe inanan kimselerdir. Ya'nî bâtıl, geçersiz de olsa bir inancı olan kimselerdir.

Meselâ, yeni astronominin kurucusu Kopernik, büyük fizik âlimi Bacon, fizikçi Paskal, meşhûr Alman doktor ve şâiri Şiller, fikir adamı Bergson dindar kimselerdi. Kitaplarında, maddecilerin hücûmlarına karşı, dîni müdâfa etmişlerdir.

Yine, F.D.Ruzvilt ve Çörçil gibi siyâsetçiler dindar idi. İsmini hatırlayamadığımız daha nice fen ve siyâset adamları hep, yaratana, kıyâmete, meleklere inanan kimselerdi. Bunlar islâm kitaplarını görüp okumuş olsalardı iyi bir müslüman olurlardı.

Batılı devletler son zamanlara kadar, hıristiyanlıktan başka diğer dinlere bilhassa islâmiyete karşı düşmanca bir tavır sergilediler.

Avrupa'daki gençler Avrupa'daki gençler ise kiliselerin, papazların ahlâksızlıklarını, zulümlerini, soygunlarını, yalanlarını ve hıristiyanlık dîninin bozuk olduğunu görerek, hıristiyanlıktan ayrılmaya, müslüman veya dinsiz olmaya başladılar.

Hıristiyanlıktan uzaklaştıkça, fende, teknikte ilerlediler. Çünkü hıristiyanlık, dünya için çalışmaya, ilerlemeye mâni oluyordu. İngilizlerin islâma karşı yalanlarına, iftirâlarına aldanan ba'zı müslümanlar da, din câhili oldular.

İslâmiyetten uzaklaştıkça, fende gerilemeye başladılar. Çünkü islâmiyet, dünya işlerinde de çalışmayı, ilerlemeyi emretmektedir.

Dinsizlik her tarafa yayılıp, toplum için çok büyük bir tehlîke hâline gelince, Batı tavır değiştirmek zorunda kaldı. Çünkü dinsizlikle bir yere varılamıyacağını iyi biliyorlardı. Rusya'nın durumu bunun en açık örneği idi. Rusya, yetmiş yıllık denemeden sonra, geri dönmek zorunda kaldı.

Dînî eğitimi teşvik Batı, geç de olsa bu gerçeği görünce, dînî eğitime ağırlık vermeye başladı. Sadece hıristiyanlık eğitimi değil, istiyenin istediği dînî eğitimi alabilmesi için kanûnlar çıkardılar. Bu serbestlikten sonra islâmiyet Batıda hızla yayılmaya başladı. Kısa zamanda müslümanlar Avrapa'da hatırı sayılır bir sayıya yükseldiler.

Batı, bu konu üzerinde ciddî bir şekilde durmaktadır. Avrupa Konseyi Parlamenterler toplantısında, 1993 yılında alınan karar, dînî eğitimi teşvik etmektedir.

Kararda, artan nüfus hareketleri ile birlikte, farklı dînî inançlara mensup insanların da sayılarının arttığı ve bunun artan oranlarla devam ettiği belirtilmekte; buna çözüm olarak da din hürriyetinin tesis edilmesinin şart olduğu bildirilmektedir. Din hürriyeti kuvvetlendirildiği taktirde hoşgörünün yayılacağı ifade edilmektedir.

Yine bu kararda, din ve ahlâk derslerinin genel okul dersleri içinde yer almasının, okul kitaplarında farklı boyutlardan dînin özenle anlatılmasının ve aynı zamanda okul derslerinde farklı dinlerin daha iyi ve detaylı tanıtılmasının şart olduğu bildirilmektedir.

Son fıkra ile ifade edilen düşünce, esaslı bir mes'elenin çözümünü formüle etmektedir. Dînî bağnazlığı, dînî menşeli düşmanlıkları önlemek için getirilen çözüm, ancak insanın dînini öğrenmesi ile sağlanabileceği kaydedilmektedir.

Tolerans, ancak insanların dînlerini serbestçe öğrenebildikleri ortamlarda mümkündür. Bu sağlanmadığı müddetçe bağnazlık, gericilik kuvvet bulur. Gerçek dînin boşluğunu, dinle alâkası olmayan akımlar doldurur. Çünkü inanç zarûrî bir ihtiyaçtır.

BUGÜNKÜ SOHBET · 17 AĞUSTOS 1996 · KAYIT 10959

Dinlerin gâyesi, barış ve huzurdur

Allahü teâlânın son dîni olan islâmiyete yönelmedikçe, gerçek ma'nâda bir huzura kavuşmanın mümkün olmıyacağını Batı da bir gün anlıyacak. Temennimiz iş işten geçmeden bir an önce bunu anlıyabilmesidir.

Bütün ilâhî dinler, özellikle İslâmiyet zorlamayı, baskıyı reddederler. Bütün dinler, temel yaklaşım olarak hoşgörüyü, yardımlaşmayı, dayanışmayı emreder. Ancak din baskı altına alınırsa, savunma durumuna düşürülürse taassub zırhı harekete geçer.

Taassub, tutuculuk, hem kendi gibi düşünmeyenlere hem de diğer din mensuplarına karşı müsâmahasızlığa yol açar. Dînî taassubun ve hoşgörüsüzlüğün esas sebebi, dînî hürriyetlerin sınırlandırılması veya yasaklanmasıdır. Kısaca din hürriyeti ile dînî hoşgörü arasında her devirde ve toplumda doğrudan bir ilişki vardır. Dînî hürriyetler, hoşgörüyü kuvvetlendirmektedir. Din eğitimine karşı çıkanlar, din hakkında yanlış bilgilere sahip olanlardır.

Dinde aslolan, Allahın bildirdiklerini doğru anlamak ve bu anlayış içinde O'nun emir ve yasaklarına uymaktır. Bu hedefe ne kadar yaklaşılabilirse, insanlık o derece rahata, huzura kavuşur.

Her din, mensuplarını barış ve huzura çağırır. Din eğitiminin engellenmesi, dîni, kişisel hırsları ve menfaat çekişmeleri için kullanmak isteyenlerin eline güçlü bir vâsıta vermek demektir. Din hürriyetlerinin bulunmadığı ülkelerde din öğretimi gereği gibi yapılamadığından, dînin aslı öğretilmediği için, çok defa dîne aykırı fikir ve inanışlar din adına yayılmakta ve din, toplumsal muhalefetin, sosyal nitelikli kutuplaşmaların ifade kanalına dönüşmektedir. İnsanları, hırslarla karışmış din kavgalarından uzak tutmanın yolu, dîni, hür bir ortamda öğretmektir.

Müslüman isyâncı olmaz!

İnsanlar, varoluşuyla ilgili problemleri dînin ışığında çözecek, kendisiyle ve toplumla barışık yaşayabilmek, hayatına anlam verebilmek için dîne sığınacaktır.

Din, bu anlamda, yeri doldurulamaz, yerine başka birşey ikâme edilemez çapta güçlü bir kurumdur.

Ba'zıları dindarlığı, rejime karşı bir potansiyel olarak görmektedir. Halbuki, özellikle, islâmiyeti gerçek ma'nâda temsil eden, Ehl-i sünnet âlimleri müslümanları asırlardır, kitaplarında, nasîhatlarında rejim ile mücadeleden uzak tutmuşlar, devlete isyâna şiddetle karşı çıkmışlardır.

Zaten tarih iyice incelendiğinde, asırlardır görülen isyânlarda Ehl-i sünnetin yer almadığı açık bir şeklide görülür. İsyâncılar hep Ehl-i sünnetin dışındaki kimselerdir. Bu inceliği fark edemiyenler her isyânı islâma mal etmişlerdir.

Batının bu kadar dinden uzaklaşmasının sebebi üzerinde biraz üzerinde duralım:

Yirmi asırda sanayideki hızlı değişim, inancı birden etkiledi. İnsan, yaptıklarıyla şımardı. İlk hedef din oldu. Dîne ihtiyaçlarının olmadığını zannettiler. Din inkâr edilince, insan, insanî duygulardan da uzaklaşmaya başladı. Bütün dünyayı kana ve ateşe boğmaktan kaçınmayan insan, "modern ve çağdaş" ifâdelerle vahşetin temsilciliğini yaptı.

Bununla da Batı, kültürsüz ya'nî ma'neviyatsız bir medeniyet ortaya koymuş ve bunun sonucunda da, psikiyatri kliniklerini hastalar doldurmuştur.

Âcil tedbirler Âhırete inanmıyanların ma'nevî ve insanî değerlerinin süratle erozyona uğraması, ülkeleri biraz geç de olsa âcil ve kalıcı tedbîrler almaya yöneltmiştir:

Mesela, İngiltere'de 1988 yılında kabûl edilen ve okullarda din eğitimini ve her gün öğrencilerin topluca ibâdetini mecburî kılan kanûn çıkarılmıştır.

Her geçen gün ma'neviyatı kuvvetlendirmek için yeni yeni tedbirler alınmaktadır. Ancak, Batı, bu büyük gafletin sonunda meydana gelen büyük felâketin önüne geçilebilecek mi? Allahü teâlânın son dîni olan islâmiyete yönelmediği sürece gerçek ma'nâda bir huzura kavuşmanın mümkün olmıyacağını Batı da bir gün anlıyacak. Temennimiz iş işten geçmeden bir an önce bunu anlıyabilmesidir.

BUGÜNKÜ SOHBET · 18 AĞUSTOS 1996 · KAYIT 10960

Batıda din eğitimi

Batılı devletler, dinsizliğin artışı karşısında kilisenin propaganda çalışmalarına azamî destek vermektedir. Kilise, milyonlarca mark harcayarak, ahlâkî çöküntüye, kiliseden uzaklaşmaya karşı afişlerle, pankartlarla, filmlerle kampanyalar sürdürmektedir.

Batı'da yapılan ilmî araştırmalar, dînî eğitim yapan okulların, dînî eğitim vermeyen okullara göre daha başarılı olduklarını göstermiştir. Hattâ bu yüzden, çocuğuna din eğitimi aldırmak istemeyen ailelerin bile kilise okullarını tercih ettikleri görülmektedir.

Ba'zı Batılı ülkelerde dînî eğitimin durumu şöyle:

Fransa'da özel okulların %95'i Katolik Kilisesine bağlı olduğu için, bu okullarda eğitim tamamen dînî ağırlıklıdır.

Tatbikatlı din eğitimi Çocuklara 4-7 yaşları arasında rahiplerce, kreşlerde dînî eğitim verilmektedir. Devlet okullarında din eğitimi papaz ve rahibeler tarafından haftada 2 saat teorik ve pratik olmak üzere verilmektedir.

Orta dereceli kolej ve enstitülerde dînî formasyon, papaz ve rahipler tarafından yeterli bir şekilde, diğer programlarla beraber verilir.

Fransa'nın çeşitli eyâletlerinde bulunan 5 üniversitede yüksek din öğretimi yapılmaktadır. Din adamları da buralardan yetiştirilmektedir.

İskandinav ülkelerinde okul-aile işbirliğine çok ehemmiyet verilmekte, tarihin ve millî kimliğin temeli olan din ile yurttaşlık bilgisi, okullarda mecburî dersler olarak okutulmaktadır.

İngiltere'de din eğitimi ve hizmetleri kilise tarafından yürütülmektedir. Ayrıca din dersleri resmî müfredatın bir parçasıdır. Devlet okullarında din dersleri resmî müfredat içinde okutulmaktadır. İngiltere'de okullarda güne, toplu duâ ile başlanması kanûn emridir. Hiç kimsenin dînî görüşünden dolayı öğretmenlikten atılamıyacağı veya farklı muameleye tâbi tutulamıyacağı kanûn emridir.

Norveç Anayasası'na göre, vatandaşlar, çocuklarını dînî istikamette yetiştirmek zorundadırlar. Bunun için özel hazırlanmış materyaller ve plânlar geliştirilmiştir. Ergenlik çağı ile bilinçli olarak Hıristiyanlığa girecek olan müstakbel genç için, onun yaşlarına uygun bir plân hazırlanmıştır:

Danimarka Anayasası'na göre resmî din devlet tarafından desteklenmektedir. Bunun dışında, resmî dîne mensup olmayanların durumunun kanûnla düzenleneceği belirtilmektedir. Din hürriyetinin her inançtan vatandaşlar için güvence altına alınmasına, anayasal imkân tanınmıştır. Danimarka'da da, din eğitimi resmî müfredatın bir parçasıdır.

Amerika Birleşik Devletleri Anayasası'nda, Kongre'nin, bir dînin gereklerinin serbestçe yerine getirilmesini yasaklayan kanûn yapamayacağı belirtilmiştir. Ayrıca, Anayasa'nın VI. maddesine göre, federal ve federe düzeylerdeki yasama, yürütme ve yargı organlarındaki görevler için, bir yeterlilik şartı olarak hiçbir dînî ölçü aranamaz.

Amerika'da çeşitli dînî cemâ'atler din okulları açabilmekte ve ba'zı eyâletlerde kilise okullarına devam eden çocuklara devlet yardımı yapılmakta ve bu okullara vergi muafiyeti tanınmaktadır. Dînî eğitime hiçbir şekilde mâni olunmamaktadır.

Avusturya'daki okullarda din dersi zorunlu derstir. Kanunun kabûl ettiği herhangi bir kilise veya dînî topluluğun mensubu olan her öğrenci, kendi inancı yönündeki din derslerine katılmak zorundadır.

Kiliseye devlet desteği Almanya'da, Federal Anayasa'da, inanç hürriyeti, vicdan hürriyeti, dînî ve dünyevî fikir hürriyeti dokunulmazlığa sahiptir. Başkalarını rahatsız etmeyen dînî ibâdeti yapmak serbesttir.

Batılı devletler dinsizliğin artışı karşısında kilisenin propaganda çalışmalarına azamî destek vermektedir. Kilise, milyonlarca mark harcayarak, ahlâkî çöküntüye, kiliseden uzaklaşmaya karşı afişlerle, pankartlarla, filmlerle kampanyalar sürdürmektedir.

Alman üniversitelerine bağlı 12 teoloji fakültesi, kiliseye bağlı 17 teoloji yüksek okulu bulunmaktadır. Sadece misyoner yetiştiren teoloji fakülteleri bulunmaktadır.

BUGÜNKÜ SOHBET · 19 AĞUSTOS 1996 · KAYIT 10961

"Maksadımız altın değildir"

Sizin gibi gönül ehli kimseler bulunduğu müddetçe, devletimizin sınırlarını, çok daha genişletip, dünyayı islâm nûru ile aydınlatmamız çok kolay olacaktır.

Osmanlılar zamanında, İstanbul'da yetişen evliyâdan biri de "Merkez Efendi" ismi ile meşhur Mûsâ Müslihiddîn hazretleridir.

Merkez efendi, küçük yaşta ilim öğrenmeye başladı. Kısa zamanda, tefsîr, hadîs, fıkıh ve tıp ilminde mütehassıs oldu.

Merkez efendi zamanında, İstanbul'da Koca Mustafa Paşa'da bir tekkede talebe yetiştiren, Sünbül Sinan hazretleri isminde tasavvuf ehli bir zât vardı. Herkes bu zâtın sohbetine gider, ondan istifade etmeye çalışırdı.

Sünbül Sinan hazretlerini çekemiyen dedi-koducu kimselerin te'sîri ile Müslihiddîn efendi, bu zâtın sohbetlerine gitmiyordu. Bir gece rü'yâsında, Sünbül Sinan hazretlerinin zorla evine girmek istediğini gördü. Annesi ile beraber evdeki eşyaları kapının arkasına yığmışlar, içeri girmemesi için bütün güçleri ile uğraşıyorlardı. Fakat, Sünbül Sinan hazretleri kapıyı zorlayıp içeri girdi. Müslihiddîn efendi ile annesi yere yuvarlandı.

Rü'yânın ta'bîri Sabahleyin bu rü'yâyı hatırlayan Müslihiddîn, büyük bir hatâ yaptığını anlayıp, hemen Sünbül Sinan hazretlerinin câmiine gitti. Câmiye girdiğinde, Sünbül Sinan hazretleri, kürsîde va'z ediyordu. Görünmemek için, direğin arkasına oturup va'zı dinlemeye başladı.

Sünbül Sinan hazretleri, va'z esnasında cemâ'ata buyurdu ki:

- Bu anlattıklarımı siz de anladınız, Müslihiddîn Efendi de anladı.

Sonra va'zına devam etti. Bir yerine gelince:

- Bu anlattıklarımı siz de anlamadınız, Müslihiddîn Efendi de anlamadı, buyurdu.

Merkez Efendi, va'zdan sonra gidip, Sünbül Efendinin elini öptü. Affını diledi. Sünbül Efendi, lâtife ile karışık:

- Yâ Müslihiddîn, sizi genç ve kuvvetli bilirdik, demek ki yaşlandınız, kapıyı açtırmamaya muvaffak olamadınız, buyurdu.

Merkez Efendi'nin, artık hiçbir şüphesi kalmamıştı. Allahın sevgili kulu olduğuna kesin olarak inanmıştı. Dergâhına girip, kısa zamanda tasavvufta yüksek derecelere kavuştu.

Daha sonra da hocasına damat oldu. Sünbül Efendi, kızının nikâhında, "Mehir olarak bir deve yükü altın isterim" dedi. Bunun üzerine, deveye kum yükleyip hocasının evine vardı. Kumlar boşaltılırken, çil çil altın hâlinde etrafa yayıldı. Sünbül Sinan hazretleri, Merkez Efendiye:

- Maksadımız, altın değildir. Evdekilerin, dereceni anlamaları idi. İmtihânı kazandın, buyurdu.

Kalbin başka yerde Merkez Efendinin şöhretini duyan, Yavuz Sultan Selim Han, kendisini saraya da'vet etti. Merkez Efendi, saraya girdiğinde, sultan namaz kılıyordu. Fakat buna rağmen içeri girdiğinde:

- Esselâmü aleyküm, diyerek selâm verdi.

Namazı bitirdikten sonra, Sultan Selim Han:

- Namaz kılan kimseye selâm verildiğini ilk defa sende gördüm, diyerek yaptığı işin uygun olmadığını nazik bir şekilde söylemek istedi.

Merkez efendi, gâyet sakin bir şekilde, şöyle cevap verdi:

- Doğru. Namaz kılana selâm verilmez. Ancak görünüşte namazda isen de kalben başka yerdesin. Sarayda dolaşıyor, yapılacak tamiratları tespit ediyordun. Filan yerdeki duvara pencere açtırmayı düşünüyordun.

Yavuz Sultan Selim Han, Merkez Efendinin Cenâb-ı Hakkın sevgili kullarından olduğuna yakînen inanıp, ona iltifatlarda bulundu. Kızmak şöyle dursun, hâlini açıkça söyliyebilen âlimler bulunduğu için çok sevindi. Merkez efendiye hitâben dedi ki:

- Sizin gibi gönül ehli kimseler bulunduğu müddetçe, devletimizin sınırlarını, çok daha genişletip, dünyayı islâm nûru ile aydınlatmamız çok kolay olacaktır.

BUGÜNKÜ SOHBET · 20 AĞUSTOS 1996 · KAYIT 10962

Kâinatta eksiklik ve fazlalık yoktur

Ben dünyanın aynen bugünkü gibi olmasını, herşeyin merkezinde ya'nî şimdiki hâlinde kalmasını isterdim. Çünkü Allahü teâlâ en güzelini, en iyisini yaratır. Kâinatta herşey yerli yerindedir. Eksik ve fazlalıklar yoktur.

İstanbul'da medfûn bulunan evliyânın meşhurlarından, Merkez Efendi, müslümanlara dînin emir ve yasaklarını anlatmak için çok gayret gösterirdi. Cemâ'ati az olsun çok olsun, va'zu nasîhattan geri kalmazdı.

Bir gün Balıkesir'de namazdan sonra va'zetmek için kürsîye çıktı. Cemâ'at kendisini tanımadığı için birer ikişer câmiden çıkmaya başladı. Câmide müezzinden başka kimse kalmamıştı.

Nihâyet müezzin de, kalkıp kürsîye gelerek:

- Hoca Efendi, cemâ'atten kimse kalmadı. Ben de çıkıyorum. Câminin anahtarını kürsîye bırakıyorum. Çıkarken bir zahmet kilitlersin. Anahtarı da kapının üstüne koyuverirsin, dedi.

Merkez Efendi, müezzine buyurdu ki:

- Evlâdım, kimse beni dinlemeye mecbur değildir. Siz dinlemeseniz de başka dinleyenler bulunur. Allah selâmet versin, gidebilirsin.

Dinliyen bulunur!

Müezzin çıkarken bir de baktı ki, câmide birçok tanımadığı kimseler, huşû içinde Merkez Efendiyi dinliyorlar. Merkez Efendinin, "Siz dinlemeseniz de dinliyenler bulunur" sözünü hatırladı. Kendi kendine, "Demek ki, bu zât, sıradan biri değil, Allahın sevgili kullarından" diye düşündü.

Hemen dışarı çıkıp cemâ'ate durumu anlattı. Câmi tekrar doldu. Va'zdan sonra halk, kendisinden af dilediler.

Merkez Efendi, herkese, hattâ hayvanlara bile çok şefkatli idi. Çocukları çok severdi. Çocuklar kendisini gördüklerinde oyunu bırakıp arkasından koşarlardı. O da her zaman yanında şeker bulundurur, çocuklara dağıtıp onları sevindirirdi. Çocuklara:

- Bana duâ ediniz. Sizin duâlarınızı Cenâb-ı Hak kabûl eder. Çünkü sizler günâhsızsınız. Şu yüzü kara, sakalı beyaz ihtiyar için duâ ediniz de kıyâmette yüzümüz, sakalımız gibi ak olsun, derdi.

Çocuklar duâ ettikten sonra da:

- Yâ Rabbî, şu ma'sûm çocukların duâsını kabûl et! derdi.

"Merkez Efendi" ismini alması şöyle oldu:

Hocası Sünbül Sinan hazretleri, birgün talebelerini imtihan etmek istedi. Bütün talebelerine şu suâli sordu:

- Cenâb-ı Hak, dünyayı yeniden yaratmış olsa, nasıl olmasını arzu edersiniz?

Talebelerin cevapları değişik değişik oldu.

- Devamlı ilk bahar olmasını isterdim.

- Ne sıcak ne soğuk olmasını isterdim.

- Yer yüzünün düz olmasını isterdim, gibi cevaplar verdiler.

Sıra Merkez Efendiye gelince, o şöyle cevap verdi:

- Ben aynen bugünkü gibi olmasını, herşeyin merkezinde ya'nî şimdiki hâlinde kalmasını isterdim. Çünkü Allahü teâlâ en güzelini, en iyisini yaratır. Kâinatta herşey yerli yerindedir. Eksik ve fazlalıklar yoktur.

Bu cevap, hocası Sünbül Sinan hazretlerinin çok hoşuna gitti.

- Âferin sana, en güzel cevabı sen verdin. Bundan sonra senin adın, "Merkez Efendi" olsun, buyurdu. Merkez Efendi lâkabı bu şekilde kalmış oldu. Bu isim ile meşhur oldu.

Merkez Efendi, hocası Sünbül Sinan hazretlerinin vefâtından sonra Kanûnî Sultan Süleyman Han'ın Topkapı surlarının dışında yaptırdığı Tekkede ders verir, talebe yetiştirirdi.

Şifâlı su Buraya gelmeden seneler önce, hocasının sağlığında bir rü'yâ görmüştü. Rü'yâsında, büyük bir çınar ağacının altında namaz kılarken, toprak altından gelen bir ses işitti. Diyordu ki:

- Ey Merkez Efendi, yedi senedir dışarı çıkmak için uğraşıyorum. Çıkamadım. Ben, cenâb-ı Hakkın sıtma hastalığına şifâ olarak yarattığı bir suyum.

Senelerce rü'yâsında gördüğü bu çınarı aradı. Birgün bu çınarın Dergâhın bahçesinde olduğunu hayretle gördü.

Hemen burayı kazdırdı. Kırmızımtırak bir su çıktı. Niyet kuyusu adı verilen bu sudan içen sıtmalar şifâ bulurlardı.

BUGÜNKÜ SOHBET · 21 AĞUSTOS 1996 · KAYIT 10963

Her ni'metin hesâbı sorulacak

Yarın Kıyâmet günü Allahü teâlâya nasıl cevap vereceksiniz? Arasat meydanının kızgın zemini üzerinde nasıl duracaksınız? Hâlbuki Allahü teâlâ meâlen, "Her ni'metin şükründen muhakkak sorulacaksınız" buyurmaktadır.

Hâtim-i Esam hazretleri, birgün Belh'teki dergâhında, "Yâ Rabbî! Bu meclistekilerden bugün kim günâh işlemiş, kimin defteri siyah olmuş, kim günâha cesâret etmiş ise onu bağışla" dedi. Orada mezar açıp, devamlı kefenleri soyan birisi vardı. Gece olunca, eskisi gibi kabristana gitti. Bir mezarı açarken mezarın içinden, "Utanmaz mısın ki, Esam'ın huzûrunda bağışlandın ve şimdi aynı günâhı işlersin" sesini duydu. Kalktı ve Hâtim'in huzûruna geldi. Başından geçenleri anlattı ve tevbe etti.

Muhammed Râzî anlatır: "Senelerce Hâtim-i Esam'ın hizmetinde bulundum. Sâdece bir kere hâriç, hiç kızdığını görmedim. O da, pazardan geçerken bir bakkal talebesini yakalamış; - Malımı alıp yedin, parasını ver! diyordu. Hâtim bunu görünce:

- Ey Efendi! Biraz yardımcı ol, borcunu ödemesi için biraz mühlet tanı! dedi. Fakat bakkal "Olmaz" diye diretti.

Fazlasını alma!

Bunun üzerine çok üzülen Hâtim-i Esam, yanında taşıdığı havlusunu yere vurdu. Bir anda pazarın ortası altınla doldu. Hâtim-i Esam, bakkala; - Alacağın ne kadarsa onu al! Fazlasını alma, sonra elin kurur, dedi.

Bakkal alacağını aldı. Fakat para hırsından, biraz daha almaya kalkınca eli kurudu ve çolak oldu.

Birisi Hâtim-i Esam'a; - Nasıl namaz kılarsın? diye sordu. O da şöyle buyurdu:

- Namaz vakti gelince temiz bir kalb ile niyet ederek abdest alırım. Abdest uzuvlarımı yıkar, kalben de tevbe ederim. Sonra câmiye giderim. Mescid-i Harâm'ı gözümün önüne getirir, Makâm-ı İbrâhim'i iki kaş arasında tutar, Cennet'i sağımda, Cehennem'i solumda, Sıratı ayaklarımın altında, can alıcı meleği arkamda düşünür, kalbimi Allahü teâlâya ısmarlar, sonra ta'zîmle Allahü ekber der, hürmetle kıyâm, heybetle kırâat, tevâzuyla rükü', kendini alçaltarak secde, hilm ile cülûs (tehiyyattaki oturuş), şükürle selâmı yerine getiririm. Benim namazım böyledir.

Birisi bir gün Hâtim-i Esam hazretlerini evine da'vet etmişti. Fakat kabûl etmedi. Isrâr edince ona buyurdu ki:

- Gelirim ama üç şartım var: Nereye istersem oraya otururum. İstediğimi yerim. Ne dersem onu yapacaksınız.

Adam kabûl etti. Hâtim-i Esam da'vet edenin evine gitti ve ayakkabıların konulduğu yere oturdu. "Senin yerin orası değil" dediklerinde; - Ben önceden şart koştum, dedi. Sofra gelince, yanında getirdiği ekmeği çıkarıp yedi.

- Efendim buradan yiyin, dediklerinde; - Ben ne istersem onu yerim diye şart koşmuştum, dedi.

Buna gücümüz yetmez Sofra kalktıktan sonra hizmetçiye:

- Demir tavayı ateşte kızdır getir! dedi. Hizmetçi söyleneni yaptı. Hâtim-i Esam demir tavanın içine ayağını koydu ve:

- Yarın kıyâmet günü yaptığınız her işten ve yediğiniz her şeyden Allahü teâlânın sizden hesâb soracağına inanıyor musunuz? diye sorunca, oradakiler "Evet" dediler.

- Diyelim ki, burası Arasat meydanı, herbiriniz sırayla gelip şu tavaya ayağınızı koyarak, burada yediklerinizin hesâbını veriniz! dedi. Bunun üzerine oradakiler:

- Buna gücümüz yetmez, dediler.

- Yarın Kıyâmet günü Allahü teâlâya nasıl cevap vereceksiniz? Arasat meydanının kızgın zemini üzerinde nasıl duracaksınız? Hâlbuki Allahü teâlâ meâlen, "Her ni'metin şükründen muhakkak sorulacaksınız" buyurmaktadır, dedi.

Bunun üzerine orada bulunanların hepsi ağlamaya başladılar.

BUGÜNKÜ SOHBET · 22 AĞUSTOS 1996 · KAYIT 10964

Asırların eskitemediği reçete

"Allahü teâlâyı zikrederek ve namaz kılarak yemeklerinizi eritiniz. Yemeğin üzerine uyumayınız, sonra kalbiniz kararır. Yemekten sonra çok hareket de etmeyiniz, bunun zararını çekersiniz." İnsanları hastalıktan korumak, sağlam kalmayı sağlamak, tıbbın birinci vazîfesidir. Tedâvi edilerek, hasta insan iyi edilse de, çok kere, ârızalı, çürük kalır. İşte İslâmiyet, tabâbetin birinci vazîfesini, hijiyeni garanti etmiş, temînât altına almıştır.

Kur'ân-ı kerîm, tıbbın bu iki kısmını da teşvîk buyurmaktadır. Kur'ân-ı kerîmdeki birçok âyet-i kerîmeler bunu isbât etmektedir. Peygamber efendimiz, "İslâm dîni, hasta olmamak yolunu göstermiştir. Eshâbım temizliğe çok dikkat eder. Acıkmadıkça birşey yemez ve sofradan, doymadan önce kalkar" buyurmuştur.

Emirlere uyan rahat eder!

Müslümanlardan hastalık çekenler, ekseriya emirleri tam öğrenmiyenler ve yapmıyanlardır.

Peygamber efendimizin beden sağlığı ile ilgili, özellikle koruyucu sağlık kaideleri ile ilgili birçok sözü, reçetesi vardır. Bunlara uygun hareket eden rahat eder. İslâmiyetin emirlerine uyan, hastalık çekmez. Bunlardan ba'zıları şunlardır:

"Allahü teâlâyı zikrederek ve namaz kılarak yemeklerinizi eritiniz. Yemeğin üzerine uyumayınız, sonra kalbiniz kararır. Yemekten sonra çok hareket de etmeyiniz, bunun zararını çekersiniz." Akşam yemeğini hafif geçiştirerek midesi boş yatmak sağlığa uygun olanıdır. Mide doluyken yatılırsa, akşam yenilen bütün yemekler hâlen midededir ve hazmedilip barsaklara geçmiş değildir. Böylece mide asidi gıdanın üzerinde biriktiğinden, baskı yaparak yukarı yemek borusuna doğru çıkar. Netîcede mide rahatsızlıklarına zemin hazırlanır. Tok yatmanın bir diğer mahzûru da, kanın mideye yönelmesi sonucu uykunun tatmin edici olmayışı, kâbuslar görmesidir.

"İnsanoğlu için tıka basa dolu mideden daha zararlısı yoktur."

Yenen yemekten istenilen faydanın tam olması için, bedene zararı olmaması için, midenin üçte birini yemeğe, üçte birini suya, geri kalan üçte birini de boş bırakmalıdır. Dengesiz, ölçüsüz yenen gıdalar kilo almaya sebep olur.

Dîne uygun beslenme yapılmadığı için, şişmanlık, çağımızın en büyük sağlık problemleri hâline gelmiştir. Gelişmiş ülkelerde nüfusun yüzde 20'si, diğer bir deyimle yaklaşık 200 milyon insan şişmanlık sınırı içindedir. Bütün istatistiklere göre, şişmanların ömür süresi daha kısadır.

Estetik görünüm açısından iyi karşılanmayan şişmanlık sebebiyle rûhî bozukluk ve topluma uyumsuzluklar da sık görülür. Şişmanlarda solunum hastalıkları, şeker, gut hastalığı, damar sertliği yine sık görülür.

Kemik ve adaleler daha çok yorulacağından düz tabanlık, kalça rahatsızlıkları daha sık rastlanır. Varis ve varis yaraları, karın fıtıkları yine daha kolay ortaya çıkar. Safra taşları, kalp yetersizliği şişmanlarda daha çok görülür. Şişman hanımlarda âdet bozuklukları ve kısırlık, erkeklerde iktidarsızlık daha sıktır. Horlayanların çoğu şişmandır ve zayıfladıklarında ise horlama azalır veya kesilir.

Gevşeklik meydana gelir "Midesini aç bırakanın düşüncesi ilerler, zekâsı açılır." Gerçekten mide dolunca, insan vücûdundaki kanın büyük bir kısmı diğer organlardan çekilerek, yenenleri sindirmek için karın bölgesine pompalanır ve bu sûretle mide ve kalp civârındaki damarlarda kan yoğunlaşır. Diğer organlardaki kan, belli ölçüde çekilip azalarak gerekli gıda ikmâli yapılamadığından insana bir gevşeklik ve uyku hâli ârız olur. Çünkü beyne de az kan gitmektedir. Bu hâlde insan ne dinlediğini ve okuduğunu anlayabilir, ne de yaptığından zevk alabilir.

BUGÜNKÜ SOHBET · 23 AĞUSTOS 1996 · KAYIT 10965

Ondört asır önce bildirilen gerçek

Yiyecekleri yavaş yavaş, az miktarda, iyice çiğneyerek ve oturarak yemek, beslenmede çok önemlidir. Bu şekilde yemek şişmanlığı da önler. Bütün istatistiklere göre, şişmanların ömür süresi daha kısadır.

Bugün gelişmiş ülkeler bütçelerinin çoğunu sağlığı korumaya ayırmaktadırlar. Çünkü, bir toplumun refah seviyesinin yükselebilmesi, teknolojide ilerliyebilmesi

ancak sağlıklı insanlar ile olmaktadır. Daha yakın denebilecek zamanda farkına varılan bu konunun önemini Resûlullah efendimiz 14 asır önce işâret buyurmuş, bu konuda önemli tavsiyelerde bulunmuştur.

Peygamber efendimiz buyurdu ki:

"Acıkmadan sofraya oturmayınız. Sofradan tam doymadan kalkınız." "Hastalıkların başı çok yimektir. İlâçların başı perhizdir." "Yediğin zaman az ye, yedikten sonra 3-4 saat daha yeme!" Bunlara uymayan şişmanlar. Şişmanlamamak için tatbik edilen diyetllerin uygulanmaları hem zordur, hem de bir çoğunun faydası olmadığı gibi ba'zılarının zararı dokunmaktadır.

Bu yüzden uzmanlar, "Diyetin değil alışkanlıkların değişmesi"ni tavsiye etmektedir. Bu ise gıdaların alınması, depolanması, hazırlanması, sofraya getirilmesi ve yenmesiyle ilgili alışkanlıkların değiştirilmesi demektir.

Tuzun faydası Peygamberimiz yemekten önce ve sonra bir miktar tuz alırdı.

Yemeklerden önce ve sonra tuz alınmasında şu fayda vardır:

Tuzun uyarıcı, tenbîh edici etkisi vardır. Bu uyarma ile tükrük bezleri daha fazla salgı yapar ve sindirim daha iyi olur. Ağızdaki karbonhidrat parçalanması daha kolay olur. Yemeklerden sonra tuz almanın bir başka önemli gerekçesi ise ağız ve diş sağlığıdır.

Yine Efendimiz kepekli ekmek ve meyveyi tabii şekli ile yerdi. Sofrada yeşillik bulundurulmasını tavsiye ederdi.

Ekmeğimizi kepekli yememiz ve meşrûbatlar yerine taze meyveyi tercih etmemiz, sağlığımız açısından önemlidir. Çünkü kepek, barsakların düzenli çalışmasında rol oynadığı gibi, besinlerde bulunan yağ, kolesterol, şeker gibi maddelerin emilmesini de kısmen önler ve azaltır.

Alınan gıdalardaki liflerin fazla oluşuyla barsak hastalıkları arasında ters orantı vardır. Ya'nî alınan besinlerde lif fazla ise, barsak hastalığı azalmaktadır.

Peygamberimiz yemeği oturarak ve küçük lokmalar hâlinde yerdi.

Yiyecekleri yavaş yavaş, az miktarda, iyice çiğneyerek ve oturarak yimek, beslenmede çok önemlidir. Bu şekilde yimek şişmanlığı da önler. Bütün istatistiklere göre, şişmanların ömür süresi daha kısadır.

Peygamberimiz Ramazan ayı dışında da sık sık oruç tutardı ve daima az yerdi.

"Oruç tutun sıhhat bulun", "Oruç tutun! Oruç damarları temizler. Nefs ve şehvet kuvvetini sakinleştirir" buyururdu.

Hemen her hastalığa oruç tutmanın faydası vardır. Oruç, bıçağa gerek duyulmayan bir ameliyattır. Oruç tutanlarda daha iyi konsantrasyon, düşünceleri bir noktada toplama kabiliyeti sağlanır. Vücutla birlikte iş ve düşünce dünyasında böyle bir hassasiyet elde edilir. Günlük gerginliklerin azaldığına şahit olunur. Yeme ve içme insan bedeniyle birlikte rûhuna da te'sîr eder. Bunlardan sakınmakla zihin ve rûh berraklaşır.

Anne Sütü "Çocuğa annesinin sütünden daha faydalı ve hayırlı bir süt yoktur." Bugün modern tıp da aynı şeyi söylemektedir. Çocuk için en ideal besin, annesinin sütüdür. Anne sütünün, çocuk için sayılmayacak kadar faydaları vardır. Bu, bütün dünyaca kabûl edilmekte ve annelerin çocuklarına süt vermeleri için büyük kampanyalar düzenlenmektedir. Ma'lûm sebeplerden dolayı kadınların çocuklarını emzirmemeleri veya az süre emzirmeleri çok yanlıştır. Böyle kimseler, annelik vazîfesini tam olarak yapmamaktadırlar.

BUGÜNKÜ SOHBET · 24 AĞUSTOS 1996 · KAYIT 10966

Rûh ve beden dengesi

Sadece bedenini besleyip, rûhunu beslemeyen insanların hayvandan farkları yoktur. Çünkü hayvanlar da yerler, içerler, yorulunca yatarlar. Bir gâyeleri, idealleri yoktur. Böyle insanlarda, sevgi, acıma, şefkat, anlayış ve merhamet kalmaz.

İnsanın iki çeşit gıdaya ihtiyacı vardır: Bedeni için maddî gıdaya, rûhu için ma'nevî gıdaya. Sadece maddî gıdayı alıp ma'nevî gıdadan mahrûm kalmak çok tehlîkelidir. Böyle kimseler âhıret hayatlarını sonsuz olarak kararttıkları gibi, dünya hayatları da sıkıntı, huzursuzluk içinde geçer.

Sadece bedenini besleyip, rûhunu beslemeyen insanların hayvandan farkları yoktur. Çünkü hayvanlar da yerler, içerler, yorulunca yatarlar. Bir gâyeleri, idealleri yoktur. Böyle insanlarda, sevgi, acıma, şefkat, anlayış ve merhamet kalmaz. Böyle olanları, en kötü maksatlar için kullanmak, çok kolaydır. Çünkü, bunları kötü işlerden koruyacak, inandıkları, itâat ettikleri, teslîm oldukları yüksek

bir varlık kalmamış, inançları kaybolmuştur. Bu gibi insanlar, korkunç bir canavar gibidirler. Nerede, kimlere, ne şekilde kötülük yapacakları belli olmaz. İnsanlık âlemini mahveden en alçak, en fenâ işler, böyle kimselerden zuhûr eder.

Güler yüz ve tatlı dil Bu gibi insanları tekrar doğru yola sokmak güçtür. Fakat imkânsız değildir. Bunlara büyük bir sabır ve sebât ile islâm dîninin esaslarını, onların anlayacağı bir tarzda, zamanın yayın vâsıtaları ile telkîn etmelidir. Bu esnada yumuşaklığı, güler yüzü elden bırakmamalıdır. Allahü teâlâ, din telkîni için Resûlüne Nahl sûresinin 125. âyetinde meâlen, şöyle buyurmuştur: (Ey Habîbim! Rabbinin yoluna hikmet ile, güzel öğütlerle çağır! Onlarla en güzel şekilde görüş! Doğrusu Rabbin, yolundan sapanları daha iyi bilir.)

Bilinen iyi ve doğru şeyleri, bilmiyenlere en güzel tarzda öğretmek şarttır. Allahü teâlânın kat'î emridir. Bu vazîfeye, "Emr-i ma'rûf" denir. Bu bir ibâdettir. İlmin zekâtı, bilmeyenlere ilmi öğretmekle ödenir. Bu, çok hayırlı bir iştir. Dînimiz, âlimin mürekkebini, şehîdin kanından efdal tutmakta, hayırlı iş görmeyi nâfile ibâdetten üstün saymaktadır.

Bugün, müslüman memleketler, dînimizin bu düstûru ile hareket etmedikleri için geri kalmışlardır. Hıristiyanlar, bunun sebebini, İslâm dîninin ilerletici değil, uyuşturucu bir din olmasında göstermektedirler ve medeniyetin ancak hıristiyan dîni sâyesinde elde edilebileceğini ileri sürmektedirler. Bunun ne kadar saçma bir iddiâ olduğunu söylemeye lüzûm yoktur.

Hıristiyan olmıyan Japonların, en ileri Hıristiyan memleketlerini nasıl geçtiğini herkes bilmektedir. Yahûdî olan İsrâîlliler de, içinde çöl piresinden başka canlı bir varlık bulunmıyan yerleri, zengin ormanlara ve ziraat topraklarına çevirmişler.

Lût gölünden brom çıkarmayı ve normal hâlde iken sıvı olan bromu, Alman bilginlerinin olamaz demelerine rağmen, katı hâle sokmayı ve kolaylıkla yabancı memleketlere satmayı, brom ticâretinde Almanları geçmeyi başarmışlardır.

Demek oluyor ki, medeniyetin hıristiyan dîni ile hiçbir alâkası yoktur. Tam tersine, medeniyeti emreden islâm dînidir. Koyu hıristiyanlığın insanları nasıl karanlığa götürdüğü, müslümanlığın ise, onları nasıl nûra kavuşturduğu Orta çağda meydana çıkmıştır.

Orta çağda Avrupa Hıristiyanlığın en kuvvetli olduğu, Avrupa'ya hâkim olduğu Orta çağda, Avrupa'da medeniyet nâmına ne vardı?

O zaman Avrupa, cehâlet, pislik, yokluk, fakîrlik, hastalık ve papazların zulmü altında inim inim inliyordu.

O zaman Avrupalılar ne helâ, ne banyo bilmezlerdi. Yine o zamanda islâmiyetin emirlerine uyan müslümanlar, ilimde, fende, ticârette, sanatta, zirâatte, edebiyatta ve tıpta çok ileri gitmişler, dünyanın en büyük medeniyetini kurmuşlardı.

Halîfe Hârûn Reşîd, Fransa kralı Şarlman'a bir çalar saat hediye göndermişti. Saat çalınca, kral ve yanındakiler, içinde şeytan vardır diye kaçmışlardı.

BUGÜNKÜ SOHBET · 25 AĞUSTOS 1996 · KAYIT 10967

Aydınların dinsizliği, halkın câhilliği

Bugün, yeniden hamle yapmak, Batı ile aramızdaki mesâfeyi azaltmak, onlara yetişmek, hattâ geçmek zorundayız. Bu da boş lafla, nutuk çekerek olmaz! Çalışmakla, ecdâdımızın yolunda yürümekle olur!

Müslümanlar geçmişte birçok şanlı medeniyetler kurmuşlar, bütün dünyaya medeniyeti, insanlığı öğretmişlerdir. Bunlar ile iftihâr olunabilir. Bunlarla övünmek hakkımızdır. Fakat, o duruma erişebilmek için gayret etmiyerek sadece övünmek ayıptır. Utanılacak bir hâldir. Biz, bugün de, aynı ilerlemeyi gösteremiyoruz. Niçin gösteremiyoruz ve önümüzdeki engeller nedir? Bunları öğrenip engelleri ortadan kaldırmak gerekir. Hazırlanan 1839 Tanzîmât Fermânı ile yüzümüzü Batıya çevirdiğimizi ilân ettik. Bu tarihten itibaren, onların medeniyetini, fennini değil; ahlâksızlıklarını, insanlıktan uzak örf ve âdetlerini almaya başladık. Bunun için bu tarih, aynı zamanda dînimize, örf ve âdetimize sırt çevirdiğimiz tarihtir.

Tanzimattan sonra, birçok şehirlerde mason locaları açıldı. Hızla dinden uzaklaştırıldı. Dînimizin gösterdiği yol ve Peygamberimizin üstün ahlâkı gericilik olarak tanıtıldı. İlimde, fende ve çocuklarımızı islâmın güzel ahlâkı ile yetiştirmekte ecdâdımız gibi çalışmadık.

İlim ve irfân bırakılınca Medreselerden fen dersleri kaldırıldı. Dînî eğitim zayıflatıldı. Gençler câhil olarak yetiştirildi. Zamanla aydın kesim, tamamen

dinden uzaklaştı. Halk da câhilleşti. Halkın câhilliği, aydınların dinsizliği altı asırlık Osmanlının çökmesine sebep oldu.

Bizden tam 29 sene sonra, 1868 de Batıya dönen Japonlar, bizden kat kat ilerlediler. Hem de bâtıl dinlerinden hiç ayrılmadan! Medeniyet yarışında önde iken, Tanzîmâttan sonra ilim ve irfân bırakılıp, nefse ve şeytâna uyuldu. Bu ingiliz afyonu, devlet adamlarını uyuttu.

Bugün, yeniden hamle yapmak, Batı ile aramızdaki mesâfeyi azaltmak, onlara yetişmek, hattâ geçmek zorundayız. Bu da boş lafla, nutuk çekerek olmaz! Ecdâdımızın yoluna dönmeliyiz!

Şimdi ecdâdımızın yolu nedir, bunu inceliyelim:

Medenî bir insan, her şeyden önce güzel ahlâklı, dürüst ve çalışkandır. Önce din terbiyesi almış, fen bilgilerini de öğrenmiştir. Sözü özü doğrudur. İşlerine son derece dikkat eder ve başından sonuna kadar takip eder. Gerekirse, iş saatinden fazla çalışmaktan hiç çekinmez. Gece gündüz çalışır.

Çalışmak ibâdettir Böyle çalışmaktan, iş görmekten zevk alır. Yaşlansa bile, gücü yettiği takdirde kolay kolay çalışmayı bırakmaz. Kahvehane köşelerinde vaktini öldürmez. Çünkü, çalışmak ibâdettir. Dîninin emir ve yasaklarına titizlikle uyar. İbâdetlerini aslâ terketmez. Çocuklarının îmânlı, ahlâklı yetişmelerine çok önem verir.

Onları kötü arkadaşlardan, zararlı yayınlardan korur. Zamanın kıymetini bildiği için, her işini dakikası dakîkasına yapar. Sözüne sâdık olur. Din ve dünya vazîfelerini bitirmeden içi rahat etmez. Bir işi yarına bırakmak şöyle dursun, yarın yapılacak bir işi bugün yapar. Ecdâdımızın bu meziyetlerine sâhip olursak, maddî ve ma'nevî yükselir, her işimizde başarılı olur, Rabbimizin rızâsını kazanırız.

"Batılılar böyle midir" diye bir soru akla gelebilir. Îmânları, ahlâkları şüphesiz böyle değildir. Maddî temizliklerine gelince, İslâm dîninin emrettiği temizliği tatbîk ediyorlar. Ba'zı sokaklarda tek çöp parçası yoktur. Parklar bir çiçek deryâsı hâlindedir.

Her taraf, her dükkân, herkes ve görünüşleri tertemizdir. Zaten dînimiz bize, bedenimizin ve kullandığımız şeylerin temizliğini emretmiyor mu?

O hâlde demek oluyor ki, hakîkî medeniyet esâsları, bizim dînimizde bulunmakdadır ve Orta çağdaki öve öve bir türlü bitiremediğimiz İslâm medeniyeti ancak bu sâyede meydana gelmiştir.

BUGÜNKÜ SOHBET · 26 AĞUSTOS 1996 · KAYIT 10968

Tembellikle bir yere varılamaz!

Eğer îmânımızı düzeltmez ve dînimize uymaz ve hayırlı iş görmez, kendi şahsî menfaatlerimiz için gayrı meşrû yollara saparsak, Allahü teâlâ bizi aşağıların aşağısı yapar. O zaman, vay hâlimize!

İnsanın hem dünyada hem de âhirette rahat edebilmesi çok çalışmasına bağlıdır. Allahü teâlâ çalışmayı emrediyor. Çalışmamak, yan gelip yatmak dînin emrine uymamak olur. Çalışmak, aynı zamanda kul olmanın gereğidir. Dînimiz böyle emretmesine rağmen biz şimdi ne yapıyoruz? Her şeyden önce tembeliz. Allahü teâlânın emir ve yasaklarına gereği kadar önem verilmiyor. Zevkimize, rahatımıza çok düşkünüz. Bir işe başladıktan biraz sonra hemen gevşiyoruz. Bulgarlar, "Bir işe Türk gibi başlamalı, Bulgar gibi bitirmeli" derler. Çabuk yoruluyoruz, "adam sen de"ciyiz.

Bir binâ yaparız, ta'mîrine üşeniriz. Memleketimizdeki, dedelerimizden kalma, muazzam sanat eserleri bakımsızlık ve ta'mîrsizlikten dolayı harâb olmaktadır. Az çalışıp çok kazanmak isteriz.

Dış kaynaklı cereyanlar İşte bu korkunç arzû, işçilerimizi greve, fakat daha fenâsı birçok gençleri zararlı yollara sürüklemektedir. Kendi kötü emelleri için, bu zavallılara para, menfaat sağlayan yurt dışındaki hâinler ve onların tuzağına düşmüş olan içimizdeki soysuzlar, bunları sabotajlarda, adam öldürmekte kullanmaktadır. Kolay para bulan bu zavallılar, iş yapmak yerine, kâtil olmayı seçmektedirler. Bunun yanında, lüzûmsuz kan da'vâları, dış kaynaklı mezhebsizlik cereyanları da, bizi birbirimizden ayırmaktadır.

Sırası gelmişken tekrar bildirelim ki, islâmiyette dört hak mezheb vardır. Bunların i'tikâdları, inanışları birbirlerinin aynıdır. Dört mezhebin hepsi, "Ehl-i sünnet" i'tikâdındadır. Kur'ân-ı kerîmde ve hadîs-i şerîflerde açıkça bildirilmiş olan emir ve yasaklara uymakta, hiç ayrılıkları yoktur.

Yalnız, açıkça bildirilmiyenleri anlamakta ayrılmışlardır. Bu kadarcık ayrılıkları da, Allahü teâlânın müslümanlara rahmetidir. Sağlıkları, çalıştıkları ve yaşadıkları

yerler başka başka olan insanlara hangi mezhebe uymak kolay gelirse, onun "Fıkh" kitâblarına göre ibâdet ederler.

Tek bir mezheb olsaydı, herkes buna uymaya mecbûr olurdu. Bu da, çok kimseye güç gelirdi. Hattâ imkânsız olurdu. Dört mezhebin herhangi birine uyan müslümana Ehl-i sünnet denir. Bunlar birbirlerini kardeş bilirler. Târîh boyunca, döğüştükleri hiç görülmemiştir. Mezhebçilik yapmazlar. Ya'nî diğer üç mezhebi kötülemezler. Dördünün de Cennete götüren yol olduğuna inanırlar.

Bir kere, Ehl-i sünnet olan bütün müslümanların kardeş olduğunu unutmamak gerekir. Aradaki mezheb farkları, onları kardeş olmaktan ayırmaz. Ehl-i sünnet olmıyan müslümanlarla olan farklar da, ancak onlarla karşı karşıya oturup, farklı meseleleri ilmî bir tarzda tartışmakla hâl edilir. Yoksa, silâh zoru ile değil!

Bugün mezhebsizlik, Ehl-i sünneti bölme propagandalar vardır. Bu bozuk, sapık inanışlı mutaassıb müslümanların, memleketlerine ne gibi zararlar getirdiğini, herkes görmektedir. Bu sapık, bozuk i'tikâdlı kimseler, hakîkî islâm âlimlerinin bildirdiklerine uymayan inanışlarını ve tamamen keyfî olan hukûk anlayışlarını tatbîk etmeye kalkarak, dünyada islâm dîni hakkında kötü kanâ'atlar doğmasına sebep olmuşlardır.

Bu cereyanlara, akımlara kapılmamak için, önce, Ehl-i sünnet âlimlerinin bildirdikleri doğru îmânın ne olduğunu öğrenmelidir. Sonra, bu öğrendiğimize uygun olarak inanalım. ^Imânı bozuk olan Allahü teâlânın rızâsına, sevgisine kavuşamaz.

Rûh, kalb ve beden iyi olunca...

O'nun rahmetinden, yardımından mahrûm kalır. Rahatı, huzûru bulamaz. Îmânımızı düzelttikten sonra, ahlâkımızı da düzeltelim! İslâmiyete sımsıkı sarılalım. Ya'nî Allahü teâlânın ve Peygamberimizin emrlerine ve yasaklarına uyalım. O'nun farz ettiği ve Peygamberimizin bildirdiği ibâdetlerimizi yaparak, kalblerimizi temizliyelim. Harâm ve mekrûh olan yasaklardan sakınarak, nefslerimizi ve sıhhatimizi ıslâh edelim. Böyle yapanların kalbi, hep iyilik yapmak ister. Kötülük yapmak hâtırına bile gelmez.

Rûh ve kalb temiz ve beden kuvvetli olunca, el ele vererek kardeşçe ve son derece faydalı çalışmalar yapmak kolay olur. Din düşmanlarının ve münâfıkların ve mezhebsizlerin sözlerine, propagandalarına aldanmamalıyız.

Eğer böyle hakîkî müslüman olur ve faydalı işler yaparsak, yukarıda Kur'ân-ı kerîmde beyân buyurulduğu gibi, Allahü teâlâ bizden râzı olacak, bize yardım edecektir. E ğer îmânımızı düzeltmez ve dînimize uymaz ve hayırlı iş görmez, sapık, bozuk inanışlar uğruna döğüşür veya kendi şahsî menfaatlerimiz için gayrı meşrû yollara saparsak, Allahü teâlâ bizi aşağıların aşağısı yapar. O zaman, vay hâlimize!

BUGÜNKÜ SOHBET · 27 AĞUSTOS 1996 · KAYIT 10969

Nankörlüğün Cezâsı

"Malın senin olsun. Siz üç kişiydiniz. Üçünüz de imtihâna tâbi tutuldunuz. Sen imtihânı kazandın. Allah senden râzı oldu. Fakat iki arkadaşın imtihânı kaybetti. Ni'metin kıymetini bilmedikleri için cezâlandırılıp eski hâllerine getirildiler." Ebû Hüreyre hazretleri, Peygamber efendimizden şöyle bir kıssa nakleder:

İsrâiloğullarından, üç kişi vardı. Birisi, vücûdunda çeşitli benekler bulunan, görünüşü çirkin bir kimseydi. Diğeri kör, öteki de saçları dökülmüş bir keldi.

Allahü teâlâ bunların üçünü de bir melek vâsıtası ile imtihân etti.

Önce, cildi çirkin görünene bir melek gönderdi. Melek kendisine dedi ki:

- En çok sevdiğin, istediğin şey nedir?

- Cildimin, görünüşümün güzel olmasıdır. Cildim güzel olursa, başkalarının çirkin gördüğü, aşağıladığı bu hastalıktan kurtulmuş olurum. Allahtan en çok bunu isterim.

Melek, o kimsenin cildine elini sürdü. Hastalığı tamamen geçti. Benek benek olan vücûdu güzel bir hâle geldi.

Sonra tekrar sordu:

- Hangi malı çok seversin?

- Deve yâhut sığır.

Kendisine hemen on tane dişi deve verildi. Melek:

- Allah bunları sana mübârek etsin, diyerek yanından ayrıldı.

Melek sonra, başı kel olanın yanına geldi, aynı şeyi ona da sordu:

- En çok sevdiğin, istediğin şey nedir?

- Allahın bana güzel bir saç vermesini, insanların hoş karşılamadığı, kellikten kurtulmayı isterim.

En çok sevdiği mal Melek, onun başına elini sürdü. Kelliği kaybolup, güzel saçları oldu. Melek daha sonra:

- En çok sevdiğin mal hangisidir? diye sordu. O da:

- Sığır, diye cevap verdi.

Hemen kendisine, yavrulamak üzere olan inekler verildi. Melek:

- Allah, sana bunları mübârek kılsın, diyerek yanından ayrıldı.

Son olarak da gözleri kör olanın yanına gelerek:

- Hangi şeyi daha çok sever ve istersin? diye sordu. O da:

- Allahın gözlerimi açmasını, böylece insanları ve her şeyi görmeyi isterim, dedi.

Melek, eli ile mesh etti. Adamın gözleri açıldı. Sonra da:

- En çok sevdiğin mal nedir, diye sordu. O da:

- Koyun, dedi.

Kendisine yavrulamak üzere olan koyunlar verildi.

Üçüne de verilen hayvanlar çoğaldı. Develer, sığırlar ve koyunlar birer vâdiye sığmayacak hâle geldi.

Bir zaman sonra Melek, cildi, görünüşü bozuk olan kimsenin eski sûretinde olarak yanına geldi. Kendisine dedi ki:

- Ben yoksul bir adamım, bir deve vermeni isterim.

O, bu isteği hoş karşılamadı ve istenilen deveyi de vermedi. Bunun üzerine Melek dedi ki:

- Ben seni tanıyor gibiyim. Sen, insanların cildinden nefret ettiği kimse değil misin? Sonra Allah, sana bu ni'metleri verdi.

- Hayır, bu mal bana babadan, dededen kaldı.

- Eğer yalan söylüyorsan, Allah seni eski hâline döndürsün.

Bu kimse hemen eski hâline geldi.

İmtihanı kazandı Melek daha sonra, başı kel olanın yanına gitti. Aynı şekilde onu da imtihan etti. O da diğeri gibi cevap verdiği için, Allah onu da eski hâline getirdi.

Melek daha sonra gözleri kör olanın yanına gitti. Ona dedi ki:

- Ben yoksul bir kimseyim. Senden bir koyun istiyorum.

- Ben önce kör idim. Allah bana göz ni'metini verdi. Bu ni'metin şükrünü yapmam mümkün değil. İstediğin kadar koyun alabilirsin.

Bunun üzerine melek dedi ki:

- Malın senin olsun. Siz üç kişiydiniz. Üçünüz de imtihâna tâbi tutuldunuz. Sen imtihânı kazandın. Allah senden râzı oldu. Fakat iki arkadaşın imtihânı kaybetti. Ni'metin kıymetini bilmedikleri için cezâlandırılıp eski hâllerine getirildiler.

BUGÜNKÜ SOHBET · 28 AĞUSTOS 1996 · KAYIT 10970

"Niçin ağlıyorsun?"

Hazret-i Hızır da diğer insanlar gibi doğdu, büyüdü ve vefât etti. Ancak Allahü teâlâ, onun rûhuna insan şeklinde görünmek ve kıyâmete kadar müslümanların imdâdına yetişmek, onlara ilim öğretmek gibi özellikler verdi.

Hazret-i Hızır, birçok kimseye feyz verip, tasavvufta yüksek derecelere kavuşturmuştur. Tasavvufta yetiştirdiği meşhûr şahıslardan ikisi; Abdülhâlık-ı Goncdüvânî hazretleri ile Muhammed bin Ali Hakîm-i Tirmizî hazretleridir.

Hakîm-i Tirmizî hazretleri gençliğinde ilim öğrenmek için bulunduğu yer olan Tirmiz'den ayrılıp başka bir yere gitmek üzere iki arkadaşı ile anlaştılar.

Bu karârı annesine bildirince, annesi çok üzüldü. Oğluna dedi ki:

"Yavrum! Ben zayıf, biçâre, yakını ve senden başka yardımcısı olmıyan bir kimseyim. Üstelik hastayım. Benim bütün hizmetlerimi sen yapıyorsun. Beni yalnız ve çâresiz olarak, kime bırakıp gidiyorsun?" Annesinin bu sözü ona çok te'sîr etti. Bir taraftan ilim öğrenme arzûsu, diğer taraftan ana hakkı kendisini zor durumda bıraktı. Sonunda, ana hakkının önemini düşünerek, ilim tahsiline

gitmekten vazgeçti. Durumu arkadaşlarına anlatarak, onlarla beraber gelemiyeceğini bildirdi.

İnşâallah arzûna kavuşursun!

Arkadaşları şehirden ayrılıp, ilim tahsiline gittiler. Arkadaşlarından ayrı düşüp, ilim tahsilinden mahrûm kalmasına çok üzülüyordu. Aradan epey zaman geçmesine rağmen, ilim öğrenme arzûsunu içinden bir türlü atamadı. Yalnız kaldığı zamanlarda bir kenara çekilir, bu üzüntü sebebiyle uzun uzun ağlardı.

Bu hâlini gören annesi:

- Allahü teâlâ inşâallah seni bu arzûna kavuşturur, diye duâ ederdi.

Birgün mezarlıkta oturmuş ağlıyor, hem de kendi kendine konuşuyordu:

- Arkadaşlarım ilim tahsil etmeye gittiler. Gerekli ilmi öğrenecekler. Ben burada câhil kaldım. Benim hâlim ne olacak?

Bu hâldeyken âniden yanına, nûr yüzlü, tatlı sözlü bir ihtiyâr çıkageldi:

- Yavrum niçin böyle ağlıyorsun? Derdini anlatırsan sana yardımcı olabilirim, dedi.

Hakîm-i Tirmizî hazretleri, başından geçenleri uzun uzun o zâta anlattı. Sonunda:

- İşte ağlamamın sebebi budur, dedi.

O zât:

- Kısa zamanda, o iki arkadaşının ilminden daha çok ilme sâhip olman için, hergün gelip sana ders vermemi ister misin? dedi.

Hakîm-i Tirmizî hazretleri, sevinç içinde:

- Tabiî isterim, dedi.

Anne duâsı Bu hâdiseden sonra, bu nûr yüzlü zât her gün gelip kendisine ders verdi. Ders verme işi üç yıl sürdü. Üç yıl sonra, bu gelen zâtın hazret-i Hızır olduğunu anladı. Bunun üzerine buyurdu ki:

- Bu büyük ni'mete annemin rızâsını almam ve onun duâsına mazhâr olmam bereketiyle kavuştum.

Bundan sonra da her pazartesi gecesi Hazret-i Hızır gelir, ma'nevî hâllerini birbirlerine anlatırlardı.

Hazret-i Hızır, İbrahim aleyhisselâmdan sonra yaşamış peygamber veya velî bir zâttır. Zülkarneyn aleyhisselâmın ordusunun kumandanıydı.

Mûsâ aleyhisselâm ile görüşüp onunla yolculuk etmiştir. Muhammed aleyhisselâmın ümmetinden değildir. Fakat vefâtından sonra rûhu insan şeklinde gözüküp, gariplere yardım etmektedir.

Hazret-i Hızır da diğer insanlar gibi doğdu, büyüdü ve vefât etti. Ancak Allahü teâlâ, onun rûhuna insan şeklinde görünmek ve kıyâmete kadar müslümanların imdâdına yetişmek, onlara ilim öğretmek gibi özellikler verdi.

BUGÜNKÜ SOHBET · 29 AĞUSTOS 1996 · KAYIT 10971

"Senin işin budur!"

İbrâhim bin Ethem hazretleri sonunda, "Beni döve döve öldürmedikçe bu yoldan vazgeçiremezsiniz. Fakat sizler de günâhkâr olursunuz. Ben size hakkımı helâl ediyorum, ne olur beni bırakın!" dedi.

İbrâhim bin Ethem hazretleri, zamanın evliyâsından birine gelip talebe olmak istedi. O da, kendisine bir iple bir balta vererek, "Senin işin budur" dedi.

İbrâhim bin Ethem hazretleri senelerce odun taşıdı. O yedi yıl bu şekilde sırtında odun taşıdıktan sonra hocasının yanına gelerek, kalbinden; "Artık bana himmet etmez misiniz?" diye geçirdi. Hocası buyurdu ki:

- Biz himmet edecek vakti biliriz. Eğer bu iş nefsine ağır geliyorsa, baltanı bırak istediğin yere git!

İbrâhim bin Ethem hazretleri utandı. Pişmân oldu. İpini ve baltasını alıp tekrar dağın yolunu tuttu. Hocası da başka bir talebesini çağırıp:

- Şu gidenin arkasından yetiş. Ayağının ucuyla ökçesine üç defa bas, hiç dönüp bakmazsa geri dön gel! dedi.

Sultanlığı unutmamış!

Bu talebe hızla gidip, İbrâhim bin Ethem hazretlerine yetişti. İki defa ökçesine bastı o hiç geri bakmadı. Üçüncüsünde baktı. Bakınca o talebe yüzüne tükürdü. Bunun üzerine İbrâhim bin Ethem hazretleri dedi ki:

- O senin istediğini Belh şehrinde bıraktık.

Talebe hemen geri dönüp hocasına bu sözü nakletti. Hocası buyurdu ki:

- Şu hâlde o hâlâ Belh şehrindeki sultanlığı unutamamış. Hâlâ hatırında sultanlığın kokusu var. Tekrar yanına git, elinden baltasını ve ipini al. O yine Belh şehrine gitsin!

Talebe yetişip hocasının sözlerini söyleyip elinden balta ve ipini de aldı.

İbrâhim bin Ethem hazretleri Belh şehrine gitti. Şehirde kendi yaptırdığı imârethâneye yerleşti. Orasının hizmetçileri, "Burada yatılmaz, git handa yat!" diye çok ısrâr ettilerse de, o kabûl etmedi. Bunun üzerine bacaklarından tutup sürüye sürüye sokağa çıkardılar. Sokakta da sürüyerek bir kenara bıraktılar. Bu esnada başı birkaç yerden delinmişti. Hizmetçiler onu tanımamıştı. O da "Ben buranın eski sâhibiyim" demedi. Sabah olunca İbrâhim bin Ethem hazretleri kanlarını temizledi. Hocasına dönmek üzere yola çıktı.

Bu yoldan vazgeçiremezsiniz Hocası dört talebeyi çağırıp onlara dedi ki:

- Elbiselerinizi değiştirip, şehrin giriş yollarını tutun. İbrâhim bin Ethem gelince, onu geri çevirin! Dönmezse zorlayın! Bütün zorlamalarınıza rağmen yine dönmezse bırakın gelsin!

Talebeler hemen yola çıkıp beklemeye başladılar. Nihayet O gelince dediler ki:

- Sen kimsin, nereye gidersin?

- Kovulmuş bir talebeyim, tekrar hocamın kapısına gidiyorum.

- O seni tekrar kovar, geri dön! Hem üç günde himmet verenler var, sen onlara git!

Fakat her ne yaptılarsa geri döndüremediler.

İbrâhim bin Ethem hazretleri sonunda:

- Beni döve döve öldürmedikçe bu yoldan vazgeçiremezsiniz. Fakat sizler de günâhkâr olursunuz. Ben size hakkımı helâl ediyorum, ne olur beni bırakın!

Diyerek ellerine, ayaklarına kapandı. Sonra onu bıraktılar. Hocasına varınca hocası:

- Gel artık, imtihanları kazandın, himmete lâyık oldun! buyurdu.

BUGÜNKÜ SOHBET · 30 AĞUSTOS 1996 · KAYIT 10972

Bakalım işin sonu nereye varacak?

Neye niyet, neye kısmet. Allahü teâlâ herşeyi biliyor ve görüyor! Bu işin sonunu da muhakkak biliyor. Bunda da bir hayır vardır! Sabredelim bakalım, işin sonu neye varacak? Allahü teâlâ şüphesiz sabredenle beraberdir.

Muhammed bin İsmâil isimli zât, hacca gitmek üzere yola çıktı. Güler yüzlü ve tatlı sözlüydü. Güzel ahlâkıyla, herkese hürmet gösterirdi.

Kûfe'ye girerken şehir kapısında birisi, kendisini dikkatle süzdü. Sonra birdenbire bağırmaya başladı:

- Ey kaçak! Sen benim kölem Hayr'sın.

Bu zâtın Hayr ismindeki kölesi, kendi yanından kaçmıştı. Muhammed bin İsmâil'i o köleye çok benzetmişti. Birşey demesine fırsat vermeden seslendi:

- Kaç aydır neredesin sen? Çabuk gel buraya!

Muhammed bin İsmâil hazretleri içinden kaçan köleyi düşünüyordu. Kendi kendine, "Demek ki kaçan köle çok işine yarayan biriymiş" diye düşündü. Bu sırada etraftan yetişenler de benzeterek, adama:

- Hakîkaten bu senin kölendir, dediler. Sonra tutup, kölesi kaçan adama teslîm ettiler! O da kendisini diğer kölelerini çalıştırdığı yere götürdü. Burası bir dokuma atölyesiydi. Kumaş dokuyorlardı.

Neye niyet, neye kısmet Hacca gidecekken; bir dokuma tezgâhına oturtuldu! O ise şöyle düşünüyordu:

- Neye niyyet, neye kısmet. Allahü teâlâ herşeyi biliyor ve görüyor! Bu işin sonunu da muhakkak biliyor. Bunda da bir hayır vardır. Sabredelim bakalım, işin sonu neye varacak? Allahü teâlâ şüphesiz sabredenle beraberdir.

Dokuma tezgâhına oturturken kendisine dediler ki:

- Haydi bakalım! Önceki yaptığın işine devam et!

Bu işi ilk defa gördüğü hâlde, sanki senelerdir yapıyormuş gibi gayret gösterdi.

Günler ve aylar böylece geçip gitti. Köle sahibi sık sık kendisine seslenir, "Yâ Hayr!" diye çağırdığı zaman, "Efendim", "buyurun!" cevabını verir, fakat aslâ:

- Ben sizin köleniz Hayr değilim! Benim ismim Muhammed bin İsmâil'dir demezdi. Ba'zan da ustalar seslenir:

- Yâ Hayrü'n-Nessâc! diye hitâb ederlerdi. Nessâc, "Bez dokuyan" kimseye denir. Zamanla adı "Hayrü'n-Nessâc" olarak kaldı.

Bütün çalışkanlığına rağmen, ibâdetlerini hiç ihmâl etmiyordu. İş sâhibi de O'nun, çok ibâdet ettiğini biliyordu. Fevkalâde edebli olduğu için, herkese kendini fazlasıyla sevdirmişti.

Bir gece sessizce kalkıp, abdest aldı! Gece namazı kıldı. Duâ ederken:

- Yâ Rabbî! Hâlim, sana ma'lûmdur. Artık beni kurtar ki, Hac görevimi yapabileyim; niyâzında bulundu. Köle sâhibi de gizlice, O'nu tâkip ediyordu. Bu duâsından anladı ki, bu kimse kaybolan kölesi Hayr değil. Çok üzüldü.

Ertesi sabah erkenden, Hayrü'n-Nessâc'ı yanına çağırdı ve:

- Ey kardeşim! Ben yanılmışım. Sen benim kölem Hayr değilsin! dedi. Muhammed bin İsmâil tebessüm ediyordu. İş sâhibi sözlerine devamla:

- Kusurumu affet. Hakkını bana helâl edecek misin? İstediğin zaman gidebilirsin! dedi.

Hayrü'n-Nessâc hazretleri geceki duâsını hatırladı! Allahü teâlâya hamdetti, şükretti. Sonra helâllaşıp ayrıldılar.

Doğruca, Mekke-i mükerremeye gitti; haccetti. Medîne-i münevverede Sevgili Peygamberimizin kabr-i şerîfini ziyâret edip ağladı.

Dicle'ye atıver!

Hayatının sonraki yıllarında ba'zan nafakasını te'min için dokumacılık yapardı. Köle zannedildiği günleri hatırlardı! Sonra da Dicle Nehri kıyısında ibâdetine devam ederdi. Bir gün kendisine bez dokutan bir kadıncağız parasını hemen veremedi de:

- Bunun ücretini getirdiğim zaman, sizi burada bulamazsam ne yapayım diye sordu.

Hayrü'n-Nessâc hazretleri de buyurdu ki:

- Dicle'ye atıver!

Kadıncağız borcunu getirdiği zaman, hakîkaten O'nu yerinde göremedi. Ve bildirdiği gibi parayı Dicle nehrine atıverdi.

Ertesi gün hazret-i Nessâc, nehir kenarına ibâdet etmeye geldi. O zaman nehirdeki balıklar kadının attığı paraları ağızlarında tutarak, kendisine takdim ettiler.

Muhammed bin İsmâil hazretleri sabrı ve kalbinin güzelliği sâyesinde meşhûr evliyâ Hayrü'n-Nessâc oldu! Bilhassa kendisine "Hayr" ismiyle seslenildiği zaman çok hoşlanır ve:

- Bir müslümanın verdiği ismi değiştirmek doğru olmaz! buyururdu.

BUGÜNKÜ SOHBET · 31 AĞUSTOS 1996 · KAYIT 10973

Akrabâsı ile ilgilenmiyenin hâli

Ey kişi! Biz umarız ki, Horasanî Cennet ehli olan bir insandır. Gece yarısında Zemzem kuyusu yanına git ve onu çağır! Orası rahmet kuyusudur. Murâdın ne ise orada ona sor! Umulur ki, uygun bir cevap alırsın.

Mekke'de, Horasanî denilen meşhur bir kişi vardı. Her kişi emânetini ona bırakırdı. Gâyet emniyetli, dürüst, inanılır ve güvenilir bir kimse idi.

Bir kişi, bu Horasanî'ye onbin altını emânet bırakıp kendisi yolculuğa çıktı. Bir zaman sonra dönüp Mekke'ye geldiği zaman Horasanî'nin âhırete intikâl etmiş olduğunu öğrendi. Ailesine o malı sorduğu zaman dediler ki:

- Biz senin malından haberdar değiliz.

Bunun üzerine o kişi, ehil âlimlerin yanına giderek onlardan bu durum karşısında ne yapması gerektiğini sordu. Onlar da dediler ki:

- Ey kişi! Biz umarız ki, Horasanî Cennet ehli olan bir insandır. Gece yarısında Zemzem kuyusu yanına git ve onu çağır! Orası rahmet kuyusudur. Murâdın ne ise orada ona sor! Umulur ki, uygun bir cevap alırsın.

Şaşılacak şey Bunun üzerine o kişi, söylenen saatte Zemzem kuyusunun yanına gitti ve onu çağırdı. Fakat bir cevap gelmedi. Ertesi gün yine gidip çağırdı, yine

cevap gelmedi. Üçüncü gün de cevap alamayınca, yine o âlimlere gidip durumu anlattı. Bunlar dediler ki:

- Şaşılacak şey! Öyleyse Horasanî Cehennem ehli imiş. O hâlde git, Yemen'de filan yerde bir dere vardır. Adına Berhût derler. Onun içinde bir kuyu vardır. O kuyudan Cehenem ehlinin cevabı alınabilir. Bütün Cehennemlik kimselerin rûhları her Cum'a gecesi orada toplanırlar. O hâlde oraya git, yine onu kendi adıyla çağır! Belki cevap alırsın.

O kişi, yola çıkıp Yemen'e geldi ve o kuyunun yanına giderek çağırdı.

Bir ses geldi:

- Ne diyorsun, ey filân? diye sordu.

O kişi, bu cevabı işitince dedi ki:

- Sana ne oldu da Cehennemlik oldun? Halbuki sen sâlihlerden idin?

Horasanî dedi ki:

- Ben dînin emirlerini yerine getiren bir kişi idim. Ancak benim Horasan'da sâlih akrabâlarım vardı. Uzak diye onları ziyârete gitmedim. O sebepten beni Cehenneme attılar. Cezâm bitene kadar burada kalacağım.

Bu kişi dedi ki:

- Ya benim malım ne oldu? Onu ne yaptın?

Cevap geldi ki:

- Senin malının nerede olduğunu benden başka kimse bilmez. Onu filan yere sakladım. Git, oradan çıkar, al!

O kişi, oradan dönüp tekrar Mekke'ye geldi ve o âlimlerin yanına giderek olanları anlattı. Sonra da söylenen yere gidip malını çıkardı, aldı.

Akrabâya iyilik için gönderildim Enes bin Mâlik hazretleri buyurdu ki:

"Kıyâmet gününde üç kişi mahşer halkının hesâbı görülünceye kadar Arş'ın gölgesinde gölgelenir:

1- Yakınlarına yardım edenler, akrabâlarını ziyâreti terketmiyenler.

2- Kocası ölüp yetimlerle kalan ve onlar bâlig oluncaya kadar onlara hizmet eden kadınlar.

3- Sırf Allah için yemek pişirip fakîrlere yediren kişiler.

Peygamber efendimiz buyurdu ki:

(Sıla-i rahm [yakınlarını ziyâret] hediye ile olur. Eğer bir kimse mal ile yardım etmeye kadîr değilse ziyâretine gitsin. Eğer ziyâretine gitmeye kadîr olamazsa bir işini görmek suretiyle yardım etsin. Yâhut herhangi bir şekilde hatır sormakla yardım etsin. Eğer çok uzakta bulunursa mektup yazıp göndermekle yardım etsin.)

(Bir selâm ile de olsa yakınlarınıza sıla-i rahim yapınız!)

Müslüman olan ve dînini kayıran, akrabâsını ziyâret eden bir kimseye, yetmiş nâfile hac sevâbı verilir. Gönül almak ziyâreti çok sevâbdır. İ'tikâdı bozuk olan akrabâyı ziyâret etmek sevâb değildir. Hadîs-i şerîfte, (Putları kırmak ve akrabâya iyilik etmek için gönderildim) buyuruldu.

1996 YILLIK KÜLLİYATI

09

Eylül

30 yazı · Bugünkü Sohbet: 30

BUGÜNKÜ SOHBET · 1 EYLÜL 1996 · KAYIT 10974

"Şimdi buraya gelen Cennetliktir"

Hasetle, kinle ve kibirle çok amel işlemekten, kalbini saf eyleyip az amel yapmak hayırlıdır. Böyle yapan kimse, âlemlerin efendisinin, "Cennet ehlidir" diye hakkında şâhidlik etmesine müstahak olurmuş.

Birgün Peygamber efendimiz, Eshâbı ile sohbet ediyordu. Eshâbına buyurdu ki:

- Şimdi buraya bir Cennet ehli gelecektir.

Hemen o anda Ensar'dan bir kimse içeri girdi. Abdest suyu henüz sakalından damlıyordu. Sol elinde nalını olduğu hâlde selâm verip bir köşeye geçti ve oturdu. Cemâ'at birbirine bakıp dediler ki:

- Ne nasîbli bir kul imiş ki, böyle mübârek bir nefes ve böyle bir şehâdet kendisine müyesser oldu.

Ertesi gün aynı cemâ'atın huzûrunda Peygamber efendimiz, yine böyle buyurdular ve aynı kişi yine içeri girdi. Üçüncü gün de aynı hâdise aynı şekilde olup, o kişi cemâ'attan ayrılıp giderken Abdullah İbni Ömer ile Amr İbni As hazretleri, o kişiyi takip edip evinin kapısına kadar geldiler. Abdullah ibni Ömer dedi ki:

- Kabûl edersen üç gün size misâfir olayım.

Fazla bir amel yok Bunun üzerine o kişi:

- Tabiî kabûl ederim, dedi.

Böylece hazret-i Abdullah, o kişinin evinde misâfir kaldı. Bütün hâllerine dikkatle baktı. Fakat gördü ki, geceyi ihyâ eylemedi. Gece namazına da kalkmadı. Hattâ pek erken de uyanmadı. Fakat her uyandıkça, "Lâ ilâhe illallah Muhammedün Resûlullah" diyordu.

Sabahleyin, güneş doğmadan abdestini alıp namazını güzelce kıldı ve gördü ki, gündüz de oruçlu değil. Üç gün üç gece onu bu şekilde dikkatle ve tam olarak gözledi. Gördü ki, onun herhangi bir kimseden daha fazla hiçbir ameli yoktur. Sadece, emredilen ibâdetleri yapıyor, fazla nâfile ibâdet yapmıyordu. Bunları gördükten sonra Abdullah ibni Ömer hâdiseyi anlatırken diyor ki:

- Gerçekten onda başkalarından fazla hiçbir şey bulamadım. Hattâ neredeyse, Bu adamda hiçbir şey yokmuş" demek derecesine geldim. Nihâyet gideceğim vakit kendisine dedim ki:

- Allahın Resûlünden üç gün üst üste üç kere işittim. "Sizin üzerinize bir Cennet ehli gelecek" buyurdular ve üçünde de sen geldin. Bundan anladım ki, sende bir gizli amel vardır. Allahın sevdiği amellerden olan bu işin ne olduğunu sorsam söylemeyeceğini bildiğim için misâfirin oldum. Böylece düşündüm ki, o ameli bulup ben de ona uyayım. Fakat şu anda sende öyle bir amel bulmuş değilim. Resûlullahın böyle mübârek sözlerine lâyık olup, buna hak kazanmak için acaba nasıl bir iş işledin?

- Evet, ey oğul! Bende herkesten fazla bir amel yoktur. Sadece şu gördüklerindir.

Bunun üzerine dönüp gideceğim vakit dedi ki:

- Ey oğul! Hiç bir müslümana sû-i zan etmem, onu kötü bilmem. Hiç bir kimsenin ni'metine hasedim yoktur. Belki Resûlullahın iltifatı bundandır.

Ben de dedim ki:

- İşte aradığım! Şimdi buldum, seni o devlete getiren budur!

Hasetle, kinle ve kibirle çok amel işlemekten, kalbini saf eyleyip az amel yapmak hayırlıdır. Böyle yapan kimse, âlemlerin efendisinin, "Cennet ehlidir" diye hakkında şâhidlik etmesine müstahak olurmuş.

Haset ve gayret İmâm-ı Gazâlî hazretleri de buyurmuştur ki:

Melekler gibi olasın, her kişiye hayrın dokunsun. Çok sakın ki, hayvanlardan alçak olmayasın. Hayrın dokunmazsa şerrin de dokunmasın.

Hased, kıskanmak, çekememek demektir, kötü bir huydur. Allahü teâlânın ihsân ettiği ni'metin ondan çıkmasını istemektir. Faîdeli olmıyan, zararlı olan birşeyin ondan ayrılmasını istemek, hased olmaz. (Gayret) olur.

İlmini; mal, mevki ele geçirmek, günâh işlemek için kullanan din adamından ilmin gitmesini istemek gayret olur. Malını; hâramda, zulümde, islâmiyeti yıkmakta, bid'atları ve günâhları yaymakta kullananın malının yok olmasını istemek de, hased olmaz, din gayreti olur.

Bir kimsenin kalbinde hased bulunur, kendisi buna üzülür, bunu istemezse, bu, günâh olmaz. Kalbde bulunan hatıra, düşünce, günâh sayılmaz. Hatıranın kalbe gelmesi insanın elinde değildir. Kalbinde hased bulunmasından üzülmezse veya

arzûsu ile hased ederse, günâh olur, harâm olur. Bu hasedini sözleri ile, hareketleri ile belli ederse, günâhı daha çok olur.

BUGÜNKÜ SOHBET · 2 EYLÜL 1996 · KAYIT 10975

Cimrinin evlâdına zararı

Dünya, ya'nî harâmlar gâyet hakîr bir leştir. Köpeklere lâyıktır. Bunun için Allahü teâlâ, dostlarını bu dünya cîfesinden, pisliğinden saklamıştır. Tıpkı koyun ve devesini seven çobanların, zehirli ve kötü otlardan onları sakladığı gibi.

Yaşlı bir kadın gelip, Resûlullaha şöyle dedi:

- Yâ Resûlallah! Bana duâ et ki, şu kurumuş elim yine evvelki gibi olsun.

Bunun üzerine Resûlullah efendimiz sordu:

- Senin bu elin ne sebepten böyle kurudu?

Kadın şöyle anlattı:

"- Yâ Resûlallah! Şöyle bir rü'yâ gördüm. Rü'yâmda kıyâmet kopmuş, Cehennem de hazır olup oraya gelmiş. Cehennemin bir deresinde annemi gördüm. Bir elinde bir parça iç yağı, diğer elinde de bir eski bez parçası vardı. Bunlarla Cehennem ateşini biraz kendisinden uzaklaştırıyordu. Ben sordum:

- Ey annem! Sana ne oldu ki, Cehenneme girmişsin! Hâlbuki sen, kocana karşı gâyet saygılı ve itâatli idin; o senden râzı idi.

Annem cevap verip dedi ki:

- Ey evlâdım! Doğru söylersin! Kocama itâatli idim, ibâdetimi de ihmâl etmezdim. Fakat sadaka vermeyi sevmezdim. Senin gördüğün bu Cehennem, cimriler Cehennemidir. Benim müstahak olduğum burası imiş. Ey evlâdım, Cehennem ateşini ancak bu elimdekilerle biraz uzaklaştırıyorum. Fakat susuzluktan ağzım parça parça oldu.

"Senin babam cömertti" Ben tekrar sordum:

- Ey ana! O elindekiler nedir?

- Ömrüm içinde sadaka ettiğim ancak bunlarmış. Geldi burada bana ulaştı. Bunlar sebebiyle ateşi biraz uzaklaştırıyorum. Ey evlâdım, en çok lâzım olan şeylerden biri sadaka vermek imiş. Eğer bunlar da olmasaydı Cehennem, kâfirlere ettiği azâbı bana da ederdi.

- Babam nerededir?

- Senin baban cömertlerden idi. O cömertlerin makâmında bulunur.

Sonra Cennet tarafına gittim. Babamı gördüm ki, Cennet ehline su dağıtıyor. Babama dedim ki:

- Ey Baba! Sen burada halka su dağıtırsın, hâlbuki dünyada iken sana itâatli olan ve senin de kendisinden râzı olduğun hanımın, Cehennemin filan deresinde susuzluktan bağrı parça parça olmuş, yanar durur. Bu sudan bir bardak versen de anneme iletsem olmaz mı?

- Ey evlâdım! Senin annen Cehennemde cimriler yerindedir. Allah, Habîbinin havuzundan içmeyi harâm etmiştir.

Ben de annemin o hâline acıdığımdan dayanamayıp babamın elinden bir bardak suyu çekip aldım, anneme iletip içirdim. O anda bir ses işittim, şöyle dedi:

- Allah elini kurutsun ki, Allahın sevgilisinin havuzundan bir cimri âsiye içirdin!

Hemen uyandım, gördüm ki, elim böyle olmuş." Resûlullah efendimiz, kadının bu anlattıklarını dinledikten sonra buyurdu ki:

- Annenin cimriliğinin dünyada iken sana bu kadar zararı dokunmuş, âhırette kim bilir ne şekilde zararı olur!

Allahım elini iyi eyle!

Bundan sonra Allah Resûlü, mübârek âsâsını o kadının eli üzerine koyup buyurdu ki:

- Allahım, bunun gördüğü rü'yâ hakkı için bunun elini iyi eyle!

Resûlullahın bu duâsı üzerine hemen kadının eli eskisi gibi oldu.

Dünya, ya'nî harâmlar gâyet hakîr bir leştir. Köpeklere lâyıktır. Bunun için Allahü teâlâ dostlarını bu dünya cîfesinden, pisliğinden saklamıştır. Tıpkı koyun ve devesini seven çobanların, zehirli ve kötü otlardan onları sakladığı gibi.

Cimri olan, ya'nî dünyada hayır hasenat yapmayan, kimseye birşey vermiyen, son nefeste canını da rahat teslîm edemez.

İnsan ölüm anında, çok susuzluk çeker. Bunu fırsat bilen şeytan, cimrinin yanına gelip, buz gibi soğuk suyu gösterip, karşılığında islâmiyetten ayrılmasını teklif eder. Dünyada iken herşeyi birşey karşılığında vermeye alışmış cimri kimse de, îmânını vererek suyu alır. Bir bardak su ile sonsuz Cennet hayatını değişir. Ebedî Cehennem azâbına düçâr olur.

BUGÜNKÜ SOHBET · 3 EYLÜL 1996 · KAYIT 10976

İskender'in başarısının sırrı

Baht, taht, emir, zafer madem ki gelip geçiyor, hepsi hiçtir. Geçmişlerin adını iyilikle yaşat ki, senin adın da iyilikle anılsın. İnsanların iyi bir isim bırakması, altın yaldızlı saray bırakmasından daha hayırlıdır.

Sa'dî Şîrâzî hazretlerinden kıssalar:

Makedonya hükümdarı İskender'e sordular:

- Doğu ve batı memleketlerini ne ile aldın? Önceki hükümdarların hazîneleri, varlıkları ve askerleri çok daha fazla olduğu hâlde, onlara böyle bir fetih nasîb olmamıştı. Bunun sırrı nedir?

Cevap verdi:

- Hangi memleketi aldımsa, halkını incitmedim ve büyüklerinin adını ancak iyilikle andım.

Baht, taht, emir, zafer madem ki gelip geçiyor, hepsi hiçtir. Geçmişlerin adını iyilikle yaşat ki, senin adın da iyilikle anılsın. İnsanların iyi bir isim bırakması, altın yaldızlı saray bırakmasından daha hayırlıdır.

Hadîs-i şerîfte, (Dünyada, kalıcı değil, yolcu gibi yaşamalı! Öleceğini hiç unutmamalı!) buyuruldu.

İnsan, dünyada bâki değildir. Dünya zevklerine daldıkça dertler, üzüntüler, güçlükler artar. İyilik eden her zaman kârlı çıkar. Hadîs-i şerîflerde buyuruldu ki:

(İbâdetleri az olan bir kul, iyi huyu ile, kıyâmette yüksek derecelere kavuşur.)

(İbâdetlerin en kolayı ve çok faydalısı, az konuşmak ve iyi huylu olmaktır.)

(Bir kulun ibâdetleri çok olsa da, kötü huyu, onu Cehennemin dibine götürür. Ba'zan küfre götürür.)

Sultândan korktuğun kadar...

Vezîrlerden biri Zünnûn-i Mısrî hazretlerinin huzuruna çıktı:

- Gece gündüz sultâna hizmet etmekle meşgulüm. İyiliğini umuyorum ama kötülüğünden de korkuyorum, diye himmet, yardım istedi.

Büyük velî ağladı, dedi ki:

- Sultândan korktuğun kadar Allahü teâlâdan korksaydın sıddîklardan, iyilerden biri olurdun.

Eski İran hükümdarlarından Nûşirevan ava çıkmıştı. Bir hayvanı kesip ateşe koydular. Yanlarında tuz yoktu; getirsin diye köye bir adam gönderdiler. Nûşirevan:

- Tuzu para ile al ki, bedava alma âdeti çıkmasın, köy harap olmasın, dedi.

- Bu kadarcık şeyden ne zarar gelir, diye sordular.

Cevap verdi:

- Cihânda zulmün temeli ufacık bir şeydi. Ama her gelen onu büyüttü. Nihâyet şimdiki duruma ulaştı.

Devri kötü olan zâlim, dünyada kalmaz ama, üzerinde sonsuz la'netler kalır. Her zaman adâletle hareket etmelidir.

Üç çeşit adâlet vardır Adâlet üçe ayrılır: Birincisi, Allahü teâlâya kulluk etmektir. Allahü teâlânın merhameti, ni'metleri, ihsânları, her mahlûka yayılmıştır. Ni'metlerinin en büyüğü, kullarına saâdet yolunu göstermesidir. Hakları yok iken, hepsini en güzel şekilde yaratmıştır. Ebedî ni'metler, iyilikler vermiştir. Böyle bir sâhibe, yaratana ibâdet etmek, O'nun ihsân ettiği ni'metlere şükretmek elbette lâzımdır. Adâlet için sâhibinin hakkını gözetmek îcâb eder. Her insanın yaratanına karşı borçlu olduğu bu kulluk hakkını edâ etmesi lâzımdır.

Adâletin ikinci kısmı, insanların hakkını edâ etmektir. Hükümete, âmirlere, kanûnlara karşı gelmemek, âlimlere hürmet, emânetlere vefâ, alış-veriş haklarını edâ, va'dlerini ifâ etmek lâzımdır.

Üçüncüsü, geçmişlerin haklarını edâ etmektir. Bu da, onların borçlarını ödemek, vasiyetlerini ifâ etmek, vakıflarını muhâfaza ve bıraktığı hayrât ve hasenâtı devam ettirmekle olur.

Adamın biri hükümdara müjde getirdi:

- Azrâil aleyhisselâm, filanca düşmanının canını aldı. Seni ondan kurtardı.

Hükümdar sordu:

- Beni bırakacağını, canımı almayacağını da ondan işittin mi?

Sa'dî Şîrâzî hazretleri, islâm âlimlerinin ve velîlerinin büyüklerindendir. Ömrünü ilim öğrenmek ve öğretmekle geçirmiştir. Gülistan isimli kitabında buyuruyor ki:

"Değil mi ki, sonunda ölüm vardır ve bu can göç yolunu tutacaktır. O hâlde, ister taht üzerinde can vermişsin, ister toprak üzerinde ne fark eder?"

BUGÜNKÜ SOHBET · 4 EYLÜL 1996 · KAYIT 10977

En kıymetli pırlanta olsa ne fayda?

Kuru çöllerde, kumların ortasında susuzun ağzında inci olmuş, sedef olmuş, ne çıkar? İdâm edilen adamın kemerinde ha altın bulunmuş, ha saksı kırığı. En kıymetli pırlanta olsa ne fayda?

Sa'dî Şîrâzî hazretlerinden kıssalar:

Basra cevâhircilerinin toplantısında birisi anlatıyordu:

- Bir zaman çölde yolumu kaybetmiştim. Yanımda yiyecek diye bir şey kalmamıştı. Ölmeyi gönlüme koyduğum sırada ansızın inci dolu bir kese buldum. Bunu, kavrulmuş buğday sandığım andaki zevki ve sevinci, inci olduğunu öğrenince de duyduğum acıyı ve ye'si hiç unutamam.

Kuru çöllerde, kumların ortasında susuzun ağzında inci olmuş, sedef olmuş, ne çıkar? İdâm edilen adamın kemerinde ha altın bulunmuş, ha saksı kırığı. Ne fayda?

Bir mürid, pîrine:

- Onun bunun ziyâretime çok gelmelerinden zahmet çekiyorum. Kıymetli vakitlerim bu gelip gitmelerle perişan oluyor. Ne yapayım? dedi.

Pîr cevap verdi:

- Yoksul olanlarına borç verirsin; zengin olanlarından da birşey istersin. Bir daha etrafında dolaşmazlar.

Kamburun ne olacak?

Toplantılarımızda şakacı, güler yüzlü, tatlı dilli bir genç bulunuyordu. Gönlü hiç gamlanmaz, dudakları tebessümden kavuşmazdı.

Aradan bir süre geçti. Onunla karşılaşmak nasîb olmadı. Daha sonra kendisini gördüm; evlenmiş, çocukları olmuş, neşesinin kökü kesilmiş, hevesinin gülü solmuş...

- Bu ne hâl? diye sordum.

- Çoluk çocuğa karıştığımdan beri çocukluk etmedim, dedi.

İhtiyarlık uzun saçlarımı ağarttı. Zamanın değişmesi beni korkutmaya yetiyor. Yine de bu heves ne? Madem ki ihtiyar oldun, vazgeç çocukluktan. Oyunu, zarâfeti gençlere bırak.

Bir kocakarı, saçını siyaha boyamıştı. "Nineciğim, dedim, farzet ki boya ile saçın karardı, ama bu kambur bel doğrulmaz ki..." * * * Arap hükümdarlarından birine Leylâ ile Mecnûn'un hikâyesini anlattılar. "Bunca fazîletine, belâgatine rağmen çöllere dalmış, irâdesinin dizginini elinden kaptırmış!.." diye Mecnûn'un perişanlığını sayıp döktüler.

Hükümdar, Mecnûn'u huzûruna getirtti:

- İnsanlık şerefinde ne kusûr gördün de hayvan tabiatına girip insanca yaşamayı terkettin, diye, onu kınamaya başladı.

Benim gözümle bakmadıkça Mecnûn inledi, cevap verdi:

- Nice gerçek dostlarım, Leylâ'yı sevdim diye beni kınadılar. Ama onu bir gün görmüş olsalar, bana hak verirlerdi.

Hükümdarın gönlüne Leylâ'yı görme arzûsu geldi. Bunca fitneye sebep olan güzelliği bilmek istiyordu. Kızı bulmalarını emretti.

Adamları, Arap kabîlelerini dolaştılar. Leylâ'yı ele geçirdiler. Saraya getirip hükümdarın karşısında durdurdular.

Padişah onun şekline baktı: Kara yağız, zayıf endamlı bir kızdı. Leylâ, gözüne hakîr göründü. Kayda değer bir güzelliği yoktu.

Mecnûn, hükümdarın gönlünden geçenleri kavradı:

- Padişahım dedi, Leylâ'ya Mecnûn'un gözü ile bakmalısın ki ancak o zaman eşsiz güzelliğini farkedersin.

* * * Bir hükümdar hiddetlenip günâhsız birinin öldürülmesini emretmişti. Adamcağız:

- Bana hiddet edip de kendi azâbını isteme padişahım, dedi.

Padişah, "Nasıl?" diye sorunca şu cevabı verdi:

- Benden bu elem, acı bir anda geçer ama, sen bunun günâhını ebedî çekersin.

Padişah düşündü, adamın söylediklerini doğru buldu. Onu öldürme sevdâsından vazgeçti.

BUGÜNKÜ SOHBET · 5 EYLÜL 1996 · KAYIT 10978

Akıllı kimse gösterişe kapılmaz

İhlâs sahibi, ibâdet yaparken başkalarına göstermeyi hiç düşünmez. Bunun ibâdetlerini başkalarının görmesi ihlâsına zarar vermez. Hadîs-i şerîfte, (Allahü teâlâyı görür gibi ibâdet et! Sen görmüyor isen de, O, seni görmektedir) buyuruldu.

Sa'dî Şîrâzî hazretlerinden kıssalar:

Zâhid olarak bilinen biri, padişahın misâfiri olmuştu. Sofraya oturdukları zaman, her zaman yediğinden daha az yedi. Namaza kalktıkları zaman her günkünden daha çok kıldı. Elâlemin, kendisini takdîr etmesini istiyordu.

Evine dönünce sofra kurdurdu, yemek istedi. Anlayışlı bir oğlu vardı. Babasına:

- Sultânın ziyâfetinde birşey yemedin mi, baba? diye sordu.

- Onların önünde ayıplamasınlar diye işe yarayacak kadar birşey yemedim, dedi.

Çocuk cevap verdi:

- Öyleyse namazı da kazâ et sen! Çünkü onu da işe yarayacak gibi kılmamışsındır.

Ey hünerlerini avucunda tutup, ayıplarını koltuğunda saklayan mağrur, âciz gününde bu geçmez parayla ne alacaksın?

İhlâs sahibi, ibâdet yaparken başkalarına göstermeyi hiç düşünmez. Bunun ibâdetlerini başkalarının görmesi ihlâsına zarar vermez. Hadîs-i şerîfte, (Allahü teâlâyı görür gibi ibâdet et! Sen görmüyor isen de, O, seni görmektedir) buyuruldu.

Başkalarının sevgisine ve medhetmelerine kavuşmak için, dünya işleri ile, onlara iyilik yapmak, riyâ olur. İbâdet ile olan riyâ bundan daha fenâdır. Allahü teâlânın rızâsını hiç düşünmeden yapılan riyâ, hepsinden daha fenâdır. İbâdet yaparak Allahü teâlâdan dünya menfaatlerini istemek, riyâ olmaz.

* * * Topal eşek ulaştı Yalın ayak, başı açık bir yaya, Hicâz kervanına katıldı, bizim yoldaşımız oldu. Salınarak gidiyor ve diyordu ki:

- Ne bir deveye binmişim, ne katır gibi yük altındayım; ne halkın efendisiyim, ne de pâdişâhın kölesiyim. Varlığın gamını, yokluğun perişanlığını çekmiyorum. Rahat nefes alıyor, ömrümü böyle tamamlıyorum.

Deve üstünde giden biri ona dedi ki:

- Derviş, nereye gidiyorsun? Geri dön, sefâletten ölürsün!

Derviş dinlemedi, çöle dalıp yürüdü.

Hicâz'a yaklaştığımız bir yerde konakladık. Deveyle giden zengin, eceli yeterek öldü. Derviş onun baş ucuna geldi:

- Meşakkat içindeyken biz ölmedik de devenin üstünde sen öldün! dedi.

Biri bütün gece hastanın başında ağladı. Sabah olunca o öldü, hasta ayağa kalktı.

Nice yürük atlar yollarda kalmışken, topal eşek sağ sâlim konağa ulaştı.

* * * Dışında ayıp görmüyorum Birisi bir âbide (çok ibâdet edene) dedi ki:

- Filân âbid hakkında sen ne dersin? Başkaları onun aleyhine konuşuyorlar.

Âbid cevap verdi:

- Dışında ayıp görmüyorum. İçine gelince, gaybı bilmiyorum.

Kimi âbid kılığında görürsen yine âbid bil, iyi insan diye kabûl et! Onun hilkatinde olanı bilmesen ne çıkar?

* * * Bir adamcağızın gözü ağrıdı. Bir baytara (veterinere) gitti, ilâç istedi. Baytar, hayvanlara sürdüğü ilâçtan onun gözüne de sürdü. Adam kör oldu. Dâvâyı hakime arz ettiler. O da:

- Baytarın hiç de kabahatı yok, tazminat ödemesi gerekmez, dedi. Çünkü bu adam aklı başında biri olsaydı baytara gitmezdi.

Akıllı kimse, önemli işleri rastgele kimselere vermez.

Hasır dokuyucu da dokuyucudur, ama onu ipek tezgâhının başına oturtmazlar.

BUGÜNKÜ SOHBET · 6 EYLÜL 1996 · KAYIT 10979

Koyun, çoban için değildir

Hükümdarlar, halkı korumak içindir, halk padişaha boyun eğmek için değil. Her ne kadar ni'met, onun devlet kudretiyle elde edilirse de, padişah, fakîrin koruyucusudur. Koyun, çoban için değildir. Fakat çoban, koyun içindir.

Sa'dî Şîrâzî hazretlerinden kıssalar:

Yalnız yaşayan bir derviş, bir sahranın köşesinde oturuyordu. Yanından bir padişah geçti. Derviş, başını kaldırıp hükümdara iltifat etmedi. Padişah da, saltanatın verdiği azamet dolayısiyle, öfkelendi:

Vezir dervişe dedi ki:

- Yeryüzünün padişahı yanından geçti. Niçin saygı göstermedin? Terbiyenin icâbını neden yerine getirmedin?

Derviş cevap verdi:

- Padişaha söyle de, kim kendisinden ni'met umuyorsa saygıyı ondan beklesin. Şunu da bilsin ki, padişahlar halkın koruması içindir, halk padişaha boyun eğmek için değil.

Her ne kadar ni'met, onun devlet kudretiyle elde edilirse de, padişah, fakîrin koruyucusudur. Koyun, çoban için değildir. Fakat çoban, koyun içindir.

Bir daha beni rahatsız etme!

Padişah, dervişin sözünü beğendi:

- Benden bir şey iste, dedi.

Derviş cevap verdi:

- Bir daha beni rahatsız etmemenizi istiyorum.

Padişah:

- O hâlde bana öğüt ver, deyince derviş şunu söyledi:

- Şimdi elinde ni'met varken düşün! Bu devlet de, saltanat da elden ele geçip gidecektir.

Hadîs-i şerîfte, (Dünyalık olan şeyler, mel'ûndur. Allah için olan şeyler, Allahü teâlânın râzı olduğu şeyler, mel'ûn değildir) buyuruldu.

Dünyalık olan şeylerin, Allahü teâlâ indinde hiç kıymeti yoktur. Dîne uyarak kazanılan ve kullanılan rızık, dünyalık olmaz. Dünya ni'meti olur. Hadîs-i şerîfte, (Dünyalık olan şeylerin Allah indinde sivrisinek kanadı kadar kıymeti olsaydı, kâfire bir yudum su vermezdi) buyuruldu. Kâfirlere, dünyalığı çok vererek, onları felâkete sürüklemektedir. Hadîs-i şerîflerde, (Mü'minin Allah indinde kıymeti, topladığı dünyalık kadar azalır) ve (Dünya sevgisi arttıkça, âhırete olan zararı da artar. Âhıret sevgisi arttıkça, dünyanın ona zararı azalır) buyuruldu.

Hazret-i Ali diyor ki; dünya ile âhıret, şark ile garb gibidir. Birine yaklaşan, diğerinden uzaklaşır.

* * * Zâlim hükümdarlardan biri, bir âbide sordu:

- İbâdetlerden hangisi üstündür? Bana nasıl bir ibâdet tavsiye edersin?

Âbid cevap verdi:

- Sana uyku tavsiye ederim. Ta ki, o bir nefeslik süre içinde halkı incitmeyesin! Halk rahat etsin. Senin uyuman, uyanıklığından iyidir.

Uykusu uyanıklığından hayırlı olana yazıklar olsun!

Herkes âdil olmak zorundadır. Bir insanda adâlet huyunun bulunabilmesi için, önce kendi hareketlerinde, a'zâsında adâlet bulunmalıdır. Her a'zâsını, ne için yaratıldı ise, o yolda kullanmalıdır. Allahü teâlânın âdetini değiştirip, onları aklın ve islâmiyetin beğenmediği yerlerde kullanmamalıdır.

Çoluk çocuğu varsa, onlara karşı da, akla ve dîne uygun hareket etmeli, dînin gösterdiği güzel ahlâktan sapmamalıdır. Güzel ahlâk ile huylanmalıdır.

Emri altında olanlara merhamet etmeyenler, kıyâmet günü Allahü teâlânın merhametinden uzak kalacaklardır.

Acımayana acınmaz!

"Men, lâ yerham, lâ yurham!.." buyurulmuştur ki, acımayana acınmaz demektir. Zâlimler, birkaç senelik, geçici dünya zevkleri için, milyonlara eziyet ederler. Fakat zulümlerinin cezâsını çekmedikçe, bu dünyadan gitmezler. O kadar refâh ve lezzetler içinde oldukları hâlde, elbette şiddetli sıkıntılar, büyük dertler yakalarını bırakmaz. O saltanat hiçbirinin elinde kalmaz. Çok olur ki, düşmanlarının eline geçer. Bu hâli görür. Ciğerleri yanar.

Meryem sûresinin seksenbirinci âyetinde meâlen, (Mâlik, hâkim olduğunu söylediği şeylerin hepsini elinden alırız. Yalnız başına huzûrumuza gelir) buyuruldu. Burada buyurulduğu gibi, Allahü teâlânın mahkemesine, yüzü kara, sürünerek getirilir. Yaptığı kötülükleri inkâr edemez. Hepsinin cezâsını çok acı olarak çeker. Yaptığı zulümlerin, işkencelerin karanlığı, etrafını kaplar. Önünü göremez. Azâb meleklerinin pençesinde, kendi yaptıklarının kat kat kötüsünü çekmek için, Cehennem azâbına atılır. Allahü teâlânın dînini beğenmediği için orada rahmete kavuşamaz.

BUGÜNKÜ SOHBET · 7 EYLÜL 1996 · KAYIT 10980

Her şeyin hayırlısını istemelidir!

Keseyi padişahın önüne koyarak, "Zâhid bulamadım" dedi. Hükümdarın, "Bu nasıl olur?" sorusuna şu cevabı verdi: "Ey cihânın efendisi, gerçek zâhid para almıyor. Alan da zaten zâhid değildir." Sa'dî Şîrâzî hazretlerinden kıssalar:

Bir padişah mühim bir işle karşılaştı. "Bu işin sonu istediğim gibi çıkarsa, zâhidlere ya'nî dünyaya, paraya düşkün olmayan kimselere bir kese para vereyim" dedi.

Dileği olunca, adağını yerine getirmesi için adamlarından birine, zâhidlere dağıtsın diye, bir kese dolusu para verdi.

Vazîfelendirdiği kimse akıllı ve zekî idi. Bütün gün döndü, dolaştı, geceleyin geri geldi. Keseyi padişahın önüne koydu:

- Zâhid bulamadım, dedi.

Hükümdar sordu:

- Bu da ne demek? Benim bildiğim, bu şehirde dört yüz kadar zâhid vardır.

- Ey cihânın efendisi, diye cevap verdi, gerçek zâhid, para almıyor. Alan da zaten zâhid değildir.

Padişah güldü. Yardımcılarına:

- Bu âbidler tâifesi hakkında benim ne kadar sevgim varsa, bunun da o kadar düşmanlığı var. Ama gerçek de ondan yanadır, dedi.

Gerçek ma'nâda zâhid olan âlimin iki rek'at namazı, zâhid olmıyanın ömür boyunca kıldığı namazlardan hayırlıdır. Eshâb-ı kirâmdan ba'zıları, tâbiînden ba'zılarına, "Siz, Resûlullahın Eshâbından daha çok amel, ibâdet yapıyorsunuz. Fakat, onların zühdleri sizden çok olduğu için, sizden daha hayırlı idiler" demişlerdir.

Dünya muhabbeti, ya'nî dünyaya düşkün olmak demek, nefsin arzûlarını, tatlı gelen şeyleri ve bunlara kavuşmanın sebebi olan parayı, harâm yollardan aramak demektir. Dünyaya düşkün olmak, hayâl peşinde koşmaktır. Çünkü, dünya lezzetlerinin zararları, fâidelerinden daha çoktur. Elde kalmaz, çabuk giderler. Bunlara kavuşmak ise, çok güçtür.

* * * Bir gece babamın yanında oturuyordum. Bütün gece gözümü yummamış, Kur'ân-ı kerîmi elimden bırakmamıştım. Birtakım kimseler etrafımızda uyuyorlardı. Babama dedim ki:

- Şunların bir tanesi kalkıp da iki rek'at namaz kılmıyor; öyle uyuyorlar ki ölmüş sanırsın.

Babam şöyle cevap verdi:

- A evlâdım, elâlemin dedikodusunu edeceğine, keşke sen de uyusaydın. Onlar uykuda oldukları için günâh işlemiyorlar. Onların uykuları senin uyanıklığından iyidir.

Gıybet harâmdır. Bundan çok sakınmalıdır. İnsanı gıybet etmeye sürükliyen sebepler çoktur. Ba'zıları şunlardır:

Ona karşı düşmanlık, yanında olanların fikirlerine uymak düşüncesi, sevilmiyen bir kimseyi kötülemek, kendisinin o günâhta bulunmadığını bildirmek, kendinin ondan üstün olduğunu bildirmek, haset etmek, yanında bulunanları güldürmek, şakalaşmak, onunla alay etmek, ummadığı kimsenin harâm işlemesine hayretini bildirmek, buna üzüldüğünü, ona acıdığını bildirmek, harâm işlediği için onu sevmediğini bildirmek.

Gıybet, insanın sevâblarının azalmasına, başkasının günâhlarının kendisine verilmesine sebep olur.

* * * Yoksul bir kimsenin hanımı, bir çocuğunun olmasını çok arzû ediyordu. Gece gündüz yalvararak dedi ki:

"Eğer şânı yüce Allah bana bir oğul verirse, giydiğim şu hırkadan başka neyim varsa dervişlere dağıtayım." Allahü teâlâ duâsını kabûl etti. Günü geldi bir erkek çocuğu oldu. Fakîr şenlik etti. Adadığı gibi, dostlarına sofra kurdu. Sevincine diyecek yoktu.

Yıllardan sonra Şam seferinden dönüyordum. O kimsenin mahallesinden geçtim. Durumlarını sordum. Dediler ki:

- O fakîr kimse şimdi zindanda hapis.

- Sebep ne?

- Oğlu şarap içmiş, kavga etmiş, birinin kanına girmiş, şehirden kaçmış. Ayırmak için kavgada babası da olduğundan yakalayıp hapse attılar.

Dedim ki:

- Bu belâyı Allahtan yalvara yalvara istemişti.

Ey anlayışlı kimse, kadınların yılan doğurmaları, hayırsız evlât doğurmalarından daha iyidir. Bunun için birşey isterken mutlaka hayırlısını istemelidir.

BUGÜNKÜ SOHBET · 8 EYLÜL 1996 · KAYIT 10981

Gördüğünüz Hızır aleyhisselâm idi

Yahyâ Efendinin iyilik, ikrâm ve ihsânları pek çok olmakla birlikte, kendisi gâyet sâde bir hayat yaşar, her türlü lüzûmsuz âdetten kaçınır, resmiyetten uzak dururdu. Tekellüf ve fazla masraftan uzak olup, elbisesi sâdeydi.

Yahyâ Efendi, İstanbul'da yetişen büyük velîlerden biridir. Kabr-i şerîfi, Beşiktaş ile Ortaköy arasında yaptırdığı ve kendi adıyla anılan câminin yanında olup, ziyâret edenler istifâde etmektedir.

Halkın her kesiminden insanlar, bilhassa gemiciler, Yahyâ Efendiyi ziyâret ederler, hediye ve adak gönderirler, hâcetleri için duâ isterlerdi. Yahyâ Efendi, yanına gelen ziyâretçilere çeşit çeşit yemekler, şerbetler ve meyveler ikrâm eder, geleni boş çevirmezdi.

Her sene Resûlullah efendimizin, dünyaya teşriflerinin sene-i devriyesi olan mevlid kandilinde, daha çok iyilik ve ikrâmlarda bulunur, daha geniş ziyâfetler verirdi. İlim talebelerinden, fakîrlerden ve zayıflardan ziyâretine gelenlere çok sadakalar verirdi. Bahçesinde bulunan meyvelerden Kânûnî Sultân Süleymân hâna takdîm ve hediye eder, Sultân da ona, maddî yardımda bulunurdu.

Güzel ahlâk sâhibi idi Yahyâ Efendi, tasavvuf ilminden başka; tıp, matematik, geometri ve fizik gibi ilimlerinde de mahâret ve ihtisas sâhibi idi. Duâsı Allahü teâlânın izniyle hastalara şifâ olurdu. Kendisi, her türlü olgunluğa sahipti.

Dil ve gönül ehlî, şâir, tabîb, hakîm, cömert, iyilik edici, şefkatli, yumuşak huylu ve güzel ahlâk sâhibi bir zâttı. Ziyâretine gelenler, onun kereminden, kerâmetinden, hikmetli sözlerinden, tıbba dâir bilgilerinden, ilim ve fazîletinden istifâde ederler, feyz almış olarak dönerlerdi. Sohbetinde bulunanların herbirine "Âşık" diye hitâb ederdi. Sohbetlerinde din büyüklerinden bahseder, onların mankıbelerini, güzel hâllerini anlatırdı. Yahyâ Efendinin iyilik, ikrâm ve ihsânları pek çok olmakla birlikte, kendisi gâyet sâde bir hayat yaşar, her türlü lüzûmsuz âdetten kaçınır, resmiyetten uzak dururdu. Tekellüf ve fazla masraftan uzak olup, elbisesi ve sarığı sâdeydi.

Çeşitli yerlerden adak ve hediye olarak gelen malların çoğunu, binâ yapmakta ve bahçelerinin bakımında harcardı. Her tarafta binâlar yapardı. Buralarda fakîr fukarayı barındırırdı. Yaptığı inşâatın biri tamam olmadan diğerine başlardı. Mescid, medrese, tıb mektebi, hânekâh, hamam gibi binâlar inşâ ederdi. İnşâat işinde çok mâhir idi. Dağları kazdırır, toprakları indirip deniz sâhillerini doldurur, oralara yeni binâlar yapardı.

Böyle çok binâ yapmasının hikmeti suâl edildiğinde; "Bekâra sûresi 36. ve A'raf sûresi 24. âyet-i kerîmelerinde meâlen, (Yeryüzünde sizin için muayyen vakte kadar yerleşmek, geçinmek ve menfaatlenmek vardır) buyuruldu. Bizim ve bizden sonra gelip yolumuzda olanlar için, en güzel kalma yerler, en munâsip ve lâzım olan yerler böyle binâlardır. Bunun için bu tip binâların inşâsına bu kadar gayret ediyoruz" buyururdu.

O kendini tanıttı Kânûnî, bir gün kayıkla Boğaz'da gezmeye çıkmıştı. Ortaköy hizâsına gelince kıyıya yanaşıp, bir adam göndererek Yahyâ Efendiyi çağırttı. Kânûnî, Yahya Efendi ile süt kardeş idiler. O da yanında bir ahbâbı ile gelip kayığa bindiler. Birlikte giderlerken, Yahyâ Efendinin ahbâbı, devamlı olarak Kânûnî'nin parmağında bulunan çok kıymetli bir yüzüğe bakıyor ve bu bakış dikkati çekiyordu. Kânûnî bu hâli farkedince, parmağındaki o kıymetli yüzüğü çıkarıp; "Buyurun, daha yakından iyice bakıp inceleyebilirsiniz" dedi. O zât yüzüğü aldı. Evirip çevirdikten sonra, denize atıverdi. Yahyâ Efendi hâriç, kayıkta bulunanlar çok hayret ettiler.

Bir müddet gittikten sonra, o zât inmek istediğini bildirince, kayık kıyıya yanaştı. O zât, ineceği sırada denizden bir avuç su alıp Sultâna uzattı. Avucunda biraz önce denize attığı yüzük vardı. Yahyâ Efendi hâriç, kayıkta bulunan herkes, yine çok hayret ettiler. Kânûnî, elini uzatıp yüzüğü alınca, o zât birdenbire gözden kayboluverdi.

Kânûnî, Yahyâ Efendiye dönüp; "Ağabey, neler oluyor?" dedi. O da; "O gördüğünüz Hızır aleyhisselâm idi" dedi. Bunun üzerine Kânûnî; "O hâlde bizi niye tanıştırmadınız?" deyince, Yahyâ Efendi; "O kendini tanıttı. Ama siz tanımakta geç kaldınız" buyurdu.

BUGÜNKÜ SOHBET · 9 EYLÜL 1996 · KAYIT 10982

Ey cihân sultânı! Bu nasıl iştir?

Bu gaflet nedir? Yarın Allahü teâlânın huzûrunda buna vereceğin cevap ne olur? Memurların gayrı müslim malı alırlar. Bu kâfir hakkı, kul hakkı olur. Er geç Allahü teâlânın huzûruna çıkacaksın. Neticede korkarım ki Cehennem ateşine atılırsın.

Yahyâ Efendi hazretleri, Kânûnî Sultân Süleymân hânın süt kardeşi idi. Kânûnî, sultân olunca, ona çok yakın alâka gösterdi. Çok yardım edip, İstanbul'daki meşhûr yerine yerleştirdi. Sık sık kendisini ziyâret eder, nasîhat ve duâsını alırdı.

Bir gün Yahyâ Efendi yola çıkmıştı. Yolda atının yularını bir papaz tuttu ve dedi ki:

- Ey âlim zât! Size bir suâlim var. Bu müşkül işi bana îzah edin. Soracağım şeyin cevâbı acaba dîninizde var mıdır? Her sene yeni defter tutulmayıp gidiyor. Ölen kalan kim bilinmeden, ölmüş bir gayrı müslimden devletçe haraç isteniyor. Bu nasıl iştir? Bu şekilde hareket dîninizde var mıdır?

Yahyâ Efendi bunları duyunca buyurdu ki:

- Hayır. Dînimizde, ölmüş bir gayrı müslim vatandaştan haraç alınmaz. Sonra çok fakîr, kazandığıyla güç geçinen kimseden ve çok yaşlı olanlardan da haraç alınmaz. Bunlar affolunmuşlardır.

O zaman papaz dedi ki:

- Efendi şunu iyi bil ki, bizden ölen kimsenin bile haracını isteyip, her yıl alırlar. Ne olur bunu Sultân Süleymân hâna arzedin, haber verin, sorun.

Bu mudur din gayreti?

Bunları işiten Yahyâ Efendi celâllendi ve din gayreti ile medreseye vardı. Ders yapmadan önce hemen kalem kağıt istedi ve Sultân Süleymân'a hitâben; "Ey cihân sultânı Süleymân Hân! Zulmün ölen kişilere kadar uzandı demek. Hâlbuki böyle bir zulmü senin ecdâdın yapmamıştı. Bu mudur din gayreti? Bak, müminleri bir kâfir ilzâm ediyor, susturuyor, çâresiz bırakıyor" diye yazdı. Sonra da sevdiği birine bu mektubu verip Sultâna gönderdi.

Mektup, Kânûnî'nin eline ulaştığında, rengi değişip, kalbini bir üzüntü kapladı. Tahtından indi ve bir adamını Yahyâ Efendiye göndererek geleceğini bildirdi. Çok geçmeden saltanat kayığına binip Yahyâ Efendinin dergâhına vardı.

Hürmetle selâm verip sordu:

Bunu bize siz mi gönderdiniz? Ey güzel haslet sâhibi! Nedir suçumuz? Biz de işin hakîkatını bilelim. Kime zulmeyledim?

- Pâdişâhım! Bu ne iştir? Defterleri her sene niçin yenilemezsiniz? Ölmüş olan gayrı müslimlerden memurlarınız haraç toplarlar. Böyle ele geçen mal sana hiç helâl olur mu?

- Hâlimi Allahü teâlâ biliyor ki, bu söylediklerinizden zerrece haberim yoktur.

- O hâlde bu gaflet nedir? Yarın Allahü teâlânın huzûrunda buna vereceğin cevap ne olur? Memurların gayrı müslim malı alırlar. Bu kâfir hakkı, kul hakkı olur. Er geç Allahü teâlânın huzûruna çıkacaksın. Bu mudur din gayreti? Kullara zarar verene, inletip ağlatana Allahü teâlânın rızâsı yoktur. Sana yolların en hayırlısı

gösterilmişken, buna Resûlullah efendimiz hiç rızâ gösterir mi? Yaptığın işler yanlıştır. Niçin adâletle işlerini görmezsin? Dîninin bildirdiği yolda gitmezsin? Şunu iyi bil ki, ey cihân pâdişâhı! Şöhret zînetinin hepsi burada, bu dünyada kalır. Bu apaçık bir iştir. Eğer adâletle bir iş yaptıysan, sana kalacak odur.

Tevbe edin ki...

Kânûnî Sultân Süleymân hân bu sözleri işitince ağladı ve vezîrine emretti:

- Her sene evleri teker teker sayın. Gayrı müslimlerden ölen kalanları yazın. Haraç hesâbını iyi tutun. Hazîneye harâm para getirmeyin. Şunu iyi bilin ki, buna kesinlikle rızâm yoktur.

Sonra da Yahyâ Efendi hazretlerine dönüp dedi ki:

- Sen bizim doğru yolu gösteren rehberimizsin. Gaflet uykusundan bizi uyandırdın. Bu sebeple Allahü teâlâ senden râzı olsun. Suç bizdeymiş.

- Ey cihân pâdişâhı! Tevbe edin ki, Allahü teâlâ affetsin. Bir daha gaflette kalıp zulüm etmeyiniz. Doğru yolu bırakıp eğri yola gitmeyiniz.

- Ağabey! Şimdi izin var mıdır?

O zaman Yahyâ Efendi, Kânûnî'nin elinden tutup; - Evet şimdi çıkabilirsin, buyurup dış kapıya kadar uğurladı.

BUGÜNKÜ SOHBET · 10 EYLÜL 1996 · KAYIT 10983

Artık ismin Ali Usta oldu

Balıkları pazarda satıp hanımın istediği parayı fazlasıyla verdim. Hanım buna çok sevindi. Bütün ihtiyaçları karşıladım. Çeyizi aldık. Hanım ondan sonra bana karşı hiç huysuzluk yapmaz oldu.

Yahyâ Efendi hazretlerinin sevdiklerinden Baba Tarak anlatır:

Mesleğim balıkçılık idi. Balık avlar, onunla geçinirdim. Bir seher vakti Yahyâ Efendi hazretlerinin dergâhına vardım. Beni görünce, "Gel, teknen ile beni denizde bir gezdiriver. Allahü teâlânın kudretini düşünelim, tefekkür edelim. Deryâyı bir güzel seyredelim" buyurdu. Ben de, "Başüstüne efendim!" dedim. Hemen gidip kayığa bindik.

Yahyâ Efendi hazretleri kayığa oturdu. Kıyıdan biraz ayrılınca, gönlümü bir üzüntü kapladı. Gam ile doldum. Zîrâ hanımım bana o gece fakîrlikten yakınıp; "Evin ihtiyâcını karşılayamıyorsun. Bak kızın yetişti. Çeyizi bile yok. Sen ise durmadan Yahyâ Efendiye gidersin. O da böylece seni işten alıkoymaktadır. Kuru kuruya gezmek hangi akıl icâbıdır" demişti.

Gece hanımın söylediği bu sözler hatırıma gelmişti. Birden Yahyâ Efendi hazretleri bana sordu:

- Evlâdım! Yanında balık tutmaya ağın var mı?

- Efendim, denizde balık olmayınca, ağ olmuş neye yarar?

- Balık yok ise üzülme. Allahü teâlâ sana rızkını elbet ihsân ediverir. Ağı bana ver. Allahü teâlâ büyüktür.

Her taraf balık oldu Yahyâ Efendi bu sözü söyler söylemez denizin yüzü balıkla dolup kaynamaya başladı. Ağı attı, içi balıkla doldu. Onları kayığın içine boşalttı. Her biri iri iri, taze kefallerdi. Bana dönüp buyurdu ki:

- Evlâdım! Şimdi beni kenara bırak, sen de balıkları satmaya git. Bu balıklar ne kadar para ederse, onunla kızına babalık yap. Çeyizini alıp, hazırla. Hanımının da istedikleri böylece yerine gelsin.

O zaman ben hayretler içinde kaldım. Zîrâ benim üzüntümün sebebini anlamıştı. Hemen Yahyâ Efendi hazretlerini kıyıya bıraktım ve balıkları pazarda satmaya gittim. Balıkları satıp parasını getirerek, durumu anlatıp parayı saydım. Hanım buna çok sevindi. Bütün ihtiyaçlarımızı karşıladım. Çeyizi aldık. Hanım ondan sonra bana karşı hiç huysuzluk yapmaz oldu. Sonra koşarak Yahyâ Efendi hazretlerinin huzûruna geldim. Beni tebessümle karşılıyarak buyurdu ki:

- Balıkları satıp ihtiyaçlarını da karşıladın herhalde?

- Evet efendim. Bize kereminizle yardım ettiniz.

- Ey Baba Tarak! Yalnız, sen bu sırrı kimseye söyleme. Allah için yayma. Bizdeki yardım doğrudur. Kısmetmiş ve senin hakkın olmuştur.

* * * Mü'min olma zamanım geldi Yahyâ Efendi hazretlerinin elbiselerini bir Rum terzi dikerdi. İsmi Kusta Usta idi. Yahyâ Efendi ona zaman zaman; "Ey Kusta Usta! Küfür hâlinde olman uygun değil. Îmâna gelsen de seninle bir kardeş olsak. Âhiret yolunda da yoldaş olsak, daha iyi değil mi?" derdi. O da; "Sözleriniz doğrudur. Bir gün gelir başımızın yazısını elbet görürüz. Hak nasîb ederse oluruz" diye cevap verirdi.

Yahyâ Efendi, bir zaman terziye dikmesi için bir elbise verdi. O da kısa zamanda biçip dikti ve Yahyâ Efendi hazretlerine getirdi. Yahyâ Efendi onu eline alıp ceplerini aradı:

- Acaba bunun ceplerini dikmediniz mi?

- Efendim! Cebini dikmiştim. Cep ağızları dikişlidir. Verin bana ağızlarını açayım.

- Ellerini ceplerine sok. Ne çıkar, ne bulursan senin olsun!

Terzi Kusta bu söze bir ma'nâ veremeyip şaşırdı ve ellerini, ipliklerini söktüğü ceplere soktu. Bir avuç altın çıkardı. Kusta Usta'nın aklı başından gitti ve kendisini bir titreme aldı. Sonra Yahyâ Efendinin ellerine sarılıp dedi ki:

- Ey Allahın sevgili kulu! Bana yardım edin. Mü'min olma zamanım geldi. Îmân etmek istiyorum. Bana îmânı öğretiniz!

Yahyâ Efendi onun başına kendi tülbendini sardı ve; "Artık ismin Ali Usta oldu" buyurdu. Kelime-i şehâdeti söyleyip, Yahyâ Efendinin talebeleri, sevdikleri arasına girdi ve dergâhta ömür boyu hizmet etti.

BUGÜNKÜ SOHBET · 11 EYLÜL 1996 · KAYIT 10984

Nasîbin ise gelir Hind'den Yemen'den..

Allahü teâlânın ihsânının sonu yoktur. Şimdi sana Allahü teâlânın lütfuyla bir iş göstereceğim. Böylece gönlündeki fakîrlik sıkıntısı kalmayacak. Fakîrlik ateşini söndürmüş ve seni sevindirmiş olacağız.

Yahyâ Efendinin torunu Azîz İbrâhim Efendi anlatır:

Dedemin yanında oturmuştum. Bir beyt okudu: "Nasîbin ise gelir Hind'den Yemen'den, Nasîbin değil ise ne gelir elden." Sözünü tamamladığında kapı çalındı. Bana buyurdu:

- Kapıyı çalan kimdir, bir bak?

Ben de gidip kapıya baktım. Hindli birisi karşımda duruyordu. Ona dedim ki:

- Kimsin? Bu kapıdan istediğin nedir?

- Yahyâ Efendi ile görüşmek istiyorum.

Sonra geri dönüp dedeme haber verdim:

- Dedeciğim, birisi sizinle kapıda görüşmek istiyor.

- Onu içeriye da'vet et, sohbetimize katılsın!

Derhal gidip kapıyı açtım ve ona dedim ki:

- Dedem sizi istiyor.

O da eşyâsıyla birlikte içeriye girdi. Selâm verdi ve dedemin elini öptü. Koynundan bir mektup çıkarıp verdi. Sonra da dedi ki:

- Ben sizin için tâ Hindistan'dan geldim. Sizi sevenler bizi bilir. Bu hediyeleri size gönderdiler.

Dedem Yahyâ Efendi hazretleri de tebessüm edip, o kişiyi misâfir ettiler ve sonra geri gönderdiler.

* * * Burasını kaz!

Bir gün yine Yahyâ Efendi hazretlerini sevenlerden fakîr bir imâm ziyârete geldi. Şiddetli bir geçim sıkıntısı çekiyordu. Ziyâret esnasında bu durumunu da arz edecekti. Selâm verip huzûrunda oturdu. O sırada dergâh tenhâ olup, kimseler yoktu. Yahyâ Efendi ona; "Ey temiz insan! Gel seninle bahçede biraz dolaşalım. Allahü teâlânın ihsânının sonu yoktur. Şimdi sana Allahü teâlânın lütfuyla bir iş göstereceğim. Böylece gönlündeki fakîrlik sıkıntısı kalmayacak. Fakîrlik ateşini söndürmüş ve seni sevindirmiş olacağız" buyurdu.

Sonra a'sâsı ile bir yeri gösterip; "Burasını kaz" dedi. Orayı kazdığında, içinden bir küp altın çıktı. Ona; "Ne durursun, fakîrlik hastalığına çâredir. Bunları sana sonsuz hazîneler sâhibi Allahü teâlâ gönderdi. İstediğin kadar al" buyurdu.

İmâm Efendi bunları heybesine doldurdu. Yahyâ Efendi ona; "Ey imâm efendi! Dünya üzüntüsünü gönlüne sakın koyma! Bunları hayırlı işlere sarfedersin. Yalnız bu sırrı kimseye söyleme. Şâyet anlatırsan, o zaman bunlar elinden çıkar" buyurdu.

İmâm efendi de; "Efendim, ben bu kadar altınla memleketime nasıl dönerim? Yollarda harâmîler, eşkıyâlar var. Korkarım ki bunları benden alırlar. Nasıl varacağımı bilemiyorum" dedi. Bunun üzerine Yahyâ Efendi; "Sana kimse zarar veremez. Bu senin nasîbindir. Var selâmetle git" buyurdu.

İmâm efendi vedâ edip yola çıktı. Hakîkaten başına hiçbir şey gelmeden Yalova'ya vardı. Kendisini hanımı karşıladı. Heybedeki altınları görünce, hayretler

içinde kaldı ve; "Bunları nereden buldun" diye sordu. O da; "Bu işi sana açıklayamam. Sâdece Allahü teâlânın ihsânı olarak bil" dedi.

İmâm efendi bundan sonra etrâfına yardım etmeye başladı. Hem yedi hem yedirdi. Ömrü hayır yapmakla geçti. İnsanlar onun hakkında; "Nereden buluyor bunları" demeye başladı. Kimisi de; "Anlaşılan defîne bulmuş" dedi.

Herbiri bir şey söyledi. Netîcede imâm efendi hastalandı. Hastalığı ilerleyince, komşularını başına çağırdı ve onlara; "Size bu malı nereden bulduğumu açıklamak istedim. Bunun elime girmesine sebep, Yahyâ Efendi hazretleridir. Bugüne kadar kimseye söylemedim. Zîrâ bana, söyleme, gizle demişti. Şimdi ise ömrümün sonu yaklaştığından onun kerâmeti unutulmasın diye söylüyorum" dedi ve Kelime-i Şehâdet getirerek vefât etti.

BUGÜNKÜ SOHBET · 12 EYLÜL 1996 · KAYIT 10985

Âkıbetimiz ne olacak?

Zulüm, haksızlık, adam kayırma, rüşvet yayılsa; koyunu kurt değil de çoban yese, bilenler de bunu söylemeyip gizlese; fakîrlerin, muhtâçların, gariplerin feryâdı göklere çıkıp bunları taşlardan başkası işitmese, işte o zaman felâkettir.

Bir gün cihân pâdişâhı Kânûnî Sultân Süleymân hân, Yahyâ Efendi hazretlerine bir mektup göndererek şunu sordu:

- Ağabey! Sen ilâhî sırlara vâkıfsın, bilirsin. Kerem eyle de bize âkıbetimizin ne olacağını haber ver. Neslimiz, kesilip yok mu olacak? Yok olacaksa, bu hangi sebepten olacak?

Mektubu okuyan Yahyâ Efendi hazretleri eline kalem kâğıt alıp; - Kardeşim! Neme gerek, diye iri harflerle yazıp Kânûnî'ye gönderdi.

Kânûnî, Yahyâ Efendiden gelen mektûbu okuduğunda, nasıl böyle cevap verir diye hayretler içinde kaldı. Hemen Yahyâ Efendinin dergâhına geldi:

- Ağabey! Ne olur gizlemeyip, suâlime cevap veriniz. Biz de ona göre hareket edelim.

Yahyâ Efendi bunun üzerine tebessüm etti:

- Biz cevap verdik. Bu sözümüzü anlıyamamana şaşarız.

- Nasıl? diye meraklı bir şekilde yüzüne bakınca, Yahyâ Efendi şu târihi cevâbı verdi:

İşte o zaman felâkettir - Zulüm, haksızlık, adam kayırma, rüşvet yayılsa, işitenler de, "Neme gerek" dese ve onu önlemeye çalışmasalar; sonra koyunu kurt değil de çoban yese, bilenler de bunu söylemeyip gizlese; fakîrlerin, muhtâçların, gariplerin feryâdı göklere çıkıp bunları taşlardan başkası işitmese, işte o zaman felâkettir. Neslinin o zaman yok olmasından korkulur. Hazînelerin boşalır. Askerin itâat etmez olur ve yolundan gitmezler. Yok olmak mukadderdir.

* * * Bilmediğimiz bir hikmet var Yahyâ Efendi zamanında Boğazda bir yük gemisi, birden su almaya başlar. Tam gemi batmak üzere iken, gemi kaptanı Yorgi, Yahyâ Efendi Dergâhı tarafına baktığında, oradan bir ışığın, yükseldiği görür. Geminin dümenini o tarafa çevirir ve batmaktan kurtulur.

Yorgi, bu iyiliğe karşılık olarak, yirmi yıldan beri sakladığı şarap fıçısını sırtına vurduğu gibi, dergâhın kapısını çalar. Talebeleri, Yahyâ Efendiye, "Yorgi isminde birisi kapıda sizinle görüşmek istiyor" derler. İçeri alınması emir buyurulunca, Yorgi, talabelerin şaşkın bakışları arasında şarap fıçısıyla içeri girip der ki: "Gemimi siz batmaktan kurtardınız, ben de buna karşılık olarak yıllardır sakladığım en kıymetli şarabımı size hediye olarak getirdim." Talebeleri, "Bu haddini bilmez de nereden çıktı" deyip, hemen dışarı atmak isterler. Yahyâ Efendi ise, Yorgi'ye iltifat edip, hediyesi için memnuniyetini bildirir. Bununla da kalmaz, Yorgi'ye, halka olmuş talebeleri işâret edip, "Hepsine birer kupa ikrâm et" der.

Talebelerden ba'zıları fırlayıp dışarı kaçarlar. Kaçarken de, "Herhalde hocamız kafayı bozdu, bize şarap içirmeye kalktı" derler. Ba'zıları da, şüphe ve tereddüt içinde kalır. Ba'zıları da, "Biz bu dergâha girerken aklımızı bırakıp hocamıza tâbi olduk, eğer biz, neyin doğru neyin yanlış olduğunu ayırt edebilseydik burada ne işimiz vardı? Hocamızın bizi, bizden daha çok düşündüğüne inanıyoruz. Burada bizim bilmediğimiz bir hikmet var" deyip içerler. Bir de ne görsünler, ikrâm edilen, şarap değil, buz gibi şıra. İçen bir daha içmek ister. Bu durumu gören Yorgi de huzûrda kelime-i şehâdet getirip müslüman olur. Yahyâ efendi talebelerine dönüp buyurur ki:

- Bizim dergâhımız herkese açıktır. Biz gelene git demeyiz. Gitmek istiyeni de zorla tutamayız. Kendini ateşe atanın başkasını suçlamaya hakkı yoktur. Dergâhımız, yolcularını selâmetle Cennete götüren bir gemi gibidir. Gemiye binen

kurtulur. Kimseyi bu gemiye binmeye zorlamayız. Kendi isteği ile gelenin de, kaptanın işine karışmaya hakkı yoktur. Kaptanın niyetini, hangi şartlarda gemiyi yürüttüğünü, fırtınalardan kurtarmak için nasıl manevra yaptığını yolcular bilemez. Kaptanın işine karışan, gemi karaya oturduğunda sadece kendisine değil gemideki herkese zarar vermiş olur.

BUGÜNKÜ SOHBET · 13 EYLÜL 1996 · KAYIT 10986

Batının islâmiyeti yok etme plânları

İngiliz sömürgelerinin en önemlisi, Hindistan idi. İngilizlere dünya hâkimiyetini te'mîn eden, onun, nihâyetsiz tabiî servetleridir. Sâdece birinci dünya harbinde, İngiltere bu ülkeden, birbuçuk milyon asker ve bir milyar rupye nakdî para almıştır.

Batılı islâm düşmanları yeri geldiğinde, kaba kuvvetle, yeri geldiğinde çeşitli oyunlarla elde ettikleri devletleri, milletleri asırlarca sömürdüler. Bu ülkelerin, yer üstü, yer altı ne kadar servetleri varsa bunları alıp götürdüler. Ayrıca ma'nevî yönden hem dînlerini, hem de dillerini, örf ve âdetlerini kaybettirdiler. Bu sömürgeci devletlerin başını İngiltere çekiyordu.

İslâm düşmanlığı, zulüm, istibdât, hîle ve hıyânet üzerine kurulan İngiliz imparatorluğu, kendisine "Üzerinde güneş batmayan devlet" ünvânını vermişti.

19. yüzyıldaki işgalleri sonunda, dünya topraklarının yaklaşık dörtte birine, dünya nüfusunun da dörtte birinden çoğuna sâhip oldu.

İngiliz sömürgelerinin en önemlisi, Hindistan idi. İngilizlere dünya hâkimiyetini te'mîn eden, onun, nihâyetsiz tabiî servetleridir. Sâdece birinci dünya harbinde, İngiltere bu ülkeden, birbuçuk milyon asker ve bir milyar rupye nakdî para almıştır.

Bunların çoğunu Osmanlı Devletini parçalamak için kullanmıştır. Barış zamanında ise, İngiltere'nin muazzam sanâyisini yaşatan, İngiliz ekonomisini ve mâliyesini takviye eden Hindistan'dır.

Neden Hindistan Hindistan'ın diğer sömürgelerine nazaran çok önemli olmasının iki sebebi vardı: Birincisi, dünyayı sömürmelerine en büyük mâni

olarak gördükleri İslâmiyetin Hindistan'da yayılması ve burada müslümanların hâkim olmasıdır. İkincisi, Hindistan'ın tabiî zenginlikleridir.

Hindistan'ı elde tutabilmek için, Hindistan yolu üzerinde bulunan bütün İslâm ülkelerine saldırmış, fitne ve fesâd tohumları ekerek, kardeşi kardeşe kırdırmış ve bu ülkelere hâkim olarak, bütün tabiî zenginliklerini ve millî servetlerini hep kendi memleketine taşımıştır.

Osmanlı imparatorluğundaki hareketleri titizlikle takip etmek ve çeşitli siyâsî oyunlarla Osmanlıları Ruslarla harbe sokarak, Hindistan'a yardım elini uzatamıyacak hâle getirip, parçalamak ve yok edip, işgâl etmek, İngiliz siyâsetinin esâsı idi.

İngilizler, Osmanlı-Rus harbi sırasında, Hindistan'ı, İngiltere krallığına bağlı bir devlet ilân ettiler. Meşhûr masonlardan Mithat Paşanın Osmanlı devletini harbe sokması, İslâmiyete yaptığı zararların en büyüğü oldu. Sultân Abdül'azîz Hânın şehîd edilmesi de, İngilizlere yaradı.

İngilizler, kendi yetiştirdikleri adamları Osmanlı devletinde önemli makâmlara getirmişlerdi. Bu devlet adamları, ismi Osmanlı, fikri ve zikri İngiliz idiler. Bunların en meşhûrlarından Mustafa Reşîd Paşa son sadrâzamlığında, altı günlük sadrâzam iken, 28.10.1857 de İngilizlerin Hindistan müslümanlarına yaptığı büyük Delhî katliâmını tebrîk etti. Daha önce de, Hindistan'daki İngiliz zulmüne karşı ayaklanan müslümanları bastırmak için, İngiltere'den gelen yardımın Mısır'dan geçirilmesi için Osmanlılardan izin istediler. Bu izin de, yine masonlar vâsıtası ile verildi.

Hiçbir zaman bağımsız olamadılar Hindistan'da İngilizler halkı dinden uzaklaştırmak için yeni mektepler açmadılar. İslâm dîninin temeli ve en bâriz vasfı olan bütün medrese ve çocuk mekteplerini de kapattılar, halka liderlik yapabilecek bütün âlimleri ve din adamlarını şehîd ettiler.

İngilizler, hâkim oldukları bütün İslâm memleketlerinde yaptıkları gibi, İslâm âlimlerini, İslâm kitaplarını, İslâm mekteplerini yok ettiler. Tam din câhili bir gençlik yetiştirdiler.

Sömürge devletlerini idâre edenlerin adları, Ahmet, Mehmet, Mustafa, Ali gibi müslüman isimleri idi. Fakat islâmiyetle ilgileri sadece bu isim benzerliğinden ileri gitmiyordu. Bunların göstermelik parlamentoları olmuş, fakat hiçbir zaman bağımsız olamamışlardır.

BUGÜNKÜ SOHBET · 14 EYLÜL 1996 · KAYIT 10987

Parçala, hâkim ol ve imhâ et!

İngilizlerin siyâseti, önce dost görünerek, yardım ederek, müslümanları sevdiklerini, islâmiyete hizmet ettiklerini, her memlekette yaymak suretiyle dünya müslümanlarını aldatmak; sonra da islâmiyetin esâslarını, kitaplarını, mekteplerini, âlimlerini, yavaşça ve sinsice yok etmektir.

Tarihe baktığımızda, Batılı devletlerin müslüman ülkelerle olan ilişkilerinde hep ikiyüzlülük yaptıklarını açık bir şekilde görürüz. Hiçbir zaman samîmî olmamışlardır. Müslüman devletlerin yüzlerine gülüp arkalarından vurmuşlardır. Meselâ, İngilizler, Hindistan'da misyonerlik faaliyetleri yayılmadan ve Hindistan tam olarak İngiliz hâkimiyetine geçmeden evvel, müslümanların îmânlarına saygılı davranmış, bayramlarda toplar attırmış, câmi ve mescidlerin ta'mîrine yardımcı olmuş, hattâ câmi, tekke, türbe ve medreselere âit islâm vakıflarında vazîfe almışlardı.

Devleti avuçları içine alınca, bu faaliyetleri yasakladılar. İngilizlerin islâm dînine hücûmlarında tatbîk ettikleri siyâsetin; evvelâ dost görünerek, yardım ederek, müslümanları sevdiklerini, islâmiyete hizmet ettiklerini, her memlekette yayarak dünya müslümanlarını aldatmak; buna muvaffak olduktan sonra, islâmiyetin esâslarını, kitaplarını, mekteplerini, âlimlerini, yavaşça ve sinsice yok etmek olduğunu, bu faaliyetleri açıkça göstermektedir.

Önce dîni yok etmek Bu ikiyüzlü siyâsetleri ile hedefleri, önce islâmiyeti yok etmek, sonra da hıristiyanlaştırılmış yerli gençler yetiştirmektir. Daha sonra da bunları iş başına getirmektir.

ABD eski Dışişleri Bakanı Williams Jennings Bryan, İngiliz hükûmetinin, eski kömünist Rusya'dan daha zâlim ve daha aşağı olduğunu delilleriyle ispat etmektedir. Batılı islâm düşmanlarının, özellikle İngilizlerin, bütün İslâm âleminde ta'kîb ettikleri siyâsetin temeli ve aslı şu üç kelimedir: Parçala, hâkim ol ve dinlerini imhâ et!

Bu siyâsetin îcâb ettirdiği hiç bir şeyi yapmaktan çekinmemişlerdir.

Bütün sömürge ülkelerinde olduğu gibi, Hindistan'da da ilk işleri, kendilerine hizmet edecek kimseler bulmak oldu. Bu kimseleri kullanmak sûreti ile fitne ateşini yavaş yavaş yaktılar.

Bunun için, müslümanların hâkimiyetinde yaşayan hindûları kullandılar. Müslümanların adâleti altında yaşayan hindûlara, Hindistan'ın hakîkî sahiplerinin hindûlar olduğunu, müslümanların hindû tanrılarını kurban ettiğini, buna mâni' olmak lâzım geldiğini telkîn ettiler. Hindûları kendi saflarına geçirdiler. Müslümanlar içerisinde de za'îf i'tikâdlı kimseler satın alındı.

İngiliz Sir John Strachey diyor ki: "Hâkim olmak ve tefrîka sokmak için, yapılacak her şey, hükûmetimizin siyâsetine uygundur. Hindistan'daki siyâsetimizin en büyük yardımcısı, burada yan yana iki düşmanın bulunmasıdır." Sinsi oyunlar Hindistan'da hiç bir sene geçmemiştir ki, inek kurban etmek sebebi ile kanlı olaylar ve yüzlerce, binlerce müslümanın öldüğü fitneler zuhûr etmiş olmasın. Bu fitneyi körüklemek için, müslümanlar arasında bir taraftan inek kesmenin 7 tane koyun kesmekten daha efdal olduğunu yaydılar. Diğer taraftan da, hindûlar arasına, inek tanrılarını ölümden kurtarmanın çok sevâb olduğunu yaydılar. Bu fitneleri Hindistan'dan çekildikten sonra da devam etmiştir.

Bir kurban bayramı günü, sarıklı, sakallı, cübbeli iki müslüman, kurban etmek için bir inek alırlar. Hindû mahallesinden geçerlerken, bir hindû önlerine çıkarak, ineği ne yapacaklarını sorar. Kurban edeceklerini söylerler.

Hindû, "Ey ahâlî! Yetişin tanrımızı kurban edecekler" diye bağırır. Müslümanlar da, "Ey müslümanlar, yetişin kurbânımızı elimizden alıyorlar" diye feryâd eder. Hindûlarla müslümanlar toplanırlar. Sopalarla, bıçaklarla birbirlerine saldırırlar. Yüzlerce müslüman katledilir. Fakat, ineği hindû mahallesinden geçiren iki kişinin, İngiliz sefâretine girdikleri görülür.

Bu ve bunun gibi karışıklık, bu fitneyi çıkaranların İngilizler olduğunu açıkça göstermektedir

BUGÜNKÜ SOHBET · 15 EYLÜL 1996 · KAYIT 10988

İslâm düşmanlarının dîni bozma plânları

Gulâm Ahmed'i İngilizler bol para ile satın aldılar. Önce "Müceddid" olduğunu, sonra, "Mehdî" olduğunu söylediler. Nihâyet, "Peygamber" olduğunu iddiâ ederek yeni bir din getirdiğini ilân ettiler.

Batılı islâm düşmanları sömürgelerinde islâm dînini tamamen yok etmenin mümkün olmadığını görünce, sinsice islâmiyeti değiştirme plânları hazırlamaya başladılar.

İslâmiyetin harâm kıldığı şeylere helâl diyen, dîni ve îmânı değiştirmeye çalışan, müslüman ismini taşıyan, Ehl-i sünnet düşmanları yetiştirdiler.

Gulâm Ahmed Kâdıyânî bunlardan sadece biridir. Gulâm Ahmed; top, kılıç ile cihâdın farz olmadığını, farz olan cihâdın nasîhat ile olduğunu söyledi. İngiliz câsûsu Hempher de, Necdli Muhammed'e böyle söylüyordu.

Gulâm Ahmed'i İngilizler bol para ile satın aldılar. Önce "Müceddid" olduğunu, sonra, "Mehdî" olduğunu söylediler. Nihâyet, "Peygamber" olduğunu iddiâ ederek yeni bir din getirdiğini ilân ettiler. Aldattığı kimselere "ümmetim" dedi. Kur'ân-ı kerîmde, birçok âyetlerin kendisini haber verdiğini, bütün Peygamberlerin mu'cizelerinden daha çok mu'cizesi olduğunu söyledi.

Kendisine inanmayanlara kâfir dedi. Bunun fikirleri, Pencab ve Bombay'da câhil halk arasında yayıldı. Bugün de, Avrupa'da ve Amerika'da "Ahmediye" ismi altında kâdıyânîliğin yayıldığı görülmektedir.

Ehl-i sünnet yok edildi

Sünnî müslümanlar, cihâdın farz olduğunu ve islâm düşmanlarına yardım etmenin küfür olduğunu söylüyorlardı. Bu husûsta va'z eden, nasîhat veren müslümanlara şiddetli cezâlar veriliyor, çoğu katlediliyordu. Ehl-i sünnet kitapları toplanıp imhâ edildi.

Satın alamadıkları ve kendi emellerine hizmet ettiremedikleri islâm âlimlerini, müslümanlardan uzaklaştırdılar. Onlar idâm edildikleri zaman kahraman olurlar

korkusu ile, Andoman adasındaki meşhûr zindanlarda müebbed hapse mahkûm ettiler. Büyük ihtilâli sebep göstererek, Hindistan'ın her yerinden topladıkları islâm âlimlerini yine oraya göndermişlerdi.

İslâmiyete düşmanlıklarını, müslümanların anlamaması için, Hindistan'ın (dâr-ül-harb) değil, (dâr-ül-islâm) olduğuna dâir fetvâlar aldılar. Bu fetvâları her yere yaydılar.

Kendileri tarafından yetiştirilen âlim isimli münâfıklar, Osmanlı pâdişâhlarının halîfe olmadığı, halîfeliğin Kureyşlilerin hakkı olduğu, Osmanlı sultânları onu gasb ettikleri için onlara itâ'at edilmeyeceği fikrini yaydılar.

Hâlbuki, (Halîfe, Kureyş kabîlesinden olacaktır) hadîs-i şerîfi, halîfe olmaya lâyık, halîfelik şartlarına mâlik olanlar arasında, Kureyşten de varsa, onu tercîh ediniz demektir. Bu yoksa, başkası halîfe olunur.

Dînî tedrîsâtı yok ederek, İslâmiyeti içerden yıkabilmek için, İslâm üniversitesini açtılar. Buradan din câhili ve İslâm düşmanı din adamları yetiştirdiler. Bunların İslâmiyete zararları pek büyük oldu. Burada tahsîl görenlerden seçtiklerini İngiltere'ye gönderirler, İslâmı içerden yıkacak bir hâle getirdikten sonra, müslümanların başına geçirirlerdi. M.Cinnâh ve Eyyüb hân Yahyâ hân bunlardandır.

Ziyâ-ül-Hak şehîd edildi Yahyâ hândan sonra hükûmeti Zülfikâr Alî Butto devraldı. Bu da tahsîlini İngiltere'de yapmış, İngiliz adamı olarak yetiştirilmişti.

Zülfikâr Alî Butto'yu devirerek yerine geçen Ziyâ-ül-Hak, İslâm düşmanlarının, müslümanlar için neler düşündüklerini, müslümanları ve İslâmiyeti yok etmeye çalıştıklarını anlayarak, onların arzû ettikleri şeyleri yapmadı. Vatanının fende ve teknikte, sanatta ilerlemesi için uğraştı. Fert, âile, cemiyet ve milletin refâh ve saâdetinin tek kaynağının İslâmiyet olduğunu iyi anladığı için, yaşayışın buna uygun olmasını istedi. Bu istediğini Pakistan milletine sordu. Yapılan referandumda Pakistan ahâlisi topyekûn kabûl oyu kullandı.

İngilizlerin yetiştirdiği uşaklar, Ziyâ-ül-Hak'ı bütün maiyeti ile berâber bir suikastta şehîd ettiler. Sonra başbakan olan Alî Butto'nun kızı Benâzir, devlet ve millet ve İslâmiyet aleyhine yaptıkları eylemlerden dolayı hapishânelere atılmış olan bütün hâinleri serbest bıraktı. Bunları devlet kademelerinin başına getirdi. Pakistan'da karışıklıklar, kavgalar başladı. İngilizlerin arzûları gerçekleşmiş oldu.

BUGÜNKÜ SOHBET · 16 EYLÜL 1996 · KAYIT 10989

Dinsizliğe geçiş için kurulan köprü

Birçok memleketlerde, kendi hâin plânlarını yerine getiren ve kendi menfaatlerini koruyan kimseleri iş başına getirdiler. Bu memleketlerin, millî marşları, bayrakları, devlet başkanları olmuş, fakat din hürriyetine, gerçek bağımsızlığa kavuşamamışlardır.

İslâm düşmanları, özellikle İngilizler, birinci ve ikinci cihân harbleri sonunda, birçok memleketlerde, kendi hâin plânlarını yerine getiren ve kendi menfaatlerini koruyan kimseleri iş başına getirdiler. Bu memleketlerin, millî marşları, bayrakları, devlet başkanları olmuş, fakat din hürriyetine, gerçek bağımsızlığa kavuşamamışlardır.

Son üç asırda, Türk ve İslâm âlemi, nerede bir ihânete uğramışsa, bunun altında mutlaka İngiltere vardır.

Osmanlı Devletini yıktılar. Osmanlı İmparatorluğu topraklarında 23 adet irili ufaklı devletler kurdular. Bunun sebebi müslümanların kuvvetli ve büyük bir devlet kurmalarına mâni olmaktı.

İslâm ülkeleri diye isimlendirilen memleketler arasında, devâmlı birbirlerine düşmanlıkları ve harbleri kışkırttılar. Meselâ, sünnî müslümanların büyük ekseriyeti teşkil ettikleri Suriye'de, % 9 olan Nusayrîleri iş başına getirdiler. 1982 senesinde Hama ve Humus şehirlerine ordu birlikleriyle hücûm edilmiş, iki şehir yerle bir edilerek, silâhsız, müdâfaasız sünnî müslümanlar bombalanmıştır.

Satılmışlar iş başında Hakîkî Ehl-i sünnet âlimleri öldürüldü, İslâm kitapları, hattâ, Kur'ân-ı kerîmler bile yok edildi. Bu İslâm âlimlerinin yerine, kendileri tarafından yetiştirilen din câhili mezhebsiz kimseleri getirdiler. Bunlardan biri Cemâleddîn-i Efgânî'dir.

Cemâleddîn-i Efgânî Felsefe kitapları okudu. Afganistan'a karşı Ruslar için câsûsluk yaptı. Mısır'a geldi. Mason ve mason locası başkanı oldu. Cemâleddîn-i Efgânî ve Muhammed Abduh masonluğun müslümanlar arasında yayılmasına çok yardım ettiler.

Ali Paşa, İngiliz locasına bağlı mason idi. Efgânî'yi İstanbul'a getirdi. Vazîfe verdi. Sapık fikirlerini her yere yaymaya çalıştı. Zamanın şeyh-ul-islâmı Hasan Fehmi efendi, Cemâleddîn'i rezîl etti. Câhilliğini ve zındıklığını ortaya koydu. Ali Paşa, bunu İstanbul'dan çıkarmaya mecbûr oldu. Mısır'da ihtilâl ve dinde reform fikirleri aşılamaya çalıştı. 1886 de İran'a geldi, orada da rahat durmadı. Zincirlere bağlanarak Osmanlı hudûduna bırakıldı. Tekrar İstanbul'a geldi. Behâîler ile işbirliği yaparak, dîni siyâsete âlet etti.

Cemâleddîn-i Efgânî'nin, din adamı perdesi altında, İslâmı içerden yıkmak propagandalarına aldananların en meşhûru "Muhammed Abduh"tur. Abduh, İngilizlerin yardımı ile Kâhire müftîsi oldu. Ehl-i sünnete saldırmaya başladı. İlk iş olarak, Câmi'-ül ezher medresesi ders programlarını bozmaya, gençlere kıymetli bilgilerin okutulmasını önlemeye başladı. Üniversite kısmındaki dersleri kaldırdı. Lise ve orta kısımdaki kitaplar, yüksek sınıflarda okutuldu.

Hindistan'da İngilizlerin yetiştirdiği din adamlarından biri de Hamîdullah'tır. Koyu Ehl-i sünnet düşmanı olarak yetişti. Ehl-i sünnete çok zarar verdi.

Mezhepsizlik felâketi İngilizlerin islâmiyeti yok etme savaşında, vatanına, milletine, dînine hizmet etmek isteyen müslümanları aldatmak için kullandıkları en te'sîrli silâhları; İslâmiyeti asra uydurmak, modernleştirmek, İslâmiyetin aslını ortaya çıkarmak propagandaları içinde, dinsizliği yerleştirmek idi. Mezhepleri, Ehl-i sünnet âlimlerini kötüliyerek müslümanları dinsizliğe sürüklediler. Mezheplere, müctehid âlimlere i'timâdını yitiren müslümanın îmânını muhafazası çok zordur. Büyük İslâm âlimi, Şeyh-ül-islâm Mustafâ Sabri efendi bunu çok iyi anlayanlardandı. Onun için, "Mezhebsizlik dinsizliğe kurulan bir köprüdür" buyurarak, İslâm düşmanlarının arzûlarını, gâyelerinin ne olduğunu çok iyi anlattı.

İslâmiyet, asırlardır bozulmadan dört mezhep sayesinde bizlere ulaştı. Mezhepleri ortadan kaldırmak müslümanların felâketine sebep olur. Bunu iyi bilen İngilizler devamlı mezhepsizliği körüklediler. Maalesef zamanımızda bilerek veya bilmiyerek birçok müslüman İngilizlerin bu oyununa âlet olmaktadır.

BUGÜNKÜ SOHBET · 17 EYLÜL 1996 · KAYIT 10990

Din düşmanları tasavvufu da bozdular

Tekkeleri bozmak için çok çalıştılar. Osmanlının son zamanlarında; dinsizlik, bid'atler, harâmlar karışmamış tekke, tarîkat hemen hemen kalmamıştı. İngiliz ajanları şeyh kılığında tekkelerin baş köşelerine oturmuştu.

Asırlardır, islâmın güzel ahlâkını anlatan, islâmı herekese sevdiren, tasavvuf büyükleri idi. Bunlar islâmı yaymada bir nevi öncü kuvvet idi. Meselâ Adadolu'nun kapısını islâma açan, askerden önce Anadolu'ya giren Alperen dediğimiz kimseler tasavvuf büyükleri idi.

Tasavvuf büyüklerinin dîni yaymadaki önemini bilen İslâm düşmanları, din bilgilerini sömürgeleri olan devletlerden kaldırdıktan sonra, ma'nevî ilimlerin kaynağı, yayıcısı olan tasavvufa yöneldiler.

Tekkeleri ve tasavvuf yollarını ifsâd etmek için de, çok çalıştılar. Osmanlının son zamanlarında; dinsizlik, bid'atler, harâmlar karışmamış tekke, tarîkat hemen hemen kalmamıştı. İngiliz ajanları şeyh kılığında tekkelerin baş köşelerine oturmuştu.

Tasavvuf büyükleri aslâ siyâset ile uğraşmaz, kimseden bir menfaat beklemezlerdi. Tasavvuf büyüklerinin çoğu, derin âlim ve müctehid idi. Çünkü tasavvuf, Muhammed aleyhisselâmın yolunda, izinde yürümek demektir. Ya'nî her sözünde, her işinde, her şeyde dîne yapışmaktır.

Harâm işleyerek ibâdet yapılmaz Fakat, uzun zamandan beri, câhiller, fâsıklar, hattâ birçok ajanlar, alçak maksatlarına kavuşmak için, tasavvuf büyüklerinin isimlerini âlet olarak kullanıp, çeşitli ocaklar kurmuş, dînin, bozulmasına, yıkılmasına sebep olmuşlardır.

Zikir ismini kullanarak dinle ilgisi olmayan şeyler uydurdular. Zikir, Allahü teâlâyı hatırlamaktır, kalbi temizlemektir. Bu durumda, kalbden dünya sevgisi, mahlûkât sevgisi çıkar. Allah sevgisi yerleşir.

Birçok kimsenin kadın-erkek, bir araya toplanarak hoplayıp zıplaması zikir değildir. Harâm işleyerek ibâdet yapılmaz. Din büyüklerinin, Eshâb-ı kirâmın yolu unutuldu. Mezhebsiz ve tasavvuf düşmanı olan İbni Teymiyye islâm âlimi ilân

edildi. Bunun yolunda olarak tasavvuf düşmanı "Vehhâbîlik" fırkası kuruldu. İngilizlerin yardımı ile, Vehhâbî kitapları bütün dünyanın her memleketine yayıldı. Her memlekette yaptıkları büyük binâlara, "İbni Teymiyye Medresesi" levhâları astılar.

İbni Teymiyye'nin kitaplarındaki sapık fikirlerle, İngiliz câsûsu Hempher'in yalan ve iftirâlarının karışımına "Vehhâbîlik" denildi. Hakîkî müslüman olan "Ehl-i sünnet" âlimleri, İbni Teymiyye'nin kitaplarının bozuk olduklarını bildiren çok kitap yazdılar. İngilizler tarafından tesîs edilen Vehhâbîlik, mezhebsizlik, reformculuk, selefiyyecilik, Kadıyânî gibi bozuk yolların hepsinde tasavvuf düşmanlığı vardır.

İslâm düşmanları bilhassa İngilizler, her türlü vâsıtalar kullanarak müslümanları ilimde ve fende geri bıraktılar. Müslümanların ticâret ve san'atlarına mâni olundu. İslâm ülkelerindeki güzel ahlâkı yıkmak, İslâm medeniyetini ortadan kaldırmak, gençlerin islâm ilimlerini öğrenmelerine mâni olmak için içki, fuhuş, eğlence, kumar gibi illetler yaygınlaştırıldı.

Aydınlar dinsiz, halk cahil kalınca...

Ahlâkı bozmak için, rûm, ermeni ve diğer gayrı müslim kadınlar birer ajan gibi çalıştırıldı. Bir debdebe içerisinde, moda evi, dans kursu, manken ve artist yetiştirmek gibi hîlelerle, genç kızları tuzağa düşürerek, kötü yollara sürüklediler. Bu husûsta müslüman anne ve babalara çok büyük vazîfeler düşmektedir. Yavrularını, bu kâfirlerin ellerine düşürmemek için çok uyanık olmalıdırlar.

Osmanlı devleti, son zamanlarda, Avrupa'ya tahsîl için talebeler ve devlet adamları gönderdi. Bu talebeler ve devlet adamlarından ba'zıları aldatıldı, mason yapıldı. Fen ve teknik öğrenecek olanlara, İslâmiyeti ve Osmanlı imparatorluğunu yıkma teknikleri öğretildi.

Böylece aydınlar dinsiz, halk da cahil kalınca, altı asırlık Osmanlı İmparatorluğu tarihe karıştı. İslâm ülkeleri de hamisiz kalıp bugünkü perişan hal ortaya çıkmış olldu.

BUGÜNKÜ SOHBET · 18 EYLÜL 1996 · KAYIT 10991

Tek sermâyeleri yalan ve entrika

Din adamlarına fen bilgisi lâzım değildir diyerek, bilgili âlimlerin yetişmelerine mâni oldular. Sonra da din adamları fen bilmez, din adamları câhildir, gericidir diyerek iki yüzlülük yaptılar, müslüman yavrularını İslâmiyetten uzaklaştırmaya çalıştılar.

Ondokuzuncu asrın ilk yarısından sonra, fen ilimlerinde, dev adımlar atılmaya başlandı. Bilhassa Avrupa, fen ilminde hızlı bir şekilde ilerlemeye başladı. Bu sırada Osmanlının başında bulunan, satılmış paşalar ise bütün güçleri ile bu ilerlemeye sinsice karşı koydular.

Plânlı bir şekilde gençler, din câhili olarak yetiştirildi. Londra'dan alınan plânlarla, bir yandan idârî, zirâî, askerî değişiklikler yaptılar. Bunlarla gözleri boyadılar. Öte yandan da, İslâm ahlâkını, ecdâd sevgisini, millî birliği parçalamaya başladılar. Osmanlı; Avrupa'daki fizik, kimya üzerinde dev adımlardan uzak tutuldu. Avrupa'da büyük fabrikalar, teknik üniversiteler, modern harb vâsıtaları kuruluyordu. Osmanlılarda bunların hiçbiri yapılmadı.

Hattâ, Fâtih devrinden beri medreselerde okutulmakta olan fen, matematik, geometri, astronomi derslerini büsbütün kaldırdılar. Din adamlarına fen bilgisi lâzım değildir diyerek, bilgili âlimlerin yetişmelerine mâni oldular. Sonra da din adamları fen bilmez, din adamları câhildir, gericidir diyerek iki yüzlülük yaptılar, müslüman yavrularını İslâmiyetten uzaklaştırmaya çalıştılar.

İkinci sınıf vatandaş muamelesi İslâmiyete ve müslümanlara zararlı olan, islâmiyetin, öğrenilmesine mâni olduğu şeylere asrîlik, ilericilik dediler. Çıkardıkları her kânûn müslümanların, devletin aleyhine idi. Vatanın asıl sâhibi olan müslüman Türkler, ikinci sınıf vatandaş hâline getirildi.

Askere gitmeyen müslümanlara, çok kimsenin ödeyemiyeceği büyük bir para cezâsı getirilmişken, gayrı müslimlerden çok az bir para alındı. Bu vatanın evlâtları, İngilizlerin tezgâhladıkları harblerde şehîd olurken, Reşîd Paşanın ve yetiştirdiği masonların oyunları netîcesinde, memleketin sanâyi ve ticâreti gayrı müslimlerin ve masonların eline geçti.

İngilizler, Rus Çarı birinci Nikola'nın, Kudüs'te katoliklere karşı ortodoksları ayaklandırdığını ileri sürerek, Rusların Akdenize inmesini istemeyen Fransa imparatoru üçüncü Bonapart'ı da, Osmanlı-Rus harbine sürükledi. İngilizler diğer taraftan Osmanlıları Ruslarla meşgül ederken Hindistan'da müslümanları katlediyorlardı.

Kendi çıkarları için yaptıkları bu işbirliği, Türk milletine, mason Reşîd Paşanın diplomatik zaferleri olarak tanıtıldı. Düşmanların bu yaldızlı reklâmlar ve sahte dostluklarla örtmeye çalıştıkları imhâ hareketlerini, herkesten önce anlıyan Sultân Abdülmecid Han, mason Reşîd Paşayı, birkaç kere sadrazamlıktan uzaklaştırdı ise de, kendisine (koca), (büyük) gibi isimler takan bu kurnaz adam, rakiplerini devirip, tekrar işbaşına gelmesini becerirdi.

Ne yazık ki, sultân keder ve üzüntüsünden tüberküloza yakalanıp genç yaşında vefât etti. Sonraki senelerde, devlet koltuklarını kapışanlar ve üniversite hocalıklarına, mahkeme başkanlıklarına getirilenler, hep mason Reşîd Paşanın yetiştirmeleridir. Böylece (Kaht-ı ricâl) devri açılmasına ve Osmanlılara (Hasta adam) denilmesine sebep oldu.

İktisat profesörlerinden Ömer Aksu, Gazetemizde neşredilen bir makalesinde, (Bizde batılılaşma hareketinin başlangıcı olarak 1839 Tanzîmât fermânı gösterilir. Biz Batıdan almamız gereken şeyin teknoloji olduğunu, kültürün ise, millî olması gerektiğini görememişiz. Batılılaşma hareketine, hıristiyanlığı benimseme olarak bakmışız. Mustafa Reşîd Paşanın İngilizlerle yaptığı ticâret anlaşması, sanâyileşmemize en büyük darbeyi vurmuştur) demektedir.

Cennet mekân Sultân Abdülhamîd hân Sultân Abdülhamîd hân Batının sinsi planını çok iyi anlamıştı. Fakat yalnızdı. Zamanında işe yarar devlet adamı, fen adamı kalmamıştı. Bu imkânsızlıklar içinde, siyâsî dehâsını kullanıp, Devletin çöküşünü 33 yıl ancak durdurabildi. Daha sonra, akla hayâle gelmedik entrikalar ile din düşmanları O'nu da bertaraf ettiler. Böylece çöküş, bütün hızıyla tekrar başladı.

BUGÜNKÜ SOHBET · 19 EYLÜL 1996 · KAYIT 10992

Bir karış toprak vermem

"Dünyanın bütün devletleri ayağıma gelseler ve bütün hazînelerini dökseler, size bir karış yer vermem. Ecdâdımın kanlarıyla aldıkları ve bugüne kadar muhâfaza edilen bu vatan, para ile satılmaz." Osmanlının çöküşünün başladığı Tanzîmat fermânından sonra gelen Pâdişâhlar içinde islâm düşmanlarının sinsi plânlarını en iyi şekilde anlıyan, Sultân Abdülhamîd hân olmuştur. Bütün ömrünü bu âdî plânları, oyunları bozmakla geçirmiştir.

Bu sinsi plânlarından biri de yahûdîlerin, İngilizlerin himâyesi ve teşvîki ile Filistin topraklarında bir yahûdî devleti kurmak istemeleri idi. Bu tehlîkeyi ve siyonistlerin faaliyetlerini ve arzûlarını da çok iyi bilen Abdülhamîd hân, Filistin toprağından yahûdîlere satılmamasını emretti. Dünya siyonizm teşkilâtının başkanı Theodor Herzl ve Haham Moşe Levi, sultân Abdülhamîd'i ziyâret ederek, yahûdîler için toprak satmasını istediler. Sultânın cevâbı, "Dünyanın bütün devletleri ayağıma gelseler ve bütün hazînelerini dökseler, size bir karış yer vermem. Ecdâdımın kanlarıyla aldıkları ve bugüne kadar muhâfaza edilen bu vatan, para ile satılmaz" olmuştur.

Memleketi kana buladılar Yahûdîler, ittihât ve terakkî fırkası ile işbirliği yaptılar. Bütün şer güçler, sultâna karşı birleştiler. 1909 de tahttan indirilerek, bütün müslümanları öksüz bıraktılar. İttihât ve terakkînin başında bulunanlar, din düşmanlarını ve masonları devletin en yüksek mevkilerine getirdiler. Hattâ, Şeyh-ül-islâm yaptıkları Hayrullah ve Mûsâ Kâzım bile mason idi. Memleketi kana buladılar. Bu İngiliz uşaklarının sebep oldukları, Balkan, Çanakkale, Rus ve Filistin cephelerinde, hâince, alçakça hazırlanmış İngiliz plânları ile, Abdülhamîd hânın yetiştirmiş olduğu, dünyanın birinci kara ordusu yok edildi. Yüzbinlerce vatan evlâdı şehîd edildi. İngilizlerin hîleleri ile, devletin başına geçen masonlar, vatanın en çok birliğe ve müdâfaaya muhtâç olduğu bir zamanda, milleti sahipsiz bırakıp kaçtılar. Hâin olduklarını böylece de isbât ettiler.

Osmanlı imparatorluğunda açılan misyoner mekteplerinde ve kiliselerde aldatılan gayrı müslim vatandaşlar, Osmanlıya karşı ayaklandırıldı. Mekteplere muallim ve kiliselere papaz ismi ile Avrupa'dan gelen siyah cübbeli câsûslar,

gazeteciler, her geldikleri yere para, silâh ve fitne getirdiler. Büyük isyânlar oldu. Târîh sahîfelerinde, insanlık lekesi, vahşeti olarak duran, Ermeni, Bulgar ve Yunan mezâlimi yapıldı. Yunanlıları İzmir'e taşıyanlar da İngilizlerdi. Allahü teâlâ, Türk milletine merhamet buyurarak, büyük bir istiklâl mücâdelesi sonunda, bugünkü güzel vatanımız kurtarılabildi.

Osmanlı Devleti parçalanınca, dünya birbirine girdi. Osmanlı İmparatorluğu tampon gibi bir devletti. Müslümanlar için bir hâmî ve kâfirlerin birbirlerine girmemesi için de, bir mâni idi. Sultân Abdülhamîd hândan sonra, hiç bir memlekette rahat ve huzûr kalmadı. Avrupa devletlerinde, birinci cihân harbinde, sonra ikinci cihân harbinde, daha sonra da komünizm istilâsı ve zulmü altında, kan ve katliam hiç bitmedi.

Hiç rahat yüzü görmediler İngilizlerle birleşip Osmanlıları arkadan vuranlar, hiç rahat yüzü görmediler. Sonra yaptıklarına pişmân oldular. Hattâ, hutbeleri tekrar Osmanlı halîfesi adına okutmaya başladılar. İngilizler tarafından Filistin'e İsrâîl devleti kurulunca, Osmanlıların kıymeti anlaşıldı. Filistinlilerin İsrâîl zulmü altında hangi vahşetlere uğradıklarını gazeteler yazıyor, dünya televizyonları gösteriyor. 1990 senesinde, Mısır Hâriciye Nâzırı Ahmed Abdülmecîd, "Mısır en rahat ve huzûrlu günlerini, Osmanlılar zamanında yaşadı" demiştir.

Hıristiyan Avrupa devletlerinin ve Amerika'nın menfaatinin bulunduğu her yerde, hıristiyan misyonerleri bulunur. Misyonerler, hıristiyanlığı yaymak, hâşâ tanrı dedikleri Îsâ aleyhisselâma hizmet, huzûr, sulh ve sevgi götürmek gibi sözler arkasına gizlenmiş, menfaat avcıları, huzûr bozuculardır. Daha mühim vazîfeleri ise, gittikleri memleketleri hıristiyan devletlerine bağlamaktır.

Her memlekette, kendilerine dost olacak kimseleri bulur ve bunları satın alırlar. Bu kimseler, yerli ahâlînin isimlerini taşır, fakat ya hıristiyanlaştırılmış bir câhil veya satın alınmış bir hâin idi.

BUGÜNKÜ SOHBET · 20 EYLÜL 1996 · KAYIT 10993

Misyoner faaliyetleri

Yediden yetmişe, bütün ermeniler müslümanlara ve Osmanlıya karşı düşman edilmişti. Misyoner kadınlar da, ermeni kadınlarını ve kızlarını bu husûsta

yetiştirmek için, büyük gayret sarfetmişlerdi. "Ermenilerin rûhuna girdik, hayâtlarında ihtilâl yaptık" diyorlardı.

Misyoner faaliyetleri yeni değildir. Misyonerlerin ilk faaliyeti tanzîmat fermânı ile başladı. Prensip olarak, misyoner olacak kimse, vazîfe göreceği memlekette veya o memlekette yetişmiş bir misyoner tarafından yetiştirilir. Bu pensibe göre islâm düşmanları özellikle İngilizler, daha o zamanlarda bütün güçleri ile Anadolu'da misyoner yetiştirme faaliyetlerine başladı.

Bilhassa, mason Reşîd Paşanın hazırladığı, "Gülhâne Fermânı"ndan sonra, Osmanlı Devletindeki misyoner faaliyetleri yoğunluk kazandı.

Anadolu'nun en güzel yerlerine kolejler açıldı. Fermândan yirmibir sene sonra, Harput'ta, Fırat Koleji açıldı. Bu binâ yapılırken hiç bir masraftan kaçınılmadı. Bu arada misyonerler, Harput ovasında 62 merkez kurmuşlardı. 21 kilise yapılmıştı. Altmışaltı ermeni köyünden 62'sinde misyoner teşkilâtı kurulmuş ve her üç köy için bir kilise yapılmıştı.

Yediden yetmişe, bütün ermeniler müslümanlara ve Osmanlıya karşı düşman edilmişti. Misyoner kadınlar da, ermeni kadınlarını ve kızlarını bu husûsta yetiştirmek için, büyük gayret sarfetmişlerdi. Meşhûr kadın misyoner Maria A.West, daha sonra neşrettiği (Romence of Missongn) kitâbında, "Ermenilerin rûhuna girdik, hayâtlarında ihtilâl yaptık" demektedir. Bu faaliyet ermenilerin bulunduğu her yerde yapıldı.

Maksat öğretim değildi Gaziantep'te Antep Koleji ve Merzifon'da Anadolu Koleji, İstanbul'da ise Robert Koleji, bunların başlıcalarındandır. Meselâ Merzifon Kolejinde, hiç Türk talebe yoktu. 135 talebeden 108'i ermeni, 27'si de rumdu. Bunlar yatılı olarak Anadolu'nun her yerinden toplanmış talebelerdi. Müdürü, diğerlerinde olduğu gibi, bir râhipti. Bu arada, Anadolu kaynamaya başladı. Ermeni komitacılar, müslümanları insâfsızca katlediyor, müslüman köyleri yakıyor, vatanın bekçisi ve sâhibi Osmanlıya hayât hakkı tanımıyordu.

Bu ermenilerin takîbi sonucu, 1893 senesinde yaptıkları büyük katliamlarda komitacıların bu kolejde yuvalandıkları, bütün faaliyetlerinin hazırlığını burada yaptıkları ve reîslerinin Kayayan ve Tumayan adlı kolej muallimleri olduğu ortaya çıkarıldı. Bunun üzerine misyonerler, bütün dünyayı ayağa kaldırdılar. Bu iki hâin ermeniyi kurtarmak için, Amerika'da ve İngiltere'de çok büyük gösteriler tertîp ettiler.

Bu sebeple, İngiltere ile Osmanlı devletinin arası açıldı. İşin tuhafı, 1893 de, İngiliz misyonerlerin tertîb ettiği bu gösterilerde Merzifon Anadolu Kolejinin müdürü de, Londra'da bunların içinde idi. Anadolu'da, müslümanlara karşı yapılan katliamlar, hıristiyan kitaplarında aksine çevrilerek, yazıldı.

Engizisyonları aratmayacak vahşetler Gaziantep deftardarı Eyyüb Sabri efendi hatıratında diyor ki: "İngilizlere göre, müslümanlara zulüm ve hakâret etmek, millî bir vazîfedir. Yirmibinden fazla müslüman esîrin 1919 da, Mısır'ın Abbâsiyye hastanesinde gözleri oyulmuş, kolları, ayakları kesilmiştir.

Esîrleri anadan doğma soyarak, ingiliz binbaşının önünden geçirirlerdi. Esîrler arasından, hoca Abdullah efendi, hiç olmazsa edeb yerlerimizi mendil ile örtmeye izin verin diyerek, çok yalvardı. İzin vermediler. Alay ettiler. Yafa Belediye Başkanı Ömer Baytar efendi ve Akkâ milletvekili Esat Şâkir efendi ve bir çok âlim ve şerîfler ve Nablüs İdâre Meclîsi üyesi Seyfeddîn efendi de aramızda idi.

Geçmiş asırlardaki vahşetler ve Engizisyon zulümleri, ingilizlerden çektiğimiz işkenceler yanında hiç kalır. Dünyada hiçbir milletin yapamıyacağı zilleti, alçaklığı, İngilizler yaptılar."

BUGÜNKÜ SOHBET · 21 EYLÜL 1996 · KAYIT 10994

Zulüm pâyidâr kalmaz

Kendilerinin, "Üzerinde güneş batmıyan ülke" ismini vermiş oldukları İngiltere, "Üzerine güneşin pek doğmadığı bir ülke" hâline gelmiştir. Müstemlekelerinin çoğunu kaybetmiş, âdetâ tüyleri yolunmuş bir tavuk gibi olmuştur.

Zulüm payidar kalmaz. Eden bulur. Bugün islâm devletleri paramparça, perişan hâlde ise, bunun baş sorumlusu Batılı devletlerdir. Özellikle de İngilizlerdir. Fakat bunların yaptıkları yanlarına kâr kalmadı. Bunda en büyük payı da ingilizler aldı. Aslında, İngilizler, ikinci cihân harbinden galip çıkmış gibi görünüyorsa da, hakîkatte mağlup olmuşlardır. Çünkü, kendilerinin, "Üzerinde güneş batmıyan ülke" ismini vermiş oldukları İngiltere, "Üzerine güneşin pek doğmadığı bir ülke" hâline gelmiştir. Müstemlekelerinin çoğunu kaybetmiş, âdetâ tüyleri yolunmuş bir tavuk gibi olmuştur.

İngiliz merkez istatistik bürosu tarafından yayınlanan Cemiyet temâyülleri isimli rapora göre, her yüz İngiliz bebekten yirmiüçü, gayrı meşrû ilişkiler sonucu dünyaya gelmektedir.

Her türlü rezâlet serbest 7 Mayıs 1990 tarihli bir İstanbul gazetesinin, İngiliz polis kurumu Scotland Yard tarafından neşredilen istatistiğe dayanarak verdiği haberde, Londra'da can güvenliğinin kalmadığı, bilhassa kadınlar için, çok tehlîkeli bir şehir hâline geldiği bildirilmektedir. İngiliz polisinin raporuna göre, son oniki ayda, başta ırza tecâvüz ve soygun olmak üzere, bütün suçlarda artışlar olmuştur.

Bütün dünyada ve bütün dinlerde âile, meşrû olarak kadın-erkek beraberliğidir. İki erkeğin livâta (homoseksüellik) yapmasını, İngiliz kânûnları himâye etmektedir.

12 Kasım 1987 tarihli bir İstanbul gazetesinde, "İngiliz ordusunda skandal" başlıklı haberde, kraliçe ikinci Elizabeth'in muhâfız alayına yeni katılan erlerin ırzlarına, nâmûslarına tecâvüz edildiği ve sadistçe işkence yapıldığı yazılıdır.

28 Aralık 1990 tarihli gazetemizde yayınlanan bir araştırma yazısında, İngiltere kiliselerinde bile Lûtî sayısının % 15'i bulduğu, Lordlar ve Avam kamarasında ise, bu sayının, daha da yükseldiği bildirilmektedir. Ahlâksızlık, İngiliz kabinesine kadar sıçramış, Profümo skandalı gibi hâdiseler ortaya çıkmıştır. Avrupa'da Lûtîlerin teşkîlatlandığı ilk ülke, İngiltere'dir.

Bu ahlâksızlıkların yapıldığı yerlerde bile, İngilizin İslâm düşmanlığı göze çarpar. Londra'nın arka sokaklarında fuhuş, livâta ve her türlü rezâletin yapıldığı yerler, İslâmiyette mübârek olan yeşil renk ile boyandığı gibi, bu pislik yuvalarının kapısına "Mekke" levhası asılmıştır.

İngiliz, Guardian gazetesi, 200 bin kız çocuğunun büluğ çağına gelince, babası tarafından tecâvüz edildiği için, mahkemeye mürâcaat ederek, koruma istediğini yazmıştır. BBC televizyonu ise, haberinde, mahkemeye şikâyet etmiyenlerin 5 milyon olarak tahmîn edildiğini söylemiştir.

İngiltere, toprak dağılımı bakımından da, dünyanın en adâletsiz yapısına sahiptir. İngiliz köylüsünün, toprak reformları için, Lordlarla verdiği mücâdeleler, tarihlerde yazılıdır. Bugün bile, İngiltere toprağının % 80'inin imtiyazlı sınıf denilen azınlığın elinde olduğu bir gerçektir.

Böyle vahşi devlet görülmemiştir Oksford hastanesi iki doktorunun tetkîkinde, her sene yüzbin ingilizin intihâra teşebbüs ettiği, bunlardan 4500'ünün öldüğü tesbît edilmiştir. Bunların yüzde 62'si genç kızdır. Jetleri, bombaları, füzeleri ile, her sene yüzbinlerce müslümanı şehîd eden, yüzbin vatandaşını da, intihâra sevk eden, ingilizler gibi zâlim, vahşî bir devlet görülmemiştir.

İrlanda ise, İngilterenin başına belâ olmuştur. Kendi kazdıkları hıyânet çukurlarına, kendilerinin düştüğü günleri inşâallah hep berâber göreceğiz.

BUGÜNKÜ SOHBET · 22 EYLÜL 1996 · KAYIT 10995

Osmanlının başarısı

Osmanlılar, aldıkları yerlerde halka kötülük yapmadılar. Müslüman olsun kâfir olsun herkese, adâlet ile muâmele yaptılar. Elde ettikleri ülkelerdeki küçük çocukları, teste tâbi tutarak zekâlarını ölçtüler. Bunlara önemli vazîfeler verdiler.

Müslümanlar, fennin her yeniliğini uygulayarak, Avrupa içlerine kadar ilerleyince, endîşeye kapılan Avrupalılar:

- İslâmiyet Avrupa'ya yayılıyor, hıristiyanlık yok oluyor, diye şaşkına döndüler.

Kendi aralarında toplanarak, Osmanlı akınlarını durdurmak için çâreler aradılar. Kaba kuvvetle karşı koyma ile bir yere varılamıyacağını anladılar.

Bir gece yarısı, İstanbul'daki İngiliz elçisi, sabahı bekliyemeden:

- Buldum, buldum! Osmanlıların zaferden zafere ulaşmalarının sebebini ve bunun çâresini buldum. Osmanlılar, aldıkları yerlerde halka kötülük yapmıyorlar. Müslüman olsun kâfir olsun herkese, adâlet ile muâmele yapıyorlar. Elde ettikleri ülkelerdeki küçük çocukları, teste tâbi tutarak zekâlarını ölçüyorlar. Böylece keskin zekâlı çocuklar, tesbît edilip, saraydaki Enderûn denilen mekteplerde, değerli öğretmenler tarafından okutuluyor. Bu okullarda, İslâm bilgileri, İslâm ahlâkı, fen, kültür dersleri verilerek kuvvetli, başarılı müslüman olarak yetiştiriliyorlar. Osmanlı ordularını zaferden zafere ulaştıran değerli kumandanlar ve Sokullular, Köprülüler gibi seçkin siyâset ve idâre adamları, hep böyle yetiştirilen keskin zekâlı çocuklardı. Osmanlı akınlarını, müslümanların gelişmelerini durdurmak için, bu Enderûn mekteplerini ve bunların kolları olan

medreseleri içeriden yıkmak, müslümanları ilimde, fende geri bırakmak lâzımdır. Fenden ve îmân kuvvetinden mahrûm kalan müslümanları, bu şekilde yıkmak çok kolay olacaktır, diyerek şifre yolladı.

Plân tatbik ediliyor İngiliz Sefîrinin bu teklîfi çok doğru bulunarak, bu fikrin hemen tatbîk plânlarına başlandı.

Önce müslümanlar aldatılarak, medreselerden, mekteplerden ilmî, fennî konularda iyi yetişmiş kıymetli din adamlarının ve idârecilerin yetiştirilmesini önlemek için plânlar hazırlandı.

Câhil bırakılan gençler, çeşitli vesîleler ile Avrupa'ya çekildi. Burada, dinsizlik aşılandı. Zevk ve sefâhata alıştırıldı. Yalancı etiketler, diplomalar verilerek anavatana gönderildi.

Fen adamı, edebiyatçı vs. kılığındaki bu sinsi din düşmanları, aydın, ileri görüşlü kimseler olarak tanıtıldı. Böyle diplomalı fen yobazları, din düşmanlarının çok kurnazca plânları ve sayısız para harcayarak çevirdikleri dolaplar ile, Osmanlı devletinde iş başına getirildiler. Meselâ mason olan Mustaf Reşit Paşa, Fuat Paşa ve benzerleri, medreselerden, önce fen derslerini kaldırdılar. "Âhiret işi varken bu işlerle uğraşmak uygun değildir. Bunların yerine dîn bilgisi öğrenmelidir" dediler.

Sinsi plânlarına engel oldu Hâlbuki, Fâtih Sultân Mehmed Hân zamanında, medreselerde, din ve fen bilgileri çok yüksek idi. Öğleye kadar din dersi, öğleden sonra da fen dersi okutulurdu. Yukarıdaki plân gereği, tanzimattan sonra ve hele ittihatçılar zamanında öğrenim seviyesi çok düşürüldü. Bir taraftan, size fen dersi lâzım değil deyip, okullardan bu dersleri kaldırırken, diğer taraftan da müslümanlar, fenne karşıdırlar diyerek iki yüzlülük ediyorlardı.

İslâm düşmanları, çok sinsi ve iki yüzlü davranarak plânlarını başarı ile uyguladılar. Hele Mithat Paşa hazırladığı gizli plânlarla Osmanlı Devletini yıkıp, İslâmiyeti, Kur'ân-ı kerîmi yok etmek için kıyâsıya mücâdele ediyordu.

Sultân Abdülhamid Hân'ın kuvvetli îmânı ve keskin zekâsı, müslümanlara ve İslâmiyete saplanmak istenen bu zehirli hançere karşı çelik bir kalkan gibi dikildi. Padişahlıkta kaldığı müddetçe, İslâm düşmanlarının bu sinsi plânlarına mâni oldu.

BUGÜNKÜ SOHBET · 23 EYLÜL 1996 · KAYIT 10996

İki ekmek eksik

Allahü teâlâ Kur'ân-ı kerîmde, hayır hasenât yapılınca bire on vereceğini va'dediyor. Ben O'nun va'dine güvendim. İki ekmek yerine yirmi ekmek vereceğini biliyordum. Onun için eksik olduğunu söyledim.

Râbia-yı Adviyye hazretlerinin evine misâfirler gelmişti. Misâfirlerin karnını doyurmak istedi. Fakat baktı ki sadece iki ekmek var. Ekmek misâfire yetmiyecekti. "Misâfirlere yetecek kadar ekmeği nasıl te'min edebilirim?" diye düşünürken kapı çalındı.

Gelen iki kişi de, karınları aç olduğu için Râbia-yı Adviyye'den yiyecek birşeyler isteyeceklerdi. Daha onlar birşey söylemeden, kapı aralığından iki ekmek uzatıldı. Gelenler ekmeği alıp sevinerek oradan uzaklaştılar.

Evdeki misâfirler bu işe bir mânâ verememişlerdi. Mevcut iki ekmek de gitmişti. Kendilerine yiyecek birşey kalmamıştı. Fakat hazret-i Râbia'ya birşey söylemeden beklemeye başladılar.

Aradan bir saat geçmemişti ki, hazret-i Râbia'nın kapısı tekrar çalındı. Kapıyı açtıklarında iki kişinin kucaklarında bir yığın ekmekle beklediklerini gördüler. Ekmek getirenler:

- Efendimiz bu ekmekleri, Râbia-yı Adviyye'ye hediye olarak gönderdi, dediler.

Bire on va'dediyor Hazret-i Râbia ekmekleri teker teker saydı. Onsekiz ekmek vardı. Ekmeği getirenlere:

- İki ekmek eksik, dedi.

Gelen iki kişi çok mahcup oldular. Sakladıkları iki ekmeği de çıkartıp verdiler. Fakat hazret-i Râbia, bu iki ekmeği onlara hediye ederek:

- Bu iki ekmek sizin rızkınız idi. Gerçi siz izinsiz aldığınız için rızkınızı haram yoldan te'min etmiş olacaktınız. Fakat şimdi helâlinden yiyeceksiniz, buyurdu.

Olanlara bir mânâ veremiyen evdeki misâfirler nihayet dayanamayıp sordular:

- Sen ekmek siparişi vermiş miydin?

- Hayır.

- Peki niçin iki tane eksik diye söyledin, eksik olduğunu nereden bildin?

Hazret-i Râbia şöyle cevap verdi:

- Biliyorum, siz bana yemek yemek için gelmiştiniz. Karnınız açtı. Fakat evdeki iki ekmek size yetmiyecekti. Bu iki ekmeği çoğaltmak istedim. Bu sırada kapıya gelenlere mevcut iki ekmeği vererek, Allahü teâlâdan misâfirlere yetecek kadar ekmek vermesini istedim.

- Peki yirmi tane ekmek geleceğini nereden bildin?

- Çünkü, Allahü teâlâ Kur'ân-ı kerîmde, hayır hasenât yapılınca bire on vereceğini va'dediyor. Ben O'nun va'dine güvendim. İki ekmek yerine yirmi ekmek vereceğini biliyordum. Onun için eksik olduğunu söyledim.

Bu hâli gören misâfirler, hazret-i Râbia'nın Allahü teâlânın sevgili kulu olduğunu yakînen bir daha görmüş oldular.

Beni onlara bulaştırma Hazret-i Râbia, gelen hediyeleri dağıtır, günlerinin çoğunu oruçla geçirirdi. Bir defasında yedi gün yiyecek birşey bulamadı. İftarlarını sadece su ile yaptı. Sekizinci günü açlığı iyice şiddetlendi. Akşam ezânından sonra kapı açıldı, birisi bir tabak yemek getirmişti. Yemeği içeri aldı. Mum almak için gitti. Geri döndüğünde kedinin yemeği dökmüş olduğunu gördü. Su bardağı almak için gitti bu esnada mum söndüğünden ayağı takılıp bardak kırıldı. Anladı ki bunlar birer imtihan.

- Yâ Rabbî! Bu zavallı kulunu imtihan ediyorsun. Fakat âcizliğimden sabredemiyorum, diyerek bir ah çekti.

Bu sırada gaibten bir ses işitti:

- Ey Râbia! İstersen dünya ni'metlerini üzerine saçalım, üzerindeki dert ve belâları kaldıralım. Hangisini tercih edersin?

- Yâ Rabbî! Beni senden uzaklaştıracak şeylerden, uzak eyle! Beni onlara bulaştırma, diye yalvardı.

Bundan sonra hazret-i Râbia'nın bütün ömrü Cenâb-ı Hakka taat ve ibâdet üzere geçti. Her işinde Allahü teâlânın rızâsını aradı.

BUGÜNKÜ SOHBET · 24 EYLÜL 1996 · KAYIT 10997

Suyun kaynağı temiz olursa

Sen suyun kaynağı gibisin! Senin vâlilerin, kumandanların da suyun kollarıdır. Suyun kaynağı saf ve temiz olursa, kolları da saf ve temiz olur. Suyun kaynağı temiz, kolları hafif bulanık olursa da zararı olmaz.

Şakîk-i Belhî hazretleri, bir sene hacca gitmek üzere yola çıktı. Bağdat'a vardığında, Halîfe Hârun Reşid kendisini yanına çağırarak sordu:

- Zâhid olan, Şakîk-i Belhî sen misin?

- Şakîk benim fakat, zâhid değilim.

- Bana nasîhat eder misin?

- Ey Halîfe aklını başına topla! Çok dikkatli ol! Allahü teâlâ sana, hazret-i Ebû Bekir'in makâmını verdi ki, senden O'nun gibi doğruluk istiyor. Sana Hazret-i Ömer'in makâmını verdi ki, O'nun gibi hak ve bâtılı ayırmanı istiyor. Sana hazret-i Osman'ın makâmını verdi ki, O'nun gibi hayâ sahibi olmanı, lütuf ve ihsânının bol olmasını istiyor. Sana hazret-i Ali'nin makâmını verdi ki, O'nun gibi ilim ve adâlet istiyor.

İlk giden sen olursun!

Halîfe Hârun Reşid:

- Ne olur biraz daha devam et, deyince buyurdu ki:

- Allahü teâlâ seni Cehennemin kapısına bekçi yaptı. Eline de üç şey verdi. Bunlar, mal, kılıç ve kırbaç. İnsanları bu üç şey ile Cehennemden uzaklaştıracaksın! Muhtâç biri gelirse ona mal vereceksin. Allahü teâlânın emirlerine karşı gelenleri cezâlandıracaksın! Haksızlıklara karşı kılıcını çekeceksin! Eğer bunları yapmazsan, Cehenneme gidecek ilk sen olursun!

- Ne olur biraz daha söyleyin.

- Sen suyun kaynağı gibisin! Senin vâlilerin, kumandanların da suyun kollarıdır. Suyun kaynağı saf ve temiz olursa, kolları da saf ve temiz olur. Suyun kaynağı temiz, kolları hafif bulanık olursa da zararı olmaz. Fakat, suyun kaynağı bulanık olursa, kollarından saf ve temiz su beklemek mümkün olmaz.

Hârun Reşid, bu nasîhatleri kendinden geçmiş bir hâlde dinliyordu. Şakîk-i Belhî hazretleri, kalkıp gitmek istediğinde, ona yalvardı:

- Senin gibisi az bulunur. Ne olur, biraz daha devam et!

Şakîk-i Belhî hazretleri sonra şöyle devam etti:

- Düşün ki, çölün ortasında kaldın! Susuzluktan ölmek üzeresin! Birisi getirip, bir bardak su uzattı. Bu suyu kaça satın alırsın?

- Ne istiyorsa verir o suyu satın alırım!

- Suyun sahibi, elindeki suya karşılık malının yarısını istese verir misin?

- Seve seve veririm.

- Düşün ki, malının yarısını vererek aldığın suyu içtin. Bir zaman geçince bu suyu dışarı atmak ihtiyâcı duydun. Fakat, idrarını yapamıyorsun. Sancılar içinde kıvranıyorsun. Çâresiz bir vaziyette kıvranırken, birisi sana, "Ben seni bu sıkıntıdan kurtarırım, fakat malının kalan yarısını isterim" dese, ne yaparsın?

- Elbette o yarısını da veririm. Ben o sıkıntı, ızdırap içindeyken, malım olmuş ne fayda?

Servetine güvenme!

Bunun üzerine, Şakîk-i Belhî hazretleri buyurdu ki:

- O hâlde, önce içtiğin sonra idrar yoluyla dışarı attığın bir içim su kıymetinde bile olmıyan şu servetine sakın güvenme! Başkasına bu malların ile övünme!

Bir gün yolda, gayrı müslimin biri Şakîk-i Belhî hazretlerine dedi ki:

- Bir kimse, kendisine rızık verdiği için Allahü teâlâya îmân ve ibâdet ederse, o kimsenin yaptığı yalancılık olur.

Bu sözü duyan Şakîk-i Belhî hazretleri, yanındakilere buyurdu ki:

- Bu sözü yazın.

Bunun üzerine gayrı müslim:

- Nasıl olur, senin gibi yüksek bir zât, benim gibi birinin sözünü nasıl kaydeder?

- Biz, kim olursa olsun, doğruyu söyliyen kimsenin sözünü alırız. Çünkü Peygamber efendimiz, (Hikmet, mü'minin kaybettiği malıdır. Nerede bulursa alsın) buyurmuştur.

Bu sözler karşısında, hayrete düşen gayrı müslim dedi ki:

- Bana İslâmiyeti anlatın! Müslüman olacağım. Bu derece tevâzuyu emreden ve hakkı kabûl eden din sahte olamaz.

BUGÜNKÜ SOHBET · 25 EYLÜL 1996 · KAYIT 10998

Hatâlarını anladılar

Bu şehirdekilere göre Allahü teâlânın "Kudret" sıfatı yoktur. Çünkü bu şehir insanları Allahü teâlânın Kudret sıfatına inansalardı, "Allahü teâlâ, bir ümmî kulunda, insanlara doğru yolu gösterme kâbiliyetini yaratmaya kâdirdir" derlerdi.

Bir gün Erzincan'a dışarıdan bir fakîr geldi. Üzerindeki palto çok eski olduğu gibi, ele alınmayacak kadar kirli görünüyordu. Bu zât paltosunu diktirmek için şehirdeki terzileri tek tek gezdi.

Fakat mürâcaat ettiği bütün terziler onun elbisesini dikmek değil, el sürmekten bile çekindiler. Terziler o fakîr zâta alay yollu; - Şurada Terzi Baba var. Ona götür, o diker, dediler.

Zavallı fakîr zât, Terzi Baba'yı buldu. İsteğini anlattı. Terzi Baba, kabûl etmekte tereddüt bile etmedi:

- Paltonu bırak, inşâallah yarına hazırlarım, dedi.

Terzi Baba paltoyu alıp güzelce yıkadı, kuruttu ve dikti. Ertesi gün o fakîre elbisesini teslim etti. Bütün bu yaptıklarının karşılığında ücret de almadı. O fakîr zât paltosunu temizlenmiş, dikilmiş görünce çok memnun oldu. Terzi Baba'ya şefkatle bakıp, Allahü teâlânın sevdiklerinin sohbetine kavuşması için kalbden duâ etti.

Dünyalık için Allah demem!

O günlerde evliyânın büyüklerinden Mevlânâ Hâlid-i Bağdâdî hazretleri, talebelerinden Abdullah Mekkî Efendiyi Anadolu'ya göndermişti. Abdullah Mekkî Efendi, Erzurum'a uğramış sonra Erzincan'a yaklaşınca, yanındaki arkadaşlarına; - Hocamızın bize târif eylediği memleket, Allah bilir burasıdır. Burada bir zâtın bizde emâneti vardır, dedi.

Abdullah Mekkî Efendi, Erzincan'a gelince, insanlar akın akın ziyâretine geldiler. Gelenler arasında Terzi Baba da vardı. Abdullah Mekkî Efendi, ilk defa gördüğü Terzi Baba girince ayağa kalktı. Dâvet edip yanında yer verdi. Hiç kimseye yapmadığı iltifâtı Terzi Baba'ya yaptı. Sonra buyurdu ki:

- Mevlânâ Hâlidi Bağdâdî hazretlerinden bizde bir emânet var. O emânete seni lâyık gördüm. Bu emânet sana çok menfaatler sağlar. Kabûl edersen sana teslim edeyim.

- Siz bilirsiniz efendim, maddî menfaatse; dünyalık için Allah demem.

- Oğlum sen bulacağını buldun. Teslim edeceğim emânet seni dünya sevgisinden kurtarmaktan başka bir şey değildir.

Bu hâdiselerden sonra, Terzi Baba'nın yüksek derecesi halk arasında duyulup, yayıldı. Herkes istifâde etmek için ona geldi. Zamanla Terzi Baba'ya bağlı talebelerin sayısı gündan güne arttı. Bu hâli çekemeyenler, onun hakkında dedikodu etmeye başladılar. "Okuma yazma bilmiyen bir câhilin başına bu kadar insan toplanmış" diyorlardı.

Hattâ ilimden biraz nasîbi olanlar da, bu gibi sözleri söylemeye başlamıştı. Bunun üzerine beldenin müstüsü, Terzi Baba'yı imtihan için dâvet etti. Maksadı ise; Terzi Baba sorulan suâllere cevap veremez ise, cehâletini anlayıp, onun, insanları irşâd, yol gösterme dâvâsından vazgeçmesini temin etmekti.

Terzi Babanın imtihanı

Terzi Baba, müftü efendinin dâvetini kabûl edip gitti. Müftü efendiye, kendisini niçin dâvet ettiğini sorduğunda, ona; "Biz seni imtihan için dâvet ettik. Hakkınızda birçok dedikodu yapılıyor. Buna son vermek lâzım geldi. Şimdi ba'zı suâller soracağız. Siz cevap vereceksiniz" dedi.

Sonra Sıfat-ı sübûtiyyenin kaç tane olduğunu ve daha başka suâlleri sordu. Terzi Baba büyük bir hakikati ortaya çıkarmak için buyurdu ki:

- Allahü teâlânın; bu şehirde yaşayanlara göre yedi, diğer beldedekilere göre sekiz tane sıfat-ı subûtiyyesi vardır. Buradakilere göre Allahü teâlânın Sıfat-ı subûtiyyesi şunlardır: İlim, Semi, Basar, İrâde, Hayât, Kelâm ve Tekvîn.

Bu şehirdekilere göre Allahü teâlânın "Kudret" sıfatı yoktur. Çünkü bu şehir insanları Allahü teâlânın Kudret sıfatına inansalardı, "Allahü teâlâ bir ümmî kulunda, insanlara doğru yolu göstermek kâbiliyetini yaratmaya kâdirdir" derlerdi.

Bu cevap üzerine orada bulunanlar, Terzi Baba'nın ilm-i ledünniye sâhip, kâmil bir zât olduğuna kanâat getirip, ellerine kapanarak af dilediler.

BUGÜNKÜ SOHBET · 26 EYLÜL 1996 · KAYIT 10999

Lokmaya dikkat etmedikçe..

"Yerin kalay olduğunu ve göklerin bakır olduğunu görsem, rızkımdan endişe etmem. Eğer endişeye kapılacak olsam, kendimi; Allahü teâlânın, bütün mahlûkların rızkını vermeye kefil olduğuna inanmamış kabûl ederim." Vüheyb bin Verd hazretleri, Mekke-i Mükerremin büyük âlimlerinden ve velîlerinden olup, şüphelilere düşmek korkusuyla mübâhların çoğunu terkeden, zâhid bir zât idi.

İbrâhim bir Ethem, İbn-i Mübârek, Süfyân-ı Sevrî, Fudayl bin Iyâd gibi büyük âlim ve velîlerle görüşüp, sohbet ederdi. Süfyân-ı Sevrî hazretleri Mescid-i Haram'da, dinleyenlere ba'zı şeyler anlatır, sözünü bitirince de; "Haydi, kalkınız üstâdımız Vüheyb'e gidelim. Onda hikmetli sözler, güzel haberler vardır" derdi.

Kendi evinde bulunanlar dâhil hiç kimse, Vüheyb'in güldüğünü görmemiştir. Çok ağlardı. "Kıyâmet günü bir yere toplanacaklarını ve Allahü teâlâya hesap vereceklerini bilen kimselerin kalbleri nasıl sevinçli olur, nasıl gülerler, anlıyamıyorum" buyururdu.

Ne yaptıysam uyuyamadım Herkes geceleri uyurken o yatmaz, yatsı abdesti ile sabah namazını kılardı. Yakınlarından birisi; - Niçin uyumuyorsunuz? diye sordu. Cevâbında; - Allahü teâlânın azâbı hakkında okuduğum bir âyet-i kerîme ile bu hâle geldim. O benim uykumu kaçırdı. Ne yaptımsa uyuyamadım, buyurdu.

Namazını bitirdikten sonra; "Yâ Rabbî! Eğer benim namazımda bir noksanlık kaldı ise beni affet. Büyük veya küçük günâh işlemiş isem, onlara da tevbe ve istigfâr ediyorum" şeklinde duâ ederdi. Bir defa secdede iken çok ağladı; "Yâ Rabbî! Beni affet" diye duâ edip, çok göz yaşı döktü.

Nihâyet; "Yâ Vüheyb, affedildin.!" diye bir ses geldi.

Ben hiçbir şey demem Vüheyb bin Verd'e dediler ki:

- Siz, Allahü teâlâya kavuşmak için hemen ölmeyi mi, yoksa daha fazla ibâdet edebilmek için daha çok yaşamayı mı arzû edersiniz? Aksi hâlde hiçbir şey düşünmeden Allahü teâlânın takdîrine râzı olup susmayı mı tercih edersiniz?

Buna cevap olarak buyurdu ki:

- Ben hiçbir şey demem. Allahü teâlâ benim hakkımda neyi irâde edip takdîr etmiş ise, ben onu isterim. Onu severim ve ondan râzı olurum.

Orada bulunanların hepsi bu cevaptan çok memnun oldular. Topluluğun içinde olan Süfyân-ı Sevri Vüheyb'e sarıldı ve alnından öpüp; - En doğrusunu sen söyledin, buyurdu.

Vüheyb bin Verd hazretlerinin kıymetli sözlerinden ba'zıları:

"Anlıyarak ve düşünerek Kur'ân-ı kerîm okumaktan daha fazla kalbleri incelten, rikkate getirip hüzne sevkeden bir şey yoktur." Ne yapsanız kurtulamazsınız "Midenize inen lokmanın harâm veya helâl olup olmadığına dikkat etmedikçe ne yapsanız kurtulamazsınız." "Yerin kalay olduğunu ve göklerin bakır olduğunu görsem rızkımdan endişe etmem. Eğer endişeye kapılacak olsam, kendimi; Allahü teâlânın bütün mahlûkların rızkını vermeye kefil olduğuna inanmamış kabûl ederim." "Zühd; dünya malına âit olan kayıplarına üzülmemek, ele geçen dünyalıklar ile de şımarmamaktır." "Bir kimseye öğüt vereceğiniz zaman, ona ibâdetlerin önemini anlatın. Zîrâ, deniz yolculuğuna çıkan kimse için gemi ne kadar lâzım ise, ibâdetler de insanlar için o kadar lâzımdır."

BUGÜNKÜ SOHBET · 27 EYLÜL 1996 · KAYIT 11000

Cenâb-ı Hakka yakın olanlar

"Biz neyin hesâbını vereceğiz ki, kullandığımız, kendisinden istifâde ettiğimiz bir malımız yoktu. Biz âmir değildik ki, adâletle veya zulümle hükmetmiş olalım. Biz, bize gelen dînin emirleri ile Allahü teâlâya kavuşuncaya kadar O'na ibâdet ettik.

Vüheyb bin Verd, harâm ve şüpheli lokma yemezdi. Hattâ şüpheli korkusuyla pek çok mübâhlardan vazgeçerdi. Bir gün Fudayl bin Iyad, İbni Mübârek ve İbni Uyeyne, Mekke'de Vüheyb bin Verd'in yanına geldiler. Hurma üzerine konuşuluyordu.

Vüheyb bin Verd dedi ki:

- Hurma eskiden en çok sevdiğim yiyecekti. Fakat Mekke hurmalıkları karıştığı için, hurma yemiyorum.

Bu söze İbni Mübârek; - Çok incelersen ekmeği de yememen lâzım gelir. Çünkü Mekke arâzisi, kimsesi kalmayan insanların tarlalarıyla karıştığı için ekmek de hurma gibi şüphelidir, diye cevap verdi.

Ekmek yemezdi?

Bunu işiten Vüheyb bin Verd bayılıp yere düştü. Süfyân-ı Sevrî; - Yâ İbni Mubârek! Vüheyb'i öldürdün! dedi.

İbni Mübârek; - Ona kolaylık olsun diye söyledim, bir kastım yoktu, diye cevap verdi.

Bir müddet sonra kendisine gelen Vüheyb bin Verd; - Bundan sonra ekmek yemeyeceğim, dedi ve sadece süt içmek sûretiyle geçinmeye başladı.

Bu koyun nerelerde otladı?

Bir gün annesi kendisine süt getirdi. Annesine; - Bu süt hangi koyundan sağıldı? Bu koyunun bedeli nereden ödendi? Bu koyun nerelerde otladı? diye sordu.

Annesi cevap veremedi. Çünkü koyunun otladığı yer şehrin ortak malıydı. Sütü içmedi. Annesi; - Oğlum! Allahü teâlâ, magfiret eder, affeder, dedi. Bunun üzerine Vüheyb bin Verd; - Ben, böyle bilerek isyân edip, sonra magfiret olunmayı nasıl isterim? dedi.

Vüheyb bin Verd hazretleri, aynı zamanda hadîs âlimidir. Rivâyet ettiği hadîs-i şerîflerden ba'zıları şunlardır:

Bir kimse gelip dedi ki:

- Yâ Resûlallah! Kıyâmet günü, insanların Allahü teâlâya en yakın olanlarını bize bildirir misin? Resûlullah efendimiz buyurdu ki:

- Kıyâmet günü Allahü teâlâya en yakın olanlar, Allahü teâlâdan korkanlar, O'na karşı tevâzu sâhibi olanlar ve Allahü teâlâyı çok zikredenlerdir.

Cennete ilk girecek olanlar O kimse; - Yâ Resûlallah! İnsanlar arasında Cennete ilk defa onlar mı girecek? diye sordu.

Resûlullah efendimiz; -Hayır, Cennete ilk girecek olanlar onlar değildir, buyurdu.

Soran kimse; - Yâ Resûlallah, öyle ise Cennete ilk girecek olanları bana söyler misin, dedi.

Resûlullah buyurdu ki:

- Cennete ilk girecek olanlar, mü'minlerin sabreden fakîrleridir. Onlar Cennetin kapısına geldikleri zaman, melekler onları karşılayacaklar ve "Hesâbınızı veriniz, ondan sonra geliniz" diyecekler. Fakîr mü'minler derler ki, "Biz neyin hesâbını vereceğiz ki, kullandığımız, kendisinden istifâde ettiğimiz bir malımız yoktu. Biz âmir değildik ki, adâletle veya zulümle hükmetmiş olalım. Biz, bize gelen dînin emirleri ile Allahü teâlâya kavuşuncaya kadar O'na ibâdet ettik.

BUGÜNKÜ SOHBET · 28 EYLÜL 1996 · KAYIT 11001

Merak etme zafer senindir

Allahü teâlânın yardımı senin üzerinedir. Âlemlere rahmet olarak gönderilen sevgili ve şerefli Peygamber efendimiz ve Eshâb-ı kirâmı senin yanındadır. Merak etme zafer senin olacak, muzaffer olarak döneceksin!

Yavuz Sultan Selim Han, evliyâya çok rağbet ederdi. Onların sohbetlerine katılmayı bulunmaz bir ni'met sayardı. Bu sohbetlerle kendisi de tasavvufta yetişti. Üstün dereceler sâhibi oldu. "Osmanlı sultanları arasında; tefsîr, hadîs, fıkıh, tarih, edebiyat gibi zâhirî ilimlerde ve bâtın ilimlerde en yüksek olanı Yavuz Sultan Selim'dir" diyen âlimler pek çoktur.

Yavuz Sultan Selim, ihtişâm ve debdebeye hiçbir zaman önem vermezdi. Dâimâ sâdeliği sever ve sâde giyinirdi. Bir defasında oğlu Şehzâde Süleyman'ı süslü elbiseler içinde görünce; "Annene giyecek birşey bırakmadın" diyerek sitem etmişti.

Kendisi için, fazla para sarfedilerek köşk ve lüks şeyler yapılmasını istemezdi. Devletin bir kuruşunun dahî boşa harcanmasına rızâ göstermez, buna riâyet etmiyenleri şiddetle cezâlandırırdı. Hazîneyi devamlı olarak dolu bulundururdu.

Pâdişâhlığı sırasında hazîne defterdârı Abdüsselâm Bey'e; - Sirkeci ile Sarayburnu arasındaki sâhile basit bir ev yapınız! diye emretmiş, o da Yalı Köşkü denilen köşkü yaptırmıştı. Sultan, köşkün mükemmel yapıldığını görünce çok

üzülerek; - Ben senden bu kadar para sarfını istememiştim. Basit bir gölgelik yapılmasını istemiştim, dedi.

İşte benim hâlim budur Yavuz Sultan Selim Hân, pâdişâh olacağı gün, komutanlarını ve devletin ileri gelenlerini toplıyarak; - Pâdişâh olduğum zaman Mısır'ı, Acem ülkesini almayı ahdettim. Hattâ müslümanları bir noktaya toplamak için Hind ve Turan'a gideceğim. Doğuda, batıda "İ'lây-ı Kelimetullah" (Allahü teâlânın ismini yüceltmek) için çalışacağım. Zâlimlere, evlâdım bile olsa, merhamet etmiyeceğim. Zamanımda boş oturmak ve halka zulmetmek mümkün olmaz. İşte benim hâlim budur. Birâderim ise yumuşak huyludur. Seferden korkmazsanız bana biat ediniz. Aksi takdirde Sultan Ahmed'i seçiniz! demiştir.

Yavuz Sultan Selim Hân padişah olunca, hemen İran'a bir sefer düzenledi. Konya'ya uğrayıp, Mevlânâ Celâleddîn-i Rûmî, Sadreddîn-i Konevî, Şems-i Tebrîzî gibi evliyânın türbelerini ziyâret etti. Bu mübârek zâtların rûhlarından yardım talebinde bulundu. Bu türbelere hizmet edenlere bol bol ihsânlarda bulundu. Sonra yoluna devam etti.

Ordu ilerlerken yaşlı bir çoban koşup huzûruna gelerek; - Sulağımıza hoş geldin sultanım. Görüyorum ki, yorgunsun ve açsın. Bu fakîre misâfir olursan gönül alırsın, dedi.

Yavuz Sultan Selim Hân çobana dedi ki:

- Ben tek başıma değilim çoban baba. Ardımda koca bir ordu var.

- Allahü teâlâ kerîmdir. Hele sen bir mola ver. Misâfir kısmetiyle gelir.

Sultan Selim Hân; "Bunda bir hikmet olsa gerektir!" diyerek ordusuna mola verdi. Çadırlar kuruldu. Çoban sürüden dört koyun seçerek yüzüp temizledi ve kazana koydu. Sonra Sultan Selim Hân'a; - Sultanım! Askerler eti yerken kemikleri sakın kırmasınlar, diye ricâda bulundu.

Kazanlarda etler pişirildi ve gâzîler da'vet edilerek kemiklerin kırılmaması tenbihlendi. Nöbet nöbet sofralara oturuldu. Bütün ordu doyuncaya kadar yemelerine rağmen dört koyunun etini bitiremediler.

Niçin topallıyor?

Sonra çoban, kemikleri bir araya getirerek duâ etti, askerler "Âmin" dedi. Koyunlar, Allahü teâlânın izniyle dirildi ve sürüye katıldı. Sâdece biri topallıyordu. Herkes şaşırmıştı. Yavuz Sultan Selim Hân, çobana sordu:

- Bu niçin topallıyor?

- Bir kemiği noksan olduğu için!

Bunun üzerine Sultan Selim Hân sakladığı aşık kemiğini çıkardı ve dedi ki:

- Baba, sizi denemek istemiştim. Kâmil bir velî olduğunuz anlaşıldı. Kusurumuz af ola. Bizi duâlarından eksik etme!

- Allahü teâlânın yardımı senin üzerinedir. Âlemlere rahmet olarak gönderilen sevgili ve şerefli Peygamber efendimiz ve Eshâb-ı kirâmı senin yanındadır. Merak etme zafer senin olacak, muzaffer olarak döneceksin!

BUGÜNKÜ SOHBET · 29 EYLÜL 1996 · KAYIT 11002

Ölmek, yok olmak değildir

"Allahım, sana sonsuz hamd-ü senâlar ederim. Bana harâm yemeyen bir ordu ihsân eyledin. Eğer askerlerim içinde bir tek kimse, sâhibinden izinsiz bir elma koparıp yese idi, Mısır seferinden vazgeçerdim." Rü'yâda Resûlullah efendimizden emir alan, Sultan Selim Hân, ordusunu toplayıp Mısır seferine çıktı. Gebze'de ilk mola verildi. Ordunun geçtiği yollar bağlık bahçelik idi. Asmalar salkım salkım olgun üzümlerle, ağaçlar kırmızı elmalarla doluydu. Yavuz Selim Hân, "Acaba askerim, sâhibinden izinsiz üzüm ve elma koparıp yer mi" diye kendi kendine düşüncelere daldı.

Bir müddet bu düşüncelerle tereddüt içinde kaldıktan sonra yeniçeri ağasını huzûruna çağırdı ve; - Ağa! Fermânımızdır. Bütün yeniçeri, sipâhi ve azap askerinin heybeleri yoklansın. Heybesinden bir elma ve üzüm salkımı çıkan asker, derhal huzûrumuza getirilsin! buyurdu.

Mısır seferinden vazgeçerdim Yeniçeri ağası, saatlerce heybeleri arattırdıktan sonra, Sultan Selim Hân'ın huzûruna gelip; - Hünkârım! Askerin heybelerini arattırdık, asmaları ve elma ağaçlarını inceledik. Heybelerde üzüm veya elma bulamadık. Asma ve ağaçlarda da koparılma izlerine rastlıyamadık, dedi.

Bu habere Sultan Selim Hân çok sevindi. Üzerindeki ağırlık ve zihnindeki düşünce kalkmıştı. Secde-i şükre kapandı. Sonra ellerini açarak, "Allahım, sana sonsuz hamd-ü senâlar ederim. Bana harâm yemeyen bir ordu ihsân eyledin. Eğer askerlerim içinde bir tek kimse, sâhibinden izinsiz bir elma koparıp yese idi, Mısır

seferinden vazgeçerdim" dedi. Sonra yeniçeri ağasına; "Çünkü ağa! Harâm yiyen bir ordu ile, beldelerin fethi mümkün olmaz" buyurdu.

Uzun ve meşakkatli bir yolculuktan sonra Memlük ordusuna bir günlük yol kalmıştı. Sultan Selim Hân; - İnşâallahü teâlâ yarın cenk günüdür. Herkes niyetini kavî eylesin ve zafer için duâ etsin, buyurdu.

Sinân Paşa ise dedi ki:

- Sultanım! Yarın büyük bir gün olacak. Korkarım ki, heyecana gelip, her zamanki gibi düşmanın ortasına yalnız başınıza yalın kılıç dalar, kendinizi ateşe atarsınız. Size bir zarar gelirse yüreğimiz dilhûn olur, çok üzülürüz.

Sen bizi ne sanırsın?

Sinân Paşa, Selim Hân'ın geride durmasını tavsiye ediyordu ki, Sultanın şimşek gibi çakan gözleriyle karşılaşınca, susmak mecburiyetinde kaldı ve Sultanın; - Sinân, Sinân! Sen bizi ne sanırsın? Biz Cennet mekân dedemiz Fâtih Sultan Mehmed Hân'ın torunuyuz. Çadır içinde savaş idâre etmeyiz, buyurduğunu, büyük bir haz içinde dinledi.

Askerler, pâdişâhlarının hücum emrini bekliyorlardı. Askerler tekrar tekrar, "Allahü teâlânın rızâsı için, Cenâb-ı Hakkın ism-i şerîfini yüceltmek için..." diye niyetlerini tazeliyorlardı. Bu sırada Yavuz Sultan Selim Hân'ın; "Ölmek, yok olmak değildir. Eğer şehidlik müyesser olursa, âhırette saâdet bizimdir. Şâyet düşmana gâlip gelirsek dünyada devlet bizimdir" buyurduğu askerlere bildirildi. Bütün gözler Sultan Selim Hân'da idi. Selim Hân, atından inerek kıbleye karşı döndü ve ellerini açarak; "Yâ Rabbî! Senin dînini yaymak, mübârek ismini yüceltmek için buradayız. Sonsuz kuvvet ve kudret sâhibi ancak Sensin. Ehl-i sünnet i'tikâdını kuvvetlendirmemiz için bize yardım eyle. Ordumuza zafer ihsân et!..." diye duâ ettikten sonra atına sıçradı. Osmanlı yiğitleri, sultanlarını hayranlıkla seyrediyordu. Selim Hân, atının üzerinde kılıcını havaya kaldırarak; "Yâ Allah, Bismillah, Allahü ekber!" diyerek hücûm emrini verdi.

Böyle ihlâs, böyle gayret olunca Cenâb-ı Hak da kendisine zafer müyesser kıldı. Mübârek beldeleri, mübârek toprakları kendisine ihsân etti.

BUGÜNKÜ SOHBET · 30 EYLÜL 1996 · KAYIT 11003

Kendiliğinden buralara gelmez

Bu gelen sultan öyle bir zâttır ki, kendiliğinden buralara gelmez. Bu bedbahtları cezâlandırmak için, Hak teâlâ tarafından me'mur edilmiş görürüz.

Sultan Selim Hân, seferlerinden birinde askerine mola vermişti. Pâdişâh otağına yakın bir yerde, manastır bulunuyordu. Bu manastırın papazı, Sultan Selim Hân'ın kendilerine bir zarar yapmasından korktuğu için, yüzlerce kişinin doyabileceği bir yemek hazırlattı. Sultan Selim Hân'ı, âlimleri ve komutanları da'vet etti. Yemekten sonra bir müddet sohbet ettiler. Sohbet sırasında Yavuz Sultan Selim Hân Papaza sordu:

- Papaz Efendi! Cennetmekân babam zamanında mı daha rahat ve huzur içinde idiniz, yoksa bizim zamanımızda mı?

Papaz, Sultan Selim Hân'a yaranmak için dedi ki:

- Haşmetli Sultanım! Elbette zât-ı âliniz zamanında daha rahat ve huzûr içindeyiz. Babanız zamanında bu kadar rahat değil idik.

Sultan Selim birden hiddetlendi ve "Bunu cezâlandırın!" buyurdu. Hemen papazı dışarı çıkarırlarken, Zenbilli Ali Cemâlî Efendi, Sultana sordu:

- Hünkârım! Dînimizin hangi hükmüne uyarak bu papaza cezâ veriyorsunuz?

Selim Hân Ali Cemâlî Efendi'ye, "Sen de mi anlamadın" der gibi yüzüne baktıktan sonra dedi ki:

- Efendi hazretleri! Peygamber efendimizin, "İnsanların en iyisi, benim zamanımda bulunan müslümanlardır. Onlardan sonra en iyisi onları görenlerdir. Onlardan sonra da en iyisi, onları görenleri görenlerdir" hadîs-i şerîfini ne çabuk unuttunuz. Babamın zamanı Peygamber efendimize daha yakındır. Hiç bizim zamanımız, babama göre daha iyi olabilir mi?

Kendisi evliyâdır İran seferinde ordu yolda iken, Tebriz'de, evliyâdan Molla Kemâleddîn Erdebîlî hazretleri bulunuyordu. O bir ikindi namazını kıldırdıktan sonra sevdikleri ile sohbete başladı. Sohbette Hâfız Mehmed Efendi ve Hasan Can

ismindeki oğlu da vardı. Kemâleddîn Efendi, bir ara Hâfız Mehmed'e ve Hasan Can'a bakarak buyurdu ki:

- Allahü teâlâ sizi bu büyük belâdan koruyacaktır. Çünkü sizler Hâfız-ı Kur'ân olup, Hakkın kelâmını nâzil olduğu gibi korumaktasınız.

Bunun üzerine Hâfız Mehmed suâl etti:

- Efendim! Osmanlı Sultanı bu ülkeye ayak basmak üzeredir. Bu işin sonu, nereye varacak?

Kemâleddîn Erdebîlî hazretleri şöyle cevap verdi:

- Bu gelen sultan öyle bir zâttır ki, kendiliğinden buralara gelmez. Bu bedbahtları cezâlandırmak için, Hak teâlâ tarafından me'mur edilmiş görürüz. Bütün evliyânın rûhları onunladır. Kendisi dahî evliyâlıkta rütbe ve makâm sâhibidir.

* * * Mısır seferinde, Haleb'den Şam'a giden Sultan Selim Hân, orada da zamanın âlim ve evliyâlarıyla görüştü, hayır duâlarını aldı. Muhyiddîn-i Arabî hazretlerinin Şam'da vefât ettiğini biliyordu. Muhyiddîn-i Arabî'nin, "Sin, şın'a gelince Muhyiddîn'in kabri meydana çıkar" sözünü, okuduğu kitaplardan hatırladı.

"Sin" ve "Şın" Şamlılar kabrin üzerine çöp dökmüşlerdi. Bu sebeple kabir belli değildi. Araştırmalar netîcesinde kabir bulundu. Sultan Selim Hân, çöpleri temizleterek, kabrin üzerine güzel bir türbe, yanına bir câmi ve imâret yaptırdı.

Ayrıca Muhyiddîn-i Arabî'nin vefâtından önce ayağını yere vurarak; "Sizin taptığınız, benim ayağımın altındadır" buyurduğu yeri tesbit ettirip, orayı kazdırdı. Oradan küp içinde altın çıktı.

Bundan Muhyiddîn-i Arabî'nin "Siz, Allahü teâlâya değil de paraya tapıyorsunuz" demek istediği anlaşıldı. Selim Hân, çıkan altınları fakîrlere dağıttı. "Sin"den maksadın Selim, "Şın"dan maksadın Şam olduğunu anlamıştı. Böylece kendisinin de Cenâb-ı Hakkın velî kullarından biri olduğu bir defa daha anlaşılmış oldu.

1996 YILLIK KÜLLİYATI

10

Ekim

31 yazı · Bugünkü Sohbet: 31

BUGÜNKÜ SOHBET · 1 EKİM 1996 · KAYIT 11004

Sultan edebinden hiç konuşmadı

"Büyük velîlerin meclis ve mahfelinde, onlar konuşurlarken başkasının konuşması edeb dışı sayılır. Bulunduğumuz makâm edeb makâmı idi, bize sâdece dinlemek düşerdi. Nitekim biz de öyle yaptık." Selim Hân namazlarını Umeyye Câmiinde kılardı. Hocası Abdulhalîm Efendi, Ahmed ibni Kemâl Paşa, Hasan Can ve diğer âlimlerle sık sık sohbetler ederdi. Selim Hân birgün Hasan Can'a sordu:

- Mısır'ın fethi zihnimi kurcalayıp durmaktadır. Bu fethin bize nasîb olup olmıyacağı hakkında düşünüp dururuz. Bizi bu husûsta ferahlatacak Allahü teâlânın dostlarından bir velî var mıdır? Aceb ne buyuracaktır, merak eder dururum.

Hasan Can cevap verdi:

- Devletlü Hünkârım! Emevî Câmiinin bir köşesinde, sabah-akşam Allahü teâlâyı zikreden bir derviş vardır. Ola ki o sizin mes'elenizi halleder.

Bunun üzerine Sultan Selim Hân, sabahın erken saatlerinde câmiye gitti. Târif edilen bu zâtı Allahü teâlâyı zikrederken buldu. Yanına varıp selâm verdi. O zât, Selim Hân daha birşey sormadan dedi ki:

- Ey Muzaffer Sultan! İnşâallahü teâlâ cenâb-ı Hak Mısır'ın fethini sana müyesser edecektir. Allahü teâlâ yardımcın olsun. Mısır'ın fethinden sonra, İstanbul'a döndüğünde, oradaki Sünbül Sinân'dan gâfil olma sakın!

Şükür secdesine kapandı Sultan Selim Hân, bu müjdeye ziyâdesiyle memnûn oldu. Şükür secdesine kapandı.

Selim Hân, Şam'da bulunan fakîr halka çok ihsânlarda bulundu. Medreselerde okuyan talebeleri ve hocaları ziyâret edip ihtiyaçlarını giderdi. Evliyânın büyüklerinden Muhammed Bedahşî hazretleri de Şam'da ikâmet etmekte idi. Onun da evine iki defa giderek ziyâret etti. Hayır duâsını aldı.

Selim Hân'ın Muhammed Bedahşî'yi ilk ziyâretlerinde, aralarında hiç konuşma olmadı. Sultan, onun büyük bir velî olduğunu anlayıp huzûrunda edeble oturdu. Odada tam bir sükûnet hâkimdi. Bir saatten fazla oturmalarına rağmen, ikisi de tek kelime konuşmadan ayrıldılar.

İkinci defa ziyâretlerinde önce Muhammed Bedahşî konuşmaya başladı ve buyurdu ki:

- Sultanım! İkimiz de Allahü teâlânın seçilmiş kulları arasında bulunuyoruz. Boynumuzda kulluk bağı vardır. Allahü teâlânın huzûrunda sorumluyuz. Resûlullahın, "Hepiniz bir sürünün çobanı gibisiniz. Çoban sürüsünü koruduğu gibi, siz de evlerinizde ve emirleriniz altında olanları Cehennemden korumalısınız. Onlara müslümanlığı öğretmelisiniz! Öğretmez iseniz mes'ûl olacaksınız" mübârek sözleri, sizin rehberinizdir. Çok meşakkatli, külfetli bir yolda bulunuyorsunuz. Allahü teâlâ yardımcınız olsun.

Yavuz Sultan Selim Hân, Allahü teâlânın bu velî kulunu büyük bir dikkatle dinledi ve tek kelime olsun karşılık vermedi. Sükût ve edeb ile huzûrundan ayrıldı.

Sultanım, hiç konuşmadınız...

Bunun üzerine daha sonra, orada hazır bulunanlardan birisi dedi ki:

- Sultanım, hiç konuşmadınız, hep dinlediniz?

- Büyük velîlerin meclis ve mahfelinde, onlar konuşurlarken başkasının konuşması edeb dışı sayılır. Bulunduğumuz makâm edeb makâmı idi, bize sâdece dinlemek düşerdi. Nitekim biz de öyle yaptık. O esrâr ve hikmet meclisinde, ben sâdece bir zerre sayılırdım. Benim konuşmamı lâyık görmüş olsaydı, elbette ki böyle bir işârette bulunurdu.

Yine bu sırada Sultan Selim Hân, Muhyiddîn-i Arabî hazretlerinin kabrinin yerini bilen ve orada sık sık i'tikâfta bulunan bir evliyâ ile tanıştı. Yavuz Sultan Selim Hân, zaman zaman bu mübârek zâtın ziyâretine gider, onunla sohbet ederdi. Selim Hân bir gün ona sordu:

- "Otsuz, susuz ve sıcak çölü geçerek, Mısır'a varabilmek ve fethetmek mümkün olacak mıdır" diye düşünüyorum. Bu mevzûda bildiğiniz birşey var mıdır?

- Sizin Mısır'ı fethedeceğiniz; Kur'ân-ı kerîmin enbiyâ sûresinin, yüzbeşinci âyet-i kerîmesinde işâret edilmektedir. Mısır sizin zamanınızda feth olunacaktır. Hiç durmayıp Mısır üzerine yürüyünüz.

BUGÜNKÜ SOHBET · 2 EKİM 1996 · KAYIT 11005

Attan inmesinin sebebi!

Hasan Can sordu: Acep niçin yaya yürürsünüz? Bu dünyayı iki cihangire fazla gören büyük Sultan şöyle fısıldadı: "İki cihân sultanı Peygamber efendimiz önümüzde yaya yürürlerken, bize yol gösterirken, biz nasıl at üzerinde olabiliriz Hasan Can?.." Sultan Selim Hân, Mısır seferinde, Sinâ Çölü'ne geldi, dayandı. Bu kum deryâsı, bir yanardağ krateri gibi kaynıyordu. İmparator Tîmûr Hân; Hindistan'ı, İran'ı, Anadolu'yu ve Bağdat, Halep, Şam gibi pek çok Arab şehirlerini fethedip geçmişti. Ancak buraya geldiği zaman, çâresiz kalarak geri dönmüştü. İkinci Dünya Harbinde Hitler, sırf bu çölü geçmek için, yirminci yüzyılın tekniği ile susuz çalışan Wolks Wagen motorunu keşfettirmiştir ki, o bile Selim Hân'a yetişememiştir. Bugün dünyada ba'zı devletler, Selim Hân'ın Sinâ Çölü'nü geçmesinin sırrını araştırmaktadır.

Burada güneş o kadar kızgındı ki, yumurtayı kuma koysanız 40 sâniyede pişerdi. Havadaki kuşlar yanlışlıkla çöle dalsa, 500 metre uçamadan cansız yere düşerdi. İşte Büyük Osmanlı Sultanı Selim Hân, ordusunu bütün mevcûduyla bu çölden geçirip, Mısır'ı fethe niyet etmişti.

Ne susarsın paşa...

Her zaman olduğu gibi bir keşif kolu çıkartıp, geçit yerlerini tesbit ettirmek istedi. Bu iş için Vezir Hüsam Paşayı görevlendirdi. Hüsam Paşa, beraberinde götürdüğü yedi çöl adamıyla birlikte yarım saat sonra geri geldi. Selim Hân at üzerinde onu bekliyordu. Bütün paşalar, askerler ve âlimler merakta idiler. İlk söz Pâdişâhındı:

- Gel bakalım Hüsam Paşamız! Neler gördün? Ne tedbirler uygundur? De bakalım, ne söylersin?

Hüsam Paşa önüne bakıyordu. Ne söyleyeceğini değil, nasıl söyleyeceğini düşünüyordu. Selim Hân hafiften celâllendi:

- Ne susarsın Paşa!.. Susmak zamanı mıdır?

- Bizi af buyurunuz Sultanım. Velâkin bu kızgın çöl deryâsını geçmek...

- Evet geçmek?

- İnsanoğlu için mümkün değildir diye düşünürüz devletlüm. Hele, hele piyâde askerleriniz çöl ortasına varmadan buharlaşırlar Hünkârım...

Sultan Selim Hân'ın boynundaki şah damarı kabarmaya başladı. Bunu ancak Hasan Can farketti. Terden sırılsıklam olan alnını silmeyen Koca Cihângir kükredi:

- Allahü teâlâ Kur'ân-ı kerîminde, dünyadaki herşeyi, dağları, denizleri, ovaları, nehirleri, gölleri ve çölleri, insanoğlunun emrine verdiğini bildirmiştir, sen nasıl aksini söylersin?

Sonra Hasan Can'a baktı. O da başıyla tasdik etti. Bu bakış ve baş eğiş sanki bir parola idi. Sonra da Pâdişâh; "Azlettim Hüsam Paşayı" buyurdu. Ordudaki heyecan son haddine varmıştı. Eğer Osmanlı Sultanı bir an tereddüt gösterseydi, Hüsam Paşa gibi düşünenlere engel olunamazdı.

Mücâhid Serdar, Atı Karaduman'ın üzengilerinin üstünde doğruldu ve askerlerine son defa hitâbetti:

- Ey Cennet yolcuları! Ey can kardeşlerim!.. Bilirsiniz ki, müslüman Türkler muhârebe meydanında ve bütün ömürlerince yalnız ve yalnız Allahü teâlâdan korkarlar. Önüne çıkan hiç bir engel, onları Allah yolunda cihâddan alıkoyamaz. Sizler cenâb-ı Hakkın emirlerine uydukça, O'nun yardımıyla bu çölü geçmek de sizlere nasîb olur İnşâallah.

Sonra atı Karaduman'ı kızgın Sinâ Çölü'ne sürdü. Arkasından koca Osmanlı ordusu düğüne gider gibi alevli Sinâ Çölü'ne daldı. Kum fırtınaları etrafı kasıp kavuruyordu. Gündüzleri dayanılmayacak kadar sıcak, geceleri ise dondurucu soğuktu.

Herkes yaya idi...

Ordu bu şekilde yol almaya devâm ederek çölü yarıladılar. Suyu herkes idâreli kullanıyor, teyemmüm yapılarak namaz kılınıyordu. Bir ara Yavuz Sultan Selim Hân hazretleri, birdenbire Karaduman'dan yere atladı. Çok sayılı bir şekilde ve önüne bakarak yürüyordu. Bütün vezirler, kumandanlar ve askerler merak içinde kalmışlardı.

Her zamanki gibi, Hasan Can'a mürâcaat ettiler. O da ne olduğunu anlıyamamıştı. Fakat öğrenmek için Selim Hân'ın yanına yaklaştı ve dedi ki:

- Hayırdır İnşâallah Sultanım! Bütün ordu merak eyler, devletlü Pâdişâhımız, acep niçin yaya yürürler, diye telâş ederler.

Bu dünyayı iki cihangire fazla gören büyük Sultan şöyle fısıldadı:

- İki cihân sultânı Peygamber efendimiz önümüzde yaya yürürlerken, bize yol gösterirken, biz nasıl at üzerinde olabiliriz Hasan Can?..

BUGÜNKÜ SOHBET · 3 EKİM 1996 · KAYIT 11006

Kızgın çöl bir anda yağmura doydu

Hatîb hutbe okurken, Selim Hân'ı; "Hâkim-ül-Haremeyn-iş-şerîfeyn (Mekke ve Medine'nin hâkimi)" diye övünce, Sultan Selim Hân hemen müdâhale ederek; Hâdimül-Haremeyn-iş-şerîfeyn (Mukaddes beldelerin hâdimi, hizmetkârı)" diye söylemesini emretti.

Osmanlı ordusu, kızgın çölde ilerlemeye devam ediyordu. Develerin üzerindeki kırbalarda sular bitmişti. Herkes susuz bir hâlde iken Selim Hân orduyu durdurdu. Herkesin tövbe etmesini ve birbirleriyle helâllaşmasını istedikten sonra, el açarak yağmur yağması için Allahü teâlâya duâ etmeye başladı:

"Ey yüce Rabbimiz! Hakkında, "Sen olmasaydın, sen olmasaydın âlemleri yaratmazdım" buyurduğun Peygamberimiz Muhammed aleyhisselâmın hatırı için bize; bol, fâideli, her tarafı kaplıyan, her tarafa akıp giden, her tarafı sulayan umûmî bir yağmur ihsân buyur...

Ey Rabbimiz! Güç durumumuzu senden başkasına arz edemeyiz. Bizi gadabınla helâk etme!... Biz senden magfiret dileriz. Şüphe yok ki, sen çok magfiret edicisin... Bize semâdan bol bol yağmurlar ihsân eyle. Ey gafûr ve rahîm olan Rabbimiz.." Bütün ordu, Sultanlarının gözyaşları içinde yaptığı bu duâya cân-ı gönülden "Âmin!.. Âmîn!.. Âmîn!.." diyorlar, onlar da ağlıyorlardı.

Bardaktan başanırcasına yağmur Daha ellerini indirmemişlerdi ki, Peygamber efendimizin bir mu'cizesi olarak, bir anda kızgın çölün semâlarında yağmur bulutları toplanmaya başladı. Yavaş yavaş başlayan yağmur gittikçe hızlandı. Yıllardır yağmur yüzü görmeyen Sinâ Çölü'ne biraz sonra, bardaktan boşanırcasına yağmur yağıyordu. Tıpkı dokuz asır önce Bedir Gazâsında olduğu gibi...

Kaygan kumlar pekleşti, yürümek kolaylaştı. Gâzîler, mücâhidler ve binekleri serinlediler, tâze can bulup suya kandılar. Başta Sultan Selim Hân olmak üzere, bütün ordu cenâb-ı Hakka şükür secdesine kapandılar.

Osmanlı ordusu bir haftada çölü geçip Salâhiyye'ye ulaştı. Sultan Selim Hân'ın bütün ağırlıkları ve yüzlerce toplarıyla başardığı bu hareket, Müslüman Türk ordusunun târihine şeref veren büyük bir muvaffakiyettir.

Yavuz Sultan Selim Hân, parlak bir merâsimle Kâhire'ye girdi. Beyaz atı üzerinde heybetli görünüşü ile Mısırlıların kalblerini fetheden Pâdişâh için, binlerce insan yollarda birikmişlerdi. Mehter marşları ile ilerledi. Kâhire'de üç gün üç gece şenlikler yapıldı.

Selim Hân, "Mısır'ı da mülkünüz arasına aldınız" diyenlere şöyle cevap verdi:

- Mülk, yalnız Allahü teâlânındır. Bir kimse zafere ulaştığı zaman gururlanarak zulmünü artırıyorsa, Allahü teâlâ onu çok aşağı derecelere indirir. Hâl böyle iken insan gururlanabilir mi? Şayet benim veya başka bir kimsenin, yeryüzünde bir parmak ucu kadar toprağı olsa, bu Allahü teâlâ ile ortaklık iddiâ etmek değil midir?

Bu sözleriyle, Allahü teâlânın büyüklüğü önünde, kendisinin secde etmekten başka yapacağı birşey olmadığını bildirdi.

Hâdim-ül-Haremeyn-iş-şerîfeyn Sultan Selim Hân, Cum'a namazını kılmak için Melik Müeyyed Câmiîne gitti. Hatîb minberden adına hutbe okurken, Selim Hân'ı; "Hâkim-ül-Haremeyn-iş-şerîfeyn (Mekke ve Medine'nin hâkimi)" diye övünce, Sultan Selim Hân hemen müdâhale ederek; Hâdim-ül- Haremeyn-iş-şerîfeyn (Mukaddes beldelerin hâdimi, hizmetkârı)" diye söylemesini emretti.

Büyük hükümdâr, hatîbin bu tekrarından sonra şükür secdesi için gözyaşları içinde kapandı. Allahü teâlâya hamdettikten sonra da, sırtındaki çok değerli kaftanı, hatîbe hediye etti ve hizmetkâr olduğunu belirtmek için sarığının üstüne süpürge biçiminde sorguç taktı.

Bu muhteşem tevâzu örneğini gören ve işiten Mısır halkı ve bütün müslümanların kalbleri, büyük Sultana karşı muhabbetle doldu. Son Abbâsî halîfesi, Sultan Selim Hân'a halîfeliği devretti. Selim Hân son Abbâsî Halîfesini, Mısır'daki ilim adamlarını ve sanatkârları İstanbul'a gönderdi.

BUGÜNKÜ SOHBET · 4 EKİM 1996 · KAYIT 11007

Bu hizmet O'na verildi

Yavuz Sultan Selim Hân bu vazîfe ile vazîfelendirildi. Mübârek beldelerin hizmeti ona ve nesline verildi. Şimdi islâm pâdişâhları arasında, Hakkın râzı olduğu Âl-i Osman'dır. Selim Hân dahî evliyânın dışında değildir.

Yavuz Sultan Selim Hân'ın, Molla Şemseddîn isminde bir saray hocası vardı. Yazısı son derece sür'atli idi ki, on günde bir Mushaf-ı şerîfi yazıp bitirirdi. Yavuz Sultan Selim Hân, birgün hocası Halîmî Efendi'ye dedi ki:

- Şemseddîn bize Târih-i vassâf yazsın!

Halîmî Çelebi pâdişâhın emrini Şemseddîn Efendi'ye bildirdikten sonra, Şemseddîn Efendi yirmibeş gün mühlet alıp Halîmî Çelebi'nin tahsis ettiği evde yazmaya başladı. Halîmî Çelebî'yi ziyâret için gelen kimselerin, kendisini meşgul etmemesi için, bulunduğu odanın kapısını kilitleyip sür'atle yazmaya başladı.

Yazma işiyle meşgûl iken âniden yanında bir kimseyi oturur hâlde gördü. Korkup heyecanlandı. Bunun üzerine o kimse yaklaşıp; "Korkma biz de senin gibi insanız. Seni ziyâret için geldik" dedi.

Şam'dan öteye geçemez Molla Şemseddîn, kapıların kilitli ve pencerlerin demirli olduğunu görüp, bu kimsenin ricâl-i gayb ismi verilen evliyâdan olduğunu anladı. Yazmayı bırakıp sohbete başladılar. İlk önce şöyle sordu:

- Arab diyârının tamamı feth edilip, Osmanlı topraklarına katılacak mı? Yoksa mübârek beldeler dönüşten sonra tekrar başka milletlerin eline mi geçecek?

- Yavuz Sultan Selim Hân bu vazîfe ile vazîfelendirildi. Mübârek beldelerin hizmeti ona ve nesline verildi. Şimdi islâm Pâdişâhları arasında, Hakkın râzı olduğu Âl-i Osman'dır. Selim Hân dahî evliyânın dışında değildir.

- Sultan Selim'in saltanat süresi uzun sürer mi?

- Üç yıl vakti vardır.

- Konağında oturduğum Halîmî Efendi'nin sonu nicedir? Ya'nî ne zaman vefât eder?

- Şam'dan öteye geçemez, orada kalır.

- Ya benim ölümüm ne zaman olur?

- Kişiye kendi ölüm zamanını bilmesi âdetullaha ters düşer. Hiçbir nefis nerede öleceğini bilemez.

- Ricâl-i gayb, Allahü teâlânın bildirmesiyle bilebilirler. Lütf edip de beni uyarınız.

- Allahü teâlâ bilir ama sen dahî Halîmî Çelebi ile bir günde vefât edip, sizinle birlikte bir cenâze dahî zuhur eder. Yavuz Sultan Selim Hân, üçünüzün de cenâzesinde hazır bulunur.

Koynundan tiftikten ince bir başlık çıkarıp Şemseddîn efendiye der ki:

- Bu Selim Hân'a hediyemizdir. Ona iletin! (Bir daha çıkarıp) Bunu da Halîmî Çelebi'ye veresin!

- Bana bir hâtıranız olmaz mı?

- Sana birşey hazırlamadım. Eğer kötü demezsen başımdaki başlığı vereyim.

O zât Şemseddîn Efendi'ye başlığını verip;

- Kitâbını yaz bakayım, nice hızlı yazarsın göreyim, deyince, Şemseddîn Efendi yazmaya başladı. Gaybden gelen o zât, hemen gözden kayboldu.

Şemseddîn Efendi, bu durumu Hasan Can'a anlatıp, hediyeyi Selim Hân'a ulaştırması için verdi. Hasan Can da hediyeyi vermek üzere Selim Hân'ın huzûruna vardı. Olanları anlatıp başlığı Selim Hân'a verdi. Selim Hân başlığı alıp kokladı ve yüzüne saygı ile sürdü.

Sultanın rü'yâsı Sultanın yakınlarından Hasan Can anlatır:

Mısır feth olunduğu günlerdi. Bir sabah, Sultan Selim Hân bana şöyle buyurdu:

- Bu gece rü'yâmda Muhammed Bedahşî'yi gördüm. Yolculuk hazırlığında olup, bir beyaz kepenek giymiş, üstüne de bir ip kuşak bağlamıştı. Bu hâlde gelip, yolculuğa çıkacağını söyleyerek bizimle vedâlaştı.

Ben ise gençlik atılganlığı ile hemen rü'yâyı ta'bire giriştim ve; "Velîlerin görünüşte çıkacakları yolculuk, âhıret seferi olmak gerektir. Eğer vefât etmemiş ise yakında vefât edeceklerine işârettir" dedim. (Devamı yarın)

BUGÜNKÜ SOHBET · 5 EKİM 1996 · KAYIT 11008

Bunlar şaşılacak şey değildir

"Sultan selim Hân Allahü teâlânın katında övülmüş olup, Arab diyârının fethiyle vazîfelendirilmiştir. Selim Hân'a verilen bu vazîfeyi bilen evliyâ, ona bütün güçleri ile yardım etmektedir." Hasanca şöyle devam etti:

Yavuz Sultan Selim Hân, rü'yâsını, Muhammed Bedahşî hazretlerinin vefât edeceği şeklinde ta'bîr etmeme üzüldü. Ben de rü'yâyı böyle ta'bîr ettiğim için pişmanlık duydum. Çok geçmeden Muhammed Bedahşî ölüm döşeğinde, Şam'ın ileri gelenlerini toplayıp, şöyle buyurdu: "Sultan Selim Hân Allahü teâlânın katında övülmüş olup, Arab diyârının fethiyle vazîfelendirilmiştir. Selim Hân'a verilen bu vazîfeyi bilen evliyâ, ona bütün güçleri ile yardım etmektedir." Orada hazır olanlara, Sultanın emirlerine saygılı olmalarını, ayrıca; "Harameyn-i Muhteremeyn'e (Mekke-i mükerreme ve Medîne-i münevvereye) hizmetleri ile başlara tâc olan Sultana benden duâ ve selâmlarımı ve muhabbetlerimi iletirken, dünyadan da sefer ettiğimi bildirin" diye vasiyette bulundu.

Siz hakem olun!

Şam vâlisi durumu, Sultana duyurdu. Bu sırada Sultanın hocası Halîmî Çelebi Efendi, sultanın yanına geldi. Konuşurlarken Sultan Selim Hân; - Şöyle bir rü'yâ görmüştüm. Hasan Can da böyle yorumlamıştı. Çoğunlukla rü'yânın gerçekleşmesi ta'bîrin şekline bağlıdır. Şimdi o velî zât, vefât etmiştir. Böyle olması ta'bîrden ileri gelmiş olabilir. Siz hakem olun. Bu yönden cezâlandırılmaya hak kazandı mı?

Halîmî Efendi ise bana bakıp dedi ki:

- Senden böyle acemi davranış beklemezdim. Atılganlık etmişsin.

Ben ise utancımdan başımı eğip dedim ki:

- Vefât günü ile rü'yânın görüldüğü târih tesbit edilsin. Eğer rü'yâ daha önce ise, fermân devletlü Pâdişâhımızındır. Eğer iş aksi ise gerçek budur ki, cezâsı ihsânıdır." Halîmî Efendi, bu sözlerimi doğru bulup dedi ki:

- Hasan Can kulunuzun görüşü akla uygundur. Gerçekte de değerli katınızda hoş karşılanmalıdır.

O başlara tâc olan Pâdişâh, Şam'dan gelen mektubu gösterdi. Gördüğü rü'yânın Muhammed Bedahşî'nin vefât ettiği geceye rastladığı meydana çıkınca, kıymetli bir hil'at elbise ile tam ayar, ikiyüz dinar altın bana ihsân buyurdu. Bunca lütuf, Muhammed Bedahşî'nin kerâmeti eseridir, diyerek azîz rûhuna duâlar eyledim.

Selim Hân, dönüşlerinde Şam'a uğradı. Şam'da hocası Halîmî Efendi hastalandı. Hekimlerin ilâçları da fayda etmedi. Sultan Selim onu zaman zaman ziyâret edip kalbini hoş tutmaya çalıştı. Üçüncü günde Halîmî Çelebi vefât etti. Aynı günde Molla Şemseddîn ve pâdişâhın sarayından bir hoca da vefât etti. Üçünün de cenâzesi berâber kılınıp, Yavuz Sultan Selim cenâzede hazır bulundu.

Molla Şemseddîn ile Hasan Can, hasta olan Halîmî Çelebi'yi ziyârete gitmişlerdi. Ziyâretten sonra Molla Şemseddîn, Hasan Can'a dedi ki; - O gördüğüm velî'nun, Halîmî Çelebi hakkında söyledikleri doğru olacak gibi. Hekimler âciz kaldılar. Fakat benim sıhhatim çok yerinde. Bu hâlimde aslâ bir değişiklik göremiyorum. Daha önce yazmamı ricâ ettiğiniz Hısn-ül-hasîn kitabını, eğer yazmaya vaktim olmadan ölürsem benim kitabımı siz alırsınız.

Bu sana hediyemiz olsun!

Bu konuşmadan sonra birbirlerinden ayrıldılar. Bu hâdiseden üçgün sonra Halîmî Çelebi ve Molla Şemseddîn vefât edince, Molla Şemseddîn'in vârisi olmadığı için malı ve kitapları Beyt-ül-mâla kaldı.

Kıymetli olan kitaplar, tesbit edilerek Pâdişâhın huzûruna getirildi. Sultan Selim Hân, o kadar kitabın arasından, daha önceki konuşmalardan zâhiren bilgisi olmadığı hâlde kerâmet göstererek, mübârek elleriyle Hısn-ül-hasîn isimli kitabı aldı. Hasan Can'a uzatarak; - Bu sana hediyemiz olsun, buyurdu. Benim şaşırdığımı görünce de sebebini sordu. Ben de üçgün önce Molla Şemseddîn ile aramızda geçen konuşmaları aynen naklettim. Hâdiseyi dinleyen mübârek Sultan Selim Hân hazretleri; - Bunlar olağan işlerdendir, şaşılacak birşey değildir, diyerek kerâmetini gizlemeye çalıştı.

İşte Sultan Selim Han böyle kerâmet ehli evliyâ bir zâttı.

BUGÜNKÜ SOHBET · 6 EKİM 1996 · KAYIT 11009

Gayemiz cenâb-ı Hakkın rızâsı

Pâdişâh, İbni Kemâl Paşaya cevap verdi: "Efendi!.. Efendi!.. Sen bizi hâlâ tanıyamadın mı? Biz şan, şöhret ve alkış toplamak için değil, Allahü teâlânın rızâsını kazanmak için savaşırız." Sultan Selim Hân, Mısır seferini tamamlayıp, İstanbul'a hareket etti. İstanbul'dan çıkalı iki sene olmuş, hilâfet makâmı Abbâsîlerden Osmanlılara geçmişti. Bu muhteşem zaferleri kazanan Sultan Selim Han, 25 Temmuzda İstanbul'un Anadolu yakasına geldi.

Orduyu Hümâyun Anadolu sâhilinde iken, İstanbul sokaklarına dökülen halkın, Pâdişâhı karşılamak için sabırsızlandığı haberi geldi. Bu habere canı sıkılan Sultan Selim, gecenin beklenmesini emretti. Kimse bu işin sırrını anlıyamamıştı. Askerler de sabırsızlanıyordu.

Nihâyet Ahmed ibni Kemâl Paşa, Sultan Selim Hân'ın huzûruna çıkıp dedi ki:

- Birşey arzetmek istiyorum Sultanım!

- Efendi, ne isteğin varsa çekinmeden söyle.

- Asker oldukça merak eder, halk sokaklara dökülmüş sizi karşılamayı bekler. Lâkin siz şehre girmezsiniz. Bunun hikmetini merâk ederiz.

Pâdişâh İbni Kemâl Paşaya cevap verdi:

- Efendi!.. Efendi!.. Sen bizi hâlâ tanıyamadın mı? Biz şan, şöhret ve alkış toplamak için değil, Allahü teâlânın rızâsını kazanmak için savaşırız.

Habersizce saraya girdi Kendisine karşı gösterilen teveccühün, ihlâsını zedeleyeceğinden korkan Pâdişâh, halka görünmekten sıkılmıştı. Gece herkes evine çekildiği bir saatte, yanında çok sevdiği Hasan Can ve vezîri Pîrî Paşa olduğu hâlde bir sandala binerek boğazı geçti ve sarayına, hiçbir merâsim yaptırmadan girdi.

İstanbul'a gelen Mısır âlimleri ve Osmanlı âlimleri toplanarak, hilâfetin resmen Sultan Selim Hân'a devredilmesine karar verdiler. Bu haber Selim Hân'a ulaştığı zaman gözleri yaşararak secde-i şükre vardı.

O Cum'a, Ayasofya Câmiînde minbere çıkan son Abbâsi halîfesi, uhdesinde bulunan hilâfet sıfatını Sultan Selim Hân hazretlerine devrettiğini bildirdi. Sırtından çıkardığı hil'atı Pâdişâha giydirdi. Uzun bir duâ yaparak, Devlet-i Âl-i Osman'ın ömrünün uzun olmasını cenâb-ı Haktan taleb eyledi.

Ertesi Cum'a günü de Eyyûb Sultan Câmiînde, Ebû Eyyûb-el-Ensârî hazretlerinin huzûru şerîflerinde, hilâfet kılıcını Sultan Selim Hân'a kuşattı. Böylece Selim Hân, "Halîfe-i Müslimîn" sıfatını kazandı.

Bundan böyle, Osmanlı Devleti'nin yıkılmasına kadar bütün Osmanlı pâdişâhları halîfe olarak vazîfe yaptılar.

Mukaddes emânetler, sarayın en güzel odalarına yerleştirildi. Bu odada ilk defa Sultan Selim Hân, Kur'ân-ı kerîm okumaya başladı ve günün yirmidört saatinde, devamlı olarak Kur'ân-ı kerîm okunmasını vasiyet etti. Bu günden i'tibâren sarayda, hâfızlar günün yirmidört saatinde Kur'ân-ı kerîm okumaya başladılar.

Mukaddes emânetler Bu emânetlerin çoğu, Peygamber efendimize âit idi. Bunların içinde en kıymetlileri şunlardır:

Resûlullah efendimizin mübârek dişleri, mübârek sakal-ı şerîfleri, mübârek hırkaları, mübârek gasl suları, mübârek ayaklarının izleri, mübârek kabr-i şerîflerinden alınan toprak, mübârek sancakları, mübârek na'linleri, mübârek kılıcı ve âsâsı ile gönderdiği mektuplar idi.

Ayrıca Hazret-i Ebû Bekr, Ömer, Osman ve Ali'ye âit kılıçlar, yaylar ve diğer kullandıkları eşyalar vardı. Hazret-i Osman efendimizin şehâdeti ânında okuduğu ve mübârek kanlarının aktığı Kur'ân-ı kerîm, Peygamber efendimizin torunu Hazret-i Hüseyin'in şehâdeti esnâsında üzerindeki kanlı gömleği, mestleri, Hazret-i Osman ve Hazret-i Ali efendilerimizin yazdıkları Kur'ân-ı kerîmler ve daha pek çok emânetler bulunuyordu. Sultan Selim Hân da, Haremeyn ahâlisi için mükemmel bir sürre tertib etti, hediyeler gönderdi.

Sultan Selim Hân, Mekke-i mükerreme ve Medîne-i münevverenin anahtarlarını almakla, oraların da Osmanlı hizmetine geçmesini sağladı. Böylece Kuzey Afrika, Mısır, Arabistan, Suriye ve Filistin Osmanlı topraklarına katıldı.

BUGÜNKÜ SOHBET · 7 EKİM 1996 · KAYIT 11010

Bunca zaman kiminle bilirdin?

Mısır'ı fetheyledik. Hâdim-ül-Haremeyn ünvânı ile şereflendik. Allahü teâlâ bize her seferimizde zaferler ihsân eyledi. Artık emrimize muhâlefet edecek kimse kalmadı. Bu vaziyette devletin yıkılma ihtimâli var mıdır?

Sultan Selim Hân, birgün Pîrî Paşa'yı huzûruna çağırarak sordu:

- Pîrî lalam! Allahü teâlânın izni ile Mısır'ı fetheyledik. Hâdim-ül-Haremeyn ünvânı ile şereflendik. Allahü teâlâ bize her seferimizde zaferler ihsân eyledi. Artık emrimize muhâlefet edecek kimse kalmadı. Bu vaziyette devletin yıkılma ihtimâli var mıdır?

Vezir Pîrî Paşa da şu cevabı verdi:

- Muhterem dedelerinizin koydukları kânun ve kâidelere uyulduğu müddetçe, bu devletin yıkılma ihtimâli yoktur Hünkârım.

Bu cevap Selim Hân'ın çok hoşuna gitti ve Pîrî Paşa'ya ihsânlarda bulundu.

Sultan Selim Hân, bütün işlerini Allahü teâlânın rızâsı için yapardı. Onun rızâsı olmayan bir işe kat'iyyen karar verip yapmazdı. Dünyalık olan mala, mülke ve rütbeye hiç diğer vermez, en büyük saâdetin, "Bir evliyâya talebe olup, hizmet etmek" olduğunu bildirirdi. Bir defasında buyurdu ki:

Pâdişâh-ı âlem olmak bir kuru kavga imiş, Bir velîye bende olmak cümleden a'lâ imiş.

Hasan Can, bu ne hâldir?

Hasan Can anlatır:

"Hastalığı sırasında, ona hizmet etmek şerefinden bir ân mahrûm olmadım. Geceleri sabahlara kadar mum gibi için için yanarak, karşılarında durur idim. Bir hizmeti olmadığı zaman, emr-i âlileri ile döşekleri yanında oturur idim.

Kâh mübârek elleri elimde, kâh asîl ayakları dizimde idi. Cerrahlar ilâca giriştikleri sırada, kâh omuzuma dayanır, kâh cerrahların yaptıklarına bakmaya me'mûr eder, ancak bana i'timâd buyururlardı.

Vefâtında, Kur'ân-ı kerîm okumak ve telkinde bulunmak vazîfesini yalnız ben gördüm. Son nefesine kadar bir an yanından ayrılmadım. Hattâ son nefesini vereceği sırada bu hakîre hitâb edip buyurdular ki:

- Hasan Can, bu ne hâldir?

- Sultanım, cenâb-ı Hakka yüz çevirip, Allahü teâlâ ile olacak zamandır.

- Bizi bunca zamandan beri kimin ile bilirdin? Cenâb-ı Hakka teveccühümüzde kusur mu gördün?

- Hâşâ ki, bir zaman Allahü teâlânın adını anmayı unuttuğunuzu görmüş olam. Lâkin bu zaman başka zamanlara benzemediği için, ihtiyâten söylemeye cesâret eyledim.

Bir an geçtikten sonra: "Yâsîn sûresini oku!" diye fermân buyurdular. Emr-i hümâyûnları gereğince, Yâsîn sûresini hatmettim. Benimle berâber okudular. İkinci defa okurken, "Selâmün kavlen min Rabbirrahîm" âyetine geldiğim zaman gördüm ki, mübârek dudakları bu âyeti okuyarak hareket eder. O anda şehâdet parmağını uzatıp, kelime-i şehâdet getirdiler. Sonra "Allah" diyerek vefât eylediler.

Eli elimde idi. Mübârek bileğini tutmuş, nabzını dinliyordum. Nabzın durduğunu hissedince, o anda lâzım olan hizmetleri yerine getirmek üzere ayağa kalktım. Hekimbaşı Ahî Çelebi orada idi. Benim ne yaptığıma bakıyordu. "Bu eşiğe alnımı koyduğum andan bu âna kadar, velînî'metimin hizmetinden bir lahzâ yüz çevirmemişim. Bu sıralarda yapılacak iş budur. Tabiblik etmenin zamanı geçti ve asıl cevher kaybolup gitti" dedim. Gerekli hizmetleri yerine getirdim." Vefâtından sonraki kerâmeti Sultan İkinci Abdülhamîd Hân zamanında, Sultan Selim Hân'ın türbesinde vazife yapan bir türbedâr, çok fakir idi. Selim Hân'ın büyük bir evliyâ olduğunu öğrenmişti. Fakat yılardır bu türbede vazife yaptığı hâlde, hiçbir kerâmetini görmemişti. Birgün kabre karşı durup, Selim Hân'a hitâben; "Evliyâdan olduğunu duydum. Yıllarca türbedârlığını yapıyorum, hâlâ yoksulluk içindeyim" dedi.

Sultan Selim Hân, o gece zamanın sultanı Abdülhamîd Hân hazretlerine rü'yâda görünerek, durumu bildirdi. Pâdişâh, o türbedârı sarayına çağırdı ve türbedeki durumları sordu.

Türbedâr dünkü söylediği sözleri hatırlıyarak, Abdülhamîd Hân'ın hâdiseden haberdar olduğunu sezdi ve söylediklerini tekrar etti. Bunun üzerine Sultan Abdülhamîd Hân, o türbedâra ihsânlarda bulundu ve maaşını arttırdı.

BUGÜNKÜ SOHBET · 8 EKİM 1996 · KAYIT 11011

Altın kasadaki nasîhatlar

Her birisinin yazdığı hikmetli sözleri altınla yazdırdı. Bunları yine altından bir kasa yaptırıp, altın bir anahtar ile de kilitledikten sonra hazinesine koydurdu. Ne zaman ki, müşkül bir iş ile karşılaşırsa, bu hikmetli sözleri okur ve ona göre karar verirdi.

Eskiden hükümdarlar, karşılaştıkları her müşkül işlerinde zamanın âlimleri ile istişâre etmedikçe bir karar vermezlerdi. Onların fikirlerinden istifade ederlerdi.

Adâletiyle meşhur, İran hükümdarı Nûşirevân-i Âdil, arzû etti ki; kendisine rehber olmak için ba'zı nasîhatler tertip edilsin.

Bu maksatla, zamanın âlimlerini topladı. Bunların içinden yirmi üç tanesini seçtirdi ve onlara, "Her biriniz bir hikmet söyleyiniz ki, hem ben istifade edeyim, hem de benden sonra gelenler" dedi. Her birisinin yazdığı hikmetli sözleri altınla yazdırdı. Bunları, yine altından bir kasa yaptırıp, altın bir anahtar ile de kilitledikten sonra hazinesine koydurdu. Ne zaman ki, müşkül bir iş ile karşılaşırsa, bu hikmetleri okur ve ona göre karar verirdi.

Bu hikmetli sözler şunlardır:

1- Kendinizi biliniz, ilim ve iyi edep öğrenmeyi arzû ediniz. Malı ilimden yüksek tutmayınız. ^Ahiret için azık toplayınız. ^Ahireti dünyaya satmayınız. Söylenmiyecek sözleri söylemeyiniz. Aranmakla bulunmayacak şeyi aramayınız.

2- Hikmet sahiplerinin nasîhatlarını hakîr görmeyiniz. İşlerde acele etmeyiniz. İşleri vaktinde yapınız. İşleri bilene emrediniz. Zararlı işlerden sakınınız. İşlerin önüne ve arkasına dikkat ediniz. Akıllılarla istişâre ediniz. Tecrübe edilmişi tecrübe etmeyiniz. İhtiyarların sözlerine önem veriniz.

3- Herkes sizi takvânız ve iyilikleriniz ile tanısın. Kanaati zenginlik biliniz. Sağlığın kadrini biliniz. Kimsenin üzüntüsü ve elemi ile sevinmeyiniz.

4- Dert ve belâ sahiplerinden ibret alınız. Yerinde hâsıl olan zararın, yersiz hâsıl olan menfaatten iyi olduğunu biliniz. İnsanlara her zaman müdâra ediniz, dîniniz için dünyalık verin. Her nerede müdâra lâzım olursa sertleşmeyiniz. Dost ve düşmanla barışta bulununuz.

5- İşleriniz kendi gücünüzü aşmasın. İnsanlardan ihsânı esirgemeyiniz. Elinizi ve dilinizi kollayınız. Lâyık olmayan işlerden uzak kalınız.

6- Fenâ komşudan, fenâ arkadaştan sakınınız. Arkadaşsız yola çıkmayınız. Fenâ ve aslı belli olmayanlarla yolculuk yapmayınız.

7- Çorak yere tohum ekmeyiniz. Herkesin gözü önünde def'i hacet etmeyiniz. Sonradan görmüşlerden borç yapmayınız. Aslı belli olmayanlardan kız istemeyiniz. Kıymetsiz insanlarla oturmayınız. Allahtan korkmayandan korkunuz.

8- Malı kendinize fedâ ediniz. Ahmak, sarhoş ve deliye nasîhat etmeyiniz. Nasîhatı anlayana yapınız. Nasîhatınızı kıymetli tutunuz. Elinizin altındakilere merhamet ediniz. Kimsenin ekmeğine göz dikmeyiniz.

9- Açların yanında yemek yemeyiniz. Ekmeğinizi açlardan esirgemeyiniz. Çocuklar ve kadınlara karşı tedbirli olun. Yabancı kadını evinize uğratmayınız. Dünya ni'meti ile kibirlenmeyiniz. Kadınların hîlelerinden emin olmayınız.

10- Kimsenin evinin işine karışmayınız. Yabancı kimselere evinizin yolunu göstermeyiniz. Karı koca arasında aracı olmayınız. Başkasının bir şeyine sahibinden fazla şefkatlı olunuz 11- Kibirli insanlardan korkunuz. Devlet adamlarına düşmanlık etmeyiniz. Kadın ve erkek hiç kimseye zulüm etmeyiniz.

12- Ana ve baba hakkını gözetiniz. Akrabalarınızdan kesilmeyiniz. İnsan ile ahdı muhafaza ediniz. Ahdınızı yerine getiriniz. Da'vetsiz kimseye misâfir gitmeyiniz. Misâfirinizi kıymetli tutunuz. Eğer bir kimse size muhtâç olursa, kudretiniz dahilinde ihtiyâcını yerine getirmeye çalışınız.

13- Bilgide ileri olanları büyük tutunuz. İlim öğretmeyi ayıp tutanları insan saymayınız. İnsanın selâmetinin, lisanına dikkatte olduğunu biliniz. Lâyık olmayan sözü söylemeyiniz. (Devamı yarın)

BUGÜNKÜ SOHBET · 9 EKİM 1996 · KAYIT 11012

Altın kasadaki nasîhatlar

Herkesin sözüne emin olmayınız. Güzel sözleri herkese işittiriniz. Doğru ya da yalana yemîn etmeyiniz. Dünyadan fazla âhiret dostu olunuz. Yetimin malına göz

dikmeyiniz. Gençlikte ihtiyarlıktan endişe ediniz. İhtiyarlık ihtiyaçlarını gençlikte hazırlayınız.

Dünkü yazımızda adaletiyle meşhur hükümdar Nuşireva'ın yirmiüç âlimden aldığı yirmiüç nasihattan onüçünü yayınlamıştık. Bu gün de geri kalanlarınnı veriyoruz.

14- Fenâ söz söylemeyi âdet etmeyiniz. Lâyık olmayan söze kulak vermeyiniz. Hükümdarların gıybetini yapmayınız. Sözden anlamayana söz söylemeyiniz. Her ne ki lisanen söyledinizse, o işi yapınız.

15- İyilerin ziyâretine rağbet gösteriniz. Salâh sahipleri ile sohbet ediniz. Ölüleri iyilikle yâd ediniz. Dosta ve düşmana nasîhattan geri kalmayınız. Ölen babanızın vasiyetini yerine getiriniz. İlim tahsiline hırslı olunuz. İlimsiz bir iş işlemeyiniz.

16- Herkesin sözüne emin olmayınız. Güzel sözleri herkese işittiriniz. Doğru ya da yalana yemîn etmeyiniz. Dünyadan fazla âhiret dostu olunuz. Yetimin malına göz dikmeyiniz. Gençlikte ihtiyarlıktan endişe ediniz. İhtiyarlık ihtiyaçlarını gençlikte hazırlayınız.

17- Kış hazırlığını yazın yapınız. Bugünün işini yarına bırakmayınız. Mütehassıs doktor söylemedikçe şunun bunun sözü ile kan aldırmayınız.

18- Cömertliği âdet ediniz. Bencillikten uzak olunuz. Ehil olmayanların sohbetinde bulunmayınız. Hacetinizi cömertlerden isteyiniz. Borçluları sıkıştırmayınız. Dostlarınızı hatâlarından dolayı îkaz ediniz.

19- Evlâtlarınıza hüner ve sanat öğretiniz. Halinizi dosttan ve düşmandan saklı tutunuz. Gizli söyleşilen yerleri dinlemeyiniz.

20- Emirlerin huzurunda gözlerinizi muhafaza ediniz. Sözlerinizi ölçülü söyleyiniz.

21- Ni'met ve bolluk zamanında dostlarınızı anınız. Düşmanı küçümsemeyiniz. Düşmanın dost görünmesinden endişe ediniz.

22- Emniyet zamanında daha çok korkunuz. Belâ vaktinde sabrediniz. Darlıkta genişlik zamanını hatırlayınız. Genişlikte darlık zamanını düşününüz. Vaatlerinize vefâ gösteriniz. Ümitlileri ümitsiz etmeyiniz. Bir görüşte kimseye aldanmayınız. Başkalarının aybını araştırmayınız.

23- Kendi yükünüzü başkasına yüklemeyiniz. Fenâ huyluları dost edinmeyiniz. Hak sözü yerden gökten üstün tutunuz. Cenâb-ı Hakka rücû etmeyi en güzel amel biliniz.

İnsanların en akıllısı Lokman Hakîm'in, sorulan ba'zı suâllere verdiği cevaplar:

- İnsanların en akıllısı kimdir?
- Zamanın kendisine uymamasından canını sıkmayandır...
- İnsanların alicenâbı kimdir?
- Ahireti dünya ni'metine tercih edendir...
- İnsanların en zengini kimdir?
- Kâmil akıl sahibi olandır...
- Hangi tatlıdır ki, tadanı öldürür?
- Şehvettir...
- Hangi ateştir ki, sahibini yakar?
- Hasettir...
- Hangi binadır ki, hiç bir zaman harap olmaz?
- Adâlettir...
- Hangi acıdır ki, sonu tatlı olur?
- Sabırdır...
- Hangi tatlıdır ki, sonu acı olur?
- Acele etmektir...
- Hangi hastalıktır ki, tabipler ilâcından âcizdir?
- Ahmaklıktır...

Kâmil insanın delili dört şeydir:

1- Dostlarla istişâre etmek.

2- Düşmana müdâra etmek.

3- Nefsânî isteklerinin ateşini söndürmek.

4- Söylemek üzere olduğu acı sözü yutmak.

BUGÜNKÜ SOHBET · 10 EKİM 1996 · KAYIT 11013

Günâhlarına ortak olamam

Çocuklarım, ya iyi ya kötü bir insan olacaklar. Şâyet kötü insan olurlarsa, o takdirde onları, günâh işlemeleri için malımla güçlendiremem, günâhlarına ortak olamam!

Ömer bin Abdülazîz hazretlerine bir gece misâfir geldi. Bu esnâda bir şey yazıyordu. Bir müddet sonra, lâmbanın yağı azaldı. Sönecek gibi oldu. Misâfir:

- Yâ Emîr-el mü'minîn! Kalkıp lâmbaya yağ koyabilir miyim? diye sorunca:

- Hayır, misâfire iş gördürmek, insanın mürüvvetine yakışmaz, buyurdu.

Sonra misâfir dedi ki:

- O hâlde hizmetçiyi kaldırayım.

- Hayır o da olmaz, çünkü daha yeni yattı.

Yerinden kalkıp, yağ getirdi ve lâmbaya doldurdu. Yanındaki misâfire dönüp:

- Bu işi yapmaya gitmeden önce de Ömer'dim. İşi yaptıktan sonra yine Ömer'im. Gördüğün gibi bende bir eksiklik olmadı. İnsanların, Allah indinde hayırlısı tevâzu sâhibi olanlardır.

Bu kötülüğü niçin yaptın?

İnsanlara karşı çok merhametli olduğu gibi hayvanlara da çok merhametli idi. Bir katırı vardı. Bu katırı pazarda çalıştırır bununla ihtiyâçlarını te'mîn ederdi. Katırı çalıştıran işçi bir gün fazla para getirince:

- Demek ki katırı fazla çalıştırmışsın, hayvanı üç gün dinlendir, buyurdu.

Ömer bin Abdülazîz hazretlerini çekemiyenler de vardı. Dünyalık menfaatlerine mâni olduğu için, Halîfeyi öldürmeye karar verdiler. Bir hizmetçiye bin altın vererek zehirlettiler.

Ömer bin Abdülazîz hazretleri zehirlendiğini anlayınca bu köleyi çağırıp dedi ki:

- Ben sana bugüne kadar hiç bir kötülük yapmadığım hâlde bunu bana niçin yaptın, doğruyu söylersen seni affedeceğim.

- Bana bin altın vermek sûreti ile bu ihâneti yaptırdılar.

- O altıınları getir seni affedeyim.

Köle altınları getirdi. Yaptığına çok pişman oldu. Ömer bin Abdülazîz hazretleri, altınları devletin hazînesine bağışladı. Köleyi de affetti.

Hasta hâlindeyken kayınbirâderi ziyâretine geldi. Halîfenin gömleğini biraz kirlenmiş görünce, kız kardeşine:

- Gömleğini yıkayınız, dedi.

Dışarı çıkıp tekrar geldiğinde, gömleğin yıkanmamış olduğunu görünce, kızıp:

- Ben size gömleğini yıkayın demiştim, niçin yıkamadınız? dedi.

Başka gömleği yok ki...

Halkının hayat seviyesini çok yükselttiği için, zekât verilecek kimsenin bulunmadığı bir ülkenin halîfesi olan Ömer bin Abdülazîz hazretlerinin hanımı ibret verici şu sözü söyledi:

- Vallahî üzerindekinden başka elbisesi yok ki, onu giydireyim de sırtındakini yıkayayım.

Ölüm hastalığında iken, yakınları:

- Çocuklarına Beyt-ül-maldan birşeyler bırakmak için vasiyette bulunmıyacak mısın, diye sorduklarında:

- Çocuklarım şu iki tip insandan biri olacaktır. Ya iyi, sâlih bir insan veya şerrinden korkulan kötü bir insan. Sâlih bir insan olurlarsa, A'raf sûresinin 196. âyet-i kerîmesi yetişir. Burada, meâlen, "Ey Resûlüm! Müşriklere de ki, size karşı benim yardımcım, Kur'ân-ı kerîmi indiren Allahtır ve O, bütün sâlihlere de yardımcıdır." buyuruluyor.

Şâyet kötü insan olurlarsa, o takdirde onları, günâh işlemeleri için güçlendiremem, günâhlarına ortak olamam, buyurdu.

BUGÜNKÜ SOHBET · 11 EKİM 1996 · KAYIT 11014

İyilik etmenin mükâfatı

Evet bu hayvan senindi. Fakat, öldüğünde sabretmeyip, ağlayıp sızladığın için, şimdi o başkasının oldu. Baksana yularında ne yazıyor? "Abdullah bin Mübârek" Birgün Abdullah bin Mübârek hazretleri, Şam'a gidiyordu. Yolda birisini gördü. Ölmüş merkebinin başına oturmuş kara kara düşünüyordu.

Adamın bu hâline acıyan, Abdullah bin Mübârek hazretleri, yanına varıp sordu:

- Bu kadar üzülmenin, ağlamanın sebebi nedir?

- Ben fakir bir kimseyim. Sadece üçyüz dirhem param vardı. Çoluk-çocuğumun nafakasını temin etmek için, bir merkebe ihtiyâcım vardı. Elimdeki parayla gidip bu hayvanı aldım. O da gördüğün gibi öldü.

Abdullah bin Mübârek hazretleri adamın hâline üzüldü. Onu sıkıntıdan kurtarmak istedi.

- Sen buna üçyüz dirhem verdin. Ben senden bunu semeri için 500 dirheme satın almak istiyorum. Bana satar mısın?

- Satarım.

Sonra çıkartıp, beşyüz dirhemi o kimseye verdi. Adam sevinerek oradan uzaklaştı.

Ona müjdeler olsun!

Ölen merkebin sâhibi o gece bir rü'yâ gördü. Rü'yâsında kıyâmet kopmuş herkes mahşerdeydi. Baktı ki, bahçelik yeşil bir yerde bir merkep bulunmaktadır. Yuları ve palanı altındandır.

Merkebin yanında bir melek bulunuyordu. Melek şöyle seslendi:

"Kim bu hayvana binerse, ona müjdeler olsun, çünkü buna binen Cennete gider." Fakir dikkatlice baktığında, bu merkebin ölen merkebi olduğunu anladı. Hemen meleğin yanına gelip dedi ki:

- Bu benim ölen merkebimdir. Onu bana ver.

- Evet bu merkep senindi. Fakat, öldüğünde sabretmeyip, ağlayıp sızladığın için, şimdi o başkasının oldu. Baksana yularında ne yazıyor?

Fakir yularına baktığında, "Abdullah bin Mübârek" ismini gördü.

Fakir kimse uykudan uyanınca, hıçkıra hıçkıra ağlamaya başladı.

Hemen beşyüz dirhemi yanına alıp, Abdullah bin Mübârek hazretlerini aramaya başladı. Nihâyet onu buldu. Kendisine dedi ki:

- Ben bu alış verişten vazgeçtim. Beşyüz dirhemini de geri getirdim.

- Akşamki rü'yâ üzerine mi vaz geçiyorsun? Peki ben de vazgeçtim. Beşyüz dirhemi de sana hediye ettim.

Fakir kimse sevinerek geri döndü.

Abdullah bin Mübârek hazretleri anlatır:

Bir ateşperest ile çalışıyorduk. Namaz vakti gelince, namaz kılarken bana bir zarar vermiyeceğine dair ondan söz alarak, namaza durdum. O gerçekten sözünde durdu. Namazda bana bir zarar vermedi.Sonra o da kendine göre ibâdet etmek istedi.

Sözünde dur!

Benden, kendisine bir zarar vermiyeceğime dair söz aldı. Sonra ibâdetine başladı. Fakat, onun Allahü teâlâyı bırakıp, ateşe secde etmesine dayanamadım. Yerimden kalkıp üzerine atıldım. Sonra bir ses bana "Söz verdiğin zaman sözünde dur" dedi. Sonra vazgeçip yerime oturdum.Ateşperest işi bitince, bana sordu:

- Önce bana bir hamle yaptın, sonra vazgeçtin, bunun sebebi nedir?

- Senin başkasına secde ettiğine dayanamayıp öldürmek istedim. Fakat, "Sözünde dur" diye bir ses duydum. Bunun üzerine vazgeçtim. Ateşperest:

- Gerçek Rab, senin Rabbindir. Kendi düşmanı için dostunu bile azarlıyor. İşte huzûrunda müslüman oluyorum, dedi.

BUGÜNKÜ SOHBET · 12 EKİM 1996 · KAYIT 11015

Hz. Süleyman'ın arkadaşı

Fakirlik büyük ni'mettir. Fakat, bu ni'metin kıymeti bilinmeyip, fakirlikten şikâyetçi olunur, Allahü teâlânın verdiğine râzı olunmazsa, insanın dünya ve âhırette felâketine sebep olur.

Süleyman aleyhisselâm Allahü teâlâya niyâzda bulundu:

- Yâ Rabbî, fakirlerin sâlih olanlarını çok seviyorsun. Âhirette bunlara ne mükâfat vereceksin merak ediyorum.

Allahü teâlâ buyurdu ki:

- Yâ Süleyman! Fakir ve sâlih olan kullarıma neler ikrâm edeceğimi ben bilirim. Onların ba'zılarını Cennette Peygamberlerle arkadaş edeceğim. Her fakir bir peygamberle aynı tahtta oturacaktır. Onunla beraber yiyip içecektir.

Bunun üzerine hazret-i Süleyman sordu:

- Yâ Rabbî, Cennette benim arkadaşım olacak fakiri bana bildir!

Allahü teâlâ buyurdu ki:

- Yâ Süleyman! Eğer Cennet arkadaşını öğrenmek istersen, ikindi vakti şehrin kuzey tarafına çık, orada rastlıyacağın kimse senin Cennetteki arkadaşın olacaktır.

Ben hâlimden memnunum Hazret-i Süleyman, ikindi vakti o tarafa gitti. Orada ihtiyar bir fakir gördü. Sırtında odun yükü vardı. Üzerinde de eski bir elbise vardı. Dinlenmek maksadıyla biraz oturdu. Hazret-i Süleyman ihtiyarın yanına varıp selâm verdi. İhtiyar, "Ve aleykümselâm yâ Nebiyyallah!" diye selâmını aldı. Sonra hazret-i Süleyman sordu:

- Ey ihtiyar, sırtındaki bu odun nedir?

- Ben fakir bir kimseyim. Her gün dağa gider, sırtımla odun getirip satar, onunla çocuklarımın nafakasını temin ederim.

- Ey ihtiyar, bu şekilde çalışmakla çok yoruluyorsun. Gel bundan sonra odun satmaktan vazgeç. Benim yanıma gel, sarayımda benimle beraber yiyip içersin. Seninle aynı tahtta oturalım, sen de benimle beraber sultan ol! Bu ihtiyar yaşında zahmet ve sıkıntıdan kurtul!

- Yâ Süleyman! Bu geçici dünyada ben, saltanata tâlip olmak istemem. Ben hâlimden memnunum. Allahü teâlâ sana saltanat vermiş, bana da fakirlik ihsân buyurmuş. Sultanlığın sana mübârek olsun, bana fakirlik yeter. Saltanat herkesin yapabileceği bir iş değildir.

- Mademki, saltanatımı paylaşmak istemiyorsun, sana maaş bağlıyayım. Bu yaştan sonra, sen ve çoluk-çocuğun rahat etsin!

- Yâ Süleyman, benim fakirlikten dolayı bir şikâyetim yoktur. Ben hâlimden memnunum, bunun şükrünü yapmaya çalışıyorum. Sen sultanlığına devam et, ben de fakirliğime devam edeyim. Ben bu hâlimle daha rahatım, huzûrluyum. Beni dünya işlerine karıştırıp da huzûrumdan etme!

Sabır gerekir İhtiyarın bu cevabı üzerine hazret-i Süleyman buyurdu ki:

- Ey Aziz, burada teklîfimi kabûl etmedin, fakat âhirette Cennette arkadaşım olacaksın, benimle beraber bulunacaksın! Bunu bana Allahü teâlâ haber verdi.

Hâline şükredip, o hâliyle Allahü teâlânın emirlerini yerine getirmeye çalışan, ona isyân etmiyen nice fakirler, âhırette büyük ni'metlere kavuşacaklardır. Âhirette, peygamberlerle, şehîdlerle beraber olacaklardır. Bunun için böyle sâlih fakirleri hor görmemeli, onların kalbini kırmamalıdır. Kimin ne olduğu bilinmez. Beğenilmiyen, hor görülen kimse, Allahü teâlânın sevgili kulu olabilir.

Fakirlik büyük ni'mettir. Fakat, bu ni'metin kıymeti bilinmeyip, fakirlikten şikâyetçi olunur, Allahü teâlânın verdiğine râzı olunmazsa, insanın dünya ve âhırette felâketine sebep olur.

BUGÜNKÜ SOHBET · 13 EKİM 1996 · KAYIT 11016

Nil nehrine bıraktı

"Yakında İsrâil oğulları içinden bir çocuk doğacak, mülkünü, saltanatını elinden alacak, seni ve milletini yurtlarından çıkartacak, yeni bir din getirip bunu her tarafa yayacak." Eskiden Mısır hükümdarlarına Firavun denirdi. Yûsüf aleyhisselâm zamanındaki Firavun müslüman idi. Daha sonrakiler dinsiz olup, çok zâlim kimselerdi.

En zâlimi de, Mûsâ aleyhisselâm zamanındaki firavun idi. Uzun bir saltanat sürdü. Tarihte bunun gibi zâlimler az görüldü.

Bu firavun bir gece rü'yâsında, Mescid-i Aksa'dan bir ateşin yükselip, bütün Mısır evlerini yakıp kül ettiğini, bundan sadece İsrâil oğullarının zarar görmediğini gördü.

Korkuyla uyanıp, bütün rü'yâ ta'bîrcilerini çağırttı ve rü'yâsını ta'bîr etmelerini emretti. Rü'yâsı şöyle ta'bîr edildi:

"Yakında İsrâil oğulları içinden bir çocuk doğacak, mülkünü, saltanatını elinden alacak, seni ve milletini yurtlarından çıkartacak, yeni bir din getirip bunu her tarafa yayacak." Görülmemiş katliam Firavun bu ta'bîr üzerine, o zamana kadar eşi görülmemiş bir karar aldı. Bundan sonra, İsrâil oğullarından doğacak bütün erkek çocuklarının derhal öldürülmesini emretti.

Böyle bir durumdayken, Mûsâ aleyhisselâm dünyaya geldi. Ebe, doğumu yaptırıp evden çıktı. Ebenin çıktığını gören görevliler kapıyı çalmaya başladılar. Başına gelecekleri anlıyan, Mûsâ aleyhisselâmın annesi, çocuğu saklamak istedi. Emin bir yer bulamadı. O ara tandır gözüne ilişti. Çocuğu kundaklayıp, tandırın bir kenarına bıraktı. Fakat tandır kızgın idi. Annesi heyecandan tandırın kızgın olduğunu düşünemedi. Fakat tandırın sıcaklığı çocuğa zarar vermiyordu.

Sonra içeri görevliler girdi. Her tarafı aradılar. Bakmadıkları bir tandır kalmıştı. O da kızgın olduğu için bakmaya lüzûm görmediler. Mûsâ aleyhisselâmın annesinde hiç doğum yapmış kadın alâmeti de yoktu. Görevlilere, "Ebe bizim tanıdığımız olur, bize ziyârete geldi" dedi. Bunlar da inanıp evden çıktılar.

Mûsâ aleyhisselâmın annesi her an korku içindeydi. Çocuğuna bir zarar gelmemesi için üzerine titriyordu. Allahü teâlâ, annesine ilhâm ederek, çocuğunu nasıl koruyacağını bildirdi. Bu husûs Kur'ân-ı kerîmde meâlen şöyle bildirilmektedir:

(Ona bir zarar gelmesinden korkarsan, onu Nil nehrine bırak! Boğulacağından korkma! Ve ayrılığına üzülme, kederlenme! Muhakkak biz, yakın zamanda onu sana geri döndürürüz ve onu peygamberlerden eyleriz.)

Bu emir üzerine, küçük bir sandık hazırlatıp, içine çocuğu koyduktan sonra, Nil nehrine bıraktı. Su, sandığı alıp, Firavun'un sarayının yanına götürdü. Saray hizmetçileri sandığı açtıklarında içinden bir çocuk çıktığını görünce, Firavun'un karısı Âsiye Hâtun'a götürdüler.

Firavun'un sarayında büyüdü Âsiye Hâtun, sandığı açtı, içindeki akıllara durgunluk verecek derecedeki güzel çocuğu görünce, elinde olmadan, bunu himâyesine aldı. Firavun'a ısrar edip, çocuğu katlettirmedi.

Böylece Mûsâ aleyhisselâm, Firavun'un sarayında büyümeye başladı.

Sonra Mûsâ aleyhisselâma süt anne aramaya başladılar. Bulunan hiçbir kadından, süt emmiyordu. Süt anne aradıklarını öğrenen, Mûsâ aleyhisselâmın kardeşi Meryem, saraya gidip, "Benim bir yakınım var, belki ondan süt emer" dedi.

Sonra annesini getirdi. Annesini gören çocuk, hemen ağlamasını kesti ve sütünü de emdi. Bunun üzerine, Firavun kendisini ücretle süt anne ta'yîn etti.

Cenâb-ı Hakkın koruduğuna kimse zarar veremez. Allahü teâlâ, Firavun'un öldürmek istediği Mûsâ aleyhisselâmı, hem de onun sarayında en iyi şartlarda büyüttü.

BUGÜNKÜ SOHBET · 14 EKİM 1996 · KAYIT 11017

İhtişamı seni korkutmasın!

"Bunları yumuşak ifâdelerle söyle! Belki ibret alır ve kendine gelir. Onun ihtişamı seni korkutmasın! Onun herşeyi, nefes alması, konuşması, yaşaması hep benim elimdedir. Ondan korkma!" Nil nehrinde bulunup, büyük bir ihtimam ile sarayda büyütülen Mûsâ aleyhisselâmı, Firavun dâhil herkes seviyordu. Çünkü Allahü teâlâ O'na öyle bir güzellik vermişti ki, görenin O'nu sevmemesi, O'na âşık olmaması mümkün değildi.

Mûsâ aleyhisselâm, büyüyüp olgunluk yaşına geldi. Birgün şehirde, bir kıbti ile İsrâil oğullarından birinin kavga ettiklerini gördü. Bunları ayırırken, kıbti yere düşüp öldü.

Bu kıbti Firavun'un hizmetçisi idi. Mûsâ aleyhisselâm, Firavun'un zulmünden korktuğu için, şehirden çıkıp Medyen'e gitti. Burada Şuayb aleyhisselâmın kızı ile evlenip burada 10 sene kaldı.

Merhametim sonsuz olmasaydı Daha sonra kendisine peygamberliği bildirilerek şöyle vahyedildi:

"Ey Mûsâ, benim resûlüm ve peygamberim olarak kavmine git! Seni, yarattıklarımdan, zayıf birine (Firavun'a) gönderiyorum. Beni inkâr eden, ilâhlık da'vâsında bulunan o zavallıya seni gönderiyorum. Eğer merhametim sonsuz olmasaydı, onu şiddetle helâk ederdim. Ona azâb ve cezâmın pek şiddetli olduğunu söyle! Bunları yumuşak ifâdelerle söyle! Belki ibret alır ve kendine gelir. Onun ihtişamı seni korkutmasın! Onun herşeyi, nefes alması, konuşması, yaşaması hep benim elimdedir. Ondan korkma!" Bu ilâhî emir üzerine, Mûsâ aleyhisselâm hemen faaliyete geçti. Kardeşi Hârun aleyhisselâm ile yola çıktı. Firavun'un sarayına gidip, onu îmâna da'vet etti. Firavun'un sarayında memleketin ileri gelenlerinden, 100 kişi bulunuyordu.

Firavun, Mûsâ aleyhisselâma ba'zı şeyler sordu. Bunlara cevap verdikten sonra, herkesin yanında, misâller vererek Firavun'a ilâh olmadığını ispat etti. Onu mâiyeti yanında rezîl etti. Sonra Firavun, "Peygamber isen mu'cize göster" dedi. Bunun üzerine Mûsâ aleyhisselâm, asasını yere bıraktı, asa öyle bir ejderha oldu ki, herkes korktu. Bu ejderhaya benziyen bir şey değil, ta kendisi idi.

Firavun ejderhayı görünce, korkusundan yerinden fırladı. "Ne olur beni bundan koru!" diye yalvardı. Mûsâ aleyhisselâm, ejderhaya dokununca tekrar baston hâline geldi.

Mûsâ aleyhisselâm bunun gibi daha birçok mu'cize gösterdi. Bir ara, Firavun îmân edecek oldu. Fakat yakınları buna mâni oldu. Bunun sihir olduğunu söylediler. Bunun üzerine bütün sihirbazları toplayıp, Mûsâ aleyhisselâm ile karşı karşıya getirdi.

Sihirbazlar, çeşit çeşit yılanlar ortaya çıkardılar. Mûsâ aleyhisselâm, asasını yere bıraktı. Asa büyük bir ejderha olup, onların yılan şeklinde uydurdukları şeylerin hepsini yuttu.

Zulüme devam ettiler Bütün bunlara rağmen, Firavun ve yakınları îmâna gelmedi. ^Imân edenlere zulüm ve eziyete devam ettiler. Başlarına çeşitli belâlar geldi. Hepsi cilt hastası oldu. Üç gün karanlık meydana geldi. Malları helâk olmaya başladı.

Bunları gören Firavun, korktu. İsrâil oğullarına Mısır'dan çıkmaları için izin verebileceğini bildirdi.

Mûsâ aleyhisselâma, gece gizlice Mısır'ı terk etmeleri vahyedildi.

İsrâil oğullarının gizlice Mısır'ı terketmelerine Firavun çok kızdı. Ordularını toplayıp peşlerine takıldı. Deniz kenarında onlara yaklaştı. İsrâil oğulları yaklaşınca denizden yol açıldı.

Bu yoldan devam edip karşıya geçtiler. Firavun ve askerleri de açılan bu yoldan devam ettiler. Bütün askerler, denizdeki yola girince denizdeki yol kapandı. Firavun ve bütün askerleri suda boğulup helâk oldular.

BUGÜNKÜ SOHBET · 15 EKİM 1996 · KAYIT 11018

Deli, ben değil sesin!

Ey Firavun, sana yazıklar olsun. İlâhlık da'vâsında bulunmaktan utanmıyor musun? Seni ilâh kabûl etmiyen kimselere böyle işkence yapıyorsun!..

Âsiye Hâtun, Firavun'un hanımı idi. Fakat, Firavun'un aksine iyilik sever, şefkatli, merhametli bir kadın idi.

Mûsâ aleyhisselâmın mu'cizesi karşısında, müslüman olan sihirbazlarla beraber, Âsiye Hâtun da îmân etmişti.

Fakat, îmân ettiğini kimseye söylemiyor, ibâdetlerini gizli yapıyordu.

Birgün sarayın penceresinden bakarken, Mâşite Hâtun adında bir Mü'mine ile çocuklarının akıl almaz işkencelerle öldürüldüğünü görünce dayanamadı.

Firavun'un karşısına geçip dedi ki:

- Ey Firavun, sana yazıklar olsun. İlâhlık da'vâsında bulunmaktan utanmıyor musun? Seni ilâh kabûl etmiyen kimselere böyle işkence yapıyorsun!..

- Yoksa sen de onlar gibi aklını mı kaçırdın?

- Hayır ben deli değilim. Esas deli sensin. Âciz bir mahlûk iken ilâhlık iddiâsında bulunursun.

Beni îmânımdan ayıramazsın!

Hanımının Mûsâ aleyhisselâmın dînine girdiğini anlayan Firavun çılgına döndü.

Kendisine, -Eğer bundan vazgeçmezsen, sen de Mâşite gibi ölümü tadarsın, dedi.

Âsiye Hâtun şöyle cevap verdi:

- Beni îmânımdan kimse alıkoyamaz. ^Imânım için herşeye râzıyım.

Firavun hanımına da en ağır işkenceleri yapmaktan çekinmedi.

Bir ağaca ellerinden ve ayaklarından mıhlattı. Sonra yere yatırarak üzerine değirmen taşı koydurdu.

Bununla da yetinmiyerek, üzerine büyük kaya parçası atılmasını emretti. Fakat, Âsiye Hâtun çoktan vefât etmiş, şehîd olmuştu...

Âsiye Hâtun'a, elleri, ayakları bağlanıp, sıcak çöl ortasına bırakılarak işkence yapılırdı. Yanındakiler ayrılınca, melekler ona gölgelik yaparlardı.

Bir defasında, Âsiye Hâtun'a böyle eziyet edilirken, Mûsâ aleyhisselâm oradan geçiyordu. Mûsâ aleyhisselâm durumunu görünce kendisine duâ etti. Bundan sonra yaptıkları eziyetlerin hiçbirinden acı duymadı.

Firavun çılgına döndü Kendisine en ağır işkenceler yapılırken, o Cennetteki köşkünü görüyor ve gülüyordu.

Bu hâl Firavun'u deliye çeviriyordu. Çünkü, işkence yaptığı kimselerin, acılar içinde kıvranmasından büyük haz duyardı.

Kendisine yalvarıp yakarmasını beklerken, onun tatlı tatlı gülüşünü görünce, "Deliye bakın, azap içinde gülüyor" diyordu.

Âsiye Hâtun, bir defasında, yine işkence edilirken şöyle duâ etti:

- Yâ Rabbî, benim için nezdinde Cennette bir ev yap! Beni câhil Firavun'dan, bâtıl kötü amelinden ve zâlim olan kavminin şerrinden koru!

O anda, "Başını kaldır" diye ilhâm olundu.

Başını kaldırınca, göz perdesi kaldırıldı ve Cennette kendisi için beyaz inciden yapılmış olan köşkü gördü. İşkence esnâsında bu köşkü seyreder, bunun verdiği haz ile ızdırap duymazdı.

Dünyadaki bütün kadınların en üstünleri oldukları bildirilen, dört kadından biri de, Hz. Âsiye'dir. Diğer üç kadın da, Peygamber efendimizin hanımı Hz. Hatîce, kızı Hz. Fâtımatüz-Zehra ve Îsâ aleyhisselâmın annesi Hz. Meryem'dir.

BUGÜNKÜ SOHBET · 16 EKİM 1996 · KAYIT 11019

Adâletiyle meşhur Nûşirevân

Anladım demiş Nûşirevân, ben tövbe ettim, yaptığıma pişmân oldum. Demek ki kurtlar, kuşlar benim zulmümü konuşuyorlar. Ben vazgeçtim bu işten.

Peygamber efendimiz zamanında, Nûşirevân isminde Sâsânî Devletinin bir hükümdarı vardı. Peygamber efendimizin peygamberliğini tebliğe başlamadan önce vefât ettiği için O'nun ümmetinden olmakla şereflenememişti.

Nasıl ki, Hâtim-i Tâi cömertliği ile meşhur olmuşsa, bu hükümdar da adâleti ile meşhur olmuştu. Bunun için kendisine, Nûşirevân-i âdil de denilmektedir. Peygamber efendimiz bunun için, "Ben âdil sultan zamanında dünyaya geldim" buyurmuştur. Âdil idâresinin yanında, komünizmin fikir babası, Mejdek'i de öldürdüğü için insanlığa büyük hizmeti olmuştur. 43 sene saltanatta bulundu.

Vefâtından sonra, Hz. Ömer'in İran seferinde, ülkesi İslâm topraklarına dâhil edildi. Savaş sonunda üç torunu esir alındı. Bunlara da diğer esirler gibi muamele yapılmak istenilince, Hz. Ali, "Resûlullahın, esir olan sultanlara ve çocuklarına ayrı muamele yapılmasına dâir hadîs-i şerîfi var" deyince, bu kızları Hz. Ömer, Sevde vâlidemizin emrine verdi. Bir müddet sonra, bunların üçü de kendi istekleriyle müslüman oldular.

Hz. Ali'nin dünürleri Bunların birini Hz. Hüseyin'e verdiler. Bundan, Zeynel Âbidîn hazretleri dünyaya geldi. Diğer ikisini de, Muhammed bin Ebû Bekir'e ve Abdullah bin Ömer'e verdiler. Hz. Hüseyin ile bacanak oldular. Hz. Ali de, Hz. Ebû Bekir ve Hz. Ömer ile dünür oldu. Nûşirevân'ın hanımı da Göktürk prensinin kızı idi. Böylece Türkler ve Acemler seyyidlerin akrabaları olmuş oluyorlar.

Nûşirevân'ın adâletini gösterir birçok ibretli menkıbeleri vardır. Nûşirevân önceleri çok zâlimdi. Şu hâdisenin, hatâsını anlayıp, âdil idâreye geçmesine sebep olduğu anlatılır:

Tahta çıktığı zaman astığı astık, kestiği kestik biridir. Çok zâlim olduğu halde aynı zamanda çok da cömert biri idi. Belki de bu cömertliği onu zalimlikten kurtardı. Bir gün bahçede oturmuşlar, veziriyle sohbet ediyorlarmış. Bir bakmış ki ağacın üstünde iki tane baykuş birbirleriyle konuşuyorlar. Vezirine demiş ki:

- Ah! Şu baykuşlar acaba ne konuşuyor? Keşke kuş dilini bilseydik de bunları anlasaydık, Veziri cevap vermiş:

- Ben anlıyorum pâdişâhım.

- Söyle o zaman ne konuşuyorlar?

- Söyleyemem efendim.

- Niye söyleyemezsin?

- Söylersem beni öldürürsün.

- Söz, sana birşey yapmıyacağım. Ama ne konuşuyorlarsa doğru söyle!

Veziri, kendisine bir zarar gelmeyeceğinden emin olunca, "Zulmünü anlatmak için tam zamanı" diye düşünerek başlamış anlatmaya:

"Pâdişâhım şu baykuş diğerine diyor ki: Bizim oğlan ergenlik çağına geldi, onu evlendirmek istiyorum. Ben seni senelerdir tanıyorum. Dostumuzsun. Senin kızı bizim oğlana alıversek, evlendirsek, bunları bir baş göz etsek." Nûşirevân merakla müdâhale etmiş:

- Eee, devam et!

Vezir devam etmiş:

"Fakat pâdişâhım, kızın babası ağıra satıyor kızını. Diyor ki:

- Evet, senin oğlun şöyle iyidir, böyle iyidir, ben ona itiraz etmem, ama benim kızım gözümden kıymetlidir, biricik kızımdır. Yemedim yedirdim, giymedim giydirdim. İffetiyle, nâmusuyla bu zamana getirdim.

İstediğin virâne olsun!

Öbürüsü diyor ki:

- Kızının kıymeti ne kadarsa değerini veririz. Sen ne kadar çeyiz istiyorsun, onu söyle!

- Ben kızıma on tane virâne isterim.

Pâdişâhım bilirsiniz baykuşların meskenleri virânelerdir. Saray versen, altın versen baykuş gene de virâne ister. Bunun teklifine karşılık öbürü kanadıyla sizi gösterdi. Sonra dedi ki:

- Allah Allah! Düşündüğün, istediğin şeye bak. Bunun gibi bir zâlim hükümdar bizim başımızda olduktan sonra, bu memlekette daha çok virâne olur. 10 değil 100 tane, 1000 tane virâne veririm." Bunun üzerine Nûşirevân kararını bildirmiş:

- Anladım. Ben tevbe ettim, yaptığıma pişmân oldum. Demek ki kurtlar, kuşlar benim zulmümü konuşuyorlar. Ben vazgeçtim bu işten.

İşte bundan sonra Nûşirevân'ın meşhur âdil idâresi başlamış.

BUGÜNKÜ SOHBET · 17 EKİM 1996 · KAYIT 11020

İki kapıda iki ceset!

Sabahleyin terketsinler şehri. Biri batı kapısından diğeri doğu kapısından çıksınlar. İkisi aynı kapıdan çıkmasınlar. Yol zaten ileride birleşir. Bunu istirhâm ediyorum.

Nûşirevân zamanında, Hz. Ömer ile Sa'd bin Ebî Vakkâs İran'a at satmaya gittiler. Sâsânî Devleti, o zamanın en gelişmiş devletiydi. Bizans İmparatorluğundan daha ileriydi. Bizansın çok toprağı vardı. Ama Sâsânî Devleti medeniyette çok daha ilerdeydi. Sanatta, medeniyette daha yüksekti. O zaman Resûlullah efendimiz daha İslâmı tebliğe başlamamıştı.

Şehrin girişinde eşkıyâ önlerini kesip, bunların atlarını, paralarını, neleri varsa hepsini alırlar. "Etmeyin, eylemeyin, biz yabancıyız" dedilerse de dinlemeyip alıp giderler. Köylüler derler ki:

- Bu pâdişâhımız Nûşirevân'ın oğludur. Adamları ile yol keser, yabancı tüccarların böyle mallarını çalar götürürler.

Evet bu Nûşirevân'ın oğlu Şehre giderler. Çâresiz, perişan durumdadırlar. "Hiç değilse geceyi geçirelim" derler. Şehirde bir hana yerleşirler. Hancı bunları çok üzültülü görüp sebebini sorar. Bunlar da başlarına geleni bir bir anlatırlar. Hancı der ki:

- Evet bu Nûşirevân'ın oğlu. Bu onun âdetidir. Şehre gelen yabancı tüccarların malını çalar. Nedendir bilinmez, kimse bir şey diyemiyor. Babasından korkuyorlar. Biz onun elinden illallah ettik.

- Peki şimdi biz ne yapalım? Bu kadar eziyet çektik, bu kadar uzun yoldan buraya geldik.

- Haftada bir gün Nûşirevân şikâyet dinler. Siz bekleyin, şikâyet gününde kendisine anlatın. Hükümdar çok âdildir. Mutlaka sizin zararınızı karşılar.

Çekinmeden anlatın. Zarar verir diye korkmayın!

"Peki" derler ve o günü beklerler.

O gün Nûşirevân dertlileri dinlemeye başlar. Sıra bunlara gelir. Nûşirevân'ın yanında bir tercüman vardır. Tercümana anlatırlar. Tercüman Nûşirevân'a nakleder.

Sonunda, Nûşirevân hükümünü verir:

- Çok üzüldüm, çok özür dilerim. Ne kadarsa zararınız derhal tazmin edeyim. Suçluları en kısa zamanda bulup cezâlarını vereceğim.

Bunlar sevinirler tabii. Hiç değilse zararımızı ödüyorlar diye. Zararları hakikaten tazmin edilir. Gelirler hana. Hancı, "Ne oldu" diye sorar. Olanları anlatırlar. Hancı der ki:

- Olur mu? Hem oğlu eşkıyâlık yapsın, hem de parayı ödemekle kurtarsın. Olacak iş mi? Tercümanın, oğlunun yaptığını söylediğini zannetmiyorum.

Hancı sözlerine devam eder:

- İki gün sonra tekrar mezâlim divanı var, tekrar çıkın. Oğlunun yaptığını söyleyin. Biz de kurtulalım bu belâdan.

Tekrar çıkarlar. "Hayırdır" der Nûşirevân. Bu sefer o hancı da yanlarındadır. Hancı der ki:

- Pâdişâhım, bunların yolunu kesip atlarını alan sizin oğlunuzmuş. Onu size tercüman yanlış tercüme etmiş.

Bir istirhâmım var!

Bunun üzerine Pâdişâh şöyle cevap vermiş:

- Çok üzüldüm, özür dilerim. Peki ben gerekeni yapacağım. Şu da benim oğlumdan dolayı tazminatım. Yalnız bir istirhâmım var. Artık bu şehirde fazla kalmasınlar. Nasılsa paralarını aldılar. Şehri terketsinler. Fakat sabahleyin terketsinler şehri. Biri batı kapısından biri doğu kapısından. İkisi aynı kapıdan çıkmasınlar. Yol zaten ileride birleşir. Bunu kendilerinden istirhâm ediyorum.

Paralarını alırlar ve ertesi sabah biri batı kapısından çıkar, diğeri doğu kapısından. İleride yolların birleştiği yerde buluşurlar. Hz. Ömer der ki:

- Benim çıktığım kapıda Nûşirevân'ın eşkıyâ oğlunun cesedi asılıydı. Senin çıktığın kapıda ne vardı?

Ebî Vakkâs da şöyle der:

- Benim çıktığım kapıda da tercümanın cesedi asılıydı.

Her ikisi de bu hâdiseye hayret ederler. Kendi memleketlerinde, her türlü vahşetin işlendiği bir zamanda, suçlu, oğlu da olsa, gözünü kıpmadan cezâsını veren bir hükümdârın olmasına çok sevinirler.

BUGÜNKÜ SOHBET · 18 EKİM 1996 · KAYIT 11021

"Nûşirevân'dan az âdil değilim!"

Hükümdârlarına bu derece hürmet göstermelerine, kendi dinlerinden olmasa bile herkese âdil davrandıklarını gören Yahûdî de müslüman olmakla şereflenir. Evini de müslümanlara bağışlar.

Hz. Ömer ile Ebî Vakkâs, sağ salim Nûşirevân'ın memleketinden dönerler. Gel zaman git zaman, epey zaman geçer, Hz. Ömer halife olur. Sa'd bin Ebî Vakkâs da Mısır'da komutandır. Mısır'da ordusunu sevkederken bir karargâh lâzım olur.

Karargâh olacak en uygun yerde bir Yahûdînin evi vardır. Satması istenir, fakat inat edip satmaz Yahûdî. "Bize burası lâzım" denir ve Yahûdîye evinin değeri verilip evinden zorla çıkartılır.

Yahûdî hanımına der ki:

- Ne yapacağız?

- Bunlara birşey yapamazsın ki. Bunların Medîne'de bir Halîfeleri var. İstersen yürü git, "Böyle böyle yaptılar bana" diyerek bunları şikâyet et. Birşey çıkacağını zannetmem, ama bir ümit, git bakalım.

Adam, küçük bir ümit de olsa, çıkıp gelir Medîne'ye. Sorar karşısına çıkanlara:

- Halîfenin sarayı nerede?

Adamın bu sorusu üzerine güler Medîneliler. Cevap verirler:

- Ne sarayı? Evi şurası.

Hurma budamaya gitti Yahûdî gösterilen eve gider ki, basit, kerpiç bir ev. Kapıya vurarak seslenir:

- Emîr-ül mü'minin nerede?

Çocukları derler ki:

- Emîr-ül mü'minin, şehrin kuzey doğusunda hurma bahçesi var. Oraya hurma budamaya gitti.

"Bunlar benimle dalga mı geçiyorlar? Bir kere böyle Halîfe sarayı olmaz. Halîfe hurma budamaz. Var bunda bir iş" der kendi kendine. Neyse gittiği bahçeleri bulur. Hurma bahçesinin hurma bölgesinde bir adamın yatmış uyuduğunu görür. Bakar etrafına, kimseler yoktur. Hayret eder, "Bu nasıl hükümdâr, ne muhafızı var, ne başkaları" diye. Uyandırıp, "Ben Halîfe Ömer'i arıyorum, nerede bulabilirim" diye sorar. Hz. Ömer cevap verir:

- Ben Halîfe Ömer'im. Bir derdin mi var?

Adam büsbütün şaşırır. Hz. Ömer'e başından geçenleri anlatır. Adamı dinledikten sonra, etrafa bakarak birşey arar Hz. Ömer. Bir devenin kürek kemiğini görür. Bu kemiği alarak üzerine birşeyler yazar. Sonra adama bunu verip der ki:

- Bunu götür komutana ver, o gerekeni yapar.

Yahûdi kendi kendine, "Bunun böyle olacağı belliydi zaten. Kalktım Mısır'dan buraya geldim, her işimi bırakıp bu kadar zahmet ve eziyet çektim. Halîfenin oturduğu eve bak. Ne sözü geçer bunun? Ah kadın, beni mahvettin, yaktın. Evden olduk, bir de bu kadar zahmet çektik" der.

Gelir hanımına ve kemiği atar önüne. Olup bitenleri anlatır. Boş yere gidip geldiğini söyler. Kemiği komutana vermeye bile lüzûm görmez. Hanımı ısrar eder:

- Ne olacak ki sanki, bu kadar gittin geldin, gönderdiği kemiği versen ne olur? Ne zararın olur? Bir ümit belki işimize yarar.

O da çâresiz "Peki" der.

Hemen evi boşaltalım Hz. Ömer'in yazdığı kemiği alarak götürür Yahûdî. Görevlilere der ki:

- Ben Medine-i Münevvere'den geliyorum. Halîfe Ömer'in bir talimatı var.

Hemen bunu Sa'd bin Ebî Vakkâs hazretlerine götürürler. Yahûdî kemiği uzatarak der ki:

- Emir-ül mü'minin Ömer bunu sana gönderdi.

Sad bin Ebî Vakkâs kemiği alıp yazıyı okur. Hz. Ömer şöyle yazmıştır kemiğin üzerine:

"Ben Nûşirevân'dan daha az âdil değilim." Sa'd bin Ebî Vakkâs bunun üzerine der ki:

- Bir yanlışlık etmişim, bize bir saat müsaade et, hemen evi boşaltalım.

Sa'd bin Ebî Vakkâs yıllar önceki hâdiseyi hatırlar. Nûşirevân haksızlık ettiği için oğlunu astığına göre, Hz. Ömer'in, eğer zulüm sabit görülürse kendisini cezâlandırmaktan geri kalmıyacağını anlar.

Müslümanların, bu kadar sâdeliğine, dünyaya düşkün olmamalarına, hükümdârlarına bu derece hürmet göstermelerine, kendi dinlerinden olmasa bile herkese âdil davrandıklarını gören Yahûdî de müslüman olmakla şereflenir. Evini de müslümanlara bağışlar.

BUGÜNKÜ SOHBET · 19 EKİM 1996 · KAYIT 11022

"Yazıklar olsun bana ki..."

Vâliniz, beni sarayının kapısından kovdu. "Vâlisi böyle olursa, kim bilir Pâdişâh nasıl olur" diye korkudan gelemedim, sizi burada bekledim.

Her hükümdarın bir merakı vardır. Pâdişâhlar neye meraklı olursa, halk da ona meraklı olur. Hükümdar ava meraklıysa herkes avcılığı konuşur.

Nûşirevân da ava meraklı. Tabii herkes de ava meraklı. Azerbaycan'a ta'yîn ettiği bir vâli vardır. Bu vâli, bir yer bulduruyor av için. Yer çok müsâit. Bu alanın, ya'nî devlet arazisinin ortasında bir tarla bulunmaktadır. Bunu da av sahasına katmak ister. Oradakilere sorar:

- Bu tarla kimindir?

- Burada yaşıyan dul, kimsesiz bir kadınındır. Çok dindar, ahlâklı bir kadındır. Hiç kimsesi yoktur. Çocukları ölmüştür. Burasının kirası olarak her gün üç ekmek alır. Bu üç ekmeğin biriyle katık alır, ikisini de sabah akşam yer.

Kadını çağırırlar. Vâli sert bir şekilde der ki:

- Ey kocakarı! Senin böyle bir yerin varmış. Orayı bana satacaksın!

- Vâli bey, ben orayı nasıl satayım? Benim bütün geçim kaynağım orasıdır.

- Çâresiz satacaksın bana.

Vâli böyle olursa...

Vâli ne kadar zorladıysa da yine râzı olmamış. Sonra bağırmış muhafızlarına:

- Atın bu kadını dışarıya, çevirin tarlasını av arazisine, ne hali varsa görsün. Madem ki satmıyor, cezâsını çeksin.

Atıyorlar kadını dışarıya. Ne kadar yalvarıp ağlıyorsa da dinlemiyorlar. Birisi akıl verir kadına:

- Bu vâlinin pâdişâhı var. Sen git Nûşirevân'a, bunu şikâyet et!

- Tamam da, vâliyi tayin eden pâdişâhtır. Vâli böyle olursa pâdişâh kimbilir nasıldır?

- Başka çâren var mı, belki o böyle değildir.

Kadın kalkar Azerbaycan'dan, binbir zahmetle gelir Medayin'e. Birine pâdişâhın bulunduğu yeri sorar. "İşte bu sarayda bulunur, fakat şimdi ava gitti" diyerek bir sarayı gösterirler.

Kendi kendine, "Bunun sarayına gitsem beni sarayına koymazlar. Nasıl vâli beni kapısına koymadı da kapıdan arttırdı, bu da beni saraya koymazlar. Muhafızlar içeri bile almazlar. Ben de boşuna gelmiş olurum. İyisi mi bekliyeyim, Pâdişâh avdan döndüğü zaman önünü keser, derdimi anlatırım" diye düşünür.

Bir kuytuda, Pâdişâhın avdan dönmesini bekler. Nûşirevân avdan dönerken önüne çıkar. Halini anlatır. Nûşirevân sorar:

Peki, niye benim sarayıma gelmedin?

- Vâliniz, beni sarayının kapısından kovdu. "Vâlisi böyle olursa, kim bilir Pâdişâh nasıl olur" diye korkudan gelemedim, sizi burada bekledim.

Nûşirevân kadının bir eve yerleştirilmesi söyler. Kendisi de saraya gelince, birini çağırtarak emir verir:

- Yarın Azerbaycan'a gideceksin. Bu kadını soracaksın. Bu kadın nasıl bir kadındır? Nedir, ne değildir? Orada, kaçmış bir köle gibi davran ki, kimse senin ne olduğunu anlamasın.

Zâlimliği anlaşılıyor O kimse, "Peki pâdişâhım" der ve araştırmasını yapıp gelir. Pâdişâha durumu şöyle arz eder:

- O kadını on iki kişiye sordum. Hepsi de, bu kadının orada fakirlik ve zarûret içinde geçinen, herkesin ev işini gören bir kadın olduğunu, kocası ve çoluk çocuğu olmadığını söyledi. Arazisi varmış, fakat vâli onun elinden zorla almış. Vâlinin, arazisini elinden aldıktan sonra da kadının kaybolduğunu söylediler. Vâlinin daha birçok zulümleri de varmış.

Nûşirevân, "Tamam, anlaşıldı" diyerek hemen vâliyi çağırtır. Vâliye durumu sorar. Vâli de, "Yok efendim, hepsi yalan, iftira ediyorlar" diye cevap verir.

Bunun üzerine Nûşirevân, kadını ve araştırma yaptırmak için gönderdiği adamını getirtir. Vâlinin, zaten kadını görünce rengi atmıştır. Titremeye başlar. Her şeyin ortaya çıktığını anlar. Hükümdar görevlilere emir verir:

- Hemen, derhal kadının arazisini geri verin! Ayrıca kadına şu kadar da maaş bağlayın!

Sonra vâliye hak ettiği cezayı verdi.

BUGÜNKÜ SOHBET · 20 EKİM 1996 · KAYIT 11023

Herkes derdini anlatabiliyor

Merkebe dedim ki, Nûşirevân gibi bir arkan var. Anır anırabildiğin kadar. Nasıl olsa kimse bundan sonra sana birşey söyliyemez. Artık sırtın yere gelmez.

Halkın kendisine ulaşıp, şikâyetlerini anlatamadıklarını fark eden Nûşirevân, sarayının dış kapısına bir ip çektirir. İpin bir ucu, kendi yakınında bir yerdedir. Ucunda da çıngırak vardır. Derdi olan gelip bu ipi çeksin diye tellâllar dolaştırır.

Bir gün ip çekilir. Hükümdar hemen ipi çekeni yanına çağırtır.

Adam, yolda sahipsiz bir merkep gördüğünü, aç susuz perişan halde olduğunu söyler. Hemen merkebi sarayın bahçesine getirtir.

Bakar ki, kulakları sarkmış, derileri dökülmüş, sırtı yara bere içinde. Zayıf mı zayıf, bir deri bir kemik kalmış merkep.

- Derhal bu merkebin sahibini bulun, buraya getirin, der.

Bulup getirirler adamı. Adam çamaşırcıymış ve bunun sırtında çamaşır taşırmış. Tabii hayvan güçten düşünce, bunu salıvermiş ortaya.

Başlamış anırmaya Hükümdar adama çıkışır:

- Vay vicdansız herif vay! Bu kadar sene bunu kullan, bunun sırtından para kazan, ondan sonra da işine yaramadığı için at sokağa. Olacak iş mi? Çabuk bu merkebi al, götür! Buna güzelce bak! Yaralarını tımar et! Kırk gün sonra tekrar karşıma getireceksin. Eğer bu şekilde getirirsen veya merkep ölürse, o zaman ölümlerden ölüm beğen.

Çamaşırcı, alıp merkebi götürür. Güzelce kendi yemez, onun yemini yedirir, içmez içirir. Kaşağı alır, yaralarını tımar eder.

Sırtına da hiç yük vurmaz, ne olur ne olmaz ölür, birşey olur diye.

40 gün tamam olunca, getirir merkebi hükümdarın huzuruna. Hükümdar bakar merkebin keyfi yerinde.

Tam bu sırada merkep başlamış anırmaya. Susmak bilmez. Sahibi gidip merkebin kulağına birşeyler söyler.

Nûşirevân merak eder ve hemen sorar:

- Ne söyledin merkebe?

- Bir şey söylemedim efendim.

- Yok yok, söyledin.

- Eğer kızmıyacaksanız söylerim.

- Kızmıyacağım.

- Ona, "Artık Nûşirevân gibi bir arkan var, anır anırabildiğin kadar. Nasıl olsa kimse bundan sonra sana birşey söyliyemez. Artık sırtın yere gelmez" dedim.

* * * Hazînede altın kalmıyacak Birgün de geziye çıkmıştı Nûşirevân. Yanında da veziri vardır. Gezerken de bakmış ki, yolda çok yaşlı bir dede meyve ağacı dikiyor. Selâm verip der ki adama:

- Amca, hayırdır, sen bu yaşa gelmişsin, bu ağacın meyvesini yiyemezsin. Bu ağaç kimbilir kaç sene sonra meyve verecek? Niye bu zahmeti çekiyorsun?

- Pâdişâhım, bizden öncekiler dikti biz yedik. Biz de dikelim ki, bizden sonrakiler yesin.

Pâdişâh "Zih" der. "Zih" Farsça aferin demek. Sâsânî ananesine göre Pâdişâh "Zih" dediğinde, o kimseye 100 altın verilir, ya'nî bir kese altın. Bunun için ihtiyara 100 altın verilir.

Bunun üzerine ihtiyar dede der ki:

- Gördünüz mü pâdişâhım, meyveleri şimdiden yemeye başladık.

Pâdişâh, bir daha "Zih" der. İhtiyara 100 altın daha verilir.

- Allah Allah, her ağaç senede bir defa meyve verir, benimki ise senede iki defa meyve verdi hükümdarım.

"Zih" der Nûşirevân, 100 altın daha verilir. Arkasından vezirine der ki:

- Vezirim hemen buradan uzaklaşalım. Bu ihtiyar çok yaman. Burada fazla kalırsak, hazînede altın kalmıyacak.

BUGÜNKÜ SOHBET · 21 EKİM 1996 · KAYIT 11024

Nûşirevân'ın ince zekâsı

Küfür bâkî olur, fakat zulüm bâkî olmaz. Ya'nî ebedî olmaz, sürekli olmaz. Muhakkak döner. Nûşirevân âdil bir hükümdar olduğu için, senelerdir menkıbeleri anlatılıyor. Bunun gibi âdil hükümdarların sayıları çok azdır.

Hükümdar Nûşirevân zamanında, birisi şehrin vâlisine bir kese altınını getirip der ki:

- Ben harbe gidiyorum. Dönüşte almak üzere 200 altını size emânet bırakmak istiyorum, kabûl eder misiniz?

Vâli de cevap verir:

- Kesenin ağzını mühürliyerek getir, kabûl edeyim.

Epey zaman sonra gelip, teslim ettiği keseyi vâliden geri alır. Eve gelip keseyi açınca bakar ki, 200 altın bulunan kesenin içinde 200 bakır para var. Ama mührü sağlamdır.

Vâliye gidip durumu bildirir:

- Bunun içinde 200 altın vardı, şimdi 200 bakır var.

Vâli çok kızar ve der ki:

- Nee? Sen beni hırsız mı yapıyorsun şimdi? Mührü sağlam, herşeyi sağlam. Bana verdiğin gibi sana geri teslim ettim, olur mu öyle şey? Demek ki önce de bunun

içinde bakır para varmış, senin haberin yok.

Sen Nûşirevân'a git!

Adam ne yapsın, boynunu büküp uzaklaşmış kapıdan. Biraz daha kalsa suçlu olacak.

Buna derler ki:

- Sen Nûşirevân'a git, senin hakkını ondan alır. O, mazlûmların hakkını bırakmaz.

Adam da gider Nûşirevân'a. Böyle böyle oldu diye anlatır hâdiseyi. Nûşirevân, "keseyi bana ver" der ve biraz da mühlet ister. Kimseye de birşey söylememesini tembih eder.

Suçluları bulmakta Nûşirevân'ın enteresan metodları vardır. Nûşirevân'ın odasında işlemeli güzel bir sehpa örtüsü vardır. Nûşirevân onun kenarını bıçakla kesip yatar.

Hizmetçi, pâdişâh yattıktan sonra örtünün yırtığını görür, "eyvah, bunu bizimkilerden biri yapmış. Ortaya çıkarsa biz mahvoluruz" deyip gizlice onu katlayıp cebine koyar. Sonra şehrin en usta örgücüsüne götürür:

- Bunu belli olmıyacak şekilde örer misin?

- Örerim hiç kimse anlayamaz. Kesinlikle anlaşılmaz.

Belli olmıyacak şekilde ördürdükten sonra, akşam tekrar aynı yere koyar.

Nûşirevân, hizmetçiye sorar:

- Akşam, bu örtünün bir tarafı kesikti.

- Yok efendim, yanlışlık var.

Sultan ısrar eder:

- Birşey yapmıyacağım, doğrusu şöyle!

- Pâdişâhım, kusura bakmayın, ben onu bizim arkadaşlardan birinin başına bir dert gelmesin diye filancaya ördürdüm.

- Sen beri o örgücüye götür!

Beraberce giderler. Sultan önce, kendisinden başka bu işi yapan örgücü olup olmadığını sorar. Olmadığını öğrenince, örgücüye keseyi gösterip sorar:

- Yakın zamanda böyle bir kese getirilip sana ördürüldü mü?

- Ördüm efendim, hatırlıyorum. Bundan 2 ay önce getirmişlerdi.

Zulüm bâkî olmaz!

Nûşirevân meseleyi anlamıştır. Ondan sonra vâliyle birlikte örgücüyü ve kese sahibini çağırttırır. Vâliye der ki:

- Sen böyle böyle yapmışsın.

- Yok efendim, kesinlikle birşey yapmadım. Ben o keseyi mührü sağlam olarak aldım ve mührü sağlam olarak teslim ettim.

Bunun üzerine örgücüye seslenir:

- Sen anlat!

- Efendim, bana yeşil bir kese geldi, altı kesikti. Ben onu ördüm.

Vâlinin itiraz edecek hali kalmaz. Nûşirevân, altınları vâliye ödettirir. Vazîfesinden de azledip cezâsını verir. Sonra da der ki:

- Çok iyi oldu da bu olay ortaya çıktı. Böylece milleti bu adamdan kurtardım.

Küfür bâkî olur, fakat zulüm bâkî olmaz. Ya'nî ebedî olmaz, sürekli olmaz. Muhakkak döner. Nûşirevân âdil bir hükümdar olduğu için, senelerdir menkıbeleri anlatılıyor. Bunun gibi âdil hükümdarlar bellidir. Sayıları çok azdır. Adâletiyle meşhur sultanlar, Hulefâ-i râşidîn ve Osmanlılar dışında, Sultan Gazneli Mahmud, Timûr Han, Ömer bin Abdülaziz gibi üçü beşi geçmez anlatılanlar.

BUGÜNKÜ SOHBET · 22 EKİM 1996 · KAYIT 11025

Ahmed Yesevî hazretleri

Babamızın vasiyeti var, tanınma zamanının gelip gelmediğini, türbedeki ekmek sofrası tâyin edecektir. Eğer o sofrayı açabilirsen, tanınma zamanın geldi demektir.

Ahmed Yesevî; Türkistan'da yetişen büyük velîlerdendir. Pîr-i Türkistan, Hz. Türkistan, Hz. Sultan, Hâce Ahmed, Kul Hâce Ahmed diye tanınır.

Babası Hâce İbrahim'in nesebi Hz. Ali'nin oğlu Muhammed bin Hanefiyye'ye ulaşır. Eshâb-ı kirâm efendilerimiz, tâ buralara kadar islâmı yaymak için gelip yerleşmişlerdi. Annesi, evliyâdan Şeyh Mûsâ'nın kızı olup, sâliha, müttekî ve afîf bir hâtun idi.

Ahmed Yesevî annesini çok küçük yaşta, babasını da yedi yaşında kaybetti. Babası son nefesinde kızı Gevher Şehnaz'a dedi ki:

- Ey benim kızım! Kardeşin bu dünyaya ender gönderilen mübârek bir kişi olacaktır. Ona göz kulak ol. Benim dergâhımda, bağlı bir sofra durur. Ahmed o sofrayı kendi başına açtığı zaman onun bilinme, görünme vaktinin geldiğini bilmelisin. Zamanı gelmeyince, bu sırrı kimseye açma!

Gerçekten Ahmed Yesevî'de çocukluğunda garip hâller ve yaşından beklenilmeyen fevkalâdelikler görülüyordu. Hızır aleyhisselâm ile görüşüp sohbet ediyor, onun ma'nevî terbiyesi ile olgunlaşıyordu. Bu sırada meydana gelen bir hâdise, şöhretinin bütün Türkistan'a yayılmasına yol açtı.

Babamızın vasiyeti var!

O sırada Türkistan'da Yesevî adında bir hükümdâr saltanat sürmekte idi. Bu hükümdârın büyük bir arzûsu vardı. Yesevî hazretlerinden yardım istedi. Ablası dedi ki:

- Babamızın vasiyeti var, tanınma zamanının gelip gelmediğini, türbedeki ekmek sofrası tâyin edecektir. Eğer o sofrayı açabilirsen, tanınma zamanın geldi demektir.

Babasının türbesine giden Ahmed, sofrayı bulup açınca, dosdoğru hükümdârın istediği yere geldi. Kendisini bekleyen kimselere sofradaki bir parça ekmeği taksim etti ve hepsine kâfi geldi. Oraya yüzlerce kişi toplanmıştı.

Hükümdâra duâsı...

Yesevî hazretlerinin birçok kerâmetleri görülmeye başlamıştı. Bunu gören Türkistan'ın Yesevî adındaki hükümdârı, Hâce Ahmed'den, kendi adının kıyâmete kadar bâkî kalması için niyâzda bulunmasını diledi.

Hâce Ahmed hazretleri de; - Âlemde her kim bizi severse, senin adınla bizi yâd eylesin, dedi.

Bundan dolayı o günden beri ikisinin ismi birlikte, "Ahmed Yesevî" şeklinde anılır oldu.

Ancak Hâce Ahmed'in, daha çok Yesi'li olduğundan, Yesevî nisbesiyle şöhret bulduğu kabûl edilmektedir.

Ahmed Yesevî önce Arslan Baba hazretlerinden ders aldı. Onun kalblere hayat ve huzur veren söz ve sohbetleri ile teveccüh ve görüp gözetmesine kavuştu. Böylece kısa zamanda çok yüksek makâm ve derecelere ulaştı.

Sonsuz âleme göçünce!

Ancak Arslan Baba ebedî âleme göçünce, çok sevdiği ve ziyâdesiyle bağlı bulunduğu bu şeyhinden ayrı düştü.

Ahmed Yesevî bundan sonra şeyhi Arslan Baba'nın ma'nevî işâreti ile Buhârâ'ya gitti. Orada Ehl-i sünnet âlimlerinin en büyüklerinden Yûsüf-i Hemedânî hazretlerini kendine rehber edindi ve ma'nevî ilimleri O'ndan tahsil etti. İnsanlara ilim öğretmek, doğru yolu göstermek için ondan icâzet, diploma aldı.

O büyük zâtın talebeleri arasına katıldı. Onun vefâtından sonra bir miktar Buhârâ'da kaldı. Talebe yetiştirmeye başladı. Bir zaman sonra Yesi'ye döndü ve talebe yetiştirmeye burada devam etti.

Talebeleri gitgide çoğalıyordu. Büyüklüğü ve şöhreti kısa zamanda, Türkistan, Mâverâünnehr, Horasan ve Harezm'e yayıldı. Kendisinde daha çocuk yaşta iken başlayan evliyâlık hâl ve dereceleri günden güne artıyordu.

Zamanındaki âlimlerin ve evliyânın en büyüklerinden, en üstünlerinden oldu. Hanefî mezhebinde idi. Bütün ilimlerde derin âlim olan Ahmed Yesevî, Hızır aleyhisselâm ile görüşüp O'nunla sohbet ederdi.

BUGÜNKÜ SOHBET · 23 EKİM 1996 · KAYIT 11026

Yesevî hazretlerinin öküzü!..

Mal alıp da, ücretini vermeyen olursa, öküz o kimsenin peşini bırakmaz, nereye gitse peşinden o da giderdi. Adam ücreti heybeye koymadıkça, o kimsenin yanından ayrılıp başka yere gitmezdi.

Ahmed Yesevî hazretleri vakitlerini üçe ayırırdı:

Günün büyük bölümünü meydana getiren birinci kısımda, ibâdet ve zikirle meşgûl olurdu.

İkinci kısmında talebelerine ilim öğretirdi.

Üçüncü ve en kısa bölümde ise alın teri ile geçimini sağlamak üzere tahta kaşık ve kepçe yaparak bunları satardı. Kaşık ve kepçeleri satması enteresandı:

Ahmed Yesevî hazretlerinin halden anlar bir öküzü vardı. Bu öküzün sırtına bir heybe asar, içine de yaptığı kaşık ve kepçeleri koyup, Yesi çarşısına salıverirdi.

Kim kaşık ve kepçeden alırsa ücretini heybenin gözüne bırakırdı. Mal alıp da, ücretini vermeyen olursa, öküz o kimsenin peşini bırakmaz, nereye gitse peşinden o da giderdi. ^Adam ücreti heybeye koymadıkça, o kimsenin yanından ayrılıp başka yere gitmezdi.

Akşam olunca da Hâce Ahmed hazretlerinin evine gelirdi. Hattâ heybenin gözüne fazla para bırakanlar da olurdu. Hâce hazretleri bunları ve kendisine gelen sayısız hediyeleri muhtaçlara ve bilhassa talebelerine sarfederdi.

Anadolu'ya geldiler Ahmed Yesevî hazretleri yetiştirdiği talebelerin her birini bir memlekete göndermek sûretiyle İslâmiyetin doğru olarak öğretilip yayılmasını sağladı. Onun bu şekilde gönderdiği talebelerinden ba'zıları sonraları Moğolların katliamından kaçıp kurtulmak sûretiyle Anadolu'ya geldiler. Bu sûretle onun yolu Anadolu'da yayılıp tanındı. Anadolu'nun Müslüman Türklere yurt olması onun ma'nevî işâretleri ile hazırlandı.

Ahmed Yesevî hazretleri herkese iyilik eder, kendisinden hiç kimse rahatsız olacak bir hareket görmezdi. Bütün insanların dünya, âhıret saâdeti ve rahatları için gayret ederdi. Dergâhı fakir ve yoksullar, yetim ve çâresizler için sığınak yeriydi.

Buyurdu ki:

"İslâmiyetin emir ve yasaklarına uymakta gevşek davranan kimse, insanı Allahü teâlâya kavuşturan tasavvuf yolunda ilerleyemez. Gönlü ve kalbi ile dünya düşünce ve işlerinden sıyrılıp, yalnız Allahü teâlâya yönelmedikçe, tasavvufta bulunmak mümkün değildir. Bunlar hakkı idrâk edip, anlayıp bilmekten uzaktırlar." Ahmed Yesevî hazretlerinin şöhreti, kerâmetleri her tarafa yayılıp, talebelerinin sayısı yüz bine yaklaşınca, kendisini çekemeyenler düşmanlıklarından, çeşitli iftirâlara başladılar. "Sohbetlerine kadınlar da geliyor, erkeklerle birlikte oturuyorlar" diye yaydılar.

Bu dedikoduyu duyan makâm sahipleri, ba'zı müfettişler vazîfelendirerek durumun araştırılmasını emrettiler. Müfettişler, Ahmed Yesevî hazretlerinin ders verdiği meclisine gizliden gizliye gelip gittiler.

Herşeyin, herkese açık olduğu bu yerde, insanlardan ve kanunlardan saklı uygunsuz bir hâlin bulunmadığını, söylenilenlerin tamamen asılsız olduğunu, bu

zâta iftirâ etmek için uydurulduğunu bildirdiler.

Mühürlü kutu Ahmed Yesevî hazretleri kendisine iftirâ edenlere bir ders vermek istedi ve toplandıkları yere geldi. Elinde ağzı mühürlü bir kutu vardı.

Talebelerinden, Hâce Atâ orada idi. Hâce Ahmed hazretleri kutuyu ona verip, bunu Horasan ve Mâverâünnehir memleketlerine götürmesini emretti.

İftirâ edenler de merak edip bununla yola çıktılar. Talebe kutuyu alıp, bildirilen yere vardı. Her tarafa haber salınıp, âlimler ve Hâce hazretlerine iftirâ edenler geldiler. Herkes bu kutunun içinde ne olduğunu merak ediyordu.

O talebe, toplananlara, bu kutuyu hocası Ahmed Yesevî hazretlerinin gönderdiğini söyleyip kutuyu açtı. Kutu açılınca, herkes gördükleri manzara karşısında donakaldılar. Kutunun içinde kor hâlinde ateş, bir miktar pamuk arasında duruyordu.

Ateş kızarıyor ve pamuğa birşey olmuyordu. Bu hâli gören herkes hayretler içinde kaldı. Hâce hazretlerinin bu kerâmeti karşısında, onu sevenlerin muhabbeti daha da arttı.

Kendisine muârız olanlar hatâlarını anlayıp tevbe ettiler. Hâce hazretlerine hediyeler gönderip, özürler dileyip pek çoğu ona talebe oldu.

BUGÜNKÜ SOHBET · 24 EKİM 1996 · KAYIT 11027

Hafızasında bir şey kalmadı!

"Ey gönül dostları, Peygamber efendimiz 63 yaşında bu dünyadan ayrıldı. Ben de şimdi 63 yaşındayım. Artık şu gördüğünüz çilehâneye çekilecek, ömrümün kalan günlerini yer altında tamamlayacağım..." Merv şehrinde Mervezî nâmında bir müderris var idi. Bu kimse Yesevî hazretlerini imtihân etmek istedi. Bu niyetle, yanına dört yüz müşâvir ve kırk tane de müftü alarak yola çıktı. Yesevî hazretlerinin her tarafta talebeleri olduğunu, her zaman sohbetinde binlerce kişinin hazır bulunduğunu öğrenmişti.

"Ben üç bin mes'ele ezberledim. Hepsine ayrı ayrı suâl sorar, bunlardan imtihan ederim" diye düşündü.

Bu sırada Ahmed Yesevî hazretleri hânegâhında bulunuyordu. Talebelerinden birine, - Müderrisin hafızasındaki bin mes'eleyi sil! buyurdu.

Üç gün misâfirimiz ol!

O üç bin mes'eleden binini, müderrisin hâfızasından sildi. Sonra talebelerinden Süleyman Hakîm Atâ'ya aynı şekilde emretti. O da öyle yaptı. Mervezî, hâfızasında kalan bin mesele ile Yesi'ye geldi. Hâce hazretlerinin yanına gelip dedi ki:

- Allahın kullarını doğru yoldan ayıran sen misin?

Hâce, hiç kızmadı. Karşılık da vermedi. Buyurdu ki:

- Şimdilik üç gün misâfirimiz ol! Ondan sonra görüşürüz.

Nihayet, Mervezî kürsüye çıktı. Bir şeyler konuşmak istedi. Fakat hâfızasında hiçbir mes'elenin bulunmadığını anladı. Nihayet, defterini açıp oradan okumak istedi. Fakat defterinin sahifelerindeki yazıların da silindiğini gördü. Sahifeler bomboş idi...

Bu hâli gören Mervezî, kusûrunu anlayıp oracıkta tevbe etti. Yesevî hazretlerinin, gerçek bir Allah dostu, velî bir zât olduğunu anladı.Talebeliğe kabûlü için yalvardı. Bütün mâiyetiyle beş sene kalıp hizmetinde bulundu... Çok mertebelere, yüksek derecelere kavuştu.

Ahmed Yesevî bunu, yanında beş talebesi ile beraber, insanlara Allahü teâlânın dînini doğru olarak anlatmak vazîfesiyle Horasan'a gönderdi. Oraya gidip halkı irşâd edip aydınlattılar.

Yesi şehrine yakın bir yerde, Sabran veya Savran diye bir kasaba vardı. Buranın ahâlisinin çoğu Hıristiyan olup, Müslüman Yesi halkına ve bilhassa Ahmed Yesevî hazretlerine çok düşmandı.

Ahmed Yesevî hazretlerinin büyüklüğü, kerâmetleri etrafa yayıldıkça ve ona bağlı olanların sayıları her geçen gün arttıkça, sahte şeyhler çok rahatsız oldular. Hâce hazretlerine olan düşmanlıkları daha da arttı. Buna rağmen Yesevî hazretleri herkese yumuşak davranıyor, onları cenâb-ı Hakka havâle ediyordu. Dil uzatanlar kısa zamanda cezâlarını çekiyordu.

Yesevî hazretleri, yaşayışı İslâmiyete uymayan kimselerde görülen hâllere aldanmamak lâzım geldiğini sık sık hatırlatarak buyururdu ki:

"İslâmî hükümleri bilmiyen, tatbik etmeyen bir kimse, evliyâlık yolunda bulunmaya kalkarsa, bunun îmânını şeytan çalar. Bunlar, evliyâlık yolunda

bulunduğunu, ilerlediğini, hattâ kendisinde ba'zı hâllerin meydana çıktığını zannederler. Kendisinde var zannettiği o hâller, şeytanın oyunudur. Şeytan onu idâresine almış, istediği gibi hareket ettirmektedir. Bunlar ve bunlarla beraber olanlar ne kadar zavallı ve bedbahttırlar." Ey gönül dostları!

Ahmed Yesevî hazretleri 63 yaşına gelmişti. O, çocukluğundan bu âna gelinceye kadar Resûlullah efendimizin sünnet-i seniyyesine yapışmakta hiç gevşeklik göstermedi. Resûlullah efendimizin âhirete teşrif buyurduğu yaştan îtibaren yeryüzünde bulunmayı kendilerine münâsip görmedi. Bu sebeple dergâhın bahçesine derin bir yer kazdırdı ve içini kerpiçle ördürdü. Nihayet hazırlıklar tamamlanınca, talebelerini dergâhın avlusunda toplayıp buyurdu ki:

"Ey gönül dostları, Allahü teâlânın en sevgili kulu olan Peygamber efendimiz 63 yaşında bu dünyadan ayrıldı. Ben de şimdi 63 yaşındayım. Artık şu gördüğünüz çilehâneye çekilecek, ömrümün kalan günlerini yer altında bu hücrede tamamlayacağım..."

BUGÜNKÜ SOHBET · 25 EKİM 1996 · KAYIT 11028

Yer altında geçen 62 yıl..

"Gönlünde Allahü teâlânın aşkını taşıyanlar, dünya ile tamamen alâkalarını kesmişlerdir. Halk içinde Hak ile olurlar. Dünya ile ilgileri görünüştedir. Bir an Allahü teâlâyı unutmazlar." Yesevî hazretleri talebelerini toplayıp, "ey gönül dostları, Allahü teâlânın en sevgili kulu olan Peygamber efendimiz 63 yaşında bu dünyadan ayrıldı. Ben de şimdi 63 yaşındayım. Artık şu gördüğünüz çilehâneye çekilecek, ömrümün kalan günlerini yer altında bu hücrede tamamlayacağım..." buyurunca, talebeler gözleri yaşlı olarak dediler ki:

- Ey sultanımız, bizden ayrılınca bizim hâlimiz nice olur? Sizsiz biz ne yaparız?

Bu sözler üzerine Yesevî hazretleri buyurdu ki:

- Sizi Allahü teâlâya emânet ediyorum. Cenâb-ı Hakka sığınan dünya ve âhırette rahat eder.

Sonra merdivenle yer altındaki çilehâneye indi.

Onlar için sıkıntı ni'mettir!

Ahmed Yesevî hazretleri mezar misâli olan o yerde, vefât edinceye kadar, devamlı ibâdet, tâ'at ve Allahü teâlâyı düşünmekle meşgûl oldu. Kendisini vefât etmiş, kabre konmuş şekilde hissederek, bambaşka bir huşû', bağlılık ve teslimiyetle ibâdetlerini yaptı. Burada evliyâlık yolundaki dereceleri kat kat arttı. 63 yaşından sonra ömrünün diğer yarısını orada ibâdetle geçirdi. 1194 senesinde, 125 yaşında iken yer altındaki çilehânesinde vefât etti.

Ahmed Yesevî hazretlerinin önde gelen talebelerinden Seyyid Mansûr Atâ, çile kuyusuna ilk defa indiği zaman gördüğü manzaradan ciğeri parçalandı. "Hocam bu dar yerde sıkıntılı bir hâldedir" diye düşünerek gözyaşlarına boğulduğu sırada, gözündeki perdeler kalktı.

Kalb gözüyle, o daracık zannettiği yeri bir ucu doğuda, diğer ucu ise batıda gördü. Bu hâl karşısında kalbinden geçirdiklerinin yersiz olduğunu anlayıp, kendi kendine; "- Allahü teâlâ, evliyâsına sıkıntı çektirmez. Diğer insanların onlarda sıkıntı görmeleri, çok acı çekiyor zannetmeleri, hakîkatte onlar için bir ni'mettir. Bu saâdet sahipleri, görünüşte çok acı zannedilen o sıkıntılardan öyle zevk ve tad alırlar ki, iyiliklerinde o tadı duymazlar.

Allahü teâlâ, bu sevgili kulu için, daracık bir hücreyi çok geniş yapar. Ma'nevî bakımdan lezzetler, tadlar ihsân eder. Zâhir olarak, görünürde çektiği sıkıntılar, o lezzetler yanında hiç kalır. Onun rûhu, zevk ve neş'eden uçmaktadır. Vücûdunu bin parçaya bölseler ne gam..." diye söylendi.

Yesevî hazretlerinin kıymetli sözlerinden ba'zıları:

"Ey dostlar!... Akıllı ve uyanık kimse, Allahı unutup dünyaya gönül bağlamaz. Şeytan, insanı kandırıp dünyaya meylettirirse, onu emri altına almış demektir. Bundan sonra felâketlerden felâketlere sürüklenir de hiç haberi olmaz." "Himmet, yardım kuşağını sıkı sıkıya beline sarmayan, bir Allah dostuna sığınmayan insanın, dünyaya meyl ve muhabbetten kurtulması çok zordur. Allah yolunda gözyaşları dökerek ağlamadıkça, Allahü teâlâya âit ince sırlara kavuşamaz ve bu yolda ilerlemesi mümkün değildir." "Ey dostlar! Bir kimse, Allahü teâlânın aşkı ile yanıp yakılarak, bu denizde çok usta bir dalgıç olmadıkça, bundan çok daha derin denizlere giremez. Ona girmek için çok usta ve dikkatli bir dalgıç olmak gerekir." Gelmeni bekliyorum!

Ahmed Yesevî hazretlerinin vefâtından yaklaşık 200 yıl geçtikten sonra, bir gün büyük Türk Hâkânı Emîr Tîmûr Buhârâ'ya gitmek üzere yola çıktı ve Türkistan'a uğradı. O gece rü'yâsında Ahmed Yesevî hazretlerini gördü. Kendisine buyurdu ki:

"Ey yiğit! Buhârâ'ya çabuk git! İnşâallah orada sana fetih nasîb olacak! Zâten oranın insanları senin gelmeni bekliyorlar." Tîmur Han uyanınca, bu müjdeye çok sevinip, Allahü teâlâya şükretti. Ahmed Yesevî hazretlerinin kabri üzerine mükemmel bir türbe yaptırdı. Türbe, bugün hâlâ bütün haşmetiyle durmaktadır.

BUGÜNKÜ SOHBET · 26 EKİM 1996 · KAYIT 11029

Eyyûb aleyhisselâmın sabrı

Ey mel'un sen İblissin. Beni Rabbime isyâna teşvik etmek istiyorsun. Şunu bil ki, evlâdım bir emânetti. Allahü teâlâ emânetini geri aldı. Niçin isyân edeyim?

Allahü teâlâ, Eyyûb aleyhisselâmı sabırla imtihân etmeyi murâd eyledi.

Eyyûb aleyhisselâm, çok zengin iken, bütün malları çeşitli sebeplerle yok oldu. Koyunlarını sel götürdü, ekinlerini rüzgâr telef etti. Velhâsıl elinde dünyalık bir şey kalmadı.

Bu hâli fırsat bilen şeytan çoban kılığına girip yanına gelerek dedi ki:

- Bütün malların harap oldu. Dünyalık birşeyin kalmadı.

Şeytan, Eyyûb aleyhisselâmın, üzülüp şikâyette bulunmasını beklerken:

- Üzülme! O malı mülkü veren Allahü teâlâ idi. Şimdi de O aldı. Çünkü mülk O'nundur. Bunda üzülecek bir şey yok, buyurdu.

Şunu iyi bil ki!

Daha sonra, bir zelzele oldu. Eyyûb aleyhisselâmın çocukları enkaz altında kalarak öldüler. Bunu da fırsat bilen şeytan koşarak, Eyyûb aleyhisselâmın yanına giderek dedi ki:

- Allahü teâlâ evini zelzele ile yıktı. Çocukların altında kalıp parça parça oldular.

Eyyûb aleyhisselâm:

- Ey mel'un sen İblissin. Beni Rabbime isyâna teşvik etmek istiyorsun. Şunu bil ki, evlâdım bir emânetti. Allahü teâlâ emânetini geri aldı. Buna niçin üzüleyim? Rabbime hamdederim, buyurdu.

Bundan sonra, Allahü teâlâ Eyyûb aleyhisselâmın bedenine bir hastalık verdi.

Hastalığı gittikçe şiddetlendi. Yakınları, akrabâları O'nu yalnız bırakmışlar, kimse yardım etmiyordu.

Sadece sadâkatli, şefkatli hanımı Rahime Hâtun O'nu terketmemişti.

Eyyûb aleyhisselâm da hastalığından hiç şikâyet etmiyor, Rabbine hamdediyordu.

Şeytan, Eyyûb aleyhisselâma te'sîr edemiyeceğini anlayınca, bu defa o beldenin halkına gidip dedi ki:

- O'nun hastalığı çok bulaşıcıdır. Yanına giderseniz, hemen size geçer. O'ndan uzak durun, O'nu şehirden çıkartın!

Halk, Rahime Hâtuna gidip:

- Buradan hemen uzaklaşın, yoksa, ikinizi de öldürürüz, dediler.

Rahime Hâtun, Eyyûb aleyhisselâmı sırtına alıp, şehir dışına çıktı. Kumluk bir yerde durdu.

Kumları yere yaydı. Taşın birini de yastık yapıp Eyyûb aleyhisselâmı oraya yatırdı. Sonra, ufak bir kulübe yaptı.

Eyyûb aleyhisselâm, kulübesinde sıkıntı, ızdırap içinde olmasına rağmen, hâline sabrediyor, yoldan gelip geçenlere nasîhat ediyordu.

İş ve üzüntüden bîtâp düşmüş olan hanımı Rahime Hâtun, şehir kadınlarına iplik eğirerek geçimlerini sağlıyordu.

Afiyetle geçen günlerimiz ne kadardı?

Birgün Rahime Hâtun dedi ki:

- Senin için Allahü teâlâdan sıhhat ve âfiyet isterim.

Eyyûb aleyhisselâm buyurdu ki:

- Ey Rahime, Allahü teâlâ bizlere ni'metler verirken, biz O'ndan gelen belâlara niçin sabretmiyelim.

Hz. Eyyûb'un bu sıkıntılı hâli yedi yıl sürdü. Birgün hanımı Rahime Hâtun dedi ki:

- Cenâb-ı Hakka duâ etsen de bu dertleri senden alsa! Sen Allahın sevgili kulusun. Duânı reddetmez.

- Yâ Rahime, bizim sıhhat ve âfiyetle geçen günlerimiz ne kadardı?

- Seksen yıl idi.

Bunun üzerine Eyyûb aleyhisselâm buyurdu ki:

- Ey Rahime! Sıkıntılı günlerim, sıhhat içinde geçen günler kadar olmadıkça, Allahü teâlâya duâ etmekten hayâ ederim.

BUGÜNKÜ SOHBET · 27 EKİM 1996 · KAYIT 11030

Sabretmenin mükâfatı

Her gece seher vakti, "ey bizim hastamız nasılsın?" diye bir ses gelirdi. Şimdi o vakit geldi ve; "ey sıhhatli kulumuz, nasılsın?" sesini duymadım. Bunun için ağlıyorum.

Şehirden çıkartılan, Eyyûb aleyhisselâm hanımı ile şehir dışında çöldeki bir gölgelikte kalmaya başladılar. Birgün, Rahime hâtun yiyecek almaya gitti. Şeytan insan sûretinde karşısına çıkıp sordu:

- Ey Rahime! Sen Yûsüf'ün "aleyhisselam" oğlu Efrâhim'in kızı değil misin? Burada ne arıyorsun?

- Evet! Efendim, Allahü teâlânın Peygamberi Eyyûb'dur. Belâlara mübtelâ oldu. Onun hizmetindeyim.

- Kendine yazık ediyorsun. Hastalığı sana geçer.

- Onun üzerimdeki hakkını ödeyemem. Ni'met ve rahat vaktinde onunla yaşadım. Bu hastalık hâlinde onu yalnız bırakamam.

Sonra yürüyüp yanından uzaklaştı. Dönünce; başından geçenleri Eyyûb aleyhisselâma anlattı. Eyyûb aleyhisselâm; - Ey hanım! O gördüğün, iblistir. Seni vesvese ile benden ayırmak ister, buyurdu ve dikkatli olup sakınmasını tenbîh etti.

Ayağını yere vur!

Eyyûb aleyhisselâmın hastalığı yıllarca sürdü. Bir gün hanımı Rahime Hâtun yiyecek aramaya çıkmıştı. İkindi vakti, Allahü teâlâdan lütûf müjdesi ulaştı. Cebrâil aleyhisselâm çıkageldi ve Allahü teâlâdan; "Ey Eyyûb! Belâ verdim sabrettin. Şimdi ben sıhhat ve ni'met vereceğim" haberini getirdi.

Allahü teâlânın, "Ey Eyyûb! Ayağını yere vur. Çıkan sudan gusleyle ve soğuğundan iç!" emri üzerine Eyyûb aleyhisselâm, ayağını yere vurdu. İki su pınarı fışkırdı. Biri sıcak olup, yıkanmak için; diğeri soğuk olup, içmek için idi. Sıcağından guslettiğinde bedenindeki rahatsızlıklardan; soğuğundan içince de diğer hastalıklardan şifâ buldu.

Hastalık geçti. Kuvveti geri geldi. Tâze bir genç oldu. Bir müddet sonra Rahime şehirden döndü. Eyyûb aleyhisselâmı tanıyamadı. Kaybolduğunu zannetti. Sahraya koştu, feryâd etti, ağladı. "Bu kadar sıkıntı çektim hazîneyi elden kaçırdım, hastayı kaybettim. Bilmem seni hangi canavar götürdü, hangi hayvan yedi" dedi.

Eyyûb aleyhisselâm sordu:

- Ey hanım! Kimi çağırırsın, kimi ararsın?

- Bir hastam vardı, hayat arkadaşım idi. Onu kaybettim.

- İsmi ne idi?

- İsmi sabırlı Eyyûb idi.

- Nasıl bir kimse idi?

- Sağlıklı iken sana benzerdi.

- Ey Rahime! O hasta olan Eyyûb, benim. Allahü teâlâ bana sıhhat verdi.

Ey bizim hastamız, nasılsın?

Bu hâlden sonra hanımıyla berâber oradan ayrılıp şehre doğru yola çıktılar. Şehrin kapısına gelince, bütün şehir halkının, kendilerini karşılamaya çıktıklarını gördüler. Eyyûb aleyhisselâm onlara; "bu ne hâldir, nereye gidiyorsunuz?" diye sordu. Onlar da; "ey insanlar! Eyyûb aleyhisselâm size geliyor, onu karşılayınız" diye bir ses duyduklarını söylediler.

Eyyûb aleyhisselâm şehre gelince, eski, köhne evini, yenilenmiş olarak gördü. Bundan başka; elinden alınmış malları geri gelmiş, yüz çeviren dostları, kendisine muhabbetle yönelmişlerdi.

Hz. Eyyûb, hastalığı âfiyet hâline dönüşünce, o gece seher vaktinde bir âh eyledi. Sebebini sorduklarında şöyle buyurdu:

- Her gece seher vakti, "ey bizim hastamız nasılsın?" diye bir ses duyardım. Şimdi o vakit geldi ve; "ey sıhhatli kulumuz, nasılsın?" sesini duymadım. Bunun için ağlıyorum.

Eyyûb aleyhisselâma; "bu uzun hastalık müddeti içerisinde, sana en zor ne geldi?" diye sorduklarında; "dost ve düşmanların serzenişi, her şeyden daha zordur" buyurdu.

BUGÜNKÜ SOHBET · 28 EKİM 1996 · KAYIT 11031

Yeter ki anlatmasını bilelim!

Eğer bütün insanlar, İslâm dînini kabûl etseler, islâm ahlâkı üzere yaşasalar, dünyada ne kötülük, ne hîlekârlık, ne savaş, ne şiddet ve ne de zulüm kalırdı. Bunun için, her müslümanın İslâmı eksiksiz yaşamaya çalışması boynuna borçtur.

Her insanın kalbinden Allahü teâlâya giden bir yol vardır. Bütün mes'ele, bunu tesbit edip, bu yoldan İslâm nûrunun O'na ulaştırılmasıdır. O nûru kalbinde hisseden bir insan, hangi türden olursa olsun, yaptığı fenâlıklara pişmân olur ve doğru yolu bulur.

Eğer bütün insanlar, islâm dînini kabûl etseler, islâm ahlâkı üzere yaşasalar, dünyada ne kötülük, ne hîlekârlık, ne savaş, ne şiddet ve ne de zulüm kalırdı. Bunun için, tam ve mükemmel bir müslüman olmaya gayret etmek ve müslümanlığın esâsını ve inceliklerini îzâh ederek, bütün dünyaya yaymak, her müslümanın boynuna düşen bir borçtur. Bunu yapmak cihâd olur.

Başka dinden de olsa, insanlara dâimâ tatlı dille ve onun anlayabileceği bir anlayışla hitâb etmelidir. Bunu, Kur'ân-ı kerîm emretmektedir.

Müslüman olmıyanın yüzüne karşı, kâfir, dinsiz diyerek, onun kalbini kırmamalıdır. İslâmiyetten soğutmamalıdır. Maksat, herkese islâm dîninin yüceliğini anlatmaktır. Bu cihâd da, ancak tatlı dille, sabır, ilim ve îmânla olur.

İnandırabilmek için...

Bir kimseyi bir şeye inandırmak isteyenin evvelâ kendisinin ona tam inanması, o şeyi çok iyi bilmesi şarttır. Hakiki mü'min, hiç bir zaman sabrını kaybetmez ve inandığını anlatmakta sıkıntı çekmez. İslâm dîni kadar, açık ve mantıkî hiç bir din yoktur. Bu dînin esâsını anlıyan bir kimse, herkese bu dînin biricik hak din olduğunu kolaylıkla isbât edebilir.

Başka dinden olanların hepsini, kötü huylu bir insan kabûl etmemelidir. Evet küfür, ya'nî müslüman olmamak, her zaman ve her yerde fenâdır. Çünkü küfür, insanı dünyada ve âhirette felâkete götüren zararlı bir inanış ve bozuk bir yaşayıştır.

Allahü teâlâ, İslâm dînini, insanların dünyada rahat ve huzûr içinde, kardeşçe yaşamaları için ve âhirette sonsuz azâblardan kurtulmaları için göndermiştir. Kâfirler, ya'nî müslüman olmıyanlar, bu saâdet yolundan mahrûm kalmış zavallı kimselerdir.

Bunlara, acımalı ve incitmemelidir. İnsanın, îmânlı mı îmânsız mı gideceği son nefeste belli olur. Bütün semâvî dinlerin, insanlar tarafından bozulmamış olanlarında, tek Allaha îmân esâsı vardır. Allahü teâlâ, Kur'ân-ı kerîmde bütün insanları doğru yolda bulunmaya da'vet ediyor.

Doğru yola kavuşan insanın, geçmişteki bütün hatâlarını affedeceğini va'd buyuruyor. Başka dinden olanlar, şeytânın veya müslümanlıktan haberi olmıyanların aldattıkları zavallı kimselerdir. Bunların çoğu, Allahü teâlânın rızâsına kavuşmak için, yanlış yola saptırılmış zavallı insanlardır. Biz bunlara sabır ile, tatlı dille, akıl ve mantık ile doğru yolu göstermeliyiz.

Allahü teâlânın var ve bir olduğunu bildiren ilâhî dinlerin hepsi, insanlar tarafından bozulmadan evvel, inanılacak şeyler bakımından birbirinin aynı idi. Mûsâ aleyhisselâmdan başlıyarak Peygamberimiz Muhammed aleyhisselâma kadar gelen üç büyük din, ya'nî Mûsevîlik, Îsevîlik ve İslâm dinleri, hep Allahü teâlânın bir olduğunu ve Allahü teâlânın peygamberlerinin bizim gibi bir insan olduğunu bildirmiştir.

Hurâfelerden arınmış din Ancak Yahûdîler, Îsâ ve Muhammed aleyhimesselâma inanmamışlardır. Hıristiyanlar, putlara tapınmaktan bir türlü kurtulamamışlar ve Îsâ aleyhisselâm, "Ben de, sizin gibi bir insanım. Allahın oğlu değilim" dediği hâlde, Îsâ aleyhisselâmı Allahın oğlu sanmışlar, Baba (Allahü teâlâ), Oğul (Îsâ aleyhisselâm) ve Rûh-ul-kuds ismi ile üç ayrı ilâha tapınmaya başlamışlardır.

Bu üç dînin hakîkî esâslarını kendisinde toplayan ve bu dînleri içerlerine sokulmuş olan hurâfelerden temizleyen hakîkî, doğru dînin, İslâm dîni olduğunu âşikârdır.

BUGÜNKÜ SOHBET · 29 EKİM 1996 · KAYIT 11032

Bütün dinleri inceledim

Hayâtım Avrupa'da geçti. Orada, bütün dinleri karşılaştırmak için bol zaman buldum. Eğer başka bir dînin İslâm dîninden daha üstün olduğunu görmüş olsaydım, Müslümanlığı bırakır, o dîni kabûl ederdim.

İslâm dîni, en son ve en mükemmel bir dindir. Bunun böyle olduğunu aklı başında olan herkes kabûl etmektedir. Meşhûr İngiliz edîbi Bernhard Shaw bile, "dünya için bir tek din seçmek gerekirse, bu muhakkak İslâm dîni olacaktır" demiştir. Bu da gâyet tabiîdir. Çünkü İslâm dîni, şimdiye kadar gelip geçmiş olan bütün dinlerin düştükleri değiştirmelerden, bozulmalardan korunmuş bir dîndir.

Tek Allaha inanmayı emreden, dînlerin en büyüklerinden olan Yahûdî dîninde, bir Mesîh'in geleceği bildirilmiştir. Mesîh olarak geldiği kabûl edilen Îsâ aleyhisselâmın yaydığı dînin kitâbı olan İncîl kaybolmuştur. Sonradan birçok kısımları değiştirilerek, çeşitli İncîller yazılmış olmasına rağmen, asıl Mesîh olarak son bir Peygamberin "sallallahü teâlâ aleyhi ve sellem" geleceği hakkında işâretler vardır.

Barnabas İncîlinde ise, bu Peygamberin ismi açıkça yazılıdır. O hâlde İslâm dîni, bütün hakîkî dinlerin birleştiği en son, en doğru, en mükemmel ve Allahü teâlânın rızâsına tam uygun olan dîndir.

Beni kimse zorlamıyordu Bütün gençliği Avrupa'da Hıristiyanlar arasında geçmiş kültürlü bir kimse olan Doktor Nûri Refet Korur diyor ki:

Babam ve anamdan Müslüman olarak dünyaya geldim. Hayâtım Avrupa'da geçti. Orada, bütün dinleri araştırmak ve birbirleriyle karşılaştırmak için bol zaman buldum. Eğer başka bir dînin İslâm dîninden daha üstün olduğunu görmüş olsaydım, Müslümanlığı bırakır, o dîni kabûl ederdim.

Çünkü, kimse beni Müslüman kalmaya zorlamıyordu. Fakat yaptığım bütün araştırmalar, karşılaştırmalar, Hıristiyanlarla yaptığım tartışmalar, İslâm dîninin dünyada bulunan bütün dinlerin üstünde, hiç tahrîf edilmemiş, bozulmamış hakîkî din olduğunu o kadar açık bir sûrette meydana çıkardı ki, İslâmiyete bütün kalbimle gün geçtikçe daha çok bağlandım.

Ne yazık ki, Batı'da Müslümanlara "sapık fikirli", "uyuşuk kafalı", "yobaz" vb. şeyler demek haksızlığında bulunan Hıristiyanlar vardır. Hıristiyan çocuklarına, papazlar tarafından bu yanlış bilgiler verilmekte, zihinleri çelinmektedir.

Bir yandan da, İslâm dîninde medeniyete uygun olmıyan birçok husûslar bulunduğu ileri sürülmektedir. Hâlbuki, bugünkü medeniyete en uygun olan din, İslâm dînidir. Fakat şimdiye kadar İslâmın aydınlık yolu Batı'ya tam olarak ulaştırılamıyordu. Çok şükür ki, son zamanlar, İslâmiyeti, olduğu gibi, saptırmadan anlatan kitaplar dağılmaktadır. Bu kitaplar, İngilizce, Fransızca ve Almancaya tercüme edilerek bütün dünyayı aydınlatmaktadır.

Bu sâyede papazların verdiği yanlış bilgiler ortaya çıkmaktadır. Bu çalışmanın ne kadar doğru ve lüzûmlu olduğu meydandadır. Kitaplar dünyaya dağıtılınca, te'sîrini hemen göstermekte, birçok kimse, "hakîkî dînin İslâm dîni olduğunu anladım ve müslüman olmaya karar verdim" diye itirafta bulunmaktadırlar.

Her türlü baskıya rağmen...

İslâm dîninin sâf, temiz, medenî ve insânî şeklini tetkik etmek imkânını bulan herkes, bu dînin câzibesine kapılır. İslâm dîni, hiçbir propaganda yapılmadan, hiçbir teşkîlât kurulmadan, bütün dünyaya kendiliğinden yayılmaktadır. Hâlbuki, Hıristiyanlık dînini yaymak için uğraşan misyonerlerin bağlı olduğu teşkîlâtlar, bu uğurda pek çok para sarfetmekte, birçok sosyal yardımlar yapmakta, buna rağmen yine istedikleri gibi muvaffakiyet elde edememektedirler.

İslâmiyet aleyhinde yapılan bütün bu yanlış ve düşmanca yayınlara ve Hıristiyanlığın yayılması için yapılan korkunç gayretlere rağmen, dünyada Müslümanlar gittikçe artmaktadır.

BUGÜNKÜ SOHBET · 30 EKİM 1996 · KAYIT 11033

Dinlerin aslı birdir

Bir pâdişâh, eski vâliyi değiştirerek yeni bir vâli gönderdiği zaman, ba'zı kimseler, "biz eski vâlinin sözünden çıkmayız, yeni vâlinin getirdiği emirleri dinlemeyiz" deseler nasıl olur? Birinci vâli, pâdişâhın memûru da, sonra gelenler memûru değil mi?

Bütün dünyanın kendilerine hayrân olduğu ilim adamlarının, filozofların, siyâset adamlarının çoğu, her şeyden evvel Allahü teâlânın varlığına ve birliğine ve her şeyi O'nun yarattığına inanmaktadırlar.

İslâmiyeti kabûl edenler arasında, mecbûriyet, menfaat, hattâ reklâm yüzünden Müslüman olanlar bulunabilir. Meselâ, bir Müslüman erkekle evlenmek isteyen başka dinden bir kadın veya insanlık dışına atıldığı için tekrar insanlık haklarına kavuşmak isteyen bir Hind paryası, İslâmiyeti iyice araştırmadan veya anlamadan Müslümanlığı kabûl etmiş olabilir.

Fakat meşhûr ilim ve fen adamlarının, edîblerin, İslâm dînini ancak uzun uzadıya inceledikten sonra kabûl etmeleri, çok yüksek bir ma'nâ taşır. Bu kültürlü insanların, niçin dînlerini terkederek Müslümanlığı kabûl ettiklerini kendileri açıklamaktadırlar.

İnceleyen farkı görür Müslüman ana babadan doğan ve hayâtı Müslümanlar arasında geçen bir kimse, belki bu üstünlüklerin farkına bile varmaz. Fakat, başka bir dînde olup İslâmiyeti inceleyen bir kimse, aradaki farkı çok iyi görür, anlar ve takdîr eder. İçinde bulunduğu ni'metin kıymetini tam bilmiyenler, bu açıklamaları okurken, dînimizin yüksek meziyetlerini bir kere daha takdîr etmek imkânını bulmakta ve Müslüman olduğu için Allahü teâlâya hamd etmektedir.

Yeri gökü yaratan, ağaçları donatan, Çiçekleri açtıran, bir Allahtır, bir Allah!

Allah her yerde hâzır, ne yaparsan O görür.

Ne söylersen işitir. Vardır, birdir, büyüktür.

Biz Allahı severiz. Her emrini dinleriz.

Beş vakt namaz kılar, O'na isyân etmeyiz.

Mü'min iyi huyludur. Herkes ondan memnûndur.

Kimseye zulm eylemez. Kendi de huzûrludur.

İnsanları Allahü teâlâ yarattı. Bütün insanlar Allahü teâlânın kullarıdır. Allahü teâlâ bir milletin, bir ırkın veya yalnız dünyanın Rabbi, hâlıkı, yaratanı değil, bütün insanların ve âlemlerin Rabbidir. Allahü teâlânın indinde, nazarında, bütün insanlar birdir, birbirinden farksızdır.

Onlara bedenlerinin yanında bir de (rûh) vermiştir. Onların rûhen ve bedenen, en mükemmel bir hâle gelmeleri ve onlara doğru yolu göstermeleri için, Peygamberler göndermiştir.

Bu Peygamberlerin en büyükleri, Âdem, Nûh, İbrâhîm, Mûsâ, Îsâ ve Muhammed Mustafâ'dır "aleyhimüsselâm". Bunların bildirdikleri îmân esâsları hep birdir. En son ve en kâmil şekli, Muhammed aleyhisselâmın teblîğ ettiği İslâmiyettir. Muhammed aleyhisselâmdan sonra artık Peygamber gelmiyecektir.

Zîrâ O'nun getirdiği din, kemâl bulmuş, sonradan tamamlanacak noksan yeri kalmamış ve insanların bu dîni bozamıyacaklarını, değiştiremiyeceklerini, Allahü teâlâ bildirmiştir. Meşhûr Alman edîbi Lessing bir eserinde, üç dîni, gök yâkuttan yapılmış birbirinin aynı üç yüzüğe benzetmektedir. Her üçünün de aslı hakîkîdir.

Eski vâli yeni vâli Ancak insanlar çeşitli menfaatler, çıkarlar, fenâ veya yanlış düşünceler, kıskançlıklar, bâtıl inanışlar, yanlış telkînler ve tefsîrler yüzünden bu hakîkati anlamamış, Mûsevîlik ve Nasrânîliğin içine birçok yanlış i'tikâdlar, fikirler sokmuş, tevhîd dînini tahrîf etmiş, hak dîni değiştirmişlerdir. Yalnız İslâmiyet aslı üzere kalmıştır.

Böylece, bu üç din mensûbları birbirlerine düşmüşlerdir. Bu hâlleri Allahü teâlânın irâdesine karşı gelmektir. Çünkü, yukarıda da söylediğimiz gibi, Allahü teâlâ, bütün insanları hak dîne da'vet etmektedir.

Allahü teâlânın nazarında, hangi ırktan olursa olsun, bütün insanlar birbirlerine eşittir. Hak din olarak da, Yahûdîlikle Hıristiyanlığın asıllarının devamı olan, tek din Müslümanlıktır.

Bir pâdişâh, bir memlekete bir vâli gönderip, o memleketi idâre ettikten sonra, bu vâliyi değiştirerek yeni bir vâli gönderdiği zaman, ba'zı kimseler, "biz eski vâlinin sözünden çıkmayız, yeni vâlinin getirdiği emirleri dinlemeyiz" deseler nasıl olur? Birinci vâli, pâdişâhın memûru da, sonra gelenler memûru değil mi?

BUGÜNKÜ SOHBET · 31 EKİM 1996 · KAYIT 11034

Bütün çâreler iflâs ediyor

Allahü teâlânın mevcûdiyetini bütün rûhumda hissediyordum. Yavaş yavaş parmaklarımı kaldırdım. Kan durmuştu. Anladım ki, maddiyat, medeniyet herşeyi halledemiyor. Zaman geliyor bütün çâreler iflâs ediyor. Yaratana sığınmaktan başka çâre kalmıyor...

Bugünün maddeye saplanmış insanlarının, dinler hakkındaki düşüncelerini Amerikan Medyasında yayınlanan Prof. Robinson'un yazısı çok güzel açıklamaktadır:

"Biz bütün insanlar birbirimizin aynıyız. Allahü teâlânın kullarıyız. O'na giden yol tektir. Bu yol, İbrâhîm, Mûsâ, Îsâ ve en sonunda Muhammed aleyhimüsselâmın bildirdikleri îmân yoludur. Bu yoldan gidenler selâmete erişecektir.

Bugün insanların çoğu, dînlerin çizdiği yolu bırakmış, yalnız maddiyata ehemmiyet vermeye başlamıştır. Zavallılar bilmezler ki, maddiyat bir hiçtir. Yıkılıp harâb olmaya mahkûmdur. İnsanın ölmez kısmı, rûhudur.

Rûh maddiyat ile beslenmez. Rûhu besliyen gıda, önce, onu ve herşeyi yoktan yaratan Allahü teâlâya doğru olarak îmân, sonra O'na ibâdet ve kulluk etmektir. Fakat, îmân ve ibâdette yanlış, bozuk düşüncelere, fikirlere saplanmakta, hak yoldan ayrılmaktadırlar.

Kan oluk gibi akıyor Bunu Amerika'nın en büyük beyin cerrâhı olan Prof. White ne güzel anlatıyor! Prof. White, birçok ilim dereceleri kazanmış, bulduğu yeni operasyon usûlleri ile milletlerarası şöhrete kavuşmuş bir beyin operatörü olup, hem Cleveland Üniversitesinde profesör, hem de aynı şehirde kurulmuş olan Metropolitan Hastanesi Beyin Cerrâhîsi Kliniğinin direktörüydü. Bakınız Prof. White ne diyor:

"Ameliyat için getirilen çocuk, altı yaşında sevimli bir kızdı. Çok güzel, canlı, zekî, neş'eli. Fakat muâyene sonunda beyninde büyük bir ur bulunduğunu gördük. Ameliyata aldık. Bu tümör ile bağlantı hâlinde bulunan bir kist, onu çok genişletmişti.

Ben, içi su ile dolu olan parçadan ameliyata başladım. Fakat felâket! Yarım küre şeklinde olan kistli tümör, birdenbire küçülüverdi ve sathındaki geniş damarlar yırtıldı. Ameliyat sahası üzerine kan fışkırmaya başladı.

Oluk gibi akan kanı durdurmak için arkadaşlarımla birlikte elimizden geleni yapıyorduk. Fakat kanı durduramıyorduk. Artık mücadeleyi kaybedeceğimizi görüyorduk. Çocuk elimizin altında ölüyordu. Üzerimize büyük bir hüzün çökmüştü.

Ben patlayan damarlar üzerine pamuk parçaları koyarak kanamayı durdurmaya çalışıyordum. Fakat böyle yapmanın bir faydasının olmayacağını da biliyordum.

Bunun için elimi kaldıramıyordum. Çünkü, elimi kaldırsam, kanamanın tekrar başlıyacağını ve bu sefer artık bir şey yapmak imkânı kalmıyacağını iyi biliyordum. Çocuğa kan verilmeye başlandı.

Benim parmaklarım hâlâ pamukların üzerindeydi. Bu dakîkada kendimi ne kadar âciz, ne kadar kudretsiz hissettim! Benim gibi zavallı bir insan, nasıl olur da bir küçük kızın beyninde meydana gelen tümörü kesip çıkarmak cesâretini kendinde bulabilirdi?

Nasıl olur da böyle muazzam bir işin mesûliyetini üzerine alabilirdi? Adına beyin dediğimiz ve en muazzam işleri gören, insana şahsiyetini veren, ona zekâ, hâtıra, heyecan, his, zevk, ızdırâb, düşünce ve hayâl gibi türlü türlü kudretler bahşeden, ancak Allahü teâlânın yaratabileceği bu muazzam esere, bir zavallı insan nasıl dokunabilirdi? Biz bu küçücük cisme, Dimağ adını veriyorduk. Ama, hakîkatte bu, önümüzde yatan zavallı çocuğun ta kendisi idi.

Bir farâhlık kapladı Aradan yarım saat geçti. Ameliyat odasında tam bir sessizlik vardı. Hepimizin tansiyonu son derece yükselmişti. Herkes ve ben, elimi kaldıracak olursam yeniden oluk gibi kan akmaya başlayacağını ve bu da çocuğun ölümü olacağını biliyorduk.

İşte o zaman, Allahü teâlâya duâ etmeye başladım ve O'nun yardımına sığındım. "Allahım, parmaklarıma gereken kuvveti ver de, ben bu kan akmasını önliyebileyim" diye yalvardım. O zaman, içimi büyük bir ferâhlık kapladı. Çünkü, artık Allahü teâlâya, Rabbime tevekkül etmiştim.

Şimdi sükûnet ile parmaklarımı kaldırabileceğime ve kanın artık akmıyacağına inanıyordum. Allahü teâlânın mevcûdiyetini bütün rûhumda hissediyordum. Yavaş yavaş parmaklarımı kaldırdım. Kan durmuştu. Anladım ki, maddiyat, medeniyet herşeyi halledemiyor. Zaman geliyor, bütün çâreler iflâs ediyor. Yaratana sığınmaktan başka çâre kalmıyor...

1996 YILLIK KÜLLİYATI

11

Kasım

30 yazı · Bugünkü Sohbet: 30

BUGÜNKÜ SOHBET · 1 KASIM 1996 · KAYIT 11035

Teknik bilgi kâfî değildir

Ameliyatı yapanın, yalnız teknik bilgi ve mahâreti, kâfî değildir. Aynı zamada, Allahü teâlânın varlığına inanması ve ameliyatın başarısı için, O'ndan yardım ve merhamet dilemesi şarttır.

Tıp ilmi Allahü teâlâyı tanımada önemli bir yardımcıdır. İnsan anatomisini iyice inceleyen bir kimsenin, bu muazzam, akıl almaz düzeni görünce Allaha inanmaması mümkün değildir. Yeter ki insan biraz insaflı olsun. Sabit fikirli, taassub sahibi, gerici, yobaz olmasın. İmâm-ı Gazâlî hazretleri, "anatomi ve astronomi bilmiyen Allahü teâlânın büyüklüğünü tam anlıyamaz" buyurmuştur.

Amerikalı meşhur cerrâh Prof. White, bu gerçeği görebilen insaf ehli bir ilim adamı. Bakınız başından geçen bir olayı nasıl anlatıyor:

"Beyin kanaması geçiren bir çocuğu muâyene ettiğim zaman, beyninin tam ortasında ufak bir tümör bulunduğunu gördüm. Fakat tümör kanamaya başlamış ve cerâhatlenmişti. Vaziyet çok tehlikeli ve ümitsizdi. Kafatasını açtık, beynin iki tarafına tüpler yerleştirdik ve beyni antibiyotiklerle yıkamaya başladık. Bu benim tarafımdan tatbîk edilen yepyeni bir usûldü.

Ateşler içinde yanan çocuğu bir respiratör içine koyduk ve üzerine soğuk yorganlar örttük. Bir yandan da beyni yıkamaya devam ediyorduk. Bu ümitsiz vaziyet, haftalarca sürdü. Ben devamlı duâ ediyor ve Allahü teâlânın yardımına sığınıyordum.

Allahü teâlâya sığındım Duâ ederken, yalnız çocuğa ve onun anasına babasına merhamet etmesini değil, aynı zamanda haftalarca durmadan benimle beraber çalışan ve bu ağır mes'ûliyeti üzerine almış olan şahıslara da kuvvet ve kudret vermesi için Allahü teâlâya yalvarıyordum.

Nihâyet bir ilâhî imdât yetişti. Tamamen ümitsiz sayılan bu olay başarı ile netîcelendi. Çocuk kendine geldi. Arkadaşlarım, "tatbîk ettiğimiz bu yeni usûl, çok iyi netîce verdi" diye seviniyorlardı. Bunu benim yaptığımı zannediyorlar, koltukları kabarıyordu. Hâlbuki ben böyle düşünmüyordum. Dedim ki: "Benim aklıma göre, ne kadar çalışsak, ne kadar yeni metodlar bulsak, ne kadar yeni

usûller tatbîk etsek, bu gibi ameliyatlarda başarılı olmak, ancak Allahü teâlânın yardımı ile olur." Senelerden beri yapmakta olduğum beyin ameliyatlarında insan dimağının karşısında büyük heyecan duydum. Beyin ile uğraştıkça, bu muazzam eserin sırrını çözmenin imkânı olmadığını, bunu yaratan kudretin, çok muazzam olduğunu ve beyni gördükçe, Allahü teâlânın varlığına inanmak lâzım olduğunu kalbimde hissettim.

İnsan ölünce bilinmeyen yerde saklı olan rûh ne oluyor? Vücutla eski ilgisi kalmayan rûh, muhakkak ki, ölmüyor. Ama nereye gidiyor? Ölüm ve ölümden sonrası hakkında, bir doktor olarak ben bir tahmîn yürütecek hâlde değilim. Çünkü, maddî bilgiler buna cevap veremez.

Bu husûsta bize yardımcı olacak rehber, ancak din kitaplarıdır. Beyni ve rûhu düşündükçe, insanların, maddiyatı bırakarak bütün kalbleriyle bir dîne bağlanmaları ve din kitaplarında yazılı olan bilgilere inanmaları îcâb ettiğine inanıyorum." Ancak İslâm dîni cevap verir Bu dînin de hangi din olacağını, yine batılı bir ilim adamı olan atom bilgini W. Heisenberg şöyle ifâde ediyor:

"Bütün konferanslarımda, atomdaki enerjiden nasıl istifâde edilebileceğini anlattım. Şimdi aklımıza, haklı olarak, şu soru gelmektedir: Bu muazzam kudreti, küçücük yere kim ve nasıl koydu? Buna ancak metafizik, ya'nî ilâhiyyât cevap verecektir." Buna hangi dînin cevap vereceği sorulduğu zaman, "Buna ancak İslâm dîni cevap vermektedir. Ben ve arkadaşım atom bilgini Hahn bu fikirdeyiz" demiştir.

BUGÜNKÜ SOHBET · 2 KASIM 1996 · KAYIT 11036

"Ben âciz bir insanım"

İşte ben de, bunları düşündükçe, ne kadar kudretsiz, ne kadar âciz, ne kadar zayıf bir mahlûk olduğumu anlıyorum. Ben mûcidim ha! Asıl mûcid, asıl dâhî, asıl yaratıcı işte O'dur, Allahtır!

Meşhûr Amerikan fen adamı Edison'u hepiniz bilirsiniz. Birçok buluşları yanında, ilk elektrik ampulünü yaparak her yeri aydınlatan bu meşhûr kâşif hakkında, onun en yakın mesâi arkadaşı olan Martin André Rosonoff, şu hâtırayı anlatıyor:

Birgün laboratuvara girince, Edison'u kendinden geçmiş, çok dalgın bir hâlde, hiç kımıldamadan, elinde tuttuğu bir kaba baktığını gördüm. Yüzünde büyük bir hayret, hürmet, takdîr ve ta'zîm ifâdesi vardı. Yanına tam yaklaşıncıya kadar, geldiğimin farkına varmadı bile.

Sonra beni yanında görünce, elindeki kabı bana gösterdi. Kap, cıva ile doluydu. Bana, - Şuna bak, dedi. Bu ne mu'azzam bir eserdir! Sen cıvanın hârikulâde birşey olduğuna inanır mısın?

- Cıva, hakîkaten hayrete değer bir maddedir, diye cevap verdim.

Edison konuşurken sesi titriyordu. Sonra mırıldandı:

- Ben cıvaya bakınca bunu yaratanın büyüklüğüne hayrân oluyorum. Buna ne türlü hâssalar vermiş. Bunları düşündükçe, aklım başımdan gidiyor.

Ne büyük hatâ!

Sonra tekrar bana döndü, konuşmasına şöyle devam etti:

- Bana dünyadaki bütün insanlar hayrândır. Benim yaptığım birçok keşifleri, birçok yeni buluşları birer hârika, birer başarı zannediyorlar. Beni, insan üstü bir varlık gibi görmek istiyorlar.

Hâlbuki, ne büyük hatâ! Ben, beş para bile etmiyen bir insanım. Benim keşiflerim esâsen dünyada bulunan, fakat o zamana kadar insanların göremedikleri büyük hârikaların ufacık bir kısmını meydana çıkarmaktan ibârettir.

Bunu ben yaptım diyen bir insan, en büyük yalancı, en büyük budaladır. İnsan, elinden hiçbir şey gelmiyen âciz bir mahlûktur. İnsan, ancak bir parça konuşabilen, biraz düşünebilen bir mahlûktur. İyi düşünse, kibre, gurûra kapılmaz, aksine, ne kadar boş olduğunun farkına varır.

İşte ben de, bunları düşündükçe, ne kadar kudretsiz, ne kadar âciz, ne kadar zayıf bir mahlûk olduğumu anlıyorum. Ben mûcidim ha! Asıl mûcid, asıl dâhî, asıl yaratıcı işte O'dur, Allahtır!

Görülüyor ki, fen adamları Allahü teâlânın varlığına inanmakta ve iki elle O'nun dînine sarılmaktadır. Yalnız maddiyata inanan kimseler, çok kereler dertlerine çâre bulamayıp, ümitsizliğe kapılmaktadırlar. Bu, onların rûhlarının boş kalmasından ileri gelmektedir. İnsanın rûhu da, bedeni gibi gıdâya muhtâçtır. Bu da, ancak îmân etmekle kâbildir ve Allahü teâlânın yolunu ancak din gösterir. Allahü teâlâyı inkâr edenler bile, muhakkak birgün bu ihtiyâcı duyarlar.

Maddenin esîri olmuşsunuz!

Ünlü Rus yazarı Solzhenitsyn, Amerika'ya yerleştiği zaman, kendisinin büyük sıkıntılardan, rûhî bunalımlardan, makina olmaktan kurtulacağını zannetmişti.

Birgün, bir üniversitede Amerikan gençlerini başına toplıyarak onlara, şöyle hitap etti:

"Ben buraya gelince, çok bahtiyâr olacağımı zannetmiştim. Ne yazık ki, burada da büyük bir boşluk hissediyorum. Çünkü siz, artık maddenin esîri olmuşsunuz.

Evet, burada hürriyet var, herkes istediğini yapıyor. Fakat, ancak maddeye ehemmiyet veriyor. Rûhları bomboş. Hâlbuki, insanı hakîkî insan yapan, onun gelişmiş, temizlenmiş rûhudur. Size tavsiyem şudur: Rûhunuzu geliştirmeye, güzelleştirmeye bakın! Ancak o zaman, memleketinizde bulunan ve sizi de üzen çirkinlikler yok olmaya başlar.

Dîne önem verin! Din, insan rûhunun gıdâsıdır. Dînine bağlı insanlar, her işte sizin en büyük yardımcınız olacaktır. Çünkü, onları Allah korkusu doğru yoldan ayırmaz. Sizin en büyük zâbıta kuvvetiniz bile, herkesi gece gündüz murâkabe edemez. İnsanları fenâlıktan alıkoyan polis değil, onların duyduğu Allah korkusudur."

BUGÜNKÜ SOHBET · 3 KASIM 1996 · KAYIT 11037

Yaşayarak örnek olmak

Bu örnek insanların vasıtasıyla, yerli halk İslâmiyeti, İslâmın güzel ahlâkını, adâletini tanır, kısa zamanda Müslüman olurlardı. Balkanlardaki yerli halkın Müslüman olmaları hep böyle olmuştur.

Din, insanlar için en büyük ihtiyâçtır. Kendi dînine inanmıyan, fakat Hak din olan İslâmiyeti incelemeye fırsat bulamıyan zavallıların rûhu boş kalır ve bunlar, yalancıların yanlış inançlarına sarılırlar. Çünkü, insan muhakkak kendinden üstün bir kudretin varlığına inanmaya ve ona bağlanmaya muhtâçtır.

En ileri, en gelişmiş milletlere mensûb insanlar bile, bu ihtiyâcı tatmîn için, türlü türlü sapık düşüncelere, uydurma fikirlere bağlanmışlardır. Akıl almaz çılgınlıklar yapılmıştır. 1978 de, Jim Jones adlı sapık bir papazın Amerika'da

kurduğu ve "Halk dîni" dediği sapık inanca bağlı 900 kişiyi, bu papaz, Güney Amerika'da Güyanlarda Jonestown ismini verdiği bir kampa götürmüş ve onları orada kendilerini öldürmeye teşvîk etmiştir.

İtalya'da böyle sapık bir papaza inanan anne baba, "çocuğunuzu öldürün. Ben duâ edeceğim, o tekrar ve daha iyi olarak dirilecek" dediği için, çocuklarını kendi elleri ile öldürmüşler ve sonra onun tekrar dirilmediğini görünce, perişân olmuşlardır.

Yanlış adres Hâlbuki akla, mantığa uymadığı için kendi dinlerinden ayrılan bu insanlar, İslâmı tanısalardı, Müslümanlığı kabûl edenler gibi İslâm dînini inceleseler, aradıklarını onda bulabilecekler ve kendisi, "Barış ve sükûnet, selâmet, Allaha teslîm olmak" demek olan islâm dîni, onlara aradıkları gönül rahatlığını verecekti.

Ne yazık ki, biz Müslümanlar, pırlanta gibi temiz dînimizi dünyaya istediğimiz gibi anlatamıyoruz. Bunda, bizim de dînimize tam bağlı olmamamızın ve onun emirlerine tam uymamamızın te'sîri vardır.

İslâm dînini teblîg etmek istiyen bir insan, kendisi bizzat örnek bir Müslüman olmalıdır. Böyle doğru ve dürüst hareket edersek, bizi gören başka dîne bağlı olan kimseler, bize hayrân kalacak ve kendiliklerinden İslâm dînini araştırmaya başlıyacaklardır.

1960'lı yıllarda kapılarını Türklere açan Avrupa'da, bugün 3 milyonun üzerinde Türk yaşamaktadır. Üç milyon deyip geçmeyin, bugün üç milyonun altında nüfusu olan dünyada pek çok devlet var. Eğer bu üç milyon insan, dînimizi iyi bilen, dînimizin güzel ahlâkı ile ahlâklanan, yaşayışıyla, çalışmasıyla, kısacası her haliyle dört dörtlük Müslüman olsalardı, inanın bugün Avrupa'nın çehresi değişirdi.

Fakat biz ne yaptık, bırakın iyi örnek olmayı tam tersine kötü örnek olduk. Avrupa'nın nezdinde, Türk kelimesi ile Müslüman kelimesi eş anlamlıdır. Dolayısıyla dîni bilsin bilmesin, eğer bir kimse Türkse Müslümandır, İslâmı temsil etmektedir. Böyle kimseler sebebiyle Avrupalı İslâmiyetten soğudu.

Zannedilmesin ki, İslâmiyet dört kıtaya kılıç zoruyla yayıldı. İslâmiyet, örnek insanlar vâsıtasıyla yayıldı. Osmanlılar bir yeri alınca, kimseyi Müslüman olmaya zorlamazlar, Anadolu'dan oralara Müslüman aileler yerleştirirlerdi.

Bu örnek insanların vasıtasıyla, yerli halk İslâmiyeti, İslâmın güzel ahlâkını, adâletini tanır, kısa zamanda Müslüman olurlardı. Bosna'nın, Arnavutluk'un kısacası Balkanlar'daki yerli halkın Müslüman olmaları hep böyle olmuştur.

Bu bir ütopya değildir Hattâ Anadolu'nun müslümanlaşması da böyle olmuştur. Çeşitli yerlerden, Türkistan'dan, Horasan'dan gelen Alperenler, Anadolu'nun en ücra yerlerine kadar gidip yerleşmişler, sessiz sedâsız yaşayışları ile yerli halka İslâmı sevdirmişlerdir. Asırlar önce Anadolu'nun tamamı gayrı müslim idi. Bugün yüzde 99'u Müslüman. Müslüman olmayanlar, öldürülmediğine göre, bir yerlere sürgün olmadıklarına göre, bu yerli halk ne oldu? Büyük çoğunluğu kendiliğinden Müslüman oldu.

Biz, hakîkî bir Müslümana yakışır bir tarzda hareket edersek, Müslümanların adedi daha çok artacak, çoğaldıkça, dünyada yanlış i'tikâdlar, inanışlar azalacak ve insanlık arzûladığı barış ve sükûna, rahat ve huzûra kavuşacaktır.

Bu bir hayâl değildir, görülmüş, tecrübe edilmiştir. Osmanlılar, İslâm ahlâkı ile dört kıtaya yayılmış, çeşitli inançtaki, dildeki, ırktaki, renkteki insanları 6 asır rahat ve huzur içinde yaşatmadılar mı?

BUGÜNKÜ SOHBET · 4 KASIM 1996 · KAYIT 11038

"Benim için ne amel işledin?"

"Eğer yerlerde ve göklerde bulunan bütün mahlûkların ibâdetlerini yapsan, dostlarımı sevmedikçe ve düşmanlarıma düşmanlık etmedikçe, hiç faydası olmaz." Allahü teâlâ, Mûsâ aleyhisselâma sordu:

- Yâ Mûsâ! Benim için ne amel işledin?

Mûsâ aleyhisselâm cevap verdi:

- Yâ Rabbî, senin için namaz kıldım, oruç tuttum, tesbîh okudum, sadaka verdim.

Hak teâlâ buyurdu ki:

- Yâ Mûsâ! Bunların hepsi senin içindir. Namaz kılarsan Cennet veririm, oruç tutarsan sana kabir ve Sıratta nûr olur. Tesbîh okursan Cennet-i a'lâda senin için

ağaç dikilir, sadaka verirsen, üzerine gelecek kazâ ve belâ def' ve ref' olur. Yâ Mûsâ, benim için ne amel yaptın?

Bunun üzerine Mûsâ aleyhisselâm sordu:

- Yâ Rabbî, senin için ne amel yapmak gerekir? Nasıl bir amel yapayım ki, senin için yapmış olayım?

Hak teâlâ hazretleri buyurdu ki:

- Benim için yapılmış olan amel, dostumu dost ve düşmanımı düşman tanımaktır.

Allahü teâlânın en beğendiği ibâdet, Müslümanları sevmek, kâfirlere düşman olmaktır. Buna, "Hubb-i fillah ve buğd-i fillah" denir.

Îmânın temeli Resûlullah efendimiz buyurdu ki:

- Îmânın temeli ve en kuvvetli alâmeti, Müslümanları sevmek ve Müslümanlara düşmanlık edenleri sevmemektir.

Cenâb-ı Hak Îsâ aleyhisselâma buyurdu ki:

- Eğer yerlerde ve göklerde bulunan bütün mahlûkların ibâdetlerini yapsan, dostlarımı sevmedikçe ve düşmanlarıma düşmanlık etmedikçe, hiç faydası olmaz.

Dînin emirlerini bildirmek, yasaklarından menetmek üç şekilde olur: Birincisi güç kullanarak kötülüğe mâni olmaktır. Meselâ bir kimsenin, çocukları kötü bir iş yapıyorlarsa, babası güç kullanarak bunlara mâni olabilir. Veya, bir babanın çocuğunun bir hayvana zulüm, eziyet yaptığını görüp, bu kötü işten uzaklaştırması gibi.

Dînin emir ve yasaklarını bildirmenin ikinci şekli, nasîhat etmektir.

Eğer, kişinin el ile güç kullanarak mâni olma imkânı yoksa, meselâ âmiri rüşvet alıyorsa veya çocuğu namaz kılmıyorsa, bunlara nasîhat etmesi lâzımdır. Söz ile kötülüğe mâni olmalıdır. Bu durumda nasîhat ederek, yapılan işin zararları kişiye yumuşak bir şekilde anlatılır. Sert muamele edilmez. Karşımızdaki nasîhatımızı ister dinler, ister dinlemez. Fakat biz vazîfemizi yapmış oluruz. Vebâlde kalmayız.

Dînin emir ve yasaklarını bildirmenin üçüncü şekli kalben üzülmek, yapılanı tasvip etmemektir. Söz ile de birşey söylemek mümkün değilse, söylediği zaman söyliyen zarar görecekse, o zaman kalben onun yaptığını tasvib etmez. Bu yaptığı kötü işten dolayı onu içten kınar.

Bu en aşağı derecedir. Her Müslüman en azından bu kadarını yapmalıdır. Müslüman, dîne aykırı bir fiil gördüğü zaman ilgisiz, tepkisiz kalamaz. En azından

kalben üzülür.

Îmânın alâmeti, hubb-i fillah ve buğd-i fillahtır... Hadîs-i şerîfte, (İbâdetlerin en kıymetlisi, hubb-i fillah ve buğd-i fillahtır) buyuruldu.

Allah için birbirini sevenler İbâdeti çok olan mü'mini, az olandan daha çok sevmek lâzımdır. İsyânı daha çok olan, küfrü ve fuhşu yayan kâfirleri daha çok sevmemek lâzımdır. Allah için düşmanlık edilmesi lâzım gelenlerin başında, insanın kendi nefsi gelir. Çünkü o da kâfirdir. Sevmek demek, onların yolunda bulunmak demektir.

Bir hadîs-i şerîfte, (Allahü teâlânın ba'zı kulları vardır. Bunlar, peygamber değildir. Peygamberler ve şehîdler, Kıyâmet günü bunlara imrenirler. Bunlar, birbirini tanımıyan, uzak yerlerde yaşıyan, Allah için birbirini seven mü'minlerdir) buyuruldu.

Toplumda, el ile, güç kullanarak emr-i ma'rûf ve nehyi münker yapmak, ya'nî günâh işliyene mâni' olmak, devlet adamlarının vazîfesidir. Söz ile, yazı ile cihâd etmek, âlimlerin vazîfesidir. Kalb ile, duâ etmekle mâni olmak ise, her mü'minin vazîfesidir.

BUGÜNKÜ SOHBET · 5 KASIM 1996 · KAYIT 11039

Balıklar imdâdına yetişti

"İlmiyle amel etmimyen âlimin nasîhatleri, yalçın kayalara yağan yağmur gibi akıp gider, gönüllere te'sîr etmez." Mâlik bin Dînâr hazretleri, bir defasında gemiye binmişti. Geminin hareketinden bir müddet sonra, gemici paraları toplamaya başladı. Sıra Mâlik bin Dînâr hazretlerine geldi. Fakat, cebine baktığında hiç parasının olmadığını gördü. Gemiciye:

- Yanımda hiç param yok. Dönüşte sizin paranızı vereyim, dedi.

Gemici sözüne inanmadı.

- Ben anlamam, paramı şimdi isterim, dedi.

Veremeyince de bayılıncaya kadar dövdüler. Sonra da denize atmak istediler.

Denize atacakları vakit, birçok balığın, ağzında birer dinar para olduğu hâlde, başlarını uzattıklarını gördüler. Mâlik bin Dînâr hazretleri de, iki balığın ağzından aldığı iki dinarı gemiciye ücret olarak verdi.

Hepinize hakkımı helâl ettim!

Bu hâli gören yolcular ve gemiciler, bu zâtın evliyâdan biri olduğunu anlayıp yaptıklarına çok pişman oldular. Kendisinden özür dileyip, gemide istediği kadar kalabileceğini söylediler.

Mâlik bin Dînâr hazretleri buyurdu ki:

- Hepinize hakkımı helâl ediyorum, fakat artık aranızda kalamam.

Sonra gemiden denize indi ve denizin üzerinde yürüyerek gitti. Bundan sonra, "Mâlik-i Dînâr" ismiyle anılmaya başlandı.

Mâlik bin Dînâr hazretleri bir ev tutmuştu. Yeni tuttuğu evin bitişiğinde bir Yahûdî oturuyordu. Yahûdî kokudan rahatsız olsun diye Mâlik bin Dînâr hazretlerinin evinin bitişiğine lâğım çukuru kazdı.

Aradan aylar geçmesine rağmen, komşusundan bir şikâyet gelmeyince, Yahûdî şaşırdı. Çünkü rahatsız olmaması mümkün değildi. Bu kokuya nasıl tahammül ettiğini bir türlü anlıyamıyordu. Nihâyet birgün dayanamayıp Mâlik bin Dînâr'ın evine gitti. Kendisine dedi ki:

- Benim lâğım çukurumdan rahatsız olmuyor musun? Rahatsız oluyor isen aylar geçmesine rağmen niçin hiç şikâyete gelmedin?

Mâlik bin Dînâr hazretleri komşusuna şöyle cevap verdi:

- Evet lâğım çukurundan gelen akıntıdan rahatsız oluyorum.

- Peki niçin bana gelip, çukuru yerinden kaldırmamı istemedin, bu senin normal hakkın idi.

- Ben Allahü teâlânın rızâsını kazanmak için, senin yaptığına katlandım. Çünkü, Kur'ân-ı kerîmde meâlen, (Ve öfkelerini yutup insanları affederler) buyuruluyor. Burada bahsi geçen "öfkesini yenen, affeden" insanlardan olabilmek için sabrettim.

İnsâf sâhibi olan Yahûdî:

- Ne iyi bir din ki, Allahın dostu bir kimse, Allahın düşmanının verdiği eziyetlere katlanmakta, aslâ feryâd etmemekte, kimseye şikâyette bulunmamaktadır, deyip müslüman oldu.

Bedbahtlığın alametleri Mâlik bin Dînâr hazretlerinin vecîz sözleri çoktur. Bunlardan ba'zıları şunlardır:

"Amellerin en güzeli, ihlâsla yapılandır." "İlmiyle amel etmiyen âlimin nasîhatleri, yalçın kayalara yağan yağmur gibi akıp gider, gönüllere te'sîr etmez." "Bahar yağmurları, yeryüzünü yeşillendirdiği gibi, Kur'ân-ı kerîm okumak da kalbleri nûrlandırır." "Şu beş şey bedbahtlığın alâmetidir: Birincisi, gözün yaşarmaması, ikincisi kalbin katı olması, üçüncüsü hayâsızlık, dördüncüsü dünyaya düşkünlük, beşincisi, rızkından endişe etmek." "Üç şey gönlü öldürür. Bunlar, çok yemek, çok uyumak ve çok konuşmak." "Kulun, lüzûmsuz boş şeylerle vakit geçirmesi, kalbi karartır, bedeni zayıflatır geçimi zorlaştırır." "Bir kimse gördüğünden ibret almazsa, kalbinin perdeli, amelinin az olduğu anlaşılır."

BUGÜNKÜ SOHBET · 6 KASIM 1996 · KAYIT 11040

Hakkımı helâl ettim

Rü'yâda kendisine bir ses şöyle diyordu: "Yâ Mâlik! Hacca gidenlerden, Abdurrahmân bin Muhammed affedilmedi. Kendisine bunu bildir!" Evliyânın meşhurlarından, Mâlik bin Dînâr hazretleri bir yıl hacca gitti. Hacdan döndüğü gece bir rü'yâ gördü. Rü'yâda kendisine bir ses şöyle diyordu:

- Yâ Mâlik! Hacca gidenlerden, Abdurrahmân bin Muhammed affedilmedi. Kendisine bunu bildir!

Sabahleyin hemen bu şahsı aramaya başladı. Birkaç kişiye sorduktan sonra birisi dedi ki:

- Aradığın kimse, Kur'ân ehli bir kimsedir. Her sene hacca gider. O kimse şimdi filân yerdedir.

Ta'rîf edilen yere vardığında, o kimseyi bir köşede Kur'ân-ı kerîm okurken buldu. O şahıs, Mâlik bin Dînâr hazretlerini görür görmez, bir "ah" çekip bayıldı. Bir müddet sonra kendine geldiğinde ilk sözü şu oldu:

- Beni rü'yânda gördün, affedilmediğim bildirildi, değil mi?

Daha hiçbir şey söylemeden, bu şekilde konuşması Mâlik bin Dînâr hazretlerini şaşırttı. Ona hayretle sordu:

- Sen sâlihlerden birine benziyorsun. Çok merak ettim, acaba niçin affedilmedin, günâhın neydi? Senin yanına bu sebeple geldiğimi nasıl bildin?

Bu ne hâldir?

O kimse şöyle anlattı:

"Bir Ramazan ayının ilk gecesi idi. Şeytana uyup içki içtim. Sarhoş hâlde idim. Bu arada babam beni aramış, bir yerde sarhoş hâlde yatarken görmüş. "Bu ne hâldir, utanmıyor musun?" deyip beni kaldırarak götürmek istemiş, ben de babama karşı gelip vurmuşum ve babamın bir gözü çıkmış. Babam benim yaptıklarıma dayanamayıp bana bedduâ etmiş.

Ertesi günü yaptıklarımı öğrendim. Çok pişman oldum. Bütün içki küplerini kırdım. Bir daha içki içmiyeceğime tevbe ettim. Bütün malımı mülkümü fakirlere dağıttım. Tamamen dînimizin emrettiği şekilde yaşamaya başladım. Fakat babam bir türlü affetmiyordu.

Ayrıca her sene hacca gider, günâhımın affedilmesi için duâ ederim. Fakat her seferinde, hacdan dönüşte mutlaka biri senin gibi gelir, günâhımın affedilmediğini bildirir. Hac dönüşü olduğu için senin de bu maksatla geldiğini anladım. Yine günâhımın affedilmediğini bildireceğin için, korkudan bayıldım." Bunları anlattıktan sonra, tekrar ağlamaya başladı. Kendinden geçmiş bir şekilde ağlıyarak, affedilmesi için yalvarıyordu.

Mâlik bin Dînâr hazretleri bunun hâline acıdı. Sonra babasının yerini öğrenip ziyâretine gitti. Babası karşısında büyük âlimi görünce şaşırdı:

- Hoşgeldin yâ Mâlik, dedi.

Mâlik bin Dînâr hazretleri sordu:

- Beni nasıl tanıdın?

- Bugün Allahü teâlâya duâ edip seni görmeyi murâd etmiştim.

- Seni ziyâretimin bir sebebi var.

- Buyurun bir emriniz varsa, hemen yerine getireyim.

- Farzet ki, kıyâmet kopmuş, oğlun Abdurrahman'ı tutup Cehenneme götürüyorlar. Onu bu hâlde görünce üzülmez misin?

Oğlumu affettim!

Adam ağlamaya başladı. Sonra dedi ki:

- Sen şâhit ol ki, oğlumun kusûrunu affettim ve ona hakkımı helâl ettim.

Mâlik bin Dînâr hazretleri, sonra oğlunun yanına gidip ona müjde verdi. Bu sırada babası da oğlunun yanına gelip Mâlik bin Dînâr hazretlerine dedi ki:

- Oğlumun ölüm vakti geldiğini zannediyorum. Rûhunu, siz yanınızda iken teslîm etmesini istiyorum.

Oğlu, artık son nefeslerini veriyordu. Bir ara gözünü açıp babasına dönerek dedi ki:

- Babacığım, ne olur sen de benim gözümü çıkar.

Babası cevap verdi:

- Oğlum, ben hakkımı helâl ettim, sen üzülme.

Genç, kelime-i şehâdet getirerek rûhunu teslîm etti.

BUGÜNKÜ SOHBET · 7 KASIM 1996 · KAYIT 11041

Herkese hayır duâ ederdi

"Allahü teâlânın bir kulunu sevdiğinin alâmeti, o kimsenin hayırlı işlerle meşgûl olması, boş, lüzûmsuz işler konuşmamasıdır." Ma'rûf-i Kerhî hazretleri, birgün talebeleriyle hurmalıkta oturuyordu. Bu esnada Dicle nehrinden bir kayık geliyordu. Kayıktaki birkaç genç, içip içip nârâlar atıyorlardı. Bu hoş olmayan manzara karşısında talebeleri dediler ki:

- Efendim, duâ edin de Allahü teâlâ bu kendini bilmezleri nehrinde boğsun, insanlar da böyle zararlı kimselerden kurtulsunlar.

Bunun üzerine kayıktakilere şöyle duâ etti:

- Yâ Rabbî! Sen bu kullarını dünyada neş'elendirdiğin gibi âhırette de neş'elendir.

Talebeler bu duâya bir ma'nâ veremediler. Kendisine sordular:

- Efendim, böyle duâ etmenizin hikmetini anlayamadık. İzâh eder misiniz?

- Bekleyiniz! Söylediklerimin sırrı şimdi ortaya çıkar.

Talebeler dikkatle kayıktakileri takip etmeye başladılar. Kayıktakiler, kıyıya çıkınca, Ma'rûf-i Kerhî hazretlerini gördüler. Birden ne yapacaklarını şaşırdılar.

Daha o, kendilerine birşey söylemeden, ellerindeki sazı kırdılar, içkileri attılar. Huzûruna gelip tevbe ettiler.

Herkesin istediği oldu Ma'rûf-i Kerhî hazretleri talebelerine dönüp buyurdu ki:

- Gördüğünüz gibi, herkesin istediği oldu. Ne onlar boğuldu, ne de kimse onlardan rahatsız oldu?

Ma'rûf-i Kerhî hazretlerinin kerâmetleri ve menkıbeleri çoktur. Çok cömert idi. Sağlığında olduğu gibi vefâtından sonra da sıkıntılı kimselerin imdâdına yetişen meşhur evliyâdan biridir.

Ma'rûf-i Kerhî hazretlerinin hikmetli sözleri de çoktur. Bunlardan ba'zıları şunlardır:

"Üstün olmak sevdâsında olan, ebedî olarak felâh bulmaz, kurtulamaz." "Allahü teâlânın bir kulunu sevdiğinin alâmeti, o kimsenin hayırlı işlerle meşgûl olması, boş, lüzûmsuz işler konuşmamasıdır." "Muhabbet nedir" diye sorduklarında buyurdu ki:

- Muhabbet, öğrenmekle, öğretilmekle elde edilen bir şey değildir. Ancak Allahü teâlânın ihsânı ile elde edilir.

"Amelsiz Cenneti istemek ve emredileni yapmadan rahmet beklemek, câhillik ve ahmaklıktır." "İlim sâhibi, ilmiyle amel ettiği takdîrde, bütün Müslümanlar onu sever." "Kim kibirli olur, kendini büyük görürse, Allahü teâlânın gadabına düçâr olur. Kim tevâzu sâhibi olursa, Allahü teâlâ onu yükseltir. Kim Allahü teâlâya tevekkül ederse, Allahü teâlâ ona yardımcı olur." "Dünya sevgisi kalbden nasıl çıkar" diye sorulduğu zaman, şöyle cevap verdi:

- Allahü teâlâya karşı hâlis sevgi, tam bir muhabbet ve Allahü teâlânın râzı olduğu işleri yapmak ve yasak ettiklerinden sakınmakla.

"Mertliğin üç alâmeti vardır: Katıksız, tam bir vefâ, istemeden vermek, kendisine iyilik, ihsân yapmasalar bile iyi kimseleri de medhetmek." "Kim öldükten sonra unutulmak istemezse, güzel amel işlesin ve isyân etmesin." Kim mü'min kardeşinin aybını örterse...

"Kim mü'min kardeşinin bir aybını örterse, Allahü teâlâ onun için bir melek yaratır. Onun elinden tutar ve o melekle beraber Cennete girer." "Kulun mâlâya'nî (boş ve fâidesiz) konuşması, Allahü teâlânın onu zelîl ve yalnız bırakmasının alâmetidir." "Evliyânın üç alâmeti vardır: Düşüncesi Hak ola, işleyeceği işi Hak ile işleye, meşgûliyeti dâimâ Hak ile ola." "İstenmeden ve karşılık beklemeden

vermeye çalış." "Dünya dört şeyden ibârettir: Mal, söz, uyku ve yemek. Mal, insanı Allahü teâlâya isyân ettirir. Söz, insanı Allahü teâlâdan başka şeylerle oyalar. Uyku, insana Allahü teâlâyı unutturur. Yemek ise, insanın kalbini katılaştırır."

BUGÜNKÜ SOHBET · 8 KASIM 1996 · KAYIT 11042

"Melekler sana imreniyor"

Sen hiç üzülme! Bu kızın, öyle birhanım olacak ki, ümmetimden yetmiş bin kişiye şefâ'at edecek.

Kadın evliyâdan, Râbia-i Adviyye hazretlerinin babası fakir bir kimseydi. Kızı Râbia'nın doğduğu gece ihtiyâç eşyalarından hiçbiri yoktu. Bu duruma annesi çok üzülüyordu. Kocasına dedi ki:

- Efendi, filân komşuya gidip biraz kandil yağı alabilir misin?

Hâlbuki İsmâil efendi, Allahtan başka kimseden birşey istememeye söz vermişti. Hanımını üzmemek için, dışarı çıkıp komşunun kapısına elini sürüp geri geldi. Hanımına:

- Komşunun kapısı açılmadı, dedi.

Sen hiç üzülme

İsmâil efendi, o gece üzüntülü bir şekilde uyudu. Rü'yâsında Peygamber efendimizi gördü. Peygamber efendimiz buyurdu ki:

- Sen hiç üzülme! Bu kızın, öyle bir hanım olacak ki, ümmetimden yetmiş bin kişiye şefâ'at edecek. Yarın bir kâğıda şöyle yaz: "Sen her gece Peygamber efendimize yüz salevât-ı şerîfe, cum'a geceleri de dörtyüz salevât-ı şerîfe gönderirdin. Bu cum'a gecesi unuttun. Bunun keffâreti olarak, bu yazıyı sana getiren zâta dörtyüz altın hediye ver." Sonra bu yazıyı Basra vâlisi Îsâ'ya götür!

İsmâil efendi, uyandığında sevincinden ağlıyordu. Çünkü rü'yâsında Peygamber efendimizi görmüştü. Kendisine çok güzel müjdeler vermişti.

Peygamber efendimizin söylediklerini bir kâğıda yazıp doğruca, Basra vâlisine gitti. Vâli getirilen pusulayı okuyup, İsmâil efendiyi de dinleyince çok sevindi ve dedi ki:

- Demek ki Allahın Resûlü beni hatırlayıp, îkâz etme lütfûnda bulunmuş. Ne istersen vereyim, bundan sonra da ne ihtiyâcın olursa hemen gel, bana bundan daha büyük müjde olmaz.

Kâğıtta yazılı dörtyüz altını verdi. Ayrıca daha birçok hediye verdi. Bununla kalmayıp, binlerce altını fakirlere dağıttı.

Râbia hâtunun babası, bu altınlar ile ihtiyaçlarını gördü. Uzun bir zaman rahat bir şekilde yaşadılar. Kızını güzel edep ve terbiye ile yetiştirdi.

Râbia biraz büyümüştü ki babası da, annesi de vefât etti. Kızcağız ortada kaldı. Çünkü akrabâlarından Basra'da kimse kalmamıştı. Kimsesiz kalan Râbia, zâlim bir kimsenin yanında hizmetçi olarak çalışmaya başladı.

Bu kimse de, daha sonra onu başka birine köle olarak sattı. Böylece Râbia için çok sıkıntılı günler başlamış oldu. Fakat O bütün sıkıntılara rağmen, Allahü teâlânın takdîrine râzı oluyor, ibâdetlerini aksatmıyordu.

Birgün yabancı bir erkekle karşılaştı. Ondan kaçayım derken düştü ve kolu kırıldı. Mahzûn bir şekilde Allahü teâlâya yalvardı:

- Yâ Rabbî, garip ve kimsesizim. Yetimim, öksüzüm. Köle olmadığım hâlde köle edildim. Bir de kolum kırıldı. Bunların hiçbirine üzülmüyorum, çünkü bunların Senden geldiğini biliyorum. Ben sadece senin rızânı istiyorum. Acaba benden râzı mısın?

Gâibden bir ses geldi:

- Sen üzülme! Âhırette meleklerin bile imreneceği bir makâmda olacaksın!

Yarabbi biliyorsun ki...

Sevinç içinde kalkıp, efendisinin hizmetine gitti. Gündüz, verilen işleri yapıyor, gece de sabaha kadar ibâdet ediyordu. Efendisi bir gece Râbia hâtunun bulunduğu odadan bir ses duydu. Şöyle diyordu:

- Yâ Rabbî, biliyorsun ki benim arzûm senin emrinde olmaktır. Ancak, efendimin hizmetlerini de yapmak mecbûriyetinde olduğum için, ancak fırsat bulduğum zamanlarda Sana ibâdet edebiliyorum. Bunun için Sana gereği gibi ibâdet edemiyorum. Hâlimi hoş gör!

Sabahleyin efendisi kendisini çağırıp, serbest bıraktığını söyledi. Böylece bütün gününü Allahü teâlâya ibâdet etmekle geçirmeye başladı. Bir günde bin rek'at namaz kılardı.

BUGÜNKÜ SOHBET · 9 KASIM 1996 · KAYIT 11043

O'nun merhameti sonsuzdur

İşlenen günâhlar ne kadar büyük olursa olsun, Allahü teâlâ onları affedebilir. Allahü teâlâ için güçlük yoktur.

Allahü teâlânın âbid, çok ibâdet eden kullarından biri vardı. Küçük bir adada otururdu. Bu kimse beşyüz sene bu adada Allaha ibâdet etti.

Allahü teâlâ, kendisine parmak kalınlığında kaynıyan tatlı bir su ile hergün bir meyve veren bir nar ağacı verdi.

Hergün bu su ile abdestini alır, susadığında içer, karnı acıktığında o bir narı yer, karnını doyururdu. Bütün zamanını ibâdet ile geçiriyordu.

Bu kimse Allahü teâlâdan, rûhunu secde eder vaziyette iken almasını istedi. Ve âhırete kadar bu şekilde kalmasını diledi. Dileği yerine getirildi. Sonra Allahü teâlâ, âhırette:

- Kulumu rahmetimle Cennete koyunuz, buyurdu.

O kimse buna i'tirâz edip:

- Ben yaptığım amellerin karşılığı olarak Cennete girmek istiyorum, dedi.

Bunun üzerine, Allahü teâlâ, meleklere emir verdi. Yapmış olduğu amellerin hesâbının yapılmasını istedi.

Beşyüz yıllık amel Yapılan hesapta, yapmış olduğu beşyüz yıllık ibâdetin sevâbının, sadece göz ni'metinin şükrü bile olmadığı görüldü. Ya'nî göz ni'meti, kulun yaptığı beşyüz yıllık ibâdetten daha ağır geldi.

Bunun üzerine Allahü teâlâ, bu kimsenin Cehenneme atılmasını emretti. O kimse hatâsını anladı. Allahü teâlâya yalvarıp, rahmeti ile muâmele yapmasını istedi. Allahü teâlâ da kendisine acıyıp, rahmeti ile muâmele ederek, onu Cennetine koydu.

İşlenen günâhlar ne kadar büyük olursa olsun, Allahü teâlâ onu affedebilir. Allahü teâlâ için güçlük yoktur.

* * * Önceki kavimlerden bir kimse vardı. Bu kimse, doksan dokuz kimseyi öldürmüştü. Sonra tevbe etmek istiyerek bir âbidin yanına vardı. Kendisine sordu:

- Ben doksan dokuz kimseyi öldürdüm, fakat şimdi pişman oldum. Tevbe etmek istiyorum. Kabûl olur mu?

Âbid dedi ki:

- Sen çok büyük günâh işlemişsin, tevben kabûl olmaz.

Bunun üzerine adam kızıp bu zâtı da öldürdü. Böylece öldürdüğü kimselerin sayısı yüze çıkmış oldu. Sonra kendisine başka bir âbid tavsiye edildi. Ona gidip başından geçenleri aynen anlattı. Bu âbid kendisine şöyle cevap verdi:

- Evet çok günâh işlemişsin. Fakat Allahü teâlâ, işlenen günâhlar ne kadar büyük olursa olsun, tevbe edenin günâhlarını affeder. Seni bu hâle bulunduğun çevre getirmiş. Bulunduğun çevredeki insanlar çok kötü kimselerdir. Onlardan uzak durman lâzımdır. Filan yerde bir köy vardır. Oranın halkı iyi kimselerdir. Şimdi sen, bütün herşeyini köyünde bırak, arkana bakmadan o köye git. O köyde kalır, eski köyüne gitmezsen sen de iyiler sınıfına dâhil olursun!..

Hangi köye yakın Bu tavsiye üzerine, o kimse hiç arkasına bakmadan iyi insanların bulunduğu köye doğru yola çıktı. Fakat daha o köye varmadan, iki köy arasında iken eceli gelip yolda vefât etti.

Bu kimsenin iyiler defterine mi yoksa kötüler defterine mi yazılacağı husûsunda melekler arasında şöyle bir konuşma geçti:

Azâb melekleri, "Bu kimse yüz kişiyi öldürdü, onun için bizimdir" dediler.

Rahmet melekleri de, "Evet yüz kişiyi öldürdü fakat tevbe etti, iyi kimselerden olmak istedi, onun için bizimdir" dediler.

Bunun üzerine, Allahü teâlâdan emir geldi:

- İki köy arasını ölçün! Hangisine daha yakın ise, o köyün ahâlisinden demektir.

Ölçtüler. Halkı iyi olan köye daha yakın olduğu görüldü. Bunun üzerine iyiler defterine yazıldı.

BUGÜNKÜ SOHBET · 10 KASIM 1996 · KAYIT 11044

Çekilen sıkıntıların sebebi

Hakîkî Müslüman, bir Müslüman kardeşinin ayağına diken batsa, kendi ayağına batmış gibi o dikeni içinde hisseder. Bunlar, hep din bağı ile, merhamet ile olan şeylerdir.

Küfürden, bozuk i'tikâddan sonra en büyük günâh namaz kılmamaktır. Farzlara önem verip, tembellikle yapmıyan kimse, mürted olmaz. ^Imânı gitmez. Fakat, bir farzı yapmıyan Müslüman, iki büyük günâha girer.

Birincisi, o farzın vaktini ibâdetsiz geçirmek ya'nî farzı geciktirmek günâhıdır. Bunun affolması için tevbe etmek, ya'nî pişman olmak, üzülmek, bir daha geciktirmiyeceğine karar vermek lâzımdır.

İkincisi, bu farzı terk etmek, yapmamak günâhıdır. Bu büyük günâhın affolması için, bu farzı hemen kazâ etmek, ya'nî vaktinden sonra hemen yapmak lâzımdır. Kazâyı geciktirmek de, ayrıca büyük günâh olur.

Dünyada bereket kalmadı Senelerce kılınmamış namazları kazâ etmek, imkânsız gibi olmuştur. İnsanlar, dînin emirlerini terk ettikleri için, ya'nî Allahü teâlânın emirlerine ve yasaklarına uymadıkları için ve İslâm dîninin gösterdiği rahat ve huzûr yolundan ayrıldıkları için, dünyada bereket kalmadı.

Rızıklar azaldı. Tâhâ sûresinde yüzyirmidördüncü âyet-i kerîmesinde meâlen, (Beni unutursanız rızıklarınızı kısarım) buyuruldu. Bunun için, îmân rızkı, sıhhat rızkı, gıda rızkı, insanlık ve merhamet rızkı ve daha nice rızıklar azaldı. (Hâşâ, zulmetmez kuluna hüdâsı, herkesin çektiği kendi cezâsı) sözü, Nahl sûresinin otuzüçüncü âyetinden alınmıştır. Bugünkü küfür karanlıkları ve Allahü teâlâyı, Peygamberi, İslâmiyeti unutmanın bereketsizlikleri ve sıkıntıları içinde, insan, gece gündüz, kadınlı erkekli çalışıp, bir âilenin nafakasını, rahat yaşamasını te'mîn edemez hâle gelmiştir.

Allahü teâlâya inanmadıkça, O'nun bildirdiği İslâm dînine uymadıkça, O'nun Peygamberinin güzel ahlâkı ile bezenilmedikçe, dalâlet, felâket akıntısını durdurmak imkânsızdır.

Allahü teâlânın emir ve yasaklarına riâyet edilmezse, namaz kılınmazsa birçok belâ, musîbet gelir insanın başına. Bunlardan dördü şunlardır:

1- Rızıklar daralır: İşte hepimiz görüyoruz. Herkes geçim sıkıntısında. Enflasyon almış başını gidiyor. Eskiden evde bir kişi çalışır, rahat geçinilirdi. Şimdi, icâbında 2-3 kişi çalışıyor fakat yine de sıkıntıdan kurtulmak mümkün olmuyor.

2- Hastalıklar artar: Bugün hemen hemen her evde hasta var. Her ev ilâç deposu. Kiminin midesi, kiminin kalbi. Neticede herkes hasta. Bütün hastaneler tıklım tıklım dolu.

3- Emniyet olmaz: Zamanımızda olduğu gibi, her tarafı terör, anarşi, hırsızlık, dolandırıcılık sarar. Kimsenin kimseye itimâdı kalmaz. Kardeş kardeşten şüphelenir hale gelir. İtimâd, güven kalmaz. Herkes malının ve canının derdine düşer.

4- Merhamet kalkar: Patron işçisine, işçi patronuna şefkatli olmaz. İşçisi, perişan haldeyken, patronu, su gibi para harcar. Tok, açın halinden anlamaz. İşçi patronuna düşman olur. Hal böyle olunca, işyerlerinde, evlerde huzur kalmaz.

Hanım kocasını, çocuklar anne ve babalarını dinlemez. Komşular birbirini sevmez. Merhamet olmadığı için, insan komşusuna her türlü kötülüğü yapmaktan çekinmez. Herkes kendi rahatını düşünür. Ben rahat olayım da, isterse herkes sıkıntıda olsun, zihniyeti hakim olur.

Birine bir zarar gelirse...

Halbuki, dînimize göre, Müslümanlar, bir vücudun organları gibidir. Birine bir zarar gelirse, bundan hepsi etkilenir. Hakîkî Müslüman, bir Müslüman kardeşinin ayağına diken batsa, kendi ayağına batmış gibi o dikeni içinde hisseder. Bunlar, hep din bağı ile, merhamet ile olan şeylerdir. Bunlar kalkınca merhamet kalmaz.

Eğer Allahü teâlânın emir ve yasaklarına riâyet edilir, namazlar muntazam ve vaktinde kılınırsa, bunların tersi olur. Herkes birbirini sever. Müslümanların birbirlerini sevmesi, nefslerimizi sevmememize bağlıdır. Çünkü nefsimiz, Allahü teâlânın düşmanıdır. Nefsini seven, arkadaşını, büyükleri, Peygamber efendimizi ve Allahü teâlâyı sevemez. Çünkü bir kalbde iki sevgi bulunmaz.

BUGÜNKÜ SOHBET · 11 KASIM 1996 · KAYIT 11045

Mübârek Üç Aylar

"Receb ayı, ağacın yapraklı olduğu, Şa'bân meyveli, Ramazan ise, meyvesinin toplanacağı zaman gibidir. Receb, Allahü teâlâdan magfiret, Şa'bân şefâ'at, Ramazan sevâbların kat kat olduğu aydır." Yarın mübârek üç ayların ilki olan Receb ayının biridir. Receb, "Tercîb" kelimesinden gelmektedir. Bu da ta'zîm ve hürmet ma'nâsına gelmektedir.

Allahü teâlâ, bu ayda oruç tutanların, bu aya saygı gösterenlerin günâhlarını affeder, çok sevâb ve üstün dereceler ihsân eder.

Hadîs-i şerîflerde buyuruldu ki:

(Receb-i şerîfte bir kimsenin tuttuğu bir orucun sevâbı, o kimsenin otuz sene nâfile oruç tutmasına eşittir.)

(Bir kimse, Allahü teâlânın ay'ı olan Receb ayında, bir mü'min kardeşini gam ve üzüntüden kurtarırsa, Allahü teâlâ, ona Firdevs'te gözünün görebildiği kadar büyük bir köşk ihsân eder. Uyanınız, kendinize geliniz ve Receb ayına hürmet ve ikrâm ediniz ki, Allahü teâlâ da size, ikrâm ve ihsân etsin.)

(Cennette bir nehir vardır. Ona Receb denir. Sütten beyaz, baldan tatlıdır. Receb ayında birgün oruç tutana Allahü teâlâ Kıyâmet günü o nehirden su verir.)

Dikkat edilecek dört gece Ömer bin Abdülaziz hazretleri buyurdu ki:

Senede dört geceye dikkat edip, ibâdetle geçirmek lâzımdır. Allahü teâlâ o gecelerde rahmetini saçar. Bu geceler, Recebin ilk cum'a gecesi, Şa'bânın onbeşinci gecesi, Ramazanın yirmi yedinci gecesi ve Ramazan bayramı gecesidir.

Receb ayında yapılan iyilikler, tutulan oruçlar günâhları temizler. Zîrâ Receb-i şerîfin isimlerinden birisi de Şehrü'l mutahhardır. Günâhlardan temizlenilmesi ve yüksek derecelere kavuşulması sebebi ile bu isim verilmiştir.

Receb, tevbe, hürmet ve ibâdet ayıdır. Şa'bân, muhabbet ve hizmet ayıdır. Ramazan ise, yakınlık ve ni'met ayıdır.

Zünnûn-i Mısrî hazretleri buyurdu ki:

"Receb tohum ekme, Şa'bân sulama, Ramazan ise, hasat ayıdır. Ya'nî ekip suladığını, biçip toplayacak bir aydır. Herkes ektiğini biçer. Amelinin, ibâdetinin karşılığını alır. Tohum ekmeyen, hasat mevsimi gelince pişman olur." Receb ayının magfirete, Şa'bân ayının şefâ'ate ve Ramazan ayının da sevâbların kat kat verilmesine mahsûs olduğu bildirilmiştir.

Bu aylara hürmet etmek, günâhlardan uzaklaşmakla ve ibâdetleri yapmakla olur.

Hürmet edip, saygı gösteren, kat kat karşılığını görecektir. Hadîs-i şerîfte buyuruldu ki:

(Receb, Allahü teâlânın ayıdır. Receb ayına ikrâm edene, saygı gösterene, Allahü teâlâ dünyada ve âhırette ikrâm eder.)

Yıl ağaç gibidir...

Ba'zı âlimler de şöyle buyurdu:

"Yıl ağaç gibidir. Receb ayı, ağacın yapraklı olduğu, Şa'bân meyveli, Ramazan ise, meyvesinin toplanacağı zaman gibidir. Receb, Allahü teâlâdan magfiret, Şa'bân şefâ'at, Ramazan sevâbların kat kat olduğu aydır."

Peygamber efendimiz, Receb ayı gelince; "Yâ Rabbî, bize Receb ve Şa'bânı mübârek eyle ve bizi Ramazana eriştir" diye duâ ederdi.

Hz. Ali yılda dört geceyi tamamen ibâdetle geçirirdi.

Bu geceler, Receb-i şerîfin ilk gecesi, Ramazan bayramı ve Kurban bayramı geceleri ve Şa'bân-ı şerîfin onbeşinci gecesidir.

BUGÜNKÜ SOHBET · 12 KASIM 1996 · KAYIT 11046

Receb ayına hürmetin karşılığı

Genç, Receb ayına gösterdiği bu saygı için, büyük bir peygamberin kendine gönderildiğine sevinerek îmân etti. İyi bir mü'min oldu. Receb ayına gösterdiği bu saygı sebebi ile, îmân şerefine kavuştu.

Bugün, ibâdetlere sevâbların kat kat verildiği, üç aylardan Receb ayının birinci günüdür.

Bir defasında, Peygamber efendimiz, Receb ayında tutulacak oruçların fazîletini anlatıyordu. Orada bulunanlardan, pîr-i fânî bir zât ayağa kalkıp dedi ki:

- Yâ Resûlallah, ben Receb ayının hepsini oruçlu geçiremem.

Bunun üzerine Peygamber efendimiz buyurdu ki:

Sen Receb ayının birinci, onbeşinci ve sonuncu günleri oruç tut, hepsini tutmuş sevâbına kavuşursun. Çünkü sevâblar on misli yazılır. Fakat sen Receb-i şerîfin ilk cum'a gecesinden gâfil olma ki, melekler o geceye Regâib gecesi demişlerdir. Zîrâ o gece, gecenin üçte biri geçtikten sonra göklerde ve yerde bir melek kalmaz, hepsi Kâ'be-i muazzama etrafında toplanırlar. Allahü teâlâ onlara hitâben:

- Ey meleklerim, dilediğinizi benden isteyiniz, buyurur. Onlar:

- Yâ Rabbî, istediğimiz, Receb ayında oruç tutanları magfiret etmendir, deyip isteklerini arzederler. Allahü teâlâ:

- Ben, Receb ayında oruç tutanları magfiret ettim, buyurur.

Yine Peygamber efendimiz buyurdu ki:

- Receb ayında bir gün, bir gece vardır ki, bir kimse o gün oruç tutsa, gecesinde namaz kılsa, ibâdete devam eylese, bir senenin bütün günlerini oruç tutmuş, bütün gecelerini ibâdetle geçirmiş sevâbı verilir. O gün Recebin yirmiyedinci günüdür.

Regaib namazı yoktur Ba'zıları Regâib, Berât ve Kadir gecesinde nâfile namazları cemâ'atle kılmaktadırlar. Hâlbuki, nâfile namazları cemâ'atle kılmak mekrûhtur. Ayrıca Regâib namazı diye bir namaz kılınmaktadır. Regâib namazı, Recebin ilk cum'a gecesi kılınan nâfile namazdır. Hicretten dörtyüz seksen sene sonra ortaya çıkmıştır. Birçok âlimler bunun, çirkin bid'at olduğunu yazıyor. Çok kimsenin kılmasına aldanmamalı, sünnet sanmamalıdır.

Receb ay'ı, ^Adem aleyhisselâmdan beri kıymetli idi. Bu ayda muhârebe etmek günâh idi. Her ümmet, bu aya saygı gösterirdi.

Îsâ aleyhisselâm zamanında bir genç, güzel bir kıza tutulmuştu. Ona kavuşmak için çırpınıyordu. Nice zaman sonra söz aldı. Bir akşam, bir yerde buluştular.

Genç, pek sevinçli idi. Aylardır bu zamanı bekliyordu. Genç ansızın, pencereden hilâli, yeni ay'ı gördü. Kıza:

- Bu, hangi aydır, dedi. Kız da:

- Receb ay'ı, diye cevap verdi.

Genç birden toparlandı. Kız bu âni değişikliğe çok şaşırdı:

- Ne oluyorsun, ne oldu sana birden, diye sordu.

Genç, şöyle cevap verdi:

- Babalarımdan işittim. Receb ayında günâh işlenmez. Bu aya saygı gösterilir, deyip, özür diledi ve evine gitti.

Allahü teâlâ, Îsâ aleyhisselâma vahiy gönderip, olanları bildirdi. "Bu genci ziyâret et! Selâmımı söyle!" buyurdu.

Sevinerek iman etti Genç, Receb ayına gösterdiği bu saygı için, büyük bir peygamberin kendine gönderildiğine sevinerek îmân etti. İyi bir mü'min oldu. Receb ayına gösterdiği bu saygı sebebi ile, îmân şerefine kavuştu.

Bu mübârek zamanlarda va'dedilen sevâblara kavuşabilmek için, her şeyden önce i'tikâdı düzeltmelidir. İlmihâl bilgilerini, ibâdetleri, harâmı ve helâli öğrenmeli ve yaşayışı bunlara uygun hâle getirmelidir. Çok tevbe ve istigfâr etmeli, kazâya kalmış oruç ve namazları, bu günleri vesîle ederek hemen kazâ etmeye başlamalıdır.

BUGÜNKÜ SOHBET · 13 KASIM 1996 · KAYIT 11047

Yarın Regâib kandilidir

Receb ayı, kıymetli aylardan olduğu için her gecesi kıymetlidir. Her cum'a gecesi de kıymetlidir. Bu iki kıymetli gece bir araya gelince, daha kıymetli olmaktadır. Regâib gecesinin kıymeti, çeşitli hadîs-i şerîfler ile bildirilmiştir.

Receb-i şerîfin ilk cum'a gecesine Regâib Gecesi denir. Çünkü Allahü teâlâ, bu gecede mü'min kullarına ragîbetler ya'nî ihsânlar, ikrâmlar yapar. O gece yapılan duâ reddolmaz ve namaz, oruç, sadaka gibi ibâdetlere kat kat sevâb verilir. O geceye hürmet edenleri affeder.

Regâib kandilinin, Resûlullah efendimizin babası Hz. Abdullah'ın evlendiği gece ile hiçbir ilgisi yoktur. Memleketimizde ve birçok İslâm memleketlerinde, bir asırdan beri, Abdullah'ın evlendiği geceye, Regâib kandili ismini veriyorlar. Regâib gecesine böyle ma'nâ vermek doğru değildir.

Böyle söylemek, Resûlullah efendimizin dokuz aydan önce dünyayı teşrîf etmiş olduğunu bildirmek olur ki, bu da, noksanlık ve kusûrdur. Her bakımdan, her insanın üstünde ve her bakımdan kusûrsuz olduğu gibi, Amine vâlidemizi nûrlandırdığı zaman da, noksan ve kusûrlu değildi. Bu zamanın noksan olması, tıp ilminde ayıp ve kusûr sayılmaktadır.

Bir ay oruca gücüm yetmez Receb ayı, kıymetli aylardan olduğu için her gecesi kıymetlidir. Her cum'a gecesi de kıymetlidir. Bu iki kıymetli gece bir araya gelince, daha kıymetli olmaktadır. Regâib gecesinin kıymeti, çeşitli hadîs-i şerîfler ile bildirilmiştir.

Peygamber efendimiz, Receb ayındaki ibâdetlerin fazîletini anlatıyordu. Yaşlı bir zât dedi ki:

- Yâ Resûlallah, Receb ayının tamamını oruçlu olarak geçirmeye gücüm yetmez

Bunun üzerine Peygamber efendimiz buyurdu ki:

- Sen, Receb ayının birinci, onbeşinci ve sonuncu günleri oruç tut! Hepsini tutmuş sevâbına kavuşursun. Çünkü sevâblar on misli ile yazılır. Fakat, Receb-i şerîfin ilk cum'a gecesinden (Regâib gecesinden) gâfil olma!

Mübârek geceler, İslâm dîninin kıymet verdiği gecelerdir. Allahü teâlâ kullarına çok acıdığı için ba'zı gecelere, ba'zı günlere kıymet vermiş, bu gecelerdeki, günlerdeki duâ ve tevbeleri kabûl edeceğini bildirmiştir.

Kıymetli geceye kendinden sonra gelen günün ismi verilir. Önceki günü öğle namazı vaktinden, o gecenin fecrine kadar olan zamandır.

Yalnız, Arefe ve üç Kurban günlerinin geceleri böyle değildir. Bu dört gece, bu günleri takip eden gecelerdir.

Müslümanların on mübârek gecesi vardır. Bu geceleri ihyâ etmeli, ya'nî kazâ namazı kılmalı, Kur'ân-ı kerîm okumalı, duâ ve tevbe etmeli, sadaka vermeli, Müslümanları sevindirmeli, bunların sevâblarını ölmüşlere de hediye etmelidir. Gündüzleri de oruç tutmalıdır. Bu gecelere saygı göstermelidir. Saygı göstermek, günâh işlememekle olur.

Önce borçları ödemeli

Bir an evvel kazâ borçlarından kurtulmak için çalışmalıdır. Kazâ borcu olanın, nâfile ibâdetlerle meşgul olması uygun değildir. Nâfile ibâdetlerin sevâbına kavuşabilmek için, farzları yapmak ve farz borçlarını bitirmek, harâmdan sakınmak lâzımdır.

Mübârek günlerde ve aylarda yapılan duâlar kabûl edildiği gibi, bu aylarda yapılan bedduâlar da reddolunmaz. Bunun için, büyükleri, bilhassa ana-babayı üzmemeli, onların bedduâsını almamalıdır. Bu geceyi fırsat bilip, büyüklerimizi ziyâret etmeli, onların gönüllerini ve hayır duâlarını almalıdır.

Yakınları uzakta olanlar, telefonla arayıp kandillerini tebrik etmelidir. Bütün Müslümanlar, mübârek günlerde, gecelerde birbirlerini arayıp tebrikleşmelidir.

BUGÜNKÜ SOHBET · 14 KASIM 1996 · KAYIT 11048

Osmanlıların başarısı

Anadolu'nun alınmasında Alperenlerin büyük rolü olmuştu. Bunlar içerden, Anadolu'yu fethe hazır hâle getirmişlerdi. Bunun için, Türkler Anadolu'ya girince, halktan ciddi bir tepki bile görmemişlerdir.

Osmanlıların, türlü türlü kanı taşıyan, türlü dil konuşan, başka başka âdet ve ananelere bağlı olan milyonlarca insanı, aralarındaki farkları bıraktırarak, bir inanç veya fikir etrafında toplayıp, muazzam bir imparatorluk kurduklarını biliyoruz.

Osmanlıların bu başarısı yanlızca askerî değildi. Ya'nî kaba kuvvete dayanmıyordu. Askerî yöntem Osmanlıların başvurdukları en son çâre idi. Öyleyse, onları mefkûrelerine ulaştıran ve uzun ömürlü kılan esas âmiller nelerdi? Bu başarıyı kazanmakta nasıl ve hangi metodları kullanmışlardı?

Başarılı olmalarını sağalayan birçok metodları vardı. Bu medodlardan biri, belki de en önemlisi örnek bir hayat sunmalarıdır. Anadolu'da yerli halka, gerek inançları ve töreleri, gerekse daha geniş ifâdesi ile kültürleri üzerinde herhangi bir baskı uygulanmamıştır.

Dinde zorlama yoktur Avrupa ortaçağında görülen engizisyonlar ve benzeri uygulamalar, İslâm âleminin hiçbir devrinde görülmediği gibi, Osmanlılarda da ne devlet ve ne de diğer ileri gelenlerce veya belli bazı teşkilatlarca bilinen ve uygulanan şeyler değildi.

Aksine tam bir inanç hürriyeti hâkimdi. Çünkü, İslâmiyetin, "Dinde zorlama yoktur" prensibine Osmanlılar sâdık kalıyorlardı. Kimse zorla Müslüman olmaya

zorlanmıyordu. Yaptıkları tek şey; yerli halk arasına Müslüman Türklerin getirilerek yerleştirilmesi, kendi inançlarının gereğini en arı ve duru hâliyle yaşamak suretiyle onlara bir alternatif sunmaları idi.

Bu şekilde, yerli halk, kendi hayat tarzları ile Müslüman Türklerin hayat tarzlarını görüp, mukayese yapabilme fırsatına sahip kılınmış oluyorlardı.

Bu gâye ile Yıldırım Bayezid, İstanbul'u muhasara ettikten bir müddet sonra Timur Han ile araları açılınca, muhasarayı kaldırmak için Bizans ile anlaşırken koydurduğu anlaşma maddelerinden birisinin gereği olarak İstanbul'un Sirkeci kesiminde, Taraklı, Göynük ve Karadeniz sahillerinden 700 hanelik bir Müslüman-Türk mahallesi kurdurmuştur.

Bu tür faaliyetlerin asıl maksadı İslâm ahlâkını gayrı müslimlere tanıtmaktır. Bu tanıtma faaliyetlerine baskı denilemeyeceği gibi, propaganda demek bile güçtür. Çünkü, hiçbir propoganda ve hiçbir reklam gerçeğin yüzde yüz ifâdesi değildir. Bu örnek yaşayış ise gerçeği aynen yansıtmaktır.

Osmanlıların ilk dönemlerindeki kültürel tanıtım faaliyetlerinde ve bilhassa iskân edilen nüfus içerisinde gönüllü olarak yer alan, yahut da başka uç bölgelerine kendiliklerinden giderek yerleşen, tekke ve tasavvuf mensuplarının da önemli payları olmuştur.

Alperenlerin etkisi Sadece Anadolu'nun değil, birçok ülkenin fethinde, tasavvufun güzel ahlâkı ile bezenmiş kimselerin büyük rolü olmuştur. Resûlullah efendimiz, Hudeybiye anlaşmasını, bütün olumsuz maddelerine rağmen, bir maddesi için kabûl etmişti. Bu madde, Müslümanların müşriklerle rahatça görüşebilmelerini sağlamaktaydı. Bu görüşmeler ile birçok müşrik Müslüman olmuştu. Bir şeye inandırmanın en kolay, en sağlam yolu, görerek yaşıyarak örnek olmaktan geçer.

Meselâ eskiden Alperenler denilen kimseler vardı. Bunların her biri, tasavvuf büyüklerinin sohbetlerinde, dergâhlarda yetişmiş kimselerdi. Dînimizin güzel ahlâkı ile bezenmişlerdi. Hâl ile, söz ile, yaşayış ile örnek kimselerdi. İslâmiyeti yaymak için kendilerini adamışlardı. Eshâb-ı kirâm gibi geri dönmemek üzere çeşitli memleketlere dağılmışlar, oralarda İslâmiyeti tanıtmakla ömürlerini tamamlamışlardı. Tâ Semerkant'tan, Buhara'dan kalkıp Anadolu'ya, Rum diyârına gelmişlerdi.

BUGÜNKÜ SOHBET · 15 KASIM 1996 · KAYIT 11049

Osmanlılarda tolerans

Yerli halka karşı öylesine müsamahakârâne davranıyorlardı ki, yerli halk bu davranışları kendi yöneticilerinin yönetim tarzları ile mukâyese ettiklerinde arada muazzam bir fark olduğunu görüyorlardı.

Osmanlının küçük bir beylik iken dört kıtaya hükmeden bir imparatorluk hâline gelmesinin birçok sebepleri vardır. Herşeyden önce Osmanlılar, muazzam güç ve kudretlerinin yanında çok sâde kaldılar. Gösterişe değil mütevâziliğe önem verdiler.

Kendilerine tâbi bir devlet haline getirdikleri Bizans sarayları yanında, kaldıkları yerler sıradan bir köşk mesâbesinde idi. İçerisinde yaşanılan hayat da, güçlerine göre sâde ve çok basitti.

Gösterişten, şâşâdan uzak kaldıkları gibi, yerli halka, biz üstünüz, istediğimizi yaparız gibi tahakkümde bulunmadılar. Onlara çok müsamahakâr davrandılar. Osmanlıları hedeflerine ulaştıran yöntemlerden birisi de, zaten budur.

Onlar fetih bölgelerinde yerli halka karşı öylesine müsamahakârâne davranıyorlardı ki, yerli halk bu davranışları kendi yöneticilerinin yönetim tarzları ile mukâyese ettiklerinde arada muazzam bir fark olduğunu görüyorlardı.

Yabancıların itirafı Bu fark da onların gönüllerinin İslâma ve dolayısıyla Osmanlılara ısınmasına sebep oluyordu. Bunu yabancılar bile dile getirmektedir. Meselâ, yabancı bir tarihçi Gibbons bu husûsta şunları yazmaktadır:

"Osman Gâzi, dîninde o kadar saf ve temiz idi ki, sanki, büyük adaşı halîfe Osman'ın ve daha evvelki halîfelerin ikinci nüshası idi. Dînî gayreti ile heyecanlı olmak ve dînî, hayatta en birinci ve evvelki gâye yapmak ma'nâsına alınırsa; Osman Gâzi mutaassıptı ya'nî dinden tâviz vermezdi. Fakat, ne kendisinin ve ne de doğrudan doğruya kendisinden sonra gelenlerin müsamahakârlığına kimse birşey diyemez.

Eğer bunlar, Hıristiyanlara ezâ etmeye, sıkıntı vermeye kalkmış olsa idi, Rum ve Ermeni kiliselerini yıktırmış olsaydı, Osman oğullarının bu kadar gelişmesi, yerli halkın Müslüman olması mümkün olmazdı.

Atilla ve Cengiz Han, aynı ırktan olmalarına ve göz kamaştırıcı muzafferiyetlerine rağmen, akıncı olarak kalmışlardır. Başarıları devamlı olmamıştır. Kalıcı bir imparatorluk kuramamışlardır. Kendi milliyetlerini bile muhafaza edememişlerdir. Karadeniz'in güneyinden Avrupa'ya geçen Türkler Müslüman olup, dinleri için mücadele etmedikleri için eriyip yok olmuşlardır.

Osman Gâzinin eseri, onlarınkinden daha devamlı ve neticeleri itibariyle te'sîri çok daha geniş ve şumüllü idi. Çünkü O, sükûnet içerisinde iş görüyor, evvelkileri ise boru ve trampet sesleri arasında yakıp-yıkıyorlardı. Şu hâlde O'na bunların üstünde bir mevki vermemiz icâbeder. Filhakika bunlardan acaba hangisi bir millete adını verebilmiştir?!.. 600 küsûr sene hüküm sürebilmiştir.?"

Gerçekte Osmanlılar, devlet eliyle ve gönüllü tasavvuf ehli dervişler vâsıtasıyla İslâmı tanıtmaya çalışırken, muhataplarına son derecede müsamahakârâne davranmışlardır, zorlamalara iltifat etmemişlerdir.

Hıristiyan halk, kendi dinleri ve din adamları ile bu yeni din ve dînin temsilcilerini karşılaştırdıkları zaman, aradaki farkı ve üstünlüğü açık bir şekilde görmüşler ve kendiliklerinden İslâmı benimsemişler ve Türk-İslâm kültür dairesi içerisine girmişlerdir. Meselâ şu olay bu konuda bize gerekli fikri vermeye kâfidir sanırız:

Tekfurun cevabı Bursa uzun zaman kuşatmadan sonra, "kimsenin canına dokunulmayacağına" dâir antlaşma yapılarak teslim alındıktan sonra, şehri terketmiyerek orada gönüllü olarak kalan Tekfur'un vezirinin, Rumların şehri teslim sebepleri sorulduğu zaman Orhan Gâzî'ye verdiği cevap ilginçtir:

"Sizin devletiniz günden güne büyüdü, bizim devletimiz küçüldü. Babanızın idâresine geçen köylülerimiz memnun kalıp, size itâat ettiler. Bir daha bizi anmadılar. Rahat oldular ve biz de bu rahatlığa heves ettik" diyor ve sonra da şunları ekliyor: "Tekfur yaramaz insan oldu... Bu âlemin değişmesi eksik değil. Şimdi gerileme sırası bize geldi..."

BUGÜNKÜ SOHBET · 16 KASIM 1996 · KAYIT 11050

Herkese iyi muamele

Osman Gâzi, despot bir tutumla hareket etmemiş, din ve milliyet ayırımı gözetmeksizin kendisine iyilik edenlere karşı iyilikte ve vefâda kusur göstermemiştir.

Osmanlıların İslâm kültürünü yaygınlaştırıp geliştirmelerinde, devletin kurucularının ve sonradan gelen devlet adamlarının kişisel meziyetlerinin, herkese iyi muamele göstermelerinin büyük rol oynadığı muhakkaktır. Çünkü devletler, özellikle kurucu devlet adamlarının inanç, kişilik ve karakterlerine göre şekillenmekte ve teşkilâtlanmaktadırlar.

Ertuğrul Gâzî'den başlayarak Osman Gâzî, Orhan Gâzî, Murad Hüdâvendigâr ve Yıldırım Bayezid ile onları takip eden diğer devlet adamlarının ve maiyetlerinin dînî inanç ve kanâatleri, medeniyet anlayışları ve kültür seviyeleri ile müsâmahakâr ve adâletli davranışları, yalnız Müslümanlarca değil, doğrudan ve dolaylı olarak temas halinde bulundukları Hıristiyanlar nezdinde de itibâr ve nüfûz kazanmaları için çok faydalı olmuştur.

Cengâver rûhlu kişiler Küçük bir Uç Beyliği olarak tarih sahnesinde görülen bu bölge, gerçekten becerikli ve cengâver rûhlu kişiler tarafından yönetilmişler ve kısa zamanda büyük atılımlar yapmışlardır.

Gerek Ertuğrul ve gerek Osman Beyin şahsî meziyetleri hakkında nakledilen rivâyetlerin gerçek olduğu muhakkaktır. Bunlar bütün savaşları bizzat idâre etmişler ve bu sayede küçük kabîle reisliğinden, bütün ülkedeki kabîle askerî teşkilâtlarının başına geçebilmişlerdir...

Osman ve Orhan beylerin kuvveti, yalnız Türk boylarını değil, Horasanlıları ve muhtelif milletleri Müslümanlık etrafında birleştirerek, büyük bir devletin temelini kurabilmişlerdir.

Müslüman olmaları sebebiyle ilk Osmanlı devlet adamları, İslâmiyetin gereğini yapmaya çalışmışlardır. Gazâlarına devam ederken, etrafta bulunan kale beyleri, tekfurlar kendisinden çekinir oldukları bir sırada, Osman Gâzînin, Bilecik'i henüz

fethetmeden önce tekfuruna karşı son derece iyi davrandığı görülüyor. Bu tavrından dolayı maiyeti Osman Gâzîye soruyor:

- Bilecik kâfirlerine çok iyi davranıyorsunuz. Bunun sebebi nedir?

- Komşularımızdır. Biz bu vilâyete garîb geldik, bunlar bizi hoş tuttular. Düşmanlık yapmadılar. Bunun için bunlara iyi davranmak zorundayız.

Osman Gâzî ve aşiret mensupları yaz aylarında yaylaya çıkarlarken, taşınmasında güçlük çekilen eşyalarını Bilecik Kalesi'ne ya'nî Tekfur'a emânet olarak bırakıyorlar, dönüşte de tekrar alıyorlardı.

Buna karşılık Osman Gâzî de Tekfur'a bol hediyeler takdim ediyordu. Böylelikle iyi komşuluk münâsebetlerini sürdürüyorlardı.

Osman Gâzî ile maiyeti arasında yukarıda geçen konuşmadan, O'nun bir vefâkârlık ve kadirbilirlik anlayışına şahit oluyoruz. Alıyoruz ki Osman Gâzi, despot bir tutumla hareket etmemiş, din ve milliyet ayırımı gözetmeksizin kendisine iyilik edenlere karşı iyilikte ve vefâda kusur göstermemiştir.

Osmanlı Devleti, kavimler, dinler ve mezhepler arasında sağlam bir âhenk kurmuş, halk kitleleri arasında hiçbir fark ve tezâda müsaade etmeyen, dünya tarihinde milletlerarası, en kudretli ve cihânşümûl bir siyâsî teşkilâttı.

Başarının esas kaynağı Osmanlı Devleti ve sultanlarının da'vâları da kendi tâbirleriyle "Nizâm-ı âlem" üzerinde toplanıyor, koca devletin hikmet-i vücûdu ve cihâdı da, bu millî, İslâmî ve insânî esaslara bağlı bulunan bir cihân hâkimiyeti düşüncesine dayanıyordu.

Bu düşünce, gerçekten Türk-İslâm tarihinde en yüksek derecesini bulmuş ve müstesnâ bir kudret kazanmıştı. Bu büyük siyâsî varlık, eski ve yeni devletlerden farklı olarak, ne dışta istilâ tehditlerine ve ne de içeride çeşitli ırk, din, mezhep mensupları ve grupların huzursuzluk endişelerine mâruz bulunuyordu.

Osmanlı cihân hâkimiyeti ve dünya nizâmı ideâli, şüphesiz millî şuur ve uyanış yanında asıl kaynağını İslâm dîninden ve onun cihâd rûhundan alıyordu.

BUGÜNKÜ SOHBET · 17 KASIM 1996 · KAYIT 11051

Adâletli tutum ve davranışları

Osmanlılar, yalnızca gayrı müslimlere karşı değil, halkı ve yöneticileri Müslüman veya Türk olan diğer devletlere veya milletlere karşı da aynı dürüstlük ve adâlet örneklerini sunmuşlardır.

Osmanlıları maksatlarına ulaştıran en önemli husûslardan birisi de; şüphesiz ki adâletli tutum ve davranışları olmuştur. Onlar gittikleri her yerde adâlet örnekleri sunmuşlar, kimseye, bilhassa inanç ve kanaatlerinden dolayı baskı yapmamışlar, farklı davranmamışlardır. Bu konuda da tarihçilerin naklettikleri sayısız çarpıcı örnekler mevcuttur.

Osman Gâzî, Eskişehir'in Ilıca yöresinde pazar kurdurmuştu. Pazara, Türklerin yanısıra etraftaki Hıristiyan halk, özellikle henüz Osmanlıların eline geçmemiş olan Bilecik halkı da mallarını satmak veya ihtiyaçlarını almak üzere geliyorlardı.

Kefereye zulüm edilmeye...

Bir gün Bilecik halkından ba'zıları pazara bardak getirmişlerdi. Germiyanlılardan birisi, onların bardaklarından birisini alıp, parasını vermemişti. Bardak sahibi Bilecik kâfiri gelip, Osman Gâzîye şikâyette bulundu. Osman Gâzî, bardağı alan Germiyanlı Türk'ü getirtip, iyice azarlayıp, kâfirin hakkını alıp, sahibine verdikten sonra, şöyle ilân ettirmişti:

"Kimse Bilecik keferesine zulüm itmeye!.." O kadar adâletli davranıyor ki; "Bilecik keferesinin kadınları dahî pazara gelip, pazar ihtiyaçlarını kendileri görüp, giderlerdi. Osman Gâzîye Bilecik kâfirleri gâyet itimâd etmişlerdi. "Bu Türk, bizimle iyi doğruluk ider" derlerdi Osmanlılar, hiçbir din, mezhep veya milliyet farkı gözetmemişler, aksine bütün dinler, mezhebler ve milletler arasında sağlam bir âhenk kurmayı başarmışlardır. Onlar, kitleler arasında gerçek anlamda bir adâlet tesis ederek, zamanla dünya tarihi içerisinde ve milletler arasında en kudretli ve cihânşümûl bir siyâsî teşkîlât kurabilmişlerdir.

1332 yılında Orhan Gâzînin oğlu Süleyman Paşa, İznik'ten sonra Taraklı, Göynük ve Mudurnu'nun fethine karar vermişti. Bu bölgedeki birçok kalenin

halkı, adâletli ve insaflı hareket ettiğinden dolayı, Süleyman Paşanın idâresine girmeyi arzû ediyorlardı.

Süleyman Paşa, Taraklı Yenicesi yakınlarına gelince, buranın tekfuru, kale halkının arzûsuna uyarak kaleyi teslim etti. Göynük ve Mudurnu kaleleri de bu şekilde kendiliklerinden teslim oldular.

Süleyman Paşa, bu bölgelerde öylesine adâletli ve insaflı davrandı ki, kâfirler geçirdikleri eski günler için üzüldüler. Süleyman Paşa, bu seferleri esnasında ganîmet almayı da yasak etmişti. Yalnızca alınan topraklardan bir kısmını gâzîlere dağıtarak, onların gönüllerini hoş tutmakla yetindi.

Süleyman Paşa, daha sonra Trakya bölgesinde yaptığı fetihlerinde de aynı şekilde adâlet ve dürüstlük örnekleri sunmuştur. Tarihçi Hayrullah Efendinin ifâdesine göre, Süleyman Paşa, adâlet ve doğruluğu o derece ilerletmişlerdi ki, sebepsiz olarak kimseyi incitmeyip, hakâret dahî etmezlerdi.

Gerçek manada adalet Osmanlıların adâlet anlayışlarının ve uygulamalarının kaynağı İlâhî idi. Bundan dolayıdır ki, gerçek anlamda adâletli bir yönetim kurabilmişlerdi. Şayet İlâhî adâlete dayanmayan bir yönetim kurmuş olsalardı, Türk kudret ve devletinin asırlarca sarsılmadan ayakta durması mümkün olamazdı.

Elbette ki Osmanlılar, yalnızca gayrı müslimlere karşı değil, halkı ve yöneticileri Müslüman veya Türk olan diğer devletlere veya milletlere karşı da aynı dürüstlük ve adâlet örneklerini sunmuşlardır.

Meselâ; Murad Hüdâvendigâr ile Karamanoğlu Alâeddîn Bey arasında yapılan savaş esnâsında, Murad'ın orduları önünde tutunamayıp kaçan Alâeddin Bey, Konya Kalesi'ne sığınmıştı. Alâeddin Beyi ele geçirmek için kaleyi kuşatan Murad Hüdâvendigâr, Karaman halkının bir akçalık malına dokunulmamak üzere şiddetli yasak koymuştu.

BUGÜNKÜ SOHBET · 18 KASIM 1996 · KAYIT 11052

Maksadımız kuru kavga değildir

Zâlim olma! Âlemi adâletle şenlendir. Cihâdı terk etme! Âlimlere riâyet eyle ki, din işleri nizâm bulsun! Nerede bir ilim ehli duyarsan, ona rağbet, ikbâl ve hilm, yumuşaklık göster!

Çeşitli din ve mezhep mensupları Osmanlılarla temâs haline gelip, onların idârecilik, adâlet ve dürüstlük anlayışlarını görüp tanıdıktan sonra, kendi arzûları ile Osmanlı idâresini benimsediler.

İçlerinden birçoğu da Müslüman oldu. Osmanlıların mefkûrelerinin gerçekleşmesi de böylelikle kolaylaşmış oluyordu. Bu şekilde yükselme devrinde Osmanlı toplumu âdetâ idealleşiyordu. Çünkü Osmanlılar, ilhâk ettikleri bölgelerin halklarına tam bir vicdân ve inanç hürriyeti tanıyorlardı. Onlara karşı davranışlarında adâlet ilkelerinden ayrılmıyorlardı.

Bunda, Osmanlı idârecilerinin yetiştiriliş biçimlerinin önemli etkisi vardı. Çünkü, Osmanlı idârecileri İslâm kültürünün tevhîd akîdesine dayanan, adâlet ilkelerini aşılayan bir terbiyeye tâbi tutularak yetiştiriliyorlardı.

Kadı sicilleri Kadılar, yükselme devrinde, âdilâne hükümleri ve her husûsta kötülüklere aman vermeyen ciddî kontrolleri ile yalnız Müslüman tebaa üzerinde değil, aynı zamanda Hıristiyan tebaa arasında da Osmanlı idâresine karşı büyük bir bağlılık ve sempati meydana getirmeye muvaffak olmuşlardı.

Bu hususları, çok kıymetli tarihî vesîkalar mahiyetinde bulunan "Kadı sicilleri"nde adım adım takip etmek mümkündür. Bu hâl, Hıristiyan halkı, hiçbir tazyîke tâbi tutulmadan kendi arzûlarıyla yavaş yavaş dâvâlarını, sosyal mes'elelerini ve müşkillerini Kadı eliyle halletmeye sevketmiştir.

Osmanlı Devlet adamları şüphe yok ki, toplum psikolojisini çok iyi biliyorlardı. Esasen onlar toplumlarından hiçbir yönden ve hiçbir zaman ayrılmamış, kopmamışlardı. Bunun içindir ki, toplumların yaşayışı üzerinde kolaylıkla te'sîr yapabiliyorlardı.

Onlar, içinden çıktıkları kitlelerin ve fethettikleri yerlerin halklarının dışında veya uzağında kalmıyorlardı. Toplumlarıyla kaynaşmışlardı. Çünkü, "kitle,

çobanından vazgeçmeyen bir sürüdür" kuralını iyi biliyorlardı. İşte Osmanlıları, devlet adamları vâsıtasıyla mefkûrelerine ulaştıran bir âmil de bu idi, ya'nî kitlelerin psikolojisini iyi kavramışlardı.

Netîce olarak denebilir ki, eğer Osmanlı Devleti sonraki asırlarda daha da hızlı bir şekilde gelişip, yalnızca kılıç kuvveti ile değil, gönüllerde taht kurarak üç kıtaya yayılmış ve dünyanın gelmiş geçmiş en büyük ve güçlü devletlerinden birisi hâline gelebilmiş ise, bu, İslâm ahlâkına sımsıkı sarılmalarının netîcesidir. İslâm ahlâkını birçok güzel metotlarla tatbik etmelerindendir. Aksi hâlde, bu devletin böylesine güçlenip yaklaşık 6 asır ayakta kalması mümkün olamazdı. Bu hususta Osman Gâzînin vasiyeti ibretli bir vesîkadır.

Ömrü, kâfirler ile savaşmakla ve İslâmiyeti yaymakla geçen Osman Gâzî, Müslümanları rahata, huzûra kavuşturmak için çalıştı.

Vefât edeceği zaman, oğlu Orhan Beye gönderdiği vasiyetnâmesi, İslâmiyete olan sevgi ve saygısını ve halkının rahat ve huzûrunu düşündüğünü ve insan haklarına olan gönülden bağlılığını açıkça bildirmektedir:

Osman Gâzînin vasiyeti (Allahü teâlânın emirlerine muhâlif bir iş işlemiyesin! Bilmediğini din âlimlerinden sorup anlıyasın! İyice bilmeyince bir işe başlamıyasın! Sana itâ'at edenleri hoş tutasın! Askerine ihsânı eksik etmiyesin ki, insan ihsânın kulcağızıdır.

Zâlim olma! Âlemi adâletle şenlendir. Ve Allah için cihâdı terk etmiyerek beni şâd et! Alimlere ri'âyet eyle ki, din işleri nizâm bulsun! Nerede bir ilim ehli duyarsan, ona rağbet, ikbâl ve hilm, yumuşaklık göster!

Askerine ve malına gurûr getirip, dinden uzaklaşma! Bizim mesleğimiz Allah yoludur ve maksadımız Allahın dînini yaymaktır. Yoksa, kuru kavga ve cihângirlik da'vâsı değildir.

Sana da bunlar yaraşır. Dâimâ herkese ihsânda bulun! Memleket işlerini noksansız gör! Hepinizi Allahü teâlâya emânet ediyorum.)

Osmanlı sultanları, bu vasiyetnâmeye cândan sarılmış, devletin altıyüz sene hiç değişmiyen anayasası olmuştur. Osmanlıyı Osmanlı yapan bu düstur olmuştur.

BUGÜNKÜ SOHBET · 19 KASIM 1996 · KAYIT 11053

İmâm-ı Rabbânî hazretleri

İkinci bin yılının yenileyicisi Ömrü boyunca mücâdele edip, dîni doğru olarak bütün dünyaya yaydı. Bozuk inaçlardan, her tarafa yayılmış bid'atlerden dîni temizledi. Berrak hâle getirdi.

İmâm-ı Rabbânî hazretleri, Hindistan'da yetişen meşhûr İslâm âlimi ve büyük bir velîdir. Âriflerin ışığı, velîlerin önderi, İslâmın bekçisi, Müslümanların baş tâcı, müceddid, müctehid ve İslâm âlimlerinin gözbebeğidir.

İnsanların i'tikâd, ibâdet ve ahlâk husûsunda doğruyu öğrenmelerini, öğrendikleri bu bilgiler ile amel etmelerini sağlayan, insanları Allahü teâlânın rızâsına kavuşturmak için rehberlik eden ve kendilerine "Silsile-i aliyye" denilen İslâm âlimlerinin yirmiüçüncüsüdür.

Hicrî ikinci bin yılının müceddidi, yenileyicisi olmasından dolayı "Müceddid-i elf-i sânî", ahkâm-ı İslâmiye ile tasavvufu vasletmesinden, birleştirmesinden dolayı da, "Sıla" ismi verilmiştir. Hz. Ömer'in soyundan olduğu için, "Fârûkî" nesebiyle anılmış, Serhend şehrinden olduğu için de oraya nisbetle, "Serhendî" nisbeti verilmiştir. Bütün bu vasıflarıyla birlikte ismi, İmâm-ı Rabbânî Müceddid-i elf-i sânî Şeyh Ahmed-i Fârûkî Serhendî'dir.

"Büyük bir âlim olacak" İmâm-ı Rabbânî hazretleri, Peygamberimizin hadîs-i şerîfte; "Benden sonra peygamber gelseydi, Ömer bin Hattâb peygamber olurdu" buyurarak methettiği ve Hz. Ebû Bekir'den sonra insanların en üstünü olan Hz. Ömer'in soyundan olup, yirmidokuzuncu torunudur.

Yine hadîs-i şerîfte; "Ümmetimin âlimleri, İsrâiloğullarının peygamberleri gibidir" buyurularak bildirilen, ilmini nübüvvet kaynağından alan ve "Ulemâ-i râsihîn" denilen âlimlerin en meşhûrlarındandır.

İmâm-ı Rabbânî hazretlerinin daha çocukluğunda fevkalâde hâlleri görülmeye başlandı. Çocuk iken, şiddetli bir hastalığa tutulmuştu. Evlerinde büyük bir üzüntü hâsıl olup, vefât edeceğini zannetmişlerdi.

O zamanın meşhûr evliyâsından Şâh Kemâl Kihtelî Kâdirî'ye götürüp duâsını istediler. Şâh Kemâl Kâdirî, İmâm-ı Rabbânî'yi görünce büyük bir hayranlıkla

bakarak babasına; "Hiç üzülmeyiniz. Bu çocuk çok yaşayacak, ilmiyle âmil, büyük bir âlim ve eşsiz bir ârif olacak" demiştir.

İmâm-ı Rabbânî hazretleri, benzeri az yetişen, müstesnâ bir İslâm âlimi ve büyük bir mürşid-i kâmildir. Peygamberimizin vefâtından bin sene sonra da İslâm düşmanları dîne, îmâna insafsızca saldırmışlardı. Allahü teâlâ kullarına acıyarak, İmâm-ı Rabbânî hazretleri gibi bir müceddid yarattı. Ona derin ilimler ihsân eyledi.

Onun vâsıtasıyla din düşmanlarının korkunç saldırısını durdurdu. Hakkı bâtıldan ayırıp, bâtılı kalblerden kaldırdı. Bu yüce İmâmın mektupları ve kitapları, insanları gafletten uyandırdı. Dünyaya ışık saldı.

Ya'nî Allahü teâlâ onu, Peygamber efendimizden bin sene sonra, dîn-i İslâmı yenilemek ve kuvvetlendirmek için göndermişti. Yenilemek, değişiklik yapmadan kolayca olur mu? Günâhların, bid'at ve hurâfelerin çoğaldığı, dalâletin yayıldığı, sahte din adamlarının her tarafı kapladığı bir zamanda, İslâm dînini kuvvetlendirmek, bunları temizlemek kolay mıdır?

Bid'atlerden temizledi İmâm-ı Rabbânî hazretlerinin dîne yıllarca yaptığı bu büyük hizmetlerini; sağlam, iknâ edici delîllerle sapık fikirlerinin çürütüldüklerini; Ehl-i sünnet i'tikâdının ve doğru din bilgilerinin yayıldığını, bid'atlerin kalktığını gören ba'zı sapık kimseler, her devirde olduğu gibi ona cephe aldılar, hased ve iftirâ etmeye başladılar.

Bu mübârek zâtı bertaraf etmek istediler. Fakat cenâb-ı Hakkın yardımı ile muvaffak olamadılar. Ömrü boyunca bunlarla mücâdele edip, dîni doğru olarak bütün dünyaya yaydı. Bozuk inaçlardan, her tarafa yayılmış bi'datlerden dîni temizledi. Berrak hâle getirdi.

BUGÜNKÜ SOHBET · 20 KASIM 1996 · KAYIT 11054

Sultân özür diledi

Sultâna hayır duâ etmelerini emredip; "sultânı incitmek bütün insanlara zarar verir" buyurdu. Kendisi de sultâna hep hayır duâ ediyordu.

İmâm-ı Rabbânî hazretlerini, hakkında çeşitli iftirâlarda bulunarak sultâna şikâyet ettiler. Sultân bunlara kanıp, oğlu Şâh Cihân'ı gönderip, İmâm-ı Rabbânî hazretlerini, evlâdlarını ve yetiştirdiği talebelerini çağırıp, hepsini öldürmeye karar verdi.

Bunun üzerine Şâh Cihân, yanına gitti. "Babama secde edersen seni kurtarabilirim" deyince, İmâm-ı Rabbânî hazretleri ecel gelince, ölümden hiçbir şeyin kurtaramayacağını söyledi ve secde etmeyi kabûl etmedi. Babası ile görüşmek istedi.

Daha sonra İmâm-ı Rabbânî hazretleri, çocuklarını ve talebelerini bırakıp sultâna yalnız gitti. Kendisine yapılan iftirâlara karşı sultâna o kadar güzel ve doyurucu cevap verdi ki, sultân yüksek hakîkatleri anlıyabilecek birisi olmadığı hâlde, neş'elendi ve serbest bırakıp özür diledi.

Hasetçilerin iftirâsı Hattâ, sultâna kendisine yapılan iftirâların asılsız olduğunu açık delîllerle anlatırken, orada bulunan ateşe tapan Hindûların büyük bir kumandanı, İmâm-ı Rabbânî hazretlerinin dinde olan kuvvetini, sözlerinin lezzet ve kıymetini görerek Müslüman oldu.

Sultânın iknâ olduğunu, kendi uğraşmalarının boş olduğunu gören iftirâcı sapıklar; "bunun adamları çoktur. Sözleri bütün memlekette yürürlüktedir. Bunu serbest bırakırsak bir karışıklık çıkabilir" diyerek, uzun konuşmalardan sonra sultânı aldattılar. Sultân, İmâm-ı Rabbânî hazretlerinin, memleketin en sağlam ve korkunç kalesi olan Güvalyar Kalesi'ne hapsedilmesini emretti ve hapsedildi.

Bu hâdiseye çok üzülen talebeleri sultâna isyân etmek istediler. Bunu yapabilecek güçte idiler. Fakat İmâm-ı Rabbânî hazretleri onları rü'yâlarında ve uyanık iken bu işten men etti. Sultâna hayır duâ etmelerini emredip; "sultânı incitmek bütün insanlara zarar verir" buyurdu. Kendisi de sultâna hep hayır duâ ediyordu. Çünkü, Ehl-i sünnetin bir alâmeti de devlete isyân etmemek idi.

Sultânın vezîri, koyu bir muhâlif olduğundan, zindanda, İmâm-ı Rabbânî hazretlerinin başına kardeşini ta'yin etmiş ve çok şiddetli davranmasını emretmişti. Bu görevli ise ondan çeşitli kerâmetler, üzülmek yerine heybet, sabır ve hattâ neş'e görerek tevbe etti. Bozuk i'tikâdını terkedip Ehl-i sünneti seçti ve onun hâlis talebelerinden oldu.

Kalede hapis bulunan binlerce kâfir, onun bereketi ve sohbetleri ile Müslüman olmakla şereflendiler. Birçok günâhkâr tevbe etti. Hattâ ba'zıları yüksek âlim oldu.

İmâm-ı Rabbânî hazretleri hapiste üç sene kaldıktan sonra, sultan, yaptığına pişmân oldu. Hapisten çıkarıp ikrâm ve ihsân eyledi. Hattâ hâlis talebesinden ve sâdık dostlarından oldu.

Hapisteki bu sıkıntılardan ve uğradığı dertlerden sonra, evvelce bulundukları hâllerin ve makâmların binlerce üstünde derecelere yükselmiş olarak memleketine döndü.

İmâm-ı Rabbânî hazretlerini hapsettiren Selim Cihangir Hân'ın oğlu Şâh Cihân, pâdişâh olmak için babasına karşı geldi. Askeri çok ve babası tarafındaki kumandanların çoğu kalbden kendisine bağlı olduğu hâlde zafer kazanamadı.

Saltanat sana kalacak O zamanın evliyâsından birine hâlini anlatıp duâ istedi. O velî de, "İmâm-ı Rabbânî hazretleri sana duâ etmedikçe muvaffak olamazsın" dedi. Şâh Cihân, İmâm'ın huzûruna gelip duâ etmesi için yalvardı. Fakat, İmâm-ı Rabbânî onun babasına karşı gelmesine mâni olup nasîhat etti. "Babana git, elini öp, gönlünü al, yakında vefât edecek, saltanat sana kalacaktır" diye müjde verdi. Şâh Cihân emirlerini dinleyip arzûsundan vazgeçti. Az zaman sonra da babası vefât edince saltanata kavuştu.

İmâm-ı Rabbânî hazretleri, ayrıca zamanındaki bütün fen ilimlerini en üstün şekilde biliyordu. Fen bilgileri üstüne yaptığı açıklamalar, bu ilimlerin mütehassıslarını hayrette bırakmıştır. Meselâ, atomların içinin ve böylece maddelerin dolu sanıldığını, hâlbuki elektronların çok hızlı dönüşlerinden dolayı boş olduğunu ilk olarak bundan dörtyüz sene önce açıklamıştır. Bu husus, fen adamları tarafından ancak yirminci yüzyılda ve uzun tecrübeler sonucu anlaşılabilmiştir.

BUGÜNKÜ SOHBET · 21 KASIM 1996 · KAYIT 11055

Çok kimseye şefâ'at edecek

Peygamber efendimizden bin sene sonra İslâm dînini her bakımdan ihyâ edecek, dîne sokulan bid'atleri temizleyip, asr-ı saâdetteki temiz hâline getirecek, bir âlim gelir.

Zamanının âlimleri, İmâm-ı Rabbânî hazretlerine "Sıla" ismi ile hitâb ettiler. Sıla, birleştirici demektir. Çünkü, o, tasavvufun İslâmiyetten ayrı bir şey olmadığını, İslâmiyete uygun bir şey olduğunu isbat ederek, ahkâm-ı İslâmiyye ile tasavvufu birleştirmiştir. Bir hadîs-i şerîfte; "Ümmetimden Sıla isminde biri gelir. Onun şefâ'ati ile çok kimseler Cennete girer" buyurulmaktadır.

İmâm-ı Rabbânî hazretleri bir mektubunda; "Beni iki deryâ arasında "Sıla" yapan Allahü teâlâya hamd olsun" diye duâ etmiştir. Talebeleri ve sevenleri arasında "Sıla" ismiyle meşhûr olmuştur. Hadîs-i şerîfte müjdelenen "Sıla" ismini ondan evvel kimse almamıştır.

İmâm-ı Rabbânî hazretleri, müceddid-i elf-i sânîdir. Ya'nî hicrî ikinci binin müceddididir. Eski Ümmetler zamanında, her bin senede yeni din getiren bir Resûl gönderilirdi. Her yüz senede de bir Nebî gelir, din sâhibi peygamberin dînini değiştirmez, kuvvetlendirirdi. Hadîs-i şerîfte; bu ümmete ise, her yüz yıl başında İslâm dînini kuvvetlendiren bir âlim geleceği haber verilmektedir.

Peygamber efendimizden sonra peygamber gelmeyeceğine göre, kendisinden bin sene sonra, İslâm dînini her bakımdan ihyâ edecek, dîne sokulan bid'atleri temizleyip, asr-ı saâdetteki temiz hâline getirecek, zâhirî ve bâtınî ilimlerde tam vâris, âlim ve ârif bir zâtın olması lâzımdı. Hadîs-i şerîfler bunu bildirmektedir.

Bu mühim hizmeti İmâm-ı Rabbânî hazretleri yapmıştır. Bütün İslâm âlimleri, bu zâtın İmâm-ı Rabbânî hazretleri olduğunda ittifak etmişlerdir.

Menkıbeleri ve kerâmetleri İmâm-ı Rabbânî hazretlerinin hayâtını, menkıbe ve kerâmetlerini anlatmak üzere yetmişden ziyâde kitap yazılmıştır. Talebelerinin meşhurlarından, Bedreddîn Serhendî şöyle demiştir: "Onyedi sene İmâm-ı Rabbânî hazretlerine hizmette bulundum. Eğer huzûruna kavuştuğum ilk günden i'tibâren, gördüğüm kerâmetleri, yüksek hâlleri, makâm ve dereceleri yazsaydım ciltler dolardı. Her saat, her an o hazretten kerâmetler zuhûr ediyordu. Hergün sâdece bir kerâmetini kaydetseydim, huzûrunda bulunduğum müddet içinde altı bin kerâmetini yazıp, kayda geçebilirdim." Kerâmetlerinden ba'zıları:

Çok uzak memlekette bulunan bir zât, İmâm-ı Rabbânî hazretlerinin medhini duyup, Serhend şehrine geldi. Geceleyin bir kimsenin evinde misâfir kaldı. İmâm-ı Rabbânî'den istifâde etmek için geldiğini, ona talebe olmak şerefine kavuşmak istediğini ve bunun için çok neş'eli olduğunu söyleyince, ev sâhibi İmâm-ı Rabbânî'yi kötülemeye başladı.

O zât çok üzüldü. Mahcûb oldu. İmâm-ı Rabbânî'ye sığınıp kalbinden; "ben yalnız Allah rızâsı için, size hizmet niyeti ile gelmiştim. Şu şahıs, beni bu saâdetten mahrûm etmek istiyor" dedi.

Bu sırada İmâm-ı Rabbânî birdenbire yalın kılıç gözüküverdi. Hâllerini inkâr eden, o şahsın cezâsını verdi. Sabahleyin mübârek huzûruna kavuşunca, geceki hâdiseyi arz etmek istedi. Fakat İmâm-ı Rabbânî hazretleri; "Gece olanı, gündüz anlatma" buyurup, kerâmetini gizledi.

Az bir ni'mete çok şükrederdi Buyurdu ki: Bize ihsân olunan şeylerin hepsi, Resûlullaha tâbi olmak, onun Sünnet-i seniyyesine uymak sebebiyle verildi. Bütün iş bid'atlerden kaçıp, sünnete uymaktadır.

Öyle şeyler ihsân olundu ki, anlatmam mümkün değildir. Kuru bir dala teveccüh etsem, cenâb-ı Hakkın izni ile dal yeşerir. Fakat böyle şeyler göstermek mârifet değildir. Bunun için ben böyle şeylerden uzağım.

İmâm-ı Rabbânî hazretleri, çok hamd ve istigfâr ederdi. Az bir ni'mete çok şükrederdi. Bir belâya, sıkıntıya mâruz kalsa, "Kötü amellerimiz ve hâllerimiz sebebiyledir" buyururdu.

Belâyı, birçok kirleri temizleyici sabun gibi görürdü. Bunları ma'nevî yükselmenin sebebi olarak görürdü.

Belâ, musîbet ve sıkıntılar, tasavvuf yolunda bulunanların güzelliğinin kendisidir, onların paslarını temizlemek ve cilâlamak içindir, buyururdu.

BUGÜNKÜ SOHBET · 22 KASIM 1996 · KAYIT 11056

Hiç şüphem kalmadı

Bilmeden, anlamadan inkâr etme! O yeryüzünün kutbudur. Eğer sen onu görmüş ve sohbetine kavuşmuş olsaydın, onun hakkında söylenilen bu iftirânın asılsız olduğunu anlardın.

İmâm-ı Rabbânî hazretlerinin yakın talebelerinden, Şehzâde Veliahd'ın hocası olan Mîrek Şeyh şöyle anlatır:

"Ben önceleri İmâm-ı Rabbânî hazretlerini sevenlerden değildim. Çünkü, onun aleyhinde çeşitli sözler duymuştum. Bu sıralarda Hindistan'a gitmiştim. Serhend şehrine varınca eski dostlarımdan biriyle karşılaştım. Bu arkadaşım önceden çok kötü bir insandı. Fakat bu defa karşılaştığımda onu çok iyi ve üstün bir hâlde, takvâ sâhibi gördüm. Yüzünde bir nûr vardı. Sordum:

- Sen böyle değildin. Bu hâl nedir?

- Ben İmâm-ı Rabbânî hazretlerinin hizmetine ve sohbetine girdim, devamlı huzûrundayım. Onun sohbetinin bereketi ile bu ni'mete kavuştum.

- Senin bahsettiğin zât kendini Hz. Ebû Bekir'den üstün olduğunu yazmış. Onun sohbetinin te'sîr ve fâidesi nasıl olur?

- Aslâ! Binlerce aslâ! Bilmeden, anlamadan inkâr etme! O yeryüzünün kutbudur. Eğer sen onu görmüş ve sohbetine kavuşmuş olsaydın, onun hakkında söylenilen bu iftirânın asılsız olduğunu anlardın.

Beni ikna ederse...

Fakat bendeki şüphenin çokluğu sebebiyle; "görmek istemiyorum" dedim.

Arkadaşım, İmâm-ı Rabbânî hazretlerinin huzûruna gidip onu görmem için bana çok ısrar etti. Mutlaka görmemi ve bu yanlış düşünceden kurtulmamı istiyordu. Bu ısrar üzerine İmâmı Rabbânî hazretlerinin huzûruna gitmeye karar verip kendi kendime; "eğer şu üç şeyden bahsedip beni iknâ ederse ben de onu sevenlerden olurum" dedim.

Kendi kendime cevâbını almak üzere hazırladığım üç suâlden birincisi, hakkında kendini Hz. Ebû Bekir'den üstün görüyor diye söylenilen iftirâya cevap vermesi, hemen bu mevzûyu açıp bu husûsta benim şüphelerimi giderip tam iknâ etmesi idi.

İkincisi; benim babam ve dedelerimden bahsetmesi, üçüncüsü de Hâce Hâvend Mahmûd'dan bahsetmesi idi.

Bu karardan sonra beni götürmek isteyen ve bu husûsta çok ısrar eden arkadaşımla beraber, İmâm-ı Rabbânî hazretlerinin huzûruna gittik. İmâm-ı Rabbânî hazretlerini daha uzaktan görür görmez, bütün a'zâlarım heybet ve dehşete kapıldı. Kalbim ona tutuluverdi. Korkarak ve titreyerek huzûruna yaklaştım. Oturmamıza izin verdi.

Sonra kendini Hz. Ebû Bekir'den üstün görüyor diyenlerin iftirâlarına cevap verip açıkladı. Öyle îzâh yaptı ki, benim bu husûsta artık hiç şüphem kalmadı.

Bundan sonra zihnimde tuttuğum ikinci mes'eleye geçip; "Mevlânâ Mîrek! Senin baban şöyle şöyle bir zât, deden de şöyle şöyle bir zât ve senin ecdâdının şerefi şöyledir" diyerek medhetti.

Sonra ayrılmak üzere kalktığımızda vedâ ederken, üçüncü suâlim olan mes'eleden, Hâce Hâvend Muhmûd'dan bahsetmedi diye hatırımdan geçti. Tam bu sırada yüzünü bana dönüp; "Hâce Hâvend bizim Pîr-zâdemizdir ve ma'nevî hâl sâhibidir" buyurdu. Bir sohbetinde bu üç kerâmetini gördüm." İsminin silindiğini görenler İmâm-ı Rabbânî hazretleri vefât etmeden altı ay önce, Şa'bân ayının onbeşinci gecesi olan "Berât kandili" gecesini, kendi husûsî odasında ihyâ eyledi. O gece yarısı, kıymetli hanımının bulunduğu odaya geldi. Hanımı dedi ki:

- Bu gece ecellerin ve amellerin takdir edildiği gecedir. Kimbilir Allahü teâlâ kimin defterine ölecek ve kimin defterine de yaşayacak, diye kaydetti.

İmâm-ı Rabbânî hazretleri bu sözü duyunca buyurdu ki:

- Niçin tereddüt ve şüphe ile söylüyorsun? Ya isminin, dünyada yaşayacaklar sahifesinden silindiğini görenin hâli nice olur?

Bunu söyleyince, esrâr yatağı olan kalbinden bir âh çekti. Böylece İmâm-ı Rabbânî hazretleri, o sene vefât edeceğine kerâmetiyle işâret buyurmuşlardı.

BUGÜNKÜ SOHBET · 23 KASIM 1996 · KAYIT 11057

Düşmanlık, kırgınlık kalmadı

O büyüklerden hiçbirini, hiç kötüleme. Aramızda muhârebe şeklinde görünen işlerimizin, hangi iyi niyetlerle yapıldığını, biz ve o kardeşlerimiz biliriz!

Muhammed Hâşim-i Keşmî şöyle anlatmıştır:

Seyyidlerden bir genç, medresede talebe idi. Onunla arkadaşlık ederdik. Birgün ağlayarak yanıma geldi ve başından geçen bir hâdiseyi anlattı. İmâm-ı Rabbânî hazretlerinin büyük bir kerâmetini görmüştü. Dedi ki:

Hz. Ali'ye karşı mücâdele edenleri, hele Hz. Muâviye'yi hiç sevmezdim. Bir gece senin üstâdın İmâm-ı Rabbânî'nin "Mektûbât"ını okuyordum. Okuduğum yerde; "İmâm-ı Enes bin Mâlik şöyle buyuruyor: Eshâb-ı kirâmın hepsini sevmek

lâzımdır. Ba'zılarını kötülemek, Hz. Ebû Bekr'i ve Hz. Ömer'i sevmemek, bunları kötülemek gibidir. Ona söğene, bunlara söğene verilen cezâyı vermek lâzımdır" yazılı idi.

Bunu okuyunca, canım sıkıldı ve, yerinde olmayan bir yazıyı buraya yazmış, dedim. "Mektûbât"ı yere attım. Yatağıma uzandım, uyudum.

Yazılarına sakın karşı gelme!

Rü'yâmda gördüm ki; senin o büyük üstâdın öfkeli ve kızgın bir hâlde yanıma geldi. İki mübârek elleri ile kulaklarımı çekti ve buyurdu ki:

- Ey câhil çocuk! Sen bizim yazdığımızı beğenmiyorsun ve kitabımızı fırlatıp, yere atıyorsun. Benim yazımı okuyunca inanmadın. Ama gel, seni bir zâta götüreyim de gör! Resûlullahın eshâbını sevmediğin için, aldandığını ondan işit!

Beni çekerek, bir bahçeye götürdü. Beni bahçenin kapısında bırakıp kendisi yalnızca ilerledi. Uzakta görünen büyük bir odaya doğru yürüdü. Orada nûr yüzlü, büyük bir zâtın oturmakta olduğunu gördüm.

Çekinerek ve saygı ile o zâta selâm verdi. Önünde diz çöküp oturdu. Ona birşeyler söylüyor, beni gösteriyordu. Uzaktan bana bakışlarından, benden bahsettiği anlaşılıyordu.

Biraz sonra senin o yüksek üstâdın İmâm-ı Rabbânî, kalktı. Beni çağırarak dedi ki:

- Bu oturan zât, hazret-i Ali'dir. İyi dinle! Bak ne buyuruyor?

Yanlarına gidip, selâm verdim. Hz. Ali bana sert sert bakıp, - Sakın, sakın! Resûlullahın eshâbına karşı, kalbinde bir dargınlık bulundurma! O büyüklerden hiçbirini, hiç kötüleme. Aramızda muhârebe şeklinde görünen işlerimizin, hangi iyi niyetlerle yapıldığını, biz ve o kardeşlerimiz biliriz! dedi.

Sonra, senin yüksek hocanın adını söyliyerek; - Bu zâtın yazılarına da sakın karşı gelme! buyurdu.

Bu nasîhatı dinledikten sonra, kalbimi yokladım. Bu husûstaki tereddüdün ve soğukluğun, kalbimden çıkmadığını gördüm. Bu hâlimi hemen anladı. Öfkelendi. Senin yüksek hocana bakarak buyurdu ki:

- Bunun gönlü daha temizlenmedi. Suratına bir tokat indir!

Şeyh hazretleri, yüzüme kuvvetli bir tokat indirdi. Tokadı yiyince, kendi kendime dedim ki: "Bunu sevdiğim için onlara düşmanlık etmiştim. Hâlbuki

kendisi onlara düşmanlığımdan bu kadar çok incinmektedir. Bu hâlden vazgeçmeliyim!" Kalbimi yokladım. Kalbimi düşmanlık, kırgınlık kalmamış olarak, tertemiz buldum. O anda uyandım. Yüzümdeki tokat izi duruyordu.

Şimdi de kalbim o kinden temizlenmiştir. O rü'yânın, o sözlerin tadı, beni başka hâle soktu. Senin yüksek hocan İmâm-ı Rabbânî'ye ve onun yazdıklarına şüphesiz inanmaya başladım.

Onlara düşmanlık eden...

İmâm-ı Rabbânî hazretleri Mektûbâtında buyuruyor ki:

Bize Peygamberimizin Eshâbının hepsini sevmek ve hiçbirini incitmemek emir olundu. Onları sevmek, hem de çok sevmek lâzımdır.

Peygamber efendimiz de buyurdu ki:

(Allahü teâlâdan korkunuz, Allahü teâlâdan korkunuz da, eshâbımı incitmeyiniz! Benden sonra, onlara düşmanlık etmeyiniz! Onları seven, beni sevdiği için sever. Onlara düşmanlık eden de, bana düşman olduğu için eder. Onları inciten, beni incitmiş olur. Beni inciten de, Allahü teâlâyı incitir. Allahü teâlâ da, kendisini incitene azâb eder.)

BUGÜNKÜ SOHBET · 24 KASIM 1996 · KAYIT 11058

Sakın ha o işi yapma!

O öğrendiğin şeylerin yazılı olduğu kâğıt, evinin tavanındaki bir ağaç arasındadır. Sihir yapmak harâmdır! Şimdi git o sihir yazılı kâğıdı yırt!

İmâm-ı Rabbânî hazretlerinin talebelerinden biri şöyle anlatmıştır:

Din düşmanlarının ve hasetçilerinin iftirâsı üzerine Sultan Cihangir, İmâm-ı Rabbânî hazretlerini Guvalyar kalesine hapsetmişti. Bu günlerde büyücülerden biri bana dedi ki:

"Ben Hintçe ba'zı isimler biliyorum. Eğer bunları bir namaz vaktinden diğer namaz vaktine kadar okursan o gün düşman helâk olur! Bu çok tecrübe edilmiştir." Sonra o isimleri bir kâğıda yazdı ve bana verip; "evinin tavanındaki bir

ağacın altına koy" dedi. Alıp evimin tavanındaki bir ağacın altına koydum ve; "yarın salı günüdür. Yarın okurum" dedim.

O gece rü'yâmda hocam İmâm-ı Rabbânî âniden karşıma çıktı. Hayret içinde parmağını ısırarak; "bizim dostlarımızın böyle birşey yapması çok hayret edilecek bir iştir. Sakın ha o işi yapma, sihirdir!" dedi.

Bu rü'yâdan sonra büyücünün yazdığı o yazıları okumaktan vazgeçtim. Fakat bir defa da olsa düşmanın ciğerine bir ok saplamak istiyordum. Düşmana birşey yapayım diye düşünüyordum.

Sonra, Sultan, İmâm-ı Rabbânî hazretlerini hapsettiğine pişman olup, serbest bıraktı. Hapisten çıktıktan sonra huzûruna gittim. O sihir yazılı kâğıt, evde gizlediğim yerde bulunuyordu.

Huzuruna gittiğimde, beni kalabalık cemâ'at arasından çağırttı ve bana buyurdu ki:

- O Hintçe isimleri okuma, çünkü onlar sihirlidir!

Öyle birşey olmadığını söyleyip, saklamak istedim. Bunun üzerine bana, - Niye böyle söylüyorsun? O isimleri falan sihirbazdan öğrendin! diyerek o sihirbazın ismini söyledi. Sonra buyurdu ki:

- O öğrendiğin şeylerin yazılı olduğu kâğıt, evinin tavanındaki bir ağaç arasındadır. Her ne kadar sihir te'sir ederse de sihir yapmak harâmdır! Şimdi git o sihir yazılı kâğıdı yırt!

O sihir yazılı kâğıdı yırt!

Ben başımı önüme eğdim. Sonra bana tekrar buyurdu ki:

- O işi yapmayacağına ve sihir yazılı kâğıdı yırtacağına dâir söz ver!

Ben bu kerâmeti karşısında hayret ettim. Çünkü, yapacağım o işi hiç kimse bilmiyordu. Hemen eve gidip üzerinde sihir yazılı kâğıdı, tavandaki ağacın altından çıkardım ve yırtarak parça parça edip attım.

İmâm-ı Rabbânî hazretlerinin kıymetli sözlerinden seçmeler:

"Farzı bırakıp, nâfile ibâdetleri yapmak boşuna vakit geçirmektir." "Zekât niyeti ile bir kuruş vermek, dağlar kadar altını sadaka olarak vermekten kat kat daha sevâbdır." "Rü'yâlar güvenilecek şey değildir. Uyanık iken ele geçen kıymetlidir." "Gençlik zamanında dînin emirlerine uymak, dünya ve âhıret ni'metlerinin en üstünüdür." "Allahü teâlânın hayırlı işlerde kullandığı kimselere müjdeler olsun!"

Dünya hayatı pek kısadır "Mâlâya'nî (boş şeyler) ile vakit geçirmek, Allahü teâlâdan uzaklaşmaya işârettir." "Câhillerin, büyüklere dil uzatmalarına sebep olmayınız! Her işinizin İslâmiyete uygun olması için, Allahü teâlâya yalvarınız." "Dünya hayatı pek kısadır. Bunu en lüzûmlu şeyde kullanmak gerekir. Bu en lüzûmlu şey de, kalbini toparlamış olanların yanında bulunmaktır. Hiçbir şey sohbet gibi fâideli değildir."

Şâh-ı Dehlevî buyurdu ki:

İmâm-ı Rabbânî'yi sevenler, mü'min ve müttekî olanlardır. Sevmiyenler de, münâfık ve şakîlerdir. İslâm memleketleri Hz. Müceddidin feyz ve nûrları ile doldu. Bütün Müslümanlara, Hz.Müceddidin ni'metlerine şükür ve hamd etmesi vâcib oldu. İnsanda bulunabilecek her kemâli, her üstünlüğü, Allahü teâlâ, İmâm-ı Rabbânî hazretlerine vermiştir. Vermediği yalnız Peygamberlik makâmı kalmıştır.

BUGÜNKÜ SOHBET · 25 KASIM 1996 · KAYIT 11059

Mektûbâttan seçmeler

İslâm âlimi, bedendeki kalb gibidir. Kalb, temiz, iyi olunca, beden iyi işler yapar. Kalb bozuk olunca bütün uzuvlar, hep kötü iş yapar. Bunun gibi, âlimler iyi ise, millet de iyi olur.

İmâm-ı Rabbânî hazretlerinin Mektûbât kitabı çok kıymetlidir. Mektûbât üç cild olup 526 mektubun toplanmasından meydana gelmiştir. Kelâm, fıkıh ve tasavvuf bilgilerini anlatan uçsuz bir deryâ, eşsiz bir hazînedir.

Mektûbâtın birinci cildi, İhlâs A.Ş. tarafından Mücdeci Mektuplar adı ile tercüme edilmiştir. Diğer cildler daha çok tasavvufî olup, anlaşılması güç olduğundan tercüme edilmedi. Bu iki cildden de anlaşılması kolay olan 110 mektup tercüme edilerek, Tam İlmihâl Seâdet-i Ebediyye kitabının çeşitli yerlerine serpiştirilmiştir.

İslâm bilgilerinin deryâsı ve tasavvuf ma'rifetlerinin mütehassısı seyyid Abdülhakîm Arvâsî hazretleri buyurdu ki:

"Kur'ân-ı kerîmden ve hadîs kitaplarından sonra, islâm kitaplarının en üstünü İmâm-ı Rabbânî'nin Mektûbâtıdır. İslâm âleminde, İmâm-ı Rabbânî'nin

Mektûbâtı kadar kıymetli bir kitap daha yazılmamıştır. En mükemmel, en kıymetli tasavvuf kitabı, İmâm-ı Rabbânî'nin Mektûbâtıdır." "Müjdeci mektuplar"dan "İslâm âlimi, milletin yanında, bedendeki kalb gibidir. Kalb, temiz, iyi olunca, beden iyi işler yapar. Kalb bozuk olunca bütün uzuvlar, hep kötü iş yapar. Bunun gibi, âlimler iyi ise, millet de iyi olur. İleriye gider. Onlar, bozuk olursa, millet de bozulur, felâkete gider.

İslâmiyete, hükûmete ve millete, bu imdâdı, yardımı yapacak olan, ancak, doğru yolda olan âlimlerdir. Böyle âlimler siyâsetle uğraşmaz. Dîni, siyâsete, mal, sandalye ve şöhret kazanmaya âlet etmez. Kendilerine din adamı ismini verip Kur'ân tercemeleri, din kitapları yazan, mal ve makâm âşıkları, âhıret âlimi değil, dünyalık toplayıcılarıdır. Bunların kitapları, mecmû'aları, sözleri zehirdir. Dîni, îmânı bozar ve millet arasına fitne, fesâd sokar.

Müslümanların başına gelen belâlara hep böyle, din adamı şekline giren, dinsizler sebep olmuştur. Müslüman ismi altında, yanlış yolda gidenlerin başları, hep bu kötü din adamları olmuştur.

Zamanımızın tarîkatçıları da, Müslümanları doğru yoldan çıkarıyor. Bunlar da, sahte din adamlarının yazıları gibi, gençlerin dîninin, îmânının bozulmasına sebep oluyor.

Ey mes'ûd kardeşim! Bize ve size herşeyden önce lâzım olan, i'tikâdı Kitâba ve sünnete uygun olarak düzeltmektir. Doğru yolun âlimlerinin, Kur'ân-ı kerîmden ve hadîs-i şerîflerden anladıklarına ve bildirdiklerine uygun olarak i'tikâd etmek lâzımdır.

Çünkü, Kitaptan ve sünnetten bizim ve sizin anladıklarımızın hiç kıymeti yoktur. Ehl-i sünnet âlimlerinin anladıklarına uymak lâzımdır. Bizim anladıklarımız, Ehl-i sünnet âlimlerinin anladıklarına uymuyor ise, hiç kıymeti olmaz. Çünkü her bid'at sâhibi, ve doğru yoldan kayarak dalâlete düşenler, sapık bilgilerini ve bozuk işlerini, Kur'ân-ı kerîmden ve hadîs-i şerîflerden anladıklarını ve bu iki kaynaktan çıkardıklarını söylemektedirler. Bu sözleri çok yanlış ve haksızdır.

İkinci olarak hepimize lâzım olan şey, ahkâm-ı şer'ıyyeyi öğrenmektir. Ya'nî helâli, harâmı, farzı, vâcibi öğrenmektir.

Üçüncü olarak hepimize lâzım olan şey, bütün işlerimizi, öğrendiklerimize uygun yapmaktır.

Dördüncüsü, kalbin tasfiyesi ve nefsin tezkiyesidir ki, bu ikisi tasavvuf büyüklerine mahsûstur.

İyi olmanın alâmeti İ'tikâdı düzeltmeden önce ahkâm-ı şer'ıyyeyi öğrenmenin hiç fâidesi olmaz. Bu ikisi birlikte düzelmedikçe de, ibâdetlerin fâidesi olmaz. Bu üçü birlikte yapılmadıkça, tasavvufun hiç faydası olmaz. Bu dört temel vazîfe, yardımcıları ve tamamlayıcıları ile birlikte yapılmalıdır.

Meselâ, farzlar, sünnetleri ile birlikte yapılmalıdır. Farzların yardımcısı ve tamamlayıcısı, sünnetlerdir. Bunlardan biri yapılmadıkça, geriye kalan herşey lüzûmsuzdur ve fâidesizdir." İmâm-ı Rabbâni hazretleri, zamanımızdan 372 sene önce 1624 yılı Teşrîn-i sânî ya'nî kasım ayında Serhend'de vefât etti. Evinin yanına defin edildi. Büyük ve çok san'atlı bir türbe yapıldı. İki oğlu Muhammed Sâdık ve Muhammed Sa'îd de bu türbededirler.

BUGÜNKÜ SOHBET · 26 KASIM 1996 · KAYIT 11060

"Niçin Müslüman oldum?"

İslâm dîninin esâs kaideleri o kadar mantıkî, o kadar doğru ve dürüsttür ki, dinde hakkı, hakîkati arayan aklı başında, okumuş kültürlü bir insanın bunları kabûl etmemesi imkânsızdır.

Hergün yüzlerce kimsenin kendi dinlerini bırakıp Müslüman olduklarını, gazetelerden televizyonlardan öğreniyoruz. Bu muhtelif ırk, memleket, renk ve meslekten meşhur zâtlara değişik zamanlarda, "Niçin Müslüman Oldunuz?", "Müslümanlıkta en çok beğendiğiniz husûslar nelerdir?" soruları sorulmuştur. Bu kişiler, samîmî bir şekilde bu sorulara cevaplar vermişlerdir.

Bunlardan birisi Alman asıllı, Muhammed Emîn Hobohn'dir. Bu, önceleri hem bir diplomat, hem de bir Hıristiyan misyonerdir. Sosyal mes'eleler ile meşgûl olmuş bir ilim ve din adamıdır. Niçin Müslüman olduğunu şöyle anlatmaktadır:

Avrupalılar niçin dinlerini terk ederek Müslüman oluyorlar? Bunun birçok sebepleri vardır:

İslâm dîninin esâs kaideleri o kadar mantıkî, o kadar doğru ve dürüsttür ki, dinde hakkı, hakîkati arayan aklı başında, okumuş kültürlü bir insanın bunları

kabûl etmemesi imkânsızdır.

Meselâ, İslâm dîni, bir tek ma'bûd bulunduğunu bildirir. İnsanların akl-ı selîmine, sağduyusuna hitâb ederek, onları birçok hurâfelere inandırmaya tenezzül etmez.

Huzur ve emniyet İslâm dîni, dünyadaki bütün insanların, hangi ırktan gelirse gelsin, hepsinin Allahü teâlânın kulu olarak birbirlerine eşit, birbirinin benzeri olduğunu bildirir. Biz Almanlar, esâsen Allahü teâlânın bize kuvvet ve kudret veren, rûhumuzu kemâle erdiren büyük bir yaratıcı olduğuna inanırız. Allah mefhûmu bizim içimize emniyet ve huzûr getirir.

Fakat Hıristiyan dîni, bu huzûru verememektedir. Yalnız İslâm dîni Allahü teâlânın büyüklüğünü bize öğretmekte, aynı zamanda öldükten sonra insan rûhunun nereye gideceği hakkında bize rehber olmaktadır.

İslâm dîni, yalnız dünyada değil, âhirette de bize yol göstermektedir. Âhirette rahat etmek için dünyada ne yapmak lâzım olduğunu, çok açık ve mantıkî bir tarzda öğretmektedir. Allahü teâlânın, âhirette, insanlardan dünyada yaptıkları işler hakkında âdilâne hesâb soracağını bilmek, onları dünyada doğru ve dürüst hareket etmeye sevk eder.

Bunun için hakîkî Müslümanlar, dünyada iyice düşünmeden ve yapacakları işin hakîkaten hayırlı olduğuna inanmadan hiç bir iş yapmazlar. Böylece, bu büyük din, hiç bir dünyevî polis teşkîlâtının yapamıyacağı bir şekilde, insanları teftîş, kontrol etmekte ve onların dâimâ doğru yolda kalmalarını te'mîn etmektedir.

İslâm dîninin Avrupalılar tarafından seçilmesinin başka bir sebebi de, ibâdet şeklidir. Namaz, insanlara dâimâ zamanında iş yapmayı, oruç ise, irâdesini kuvvetlendirmeyi öğretir. Hayatta başarı için, "Zamanında iş yapmak ve irâdesine hâkim olmak" kadar önemli başka ne vardır?

Büyük adamlar ancak bu iki âmil sâyesinde başarılı olmuşlardır. Şimdi, İslâm dîninin en güzel bir noktasına geliyorum:

İslâmiyet insanlara ahlâkî ve insânî husûsları gâyet mantıkî bir tarzda öğretirken, onları hiç bir zaman yapamıyacakları işlere zorlamamıştır. Aksine, onlara iyi ve rahat yaşamak için birçok imkânlar tanımıştır. Allahü teâlâ, insanların rahat ve mes'ûd yaşamasını istemektedir.

Bunun için, insanların günâh işlememesini emir eder. Müslümanlar, kendilerinin dâimâ Allahü teâlânın huzûrunda olduklarına inanır. Günâh

işlememeye çalışırlar. Gerek diğer dinlerde ve gerek Avrupada kurulan nizâmlarda, bu kadar güzel, bu kadar fâideli bir kaide yoktur.

En mükemmel nizâm Ben, dünyada birçok yerlerde ve muhîtlerde, diplomat ve misyoner olarak bulundum. Diğer dinleri, sosyal nizâmları dikkat ile inceledim. İslâmiyet kadar doğru, İslâmiyet kadar mükemmel, ne bir din, ne de sosyal bir nizâm gördüm.

Dünya işlerinde en büyük idâre şekli olduğu zan edilen Batıdaki demokraside, ba'zı doğru noktalar vardır. Fakat bunların hiç biri tam değildir. Hepsinde birçok noksanlar vardır.

BUGÜNKÜ SOHBET · 27 KASIM 1996 · KAYIT 11061

Bütün iyilikler mevcut

İslâmiyet, iki ayrı hayatı tanzîm etmektedir. İslâmiyet, tamamiyle âdil ve ancak insanların iyiliğini isteyen bir dindir. Dünyada, ne gibi sosyal bir cereyan olursa olsun, bunun bütün iyi tarafları İslâm dîninde vardır.

Dr. Hâmid Marcus tanınmış Alman fikir adamı ve yazarıdır. Müslüman oluşunun sebeplerini şöyle anlatmaktadır:

Daha çocukken Müslümanlığı merak etmiş ve İslâmiyet hakkında bilgi toplamaya başlamıştım. Doğduğum şehrin kütüphanesinde 1750 senesinde basılmış eski bir Kur'ân-ı kerîm tercümesi buldum.

Rivâyete göre, Goethe de, İslâm dînini incelerken aynı Kur'ân-ı kerîm tercümesini okumuş ve ondan sonra, bu kitaba karşı olan hayranlığını izhâr etmişti. Kur'ân-ı kerîmi okudukça, onun gâyet mantıkî olan ve aynı zamanda insanın rûhuna kadar işliyen câzibeli ifâdesi bana çok te'sîr etti. Daha sonra, anlıyamadığım pek çok husûsu, Kur'ân-ı kerîmin açıklaması olan, îmâna, ibâdete âit din kitaplarını okudum. Böylece İslâmiyet hakkında tam bir bilgiye kavuştum.

Bu kitaplar, İslâmiyetin koyduğu esâsların ne kadar doğru, ne kadar fâideli olduğunu, açıkça isbât ediyordu.

Tatbiki mümkün Kendi memleketimden ayrılıp, Berlin'e geldiğim zaman, orada Müslümanlarla dost oldum ve onlarla birlikte İslâm merkezi mensuplarının

vermekte oldukları, çok ilgi çekici ve öğretici konferansları, büyük bir dikkat ile takip ettim.

İslâm merkezinin mensupları ile daha fazla temas etmeye ve İslâm dînini daha yakından incelemeye başladım. Bir müddet sonra, bu dînin benim aradığım ve düşündüğüm hak din olduğuna tamamiyle inanarak Müslümanlığı kabûl ettim.

İslâm dîninde, Allah birdir ve tek bir yaratıcıya inanmak, İslâmın en kudsî akîdesidir. İslâm dîninde akla sığmaz, inanılması mümkün olmıyan hiç bir inanç yoktur. Allahü teâlâdan başka, hiç bir yaratıcı yoktur. İslâmiyette, modern ilimlere uymıyan, onlara zıd hiç bir nokta bulamazsınız.

Emir ve telkîn ettiği bütün husûslar, tamamiyle mantıkî ve faydalıdır. İslâmiyette, diğer dînlerde olduğu gibi, îmân ile mantık arasında hiç bir ayrılık yoktur. Bunun için, benim gibi, tabiî ilimlerle hayat boyu uğraşmış bir kimsenin, bu uğraşmalardan elde ettiği ilmî sonuçlara tam uyan İslâm dînini, bunlara hiç uymıyan diğer dinlere tercîh etmesinden daha tabiî ne olabilir?

İkinci bir sebep olarak, şunu da ilâve edeyim ki, diğer dinler, yalnız ma'neviyâta hitâb eden birtakım garip, abes fikirlerle doludur.

Her geçen gün huzurum artıyor Bunların hakîkî hayat ile hiç bir ilgisi yoktur. Hâlbuki İslâm dîni, insanın hayatta ne yapması îcâb ettiğini de öğreten, amelî, tatbikî mümkün bir dindir. İslâm dîninin emirleri, insana yalnız âhirette değil, aynı zamanda dünyada da doğru yolu gösterir, fakat hiç bir zaman onun hürriyetini sınırlamaz. Senelerden beri Müslüman olarak dînimi incelemeye devam ediyorum. Her defasında onun en mükemmel olduğunu görerek, rûh rahatlığına kavuşuyorum.

İslâmiyet, şahsiyet ile toplum hayatı arasında, ne güzel bir yoldur! İslâmiyet, bu iki ayrı hayatı tanzîm etmektedir. İslâmiyet, tamamiyle âdil ve ancak insanların iyiliğini isteyen bir dindir. Dünyada, ne gibi sosyal bir cereyan olursa olsun, bunun bütün iyi tarafları İslâm dîninde vardır.

BUGÜNKÜ SOHBET · 28 KASIM 1996 · KAYIT 11062

İnsanlığı İslâmiyette buldum

Müslümanlar arasındaki kardeşlik, beni Müslümanlığa götüren âmillerden biridir. Nereye gitsem, bir Müslüman kardeşimin bana yardım edeceğini ve üzüntülerimi benimle paylaşacağını biliyorum.

Amerikalı Albay Donald Rockwell niçin Müslüman olduğunu şöyle anlatır:

Ben İslâm dînini iyice tetkikten ve onda güzel, faydalı birçok husûslar bulduktan sonra Müslüman oldum. Hayâta ciddiyet, fakat aynı zamanda tatlılıkla bağlı olmak ki, Muhammed aleyhisselâmın kendi hareket tarzıdır, işlerde müşâvere etmek, insanlara dâimâ merhamet ve şefkat ile muâmele etmek, yoksullara yardım etmek, ilk defa olarak kadınlara da mal sâhibi olma hakkını vermek gibi, o zamana göre en muazzam medenî inkılâblar, Muhammed aleyhisselâmın kısa ve vecîz sözleriyle ne güzel ifâde edilmiştir!

Muhammed aleyhisselâm aynı zamanda, (Allahü teâlâya tevekkül, i'timâd et, fakat deveni bağlamayı unutma!) sözleri ile insanlara, Allahü teâlânın, kullarından evvelâ, her türlü tedbîre başvurmalarını, îcâb edeni yapmalarını ve ancak ondan sonra, Allahü teâlâya tevekkül etmelerini emir ettiğini bildirmektedir.

O hâlde, Avrupalıların iddiâ ettiği gibi, İslâm dîni, hiç bir iş yapmadan, her şeyi Allahü teâlâdan bekleyen miskînlerin dîni değildir. İslâm dîni, herkese, önce elinden gelen her şeyi yapmasını ve ancak ondan sonra Allahü teâlâya tevekkül etmesini emir eder.

Herkese adâlet İslâm dîninin, diğer dinlerdeki insanlara karşı gösterdiği adâlet de, benim üzerimde çok büyük bir te'sîr yapmıştı. Muhammed aleyhisselâm, Müslümanların Hıristiyanlara ve Yahûdîlere karşı iyi muamele etmelerini emir ediyor. Kur'ân-ı kerîm ise, Âdem aleyhisselâmdan başlıyarak, Mûsâ ve Îsâ aleyhimesselâmın Peygamberliğini kabûl ediyordu.

Bu, hiç bir başka dinde olmayan bir yüce sadâkat, büyük hakşînaslıktır. Diğer dinlere inananlar, İslâmiyet hakkında, akla gelmez fenâ şeyler söylerken, Müslümanlar bunlara karşı kibarca mukâbele ediyorlar.

İslâmiyetin en güzel husûsiyetlerinden biri de, onun kendini putlardan tamamiyle kurtarmış olmasıdır. Hıristiyanlıkta hâlâ resimlere, heykellere, işâretlere tapılırken, İslâmiyette hiç böyle bir şey yoktur. Bu da, İslâmiyetin ne kadar saf, ne kadar temiz olduğunu gösteriyor.

Allahü teâlânın resûlü olan Muhammed aleyhisselâmın, sözleri ve öğrettiği husûslar, hiçbir değişiklik yapılmadan günümüze kadar gelmiştir. Allah kelâmı olan Kur'ân-ı kerîm ise, vahy olunduğu gibi aynen muhâfaza edilmiş ve Muhammed aleyhisselâm zamanındaki berraklığını aslâ kaybetmemiştir. Hıristiyanların, Îsâ aleyhisselâmın dînine yaptıkları gibi, İslâm dînine birçok yalan yanlış hurâfeler, efsâneler karıştırılmamıştır.

Beni Müslüman olmaya götüren sebeplerden sonuncusu, İslâmiyette bulduğum metânet ve irâde gücü oldu. İslâmiyette yalnız rûhun değil, aynı zamanda bedenin de temiz olması emir ediliyordu.

Yemek yirken, tıka basa mideyi doldurmamak, senede bir ay oruç tutmak, her şeyde ölçülü hareket etmek, harcama yaparken, ne fazla, ne eksik sarf etmek gibi. Değil bugün, yarın da, bütün insanlara rehberlik edecek husûslar, insanlara en güzel bir tarzda telkîn olunuyordu.

Ben, Müslüman memleketlerinin hemen hepsini ziyâret ettim. İstanbul'da, Şam'da, Kudüs'te, Kâhire'de, Cezâyir'de, Fas'ta ve sâir Müslüman şehirlerinde, bütün hakîkî Müslümanların bu kaidelere riâyet ettiklerini ve bundan dolayı hayatta huzûra kavuştuklarını bizâtihi gördüm.

Hürriyet ve eşitlik Onların, Allahü teâlânın yoluna girmek için süslere, resimlere, heykellere, mumlara, müziğe ve benzeri şeylere ihtiyâçları yoktu. Allahü teâlânın kulu olduklarını hissetmeleri ve kendilerini ona teslîm etmeleri, onlara en büyük ma'nevî huzûr ve saâdeti, lezzeti veriyordu.

İslâm dînindeki hürriyet ve eşitlik, beni dâimâ kendine çekmiştir. Müslümanlar arasında, en yüksek bir mevki sâhibi ile en fakîr bir kimse, Allahü teâlânın huzûrunda eşittir ve birbirinin kardeşi sayılır. Câmide, Müslümanlar yan yana ibâdet ederler. Mevki sâhibi olanlar için ayrılmış, özel yerler yoktur.

BUGÜNKÜ SOHBET · 29 KASIM 1996 · KAYIT 11063

İkilik ayrılığa sebeptir

Bu îmân, tabiat kanûnlarına ne kadar uygundur! Tarlada, çiftlikte, köyde, şehirde, okulda, hükûmette, devlette, kısaca her yerde, bir tek baş vardır. İkilik dâimâ ayrılığa sebep olmuştur.

Amerikalı Salâhaddin Boart, Müslüman olmasına sebep olan olayları şöyle anlatır:

Bir doktorun muâyenehânesine gittiğim zaman, bekleme odasında, bir dergi gördüm. Bu dergiyi karıştırırken okuduğum, "Ancak bir tek Allah vardır" cümlesi, benim üzerimde çok derin bir etki yaptı.

Çünkü Hıristiyanlık dîninde, tam üç tane tanrı vardı ve aklımız kabûl etmediği hâlde, buna inanmak zorundaydık. Bu "Ancak bir tek Allah vardır" ibâresi, bu tarihten i'tibâren aklımdan çıkmaz oldu. Bu kudsî ve ulvî i'tikâd, Müslümanların kalblerinde taşıdıkları, bahâ biçilmez bir hazînedir.

Artık İslâmiyete alâkam arttı. Bir müddet sonra Müslüman olmaya karar vermiştim. Müslüman olduktan sonra, Salâhaddin ismini aldım. Artık, Müslümanlığın en doğru din olduğuna inanıyorum.

Vahşîlikten kurtardılar Zîrâ Müslümanlık, Allahü teâlânın hiç bir ortağı olmadığını ve bir günâhın ancak Allah tarafından affedilebileceğini esâs olarak kabûl etmektedir. Bu îmân, tabiat kanûnlarına ne kadar uygundur! Tarlada, çiftlikte, köyde, şehirde, okulda, hükûmette, devlette, kısaca her yerde, bir tek baş vardır. İkilik dâimâ ayrılığa sebep olmuştur.

İslâm dîninin en doğru din olduğunu bana gösteren ikinci delîl, İslâmiyetten evvel, tamamen vahşî bir tarzda yaşayan Arabların, İslâm dîni sâyesinde, çok kısa bir zaman içerisinde, dünyanın en medenî, en kudretli bir devleti hâline gelmeleri ve insan sevgisini Arab çöllerinden, tâ İspanya'ya kadar götürebilmeleridir.

Müslüman Arablar, İspanya'yı bir çöl hâlinde buldular. Onu, kısa zamanda, bir gül bahçesi hâline getirdiler.

Sonra John W. Draper gibi dürüst bir tarihçinin, Avrupa'nın ma'nevî tekâmülü, adındaki eserini okudum. Bu da bana çok te'sîr etti. Burada, İslâmın asrî

medeniyetin kuruluşunda oynadığı son derece büyük ve mühim te'sîrini anlatmakta, "Hıristiyan tarihçiler İslâmiyete olan kinlerinden dolayı, bu hakîkati gizlemeye çalışmakta, Avrupa'nın Müslümanlara ne kadar borçlu olduğunu, bir türlü i'tirâf edememektedirler" demekteydi.

Sonra İspanya'nın Müslümanlardan önceki durumunu şöyle anlatmaktadır:

O zamanki Avrupalılar tamamen barbardı. Hıristiyanlık, onları barbarlıktan kurtaramamıştı. Onlara hâlâ vahşî nazariyle bakmak gerekirdi. Pislik içinde yaşarlardı. Kafaları, hurâfelerle doluydu.

Doğru dürüst düşünmek hâssasına bile mâlik değildiler. ^Adî kulübelerde yaşarlardı. Eğer kulübenin zemîninde veya duvarlarında bir hasır örtüsü varsa, bu büyük bir zenginlik işâreti sayılırdı. Yedikleri, yabânî fasulye, havuç gibi sebzeler, ba'zı otlar, hattâ ba'zen ağaç kabuklarıydı. Elbise olarak, uzun müddet dayandığı için dabağlanmamış hayvan postları kullanıyorlar ve bunun için çok pis kokuyorlardı.

İslâmiyet temizliği emreder Müslümanlar, onlara her şeyden önce temizliği öğrettiler. Müslümanlar, günde beş defa ellerini, yüzlerini, kollarını, ayaklarını yıkıyorlardı. Onların da günde hiç olmazsa bir kere yıkanmasını sağladılar. Sonra, onların üzerinden pis kokulu, parça parça olmuş, bitlerle dolmuş olan hayvan derilerini çıkarıp atarak, onlara güzel kumaşlardan, renkli ipliklerden örülerek yapılmış olan kendi elbiselerinden verdiler. Onlara yemek pişirmesini, yemek yemesini öğrettiler.

Eğer İslâm dîni olmasaydı, insanlık bugünkü medeniyet derecesine, ilim ve fende bugünkü seviyesine erişemezdi. Müslümanların gözünde ilmin çok yüksek bir yeri vardır. Muhammed aleyhisselâm, (İlim Çin'de de olsa, onu alınız) buyurmaktadır. İşte seve seve kabûl ettiğim İslâm dîni böyle bir dindir.

BUGÜNKÜ SOHBET · 30 KASIM 1996 · KAYIT 11064

"Onda lüzûmsuz şey yok"

Bana, "Müslümanlıkta sizi en çok ne etkiledi?" diye sormayın. Zîrâ bütün Müslümanlık benim kalbimi istilâ etmiş, kaplamıştır. Bunun içinde bana ayrıca

te'sîr eden hiç bir husûs yoktur.

Avusturyalı Mahmud Esad Leopold, daha 23 yaşında iken, bir gazete muhâbiri olarak Arab memleketlerine gidip İslâmiyeti tanıyarak Müslüman olmuştur. İslâmiyetle şereflenmesini şöyle anlatır:

Muhâbir ve yazar olarak çalışmakta olduğum gazetem, beni "özel muhâbir" unvânı ile Asya ve Afrika'ya yolladı. Başlangıçta Müslümanlar ile temâsım, herhangi bir yabancının başka bir yabancı ile temâsından ibâretti.

Fakat İslâm memleketlerinde uzun zaman kalınca ve Müslümanlar ile daha fazla tanışınca, onların dünyaya ve dünyada zuhûr eden hâdiselere Avrupalılardan büsbütün başka bir tarzda baktıklarını görmeye başladım.

Bildiklerim doğru değilmiş Onların olaylara çok ağırbaşlı ve soğukkanlı olarak bakmaları, i'tirâf edeyim, bizden çok daha insanî bir tarzda düşünmeleri, bende bir alâka uyandırmaya başlamıştı. Ben koyu bir Katolik âileden gelmiştim. Bütün çocukluğum esnâsında bana Müslümanların dinsiz olduğu, şeytâna taptığı telkîn olunmuştu.

Müslümanlarla temâs edince, bana söylenen bu sözlerin doğru olmadığını görerek, İslâm dînini incelemeye karar verdim. Bu husûsta birçok kitaplar te'mîn ettim. Bunları dikkat ile incelemeye başlayınca, bu dînin ne kadar temiz, ne kadar kıymetli bir din olduğunu hayret ile gördüm.

Müslümanlık, her şeyden evvel temizlik, açık kalblilik, kardeşlik, merhamet, sadâkat, barış ve selâmet telkîn ediyor ve biz Hıristiyanların inandığı, "insanların dâimâ günâhkâr olduğu" inancını reddediyor, bunun aksine, "Hayattan, kimseye zarar vermemek ve günâh işlememek şartıyle zevk alınız" diyordu.

Bu arada kâidelere uymayan Müslümanlara da rastladım. İslâm âleminin gittikçe bozulması, zayıflaması, âdetâ çökmeye uğramasının en büyük sebebi, Müslümanların dînlerine, gittikçe kayıtsız kalmalarıdır. Müslümanlar, tam Müslüman oldukları müddetçe, dâimâ yükselmişler, Müslümanlığı bırakmaya başlayınca, aşağılara düşmüşlerdir.

Hâlbuki, bir memleketin, bir milletin, bir toplumun yükselmesi ve ilerlemesi için ne lâzımsa, Müslümanlıkta mevcuttur. Bütün medeniyet esâsları onda vardır. İslâm dîni, hem çok ilmî, hem de tatbiki çok kolaydır. Koyduğu esâslar, tam mantıkî ve herkes tarafından anlaşılabilen, içinde; ilme, fenne, insan tabiatine uymıyan tek bir unsur bile bulunmıyan kâidelerdir.

Onda lüzûmsuz hiç bir şey yoktur. Diğer din kitaplarında bulunan, garip, anlaşılmaz şeyler, mantığa sığmıyan hurâfeler, İslâm dîninde yoktur.

Bu husûsları ben, bütün Müslümanlarla konuştum ve onları, "niçin bu güzel dîninize daha fazla bağlanmıyorsunuz, niçin ona dört elle sarılmıyorsunuz" diye azarladım.

Nihâyet bir Müslüman ile bu husûslar üzerinde görüşürken, o bana, "siz Müslüman olmuşsunuz da haberiniz yok. Zîrâ, ancak hakîkî bir Müslüman İslâmiyeti sizin gibi müdâfaa eder" dedi.

Ben artık Müslüman oldum Bu söz üzerine beynimde bir şimşek çaktı. Eve döndüğüm zaman, derin derin düşünceye daldım ve kendi kendime, "Evet, ben artık Müslüman oldum" dedim. Derhal (Kelime-i Şehâdet) getirdim. O tarihten beri Müslümanım.

Bana, "Müslümanlıkta sizi en çok ne etkiledi?" diye soracak olursanız, buna cevap verememem. Zîrâ bütün Müslümanlık benim kalbimi istilâ etmiş, kaplamıştır. Bunun içinde bana ayrıca te'sîr eden hiç bir husûs yoktur.

Ben, Müslümanlıkta, Hıristiyanlıkta bulamadığım her şeyi buldum. Müslümanlığın hangi kâidesinin, hangi esâsının bana daha yakın geldiğini söyliyemem. Zîrâ onun her kâidesine, her esâsına hayrânım. Müslümanlık, muazzam bir âbidedir.

Onun tek parçasını bile ondan ayırmak kâbil değildir. Bütün parçalar birbiri ile bir nizâm içinde kenetlenmiş ve perçinleşmiştir. Parçaların arasında mu'azzam bir âhenk vardır. Hiç bir eksiği yoktur. Herşeyi yerli yerindedir.

1996 YILLIK KÜLLİYATI

12

Aralık

31 yazı · Bugünkü Sohbet: 31

BUGÜNKÜ SOHBET · 1 ARALIK 1996 · KAYIT 11065

"Şüphe içinde idim!"

Ben bunları ders veren râhiblere sorduğum zaman, onlar kızıyor, "Kilisenin sana öğrettiği şeylerin aslını sen soramazsın. Bunlar gizlidir. Sen yalnız inanmakla mükellefsin" diyorlardı.

Avusturalyalı Reşîde Cannoly İslâmiyetle tanışmasını şöyle anlatır:

Niçin Müslüman oldum? Size çok samîmî olarak söyleyebilirim ki, ben farkına varmadan Müslüman olmuştum. Çünkü, daha genç yaşta iken bağlı olduğum Hıristiyan dînine karşı, zerre kadar i'timâdım kalmamış, Hıristiyanlıktan soğumaya başlamıştım.

Ben, dinde birçok şeyleri bilmek ve anlamak istiyordum. Bana öğretilmeye çalışılan i'tikâdları, körü körüne kabûl etmek taraftarı değildim.

Neden üç tanrımız vardı?

Neden dünyaya hepimiz günâhkâr olarak gelmiştik ve keffâret vermeye mecbûrduk?

Neden ancak râhib vâsıtası ile Allahü teâlâya yalvarıyorduk?

Sonra bize gösterilen türlü türlü işâretlerin, anlatılan türlü türlü harikulâde hallerin ne ma'nâsı vardı?

Çok kimse benim durumumdaydı Ben bunları ders veren râhiblere sorduğum zaman, onlar kızıyor, "Kilisenin sana öğrettiği şeylerin aslını sen soramazsın. Bunlar gizlidir. Sen yalnız inanmakla mükellefsin" diyorlardı.

Ama buna da benim aklım ermiyordu. İnsan, anlamadığı, aslını bilmediği bir şeye nasıl inanır? Fakat, o zamanlar ben düşüncelerimi açıktan açığa söylemeye cesâret edemiyordum. Ben emînim ki, kendilerini Hıristiyan sayan pek çok insan, tıpkı bizim gibi düşünmekte ve kendilerine verilen dînî bilgilerin çoğuna inanmamakta, fakat bunu açıklamaktan da korkmaktadırlar.

Yaşım ilerledikçe, bana üç tanrıya tapmayı emreden Hıristiyan kilisesinden uzaklaşarak, "Tek bir Allaha ibâdet etmeyi öğreten başka bir din var mıdır?" diye aramaya başladım.

Çünkü bütün vicdânım, ma'neviyâtım, ancak bir tek Allahın mevcut olabileceğini bildiriyordu. Sonra etrafıma bakınca, papazların bize öğretmeye kalktıkları o anlaşılmaz şeylerin, o azîzlerin başlarından geçtiğini söyledikleri garip hikâyelerin, ne kadar ma'nâsız olduğunu hâdiseler bana gösteriyordu.

Dünyadaki her şey, insanlar, hayvanlar, ormanlar, dağlar, denizler, ağaçlar, çiçekler, bunları bir büyük yaratıcının yarattığını göstermiyor muydu?

Yeni doğan bir bebek, başlıbaşına bir harikulâde hâl değil miydi?

Hâlbuki kilise, her yeni doğanın, günâhla örtülü bir zavallı olduğunu telkîne çalışıyordu. Hayır, bu olamazdı. Bu yalandı. Her doğan çocuk, Allahü teâlânın günâhsız bir kulu, bir mahlûku idi.

Dünyada hiç bir şey günâhla dolu, kirli ve çirkin değildi. Ben böyle düşünürken, birgün kızım İslâmiyet hakkında yazılmış Endless Bliss isimli bir kitapla eve geldi.

Ana kız oturup, bu kitâbı büyük bir dikkat ile okuduk. Aman Allahım, bu kitap tam bizim düşündüklerimiz gibi söylüyordu. İslâmiyet, ancak bir tek Allahın bulunduğunu bildiriyor, insanların ma'sûm varlıklar olarak dünyaya geldiğini haber veriyordu.

Kararımı verdim Ben o zamana kadar İslâmiyet hakkında hiç bir şey bilmiyordum. Okulda, İslâmiyet bir alay konusu idi. Bize, bu dînin saçma ve uyuşturucu olduğu, Müslümanların Cehenneme gidecekleri öğretilirdi.

Bu kitabı okuduktan sonra, beni bir düşünce aldı. İslâmiyet hakkında, biraz daha bilgi sahibi olmak için, bulunduğum şehirde Müslümanları aradım. Bulduğum Müslümanlar, benim gözümü açtılar. Sorduğum suâllere o kadar mantıkî cevaplar verdiler ki, artık bu dînin bizim papazların dediği gibi uydurma bir din değil, Allahü teâlânın hakîkî dîni olduğuna inanmaya başladım.

Kızımla beraber İslâmiyet hakkında yazılmış The Sunni Path, Belief and Islâm gibi daha birçok eserleri de okuduktan sonra, onun yüceliğine ve doğruluğuna tamamiyle inanarak, ikimiz birlikte Müslüman olduk. Ben (Reşîde), kızım da (Meymûne) isimlerini aldık.

BUGÜNKÜ SOHBET · 2 ARALIK 1996 · KAYIT 11066

Gördüğüm manzara müthişti

Aradan çok sene geçtiği hâlde, ba'zı geceler rü'yâmda o müezzinin hazîn ve te'sîrli sesini duyar ve her taraftan koşup gelen türlü türlü insanların saf saf dizildiğini görürüm.

Amerikalı Muhammed Clayton Müslüman oluşunu şöyle anlatır:

Türkiye'ye gitmiştik. Küçük bir kasabada tarihi yerleri dolaşıyorduk. Tam öğle olmak üzereydi. Sıcaktan bunalmış, tozlu yoldan geçerken, bir aralık kulağımıza kendine mahsûs bir güzelliği olan, bir ses gelmeye başladı.

Bu ses, etrafımızdaki bütün boşluğu sanki dolduruyordu. Bir ağaç topluluğunu geçince, önümüze insana hayret verici bir manzara çıktı. Âdetâ gözlerimize inanamıyorduk.Tahtadan yapılmış ufak bir kule üzerine çıkmış, tertemiz cübbeli ve beyaz sarıklı yaşlı bir kimse ezân okuyordu.

Ezânı okurken kendinden geçmiş, sanki dünyadan tamamen ayrılarak, hâlıkının, sâhibinin huzûruna çıkmıştı. Tabii hâliyle, bütün gücüyle sesleniyordu. Fakat bu seslenişi ta'rîf etmemiz, anlatmamız mümkün değil. Bu yüce manzara karşısında, biz de sanki hipnotize olmuş gibi durakladık ve yavaş yavaş irâdemizin dışında yere oturduk. Bu gösterişten uzak sâdeliğe vurulmuştuk. Gördüğüm manzara müthişti Rûhumuzdaki ferâhlık

Kulağımıza gelen seslerin ve sözlerin ma'nâsını anlamıyor, fakat onun te'sîri altında kalıyor ve rûhumuzda bir başkalık, bir ferâhlık hissediyorduk. Ezân bittiği hâlde bir zaman kendimizi toparlayamadık. Bu sözlerin ma'nâsını da öğrenmeyi çok arzû ettik. Sonradan öğrendik ki, bu tatlı sözlerin ma'nâsı şu idi: "Allahü teâlâ en büyüktür. Allahü teâlâdan başka ilâh, ma'bûd yoktur." Birdenbire, etrafımızda birçok insanlar belirdi.

Hâlbuki, biz o zamana kadar etrafımızda kimseyi görmemiştik. Nereden çıktıklarını, nereden geldiklerini bilmediğimiz bu insanların yüzünde, büyük bir hürmet ve muhabbet ifâdesi vardı. İçlerinde her yaştan, her sınıftan insan bulunuyordu.

Elbiseleri başka, yürüyüşleri başka, görünüşleri başka idi. Fakat, hepsinin yüzünde aynı ciddî ifâde, büyük vekâr ve aynı sevimlilik vardı. Gelenlerin miktârı artıyor ve biz, gâlibâ bunların arkası bir türlü kesilmeyecek diye düşünüyorduk.

Nihâyet gelenler toplandı. Hepsi ayakkabılarını çıkararak saf saf dizildiler. Saflar kurulurken safa girenler arasında hiç bir fark gözetilmediğini büyük bir hayret ile görüyorduk.

Beyaz insanlar, sarı insanlar, zengin insanlar, fakîr insanlar, tüccarlar, memûrlar, işçiler, hiç bir ırk veya rütbe farkı gözetilmeksizin yan yana geliyor ve birlikte ibâdet ediyorlardı. Bu olacak bir iş değildi. Bu kadar farklı özellikteki insanların bir araya gelmeleri benim çok dikkatimi çekti. Bu güne kadar hiçbir sistem, hiçbir inanç bunu sağlayamamıştı.

Ben, birbirinden bu kadar farklı insanın, kardeşçe yan yana gelmelerine, hayran olmuştum. İnsanların koyduğu bir sistem bunu yapamazdı. İnsan üstü bir sistem olduğu muhakkaktı. Bu, ilk gördüğüm yüksek manzara üzerinden, şimdi üç sene geçti. Bu arada ben de, insanları bu kadar birbirine yaklaştıran bu ulvî din hakkında, bilgi toplamaya başlamıştım.

Hâlâ rü'yâmda görüyorum Müslümanlık hakkında edindiğim bilgiler, beni bu dîne büsbütün yaklaştırdı. Müslümanlar, bir tek Allaha inanıyor, Hıristiyanların telkîn ettikleri gibi, insanların günâh içinde doğmadığını söylüyorlardı.

Onları, yalnız Allahü teâlânın kulu olarak kabûl ediyor, onlara karşı büyük bir şefkat gösteriyor, doğru yolda oldukları müddetçe, onların rahat, huzûr ve saâdet içinde yaşamalarını arzûluyordu. Hıristiyanlıkta, akıldan geçen fenâ bir düşünce bile günâh sayıldığı hâlde, İslâm dîni, (İnsan, ancak yaptığı işten mes'ûldür) diyordu.

İşte, yukarıda sıraladığım bu sebeplerden dolayı, seve seve Müslümanlığı kabûl ettim. Aradan çok sene geçtiği hâlde, ba'zı geceler rü'yâmda, o müezzinin hazîn ve te'sîrli sesini duyar ve her taraftan koşup gelen türlü türlü insanların saf saf dizildiğini görürüm.

Allahü teâlâya ibâdet etmek için, aralarında hiç bir fark gözetmeksizin birlikte secdeye kapanan bu insanlar, muhakkak ki, samîmî olarak Allahü teâlâya ibâdet etmektedirler.

BUGÜNKÜ SOHBET · 3 ARALIK 1996 · KAYIT 11067

Umreye gitmek

"Hac veya umre niyetiyle evinden çıkıp yolda ölen kimsenin defterine, kıyâmete kadar hac ve umre sevâbı yazılır. Mekke veya Medîne'de ölen ise, hesâba çekilmez, doğrudan Cennete gir denir." Umre, hac zamanı olan beş günden başka, senenin her günü, ihrâm ile Kâ'beyi tavâf ve sa'y yapmak ve saç kazımak veya kesmektir.

Umreyi ömründe bir kere yapmak müekked sünnettir. Umrenin Ramazan ayında yapılması daha iyidir.

Umreye giden kimse, mîkât denilen yerde, ihrâma girer. "Yâ Rabbî. Ben umre yapmak istiyorum, onu bana kolay et ve kabûl buyur" diyerek umreye niyet eder. Sonra (Lebbeyk Allahümme lebbeyk) diye telbiyede bulunur.

Umre için ihrâma giren kimse, hac için ihrâma giren kimsenin kaçınacağı şeylerden kaçınır. Yolculuğu esnasında, "Telbiye"ye devam eder.

İlhâmlıya yasak olan şeyler

İhrâm giyen kimseye yasak olan şeyler şunlardır: Dikilmiş elbise giymek. Bir yerini tıraş etmek. Cimâ etmek. Kavga ve münâkaşa etmek. Koku sürünmek, tırnak kesmek. Mest ayakkabı giymek ve başı örtmek, eldiven, çorap giymek (erkekler için). Hamama girmek. Kendiliğinden biten ot ve ağaçları koparmak.

İhrâmlı iken, yapılması câiz olan şeyler:

Fare, akrep, yılan gibi zararlı hayvanları öldürmek. Başı sabun ile yıkamak. Na'lin ve bunun gibi üstü açık ayakkabı giymek. Başa dokundurmamak şartıyla şemsiye ile gölgelenmek. Beline kuşak, kemer, para kesesi bağlamak. Yüzük takmak. İnsanların yetiştirdiği sebze ve ağaçları koparmak.

Kadınların başını örtmesi lâzım olup, dikilmiş elbise, mest, çorap giymeleri, örtü altında zînet eşyası takmaları câizdir.

Umreye giden kimse, Mekke-i Mükerreme'ye girince, tavâfta bulunur ya'nî Beytullah'ın etrafını yedi defa döner. Hacer-i Esved'i her def'asında selâmlar, ilk üç tavâfı hızlı yapar. Tekbîr ve tehlîl söyler.

Bu tavâftan sonra, Safâ ile Merve arasında sa'y eder. Sa'y etmek için, önce Safâ tepesine Beytullah görülünceye kadar çıkılır. Beytullah'ı görünce, ona dönerek tekbîr ve tehlîlde ve salât-ü selâmda bulunulur. Sonra Merve tarafına gidilir. Bu esnada iki yeşil direk arasında sür'at gösterilir. Bu sûrette dört defa Safâ'dan Merve'ye, üç defa da Merve'den Safâ'ya gidip gelinir. Merve tepesinden de Kâ'be-i şerîfe karşı tekbîr ve tehlîlde, salât-ü selâmda bulunulur. Sür'atle yürürken, "Yâ Rabbî, beni magfiret eyle, bize acı, kusûrlarımıza bakma, şüphesiz ki Sen yüceler yücesisin" diye duâ edilir.

Sa'ydan sonra, başının saçlarını tıraş ettirerek veya kısmen kestirerek umreyi tamamlamış olur. Artık, Mekke-i Mükerreme'de kaldığı müddetçe, Kâ'be-i şerîfi istediği vakit tavâf edebilir. İstediği elbiseyi giyebilir. İhrâmlı iken yasak olan şeyler mubâh olur.

Tavâfın dört şartı, umrenin rüknüdür. Sa'y etmek, saçları tıraş etmek veya kısmen kestirmek umrenin vâciblerindendir.

İhrâm, haccın şartı olduğu gibi umrenin de şartıdır. Umrenin şartları, vakit hariç, haccın şartları gibidir.

Umrenin sünnetleri, edebleri de, haccın Safâ ile Merve arasındaki sa'ydan i'tibâren nihâyetine kadar olan sünnetleri ve edebleri gibidir.

Hac ve umre yolunda ölenler Umre yaparak, Kâ'be-i şerîfi tavâf etmek, o mübârek beldeleri görmek, Peygamber efendimizin Kabr-i şerîfini ziyâret etmek büyük ni'mettir. Hadîs-i şerîflerde buyuruldu ki:

(Günâhlar arasında öyleleri var ki, onları ancak Arafat'ta vakfede bulunmak mahveder.)

(Hac veya umre niyetiyle evinden çıkıp yolda ölen kimsenin defterine, kıyâmete kadar hac ve umre sevâbı yazılır. Mekke veya Medîne'de ölen ise, hesâba çekilmez, doğrudan Cennete gir denir.)

(Allahım! Hacıları ve hacıların magfiret dilediği kimseleri affeyle!)

BUGÜNKÜ SOHBET · 4 ARALIK 1996 · KAYIT 11068

"Cenâb-ı Hakkı nasıl bilirsin?"

Bütün varlıkların, her organın, her hücrenin yaratıcısı, yoktan var edeni yalnız Allahü teâlâdır. Allahü teâlânın nasıl olduğunu bilemeyiz, sadece var olduğuna inanırız. Allahü teâlâ diye akla gelen herşey hayâldir, O'nunla ilgisi yoktur.

İslâm âlimlerinin büyüklerinden Abdullah bin Mübârek hazretleri bir yolculuğunda, koyun otlatan bir çobana rastladı. Onu yanına çağırıp sordu:

- Evlâdım, Allahü teâlâyı bilir misin?

- Kul nasıl olur da yaratanını bilmez.

- Allahü teâlânın varlığını ne ile anlıyorsun?

- Bu koyunlar ile.

- Bu koyunlar ile nasıl biliyorsun, izâh eder misin?

- İzâh edeyim efendim. Bu koyunlar kendi başlarına kalamazlar. Bunları koruyan birisi lâzımdır ki, bunlara su ve ot versin, kurt ve diğer tehlikelerden korusun. Bundan anladım ki, bu âlemdeki herşey, bir koruyucuya muhtaç. Bu binlerce yaratığı korumaya, ihtiyaçlarını görmeye ancak Allahü teâlânın gücü yeter. İşte bu koyunlar ile Allahü teâlâyı böyle bildim.

Bunu nasıl anladın?

- Allahü teâlâyı nasıl bilirsin? Allahü teâlâ neye benzer?

- Allahü teâlâ hiçbir şeye benzemez.

- Bunu nasıl anladın?

- Yine bu koyunlardan.

- Nasıl?

- Onları dikkatle inceliyorum. Ne onlar, bana benzerler ve ne de ben onlara benzerim. Buradan, bir çoban koyunlarına benzemezse, Allahü teâlânın elbette kullarına benzemiyeceğini anladım. O hiçbir şeye benzemez. Bizim bilmediğimiz şekilde görür, işitir.

- Sözlerin çok güzel. Peki hiç ilim öğrendin mi?

- Üç ilim öğrendim. Bunlar, gönül ilmi, dil ilmi ve beden ilmi. Gönül ilmi şudur ki: Allahü teâlâ bana kalb verdi. Bu kalb ile O'nu bileyim, O'nun sevdiklerine gönül vereyim. Sevmediklerine gönlümü bağlamıyayım, onlardan uzak olayım. Dil ilmi şudur ki: Bana dil verdi. Bu dil ile O'nu anayım. O'nun istemediği sözleri söylemiyeyim. Beden ilmi şudur ki: Bana beden vermiştir. Bu beden ile O'nun emrettiği şeyleri yapar, yasak ettiği şeylerden uzak dururum.

- Çok güzel söyledin.

- Efendim hep beni konuşturdunuz, sizin bana söyleyeceğiniz şeyler yok mudur?

- Tabiî var evlâdım. Bütün varlıkların, her organın, her hücrenin yaratıcısı, yoktan var edeni yalnız Allahü teâlâdır. Allahü teâlânın nasıl olduğunu bilemeyiz, sadece var olduğuna inanırız. Allahü teâlâ diye akla gelen herşey hayâldir, O'nunla ilgisi yoktur. Allahü teâlânın sıfatları vardır. Bunları ma'nâları ile bilmek lâzımdır.

- Efendim, Allahü teâlânın sıfatlarını söyler misiniz?

- Allahü teâlânın zâtî ve sübûtî sıfatları vardır.

Zâtî sıfatlar Zâtî sıfatları şunlardır: Vücûd, Allahü teâlâ vardır. Kıdem, Allahü teâlânın evveli yoktur. Bekâ, sonu yoktur. Vahdaniyyet, Allahü teâlâ birdir, eşi, ortağı yoktur. Muhâlefetün-lil Havâdîs, Allahü teâlâ hiçbir mahlûka benzemez. Kıyâm bi Nefsihî, Allahü teâlânın varlığı kendindendir. Hiçbir şeye muhtaç değildir, mekândan münezzehtir.

Sübûtî sıfatları ise şunlardır: Hayat, Allahü teâlâ diridir. İlim, Allahü teâlâ herşeyi bilir. Sem', Allahü teâlâ işitir. Basar, Allahü teâlâ görür. İrâde, Allahü teâlâ dilediğini yaratır. Kudret, Allahü teâlânın herşeye gücü yeter. Kelâm, Allahü teâlâ söyleyicidir. Tekvîn, Allahü teâlâ yaratıcıdır. Bunları bilmek, ma'nâlarına inanmak her Müslümana farzdır.

- Çok teşekkür ederim efendim. Bana çok şey öğrettiniz.

BUGÜNKÜ SOHBET · 5 ARALIK 1996 · KAYIT 11069

Başarılı olmanın üç şartı

Başarılı olmak, çok para kazanmak, mevki makâm sahibi olmak değil, kişinin dünyada yaptıklarının âhırette faydasını görmesi demektir.

Cenâb-ı Hakkın râzı olduğu yolda olmak, râzı olduğu kulları ile beraber bulunmak büyük ni'mettir. Resûlullahın vârisi olan, Ehl-i sünnet büyüklerini tanımayan, kitaplarını okumayan âhırete ya kör olarak, yahut sapık yola saparak, şaşı olarak gider.

Ehl-i sünnet âlimlerini, evliyâsını tanımanın, sevmenin alâmeti parayı ve makâmı sevmemektir. Bunları seven, bunlara gönül bağlıyan hamallık etmiş olur.

Otomobil binmek içindir. Kişiyi, otomobil sırtında taşımalı, kişi otomobili sırtında taşımamalıdır. İnsan, sonsuz âhıret ni'metlerini bırakıp paraya, makâma tutulursa, bunları gâye edinirse otomobili sırtında taşımış, hamallık etmiş olur.

Doymak bilmez İnsana, sonsuz Cennet ni'metlerini bıraktırıp, üç günlük dünya makâmına bağlayan, bunları sevdiren nefstir. Nefs, heyûlâ cinsi bir hayvan gibidir. Bu hayvan ne yerse yesin doymak bilmez. Bunun için insanın nefsi günâha, harâma doymaz. Dünyayı versen bir daha ister. Doymadan Cehenneme gider. Nefs, günâh işledikçe beslenir, beslendikçe azar. İbâdet yaptıkça zayıflar zarar veremez hâle gelir.

Nefsin zararından kurtulmak için hakka sarılıp, bâtıldan kaçmak lâzımdır. Nefs, her zaman insanı bâtıla sürükler. Hakkı bâtıldan ayırmak çok zordur. ^Ahirette en çok pişman olacaklar, hakka bâtıl diyenler ve bâtıla hak diye sarılanlar olacaktır.

Âhırette sonsuz ni'metlere kavuşmanın en büyük düşmanı gaflettir. Hakka şükretmemek ni'metin elden gitmesine sebep olur. Ni'met herkese verilmiştir. Şükretmekle ni'met artar, şükredilmezse ni'met elden gider.

Cana düşman olmak, dine düşman olmaya nazaran çok hafif kalır. Çünkü, öldürülen kimse îmânlı ise yine âhıret ni'metlerine kavuşacaktır. Zulmen öldürülürse şehîd bile olur. Dîne düşman olan kimse ise, sonsuz âhıret ni'metlerinden mahrûm kalacaktır. Bundan daha büyük düşmanlık, kötülük olur

mu? Nefs, şeytan dînin en büyük düşmanıdır. Bunların gâyesi, insanı sonsuz Cehennem azâbına düçâr etmektir.

Harâma ehemmiyet, önem vermiyen kâfir olur. Harâma ehemmiyet verip vermemenin ölçüsü ise şudur: Eğer kişi, harâm işledikten sonra üzülüyor, pişman oluyorsa, bu önem veriyor demektir. Bu kâfir olmaz. Fâsık ya'nî günâhkâr olmuş olur. Pişman olmuyor, hiç hatırına bile gelmiyorsa, harâma önem vermiyor demektir.

Meselâ, iki kişi akşam içki içiyorlar, körkütük sarhoş oluyorlar, bu hâlde uyuyup kalıyorlar. Sabahleyin biri akşam yaptığını hatırlıyor, çok üzülüyor, yine şu zıkkımı içtim, günâha girdim diye üzülüyorsa bu kimse kâfir olmaz, fâsık olur.

Yine meselâ dînimizin emrettiği şekilde giyinmeyen kadın, şu kötü çevreden kurtulup da dînimizin emrettiği şekilde örtünsem, harâm işlemekten kurtulsam diye üzülürse harâma ehemmiyet vermiş olur. Açık olduğu hiç hatırına bile gelmezse, açık olduğu için üzülmezse harâma ehemmiyet vermemiş olur.

Yine bilhassa kadınlar arasında çok yaygın olan gıybet meselesi var. Hadîs-i şerîfte, (Gıybet kişinin anasıyla zinâ yapmasından kötüdür) buyurulmuştur. Bu büyük günâh işlenir, sonunda, yine dilimizi tutmadık, harâm işledik diye üzülür, pişman olursa, kişi harâma ehemmiyet vermiş olur. Üzülmez, pişman olmazsa, harâma ehemmiyet vermemiş olur.

Sevgi, itâat ve ihlâs Başarının üç şartı vardır:

Sevgi, itâat ve ihlâs. Sevgi, dünyalıklar sebebi ile de olabilir. Böyle dünyalık ve geçici sebepler sebebiyle olan sevgi, dünyada kalır, âhırette faydası olmaz. İtâat da böyledir. Dünyalık menfaatler sebebi ile yapılan itâatin de âhırette bir faydası olmaz.

Sevgi ve itâatin hem dünyada hem de âhırette faydası olması için, ihlâslı yapılması lâzımdır. Ya'nî sevmesi de, itâati de sırf Allah rızâsı için olmalıdır. Bir Müslümanda sevgi ve itâat var, bunları da ihlâsla yapıyorsa, başarılı olmasına bir engel yoktur. Başarılı olmak, çok para kazanmak, mevki makâm sahibi olmak değil, kişinin dünyada yaptıklarının âhırette faydasını görmesi demektir.

BUGÜNKÜ SOHBET · 6 ARALIK 1996 · KAYIT 11070

İki zıt şey birlikte sevilmez

Dostun dostları, insana sevimli görünür. Düşmanları, çok çirkin görünür. Bir kimse, birisini seviyorum derse, onun düşmanlarından uzaklaşmadıkça, sözüne inanılmaz.

Gerçek ma'nâda Müslüman ancak Müslümanı sever. Müslüman, gayrı müslimi, Müslüman olmayanı kalben sevemez. Çünkü, bunlar Peygamber efendimize inanmadıkları için, cenâb-ı Hakkın düşmanı hükmündedirler. Mü'min cenâb-ı Hakkın düşmanlarını elbette sevmez. Mü'minin kâfiri sevmesi üç türlü olur:

Birincisi, onun küfrünü beğenir. Bunun için sever. Bu muhabbet yasaktır. Çünkü, onun dîninden râzı olmuştur. Küfrü beğenen kâfir olur. Böyle muhabbet, îmânı giderir.

İkincisi, herkesle iyi geçinmek için, kalben sevmeyip ona dost görünmektir. Bu yasak değildir.

Üçüncüsü, ikisinin ortasıdır. Onları, yaptıkları faydalı şeyler sebebiyle sever. Onlara kalbi meyleder. Onların dîninin bâtıl olduğunu bilerek, akrabâlık, iş arkadaşlığı sebebi ile dostluk kurar.

Zaruret miktarı görüşmeli Bu üçüncü muhabbet küfre sebep olmaz ise de, câiz değildir. Çünkü bu muhabbet, zamanla dînlerini beğenmeye sebep olur. Âyet-i kerîmede, bu muhabbet yasak edilmektedir. Kısacası bunlarla ihtiyaç olduğunda, zarûret miktarı görüşmelidir. Arkadaşlık, dostluk kurmamalıdır.

Zaten, sevenin; sevdiğinin sevdiklerini sevmesi ve sevmediklerini de sevmemesi lâzımdır. Bu sevgi ve düşmanlık, insanın elinde değildir. Sevginin îcâbıdır. Bu kendiliğinden hâsıl olur.

Dostun dostları, insana sevimli görünür. Düşmanları, çok çirkin görünür. Bir kimse, birisini seviyorum derse, onun düşmanlarından uzaklaşmadıkça, sözüne inanılmaz.

Allahü teâlâ meâlen, (Kâfirleri sevmek, Allahü teâlâyı sevmemektir. İki zıd şey, birlikte sevilemez) buyurmaktadır. İki düşman, birlikte sevilemez. Bir kimse,

seviyorum dese, fakat sevdiğinin düşmanlarından uzak olmazsa, bu sözüne inanılmaz.

Âl-i İmrân sûresinde meâlen, (Kâfirleri sevenleri, Allahü teâlâ, azâbı ile korkutuyor) buyuruldu. Bu büyük tehdît, çirkinliğin çok büyük olduğunu gösteriyor.

Halîfe Hz. Ömer'e dediler ki:

- Hıristiyan bir genç var. Hâfızası çok kuvvetli, yazısı da çok düzgün, bunu kendine kâtip yaparsan çok iyi olur.

Kabûl etmedi ve yukarıdaki âyet-i kerîmeyi naklederek dedi ki:

- Mü'min olmıyan birini dost edinemem.

Ebû Mûsel Eş'arî, halîfe Ömer'e dedi ki:

- Yanımda Nasrânî [Hıristiyan] bir kâtibim var. Çok işe yarıyor.

Hz. Ömer ona şu cevabı verdi:

- Niçin, bir Müslüman kâtip kullanmıyorsun? Mâide sûresindeki, "Ey mü'minler! Yahûdî ve Hıristiyanları sevmeyiniz!" âyetini işitmedin mi?

- Dîni onun, kâtipliği benim.

- Allahü teâlânın hakîr ettiğine ikrâm etme! O'nun zelîl ettiğini azîz eyleme! Allahın uzaklaştırdığına yaklaşma!

- Fakat ben Basra'yı onun yardımı ile idâre edebiliyorum.

- Hıristiyan ölürse ne yapacaksan, şimdi onu yap! Hemen onu değiştir!

Kimler sevilmez Âyet-i kerîmelerde buyuruldu ki:

(Ey mü'minler! Mü'min olmıyan kâfirlerle dost, arkadaş olmayınız!)

(Allahü teâlâya ve âhıret gününe inanan, Allahın ve Resûlünün düşmanlarını sevmez.)

(Ey îmân edenler! Yahûdîleri ve Hıristiyanları sevmeyiniz!)

(Ey îmân edenler! Benim ve sizin düşmanlarımızı sevmeyiniz.)

Bu âyet-i kerîmeler de, kâfirleri sevmeyi harâm etmektedir. Sevmemek de kalb ile olur.

BUGÜNKÜ SOHBET · 7 ARALIK 1996 · KAYIT 11071

Mi'râc kandili

O'na ve O'nu sevenlere hazırladığım ni'metleri görsün. O'na inanmıyanlara, sözleri, yazıları ve hareketleri ile O'nu incitenlere hazırladığım azâbları görsün. O'nu Ben teselli edeceğim.

Mi'râc gecesi, Receb ayının yirmiyedinci gecesidir. Mi'râc, merdiven demektir. Resûlullahın göklere çıkarıldığı, bilinmeyen yerlere götürüldüğü gecedir.

Mekke halkı îmân etmiyor, Müslümanlara çok sıkıntı veriyordu. İşkenceye başlamış, işi azdırmışlardı. Resûlullah çok üzüldü. Hicretten bir yıl önce, elliiki yaşında idi. Zeyd bin Hârise'yi alarak Tâif'e gitti. Tâif halkına bir ay nasîhat eyledi. Hiç kimse îmân etmedi.Alay ettiler.Çocuklar tarafından taşa tuttular.Resulullahı çok üzdüler.

Ümitsiz, üzüntülü, yorgun geri dönerken, mübârek bacakları yaralandı. Hz. Zeyd'in başı kan içinde kaldı. Çok sıcak bir saatte, yol kenarında, bitkin hâlde oturdular. Orada bulunan bağ sahibi, Rebîa'nın oğulları Utbe ve Şeybe adındaki zengin iki kardeş, köleleri Addâs ile, birer salkım üzüm gönderdi.

O benim kardeşimdir Resûlullah üzümü yerken Besmele okudu. Addâs, o zaman Hıristiyan idi. Bunu işitince şaşırdı:

- Yıllarca buralardayım. Kimseden böyle söz duymadım. Bu nasıl sözdür? dedi.

Resûlullah ona sordu:

- Sen neredensin?

- Nineveliyim.

- Yûnüs aleyhisselâmın memleketinden imişsin.

- Siz Yûnüs'ü nereden tanıyorsunuz? Onu, buralarda kimse bilmez.

- O benim kardeşimdir. O da, benim gibi Peygamber idi.

- Bu güzel yüzün, bu tatlı sözlerin sahibi yalancı olmaz. Ben inandım ki, sen Allahın Resûlüsün. Yâ Resûlallah, yıllarca bu zâlimlere, bu yalancılara kölelik ediyorum. Herkesin hakkını yiyorlar. Herkesi aldatıyorlar. Hiç iyi tarafları yok.

Dünyalık toplamak, şehvetlerini yapmak için her alçaklığı göze alıyorlar. Onlardan nefret ediyorum. Sizinle birlikte gelmek istiyorum.

Resûlullah, tebessüm ederek buyurdu:

- Şimdi efendilerinin yanında kal! Az zaman sonra, adımı her yerde işitirsin. O zaman bana gel!

Bir müddet istirahat edip, yaralarını, kanlarını sildiler. Mekke'ye yürüdüler. Karanlıkta şehre girdiler. Birkaç ay, Mekke'de çok sıkıntılı geçti. Her taraf düşman idi. Gidecek bir yer yoktu. Doğruca amcası Ebû Talib'in kızı Ümm-i Hânî'nin Ebû Tâlib mahallesinde bulunan evine geldi. Ümm-i Hânî, o zaman îmân etmemişti.

Kapı çalınınca sordu:

- Kimsiniz?

- Amcan oğlu Muhammed'im. Kabûl edersen, misâfir geldim.

- Senin gibi doğru sözlü, emîn, asîl, şerefli misâfire can fedâ olsun. Yalnız teşrîf edeceğinizi önceden bildirseydiniz, birşeyler hazırlardım. Şimdi yedirecek birşeyim yok.

- Yiyecek, içecek istemem. Hiçbiri gözümde yok. Rabbime ibâdet etmek, yalvarmak için bir yer bana yetişir.

Ümm-i Hânî, Resûlullahı içeri alıp, bir hasır, leğen, ibrik verdi.

Resûlullah o gün çok incinmişti. Abdest alıp, Rabbine yalvarmaya, af dilemeye, kulların îmâna gelmesi, saâdete kavuşmaları için duâya başladı. Çok yorgun, aç, üzüntülü idi. Hasır üzerine uzanıp uyuyuverdi.

Hazırladığım ni'metleri görsün O anda, Allahü teâlâ, Cebrâil aleyhisselâma buyurdu ki:

- Sevgili Peygamberimi çok üzdüm. Mübârek bedenini, nâzik kalbini çok incittim. Bu hâlde, yine bana yalvarıyor. Benden başka, hiçbir şey düşünmüyor. Git! Habîbimi getir! Cennetimi, Cehennemimi göster. O'na ve O'nu sevenlere hazırladığım ni'metleri görsün. O'na inanmıyanlara, sözleri, yazıları ve hareketleri ile O'nu incitenlere hazırladığım azâbları görsün. O'nu Ben teselli edeceğim. O'nun nâzik kalbinin yaralarını ben gidereceğim. (Devamı yarın)

BUGÜNKÜ SOHBET · 8 ARALIK 1996 · KAYIT 11072

Mi'râc bedenen olmuştur

Resûlullahın bedenen Mekke'den Beytül-mukaddes'e götürüldüğüne inanmıyan kâfir olur. Göklere ve bilinmiyen yerlere götürüldüğüne inanmıyan ise, Ehl-i sünnetten ayrılmış olur.

Cebrâil aleyhisselâm mi'râc için geldiğinde Peygamber efendimize hitâben dedi ki:

- Ey bütün yaratılmışların en üstünü! Ey Yaratanın sevgilisi! Ey Peygamberlerin efendisi, iyilikler menba'ı, üstünlükler kaynağı olan şerefli Peygamber! Rabbin sana selâm ediyor. Hiçbir peygambere, hiçbir mahlûkuna vermediği ni'meti sana ihsân ediyor. Seni kendine da'vet ediyor. Lütfen kalk. Buyur, gidelim.

Burak adındaki beyaz hayvana binip, bir anda Kudüs'te, Mescid-i Aksâ'ya geldiler. Cebrâil aleyhisselâm kayayı parmağı ile deldi. Burak'ı oraya bağladı. Geçmiş peygamberlerden ba'zısının rûhları insan şeklinde orada idi. Cemâ'at ile namaz için ^Adem, Nûh, İbrâhîm peygamberlere, imâm olmalarını sıra ile söyledi. Hiçbiri kabûl etmedi. Özür dilediler.

Başkası imâm olamaz Cebrâil aleyhisselâm, Habîbullahı ileri sürdü:

- Sen varken, başkası imâm olamaz, dedi.

Namazdan sonra, mescidden çıkıp bilinmeyen bir mi'râc ile, bir anda, yedi kat gökleri geçtiler. Her gökte bir büyük peygamberi gördü. Cebrâil aleyhisselâm Sidre'de kaldı.

- Kıl kadar ilerlersem, yanar, yok olurum, dedi.

Sidret-ül müntehâ, altıncı gökte bulunan büyük bir ağaçtır. Resûlullah efendimiz Cenneti, Cehennemi, sayısız şeyleri görüp, Refref adındaki bir Cennet yaygısı üstünde olarak Kürsî, Arş ve Rûh âlemlerini geçip, bilinmeyen, anlaşılamıyan, anlatılamıyan şekilde Allahü teâlânın dilediği yüksekliklere ulaştı. Mekânsız, zamansız, cihetsiz, sıfatsız olarak Allahü teâlâyı gördü.

Gözsüz, kulaksız, vâsıtasız, ortamsız olarak Rabbi ile konuştu. Hiçbir mahlûkun bilemiyeceği, anlıyamıyacağı ni'metlere kavuşup, bir anda, Kudüs'e ve oradan

Mekke-i mükerremeye, Ümm-i Hânî'nin evine geldi. Yattığı yer henüz soğumamış, leğendeki abdest suyunun hareketi durmamış idi. Sabah olunca, Kâ'be yanına gidip mi'râcını anlattı. İşiten kâfirler alay etti. "Muhammed aklını kaçırmış, iyice sapıtmış" dediler.

Müslüman olmaya niyeti olanlar da vazgeçti. Birkaçı sevinerek Ebû Bekr'in evine geldi. Çünkü, onun akıllı, tecrübeli, hesâblı bir tüccâr olduğunu biliyorlardı. Kapıya çıkınca hemen sordular:

- Ey Ebâ Bekr! Sen çok defa Kudüs'e gittin geldin. İyi bilirsin. Mekke'den Kudüs'e gidip gelmek, ne kadar zaman sürer?

- İyi biliyorum. Bir aydan fazla.

Kâfirler bu söze sevindi. "Akıllı, tecrübeli adamın sözü böyle olur" dediler. Gülerek, alay ederek ve Hz. Ebû Bekr'in de kendi kafalarında olduğuna sevinerek:

- Senin efendin, Kudüs'e bir gecede gidip geldiğini söylüyor. Artık iyice sapıttı, diyerek, Ebû Bekr'e sevgi, saygı gösterdiler.

O söyledi ise inandım

Hz. Ebû Bekr, Resûlullahın mübârek adını işitince:

- Eğer O söyledi ise, inandım. Bir anda gidip gelmiştir, deyip içeri girdi.

Kâfirler neye uğradıklarını anlıyamadı. Önlerine bakıp gidiyor ve, "vay canına, Muhammed ne yaman büyücü imiş. Ebû Bekr'e sihir yapmış" diyorlardı.

Hz. Ebû Bekr hemen giyinip, Resûlullahın yanına geldi. Büyük kalabalık arasında, yüksek sesle dedi ki:

- Yâ Resûlallah! Mi'râcınız mübârek olsun!

Resûlullah, bu gün Ebû Bekr'e "Sıddîk" dedi. Bu adı almakla, bir kat daha yükseldi.

Resûlullahın bedenen Mekke'den Beytül-mukaddes'e götürüldüğüne inanmıyan kâfir olur. Göklere ve bilinmiyen yerlere götürüldüğüne inanmıyan ise, Ehl-i sünnetten ayrılmış olur.

BUGÜNKÜ SOHBET · 9 ARALIK 1996 · KAYIT 11073

Mi'râc gecesi hediyeleri

Beş vakit namaz burada farz kılınmıştır. Ayrıca, îmân esaslarıyla ilgili Bekara sûresinin son iki âyeti ve ümmetinden şirk koşmayanların Cennete gireceği müjdesi, Peygamber efendimizin mi'râc dönüşü biz ümmetine getirdiği en değerli armağanlardır.

İsrâ ve mi'râc, Peygamberimizin Medîne'ye hicretlerinden ondokuz ay önce Mîlâdî 621 yılında, geceleyin vuku' bulmuştur.

Sevgili Peygamberimiz, Allahü teâlâ tarafından vâki olan da'vet üzerine melekût âlemini, kâinatın hârikalarını seyir ve temâşa için, gecenin muayyen bir saatinde Mekke'den yaklaşık olarak 2500 km. uzak mesâfede bulunan Kudüs'e götürülmüş, oradan da göklere bilinmeyen yerlere yükselmiştir.

İsrâ ve Mi'râc Sevgili Peygamberimizin bu iki mahal arasındaki seyâhatleri geceleyin vuku' bulduğu için, gece yolculuğu ettirilmek ma'nâsına olarak bu olaya "İsrâ" denmiş, bu mübârek kelime aynı olayı anlatan âyetle başlayan "İsrâ" sûresinin de adı olmuştur.

Mi'râc ise yükseğe çıkmak ma'nâsında olarak merdiven, ya'nî Resûl-i ekrem efendimizin varlık ufuklarının üstüne, yüce makâmlara yükselmesi demektir.

Nitekim mi'râc hadîslerinde sevgili Peygamberimiz, (Yükseğe çıkarıldım) buyurduklarından, bu hâdise mi'râc diye anılmıştır.

Bu da'vet ve mi'râc işi, Peygamber efendimizin kendisini en yalnız ve en çok üzgün hissettiği bir zamanda olmuştur. Zîrâ Tâif'ten müteessir olarak dönmüştü. Sonra 25 yıllık biricik hanımı ve en yakın destekçisi Hz. Hatîce vâlidemizi kaybetmişti.

Bundan bir müddet evvel de amcası Ebû Tâlib vefât etmişti. Artık Mekke müşriklerine karşı onu himâye edecek kimse de kalmamıştı.

Hem kendisine, hem Eshâbına uygulanan baskılar, münâsebetleri kesmeler, ezâlar ve cefâlar, haddi hudûdu aşmıştı.

Müslümanların bir kısmı da Peygamber efendimizin izni ile Habeşistan'a göç etmişlerdi.

Onbir yılı aşkın bir zamandan beri devam eden îmân ve küfür mücâdelesinde inananların sayısı pek fazla değildi. Çoğunluğu inanmayanlar teşkil ediyordu. Hulâsa ebedî hayat verecek yüce din yok edilmek isteniyordu.

İşte bu olup bitenlerin içinde, çok üzgün hâlde bulunan Peygamberimize, bütün bu tehlikeli günlerin sona ermek üzere olduğunu, hicret olayı ile İslâm tarihinde yepyeni bir huzûr ve sükûn devrinin açılmak üzere bulunduğunu müjdelemek ve gönlünü almak için, onun melekût âlemini seyredeceği ve yüce Mevlâdan yeni emirler telakki edeceği mübârek gece gelip çatmıştı.

Peygamber efendimiz bu gece Cebrâil aleyhisselâmın geçemediği noktayı geçmiş, arada vâsıta olmaksızın bilinmiyen bir şekilde mekânsız, zamansız, cihetsiz, sıfatsız olarak Allahü teâlâyı görmüş ve konuşmuştur.

Beş vakit namaz burada farz kılınmıştır. Ayrıca, îmân esaslarıyle ilgili Bekara sûresinin son iki âyeti ve ümmetinden şirk koşmayanların Cennete gireceği müjdesi, Peygamber efendimizin mi'râc dönüşü biz ümmetine getirdiği en değerli armağanlardır.

Ana babaya itâ'at edin!

Yine bu gecede bizzat Allahü teâlâ tarafından Peygamber efendimize vahyedilen ve O'nun şahsında bize öğretilen ba'zı tutum ve davranışlar hakkında ilâhî vecîbeler bildirilmiştir.

Bu vecîbeler İsrâ sûresinin 23. ila 39. âyetleri arasında belirtilen 12 maddeden ibârettir ve şunlardır:

Allaha hiç bir surette şirk koymayın! Anne ve babanıza hürmet ve itâat edin! Hısım ve akrabaya, fakir ve yoksullara, gurbette kalmış kimselere, yolculara yardım edin! Geçim endişesiyle çocuklarınızı öldürmeyin! Yetimlerin mallarına dokunmayın! Onlara hoş muâmele edin! Zinâya yaklaşmayın! Haksız yere kimseyi öldürmeyin! Verilen sözü tutun! Ölçü ve tartıda doğruluğa dikkat edin! Bilmediğiniz bir şeyin ardına körü körüne takılıp gitmeyin! Yer yüzünde kibir ve gurur taslayarak yürümeyin!

Bu mu'cizeyi zaman ve mekân mefhumlarıyle açıklamak ve akıl ile îzâh etmek mümkün değildir. İlâhi kudretin ve Peygamberlik mertebesinin ne demek

olduğunu idrak edebilenler, bu hâdisede bir gariplik görmezler. Allah ve Resûlüne inananlar mu'cizeye de inanırlar.

BUGÜNKÜ SOHBET · 10 ARALIK 1996 · KAYIT 11074

Mevlânâ Celâleddîn Rûmî

"Yâ Ebâ Bekr! Ben Celâleddîn ile, diğer peygamberlerin arasında öğünürüm. Çünkü onun öğrendiği ilim ve işlediği amelin feyz ve nûru ile ümmetimin gözleri aydın olur. O benim oğlumdur." Mevlânâ Celâleddîn Rûmî hazretleri, evliyânın büyüklerindendir. Babası Behâeddîn-i Veled hazretleri; Peygamber efendimizin rü'yâda medhettiği ve "sultân-ül-Ulemâ [âlimlerin sultânı]" ismini verdiği pek kıymetli bir âlim ve evliyâ idi. Hz. Ebû Bekr-i Sıddîk'ın soyundandır.

Mevlânâ hazretleri, Horasan'ın Belh şehrinden olduğu hâlde, Rum diyârı olan Anadolu'ya hicret etmelerinden dolayı "Rûmî" diye anıldı. Ünvânındaki "Mevlâ" efendi, "Mevlânâ" efendimiz demektir.

Mevlânâ'nın çocukluk yıllarında yetiştiricisi olan ve kendisini ilk defa zâhirî ve bâtınî ilimlerde yetiştiren Seyyid Burhâneddîn Tirmîzî hazretleri, babası sultân-ül-Ulemâ'nın ileri gelen talebesiydi. Tirmîz şehrinde yaşardı.

Papazların İstidrâcını bozdu Hocası sultân-ül-Ulemâ'nın; "Burhâneddîn! Oğlum Celâleddîn Muhammed'e ilim öğret!" emri üzerine, yollara düştü. Konya'ya geldi. Bir müddet ilim öğrettikten sonra Haleb'e ve Şam'a gidip, oradaki âlimlerden de ilim öğrenmesi gerektiğini Mevlânâ'ya anlattı. Mevlânâ'yı Haleb'e ve Şam'a gönderdi. Kendisi de Kayseri'ye gitti.

Mevlânâ Şam'a giderken, Nusaybin'de Hıristiyan papazlarının toplantısına rastladı. Papazlar ba'zı olağanüstü şeyler gösteriyorlardı. Mevlânâ'yı görünce, bir erkek çocuğunu havaya uçuruverdiler. Oğlan, havada olduğu yerde kaldı. "Beni kurtarın, yoksa düşüp öleceğim" dedi.

Papazlar ne yaptılarsa bir çâre bulamadılar. Nihâyet oğlan; "o yanınızdaki zâtın yüzünden ben bu hâle düştüm. Onun yardımı olmazsa, muhakkak helâk olurum" dedi.

Papazlar, ister istemez Mevlânâ'ya yalvardılar. Mevlânâ; "onu birşey kurtaramaz, ancak Kelime-i şehâdet kurtarır" buyurdu. Oğlan bunu duyunca, hemen Kelime-i şehâdet getirdi ve kolayca yere indi. Mevlânâ'nın ellerini öptü. Bu hâli gören papazların hepsi de Müslüman olmakla şereflendiler.

Mevlânâ hazretleri iyice olgunlaştıktan sonra Konya'ya geri döndü. Konya'da bulunan zamanın en büyük kelâm ve tasavvuf âlimlerinden olan Sadreddîn-i Konevî hazretlerinden de ilim öğrendi. Onun feyz ve tevecühlerine mazhâr oldu, ma'nevî yolda yüksek derecelere kavuştu.

Sadreddîn-i Konevî anlatır:

"Rü'yâmda Fahr-i kâinât efendimizi gördüm. Yanlarında Eshâb-ı kirâm ile medreseye teşrif etmişlerdi. Sofanın ortasına oturdular. Bu sırada Mevlânâ Celâleddîn-i Rûmî de oraya gelip uygun bir yere oturdu.

Peygamber efendimiz Mevlânâ'ya çok iltifât ettiler ve Hz. Ebû Bekr'e dönerek, "Yâ Ebâ Bekr! Ben Celâleddîn ile, diğer peygamberlerin arasında öğünürüm. Çünkü onun öğrendiği ilim ve işlediği amelin feyz ve nûru ile ümmetimin gözleri aydın olur. O benim oğlumdur" buyurdular.

Mevlânâ'yı sağ tarafına oturttular. Peygamber efendimiz, bu rü'yâ ile, talebelerimden Mevlânâ'nın derecesinin yüksekliğine işâret buyurdular. Bu durumu diğer talebelere anlattım ki, onun hatırını gözetip, ilminin yüksekliğini anlasınlar." Sanki yanımızda idi Şemseddîn Attâr anlatır: Mevlânâ birgün câmide va'z ederken, mevzû; Hızır ile Mûsâ aleyhisselâmın kıssasına gelmiş idi. Bu kıssayı, öyle heyecanlı anlatıyordu ki, herkes nefesini kesip, can kulağı ile dinliyordu.

Benim yanımda bir şahıs, başını önüne eğmiş birşeyler mırıldanıyordu. Kulak verdim, dediklerini anladım. Şöyle diyordu: "Sanki yanımızda idin, sanki üçüncümüz sen idin" diyordu. Bunun Hızır olduğunu anladım. Yanına sokulup dedim ki:

- Anladım, sen Hızırsın, ne olur, bana ihsân eyle!

Bana cevap olarak:

- Burada hazret-i Mevlânâ varken, benim sana ihsânda bulunmam deniz yanında teyemmüm gibi olur. Senin bütün müşkillerini o halleder, deyip, gözden kayboldu.

Ben bu hâli Mevlânâ hazretlerine anlatmak için yanına gittiğimde, ben söze başlamadan buyurdu ki:

- Ey Attâr! Hızır aleyhisselâmın sözleri doğrudur.

BUGÜNKÜ SOHBET · 11 ARALIK 1996 · KAYIT 11075

"Hocamı buldum, aklımı bıraktım"

"O, Şems-i Tebrîzî'yi görmedi, yalan söylüyor" deyince, Mevlânâ da; "Ona verdiğim bu elbiseler, sevdiğimin yalan haberinin müjdecisidir. Onun hakîkî haberini getirene canımı veririm" diye cevap verdi.

Mevlânâ hazretleri talebeleriyle giderken, kapı önünde tefekkür hâlinde duran, kıyâfetinden yabancı olduğu anlaşılan bir kimseyi gördü. O'na selâm verip yoluna devam etti. Bu Şems-i Tebrîzî hazretleri idi.

Kendi kendisine de; "bu yabancı bir kimseye benziyor. Buralarda böyle birisini hiç görmedim. Ne kadar da nûrlu bir yüzü var" diye düşünürken, âniden atının yularını bir elin tuttuğunu gördü.

Mevlânâ hazretleri, atı durduran elin sâhibinin o yabancı olduğunu görünce sordu:

- Buyurunuz! Bir arzûnuz mu var?

- İsminizi öğrenmek istiyorum?

- Mevlânâ Celâleddîn Muhammed.

- Bir suâlim var.

- Buyurun.

- Acabâ Bâyezîd-i Bistâmî nasıl biridir?

- Elbette ki büyük biridir.

İlâhî feyze tahammül edemedi Bu cevâbı bekleyen Şems-i Tebrîzî sordu:

- Peki niçin görünüşte Bâyezîd-i Bistâmî; bazı yanlış şeyler söyledi. Bunun hikmetini söyler misiniz?

Mevlânâ hazretleri buna da şöyle cevap verdi:

- Bâyezîd-i Bistâmî'nin aldığı ma'nevî ihsânlar o kadar çoktu ki, kalbi, bu oranda o kadar geniş olmadığı için, ilâhî feyzlere tahammül edemiyerek tecellî ile dolup taştı. Kendinden geçti. O sözleri bu hâldeyken söyledi.

Bu îzâhata hayran kalan Şems-i Tebrîzî, "Allah" diyerek yere yığıldı. Bayılmıştı. Mevlânâ hazretleri, hemen atından inerek Şems-i Tebrîzî'yi kucakladı, ayağa kaldırdı. Bu nûr yüzlü zâta o kadar ısınmış, kalbinde o kadar muhabbet hâsıl olmuştu ki, ayılınca büyük bir hürmet ve edeble evine götürdü.

Hocası Seyyid Burhaneddîn hazretlerinin geleceğini söylediği Şems-i Tebrîzî olduğunu öğrenince, daha da çok sevindi. "Ey Muhterem efendim! Gerçi evimiz size lâyık değil ise de, zât-ı âlînize sâdık bir hizmetçi olmaya çalışacağım. Bundan böyle bu ev sizin, çocuklarım da evlâtlarınızdır" diyerek hizmetine koşmaya başladı. Gece-gündüz hiç yanından ayrılmayıp, onun sohbetlerini büyük bir zevk içinde dinliyordu.

Şems-i Tebrîzî bir müddet sonra, Konya'dan ayrıldı. Şems-i Tebrîzî'nin gitmesi, Mevlânâ'yı çok üzdü. Günler geçtikçe ayrılık acısına sabredemiyordu. Ayrılık, kendisinde tahammül edecek bir hâl bırakmıyordu. Şems'in ayrılık hasreti ve muhabbeti ile yanıyordu. "Şems, Şems!" diyerek ciğeri yakan kasîdeler söylüyor, göz yaşlarıyla dolu yazdığı mektupları Şam'da Şems-i Tebrîzî hazretlerine gönderiyordu.

Eğer bir kimse, "Şems'i gördüm" diye yalan söylese, ona müjdelik olarak üzerindeki elbisesini verirdi. Bir defasında birisi dedi ki:

- Şems-i Tebrîzî'yi Şam'da gördüm. Sağlığı yerindeydi.

Mevlânâ, ona elinde bulunan ne varsa hepsini verdi. Orada bulunan diğer bir kimse dedi ki:

- O, Şems-i Tebrîzî'yi görmedi, yalan söylüyor.

Hakîkîsine canımı veririm Mevlânâ hazretleri bunun üzerine şu cevabı verdi:

- Ona verdiğim bu elbiseler, sevdiğimin yalan haberinin müjdecisidir. Onun hakîkî haberini getirene canımı veririm.

Bir zaman sonra Şems-i Tebrîzî Konya'ya geri geldi. Mevlânâ Celâleddîn ile Şems-i Tebrîzî, eskisi gibi yine bir odaya çekilip sohbete başladılar. Hiç dışarı çıkmadan, yanlarına oğlundan başka kimseyi almadan, ma'nevî bir âlemde kendilerinden geçtiler. Hocasına kavuştuktan sonra, "Akıl mürşidi bulmak içindir. Hocamı buldum, aklımı bıraktım" buyurdu.

Halk, Şems gelince Mevlânâ'nın sâkinleşeceğini, aralarına katılıp, kendilerine nasîhat edeceğini, sohbetlerinden istifâde edeceklerini ümit ederlerken, tam

tersine, eskisinden daha fazla Şems'e bağlandığını ve muhabbetinin ziyâdeleştiğini gördüler.

BUGÜNKÜ SOHBET · 12 ARALIK 1996 · KAYIT 11076

Şa'bân ayının üstünlüğü

"Şa'bân, Recep ile Ramazan ayları arasında bir aydır. İnsanlar bundan gâfildir. Hâlbuki Şa'bân ayında kulların ameli Allahü teâlânın dergâhına çıkarılır. Ben, Şa'bânda oruçlu olduğum hâlde amelimin çıkarılmasını arzû ederim." Dînimizin kıymet verdiği mübârek aylardan ikincisi, Şa'bân ayıdır. Allahü teâlâ, kullarına çok acıdığı, bir annenin yavrusuna olan merhametinden daha fazla merhametli olduğu için, ba'zı gün ve gecelere kıymet vermiştir.

Bu gece, gün ve aylarda yapılan ibâdetlere, hayırlara daha çok sevâb vereceğini bildirmiştir. Tevbe, istigfâr etmeli, yalvarıp af ve âfiyeti istemeli, bu günleri fırsat bilmelidir.

Şa'bân ayı benim ayım Allahü teâlâ, Şa'bân ayını, Resûlullah efendimize mahsûs kılmıştır. Hadîs-i şerîflerde buyuruldu ki:

(Şâ'bân-ı şerîf, benim kendime mahsûs bir aydır. Hak teâlâ hazretleri arş-ı a'lânın meleklerine azamet-i şâniyle buyurur ki: "Ey benim meleklerim, gördünüz mü, benim kullarım Habîbimin ayına nasıl ta'zîm ve hürmet ediyorlar. İzzim, celâlim hakkı için ben de kullarımı af ve magfiretime nâil eyledim.")

(Şa'bân benim ayım, Recep Allahü teâlânın ayı, Ramazan da benim ümmetimin ayıdır. Şa'bân günâhlara keffâret ayı, Ramazan ise günâhları temizleyici aydır.)

Şa'bân-ı şerîfte imkânı olup, gücü yetenlerin oruç tutmasının çok sevâb olduğu bildirilmiştir. Yalnız bu oruçları tutarken, harâmlardan, günâh işlemekten de çok sakınmalıdır.

Kazancına dikkat etmeli, helâlden kazanmalıdır. Bu aylarda oruç tutmaya gücü yetmiyenlerin veya iş sahiplerinin, Ramazan-ı şerîfe kuvvetli girmek için oruç tutmamaları daha iyidir. Çünkü, Ramazan orucu farzdır. Nâfile için, farzı elden kaçırmamalıdır.

Kazâ borcu olanlar, bu ayda tutacakları oruçlara, kazâ olarak niyet etmelidir. Böylece, hem kazâ borcu ödenmiş olur, hem de bu ayda tutulmasının sevâbına kavuşulmuş olur.

Şa'bân-ı şerîfte oruç tutmanın fazîleti ile ilgili hadîs-i şerîflerde buyuruldu ki:

(Her kim, Şa'bân-ı şerîfte üç gün oruç tutarsa, Hak teâlâ, Cennet-i a'lâda ona bir yer hazırlar.)

(Her kim Şa'bân-ı şerîfte bir gün oruç tutsa, o kul Cehennem azâbından kurtulup, dünya ve âhıret için istediği mertebe ve dereceye vâsıl olur. Eğer iki gün tutarsa, kabirde bir melek ona arkadaş olur. Şâyet üç gün tutarsa Hak teâlâ hazretleri, o kulu kıyâmet gününde velîler kısmına ilhak edip, Cennet-i a'lâda cemâlini o kula müyesser kılar.)

(Şa'bân, Recep ile Ramazan ayları arasında bir aydır. İnsanlar bundan gâfildir. Hâlbuki Şa'bân ayında kulların ameli Allahü teâlânın dergâhına çıkarılır. Ben, Şa'bânda oruçlu olduğum hâlde amelimin çıkarılmasını arzû ederim.)

Şa'bân ayının ekserisini, hattâ tamamını oruçlu geçirmek çok iyi olur. Peygamber efendimiz, diğer aylara göre Şa'bân ayında daha çok oruç tutardı.

Hz. Aişe vâlidemiz buyurdu ki:

(Resûlullahın, hiçbir ayda Şa'bân ayından daha fazla oruç tuttuğunu görmedim. Hemen hemen Şa'bân ayının tamamını oruçla geçirirdi.)

Ramazandan sonra en fazîletli orucun hangisi olduğu suâl edilince Peygamber efendimiz buyurdu ki:

(Şa'bân ayında tutulan oruçtur.)

Gafletten uyanmalıyız Allahü teâlâ günâhları affetmek için böyle mübârek ayları, günleri, geceleri sebep yaratmıştır. Allahü teâlânın bu ni'metinden istifâde etmeye çalışmalıdır! Fırsatı kaçırmamalıdır.

Şa'bân-ı şerîf, hayırların çoğaldığı, bereketlerin indiği, hatâların terk edildiği, günâhların örtüldüğü bir aydır.

Bu ayda Peygamber efendimize çok salevât-ı şerîfe getirmelidir. Gafletten uyanıp, tevbe istigfâr etmeli ve bu şekilde Ramazan ayı için hazırlanmalıdır.

Ba'zı âlimler de şöyle buyurdu: "Yıl ağaç gibidir. Receb ayı, ağacın yapraklı olduğu, Şa'bân meyveli, Ramazan ise, meyvesinin toplanacağı zaman gibidir.

Receb Allahü teâlâdan magfiret, Şa'bân şefâ'at, Ramazan sevâbların kat kat olduğu aydır."

BUGÜNKÜ SOHBET · 13 ARALIK 1996 · KAYIT 11077

Mevlânâ'nın hürmetine affettim

Yol üzerinde, Allahü teâlânın velî kullarından birisiyle karşılaştın. Onun dış görünüşünü beğenmedin, hattâ ona hakâret ettin. Sendeki huzursuzluğun sebebi budur.

Mevlânâ birgün meclisinde bir gencin, bir ihtiyârın üst tarafında oturduğunu görür. O gence bir şey söylemeden, Hz.Ali'nin bir sabah namazına giderken önünde yürümekte olan Yahûdî bir ihtiyarı, yaşına hürmeten geçmediğini, bu sebeple namaza geç kalınca, birinci rek'atın rükü'unda Cebrâil aleyhisselâmın Resûlullahın sırtına lutuf ile elini koyup durdurduğunu ve Hz. Ali'nin yetiştiğini anlatıp buyurdu ki:

- Yahûdî ihtiyara hürmet edilince, Müslüman ihtiyara daha çok hürmet edilir. Hele ömrünü dîne uymakla geçirmiş ihtiyarlara saygı ve hürmet gösteren gençlerin, Allahü teâlâ katında ne kadar yüksek mertebe kazanacağını düşünmelidir.

Bu nasîhati dinliyen genç, mükemmel bir ders alıp, bir daha büyüklerin üst tarafında oturmadı.

Sen veli bir kulu üzmüşsün Önceleri Mevlânâ hazretlerinin büyüklüğünü anlıyamıyan, onun devamlı aleyhinde söz söyleyen bir kimse, birgün rü'yâsında gördüklerini şöyle anlattı:

Rü'yâmda Karatay Medresesi'ndeki dershânenin ortasında, Peygamber efendimizi oturur hâlde gördüm. Sanki güneş gökten inmişti. Nûrundan gözler kamaşıyor, Eshâb-ı kirâm da hizmet ediyorlardı. Ben huzûruna doğru ilerleyip kendilerine selâm verdim. Selâmımı aldılar ve yanlarında bulunan tabak içindeki yahniden bir parça sundular. Yahniyi alarak sordum:

- Yâ Resûlallah! Etlerin en lezzetlisi, en güzeli hangisidir?

Buyurdu ki:

- Etlerin en iyisi, kemiğe bitişik olanıdır.

O anda uyandım. Her tarafımı nûr kaplamıştı. Büyük bir sevinç içinde Karatay Medresesi'ne gittim. Dershânenin ortasında, Peygamber efendimizi gördüğüm yerde Mevlânâ hazretleri oturuyordu. Hayretle yanlarına yaklaştım ve selâm verdim. Selâmımı tebessüm ederek aldı.

Daha ben rü'yâmı anlatmadan, buyurdu ki: "Sevgili Peygamberimiz, Etlerin en iyisi, kemiğe bitişik olanıdır buyurdu" dedi.

Tebrizli bir tüccar, ticâret için Konya'ya gelmişti. Konyalı tüccarlara sordu:

- Burada evliyâdan bir kimse var mıdır? Bir müşkülüm var, onu soracağım.

- Mevlânâ hazretleri var. Seni ona götürelim, dediler.

Tebrizli de daha önce Mevlânâ'nın nâmını duymuştu. Kabûl edip hemen Mevlânâ'nın dergâhına gittiler. Tüccâr huzûra çıktığında dedi ki:

- Efendim, namazımı kılıyor, Allahü teâlânın emirlerini yapıp, yasaklarından kaçınıyorum. Hayır-hasenâtımı yapıyor, kimseye zararım olmuyor. Ancak, kalbimde ibâdetlere karşı bir soğukluk var. Huzurum yok. Sebebini de bir türlü bulamıyorum. Bana yardım etmenizi istirhâm ediyorum.

Mevlânâ, şöyle bir murâkabeden sonra buyurdu ki:

- Ey Tâcir! Sen, Magrib'de bir yol üzerinde, Allahü teâlânın velî kullarından birisiyle karşılaştın. Onun dış görünüşünü beğenmedin, hattâ ona hakâret ettin. Sendeki huzursuzluğun sebebi budur.

Mutlaka onun duâsını almasın Tüccar duvara baktığında, bir anda duvardan pencere gibi bir boşluğun meydana geldiğini ve bu boşluktan o velî kulun yine bir yol kenarında oturduğunu gördü. Mevlânâ sözüne devam ederek buyurdu ki:

- Bu huzursuzluğunuzun çâresi de, o kimseye gidip, ondan özür dileyip, affına kavuşmaktır.

Mevlânâ, tâcire daha birçok nasîhatler yaptıktan sonra; - Muhakkak onu bul, hakkını helâl ettirip duâsını al. Bizim de selâmımızı söyle, dedi.

Tâcir; - Peki efendim, deyip yol hazırlıklarını yaptı ve yola koyuldu.

Araya araya o mübârek zâtı buldu. Çok özür dileyip Mevlânâ'nın selâmını söyledi. Affetmesini, hakkını helâl etmesini istirhâm eyledi. Bunun üzerine o mübârek zât dedi ki:

- Öyle bir kapıya sığınmışsın, öyle bir kimseden yardım taleb etmişsin ki, reddetmek mümkün değil. Seni Mevlânâ hazretleri hürmetine affettim.

BUGÜNKÜ SOHBET · 14 ARALIK 1996 · KAYIT 11078

Bu diğer insanlara benzemiyor

Ey bizi sevenler! Sevgili Peygamberimizin gittiği Ehl-i sünnet yolundan yürüyüp, bu yolu ihyâ ediniz. Allahü teâlânın sevdiği amelleri işliyerek O'nun râzı olduğu kullar zümresine dâhil olunuz!

Moğolların Anadolu genel vâlisi Baycu Noyan Hân, Konya'yı muhasara etti. Konyalılar gâyet sıkıntılı ve ızdıraplı günler yaşadı. Muhasaranın kaldırılması için Mevlânâ hazretlerinin huzûruna çıkıp dediler ki:

- Efendim! Bize merhamet ediniz. Baycu Noyan, bildiğiniz gibi Konya'yı muhasara etti. Çoluk-çocuğumuzla gâyet sıkıntıya düştük. Korku içinde yaşıyoruz. Şâyet bize yardım etmezseniz, sonumuz felâket olur. Çünkü Baycu Noyan, hangi şehri fethettiyse halkı kılıçtan geçirip, mallarını yağmaladı. Bu işe bir tedbir istirhâm ediyoruz.

Mevlânâ buyurdu ki:

- Siz Allahü teâlâya tevekkül edin. Doğru bir i'tikâd ile cenâb-ı Hakkın evliyâsını vesîle ederek duâ edin. İnşâallah sıkıntınız def olur.

Sonra şehirden dışarı çıkıp meydanın ortasında durdu. Kıbleye dönerek namaz kılmaya başladı. Meydanda binlerce Moğol askeri vardı.

Bu kimse diğerlerine benzemiyor Baycu Noyan'a kocaman bir çadır kurulmuştu. Askerler hemen komutanlarına koşup dediler ki:

- Şehirden yaşlı bir kimse çıktı. Mavi kaftanlı, sarıklı, heybetli bir kimse. Meydanda namaz kılmaya başladı. Ne bir korku, ne bir heyecanı var. Askerlerden hiçbiri yanına yaklaşmaya cesâret edemiyor...

Baycu Noyan, askerlerine emir verdi:

- Ok yağmuruna tutarak derhal öldürün!

Bu emir üzerine, okçular ok atmak için davrandıklarında, herbirinin kolları yerinden kalkmaz hâle geldi. Hiçbirisi ok atamıyorlardı. Bu durumu gören Baycu Noyan, süvârilere tekrar emir verdi:

- Atlara binip kılıçla üzerine saldırın!

Süvâriler hemen ata binip sürmek istediler, fakat atların ayakları toprağa battı. Atların hepsi, üzerindeki askeri çekemez hâle geldi.

Bunu da hayretle gören Baycu Noyan'ın canı sıkıldı. Kendisi okunu çekip yayını gerdi. Nişan alarak Mevlânâ'ya fırlattı. Attığı üç ok da hedefe değil, Baycu'nun önüne düştü.

Bu hâli de gören Vâli Noyan, iyice öfkelenip atını getirmelerini emretti. Ata bindiyse de, atı bir türlü hareket ettiremedi. Hiddeti ziyâdeleşen Baycu, attan inip yaya olarak hücûm etmek istedi. Fakat ayakları tutulup yüz üstü yere düştü.

Yüzü yaralanan Baycu, ne yapacağını şaşırdı. Bu olanları şehirden ta'kib eden halk, hayretten hayrete düştüler, hep bir ağızdan tekbîr getirdiler. Nihâyet Baycu Noyan hiçbir şey yapmaya kâdir olamıyacağını ve Mevlânâ karşısında âcizliğini anlayınca; - Bu kimse, şimdiye kadar karşılaştığım insanların hiçbirine benzemiyor. Bunun, Allahü teâlânın himâyesi altında olan kimselerden olduğu anlaşılıyor. Bu kadar askerî gücümle, değil kendisiyle mücâdele etmek, üzerine doğru bir adım bile atamadık. Dolayısıyle bununla iyi geçinmekte, anlaşma yapmakta fayda vardır, diyerek, askerini toplayıp muhasaradan vazgeçti.

Yolunuz ehl-i sünnet yolu olsun Mevlânâ hazretlerinin talebelerine nasîhatları:

Ey bizi sevenler! Sevgili Peygamberimizin gittiği Ehl-i sünnet yolundan yürüyüp, bu yolu ihyâ ediniz. Allahü tealânın sevdiği ameller, ibâdetler ile, helâl yollardan çolukçocuğunuzun ihtiyaçlarını kazanarak, râzı olunan kullar zümresine dâhil olunuz!

Hep helâli isteyip, helâlinden yiyip, helâlinden içiniz ve helâlinden giyiniz. Söylediklerîniz, dinlediklerîniz, düşündükleriniz hep helâl olsun! Her hareketinizi Peygamber efendimizin hâl ve hareketlerine uydurmalısınız. Herkes, bir san'ata sahip olmalı ve din ilimlerini iyi öğrenmelidir.

Talebelerimden bunu hassaten istiyorum. Bizim yolumuzda olanlara, kıyâmet günü yardımcı olur, yüzlerinin ak olmasına çalışırız. Ancak, edebe riâyet etmeyenler ve Ehl-i sünnet yoluna muhâlefet edenler, kıyâmet günü bizi göremiyeceklerdir.

BUGÜNKÜ SOHBET · 15 ARALIK 1996 · KAYIT 11079

İnsanlara hizmetin karşılığı

Sen kendi menfâatin için bir köşeye çekildin. Kendi menfâatini Müslümanlara tercih ettin. Şimdi o adâletsiz kimse, oradaki Müslümanlara zulmediyor. Bunlara hep sen sebep oldun.

Mevlânâ hazretleri sevenlerine, bütün işlerini ihlâs ile, Allahü teâlânın rızâsı için yapmalarını öğütlerdi. Bir sohbetinde yine bu konu üzerinde durup, bir misâl ile şöyle izâh ettiler:

"Nişâbûrlu bir ilim talebesi ile bir tüccâr yol arkadaşı olurlar. Talebenin, çok fakir olduğu için giyecek bir ayakkabısı yoktur. Bu sebeple talebe, yalın ayak yoluna devam ederken, tüccâr ona bir çift ayakkabı verir. Yolda yürürken tüccâr, talebeye ikide bir; "Ey talebe! Yolun düzgün yerinden yürü... Sivri taşlara basma... Ayaklarını sürüme... Dikenli yerlerden gitme... Ayakkabıyı eskitme..." diyerek talebeyi usandırır.

Verdiğin ayakkabı senin olsun Sonunda talebe dayanamayıp ayakkabıları çıkarır. Tüccârın önüne bırakır ve der ki:

- Ben senelerce yalın ayak seyâhat ederim. Kimse bana bunun için bir şart koşmuyordu. Şimdi verdiğin bu ayakkabılar için senin kölen olamam.

İşte bunun içindir ki, yapılan hayır-hasenât karşılıksız olmalı, Allahü teâlânın rızâsı için yapılmalıdır. Ancak böyle olursa makbûl olur." Devlet memurlarından bir kimse, Mevlânâ hazretlerini ziyâret ederek, vazifesinden ayrılıp devamlı onun hizmetiyle şereflenmek istediğini bildirdi. Mevlânâ da, onun bu vazifeyi bırakmamasını istiyerek, şu menkıbeyi anlattı:

Hârûn Reşîd zamanında bir zâbıta âmiri vardı. Hızır aleyhisselâm ile hergün görüşüp sohbet ederlerdi. Zâbıta âmiri birgün vazifesinden istifâ etti. Zâhid olup insanlardan ayrı yaşamaya, kimseyle görüşmeyip tek başına ibâdet yapmaya başladı.

Fakat istifâ ettikten sonra Hızır aleyhisselâm kendisine bir gün dahî uğramaz oldu. Bu duruma zâbıta âmiri çok üzüldü. Hergün sabahlara kadar cenâb-ı Hakka

yalvarıp, gözyaşı döktü, tevbe istigfâr etti. Bir gece rü'yâsında Hızır aleyhisselâmı görüp yalvardı:

- Ey vefâlı dost! Ben seninle devamlı olarak sohbet etmek maksadıyla dünya makâmlarından istifâ ettim. Uzlete çekilip, yalnız başıma devamlı ibâdet etmeye başladım. Böylece sana kavuşurum sandım. Hâlbuki tam tersine seninle artık hiç görüşemedim. Beni, mübârek cemâlinize hasret bıraktınız. Acaba bunun hikmeti nedir? Yoksa bir kusûr mu işledim? Bu şekilde daha ne kadar hasretinizle yanacağım?

Zâbıta âmirinin bu acınacak durumuna dayanamayan Hızır aleyhisselâm buyurdu ki:

- Ey azîz dostum! Benim sana görünüp sohbet etmemin sebebi, yaptığın ibâdetler, hayır hasenât ile değildi. Senin o mühim vazifede Müslümanların işlerini hak ve adâlet ile idâre ettiğin için sana gelip sohbet ediyordum. Hâlbuki, sen bu kıymetli vazifeyi bırakıp, Müslümanlara hizmeti terkettin. Hattâ onları adâleti olmayan birisiyle başbaşa bıraktın.

Sâdece kendi menfâatin için bir köşeye çekildin. Kendi menfâatini Müslümanlara tercih ettin. Şimdi o adâletsiz kimse, oradaki Müslümanlara zulüm ve gayr-i meşrû işler ile elem vermektedir. Şu anda onlar sıkıntı ve üzüntü içindeler. Bunlara hep sen sebep oldun.

Herkese faydalı olmalı Elbette senin şahsî menfâatinin, Müslümanların umûmî menfâatleri yanında bir kıymeti yoktur. Çünkü uzlete çekilip abdest almayı, namaz kılmayı, oruç tutmayı, zikir etmeyi herkes yapabilir. Fakat makâmı ile Müslümanlara hizmet etmeyi herkes yapamaz. İşte bunun için artık senin yanına gelemiyorum.

Zâbıta âmiri uyanınca, istifâ etmekle ne büyük bir hatâ yaptığını anladı. Sabah olunca derhal hükümdârın huzûruna çıkıp, eski vazifesini yeniden istedi.

Hükümdâr anlayışla karşılayıp, onu tekrar eski vazifesine ta'yîn etti. İşte bu zâbıta âmirinin vazifesi Müslümanlar için ne kadar kıymetli ise, senin vazifen de o derece mühimdir.

BUGÜNKÜ SOHBET · 16 ARALIK 1996 · KAYIT 11080

Hatırlarsanız imdâdınıza yetişirim

Gizli ve âşikâr Allahü teâlâdan korkunuz. Günâhlardan sakınınız. Az yiyip, az uyuyup, az konuşunuz. Çok oruç tutunuz. Zamanlarınızı namaz kılarak değerlendiriniz.

Birbirleriyle dargın olan iki kimseyi Mevlânâ hazretlerinin huzûruna getirdiklerinde, barışmaları için onlara şu nasihatta bulundu:

Allahü teâlâ, ba'zı insanları su gibi latîf, mütevâzı, dâimâ aşağıya akıcı ve yumuşak huylu, ba'zılarını da toprak, taş gibi sert mizaçlı yarattı.

Su, toprağa karışır, meyvelerin büyümesini, canlıların içerek hayatlarının devam etmesini sağlar. O sulardan rûhlara ve bedenlere gıdâ te'min edilip, menfaat sağlanır.

Toprak suya ulaşmaz ise Su toprağa gitmezse, topraktan ve sudan lâyıkıyla istifâde edilmez.

Ey Nûreddîn! Bu arkadaşın toprak hükmünde olup, yerinden kalkmaz ve barışmaz ise, sen su gibi tevâzu üzere olup, anlaş. Herkes bilir ki, iki küs olan kimseden hangisi öbüründen önce davranırsa, Cennete ötekinden önce girecektir. Daha çok sevâb kazanacaktır. Dolayısiyle, bu barıştan her ikiniz de istifâde etmiş olacaksınız.

Bunu dinleyen iki küs kimse, daha çok sevâb kazanmak gayretiyle hemen barıştılar.

Bir kimse, geçim darlığından, fakirlikten şikâyette bulundu. Bunun üzerine Mevlânâ hazretleri o kimseye sordu:

- Eğer sana, a'zâlarından birini meselâ gözünü çıkarıp, yerine bin altın verelim deseler râzı olur musun?

O da cevap verdi:

- Hayır, râzı olmam.

Bunun üzerine Mevlânâ hazretleri de buyurdu ki:

- Ey kardeşim! Mâdem ki râzı olmazsın, niçin geçim sıkıntısından şikâyette bulunursun? Fakirim diyorsun da, bu kadar altından daha kıymetli a'zâların var iken, vücûdun sıhhatte ve âfiyette iken, niçin bunları sana bedavadan ihsân eden Allahü teâlâya şükretmiyorsun? Allahü teâlâ; "Eğer kulum elindeki ni'metlerin şükrünü edâ ederse, ben o ni'meti daha arttırırım" buyurdu.

Mevlânâ hazretlerine sordular:

- Efendim! Allahü teâlânın velî kulları vefât edince, tasarruf hakkına sâhip olurlar mı? Hayatta oldukları gibi insanlara yardım edip, sıkıntılarını giderirler mi?

Bunun üzerine Mevlânâ hazretleri de buyurdu ki:

- Cenâb-ı Hakkın evliyâ kulları âhırete intikâl ettiklerinde, dünyadakine oranla daha çok tasarrufa sahip olurlar. Dünyadaki tasarruf hudutlu, âhıretteki ise hudutsuzdur.

Oradakiler dediler ki:

- Dostlarınıza ve talebelerinize dünyadaki gibi âhırette de ihsân ve merhamet eder misiniz?

- Ey dostlarım! Kılınç kınında iken kesmez. Kınından çıktığı zaman keser. Bize şefâ'at hakkı verilirse, elbette biz de sizlere şefâ'at ederiz.

Vefâtı yaklaştığı günlerde, dostlarını ve talebelerini toplayarak, onlara nasîhat etti. Buyurdu ki:

Vefâtınızdan sonra halimiz ne olacak

Vefâtımdan sonra, "perişân ve huzursuz oluruz, halimiz ne olacak?" diye hatırınıza gelmesin. Ne hâlde olursanız olunuz, benimle olun. Beni hatırlayın. Allahü teâlânın izniyle size maddî ve ma'nevî yardımlarda bulunurum.

Gizli ve âşikâr Allahü teâlâdan korkunuz. Günâhlardan sakınınız. Az yiyip, az uyuyup, az konuşunuz. Çok oruç tutunuz. Zamanlarınızı namaz kılarak değerlendiriniz. Dâimâ şehveti terkedip, sefihlerle, câhillerle mücâdele etmeyi, onlarla oturup kalkmayı bırakınız.

Onları kendinize muhatap etmeyip, hep iyi insanlarla beraber olunuz. Yâ hayır konuşunuz veya susunuz. Mahlûkatın sıkıntılarına sabrediniz. Biliniz ki, insanların en hayırlısı, insanlara en faydalı olandır.

Kabrimin üzerine yapacağınız türbenin kubbesi yüksek olsun. Çok uzaklardan görünsün. Çünkü, türbemi görenler Allahü teâlâya vesîle ederek duâ ederler. Beni

vesîle ederek Allahü teâlâdan rahmet ve magfiret isterlerse, duâlarının kabûl olması için, ben de Rabbimize yalvarırım. Böylece duâlarının neticesi, Allahü teâlânın izniyle hâsıl olur. Rahmet ve magfirete mazhâr olurlar.

BUGÜNKÜ SOHBET · 17 ARALIK 1996 · KAYIT 11081

Mevlânâ'ya yapılan büyük iftirâ

"Mevlânâ ney, saz, def gibi çalgılar çalardı, gazel okuyup dönerdi. Biz de böyle yapıyoruz. Biz mevlevîyiz, onun yolundan gidiyoruz" diyenler Mevlânâ'ya büyük iftirâ etmiş olurlar. Âhırette bunların yakasına yapışır Mevlânâ!

Mevlânâ Celâleddîn-i Rûmî, olgun, âlim ve velî bir Müslüman idi. Onun çeşitli din, mezheb, meşreb sâhibi kimseleri kendisine hayran bırakan merhameti, insan sevgisi, tevâzuu, gönül okşayıcılığı gibi üstün vasıfları, İslâm dîninin emrettiği güzel ahlâkından ba'zı nümûnelerdir. Onda, bunlardan başka İslâm ahlâkının diğer husûsları da kemâl derecede mevcuttu.

Bunların hepsini saymak, İslâmiyeti tamam olarak anlamak ve anlatmakla mümkün olur. Mevlânâ'yı, yalnız bir mütefekkir, şâir gibi düşünmek ve öylece anlamaya çalışmak, aslı bırakıp, herhangi bir özelliği içinde sıkışıp kalmaya benzer.

Sağ olduğum müddetçe Bu ise, en azından Mevlânâ'yı çok eksik ve yarım anlamaya, hattâ hiç anlamamaya sebep olabilir. Nitekim Mevlânâ'yı, sözlerini, yolunu anlamanın anahtarını, kendisi bir rubâisinde şöyle dile getirmektedir:

Ben sağ olduğum müddetçe Kur'ân'ın kölesiyim.

Ben Muhammed muhtârın yolunun tozuyum.

Benim sözümden bundan başkasını kim naklederse, Ben ondan da bîzârım, o sözlerden de bîzârım.

Ney, rebap, tambur gibi çeşitli çalgı âletleri çalınarak yapılan törenler ve âyinler, ilk defa onbeşinci asırda ortaya çıkmıştır. İlk mevlevî bestelerinin bestelenmesi de aynı zamana rastlar.

Bu tarih, Mevlânâ hazretlerinin yaşadığı devirden 3-4 asır sonradır. Onun Mesnevî'sinde geçen "Ney" kelimesi, ba'zı edebiyatçılar tarafından çalgı âleti olan ney şeklinde düşünüldüğü için, yanlış olarak, kendisinin ney çaldığı veya dinlediği sanılmıştır.

Allahü teâlânın aşkı ile dolmuş, evliyânın büyüklerinden olan, Celâleddîn-i Rûmî, ney çalmadı. Mûsikî dinlemedi ve raks etmedi. Ya'nî dans etmedi. Bunları yaptı demek, Mevlânâ hazretlerine en büyük iftirâdır.

Ney, Fârîsî dilinde yok demektir. Bunlar da, kendi varlıklarından yok olmuştur.

Ney denilen çalgı, içi boş bir çubuk olup, bundan çıkan her ses, onu çalan kimseden hâsıl olmaktadır. O büyükler de, kendi varlıklarından boşalıp, kendilerinden, Allahü teâlânın ahlâkı, sıfatları ve kemâlâtı zâhir olmaktadır.

Neyin üçüncü ma'nâsı, kamış kalem demektir ki, bundan da, insan-ı kâmil kasd edilmektedir. Kalemin hareketi ve yazması kendinden olmadığı gibi, kâmil insanın hareketleri ve sözleri de, hep Allahü teâlânın ilhâmı iledir.

İkinci Sultân Abdülhamîd Hân zamanında Ankara vâlisi olan, Abidin Paşa Mesnevî şerhinde, ney'in insan-ı kâmil demek olduğunu, dokuz türlü isbât etmektedir. Mevlevîlik, sonraları câhillerin eline düştüğünden, ney'i çalgı sanarak, ney, dümbelek gibi şeyler çalmaya, dans etmeye başlamışlar, ibâdete harâm karıştırmışlardır.

Dînimizin yasak ettiği bu oyun âletleri, tekkelerden toplanarak, o tasavvuf üstâdının türbesine konunca, şimdi türbeyi ziyâret edenlerden bir kısmı, bunları, onun kullandığını zannederek aldanmakta ise de, o hakîkat güneşini yakından tanıyanlar, elbette aldanmamaktadır.

Yüksek sesle zikir bile yapmadı Ney çalmak, ilâhi okumak, oynamak, zıplamak şöyle dursun, Celâleddîn-i Rûmî yüksek sesle zikir bile yapmazdı. Nitekim "Mesnevî" sinde; Pes zi cân kün, vasl-ı cânânrâ taleb, Bî leb-ü bîgâm mîgû, nâm-ı Rab! buyuruyor.

Ya'nî, "O hâlde, sevgiliye kavuşmayı, cân-u gönülden iste. Dudağını ve damağını oynatmadan, Rabbin ismini (kalbinden) söyle!" demektir.

Sonradan gelen Mevlânâ'yı tanımıyanlar, ney, saz, def gibi çalgılar çalarak, gazel okuyup dönerek, dans ederek, nefslerini zevklendirmişlerdir. Dînimize uygun olmayan bu hâllerine ibâdet adını verebilmek ve kendilerini din adamı tanıtabilmek için, "Mevlânâ da böyle yapardı. Biz Mevlevîyiz, onun yolundan

gidiyoruz" diyenler Mevlânâ'ya büyük iftirâ etmiş olurlar. Âhırette bunların yakasına yapışır Mevlânâ!

BUGÜNKÜ SOHBET · 18 ARALIK 1996 · KAYIT 11082

Yıllar sonra zengin oldum

Mevlânâ Celâleddîn-i Rûmî, tasavvuf deryâsına dalmış bir Hak âşığıdır. İlmi, teşbihleri, sözleri ve nasîhatleri bu deryâdan saçılan hikmet damlalarıdır. O, bir tarîkat kurucusu değildir.

Mevlânâ hazretlerinin talebelerinden Fahreddîn anlatır:

Ben, hocam Mevlânâ'nın emri üzerine, ismine, "Hakîkatler Merdiveni" verdiğim kitabı yazıp, kendisine takdîm ettim. Bunun üzerine bana, kendi üzerine giymiş olduğu hırkayı hediye etti.

Benim gönlüme, "bu kitabı yazmak için gece-gündüz uğraşayım da, bana sâdece bir hırka versin. Bu az değil mi?" gibi düşünceler geldi. Benim bu düşüncemi Allahü teâlânın izniyle anlayıp bana; - Hayır! Hayır! Yanlış düşünüyorsun, diyerek şöyle bir hikâye anlattı:

Kötü düşündüğüme pişman oldum Bir zamanlar Bağdatlı bir kimse, geçimini sağlamak için eline bir sepet alıp, kapı kapı dolaşıp bir şeyler isterdi.

Dolaşa dolaşa birgün bir saraya uğradı. Saraydan bir el uzanıp, sepetine, kâğıda sarılmış birşey koyuverdi. O kimse sepetine baktığında, kâğıdın içindekinin bir yiyecek olduğunu anlayıp; "doğrusu hayret edilecek birşey, koskoca saraydan ufacık birşey versinler. Bu pâdişâhın şânına yakışır mı?" diye söylenmeye başladı.

Kâğıdı açtı, içinde pişirilmiş bir tavuk vardı. Bir lokma almak için koparınca, tavuğun karnına altın doldurulmuş olduğunu gördü. Önce düşündüğüne bu defa pişman oldu.

Mevlânâ hazretlerinden bu hikâyeyi dinleyince çok utandım. Kötü düşündüğüme pişman oldum. Kendisinden çok özür diledim. Bir daha böyle birşey düşünmeyeceğime kendi kendime söz verdim.

Aradan uzun yıllar geçti. Mevlânâ vefât etti. Ondan sonraki yıllarda Konya'da büyük bir kıtlık oldu. Yağmurlar yağmadı, insanlar ve hayvanlar yiyecek birşey bulamadı. Mahlûkât perişân oldu. Birgün Konyalılar yağmur duâsına çıkmak için, benden, Mevlânâ hazretlerinin hediye ettiği hırkayı istediler.

Ben de verdim. Duâ edilecek mahalle vardıklarında, duâyı edecek olan hoca, hırkayı giydi. Mevlânâ'yı vesîle ederek Allahü teâlâya yalvarmaya başladığı an, bereketli bir yağmur yağmaya başladı. Günlerce devam etti. Kuraklık kalktı. Konyalılar bana hesapsız mal verdiler. Hırkanın bereketiyle çok zengin oldum.

O büyük âlimin hikmet dolu sözlerinden ba'zıları şunlardır:

Nefsi mağlup etmek için, onu rahatsız etmelidir. İstediği şeyi vermemelidir. En te'sîrlisi, gündüzleri oruç tutmak, geceleri az uyuyup namaz kılmaktır.

Az konuşmalıdır. Altı yerde dünya kelâmı ile meşgûl olmak uygun değildir. Bunlar; mescidler, ilim meclisleri, ölü yanı, kabristanlar, ezân okunurken ve Kur'ân-ı kerîm okunurkendir.

Allahü teâlâ bir kimseyi zelîl etmek isterse, önce ona sâlih kimseleri zemmettirir.

Eğer bir kula da iyilik murâd ederse, o sâlih kimsenin ayıplarını ve kusûrlarını ona göstermez.

Hak teâlâ, kimin magfiretini arzû ederse, onu acz ve tevâzu sâhibi eyler.

Allah için dökülen göz yaşı Allah rızâsı için ağlayan göz ile, O'nun için yanan gönül ne güzeldir.

Su bulunan yerde yeşillik olur. Gözyaşı, Allahü teâlânın rahmetine vesîle olur.

Gözyaşı dök ki, ağlayanlara şefkatin olsun. Rahmet dilersen, zayıflara merhamet et.

Dilin söylediği bir söz, yaydan çıkan oka benzer. Atılan bir ok geri dönmez.

Mevlânâ'da keder ve ümitsizlik yoktur. Yalnız sevgi ve merhamet vardır. Bunun için Mevlânâ; "Gel, gel, her kim olursan ol gel!

Allaha şirk koşanlardan, mecûsîlerden, puta tapanlardan da olsan gel!

Bizim dergâhımız ümitsizlik dergâhı değildir.

Tevbeni yüz defa bozmuş olsan bile gel!" buyurmaktadır.

Ba'zıları Mevlânânın bu ifâdelerini yanlış anlamaktadırlar. Mevlânâ hazretleri ne olursanız olun gelin, geldiğiniz gibi kalın demiyor. Ne olursanız olun gelin, fakat burada îmâna gelin Müslüman olun, hidâyete erişin, demektedir.

BUGÜNKÜ SOHBET · 19 ARALIK 1996 · KAYIT 11083

Hüccet-ül-İslâm İmâm-ı Gazâlî

Ba'zı kimseler, onu felsefeci zannetmişlerdir. Gazâlî, İslâm dîninde, felsefenin olamıyacağını, felsefenin üstünde İslâm ilimleri, filozofun üstünde de İslâm âlimleri olduğunu kitaplarında bildirmiştir.

İmâm-ı Gazâlî hazretleri evliyânın büyüklerinden ve İslâm âlimlerinin en meşhûrlarındandır. Lâkabı Hüccet-ül-İslâm ve Zeynüddîn'dir. Hüccet-ül-İslâm, dînin senedi, delili demektir. Zeynüddîn ise dînin zîneti, süsü ma'nâsındadır. Gazâlî diye de meşhûr olmuştur.

İmâm-ı Gazâlî hazretlerinin babası fakir ve sâlih bir zâttı. Âlimlerin sohbetlerinden hiç ayrılmazdı. Elinden geldiği kadar, onlara yardım ve iyilik eder, hizmetlerinde bulunurdu. Âlimlerin nasîhatını dinleyince ağlar ve Allahü teâlâdan kendisine âlim bir evlât vermesini yalvararak isterdi.

Allahü teâlâ onun duâsını kabûl edip, iki oğul ihsân etti. Yün eğirip Tûs şehrindeki dükkânında satan bu mübârek zât, vefâtının yaklaştığını anlayınca, oğlu Muhammed Gazâlî'yi ve diğer oğlu Ahmed Gazâlî'yi hayır sâhibi ve zamanın sâlihlerinden bir arkadaşına bıraktı. Bir miktar mal vererek vasiyet etti ve ona dedi ki:

- Ben, âlim olamadım. Bu yolda kemâle gelemedim. Maksadım, benim kaçırdığım derecelerin bu oğullarımda hâsıl olması için yardımcı olmanızdır. Bıraktığım bütün para ve erzâkı, onların tahsîline sarfedersin!

Arkadaşı vasiyeti aynen yerine getirdi. Babalarının bıraktığı para ve mal bitinceye kadar, yetişip olgunlaşmaları için çalıştı. Sonra onlara dedi ki:

- Babanızın, sizin için bıraktığı parayı tahsil ve terbiyenize harcadım. Ben fakirim, param yoktur. Size yardım edemeyeceğim. Sizin için en iyi çâreyi diğer ilim talebeleri gibi medreseye devam etmenizde görüyorum.

Eşkıyânın ibretli sözleri Medresede ilim tahsîline başlayan Muhammed Gazâlî hazretleri, fıkıh ilminin bir kısmını kendi memleketinde okudu. Bir müddet sonra Cürcân'a giderek İmâm Ebû Nasr İsmâilî'den ders alıp, ilim okudu. Üç sene kadar Cürcân'da ilim öğrendi.

Sonra tekrar memleketi olan Tûs'a dönmek üzere yola çıktı. Yolculuk sırasında, katıldığı kervanın önünü yol kesiciler çevirdi. Kervanda bulunan kıymetli şeyleri aldıkları gibi, ilim tahsîlinden dönen Muhammed Gazâlî'nin üç sene boyunca tuttuğu notları ve kitaplarını da aldılar.

Muhammed Gazâlî hazretleri, yol kesicilerin arkasından gidip kitaplarını ve notlarını vermeleri için yalvardı:

- Ne olur işinize yaramayan ders notlarımı bana verin!

Eşkıyâ çetesinin reisi sordu:

- Nedir onlar? Nasıl şeylerdir?

- Onları öğrenmek için memleketimi terkettim. Gurbetlere gittim. Benim öğrendiğim bilgiler o notların içindedir.

Eşkıyâ reisi küçümser bir ifâdeyle güldü:

- Sen ilim tahsili yaptığını nasıl iddia ediyorsun? Biz onları senden alınca ilimsiz kalıyorsun.

Zâten ilim âşığı olan Muhammed Gazâlî eşkıyâ reisinin sözlerinin de te'sîrinde kalarak kendi kendine dedi ki:

- Allahü teâlâ yol kesiciyi beni îkâz için o şekilde söyletti.

Tûs'a gelince, üç yıl bütün gayretiyle çalışarak Cürcân'da tuttuğu notların hepsini ezberledi. O hâle geldi ki, yol kesiciler o notların hepsini alsa ona zararı olmazdı. Her yönüyle mükemmel bir âlim oldu.

İmâm-ı Gazâlî hazretleri, medresede uzun yıllar ilim tahsil edip, bütün ilimlerde mütehassıs oldu. Kısa zamanda Yunancayı öğrenip, meşhur felsefecilerin fikirlerini kendi dilleri ile yazılmış kaynaklardan öğrendi. Sonra da onların yanlışlarını gösteren kitaplar kaleme aldı.

Felsefeci değildi İmâm-ı Gazâlî'nin, felsefecilerin görüşlerini çürütmek ve i'tikâdlarına felsefe karıştıran sapık fırkalara cevap vermek için yaptığı bu çalışmasını işiten ba'zı kimseler, onu felsefeci zannetmişlerdir. Gazâlî, İslâm

dîninde, felsefenin olamıyacağını, felsefenin üstünde İslâm ilimleri, filozofun üstünde de İslâm âlimleri olduğunu kitaplarında bildirmiştir.

BUGÜNKÜ SOHBET · 20 ARALIK 1996 · KAYIT 11084

Cenâb-ı Hak kuluna kâfidir

İnsan gerçekten değerli ise onu övmeye, methetmeye lüzûm yoktur. Yükseklik ve ışık bakımından, güneşin parmakla gösterilip, övülmeye ihtiyâcı yoktur. Güzellik kemâle ulaşınca, övenlerin pazarını bozar, bunların eli boş kalır.

İmâm-ı Gazâlî hazretleri, hiç çekinmeden herkese nasîhat ederdi.

Birgün, sultana nasîhat etmek için saraya gitti. Sultan İmâm-ı Gazâlî'yi karşılayıp kucakladı. Sonra da kendi tahtına oturttu. Çok hürmet gösterdi.

İmâm-ı Gazâlî oturduktan sonra, yanında bulunan bir talebesine, Kur'ân-ı kerîmin, "Allah kuluna kâfi değil mi?" meâlindeki Zümer sûresi 36. âyetini okuttu. Daha sonra söze başladı:

Duâ husûsunda evlâ olan, gece karanlıklarında Hak teâlâya gizlice münâcaat etmek, yalvarmaktır. Çünkü insanlar arasında yapılan duâlarda riyâ, gösteriş ihtimâli vardır. Hâlis olmayan böyle duâlar, Hak teâlâ indinde müstecâb değildir. Bu huzûrda medh ve övgüde bulunmak da riyâkârlıktan uzak değildir.

İki nasîhatçı İnsan gerçekten değerli ise onu övmeye, methetmeye lüzûm yoktur. Yükseklik ve ışık bakımından, güneşin parmakla gösterilip, övülmeye ihtiyâcı yoktur. Güzellik kemâle ulaşınca, övenlerin pazarını bozar, bunların eli boş kalır.

Resûlullah sallallahü aleyhi ve sellem buyurdu ki:

"Size iki vâiz, nasîhatçı bıraktım, biri susar, biri konuşur. Susan nasîhatçı ölümdür. Konuşan ise Kur'ân'dır." Ey sultan! Dikkat et, susan nasîhatçı ölüm, lisân-ı hâl ile ne söylüyor ve konuşan nasîhatçı ne söylüyor?

Susarak, hâliyle nasîhat eden ölüm diyor ki:

Ben, her canlıyı pusuda beklemekteyim. Zamanı gelince âniden pusudan çıkıp yakalayıveririm. Eğer benim herkes için yapacağım muâmelenin bir benzerini

görmek isteyen varsa; pâdişâhlar, kendilerinden önce gelip geçmiş pâdişâhlara; emîrler de, vefât etmiş, geçip gitmiş emîrlere baksınlar. Bu âkıbet er-geç onların da başına gelecektir.

İmâm-ı Gazâlî hazretleri, büyük bir ilim ve edebiyat hâmisi olan Selçuklu vezîri üstün devlet adamı Nizâm-ül-Mülk'ün dâveti üzerine Bağdât'a gitmişti.

Nizâm-ül-Mülk'ün topladığı ilim meclisinde bulunan zamanın âlimleri, İmâm-ı Gazâlî'nin ilminin derinliğine ve mes'eleleri îzâh etmekteki üstün kâbiliyetine hayran kaldıklarını îtiraf ettiler. Üstün vasıflarından dolayı hem âlimler, hem de halk tarafından çok sevildi.

O zaman ortaya çıkan sapık fırkaların mensupları, onun yüksek ilmi yanında, en zor, en ince mevzûları en açık bir şekilde anlatması, hitâbet ve izâh etme kâbiliyetinin yüksekliği, zekâsının parlaklığı karşısında perişan ve mağlup oldular.

Bu sırada otuzdört yaşında bulunan İmâm-ı Gazâlî'nin İslâmiyete yaptığı büyük hizmetleri gören Selçuklu vezîri Nizâm-ül-Mülk, onu Nizâmiye Medresesi (Üniversitesi)nin Başmüderrisliğine, şimdiki tâbiriyle Rektörlüğüne tâyin etti.

Bu medresenin başına geçen İmâm-ı Gazâlî üçyüz seçkin talebeye, lüzûmlu olan bütün ilimleri öğretti. Bunlardan başka pek çok talebe yetiştirdi.

Bir taraftan da kıymetli kitaplar yazan İmâm-ı Gazâlî, ilim ehli, devlet adamları ve halk tarafından büyük bir muhabbet ve hürmet gördü. Şöhreti gün geçtikçe arttı.

Yanlışlarını ortaya koydu Bu sırada felsefecilerin maksatlarını açıklayan Mekâsid-ül-Felâsife kitabı ile felsefecilerin görüşlerini reddeden Tehâfüt-ül-Felâsife kitabını yazdı.

O sırada dünyanın tepsi gibi düz olduğunu iddiâ eden ve bu tür saçmalıkları ilim adı altında insanlara vermeye çalışan Avrupalı filozofların bu fikirlerinin yanlışlıklarını ortaya koydu.

Dünyanın yuvarlak olduğunu, karaciğerde kanın temizlendiğini, safranın, lenfin ve zararlı madde eriyiklerinin burada kandan ayrıldığını, bu işte dalağın, böbreklerin ve safra kesesinin rollerini, kanın madde miktarlarındaki oranın değişmesi ile sıhhatin bozulacağını, bugünkü fizyoloji kitaplarında olduğu gibi anlattı.

Bu bilgileri kuvvetli delillerle isbât ederek Avrupalıların bilmedikleri doğru bilgileri kitaplarında yazdı.

BUGÜNKÜ SOHBET · 21 ARALIK 1996 · KAYIT 11085

Rü'yâda yenen sopanın izleri

Şu kitaba bakınız, eğer bu kimsenin dediği gibi bunda sünnete uymayan, esâsa muhâlif bir yanlışlık varsa, ben Allahü teâlâya tevbe ettim. Eğer sizin bildirdiğiniz dîne uygunsa, bu adamdan hakkımı alıp beni sevindirin.

Bağdât'ta bulunduğu sırada ilim öğretip talebe yetiştirmekle meşgûl olan İmâm-ı Gazâlî hazretleri, kardeşi Ahmed Gazâlî'yi yerine vekil bırakarak uzun bir seyâhatte bulunmak üzere Bağdât'tan ayrıldı. Şam'a giderek velîlerle görüştü ve sohbet etti.

Bir ara insanlardan tamamen uzaklaşıp, yalnız kalarak mücâhede ederek nefsin istemediklerini yaptı. Ve riyâzet, ya'nî nefsin istediklerini yapmamak sûretiyle nefsinin tezkiyesi ve ahlâkının mükemmelleşmesiyle meşgûl oldu. Bu inzivâ esnâsında, "İhyâ-ülulûm" adlı meşhûr eserini yazdı.

Ebü'l-Hasan ibni Harezhem adında bir imâm vardı. İmâm-ı Gazâlî hazretlerinin "İhyâ" kitabını okuyunca, beğenmeyip onu yakmayı emretti. Halkın elinde bulunanları da toplayıp bir Cum'a günü yakılmasını kararlaştırdılar.

Kitabımı yakmak istiyor O Cum'a gecesinde Ebü'l-Hasan, şöyle bir rü'yâ görür:

"Kendi ders okuttuğu câminin kapısından içeri girdiğinde, bir de ne görsün? Câminin içinde Resûlullah sallallahü aleyhi ve sellem ve yanında Hz. Ebû Bekr ve Hz. Ömer oturuyordu. İmâm-ı Gazâlî de orada ayakta duruyordu ve elinde "İhyâ" kitabını tutup dedi ki:

- Ey Allahın Resûlü! Şu kimse benim kitabımı yakmak istiyor. Şu kitaba bakınız, eğer bu kimsenin dediği gibi bunda sünnete uymayan, esâsa muhâlif bir yanlışlık varsa, ben Allahü teâlâya tevbe ettim. Eğer sizin bildirdiğiniz dîne uygunsa, bu adamdan hakkımı alıp beni sevindirin.

Resûlullah efendimiz buyurdu ki:

- Bu elbette güzel bir kitaptır. Adı geçen Ebü'l-Hasan'a, iftirâ edenlere vurulduğu gibi had vurun!" Bu kimse, kan ter içinde uyandı. Hemen tevbe etti. Bir ay, rü'yâsında yediği sopaların acısından rahatsız oldu, canı yandı. Ebü'l-Hasan uyanınca gördüklerini talebelerine anlattı.

Ölünceye kadar sopaların izi sırtında görüldü. Bu rü'yâsından sonra dâimâ "İhyâ" kitabını okur, ona hürmet ederdi. (Gazâlî hazretleri, İhyâ kitabını, kendi mezhebine uygun yazdığı için, Hanefî mezhebindekiler, İhyâ'nın fıkhî hükümlerinden istifâde edemezler.)

Bozuk niyet faydasızdır İmâm-ı Gazâlî hazretleri, bir ara Bağdat'tan ayrılıp insanlardan uzak kalmıştı. Bağdât'ta, pek çok ilim talebesi varken, orada ilim neşretmekten, öğretmekten niçin vazgeçtiğini soranlara kendisi şöyle anlatmıştır:

"İlim öğretmemdeki niyetimi inceledim. Kalbimi dinledim. Hâlis, Allah rızâsı için olmayıp, belki makâm sevdâsı ile şöhretle beraber karışık buldum. Böylece yakînen helâk sâhilinde olduğumu anladım. Bir müddet, "eğer hâllerimi düzeltmekle uğraşmazsam helâk olur, kendime kötülük ve zarar ederim" diye düşündüm durdum.

Âhıret hayâtı sonsuzdur İmâm-ı Gazâlî hazretleri, bu hâllerden sonra tasavvufta da yetişmesinin, kemâle gelmesinin lâzım geldiğini anladı. Bundan sonra bütün gücüyle buna sarıldı. Diğer ilimlerde olduğu gibi bu ilimde de kısa zamanda mesâfe aldı.

Silsile-i aliyye büyüklerinden Ebû Ali Fârmedî hazretlerinin sohbetleri ile tasavvuf ilminde de yetişerek olgunlaştı. Dünyaya hiç değer vermez oldu. Dünyanın âhıreti kazanmakta bir vesîle olduğuna dâir kalbinde yakîn hasıl oldu. Bir nasîhatinde dünyanın hâlini şöyle dile getirdi:

"Dünya kırılmaz altın bir testi, fakat geçici; âhiret de kırılan toprak bir testi, fakat sonsuz olsa, akıllı kimse, ebedî olan toprak testiyi bırakıp geçici olan ve yok olacak olan altın testiyi alır mı? Kaldı ki dünya, geçici ve kırılacak toprak bir testi gibidir. Âhiret ise hiç kırılmayan ebediyyen bâkî kalacak olan altın testi gibidir." Öyleyse, buna rağmen dünyaya sarılan kimseye nasıl akıllı denilebilir? Bu misâli iyi düşününüz ve dâimâ göz önünde tutunuz.

BUGÜNKÜ SOHBET · 22 ARALIK 1996 · KAYIT 11086

Esas olan âhiret hayatıdır

İhtiyârlamadan önce gençliğin, hasta olmadan önce sıhhatin ve sıkıntı çekmeden önce rahatlığın ve ölmeden önce hayatın kıymetini niçin bilmiyorsun? O hâlde yazıklar olsun sana ey nefsim!

İlimde müctehid derecesinde derin âlim, tasavvuf yolunda yüksek bir velî olan İmâm-ı Gazâlî hazretleri, sözleriyle, hâlleriyle ve eserleriyle insanlara İslâmiyetin emir ve yasaklarını anlatmaya çalıştı.

Ömrünün son yıllarını Tûs'ta geçirdi. Burada evinin yakınına bir medrese ve bir de tekke yaptırdı. Günleri, insanları irşâd etmekle geçti.

İmâm-ı Gazâlî hazretleri, sultan Sencer ile görüşmüş, ona mektup yazmış ve bizzat nasîhatta bulunmuştur. Ayrıca, "Sultan Sencer'e Nasîhat" adlı bir risâle yazmıştır.

Selçuklu sultanı olan Sencer; Ehl-i sünnet îtikâdında, dînine bağlı ve bid'atleri reddeden bir pâdişâhtı. Uzun müddet tahtta kalmış olup, ilme ve ulemâya karşı çok hürmet eder, kendisi de ilimle meşgûl olurdu.

İmâm-ı Gazâlî hazretlerinin sultan Sencer'e gönderdiği bir mektubu şöyle:

"Allahü teâlâ, İslâm beldesinde muvaffak eylesin, nasibdâr kılsın. ^Ahirette sana, yanında yeryüzü pâdişâhlığının hiç kalacağı mülk-i azîm ve âhiret sultanlığı ihsân etsin.

Dünya pâdişâhlığı, nihâyet bütün dünyaya hâkim olmaktan ibârettir. İnsanın ömrü ise, en çok yüz sene kadardır.

Bir günlük adâlet...

Cenâb-ı Hakkın, âhırette bir insana ihsân edeceği şeylerin yanında, bütün yeryüzü, bir kerpiç gibi kalır. Yeryüzünün bütün beldeleri, vilâyetleri, o kerpicin tozu toprağı gibidir. Kerpicin ve tozunun, toprağının ne kıymeti olur?

Ebedî sultanlık ve saâdet yanında, yüz senelik ömrün ne kıymeti vardır ki, insan onunla sevinip, mağrûr olsun? Yükseklikleri ara, Allahü teâlânın vereceği pâdişâhlıktan başkasına aldanma. Bu ebedî pâdişâhlığa, saâdete kavuşmak, herkes

için güç bir şey ise de, senin için kolaydır. Çünkü Resûlullah sallallahü aleyhi ve sellem buyurdu ki:

"Bir gün adâlet ile hükmetmek, altmış senelik ibâdetten efdaldir." Mademki Allahü teâlâ sana, başkalarının altmış senede kazanacağı şeyi bir günde kazanma sebebini ihsân etmiştir, bundan daha çok muvaffakiyete fırsat olamaz! Zamanımızda ise iş o hâle gelmiştir ki, değil bir gün, bir saat adâletle iş yapmak, altmış yıl ibâdetten efdal olacak dereceye varmıştır. Allahü teâlâ, dilinize ve gönlünüze öyle şeyler getirsin ki, bununla yarın âhirette utanmaktan muhafaza etsin... Vesselâm." İmâm-ı Gazâlî hazretleri, her fırsatta nefsini hesâba çekerdi:

Ey nefsim! Günâh işleyeceğin zaman, sonra tevbe ederim ve iyi şeyler yaparım diyorsan, ölüm daha önce gelebilir, pişman olup kalırsın. Yarın tevbe etmeyi, bugün etmekten kolay sanıyorsan, aldanıyorsun. Çünkü tevbe, geciktikçe zorlaşır ve ölüm yaklaşınca, hayvana yokuş önünde yem vermeye benzer ve bunun faydası yoktur.

Senin bu hâlin, şu talebeye benzer ki, dersine çalışmayıp, imtihan günü hepsini öğrenirim sanır ve ilim öğrenmek için, uzun zaman lâzım olduğunu bilemez. Bunun gibi, pis nefsi temizlemek için de, uzun zaman mücâhede etmek lâzımdır.

Ömür, boşuna geçince, bir anda, bunu nasıl yapabilirsin? İhtiyârlamadan önce gençliğin, hasta olmadan önce sıhhatin ve sıkıntı çekmeden önce rahatlığın ve ölmeden önce hayatın kıymetini niçin bilmiyorsun? O hâlde yazıklar olsun sana ey nefsim!

Bunun sebebi nedir?

Kışın muhtâç olacağın şeylerin hepsini, niçin yazdan hazırlayıp hiç geciktirmiyorsun ve bunları elde etmek için, Allahü teâlânın merhametine, ihsânına güvenmiyorsun? Hâlbuki Cehennemin zemherîri, kışın soğuğundan az değildir ve ateşinin sıcaklığı, temmuz güneşinden aşağı değildir. Bunların hazırlığında, hiç kusur etmiyorsun da, âhiret işlerinde gevşek davranıyorsun. Bunun sebebi nedir?

Yoksa âhiret ve kıyâmet gününe inanmıyor musun ve kalbindeki bu küfrü, kendinden de mi saklıyorsun? Bu ise, ebedî felâketine sebeptir. O hâlde, yazıklar olsun sana ey nefsim!

BUGÜNKÜ SOHBET · 23 ARALIK 1996 · KAYIT 11087

En lüzûmlu ilim!

"Faydasız ilmi öğrenmekten ve Allahü teâlâdan korkmayan kalbden ve dünyaya doymıyan nefsden ve Allah için ağlamayan gözden ve kabûle lâyık olmayan duâdan Allahü teâlâ bizi korusun." İmâm-ı Gazâlî hazretlerine senelerce hizmet edip, ilim öğrenen talebelerinden biri, birgün hocası olan Hüccet-ül-İslâm İmâm-ı Gazâlî'ye şöyle bir mektup yazıp sordu:

Senelerce zahmet çekip çok şey öğrendim. Bu kadar çok ilimden bana en lüzûmlu ve faydalısı acaba hangisidir? Âhirette imdâdıma yetişecek, mezarda dünya dostlarım beni yalnız bırakıp gittikleri zaman, bana arkadaş olacak, mezardan kalkınca, ananın evlâdından, kardeşin kardeşinden, dünyadaki dostların birbirlerinden kaçıp, herkesin başının çâresini aradığı vakit beni kurtaracak olan acaba hangisidir? Dünyada, âhirette faydası olmayan acaba hangileridir? Bilsem de bunlardan uzaklaşsam. Çünkü, Peygamberimiz sallallahü aleyhi ve sellem; "Faydasız ilmi öğrenmekten ve Allahü teâlâdan korkmayan kalbden ve dünyaya doymıyan nefsden ve Allah için ağlamayan gözden ve kabûle lâyık olmayan duâdan Allahü teâlâ bizi korusun" buyurmuştur.

O'ndan gelmeyen faydasızdır.

Hüccet-ül-İslâm İmâm-ı Gazâlî, şu cevabı yazıp gönderdi:

Ey sevgili oğlum ve sâdık dostum! Bütün nasîhatler Peygamberimiz Muhammed sallallahü aleyhi ve sellemden alınmıştır. O'ndan gelmeyen nasîhatler faydasızdır. Dünyaya yayılmış olan bu nasîhatlerden, birisini bile almadın ise, senelerce yanımda niçin kaldın ve niçin okudun?

Peygamberimizin dünyaya yayılan nasîhatlerinden biri şudur:

"Allahü teâlânın, bir kuluna rahmet etmeyeceğine, ona gazab ve azâb edeceğine alâmet, dünyaya ve âhirete faydası dokunmayan şeylerle meşgûl olması, zamanlarını lüzûmsuz şeylerle öldürmesidir. Bir kimsenin ömründen bir saati, Allahü teâlânın beğenmediği bir şeyde geçerse, ne kadar çok pişman olsa, üzülse yeridir. Bir kimse kırk yaşını geçtiği hâlde onun hayırlı işleri, ya'nî sevâbları, kötü

işlerinden, ya'nî günâhlarından ziyâde olmadı ise, Cehenneme hazırlansın." Bu hadîs-i şerîfin ma'nâsını iyi anlayanlara, bu nasîhat yetişir.

İyi bil ki, amelsiz ilim, insanı kurtaramaz. Bunu sana bir misâl ile anlatayım: Bir kimse, dağda bir arslana rastlasa, yanında tüfeği ve kılıcı bulunsa ve bunları kullanmasını iyi bilse ve ne kadar cesûr olursa olsun, bu âletleri kullanmadıkça, arslandan kurtulabilir mi?

Sen de bilirsin ki, kurtulamaz. İşte bunun gibi, bir kimse ne kadar ilim sâhibi olursa olsun, bildiğine göre hareket etmezse, ilminin faydası olmaz. Diğer bir misâl, bir tabîb hastalansa, hastalığını teşhis edip ilâcını da bilse ve bu ilâç hakîkaten o hastalığa çok iyi gelse, ilâcı kullanmadıkça, yalnız bilgisinin onu iyi edemeyeceğini pek âlâ bilirsin.

Bir insan ne kadar ilim edinse, ne kadar kitap okusa, bildiklerini yapmadıkça faydası yoktur.

Dîne uygun olması lâzımdır İyi bil ki, çalışmayınca, din yolunda yürümedikçe sevâb kazanamazsın! Yapılan her işin, ibâdetin de dîne uygun olması lâzımdır. Peygamber efendimiz bunun için, eskiden kalma ilimleri ve âdetleri neshetti, değiştirdi. O hâlde, İslâmiyetin müsâadesi olmadan ağzını açmamak lâzımdır ve iyi bil ki, senin öğrendiğin ilimlerle Allah yolunda gidilemez.

Şunu da bilmelidir ki, bu yolda, kendilerine tarîkatçi ismini vererek, tarîkat büyüklerinin yolunda olduklarını iddiâ eden sahtekârların, câhillerin, ma'nâlarını anlamadıkları, İslâmiyete uymayan sözleriyle de gidilemez.

Bu yolda ancak, nefsle mücâdele edenler gidebilir. Nefsin arzûlarını, şehvetlerini İslâmiyetin dışına taşırmamak lâzımdır. Laf ile gidilmez. İslâmiyette yeri olmayan sözler ve ilimler ve şehvet ile karışmış gâfil kalb, şekâvet ve felâket alâmetleridir.

BUGÜNKÜ SOHBET · 24 ARALIK 1996 · KAYIT 11088

İlim öğrenmekten maksat

Şu hâlde, ibâdet demek, kişinin kendi kafasına göre namaz kılmak, oruç tutmak değildir. İbâdet demek, İslâmiyetin emirlerine uymak demektir. Çünkü, namaz ve

oruç, İslâmiyete uygun olunca, ibâdet olur.

İmâm-ı Gazâlî hazretleri, talebesine nasîhatında şöyle buyurdu:

İlim öğrenmek ve kitap okumak için çok gecelerini fedâ ettin ve çok tatlı uykularını kendine harâm eyledin. Bilmem ki, niçin kendini bu kadar harâb ettin?

İlim öğrenmekten maksadın eğer dünya menfaatlerini toplamak, şöhret, makâm sâhibi olmak ve Müslümanlara büyüklük göstermekse, sana yazıklar olsun! Çok aldanmışsın, kendini azâba sürüklemişsin!

Yok eğer maksadın İslâmiyete ve Muhammed aleyhisselâmın dînine yardım etmek ve ahlâkını temizlemek ve nefsini kırmaksa, sana müjdeler olsun! Kendilerine ne güzel ve ebedî istikbâl hazırlamışsın. İstikbâl, saâdet-i ebediyyeye kavuşmuştur.

Nasîhatlerin hulâsası, özü, Allahü teâlâya kulluk ve itâat etmenin ne demek olduğunu bildirmektir. Tâat demek ve ibâdet demek, Peygamberimiz Muhammed aleyhisselâma tâbi olmak demektir.

Ya'nî, bütün sözlerini ve hareketlerini O'nun emir ve yasaklarına uydurmak demektir. Ya'nî her söylediğin ve her yaptığın, söylemen ve yapmaman, hep, O'nun emri ile olmaktır.

Şunu iyi bil ki, ibâdet şeklinde yaptığın işler, eğer O'nun emrine göre değilse, ibâdet olmaz, belki günâh olur. Eğer bu namaz ve oruç da olsa, böyledir.

Emir olunan yapılmalıdır Nitekim, Ramazan Bayramının birinci günü ve Kurban Bayramının her dört günü oruç tutmanın günâh ve isyân olduğunu biliyorsun. Hâlbuki, oruç bir ibâdettir. Fakat, emir ile olmadığından günâh oldu.

Bunlar gibi, bir kimsenin, nikâhlı hanımı ile her türlü oyun ve latîfeler yapması ibâdettir, ya'nî sevâbdır. Bunun sevâbı hadîs-i şerîf ile bildirilmektedir. Hâlbuki yapılan şey oyun ve eğlencedir. Fakat emirle olduğundan sevâbdır.

Şu hâlde, ibâdet demek, kişinin kendi kafasına göre namaz kılmak, oruç tutmak değildir. İbâdet demek, İslâmiyetin emirlerine uymak demektir. Çünkü, namaz ve oruç, İslâmiyete uygun olunca, ibâdet olur.

"Hüccet-ül-İslâm" adıyla meşhûr olan İmâm-ı Gazâlî hazretleri, üç yüz binden fazla hadîs-i şerîfi râvîleriyle birlikte ezbere biliyordu. İslâmın yirmi temel ilmi ile, bunların yardımcıları olan fen ilimlerde de söz sâhibiydi. Tasavvuf ilminde de yüksek derece sâhibi olup, güzel ahlâk ve hâl sâhibi velîydi.

Hadîs ve Usûl-i hadîs ilimlerinde ilim deryâsı olan bu büyük âlimin kitaplarında mevdû hadîs var diyerek, İmâm-ı Gazâlî'de eksiklik aramak, ilmin hakîkatını, İslâm âliminin derecesini bilmemektir.

Zamanında yaşayan ve sonra gelen âlimler, onun kitaplarını senet kabûl etmişlerdir. Netîce olarak İmâm-ı Gazâlî'nin kitaplarını ancak mezhepleri kabûl etmeyenler, dinde reform yapmak istiyenler beğenmezler. Hakîkî Müslümanlar, âlimler Onu baş tâcı etmişlerdir.

İmâm-ı Gazâlî hazretleri asrının müceddididir. Vazîfesi; din bilgilerinden unutulmuş olanlarını meydana çıkarmak, açıklamak ve herkese öğretmektir.

Ou herkes anlayamaz

Hocası İmâm-ül-Harameyn el-Cüveynî şöyle der:

"Gazâlî, ilimde büyük bir deryadır." Es'ad Mîhenî de şöyle der:

"Gazâlî'nin ilmi ve üstünlüğü, kolay kolay anlaşılmaz. Bunu ancak, onun derecesinde olanlar veya onun aklının kemâline yaklaşabilenler anlar." İmâm-ı Gazâlî hazretlerinin eserleri üstünde Avrupalılar, geniş ve uzun süren incelemeler yapmışlardır. Bunlardan P. Bouyges adlı müsteşrik, Essaie de Chronologie des Oeuvres de al-Ghazâli kitabında, İmâm-ı Gazâlî'nin 404 kitabının ismini yazmıştır.

Meşhûr müsteşrik Brockelman'ın da Geschichte Der Arabischen Litterature adlı eserinde, İmâm-ı Gazâlî'nin eserlerinden 75 tanesinin listesini vermiştir.

1959'da, dört Alman ordinaryüs profesörü, İmâm-ı Gazâlî'nin kitaplarını okuyarak, İslâm dînine âşık olmuşlar ve İmâmın kitaplarını Almancaya çevirmişler ve İslâmiyeti kabûl etmişlerdir.

BUGÜNKÜ SOHBET · 25 ARALIK 1996 · KAYIT 11089

"Sanmayın ki ben öldüm!"

Ben bir serçeyim ve bu beden benim kafesim. Ben uçtum o kafesten, rehin kaldı bedenim. Dünyadaki yurdumu, hayâlimden çıkardım. Sakın sanmayınız ki, ölüm, dâim ölmektir. Sanmayın ölüm, azâb, şiddet, elem çekmektir.

Ömrünü İslâmiyetin emir ve yasaklarını öğrenmek ve öğretmekle geçiren İmâm-ı Gazâlî hazretleri 1111 senesi Cemâzil-evvel ayının 14. pazartesi günü, büyük kısmını zikir, tâat ve Kur'ân-ı kerîm okumakla geçirdiği gecenin sabah namazı vaktinde, abdest tazeleyip namazını kıldı, sonra yanındakilerden kefen istedi. Kefeni öpüp yüzüne sürdü, başına koydu ve dedi ki:

- Ey benim Rabbim, mâlikim! Emrin başım gözüm üzere olsun.

Baş ucundaki şiir Odasına girdi. İçeride, her zamankinden çok kaldı. Dışarı çıkmadı. Bunun üzerine orada bulunanlardan üç kişi içeri girdiklerinde, İmâm-ı Gazâlî hazretlerinin kefenini giyip, yüzünü kıbleye dönüp, rûhunu teslim ettiğini gördüler. Başı ucunda şu beyitler yazılı idi.

Beni ölü gören ve ağlıyan dostlarıma, Şöyle söyle, üzülen o din kardaşlarıma:

Sanmayınız ki, sakın, ben ölmüşüm gerçekten, Vallahi siz de kaçın, buna ölüm demekten.

Ben bir serçeyim ve bu beden benim kafesim, Ben uçtum o kafesten, rehin kaldı bedenim.

Dünyadaki yurdumu, hayâlimden çıkardım.

Sakın sanmayınız ki, ölüm, dâim ölmektir.

Biliniz ki, hayattır ve ne yüksek gâyedir.

Sanmayın ölüm, azâb, şiddet, elem çekmektir, O sâdece bir evden, başka eve geçmektir.

Azığınızı alın ve yola hazırlanın, Eğer aklınız varsa, başka şeye kanmayın!

Bana rahmet okuyun, rahmet olunasınız, Biz gittik, biliniz ki, sırada siz varsınız.

Yalvarırım Allaha, kendime rahmet için, Ve Rabbim dostlarıma çok merhamet eylesin.

Son sözüm olsun size "aleyküm selâm" dostlar!

Allah selâmet versin, diyecek başka ne var?

İmâm-ı Gazâlî hazretleri, kendisini mezarın içine Şeyh Ebû Bekr en-Nessâc'ın koymasını vasiyet etmişti. Şeyh, bu vasiyeti yerine getirip mezardan çıktığında, hâli değişmiş, yüzü kül gibi olmuş görüldü. Oradakiler kendisine sordu:

- Size ne oldu? Niçin böyle sarardınız, soldunuz efendim?

Cevap vermedi. Yemîn vererek tekrar ısrârla sorulunca, o da mecbur kalarak şunları anlattı:

- Ne zaman ki, İmâm-ı Gazâlî hazretlerini mezarın içine koydum. Kıble tarafından nurlu bir sağ elin çıktığını gördüm. Hafiften bir ses bana şöyle seslendi: "Muhammed Gazâlî'nin elini, Seyyid-ül-mürselin Muhammed Mustafa'nın eline koy!" Ben denileni yaptım. İşte, mezardan çıktığımda benzimin sararmış, solmuş olmasının sebebi budur.

Ey Mustafa, sen üzülme!

Seyyid Mustafa Bekri anlatır:

Ben, Medîne-i münevverede Mescid-i Nebevî'nin hizmetkârı idim. Her akşam Resûlullah efendimizi rü'yâda görüyordum. Her gördüğümde de tebessüm buyururlardı. Ben de vazîfemi iyi yapmışım, diye sevinirdim.

Bir akşam Resûlullah efendimizi üzüntülü gördüm ve Resûlullah efendimiz bana dönerek buyurdu ki:

- Ey Mustafa, sen üzülme! Hizmetinde bir kusûr işlemedin. Benim ümmetimin âlimlerinden, benim ismimi taşıyan birisi vefât etti. Onun için üzüntülüyüm.

Sonra öğrendik ki, o gün İmâm-ı Gazâlî hazretleri vefât etmiş.

BUGÜNKÜ SOHBET · 26 ARALIK 1996 · KAYIT 11090

Kabir ziyâretinin faydası

Kabir yanına gelen, önce selâm verir. Mezârın sağ yanına, ya'nî kıble tarafına, ayak ucuna yakın durur. Tanıdığı gibi, şeklini, sûretini hatırına getirir. E'ûzü ve Besmele ile bir Fâtiha ve 11 İhlâs okur.

Ölümü hatırlamak, ölüden ibret almak ve âhireti düşünmek için kabir ziyâret etmek sünnettir. Perşembe, cum'a ve cumartesi günleri kabirleri ziyâret etmek sünnettir.

Ziyâret edenin, ölü için Kur'ân-ı kerîm okuması, ona duâ etmesi lâzımdır. Bunların ölüye faydası çok olur. Hadîs-i şerîfte buyuruldu ki:

(Bir mü'minin kabrini ziyâret ederken, Allahümme innî es'elüke-bi-hurmet-i Muhammed aleyhisselâm en lâ tü'azzibe hâzelmeyyit denirse, o ölünün azâbı kıyâmete kadar kaldırılır.)

Resûlullahın mübârek kabrini ziyâret etmek, ibâdetlerin en kıymetlilerindendir. Hadîs-i şerîfte buyuruldu ki:

(Kabrimi ziyâret edene şefâ'atim vâcib olur.)

Kadınların, kapalı olarak, fitneye sebep olmadan, ara sıra kabir ziyâretleri câizdir.

Ruhlar birbirine akseder İmâm-ı Râzî hazretleri diyor ki:

Gelen insanın rûhu ile, kabirdeki zâtın rûhu, birer ayna gibidir. Birbirinin karşısına gelince herbirinin ışığı, ötekinde akseder, yansır. Bir zât, öldükten sonra, rûh âleminden ve rahmet-i ilâhîden ona gelmiş olan ilimler, kuvvetli eserler, onun rûhundan, ziyârete gelen kişinin rûhuna geçer. Her Müslümanın rûhu ile kabri arasında, devamlı bir bağlılığı vardır. Ziyâret edenleri tanır, selâmlarına cevap verirler.

Büyük bir zâtın kabrini ziyâret eden kimse, ona râbıta ederse, ya'nî dünya işlerini düşünmeyip, kalbine hiçbir şey getirmeyip, o zâtın rûhunu, his organları ile anlaşılmıyan bir nûr farzederek, bunu kalbinde bulundurursa, o rûhtan, kendi kalbine birşeyler akmaya başlar. O zâtın feyzlerinden bir feyz kendinde hâsıl oluncaya kadar, bu nûru kalbinde saklamalıdır.

Kabir yanına gelen, önce selâm verir. Mezârın sağ yanına, ya'nî kıble tarafına, ayak ucuna yakın durur. Tanıdığı gibi, şeklini, sûretini hatırına getirir. E'ûzü ve Besmele ile bir Fâtiha ve 11 İhlâs okur. Sevâbını Resûlullah efendimizin ve bütün Peygamberlerin ve Eshâb-ı kirâmın ve Evliyâ-ı izâmın rûhlarına ve bu zâtın rûhuna hediye eder.

Gelen kimse, almasını bilir ise, o zât da vermeye ehil bir velî ise ve şartları gözeterek ziyâret ederse, çok istifâde eder.

Bu şartlar, o zâtın kendisini tanıdığına, selâmını işitip cevap verdiğine, rûhunun olgun olduğuna, rûhunun bir zamana ve yere bağlı olmadığına, nerede hatırlarsa, orada imiş gibi feyz vereceğine, Allahü teâlânın, feyzi, onun rûhu ile gönderdiğine inanmaktır. Bu kabirden feyz almak için o zâta karşı, diri imiş gibi, edeb ve saygı göstermeli, kabri üzerine basmamalıdır.

Abdülhak-ı Dehlevî hazretleri buyuruyor ki:

(İnsan ölürken rûhunun ölmediğini âyet-i kerîmeler ve hadîs-i şerîfler açıkça bildiriyor. Rûhun şuûr sâhibi olduğu, ziyâret edenleri ve onların yaptıklarını anladıkları da bildiriliyor. Kâmillerin, velîlerin rûhları, diri iken olduğu gibi, öldükten sonra da, yüksek mertebededirler.)

(Herhangi bir işinizde, sıkışıp şaşırınca, kabirdekilerden yardım isteyin) ve (Kabirdekiler olmasa, yeryüzündekiler yanardı) hadîs-i şerîfleri de, Allahü teâlânın izni ile, ölülerin dirilere yardım ettiğini göstermektedir. Kabir ziyâretinin faydasına ve şefâ'atin hak olduğuna inanmak Ehl-i sünnet alâmetlerindendir.

BUGÜNKÜ SOHBET · 27 ARALIK 1996 · KAYIT 11091

Yemekten içmekten kesen günâh

Allahü teâlânın emirlerine ve yasaklarına uyulmadığı için ve İslâm dîninin gösterdiği rahat ve huzûr yolu bırakıldığı için, dünyada bereket kalmadı.

Dînin emir ve yasaklarına, farzlara, harâmlara önem verip, tembellikle yapmıyan kimsenin îmânı gitmez ise de, bir farzı yapmıyan Müslüman, iki büyük günâha girer.

Birincisi, o farzın vaktini ibâdetsiz geçirmek ya'nî farzı geciktirmek günâhıdır. Bunun affolması için, tevbe etmek, ya'nî pişman olmak, üzülmek, bir daha geciktirmiyeceğine karar vermek ile olur.

İkincisi, bu farzı terk etmek, yapmamak günâhıdır. Bu büyük günâhın affolması için, bu farzı hemen kazâ etmek, ya'nî vaktinden sonra hemen yapmak lâzımdır. Kazâyı geciktirmek de, ayrıca büyük günâh olur.

Büyük İslâm âlimi, ondördüncü asrın müceddidi, zâhirî ve bâtınî ilimlerin mütehassısı, medreset-ül-mütehassısîn müderrislerinden, Seyyid Abdülhakîm Arvâsî hazretleri, derslerinde, câmi'lerde va'zlarında ve sohbetlerinde sık sık şöyle buyururdu:

Günâh katlanarak artar Bir farzı, özürsüz olarak vaktinde yapmamak büyük günâhtır. Vaktinden sonra hemen kazâ etmemek de, büyük günâhtır. Farzın vakti geçtikten sonra, bu farzı yapacak kadar zaman içinde bu farz özrsüz olarak kazâ edilmezse, geciktirme günâhı bir misli artar.

Bundan sonra, yine bu kadar zaman içinde kazâ etmezse, bir misli daha artar. Böylece, farzı yapacak kadar zamanların herbiri geçtikçe, günâhlar, kat kat artarak, sayılamıyacak ve düşünülemiyecek kadar çoğalır.

Meselâ, beş vakit namaz için, bir günde, yukarıda bir farz için bildirilenin beş misli çoğalıyor. Aylarca, senelerce kılınmıyan namazların günâhlarının ne kadar çok olacağı, buradan anlaşılabilir. Bu müthiş, bu korkunç günâhların altından kurtulabilmek için, her çâreye başvurmak lâzımdır. Îmânı olan ve aklı başında olan kimsenin, gece gündüz kazâ namazı kılarak, Cehennemdeki namaz kılmamak azâbından kurtulması için çalışması lâzımdır.

Çünkü, özürsüz olarak, tembellikle, üşenerek kılınmıyan bir namaz için, yetmişbin sene, Cehennemde azâb çekileceği bildirildi. Yukarda açıklanan sayısız namaz günâhları için Cehennemde ne kadar çok azâb çekileceğini düşünen bir Müslümanın uykusu kaçar, yemekten içmekten kesilir. Dünyası zindân olur.

Evet, namaza önem vermiyen, vazîfe kabûl etmiyen kâfir olur, mürted olur. Mürted, Cehennemde sonsuz azâb çekecektir. O, zâten Cehenneme de, azâba da, namazın önemine de inanmamaktadır.

Böyle kimse, dünyada, hayvan gibi yaşamakta, zevkinden ve zevkine vâsıta olan parayı, malı toplamaktan başka birşey düşünmemektedir. "Her ne olursa olsun, her kime ne zarar, ziyân olursa olsun, yalnız bana gelsin", onun prensibidir.

Onun zevk ve safâsı için herşeyin, herkesin fedâ olması, umûru bile değildir. Böyle kimsede, merhamet olmaz. Yerine göre, canavardan, en korkunç hayvandan daha zararlı olur. Onun insanlıktan, merhametten, iyilikten söylemesi, havaya yazı yazmak gibidir. Kendi menfaati, hayvânî, şehvânî arzûlarına kavuşması için birer tuzaktır.

Çekilen sıkıntıların sebebi Bugün senelerce kılınmamış namazları kazâ etmek, imkânsız gibi olmuştur. İnsanlar, dîni terkettikleri için, ya'nî Allahü teâlânın emirlerine ve yasaklarına uymadıkları için ve İslâm dîninin gösterdiği rahat ve huzûr yolundan ayrıldıkları için, dünyada bereket kalmadı. Rızıklar azaldı.

Tâhâ sûresinin yüzyirmidördüncü âyet-i kerîmesinde meâlen, (Beni unutursanız rızıklarınızı kısarım) buyuruldu. Bunun için, îmân rızkı, sıhhat rızkı, gıda rızkı, insanlık ve merhamet rızkı ve daha nice rızıklar azaldı. (Hâşâ, zulmetmez kuluna hüdâsı, herkesin çektiği kendi cezâsı) sözü Nahl sûresinin otuzüçüncü âyetinden alınmıştır.

BUGÜNKÜ SOHBET · 28 ARALIK 1996 · KAYIT 11092

Herkes mutlu olmak ister

Dünyaya milyarlarca insan gelmiş, bir müddet yaşamışlar, sonra ölüp gitmişlerdir. Kimi mazlûm, kimisi de zâlim imiş. Fakat neticede hepsi gitmiş, hâlleri hep unutulmuştur.

Dünyadaki bütün insanlar mutlu olmak ister. Fakat, mutlu olan pek azdır. Çünkü saâdetin, mutluluğun ne olduğunu bilen azdır. Bunun için saâdetin ne olduğunu bilmek lâzımdır.

Saâdet denilince, yalnız dünyadaki rahatlık hatıra gelmemelidir. Aslında asıl saâdet, ebedî olan âhıret saâdetidir. ^Ahıret saâdetine kavuşmak için de, Allahü teâlânın emirlerine uymaktan başka çâre yoktur.

Dünya hayatı, sayılı günlerden ibârettir. Gerçek saâdete burada kavuşulamaz. Fakat ebedî saâdete kavuşmak, geçici olan dünyadaki yaşayışımıza bağlıdır.

İnsanlar, geçici olan dünya rahatlığı için, birçok sıkıntılara, akıl almaz tehlikelere girebiliyor. Fakat, esas saâdet için gayret eden azdır. İnsanlar, dünya rahatı için katlandıkları sıkıntıların pek azı kadar bile âhıret için sıkıntıya girmemektedir.

Neticede dünyada kimse kalmamış Dünyaya milyarlarca insan gelmiş, bir müddet yaşamışlar, sonra ölüp gitmişlerdir. Ba'zıları zengin olmuş, ba'zıları fakir. Kimi çirkin, kimi güzelmiş. Kimi mazlûm, kimisi de zâlim imiş. Fakat neticede hepsi gitmiş, hâlleri hep unutulmuştur.

Bu insanların bir kısmı inanmış, Müslüman olmuş. Bir kısmı da inanmamış. Şimdi bunların her ikisi de, dünyayı terketmiştir. İnananlar, rahat ve huzûr, inanmayanlar ise, akla hayâle gelmiyen sıkıntılar, azâblar içindedirler.

Akıllı, ileriyi gören, düşünen kimsedir. Bugün hayatta olan herkes, bir müddet sonra bu iki sınıf insandan biri olacaktır. Hiç kimse, ben ölmiyeceğim, ebedî olarak dünyada kalacağım diyemez. İnsanın dünyaya gelmesi, nasıl kendi elinde değilse, buradan gitmek de kendi elinde değildir. Şimdi geçmiş seneler nasıl hayâl oldu ise, ölünce bütün ömür, bütün çalışmalar, didinmeler de hep hayâl, bir rü'yâ olacaktır.

Ey insan! O zaman sen bu iki kısım insandan hangisinden olmak istersin? Hiçbirisinden olmak istemem diyemezsin. Buna imkân yok. Çâresiz, onların arasına gireceksin.

Allahın var olduğunu, Âhıreti, Kıyâmeti, Cenneti, Cehennemi, akıl da, ilim de reddetmiyor. Böyle şey olmaz diyemiyorlar. İnanmıyanlar, inkâr etmelerine akıl ile, fen ile vesîka gösteremiyorlar. Hâlbuki inanmak lâzım olduğunu gösteren vesîkalar sayılamıyacak kadar çoktur. Dünya kütüphâneleri bu vesîkaları bildiren kitaplarla doludur. Onlar zevklerine, nefslerine aldanarak inkâr eden kimselerdir. Bunlar zevklerinden başka birşey düşünmüyorlar.

Hâlbuki, İslâmiyet zevki yasak etmemiş, zararlı şekilde zevklenmeyi yasaklamıştır. O hâlde, aklı olan kimse, zevklerini Allahü teâlânın gösterdiği yoldan temin edebilir.

Bütün rahatlıkların başı...

Dînin emir ve yasaklarına göre hareket eden kimse, islâmın güzel ahlâkı ile süslenir. Herkese iyilik eder. Bölücü olmaz, yapıcı olur. Kendisine kötülük yapanlara iyilikle karşılık verir. İyilik yapamazsa sabreder. Böylece rahat ve huzûra kavuşur. Hem de âhıretin azâblarından kurtulur.

Görülüyor ki, bütün rahatlıkların, saâdetlerin başı, îmân etmekte, Müslüman olmaktadır. Îmân etmek, dînin emirlerine uymak da zor bir şey değildir. Zaten Allahü teâlâ insanlara yapamıyacakları şeyleri emretmemiştir. Îmânın altı şartını öğrenip, bunlara inanan îmân etmiş olur. Îmân eden, Allahü teâlânın emirlerine teslim olur. Ya'nî seve seve yapar. Böylece Müslüman olur.

BUGÜNKÜ SOHBET · 29 ARALIK 1996 · KAYIT 11093

Tasavvuf ve güzel ahlâk

Son zamanlarda, tasavvufçu, tarîkatçı adı altında, birçok sahtekârlar, ajanlar ortaya çıktı. Bunlara aldanmamalı, tuzaklarına düşmemelidir. Böyle karışık zamanlarda, eski kitapları okuyarak, kalbi bu şekilde temizlemelidir.

Tasavvuf, lügatte, kalbi saf hâle getirmek, kötülüklerden temizlemek demektir. Kişinin kalbini, Allahü teâlânın muhabbetine, sevgisine bağlamak; îmânını,

i'tikâdını düzeltip, Resûlullahın söz, hareket ve ahlâkına uyup, Onun yolundan gitmektir.

Kalb ile yapılması ve sakınılması lâzım olan şeyleri ve kalbin, rûhun, kötülüklerden temizlenmesi yollarını öğreten ilme, Tasavvuf ilmi denir.

Tasavvuf nedir?

Tasavvuf, îmânın vicdanîleşmesini, yerleşmesini, fıkıh ilmi ile bildirilen ibâdetlerin seve seve, kolaylıkla yapılmasını ve Allahü teâlânın sevgisine kavuşmayı sağlar.

Tasavvuf ilmine, "Ahlâk" ilmi veya "İhlâs" ilmi de denir. Tasavvuf âlimleri tasavvufu çeşitli şekillerde ta'rîf etmişlerdir.

Bunlardan ba'zıları şöyledir:

Ebû Ali Rodbârî: "Tasavvuf, kalbi temizlemektir." Ebû Muhammed Cevîrî: "Tasavvuf, hâlleri kontrol ve edebe riâyet etmektir." Ebû Sehl Sa'lûkî: "Tasavvuf, itirazdan yüz çevirmek, emredilene peki demektir." Ebû'l Hüseyin Nûrî: "Tasavvuf, nefsin kötü isteklerini terketmektir." Ebû Sâid İbn-ül-Arabî: "Tasavvuf, fuzûlî, ya'nî faydasız işleri terketmektir. Önemli olanı, önemsiz olana tercih etmektir." Cüneyd-i Bağdâdî: "Tasavvuf, Allahü teâlânın ahlâkı ile ahlâklanmaktır." Ahmed Şirbâhî: "Tasavvuf, kimseye ezâ ve cefâ vermemek, herkese lütuf ve ihsânda bulunmak, hastalık ve musîbetleri herkese izhâr etmemek, düşmanlarını affetmek, insanlık mertebesinin en yüksek derecesine kavuşmayı usûl ittihaz etmektir." Kalbin, kötü huylardan temizlenmesi için, Allah için olmayan herşeyin sevgisini kalbden çıkarmaya çalışmak önemli bir husûstur. Bu yolda ilerlemek peygamberlerin ahlâkından, sâlih kulların hâllerindendir.

Olgunlaşmak istemek, insanın en değerli hasletidir. Olgunlaşmak ise, kalbi kötü sıfatlardan tahliye ve rûhu Rabbânî ve güzel sıfatlarla süslemek ve bunlarla Hakkın huzûrunu bulmaktır.

Kötü sıfatlar; câhillik, kızgınlık, kendini beğenmek, riyâ, kin, hased, kibir, kazâya rızâsızlık, cimrilik, gurur, makâm ve mal sevgisi, övülmeyi sevmek, ayıplanmaktan korkmak, sözünde durmamak, sû'i zan etmek, nefsin arzûlarına uymak, övünmek, uzun emeller peşinde olmak gibi şeylerdir.

Güzel huylar ise; ilim, yumuşaklık, tefekkür, rızâ, hayâ, tevâzu, Allah için sevmek, merhamet, şefkat, mürüvvet, ülfet, cömertlik, vakar gibi güzel işlerdir.

İşte Hak yolunda ilerlemekten maksat, kötü ve çirkin sıfatlardan kurtulmak ve güzel huylar ile sıfatlanıp kemâle ermektir. Zîrâ insanda bu kötü sıfatlar çoktur. Bu kötü sıfatlardan kurtulmadıkça, kişi gerçek ma'nâda Müslüman olamaz.

Tasavvufun kaynağı Tasavvuf, ne Yahûdîlerin, ne Hind Brehmenlerinin, ne Yunan filozoflarının, ne de sahte tasavvufçuların uydurmasıdır. Tasavvuf bilgilerinin hepsi Peygamber efendimizden gelmektedir. Bunların isimleri sonradan konulmuştur. Resûlullahın, peygamber olduğu bildirilmeden önce, kalb ile zikretmekte olduğunu dînimizin mu'teber kitapları yazmaktadır.

Ehl-i sünnet fırkasından olup, kalblerini gafletten koruyan ve nefslerini Allaha itâ'ate kavuşturanların bu hâllerine "Tasavvuf" ve kendilerine "Sofî" ismi verildi. Son zamanlarda, tasavvufçu, tarîkatçı adı altında, birçok sahtekârlar, ajanlar ortaya çıktı. Bunlara aldanmamalı, tuzaklarına düşmemelidir. Böyle karışık zamanlarda, eskiden yaşamış evliyânın, mürşidlerin kitaplarını okuyarak, kalbi bu şekilde temizlemelidir.

İslâmiyet, hokkabazlık, cambazlık, sihirbazlık dîni değildir. İslâmiyet, inanması, yapması, sakınması lâzım olan şeyleri, güzel ve çirkin huyları öğrenmek, herkese iyilik yapmak dînidir. Hadîs-i şerîfte buyuruldu ki:

(Bir kimsenin havada uçtuğunu ve deniz üzerinde yürüdüğünü yâhut ağzına ateş koyup yuttuğunu görseniz, fakat dîne uymayan bir iş yapsa, kerâmet sahibiyim derse de, onu büyücü, yalancı, sapık ve insanları doğru yoldan saptırıcı biliniz!)

BUGÜNKÜ SOHBET · 30 ARALIK 1996 · KAYIT 11094

Dünya ve âhıret huzûru için

İlk iş, doğru bir îmân sâhibi olmaktır. Bunun için herkesin, kalbini yanlış inançlardan kurtarmaya çalışması şarttır. Doğru bir îmâna kavuşmak için, Ehl-i sünnet i'tikâdını öğrenmek ve buna uygun olarak inanmak gerekir.

Bütün insanların, dünya ve âhıret iyiliklerine, rahat ve huzûra kavuşması için üç şey lâzımdır.

İlk olarak lâzım olan şey, doğru bir îmân, i'tikât sâhibi olmaktır. Bunun için herkesin, kalbini yanlış inançlardan, şüphelerden kurtarmaya çalışması şarttır. Doğru bir îmâna kavuşmak için, Ehl-i sünnet i'tikâdını öğrenmek ve buna uygun olarak inanmak gerekir.

İkinci olarak lâzım olan şey, İslâmiyetin emir ve yasaklarını öğrenmektir. Dînimizde bildirilen helâlı, harâmı, farzı, vâcibi, diğer husûsları öğrenmek ve bütün işlerini ve ibâdetlerini öğrendiklerine uygun yapmaktır.

Üçüncü olarak lâzım olan şey, kalbin tasfiyesi ya'nî kötülüklerden temizlenmesi ve nefsin terbiye edilmesidir. Nefs hep kötülük yapmak ister. Onun bu isteklerinden kurtulmak ve Allah sevgisini kalbe yerleştirmek için, tasavvuf âlimlerinin bulunamadığı zamanlarda onların yazmış oldukları eserleri okuyup amel etmek, iş ve ibâdet yapmak lâzımdır.

İmân doğru olunca!

Bir kimse doğru îmâna kavuşur, dînin emirlerini seve seve yerine getirirse peygamberlere, evliyâya ve meleklere benzer ve onlara yaklaşır. Dağ kadar büyük mıknatısın veya yüksek gerilimli elektromanyetik alanın bir iğneyi çekmesi gibi onu yüksekliklere çekerler. Sırat köprüsünü şimşek gibi hızlı geçer. Cennet bahçelerinde, kendine uygun ve rûhuna elverişli ni'metler içinde sonsuz rahat edenlerden olur.

İnsanların ma'nen yükselmesi dünya ve âhıret saâdetine kavuşması bir uçağın uçmasına benzetilirse, îmân ile ibâdet, bunun gövdesi ve motorları gibidir. Tasavvuf yolunda ilerlemek de, bunun enerji maddesi, ya'nî benzinidir. Maksada ulaşmak için uçak elde edilir. Ya'nî îmân ve ibâdet kazanılır. Harekete geçmek için de kuvvet maddesi, ya'nî ahlâk ilminin yolunda ilerlemek lâzım olur.

Tasavvuf, bir Müslümanın İslâm ahlâkı ile ahlâklanması için lâzım olan bilgileri ve yolları öğreten bir ilimdir. Tıp ilmi, beden sağlığına ait bilgileri öğrettiği gibi, tasavvuf da kalbin, rûhun, kötü huylardan kurtulmasını öğretip, kalb hastalıklarının alâmetleri olan kötü işlerden uzaklaşıp, Allah rızâsı için güzel iş ve ibâdet yapmayı sağlar. Zaten dînimiz, önce ilim öğrenmeyi, sonra öğrendiklerine uygun iş ve ibâdet yapılmasını ve bütün bunların da Allah rızâsı için olmasını emrediyor. Kısaca din; ilim, amel ve ihlâstan ibârettir.

Tasavvuf, ahlâk ilmi, doğru bir îmândan ve İslâmiyetin emirlerini seve seve yerine getirmekten başka şeylere kavuşmak için değildir. Uçmak için, gâibden

haber vermek için değildir. Zâten Allahtan başka kimse gaybı bilmez. Tasavvufun iki gâyesi vardır:

Îmânın vicdanîleşmesi, ya'nî yerleşmesi ve şüphe getiren te'sîrlerle sarsılmaması içindir. Akıl ile, delil ve ispat ile kuvvetlendirilen îmân böyle sağlam olmaz. Allahü teâlâ Ra'd sûresi 28. âyetinde meâlen buyurdu ki: (Kalblere îmânın sinmesi, yerleşmesi ancak ve yalnız zikir ile olur.)

Zikir ne demektir?

Zikir; her işte, her harekette Allahü teâlâyı hatırlamak, O'nun rızâsına uygun iş yapmak demektir. Meselâ, alış-veriş yaparken cenâb-ı Hakkı hatırlayıp O'nun emrettiği gibi alış-veriş yapmak da bir zikirdir.

İyi niyetle yapılmış dünya işleri insanı tasavvuftan alıkoymaz. Tasavvuf zâhire, görünüşe değil, kalbe bakar. Tasavvuf ehli, halk içinde Hak ile olan kimsedir. Bir kimsenin düzgün bir i'tikâdı yoksa, dînin emirlerine uymuyorsa, meselâ namaz kılmıyorsa, ayrıca ahlâkı güzel değilse bu kimseye tasavvuf ehli denilmez. Bunun sahte tasavvufçu olduğu ortaya çıkar.

İmâm-ı Mâlik hazretleri buyuruyor ki: "Fıkıh öğrenmeyip, tasavvuf ile uğraşan dinden çıkar, zındık olur. Fıkıh öğrenip tasavvuftan haberi olmıyan bid'at ehli, ya'nî sapık olur. Her ikisine kavuşan hakîkate varır."

BUGÜNKÜ SOHBET · 31 ARALIK 1996 · KAYIT 11095

Yılbaşı ve Noel

Noel baba bir hurâfeden ibârettir.Gerçekle hiç bir ilgisi yoktur. Ticarî maksatlarla sonradan uydurulmuştur. Hediyelik eşya sektörüne milyonlarca dolar kazandıran Noel baba, kapitalizmin oyuncağı olmuştur.

Hıristiyan âleminin, noeli kutlamaları, Roma İmparatorlarının birincisi olan Kostantin ile başlar. Kostantin, Eflâtun'un ortaya koyduğu teslîs "Trinite" ya'nî üç tanrı inancını, papazlara yazdırdığı yeni İncile koydurdu ve noel gecesini bayram ilân etti. Böylece yeni bir Hıristiyanlık dîni doğmuş oldu.

Îsâ aleyhisselâmın İncilinde ve Havârilerinden Barnabas'ın yazdığı İncilde, Allahın bir olduğu bildirilmişti.

Fakat bu İncil elde bulunmadığı için, filozof diyerek kıymet verdikleri Eflatun'un teslîs fikri, daha sonra yazılan dört İncilde, ya'nî Matta, Markus, Luka ve Yuhanna'da yer almıştır. Kostantin, dört İncildeki bu teslîs fikrini de yeni İncile koydurdu.

Doğum tarihi belli değildir Hz. Îâ'nın doğumu hakkında, o zamanın edib ve münevverlerinin eserlerinde hiçbir bilgiye rastlanmamaktadır.

Çünkü, Îsevîler, az ve asırlarca gizli yaşadıklarından, mîlâd doğru anlaşılmamıştır.

Aralık ayının yirmibirinde, yirmibeşinde veya ocak ayının altıncı veya başka gün olduğu sanıldığı gibi, bugünkü mîlâdî senenin beş sene fazla olduğu, çeşitli dillerdeki kitaplarda yazılıdır.

O hâlde, mîlâdî sene, Müslümanların senesi olan hicrî sene gibi doğru ve kat'î olmayıp, günü de, senesi de şüpheli ve yanlıştır.

İmâm-ı Rabbânî hazretlerinin bildirdiğine göre, üçyüz seneden fazla olarak noksandır ve Îsâ aleyhisselâm ile Muhammed aleyhisselâm arasındaki zaman, bin seneden az değildir.

Bir kurtarıcı tanrıya inanan kavimlerin âyînlerinin en mühimi, kişinin tanrı ile birleştiğine, bütünleştiğine inandıkları, sembolik et yiyip, içki içme âyînleridir. Kurtarıcı tanrı inancı, bir müddet sonra güneş tanrısı inancı ile birleştirildi.

Her bir kurtarıcı tanrının, kış başlangıcında doğduğuna inanıldı. Kış başlangıcı ise, Julian takvîmine göre 25 Aralıktır.

Hıristiyanlar da, Îsâ aleyhisselâmı kurtarıcı bir tanrı yaparak, bu tarihte doğduğunu kabûl ettiler ve bu geceyi "Noel" olarak her sene kutlamaya başladılar.

En küçük vak'aları bile yazan Roma tarihçilerinin, Îsâ aleyhisselâm gibi büyük bir peygamber hakkında derin bir sükût göstermeleri ayrıca dikkate şâyandır.

İslâmiyette, güneş yılının ayları içinde sayılı bir mübârek gün yoktur.

Meselâ mart ayının yirminci nevruz denilen günü, mayıs ayının altıncı hıdrellez günü ve eylül ayının yirminci mihrican günü de mübârek sanılmamalıdır.

Hıristiyanların kutladığı noel bir uydurmadan ibârettir. Hattâ ba'zı Hıristiyan teşkilâtlarının da artık noeli bir hurâfe kabûl ettikleri, dünya basınında çıkan haberler arasındadır. Nitekim, ABD'de yayınlanan 17 Aralık 1996 tarihli haftalık Newsweek dergisi bu gerçeği şöyle dile getirmektedir:

Kapitalizmin oyuncağı "Noel baba bir hurâfeden ibârettir. Gerçekle hiç bir ilgisi yoktur. Ticari maksatlarla sonradan uydurulmuştur. Hediyelik eşya sektörüne milyonlarca dolar kazandıran Noel baba, kapitalizmin oyuncağı olmuştur. Tarihçi, Stephan Nissenbaun, (Yılbaşı ile mücadele) "The battle for Christmas" kitabında Hıristiyanlığın temelinde yılbaşı kutlamalarının ve Noel babanın bulunmadığını, bunun yasaklanmasının gerekli olduğunu bildirmektedir." İmâm-ı Rabbânî hazretleri buyurdu ki:

(Hindûların bayram günlerine, ateşe tapanların nevruz günlerine ve Hıristiyanların noel gecelerine ve diğer paskalyalarına hürmet etmek, o zamanlarda onların âdetlerini onlar gibi yapmak, insanı îmândan çıkarır.)

Dînimize göre, milâdî yılbaşının diğer günlerden farklı bir tarafı yoktur. Bu gecede, diğerlerinin yaptığının tersini yapmış olmak için mevlid okumak, sohbet toplantıları düzenlemek de uygun değildir.

Onların, bayram günlerini kutlamak, onların ibâdet olarak yaptığı şeyleri yapmak ise zaten bir Müslümanın yapacağı iş değildir.